

Erkki Melartinin teosluettelo

Erkki Melartin Werkverzeichnis
Erkki Melartin Work Catalog

Heikki Poroila

Honkakirja
2020

Julkaisija
Honkikirja

Ulkoasu
Heikki Poroila

Kansikuva
Erkki Melartin 1917

© Heikki Poroila 2017-2020

Verkkoversio 2.0 joulukuussa 2016 julkaistusta painetusta monografiasta
(Suomen musiikkikirjastoyhdistys ISBN 978-952-5363-34-0).
Verkkoversioon 2.0 on tehty runsaasti lisäyksiä ja korjauksia.

Poroila, Heikki

Erkki Melartinin teosluettelo = Erkki Melartin Werkverzeichnis = Erkki Melartin Work Catalog /
Heikki Poroila. – Helsinki : Honkikirja, 2020. – 674 sivua : kuvitettu. – ISBN 978-952-68711-3-4
(PDF)

978-952-68711-3-4

Tuire Ranta-Meyerille

”Varför griper ensamheten mig som en kall hand om hjärtat?
Jag har ju Gud, några vänner, i någon mån arbetskraft samt naturen
omkring mig. Gud, giv mig kraft att älska min ensamhet!”

(Erkki Melartin taskukalenterissaan 6.8.1932)

Sisällysluettelo

Esipuhe	5
Esipuhe 2017	6
Teosluettelon sisältö ja perusratkaisut	7
Opusnumeroinnin ongelmia	9
Melartinin päiväkirjat ja taskukalenterit tiedonlähteinä	12
Melartinin sävellyskäsikirjoitukset tiedonlähteinä	13
Luettelon tietojen esitystapa	14
Käytetyt merkinnät ja lyhenteet	16
Muita selityksiä	17
Erkki Melartinin sävellysten varhaisemmat luettelot	17
Opusnumeroidut teokset (op. 1- 189)	19
Teokset ilman opusnumeroa (EM001 – EM668)	438
Mahdollisia Erkki Melartinin sävellyksiä	638
Erkki Melartin sovitukset muiden säveltäjien teoksista	643
Erkki Melartinin sävellyksiä ja sovituksia sisältäviä nuottijulkaisuja	653
Diskografia	670
Tiedonlähteitä	671

Esipuhe

Erkki Melartinin teosluettelo on säveltäjä Erkki Melartinin musiikillisen tuotannon luettelon kolmas versio. Ensimmäinen valmistui juhlavuoden 2000 alkuun kovassa kiireessä ja tiedollisesti puutteellisenä (*Erkki Melartinin sävellykset. Osa 1, Valmistuneet sävellykset*). Vuonna 2009 kokosin vanhan aineiston pohjalta verkkopalvelun (*Erkki Melartinin sävellykset*), joka oli runsaasti täydennetty, korjattu ja rakenteellisesti muutettu laitos. Verkkoversiossa oli myös toteutettu painetussa julkaisussa ollut lupaus varustaa Melartinin opusnumerottomat teokset teosluettelokoodilla (EM).

Verkkoversion ylläpito osoittautui teknisesti hankalaksi, eivätkä suunnitelmissa olleet laajennukset toteutuneet ajan puutteen takia alkua pidemmälle. Päätin tuossa vaiheessa palata perinteisen teosluettelon muotoon ja ottaa luetteloön mahdollisuuksien mukaan myös Melartinin lukuisat luonnokset ja keskeneräisiksi jääneet sävellykset. Tähän ratkaisuun kannusti tietoisuus siitä, kuinka paljon uutta alkuperäisaineistoa oli ehtinyt tulla tutkimuksen piiriin vuoden 2000 jälkeen. Melartinin sävellystuotannon hahmottaminen aiempaa paljon tarkemmin ja perusteellisemmin olisi aiempaa helpompaa.

Motiivi tällaisen luettelon tekemiseen ja tarjoamiseen niin tutkijoille, kirjastoille kuin suurelle yleisölle ei ole vuosien mittaan muuttunut. Kysymys on perustutkimuksesta, jonka tarjoamien tietojen pohjalta voidaan säveltäjän työtä tehdä tunnetuksi. Erkki Melartinin asema suomalaisen taidemusiikin kokonaisuudessa on 2000-luvun ajan vahvistunut, joten on perusteltua olettaa, että perustiedoille hänen musiikistaan on jatkossakin tarvetta.

Tällaista laajaa luetteloa ei saa kootuksi ilman muiden ihmisten apua. Luettelon tietojen päivittämisessä olen saanut ratkaisevan tärkeää apua ja kollegiaalista tukea TUIRE RANTA-MEYERILTA, jonka tutkimusten ansiosta monet aiemmissa luetteloissa olleet kysymysmerkit ovat selvinneet. Täysin korvaamatonta apua olen saanut myös lukuisilta kollegoilta. PETRI TUOVINEN Kansalliskirjaston musiikkikäsikirjoitusyksiköstä on väsymättä auttanut Melartin-aineiston läpikäymisessä, samoin KRISTIINA HAKO Yleisradion nuotistossa, SANNA LINJAMA-MANNERMAA Åbo Akademin Sibelius-museossa, MINNA CEDERKVIST Helsingin kaupunginorkesterin nuotistossa, ARI NIEMINEN Fennica Gehrmanilla, TARJA LEHTINEN ja INKA MYYRY Kansalliskirjaston musiikkikirjastossa sekä KARI LAITINEN Music Finlandissa (entinen Fimic). Sibelius-Akatemian kirjaston mittavan Melartin-arkiston olen itse järjestänyt, mutta ilman IRMELI KOSKIMIEHEN ja hänen osaavan henkilökuntansa tukea ja pysyvää luottamusta siitä olisi tuskin tullut mitään. Ilman AIJA TUUKKALAN apua olisi Melartinin rooli Ruusu-Ristin musiikkimestarina jäänyt selvittämättä. Nuottigraafikko JANI KYLLÖNEN on nurisematta jakanut minulle osaamistaan, kun olen yrittänyt tunnistaa Melartinin monia epämääräisiä käsikirjoituksia ja luonnoksia. Kaikkina näinä vuosina on professori FABIAN DAHLSTRÖMIN esimerkki antanut lisämotivaatiota. Kaikille nimeltä tässä mainituille ja mainitsematta jääneille lausun lämpimät kiitokset tuestanne.

Tässä yhteydessä haluan kiittää myös yleisemmin Kansalliskirjaston digitoitujen aineistojen palveluita, joiden ansiosta vanhojen sanomalehtien tutkiminen ja pienten yksityiskohtien hakeminen on muuttunut uuvuttavasta työstä hauskaksi puuhaksi. Palvelun ainoan ongelman aiheuttaa tekijänoikeudellinen raja, joka tätä Melartin-tutkimusta tehdessäni on ollut vuodessa 1910 (sittemmin 1920). Kun Melartin kuoli vasta vuonna 1937, on kolmea hänen vuosikymmentään käytävä tutkimassa jossain ns. vapaakappalekirjastossa tarkoitusta varten varatulta päätteeltä. Tutkija tietysti toivoisi, että aineistot saataisiin tutkimuksen vapaaseen käyttöön nykyistä paljon kattavammin. Kukaan ei hyödy enää yli sadan vuoden ikäisten lehtien tekijänoikeudellisesta suojelemisesta.

Tämän luettelon pohjana olevaa tutkimustyötä tai julkaisemista varten en ole saanut hakemaani taloudellista tukea, kuten en luettelon edelliseenkin painettuun laitokseen. Potentiaaliset mesenaatit ymmärtänevät minua paremmin, mikä on tärkeää, mikä ei.

Helsingin Viikissä joulukuussa 2016

Heikki Poroila

Esipuhe 2017

Nyt maksuttomana PDF-julkaisuna kaikkien kiinnostuneiden käyttöön tuleva Erkki Melartinin teosluettelo on olennaisilta osiltaan joulukuussa 2016 julkaistun paperiversion toisinto. Havaitut virheet on korjattu, mutta merkittäviin tiedollisiin muutoksiin ei ole ollut tässä vaiheessa tarvetta. Jos nuotiesimerkkien lisääminen joskus tulee taloudellisesti mahdolliseksi, ne lisätään vain tähän PDF-julkaisuun. Tätä verkkojulkaisua varten on luettelon ulkoasua hiukan kohennettu.

Helsingin Viikissä joulukuussa 2017

Heikki Poroila

Esipuhe 2020

Verkkoversio 2.0 sisältää merkittävän määrän uusia kirjauksia luonnoksista, joita on löytynyt Kansalliskirjaston arkistokokoelman tarkemmassa tutkimuksessa. Havaittuja virheitä on myös korjattu ja uusia julkaisuja lisätty.

Helsingin Veräjälaaksossa lokakuussa 2020

Heikki Poroila

Teosluettelon sisältö ja perusratkaisut

Erkki Melartinin teosluettelo on bibliografis-systemaattinen esitys säveltäjän musiikillisesta tuotannosta siinä muodossa kuin sen tunnumme säilyneitten dokumenttien ja niistä tehtävien pääteelmien kautta. Luettelossa ei ole temaattista nuottiaineistoa (*incipit*), jonka avulla sävellyksen tunnistaminen on epävarmoissa tapauksissa helpompaa. Tämä on ollut työ- ja sivumäärään sekä taloudellisiin voimavaroihin liittyvä valitettava ratkaisu, joka toivottavasti joskus tulevaisuudessa saadaan korjatuksi. Luettelossa on sovellettu sekä Melartinin omia opusnumeroita sekä luettelon tekijän muille teoksille antamia EM-numeroita. Opusnumeroinnin ongelmista on jäljempänä hiukan yleistä pohdintaa, minkä lisäksi opusnumerottomien luettelon alussa on selitetty EM-numeroiden perusteet.

Melartinin sävellyksiin liittyvä diskografinen informaatio on jätetty varsinaisen luettelon ulkopuolelle sen takia, että sitä voi tehokkaammin tutkia suoraan Kansalliskirjaston ylläpitämän VIOLA-tietokannan avulla. Koska kyseistä tietokantaa pidetään koko ajan yllä, se tarjoaa myös tästä teosluettelosta riippumattoman, aina ajan tasalla olevan diskografisen tiedonlähteen.

Vaikka luettelo on varsin laaja ja pääosin erittäin kattava, se ei ole täydellinen. Melartin oli niin tuottelias säveltäjä, että voimme olla jokseenkin varmoja joidenkin tällä hetkellä tuntemattomien tai kadoksissa olevien sävellysten löytymisestä tulevaisuudessa. On myös mahdollista, että luettelossa esiintyy sama teos useammassa kuin yhdessä kohdassa. Tällaiset musiikkitieteellistä tutkimusta vaativat tapaukset pyritään korjaamaan sitä mukaan kun niitä havaitaan. Luettelo ei valitettavasti tarjoa edes suuntaa antavaa tietoa sävellysten kestoista eikä tässä vaiheessa myöskään yksinlaulujen äänialoista, jotka kuitenkin sisältyvät pidemmän tähtäimen suunnitelmiin. Orkesteriteosten soitinkokoonpanoja on pyritty ilmaisemaan kansainvälisellä koodilla mahdollisuuksien mukaan.

Erilaisia nuottikokoelmia, joissa Melartinin sävellyksiä saattaa olla mukana, olen parhaani mukaan kartoittanut. Koska nuottijulkaisuiden dokumentointi kansallisbibliografiaan on vielä kesken, puutteita todennäköisesti löytyy. Tämä koskee Melartinin sävellysten esiintymistä kansainvälisissä julkaisuissa. Melartin oli itse aito kosmopoliitti, mutta hän ei koskaan tehnyt kansainvälistä läpimurtoa, kuten ikätoverinsa Selim Palmgren. Tästä syystä hänen tuotantonsa julkaiseminen Suomen ulkopuolella on ollut verrattain vähäistä Ruotsia ja Tanskaa lukuun ottamatta. Ulkomaisia julkaisuja on toisaalta tutkittu ja selvitetty toistaiseksi varsin vähän, joten näkemys saattaa olla virheellinen.

Modernit teosluettelot pyritään aina rakentamaan ensi sijassa alkuperäislähteiden tutkimuksen varaan. Tässä mielessä alkuperäistä aineistoa ovat säveltäjän omakätiset käsikirjoitukset, kirjeenvaihto, painetut julkaisut sekä aikalaisdokumentit. Tärkeimmissä Melartin-aineiston säilytyspaikoissa, Sibelius-Akatemian kirjastossa ja Kansalliskirjastossa on viime vuosina nähty vaivaa Melartin-käsikirjoitusten järjestämiseksi. Osa näistä tiedoista on jo käytettävissä internetin kautta. Myös Yleisradion nuotistossa ja Suomalaisen musiikin tiedotuskeskuksessa (nykyään Music Finland) Melartin-aineistoon on helppo päästä käsiksi kokoelman pitkäaikaisen systemaattisen hoidon ansiosta.

Olen luettelon kokoamisvaiheessa tutkinut kohtuullisen tarkasti suurimmat ja tärkeimmät Melartiniin liittyvää alkuperäisaineiston ja painatteiden kokoelmat kirjastoissa ja arkistoissa. Niiden ulkopuolella on kuitenkin suuri joukko mahdollisia Melartin-aineiston haltijoita, joiden kartoittaminen on jäänyt käytännössä vähemmälle. Monet käsikirjoitukset ovat yksityisessä omistuksessa, ja siitä syystä tai järjestämättömyytään ovat vaikeasti lähestyttäviä. Sosiaalisesti aktiivisena ihmisenä Erkki Melartinilla oli niin mittava ihmissuhdeverkosto, ettei tutkimustyötä voi jättää pelkästään julkisten arkistojen varaan. Perusteellisempi arkistotyö saattaa siis paljastaa vielä uutta alkuperäisaineistoa.

Tietomme Erkki Melartinin suhteista kustantajiin ovat edelleen puutteelliset, kuten ne ovat yleensä muidenkin säveltäjien kohdalla, poikkeuksena hyvin tutkittu Jean Sibelius. Tästä syystä monet julkaisuihin liittyvät yksityiskohdat ovat vaikeasti todennettavia. Onnellinen poikkeus tästä säännöstä löytyy keskeisen suomalaisen taidemusiikin kustannusoikeudet nykyään omistavan Fennica Gehrmanin arkistoista. Siellä on kaikkien Musiikki Fazeriin vuosikymmenien aikana sulautuneiden musiikkikustantamoiden aineistoja tutkijoidenkin ulottuvilla (käsikirjoitukset on sijoitettu Kansalliskirjastoon). Valitettavasti yhtä hyvin ei ole suinkaan kaikkien kustantajien vanhoja asioita hoidettu.

Useimmat Melartinin musiikista sekundääristä tietoa tarjoavat hakuteokset ovat jossain määrin epäluotettavia tiedonlähteitä. Kuten yleensäkin, myös Melartinin kohdalla yhdessä tiedonlähteessä esiintyvät virheet siirtyvät helposti uusiin muuttuen samalla yleisesti uskotuiksi tosiasioiksi. Olen pystynyt joukon tällaisia virheitä selvittämään ja kirjaamaan tähän luetteloon todenmukaisempaa tietoa. Vanhat teokset kuitenkin elävät elämäänsä tästä riippumatta, ja niin elävät myös niihin jääneet virheelliset tiedot. On myös mahdollista, etten ole kyennyt olemaan kaikissa tapauksissa riittävän lähdekriittinen itsekään. Olen joka tapauksessa pyrkinyt osoittamaan kohdat, joissa esimerkiksi kansallisbibliografian kaltainen keskeinen tiedonlähde näyttää selvästi olevan väärässä. En ole silti ryhtynyt systemaattisesti käymään läpi aikaisempien hakuteosten virheitä, joten toivon luettelon käyttäjiltä lähdekriittistä suhtautumista.

Toisin kuin aiemmissa teosluettelon versioissa, mukaan on nyt otettu myös keskeneräisiä ja luonnoksen asteelle jääneitä teoksia. Myös sellaiset teokset, joiden voidaan perustellusti uskoa olleen joskus olemassa, vaikka aineellisia dokumentteja ei olekaan säilynyt, on otettu luetteloon mukaan sekä kulttuurihistoriallisen kiinnostavuutensa takia että siksi, että uudet arkistolöydöt saattavat muuttaa tilannetta. Aivan kaikkia Melartinin käsikirjoituksia ei kuitenkaan ole ollut mahdollista luetteloida perustietojen vähyyden takia. Tällaisia käsikirjoitusdokumentteja on erityisesti Sibelius-Akatemian kirjaston arkistossa paksu mapillinen.

Ratkaisut siitä, milloin jokin käsikirjoitus ylittää teoskynnyksen, olen tehnyt lähinnä musiikinhistoriallisella logiikalla. Olennaista on tällöin ollut, miten pitkälle Melartin on itse nimennyt ja päivännyt teoksiaan, onko käsikirjoitukseen merkitty tempomerkintä tai muita vastaavia perustietoja. Signerauksen puuttumista en ole pitänyt yleisenä esteenä, koska huomattava osa luonnoksista on säilynyt kokonaisuuksina, joiden autenttisuutta ei ole syytä epäillä (Melartin halusi itse jättää käsikirjoituksensa Sibelius-Akatemialle). Olen ottanut luetteloon myös sellaisia luonnoksia, joita voidaan perustellusti kutsua säveltäjän muistiinpanoksi, kun niihin liittyy riittävästi säveltäjän tekemiä merkintöjä. Vain kansanlaulumelodioitten muistiinpanot olen jättänyt pois, koska niissä ei ole mukana Melartinin luovaa panosta.

Teosluettelon huomattavasta laajennuksesta huolimatta riittää Erkki Melartinin käsikirjoitusaineiston tutkimisessa runsaasti työtä myös tulevaisuudessa. Ilman tunnistetta olevien käsikirjoitusten nuottikuvien vertailu tunnettuihin teoksiin on pääosin tekemättä.

Opusnumeroinnin ongelmia

Erkki Melartinin opusnumeroitujen sävellysten lista ulottuu näennäisen rikkoutumattomana ketjuna opuksesta 1 aina opukseen 189. Numerointi on todellisuudessa täynnä arvoituksia, sotkuja ja ristiriitaisuuksia. Tässä yhteydessä ei ole tarkoitus kirjoittaa Melartinin opusnumeroiden historiaa, ainoastaan antaa teosluettelon käyttäjälle yleiskuva numeroinnin erityispiirteistä ja tekijän näkemys siitä, missä määrin opusnumerot heijastelevat toisaalta oletettua kronologiaa, toisaalta Erkki Melartinin nimenomaista tahtoa.

Valitettavasti tiedämme varsin vähän numeroiden antamisen periaatteista. Toisin kuten esimerkiksi Oskar Merikanto, Melartin ei näytä nuoruudessaan pitäneen sävellystensä opusnumerointia tärkeänä. Opusnumerot ilmestyivät Melartinin maailmaan vasta siinä vaiheessa, kun säveltäjä sai ensimmäiset teoksensa julkaistuksi. Pitkällä opusnumeroitujen teosten listalla ylpeileminen ei kuulunut nuoren Melartinin tapoihin. Myöhemmin tilanne saattoi jossain määrin muuttua.

Melartin on epäilemättä useimmissa tapauksissa itse ollut numeroinnin takana, mutta hänen motiivinsa ovat selvästi vaihdelleen vuosien varrella. Yleisesti ottaen numeroinnilla on vahva yhteys sävellysten julkaisemiseen. Valtaosalla julkaistuista sävellyksistä on opusnumero, ja toisaalta opusnumerottomista valtaosa on julkaisemattomia. Poikkeuksia molempiin löytyy kuitenkin runsaasti, joten voidaan vain sanoa, että Melartin pyrki opusnumeroimaan varsinaisten kustantajiensä (Apostol, Lindgren, Westerlund, Hansen jne.) kautta julkaisemansa musiikin, mutta ei välttämättä piitannut siitä, kun kyseessä oli kuorosävellys tai laulukirjaan tarkoitettu teos. Monet näytelmämusiikit jäivät myös numeroinnin ulkopuolelle, jos Melartin ei koonnut niistä orkesterisarjaa. Vaikuttaa siltä, että ainakin varhaisina vuosina kustantajat päättivät käytännössä opusnumeroiden näkymisen painetussa nuotissa. Monissa tapauksissa opusnumeroita merkittiin vasta myöhempiin julkaisuihin.

Teoksen laajuudella tai taiteellisella merkittävyydellä ei näytä olleen yleistä roolia opusnumeroiden antamisessa. Numeroitujen listalta löytyvät yhtä hyvin pikkuinen *Berceuse*, op. 68 kuin kaikki sinfoniat ja useimmat muut suurimuotoiset teokset. Vastaavasti opusnumeron ovat saaneet yhtäläisesti taiteellisesti merkittävät laajat teokset ja tilaustyönä valmistuneet pienet pianokappaleet. Tuire Ranta-Meyer on kuitenkin huomannut, että monella Melartinin keskeisellä sävellyksellä on ”pyöreä” opusluku. Tällaisia ovat sinfoniat nro 1 ja 2 (opus 30), sinfonia nro 3 (opus 40), ooppera *Aino* (opus 50), viulukonsertto (opus 60), orkesteriteos *Traumgesicht* (opus 70), sinfonia nro 4 (opus 80), sinfonia nro 5 (opus 90), sinfonia nro 6 (opus 100), aforismikokoelma *Minä uskon* (opus 150) ja baletti *Sininen helmi* (opus 160). Näin pitkä sarja ei varmaankaan ole sattumaa, vaan Melartin on halunnut ”juhlistaa” tärkeinä pitämiään teoksia mieleen jäävällä opusnumerolla, vaikei ole täysin johdonmukainen halunnut tai muistanut olla. Tasanumeroita ei tietysti ole myöskään riittänyt kaikille tärkeille teoksille, joten tätä piirrettä ei ole syytä liioitella kokonaisuutta tarkasteltaessa.

Sävellysten syntymisjärjestyksen eli kronologian kanssa Melartinin opusnumeroilla on tekemistä vain satunnaisesti, paljon useammin on päinvastoin vältettävä johtopäätösten tekemistä, koska taustoja tuntematta on mahdotonta arvata, milloin numerointi viittaa säveltämisen tai julkaisemisen ajankohtaan, milloin johonkin muuhun. Useimmat pienellä opusnumerolla julkaistut teokset ovat varhaisia sävellyksiä, mutta tämäkin pätee vain hiukan karkeammalla tasolla, sillä monilla varhaisilla teoksilla on toisaalta korkea opusnumero. Numerointi ei myöskään kerro samoihin aikoihin syntyneiden sävellysten keskinäisestä ilmestymisjärjestyksestä luotettavasti. Mahdolliset suunnitelmat ovat myös aina silloin tällöin muuttuneet ja pakottaneet poikkeusratkaisuihin.

Pyrkikö Melartin Sibeliuksen tavoin antamaan epäjohdonmukaisilla opusnumeroilla ulkomaailmalle jotenkin ”hienomman” kuvan sävellysten syntyprosessista? Tähän on vaikea antaa yksiselitteistä vastausta. Todennäköisempää on, että Melartin toimi varsinkin julkaisujen yhteydessä varsin prag-

maattisesti. Kun kahden samaan aikaan syntyneen laulun tai pianokappaleen seuraksi tarvittiin kolmas, se napattiin mistä vain löydettiin ja numeroitiin uuden yhteyden mukaisesti. Tämä on erityisen selvää monien lauluopusten kohdalla, kun Melartin on keskelle ruotsin- tai saksankielistä opusta sijoittanut suomenkielisen laulun.

Melartin (ja ehkä kustantajakin) suosi pienimuotoisten sävellysten yhdistämistä suuremmiksi ni-
puiksi, sillä näin saatiin samalla kertaa myytyä enemmän tavaraa. Tällainen yhdistäminen koski
sekä pianokappaleita että yksinlauluja. Opusnumeroitujen teosten todellinen lukumäärä onkin pal-
jon suurempi kuin tuo 189, kun lasketaan jokaisen opuksen sisältämät itsenäiset sävellykset. Toi-
saalta yhteinen opusnumero ei suinkaan aina merkinnyt samanaikaista tai fyysisesti yhteistä julkai-
semista. Hyvän esimerkin antavat ns. Koskenniemi-laulut, jotka on opusnumeroitu juoksevasti (op.
45-47), mutta jotka julkaistiin hyvin pitkän ajanjakson kuluessa ja jokainen laulu erikseen.

Opusnumeroinnin muuttaminen jälkikäteen ei ollut Melartinilla yleistä. Hän kyllä antoi opusnume-
roita usein jälkikäteen, mutta aktiivisesta muuttamisesta ei ole merkkejä. Toki Melartinille sattui
sekaannuksia – ehkä kustantajienkin toimien takia –, joiden seurauksena jotkin opusnumerot jakau-
tavat kirjaimilla itsenäisiin osiin. Useimmissa tapauksissa vaikuttaa kuitenkin siltä, että Melartin
kustantajaa lähestyessään oli joko jo päättänyt numeron tai jätti sen tyhjäksi eli kustantajan päätet-
täväksi (oletettavasti yhteisen sopimuksen perusteella). Jonkin verran esiintyy opusnumerottomien
jälkikäteistä numerointia julkaisemisen takia, mutta useimmiten numerotta jääneet saivat pysyäkin
sellaisina.

Ristiriitaiset opusnumeroinnit eivät ole yleisiä, mutta niitä kuitenkin esiintyy. Joskus on vaikea pää-
tellä, ovatko ristiriidat todellisia vai ainoastaan luettelomerkintöjen tasolla ilmeneviä. Melartinin
käsialaa olevia teosluetteloita on säilynyt muutamia, mutta laajin on peräisin 1930-luvulta, jolloin
pääosa sävellyksistä oli jo olemassa. Siitä voi päätellä, ettei Melartin – viisasta kyllä – tuntenut tar-
vetta korjailla aikoinaan tehtyjä numerointiratkaisuja. Joissakin tapauksissa Melartin näyttää suoras-
taan jättäneen mitä ilmeisimmän sotkun silleen (opuksen 61 kuorolauluista osalla on numero 61,
osalla 61b, mutta millään ei 61a), joissakin toisissa tapauksissa voidaan havaita selkeyttäviä kor-
jauksia. Laajimmassakin teoslistauksessaan Melartin on joka tapauksessa jättänyt jälkipolville jou-
kon arvoituksia, joiden selvittäminen on vaatinut luettelon kokoajalta omatoimisuutta (esim. *Nuor-
ten laulukirja* -sarja).

Melartinin opusnumerointiratkaisuissa näyttää ainakin listausten perusteella olleen toistuvasti hie-
noista ylioptimistisuutta sävellysten syntymiseen nähden. Vaikka Melartin tarvittaessa ja tilauksesta
sävelsi tavattoman nopeasti, kaikki suunnitellut opusnumerot eivät ole toteutuneet. Emme tiedä,
johtuiko tämä liian auliista lupauksista, inspiraation puutteesta tai jostain käytännön hankaluuksista.
Voimme kuvitella, että monissa tapauksissa työ on jäänyt kesken, kun kustantaja on torjunut Melar-
tinin tarjouksen tai tarjous on ollut kovin huono. Joissakin tapauksissa kustantaja on sopinut sävel-
täjän kanssa julkaisemisesta ja maksanutkin oikeudesta, mutta jättänyt sen silti käyttämättä. Nämä
tapaukset liittynevät kustantajan arvioon yksittäisten sävellysten ajankohtaisesti menekistä.

Oman ryhmänsä muodostavat viimeisten vuosien hankkeet, joiden kohdalla kyseessä oli epäilemät-
tä usein ajan ja voimien loppuminen kesken. Varhaisemmissakin opusnumeroissa on silti kohtia,
joissa Melartinin suunnitelmat eivät toteutuneet teosluetteloon ennakoidulla tavalla. Varhaisin esi-
merkki on löytyy opuksista 65, 66 ja 68, jotka on teosluettelossa varustettu järjestysnumerolla 1,
vaikka jatko-osia ei tunneta. Samanlaisia tapauksia ovat opukset 108 ja 132.

Melartinilla on runsaasti ns. outoja opusnumeroiteja. Emme tiedä, miksi esimerkiksi aivan eri ai-
koina syntyneet sinfoniat nro 1 ja 2 tai jousikvartetot nro 1-3 on sijoitettu yhteisen opusnumeron
alle, vaikka vapaita numeroita luonnollisesti olisi ollut käytettävissä? Miksi jotkut 1890-luvun puo-
lella syntyneet sävellykset ovat saaneet hyvin korkean opusnumeron, kuten *Pohjolan häät* (opus
179) tai *Legenda IV* (opus 174)? Ainoa selitys tuntuu olevan, että Melartin halusi voimiensa vähe-

nemisestä huolimatta tuottaa ”uusia” teoksia kuin mitään ongelmia terveyden kanssa ei olisi ollut. Helpointa on tällöin ollut ottaa vanha sävellys ja antaa sille uusi numero. Tällaisesta on näyttöä opusnumerointien lisäksi myös konserttiohjelmissa, joissa saattaa vuosikymmeniä vanhan sävellyksen kohdalla olla merkintä ”ny” tai ”första gången”.

Aforismikokoelman *Minä uskon* opusnumerointi (150) selittynee paitsi tasaluvulla myös Melartinin halulla korostaa kokoelman merkitystä elämäntyössään. Vaikkei kokoelma musiikkia olekaan, sen rakenne muistuttaa monella tavalla piano- ja laulukokoelmien ulkoista muotoa. Tätä kummallisena voidaan pitää sitä, että Melartin opusnumeroi paljon myös sovituksiaan. Perinnesävelmien kohdalla tämä on ymmärrettävämpää, onhan lopputulos usein melko kaukana alkuperäisestä melodiasta. Mutta miksi oli numeroitava ranskalaisten oopperasäveltäjien tuotannosta tehdyt sovitukset (opus 158) tai Bachin kaikille tutuista sävelmistä tehdyt versiot? Ratkaisu on saattanut olla kustantajan ehdotus, mutta dokumentoitua tietoa meillä ei tästäkään ole.

Melartinin opusnumerointeihin on kaiken kaikkiaan syytä suhtautua kriittisesti. Ne ovat luettelossa käyttökelpoisia yksilöinnin apuvälineitä ja monet ovat vakiintuneet yleiseen käyttöön nuoteissa, äänitteissä ja konserteissa. Niistä on kuitenkin turha etsiä yleisempää tukea hänen sävellystuotantonsa ryhmittelylle ja analyysille, niin suuria ovat numeroinnin sisäiset ristiriitaisuudet ja poikkeamat. Olen joidenkin teosten kohdalla selostanut tarkemmin sekä opusnumeroinnin ongelmia että niissä tekemiäni ratkaisuja. Jäljelle jää silti lukuisia tapauksia, joiden outouksille ei ole mitään tiedossa olevaa selitystä.

Melartinin päiväkirjat ja taskukalenterit tiedonlähteinä

Erkki Melartin ei pitänyt systemaattista päiväkirjaa, vaikka vuosilta 1888–1898 tunnetaan hajanaisia päiväkirjoja yhteensä muutaman vuoden ajalta (1.5.–8.12.1888, 7.2.1893–31.3.1894, 7.2.–18.5.1895 ja 1.4.–22.7.1898). Vuodesta 1892 alkaen Melartin ryhtyi hankkimaan taskukalentereita, joihin hän merkitsi päivittäisiä tapahtumia ja ajatuksiaan elämänsä loppuun asti. Valitettavasti kalentereita ei ole säilynyt kattavasti, eikä säilyneissä ole kaikissa systemaattisia tai muuten merkittäviä muistiinpanoja. Kokonaan puuttuvat vuodet 1895, 1900, 1910–1911, 1916–1920, 1927–1928 ja 1930–1931. Alkuvuosien kalentereissa ei ole säveltämisen tai muunkaan elämänmenon kannalta merkittäviä tietoja, niiden säännöllinen kirjaaminen alkaa vasta vuoden 1906 kalenterissa. Vuoden 1912 kalenteri tunnetaan, mutta siinä ei ole merkintöjä. Tämä ei vielä todista, että Melartin olisi omatoimisesti jättänyt kokonaisia vuosia väliin, sillä joiltakin vuosilta tunnetaan kaksikin vihkoa, joista vain toisessa on tekstiä (1914 ja 1915). Vuoden 1929 kalenteri sisältää myös aikavälin 1.–20.1.1930. Yhteensä 12 vuotta Melartinin aktiiviuran ajalta on sellaisia, joilta kalenteria ja sen merkintöjä ei ole käytettävissä. Näihin vuosiin osuu harmillisesti voimakkaita aktiivisuuden kausia.

Melartinin päiväkirjamerkinnät ovat nuoren miehen muistiinpanoja, joissa pääosassa ovat yleiseen elämänmenoon, opiskeluun ja sosiaaliseen kanssakäymiseen liittyvät asiat. Ajoittain Melartin myös purkaa lemmensurujaan (harvemmin iloja) päiväkirjan lehdille avoimuudella, jota ei myöhemmistä taskukalenterimerkinnöistä juuri löydy. Osan ihastuksistaan Melartin on silti piilottanut jo tässä vaiheessa yhden nimikirjaimen taakse. Sävellysuran kannalta päiväkirjat eivät ole erityisen runsas tiedonlähde, mutta joidenkin varhaisten sävellysten taustoihin ne tarjoavat lisätietoa. Valitettavan usein Melartin suhtautui jo tässä vaiheessa säveltämisistään puhumiseen ylimalkaisesti, mistä syystä monet kiinnostavat merkinnät jäävät merkityksettömiksi, koska emme voi enää tietää, mistä sävellyksistä Melartin kirjoittaa käyttäessään ilmaisuja kuten ”nägra stycken” tai ”en ny sång”.

Taskukalenterit sisältävät sävellystyöhön liittyviä merkintöjä suhteellisen paljon, mutta mitään systematiikkaa ei niissäkään ole. Melartin saattaa mainita hyvinkin vähäisen sävellystyön, mutta jättää merkinnöittä suurimuotoisten teosten säveltämisen (tai ne osuvat kalentereihin, joita ei tunneta). Niiden teosten osalta, joista mainintoja löytyy, taskukalenterit tarjoavat joka tapauksessa merkittävän paljon ajoitusta helpottavaa ja taustoja selvittävää tietoa. Monessa tapauksessa kalenterien tiedot ovat olleet teosten ajoittamisessa ratkaisevassa asemassa. Joskus merkinnät myös päästävät lukijan vilkaisemaan itse sävellystyön prosessia, parhaassa tapauksessa rekisteröiden sekä aloituksen että lopetuksen.

Kalenterien tarjoamat tiedot ovat todennäköisesti suhteellisen luotettavia juuri sävellysten osalta, koska Melartinilla ei ole ollut motiivia seipellä asioita niitten osalta. Sen sijaan sosiaaliseen kanssakäymiseen liittyvät runsaat merkinnät on selkeästi tehty siihen mahdollisuuteen varautuen, että kalenteri voi joutua ulkopuolisten käsiin. Kalentereissa on paljon koodimuotoisia merkintöjä, minkä lisäksi moniin henkilöihin viitataan vain etunimellä tai pelkällä alkukirjaimella. On ilmeistä, että Melartin on varonut tekemästä kalentereihin intiimeiksi kokemiaan merkintöjä. Olen tässä luettelossa lähtenyt siitä, että Melartinin kirjeissään, päiväkirjoissaan ja taskukalenterimerkinnöissään antamat tiedot sävellyksistä ovat luotettavia, vaikka dokumentteihin on muuten syytä suhtautua normaalla lähdekritiikillä.

Taskukalenterimerkintöjen luotettavuutta olen arvioinut myös vertailemalla säilyneitä käsikirjoituksia ja niissä olevia päiväyksiä. Varsin usein sama valmistumisesta tai tietystä vaiheesta kertova päivä määrä löytyy molemmista, mikä lisää merkintöjen uskottavuutta. Käsikirjoituksissa on silloin tällöin kirjoitusvirheitä myös päiväyksissä (varsinkin vääriä vuosilukuja), mutta selkeisiin ristiriitoihin käsikirjoitusten ja taskukalenterimerkintöjen kesken en ole törmännyt.

Melartinin sävellyskäsikirjoitukset tiedonlähteinä

Melartinin sävellys- ja sovitustoiminnasta säilyneet käsikirjoitukset voidaan jakaa karkeasti ottaen kolmeen ryhmään. Ensimmäiseen kuuluvat muistiinpanot ja luonnostelmat, jotka Melartin teki yleensä lyijykynällä ja varusti myös päiväyksellä, joskaan ei suinkaan aina. Vaikka Melartin lisäsi usein signeerauksen tai ainakin nimikirjaimensa, huomattavassa osassa luonnoksia kumpakaan ei ole ja Melartinin säveltäjäys on täytynyt päätellä käsialasta tai säilymisolosuhteista. Muistiinpanoja ja luonnosvaiheessa käsiala on usein epäselvää ja selvästi vain säveltäjän itsensä tulkittavaksi tarkoitettua. Monet luonnokset Melartin on viivannut yli. Merkintä voi tarkoittaa idean hylkäämistä, mutta myös sitä, että idea on jo kirjoitettu puhtaaksi, eikä luonnokseen tarvitse palata. Yliviivattujen luonnosten säilyttäminen vahvistaa oletusta, ettei ainakaan kaikissa tapauksissa ole kysymys hylkäämisestä. Melartinin käsikirjoituksissa on toki myös hylättyjä osia, mutta niissä säveltäjä on yleensä käyttänyt dramaattisempaa viivaamista.

Valmiita käsikirjoituksia Melartin teki sekä lyijykynällä että musteella. Useimmat kustantajalle tarkoitetut käsikirjoitukset on tehty musteella, vaikka niihin on voinut ilmaantua korjauksia lyijykynällä. Valmiissa nuotinnoksissa esiintyy vähemmän päiväyksiä, mutta yleensä Melartin signeerasi teokset, jotka hän koki saaneensa valmiiksi. Kustantajalle tarkoitetut käsikirjoitukset ovat melkein aina ilman päiväystietoja, mutta muuten samanlaisia kuin muutkin valmiit käsikirjoitukset, joiden kohtaloa Melartin pohdiskeli. Kolmannen ryhmän muodostavat ne lukuisat lahjaksi tehdyt käsikirjoitukset, joita vuosikymmenten kuluessa on saatu lahjoituksina arkistoihin yksityishenkilöiltä. Nämä käsikirjoitukset ovat yleensä hyvin siististi tehtyjä ja niissä voi olla uniikki omistusteksti, joka saattaa sisältää ajoitusta auttavaa tietoa, vaikka tarkoitus ei aina ole ollut kertoa sävellyksajasta.

Toimiessaan Helsingin Musiikkiopiston johtajana Melartin sijoitti useita käsikirjoituksiaan oppilaitoksen kirjaston kokoelmaan. Nämä lähes poikkeuksetta huolellisesti käyttöä varten tehdyt käsikirjoitukset on systemaattisesti varustettu Melartinin ex libriksellä, todennäköisesti muistuttamaan siitä, että kyseessä ei ole ollut pysyvä lahjoitus vaan sijoitus. Ex libriksen ovat saaneet myös monet kopistien tekemät käsikirjoitukset ja äänilehdet. Näissä on harvemmin mitään taustatietoja, vaikka satunnaisesti ovat soittajat niihin tehneet merkintöjään, joskus hyvinkin humoristisesti ja toisaalta informatiivisesti.

Melartinin käsiala on yleensä selkeätä ja tunnistettavaa, vaikka monet luonnokset ovatkin lähes lukukelvottomia hintelän lyijykynäviivan takia tai koska Melartin on kirjoittanut niin pientä jälkeä. Melartinin teettämissä kopioissa on vaihtelevasti signeerauksia ja päiväyksiä, poikkeuksena Leo Funtek, jolla oli tapana merkitä jokaisen tekemänsä sovituksen loppuun päiväystieto. Melartinin teettämiä kopioita ei ole toistaiseksi tutkittu tarkemmin, mutta vaikuttaa siltä, että hän kirjoitti itse orkesterin äänilehtiä vain poikkeustapauksissa. Sen sijaan partituurit ovat useimmiten säveltäjän omakätisiä, joskaan kaikkien teosten osalta sellaista ei tunneta.

Luettelon tietojen esitystapa

Tietojen esitystapa on pyritty vakioimaan mahdollisimman pitkälle, jotta lukijan ei tarvitse siivilöidä etsimäänsä tietoa suurten massojen joukosta. Esitysformaatti lähtee ajatuksesta, että tietyt tiedot annetaan jokaisesta teoksesta aina kun tieto on ollut käytettävissä. Nämä tiedon osiot – esimerkiksi ”Sävelletty” ja ”Ensijulkaisu” – on otsikoitu omalle rivilleen. Nämä osiot ovat myös aina samassa keskinäisessä järjestyksessä, vaikka yksittäinen osio voikin kokonaan puuttua. Sellaiset mainitsemisen arvoisiksi harkitut asiat, joilla ei ole omaa otsikkoa ja paikkaa, on koottu otsikon ”Lisätietoja” alle. Keskeiset tiedot, kuten sävellysaika, ovat kaikissa teostiedoissa mukana, vaikka itse tietoa ei olisikaan tarjolla.

Luettelo-osassakin on pyritty käyttämään mahdollisimman luonnollista kieltä ja välttämään ammatistilangia, joka tekee jotkut teosluettelot ja bibliografiat lähes lukukelvottomiksi. Joitakin vakiintuneita lyhenteitä on silti käytetty käsitteiden jatkuvan toistumisen takia. Kaikki käytetyt lyhenteet on selitetty. Tästä riippumatta luettelon vakiotietojen alueella on käytetty pääosin pelkistettyä ilmaisutapaa tilan säästämiseksi. Samasta syystä luettelossa käytetyt lyhenteet ovat vailla pisteitä ja tyhjämerkkejä (esimerkiksi HNM, ei H. N. M.). Fazer-konsernin historiallisesti moneen kertaan vaihdelleet nimet on nekin pelkistetty niin, että muoto on luettelossa aina ”Fazer”.

Luettelossa on käytetty kursivointia ilmaisemaan leipätekstin sisällä esiintyvää sävellyksen tai sen osan tai julkaisun erisnimeä (esimerkiksi *Berceuse* tai *Folkvisa*). Ilman kursivointia ovat sellaiset yleisnimet, jotka toistuvat useiden sävellysten nimissä (esimerkiksi ”sinfonia” tai ”jousikvartetto”). Tummennusta on käytetty ainoastaan tieto-osioiden otsikoissa. Kaikki suorat lainaukset käsikirjoituksista tai muista lähteistä on merkitty lainausmerkkeihin. Tällaisissa sitaateissa esiintyvä kautta-merkki (/) tarkoittaa sitä, että alkuperäislähteessä seuraava asia on omalla rivillään. Luettelossa esiintyvät henkilönimet on taustoitettu mahdollisuuksien mukaan ensimmäisen esiintymisensä yhteydessä. Tällöin henkilön nimi on myös kirjoitettu KAPITEELEILLA. Henkilöiden syntymä- ja kuolinajat on merkitty mahdollisuuksien mukaan tarkasti, mutta valitettavasti edes modernin tietoverkon aikana osa henkilötiedoista vaatisi löytyäkseen perinteistä arkistotyötä, jota ei tässä yhteydessä ole pidetty välttämättömänä.

Opuskokonaisuuden esittelytapa riippuu siitä, onko kokonaisuuden osat tulkittu itsenäisiksi sävellyksiksi vai ei. Myös sellaisissa tapauksissa, joissa sinänsä itsenäisten osien tarkempi erittely ei ole tarpeen tai tietoa ylipäättäen on vähän, on itsenäinen erittely jätetty pois. Rajatapauksia on jonkin verran, mutta niitä ei kannata murehtia. Yleislinja on, että itsenäinen kirjaus on sävellyksistä, joista on jotain kerrottavaa. Taustatietojen määrä heijastelee jossain määrin käsiteltävän sävellyksen merkitystä Melartinin tuotannon kokonaisuudessa, mutta enemmän se kertoo siitä, mitä sävellyksistä ja niiden vaiheista tiedämme.

Seuraavilla säännöllisesti toistuvilla termeillä on luettelossa täsmällinen merkitys:

Sävelletty

Vuosi tai tarkempi aika, jolloin sävellys on valmistunut. Joissakin tapauksissa tämä tiedetään kelloajan tarkkuudella, mutta yleensä kyseessä on vuosiluku. Joskus harvoin tiedetään myös paikka, jossa sävellys on valmistunut. Sävellyspaikkatietoja ei ole päätelty, vaikka se monissa tapauksissa olisi ollut mahdollista. Joskus on ilmaistu kahdella vuosiluvulla se aikaväli, jonka sävellys on ollut tekeillä. Kauttaviiva kahden vuosiluvun välillä ilmaisee, että sävellys on otettu uudestaan muokattavaksi ja siitä tunnetaan eri versioita. Kysymysmerkki vuoden – tai minkä tahansa muun vastaavan tietoelementin – perässä tarkoittaa aina epävarmaa tietoa tai pelkkää arviota. Jos edes arviota ei ole mahdollista tehdä, olen käyttänyt ilmaisua ”ei tiedetä” tai ”ei tunneta”.

Teksti

Tekstin kirjoittajan nimi, kaarisulkeissa mahdollisesti tiedossa oleva tekstin alkuperäinen julkaisu julkaisuvuosineen sekä käännösten tekijöiden nimet. Monimutkaisissa tapauksissa olen ilmaissut tekstin alkuperän lisätieto-osassa.

Omistus

Omistuksen kohteena olevan henkilön tai yhteisön nimi tai suora omistusta ilmaiseva sitaatti. Nämä ovat yleensä aina peräisin joko käsikirjoituksesta tai painetusta nuotista.

Käsikirjoitus

Käsikirjoituksen sijoituspaikan signum eli paikkamerkki (esim. SibA Mel 17:265). Jos käsikirjoituksia tunnetaan useampia, signumit on erotettu toisistaan puolipisteellä. Joissakin tapauksissa käsikirjoituksen laatua ja sisältöä on lyhyesti selitetty kaarisulkeissa (esim. partituuri ja orkesterin äänilehdet").

Ensiesitys

Päivämäärä, esittäjät ja esityspaikka sikäli kun tietoja on ollut kohtuullisen helposti saatavana. Ensiesitystietoja ei ole systemaattisesti kerätty tai tarkistettu, joten niihin on syytä suhtautua kriittisesti.

Ensijulkaisu

Kustantajan nimi, julkaisuvuosi ja kustannustunnus. Puuttuva tieto on pyritty aina ilmaisemaan. Jos julkaisu sisältyy sekasisältöiseen kokoelmaan, on tässä annettu vain kokoelman nimi ja julkaisuvuosi, tarkemmat tiedot ovat erillisluettelossa.

Lisäjulkaisu

Mahdolliset muut julkaisut on mainittu tässä samoin perustein kuin ensijulkaisukin. Eri julkaisut on erotettu toisistaan puolipisteellä, eri esityskokoonpanot omille riveilleen. Lisäjulkaisutiedot ovat epätäydellisiä, mutta niihin on pyritty keräämään ainakin tunnetuimmat muut julkaisut.

Sovitukset

Sovituksen esityskokoonpano, sovittajan nimi ja sovitusaika kaarisulkeissa. Eri sovitukset on erotettu toisistaan puolipisteellä.

Lisätietoja

Lisätiedoissa on esitystapa vaihteleva. Käsikirjoituksia, omistuksia, sovitusten yksityiskohtia on eritelty mahdollisuuksien ja tarpeellisuuden mukaan. Henkilöihin liittyvät taustatiedot on sijoitettu lisätietoihin. Joidenkin sävellysten kohdalla on sitaatteja, joissa viitataan johonkin sävellyksen synnyn tai vastaavan tapahtuman yksityiskohtiin. Henkilöhistoriallisia tekstejä olen pyrkinyt välttämään, koska kyseessä on teosluettelo, ei elämäkerta. Sävellyksen taustaa valottavia henkilöhistoriallisia sitaatteja olen kuitenkin ottanut mukaan mahdollisuuksien mukaan.

Käytetyt merkinnät ja lyhenteet

Luettelon eri osissa on käytetty seuraavia lyhenteitä (pois lukien orkesterikokoonpanoissa käytetyt yleiset lyhenteet):

AEL	A. E. Lindgrenin kustannustunnuksen alkuosa
Apostol	A. Apostol (suomalainen kustantamo)
Augener	Augener & Co. (brittiläinen kustantamo)
Chester	J. & W. Chester Ltd (brittiläinen kustantamo)
Elkan	Elkan & Schildknecht, Emil Carelius (ruotsalainen kustantamo)
EM	Erkki Melartinin opusnumerottoman teoksen koodinumeron alkuosa
Fazer	Yleislyhenne Fazer-kustannusyhtiön erinimisille yhtiöille
FG	Fennica Gehrman (suomalainen kustantamo)
FiMIC	Suomalaisen musiikin tiedotuskeskus (nykyään Music Finland, MF)
FM	Fazer Musiikin kustannustunnuksen alkuosa
Hansen	Wilhelm Hansen (tanskalainen kustantamo)
HFO	Helsingin filharmoninen orkesteri
HKA	Helsingin kaupunginarkisto (Helsingin kaupunginorkesterin talletuksia)
HKO	Helsingin kaupunginorkesteri
HNM	Helsingfors Nya Musikhandel (suomalainen kustantamo)
Holm	K. A. Holm (suomalainen kustantamo)
KB	Det Konglige Bibliotek København (Tanskan kansalliskirjasto)
KFW	K. F. Waseniuksen kustannustunnuksen alkuosa
KK	Kansalliskirjasto (aiemmin Helsingin yliopiston kirjasto, HYK)
Lindgren	A. E. Lindgren (suomalainen kustantamo)
Mel	Sibelius-Akatemian kirjaston signumissa Melartin-kokoelma
MF	Music Finland (entisen FiMICin nuotistoa hallitseva organisaatio)
MMA	Marianne Mörners arkiv (arkistokokonaisuus Musik- och teaterbibliotekissa)
nro	Numero
Op.	Opus
REW	R. E. Westerlundin kustannustunnuksen alkuosa
SibA	Sibelius-Akatemian kirjaston arkisto
SibAO	Sibelius-Akatemian orkesterikirjasto
SibM	Sibelius-museon (Åbo Akademi) arkisto
SmP	Sibelius-museon arkiston signumin alkuosa
TeaMA	Teatterimuseon arkisto
Warner	Warner/Chappell Music Finland (suomalainen kustantamo)
Wasenius	K. F. Wasenius (suomalainen kustantamo)
Weekes	Weekes & Co. (brittiläinen kustantamo)
Westerlund	R. E. Westerlund (suomalainen kustantamo)

Muita selityksiä

Varsinainen teosluettelon pääluettelo jakautuu kahteen osaan: opusnumeroituihin ja opusnumerottomiin sävellyksiin. Ensimmäinen ryhmä on järjestetty opusnumeron mukaan, jälkimmäinen aakkosiin nimen mukaan. Samalla teoksille on annettu teosluettelokoodi, EM.

Melartinin palkkiot on ilmaistu alkuperäisessä rahayksikössä, mutta niiden nykyinen arvo on ilmaistu kaarisulkeissa euroina. Arvon muuntamisessa on käytetty Tilastokeskuksen rahanarvokerointia 1860–2014, joka on päivitetty vuoden 2015 alussa.

Kaikki kustannussopimuksia koskevat tiedot perustuvat Fennica Gehrmanin arkistossa säilytettäviin dokumentteihin, ellei toisin ole mainittu.

Erkki Melartinin sävellysten varhaisemmat luettelot

Tässä teosluettelossa viitataan runsaasti varhaisempiin sävellysluetteloihin, joista osaa voidaan pitää merkittävänä säveltäjän oman näkemyksen osoittajana. Listausten tekemisen motiiveja voidaan vain arvailla, mutta varsinkin 1930-luvulla laaditut laajimmat luettelot ovat epäilemättä sekä ”ansioluetteloita” että käytännöllisiä apuvälineitä. Useimpia listauksia ei voida täsmällisesti ajoittaa, mutta sisällöistä voi tehdä karkeita johtopäätöksiä.

”År 1906”

Axel E. Lindgrenin kirjepapereiden kääntöpuolelle lyijykynällä luonnosteltu kolmisivuinen lista ”År 1906 : sen våren utkomna eller komponerade”. Lista alkaa laulusta *Skymning*, op. 14, nro 2 (alku on saattanut kadota) ja listaa sitten opukset 19, 25-29, 32, 33, 34, ja 35. Tämän jälkeen on puolitoista liuskaa opusnumerottomia teoksia, mm. sinfonia nro 3, joka siis tässä vaiheessa oli vielä ilman opusnumeroa. (KK Coll 530.3 Muiden kirjoitettuja Melartinille)

[Erkki Melartin II 1907]

Melartinin omakätinen, A5-kokoinen luettelo, joka kattaa opukset 1-49a. Pääluettelo lienee tehty vuoden 1907 tienoilla, mutta systemaattisen opuslistauksen jälkeisille yliviiatuille sivuille on tehty merkintöjä myös myöhemmin (mm. maininta laulusta *Sjung!* lasten päivän tapahtumaan 19.5.1913). Täällä esiintyy niinkin korkea opusnumero kuin 115. (KK Coll 530.57)

”Kompositioner ordnade efter opustal” [1928–1930]

18 suurikokoista sivua (22 x 35 cm) ruutupaperilla opukseen 162 asti, lopussa lyijykynällä ja sotkuisesti. Luettelo on laadittu Melartinin käsialalla, ja siihen tehdyt merkinnät voivat olla vain säveltäjän itsensä tekemiä. Luetteloa ei voi tarkasti ajoittaa, mutta koska siinä on baletti *Sininen helmi* musteella kirjoitettuna, luettelo lienee kirjoitettu vuosina 1928–1930. (KK 530.57)

”Melartinin teosluettelo” [1936]

Melartinin omakätinen luettelo, laajin tunnettu säveltäjän oma listaus teoksistaan ja juuri tähän on viitattu pelkällä ilmaisulla ”Melartinin teosluettelo”. Sivulle 30 (opukseen 163) asti luettelo on tehty musteella, sitten lyijykynällä (paitsi opukset 174–177). Luettelossa on 31 numeroitua sivua ja yksi numeroimaton. Lisäksi siinä kolme sivua otsikolla ”Kompositionen ohne Opuszahl”. (SibA Mel 1)

”Kompositioner ordnade efter opustal” [1936]

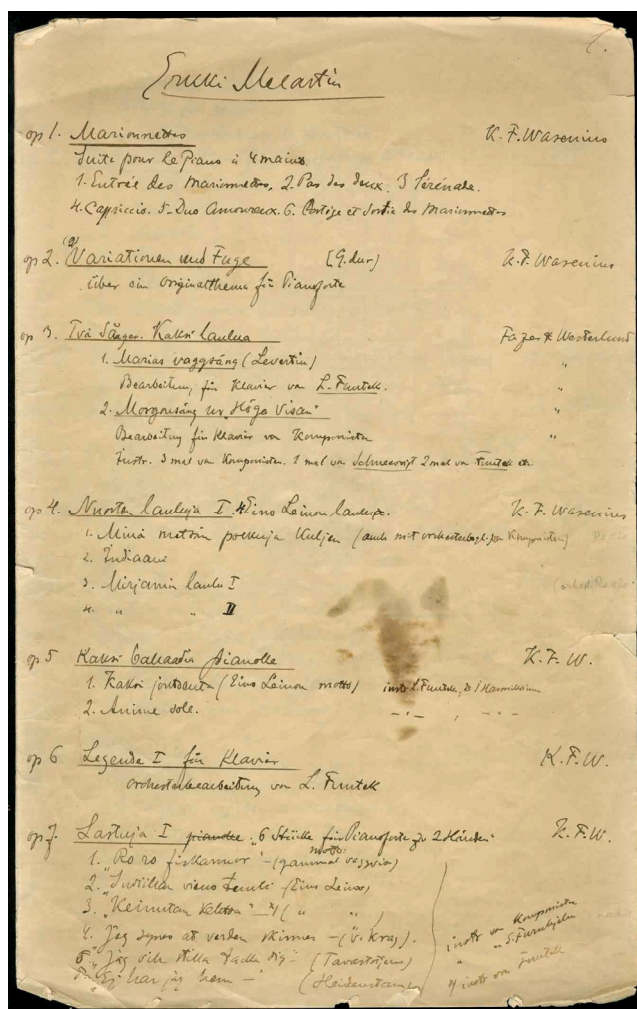
Vuosina 1928–1930 tehdyn listauksen pohjalta laadittu koneella kirjoitettu versio (laatijana todennäköisesti Helvi Leiviskä Melartinin ohjeiden mukaisesti), joka on täydennetty ulottumaan opukseen 189 asti ja on täydennysosiltaan laajempi kuin alkuperäinen. Koneella kirjoitetussa perustekstissä on musteella tehtyjä lisäyksiä ja tarkistuksia. (KK 530.57)

”Luettelo Helsingin Konservatoriossa olevista prof. Erkki Melartinin sävellyksistä Tekijän omaisuutta” [1936]

Todennäköisesti Melartinin omakätinen luettelo, joka on laadittu aikaisintaan keväällä 1936. Luettelossa on vain kaksi sivua, koska se on käytännössä vain orkesteriteosten, ei kaikkien sävellysten luettelo. (KK 530.57)

Einari Marvia: Systemaattinen Melartinin teosten luettelo

31-sivuinen koneella kirjoitettu luettelo, jonka Marvia on tehnyt valmistellessaan omia julkaisujaan. (KK Coll 779)

Melartinin teosluettelon ensimmäinen sivu.

Opusnumeroidut teokset

Marionnettes, op. 1

Marionnettes, op. 1

Marionnettes – Suite pour le piano à 4 mains

Piano nelikätisesti soitettuna

1. Entrée des Marionnettes *Allegro*–2. Pas des deux *Menuetto molto moderato*–3. Sérénade *Allegretto tranquillo* – 4. Capriccio *Allegro* – 5. Duo Amoureux *Larghetto, poco rubato* – 6. Cortège et Sortie des Marionnettes *Marziale*

Sävelletty Kevät 1897

Käsikirjoitus SibA Mel 17:262-263 (osia); KK Ms Mus 168:9 (luonnos osasta nro 6); SibA Mel 24:867 (sovitus yhdelle pianolle osasta nro 5); Yle YN3518 (orkesterisovitus)

Ensiesitys 7.4.1897 – Erkki Melartin ja Ingeborg Hymander – Helsingin musiikkiopiston musiikki-ilta

Ensijulkaisu Wasenius *Marionnettes – Suite pour le piano à 4 mains Op. 1* 1898 KFW12

Sovitukset Orkesteri (Jussi Jalas 1934) (2222 2210 11 0, str [2pic, ehn])
Piano (Erkki Melartin) osasta nro 5

Lisätietoja

- Osan *Cortège* käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 17.2.1897.
- Melartin kirjoitti päiväkirjaansa tilannekatsauksen 18.5.1897: “Nu har jag ändtligen lofvat Marionnetterna åt Wasenius. Så att de blifva då mitt op. 1. Vi spelar den för honom idags och han blef genast särdeles förtjust och tog den [bonus?] allesamman. Det är mer än man kunde vänta, ty de äro långa (40 sidor) och ganska svåra. (...) De tryckas nu på Ws och Breitkopf & Härtels förlag samtidigt – därigenom påräknas Ws sponing i Tyskland. Priset togo vi aldeles i förbigående till 100 mk – samt dessutom mera sedan de äro i handeln. Det är ju en bisak.”
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on osien sävellajeiksi merkitty F-duuri, a-molli, A-duuri, fis-molli, Ges-duuri ja F-duuri.
- *Marionnettes* oli Melartinin ensimmäinen nuottina julkaistu teos, joka otettiin lehdistössä vastaan suopeasti: “Tälläkin kertaa täytyy tunnustaa, että sviitin kuultuaan täytyi myöntää nuorella taiteilijalla olevan runsaita lahjoja. (...) Ehdottomasti paraimpana pidämme Capriccio’a, joka oli kerrassaan hyvin onnistunut, tuottaisi kunniaa vanhemmallekin säveltäjälle kuin hra M. on. (...) Kokonaisuudessaan oli tämä hauska sviitti, joka tekijälleen tuottaa kunniaa. Lukuisa yleisö ilmaisi mitä suurinta ihastusta.” (Itä-Karjala). – “De sex små klaverpjeserna bjödo på en karaktäristik och petisk musik, kryddad med frisk humor samt en originalitet, som tog sitt vackraste uttryck i Capriccio och Duo amoureux. Den anslående suiten återgafs förtjänstfullt af kompositören och fröken Hymander samt mottogs på det varmaste af publiken, som upprepade gånger framkallade den unge komponisten.” (Aftonposten 8.4.1897, A. U.). – “Där låg en viss ungdomlig käckhet i den musikaliska illustrationen af dessa scener, och den originella prägel, som tonsättaren påtagligen velat påtrycka densamma, trädde äfven rätt osökt i dagen. Det var värkligt ett slags marionettmusik med putslustiga infall och en omisskänlig sydländsk kolorit. Bäst träffade i tonen systes oss Pas de deux, Capriccio och Duo amoureux, det senare ett förtjusande vackra harmoniska kombinationer och en varm poetisk fläkt i den melodiska uppfinningen. De öfriga satserna i sviten buro ett nog starkt syskontycke och särskildt funno vi stämningen i serenaden ej fullt lyckad. Den om mycken talang och duktig ’savoir daire’ vittnande sviten applåderades lifligt och den unge tonsättaren framkallades tre gånger.” (Nya Pressen 8.4.1897, Karl Flodin)
- Jussi Jalaksen tekemän orkesteriversion musiikkia käytettiin 5.4.1951 ensi-iltansa saaneessa yksinäytöksisessä balettifantasiassa ”Marionnettes”, jonka koreografian teki Alexander Saxelin ja lavastuksen Tove Janssonin luonnosten pohjalta Kaarle Haapanen. Esityksiä oli kaikkiaan 18, viimeisen kerran 17.4.1952. (Lampila 1997, s. 414).
- Melartinin kirjeestä Jussi Jalakselle vuodelta 1934 on säilynyt luonnos, jossa säveltäjä antaa Jalakselle vapaat kädet tämän sovitusaikeista kuultuaan: ”Joskus olen katsellut Marionettejä ja ajatellut, että ne voisivat lyhennettyinä kelvata johonkin, vaikka ne ovat lapsellisia tietysti. Nuotit missä lie poissa, mutta muistan että pidin n:o 2, 3 ja 5 ja että ne muut pitäisi lyhentää. Kai voisi ’nätisti’ antaa niille toisen värityksen orkesterissa sitten? Saatte kernaasti laittaa ne kaikki. Hauska olisi sitte joskus kuulla Radiossa.” (KK Coll. 530.25) Myös taskukalenterissa on 22.7.1934 merkintä ”Jussi Blomstedt kävi, vastasin (minun op. 1).”

- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa Jalaksen sovitus on mainittuna muodossa ”Marionettes” (Catalogue 1961, s. 68).
- JOHANNA EUNIKA INGEBORG HYMANDER (14.1.1865–19.9.1938) oli suomalainen pianopedagogi, joka toimi sekä Melartinin opettajana että myöhemmin työtoverina.
- ARMAS JUSSI VEIKKO JALAS (vuoteen 1944 Blomstedt, 23.6.1908–11.10.1985) oli suomalainen kapellimestari. Tässä luettelosta hänestä käytetään nimeä Jussi Jalas, vaikka hän oli Melartinin eläessä vielä Jussi Blomstedt.

Variationen und Fuge, op. 2

Variationen und Fuge über ein Originalthema für Pianoforte

Piano

Tema *Andantino semplice* – *Quasi Andante* – *Allegro* – *Andante cantabile* – *Un poco più mosso* – *Allegro vivace quasi martellato* – *Allegro energico* – *Allegro non troppo, ma con fuoco* – *Berceuse Allegretto* – *Duetto Molto tranquillo e cantabile* – *Lento misterioso* – Fuge *Allegro moderato* – *Molto meno mosso* – *Andante, pesante*

Sävelletty Helsinki 1898

Omistus ”An Selim Palmgrén”

Käsikirjoitus SibA Mel 8:45; SibA Mel 19:343 & 20:387 (luonnoksia); KK Ms Mus 168:6 (osa *Duetto*)

Ensiesitys 27.5.1898 – Selim Palmgren – Helsingin musiikkiopiston oppilasnäyte

Ensijulkaisu Wasenius *Variationen und Fuge Op. 2* 1898, KFW18

Lisäjulkaisut Lindgren *Variationen und Fuge Op. 2* AEL18

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa SibA Mel 8:45 on ensimmäisillä sivuilla urkujen äänikertamerkintöjä, joiden perusteella Melartin on vähintäänkin tutkinut mahdollisuutta soittaa teosta myös uruilla tai harmonilla. Siististi musteella tehdyn, mutta irtolehtinä säilyneen käsikirjoituksen lopussa on päiväys ”Hfors 22/4 98”. Liuskoilla on myös lyijykynällä tehtyjä luonnoksia, joissa on päiväyksiä kesäkuulle 1898. Melartinin päiväkirjassa on 7.5.1898 maininta siitä, että Selim Palmgren on suhtautunut muunnelmiin vähäisellä kiinnostuksella ja pyytänyt, että voisi jättää loppufuugan soittamatta oppilasnäytteessä myöhemmin toukokuussa. Käsikirjoituksessa SibA Mel 19:343 on runsaasti luonnoksia, joista osan Melartin on viivannut yli.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.
- SELIM GUSTAF ADOLF PALMGREN (16.2.1878–13.12.1951) oli suomalainen säveltäjä, joka opiskeli Melartin kanssa samaan aikaan. Uransa alkuvaiheissa nuoret säveltäjät olivat paljon tekemisissä toisensa kanssa, kävivät aktiivista kirjeenvaihtoa ja lähettivät omistuksin varustettuja nuotteja toisilleen, myös arvioita kuullakseen.

Två sånger, op. 3

Marias vaggsång, op. 3, nro 1

Sov sött, du som skall spira för smärtornas skördedag – Marian kehtolaulu (Oi uinu sa, mi varttuin jäät tuskien toukohon)

Lauluääni ja piano

Långsamt – Hitaasti

Sävelletty	Helsinki tammi-helmikuu 1897
Teksti	Oscar Levertin (<i>Sista dikter</i> 1907), suomentajaa ei tiedetä
Käsikirjoitus	SibM SmP6450; SmP6454 (valokopio); SibA Mel 27:1128 (Funtekin pianosovitus)
Ensiesitys	26.4.1897 – Alice Thesleff ja Ingeborg Hylander – Helsingin musiikkiopiston oppilasnäyte
Ensijulkaisu	HNM <i>Två sånger Op. 3</i> 1899, F&W21
Lisäjulkaisut	HNM <i>Marian kehtolaulu, Op. 3 N:o 1</i> 1926, HNM237; <i>Lauluaarteita II</i> 1925; <i>Yksinlauluja 2</i> 2000 Piano: Fazer <i>Marian kehtolaulu</i> 1926, FM1978
Sovitukset	Piano (Leo Funtek 16.10.1917)
Lisätietoja	▪ Melartin on selostanut laulun syntyä seuraavasti: "I stället har jag skrifvit en solosång, som tar lofven af allt hvad jag förut skrifvit i den branschen (och det vill säga mindre än 36 sånger). – Och jag vet med mig själf att den är bra. Jag skrev den nämligen ner i ett ögonblick af direkt inspiration. Jag hann ej ens gå till pianot. Sången är närmare 4 sidor och på en timme var den färdig, så färdig att hvarken jag eller direktorn behöft ändra en enda takt. – Det var med en egendomlig känsla jag skref denna sång. Det var som jag ej als gjort det själf. Den var färdig inom mig." (Kirje isälle 10.2.1897, siteerattu Ranta-Meyer 2003, s. 41-42) ▪ Käsikirjoituksessa SmP6450 on päiväys "H-fors 1897". Sibelius-museo on saanut sen Naemi Fribergiltä vuonna 1958. Vain valokopiona tunnetussa toisessa käsikirjoituksessa SmP6454 on päiväys "H:fors 29.1.1897" ja otsikkona "På flykten till Egypti land". ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty h-molli. ▪ Kustannussopimus opuksen molemmista lauluista on päivätty 30.12.1898. Laulusta on otettu aikojen kuluessa jo 20 painosta. Melartinin palkkio oli 100 markkaa (480 €). ▪ Sopimus Funtekin pianosovituksesta tehtiin 18.6.1925. Funtekille maksettiin vain 300 markkaa (96 €), kolmannes siitä, mitä Melartin sai samaan aikaan laulun <i>Morgonsång</i> sovitustyöstä. Sovitusta painettiin 500 kappaletta ja julkaisupäivä oli 3.11.1926. Käsikirjoituksen SibA Mel 27:1128 perusteella sovitusta on tehty jo 16.10.1917. ▪ OSCAR IVAR LEVERTIN (17.7.1862–22.9.1906) oli ruotsalainen kirjailija ja tutkija. Melartin säveltämän runon nimi on <i>På flykten till Egypti land</i> (Det var på flykten till Egypti land), mutta laulussa on käytetty vain runon sisällä olevaa Marian kehtolaulua Jeesus-lapselle. ▪ LEO FUNTEK (21.8.1885–13.1.1965) oli slovenialaissyntyinen suomalainen viulisti, kapellimestari ja sovittaja. Funtek toimi Melartinin läheisenä luottosovittajana jo 1910-luvulta lähtien. Vuonna 1916 Funtek omisti muutaman Debussyn pianokappaleista (<i>La fille aux cheveux de lin</i> ja <i>La cathédrale engloutie</i>) tekemänsä orkesterisovituksen Melartinille. Tuire Ranta-Meyer on pohtinut syitä Melartinin Funtekille antamiin lukuisiin sovitustilauksiin ja arvelee, että ystävyys, Melartinin kiireiden ja Funtekin luotettavuuden ja taitavuuden lisäksi asiaan vaikutti, että säveltäjä halusi "järjestää nuorelle perheelliselle emigrantille toimeentulomahdollisuuksia" (Ranta-Meyer 2003, s. 128).

Morgonsång, op. 3, nro 2

Ur "Höga Visan" – "Korkeasta veisusta" – Aus dem "Hohen Liebe" – Statt upp, min älskade – Aamulaulu (Nouse armas ihanainen)

Lauluääni ja piano

Moderato, quasi Allegro

Sävelletty	24.8.1898
Teksti	Raamattu (Korkea veisu)
Omistus	"Tillegnad Elsebeth och Erik" (vain pianosovituksessa)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:1, KK Coll. 530.56; KK Ms Mus 168:9 (luonnos); KK Ms Mus 163 (sovitus pianolle); MMA (lauluääni ja orkesteri, Funtek); SibM SmP4499 (lauluääni ja orkesteri, Schnéevoigt); HKA/HKO 1443 (lauluääni ja orkesteri, Schnéevoigt)
Ensiesitys	15.12.1898 – Erna Gräsbeck ja Ingeborg Hymander – Helsingin musiikkiopisto
Ensijulkaisu	HNM <i>Två sånger Op. 3</i> 1899, F&W21
Lisäjulkaisut	HNM <i>Aamulaulu Korkeasta veisusta Op. 3 N:o 2</i> 1926 HNM238; <i>Yksinlauluja</i> 2 2000 Piano: Fazer <i>Morgonsång</i> 1926, FM1984 (Melartinin pianosovitus)
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Georg Schnéevoigt 28.3.1915) Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 1921) Piano (Erkki Melartin, piano 1925)
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa KK Ms Mus 168:9 on päiväys 24.8.1898. Melartinin omassa painetun nuotin kappaleessa (Coll. 530.33) on "Aamu-laulun" alussa oikeassa ylänurkassa sama päiväys 24.8.1898. ▪ Melartin suunnitteli ensin pariksi <i>Marias vaggångille</i> toista Kung Eriks visor -lauluista, mutta toteaa kirjessään isälleen 21.9.1888 pyytäneenä Westerlundia vaihtamaan tilalle tämän <i>Morgonsången</i>, jota pitää parempana parina ja myös arvokkaampana. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty E-duuri. ▪ Pianosovituksen käsikirjoituksessa on päiväys lopussa "arr. 6.7.1925" ja myös taskukalenterissa on sovituksesta maininta samana päivänä. Toisessa käsikirjoituksessa on omistuskirjoitus ilmaistu seuraavasti : "~~Denna bearbetning är~~ tillegnad Elsebeth och Erik". Kustannussopimus pianosovituksesta allekirjoitettiin 10.7.1925. Melartin sai sovitustyöstä 1000 markan (321 €) palkkion. Omistuksen kohteena olivat Erik Moltesen ja tämän puoliso Elsebeth. ▪ Sibelius-museossa olevassa Schnéevoigtin sovituksen käsikirjoituksessa on päiväys "Stockholm den 28 mars 1915". Tämän sovituksen ensiesitys oli 5.10.1915, solistina Aino Ackté. Myös Helsingin kaupunginorkesterin nuotistossa olevassa Schnéevoigtin sovituksen versiossa on päiväys "Schnéevoigt Stockholm den 28 Mars 1915". ▪ Leo Funtekin orkesteriversion käsikirjoituksessa on teksti "Morgonsång ur 'Höga visan' : op. 3, No 2 / Erkki Melartin / Instrumenterad av Leo Funtek / 7/8 IX 1921). Käsiohjelman mukaan laulu kuultiin kuitenkin jo 3.11.1910 Funtekin sovituksena ja Erna Gräsbeckin laulamana Viipurissa. Funtek lieneekin muokannut aiemmin tekemäänsä sovitusta vuonna 1921 Marianne Mörnerin tarpeisiin. ▪ ERNA GRÄSBECK (24.1.1879–11.4.1958) oli suomalainen laulaja, jolle Melartin omisti kuusi yksinlauluun (<i>Ritorno</i>, op. 24, nro 1, <i>Irma impi</i>, op. 31, nro 1, <i>Sister, awake!</i>, op. 95, nro 3, <i>Vårmorgon</i>, op. 96, nro 3, <i>Madame Rococo</i>, op. 97 nro 3 ja <i>Ak, du birketræ</i>, op. 107, nro 5) ja joka esitti usein Melartinin lauluja konserteissaan.

Nuorten lauluja I, op. 4

De ungas sänger I – 4 Eino Leinon laulua – 4 Sångar af Eino Leino

Minä metsän polkuja kuljen, op. 4, nro 1

Minä metsän polkuja kuljen, kesän illalla aatteissain – Jag går längs skogens stigar

Lauluääni ja piano

Allegretto (Nopeasti ja keveästi)

Sävelletty	Kesäkuu 1897
Teksti	Eino Leino (<i>Kesä – Maaliskuun lauluja</i> 1896), ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus	SibM Smp6451; KK Ms Mus 168:5; Coll. 790:86 (aiemmin YN2754, lauluääni ja orkesteri, partituuri); SibA Mel 16:142 (Lea Piltin teettämä kopio); SibA Mel 24:746 ja 24:855 (luonnoksia)
Ensiesitys	14.7.1898 – Elli Forssell ja Erkki Melartin – Käkisalmi
Ensijulkaisu	Wasenius <i>Nuorten lauluja I, Op. 4</i> 1899 KFW26
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Nuorten lauluja I, Op. 4</i> [190-?] AEL26; Westerlund <i>Nuorten lauluja I, Op. 4</i> 1940 AEL988; <i>Yksinlauluja 1</i> 1999
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin 1910?) (2022 2000 00 0, str, voc solo)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa KK Ms Mus 168:5 on päiväys ”kesäkuussa 1897” ja tempomerkintä ”Hilpeästi”. Melartin on viivannut koko sivun yli. Luonnoksessa SibA Mel 24:746 on päiväys ”E. M. / 97” ja luonnoksessa SibA Mel 24:855 vielä täsmällisemmin ”E. M. 20/5 97”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Des-duuri. ▪ Melartinin orkesterisovituksen käsikirjoitus on tuhoutunut reunoiltaan niin, että alkuperäiset otsikot ja mahdolliset päiväykset ovat kadonneet. Sovitus on kuitenkin tehty viimeistään 1910, sillä käsiohjelman mukaan Erna Gräsbeck esitti laulun orkesterin säestyksellä konsertissa Viipurissa 3.11.1910. ▪ EINO LEINO (Armas Einar Leopold Lönnbohm, 6.7.1878–10.1.1926) oli suomalainen kirjailija, lehtimies ja kriitikko, jonka tekstejä Melartin sävelsi erittäin paljon. ▪ ELLI ADOLFSDOTTER FORSSELL (26.10.1871–26.6.1943) oli suomalainen laulaja, joka avioitui vuonna 1903 latvialaisen kuvataiteilijan Janis Rozentālsin kanssa.

Indiaani, op. 4, nro 2

Minä oon kuin metsien indiaani – Indianen (Indianen lik uti skogens snår)

Lauluääni ja piano

Allegretto (Kevästi ja hienosti)

Sävelletty	Joulukuu 1898
Teksti	Eino Leino (<i>Sata ja yksi laulua</i> 1898), ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:9 (luonnoksia)
Ensiesitys	23.9.1901 – Axel von Kothern – Kotkan palokunnantalo
Ensijulkaisu	Wasenius <i>Nuorten lauluja I, Op. 4</i> 1899 KFW26
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Nuorten lauluja I, Op. 4</i> [190-?] AEL26; Westerlund <i>Nuorten lauluja I, Op. 4</i> 1940 AEL988
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys ”23.-24.12.98”. Samalla sivulla on laulusta kaksi luonnosta, joista jälkimmäinen ilman päiväystä on melko pitkälle kehitelty, mutta silti Melartin on vetänyt ison rastin yli koko sivun. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty E-duuri.

Mirjamin laulu I, op. 4, nro 3

Kukka liittyvi kukkahan – Mirjams sång I (Blomman finner sin systersjäl)

Lauluääni ja piano
Andantino semplice

Sävelletty	1899?
Teksti	Eino Leino (näytelmästä <i>Meiram</i>), ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensiesitys	13.8.1899 – Elli Forssell (säestäjää ei tiedetä) – Lohjan seurahuone
Ensijulkaisu	Wasenius <i>Nuorten lauluja I, Op. 4</i> 1899 KFW26
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Nuorten lauluja I, Op. 4</i> [190-?] AEL26; <i>Kokoelma yksinlauluja nuorisolle I</i> 1925; Westerland <i>Nuorten lauluja I, Op. 4</i> 1940 AEL988; <i>Suuri toivelaulukirja 3</i> 1979; <i>Yksinlauluja I</i> 1999 yksiäänisenä: <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1909; <i>Suomen nuorison laulukirja</i> 1911; <i>Koululauluja</i> (1924); <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1928; <i>Työväenopiston laulukirja</i> 1928; <i>Laulukirja</i> 1936; <i>Työväen laulukirja</i> 1939; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1947; <i>Kultaiset koululaulut vanhoilta ajoilta</i> 2008
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin) 1901 (ensiesitys mahdollisesti Viipurissa 1901) Th. Mannerström, puhallinseptetti, 1904 <i>Torvisepettejä, 3. kokoelma</i> , 1904 (Mannerströmin sovitus)
Lisätietoja	▪ 10.2.1899 Melartin kirjoitti perheelleen: ”Laulut joista kirjoitin, ovat arpajaisia varten, jotka pohjalaiset ylioppilaat järjestävät kansankorkeakouluaan varten tk. 18 p:nä. Siellä esitetään Eino Leinon näytelmä, johon tarvitaan 4 soololauluja, 3 kuorolauluja ja 2 tanssia. Nyt jätetäänkin näytelmä pois ohjelmasta (liian iloinen esitettäväksi tällaisina aikoina). Olen vienyt 2 lauluista plus Minä metsän polkuja kuljen sekä Indiaanin, jonka jouluna kirjoitin, Waseniukselle. Luulen saavani 150-200 mk niistä. W:lle tulee niistä varmaan hyvä afääri, sillä laulut ovat helppoja ja kiitollisia ja säestys on <u>hyvin</u> yksinkertainen kaikissa muissa paitsi Metsän polkuja, joka on hieman vaikeampi. Varsinkin 2 viimeistä: Mirjamin laulu I ja II ovat erityisen helppoja ja ’populäärejä’. (...) Vihon nimeksi tulee <u>Nuorten lauluja I</u>. Waseniuskin arvelee, että nimi on hyvin valittu. Johtajakin ennustaa hyvää.” Melartinilla oli siis selkeä käsitys laulujensa olemuksesta ja myös vahvat suunnitelmat jatkosta. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty g-molli. ▪ Helmi Krohn on muistellut laulun syntyä paljon myöhemmin toisin: ”Hän [Wegelius] ei kuitenkaan hyväksynyt hänen ensimmäisiä sävellyksiään, ’Mirjamin laulu’ tai ’Iltaa hautausmaalla’, jotka Melartin sävelsi jo aivan ensi opistoaikoinaan, joskohta Wegelius, kun nuori säveltäjä paria vuotta myöhemmin näytti hänelle samat sävellykset aivan muuttamatta, kehuikin niitä suuresti.” (Krohn 1949, s. 265-266) Varsinaisia dokumentteja sen puolesta, että <i>Mirjamin laulu I</i> olisi sävelletty jo vuonna 1897, ei ole löytynyt. Todennäköisesti Krohn on vain muistanut asian väärin. Tästä Melartinin ehkä rakastetuimmasta yksinlaulusta ei ole säilynyt mitään käsikirjoitusaineistoa. ▪ Melartin aloitti <i>Mirjamin lauluilla</i> myös laajaksi paisuneen osastonsa monena painoksena vuosikymmenten mittaan julkaistussa <i>Kansanopiston laulukirjassa</i>. Laulukirjaa koonneen toimikunnan puolesta Melartinia lähestyi kirjeellä Dagmar Klemetti 7.2.1909 toivoen erityisesti yksiäänisiä lauluja. (KK Coll. 530) Vaikka vuoden 1909 ensimmäiseen painokseen tulikin neljä Melartinin lauluja, joidenkin väärinkäsitysten takia kaikki toivotut eivät mukaan tulleet, vaan Klemetti joutui palaamaan asiaan 31.10.1910, jälleen kovan kiireen kanssa. Kun tähän vuoden 1911 laitokseen sitten lisättiin peräti 14 Melartinin uutta lauluja, mukana saattoi olla myös jo ensimmäiseen painokseen tarkoitettuja. Tähän viittaa myös Melartinin oma taskukalenterimerkintä 23.10.1909: ”Kirjoitin viimeiset 5 lauluja Kansanopiston laulukirjaan ja lähetin ne.” Vuoden 1928 laitoksessa Melartinin lauluja oli jo 16 ja vielä 1947 yhteensä 14, osittain eri lauluja kuin aikaisemmin. ▪ ANNI HELMI SETÄLÄ (os. Krohn, 31.10.1871–18.10.1967) oli suomalainen kirjailija, kääntäjä, kriitikko ja toimittaja. Melartin ja Krohn kävivät vilkasta ja varsin syvällistäkin kirjeenvaihtoa, jonka ansiosta tiedämme paljon enemmän Melartinin sävellystöistä, kuin muuten tietäisimme. Helmi Krohn tilasi myös paljon lauluja toimittamiinsa joululehtiin. Onkin ehkä yllättävää, että läheisestä suhteesta huolimatta Melartin omisti Krohnille vain yhden pianokappaleen, <i>Illan tullen</i>, op. 81, nro 1.

Mirjamin laulu II, op. 4, nro 4

En itke huomenen huoliain – Mirjams sång II (Jag klagar icke min dunkla lott)

Lauluääni ja piano

Andante

Sävelletty	1899
Teksti	Eino Leino (näytelmästä <i>Meiram</i>), ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus	SibA Mel 26:1114
Ensiesitys	24.10.1900 – Ida Ekman ja Karl Ekman
Ensijulkaisu	Wasenius <i>Nuorten lauluja I, Op. 4</i> 1899 KFW26
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Nuorten lauluja I, Op. 4</i> [190-?] AEL26; <i>Kokoelma yksinlauluja nuorisolle I</i> 1925; Westerland <i>Nuorten lauluja I, Op. 4</i> 1940 AEL988; <i>Suuri toivelaulukirja 8</i> 1990; <i>Yksinlauluja 1</i> 1999 Kantele <i>Kanteleohjelmistoa III</i> 1986 Lauluääni: <i>Kansan laulukirja</i> 1908; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1909; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1911; <i>Suomen nuorison laulukirja</i> 1911; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1928; <i>Työväenopiston laulukirja</i> 1928; <i>Laulukirja</i> 1936; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1947
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin 1901)
Lisätietoja	▪ Ainoa tunnettu käsikirjoitus SibA Mel 26:1114 on todennäköisesti Ture Aran käyttöön 1920-luvulla tehty kopio, ei alkuperäinen vuoden 1899 versio. ▪ Orkesterisäestyksisen version ensiesitys oli mahdollisesti Viipurissa vuonna 1901, mutta sovituksesta ei ole löytynyt aineellisia dokumentteja. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty b-molli.

2 Balladen, op. 5

Kaksi ballaadia pianolle – Två ballader

Två svanor, op. 5, nro 1

Kaksi joutsenta – Zwei Schwäne

Piano

Lento

Sävelletty 18.5.1898

Käsikirjoitus Ei tunneta; HKO (Funtekin sovitus orkesterille); SibM SmP20551 (Funtekin sovitus orkesterille)

Ensijulkaisu Wasenius *2 Balladen* 1899 KFW30

Lisäjulkaisut Lindgren *2 Balladen* [190-?] AEL30; Westerlund *2 Balladen* REW1561; *Finlandia IV* 1952

Sovitukset Orkesteri (Ilmari Hannikainen); orkesteri (Leo Funtek kesäkuu 1941)

Lisätietoja

- Opuksen sävellysten käsikirjoituksia ei ole löydetty, kuten ei monia muitakaan Waseniukselle julkaisemista varten jätettyjä varhaisia teoksia. Melartinin taskukalenterissa on kuitenkin 18.5.1898 merkintä "Några nya kompositioner desse dagen: bl. a. 2 legenden för piano."
- Melartinin teosluettelossa on sävellajiksi merkitty As-duuri.
- Nuotin AEL30 kansi on Erkki Melartinin käsialaa, sen oikeassa alareunassa on signeeraus "EM 99". Kansilehti piti painaa kolmeen kertaan ennen kuin Melartin oli tyytyväinen painojälkeen (Ranta-Meyer, s. 65). Kustantaja K. F. Wasenius puolestaan oli tyytymätön Melartinin maalaukseen. Kirjeessään 12.9.1899, jossa hän lähetti Melartinille oikovedoksen, Wasenius haukkuu suoraan toista joutsenista: "Titelbladets nedre svan finner jag särdeles misslyckad." (KK Coll. 530)
- Nuottisivun vasemmalla puolella on Eino Leinon runo suomeksi, ruotsiksi ja saksaksi [AEL30]: "Kaks' joutsenta virralla vierekkäin / Ui salmia ulapoiden / Ja tyyn' oli virta ja tyynessään / Kuvat valkeat kuvasti noiden. / Tuli tuulispää yli virran ja maan / Ha mylvi ja viskas multaa. / Motto: Nyt joutsenet aaltoja soutaa vaan / Ja etsii entistä kultaa. (Eino Leino *Satayksi laulua*)".
- Nimi on ensipainoksessa "2 Balladen", myöhemmin "2 Ballaadia / 2 Ballader / 2 Balladen".
- Leo Funtekin orkesterisovituksista on säilynyt musteella tehty käsikirjoitus Helsingin kaupunginorkesterin nuotistossa ja varhaisempi lyijykynäversio Sibelius-museossa. Molemmista versioista löytyvät päiväykset 21.6.1941 (osa nro 1) ja 12.6.1941 (osa nro 2), mutta HKO:n versioissa on lisäksi myöhäisempi päiväys 8.7. ja 9.7. Sovituksen syytä ei tiedetä, eikä esityksistä ole löytynyt tietoa.
- Melartinin teosluettelossa on mainittu Funtekin lisäksi myös Ilmari Hannikaisen tekemä orkesterisovitus, josta ei ole kuitenkaan löytynyt dokumentteja.
- TOIVO ILMARI HANNIKAINEN (19.10.1892–25.7.1955) oli suomalainen säveltäjä ja pianisti, säveltäjä P. J. Hannikaisen poika. Melartinilla ja Hannikaisella oli pitkäaikainen ja molemminpuolinen kiintymyssuhde, jonka molemmat kuitenkin pitivät tiukasti poissa julkisuudesta. Hannikainen omisti Melartinille 1.6.1913 valmistuneen pianokvartettonsa.

Anime sole, op. 5, nro 2

Piano

Andante

Sävelletty 18.5.1898

Käsikirjoitus Ei tunneta; HKO (Funtekin sovitus orkesterille); SibM SmP20551 (Funtekin sovitus orkesterille)

Ensijulkaisu Wasenius *2 Balladen* 1899 KFW30

Lisäjulkaisut Lindgren *2 Balladen* [190-?] AEL30; Westerlund *2 Balladen* REW1561; *Finlandia IV* 1952

Sovitukset Orkesteri (Ilmari Hannikainen?)

Orkesteri (Leo Funtek kesäkuu 1941)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
- Melartinin teosluettelossa on mainittu Funtekin lisäksi myös Ilmari Hannikaisen tekemä orkesterisovitus, josta ei ole kuitenkaan löytynyt dokumentteja.

Legend I, op. 6

Legend I, op. 6

Legenda I – Legende I

Piano
Andante

Sävelletty	Huhtikuu 1898
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:1; SibA Mel 17:216a-e; Yle YN3042 (orkesteripartituuri ja äänilehdet, Koskimies); SibA Mel 27:1129 (orkesteripartituuri, Funtek)
Ensiesitys	9.4.1900 – Karl Ekman – Helsingin musiikkiopisto
Ensijulkaisu	HNM <i>Legend I</i> 1899 (ilman kustannusnumeroa)
Lisäjulkaisut	Fazer <i>Legend I</i> [190-?] HNM5; Fazer <i>Legend I</i> 1951 FM5, F00005-9 FG <i>Suite for brass</i> 2003 (sovitussävellystyö vaskikvintetille)
Sovitukset	Orkesteri (Leo Funtek 24-29.10.1917); orkesteri (Eero Koskimies) Vaskikvintetti (Kari Karjalainen) sovituskokonaisuuden <i>Suite for Brass</i> toisena osana
Lisätietoja	▪ Toisin kuin monet muut kustantamon haltuun päätyneet käsikirjoitukset, Kansalliskirjastossa oleva ei ole puhtaaksikirjoitettu versio, vaan varsin vanhan ja kuluneen näköinen nuotinnos. ▪ Sibelius-Akatemian kirjaston arkistossa on neljä siistiä käsikirjoitusta, jotka kuitenkin poikkeavat toisistaan joiltakin osin. SibA Mel 17:216a: 7 sivua, lyijykynällä korjauksia, tempomerkintänä <i>Andante dolcissimo</i>. SibA Mel 17:216b: 4 sivua, tempomerkintä on <i>Andante dolcissimo cantabile</i>, opusnumero 6 merkittynä. SibA Mel 17:216c: 5 sivua, otsikkona ”Legend” ilman järjestysnumeroa, tempomerkintänä <i>Non troppo lento ma dolcissimo</i> ja lopussa päiväys ”27.IV.98 – Helsingfors”. SibA Mel 17:216d on ominaisuuksiltaan ja merkinnöiltään samanlainen kuin SibA Mel 17:216c. Kuudennella sivulla on lyijykynällä luonnoksia teokseen <i>Festmarsch</i>, EM047 ja päiväys 19.12.1898. Ilman järjestysnumeroa olevat kaksi käsikirjoitusta ovat todennäköisesti teoksen varhaisempia versioita, sillä kyse on pienistä eroista huolimatta pohjimmiltaan samasta musiikista. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty E-duuri. ▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 28.8.1899. Vuoteen 1975 mennessä nuottia oli painettu yli 5000 kappaletta. Melartinin palkkio oli 150 markkaa (695 €). ▪ Ensipainoksen kansikuvassa oleva kukka on mustavalkoinen, myöhemmässä laitoksessa (HNM5) värillinen. ▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on orkesterisovitus nimellä ”Legend I” (Catalogue 1961, s. 69). ▪ Einari Marvian arkistossa (KK Coll. 779:68) on painetun nuotin kappale, jossa on omistuskirjoitus ”Kurt Möllerille syntymäpäiväksi 21.XI.1931 E. Melartin”. KURT EINARI MARVIA (vuoteen 1935 Möller, 21.11.1915–16.6.1997) oli säveltäjä ja tutkija sekä Musiikki Fazerin kustannuspäällikkö, joka opiskeli ennen aikuistumistaan Melartinin yksityisoppilaana. Marvia oli ensimmäinen Melartinin elämää ja sävellystuotantoa perusteellisemmin selvittänyt musiikintutkija. ▪ KARL LUDVIG EKMAN (18.12.1869 – 4.2.1947) oli suomalainen pianisti, kapellimestari ja kriitikko. ▪ EERO KAARLO JUHANI KOSKIMIES (vuoteen 1909 Forsman, 22.7.1897–21.9.1959) oli suomalainen alttoviulisti ja sovittaja, joka teki Yleisradion käyttöön suuren määrän sovituksia Melartinin sävellyksistä, ilmeisesti kaikki kuitenkin vasta Melartinin kuoleman jälkeen.

Lastuja I, op. 7

Spånor I – Späne I – Chips I

Ro, ro, fiskarmor, op. 7, nro 1

Kalastajan kehtolaulu – Old cradle song – Schlaflied – Tuu tuu illansuu unissa valkea kirkastuu – Vanha kehtolaulu

Piano

Andantino, grazioso

- Sävelletty** 1900 tai aikaisemmin
- Käsikirjoitus** SibA Mel 17:234; SibA Mel 17:242; KK Coll. 790:86 (aiemmin Yle YN1750, orkesteripartituuri), SibAO 56.859 (orkesterin äänilehdet); Yle YN5868 (sovitus sekstetille)
- Teksti** Sauvo Puhtila (lauluversioon)
- Ensijulkaisu** Wasenius *Lastuja I, Op. 7* 1900 KFW36
- Lisäjulkaisut** Lindgren *Lastuja I, Op. 7* [190-?] AEL36; Augener *Chips : suite of 6 pieces for Pianoforte. Op. 7* [1916?]; Nordiska musikförlaget 1923 (Edition musicalia, nro 92); Westerlund *Lastuja I, Op. 7* 1959 AEL771; Fazer *Lastuja I, Op. 7* 1967 W10771-4; Edward B. Marks Music *Finlandia III; Sibelius and other Famous Finnish Composers* 1940 (osa nro 1 nimellä "Spana – Old cradle song")
- Sovitukset** Lauluääni ja orkesteri (Jorma Panula 1962)
Orkesteri (Leo Funtek 1910); orkesteri (Erik Furuhjelm 1911)
Sekstetti (Eero Koskimies) nimellä *Vanha kehtolaulu*
- Lisätietoja**
- Osien alussa on mottona ote jostain runosta, jonka alkusanat toimivat samalla osan nimenä. Osan nro 1 otsikkona on vanha ruotsinkielinen kehtolaulu: "Ro, ro, fiskarmor / hämta åt barnen nya skor / nya skor med spänne — / så sover barnet så länge.",
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.
 - Opus 7 on ollut Melartinin kaupallisesti menestyksekkäimpiä kokoelmia. Vuoteen 1982 mennessä sitä oli painettu yli 7000 kappaletta.
 - Orkesterisovituksessa osien nimet ovat seuraavat: 1. Hymyilevä lapsi, 2. Suvi-illan tuuli, 3. Keinutan kehtoa, 4. Kevätilma, 5. Koditon ja 6. Hiljainen kiitos. Olavinlinnan juhlien saksankielisessä esitteessä, johon Melartin on tehnyt ohjelmistokorjauksia oletettavasti toteutuneen mukaan, on maininta "Späne I – V arr. von Furuhjelm" (KK Coll. 530). Orkesterin äänilehdissä on kopioijan nimenä Kusti Aerila. Nämä Furuhjelmin sovittamat osat 1-5 esitettiin käsiohjelman mukaan jo konsertissa 18.4.1911 Viipurissa ja uudelleen 23.4.1911, nyt vain neljä osaa.
 - Melartin tarttui itsekin tähän pianosarjaan orkestroinnin tarkoituksessa vuonna 1929. Taskukalenterissa on syyskuun 21. päivänä merkintä "Arbetade från morgon till kväll på instrumenterandet av mina Spånor I." Dokumentteja tästä sovituksesta ei ole kuitenkaan löytynyt.
 - Sauvo Puhtilan sanoittamaa ja Jorma Panulan sovittamaa lauluversiota ei ole julkaistu nuottina, ainoastaan Matti Lehtisen levytyksenä (His Master's Voice 7EGY146, p1962).
 - ERIK FURUHJELM (6.7.1883–13.6.1964) oli suomalainen säveltäjä ja musiikkikirjailija. SAUVO PUHTILA (27.4.1928–2.11.2014) oli suomalainen sanoittaja, joka käytti yleensä salanimeä Saukki. JORMA JUHANI PANULA (10.8.1930 –) on suomalainen kapellimestari, sovittaja ja säveltäjä.

Suvi-illan vieno tuuli, op. 7, nro 2

Piano
Moderato

- Sävelletty** 1900 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Coll. 790:86 (aiemmin Yle YN1750, orkesteripartituuri), SibAO 56.859 (orkesterin äänilehdet)
Ensijulkaisu Wasenius *Lastuja I, Op. 7* 1900 KFW36
Lisäjulkaisut Lindgren *Lastuja I, Op. 7* [190-?] AEL36; Augener *Chips : suite of 6 pieces for Pianoforte. Op.7* [1916?]; Nordiska musikförlaget 1923 (Edition musicalia, nro 92); Westerlund *Lastuja I, Op. 7* 1959 AEL771; Fazer *Lastuja I, Op. 7* 1967 W10771-4
Sovitukset Orkesteri (Leo Funtek 1910); orkesteri (Erik Furuhjelm 1911)
Lisätietoja ▪ Osan otsikkona on Eino Leinon runo: "Suvi-illan vieno tuuli / huokuu vuoren alta, / hongikon polkua hopeoipi / kuuhut taivahalta." Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty H-duuri.

Keinutan kehtoa, op. 7, nro 3

Piano
Andante

- Sävelletty** 1900 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus SibA Mel 19:312 (luonnos nimellä *Berceuse*); KK Coll. 790:86 (aiemmin Yle YN1750, orkesteripartituuri), SibAO 56.859 (orkesterin äänilehdet); SibAO 224a (viulun äänilehti Funtekin jousiorkesterisovituksesta)
Ensijulkaisu Wasenius *Lastuja I, Op. 7* 1900 KFW36
Lisäjulkaisut Lindgren *Lastuja I, Op. 7* [190-?] AEL36; Augener *Chips : suite of 6 pieces for Pianoforte. Op.7* [1916?]; Nordiska musikförlaget 1923 (Edition musicalia, nro 92); Westerlund *Lastuja I, Op. 7* 1959 AEL771; Fazer *Lastuja I, Op. 7* 1967 W10771-4
Sovitukset Jousiorkesteri (Leo Funtek 1914?) nimellä *Kehtolaulu*
Orkesteri (Leo Funtek 1910); orkesteri (Erik Furuhjelm 1911)
Lisätietoja ▪ Osan otsikkona on Eino Leinon runo: "Keinutan kehtoa, laulatan lasta / vaulussa vemmelpuun. / Nukkuos tähtiä katselemasta, / vaipuos kuusia kuuntelemasta, / uinuos äitisi lauleluun, / keinuhun vemmelpuun!"
▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty h-molli.
▪ Leo Funtekin tekemä orkesterisovitus oli ohjelmassa Melartinin Viipurissa 3.11.1910 antamassa Viipurin Musiikin Ystävien konsertissa.

Jeg synes, at verden skinner, op. 7, nro 4

Piano
Sempre crescendo

- Sävelletty** 1900 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Coll. 530.58 (kopio); KK Ms Mus 168:9 (sovitus sekstetille); KK Coll. 790:86 (aiemmin Yle YN1750, orkesteripartituuri), SibAO 56.859 (orkesterin äänilehdet)
Ensijulkaisu Wasenius *Lastuja I, Op. 7* 1900 KFW36
Lisäjulkaisut Lindgren *Lastuja I, Op. 7* [190-?] AEL36; Augener *Chips : suite of 6 pieces for Pianoforte. Op.7* [1916?]; Nordiska musikförlaget 1923 (Edition musicalia, nro 92); Westerlund *Lastuja I, Op. 7* 1959 AEL771; Fazer *Lastuja I, Op. 7* 1967 W10771-4
Sovitukset Orkesteri (Leo Funtek 1910); orkesteri (Erik Furuhjelm 1911)
Lisätietoja ▪ Osan otsikkona on Vilhelm Kragin runo: "Jeg synes, at verden skinner, / jeg synes, at blomsterne ler. / Jeg synes, at alt blur gyldent, / hvorhen så mit öie ser." Teksti on alku runosta *Jeg synes, jeg selv må stråle* sarjasta *Den unge piges viser*, joka julkaistiin 1898 kokoelmassa *Vestlandsviser*.
▪ Käsikirjoituksessa on tempomerkintänä "Crescendo". Motto on kirjoitettu nuotinnoksen yläpuolelle.
▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Es-duuri.
▪ VILHELM ANDREAS WEXELS KRAG (24.12.1871–10.7.1933) oli norjalainen runoilija ja kirjailija.

Ej har jag hem, op. 7, nro 5

Piano

Mesto ma semplice

- Sävelletty** 1900 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Coll. 790:86 (aiemmin Yle YN1750, orkesteripartituuri), SibAO 56.859 (orkesterin äänilehdet)
Ensijulkaisu Wasenius *Lastuja I, Op. 7* 1900 KFW36
Lisäjulkaisut Lindgren *Lastuja I, Op. 7* [190-?] AEL36; Augener *Chips : suite of 6 pieces for Pianoforte. Op. 7* [1916?]; Nordiska musikförlaget 1923 (Edition musicalia, nro 92); Westerlund *Lastuja I, Op. 7* 1959 AEL771; Fazer *Lastuja I, Op. 7* 1967 W10771-4
Sovitukset Orkesteri (Leo Funtek 1910); orkesteri (Erik Furuhjelm 1911)
Lisätietoja
 - Osan otsikkona on Verner von Heidenstamin runo: "Ej har jag hem och ej har jag härd. / Stjärnorna, vilka lyste min färd, / alla de föllo släckta."
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty fis-molli.
 - CARL GUSTAF VERNER VON HEIDENSTAM (6.7.1859–20.5.1940) oli ruotsalainen runoilija.

Jag vill stilla tacka dig, op. 7, nro 6

Piano

Andante

- Sävelletty** 1900 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1009; KK Coll. 790:86 (aiemmin Yle YN1750, orkesteripartituuri), SibAO 56.859 (orkesterin äänilehdet)
Ensijulkaisu Wasenius *Lastuja I, Op. 7* 1900 KFW36
Lisäjulkaisut Lindgren *Lastuja I, Op. 7* [190-?] AEL36; Augener *Chips : suite of 6 pieces for Pianoforte. Op. 7* [1916?]; Nordiska musikförlaget 1923 (Edition musicalia, nro 92); Westerlund *Lastuja I, Op. 7* 1959 AEL771; Fazer *Lastuja I, Op. 7* 1967 W10771-4
Sovitukset Orkesteri (Leo Funtek 1910); orkesteri (Erik Furuhjelm 1911)
Lisätietoja
 - Osasta tunnetaan päiväämätön käsikirjoitus SibA Mel 25:1009 nimellä "Lastu", jossa sävellajina on F-duuri, kun se painetussa nuotissa on Fis-duuri. Kyseessä voi olla Melartinin Aralle tekemä, helposti soitettava pikku lahja.
 - Osan nro 6 otsikkona on K. A. Tavaststjernan runo: "Jag vill stilla tacka dig i den stilla / underbara natten som nu är vår —."
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Fis-duuri.
 - KARL AUGUST TAVASTSTJERNA (13.5.1860–20.3.1898) oli suomenruotsalainen kirjailija.

3 Stücke für Clavier, op. 8

Elegie, op. 8, nro 1

Piano
Andantino

- Sävelletty** Wien, lokakuu 1899
Käsikirjoitus SibA Mel 17:201a
Ensijulkaisu HNM *Elegie, Romance, Nacht–3 Stücke für Clavier, op. 8* 1900 HNM19
Lisäjulkaisu Chester *Three Pianoforte Pieces, Op. 8* 1921; *Der Kunstwart* 1912
Urkuharmoniaalbumi Vihko 2 (sovitus harmonille)
Sovitukset Harmoni (Armas Maasalo)
Lisätietoja
 - Käsikirjoitus SibA Mel 17:201a on koristeelliselle nuottipaperille tehty siisti versio.
 - Painetussa nuotissa on ilmaisu ”Sävelletty 1899” lisätty tekijämerkinnän alle. Melartin työskenteli opuksen kanssa silti myös vuoden 1900 puolella, sillä kustantaja Westerlund lähetti säveltäjälle oikovedokset kesäkuussa 1900 ja kustannussopimus allekirjoitettiin vasta 31.12.1900. Melartinin palkkio oli 125 markkaa (565 €).
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty e-molli.
 - ARMAS MAASALO (vuoteen 1905 Masalin, 28.8.1885 – 9.9.1960) oli suomalainen säveltäjä.
 - Saksalainen taiteen alan yleinen julkaisu *Der Kunstwart* julkaisi vuoden 1912 huhtikuun ensimmäisen numeron (Heft 13) nuottiliitteessä kolme Melartinin sävellystä. *Elegian* lisäksi olivat *Certosa*, op. 27, nro 2 ja *En visa till Karin när hon dansat*, op. 29, nro 1 vain saksankielisellä tekstillä.

Romance, op. 8, nro 2

Petit poème

Piano
Andante

- Sävelletty** Wien, lokakuu 1899
Käsikirjoitus SibA Mel 17:232
Ensijulkaisu HNM *Elegie, Romance, Nacht–3 Stücke für Clavier, op. 8* 1900 HNM20
Lisäjulkaisu Chester *Three Pianoforte Pieces, Op. 8* 1921
Lisätietoja
 - Käsikirjoituksessa on kansilehdellä vuosiluku 1899 ja musteella tehdyn, yli viivatun nuotinnoksen perässä olevien luonnosten yhteydessä päivämäärä 30.10.1899. Tempomerkintä on tässä *Andantino*, joten kyseessä ei ole kustantajalle mennyt käsikirjoitus, jonka pohjalta painettu nuotti on tehty.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Fis-duuri.

Nacht, op. 8, nro 3

Night – In der Nacht

Piano
Rubato

- Sävelletty** Wien, lokakuu 1899
Käsikirjoitus SibA Mel 17:228
Ensijulkaisu HNM *Elegie, Romance, Nacht–3 Stücke für Clavier, op. 8* 1900 HNM21
Lisäjulkaisu Chester *Three Pianoforte Pieces, Op. 8* 1921
Lisätietoja
 - Käsikirjoituksessa on päiväys ”25.X.99 Wien”. Tempomerkintä on ”Lento, rubato” ja otsikkona ”Die Nacht”. Melartinin tuolloin vielä vähäisestä saksan kielen taidosta kertoo, että nimi on ensin kirjoitettu muodossa ”Der Nacht”. Myös vaihtoehtoinen otsikko ”In der Nacht” on kirjoitettu lyijykynällä varsinaisen yläpuolelle. Joko Melartin tai kustantaja on ratkaissut ongelman jättämällä artikkelin kokonaan pois painetusta nuotista.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty h-molli.

Lastuja II, op. 9

Spånor II – Späne II – Chips II

Iltalaulu, op. 9, nro 1

Aftonsång – Abendlied

Piano
Andante

- Sävelletty** 1898-1900
Käsikirjoitus Ei tunnetta
Ensijulkaisu Wasenius *Lastuja II – Spånor II – Späne II Op. 9* 1900 KFW50
Lisäjulkaisut Augener *Chips – Second Suite for pianoforte Op. 9* 1916; Lindgren AEL50; Westerlund AEL772; Nordiska musikförlager 1923, NMS 217; Edition musicalia, nro 93; Edition Fazer 1967 W10772-2
Lisätietoja
 - Melartin sävelsi opuksen kappaleet pääosin keväällä 1900 Wienissä (Ranta-Meyer 1992, s. 88), joskin ainakin *Kehtolaulu* ja *Kevätlaulu* valmistuivat jo 1898, jolloin Melartin ne myös esitti julkisesti. Käkisalmen kylpylaitoksen kasinolla 17.8.1898 järjestetystä konsertista uutisoitiin näin: ”Ohjelmassa oli kolme numeroa hra Melartinin omia sävellyksiä, joista muutama aivan uusikin, ja esitti hän esityksensä ennestään tunnetulla taidollaan ja varmuudellaan. Etenkin hra Melartinin ’Kevätlaulu’ ja ’Kehtolaulu’ tuntuivat huokuvan kotoista lämpöä kuulijoihin.” (Wuoksi 18.8.1898)
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.

Kehtolaulu, op. 9, nro 2

Vaggvisa – Schlaflied

Piano
Moderato grazioso

- Sävelletty** 1898
Käsikirjoitus Yle YN5975 (sovitus sekstetille)
Ensijulkaisu Wasenius *Lastuja II – Spånor II – Späne II Op. 9* 1900 KFW50
Lisäjulkaisut Augener *Chips – Second Suite for pianoforte Op. 9* 1916; Lindgren AEL50; Westerlund AEL772; Nordiska musikförlager 1923, NMS 217; Edition musicalia, nro 93; Edition Fazer 1967 W10772-2
Sovitukset Sekstetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja
 - Laulu valmistui 17.8.1898, jolloin Melartin esitti sen julkisesti Käkisalmen kylpylaitoksen kasinolla.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
 - Melartin hyödynsi osaa *Kehtolaulu* tehdessään opuksen 44 osaa nro 4 (*Berceuse*) viululle ja pianolle lisäämällä siihen uuden välisosan.

Melodia, op. 9, nro 3

Melodi – Melodie

Piano
Andante

- Sävelletty** 1898-1900
Käsikirjoitus Ei tunnetta
Ensijulkaisu Wasenius *Lastuja II – Spånor II – Späne II Op. 9* 1900 KFW50
Lisäjulkaisut Augener *Chips – Second Suite for pianoforte Op. 9* 1916; Lindgren AEL50; Westerlund AEL772; Nordiska musikförlager 1923, NMS 217; Edition musicalia, nro 93; Edition Fazer 1967 W10772-2
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Kevätlaulu, op. 9, nro 4

Vårsång – Frühlingslied – Spring song

Piano

Allegretto Andantino

Sävelletty 1898

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:1

Ensijulkaisu Wasenius *Lastuja II – Spånor II – Späne II Op. 9* 1900 KFW50

Lisäjulkaisut Augener *Chips – Second Suite for pianoforte Op. 9* 1916; Lindgren AEL50; Westerlund AEL772; Nordiska musikförlager 1923, NMS 217; Edition musicalia, nro 93; Edition Fazer 1967 W10772-2

Lisätietoja ▪ Lauulu valmistui 1898, jolloin Melartin esitti sen Käkisalmen kylpylaitoksen kasinolla 17.8.1898.
▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty A-duuri.

L'heure bleue, op. 9, nro 5

Sininen tunti

Piano

Cantando, legato e semplice

Sävelletty 1898-1900

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Wasenius *Lastuja II – Spånor II – Späne II Op. 9* 1900 KFW50

Lisäjulkaisut Augener *Chips – Second Suite for pianoforte Op. 9* 1916; Lindgren AEL50; Westerlund AEL772; Nordiska musikförlager 1923, NMS 217; Edition musicalia, nro 93; Edition Fazer 1967 W10772-2; *More Romantic Pieces for piano. Book III* 1990

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty A-duuri.

Hautauslaulu, op. 9, nro 6

Begravningssång – Grablied

Piano

Andante

Sävelletty 1898-1900

Käsikirjoitus SibA Mel 27:1130 (kolme erillistä orkesteripartituuria, Funtek).

Ensijulkaisu Wasenius *Lastuja II – Spånor II – Späne II Op. 9* 1900 KFW50

Lisäjulkaisut Augener *Chips – Second Suite for pianoforte Op. 9* 1916; Lindgren AEL50; Westerlund AEL772; Nordiska musikförlager 1923, NMS 217; Edition musicalia, nro 93; Edition Fazer 1967 W10772-2

Sovitukset Orkesteri (Leo Funtek, 21.10.1910, 25.4.1911 ja 11.7.1914)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty b-molli.
▪ Viipurin Musiikin Ystävien konsertissa 2.4.1911 oli ohjelmassa Melartinin ”Hautauslaulu” Leo Funtekin orkesterisovituksena. Sovitus ei välttämättä ole sama, jonka Funtek teki vuonna 1914 jou-siorkesterille Melartinin pianokappaleista, mutta täsmentäviä dokumentteja ei ole löytynyt.
▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on oletettavasti osaan nro 6 viittaava merkintä ”Begrav-ningssång (Funeral Psalm)” ja uudelleen ”Hautauslaulu (Funeral Psalm), esityskokoonpanossa nyt myös piano (Catalogue 1961, ss. 68-69).

Viulusonaatti nro 1, op. 10, E-duuri

Viulusonaatti nro 1, op. 10, E-duuri

Viulu ja piano

1. Allegro–2. Adagio–3. Scherzo (Allegro molto vivace) – 4. Finale (Allegro umoristicamente)

- Sävelletty** Kevät 1899
Käsikirjoitus SibA Mel 15:100 (osat 1 ja 2, partituuri ja viulun äänilehdet); SibA Mel 23:539 (luonnoksia)
Ensiesitys 31.5.1899 – Viktor Nováček ja Karl Ekman – Helsingin musiikkiopiston oppilasnäyte
Ensijulkaisu Apostol *Sonate No. 1 (Edur) für Klavier und Violine, Op. 10* 1907 Nro 68
Lisätietoja
- Teoksen valmista partituurikäsikirjoitusta ei tunneta, vain osittain valmiit kaksi ensimmäistä osaa ja joitakin luonnoksia. Onneksi kustantaja Apostol julkaisi tämän laajan kamarimusiikkiteoksen 8 vuotta sen valmistumisen jälkeen.
 - Käsikirjoituksessa SibA Mel 15:100 on ensimmäisen nuottisivun ylänurkassa päiväys ”1899 mars”. Osan 2 tempomerkintä on tässä vielä ”Adagio – Andante” ja Melartin on lisännyt lyijykynällä signee-rauksensa sekä kirjallisuusviitteen ”(Nietzsche: Zarathustras natthymn)”. Käsikirjoituksessa SibA Mel 23:539 on luonnoksia osiin 1 ja 2 sekä hiukan kolmannen osan alkua. Otsikkona on ”Violinsonat II (E dur)” muistutuksena siitä, että Melartin oli jo vuonna 1893 säveltänyt ensimmäisen sonaattinsa viululle (EM573), vaikka ei sitä myöhemmin enää halunnutkaan laskea mukaan.
 - Näin kuvaa sävellystyötä Helmi Krohn: ”Sairasvuoteella hän sävelsi myös lopputehtävänsä ’Viulusonaatin’ keväällä 1899, jolloin hän päätti oppikurssinsa opistossa. Kaiken kevättä hän oli maannut sairaana ja työnteko oli häneltä kokonaan kielletty. Siitä huolimatta hän työskenteli aivan epätoivoisen kiihkoisesti, kunnes sävellys oli hänellä valmiina päässä ja hän kirjoitti sen salaa hoitajilta ja lääkäreiltä, piiloittaen paperit patjan alle joka kerta, kun joku tuli huoneeseen.” (Krohn 1949, s. 267)
 - Sonaatti oli myös musiikkiopiston 25-vuotisjuhlan ohjelmassa 21.10.1907, esittäjinä tuolloinkin Viktor Nováček ja Karl Ekman, kuten ensiesityksessäkin. (Dahlström 1982, s. 354) Sonaattia esitettiin paljon myös Suomen ulkopuolella, mm. Pietarissa 20.12.1910 sarjassa *Obščestvo ljubitelei kamernoi muzyku*. Solistina oli S. S. Polotskaja-Jemtsova. Melartin oli Sävelettären uutisen perusteella paikalla, mutta ei säestäjänä: ”Erkki Melartinin viulusonaatti soitettiin viime Joulukuun 20 p. Pietarissa ja oli sillä erikoisen suuri menestys. Säveltäjä huudettiin esille ja häntä hurrattiin.” (Säveletär 1909, nro 1, s. 9) Kustantaja Apostol sonaatin syksyllä 1907 kustannusohjelmaansa. Ratkaisu oli onnekas, sillä näin laajoja teoksia kustannettiin Suomessa harvoin, eikä alkuperäinen käsikirjoitus ole säilynyt.
 - Melartin ei eräiden kollegojensa (Sibelius, Merikanto, Palmgren) tavoin saavuttanut suurta suosiota Yhdysvalloissa, eikä hänen laajempia teoksiaan soitettu siellä erityisen paljon. Helsingin Sanomat tiesi kuitenkin tammikuussa 1912 kertoa, että ”Hra Melartinin sonaatti viululle ja pianolle on äskettäin esitetty suurella menestyksellä Chicagossa, ja saanut sikäl. sanomalehdissä hyvin suosiollisen arvostelun.” (Helsingin Sanomat 21.1.1912) Tarkempia tietoja tästä esityksestä ei ole löytynyt.
 - Sonaatti ehti unohtua myös musiikkimaailman toimijoilta, sillä pian Melartinin kuoleman jälkeen Musiikkitiedon toimittaja ”V. P.” eli todennäköisesti Väinö Pesola esitteli teoksen ”uutuutena”: ”Tällä kertaa saatiin kuulla Sulho Rannan jousikvartetti ja Erkki Melartinin sonaatti viululle ja pianolle ensi-esityksinä. (...) Erik Cronvall ja pianisti Gerda Veneskoski puolestaan tulkitsivat herkästi ja tekniikkavalmiisti Melartinin melodia- ja sointikylläisen sonaattiuutuuden.” (Musiikkitieto 4/1937)
 - Tuire Ranta-Meyer on kirjoittanut sonaatista laajan analyysin. (Ranta-Meyer 2003, ss. 49-52)
 - VIKTOR NOVÁČEK (1875–3.3.1914) oli tšekkiläinen viulisti ja pedagogi.

Skizzer, op. 11

5 stycken för piano – 5 Sketches for piano

Frid, op. 11, nro 1

Rauha – Stille – Quietude

Piano

Tranquillamente

- Sävelletty** 1901?
Käsikirjoitus SibA Mel 17:204 (osa nro 1); Yle YN5863 (orkesterisovitus, partituuri ja orkesterin äänilehdet)
Ensijulkaisu Lindgren *Skizzer, op. 11* 1901, AEL200
Lisäjulkaisut Augener *5 Sketches for piano Op. 11* 1916; Lindgren *Skizzer op. 11* [19-?] AEL773; Nordiska musikförlager *Skizzer op. 11* 1923, NMS 214 (Edition musicalia, nro 94); Augener *Sketches for pianoforte* 1932, 14993 R; Fazer *Skizzer, op. 11* 1967 F 10773-0
- Sovitukset** Orkesteri (Sven Sandberg 24.7.1954)
Lisätietoja
 - Ensipainoksen (AEL200) ja myöhemmän laitoksen (AEL773) kansikuvat ovat täysin erityyppiset. Ensipainoksen kansi saattaa olla Melartinin tekemä.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.
 - Osaan liittynyt Melartinin irtopaperille kopioima Eino Leinon runo *Rauha*, jonka vasemmassa ylänurkassa on lyijykynällä tehty teksti ”(komp; också som motto 5 skizzer för piano)” (KK Coll. 530). Itse runotekstin *Mitä on nää tuoksut mun ympärilläin?* säveltämisestä ks. *Rauha*, EM515.
 - SVEN OLOF SANDBERG (31.7.1899–1981) oli suomalainen kapellimestari ja sovittaja.

Midnatt, op. 11, nro 2

Keskiyö – Mitternacht – Midnight

Piano

Moderato

- Sävelletty** 1901?
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu Lindgren *Skizzer, op. 11* 1901, AEL200
Lisäjulkaisut Augener *5 Sketches for piano Op. 11* 1916; Lindgren *Skizzer op. 11* [19-?] AEL773; Nordiska musikförlager *Skizzer op. 11* 1923, NMS 214 (Edition musicalia, nro 94); Augener *Sketches for pianoforte* 1932, 14993 R; Fazer *Skizzer, op. 11* 1967 F 10773-0
- Lisätietoja**
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty f-molli.

Höstattankar, op. 11, nro 3

Syysaatteita – Herbstgedanken – Autumns thoughts

Piano

Andante

- Sävelletty** 1901?
Käsikirjoitus MF8025 (Artturi Ropen puhallinorkesterisovitus)
Ensijulkaisu Lindgren *Skizzer, op. 11* 1901, AEL200
Lisäjulkaisut Augener *5 Sketches for piano Op. 11* 1916; Lindgren *Skizzer op. 11* [19-?] AEL773; Nordiska musikförlager *Skizzer op. 11* 1923, NMS 214 (Edition musicalia, nro 94); Augener *Sketches for pianoforte* 1932, 14993 R; Fazer *Skizzer, op. 11* 1967 F 10773-0
- Sovitukset** Puhallinorkesteri (Artturi Rope) osasta nro 3 (2242 0 423 20212 0)
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty e-molli.
 - ARTTURI ROPE (vuoteen 1935 Arthur Robertsson, 28.5.1903–23.3.1976) oli suomalainen sotilaskapellimestari, sovittaja ja musiikkikapteeni.

Liten ballad, op. 11, nro 4

Pieni ballaadi – Kleine Ballade – Little ballad

Piano

Andantino moderato

Sävelletty 1901?

Käsikirjoitus Ei tunnetta

Ensijulkaisu Lindgren *Skizzer, op. 11* 1901, AEL200

Lisäjulkaisut Augener *5 Sketches for piano Op. 11* 1916; Lindgren *Skizzer op. 11* [19-?] AEL773; Nordiska musikförlager *Skizzer op. 11* 1923, NMS 214 (Edition musicalia, nro 94); Augener *Sketches for pianoforte* 1932, 14993 R; Fazer *Skizzer, op. 11* 1967 F 10773-0

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.

Från Karelen, op. 11, nro 5

Karjalasta – Finnish – Finnish folksong

Piano

Allegro moderato e rustico

Sävelletty 1901?

Käsikirjoitus SibAO 224 (Funtekin orkesterisovitus)

Ensijulkaisu Lindgren *Skizzer, op. 11* 1901, AEL200

Lisäjulkaisut Augener *5 Sketches for piano Op. 11* 1916; Lindgren *Skizzer op. 11* [19-?] AEL773; Nordiska musikförlager *Skizzer op. 11* 1923, NMS 214 (Edition musicalia, nro 94); Augener *Sketches for pianoforte* 1932, 14993 R; Fazer *Skizzer, op. 11* 1967 F 10773-0

Sovitukset Orkesteri (Leo Funtek 11.7.1914)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty D-duuri

Legend II, op. 12

Legend II, op. 12

Legenda II

Piano

Molto moderato

Sävelletty 1900?

Käsikirjoitus Ei tunneta; Yle YN9379 (sovitus pianolle ja orkesterille, partituuri)

Ensijulkaisu HNM *Legend II, op. 12* 1901 HNM31

Lisäjulkaisut Fazer *Legend II, op. 12* 1955 F00031-5

Sovitukset Piano ja orkesteri (Harry Bergström 1958)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa on merkintä: “(byggd på motiv ur komponistens musik till G. Hauptmanns sagodrama ‘Hanneles Himmelfahrt’)”. Melartin käytti pianoteoksen aiheita myös säveltäessään uutta alkusoittoa näytelmämusiikkiin *Hannele*, EM060. Pianokappaleen tarkkaa syntyäikää ei tiedetä, eikä käsikirjoitus ole säilynyt.
- Julkaistun nuotin perusteella *Legend II* on selkeästi tarkoitettu sisarteokseksi pianokappaleelle *Legend I*, op. 6. Kansikuvakin on sama.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty E-duuri.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 15.11.1900. Melartinin palkkio oli 125 markkaa (565 €).
- HARRY LENNART YRJÖ BERGSTRÖM (4.4.1910–12.11.1989) oli suomalainen säveltäjä, pianisti ja kapellimestari.

O Herre, op. 13, nro 1

O Herre, jeg er meget trøt – Oi Herra (Oi Herra, sielu uupunut / Oi Herra, mua uuvuttaa) – Oi Herra! (Oi Herra, olen uupunut) – O Herre, jag är mycket trött – O Vater, ich bin lebensmüd – O Father, give me

Lauluääni ja piano
Lento rubato

Sävelletty	Arokallio, elokuu 1898
Teksti	Vilhelm Krag (<i>Nye Digte</i> 1897), suomennos Ilta Koskimies, ruotsinkielinen käännös Sigrid Elmlblad, englanninkielinen käännös Elisabeth M. Lockwood tai Anna Krook, saksankielisen tekstin tekijää ei tiedetä
Omistus	Ida Ekman (sovitus lauluäänelle ja jousiorkesterille)
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.56; SibM SmP6452; SibA Mel 26;1113 (suomenkielinen); SibA Mel 19:305 (melodia); KK Ms Mus 168:1, 6 (lauluääni ja jousiorkesteri); Yle YN2524 (lauluääni ja jousiorkesteri, ei välttämättä Melartinin tekemä)
Ensiesitys	3.9.1901 – Elli Forssell, säestäjänä ”eräs taiteenharrastaja” – Kemin kaupungin juhlasali
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Tre Sanger Op. 13</i> 1900, AEL198
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Tre Sanger Op. 13</i> 1900 AEL988; Lindgren <i>O Vater</i> AEL356; Augener <i>O Father Op. 13 No 1</i> 1915; Lundquist <i>Tre Sanger Op. 13</i> 1921, AbrL 4954, 4955; <i>Finska kompositioner</i> , Lindgren AEL989a; <i>Yksinlauluja</i> 2 2000; <i>Hartaisiin hetkiin</i> 2007 Yksiaänisenä: <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1909; <i>Suomen nuorison laulukirja</i> 1911; <i>Kokoelma yksinlauluja nuorisolle I</i> 1925 Harmoni: <i>Urkuharmoonialbumi I</i> 1920
Sovitukset	Lauluääni ja jousiorkesteri (Erkki Melartin) Harmoni (Oskar Merikanto)
Lisätietoja	▪ Kansalliskirjaston käsikirjoituksessa on päiväys ”Arokallio 21.8.1898”, Sibelius-museon kappaleessa ”Roma mars 1900”, mikä viittaa kustantajalle painattamista varten tehtyyn versioon. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty b-molli. ▪ Nuotin AEL198 kannessa opuksen nimi on ruotsinkielisessä muodossa ”Tre Sanger”, mutta ensimmäisellä nuottisivulla jo muodossa ”Tre sanger”. ▪ Melartinin teosluettelossa on merkintä ”stråk-orkesterbearbetning av komponisten (hos Lindgrens förlag)”. Muita dokumentteja sovituksen julkaisemisesta ei ole löytynyt. ▪ Erillispainatteessa AEL356 on vain saksan- ja englanninkieliset tekstit. Tämä versio lienee julkaistu 1908 tai aikaisemmin, sillä Kansalliskirjastossa olevassa kappaleessa (Coll. 530.33) on teksti ”Marguerite Follet / Julien 1908”. ▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa sovitus lauluäänelle ja jousiorkesterille on merkittynä muodossa ”O Seigneur” (Catalogue 1961, s. 72). Syynä lienee se, että tämä ranskankielinen nimi esiintyy Yleisradioin käsikirjoituksen äänilehdillä ja kansion kannessa. ▪ Laulun teksti julkaistiin vuonna 1897 kokoelmassa <i>Nye Digte II</i> osassa kokonaisuudessa <i>Sange om natten</i>. ▪ IDA PAULINA EKMAN (os. Morduch, 22.4.1875–14.4.1942) oli suomalainen laulaja, jolle Melartin omisti myös laulut <i>Flickans klaga</i>, op. 14, nro 1, <i>Omenankukkuja</i>, op. 17, nro 1, <i>Indisches Lied</i>, op. 19, nro 1, <i>Rannalle nukkunut</i>, op. 19, nro 3, <i>En visa till Karin när hon dansat</i>, op. 29, nro 1, <i>Christkindleins Wiegenlied</i>, op. 42, nro 2, <i>Mutterfreude</i>, op. 42, nro 4, <i>Päivän viime säteet</i>, op. 46, nro 6 ja <i>Toivoni</i>, op. 115, nro 2. ▪ ILTA KOSKIMIES (os. Bergroth, 22.11.1879 – 9.11.1958) oli suomalainen runoilija ja kääntäjä. SIGRID AGNETA SOFIA ELMLAD (os. Pettersson, 28.5.1860–23.5.1926) oli ruotsalainen kirjailija ja kääntäjä. ELISABETH M. LOCKWOOD (1856 – ?) oli brittiläinen kääntäjä. ▪ FRANS OSKAR MERIKANTO (vuoteen 1882 Mattsson, 5.8.1868–17.2.1924) oli suomalainen säveltäjä, sovittaja, pianisti, urkuri ja kriitikko. Merikanto sovitti Melartinin teoksia lähinnä harmonille ja vastavuoroisesti Melartin teki muutamasta Merikannon laulusta pianosovituksen.

Vandet risler..., op. 13, nro 2

Vandet risler med sagte lyd

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sävelletty	1900 tai aikaisemmin
Teksti	Johannes Jørgensen (<i>Foraarssange</i>)
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Tre Sanger Op. 13</i> 1900, AEL198
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Tre Sanger Op. 13</i> 1900 AEL988
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty E-duuri. ▪ JOHANNES JØRGENSEN (6.11.1866–29.5.1956) oli tanskalainen kirjailija.

Afsked, op. 13, nro 3

Avsked – Nu visner skoven atter

Lauluääni ja piano

Moderato pesante

Sävelletty	1895
Teksti	Heinrich Heinen mukaan, norjankielisen version kääntäjää ei tiedetä
Käsikirjoitus	KK Coll. 790:86; KK Ms Mus 168:5 (vain lauluääni)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Tre Sanger Op. 13</i> 1900, AEL198
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Tre Sanger Op. 13</i> 1900 AEL988
Lisätietoja	▪ Melartin kirjoitti päiväkirjaansa 13.2.1895: ”Skref en sång med Heines text i norsk öfversättning (Nu vissner skoven atter). Den lyckades ganska bra efter min smak.” Melartin antoi kevättutkintoaan 1895 varten näytteeksi myös tämän laulun. ▪ Käsikirjoituksessa KK Ms Mus 168:5 on tempomerkintänä ”Langsamt”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty g-molli. ▪ Vuodelta 1895 olevan konserttiohjelman mukaan laulu oli mukana Elli Forssellin ja Melartinin konsertissa nimellä <i>Nu vissner Skoven</i>. Elli Forssell esitti laulua myöhemminkin, ainakin Käkisalmissa heinäkuussa 1898 Melartinin säestyksellä. ▪ CHRISTIAN JOHANN HEINRICH HEINE (13.12.1797–17.2.1856) oli saksalainen runoilija.

4 Lieder mit Klavier, op. 14

Flickans klagan, op. 14, nro 1

Hjärta, hjärta hade jag dig framför mig – Die Klage eines Mädchens (Herze, Herze)

Lauluääni ja piano

Allegro, ma non troppo

Sävelletty	Wien, 18.2.1901
Omistus	”Fru Ida Ekman tillegnad”
Teksti	Johan Ludvig Runeberg (<i>Dikter</i> , 1830), saksankielinen käännös Woldemar Kolpytschew
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:1; KK Ms Mus 168:1; SibA Mel 19:351; SibM Smp6437 (valokopio)
Ensiesitys	14.10.1903 – Ida Ekman ja Karl Ekman – Helsingin yliopiston juhlasali (käsikirjoituksesta)
Ensijulkaisu	HNM <i>Flickans klagan</i> 1909 HNM683
Lisäjulkaisu	<i>Yksinlauluja I</i> 1999
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa Ms Mus 168:1 on päiväys ”Wien. 18.2.1901” ja opusnumero lyijykynällä lisätty, mutta tempomerkintää ei vielä ole. Kustantamoon toimitetussa käsikirjoituksessa KK Ms Mus 163:1 opusnumero on musteella ja lyijykynällä on lisätty sävellysvuosi 1901 ja tempomerkintä on lisätty, samoin omistusteksti. Vain valokopiona säilyneessä käsikirjoituksessa Smp6437 on poikkeava tempomerkintä ”Quasi Allegro”. Opusnumeroa tai omistusta ei ole merkitty. Myös luonnoksessa SibA Mel 19:351 on päiväys 18.2.1901. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty as-molli. ▪ Melartinin teosluettelossa opuksen 14 lauluilla on yhteinen otsikko <i>Fyra sånger med piano</i>, mutta laulut julkaistiin lopulta ilman yhteistä kantta tai otsikkoa. ▪ Kustantajan kirjeessä Melartinille 30.8.1909 kyseltiin tämän ja kahden muun laulun (<i>Irma impi</i> ja <i>Vintermorgon</i>) käsikirjoituksia. Syytä näin hitaaseen julkaisemiseen ei tiedetä. ▪ WOLDEMAR KOLPYTSCHEW oli 1900-luvun alkupuolella kustantamoissa paljon käytetty saksankielisten käännösten tekijä, jonka tarkempia henkilötietoja ei ole löytynyt. ▪ JOHAN LUDVIG RUNEBERG (5.2.1804 – 6.5.1877) oli suomalainen runoilija, jonka tekstejä Melartin sävelsi useita muitakin. Alkuperäisessä runossa teksti alkaa ”Hjerta, hjerta, hade jag...”.

Skymning, op. 14, nro 2

När en gång solen har sjunkit ner bak dunkelt blånande fjäll – Kun armas aurinko painuu pois tuon vaaran sinertävän taa

Lauluääni ja piano

Långsamt och enkelt

Sävelletty	Tammikuu 1901
Teksti	Alceste (<i>Nya dikter af Alceste</i> 1901)
Käsikirjoitus	SibM Smp6459; KK Ms Mus 168:6 (luonnos); SibA Mel 25:992
Ensijulkaisu	HNM <i>Skymning</i> 1906 HNM449
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys 1901, luonnoksessa ”25.1.1901”. Opusnumero on lisätty myöhemmin lyijykynällä. Käsikirjoituksen on Sibelius-museolle lahjoittanut vuonna 1951 laulaja Anne-Charlotte Winter, laulaja Teddy Björkmanin puoliso. Käsikirjoitus SibA Mel 25:992 on kopistin tekemä. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty f-molli. ▪ Painetussa nuotissa oleva tempomerkintä on yhdistelmä käsikirjoituksessa olevista, joissa se on ”Stilla och enkelt” ja ”Långsamt”. Kustantajalle mennyt käsikirjoitus, johon tempomerkintä lienee muutettu, on kadoksissa. ▪ Painetun nuotin ensimmäinen 300 kappaleen painos julkaistiin kustantajakortin mukaan 14.6.1906 ja 200 kappaleen lisäpainos 15.10.1907. Tästä huolimatta kustantaja mainosti nuottia vielä joulukuussa 1909 otsikolla ”Musiikkiuutuuksia!”. Laulu myi joka tapauksessa hyvin, sillä vuoteen 1925 mennessä siitä oli tehty kuusi painosta, yhteensä 1300 kappaletta. ▪ Nuotinkannen tekijää ei tiedetä, mutta piirroksessa on nimikirjaimet ”S. F.”. ▪ Kansalliskirjastossa olevassa Melartinin sidotussa kappaleessa on lyijykynällä lisätty Martti Korpi-lahden suomennos ”Kun armas aurinko painuu pois tuon vaaran sinertävän taa”.

- NINO RNEBERG (Hjalmar Johannes Runeberg, 27.5.1874–15.2.1934) oli suomenruotsalainen opettaja ja kirjailija, joka käytti myös nimimerkkiä ALCESTE. Runeberg teki ystävälleen Melartinille muutamia tekstejä, mutta pääasiassa hän toimi kääntäjänä.
- Omana aikanaan tunnettu ja suosittu italialainen laulaja ETTORE GANDOLFI (1862–1931) levytti laulun Berliinissä jo loppuvuodesta 1907 ja vieläpä kahtena eri versiona (Gramophone GC282585 ja Zonophone X72307). Melartin omisti Gandolfille myöhemmin laulunsa *Recordare*, op. 24, nro 2, *Serenatella napolitana*, op. 24, nro 3, *Maggiolata*, op. 24, nro 4, *La torre di Nerone*, op. 31, nro 1, *Drick*, op. 38, nro 1 ja *Son gelosa di te*, op. 77, nro 3. Myös laulun *Chi sa*, op. 71, nro 3 käsikirjoituksissa on omistus Gandolfille, vaikka se puuttuu painetusta nuotista.

Vintermorgon, op. 14, nro 3

Bland gråa skyar bleknar månens skära

Lauluääni ja piano

Lento rubato

Sävelletty 1901

Teksti Arvid Mörne (*Rytm och rim* 1899)

Omistus "Åt Aino Ackté"

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:1; KK Ms Mus 168:9 (luonnos)

Ensiesitys 5.10.1915 – Aino Ackté ja Oskar Merikanto

Ensijulkaisu Fazer *Vintermorgon Op. 11 N:o 3* 1916 KGF892

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on opusnumero musteella, mutta päiväystä ei ole. Painetun nuotin alussa olevaa omistusta ei käsikirjoituksessa ole, joten se on lisätty jälkikäteen, mahdollisesti siksi, että Ackté esitti laulun vuonna 1915. Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys "25.I.1901" eli Melartin ainakin aloitti laulun säveltämisen paljon aikaisemmin kuin julkaisuajasta voisi päätellä. Melartin kirjoitti laulun valmistumisesta kotiin 2.3.1901.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty f-molli.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 8.9.1915 ja Melartinille maksettiin 75 markan (267 €) palkkio. Painatus alkoi 7.12.1916. Kuitenkin jo kirjeessä 30.8.1909 kustantaja kyseli tämän ja kahden muun laulun (*Irma impi* ja *Flickans klagan*) nuotteja. Syytä näin hitaaseen toimintaan Melartinin puolelta ei tiedetä. Kustannussopimuksessa on merkintä "(ny upplaga)", joka viittaisi siihen, että Melartin ja Fazer olisivatkin julkaisseet laulun jo aikaisemmin kuin 1916. Tällaista julkaisua ei ole kuitenkaan löydetty.
- Käsikirjoituksen yhteydessä on säilynyt harmaanvioletille huokoiselle paperille tehty kannen luonnosoriginaali, joka on todennäköisesti Melartinin itsensä tekemä.
- ARVID MÖRNE (6.5.1876–15.6.1946) oli suomenruotsalainen kirjailija.
- AINO ACKTÉ (alun perin Achté, 24.4.1876 – 8.8.1944) oli suomalainen oopperalaulaja, jonka kanssa Melartin teki paljon yhteistyötä ja jolle säveltäjä omisti tämän *Vintermorgonin* lisäksi myös sävellykset *Kevätlaineet*, op. 20, nro 1, *Drömmaren*, op. 43, nro 5, *Tule armaani ja kätes anna mulle*, op. 47, nro 1, *Marjatta*, op. 79, *Hjärtstilla*, op. 89a ja *Kuutamo*, op. 99, nro 1.

Kväll på kyrkogården, op. 14, nro 4

Dödslockan dallrar – Abend auf dem Kirchhof (Glocken verkünden einer Seele Flucht) – Ilta kirkkomaalla

Lauluääni ja piano

Semplice, ma con molto sentimento

Sävelletty	1903 tai aikaisemmin
Teksti	Ignotus, saksankielinen käännös F. Tilgmann
Käsikirjoitus	Kansallisarkisto (Ester Ståhlberg 97, Leo Funtekin tekemä MS)
Ensiesitys	20.9.1903 – Aino Ackté ja Oskar Merikanto – Johanneksenkirkko
Ensijulkaisu	HNM <i>Kväll på kyrkogården</i> 1903 HNM128
Lisäjulkaisut	<i>Lauluaarteita II</i> 1925 Piano: <i>Suomen nuorisolle II</i> 1920
Sovitukset	Piano (Erkki Melartin?)
Lisätietoja	▪ Laulun syntyäikää ei tunneta, muut opuksen laulut ovat vuodelta 1901. Kansallisbibliografiassa julkaisuvuodeksi on arvioitu 1903, mutta kustannussopimus allekirjoitettiin 2.7.1906. Sopimus on poikkeuksellinen, koska siihen ei ole merkitty palkkion määrää. Siihen on myös merkitty kustannusnumeroksi ”474”, kun se painetussa nuotissa on ”128”. Ainoassa tunnetussa käsikirjoituksessa, joka on Leo Funtekin tekemä, on päiväys 27.4.1911. Sen valmistamisen syytä ei tiedetä, eikä kyseessä ole sovitus, vaan kopio. ▪ Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on merkintä, että Melartin olisi aloittanut tekstin säveltämisen jo 26.8.1898. Laulu on ollut valmiina viimeistään syksyllä 1903, jolloin Aino Ackté sen lauloi urkujen säestyksellä. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty e-molli ▪ Laulun tekstistä on tehty kolme suomennosta, kaikki nimellä ”Ilta kirkkomaalla”. Vuonna 1922 julkaistussa Kristillisen taideseuran julkaisussa <i>Laulusuomennoksia II</i> on käännökset Väinö Siikaniemeltä (Kuolon kellot kaukaa kumajaa) ja Ilta Koskimieheltä (Pois sielu rientää, kuolinkellot soi). Aulikki Eerolan suomennosta (Kuolinkellot kumajaa, sielu pois on siirtynyt) ei ole julkaistu. ▪ Salanimen ”Ignotus” taakse kätkeytynyttä kirjoittajaa ei ole pystytty varmistamaan, sillä lähdeteokset mainitsevat useampia samaa nimeä käyttäneitä, mm. Eliel Aspelin-Haapkyllän (1883) ja Johan August Hagmanin (1880). Myös Snellmanin ja Topeliuksen on joskus arveltu tätä nimeä käyttäneen. Näitä todennäköisempi on kirjailija ja kääntäjä KARL WALDEMAR CHURBERG (Kaarlo Waldemar, 21.2.1848 – 8.1.1924), joka ainakin vuonna 1908 käytti tätä salanimeä (Hirvonen 2000). ▪ CHRISTOPH FRIEDRICH FERDINAND TILGMANN (30.9.1832–10.10.1911) oli saksalaissyntyinen helsinkiläinen kirjapainoyrittäjä, joka teki myös käännöksiä suomesta saksaksi.

Nuorten lauluja II, op. 15

De ungas sänger – Der Jugend Lieder

Itkisit, op. 15, nro 1

Itkisit joskus illoin – Yrttitarhassa yksin kuljet – En tår (Långt i parken du ensam vandrar)

Lauluääni ja piano

Yksinkertaisesti – Enkelt

Sävelletty Joensuun hovi 21.9.1900

Teksti Larin-Kyösti (*Kulkurin lauluja* 1899), ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tunneta

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9

Ensijulkaisu Wasenius *Nuorten lauluja II* 1901, KFW68

Lisäjulkaisut Lindgren *Nuorten lauluja II* AEL68; AEL90

Harmoni: *Urkuharmoonialbumi 2* 1924

Sovitukset Harmoni (Oskar Merikanto)

Lisätietoja

- Ainoa tunnettu käsikirjoitus on suhteellisen valmis, mutta Melartin on viivannut sen yli. Painetussa nuotissa runon nimi on lyhentynyt muotoon ”Itkisit”, vaikka käsikirjoituksessa se on kuten alkuperäisessä runossakin. Päiväys on ”Joensuun hovissa 21/9 1900”. Paikannimi saattaa viitata Penttilän hoviin, joka on Joensuussa entinen sahan isännöitsijän talo vuodelta 1875.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty es-molli.
- Melartin sovitti laulun mahdollisesti myös orkesterille, sillä se oli ohjelmassa 5.2.1911 Viipurissa orkesterikonsertissa, jossa solistina oli Jenny Ikonen. Käsiohjelmassa ei ole mainintaa yksinlaulusta, joten todennäköisesti Ikosta säesti orkesteri. Mitään dokumentteja tästä sovituksesta ei ole löytynyt.
- LARIN-KYÖSTI (Carl Gustaf Larson, myös Kyösti Larson, 5.6.1873–2.12.1948) oli suomalainen runoilija, jonka tekstejä Melartin sävelsi useita.

Sirkan häämatka, op. 15, nro 2

Mikä on laulu lainehilla – Sländans bröllop (Hvems är den sång)

Lauluääni ja piano

Quasi Allegro

Sävelletty Kevät 1898

Teksti Eino Leino (*Yökehrääjä* 1897), ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä

Omistus Marianne Mörner (orkesterisovitus)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:11 (Melartinin orkesteriversion partituuri 1925); SibA Mel 22:479 (lauluääni ja orkesteri, 1931); Yle YN4233 (Fougstedtin orkesteriversion partituuri ja orkesterin äänilehdet); HKA (sovitus lauluäänelle, jousikvartetille ja pianolle, partituuri); HKO 1443 (sovitus lauluäänelle, jousikvartetille ja pianolle, äänilehdet); HKO 2263 (Fougstedtin orkesterisovitus, partituuri ja äänilehdet)

Ensiesitys 9.11.1901 – Dagmar Hagelberg ja Oskar Merikanto – Jyväskylän kunnallistalon juhlasali

Ensijulkaisu Wasenius *Nuorten lauluja II* 1901 KFW68

Lisäjulkaisut Lindgren *Nuorten lauluja II* AEL68; AEL90; *Kokoelma yksinlauluja nuorisolle II* 1927; *Yksinlauluja I* 1999

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin 1910, 1925 ja 1931) (2121 3100 10 0, cel, str, sopr solo); lauluääni ja orkesteri (Nils-Eric Fougstedt)

Lauluääni, piano ja jousikvartetti (sovittajaa ei tiedetä)

Lisätietoja

- Melartinin sidotuissa nuoteissa (KK Coll 530.33) on laulun nuotin lopussa lyijykynämerkintä ”19.4.1898”. Käsikirjoituksessa SibA Mel 22:479 on päiväys ”Bxb 20/9 31”. Sovituksen käyttötarkeitua ei tiedetä, mutta koska Melartin on liittännyt sen oppilaitoksensa kirjaston kokoelmaan, sitä lienee soitettu juhlissa tai näytteissä.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
- Melartinin teosluettelossa on merkintä ”orkesterakkomp. av komponisten”. Käsikirjoituksen KK Ms Mus 168:11 kannessa on teksti ”Ny orkesterbearbetning tillegnad Marianne Mörner” ja lopussa päiväys ”Maarstrandvej 2 d. 10. Aug 1925”. Kannessa on leima ”Marianne Mörners notbibliotek”. Todennäköisesti Melartin teki tehnyt laulusta orkesterisäestyksisen version ensimmäisen kerran jo 15

vuotta aikaisemmin, sillä käsiohjelman mukaan Erna Gräsbeck lauloi laulun orkesterin säestyksellä konsertissa Viipurissa 3.11.1910.

- Helsingin kaupunginorkesterin nuotistossa on laulusta kaksi sovitusta, Nils-Eric Fougstedtin koko orkesterille tekemä ja tuntemattoman sovitus lauluäänelle, pianolle ja jousikvartetille. Tämän sovituksen kopistin tekemään partituuriin ja äänilehtiin on lyöty isokokoinen leima ”Anna Hagelstam”. ANNA EMILIA HAGELSTAM (20.11.1883–2.5.1946) oli suomalainen laulaja, jonka tarpeisiin sovitus lie-
nee tehty. NILS-ERIC FOUGSTEDT (24.5.1910–12.4.1961) oli suomalainen säveltäjä ja kapellimestari.
- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa tämä sovitus on nimellä ”Sirkan häämatka (The Grasshopper’s Wedding)” (Catalogue 1961, s. 72).
- MARIANNE MÖRNER (Mörner af Morlanda, 14.5.1895 – 7.6.1977) oli ruotsalainen kuvataiteilija ja laulaja, kirjailija Birger Mörnerin tytär, jolla oli Melartiniin erittäin läheinen suhde sekä naisena että laulajana.
- DAGMAR MARIA HAGELBERG-RAEKALLIO (os. Sarlin, 12.1.1871–22.5.1948) oli suomalainen laulaja.

Pellavan kitkijä, op. 15, nro 3

Muien paioiks pellava kasvaa – Linbråkerskan (Linnet växer andra till nytta)

Lauluääni ja piano

Lento

Sävelletty 1897

Teksti Otto Manninen (*Säkeitä I* 1905), ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus SibM SmP6453 (kolme käsikirjoitusta); KK Ms Mus 168:5 (luonnos)

Ensiesitys 15.1.1902 – Alexandra Ahnger ja Ilmari Krohn – Jyväskylän kunnallistalon juhlasali

Ensijulkaisu Wasenius *Nuorten lauluja II* 1901, KFW68

Lisäjulkaisut Lindgren *Nuorten lauluja II* AEL68; AEL990; *Kokoelma yksinlauluja nuorisolle I* 1925; *Yksinlauluja I* 1999

Lisätietoja

- Kansalliskirjaston käsikirjoituksessa on päiväys “20/5 –97”, mutta Melartin viimeisteli laulua tas-
kukalenterinsa merkintöjen perusteella vielä elokuussa.
- Sibelius-museossa on laulusta kolme samalla käsialalla tehtyä käsikirjoitusta, joista yhdessä on
säestyksen osuus vaillinainen. Käsiala ei ole ainakaan tyypillistä Melartinia. Yhden on lahjoittanut
museolla vuonna 1958 Naemi Friberg.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty d-molli.
- OTTO MANNINEN (13.8.1872 – 6.4.1950) oli suomalainen kirjailija, runoilija ja kääntäjä.
- ALEXANDRA AHNGER (15.5.1859 – 9.11.1940) oli suomalainen laulaja, jolle Melartin omisti laulun
Jeg beder jer, op. 26, nro 1.

Ratsastaja metsässä, op. 16, nro 1

Ryttaren i skogen – Der Reiter im Walde – The Rider – Ballade

Piano

Moderato allegro, come una ballata

Sävelletty Elokuu 1902

Käsikirjoitus SibA Mel 23:573

Ensijulkaisu Lindgren *Intermezzi Op. 16* 1902 AEL210

Lisäjulkaisut Nordiska musikförlaget *Intermezzi Op. 16* NMS 215 (Edition musicalia, nro 95); Augener *Intermezzi for pianoforte, Op. 16* 1925, 15453

Lisätietoja

- Ainoassa tunnetussa käsikirjoituksessa on alleviivattuna otsikkona ”Ballade” ja sen yläpuolelle on kirjoitettu painettuun nuottiinkin tullut nimi *Ryttaren is skogen*. Luonnoksessa on päiväys 19.8.1902.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Chanson, op. 16, nro 2

Piano

Andante

Sävelletty Elokuu 1902

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Lindgren *Intermezzi Op. 16* 1902 AEL210

Lisäjulkaisut Nordiska musikförlaget *Intermezzi Op. 16* NMS 215 (Edition musicalia, nro 95); Augener *Intermezzi for pianoforte, Op. 16* 1925, 15453

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.

Tanssilaulu I, op. 16, nro 3

Dansvisa I – Tanzweise I – Two dances I

Piano

Allegretto grazioso

Sävelletty Elokuu 1902

Käsikirjoitus SibA Mel 23:573

Ensijulkaisu Lindgren *Intermezzi Op. 16* 1902 AEL210

Lisäjulkaisut Nordiska musikförlaget *Intermezzi Op. 16* NMS 215 (Edition musicalia, nro 95); Augener *Intermezzi for pianoforte, Op. 16* 1925, 15453

Vaskikvintetti: FG *Suite for brass* 2003 (sovitus vaskikvintetille)

Sovitukset Vaskikvintetti (Kari Karjalainen) sovituskokonaisuuden *Suite for Brass* ensimmäisenä osana

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on päiväys 19.8.1902. Tempomerkintä on pelkästään ”Allegro”. Käsikirjoitukseen on lisätty saksankielinen teksti ”Durch das Feld fließ ein Bächlein”. Kyseessä ei kuitenkaan näytä olevan lauluteksti, vaan motto, sillä tekstiä ei ole mitenkään sovitettu kaksiaäniseen melodiaan.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.

Tanssilaulu II, op. 16, nro 4

Dansvisa II – Tanzweise II – Two dances II

Piano

Moderato allegretto, poco rubato

Sävelletty Elokuu 1902

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Lindgren *Intermezzi Op. 16* 1902 AEL210

Lisäjulkaisut Nordiska musikförlaget *Intermezzi Op. 16* NMS 215 (Edition musicalia, nro 95); Augener *Intermezzi for pianoforte, Op. 16* 1925, 15453

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.
- Painetussa nuotissa AEL 210 on osan *Tanssilaulu II* otsikossa maininta “Jousikvartetista – ur en stråkkvartett – aus einem Streichquartett”. Melartinin teosluettelossa asia on ilmaistu vielä tarkemmin “ur en stråkkvartett (ass-moll)”. Kyseessä on sovitus Es-duuri-kvartetton nro 3, op. 36, nro 3 osasta *Intermezzo*.

Menuett, op. 16, nro 5

Menuett – Minuetto

Piano

Tempo di Menuetto

Sävelletty 1899 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta; Yle YN5870 (sektettisovituksen äänilehdet)

Ensijulkaisu *Suomen säveltäjät II sarja* 1899

Lisäjulkaisut Wasenius *Menuett* 1905, KFW102; Lindgren *Menuett* AEL102; Westerlund *Menuett* REW794, AEL794; *Finlandia IV* 1952

Sovitukset Sekstetti (Urho Hallaste)

Lisätietoja

- Ensipainoksessa tai Waseniuksen myöhemmässä erillisnuottijulkaisussa ei ole opusnumeroa. Se on merkitty vasta Lindgrenin/Westerlundin painokseen AEL794. Opusnumero on annettu jälkeempään ilman mitään todellista kronologista tai muuta yhteyttä opuksen 16 pianokappaleisiin. Varhaisessa Melartinin teosluettelossa osat on numeroitu siten, että molemmat *Tanssilaulut* ovat numerona 3, ja erikseen on tämä *Menuett* numerolla op. 16, nro 4 ja varustettuna huomautuksella “föret utan opus (Wasenius)”.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty D-duuri.
- Kustantajan Melartinille omistuskirjoituksin lähettämä ensijulkaisun kappale on säilynyt (KK Coll. 530).
- URHO HALLASTE (20.6.1902–29.9.1991) oli suomalainen säveltäjä, viulisti ja sovittaja.

Kolme laulua, op. 17

Omenankukat, op. 17, nro 1

Mun onneni kukkii kuin omenapuu – Apelblom (Min lycka den är som en apel i blom)

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty	Kesäkuu 1902
Teksti	Eino Leino, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Omistus	”Ida Ekmanille”
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:574
Ensiesitys	12.11.1906 – Ida Ekman ja Karl Ekman
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Kolme laulua Op. 17</i> 1902 AEL209
Lisäjulkaisu	Westerlund <i>Kolme laulua Op. 17</i> [19-?] AEL991; <i>Yksinlauluja I</i> 1999
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys 14.6.1902. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri. ▪ Alkuperäisessä Lindgrenin julkaisussa on vain suomenkieliset tekstit, käännökset ilmestyivät vasta myöhempään Westerlundin laitokseen. Painetun nuotin kannessa laulun nimi on kirjoitettu virheellisesti ”Omenakukat”.

Pohjatuulen tuomiset, op. 17, nro 2

Oi ruusut rintani – I vinterstorm (O rosor i mitt bröst)

Lauluääni ja piano

Lento rubato

Sävelletty	Lokakuussa 1896
Teksti	J. H. Erkko (<i>Runoelmia III</i> 1876), ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:156; SibA Mel 18:281; SibA Mel 23:653 & 24:918 (luonnos)
Ensiesitys	29.4.1897 – Naemi Friberg ja Aina Rosendal –Turku
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Kolme laulua Op. 17</i> 1902 AEL209
Lisäjulkaisu	Westerlund <i>Kolme laulua Op. 17</i> [19-?] AEL991
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 18:281 on päiväys ”Oktober 1896”. Luonnoksessa SibA Mel 24:918 on päiväys vielä tarkemmin 16.10.1896. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty fis-molli. ▪ JUHANA HEIKKI ERKKO (Johan Henrik, 16.1.1849–16.11.1906) oli suomalainen runoilija ja näytelmäkirjailija.

Nuku hetkinen, op. 17, nro 3

Nuku hetkinen impeni nuori – Sov ett ögonblick, tärna du unga

Lauluääni ja piano

Andantino

Sävelletty	Lokakuu 1897
Teksti	Eino Leino, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5; SibA Mel 24:782 (luonnoksia)
Ensiesitys	16.9.1903 – Eino Rautavaara ja Selim Palmgren – Raahen kauppakoulun juhlasali
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Kolme laulua Op. 17</i> 1902 AEL209
Lisäjulkaisu	Westerlund <i>Kolme laulua Op. 17</i> [19-?] AEL991
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys 28.10.1897. Tekstittömässä käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:782 on päiväys 27.10.1897. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri. ▪ EINO ALFRED RAUTAVAARA (vuoteen 1901 Jernberg, 14.3.1876 – 7.8.1939) oli suomalainen laulaja.

Lyyrillisiä pikkukappaleita, op. 18

Lyrische Stücke – Lyriska småstycken – Lyriska stycken

Kansanlaulun tapaan, op. 18, nro 1

I folkvisestil – Lied im Volkston

Piano

Andante semplice

Sävelletty 1903 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu HNM *Lyrische Stücke – Lyyrillisiä pikkukappaleita – Lyriska småstycken* 1903 (ei kustannusnumeroa, myöhemmissä HNM 129-133)

Lisätietoja

- Ilmeisesti Melartin viimeisteli jo valmiina olleet osat ja sävelsi muutamia lisää kesäkuussa 1903. Kirjeessä Irma von Rosenille 6.6.1903 hän mainitsee kustantajalle postittamansa seitsemän pianokappaleen kokonaisuuden olleen tulosta kolmen ensimmäisen lomapäivän työstä. (Ranta-Meyer 2003, s. 84) Kiistely palkkiosta – Melartin ei halunnut suostua Westerlundin tarjoamaan alhaisempaan palkkiin – ilmeisesti johti siihen, että kustantaja jätti kokonaisuudesta pois kaksi sävellystä, sillä julkaisussa niitä on vain viisi. Ei tiedetä, mitä poisjätetyt olivat ja julkaistiinko ne myöhemmin jossain muussa yhteydessä, sillä kustantajalle toimitettu käsikirjoitus ei ole säilynyt.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.
- Painetun nuotin kannessa ja nimiösivulla on saksankielinen nimi ylimpänä, mutta itse sävellysten nimissä on suomenkielinen ylimpänä ja suurimmalla kirjaimella.
- Opusnumero on merkitty jo ensipainoksen kanteen, joka lieenee Melartinin maalaama.
- Kansallisbibliografiassa on julkaisuvuodeksi arvioitu virheellisesti 1902. Kustantamon arkistossa olevan tiedon mukaan painatus aloitettiin 24.9.1903. Kustannussopimus allekirjoitettiin 11.9.1903. Melartinin palkkio oli 200 markkaa (922 €), puolet säveltäjän alun perin vaatimasta 400 markasta mutta enemmän kuin Westerlundin alkuperäinen tarjous 150 markkaa.

Vuorella, op. 18, nro 2

På berget – Auf dem Berge

Piano

Moderato energico

Sävelletty Joulukuu 1901

Käsikirjoitus SibA Mel 23:676 (luonnos)

Ensijulkaisu HNM *Lyrische Stücke – Lyyrillisiä pikkukappaleita – Lyriska småstycken* 1903 (ei kustannusnumeroa, myöhemmissä HNM 129-133)

Lisätietoja

- Yliviivatussa luonnoksessa SibA Mel 23:676 on päiväys 31.12.1901 ja otsikkona *På berget*.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty fis-molli.

Rannalla, op. 18, nro 3

Vid stranden – Am Strande

Piano

Allegretto

Sävelletty 1903 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu HNM *Lyrische Stücke – Lyyrillisiä pikkukappaleita – Lyriska småstycken* 1903 (ei kustannusnumeroa, myöhemmissä HNM 129-133)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty eis-molli.

Iltakuva, op. 18, nro 4

Aftonbild – Abendbild – Canzonetta

Piano

Moderato

- Sävelletty** Elokuu 1902
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1004
Ensijulkaisu HNM *Lyrische Stücke – Lyyrillisiä pikkukappaleita – Lyriska småstycken* 1903 (ei kustannusnumeroa, myöhemmissä HNM 129-133)
Lisätietoja
 - Yliviivatussa käsikirjoituksessa SibA Mel 25:1004 on otsikkona *Canzonetta* ja päiväyksenä 28.8.1902.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.

Kesäilta, op. 18, nro 5

Sommarafton – Sommerabend

Piano

Allegretto moderato

- Sovitettu** 1903 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu HNM *Lyrische Stücke – Lyyrillisiä pikkukappaleita – Lyriska småstycken* 1903 (ei kustannusnumeroa, myöhemmissä HNM 129-133)
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
 - Samasta kansanlaulusta tunnetaan myös Melartinin versio jousikvartetille.

Indisches Lied, op. 19, nro 1

Ich erwach' aus Träumen von dir – Indisk sång (Ur de ljufta drömmar om dig)

Lauluääni ja piano

Con passione

Sävelletty Touko-kesäkuu 1899

Teksti Percy Bysshe Shelley (*The Indian Serenade* 1820), käännösten tekijöitä ei tiedetä

Omistus Åt Fru Ida Ekman (vain yhdessä käsikirjoituksessa)

Käsikirjoitus SibA Mel 16:122; KK Ms Mus 163:1; KK Ms Mus 163:9; SibM Smp6442 (valokopio)

Ensiesitys 29.9.1903 – Maikki Järnefelt ja Armas Järnefelt – Viipuri

Ensijulkaisu HNM *Indisches Lied, Op. 19 N:o 1* 1906 HNM450

Lisäjulkaisut Fazer *Indisches Lied* FM1893; *Yksinlauluja* 2 2000

Lisätietoja

- Kustantajalle toimitetussa käsikirjoituksessa Ms Mus 163:1 on iso päällekirjoitus ”kasseradt manus-kript”. Käsikirjoituksen sävellajina on g-molli, mutta nuotin yläreunaan on lisätty teksti ”(Originaltonart f moll)”. Painetussa nuotissa sävellajina onkin f-molli, samoin kuin hyvin siistissä ja valmiissa käsikirjoituksessa SibA Mel 16:122, jossa myös opusnumero on lisätty lyijykynällä.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty f-molli.
- Sibelius-museossa olevassa vain valokopiona säilyneessä käsikirjoituksessa on päiväys ”I sista slutet af maj 1899 och (...) början juni” ja otsikkona alkusanojen mukainen ”Ich erwach' aus Träumen von dir”. Tempomerkintä on tässä versiossa ”Nicht zu schnell, mit Passion”. Tässä käsikirjoituksessa on merkittynä omistus ”Åt Fru Ida Ekman”, jota ei muissa lähteissä ole.
- Käsikirjoituksessa KK Ms Mus 163:9 on vain melodianuotinnos ja otsikkona ”Lines to an Indian air” ja tempomerkintänä ”Allegro appassionato”. Englanninkielisen tekstin ”I arise from dreams of thee” alapuolelle on lisätty lyijykynällä suomennos ”Sinust' armas unta ma näin”. Kumpaakaan kieltä ei esiinny julkaisussa. Kyseessä lienee laulun varhainen luonnos.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 19.10.1903. Melartinin palkkio oli 75 markkaa (345 €).
- Laulut julkaistiin ilman kokoavaa otsikkoa, joten ne on tässä luettelossa käsitelty itsenäisinä teoksina. Ratkaisuun vaikuttaa myös se, että opukseen on otettu tämä kahta muuta paljon vanhempi teos.
- PERCY BYSSHE SHELLEY (4.8.1792 – 8.7.1822) oli englantilainen runoilija.

La lune blanche, op. 19, nro 2

La lune blanche, luit dans les bois – Lied von Paul Verlaine (Es küsst die Gipfel der blasse Mond) – Sång af Paul Verlaine (Så blek går månen bak bergen upp)

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sävelletty 1903?

Teksti Paul Verlaine (*La bonne chanson* 1870), saksankielinen käännös Hans Kirchner

Omistus ”A mademoiselle Hanna Granfelt”

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu HNM *Lied (Verlaine) Op. 19 N:o 2* 1906 HNM451

Lisäjulkaisu *Yksinlauluja* 2 2000

Lisätietoja

- Laulusta ei tunneta käsikirjoitusaineistoa ja ajoitusarvio perustuu kustannusvuoteen.
- Painetussa nuotissa on kannessa otsikkona ”Lied / (Verlaine) / Op. 19 / No 2”, nuottisivulla saksan- ja ruotsinkieliset ovat ylimmällä rivillä, ranskan- ja saksankielinen toisella, samoin myös lauluteksteissä.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin jo 10.10.1903. Palkkiota Melartin sai 50 markkaa (230 €).
- Erna Gräsbeck lauloi laulun Berliinissä 9.11.1923, säestäjänä Melartin itse. Konsertin käsiohjelmassa laulun nimenä on *Der blasse Mond (Verlaine-Evers)*.

- Verlaineen runo on suomennettu ainakin kolme kertaa: Yrjö Kaijärvi *Metsään loistaa valkea kuu* (julkaistu 1965 *Paul Verlaineen runoja*), Sirpa Hietanen *Valkea kuu* ja Erkki Pullinen *Kalpea kuu*.
- PAUL VERLAINE (30.3.1844 – 8.1.1896) oli ranskalainen runoilija.
- HANNA GRANFELT (2.6.1884–3.11.1952) oli suomalainen oopperalaulaja, jolle Melartin omisti myös laulun *Lumpeenkukka*, op. 37, nro 1 ja opuksen 117 neljä laulua.

Rannalle nukkunut, op. 19, nro 3

Hän onneton rannalle uinui – Han slumrade på stranden (Han slumrade sorgsen på stranden)

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty Liperi elo-syyskuu 1903

Teksti Eino Leino, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä

Omistus ”Rouva Ida Ekmanille omistella – Tillägnad Fru Ida Ekman”

Käsikirjoitus Ei tunneta; Yle YN2521 (sovitus lauluäänelle ja orkesterille); KK Ms Mus 168:9 (luonnos)

Ensiesitys 10.9.1904 – Ida Ekman ja Ingrid Savander – Rauman lyseon juhlasali

Ensijulkaisu HNM *Rannalle nukkunut* 1906 HNM452

Lisäjulkaisu *Yksinlauluja I* 1999

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin 1907)

- Lisätietoja**
- Käsikirjoitusluonnoksessa KK Ms Mus 168:9 on päiväys ”Liperi 31.8.03”. Luonnos on viivattu yli, eikä se olekaan erityisen pitkälle kehitelty. Samaan käsikirjoituskokonaisuuteen sisältyy kaksi Melartinin tekemää kansiluonnosta, jotka poikkeavat olennaisesti toteutuneesta, joka ei olekaan Melartinin tekemä. Kuvan alareunassa ovat nimikirjaimet ”B. S.” (kirjasinmalli on sellainen, että ensimmäinen kirjain voi olla myös A).
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty gis-molli.
 - Kustannussopimus allekirjoitettiin 10.10.1903. Melartinin palkkio oli 50 markkaa (230 €).
 - Melartinin teosluettelossa on merkintä ”bearbetning med orkester av komponisten”. Orkesterisovituksen käsikirjoituksessa on omistus ”Till Ida Ekman tillegnad”. Taskukalenterissa on 5.1.1907 merkintä ”Instr. Rannalle nukkunut 11 sidor. Sämt den till Ida Ekman”.
 - Orkesteriversion käsikirjoituksen kansilehdelle on joku kirjoittanut lyijykynällä ”(Karl Ekmanin käsialaa?)”. Onkin mahdollista, että tunnettu käsikirjoitus ei ole Melartinin vaan juuri Ekmanin tekemä, onhan teos omistettu Ida Ekmanille.
 - INGRID SAVANDER (1.9.1868 – 4.8.1921) oli suomalainen pianisti.

Kevätlaineet, op. 20, nro 1

Ne keväiset laineet laulavat taas

Lauluääni ja piano

Allegretto leggiero

Sävelletty	Tuokokuu 1902
Teksti	Larin-Kyösti (<i>Unta ja totta</i> 1901)
Omistus	“Rouva Aino Ackté-Renvallille omistettu”
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:813 (luonnos)
Ensiesitys	12.9.1903 – Aino Ackté ja Oskar Merikanto – Kansallisteatteri (käsikirjoituksesta)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Kevätlaineet, Op. 20</i> 1903 AEL213
Lisäjulkaisu	<i>Yksinlauluja 1</i> 1999
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 26.5.1902. Melartinille 27.3.1911 lähettämässään kortissa Larin-Kyösti antaa ymmärtää, että hänellä on <i>Kevätlaineet</i> Melartinin kopioimana käsikirjoituksena ja pyytää lisää hänen teksteihinsä sävellettyjä käsikirjoituksia. (KK Coll. 530) ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Es-duuri.

Päin kaunista kaukorantaa, op. 20, nro 2

Päin kaunista kaukorantaa se liiteli lintu vapaa – Mot lockande fjärran stranden

Lauluääni ja piano

Allegro moderato

Sävelletty	1905
Teksti	Otto Manninen, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Omistus	“Rouva Elli Rosenthalille omistettu”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5
Ensiesitys	15.3.1905 – Hanna Granfelt ja Oskar Merikanto – Helsingin yliopiston juhlasali
Ensijulkaisu	HNM <i>Päin kaunista kaukorantaa Op. 20 N:o 2</i> 1906 HNM479
Lisäjulkaisu	Fazer <i>Päin kaunista kaukorantaa Op. 20 N:o 2</i> 1922 HNM479; <i>Yksinlauluja 1</i> 1999
Lisätietoja	▪ Ainoa tunnettu käsikirjoitus on kustantajalle toimitettu siisti versio, luonnosaineistoa ei ole säilynyt. Sävellyksen ajoitus perustuu ensikonsertin ajankohtaan. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri. ▪ Opusnumero on ensipainoksessa kannessa ja nuottisivulla. Ruotsinkielinen teksti on vasta myöhemmässä laitoksessa, ei ensipainoksessa. ▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 21.4.1906. Melartinin palkkio oli 75 markkaa (332 €). ▪ Melartin lienee saanut runotekstin suoraan Manniselta, koska se ei sisälly ainakaan vuonna 1905 julkaistuun esikoiskokoelmaan <i>Säkeitä</i>. ▪ Omistuksen kohde on suomalainen laulaja Elli Forssell, jonka virallinen sukunimi oli vuoden 1903 avioitumisen jälkeen Rozentäls.

Sydänmaan lammella, op. 20, nro 3

Oli yöhty niin lempeä / Yöhty ol' lempeä

Lauluääni ja piano

Lento semplice

Sävelletty	Arokallio elokuu 1897
Teksti	Ilmari Calamnius (<i>Soutajan lauluja</i> 1897)
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:173; KK Ms Mus 168:5 (luonnoksia); KK Ms Mus 168:1 (lauluääni, viulu ja piano); Yle YN3954 (lauluääni ja kamariorkesteri, partituurin ja orkesterin äänilehdet)
Ensiesitys	14.7.1898 – Elli Forssell ja Erkki Melartin – Käkisalmi
Ensijulkaisu	<i>Suomen säveltäjät I sarja</i> 1898 KFW20
Lisäjulkaisut	Wasenius <i>Sydänmaan lammella Op. 20 N:o 3</i> 1900 KFW53; <i>Ur Finlands Tonskatt - Suomen sävelaarteesta</i> 2 1901; Lindgren <i>Sydänmaan lammella Op. 20 N:o 3</i> AEL53; Westerlund <i>Sydänmaan lammella Op. 20 N:o 3</i> 1947, REW1006; <i>Suuri toivelaulukirja</i> 22 2013; <i>Yksinlauluja</i> 1 1999; Lauluääni: <i>Vakka-Suomen XI:toista Laulujuhlan ohj.</i> 1923; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1928; <i>Työväen-opiston laulukirja</i> 1928; <i>Laulukirja</i> 1936; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1947 Harmoni: <i>Urkuharmoonialbumi</i> 2 1924 Piano: <i>Suomen nuorisolle II</i> 1920
Sovitukset	Harmoni (Oskar Merikanto) Lauluääni ja kamariorkesteri (Jussi Jalas 23.6.1942) Lauluääni, viulu ja piano (Erkki Melartin) Piano (Martin Wegelius); piano (Uno Aarto)
Lisätietoja	▪ Kansalliskirjaston käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys “Arokallio 28.8.97”. Melartinin muistikirjassa on 8.7.1898 merkintä: “Sedan repeterat med Elli [Forssell] min nya sång ’Sydänmaan lammella’...”. Myös Sibelius piti laulua onnistuneena, kuten Jalmari Finne kirjeessään 27.7.1900 kertoo: ”Sibelius kiitti sinua kovasti minulle ja sanoi ’Sydänmaan lammella’ tehneen musiikkipiireissä erinomaisen vaikutuksen. Arvaathan iloni!” (Siteerattu Ranta-Meyer 2003, s. 42) ▪ Joidenkin arveluiden mukaan Maikki Järnefelt olisi esittänyt laulun Helsingissä jo syksyllä 1897, mutta tästä ei ole löytynyt varmaa tietoa. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty as-molli. ▪ Melartin suunnitteli ilmeisesti myös ranskan- ja englanninkielisen tekstin julkaisemista. Kansalliskirjastossa on säilynyt Melartinin sidottu nuotti (Coll. 530.33), johon on lisätty lyijykynällä otsikko “L’Etang silancieux / Paroles traduites pour la musique / par Marc Legrand. Paris 1901”. Nuottiin on liimattu kopio Marc Legrandin käännöskäsikirjoituksesta, jossa on päiväys “Paris, 27 Fevr 1901”. Nuotin välissä on myös englanninkielisen käännöksen käsikirjoitus (Luise Dreier). ▪ Vuonna 1930 Melartin mainitsi tämän sävellyksen ensimmäiseksi lauluteoksekseen: “[Ester Ståhlberg:] Vilken var den första sång du komponerade? [Erkki Melartin:] Det var ’Sydänmaan lammella’ – ‘Vid skogstjärnen i ödemark’ – till ord av Ilmari Kianto. Det fanns ju gott om sådana svarta skogs-sjöar där hemma i Norra Karelen.” (Ståhlberg 1930) ▪ Melartinin teosluettelossa on seuraava merkintä muista julkaisuista: “ingått i en av R. E. Westerlund utgivet julalbum, ingår i lätt pianoarr. i M. Wegelius’ <i>Ur Finlands Tonskatt</i>”. ▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa Jussi Jalaksen orkesteriversio on muodossa ”Sydänmaan lammella (At a Lake in the Heart of the Forest)” (Catalogue 1961, s. 72). ▪ ILMARI Kianto (vuoteen 1906 Calamnius, 7.5.1874–27.4.1970) oli suomalainen kirjailija. ▪ MARIA ”MAIKKI” JÄRNEFELT-PALMGREN (os. Pakarinen, 26.8.1871 – 4.4.1929) oli suomalainen laulaja, jolle Melartin omisti laulut <i>Vallarelåt</i>, op. 42, nro 1 ja <i>Från andra sidan Styx</i>, op. 78, nro 3.

Nya sånger, op. 21

Uusia lauluja

Längtan heter min arvedel, op. 21, nro 1

Längtan heter min arvedel

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sävelletty	Maaliskuu 1903
Teksti	Erik Aksel Karlfelt
Omistus	“Till Anna Fabritius”
Käsikirjoitus	SibM SmP6449; SibA Mel 19:331
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Nya sånger – Uusia lauluja, Op. 21</i> 1903 AEL214
Lisätietoja	▪ Sävellysvuosi on merkitty käsikirjoitukseen ja painettuun nuottiin. Käsikirjoitus SmP6449 saattaa olla Anna Fabritiukselle annettu lahjaversio. Luonnoksessa SibA Mel 19:331 on päiväys 20.3.1903. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty d-molli. ▪ Eräässä varhaisessa teosluettelossa, joka saattaa olla Melartinin käsikirjoitus, on opuksen nimenä yksinkertaisesti <i>3 sånger</i>. Nimeä on ilmeisesti kustantamossa muutettu hieman omaperäisemmäksi. ▪ ERIK AKSEL KARLFELT (20.6.1864 – 8.4.1931) oli ruotsalainen runoilija ja kirjailija, joka sai postuumisti Nobel-palkinnon 1931. ▪ ANNA JULIA GENOVEVA FABRITIUS (21.3.1881–21.3.1912) oli suomalainen laulaja.

I skäraste morgongryning, op. 21, nro 2

I skäraste morgongryning, när dimmorna gå i rött

Lauluääni ja piano

Allegretto molto moderato

Sävelletty	1895
Teksti	Karl August Tavaststjerna (<i>Fragment af en kärleksdröm</i> kokoelmasta <i>För morgonbris</i> 1883)
Omistus	“Till fru Adée Leander-Flodin”.
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:1; SibA Mel 23:498 (luonnoksia)
Ensiesitys	16.3.1906 – Aina Mannerheim ja Oskar Merikanto – Helsingin yliopiston juhlasali
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Nya sånger – Uusia lauluja, Op. 21</i> 1903 AEL214
Lisätietoja	▪ Melartin sävelsi saman runoelman muitakin osia, mutta kelpuutti vain tämän opusnumeroitujen teostensa joukkoon. Tämä teksti on runoelman johdantona ilman järjestysnumeroa. ▪ Käsikirjoituksessa on opusnumero “op. 20. No 3”. Vasemmassa yläkulmassa lyijykynällä “Lahj. Kauno Virtanen”. Viimeisellä sivulla oleva Kansalliskirjaston leima viittaa siihen, että lahjoitus on saatu 1963 tai aikaisemmin. Sibelius-Akatemian kirjaston käsikirjoitukset ovat hajanaisia luonnoksia, joissa on päiviä 26.7.1895 ja 3.3.1896. ▪ Teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Des-duuri / b-molli. ▪ Valter Juva on suomentanut runon nimellä <i>Kun vienoinna aamu hohti</i>. Käännös on julkaistu vuonna 1904 kokoelmassa <i>Valikoima runoelmia</i>. ▪ ADOLPHINE (ADÉE) THÉRÈSE LEANDER (29.5.1873 – 6.7.1935) oli suomalainen laulajatar, jonka isä oli kapellimestari Adolf Leander ja puoliso vuodesta 1900 alkaen säveltäjä Karl Flodin. ▪ AINA JOHANNA MANNERHEIM (os. Ehrnrooth, 17.7.1869 – 5.1.1964) oli suomalainen laulaja.

Pohjan neidon ylistys, op. 21, nro 3

Neito nousi Pohjolasta

Lauluääni ja piano tai kantele (viritettynä G-duuriin)

Moderato

Sävelletty 1902

Teksti J. H. Erkko (*Pohjolan häät* 1902)

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Lindgren *Nya sånger – Uusia lauluja, Op. 21* 1903 AEL214

Lisätietoja

▪ Kyseessä on laulu nro 12 (*Pellervon laulu*) musiikista näytelmään *Pohjolan häät* ja se oli tarkoitettu Suomen Kansallisteatterin vihkimistilaisuuteen 9.4.1902, jolloin olivat säestämässä kantele ja orkesteri. Melartinin teosluettelossa asia on ilmaistu näin: “av musiken till ‘Pohjolan häät’ skriven till ingivning av Suomen Kansallisteatteri. Sjungen där till akomp. av kantele och orkester.”

▪ Käsikirjoitus ei ole säilynyt, mutta painetun nuotin perusteella melodialinja on sama kuin opuksessa 179. Sen sijaan säestys poikkeaa jonkin verran näyttämömusiikin partituurista, jossa on laulun säestäväksi soittimeksi on määritelty pelkkä kantele. Näyttämöversioon ei ole lisätty tempomerkintää. Syytä laulun uudelleen nimeämiseen ei tiedetä, kuten ei sitäkään, miksi laulu liitettiin kahden ruotsinkielisen laulun seuraksi. Ehkä kustantaja halusi kolme laulua ja tämä oli nopein tapa hoitaa asia.

Prinsessa Ruusunen, op. 22

Prinsessan Törnrosa – [Prinzessin] Dornröschen – Viisinäytöksinen satunäytelmä

Solistit, kuoro ja orkesteri (2222 4210 13 1, str, 2sopr, mezzo, 2ten, 2baryt, chx)

Sävelletty	1904
Teksti	Zacharias Topelius (<i>Prinsessan Törnrosa</i> 1865), suomenkielinen käännös Aatto Suppanen
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.68 (partituuri); KK Coll. 530.68 (äänilehdet); SibA Mel 16:186 (luonnoksia); SibAO 56.896 (äänilehdet osaan nro 16); HKO 2681 (osa nro 30 partituuri ja äänilehdet); HKO 3357 (äänilehdet osaan 17)
Ensiesitys	4.1.1905 – Filharmoninen orkesteri ja solistit, johtajana Erkki Melartin? – Suomen kansallisteatteri
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu (paitsi yksittäisiä osia sovituksina)
Sovitukset	Katso tarkemmin yksittäisten osien kohdalta
Lisätietoja	▪ Suomalainen teatteri tilasi <i>Prinsessa Ruususen</i> syksyllä 1904. Sävellysaikaa ei ollut kovinkaan paljon, joten Melartin joutui käyttämään hyväksi myös olemassa jo ollutta aineistoa (osa nro 19 eli Valtaren valssi pohjautuu teokseen <i>Petite valse</i>, EM489 ja osa nro 30 eli <i>Juhlamarssi</i> Melartinin vanhemmilleen häämarssiksi säveltämään teokseen <i>Festmarsch åt far och mor</i>, EM048). Partituurin etusivuilla on runsaasti esityskokoonpanoon ja myöhempien vuosien tuotantoihin liittyviä merkintöjä. Melartin on merkinnyt päiväykseksi ensimmäiselle partituurisivulle ”(marraskuussa 1904)”. Todellisuudessa musiikki valmistui ilmeisesti vasta joulukuun puolella, sillä 8.12.1904 Melartin kirjoitti kotiinsa saaneensa Ruususen valmiiksi ja oli ylpeä 230:stä partituurisivusta. (Ranta-Meyer 2003, s. 92) ▪ Vuoden 1905 produktion tansseista vastasi Elise Littson, pääroolissa oli Helmi Helenius. Näytelmää esitettiin seuraavina vuosina vilkkaasti eri puolilla Suomea. Melartinin musiikin vastaanotto oli yleensä myönteistä tai suorastaan innostunutta. Karjala-lehden nimimerkki ”T. K.” ilmaisi asian näin ytimekkäästi: ”Balettimusiikin säveltämisessä on hra Melartin onnistunut täydellisesti, jota vastoin itse baletti muodostui täydesti epäonnistuneeksi.” (Karjala 24.11.1905) ▪ Näytelmä esitettiin Suomen kansallisteatterissa Melartinin musiikin kera ainakin vuosina 1954-1955 ja 1956-1957 (suomennos Viljo Tarkiainen ja Aale Tynni, musiikin johto Heikki Aaltoila). Ruotsinkielinen versio <i>Prinsessan Törnrosa</i> oli Svenska Teaternin ohjelmistossa 1919-1920. Ensi-ilta oli 27.12.1919 ja esityksiä oli kaikkiaan 8 (Lüchou 1977, s. 142). ▪ Topeliuksen satunäytelmä <i>Prinsessan Törnrosa</i> ilmestyi vuonna 1865 kokoelmassa <i>Läsning för barn. Första boken</i>. Suppasen suomentama <i>Lukemisia lapsille. 1 viikko</i> ilmestyi vuonna 1886 (WSOY). Melartinin tapaa käsitellä Aatto Suppasen suomennosta ei ole tarkemmin tutkittu, mutta ilmeisesti muitakin tekstilähteitä on ollut, sillä käsikirjoituksessa SibA Mel 16:186b on <i>Merimiesten laulun</i> sanoittajaksi merkitty Suonio (nimenä ”Merimiehet / Merimies (Suonio)”. ▪ Larin-Kyöstin säilyneen kirjeen (26.5.1902) perusteella Melartin oli kysynyt runoilijaa mukaan tekemään ”oopperaa” <i>Prinsessa Ruususen</i> aiheesta. Larin-Kyösti torjui pyynnön muitten töitten takia: ”(...) en erittäin olisi innostunut <i>Prinsessa Ruususen</i> oopperatekstin kyhäilemiseen. Jos käännyt jonkun toisen puoleen, voit saada sen pikemmin sekä paremman.” (KK Coll. 530) ▪ ZACHARIAS TOPELIUS (14.1.1818–12.3.1898) oli suomalainen kirjailija, toimittaja, tutkija ja opettaja. Etunimenä käytetään usein myös muotoja ”Zachris” (Topeliuksen itsensä suosima) ja ”Sakari”. ▪ ADOLF (AATTO) SUPPANEN (15.4.1855–3.2.1898) oli suomalainen kirjailija, toimittaja ja kääntäjä, joka käytti nimimerkkiä ”Aatto S.” Hän käänsi Topeliuksen tekstejä suhteellisen runsaasti.

Alkusoitto, op. 22, nro 1

Förspelet – Vorspiel

Orkesteri

Andantino tranquillo

Ensijulkaisu	Wasenius <i>Vorspiel aus ”Dornröschen”</i> 1905 KFW103 (sovitus pianolle)
Lisäjulkaisu	Lindgren <i>Vorspiel aus ”Dornröschen”</i> AEL775 (sovitus pianolle)
Sovitukset	Piano (Erkki Melartin)
Lisätietoja	▪ Orkesteriosuuksiin liittyvät käsikirjoitustiedot ovat koko opusta koskevilla tiedoilla.

Paimentanssi, op. 22, nro 2

Herdedans – Hirttentanz

Orkesteri

Tempo di Ländler

Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6 (sovitus pianolle); Yle YN7619 (sovitus sekstetille)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Hirttentanz aus "Dornröschen"</i> 1920 AEL898 (sovitus pianolle)
Sovitukset	Piano (Erkki Melartin) Sekstetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja	▪ Kustannussopimus pianosovituksen julkaisemisesta on allekirjoitettu 30.12.1919. Melartinin palkkio oli 1300 markka (546 €), sisältäen myös <i>Tonttutanssin</i> sovituksen.

3. Haltijattaren tulo (Valotar)

4. Kuvaelma

5. Kuninkaallinen marssi

6. Hoitajatar

7. Melodraama

8. Tuonettaren manaus

9. Valottaren loppumelodraama

10. Melodraama

11. Kuninkaallinen marssi

Merimiesten laulu, op. 22, nro 12

Merimieslaulu – Kas meripojat niitä ei pelko painakaan – Sjömansvisa (De glada sjömansgossar) – Der Seemann singt

Kuoro ja orkesteri

Moderato energico

Ensijulkaisu	Wasenius <i>Der Seemann singt "aus Dornröschen"</i> 1905, KFW108 (lauluääni ja piano)
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Der Seemann singt "aus Dornröschen"</i> AEL994; <i>Kevätesikko I</i> 1910 (yksiääninen versio)
Sovitukset	Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)
Lisätietoja	▪ Laulu levytettiin jo syys-lokakuussa 1909, jolloin Yrjö Somersalmi lauloi sen nimeämättömän pianistin säestämänä nimellä <i>Merimieslaulu</i> (Gramophone 2282322).

Puutarhurin laulu, op. 22, nro 13

Olen pieni tarhuri – Trädgårdsmästarens visa (Liten trädgårdsgosse här) – Der Gärtner singt

Lauluääni ja orkesteri

Allegretto

Ensijulkaisu	Wasenius <i>Der Gärtner singt aus "Dornröschen"</i> 1905 KFW109 (lauluääni ja piano)
Lisäjulkaisu	<i>Kevätesikko I</i> 1910; <i>Valkovuokko</i> 1922; <i>Mitä me laulaisimme</i> 1927; <i>Lasten laulu- ja leikkikirja alakouluille</i> , WSOY 1942; <i>Kansakoulun laulukirja ja musiikkioppi</i> 1933 (yksiääninen versio)
Sovitukset	Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)

Kalastajien laulu, op. 22, nro 14

Me kalastajat ilomielin – Kalastajan laulu – Der Fischer singt – Fiskarens sång (Vi fiskare, vi komma)

Kuoro ja orkesteri
Andantino

Ensijulkaisu Wasenius *Der Fischer singt aus "Dornröschen"* 1906 KFW110 (lauluääni ja piano)
Lisäjulkaisu Lindgren *Der Fischer singt aus "Dornröschen"* AEL997 (lauluääni ja piano)
Sovitukset Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)

Tonttutanssi, op. 22, nro 15

Tomtedans – Gnomentanz – Baletti I: Sinivuokot

Orkesteri
Allegretto

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6 (sovitus pianolle); SibA Mel 17:255 (sovitus pianolle)
Ensijulkaisu Lindgren *Gnomentanz* 1920? AEL899 (sovitus pianolle)
Sovitukset Piano (Erkki Melartin)
Lisätietoja ▪ Kustannussopimus pianosovituksen julkaisemisesta on allekirjoitettu 30.12.1919. Melartinin palkkio oli 1300 markka (546 €), sisältäen myös *Paimentanssin* sovituksen.

Menuetto, op. 22, nro 16

Baletti II: Ruusut – Menuet – Menuett

Orkesteri
Tempo di Menuetto

Ensijulkaisu Wasenius *Menuetto* 1905 KFW104 (sovitus pianolle)
Lisäjulkaisu Lindgren *Menuetto* AEL104 (sovitus pianolle)
Sovitukset Piano (Erkki Melartin)

Perhosvalssi, op. 22, nro 17

Baletti III: Lumpeenkukat – Perhoisvalssi – Fjärilswals – Schmetterlingswalzer – Butterfly waltz

Orkesteri
Tempo di valse

Ensijulkaisu Wasenius *Schmetterlingswalzer aus "Dornröschen"* 1905 KFW105 (sovitus pianolle)
Lisäjulkaisut Piano: Lindgren *Perhoisvalssi* AEL105; Lindgren *Perhoisvalssi* AEL888; Augener *Butterfly Waltz for pianoforte* 1921 15480; Fazer *Perhosvalssi* W10777-1; *Finlandia I* 1916
Salonkiorkesteri: *Westerlundin salonkiorkesterikirjasto* 1946 REW1469
Sovitukset Kamariorkesteri (Jorma Panula) (1110 0000 00 0, str)
Piano (Erkki Melartin)
Salonkiorkesteri (Herman Sjöblom)

Kuutamobaletti, op. 22, nro 18

Baletti IV: Joulukynttilät – Månskensbalett – Mondschein Ballet

Orkesteri
Andantino

Ensijulkaisu Wasenius *Mondschein Ballet aus "Dornröschen"* 1905 KFW106 (sovitus pianolle)
Lisäjulkaisut Lindgren *Mondschein Ballet aus "Dornröschen"* AEL106, AEL778 (sovitus pianolle)
Sovitukset Piano (Erkki Melartin)

Valssi, op. 22, nro 19

Valotar – Vals – Valse

Orkesteri

Allegro ma non troppo

Ensijulkaisu Wasenius *Valse aus "Dornröschen"* 1904, KFW96 (sovitus pianolle)

Lisäjulkaisu Lindgren *Valse aus "Dornröschen"* AEL779 (sovitus pianolle)

Sovitukset Piano (Erkki Melartin)

Lisätietoja ▪ Kokonaan ruotsinkielisessä Waseniuksen julkaisussa ei ole opusnumerointia, mutta kuitenkin viittaus näyttämöteokseen.

20. Tuonettaren laulu – Ruususen laulu

Kehruulaulu, op. 22, nro 21

Mä kuolevan kohtaloks – Spinnvisa (Jag spinner på sländan) – Spinnerlied

Lauluääni ja orkesteri

Andante

Ensijulkaisu Wasenius *Spinnerlied aus "Dornröschen"* 1906 KFW111 (lauluääni ja piano)

Sovitukset Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)

Doriinan laulu, op. 22, nro 22

Dorinan laulu – Jos oisin ruusun lehtinen – Dorinas sång (Ack, vore jag ett rosenblad) – Dorine singt

Lauluääni ja orkesteri

Andantino allegretto

Omistus “Neiti Ester Niskalle omistettu”

Ensijulkaisu Wasenius *Dorine singt aus "Dornröschen"* 1906 KFW112 (lauluääni ja piano)

Lisäjulkaisu Lindgren *Doriinan laulu* AEL999 (lauluääni ja piano)

Sovitukset Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)

Lisätietoja ESTER ELISABET NISKA (2.6.1882–18.5.1916) oli suomalainen näyttelijä ja oopperalaulaja.

23. Prinssin toivotus

24. Ruususen muisto

25. Melodraama

26. Fiat lux

27. Voi mua

28-29. Pantomiiimi

Juhlamarssi, op. 22, nro 30

Festmarsch – Festival March – Häämarssi – Ruususen unta (Aamu saa vaan unten maa)

Orkesteri

Pomposo

Teksti Turkka Mali (lauluversioon *Ruususen unta*)

Omistus “Far och mor tillegnad”

Käsikirjoitus KK Coll. 530.74; Yle YN21K (orkesteri)

Ensijulkaisu Wasenius *Festmarsch aus "Dornröschen"* 1905 KFW107 (sovitus pianolle)

Lisäjulkaisut Lauluääni ja piano: *Suuri toivelaulukirja 11* 1994

Piano: Lindgren *Festmarsch* AEL107; Westerlund *Festmarsch* REW780; *Finlandia VI* 1952

Salonkiorkesteri: Westerlund *Westerlundin salonkiorkesterikirjasto* 1946 REW780

Urut: *Häämarsseja uruille* 1997

Sovitukset Lauluääni ja piano (Väinö Hannikainen Turkka Malin tekstiin *Ruususen unta*)

Piano (Erkki Melartin); (Väinö Hannikainen) (Turkka Malin tekstiin *Ruususen unta*)

Salonkiorkesteri (Herman Sjöblom)

Urut (Harri Viitanen 1997)

Lisätietoja

- Nuotin KFW107 sisäsivulla on virheellisesti opusnumero 23.
- Marssin musiikki on sävelletty vuonna 1901 Melartinin vanhempien hopeahäihin (ks. *Festmarsch åt far och mor*, EM048). Melartin käytti teemaa myös ensimmäisen sinfoniansa kolmannessa osassa.
- *Juhlamarssi* on Melartinin tunnetuin ja soitetuin sävellys, josta käytetään yleisesti nimitystä “Häämarssi”. Sävellyksen taustahistoriaa ajatellen nimitys on myös perusteltu.
- Käsikirjoitusyksikössä KK Coll. 530.74 on otsikolla “Häämarssi” teoksen täysi partituuri, joka ei ole Melartinin käsialaa. Partituuri on irrotettu kokonaisuudesta, sillä siinä on sivunumerointi 209-230.
- VÄINÖ AATOS HANNIKAINEN (12.1.1900 – 7.8.1960) oli suomalainen säveltäjä ja harpisti.
- TURKKA ANTERO MALI (18.1.1956 –) on suomalainen viihdemusiikin sanoittaja. Hänen sanoittamansa lauluversio on tehty Väinö Hannikaisen pianosovitukseen.

Prinsessa Ruusunen, op. 22a

Sarja musiikista näytelmään Prinsessa Ruusunen – Suite ur Prinsessan Törnrosa

Orkesteri (2222 4210 13 1, str)

1. Alkusoitto (Förspelet) *Andantino tranquillo*–2. Menuetto *Tempo di menuetto*–3. Valse *Tempo di valse* – 4. Kuutamobaletti (Intermezzo) *Andantino* – 5. Valse (Grand valse) *Tempo di valse* – 6. Häämarssi (Bröllopsmarsch) *Pomposo*

Käsikirjoitus KK Coll. 790:86 (partituuri)

Lisätietoja

- Syytä kahden erillisen, mutta pääosin samoista osista koostuvan sarjan olemassaoloon ei tiedetä. Sarjat on tässä luettelossa yksilöity pienellä kirjaimella a ja b. Tässä eriteltyjen Melartinin itsensä koostamien sarjojen lisäksi tunnetaan ainakin Ewald Niegischin konsertissa 4.2.1912 Turussa ollut neli-osainen kokonaisuus, jonka osina olivat käsiohjelman mukaan ”Alkusoitto – Puukengäntanssi – Menuetti – Juhlamarssi” ja Viipurin Musiikin Ystävien konsertissa 29.4.1906 esitetty 16-osainen sarja, jonka käsikirjoitus (partituuri ja äänilehdet) on viipurilaisen muusikon Toni Kanzlerin käsialaa.
- Kuusiosainen sarja esitettiin ensimmäisen kerran jo Melartinin sävellyskonsertissa 1.2.1905.
- EWALD NIEGISCH (8.10.1879–28.2.1960) oli norjalainen kapellimestari, joka työskenteli Suomessa vuodesta 1906 viulun- ja pianonsoiton opettajana sekä kapellimestarina mm. Viipurissa.

Prinsessa Ruusunen, op. 22b

Suite aus Dornröschen

Orkesteri (2222 4210 13 1, str)

1. Alkusoitto–2. Menuetto–3. Perhosvalssi (Schmetterlingswalzer) – 4. Kuutamobaletti (Mondscheinsballet) – 5. Häämarssi (Bröllopsmarsch – Festmarsch – A la marcia)

Käsikirjoitus SibAO 56.906 (orkesterin äänilehdet); Yle YN21K (partituuri, ei Melartinin tekemä)

Lisätietoja

- Tämä sarja lienee ollut ohjelmassa Melartinin konsertissa Viipurissa 4.12.1910, ainakin käsiohjelmassa on lueteltu juuri nämä viisi osaa. Syytä hiukan lyhyemmän sarjan koostamiseen ei tiedetä.

Pienoiskuvia I, op. 23

Miniatyrer för pianoforte – 8 leichte Stücke

Menuetto, op. 23, nro 1

Piano
Allegretto

- Sävelletty** 1905 tai aikaisemmin
Omistus “Veljelleni Ivarille sävelletty ja hänelle omistettu – Komponerade för min broder Ivar och honom tillegnade” (koko opus)
Käsikirjoitus SibA Mel 20:371
Ensijulkaisu Lindgren *Pienoiskuvia – Miniatyrer I* 1905 AEL216
Lisäjulkaisut Westerlund *Pienoiskuvia – Miniatyrer I Op. 23* AEL781; Hansen *Miniatyrer for piano, Op. 23* 1926 Nr. 2482, 18832; Fazer *Pienoiskuvia pianolle – Miniatyrer för piano I Op. 23* 1967 W10781-3
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.
 - Järjestysnumero “I” tuli käyttöön vasta myöhemmässä laitoksessa AEL781.
 - Lindgrenin ensipainoksen ja Westerlundin painoksen kannet ovat täysin erilaiset. Taustalla voi olla Melartinin tyytymättömyys, johon kustantaja Axel E. Lindgren viittaa kirjeessään 5.7.1906: “Ifall Herr Melartin ej själf önskar göra vinjetterna så skall jag nog bestyra om dem till att de ej blifva så misslyckade som ‘Miniatyrerna’”.
 - IVAR MAURITZ MELARTIN (20.6.1889–16.7.1930) oli Melartinin velipuoli isän toisesta avioliitosta. Melartin omisti yhden sävellyksen sisarpuolelleen Liville (*Jongleur*, op. 129, nro 6), mutta tietävästi ei yhtään vuonna 1910 kuolleelle isälleen, joka oli Melartinille erittäin läheinen ihminen tai velipuolelleen Kurtille, jonka tyttäret Ester ja Irma asuivat pitkään Melartinin taloudessa Pukimäessä.
 - AXEL ENGELBREKT LINDGREN (15.5.1838–12.6.1919) oli vuonna 1877 toimintansa käynnistänyt suomalaisen taidemusiikin kustantaja. Lindgren osti K. F. Waseniuksen kustannusyhtiön vuonna 1900, mutta liike myytiin johtajansa kuoleman jälkeen 1919 R. E. Westerlundille.

Valssi, op. 23, nro 2

Piano
Allegretto

- Sävelletty** 1905 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6
Ensijulkaisu Lindgren *Pienoiskuvia – Miniatyrer I* 1905 AEL216
Lisäjulkaisut Westerlund *Pienoiskuvia – Miniatyrer I Op. 23* AEL781; Hansen *Miniatyrer for piano, Op. 23* 1926 Nr. 2482, 18832; Fazer *Pienoiskuvia pianolle – Miniatyrer för piano I Op. 23* 1967 W10781-3
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.
 - Varhaisessa teosluettelossa on osan nimenä *Liten vals*. Melartinin teosluettelossa on maininta osan *Vals* orkesterisovituksesta: “g av Sörensen (manuscript)”. Tätä sovitusta ei ole löytynyt.

Kehtolaulu, op. 23, nro 3

Vaggvisa

Piano

Moderato andante

Sävelletty	1905 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	Ei tunneta; Yle YN8154 (sovitus sekstetille, äänilehdet)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Pienoiskuvia – Miniaturer I</i> 1905 AEL216
Lisäjulkaisut	Westerlund <i>Pienoiskuvia – Miniaturer I Op. 23</i> AEL781; Hansen <i>Miniaturer for piano, Op. 23</i> 1926 Nr. 2482, 18832; Fazer <i>Pienoiskuvia pianolle – Minityrer för piano I Op. 23</i> 1967 W10781-3
Sovitukset	Sekstetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Fis-duuri.

Ilta, op. 23, nro 4

Afton

Piano

Andantino

Sävelletty	1905 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	Ei tunneta; Yle YN8154 (sovitus sekstetille, äänilehdet)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Pienoiskuvia – Miniaturer I</i> 1905 AEL216
Lisäjulkaisut	Westerlund <i>Pienoiskuvia – Miniaturer I Op. 23</i> AEL781; Hansen <i>Miniaturer for piano, Op. 23</i> 1926 Nr. 2482, 18832; Fazer <i>Pienoiskuvia pianolle – Minityrer för piano I Op. 23</i> 1967 W10781-3
Sovitukset	Sekstetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty C-duuri.

Japanilainen tanssi, op. 23, nro 5

Japansk dans

Piano

Andantino

Sävelletty	1905 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	Ei tunneta; Yle YN8154 (sovitus sekstetille, äänilehdet)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Pienoiskuvia – Miniaturer I</i> 1905 AEL216
Lisäjulkaisut	Westerlund <i>Pienoiskuvia – Miniaturer I Op. 23</i> AEL781; Hansen <i>Miniaturer for piano, Op. 23</i> 1926 Nr. 2482, 18832; Fazer <i>Pienoiskuvia pianolle – Minityrer för piano I Op. 23</i> 1967 W10781-3
Sovitukset	Sekstetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty D-duuri.

Pastorale, op. 23, nro 6

Piano
Moderato

- Sävelletty** 1905
Käsikirjoitus SibA Mel 24:943; Yle YN11711 (orkesteripartituuri)
Ensijulkaisu Lindgren *Pienoiskuvia – Miniaturer I* 1905 AEL216
Lisäjulkaisut Westerlund *Pienoiskuvia – Miniaturer I Op. 23* AEL781; Hansen *Miniaturer for piano, Op. 23* 1926 Nr. 2482, 18832; Fazer *Pienoiskuvia pianolle – Miniaturer för piano I Op. 23* 1967 W10781-3 *Urkuharmoonialbumi 1* 1920 (sovitus harmonille)
Sovitukset Harmoni (Oskar Merikanto)
Orkesteri (Heikki Vihanto)
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:943 on päiväys 1.1.1905.
▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.

Odottava, op. 23, nro 7

Den väntande

Piano
Andante

- Sävelletty** 1905 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:7; Yle YN8154 (sovitus sekstetille, äänilehdet)
Ensijulkaisu Lindgren *Pienoiskuvia – Miniaturer I* 1905 AEL216
Lisäjulkaisut Westerlund *Pienoiskuvia – Miniaturer I Op. 23* AEL781; Hansen *Miniaturer for piano, Op. 23* 1926 Nr. 2482, 18832; Fazer *Pienoiskuvia pianolle – Miniaturer för piano I Op. 23* 1967 W10781-3
Sovitukset Sekstetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty c-molli.

Tarantella, op. 23, nro 8

Piano
Vivace

- Sävelletty** 1905 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus Yle YN3152 (partituuri ja puhallinorkesterin äänilehdet)
Ensijulkaisu Lindgren *Pienoiskuvia – Miniaturer I* 1905 AEL216
Lisäjulkaisut Westerlund *Pienoiskuvia – Miniaturer I Op. 23* AEL781; Hansen *Miniaturer for piano, Op. 23* 1926 Nr. 2482, 18832; Fazer *Pienoiskuvia pianolle – Miniaturer för piano I Op. 23* 1967 W10781-3
Sovitukset Puhallinorkesteri (Aarne Nurminen 28.1.1938)

Quattro canzone con pianoforte, op. 24

Ritorno, op. 24, nro 1

Oh come t'ha baciato in viso il sole! – Paluu (Oi kuinka on sun silmiäs suudellut päivä!) – Hemkomst (O huru solen kysst ditt anlete höga!)

Lauluääni ja piano

Con moto

Sävelletty	1905
Teksti	Annie Vivanti, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg, suomentajaa ei tiedetä
Omistus	“Alla signorina Erna Gräsbeck”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:9 (luonnos); SibA Mel 24:889 (luonnos lauluäänelle); SibA Mel 22:481 (lauluääni ja orkesteri); Yle YN9400 (lauluääni ja orkesteri, Koskimies); HKO 2129 (lauluääni ja orkesteri)
Ensiesitys	1.2.1905 – Erna Gräsbeck ja Erkki Melartin
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Ritorno</i> 1906 AEL339
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Ritorno</i> AEL1000; Westerlund <i>Ritorno</i> REW1000; Nordiska Musikförlaget <i>Ritorno</i> 1944 (Edition musicalia nro 168) NMS 2511; <i>Yksinlauluja</i> 2 2000
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Melartin, 21.1.1917); lauluääni ja orkesteri (Eero Koskimies)
Lisätietoja	▪ Kansalliskirjaston käsikirjoitusluonnoksessa on kaksi päivämäärää, 21.6.1904 ja 24.1.1905, joista jälkimmäisen lopussa on sana ”färdig!”. Melartinin orkesteriversion SibA Mel 22:481 lopussa on päiväys ”Boxbacka 21.1.1917”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty As-duuri. ▪ Ensipainoksen AEL339 sisäsivulla on väärä opusnumero 23. Myöhemmissä laitoksissa se on oikein. ▪ Varhaisessa teosluettelossa on opuksen 24 laulut (numerosta 3 on vain numero, ei nimeä) yhdistetty otsikon <i>Italienska sånger</i> alle. Tällaista yhteisotsikkoo ei esiinny enää painetuissa nuoteissa. Melartin kyllä puhuu kirjeessään Roomasta 15.3.1900 ”roomalaisista liedeistä, jotka ovat jo valmistuneet”, mutta jos hän tarkoitti näitä opus 24:n italiankielisiä lauluja, hän on jatkanut laulujen muokkaamista ennen julkaisemista. On myös mahdollista, että nämä ”roomalaiset liedit” ovat kadonneet. ▪ Melartinin teosluettelossa on kokoava otsikko ”Quattro canzone con pianoforte” ja merkintä säveltäjän tekemästä orkesterisovituksesta. ▪ ANNA EMILIA VIVANTI (7.4.1866–20.2.1942) oli italialainen runoilija.

Recordare, op. 24, nro 2

Recordare, Jesu pie – Rukous (Jeesus kallis mua muista) – Bön (Jesu, ej du må förglömma) – Offertorium

Lauluääni ja urut/piano

Lento

Sävelletty	1900?
Teksti	Liturginen teksti, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg, suomennos Jussi Snellman
Omistus	“Herr Ettore Gandolfi tillegnad”
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:159
Ensiesitys	Ilmeisesti huhtikuussa 1900 Roomassa
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Recordare</i> 1906 AEL344
Lisäjulkaisut	Westerlund <i>Recordare</i> 1910? REW1007; <i>Kokoelma yksinlauluja nuorisolle III</i> 1931; <i>Yksinlauluja</i> 2, 2000; <i>Hartaisiin hetkiin</i> 2007
Lisätietoja	▪ Ensipainoksessa AEL 344 ei ole opusnumeroa. ▪ Teosluettelossa <i>År 1906</i> Melartin on sijoittanut laulun vielä opukseen 32 nimellä ”Offertorium”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty B-duuri. ▪ Tuire Ranta-Meyer viittaa todennäköisesti tähän lauluun kirjoittaessaan: “Hänen offertorionsa bas-sobaronille ja uruille esitettiin eräässä katolisessa kirkossa sekä huhtikuussa [1900] että kuukautta myöhemmin, mutta kuultuaan esitykset hän itse totesi teoksen heikonlaiseksi.” (Ranta-Meyer 1992, s. 87-88) Säilyneessä käsikirjoituksessa ei ole päiväystä eikä signeerausta. Taskukalenterissa olevan merkinnän mukaan Jussi Snellmanin suomennos valmistui 11.7.1906 eli se tehtiin julkaisua varten. ▪ Melartinin teosluettelossa on merkintä “ur Dies irae, med orgel”. Teksti <i>Recordare, Jesu pie</i> on latinalaisen requiemin osassa <i>Dies irae</i> sen yhdeksäs säe.

Serenatella napolitana, op. 24, nro 3

Bellina voi dormite in sen damore

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sovitettu	1906 tai aikaisemmin
Teksti	Ilmeisesti perinteinen italialainen teksti, jonka tekijää ei tunneta
Omistus	“Al mio amico Ettore Gandolfi”
Käsikirjoitus	Ei tunneta; SibA Mel 26:1116 (lauluääni ja orkesteri, partituuri ja äänilehdet)
Ensijulkaisu	HNM <i>Serenatella napolitana</i> 1907 HNM580
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin 28.9.1929)
Lisätietoja	▪ Nuotissa on ilmaistu, että kyseessä on Melartinin sovitus, ei alkuperäissävellys. Kustannussopimuksessa sovitus kuitenkin on Melartinin sävellyksenä. ▪ Painetussa nuotissa ei ole opusnumeroa, ei myöskään kustannussopimuksessa. ▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 21.11.1906. Ensipainos 200 kpl tehtiin 30.8.1907 ja vuoteen 1923 mennessä 400 kappaletta lisää. Melartinin palkkio oli 75 markkaa (332 €). ▪ Melartin mainitsee tämän laulun teoslistauksessaan <i>År 1906</i> muodossa “Napolitansk visa”. Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> laulun kohdalla on merkintä “förut utan opustal”. ▪ Sovitus lauluäänelle ja orkesterille on tehty partituurin lopussa olevan päiväyksen mukaan ”Bxb 28.9.1929 kl 13.13”. Melartin lienee tehnyt sovituksen Ture Aran käyttöö.

Maggiolata, op. 24, nro 4

Maggio risveglia i nidi – Madrigale – Kevätlaulu (Kellot ne keväiset soittaa)

Lauluääni ja piano

Allegro molto

Sävelletty	1906 tai aikaisemmin
Teksti	Giosuè Carducci (<i>Rime nuove</i> 1887), suomentajaa ei tiedetä
Omistus	“Al mio amico Ettore Gandolfi”
Käsikirjoitus	Ei tunneta; SibA Mel 24:891 (lauluääni)
Ensiesitys	5.5.1906 – Ettore Gandolfi ja M. Bichter Helsingin yliopiston juhlasali
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Maggiolata</i> 1906 AEL340
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Maggiolata</i> 1910 AEL1001; <i>Yksinlauluja</i> 2 2000
Lisätietoja	▪ Laulun käsikirjoitus ei ole säilynyt. Luonnosmaisessa käsikirjoituksessa SibA Mel 24:891 on vain lauluääni laulun jälkipuoliskosta, joka alkaa sanoilla ”Tra colli prati e monti”. Otsikon viereen on kirjoitettu ”(ny upplaga)”, mikä viitanee vuonna 1910 ilmestyneeseen uuteen painokseen AEL1001. ▪ Melartin mainitsee laulun teoslistauksessaan <i>År 1906</i> ja se esitettiin toukokuussa samana vuonna. ▪ Ettore Gandolfi levytti laulun Berliinissä loppuvuodesta 1907 (Gramophone GC282584). ▪ GIOSUÈ ALESSANDRO GIUSEPPE CARDUCCI (27.7.1835–16.2.1907) oli italialainen runoilija, joka tämän laulun syntyaikoina sai myös Nobelin kirjallisuuspalkinnon. Runo on kirjoitettu 2.5.1871.

Klavierstücke, op. 25

Prélude, op. 25, nro 1

Preludi pianolle, b-molli

Piano

Andantino

Sävelletty Heinäkuu 1906

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Fazer *Prélude Op. 25 N:o 1* 1906 HNM484

Sovitukset Viihdeorkesteri (Sven Sandberg 1969)

Lisätietoja

- Ajoitus perustuu taskukalenterin merkintään 13.7.1906 ”Färdiga Preludium (piano) och Dehmels ’Stimme im Dunkel’”, joka on kustannussopimuksen päiväykseen nähden tosin yllättävän myöhäinen.
- Kustannussopimus opuksen kolmesta ensimmäisestä sävellyksestä allekirjoitettiin 21.4.1906. Melartinin palkkio oli 175 markkaa (774 €).
- Sven Sandbergin sovitukset viihdeorkesterille on taltioitu Yleisradion (Sävelradio) kantaneuhalle 1969. Radion viihdeorkesteria johtaa George de Godzinsky. Sovituksen nuottiaineistoa ei ole löytynyt.

Virran reunall’, op. 25, nro 2

Suomalainen kansanlaulu – Finsk folkvisa – Finnisches Lied

Piano

Andante

Sovitettu Huhtikuu 1903

Käsikirjoitus SibA Mel 24:747 (luonnos)

Ensijulkaisu Fazer *Virran reunall’ op. 25 No 2* 1906, HNM 485

Sovitukset Orkesteri (Erkki Melartin)

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:747 on päiväys 5.4.1903.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 21.4.1906.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.
- Melartinin teosluettelossa on maininta säveltäjän tekemästä orkesterisovituksesta ”(auch Orchesterbearb. v. Komp.)”, mutta sen käsikirjoitusta ei ole löytynyt.

Humoresk, op. 25, nro 3

Piano

Allegretto leggiero

Sävelletty 1906 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta; Yle YN7589 (sovitukset viihdeorkesterille, partituuri)

Ensijulkaisu Fazer *Humoresk Op. 25 N:o 3* 1906 HNM486

Sovitukset Viihdeorkesteri (Eero Koskimies)

Lisätietoja

- Kustannussopimus allekirjoitettiin 21.4.1906.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty A-duuri.

Arietta, op. 25, nro 4

Arietta all'antica

Piano

Moderato allegretto – Andante

Sävelletty 1898

Käsikirjoitus SibA Mel 20:384a; Yle YN5860 (sovitus sekstetille)

Ensijulkaisu *Finland i toner* 1898

Lisäjulkaisut HNM *Arietta* 1901 HNM21; HNM *Arietta* 1906 HNM206; *Koskettimet kertovat II* 1957

Puhalltimet: FG *Ars antica* 2003 (sovitus puhallinkvartetille tai -kvintetille)

Viulu ja piano: HNM *Neue Stücke für Violino und Klavier. 3 Melartin: Ariette* 1912

Sovitukset Puhallinkvartetti tai -kvintetti (Kari Karjalainen) sovituskokonaisuuden *Ars antica* osana nro 3

Viulu ja piano (Willy Burmester)

Sekstetti (Eero Koskimies)

Lisätietoja

▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 20:384a on tempomerkintänä ”Moderato”, Burmesterin sovituksessa puolestaan ”Andante”.

▪ Kustannussopimus on allekirjoitettu 28.12.1898. Melartinin palkkio oli 70 markkaa (336 €).

▪ Painetussa nuotissa HNM 21 ei ole opusnumeroa. Nuottisivulla on otsikkona ”Arietta / (All' antica)”. Melartin kirjoittaa 22.10.1898 kirjeessään kotiin, miksi nimi ”Arietta” riittää sävellyksen otsikoksi; sen antikvoivan tyylinhän kuulee sivistynyt soittaja ja kuulija itse.

▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on merkintä ”förut utan opustal, först i ett julalbum”. Tässä Melartin muistaneen väärin, sillä kokoelma *Finland i toner* ei ole joulujulkaisu. Käytännössä vasta vuoden 1901 julkaisu huomattiin, koska sitä mainostettiin myös lehdissä: ”Uutta Musiikkikirjallisuutta Fazer & Westerlund'in kustannuksella. (...) Erkki Melartin, Arietta för piano” (Uusi Suometar 28.9.1901).

▪ WILLY BURMESTER (16.3.1869–16.1.1933) oli saksalainen viulutaiteilija, joka toimi 1892-1895 Helsingissä konserttimestarina.

Pieni gavotti, op. 25, nro 5

Gavotte i gammal stil – Gavotte – Gavotte all'antico – Gavotti näytelmään Juhani Herttuan hovissa

Piano

Grazioso – Allegretto

Sävelletty Wien tammikuu 1901

Käsikirjoitus Ei tunneta; KK Coll. 630:27 (partituuri ja äänilehdet); SibA Mel 9:56 (partituuri); SibA Mel 23:564 (orkesteriluonnoksia nimellä *Gavotte all'antico*); KK Ms Mus 175 (sovitus puhallinorkesterille äänilehtinä); Yle YN5858 (sekstetin äänilehdet); SibAO 56.831 (orkesterisovituksen äänilehtiä)

Ensijulkaisu HNM *Pieni gavotti* 1901

Lisäjulkaisut *Suomen nuorisolle – Till Finlands ungdom I* 1905 (nimellä *Gavotte* ja vain sävelmän yhdeksän ensimmäistä tahtia); *Suomi I H* HNM40; *Finlandia VII*

Viulu ja piano: HNM *Neue Stücke für Violino und Klavier. 2 Melartin: Gavotte / Gavotte von Erkki Melartin* 1912 (vapaa sovitus viululle ja pianolle)

Sovitukset Orkesteri (Erkki Melartin)

Puhallinorkesteri (sovittajaa ei tiedetä)

Sekstetti (Eero Koskimies)

Viulu ja piano (Willy Burmester, ”freie Bearbeitung”)

Lisätietoja

▪ Teos on sävelletty Jalmari Finnen näytelmään *Juhani Herttuan hovissa* (1900). Käsikirjoituspartituurin KK Coll. 630:27 etusivulla on teksti ”Gavotti Jalmari Finnen komediaan ’Juhani Herttuan hovissa’ säveltäjänyt Erkki Melartin / Wien Tammikuussa 1901”. Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on merkintä ”förut utan opustal” sekä ”orkesterbearbetning av komponisten”. Partituurissa SibA Mel 9:56 on otsikkona ”Gavotte”, eikä viittausta näytelmämusiikkiin ole.

▪ Kirjeessään isälleen 23.1.1901 Melartin puhuu gavotista vanhaan tyyliin orkesterille. Tässä luettelossa on tulkittu versioiden järjestys niin, että orkesteriversiota pidetään sovituksena, ennen muuta teosluettelomerkinnän takia ja koska teos myös julkaistiin pianoteoksena. Opusnumeron sävellys on saanut jälkikäteen ja paljon myöhemmin, julkaisuissa sitä ei esiinny.

▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.

▪ Pianoversion kustannussopimus allekirjoitettiin 1.2.1901. Melartin sai 70 markkaa (320 €).

- Päivälehdten arvioija esitteli näytelmän ensi-illan 10.4.1901 jälkeen, eikä löytänyt paljoakaan kaunista sanottavaa. Melartinin musiikista todettiin sentään näin: ”3:ssa näytöksessä olevaan tanssiin on Erkki Melartin valmistanut hauskan musiikin.” (Päivälehti 12.4.1901) Euterpe esitteli näytelmän 13.4.1901, ilman mainintaa musiikista. Myös Valvojan numerossa 5-6/1901 olleessa arviossa vaioletaan musiikista. Näytelmä poistui ohjelmistosta varsin nopeasti.
- Finnen näytelmän nimi esiintyy myös aikalaislähteissä kahdessa muodossa eli sekä ”Juhana” että ”Juhani herttuan hovissa”.
- Suomen Armeijan nuotistossa (KK Ms Mus 175) on sävellyksestä anonyymi puhallinorkesterisovitus (äänilehdet) vihkossa III numerolla 42 ja nimellä ”Gavotte i gammal stil”.

Lieder mit Klavier, op. 26

Jeg beder jer, op. 26, nro 1

Det säs under Elskov – Ich bitte euch (Man säät es in Liebe)

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkitä]

Sävelletty 15.2.1900–29.3.1906

Teksti Herman Bang, saksankielinen käännös Woldemar Kolpytschew

Omistus ”Til Fröken Alexandra Ahnger” / ”Fröken Alexandra Ahnger tillegnad”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:1; SibM SmP6444 (valokopio); KK Ms Mus 168:10 (luonnos)

Ensijulkaisu HNM *Jeg beder jer, Op. 26 N:o 1* 1906 HNM480

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa KK Ms Mus 168:10 olevan päiväyksen perusteella Melartin on aloittanut laulun säveltämisen jo Roomassa 15.2.1900, mutta taskukalenterimerkinnän mukaan laulu valmistui vasta 29.3.1906: ”Skref sången ’Jeg beder er’ åt frk Ahnger, sänder den i morgon”. Sibelius-museon käsikirjoitus on kopio yksityisomistuksessa olevasta käsikirjoituksesta, joka lienee joskus ollut Ida Ekmanin hallussa.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty f-molli.
- Koko opuksen kustannussopimus allekirjoitettiin 21.4.1906. Melartinin palkkio oli 225 markkaa (995 €). Yhteistä julkaisua ei kuitenkaan tehty, vaikka Melartinin teosluettelossa on kokoava otsikko ”Lieder mit Klavier”.
- Nuotista tunnetaan virheellinen kansipainatus, jossa on teksti ”Jeg heder jer / Hermann Bang”.
- HERMAN JOACHIM BANG (20.4.1857–29.1.1912) oli tanskalainen kirjailija ja lehtimies.

Höst, op. 26, nro 2

Och luften är fuktig – Herbst (So feucht sind die Lüfte)

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty 1895?

Teksti Ignotus, saksankielinen käännös Woldemar Kolpytschew

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:1

Ensijulkaisu HNM *Höst Op. 26 N:o 2* 1906 HNM481

Lisäjulkaisu *Yksinlauluja 2* 2000

Lisätietoja

- Laulu lienee vanhempi kuin mitä kustannussopimuksen ajankohdasta voisi päätellä. Melartin antoi kevättutkintoaan 1895 varten joitakin laulujaan, joista yksi oli tämä *Höst*. Käsikirjoitus on kuitenkin kustantajalle tehty siisti versio, jossa ei ole päiväystä.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty b-molli.
- Painetusta nuotista tunnetaan kaksi kannen osalta hiukan poikkeavaa versiota. Toisessa on kuvan alla teksti ”(Tysk text av W. Kolpytschew)”, toisessa tätä tekstiä ei ole.
- Ei tiedetä, onko tekstin tekijä ”Ignotus” sama kuin laulussa *Kväll på kyrkogården*, op14, nro 4.

Melodi, op. 26, nro 3

Jag hör för mina öron jämt en liten sorgfull melodi – Melodie (Ich höre oft in meinem Sinn eine kleine leise Melodie)

Lauluääni ja piano

Andante

Sävelletty	Toukokuu 1904
Teksti	Anna Maria Roos (<i>Aderton år</i> 1902), saksankielinen käännös Woldemar Kolpytschew
Omistus	“Fru Sigrid Malmberg tillegnad”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:1; SibA Mel 23:646 (luonnos)
Ensiesitys	6.11.1916 – Erna Gräsbeck ja Erkki Melartin
Ensijulkaisu	HNM <i>Melodi, Op. 26 N:o 3</i> 1906 HNM482
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty g-molli. ▪ Ensiesitystieto perustuu käsiohjelmassa olevaan mainintaan “ensi kerran”. ▪ Käsikirjoitusluonnos SibA Mel 23:646 on tämän laulun aineistoa, vaikka sen otsikkona on ”XXXIV”. Melartinin yliviihaaman käsikirjoituksen päiväyksenä on 25.5.1904. Merkintä ”Anna M. Roos / Aderton år” viittaa runokokoelman nimeen. Melartinin valitseman tekstin nimenä ei kokoommassa ole ”Melodi” vaan ”Fragment XXXIV”. ▪ ANNA MARIA ROOS (9.4.1862–23.4.1938) oli ruotsalainen kirjailija, lastenlaulujen tekijä ja teosofi. ▪ SIGRID ANNA SOFIA MALMBERG (os. Calamnius 10.3.1866–16.4.1947) oli suomenruotsalainen kirjailija ja käsikirjoittaja, joka asui pääosan elämästään Ruotsissa.

Klavierstücke, op. 27

Idyll, op. 27, nro 1

Idylli

Piano

Allegro

- Sävelletty** 1906 tai aikaisemmin
Omistus "Frau Gemma Schubring zugeeignet"
Käsikirjoitus Ei tunneta; KK Ms Mus 163:10 (sovitukset jousikvintetille ja jousiorkesterille)
Ensijulkaisu HNM *Idyll Op. 27 N:o 1* 1906 HNM487
Lisäjulkaisut Nordika musikförlaget *Idyll Op. 27 No 1* Edition musicalia, 132, 1927, 19269
Sovitukset Jousikvintetto (Lauri Sarlin)
Jousiorkesteri (Heidi Sundblad-Halme)
Orkesteri (Erkki Melartin) katso tarkemmin *Lyyrillinen sarja I*, EM143
Lisätietoja
 - Kustannussopimus opuksen kolmen ensimmäisen sävellyksen osalta allekirjoitettiin 21.4.1906. Melartinin palkkio oli 225 markkaa (995 €). Osat julkaistiin erillisinä, eikä kokoavaa nimeä esiinny kuin teosluettelossa kuvailevassa muodossa "Klavierstücke".
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.
 - Melartinin teosluettelossa on maininta "orkesterbearbetning av komponisten (i Lyrisk svit No I)". Korhosen teoksessa *Suomalainen orkesterimusiikki I* (Korhonen 1995, s. 76) on mainittu *Idylli*-niminen teos jousiorkesterille, mutta sen kantaesityksen vuodeksi merkitty 1937 lienee virhe.
 - HEIDI SUNDBLAD-HALME (25.9.1903 – 30.4.1973) oli suomalainen säveltäjä ja kapellimestari.

Certosa, op. 27, nro 2

Piano

Andantino

- Sävelletty** 1906 tai aikaisemmin
Omistus "Frau Gemma Schubring zugeeignet"
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu HNM *Certosa Op. 27 N:o 2* 1906 HNM488
Lisäjulkaisu *Der Kunstwart* 1912
Sovitukset Orkesteri (Erkki Melartin) katso tarkemmin *Lyyrillinen sarja I*, EM143.
Lisätietoja
 - Luettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty D-duuri (fryyginen).
 - Omistuksen kohteesta ei ole löytynyt tarkempia tietoja.

Suomen salossa, op. 27, nro 3

Suomalainen kansanlaulu – Finsk folkvisa – Finnisches Lied

Piano

Moderato allegretto

- Sovitettu** 1898?
Omistus "Frau Gemma Schubring zugeeignet"
Käsikirjoitus SibA Mel 23:663 (luonnoksia)
Ensijulkaisu HNM *Suomen salossa* 1906 HNM489
Lisätietoja
 - Ajoitusarvio perustuu käsikirjoitusluonnoksen alareunassa olevaan päiväykseen 18.6.1898, jonka liittyminen juuri tähän musiikkiin on kuitenkin epävarmaa.
 - Teos ei musiikillisesti muistuta usein kansanlauluna pidettyä JUHANA ENNOLAN (oikea nimi Johan Enlund, 1830-1904) sävellystä *Suomen salossa* (Honkain keskellä mökkini seisoo), vaikka myös tunnetussa käsikirjoitusluonnoksessa on alaotsikkona "Honkaan keskellä". Ennolan laulun teksti on YRJÖ SAKARI YRJÖ-KOSKISEN (10.12.1830–13.11.1903) käsialaa, ja vaikuttaa siltä, että tämä teksti – joka on julkaistu Suomettaressa jo 18.4.1856 – on ollut Melartinillakin mielessä.

Ballade, op. 27, nro 4

Balladi

Piano

Allegro molto moderato

Sävelletty 1906

Omistus "Frau Gemma Schubring zugeeignet"

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu HNM *Ballade Op. 27 N:o 4* 1906 HNM490

Sovitukset Orkesteri (Erkki Melartin) katso tarkemmin *Lyyrillinen sarja I*, EM143.

Lisätietoja ▪ Korrehtuurivedoksessa on päiväys 23.7.1906. Taskukalenteriinsa Melartin teki tuolloin merkinnän "Korrehtur till pianoballaden, inte är jag riktigt nöjd med den här komposition." Vielä 22.8.1906 on taskukalenterissa merkintä "Fick balladen färdig".

▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 21.4.1906. Melartinin palkkio oli 75 markkaa (332 €).

▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty f-molli.

Siikajoki, op. 28

Striden vid Siikajoki – Symfonisk dikt ur ”Fänrik Ståhls sägner”

Sinfoninen runo suurelle orkesterille (3222 4432 12 0, str)

Andante molto tranquillo

Sävelletty	1903-1904/1905/1908
Käsikirjoitus	SibA Mel 22:474 (partituuri); SibAO 56.899 (orkesterin äänilehdet); KK Coll. 662.1 (sovitus puhal-linorkesterille); SibA Mel 23:642b (luonnoksia)
Ensiesitys	24.3.1904 – Filharmonisen seuran orkesteri, johtajana Robert Kajanus – Helsingin yliopiston juhla-sali, ”Juhla-Konsertti Runebergin vuosisataismuistoksi”
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Sovitukset	Puhallinorkesteri (Juhani Leinonen 1980-1981) (4242 3 433 00012 3 [2 fl, 2 pic, 1 cl in Es, asax, tsax, barsax])
Lisätietoja	▪ Melartin kirjoitti teoksen tilauksesta kotiin 3.4.1903: ”Olen saanut suuren tilauksen. Söderström & Co on Jac. Ahrenbergin välityksellä tilannut minulta juhla-alkusoiton tai sinfonisen prologin Runebergin 100-vuotispäiväksi, joka on ensi vuonna. (...) Koko hienoa, eikö totta?” ▪ Käsikirjoituspartituurissa on 112 numeroitua sivua, mutta koska sivuilla ei ole ainuttakaan päiväys-tä, ei voida tietää, onko kyseessä vuoden 1904, 1905 vai 1908 versio. ▪ Orkesterimateriaalissa esiintyy eri äänissä teoksen nimi muodoissa ”Striden vid Siikajoki. Symfo-nisk dikten ur ’Fänrik Ståhls sänger’ ja ”Siikajoki. Sinfoninen runo Vänrikki Stoolin tarinoista”. Me-lartin on lopulta päätynyt lyhyeen ja kielellisesti neutraaliin muotoon. Teoksen lähtökohtana on ollut Runebergin teoksessa <i>Fänrik Ståls sägner. Andra samlingen</i> (1860) viimeisenä oleva runo <i>Ad-lercreutz</i> (Vem är den höge mannen där på älvens strand). ▪ Teoksen syntymistä seurattiin myös lehdistössä, joka jo marraskuussa 1903 tiesi kertoa teoksen valmistumisesta: ”Uuden suuren orkesterisävellyksen on säveltäjä Erkki Melartin saanut valmiiksi. Sävellys on sinfoninen runo, jonka aiheena on Siikajoki Vänrikki Stoolin tarinoista.” (Uusimaa 18.11.1903) Melartin olikin juhlan säveltäjistä ainoa, joka sai työnsä ajoissa valmiiksi, minkä takia juhlaa ei voitu järjestää Runebergin syntymäpäivänä 5.2.1904. ▪ Teoksen esitys Runebergin satavuotisjuhlan päänumerona huhtikuussa oli suuri menestys ja kriiti-koiden vastaanotto hyvin myötäsukainen. Tästä huolimatta Melartin päätyi muokkaamaan teosta sä-vellyskonsertteihinsa 1.2.1905 ja 10.4.1908. Sitä ei kuitenkaan tiedetä, kuinka suurista muutoksista oli kyse, sillä ainoassa tunnetussa partituurissa ei ole päiväystä ja säilyneissä äänilehdissä on soitta-jien merkintöjä ainakin vuosilta 1904, 1905, 1906, 1907-1908 ja 1940. ▪ Sävelettären toimitus tiesi kertoa vuoden 1908 esityksestä näin: ”E. Melartinin sävellyskonsertissa Helsingissä huhtikuun 10 p. esitetään (...) sinfoninen runo ’Siikajoki’ uudestaan muotoiltuna. ’Siika-joen’ esitys sattuu sopivaan aikaan, sillä Siikajoen tappelu on tapahtunut miltei päivälleen 100 vuotta sitten. ’Siikajoki’ tullaan kohdakkoin esittämään myös Amerikassa. Sen soittaa siellä Chicagon suuri sinfoniaorkesteri, osaksi Chicagon konserttisalin maailmankuulujen jättiläisurkujen säestyksellä.” (Säveletär 1908, nro 6, s. 71) Ainakaan suomalaisessa lehdistössä ei tästä Chicagon konsertista ole löytynyt tarkempia tietoja. ▪ Heikki Klemetti arvioi uudistettua versiota 10.4.1908 pidetyn konsertin perusteella seuraavasti: ”Sinfoninen runoelma ’Siikajoki’ tuntuu uusitussa asussaan entistä selvemmältä. Kaamean alakuloi-nen alkuaihe painuu pysyvästi mieleen. Kuulija voi edelleen selvästi seurata peräytyvien sotilaitten kotoisia muisteluja, taistelun yrityksiä, sotaista nousua ja valtaavaa päätaistelun temmellystä. Karja-lainen aihe ja Porin marssi törmäävät vastakkain, säilät ja pistimet iskevät yhteen. Hurjaa voitonrie-mua seuraa rauha, yön hiljaisuus ja uuden aamun koitto, joka, ylevän loppuhymnin muodossa, ennus-taa alakuloisille, surun ja häpeän murtamille satureille valoisampaa tulevaisuutta.” (Säveletär 1908, nro 7 & 8, s. 88) ▪ Teoksen sovitus puhallinorkesterille on syntynyt Dragsvikin varuskuntasoihtokunnan johtajan Juhani Leinosen aloitteesta ja tekemänä. Leinosen tavoitteena oli esittää sovitus taistelun vuosipäivänä 18.4.1981, mutta esitys toteutui vasta 27.11.1981 Finlandia-talossa, esittäjänä Helsingin Varuskunta-soihtokunta. ▪ Tuire Ranta-Meyer on esitellyt teoksen rakennetta ja vastaanottoa perusteellisesti. (Ranta-Meyer 2003, s. 87-88)

En visa till Karin när hon dansat, op. 29, nro 1

Af ädla blomster vill jag linda en slinga om min k äras h ä r – Ein Lied an Karin, als sie tanzte (Aus edlen Blumen will ich winden)

Lauluääni ja piano
Andantino

Sävelletty	1897-1906
Teksti	Gustaf Fröding (<i>Stänkar och flikar</i> 1896), saksankielinen käännös Woldemar Kolpytschew
Omistus	”Fru Ida Ekman tillegnad”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:1; SibM Smp6435 (kaksi käsikirjoitusta, joista toinen ei ole Melartinin tekemä); SibA Mel 23:606c (luonnos); SibA Mel 24:861 (luonnos)
Ensiesitys	Huhtikuu 1907 – Adolf Niska – Vaasa
Ensijulkaisu	HNM <i>En visa till Karin när hon dansat Op. 29 N:o 1</i> 1906 HNM483
Lisäjulkaisu	<i>Der Kunstwart</i> 1912 (vain saksankielinen teksti)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväykset ”21.4.97” ja ”12.8.97”. Luonnos on varsin pitkälle kehitelty. Kansalliskirjaston käsikirjoitus on kustantajalle tarkoitettu kappale, jossa on omistusteksti ja opusnumero lisättynä eri musteella. Sibelius-museon käsikirjoituksessa ei ole päiväystä, opusnumeroa eikä omistusta. Toinen käsikirjoitus on säestyksen osalta vaillinaisen kopio. Kustannussopimus allekirjoitettiin vasta huhtikuussa 1906, joten on todennäköistä, että tunnetut käsikirjoitukset ovat myöhäisempiä kuin vuoden 1897 luonnos. Ainakin Melartin muutti vuoden 1897 luonnoksen sävellajin Fis-duurin painetun nuotin F-duuriksi, joka on myös tunnetuissa käsikirjoituksissa. Sibelius-museon käsikirjoituksen on lahjoittanut vuonna 1958 Naemi Friberg. ▪ 21.4.1906 allekirjoitetulla kustannussopimuksella Melartinille maksettiin 75 markan (332 €) palkkio. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri. ▪ Eräessä varhaisessa teosluettelossa on opuksen 29 kaksi laulua otsikoitu <i>Sånger av Fröding</i>. Kustantajalle menneessä käsikirjoituksessa on pääotsikkona ”Ur Kung Eriks visor af Gustaf Fröding”. ▪ GUSTAF FRÖDING (22.8.1860 – 8.2.1911) oli ruotsalainen runoilija. Kokonaisuus ”Ur Kung Eriks visor” sisältyy runokokoelmaan <i>Stänkar och flikar</i>. Melartin sävelsi kaikki neljä runoa, mutta vain numerot 3 ja 4 julkaistiin. Nro 1, <i>En visa om när jag var lustig med Welam Welamsson</i> on numerolla EM413A ja nro 2, <i>En visa om mig och narren Herkules</i> numerolla EM575. ▪ ADOLF BERNHARD NISKA (17.2.1884–2.8.1960) oli suomenruotsalainen laulaja ja näyttelijä.

En visa till Karin ur fängelset, op. 29, nro 2

Mät mig ej med mått, men vät mig med tårar

Lauluääni ja piano
Andante, rubato

Sävelletty	Heinäkuu 1906
Teksti	Gustaf Fröding (<i>Stänkar och flikar</i> 1896)
Käsikirjoitus	SibA Mel 25:1069
Ensijulkaisu	HNM <i>En visa till Karin ur fängelset Op. 29 N:o 2</i> 1908 HNM597
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on päiväämätön luonnos, mutta Melartinin taskukalenterissa on 11.7.1906 merkintä laulun valmistumisesta. Kustannussopimus allekirjoitettiin 21.11.1906, mutta nuotti julkaistiin vasta vuoden 1908 aikana. Melartinin palkkio oli 75 markkaa (332 €). ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty h-molli.

Sinfoniat nro 1 ja 2, op. 30

Sinfonia nro 1, op. 30, nro 1, c-molli

Orkesteri (2222 4331 12 1, str [pic, ehn, bcl])

1. Adagio – Allegro molto moderato ed energico–2. Adagio–3. *Scherzo* Allegro vivace – 4. *Finale* Allegro vivace

Sävelletty 1901-1902

Käsikirjoitus SibA Mel 2:6-8 (partituuri); SibAO56.900 (äänilehdet); SibA Mel 25:1012 (osan nro 3 partituurin osa); KK Coll.530.57b (hylättyjä luonnoksia); KK Ms Mus 168:7 (ensimmäisen osan sovitus pianolle nelikäsisesti); SibA Mel 19:291 (luonnoksia); HKA/HKO 1718 (osan nro 3 partituuri ja äänilehdet)

Ensiesitys 7.3.1903 – Helsingin filharmoninen orkesteri ja Erkki Melartin – Helsingin yliopiston juhlasali

Ensijulkaisu Erkki Melartin -seura *Sinfonia nro 1, op. 30, nro 1, c-molli* 2016

Lisätietoja

- Melartin käytti sinfoniassa hyväksi kesällä 1898 aloittamaansa jousikvartettoa c-molli, joka ei koskaan valmistunut: “En hel hop har jag arbetat på en ny stråkvartett i c-moll. Den blir energisk och sund, i andantet ingår finska folkvisan ’Kaunis kesäilta’, som just har den fagra vårnatt aftonstämning som jag där behöfver. I mina skizzer har jag alla satserna byggda på gemensamma temata, få se om iden låter genomföra sig konsekvent?” (Päiväkirja 3.6.1898, siteerattu Ranta-Meyer 2003, s. 46).
- Melartin sävelsi sinfoniaa kevästä 1901 lähtien. Ensimmäisen osan Allegro valmistui heinäkuussa 1901, mutta koko sinfonia vasta vuoden 1902 lopussa. Kolmannessa osassa Melartin siteeraa kansanlaulua *Ol’ kaunis kesäilta*, ja neljännen osan alussa on *Prinsessa Ruususen* juhlararssin teema.
- Sinfonian *Scherzo* esiintyi myös erillisteoksena 1920- ja 1930-lukujen konserttiohjelmistossa. Niissä esiintyvää teosta ei ole tarkemmin täsmennetty millään tavalla, mutta osan esityksineen säilyminen Helsingin kaupunginorkesterin nuotistosta (HKO 1718) tukee oletusta, että juuri tästä sinfonian osasta on ollut kysymys.
- Tuire Ranta-Meyer on koonnut yhteenvedon sinfonian vastaanotosta ja tehnyt myös musiikillisen analyysin. (Ranta-Meyer 2003, ss. 74-79)

Sinfonia nro 2, op. 30, nro 2, e-molli

Sinfoninen fantasia – Symfonisk fantasi

Orkesteri (2222 4331 11 1, str [pic])

Andante tranquillo – Allegro – Andante – *Scherzo* (Allegro vivace) –Finale (Vivace)

Sävelletty 1904

Käsikirjoitus SibA Mel 3:9; SibA Mel 20: 370 & 20:403b & 25:1024 (luonnoksia); SibAO 56.903 (orkesterin äänilehdet *Symfonisk fantasi*); SibA Mel 19:329 (*Symfonisk fantasi* ensimmäinen partituurin sivu); SibA Mel 24:952 (*Symfonisk fantasi* luonnos)

Ensiesitys 1.2.1905 – Helsingin filharmoninen orkesteri ja Erkki Melartin – Helsingin yliopiston juhlasali

Ensijulkaisu Erkki Melartin -seura *Sinfonia nro 2, op. 30, nro 2* 2015

Lisätietoja

- Melartinin toisen sinfonian luonnosmateriaalia on säilynyt poikkeuksellisen vähän. 250-sivuisen omakätisen partituurin lisäksi tunnetaan vain muutama lyhyt katkelma, jotka voidaan sinfoniaan kiistatta liittää. Toisaalta on säilyneen käsikirjoitusaineiston perusteella ilmeistä, että eri lähteissä nimellä ”Symfonisk fantasi – Sinfoninen fantasia” esiintyvä sävellys on sama teos kuin sinfonia nro 2. Kopistin tekemät orkesterin äänilehdet otsikolla *Symfonisk fantasi* viittaavat esitykseen, jollaisesta ei kuitenkaan ole löytynyt tietoja. Käsikirjoituksessa SibA 19:329 on päiväys ”Liperi, Augusti 1904” ja signeeraus. Toisessa luonnoksessa SibA Mel 24:952 on päiväys 20.2.1904 ja otsikon sijasta ilmaisu ”i den symfoniska fantasin”. Einari Marvia on teoslistauksessaan (Marvia 1978, s. 215) pitänyt fantasiaa itsenäisenä teoksena, mutta tunnettujen tosiasioiden valossa se on virheellinen oletus. Tuire Ranta-Meyer on lähtenyt siitä, että Melartin on ollut kahden vaiheilla, säveltäkö sinfonia vai sinfoninen fantasia. (Ranta-Meyer 2003, s. 94) Myös sinfonian partituurin otsikko viittaa tähän, sillä otsikko ”Symfoni N:o 2 (e moll)” on kirjoitettu huolellisesti pois raaputetun entisen otsikon kohdalle. Ilmeistä on, että siinä on lukenut aiemmin ”Symfonisk fantasi”, kuten äänilehdissäkin.
- Sinfonia on muodollisesti yksiosainen, mutta jakautuu todellisuudessa neljään osioon. Teosluettelossaan Melartin on korostaen merkinnyt ”Symfoni II e moll (för stor orkester) (i en sats)”.

- Melartin julkaisi sinfoniasta yksityiskohtaisen teosanalyysin nuottiesimerkkeineen Finsk Musikrevyn numerossa 1905:2. Myös Tuire Ranta-Meyer on eritellyt teoksen vastaanottoa ja analysoinut itse teosta perusteellisesti. (Ranta-Meyer 2003, s. 93-98)
- Nuori Alma Silventoinen (myöhemmin Kuula) osallistui sävellyskonserttiin ja kirjoitti siitä seuraavasti: “Voi miten ihanaa oli eilen Erkki Melartinin konsertissa! Ensiksi siellä esitettiin sarja Prinsessa Ruususesta ja sitten uusi sinfonia N:o 2 e-molli, joka esitti nykyisiä oloja. Se oli synkkä kuvaus, täynnä epätoivoa, uhmaa, katkeruutta; – mutta lopuksi toivo kuitenkin kajastaa.” (Kuula 1968, s. 95)

Zwei Balladen, op. 31

Irma impi, op. 31, nro 1

Ballaadi – Irma-impi – Jo kansa kaikki rauhassa makas’ majoissaan

Sopraano ja orkesteri – Ballad för sopran och orkester

Andante poco rubato

Sävelletty	1901 tai aikaisemmin
Teksti	Eino Leino (<i>Sata ja yksi laulua</i> 1898)
Omistus	”Neiti Erna Gräsbeckille omistettu” (yksinlauluversio)
Käsikirjoitus	Ei tunneta; KK Ms Mus 163 Melartin (lauluääni ja piano); KK Ms Mus 168:5 (luonnoksia lauluäänelle ja pianolle); KK Ms Mus 163:10
Ensiesitys	30.3.1901 – Aino Halonen ja Tekla Lydecken – Porin palokunnantalo
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Sovitukset	Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)
Lisätietoja	• Melartin itse kirjoitti 3.2.1899 kotiväelle saaneensa valmiiksi pyydetty neljä laulua, kolme kuoroa ja kaksi tanssia Leinon näytelmään. <i>Irma impi</i> ei sisälly tunnettuun näytelmämusiikin aineistoon, mutta mahdollisesti se on ollut se neljäs laulu. Laulu on ollut olemassa viimeistään keväällä 1901, jolloin Aino Halonen lauloi sen Porissa. Hyvin luonnosmainen käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5 ei anna viitteitä syntyajastaan, ei myöskään yhteydestä näytelmämusiikkiin, jonka käsikirjoitusaineisto on pääosin kadonnut. Kustantajalle toimitettu yksinlauluversion käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin on valmis 7-sivuinen nuotinnos, jonka etusivun alareunaan on merkitty ”ej tryckt”. Omistus on vain tässä käsikirjoituksessa. Kustannussopimus yksinlaulusovituksesta allekirjoitettiin 21.4.1906. Melartinille maksettiin 75 markkaa (332 €). Kustannusnumeroksi on merkitty ”238”, mutta tämä numero käytettiin Melartinin opus 3, nro 2:n julkaisuun. Syytä laulun hylkäämiseen kustantamossa ei tiedetä. • Melartin mainitsee laulun varhaisessa teoslistauksessaan <i>År 1906</i> ilman opusnumeroa, mutta myöhemmän teosluettelonsa säveltäjä on tehnyt selvän merkinnän ”ej utkommen!”. • Teosluettelossa on myös ilmaistu, että orkesteriversio on alkuperäinen: ”ballad för sopran och orkester, klaverutdrag”. Ehkä laulun julkaisemattomuuden takia Melartin on vielä merkinnyt muistiin ”sjungen offentligt av bl. a. Erna Gräsbeck”. Esitys tapahtui Melartinin sävellyskonsertissa 1.2.1905. • Opuksen kaksi ensimmäistä laulua esiintyvät joskus yhteisellä otsikolla <i>Zwei Balladen</i>. Tässä luettelossa on noudatettu Melartinin teosluettelon ratkaisua, jossa opuksella ei ole yhteistä otsikkoa. • Leinon teksti on mukana vasta vuonna 1905 julkaistussa <i>Meiram</i>-näytelmän versiossa, jossa se on nimetty ”Mirjamin lauluksi nro 2” ja kirjoitettu muodossa ”Irma-impi”.

La torre di Nerone, op. 31, nro 2

Narra la mama, e ancor n’ha orrore il popolo

Lauluääni ja piano

Moderato, poco allegro

Sävelletty	Joulukuussa 1904 Liperissä
Teksti	August von Platen (<i>Der Turm des Nero</i> 1834), italiantekstinen käännös Giosuè Carducci
Omistus	”An Ettore Gandolfi”
Käsikirjoitus	Ei tunneta; KK Ms Mus 168:1; SibA Mel 22:475 (partituuri); SibAO 56.909 (orkesterin äänilehdet)
Ensiesitys	22.4.1906 – Ettore Gandolfi ja Karl Ekman – Helsingin musiikkiopisto
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin)
Lisätietoja	• Käsikirjoituksessa on päiväys ”Liperi XII.04” ja omistus ”Al mio buen amico Ettore Gandolfi”. Lyijykynällä on myöhemmin lisätty opusnumero ”Op. 31.2”. Marginaalissa on huomautus ”Om detta sjunges utan orkesterakkompagnement kan här ett språng göras i pianostämman från * till *!” • Melartinin teosluettelossa on laulun kohdalla seuraava selostus: ”Ballad för basbaryton och orkester, partitur, klaverutdrag, manuscript / sjungen offentligt både med piano och orkester av Ettore Gandolfi i Hfors och utlandet”. Dokumenttien valossa näyttää siltä, että Melartin on ajatellut laulun orkesterilla säestettäväksi, mutta on silti tehnyt ensin pianoversion. Teoksen instrumentointi on saattanut tapahtua useampaan kertaan, mahdollisesti Gandolfilta suoraan tulleen palautteen perusteella. Ainakin taskukalentereissa olevien merkintöjen perusteella Melartin ja Gandolfi olivat useamman vuoden hyvin ak-

tiivisesti yhteydessä. Teos on instrumentoitu taskukalenterissa olevan merkinnän mukaan alustavasti 10.6.1906, mutta Melartin työskenteli asian kimpussa myös alkuvuodesta 1907. Orkesteripartituurin ensimmäisen sivun oikeassa yläreunassa on tästä huolimatta vuosiluku 1905, todennäköisesti viittamassa sävellyksen valmistumisaikaan.

- Kustantaja Lindgren kirjoitti kirjeessään 6.6.1906 Melartinille seuraavasti: "Om 'Torre di Nerona' kunna vi ju sedan i höst närmare tala". (KK Coll. 530) Ilmeisesti hanke ei koskaan kuitenkaan edennyt, sillä laulusta ei ole löytynyt toteutunutta julkaisua.

- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa laulun sanoittajaksi on merkitty virheellisesti Annie Vivanti (Catalogue 1961, s. 71)

- KARL AUGUST GEORG MAXIMILIAN GRAF VON PLATEN-HALLERMÜNDE (24.10.1796 – 5.12.1835) oli saksalainen runoilija ja näytelmäkirjailija. Carduccin italiankielinen käännös julkaistiin kokoelmassa *Odi barbare* vuonna 1877.

Betlehems stjärna, op. 31, nro 3

Gläns över sjö och strand stjärna ur fjärran – Betlehemin tähti (Oi tähti kaukainen, hohtaen loista)

Sekakuoro, sopraano, piano, harmoni ja viulu

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Joulukuu 1897

Teksti Viktor Rydberg (*Vapensmeden* 1891), suomennos Hilka Norkamo

Käsikirjoitus SibA Mel 5:27 (partituuri); SibA Mel 5:28 (viulun äänilehti); SibA Mel 5:28 (harmonin äänilehti); SibA Mel 18:290 (äänilehtiä sopraanolle ja kuorolle sekä tekstitön pianopartituuri)

Ensiesitys 15.12.1897 – sopraano Sofie Airaksinen, oppilaskuoro, Carl Kihlman (viulu), Ingeborg Hymander (piano) ja Olga Tavaststjerna (harmonia) – Helsingin musiikkiopisto

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu alkuperäisessä muodossaan

Muut julkaisut Fazer *Betlehems stjärna* 1979 FM05823-0 (sovitus sekakuorolle)

Sovitukset Sekakuoro (Erkki Melartin?)

Lisätietoja

- Käsikirjoitus SibA Mel 5:27 on 24-sivuinen partituuri, jonka etusivulla on vuosiluku 1897.

- Karl Flodin arvioi musiikkiopiston ensiesitystä näin: "Musikaftonen i går bjöd på en ny, vacker komposition af den begåfvade tonsättaren E. Melartin, 'Betlehems stjärna', för sopransolo, blandad kör, violin, klaver och harmonium. (...) Körsatsen var intressant och klangvärkan af densamma jämte och ackompanjerande instumenten och sopransolot öfverraskande vacker." (Nya Pressen 16.12.1897) Uudessa Suomettaressa Flodin oli vielä kehuampi: "Paitsi yllämainittuja numeroita oli ohjelmassa vielä yksi uusi sävellys, nim hra E. Melartinin 'Betlehems stjärna' sopraani-soololle, sekaköörille, viululle, piaanolle ja harmoonille. Tästä sävellyksestä ei voi muuta kuin suurinta kiitosta lausua. Se on taidolla ja – mikä parempi on – välittömällä inspiratsioonilla tehty. Se sentähden vaikuttaa lämmitävästi kuulijan mieleen. (...) Allekirjoittaneeseen teki tämä sävellys syvän, pysyväisen vaikutuksen." Uusi Suometar 16.12.1897)

- Sekakuorosovituksen julkaisemisesta tehtiin sopimus 12.9.1979. Myös suomenkielinen käännös lienee tehty samassa yhteydessä.

- ABRAHAM VIKTOR RYDBERG (18.12.1828–21.9.1895) oli ruotsalainen runoilija. Teksti on peräisin historiallisesta romaanista *Vapensmeden*, missä se on asesepä Gudmundin tyttären Margitin laulu luvussa "På mästare Gudmunds brygga". Laululla ei ole romaanissa otsikkoa, nimi "Betlehems stjärna" tuli käyttöön vasta Alice Tegnérin tunnetun sävellyksen myötä vuonna 1893.

- HILKKA MARI NORKAMO (18.11.1910–24.3.2004) oli suomalainen kuoronjohtaja ja kääntäjä.

Serenadi, op. 31, nro 4, E-duuri

Jousiorkesteri (osassa 4 myös sooloviulu)

1. Alla Marcia *Allegro* 2. Idyll *Andantino* 3. Menuetto *Moderato allegretto* 4. Canzone *Larghetto* 5. Gavotte-Rondo
Molto moderato e grazioso

Sävelletty	1904-1906
Omistus	“Fru Statsrådinnan Emma Saltzman och Herr verkl. Statsrådet Fr. Saltzman tillegnad”
Käsikirjoitus	SibA Mel 5:39 (partituuri); HKO (orkesterin äänilehdet); SibAO 222 (orkesterin äänilehdet osista nro 1-3); SibA Mel 20:379 (osan nro 1 luonnos); Kansallisarkisto (Ester Ståhlberg 97, osa 2)
Ensiesitys	28.11.1904 – Musiikkiyhdistyksen jousikvartetti ja opiston ylemmät jousiluokat, johtajana Erkki Melartin – Helsingin musiikkiopisto (yksityisesti Salzmannien hopeahääpäivänä jo aikaisemmin)
Ensijulkaisu	Edition Pine <i>Serenade for String Orchestra op. 31</i> 1993 PINE14
Lisätietoja	▪ Ensimmäisen osan käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 20:379 on päiväys ”Hfors 9.10.1904”. ▪ Nimimerkki ”A. U.” arvioi uuden sarjan julkista ensiesitystä myönteisesti: ”Erkki Melartin mötte med en ny komposition, Serenad för stråkorkester, komponerad för och första gången utförd vid statsrådet och statsrådinnan Salzmanns silfverbröllop för någon tid sedan. Trots sin karaktär af tillfällighetskomposition är Serenaden af en angenäm verkon genom genomgående finska ton och den friska lif och den festliga prägel som karaktärisera de två yttersatserna Alla marcia och Menuetto. (...) Hr Melartin framropades upprepade gånger.” (Hufvudstadsbladet 29.11.1904) ▪ Sävelettären toimitus tiesi jostain syystä vasta syksyllä 1908 kertoa teoksen valmistumisesta: ”Orkesterille on hra Melartin säveltänyt (...) 5-osaisen jouhiorkesteriserenaadin (E-duur) (Säveletär 1908, nro 18, s. 197) Myös konserttien järjestäjillä oli teoksen taustasta ja rakenteesta puutteellista tietoa: ”(...) urfördes Melartins nya komposition ’Serenad’ för stråkorkester. Detta verk som omfattar trenne satser, ’Menuetto’, ’Idyll’ och ’Gavott’-Rondo, är åter ett talande bevis på den snillrika och af mångsidighet så stark understödd inspiration, hvilken alltid varit den mest värkningfulla uti Erkki Melartins tonskapelser.” (Östra Finland 5.12.1909) Olisiko Melartin itse todennut alkuperäisen viisi-osaisen sarjan viulusooloineen liian hankalaksi maaseutuorkesterille? Ainakin hän näyttää jossain vaiheessa koonneen serenadista kolmiosaisen kokonaisuuden (I. Alla marcia, II Idylle, III Menuetto), josta tunnetaan orkesterin äänilehdet. Myös tässä edellä viitatussa konsertissa Melartin oli itse kapellimestarina, joten myös ”uutuutena” soitettu kolmiosainen kokonaisuus on ollut hänen oma ratkaisunsa ja ehkä myös lehden välittämä informaatio oli Melartinilta peräisin. Teosluettelossa <i>År 1906</i> on maininta ”2 satser till stråkserenade”, eli oletettavasti Melartin tässä viittaa kolmiosaisen kokonaisuuden täydentymiseen viisiosaiseksi. ▪ Osaa <i>Idyll</i> Melartin esitti paljon myös muusta sarjasta erillään, yleensä ilman viittausta osan alkupeiräiseen yhteyteen. Kuitenkin konsertin 28.3.1911 käsiohjelmassa on erikseen mainittu ”Idyll ur serenaden op. 30 / Andante ur stråkkvartetten op. 62 / för stråkinstr.”. Tuntemattomasta syystä Melartin on lahjoittanut osan orkesteripartituurin käsikirjoituksena Hällströmien perheelle vuosina 1914-1916. Se on Ester Ståhlbergin arkistossa Kansallisarkiston kokoelmassa, jonka nuottimateriaali koostuu pääosin painettujen nuottien korjausvedoksista. Syytä tällaisten lahjoittamiseen ei tiedetä. ▪ Timo Hongisto toimitti ja julkaisi teoksen vuonna 1993, kun Melartin oli joitakin vuosia tekijänoikeudellisesti vapaa säveltäjä. Tässä julkaisussa on opusnumerona 31 ja osina I. Alla marcia, II. Idylle, III. Menuetto ja IV. Gavotte-Rondo. Julkaisun lyhyessä esipuheessa ei kerrota teoksesta tai selitetä, miksi osa <i>Canzone</i> on jätetty pois. Ehkä siksi, että kyseinen osa sisältää myös sooloviulun osuuden. ▪ Opus 31 on outo sekoitus laulu- ja soitinmusiikkia. Melartinin teosluettelossa opusnumero onkin jaettu alaryhmiksi op. 31a ja 31b, mutta toisaalta osat on numeroitu juoksevasti. Todennäköisesti opusnumerointi onkin suhteellisen myöhäinen ratkaisu, johon ei ole kannustanut julkaiseminen, kuten tavallista, vaan todennäköisesti vain tarve saada teokset opusluetteloon jälkikäteen. Kirjeessä Karl Hällströmille 4.4.1910 on Melartinin viittaus senhetkisiin ajatuksiin opusnumeroinnista: ”Kysy Funtekilta josko seisoo opusluku kirjoitettuna Intermezzon partituurissa, siinä tapauksessa se gällää. Muuten voit panna koko kappaleen (nimi on Serenade für Streichorchester) opus 30a:n alle ja kutsua Betlehems stjärnaa op. 30b:ksi.” (Kansallisarkisto, Ester Ståhlberg 30) Loppujen lopuksi Melartin antoi opuksen nro 30 kahdelle ensimmäiselle sinfonialleen. ▪ FREDRIK SALTZMAN (19.10.1839 – 4.3.1914) oli suomalainen kirurgi, jonka arvonimi ”todellinen valtioneuvos” (deistvitelnyi statski sovjetnik, действительный статский советник) oli Venäjän keisarikunnassa ja Suomen suuriruhtinaskunnassa käytetty neljännen luokan virka-arvo, joka vastasi armeijan arvoa kenraalimajuri. EMMA SALTZMAN (1853-1934, os. Ruin) oli Fredrik Saltzmanin puoliso.

Rosa rorans bonitatem, op. 32, nro 1

Rosa rorans bonitatem, stella stillans claritatem – O, Madonna, sänk dig neder til en syndare – O, Madonna, beug' dich nieder

Lauluääni ja piano

Andante

- Sävelletty** 1900 – toukokuu 1906
Teksti Birger Mörner, saksankielinen käännös Woldemar Kolpytschew, suomennos Ilta Koskimies
Omistus ”Fru grefvinnan Ebeth Mörner tillegnad”
Käsikirjoitus SibA Mel 23:503; SibA Mel 22:480 (lauluääni ja orkesteri): KK Coll. 790:86 (lauluääni ja orkesteri); Yle YN2522 (orkesteripartituuri ja kopistin tekemät orkesterin äänilehdet)
Ensijulkaisu HNM *Rosa rorans bonitatem, op. 32 n:o 1* 1906 HNM491
Lisäjulkaisut Fazer *Rosa rorans bonitatem, op. 32 n:o 1* FM491; *Yksinlauluja 2* 2000
Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin 8.1.1907)
Lisätietoja
 - Ajoitusarvio perustuu käsikirjoitukseen SibA Mel 23:503, jossa on päiväyksenä ”Rom 1900” ja taskukalenterin merkintään ”5/1906”. Teksti alkaa latinankielisellä säkeellä jatkuen ruotsinkielisenä.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
 - Taskukalenterimerkintöjen mukaan Melartin teki laulusta orkesteriversion Ida Ekmania ajatellen: ”Instrumenterat Rosa rorans åt Ida Ekman” (3.1.1907).
 - Kustannussopimus allekirjoitettiin 2.7.1906. Melartinin palkkio oli 75 markkaa (332 €).
 - Diplomaatti, kreivi KARL BIRGER MÖRNER AF MORLANDA (5.5.1867–10.3.1930) oli myös kirjailija, joka pyrki keräämään aikansa kulttuuripersoonia linnaansa Mauritzbergiin. Teos on omistettu Mörnerin ensimmäiselle puolisolle EBETH MÖRNERILLE (os. Anna Viktoria Sofia Elisabeth Brink, 7.5.1873–10.3.1941). Pariskunta oli naisimissa 1893–1908. Marianne Mörner oli heidän tyttärensä.

Die heil'gen drei Könige, op. 32, nro 2

Die heil'gen drei Könige aus Morgenland – De helige tre konungar (De helige kungar af Österland)

Lauluääni ja piano

Allegro moderato

- Sävelletty** 1906
Teksti Heinrich Heine, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus Ei tunneta; KK Ms Mus 168:1 (lauluääni ja orkesteri, Melartin); SibA Mel 26:1119 (lauluääni ja orkesteri, Sandberg); SibA Mel 27:1131 (lauluääni ja orkesteri, Funtek)
Ensijulkaisu HNM *Die heiligen drei Könige Op. 32 No 2* 1907 HNM579
Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 14.10.1910); lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin Gallspach 10.7.1927); lauluääni ja orkesteri (Sven Sandberg 23.5.1944) (2222 4300 10 0, str, voc solo)
Lisätietoja
 - Melartinin taskukalenterissa on 5.9.1906 merkintä ”Skref rent Die heiligen drei Könige”. Kustannussopimus allekirjoitettiin 3.5.1907. Melartinin palkkio oli 75 markkaa (321 €).
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri ja nimen perässä on ilmaisu ”(fuga)”. Teosluettelossa *År 1906* laulu on vielä ilman opusnumeroa, mutta kustannussopimukseen se on jo merkitty.
 - Melartinin oman orkesteriversion käsikirjoituksessa KK Ms Mus 168:1 on teksti ”Erkki Melartin / op 32 No 2 / Die heiligen drei Könige / (H. Heine) / Fuge / Für eine Singstimme mit Orchester / Partitur”. Lopussa on päiväys ”Instr. Gallspach 7.-10.7.1927”. Sandbergin sovitusta lienee syntynyt Ture Aran aloitteesta. Funtekin varhaisen sovituksen taustoja ei tiedetä.
 - Ture Ara lauloi laulun 2.7.1930 Gallspachissa järjestetyssä hyväntekeväisyyskonsertissa (”Wohltätigkeits-Konzert”) Melartinin säestämänä. Monissa Melartinin käsikirjoituksissa sävellyspaikkana esiintyvä Gallspach sijaitsee Itävallan pohjoisosassa. Siellä toimi VALENTIN ZEILEISIN (7.10.1873–15.7.1939) kokeellisia hoitoja (mm. radioaaltoja) tarjonnut Zeileis-instituutti, jonka palveluita Melartin käytti vuodesta 1926 lähtien. Gallspachissa Melartinilla oli mahdollisuus tavata ”henkinen opettajansa” SAHIB, jonka tarkempi henkilöllisyys ei ole selvinnyt. Tapaamisilla oli taskukalenterimerkintöjen perusteella suuri merkitys Melartinin henkiselle hyvinvoinnille ja ehkä myös luomiskyvylle.

Onneni saari, op. 32, nro 3

Unteni mailla onneni saari on oma – Min lyckoö (Drömland, hos dig min lyckodröms ö är belägen)

Lauluääni ja piano

Andantino semplice / Hyvin yksinkertaisesti, ei liian hitaasti

Sävelletty	30.12.1914
Teksti	Jussi Snellman (<i>Ristimiekka</i> 1929), ruotsinkielinen käännös Joel Rundt
Omistus	”Ruth Sibeliukselle omistettu”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:1; SibAO 56.864 (orkesterisovituksen partituuri ja orkesterin äänilehdet)
Ensiesitys	8.1.1915 – Dagmar Parmas ja Kosti Vehanen (käsikirjoituksesta)
Ensijulkaisu	HNM <i>Onneni saari, Op. 32 N:o 3</i> 1915 KGF883
Lisäjulkaisut	Fazer <i>Onneni saari</i> FM883; <i>Yksinlauluja 1</i> 1999
Sovitukset	Orkesteri (Sulho Ranta, Sysmä 7.7.1940)
Lisätietoja	▪ Melartinin taskukalenterissa on 30.12.1914 merkintä ”Komponerat Jussis ’Onneni saari’ och sände den.” Snellman julkaisi monia varhaisempia runojaan ainoaksi jääneessä kokoelmassa vuonna 1929. ▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 19.1.1915. Melartinin palkkio oli 100 markkaa (355 €). Opusnumero näyttää jälkikäteen tehdyiltä sekä sopimuksessa että kustantajalle tarkoitettussa käsikirjoituksessa. Se onkin ymmärrettävää, koska sävellys valmistui melkein 10 vuotta myöhemmin kuin opuksen kaksi muuta teosta. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty As-duuri. ▪ Ruotsinkielinen käännösteksti tuli mukaan vasta toisessa laitoksessa (FM883). Käännöksen käsikirjoitus on säilynyt sävellyskäsikirjoituksen yhteydessä. ▪ Omistuksen kohteena ollut Jean Sibeliuksen toiseksi vanhin tytär RUTH SIBELIUS (23.11.1894–22.6.1976) avioitui heinäkuussa 1916 laulutekstin tekijän Jussi Snellmanin kanssa. Omistuksen aikaan Ruth Sibelius ja Snellman olivat jo seurustelusuhteessa, mihin oletettavasti tekstikin viittaa. Isä-Sibelius suhtautui liittoon hyvin torjuvasti ja kauhisteli tilannetta mm. päiväkirjassaan 4.4.1915 tylyin sanoin, koska arveli Ruthin menevän säälistä naimisiin itseään 18 vuotta vanhemman ”poikamiehen, teosofin ja vegetariaanin” kanssa. ▪ SAMULI JOHANNES (JUSSI) SNELLMAN (28.6.1879–25.4.1969) oli Melartinin pitkäaikainen työtoveri, tekstien tekijä ja kääntäjä sekä teosofiystävä. Miehet tapasivat ensimmäisen kerran ilmeisesti kesäkuussa 1902 Antreassa ja molemminpuolinen kiintymys säilyi Melartinin kuolemaan asti. Jussi Snellmanin tehtäväksi Melartin myös jätti kirjeenvaihtonsa läpikäymisen ja julkisuuteen sopimattomien dokumenttien hävittämisen säveltäjän kuoleman jälkeen. ▪ ANDERS JOEL RUNDT (3.12.1879–2.6.1971) oli suomenruotsalainen opettaja, toimittaja, runoilija ja kääntäjä, joka teki Melartinille runsaasti käännöksiä.

Klavierstücke, op. 33

Små variationer, op. 33, nro 1

Pieniä variatiooneja – Pieniä variationeja – Kleine Variationen

Piano

Andante semplice

Sävelletty 1906

Omistus "Fröken Toni Leontjeff tillegnade"

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Lindgren *Små variationer* 1906 AEL337

Lisäjulkaisut Lindgren *Små variationer* AEL782

Lisätietoja

- Sävellyksestä ei ole säilynyt mitään käsikirjoitusaineistoa. Kustantaja Lindgrenin säilyneiden kirjeiden perusteella vaikuttaa siltä, että nimellä *Pieniä variationeja* luetteloissa esiintyvä orkesteriversio on ollut alkuperäinen, pianoversio siitä tehty sovit. Lindgrenin kirjeessä 5.7.1906 on viittaus uuteen joistakin uusista orkesterisävellyksistä ja niistä tehdyistä pianosovituksista, joista Lindgren on kiinnostunut. Kirjeessään 27.8.1906 Lindgren mainitsee saaneensa "Små variationer" -nimisen teoksen. Esimerkiksi Nya Pressen mainosti tätä pianosovitusta 23.10.1906 otsikolla "Nya musikalier".
- Teosluettelossaan Melartin ei viittaa millään tavalla orkesteriversioon, mikä on poikkeuksellista kyseisessä luettelossa. Mitään varsinaisia dokumentteja tästä orkesteriversiosta ei tunneta, mistä syystä teosta käsitellään tässä pianosävellyksenä.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.
- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on kirjaus "Little Variations" (Catalogue 1961, s. 69). On epäselvää, mistä tieto orkesteriversiosta on päätynyt tähän luetteloon.
- Painetussa kansallisbibliografiassa on nuotille merkitty virheellinen julkaisuvuosi 1905.
- ANTONIE "TONI" LEONTJEFF (1861–1922?) oli suomalainen pianisti ja pianonsoiton opettaja, Melartinin työtoveri Helsingin musiikkiopistossa vuoteen 1922 saakka.

Etyde, op. 33, nro 2

Etydi pianolle, E-duuri – Etude

Piano

Allegro moderato

Sävelletty 1897

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6 (kaksi eri käsikirjoitusta)

Ensijulkaisu Westerlund *Etyde Op. 33 No. 2* 1916 REW75

Lisätietoja

- Vanhemmassa käsikirjoituksessa on lyijykynällä lisätty opusnumero "33 Nr 2" ja "Komp. 1897". Sävellysvuosi on merkitty myös painettuun nuottiin. Uudemmassa, kustantajalle tarkoitettussa käsikirjoituksessa sävellysvuosi on kirjoitettu musteella, mutta opusnumero puuttuu.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 3.11.1915. Melartinin palkkio on tässä sopimuksessa sulautettu yhteen opuksen 92 (*Pennteckningar*) kanssa niin, että kokonaissumma oli 500 markka (1778 €). Myös tässä sopimuksessa sävellysvuosi 1897 on merkitty näkyviin, ehkä sävellyksen iän takia.
- Varhaisessa teosluettelossa tämä *Etyde* on opus 33, nro 3, ja vastaavasti *Träskodans* nro 2. Tämä on järjestys myös myöhemmissä Melartinin teosluettelossa. Tässä luettelossa on kuitenkin pitäydytty julkaisuissa oleviin järjestysnumeroihin.

Träskodans, op. 33, nro 3

Puukenkätanssi – Holzschuhtanz

Piano

Allegro moderato

Sävelletty 1906 tai aikaisemmin?

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6

Ensijulkaisu Westerlund *Träskodans – Puukenkätanssi Op. 33 No 3* 1922 REW545

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on opusnumero “Op. 33 No 3”, joka on lisätty jälkikäteen lyijykynällä.
- Käsikirjoituksen mukana on säilynyt painetun nuotin kannen värillinen vedos, jonka alanurkassa on Breitkopf & Härtelin leima ja päiväys 9.11.1921. Kustannussopimus allekirjoitettiin Lindgrenin kanssa 28.11.1915, mutta painatus alkoi – nyt Westerlundin kustantamossa – vasta 27.3.1922. Melartinin palkkio oli 150 markkaa (533 €).
- Teoksen synty- ja julkaisuajalla ei todennäköisesti ole mitään yhteyttä. Opuksen muut teokset ovat syntyneet vuosina 1906 ja 1897, ja tämäkin sävellys lienee samalta aikaväliltä. Tätä käsitystä tukee maininta varhaisessa teosluettelossa, joka päättyy opukseen 49.

Lastuja III, op. 34

Spånor III – Späne III – Chips III

Praeludium, op. 34, nro 1

Piano
Andantino

- Sävelletty** 1906 tai aikaisemmin
Omistus “Fru Heléne Westerlund tillegnade”
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu Lindgren *Lastuja III* 1906 AEL336
Lisäjulkaisut Lindgren *Lastuja III* 1920 AEL783; Augener *Chips – Third suite for pianoforte Op. 34* 1923 (Album series 153; 15474); Hansen *Spånor III Op. 34* 1926, Nro 2481, 18831
Sovitukset Orkesteri (Erkki Melartin)
Lisätietoja
 - Melartinin orkesterisovitus on mainittu teosluettelossa, mutta siitä ei ole löytynyt dokumentteja.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.
 - Kustantaja Lindgren oli huolissaan siitä, ettei Melartin ilmeisesti ollut ehdottanut sarjalle muuta nimeä kuin “4 pianostycken”. “Det låter så tort”, valittaa Lindgren kirjeessään 5.7.1906 ja ehdottaa “Skizzen II, Spånor III, Bagateller eller något dylikt”. Melartin kuunteli kustantajan toiveita, sillä 27.8.1906 Lindgren saattoi ilmoittaa kirjeessään: “Emottag idag korrektur till ‘Spånor III’ och ‘Små variationer’”. (KK Coll. 530) Melartinin palkkio oli 150 markkaa (660 €).
 - HELÉNE EMILIA WESTERLUND (os. Pentzin, 15.1.1860–12.12.1910) oli nuottikustantaja ROBERT EMIL WESTERLUNDIN (15.1.1859 – 5.6.1922) puoliso. Melartin omisti rouva Westerlundille opuksen 34 lisäksi myös laulun *A rivederla*, EM001.

Berceuse, op. 34, nro 2

Piano
Semplice

- Sävelletty** 1906 tai aikaisemmin
Omistus “Fru Heléne Westerlund tillegnade”
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu Lindgren *Lastuja III* 1906 AEL336
Lisäjulkaisut Lindgren *Lastuja III* 1920 AEL783; Augener *Chips – Third suite for pianoforte Op. 34* 1923 (Album series 153; 15474); Hansen *Spånor III Op. 34* 1926, Nro 2481, 18831
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Au revoir, op. 34, nro 3

Piano
Andante

- Sävelletty** 1906 tai aikaisemmin
Omistus “Fru Heléne Westerlund tillegnade”
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu Lindgren *Lastuja III* 1906 AEL336
Lisäjulkaisut Lindgren *Lastuja III* 1920 AEL783; Augener *Chips – Third suite for pianoforte Op. 34* 1923 (Album series 153; 15474); Hansen *Spånor III Op. 34* 1926, Nro 2481, 18831
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.

Suomalainen tanssi, op. 34, nro 4

Finsk dans – Finnischer Tanz

Piano

Andante mobile

Sävelletty	1906 tai aikaisemmin
Omistus	“Fru Heléne Westerlund tillegnade”
Käsikirjoitus	Ei tunneta; SibA Mel 24:928 (Funtekin orkesterisovitus)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Lastuja III</i> 1906 AEL336
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Lastuja III</i> 1920 AEL783; Augener <i>Chips – Third suite for pianoforte Op. 34</i> 1923 (Album series 153; 15474); Hansen <i>Spånor III Op. 34</i> 1926, Nro 2481, 18831
Sovitukset	Orkesteri (Leo Funtek, 12.7.1914)
Lisätietoja	▪ Painetun nuotin osaa 4 <i>Suomalainen tanssi</i> ei ole mainittu kaikissa teosluetteloissa, joissa <i>Orientale</i> on numerona 4. Melartin mainitsee kuitenkin kaikki nämä osat teosluettelossaan, jossa <i>Suomalainen tanssi</i> on selkeästi lisätty jälkikäteen osan <i>Orientale</i> järjestysnumeroa korjaten. Osan <i>Orientale</i> käsikirjoituksessakin on opusnumeroa jälkikäteen korjailtu, ja se on voinut alun perin olla jokin muu 3-alkuinen numero kuin 34. ▪ Leo Funtekin tekemä sovitus on soitinnettu harpulle ja jousiorkesterille.

Orientale, op. 34, nro 5

Piano

Moderato allegretto

Sävelletty	1906 tai aikaisemmin
Omistus	“Fru Heléne Westerlund tillegnade”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:1
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Lastuja III</i> 1906 AEL336
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Lastuja III</i> 1920 AEL783; Augener <i>Chips – Third suite for pianoforte Op. 34</i> 1923 (Album series 153; 15474); Hansen <i>Spånor III Op. 34</i> 1926, Nro 2481, 18831
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty G-duuri.

Pienoiskuvia II, op. 35

Miniatyrer för piano II

Venezialainen ilta, op. 35, nro 1

Veneziansk afton – Venezianischer Abend

Piano

Moderato

- Sävelletty** 1906?
Omistus ”Omistettu Ivar veljelleni / Min bror Ivar tillegnad / Meinem Bruder Ivar”
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu Lindgren *Pienoiskuvia II* 1906 AEL345
Lisäjulkaisut Lindgren *Pienoiskuvia II* 1912, AEL784; Fazer *Pienoiskuvia II* W10784-7; Hansen *Miniatyrer II for piano : op. 35* 1926, Nro 2483, 18833
Sovitukset Orkesteri (Sven Sandberg 5.6.1956)
Lisätietoja
 - Melartinin taskukalenterissa 23.7.1906 oleva merkintä saattaa viitata tähän teokseen: ”Skref en barcarole till de nya miniatyrer.” Opuksen kaikkien osien käsikirjoitukset ovat kadoksissa.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty f-molli.
 - Kokoelma kuuluu Melartinin parhaiten myyneisiin opuksiin. Vuoteen 1983 mennessä sitä oli painettu jo 6000 kappaletta.
 - Melartin mainitsee tämän opuksen kappaleet varhaisessa teoslistauksessaan *År 1906*, mihin teoksen ajoitusarvio perustuu julkaisuvuoden lisäksi.
 - Sven Sandbergin sovituksesta on olemassa Yleisradion kantanauha vuodelta 1957 (George de Godzinsky ja Radion viihdeorkesteri), mutta sen käsikirjoitus on kadoksissa.

Iltatunnelma, op. 35, nro 2

Aftonstämning – Abendstimmung

Piano

Andantino

- Sävelletty** 1906 tai aikaisemmin
Omistus ”Omistettu Ivar veljelleni”
Käsikirjoitus Ei tunneta; Yle YN2349 (partituuri ja orkesterin äänilehdet); Yle YN8221 (sektettisovitus)
Ensijulkaisu Lindgren *Pienoiskuvia II* 1906 AEL345
Lisäjulkaisut Lindgren *Pienoiskuvia II* 1912, AEL784; Fazer *Pienoiskuvia II* W10784-7; Hansen *Miniatyrer II for piano : op. 35* 1926, Nro 2483, 18833
Sovitukset Orkesteri (Aarne Nurminen)
Sektetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja
 - Mahdollisesti tähän sävellykseen viittaa Melartinin taskukalenterissa 12.7.1906 oleva merkintä ”Skref ett pianostycke ’Stämning’.” Stämning-nimistä sävellystä ei tunneta.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty D-duuri.
 - Aarne Nurmisen nimellä *Kesäisiä kuvia* tekemä orkesterisovitus käsittää opuksen osat 2, 6, 7 ja 4.
 - Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on merkintä ”Kesäisiä kuvia (Summer Scenes)” (Catalogue 1961, s. 68). Tällä viitattaneen Aarne Nurmisen tekemään orkesterisarjaan.

Valitus, op. 35, nro 3

Klagan – Klage

Piano

Andante

Sävelletty	1906 tai aikaisemmin
Omistus	“Omistettu Ivar veljelleni”
Käsikirjoitus	Ei tunneta; SibM Smp6473 (huilu ja piano); SibA Mel 15:99 (sovitus viululle ja pianolle); SibA Mel 20:447 (sovitus orkesterille)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Pienoiskuvia II</i> 1906 AEL345
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Pienoiskuvia II</i> 1912, AEL784; Fazer <i>Pienoiskuvia II</i> W10784-7; Hansen <i>Miniatyrer II for piano : op. 35</i> 1926, Nro 2483, 18833 Harmoni: <i>Urkuharmoonialbumi 2</i> 1924
Sovitukset	Harmoni (Oskar Merikanto) Huilu ja piano (Leo Funtek, 15.7.1914) Kantele (Hannu Syrjälähti 14.3.1983) Orkesteri (Leo Funtek 13.7.1914) Viulu ja piano (Erkki Melartin)
Lisätietoja	▪ Melartinin oma sovitus viululle ja pianolle on ainoa säveltäjän tunnettu käsikirjoitus, mutta sen syntyä ei tiedetä. Käsikirjoituksessa ei kuitenkaan ole merkintää siitä, että kyseessä olisi sovitus, joten on mahdollista, että Melartin sovittikin viulukappaleensa pianolle. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty fis-molli. ▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on merkintä ”Valistus (Lamentation) (Catalogue 1961, s. 70). Merkintä viitanee Funtekin sovitukseen, vaikka suomenkielinen nimi on väärin kirjoitettu. ▪ Hannu Syrjälähten kantelesovituksesta on olemassa 14.3.1983 taltioitu kantanauha.

Aamu, op. 35, nro 4

Morgon – Morgen

Piano

Allegro leggiero

Sävelletty	1906 tai aikaisemmin
Omistus	“Omistettu Ivar veljelleni”
Käsikirjoitus	Ei tunneta; Yle YN2349 (partituuri ja äänilehdet Aarne Nurmisen sovitukseen)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Pienoiskuvia II</i> 1906 AEL345
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Pienoiskuvia II</i> 1912, AEL784; Fazer <i>Pienoiskuvia II</i> W10784-7; Hansen <i>Miniatyrer II for piano : op. 35</i> 1926, Nro 2483, 18833 Harmoni: <i>Urkuharmoonialbumi 2</i> 1924
Sovitukset	Harmoni (Oskar Merikanto) Kantele (Hannu Syrjälähti 1983)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri.

Sairasvuoteella, op. 35, nro 5

På sjukbädden – Auf dem Krankenbett

Piano
Andante

- Sävelletty** 1906 tai aikaisemmin
Omistus ”Omistettu Ivar veljelleni”
Käsikirjoitus Ei tunneta; SibA Mel 24:929 (Funtekin sovitus orkesterille); Yle YN8221 (sektettisovitus); SibM Smp6471 (sovitus huilulle ja pianolle)
Ensijulkaisu Lindgren *Pienoiskuvia II* 1906 AEL345
Lisäjulkaisut Lindgren *Pienoiskuvia II* 1912, AEL784; Fazer *Pienoiskuvia II* W10784-7; Hansen *Miniatyrer II for piano : op. 35* 1926, Nro 2483, 18833
Sovitukset Huilu ja piano (Leo Funtek, 16.7.1914)
Orkesteri (Leo Funtek 11.7.1914)
Sektetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja ▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on merkintä ”Sairasvuoteella (On a Sick-Bed)”, joka viitanee Funtekin soitukseen (Catalogue 1961, s. 70). Funtekin soituksen käsikirjoituksessa on päiväys 16.7.1914.
▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty d-molli.

Tanssi, op. 35, nro 6

Dans – Tanz

Piano
Allegro risoluto

- Sävelletty** 1906 tai aikaisemmin
Omistus ”Omistettu Ivar veljelleni”
Käsikirjoitus Ei tunneta; Yle YN2349 (partituuri ja äänilehdet Aarne Nurmisen soitukseen); Yle YN8221 (sektettisovitus)
Ensijulkaisu Lindgren *Pienoiskuvia II* 1906 AEL345
Lisäjulkaisut Lindgren *Pienoiskuvia II* 1912, AEL784; Fazer *Pienoiskuvia II* W10784-7; Hansen *Miniatyrer II for piano : op. 35* 1926, Nro 2483, 18833
Sovitukset Orkesteri (Aarne Nurminen)
Sektetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty B-duuri.

Laulu, op. 35, nro 7

Visa – Lied

Piano
Andantino moderato

- Sävelletty** 1906 tai aikaisemmin
Omistus ”Omistettu Ivar veljelleni”
Käsikirjoitus Ei tunneta; Yle YN2349 (partituuri ja äänilehdet Aarne Nurmisen soitukseen); Yle YN8221 (sektettisovitus)
Ensijulkaisu Lindgren *Pienoiskuvia II* 1906 AEL345
Lisäjulkaisut Lindgren *Pienoiskuvia II* 1912, AEL784; Fazer *Pienoiskuvia II* W10784-7; Hansen *Miniatyrer II for piano : op. 35* 1926, Nro 2483, 18833
Sovitukset Orkesteri (Aarne Nurminen)
Sektetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty f-molli.

Kehruulaulu, op. 35, nro 8

Spinnvisa – Spinnerlied

Piano

Allegro

Sävelletty 1906?

Omistus “Omistettu Ivar veljelleni”

Käsikirjoitus Ei tunneta; Yle YN7587 (sektettisovituksen äänilehdet)

Ensijulkaisu Lindgren *Kehruulaulu, op. 35 N:o 8* [1906?], AEL353

Lisäjulkaisu Lindgren *Kehruulaulu, Op. 35 N:o 8* 1913, AEL785

Sovitukset Sekstetti (Eero Koskimies)

Lisätietoja

- Tuntemattomista syistä tämä osa julkaistiin erillään muista opuksen kappaleista, vaikka on mitä ilmeisimmin ollut tarkoitettu saman kokonaisuuden osaksi. Teosluettelossa *År 1906* sävellys on mukana opuksen 35 muiden osien listauksessa.
- Ajoitusarvio perustuu oletukseen, että osa olisi syntynyt yhtä aikaa opuksen muiden osien kanssa. Mitään käsikirjoituskäsitteitä ei tunneta.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.

Jousikvartetto nro 1, op. 36, nro 1, e-molli

Kaksi viulua, alttoviulu ja sello

1. Allegro–2. Menuetto–3. Andante con variazione – 4. Rondo

Sävelletty	1896
Käsikirjoitus	Yle YN399K (kopistin tekemä partituuri); SibA Mel 13:78 (Melartinin kirjoittamat äänilehdet)
Ensiesitys	22.5.1896 – Carl Kihlman, Walter Sante, Dahlström ja Ossian Fohström – Helsingin musiikkiopisto
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu, mutta teos on levytetty
Lisätietoja	▪ Melartinin itsensä kirjoittamaa partituuria ei tunneta, vain äänilehdet. Ykkösviulun ja sellon käsikirjoituksissa on oikeassa ylänurkassa signeerauksen alapuolella opusnumero. Yläpuolelle on lisätty sulkeisiin ja hiukan eri kynällä ”(op 1896)”. Kakkosviulun ja alttoviulun käsikirjoituksissa on samat tiedot, mutta vuosiluku ja opusnumero on tehty samalla musteella. Kaikki äänilehdet on tehty vasta sen jälkeen, kun myös osa <i>Rondo</i> oli sävelletty. Luonnosmateriaalia ei ole löytynyt. ▪ Melartin sävelsi kvartetton kolme ensimmäistä osaa keväällä 1896, finaalin hän viimeisteli kesällä 1896 Martin Wegeliuksen huvilalla Pohjassa (Ranta-Meyer 1992, s. 52). ▪ Teoksen ensiesitys sai myönteistä huomiota myös päivälehdissä. Karl Flodin piti Melartinia suorastaan Sibeliukseen verrattavana olevana säveltäjänä: ”En intressant och angenäm nyhet var Erik Melartins (Kexholm) stråkkvartett (tre satser). Sedan Jean Sibelius första framträdande vid musikinstitutets uppvisningar ha dessa ej bjudit på kompositioner af en elev, så anmärkningsvärda som hr Melartins i går.” (Nya Pressen 23.5.1896) ▪ Muistoalbumissaan ”Muistoja elämäni taipaleelta” Melartin on kirjoittanut konserttiohjelman reunaan: ”Fohström sotki kauheasti (radioitiin)”. Radioidun esityksen ajankohtaa ei ole selvitetty. ▪ Tuire Ranta-Meyer on tehnyt kvartetton musiikista perusteellisen analyysin. (Ranta-Meyer 2003, ss. 38-40)

Jousikvartetto nro 2, op. 36, nro 2, g-molli

Kaksi viulua, alttoviulu ja sello

1. Allegro [energico]–2. Adagio–3. *Intermezzo* (Allegro robustamente e vivace) – *Recitativo* (Andante – Moderato) – 4. *Finale* (Allegro risoluto)

Sävelletty	1899 – Wien, toukokuu 1900
Käsikirjoitus	SibA Mel 13:79 (partituuri ja äänet)
Ensiesitys	31.1.1901 – Soittajista ei ole löytynyt tarkempia tietoja – Berliner Tonkünstlerverein
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu, mutta teos on levytetty
Lisätietoja	▪ Sävellyksen käsikirjoitusaineisto ei sisällä luonnosmateriaalia, mutta välillisesti on voitu todeta Melartinin työskennelleen tämän kvartetton ideoiden parissa jo vuodesta 1899 alkaen. Partituuri ja äänilehdet ovat kopistin tekemiä, lukuun ottamatta osan <i>Intermezzo</i> loppuun lisättyä lyhyttä jaksoa <i>Recitativo</i>, joka on Melartinin käsialalla tehty, mahdollisesti hyvin myöhäisessä vaiheessa ja liitetty äänilehtiin jälkikäteen. Ensimmäisen osan tempomerkintä on Melartinin käsialalla muutettu muotoon ”Allegro energico”, äänilehdissä se on Allegro. Partituurissa osan 2 otsikkona on ”III” ja osan 3 ”II”. Äänilehdissä tilanne on toisinpäin. ▪ Melartin viimeisteli kvartetton keväällä 1900: ”Mest har jag arbetat på min stråkkvartett. Har nu skrivit 2 nya satser och kasserat 2 af dem jag tidigare skrifvit. Inte för att de ej skulle varit bra i och för sig, men för att få större enhetlighet, dem som jag kasserat kan jag lungt spara till annat.” (Kirje kotiin 17.4.1900, siteerattu Ranta-Meyer 2003, s. 60). Kirjeessä 21.5.1900 Melartin kertoo kvartetton valmistuneen. Melartin tarkisti kvartetton partituuria kalenterimerkinnän mukaan vielä 13.9.1908. ▪ Kvartetosta tuli varsin suosittu. Se oli esimerkiksi musiikkiopiston konserteissa ohjelmistossa vuosina 1901-1950 seitsemän kertaa, tätä suosituimpia olivat vain Sibeliuksen <i>Voces intimae</i> ja Furuhielmin pianokvintetto. (Ranta-Meyer 1992, s. 90) ▪ ”Sibeliuksen kirjeessään mainitsema suomalainen kamarimusiikki-ilta pidettiin joitakin päiviä Lessmannin kotikonsertin jälkeen musiikkikorkeakoulun suuressa salissa. Ida ja Karl Ekman esittivät

Sibeliuksen lauluja ja pianokappaleita, berliiniläinen sellisti soitti Malinconian ja illan toisena suomalaisena säveltäjänimenä oli Erkki Melartin jousikvartettoineen.” (Salmenhaara 1984, s. 168)

▪ Helsingin Sanomat julkaisi 12.2.1901 nimimerkin A. U. arvion uuden kvartetton esityksestä: “Slutnummer upptog en intressant novitet. Erik Melartins Stråkkvartett i G-moll. Den talangfulle unge tonsättaren har med denna komposition skapat ett värk af betydande värde, vittnande lika mycket om sin upphofsmans stora begåfning, som allvarliga, allsidiga studier. (...) Den fängslande kompositionen spelades förtjänstfullt af hr Nováček, Laurén, Lindelöf och Corbach.”

▪ Kvartetto esitettiin Pietarissa 22.3.1908, jolloin Melartin kuuli sen Sävelettären toimittajan (todennäköisesti Heikki Klemetin) kertoman mukaan ensimmäisen kerran: ”Konsertissa esitettiin mm. Melartinin g-moll-kvartetto n:o 2. Teos on tätä ennen vaan kerran julkisesti esitetty, nim. Tonkünstlerverein konsertissa Berliinissä, niin että säveltäjä itse nyt kuuli sen ensi kertaa. Kvartetti saavutti, kuten alempana esittämistämme arvosteluista näkyy, suurta suosiota ja tulee se yleisön pyynnöstä esitettäväksi uudelleen tänä keväänä ja ensi syksynä.” (Säveletär 1908, nro 6, s. 70) Lehti lainaa useita kehuja arvosteluja venäläisistä lehdistä ja antaa ymmärtää Melartinin suosion poikineen myös kustannussopimuksen, joka ei tosin koskaan toteutunut: ”Melartinin vierailu aiheutui lähinnä siitä, että eräs venäläinen musiikkimies oli nimenomaan lähtenyt kuulemaan Melartinia Viipuriin, ja siellä innostunut tämän musiikkiin niin, että hän heti toi sen Pietariin. – Melartin on jo saanut kamarimusiikkiteoksen leen kustantajankin. Ne on tarjoutunut kustantamaan suuri pietarilainen musiikkikustannusliike Zimmermann.” (Säveletär 1908, nro 6, s. 70)

▪ Tuire Ranta-Meyer on tehnyt kvartetosta perusteellisen analyysin. (Ranta-Meyer 2003, ss. 61-63).

Jousikvartetto nro 3, op. 36, nro 3, Es-duuri

Kaksi viulua, alttoviulu ja sello

1. Allegro moderato – Presto – *Fuga*–2. Andante – Allegretto – Andante–3. *Intermezzo* (Moderato – Allegretto e poco rubato – Adagio – Andantino – Adagio) – 4. *Scherzo* (Vivace)

Sävelletty Kesä 1902

Käsikirjoitus YLE 399K (partituuri); SibA Mel 13:80 (äänilehdet ja osan nro 4 partituurin luonnos)

Ensiesitys 19.4.1903 – Viktor Nováček, Leopold Laurén, Georg Lichtenberger ja Georg Schnéevoigt – Helsingin musiikkiopiston ylimääräinen musiikki-ilta

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu, mutta teos on levytetty

Lisätietoja

- Melartin kuvailee kvartetton sävellystyötä kirjeessään isälle viikkoa ennen ensiesitystä 12.4.1903: - “Nu hålla de på att öfva min nya stråkkvartets på institutet – allt hvad tyglena hålla. Det är den som jag skref de sista dagarna i somras när jag var så sjuk.” (KK Coll. 530.23)
- Melartinin omakätistä käsikirjoitusaineistoa ei tunneta kuin päiväämätön osan *Scherzo* partituurin luonnos SibA Mel 13:80e, joka on kirjoitettu italialaiselle nuottipaperille. Partituuri ja äänilehdet ovat kopistin tekemiä. Viuluäänen lopussa on kopistin merkintä ”E. R. 19 3/4 03”, selloäänessä ”E. R. H-fors 19 6/4 03”. Partituurin on kirjoittanut puhtaaksi Sven Sandberg 24.6.1968.
- Melartin sovitti osan *Intermezzo* opuksen 16 pianokappaleeksi *Tanssilaulu II*.
- Tuire Ranta-Meyer on tehnyt kvartetosta musiikillisen analyysin. (Ranta-Meyer 2003, ss. 82-83)

Lumpeenkukka, op. 37, nro 1

Salolammen lempeä kukka – Näckrosen (Du min fagra blomma på vågen)

Lauluääni ja piano

Quasi Allegretto

- Sävelletty** 23.8.1906
Teksti Heikki Rytkönen, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Omistus ”Neiti Hanna Granfeltille omistettu”
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:1 (kaksi erilaista); Yle YN4259 (lauluääni ja orkesteri, partituuri ja orkesterin äänilehdet)
Ensiesitys 25.9.1906 – Hanna Granfelt ja Oskar Merikanto – Helsingin yliopiston juhlasali
Ensijulkaisu Lindgren *Lumpeenkukka, op. 37 N:o 1* 1906, AEL347
Lisäjulkaisut Lindgren *Lumpeenkukka, op. 37 N:o 1* AEL1002; *Yksinlauluja 1* 1999
Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Toivo Haapanen)
Lisätietoja
 - Käsikirjoituksessa on päiväys ”Liperi 23.8.06” ja myös taskukalenterissa on tälle päivälle kirjattu merkintä laulun valmistumisesta ”åt Hanna Granfelt”. Melartinin kortti Jussi Snellmanille näiltä ajoilta (Liperi 26.8.1906) on säilynyt: ”Sain juuri Hannan laulun valmiiksi, aika työläs oli kirjoittaa puhtaaksi, kun olen saanut reumatismin oikeaan käsivarteeni. En siis voinut kopioida siitä itselleni toista kappaletta. Jätä tämä siis kopioitavaksi ja anna sitte heti Hannalle jos hän on siellä, muussa tapauksessa Hahl kai tietää hänen osoitteensa.” (KK Coll. 530.25) Snellman toimi ohjeen mukaan ja Hanna Granfelt saattoi laulaa laulun ensi kerran julkisesti konsertissaan 25.9.1906, ennakkomainostenkin mukaan ”(käsikirj.)”.
 - Teosluettelossa *År 1906* laulu on vielä ilman opusnumeroa.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
 - HEIKKI RYTKÖNEN (1881–1933) oli lääkäri, joka harrasti myös runojen tekemistä.
 - TOIVO HAAPANEN (15.5.1889–22.6.1950) oli suomalainen kapellimestari ja tutkija. Hän toimi Yleisradion musiikkipäällikkönä ja Radion sinfoniaorkesterin ylikapellimestarina vuosina 1929–1950.

Ikävyys, op. 37, nro 2

Mi ikävyys, mi hämäryys

Lauluääni ja piano

Andante

- Sävelletty** 23.7.1907
Teksti Aleksis Kivi (*Kanervala* 1866)
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 20:369 (luonnos)
Ensijulkaisu Lindgren *Ikävyys Op. 37 N:o 2* 1907 AEL370
Lisätietoja
 - Käsikirjoituksessa on opusnumero jälkikäteen lisätty lyijykynällä. Luonnoksessa SibA Mel 20:369 on päiväys ”Liperi heinäkuu 1907”. Melartin kertoi laulun säveltämisestä Helmi Krohnille kirjeessä 25.7.1907: ”Olen kirjoittanut laulun Kiven runoon ’Ikävyys’. Se on minusta kuolemattoman kaunis runo; oikein pelkasin sitä säveltäessä, mutta en voinut muuta. Se ihan ’pakkasi päälle’. Kompliseerattu ja epämielinen on, mutta luulen, että jo 50 vuoden perästä siitä voi joku pitää.” (Krohn 1945, s. 97) Taskukalenterissa on 23.7.1907 merkintä ”Lagade färdig musiken till Kivis härliga ’Ikävyys’, tror på den, men vet att ingen begriper den för flera år.” 9.8.1907 Melartin saattoi todeta ”Ikävyys färdig och renskrifven.”
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty b-molli.
 - Melartinin sidotuissa nuoteissa (KK Coll. 530.34) on säveltäjän itsensä lisäämänä signeeraus kannessa sekä ruotsinkielinen otsikko ”Ledsnad” ja sanat (Hvad ledsnad djup).
 - Tuire Ranta-Meyerin mukaan *Ikävyys* on Melartinin vaikuttavimpia ja laajimpia yksinlauluja, draamaattinen ja aiempaa modernimpi. (Ranta-Meyer 2003, s. 119)

- ALEKSIS KIVI (Alexis Stenvall, 10.10.1834–31.12.1872) oli suomalainen kirjailija. Ilmeisesti Kiven lyriikka ei tätä yhtä tekstiä laajemmin koskettanut Melartinia, sillä *Ikävyys* on ainoa kerta, kun säveltäjä tarttui Kiven tekstiin. Hanke musiikista näytelmään *Kihlaus* ei sekään edennyt paria luonnosta pidemmälle.

Päivä koittaa, op. 37, nro 3

Öinen huuru hälvenee jo taivahalle – Dagen bräcker (Nattens dimma glesnar redan över leden)

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty	14.9.1907
Teksti	A. Oksanen (<i>Säkeniä II</i> 1868), vapaa ruotsinkielinen käännös Rafael Lindqvist
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Ensiesitys	25.10.1907 – Taneli Hurri ja Oskar Merikanto – Helsingin yliopiston juhlasali
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Päivä koittaa Op. 37 N:o 3</i> 1922 AEL1228
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 14.9.1907. Melartin merkitsi taskukalenteriin samana päivänä ”Komponerat en sång ’Päivä koittaa’.” ▪ Opusnumero on lisätty käsikirjoitukseen jälkikäteen lyijykynällä. Ruotsinnos on ilmaistu näin: ”Dagen bräcker – (fri försvenskning av Raf. Lindqvist)”. ▪ Ensiesityksen mainoksissa mainittiin erikseen, että laulu on uusi. ▪ Runoilija ja tutkija KARL AUGUST ENGELBREKT AHLQVIST (7.8.1826–20.11.1889) alkoi käyttää kirjailijana nimeä A. OKSANEN Kuopiossa kirjoittaessaan Snellmanin Saima-lehteen. ▪ ISAK RAFAEL LINDQVIST (15.1.1867–10.10.1952) oli suomenruotsalainen kirjailija, toimittaja ja kääntäjä, joka käytti nimimerkkejä R.L. ja R.Lst sekä pseudonyymiä Sepia. ▪ TANELI HURRI toimi Joensuussa laulajana, laulunopettajana, kanttori-urkurina ja mm. Musiikkiyhdistyksen amatööriorkesterin johtajana ja Joensuun Mieslaulajien perustajana (1911).

Illan varjot, op. 37, nro 4

Illan varjot jo lankeaa

Lauluääni ja piano

Andantino

Sävelletty	Kesä 1908
Teksti	Jussi Snellman
Omistus	”Taneli Hurrille omistettu”.
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6
Ensiesitys	16.9.1908 – Taneli Hurri ja Onni Varis – Kuopion kaupungintalon juhlasali
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Illan varjot, Op. 37 N:o 4</i> 1909 AEL391
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on opusnumero lisätty lyijykynällä, samoin nimen yläpuolelle tehty lisäys ”deutlicher / (säveltänyt)”. Myös nuottisivulle on opusnumero lisätty lyijykynällä. Melartinin taskukalenterissa on 18.8.1908 merkintä Taneli Hurrin vierailusta ja tästä laulusta muodossa ”Min nya ’Illan varjot’ ligger bra för honom. Tillegnade den till honom.” ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty As-duuri. ▪ Painetun nuotin kannessa on tekstin kirjoittajasta vain nimikirjaimet J. S. (sisäsivuilla nekin väärin eli muodossa ”I. S.”).

Zwei Lieder mit Klavier, op. 38

Drick, op. 38, nro 1

Mitt hjärta är rikt som en fylld pokal – Trink’ (Mein Herz ist so reich, wie ein Goldpokal)

Lauluääni ja piano

Allegro moderato

- Sävelletty** Elokuu 1906
Teksti Bertel Gripenberg (*Dikter* 1903), saksankielinen käännös Woldemar Kolpytschew
Omistus ”Min vän Ettore Gandolfi tillegnad”
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6 (luonnoksia)
Ensiesitys 15.9.1906 – Ettore Gandolfi ja Ingrid Savander – Kuopion kaupungintalon juhlasali
Ensijulkaisu Lindgren ”*Drick*” / ”*Trink*” 1906, AEL346
Lisäjulkaisu Lindgren ”*Drick*” / ”*Trink*” AEL1004
Lisätietoja
 - Hylätyssä käsikirjoituksessa on marginaalissa päiväys ”Liperi 23.8.06” ja vasemmassa reunassa ”Åt Ettore!” Tästä versiosta on merkintä myös Melartinin taskukalenterissa. Teosluettelossa *År 1906* laulu on vielä ilman opusnumeroa.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Es-duuri.
 - Ettore Gandolfi järjesti syksyllä 1906 useita konsertteja, joissa tämä Melartinin aivan tuore laulu oli mukana. Lehtimainosten perusteella ensiesitys oli Kuopiossa 15.9., Helsingissä Oskar Merikannon säestyksellä vasta viikkoa myöhemmin eli 21.9.1906.
 - BERTEL JOHAN SEBASTIAN GRIPENBERG (10.9.1878 – 5.5.1947) oli suomenruotsalainen runoilija.

Den svarta fjäriln, op. 38, nro 2

Den första fjäril, som jag sett’ i år – Der schwarze Falter (Ein Trauermantel war erwacht so früh im Jahr)

Lauluääni ja piano

Moderato

- Sävelletty** 1907
Teksti Oscar Levertin, saksankielinen käännös Woldemar Kolpytschew
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6
Ensiesitys 3.3.1908 – Jenny Ikonen ja Bergliot Schnedler-Petersen – Turku
Ensijulkaisu Lindgren *Den svarta fjäriln – Der schwarze Falter, op. 38 N:o 2* 1907 AEL371
Lisätietoja
 - Opusnumero on merkitty käsikirjoitukseen samalla musteella kuin muu nuotti. Sen sijaan saksankielinen käännös on lisätty jälkikäteen eri musteella, samoin sitä koskevat otsikkotiedot.
 - Melartinin taskukalenterissa on 22.4.1907 merkintä ”Skref en ny sång (Levertin)” ja 8.5.1907 ”Skref rent ’Den svarta fjäriln.’” Muutamaa päivää myöhemmin Melartin saattoi kirjata ”100 mk från Lindgren för Fjäriln.”
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.
 - Sibelius-Akatemian kirjaston arkistossa on painetun nuotin kappale, jonka kannessa on musteella teksti: ”Till fröken Alexandra Ahnger med vänskap och beundran Erkki Melartin 2.11.07”.
 - Nimimerkki Bis arvioi teosta tuoreeltaan nuotin pohjalta: ”’Den svarta fjäriln’ är en poetiskt hållen tondikt. Den melodiska gången är täck, nyanserade skära, fint tecknade. (...) Kompositionen, som hedrar sin upphofsman, blir välkommen för vänner af värdefull sångmusik.” (Hufvudstadsbladet 3.11.1907)
 - Nimimerkki Bis eli KARL FREDRIK WASENIUS (7.10.1850–10.10.1920) oli suomalainen musiikki-kauppias ja -kriitikko, joka kustansi suurimman osan Melartinin varhaistuotannosta (mm. opukset 1, 2, 4, 5, 7, 9, 15, 16, 20 ja 22).
 - JENNY IKONEN oli suomalainen laulaja, jonka tarkempia henkilötietoja ei ole löytynyt. BERGLIOT SOPHIE SCHNEDLER-PETERSEN (os. Sverdrup 28.7.1871–13.2.1949) oli norjalainen pianisti.

Hiiden miekka, op. 39

Näytelmämusiikkia sooloäänille, kuorolle ja orkesterille

Sävelletty	1906
Teksti	Eino Leino (<i>Naamioita I</i> 1905)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:2 (partituuri); KK Coll. 530.71 (äänilehtiä); KK Coll. 530.72 (pianopartituuri lauluista, kopistin tekemiä äänilehtiä); SibA Mel 23:613b (luonnos osaan nro 5); KK Coll. 530.71 (osa nro 5 lauluäänelle ja pianolle); KK Coll. 530.71 (osa nro 6 lauluäänelle ja pianolle); KK Coll. 530.71 (osa nro 10 naisäännet ja piano); KK Coll. 530.71 (osa nro 11 miesäänille); KK Coll. 530.71 (osa nro 12 lauluäänelle ja pianolle); KK Coll. 530.71 (osa nro 14 unisononaiskuoro ja piano)
Ensiesitys	16.12.1906 – Solistit, kuoro ja orkesteri Erkki Melartinin johdolla – Suomen kansallisteatteri
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu kokonaisuutena (vain sovituksia kahdeksasta osasta)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituspartituurin lopussa on Melartinin kommentti ”Lopetettu Helsingissä 6.p. Joulukuuta 1906 / Erkki Melartin”. Taskukalenterissa on syyskuulta lähtien merkintöjä sävellystyön etenemisestä. Esimerkiksi osat 19 ja 20 valmistuivat merkinnän mukaan 15.11.1906 ja vasta 6.12. Melartin saattoi kirjoittaa ”Skref sista noterna till ’H. m.’ Hurra!”. ▪ Lehistö seurasi Melartinin sävellystoimia joskus hyvin tarkasti: ”Erkki Melartin afreste i dag till Kajana, där han kommer att vistas några veckor för att fullborda musiken, ett tjugotal nummer, till Eino Leinos skådespel ’Hiiden miekka’, hvilket före jul skall uppföras på Finska teatern.” (Nya Pressen 26.10.1906) ”Erkki Melartinin musik till Hiiden miekka, Eino Leinos nya sagospel (...) omfattar inte mindre än 24 nummer (...) Orkesterpartituret omfattar 300 sidor.” (Nya Pressen 13.12.1906) ▪ ”Syyskauden [1906] uusi ohjelmisto päättyi joulun alla Eino Leinon <i>Hiiden miekkaan</i>, satunäytelmään, johon Erkki Melartin oli säveltänyt musiikin ja Hilma Liiman harjoittanut runsaat tanssinumerot. Näytelmä ei kuitenkaan menestynyt, se päinvastoin kaatui ensi-iltaansa sillä kertaa. Yleisö ei ymmärtänyt ohutta vertauskuvallisuutta, ja arvostelijat, aina Helsingin Sanomia myöten, olivat pen-seitä.” (Koskimies 1953, s. 134) Samaisen historiikin mukaan näytelmää esitettiin neljä kertaa. Näytelmän tanssikoreografia oli Hilma Liimanin käsialaa. ▪ Selim Palmgren kehui vanhan opiskelukaverinsa näytelmämusiikkia tuoreeltaan: ”Herra Melartin on viimeisellä teoksellaan lyönyt musikaalisen yleisömmen melkein hämmästyksellä. Samalla kun se epäilemättä on asetettava ensi sijalla hänen lukuisain näytelmämusiikki-sarjojensa joukossa, on se pidettävä suurena ja merkittävänä edistysaskeleena hänen taiteellisessa tuotannossaan ylipäättänsä. Tervettä, luontevaa melodiikkia, usein aivan uutta soinnutusta, loistavaa soittimille sovitusta, sattuvaa karakteriseerausta. – Kaikkia näitä tapaamme tässä sarjassa enemmän kuin ehkä missään muussa Melartinin sävellyksessä.” (Helsingin Kaiku 29.12.1906) ▪ Tuire Ranta-Meyer on esittänyt näkemyksen, jonka mukaan <i>Hiiden miekan</i> säveltäminen toimi Melartinille myös ”oopperaharjoitteluna” sekä alkusoiton johtotekniikan että kokonaisrakenteen osalta. Kirjeessään äidilleen 6.12.1906 Melartin vertasi musiikkiaan Weberin oopperaan: ”Litet mer musik till och med än t. ex. i Friskyttan.” (Ranta-Meyer 2003, s. 109)

1. Alkusoitto *Andante molto tranquillo e rubato*

Äidin surut, op. 39, nro 2

Kolme yötä peräkkäin suurta surun unta näin

Lauluääni ja piano
Moderato, quasi Allegretto

Käsikirjoitus KK Coll. 530.71
Ensijulkaisu Apostol *Äidin surut Op. 39 N:o 2* 1906, Nro 44

3. Sukkamielen melodraama (Ihmislapset! Mitä te mietitte turhaa?)

Keijukaisten laulu, op. 39, nro 4

Keinuvi muodot maailman, notkuvi neitojen lanteet

Lauluääni ja piano

Allegretto

Käsikirjoitus KK Coll. 530.71

Ensijulkaisu Apostol *Keijukaisten laulu, Op. 39 N:o 4* 1906, Nro 38

5. Sukkamielen sauva (Puiden takaa puiden taaksi metsän linnut liukuu)

6. Sukkamielen linna

Sydänkesätärten laulu, op. 39, nro 7

Seisahda, aika! Hillitse orhisi korskuvat, hetki!

Lauluääni ja piano

Andantino allegretto

Omistus ”Neiti Ester Niskalle omistettu”

Käsikirjoitus SibA Mel 19:330 (yksinlaulusovitus); KK Coll. 530.71 (kaksi naisääntä ja piano)

Ensiesitys 16.9.1906 – Gerda Lind ja Oskar Merikanto – Helsingin yliopiston juhlasali

Ensijulkaisu Apostol *Sydänkesätärten laulu, Op. 39 N:o 7* 1906, Nro 32

Lisätietoja ▪ GERDA LIND (14.6.1880–10.1.1953) oli suomalainen laulaja. Konsertin käsiohjelmassa Melartinin laulujen (toinen oli *Vallarelat*, op. 42, nro 1, sekin ensiesityksenä) säveltäjäksi on merkitty virheellisesti Merikanto, ehkä siksi, että hän toimi konsertissa säestäjänä.

8. Melodraama ja välinäytösmusiikki Yksin metsässä (Mutta kyllin jo iloa)

9. Talkooväen laulu (Viisas aitan täyden ahtaa)

10. Paimentyttöjen laulu (Lieku liekki, leiska lempi)

11. Metsämiesten laulu (Hyv’ on maata metsämiehen alla taivaan tähtipeiton)

12. Suopursujen laulu ja Virvatulten tanssi (Korpi kolkko, matala manner)

13. Neljännen kuvaelman alkusoitto

14. Hiiden impien laulu (Ilta pitkä vuoren yössä)

15. Tonttujen tanssi ja Hiiden pöytälaulu (Hyvä nyt on kelliä, lellipojan lelliä)

16. Viidennen kuvaelman alkusoitto

Cortège, op. 39, nro 17

Kulkue

Piano

Moderato Allegro ed energico

Sävelletty 9.7.1906

Omistus ”Karl Ekman’ille omistettu – Karl Ekman tillägnad”

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Apostol *Cortège, Op. 39 N:o 17* 1906, Nro 39

Lisätietoja ▪ Melartinin taskukalenterissa on 2.8.1906 merkintä ”Lindgren sände Cortègen tillbaka, det öfriga tog han.” Varhaisessa teoslistauksessa *År 1906* tämä pianokappale on mainittu erillisteoksena, vaikka

myös kokonaisuus *Hiiden miekka* on luettelossa mukana. Melartin näyttää suunnitelleen sille myös näyttämömusiikista irrallista elämää.

Hovineitien menuetti, op. 39, nro 18

Hofdamernas menuett

Piano

Moderato grazioso

Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu Apostol *Hovineitien menuetti, Op. 39 N:o 18* 1906, Nro 30
Lisäjulkaisut Westerlund *Hovineitien menuetti* REW2030, W11474-4; *Finlandia II*
Lisätietoja ▪ Kustantaja ei aikailut pianosovitusten kanssa, 12.12.1906 oli Nya Pressenissä tämän osan mainos.

Balettikohtaus, op. 39, nro 19

Balletscén

Piano

Allegretto

Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu Apostol *Balettikohtaus Op. 39 N:o 19* 1906, Nro 42
Lisätietoja ▪ Painetun nuotin kannessa nimi on todennäköisesti saksalaisen latojan ansiosta virheellisesti muodossa "Baletti kohtans".

Trubaduurin laulu, op. 39, nro 20

Tuli linnahan köyhä sotamies Kunigunda, ah, Kunigunda

Lauluääni ja piano

Moderato energico

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5 (lauluääni ja piano)
Ensijulkaisu Apostol *Trubaduurin laulu, Op. 39 N:o 20* 1906, Nro 43
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksen marginaalissa on punaisella kynällä pyyntö: "Tämä on minun omaisuuttani: älkää hävittääkö! Erkki Melartin!".

21. Kuudennen kuvaelman alkusoitto

Kultahelkän laulu, op. 39, nro 22

On poissa kultainen sydämeini

Lauluääni ja piano

Moderato semplice

Omistus Ester Niska
Käsikirjoitus KK Coll. 530.71
Ensiesitys 22.1.1908 – Maikki Järnefelt ja Bertha Funtek – Helsingin yliopiston juhlasalissa
Ensijulkaisu Apostol *Kultahelkän laulu, Op. 39 N:o 22* 1906, Nro 45
Lisätietoja ▪ Omistuksen kohteena ollut Ester Niska (Forsman) myös levytti tämän laulun pian teoksen valmistamisen jälkeen vuonna 1908 (Gramophone 283247 ja V73134). BERTHA CONSTANCE FUNTEK (os. Liljeström, 21.6.1877 – ?) oli suomalainen pianisti ja Leo Funtekin ensimmäinen puoliso.

23. Loihdu (Essä yö, hämy takana)

24. Loppumelodraama

Sarja I näytelmästä Hiiden miekka, op. 39

Suite I ur ”Hiiden miekka”

Sarja orkesterille

1. Alkusoitto *Andante molto tranquillo e rubato*–2. Hovineitien menuetti *Moderato grazioso*–3. Intermezzo *Andante* –
4. Balettikohtaus *Allegretto* – 5. Kulkue (Cortège) *Moderato e molto energico*

Koottu	Kevät 1907
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.74 (partituuri ja kopistin tekemä pianopartituuri osasta <i>Kulkue</i>); SibAO (orkesterisarjan äänilehdet)
Ensiesitys	5.4.1907 – Helsingin Filharmoninen orkesteri, johtajana Erkki Melartin – Helsingin yliopiston juhlasali
Lisätietoja	▪ Sarja on Melartinin itsensä kokoama ja sovittama. Osa nro 3 (<i>Intermezzo</i>) on näyttämömusiikin päättävä loppumelodraama, jota ei alkusoiton tavoin ole julkaistu. Sarja on koottu hyvin pian näytelmäesitysten alettua ja numerosta I päätellen Melartinilla on ollut aikomus koota musiikista toinenkin sarja. Sellaista ei kuitenkaan tunneta. ▪ Sarja esitettiin Melartin sävellyskonsertin 5.4.1907 lopuksi, muuna ohjelmassa olivat sinfonia nro 3 ja <i>Lyyrinen sarja I</i>. ▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa nimi on muodossa ”Suite from the play ’Hiidenmiekka’ (The Devil’s Sword)”. (Catalogue 1961, s. 67)

Sinfonia nro 3, op. 40, F-duuri

Sinfonia nro 3, op. 40, F-duuri

Orkesteri (2222 4331 11 1, str)

1. Allegro moderato–2. Andante–3. Scherzo (Vivacissimo) – 4. Largo

Sävelletty	1906-1907
Käsikirjoitus	SibA Mel 8:46 (partituuri); SibA Mel 8:47 (pianopartituuri, Funtek); SibA Mel 8:48 (vanhempi versio partituurina, luonnoksia osaan nro 2); SibA Mel 8:49 (osa 1 pianolle nelikätisesti); SibA O (orkesterin äänilehdet); SibA Mel 19:315 (luonnoksia Finaaliin); SibA Mel 27:1127 (piano nelikätisesti, Funtek)
Ensiesitys	5.4.1907 – Helsingin filharmoninen orkesteri, kapellimestarina Erkki Melartin – Helsingin yliopiston juhlasali
Ensijulkaisu	Erkki Melartin -seura <i>Sinfonia nro 3, op. 40, F-duuri</i> 2010 ISMN 979-0-55011-134-9
Sovitukset	Piano (Leo Funtek) Piano nelikätisesti (Leo Funtek, 25.5.1908)
Lisätietoja	▪ Partituurikäsikirjoitus sisältää yhteensä 227 numeroitua sivua (jokainen osa on numeroitu erikseen), vuoden 2010 puhtaaksikirjoitetussa partituurissa sivuja on 221. Sävellysaika ”1906-1907” on merkitty signeerauksen alle, minkä lisäksi ensimmäisen osan lopussa on päiväys ”Liperi januari 1907”. Vaikka Melartin ei ole asiaa erikseen merkinnyt, <i>Andante</i>-osa lienee tässä syksyllä 1907 uudistettu versio, koska osan toiseen tunnettuun partituuriin on merkitty ”vanhempi!”. ▪ Helmi Krohn on muistellut sinfonian syntyä seuraavasti: ”Joulua [1906] Erkki Melartin vietti kotonaan Liperissä ja sävelsi symfoniaansa, josta puuttui vain »pikkuisen puhtaaksikirjoittamista», niin kuin hän kirjoittaa (3.2.07). Hän oli kertonut minulle siitä jo aikaisemmin ja sanonut, että hänestä tuntui ikään kuin hän olisi kirjoittanut testamenttiaan. (...) Hän kirjoittaa: »... Elkkää luulko pahaa, kun sanoin, että symfoniaani kirjoittaessani tuntui kuin olisin kirjoittanut testamenttiani. Eikö useimmiten kirjoiteta testamenttia ihan terveenä ollessa ja siinä uskossa, että on vielä paljon elettävänä. Se on vaan semmoinen erityinen tunne, asettuu ihan kuin iankaikkisuuden eteen ja tekee jonkinmoisen tilin – ihan yksinkertaisesti ja nöyrästi. Ja sanoo siinä myös yhtä ja toista, jonka toivoisi joutuvan jälkimaailman korviin.»” (Krohn 1945, s. 92-94) ▪ Melartin merkitsi vielä keskeneräisen sinfonian varhaiseen teosluettelonsa <i>År 1906</i>, mutta siinä vaiheessa ilman opusnumeroa. ▪ Leevi Madetoja kuuli teoksen Melartinin sävellyskonsertissa ja kirjoitti 11.4.1907: ”Viikko takaperin olin Erkki Melartinin sävellyskonsertissa. Se oli hieno konsertti. Nautin silloin musiikista enemmän kuin tavallisesti. Hänen III sinfoniinsa vaikutti ainakin minuun erittäin voimakkaasti. Siinä kuvataan taiteilijan taisteluja ja kärsimyksiä, lyhyitä onnenhetkiä, jälleen tuskaa sekä sitä ihanaa mielenrauhaa, jonka hän taistelujen kautta on saavuttanut.” (Siteerattu Salmenhaara 1987, s. 34) ▪ Melartin palasi <i>Andante</i>-osaan syksyllä 1907 tyytymättömänä sen rakenteeseen: ”Viimekevääseen symfoniaani olen kirjoittanut uuden toisen satsin (andante). Sen pääosan olen kirjoittanut sen mielen-tilan vallitessa, jonka romaaninne (Vanhan kartanon tarinan) kuolemanrauhaluku toi minuun. Ei se ole vielä ihan valmiiksi instrumentoitu, mutta kaikki on jo paperilla, niin ettei mitään unohdu. Tuo toinen osa symfoniaani oli minulle hajanaisuutensa kautta oikea surun lapsi. Tiesin sen puutteen, mutta en voinut korjata. Romaanianne lukiessa välähti minulle ihan selvänä kuin oli tehtävä.” (Erkki Melartin kirjeessä Helmi Krohnille 20.9.1907; siteerattu Krohn 1945, s. 98.) ▪ Sinfonian uudistettu versio oli kuultavissa Melartinin sävellyskonsertissa 10.4.1908. Heikki Klemetti suhtautui teokseen lehtiarviossaan kriittisesti, mutta yritti hahmottaa säveltäjän tavoitteita: ”Säveltäjä tahtoo nähtävästi kuvata elämän pettymyksien ja usein tarkoituksettomalta näyttävän taistelun tuomaa tuskaa ja epäilyä. Hän kertoo meille ihania muisteloita, hukuttaa ne taas surujen mustaan aalokkoon, lankee ja nousee, vieden vihdoin miehekkäästi, kaikkea onnettomuutta uhmaten, runonsa voimakkaaseen, luottavaan loppuun. Sinfonian 4:s osa tekisi yksinäänkin voimakkaan vaikutuksen. Soitinnus on siinä läpikuultavampi kuin edellisissä, varsinkin kauniisti laulava alku kiinnittää mieltä. Muutamat oikulliset epäsoinnut vaan muistuttavat mennyttä.” (Säveletär 1908, nro 7 & 8, s. 87-88) ▪ Scherzo-osan lopussa on koraalijakso, jonka otsikoksi Melartin on merkinnyt ”Todes Koral”. ▪ Melartinin teosluettelossa on merkintä ”bearbetningar av Leo Funtek för piano 2 händer; för piano 4 händer, utförd i Hfors, Riga, Petersburg, Stockholm, Moskva etc”. Näistä esityksistä ei ole löytynyt tarkempia tietoja. ▪ Tuire Ranta-Meyer on eritellyt sinfonian syntyä, vastaanottoa ja musiikillista rakennetta perusteellisesti. (Ranta-Meyer 2003, s. 111-117)

Salome, op. 41

Näytelmämusiikkia sanattomalle naiskuorolle ja orkesterille

1. Alkusoitto *Andante*–2. Juhlasalista kuuluva musiikki *Allegro moderato*–3. Salomen tanssi (Salomen tanssi – Salome tantzt) *Andantino allegretto*

Sävelletty 20.10.1905

Teksti Oscar Wilde (*Salomé* 1891), näytelmän suomennos Jussi Snellman

Käsikirjoitus SibA Mel 12:74a-c (partituuri); KK Coll. 630:28 (kopistin tekemät äänilehdet); KK Ms Mus 163:6 (pianosovitus *Salomen tanssista*)

Ensiesitys 15.11.1905 – Suomen kansallisteatteri

Ensijulkaisu Apostol *Salomes dans – Salomen tanssi, op. 41, N:o 3* 1906 31 (sovitus pianolle)

Lisäjulkaisut Westerlund *Salomes dans* REW2031 (sovitus pianolle)

Lisätietoja

- Alkusoiton käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:811 on päiväys ”27.8.05”. Partituurikäsikirjoituksen kolmannen osan lopussa on päiväys ”Fine 20.X.05 Hfors (kl. 1 på natten)”. Partituuri on kaikkiaan 37 sivun laajuinen. Sanaton naiskuoro on mukana vain osassa *Salomen tanssi*.
- Tuleva laulaja ALMA JOHANNA SILVENTOINEN (myöhemmin Kuula, 5.2.1884 – 8.10.1941) oli läsnä ensiesityksessä (toisena numerona oli d’Annunzion *Kevätaamun unelma*, siinäkin Melartinin musiikki) ja kirjoitti kuulemastaan näin: ”Toinen kappale ‘Salome’ oli järäyttävä. Siinä kuvataan Herodesta ja hänen itsekästä, ylpeätä tytärtään Salomea sekä Johannes Kastajaa. (...) Miten sääli, ettei Erkki voinut johtaa orkesteria. Hän oli niin jännityksellä odottanut näiden kappaleiden esitystä, eikä päässyt-kään premiääriin, kun sairastui.” (Kuula 1968, s. 112) Sanomalehdetkään eivät kertoneet, kuka toimi tässä kaksoisesityksessä Filharmonisen seuran orkesterin johtajana. Melartinin musiikkia sen sijaan pidettiin onnistuneena.
- Pianosoituksen nuotissa ei ole viitettä alkuperäiseen näytelmämusiikkiin, vain opusnumero ”op. 41 no 3”. Sen sijaan käsikirjoituksen KK Ms Mus 163:6 kansilehdellä on yliviivattuna teksti ”Lätt pianoarrangement ur orkestermusik till Wildes ’Salome’ – Helt pianoarrangement orkestermusik till Wildes ’Salome’”.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on *Salomen tanssin* sävellajiksi merkitty d-molli (doorinen).
- Westerlundin arkistotietojen mukaan *Salomen tanssin* ensipainos tehtiin 10.12.1906. Nya Pressenissä oli jo seuraavana päivänä nuotin mainos. (Nya Pressen 11.12.1906).
- OSCAR FINGAL O’FLAHERTIE WILLS WILDE (16.10.1854–30.11.1900) oli irlantilainen kirjailija.

7 Lieder mit Klavier, op. 42

Vallarelåt, op. 42, nro 1

Hör du ej bjällrorna, hör du, hur sången vallar – Vallare

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sävelletty	Elokuu 1906
Teksti	Gustaf Fröding (<i>Gitarr och dragharmonika</i> 1891)
Omistus	”Fru Maikki Järnefelt tillegnad”
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:183; SibA Mel 23:614 (luonnos); SibA Mel 27:1133 (sovitus viululle ja pianolle)
Ensiesitys	16.9.1906 – Gerda Lind ja Oskar Merikanto – Helsingin yliopiston juhlasali
Ensijulkaisu	Apostol <i>Vallarelåt, op. 42 N:o 1</i> 1906 33
Sovitukset	Viulu ja piano (Leo Funtek 17.11.1917 Djursholm)
Lisätietoja	• Luonnoksessa on päiväys 21.5.1905. Melartinin taskukalenterissa olevan merkinnän mukaan teos valmistui kuitenkin vasta 23.8.1906. Teosluettelossa <i>År 1906</i> laulu on vielä ilman opusnumeroa. • Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri. • Maikki Järnefelt oli Suomessa niin suuressa suosiossa, että kun Apostol mainosti laulua joulun alla 1906, omistus oli erikseen mainittu. • Varhaisessa teosluettelossa opuksen 42 lauluilla on yhteinen otsikko <i>7 Lieder</i>. Laulut julkaistiin kuitenkin erikseen ilman kokoavaa nimeä. • Valter Juva on suomentanut runon nimellä <i>Paimenääniä</i>. Suomentos on julkaistu kokoelmassa <i>Valikoima runoja</i> (Otava 1915).

Christkindleins Wiegenlied, op. 42, nro 2

O, Jesulein zart – Kristuslapsen kehtolaulu (Oi, Jeesunen mun) – Kristbarnets vaggsång (O, Jesulill min / O, Jesus Guds son) – Kristbarnets vaggsång – A Christmas Cradle Song (O, Jesus, sweet babe)

Lauluääni ja piano

Sehr zart, nicht zu langsam – Hyvin vienosti, ei liian hitaasti – Mycket milt, ej för långsamt

Sävelletty	10.7.1906
Teksti	<i>Des Knaben Wunderhorn</i> , suomennos Aune Krohn, englanninkielinen käännös Rosa Newmarch, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Omistus	”An Frau Ida Ekman”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 16:111; KK Ms Mus 168:5; HKO (sovitus lauluäänelle ja orkesterille); SibA Mel 23:615a (luonnos); KK Ms Mus 163:10 (anonyymi sovitus lauluäänelle ja orkesterille)
Ensiesitys	9.10.1908 – Ida Ekman ja Ingrid Savander – Porin palokunnantalo
Ensijulkaisu	Apostol <i>Christkindleins Wiegenlied – Kristbarnets vaggsång – Kristulapsen kehtolaulu, op. 42 N:o 2</i> 1908 69
Lisäjulkaisut	<i>Kokoelma yksinlauluja nuorisolle II</i> 1927; Apostol 1911, DL-V 5264-5265; <i>Yksinlauluja 2</i> 2000; <i>Suomalainen joulukuukirja</i> 2006 Piano: Westerlund <i>Christkindleins Wiegenlied</i> 1925, REW454 Viulu ja piano: Westerlund <i>Christkindleins Wiegenlied</i> 1925, REW455
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 1910 tai aikaisemmin) Piano (Leo Funtek) Viulu ja piano (Leo Funtek)
Lisätietoja	• Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:615a on päiväys 7.7.1905, taskukalenterissa on 10.7.1906 merkintä ”Skref färdigt konseptet till Christkindleins Wiegenlied”. Teosluettelossa <i>År 1906</i> laulu on vielä ilman opusnumeroa. • Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty E-duuri. • Tekstin lähteenä on ollut kolmiosainen julkaisu <i>Des Knaben Wunderhorn: Alte deutsche Lieder</i>, jonka Achim von Arnim ja Clemens Brentano julkaisivat vuosina 1805-1808 Heidelbergissä. • Funtekin orkesterisäestyksinen versio on esitetty ainakin 3.11.1910 Viipurissa. • AUNE OTTILIA KROHN (6.3.1881–16.1.1967) oli suomalainen kirjailija ja kääntäjä. ROSA HARRIET NEWMARCH (18.12.1857 – 9.4.1940) oli englantilainen musiikkikirjailija.

Vom Rosenquell, op. 42, nro 3

Eine alte Legende träumt davon – Rosenundret (En gammal legend förtäljer så) – Ruusulähteellä (Taru vanha näin unta uinailee)

Lauluääni ja piano
Moderato

Sävelletty	Kesäkuu 1900
Teksti	Hermann Ubell, suomennos Jussi Snellman, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus	SibA Mel 19:358
Ensijulkaisu	Apostol <i>Vom Rosenquell – Rosenundret – Ruusulähteellä op. 42 N:o 3</i> 1907 70
Lisäjulkaisu	<i>Yksinlauluja 2</i> 2000
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 19:358 on päiväys 6.6.1900. Jostain syystä laulu julkaistiin kuitenkin vasta marraskuussa 1907. Vielä teosluettelossaan <i>År 1906</i> Melartin kaavaili neljän opukseen 42 lopulta päätyneen laulun (nro 3, 4, 5 ja 6) sijoittamista opukseksi 28. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty As-duuri. ▪ HERMANN UBELL (3.3.1876–13.8.1947) oli itävaltalainen kirjailija.

Mutterfreude, op. 42, nro 4

Mir erblüht ein schönes Mädchen – Modersfröjd (Ingen har så skön en flicka) – Äidinilo (Mulle kukkii tytti kaunis)

Lauluääni ja piano
Allegretto

Sävelletty	18.2.1898?
Teksti	Alkuteksti Sapfo, kääntäjiä ei tiedetä
Omistus	“Fru Ida Ekman tillegnad – An Frau Ida Ekman”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5
Ensijulkaisu	Apostol <i>Mutterfreude – Modersfröjd – Äidinilo op. 42 N:o 4</i> 1907 71
Lisätietoja	▪ Ajoitus perustuu käsikirjoituksen oikeassa ylänurkassa olevaan päiväykseen 18.2.1898, joka on julkaisuajankohtaa ajatellen yllättävän varhainen. Ilmeisesti Melartin joutui keräämään tähän saksankieliseen opukseen soveltuvia lauluja vanhemmastakin tuotannosta. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Ges-duuri. ▪ 600-luvulla eaa. elänyt SAPPÓ (Σαπφώ) oli antiikin kreikkalainen naisrunoilija. On selvittämättä, mistä hänen runostaan <i>Mutterfreude</i> on käännetty.

Der Tod, das ist die kühle Nacht, op. 42, nro 5

On kuolo viileen kylmä yö – O död, du är den svala natt

Lauluääni ja piano
Largo, tempo rubato

Sävelletty	1898–1906
Teksti	Heinrich Heine, suomennos Jussi Snellman, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Omistus	“An Frau Grefin Edith Mörner”
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:175; MMA; KK Ms Mus 168:1 (luonnos); SibA Mel 24:936b (varhainen luonnos)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Der Tod, das ist die kühle Nacht – On kuolo viileen kylmä yö – O död, du är den svala natt Op. 42 N:o 5</i> 1907, Nro 87
Lisätietoja	▪ Melartinin kalenterimerkinnön mukaan laulu valmistui syyskuun viidentenä: ”skrev rent 5.9.1906”. Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:936b on kuitenkin päiväyksenä 10.5.1898 eli 8 vuotta aikaisempi aika. Tämä varhaisversio poikkeaa jonkin verran julkaistusta, mutta kyseessä on silti sama sävellysidea. Todennäköistä onkin, että Melartin on ottanut vanhan luonnoksen myöhemmin esiin ja ehkä vasta tässä yhteydessä lisännyt vanhaan käsikirjoitukseen otsikon paikalle omistuksen ”Ebeth tillegnad”. Opuksessa on muitakin suhteellisen vanhoja sävellyksiä. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty c-molli. ▪ Nuotin kannessa omistus Ebeth Mörnerille on kirjoitettu väärin ”Edith”, nuotin alussa oikein. ▪ Käsikirjoituksen merkinnöistä päätellen laulu on kuulunut myös Alexandra Ahngerin ohjelmistoon.

Klarer Himmel, op. 42, nro 6

Blaue liegt und klar der Himmel – Kirkas taivas (Korkeen on kirkas taivas) – Klar himmel (Hög, blå och klar står himmeln)

Lauluääni ja piano

Langsam

Sävelletty 26.4.1900?

Teksti Paul Verlaine (*Sagesse* 1881), vapaa saksankielinen käännös Carl Bulcke, suomennos Jussi Snellman, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus SibA Mel 16:128; SibA Mel 16:190 (sovitus lauluäänelle, pianolle ja viululle)

Ensijulkaisu Apostol *Klarer Himmel – Kirkas taivas – Klar himmel Op. 42 N:o 6* 1907 88

Sovitukset Lauluääni, piano ja viulu (Erkki Melartin 1917?)

Lisätietoja

- Sävellyksen ajoitusarvio perustuu erässä käsikirjoitusluonnoksessa (SibA Mel 24:725) olevaan päiväykseen ”Wien 26.4.1900”.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.
- Sovitus viulun kera oli mukana Erna Gräsbeckin ja Melartinin konsertissa 4.10.1917. Käsiohjelmassa asia ilmaistiin näin: ”Uusinto viulun kanssa, käsikirjoitus”.
- CARL BULCKE (29.4.1875–24.2.1936) oli saksalainen kirjailija.

Am Tag freut uns die Sonne, op. 42, nro 7

Kun koittaa päivä kulta – Skön är om dagen solen

Lauluääni ja piano

Con moto

Sävelletty 1899-1906

Teksti Otto Julius Bierbaum, suomennos Jussi Snellman, ruotsinkielisen käännöksen tekijä tuntematon

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9

Ensijulkaisu Apostol *Am Tag freut uns die Sonne op. 42 N:o 7* 1907 89

Lisätietoja

- Ainoa tunnettu käsikirjoitus on päivätty ”Wien 16.11.1899” ja tämänkin version yli Melartin on viivannut yli. Sävellaji on G-duuri/e-molli, kun se painetussa nuotissa on F-duuri/d-molli. Käsikirjoitus vastaa ainakin alun osalta hyvin paljon julkaistua nuottia. Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.
- Melartinin taskukalenterissa on 5.9.1906 merkintä laulun puhtaaksikirjoittamisesta, joten todennäköisesti hän muokkasi tuolloin vanhaa laulua julkaisukuntoon. Teosluettelossa *År 1906* laulu on silti vielä ilman opusnumeroa.
- OTTO JULIUS BIERBAUM (28.6.1865–1.2.1910) oli saksalainen lehtimies, toimittaja, kirjailija ja libretisti, joka käytti myös pseudonyymiä Martin Möbius.

Vid frågornas port, op. 43

Promotionskantat 1907 – Kysymysten portilla – Helsingin yliopiston promootiokantaatti

Promootiokantaatti solisteille, kuorolle ja orkesterille

Sävelletty	Toukokuu 1907
Teksti	Hjalmar Procopé (<i>Röda skyar</i> 1907), suomennos Jussi Snellman
Käsikirjoitus	SibA Mel 10:60 (partituuri); KK Ms Mus 163:6 (pianopartituuri); SibA Mel 18:288 partituuri osista 1, 3, 4, 5, 6 ja 8)
Ensiesitys	30.5.1907 – Solistit, kuoro ja orkesteri, johtajana Robert Kajanus – Helsingin yliopiston promootiojuhla
Ensijulkaisu	Apostol <i>Vid frågornas port</i> 1907 (kaikki osat erillisnuotteina)
Sovitukset	Pianosäestyksiset versiot osista nro 1, 2, 5 ja 7 (Erkki Melartin)
Lisätietoja	▪ Melartin merkitsi Nummellan parantolassa taskukalenteriinsa 7.5.1907 ”Hämtade Procopés text till Promotion kantat som jag åtog mig att komp. på 2 veckor!”. ▪ Pianopartituurin opusnumero on lisätty eri musteella (myös ensimmäisellä nuottisivulla) ja lopussa on päiväys 13.5.1907. Pianoversio valmistui siis ennen 152-sivuista partituuria, jonka lopussa on merkintä ”Fine 9–22.V.07 Nummela”. ▪ Painettujen nuottien alareunassa on suomeksi ja ruotsiksi teksti: ”Täydellisen pianosäestyksen myöskin niihin kantaatin osiin, jotka tässä ovat painetut a capella, kuin myös kantaatin orkesteripartituurin voi hankkia jäljennöksenä kustantajan kautta.” Procopén teksti julkaistiin 30.5.1907 Nya Pressenin sivuilla ja seuraavana päivänä Hufvudstadsbladetissa. ▪ Helmi Krohn on muistellut sävellyksen syntyä seuraavasti: ”Hänen terveytensä oli kuitenkin edelleen hyvin horjuva, ja keväämpänä hän läksi Nummellan parantolaan oleskellen siellä aina kesään saakka. Mutta heikoista voimistaan huolimatta hän toukokuussa suostui säveltämään promootiokantaatin, johon Hjalmar Procopé oli sepittänyt sanat. Runoelma olikin sisällykseltään sellainen, että se saattoi inspiroida Melartinia, sillä sen perusajatus oli hänelle hyvin läheinen. (...) Tautivuoteellaan taistellen Erkki Melartin tarttui tähän tehtävään ja suoritti sen innolla ja ilolla niin kuin käy ilmi seuraavasta kirjeestä Irma von Rosenille (17.5.07): ”Olette ehkä huomannut lehdistä, että minä suostuin kirjoittamaan promootiokantaatin ja olette kai tätä hurjuutta kovin ihmetellyt. Mutta minulla oli todella ihan vastustamaton halu ruveta työhön ja kun minua oikein pyydettiin ja tohtorini lopulta suostui, niin otin tämän kiireen ilolla vastaan. Minä olin sitä ennen jotensakin ’herunter’. Tunsin itseni väsyneeksi ja kykenemättömäksi ja pelkäsin, etten voisi saada mitään kunnollista milloinkaan enää valmiiksi. Sitten tuli tämä, jossa oli pakko parissa viikossa valmistaa työ, johon tavallisissa oloissa olisi pari kuukautta laskettava. Ja minä sytyin työntöön, niin että oli ilo elää! Heti saatuaan tekstin ryhdyin sen tutkimiseen ikään kuin kullankaivaja lupaavaan maaperään. Ja jo neljän päivän kuluttua oli minulla kaikki skitsit koko kantaattiin valmiina. Nyt olen instrumentteeraamisessa kiinni kynsin hampain ja olen siinä jo kohta kantaatin puolivälissä. Te ette voi uskoa, mikä ilo tämä työ on ollut minulle! En ole voinut ajatella, en tehdä mitään muuta. Kaikki pahat aavistukset olivat kuin pois puhalletut ja minä sain taas täyden luottamuksen työkykyyni ja tulevaisuuteeni. Luulenpa melkein, että se on tehnyt hyvää terveydellenikin, vaikka olen vähintään 10 tuntia päivässä työskennellyt.” Ja viikko myöhemmin hän palaa samaan asiaan (24.5.07): ”No nyt se massina on valmis! Eilen illalla piirsin ’fine’ viimeisen sivun alle.” (Krohn 1945, 94-95) ▪ Helmi Krohnin viittaus siihen, että Melartin ”suostui” tähän sävellystyöhön, johtuu tilauksen kiireisestä luonteesta. Alun perin säveltäjäksi oli kaavailtu Armas Järnefeltiä, mutta tämän kieltäytyttyä käännettiin aina luotettavan Melartinin puoleen. ▪ Ennen kantaatin ensi-iltaa Melartin esitti joitakin osia orkesterikonsertissaan 12.3.1907 Viipurissa. Mainoksista ja arvioista voi päätellä, että ohjelmassa kuultiin osa <i>Duetto</i> (August Lovén ja Sylvi Silander) sekä konsertin päättänyt <i>Stridssång</i>. Kolmantena kuultuna osana saattoi olla kantaatin aloittava <i>De frågade</i>. Kaksi viimeistä osaa piti yleisön vaatimuksesta toistaa. Muutamia kantaatin osia esitettiin myös seuraavina vuosina kuorojen konserteissa. Promootiojuhlan esittäjistä ei ole löytynyt tarkempaa tietoa kuin kapellimestarin osalta. ▪ Vaikka kantaattia ei ole sellaisenaan julkaistu, siitä on 7.2.1975 tehty Yleisradion kantanauha, jolla esiintyvät Jorma Panulan johtama Sibelius-Akatemian sinfoniaorkesteri, kamarikuoro Cantemus, Sibelius-Akatemian suuri kuoro Pekka Meriön johdolla, solisteina Rita Bergman ja Anssi Hirvonen. ▪ Marvian teoslistauksessa teoksen nimenä on yksinkertaisesti <i>Helsingin yliopiston promootiokantaatti</i> (Marvia 1978, s. 215). Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa teos on nimellä ”Cantata for Graduation at the University of Helsinki” (Catalogue 1961, s. 73).

- Jostain syystä kantaatin ensimmäinen osa *De frågande* oli ohjelmassa The Danish Trinity Church Choir -kuoron konsertissa Chicagossa 31.5.1914 nimellä *De Spørgende*. Tanskankielinen käännös, jonka tekijää ei tiedetä, on painettu käsiohjelmaan.
- HJALMAR FREDRIK EUGEN PROCOPÉ (28.4.1868–24.11.1927) oli suomenruotsalainen runoilija.

De frågande, op. 43, nro 1

Där är en port – Kysyjät (On portti aivan äänetön)

Sekakuoro ja orkesteri
Moderato

Ensijulkaisu	Apostol <i>De frågande ur Kantaten "Vid frågornas port"</i> 1907, Nro 76
Sovitukset	Sekakuoro Borgå Omnejds Sång- och Musikförbund <i>De frågande</i> 1925-1926 (erillispainate) Sekakuoro ja piano (Erkki Melartin)
Lisätietoja	▪ Melartin kirjoitti pianosäestyksiset versiot kantaatin osista 1, 2, 5 ja 7 kesällä 1907. Taskukalenteriin tuli 24.8.1907 asiaa koskeva merkintä "Promotionskantaten tryckfärdig till Apostol."

Sollandet, op. 43, nro 2

Skimrar ett solland – Auringon maa (Koittaako auringon maako)

Baritoni ja orkesteri
Tempo giusto – Andantino

Omistus	"Eino Rautavaaralle omistettu"
Käsikirjoitus	SibA 10:61
Ensijulkaisu	Apostol <i>Sollandet ur Kantaten "Vid frågornas port"</i> 1907, Nro 77
Sovitukset	Baritoni ja piano (Erkki Melartin)

Månlandet, op. 43, nro 3

Hemlösa skuggor – Kuutamon maa (Harhaavat haamut) – Moonland (Dim, lonely shadows)

Baritoni ja mieskuoro
Andante tranquillo – Andante mobile

Teksti	Englanninkielinen käännös Elisabeth M. Lockwood
Ensijulkaisu	Apostol <i>Månlandet ur Kantaten "Vid frågornas port"</i> 1907, Nro 78
Lisäjulkaisu	Chester <i>Moonland</i> 1925 JWC7713

De sökande, op. 43, nro 4

Vårt liv är en evig upptäcksfärd – Etsijät (On aikamme ainaista)

Kuusiääninen sekakuoro
Marziale

Teksti	Englanninkielinen käännös Elisabeth M. Lockwood
Ensijulkaisu	Apostol <i>De sökande ur Kantaten "Vid frågornas port"</i> 1907, Nro 79
Lisäjulkaisu	Chester <i>The Seekers</i> 1926

Drömmaren, op. 43, nro 5

Jag drömde att Gabriel – Uneksija (Näin unta ett' enkeli)

Sopraano ja orkesteri
Tempo giusto – Moderato

Omistus "M. me Aino Ackté tillegnad"
Ensijulkaisu Apostol *Drömmaren ur Kantaten "Vid frågornas port"* 1907, Nro 80
Sovitukset Sopraano ja piano (Erkki Melartin)

Livets välde, op. 43, nro 6

Högt i de eviga – Elämän valta (Äärillä ainaisten arvoitusten)

Sekakuoro ja orkesteri
[Ilman tempomerkintää]

Ensijulkaisu Apostol *Livets välde ur Kantaten "Vid frågornas port"* 1907, Nro 81

Duetto, op. 43, nro 7

Fruktan för döden ingen förlame! – Duetto (Turhaa on langeta pelkohon kuolon!)

Sopraano, baritoni ja orkesteri
Tempo di marcia funebre, ma non troppo lento

Käsikirjoitus SibA Mel 10:62
Ensijulkaisu Apostol *Duetto ur Kantaten "Vid frågornas port"* 1907, Nro 82
Sovitukset Sopraano, baritoni ja piano (Erkki Melartin)

Stridssång, op. 43, nro 8

Högre går dagen – Sotalaulu (Kenttien yllä)

Sekakuoro ja orkesteri
Friskt marschtempo

Ensijulkaisu Apostol *Stridssång ur Kantaten "Vid frågornas port"* 1907, Nro 83

Elegie, op. 44, nro 1

Viulu/sello ja piano
Andante tranquillo

- Sävelletty** 30.7.1907
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6; Yle YN5855 (sovitus viululle ja orkesterille, partituuri ja orkesterin äänilehdet)
Ensijulkaisu Lindgren *Elegie Op. 44 Nr. 1* 1907 AEL365
Lisäjulkaisut Westerlund *Elegie Op. 44 Nr. 1* AEL1136, REW1136
Sovitukset Viulu ja orkesteri ("A. P. Turku 1939")
Lisätietoja
- Melartinin taskukalenterissa on 30.7.1907 merkintä "Fick Elegien färdig."
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.
 - Sekä viulu- että selloverSION painetut nuotit ovat lähes samanlaisia; kummassakin on kustannusnumerona AEL365, minkä lisäksi myös selloverSION partituuriosassa on viuluääni selloäänen sijasta. Selloäänen kustannusnumerossa on pieni a-kirjain.
 - Painetussa nuotissa AEL365 on copyright-vuotena 1913, mutta sen täytynee olla painovirhe. Sibelius-Akatemian kirjaston arkistossa on nuotin kappale, jonka kanteen Melartin on kirjoittanut "An Herrn Konzertmeister Leo Funtek hochachtungsvoll Erkki Melartin Helsingfors 21.10.1907". Nimi-merkki Bis myös arvioi nuotin marraskuussa 1907: "Erkki Melartins Elegie bäres af en starkt framträdande finsk ton, med mo- eller ödesmarksstämning. Musiken har att uppvisa flere moment af uppvisning och är stämmande. (...) Elegin med sin folkton och väl gjorda utarbetning borde blifva ett särdeles tacksam konsertstycke för både violinister och cellister. Cellostemman är omsorgsfullt arrangerad af hr C. G. Wasenius." (Hufvudstadsbladet 3.11.1907) On epäselvää, kehen Karl Fredrik Wasenius tässä viittaa selloäänen sovittajana. Hänen isänsä Carl Gustaf Wasenius oli kuollut jo vuonna 1899, mutta mahdollisesti kyseessä on Waseniuksen oma poika, vuonna 1883 syntynyt Carl Johan Gustaf Wasenius.
 - Leo Funtekin kirjeessä Melartinille 4.1.1908 on maininta siitä, että kuuluisa belgialainen viulisti EUGÈNE YSAÏE (16.7.1858–12.5.1931) oli teokseen niin mieltynyt, että halusi siitä nuotit itselleen. (Siteerattu Ranta-Meyer 2003, 119)

Cantilene, op. 44, nro 2

Sello/viulu ja piano
Andante

Sävelletty	Marraskuu 1907
Omistus	“Ossian Fohström tillegnad”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 9:54 (Melartinin orkesteripartituuri); SibAO 56.832 (orkesterin ääni-lehdet Melartinin sovitukseen); YN1918 (Niegischin orkesterisovitus); SibA Mel 24:770 (luonnoksia) 16.11.1907 – Ossian Fohström – Seurahuoneen juhlasali (orkesterin säestyksellä)
Ensiesitys	Lindgren <i>Cantilene Op. 44 N:o 2</i> 1909 AEL392
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Cantilene Op. 44 N:o 2</i> 1927 AEL1137
Lisäjulkaisut	Sello ja orkesteri (Erkki Melartin); sello ja orkesteri (Ewald Niegisch 14.11.1913)
Sovitukset	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:770 on päiväys 13.9.1906, mutta taskukalenterimerkinän mukaan teos valmistui myös säestyksen osalta vasta 6.11.1907. Fohström esitti teoksen tuoreeltaan orkesterin säestyksellä Uudenmaan eläintensuojeluyhdistyksen arpajaisjuhlassa 16.11.1907: ”Herr Ossian Fohström, biträdd af Filharmoniska orkestern, utfört en ny komposition, Cantilene af Erkki Melartin.” (Nya Pressen 16.11.1907)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri. ▪ Vaikka sävellys kuuluu viulukappaleiden kokonaisuuteen, on kyseessä omistuksesta päätellen kuitenkin ensisijaisesti sellosävellys. Myös taskukalenterimerkinnässä on termi ”cellostycket”. Kysymys siitä, tarkoittiko Melartin teoksen ensisijaisesti pianolla vai orkesterilla säestettäväksi on monimutkaisempi. Vain pianoversio on julkaistu, mutta Melartinin taskukalenterissa on 12.11.1907 merkintä ”Pianoutdrag af Cantilenen bort stulen på posten, oakt. rek! Måste göra ny.” viittaa siihen, että säveltäjä itse piti pianoversiota sovituksena. Tässä luettelossa pianoversiota on kuitenkin pidetty ensisijaisena, koska teos on viululle ja pianolle sävellettyjen teosten opuksessa. ▪ Kapellimestari Ewald Niegischin sovitus soitettiin konsertissa Porissa 16.11.1913, solistina oli Albrecht Löffler. Käsiohjelmassa oleva ilmaisu ”uusi” viittaa sovitukseen, ei itse teokseen. ▪ OSSIAN FOHSTRÖM (21.11.1870–10.11.1952) oli suomalainen sellisti, pedagogi ja kapellimestari. ▪ ALBRECHT LÖFFLER (1867–29.4.1936) oli saksalainen sellisti, joka esiintyi ja opetti Suomessa ennen muuttamistaan pysyvästi Ruotsiin vuonna 1914 sotapakolaisena.

Canzone, op. 44, nro 3

Viulu ja piano
Andantino

Sävelletty	1908
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:6
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Canzone Op. 44 Nr. 3</i> 1911, AEL443
Lisätietoja	▪ Taskukalenterimerkinnän mukaan teos valmistui 30.6.1908. ▪ Käsikirjoitukseen on opusnumero ja tempomerkintä lisätty jälkikäteen lyijykynällä. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty a-molli. ▪ Kustantaja Axel E. Lindgren mainitsee teoksen kirjeessään 4.7.1908: ”Tack för Canzonan!” Jostain syystä teos julkaistiin kuitenkin vasta kolme vuotta myöhemmin joulukuussa 1911.

Berceuse, op. 44, nro 4

Viulu ja piano
Moderato

Sävelletty	1901?
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:6 (vain viulun äänilehti)
Ensijulkaisu	Wasenius <i>Berceuse für Violine u. Pianoforte</i> 1901 KFW69
Lisäjulkaisu	Lindgren <i>Berceuse für Violine u. Pianoforte</i> AEL69; Chester <i>Berceuse for violin, or violoncello, with pianoforte accompaniment</i> 1921; <i>Suomalaisia viulusävellyksiä</i> 1983/2006
Lisätietoja	▪ Kyseessä on Melartinin oma sovitus ja täydennys piano-opuksen 9 (<i>Lastuja II</i>) osasta 2, <i>Kehtolaulu</i>. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty As-duuri. ▪ Painetussa nuotissa ei ole opusnumeroa. Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on tämän osan kohdalla huomautus "tidigare tryckt utan opustal". ▪ Ajoitusarvio perustuu käsikirjoituksessa olevaan vuosilukuun. Myös kustannusnumero viittaa samaan ajankohtaan. Nuotin ilmestymisestä oli mainoksia lehdissä lokakuussa 1901. ▪ Euterpe-lehden arvostelija (1901:43) on ollut perillä sävellyksen syntyhistoriasta: "Den melodiosa violinberceusen af hr Melartin är en transkription (med nykomponerad, i finsk ton hållen mellansats) af ett klaverstyck, som ingått i andra häftet af tonsättarens 'Spånor'."

Romance, op. 44, nro 5, F-duuri

Viulu ja piano
Andante, tranquillo e espressivo

Sävelletty	1901?
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:840 (luonnos); Yle YN7698 (sekstettisovituksen äänilehdet)
Ensijulkaisu	HNM <i>Romance Violin & Piano</i> 1901 HNM41
Lisäjulkaisu	<i>Suomalainen viuluniekka</i> 1993
Sovitukset	Sekstetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja	▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 13.2.1901, mihin myös ajoitusarvio perustuu, sillä käsikirjoituksessa ei ole päiväystä. Ensimmäinen 200 kappaleen painos tehtiin 8.10.1901. Vuoteen 1936 mennessä nuottia painettiin 1500 kappaletta lisää. Melartinin palkkio oli 54,10 markkaa (248 €). ▪ Melartinin teosluettelossa on maininta "byggt på op. 8 Nr 2". Kyseessä ei ole siis sovitus, vaan lokakuussa 1899 syntyneen pianokappaleen uudelleenmuokkaus. Painetussa nuotissa ei ole opusnumeroa. Melartinin teosluettelossa on huomautus "tidigare tryckt utan opustal".

Syyslaulu, op. 45, nro 1

Tuolla ikkunoissa, nään sen kyllä – Herbstlied (An den Fenstern dort ich seh' es immer)

Lauluääni ja piano

Andante

Sävelletty

1909 tai aikaisemmin

Teksti

V. A. Koskenniemi (*Runoja* 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer

Käsikirjoitus

Ei tunneta; SibA Mel 26:11261 (kopio 1950); SibA Mel 27:1142 (lauluääni ja orkesteri, Funtek)

Ensijulkaisu

Apostol *Syyslaulu* 1909 AA136

Lisäjulkaisu

Yksinlauluja I 1999

Sovitukset

Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 1911/1917)

Lisätietoja

- Opusten 45-47 laulujen painetuilla nuoteilla on yhteinen kansilehti, johon on painettu opusten sisältöluettelot ja sama synkeähkö, sateen kasteleman kynnöksen kuva (Melartinin ottaman valokuvan pohjalta). Lauluja julkaistiin pitkällä aikavälillä järjestyksessä, jolla ei ollut mitään yhteyttä laulujen numerojärjestykseen Melartinilla. Kokonaisuus lienee kuitenkin ollut selvillä ainakin ajatuksena jo syyskuussa 1908, jolloin kustantaja Apostol saattoi uutisoida näyttävästi näiden opusten julkaisemisen: ”Erkki Melartin on säveltänyt suuren laulusarjan, joka varmaan tulee herättämään yleistä huomiota, nim. kokonaista 23 runoa V. A. Koskenniemen tunnetusta runovihkosta. Niiden varalle, jotka Koskenniemen runoja tuntevat, mainittakoon, että Melartin on säveliin pukeut seuraavat runot: [kaikkien kolmen opuksen laulut lueteltu nimeltä – HP] Lauluihin, jotka ilmestyvät kukin eri vihkona, on säveltäjä itse sommitellut kauniin, tunnelmaa herättävän päällyksen. Lauluihin liittyy saksalainen käännös, jonka on suorittanut Johann Jakob Meyer, Koskenniemen runojen kääntäjä.” (Uusi Suometar 16.9.1908) Dresdeniläinen E. Piersonin kustantamo oli julkaissut vuonna 1908 valikoiman Koskenniemen runoja Meyerin käännöksinä nimellä *Gedichte*.
- Lehdet mainostivat *Syyslaulun* nuotin ilmestymistä helmikuussa 1909: ”Musiikkiuutuus! Erkki Melartin Uusi laulu Koskenniemen runokokoelmasta op. 45 & 1 Syyslaulu.” (Helsingin Sanomat 28.2.1909)
- Melartinin teosluettelossa on maininta, että Leo Funtek on tehnyt sovituksen lauluäänelle ja orkesterille kaikista (”alla!”) opuksen lauluista. Ne ovat säilyneet lukuun ottamatta laulua *Tule armaani ja kätes anna mulle!*, op. 47, nro 1. Monista lauluista Funtek teki kaksikin eri orkestrointia. *Syyslaulun* käsikirjoituksessa SibA Mel 27:1142 on kaksi päiväystä, 22.10.1911 ja 6.8.1917.
- Melartinin kiinnostus Koskenniemen runoihin ei ollut sattuma, sillä hänet oli kutsuttu Maila Talvion kotiin syksyllä 1906 arvioimaan runoilijan käsikirjoituksesta lukemia runoja yhtenä valittuna ”lyyri-lisen runouden aeropagina”. Koskenniemi itse on muistellut Melartinin reaktiota näin: ”... muistan vielä äänenpainoja myöten sen innostavan tavan, millä Erkki Melartin esitti minulle myötämie-lensä.” (Siteerattu Ranta-Meyer 2003, s. 120-121) Nuoren ”Veikko Forsnäs” runot tekivät myös Melartinin taskukalenteriin päätyneiden merkintöjen perusteella säveltäjään suuren vaikutuksen. Melartin aloitti Koskenniemi-laulujen säveltämisen kuitenkin vasta loppuvuodesta 1907 Nummelan parantolassa. He-ti alusta lähtien hänellä oli mielessään kolmen laulusarjan kokonaisuus. Kirjeessään runoilijalle 4. lo-kakuuta Melartin kirjoitti: ”Tämä on suuri työ, tämmöistä laulukokoelmaa ei vielä koskaan Suomessa ole yritettykään. Luulen että suurin osa näistä lauluistani ovat suurelle yleisölle kauhistus ja että vasta noin 50 vuoden perästä yksi ja toinen niitä alkaa tajuta.” Urakka kesti loppujen lopuksi melkein 13 vuotta, sillä vasta vuonna 1920 valmistuivat viimeisetkin laulut. Melartinia 10 vuotta nuorempi Koskenniemi oli erittäin tyytyväinen. Kirjeessään Melartinille 17.9.1920 hän toteaa: ”Kaikista, jotka ovat runojani säveltäneet, olette, jos itse saan sen sanoa, lähinnä minun henkeäni”.
- Leo Härkönen arvioi tätä laulusykliä vuonna 1926 näin: ”Täyden kypsy-yden on Melartin joka suh-teessa saavuttanut Koskenniemi-lauluissaan (op. 45 – 47, 24 laulua).” (Härkönen 1926)
- Tuire Ranta-Meyer on analysoinut laajasti Koskenniemi-laulujen vastaanottoa ja vaikutusta mm. Yrjö Kilpisen laulutuotantoon. (Ranta-Meyer 2003, s. 120-123)
- VEIKKO ANTERO KOSKENNIEMI (vuoteen 1906 Forsnäs, 8.7.1885 – 4.8.1962) oli suomalainen runoi-lija ja kirjallisuustieteilijä.
- JOHANN JAKOB MEYER oli ilmeisesti sveitsiläisten vanhempien Yhdysvalloissa syntynyt lapsi, ru-noilija, kääntäjä ja professori Chicagon yliopistossa. Meyerin tarkempia henkilötietoja ei ole löytynyt, mutta hän julkaisi jo alkuvuodesta 1908 Koskenniemen runojen valikoiman saksankielisenä käännök-senä ja seuraavana vuonna Leipzigi-laajan teoksen *Vom Land der Tausend Seen*: Tutkimus uu-demmasta suomalaisesta kirjallisuudesta ja valikoima nykyaikaisia suomalaisia novellikäännöksiä.

Ma vierahassa kaupungissa käyn, op. 45, nro 2

Ich gehe eine fremde Stadt entlang

Lauluääni ja piano

Andantino (non troppo tranquillo)

Sävelletty	1912 tai aikaisemmin
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 23:544 (luonnos); SibA Mel 21:452 & SibA Mel 27:1143 (lauluääni ja orkesteri)
Ensiesitys	6.11.1916 – Erna Gräsbeck ja Erkki Melartin
Ensijulkaisu	Apostol <i>Ma vierahassa kaupungissa käyn</i> 1912, Nro 268
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 1916-1918)
Lisätietoja	▪ Funtekin partituurissa SibA Mel 27:1143 on kaksoispäiväys 16.1.1916/18.6.1918. ▪ Leo Funtekin näistä Koskenniemi-lauluista tekemiä sovituksia lauluäänelle ja orkesterille on lueteltu Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa otsikon ”Songs to words by V. A. Koskenniemi” alla kaikkiaan 14 laulua (Catalogue 1961, s. 71). Jostain syystä luettelosta puuttuvat laulut <i>Chrysanthemum</i>, op. 45, nro 4 ja <i>Siell’ on kauan jo kukkineet omenapuut</i>, op. 45, nro 5, vaikka kummastakin tunnetaan käsikirjoitus.

Keskiyön kaupunki, op. 45, nro 3

On autiona talot keskiyön – Die Stadt um Mitternacht (Die Strassen liegen öde, niemand wacht)

Lauluääni ja piano

Andante misterioso

Sävelletty	Elokuu 1913
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 19:317; SibA Mel 20:386 (luonnos); SibA Mel 21:453 & SibA Mel 27:1144 (lauluääni ja orkesteri)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Keskiyön kaupunki</i> 1920 AA310
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 6.8.1918)
Lisätietoja	▪ Melartinin taskukalenterissa on 21.8.1913 merkintä laulun säveltämisestä. ▪ Luonnoksessa SibA Mel 20:386 on lisätty Meyerin saksankielisen käännöksen teksti. ▪ Funtekin partituurissa SibA Mel 27:1144 on päiväys 6.8.1918.

Chrysanthemum, op. 45, nro 4

Sano mistä saitkaan loistosi noin hiekalla tomuisen turun? – O sage, woher deinen Glanz du empfängst

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sävelletty	Heinäkuu 1913
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 19:306 (luonnos); SibA Mel 21:454 (lauluääni ja orkesteri); SibAO 56.865 (lauluääni ja orkesteri, Ranta)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Chrysanthemum</i> 1920 AA311
Lisäjulkaisu	<i>Yksinlauluja I</i> 1999
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 1916?) Lauluääni ja orkesteri (Sulho Ranta, Sysmä 9.7.1940)
Lisätietoja	▪ Vaikka laulu on sävelletty jo vuonna 1913 (taskukalenterimerkinnän mukaan 29.7.1913), kustantaja Apostol rohkeni painaa sen vasta vuosia myöhemmin ensimmäisen maailmansodan jälkeen. Kortissaan 7.1.1919 Apostol kaipailee Melartinilta laulun käsikirjoitusta painotöiden aloittamiseksi. (KK Coll. 530.3)

Siell' on kauan jo kukkineet omenapuut, op. 45, nro 5

Dort erblühte schon lange der Apfelbaum

Lauluääni ja piano
Moderato

- Sävelletty** 27.3.1909
Teksti V. A. Koskenniemi (*Runoja* 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus Ei tunneta; SibA Mel 21:455 (lauluääni ja orkesteri); SibA Mel 26:1126p (anonyymi kopio)
Ensiesitys 29.3.1910 – Agnes Poschner ja Kosti Vehanen – Kansallisteatteri (osana Suomen Laulun 10-vuotisjuhlintaa)
Ensijulkaisu Apostol *Siell' on kauan jo kukkineet omenapuut* 1909 AA163
Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek)
Lisätietoja
 - Kustantaja hoputti Melartinia kortilla 20.3.1909: "Vore tacksam snarast möjligast få emottaga sången 'Siell on kauan jo kukkineet omenapuut' hörande till Koskenniemi cykeln (op 45 # 5), emedan ifrågavarande sång är mycket efterfrågad." (KK Coll. 530.3) Taskukalenterimerkinnän mukaan laulu olikin viikon kuluttua valmis: "Sain op. 45 n:o 5 valmiiksi ja aloin kirj. puhtaaksi."
 - AGNES POSCHNER (16.1.1880–15.8.1935) oli suomalainen laulaja ja näyttelijä.
 - KEIJO KOSTI VEHANEN (31.8.1887–13.3.1957) oli suomalainen pianisti.

Kevätvaloa, op. 45, nro 6

Nyt ikkunoissa säkenöi – Frühlingslicht (Die Fenster sprühen vom Funkelschein)

Lauluääni ja piano
Moderato quasi Allegretto

- Sävelletty** 1907-1911
Teksti V. A. Koskenniemi (*Runoja* 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 24:856 & 24:925 (luonnos); SibA Mel 27:1145 (lauluääni ja orkesteri)
Ensijulkaisu Apostol *Kevätvaloa* 1920 AA317
Lisäjulkaisu *Yksinlauluja 1* 1999
Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 3.9.1919)
Lisätietoja
 - Ajoitusarvio perustuu käsikirjoitusluonnoksissa SibA Mel 24:856 ja SibA Mel 24:925 oleviin päivityksiin 27.1.1907 ja 13.6.1911. Ensipainos tehtiin sävellysajasta riippumatta vasta maailmansodan jälkeen.

Yli vaikenevain kattoin, op. 45, nro 7

Kerran, kerran yli vaikenevain kattoin – Auf die Dächer (Einstens, einstens auf die Dächer)

Lauluääni ja piano
Andante mobile

- Sävelletty** Kesäkuu 1908
Teksti V. A. Koskenniemi (*Runoja* 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus SibA Mel 20:410; SibA Mel 21:456 & SibA Mel 27:1146 (lauluääni ja orkesteri)
Ensijulkaisu Apostol *Yli vaikenevain kattoin* 1909 AA137
Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 26.1.1916 - 29.5.1918)
Lisätietoja
 - Melartinin taskukalenterissa on 1.6.1908 merkintä "Skref 'yli vaikenevain kattoin'". Käsikirjoituksessa SibA Mel 20:410 on sama päiväys.
 - Funtekin partituurissa on kaksoispäiväys 26.1.1916 - 29.5.1918.
 - Opuksen 45 laulujen nro 7 ja 8 järjestyksessä on sekaannuksia, koska merkinnät luetteloissa, käsikirjoituksissa ja painetuissa nuoteissa eivät ole yhdenmukaisia. Melartinin teosluetteloissa laulu *Yli vaikenevain kattoin* on numerona 7, *Nää, oi mun sieluni, auringon korkea nousu!* numerona 8. Koska luettelot on tehty suhteellisen myöhään, on niitä pidettävä säveltäjän omana näkemyksenä, vaikka virheenkin mahdollisuus on olemassa. Opuksen yhteisestä kannesta tunnetaan kaksi versiota, joista toisessa (siinä, jossa runoilijan etunimen ensimmäinen kirjain on virheellisesti "U") on järjestys sama kuin Melartinin teosluetteloissa. Toisessa versiossa, jossa runoilijan etunimen kirjain on oikein, järjestys on toinen eli *Yli vaikenevain kattoin* on numero 8. Nuotin AA137 sisäisivulla numero on myös

8. Käsikirjoituksessa SibA Mel 20:410 ei ole lainkaan opusnumeroa, Funtekin sovituksissa se on 8. Laulun *Nää, oi mun sieluni, auringon korkea nousu!* käsikirjoituksessa KK Ms Mus 163:6 on opusnumero 45, nro 8, samoin käsikirjoituksessa SibA Mel 16:154, vaikka nuotissa AA318 se on sisäsi-vulla 7 ja kansilehdillä vaihdellen. Käsikirjoituksessa SibA Mel 19:339 ei ole opusnumeroa merkitty-nä. Opuksessa 47 olevan laulun *Päivän viime säteet* muita opuksen lauluja varhaisemmassa julkaisus-sa on kannen luettelossa opuksessa 45 vain seitsemän laulua, nro 8 *Yli vaikenevain kattoin* puuttuu kokonaan. Näin on esimerkiksi Uuden Suomettaren uutisessa 16.9.1908, jossa luetellaan kaikki lu-vassa olevat sävellykset. Tämä saattaa olla viite siitä, että Melartin tai kustantaja oli varhaisessa vai-heessa epävarma siitä, montako laulua opukseen 45 tulee ja mikä on niiden keskinäinen järjestys. Tässä teosluettelossa on valittu numerointi, joka näyttäisi olleen säveltäjän näkemys, vaikka se on ris-tiriidassa painettujen nuottien monien, vaikka ei kaikkien merkintöjen kanssa.

Nää, oi mun sieluni, auringon korkea nousu!, op. 45, nro 8

Schau, meine Seele, der Sonne erhabenen Aufgang!

Lauluääni ja piano

Maestoso

Sävelletty	Elokuu 1919
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; KK Ms Mus 163:7; SibA Mel 16:154; SibA Mel 19:339; SibA Mel 27:1147 (lau-luääni ja orkesteri)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Nää, oi mun sieluni, auringon korkea nousu!</i> 1920 AA318
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 9.9.1919)
Lisätietoja	▪ Kustantajan kirjeessä Melartinille 3.7.1908 viitataan myös tähän lauluun, mutta käsikirjoituksessa SibA Mel 19:339 on päiväys 21.8.1919. Funtekin orkesterisovitus SibA Mel 27:1147 olisi tämän mu-kaan valmistunut melkein välittömästi sävellystyön jälkeen. Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7 on sig-neeraamaton, lyijykynällä tehty luonnos, jonka otsikkona on ollut ensin ”Nää, oi mun sieluni”, joka on viivattu yli ja korvattu sanalla ”Kevätvaloa”. Vasemmassa ylänurkassa on päiväys 28.8.1919. Nuotinnos on tehty lauluäänelle ja pianolle, mutta sanoja ei ole.

Lauluja V. A. Koskenniemen sanoihin II, op. 46

(Lakeus – Die Ebene)

Mun sieluni sun ylläs väräjää, op. 46, nro 1

Es zittert meine Seele über dir

Lauluääni ja piano

Moderato poco agitato

Sävelletty Syyskuu 1907

Teksti V. A. Koskenniemi (*Runoja* 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer

Käsikirjoitus SibA Mel 20:411f; SibA Mel 21:457 & SibA Mel 27:1148 (lauluääni ja orkesteri)

Ensijulkaisu Apostol *Mun sieluni sun ylläs väräjää* 1909 AA166

Lisäjulkaisu *Yksinlauluja I* 1999

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 4.3.1911 & 16.5.1918)

Lisätietoja

- Luonnoksessa SibA Mel 20:411f on päiväys ”Hammaslahti 17.9.07”.
- Westerlundin arkiston mukaan opuksen 46 laulujen julkaisupäivä on ollut 14.10.1908, , mutta tällaisia Westerlundin julkaisuja ei ole löytynyt.
- Funtekin partituurien päiväysten mukaan hän teki sovitukset sekä vuonna 1911 että 1918.
- Opuksen 46 alanimeke ”Lakeus” on peräisin Koskenniemen runokokoelmasta.

Sun rauhaas lemmin, op. 46, nro 2

Sun rauhaas lemmin kuin en muuta mitään – Wie sonst nicht anderes lieb’ ich deinen Frieden

Lauluääni ja piano

Lento

Sävelletty Ampiala toukokuu 1908

Teksti V. A. Koskenniemi (*Runoja* 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer

Käsikirjoitus SibA Mel 20:411g; SibA Mel 21:458 & SibA Mel 27:1149 (lauluääni ja orkesteri)

Ensijulkaisu Apostol *Sun rauhaas lemmin* 1909 AA167

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek, 4.3.1911 & 17.5.1918)

Lisätietoja

- Melartinin taskukalenterissa on 27.5.1908 merkintä ”En ny sång af Koskenniemi (op. 46 N:o 2) ganska egendomlig, kommer nog att skällas ner.” Luonnoksessa SibA Mel 20:411g on sama päiväys.
- Funtekin partituureissa on päiväykset 17.5.1918 ja 4.3.1911.

Yön ihmeelliseen valoon, op. 46, nro 3

Yön ihmeelliseen valoon peittyin pihamaa – Ins wunderbare Licht der Nacht

Lauluääni ja piano

Andantino

Sävelletty Toukokuu 1908

Teksti V. A. Koskenniemi (*Runoja* 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer

Käsikirjoitus SibA Mel 20:411c; SibA Mel 21:459 & SibA Mel 27:1150 (lauluääni ja orkesteri)

Ensiesitys 16.11.1908 – Eino Rautavaara, säestäjää ei tiedetä – Kotkan työväenyhdistyksen huoneisto

Ensijulkaisu Apostol *Yön ihmeelliseen valoon* 1909 AA168

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek, 5.3.1911 & 18.5.1918)

Lisätietoja

- Luonnoksessa SibA Mel 20:411c on päiväys 28.5.1908.

Ikävässä kenttään huojuvaisten, op. 46, nro 4

Ikävässä kenttään huojuvaisten syksyn täydet tähdet unelmoivat – In der felder monotonem Schwanken

Lauluääni ja piano
Moderato

Sävelletty	1908 tai aikaisemmin
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus	SibA Mel 20:411a; SibA Mel 21:460 & SibA Mel 27:1151 (lauluääni ja orkesteri)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Ikävässä kenttään huojuvaisten</i> 1909 AA169
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek, 5.3.1911 & 19.5.1918)

Nyt öin jo yli kenttään hämärtäy, op. 46, nro 5

Nun liegt die Flur auch Nachts im Dämmerlicht

Lauluääni ja piano
Andante tranquillo

Sävelletty	Toukokuu 1908
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 20:411b; SibA Mel 16:153 (ei Melartinin käsialaa); SibA Mel 21:461 & SibA Mel 27:1152 (lauluääni ja orkesteri)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Nyt öin jo yli kenttään hämärtäy</i> 1909 AA170
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek, 6.3.1911 & 19.5.1918)
Lisätietoja	▪ Luonnoksen SibA Mel 20:411b merkintöjen mukaan Melartin aloitti säveltämisen Helsingissä toukokuussa 1908 ja sai sen valmiiksi Ampialassa 28.5.1908.

Päivän viime säteet, op. 46, nro 6

Päivän viime säteet lankee yli tutun pihamaan – Letzter Sonnenstrahl (Letzter Sonnenstrahles Flammen füllt den Hofplatz hell und klar)

Lauluääni ja piano
Andante

Sävelletty	Syyskuu 1907
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Omistus	”Ida Ekmanille”
Käsikirjoitus	SibA Mel 20:411d; SibM SmP6456 (valokopio); SibA Mel 21:462 & SibA Mel 27:1153 (lauluääni ja orkesteri)
Ensiesitys	9.10.1908 – Ida Ekman ja Ingrid Savander – Porin palokunnantalo
Ensijulkaisu	Apostol <i>Päivän viime säteet</i> 1909 AA113
Lisäjulkaisu	<i>Yksinlauluja I</i> 1999
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek, 5.3.1911 & 21.5.1918)
Lisätietoja	▪ Sibelius-museossa vain valokopiona säilyneen käsikirjoituksen tempomerkintä on painetusta nuotista poikkeava ”Andantino semplice”. Kyseessä lieenee Ida Ekmanille annettu versio, johon Melartin teki vielä muutoksia ennen julkaisemista. Musteella kirjoitetun nuotin yläreunaan on lisätty todennäköisesti lyijykynällä teksti ”Ida Ekmanille”. Luonnoksessa SibA Mel 20:411d on päiväys 17.9.1907. ▪ Helsingin Sanomissa oli nuotin ilmestymisestä mainos 11.10.1908. Ida Ekmanin ensiesityksen mainoksissa laulu mainitaan ”uudeksi”.

Nocturne, op. 46, nro 7

Linnut oksillansa vaikenevat – Still die Vögel all auf ihren Zweigen

Lauluääni ja piano

Andantino

Sävelletty	Syyskuu 1907
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus	SibA Mel 20:411e; SibA Mel 21:463 & SibA Mel 27:1154 (lauluääni ja orkesteri)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Nocturne</i> 1909 AA171
Lisäjulkaisu	<i>Yksinlauluja I</i> 1999
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 20.5.1918)
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa SibA Mel 20:411e on päiväys 17.9.1907.

Kesäyö kirkkomaalla, op. 46, nro 8

Omaa kirkkauttansa kummeksuun kesäyöhyt maille laskeupi – Sommernacht auf einem Friedhof (Hold verwundert ob dem eignen Glanz)

Lauluääni ja piano

Tranquillo

Sävelletty	1908 tai aikaisemmin
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus	Ei tunnetta; SibA Mel 21:464 & SibA Mel 27:1155 (lauluääni ja orkesteri); SibA (Lönnberg 1950)
Ensiesitys	10.10.1908 – Dagmar Hagelberg-Raekallio ja Kosti Vehanen (käsikirjoituksesta)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Kesäyö kirkkomaalla</i> 1909 AA172
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek, 6.3.1911 & 21.5.1918)
Lisätietoja	▪ Dagmar Hagelberg-Raekallio kirjoitti Melartinille 7.9.1908 toivoen tältä suomenkielistä laulua – vanhaa tai kokonaan uutta – konserttiin lokakuun 10. päivänä (KK Coll. 530 Kirjeet Erkki Melartiniin). Tämä <i>Kesäyö kirkkomaalla</i> lienee ollut Melartinin myönteinen vastaus. Laulajatar oli tunnettu siitä, että hän halusi esittää vain suomenkielistä ohjelmistoa.

Lauluja V. A. Koskenniemen sanoihin III, op. 47

Tule armaani ja kätes anna mulle!, op. 47, nro 1

Kun meren raskaat mainingit mun aatokseni lyö – Kom min kära, räck mig dina händer (Som havets tunga vågor) –
Komme Liebchen mein, und reiche mir die Hände! (Wie schwerer Wellenschlag im Meer)

Lauluääni ja piano
Moderato poco rubato

Sävelletty	Elokuu 1908
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer, ruotsinkielinen käännös Joel Rundt
Omistus	“Aino Acktéille omistettu” (käsikirjoituksessa), “Aino Acktéelle” (painetussa nuotissa)
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:177; SibA Mel 25:1072 (luonnos)
Ensiesitys	24.9.1908 – Aino Ackté ja Oskar Merikanto
Ensijulkaisu	Apostol <i>Tule armaani ja kätes anna mulle!</i> 1908 AA112
Lisäjulkaisut	<i>Kokoelma yksinlauluja nuorisolle II</i> 1927; <i>Yksinlauluja I</i> 1999
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa SibA Mel 25:1072 on päiväys 28.5.1908. ▪ Kustantajan kirjeessä Melartinille 3.7.1908 viitataan tähän lauluun. (KK Coll. 530.3) ▪ Laulu julkaistiin hyvin pian valmistumisensa jälkeen. Helsingin Sanomat mainosti sitä jo 25.9.1908.

Katulyhty, op. 47, nro 2

Se katselee niin kaipaavasti – Die Strassenlaterne (Sie schaut so missend, sehrend)

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	Kesäkuu 1911
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 19:356a; SibA Mel 21:465 & SibA Mel 27:1156 (lauluääni ja orkesteri); SibA (Lönnerberg 1950)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Katulyhty</i> 1912 AA269
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek, 18.–19.1.1916)
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa SibA Mel 19:356a on päiväys 13.6.1911. ▪ Nuotin toisen korrehtuurivedoksen kansissa on päiväys ”Thure Åberg 9.2.1923”. (KK Coll. 530.61)

Syyssonetti, op. 47, nro 3

Nyt sumu harmaa nousee korven soissa – Herbstsonett (Der graue Nebel steigt in Waldesmooren) – Syyskuun sonetti

Lauluääni ja piano
Quasi Andantino

Sävelletty	1919
Teksti	V. A. Koskenniemi, saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 27:1157 (lauluääni ja orkesteri); SibA (Lönnerberg 1950); SibA Mel 23:635a (luonnos)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Syyssonetti</i> 1920 AA319
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 23.8.1919)
Lisätietoja	▪ Ajoitusarvio perustuu luonnoksessa SibA Mel 23:635a oleviin päiväyksiin 14.1.1919 ja 19.8.1919. ▪ Koskenniemi lähetti runonsa <i>Syyskuun sonetti</i> kirjeessään 6.10.1907 vastatessaan Melartinin suunnitelmiin säveltää kolme laulusarjaa nuoren runoilijan teksteihin. (KK Coll. 530:31) Kului kuitenkin yli kymmenen vuotta, ennen kuin Melartin sävelsi tämän nimenomaisen runon. Melartin myös muutti runon nimeä ja se julkaistiin nimellä <i>Syyssonetti</i>. Toista Koskenniemen tarjoamaa uutta runoa – <i>Kuutamomeren</i> – Melartin ei sen sijaan myöhemminkään noteerannut säveltämisen arvoiseksi.

Kevätlaulu, op. 47, nro 4

Kevätlaulua lainehet laulavat – Lenzlied (Das Lenzlied singen die Wellen)

Lauluääni ja piano
Andantino

Sävelletty	Lokakuu 1918
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; KK Ms Mus 168:5; SibA Mel 27:1158 (lauluääni ja orkesteri); SibA (Lönnberg 1950)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Kevätlaulu</i> 1920 AA320
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 19.1.1919)
Lisätietoja	▪ Ajoitusarvio perustuu käsikirjoitusluonnoksessa KK Ms Mus 168:5 olevaan päiväykseen ”Boxbacka 8.10.1918 / slut 11/10”.

Pan, op. 47, nro 5

Oi öistä kulkijata korpimaan – O weh dem Wanderer im Waldesmoor

Lauluääni ja piano
Con moto

Sävelletty	Elokuu 1919?
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 23:599; SibA Mel 27:1159 (lauluääni ja orkesteri)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Pan</i> 1922 AA321
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 26.8.1919)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa (KK Ms Mus 168:1) on päiväys 14.8.1921, mutta valmiimmassa, vaikka yli viivatussa (SibA Mel 23:599) 22.8.1919. Kun Leo Funtek on tehnyt orkesterisäestyksisen sovituksensa vain neljä päivää myöhemmin, on Melartinin täytynyt saada sävellys valmiiksi luonnoksen jälkeisinä päivinä. Tämä käsikirjoitus ei valitettavasti ole säilynyt, sillä kustantajalle lähetetty käsikirjoitus (KK Ms Mus 163:6) on todennäköisesti tarkoitusta varten tehty puhtaaksikirjoituskopio.

Vanha Faun, op. 47, nro 6

Pan vaiennut on metsän pimennöissa – Der alte Faun (Verstummt ist Pan in finstern Waldesbogen)

Lauluääni ja piano
Moderato molto

Sävelletty	1.9.1919
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 27:1160 (lauluääni ja orkesteri)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Vanha Faun</i> 1920 AA322
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 4.9.1919)
Lisätietoja	▪ Ajoitusarvio perustuu käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 16:155 oleviin kahteen päiväykseen ”31.8.19” ja ”1.9.19”.

Nuori Psykyke, op. 47, nro 7

Niin lauhat aamutuulet hengittävät – Die junge Psyche (So laulich wehn die Morgenwinde wieder)

Lauluääni ja piano

Allegretto assai moderato

Sävelletty	1912 tai aikaisemmin
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 21:466 & SibA Mel 27:1161 (lauluääni ja orkesteri); SibA (Lönnerberg 1950)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Nuori Psykyke</i> 1912 AA270
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek, 12.1.1916)

Fiat nox, op. 47, nro 8

Nyt tulcoon yö – So sinke Nacht

Lauluääni ja piano

Pesante

Sävelletty	loka-marraskuu 1911
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Runoja</i> 1906), saksankielinen käännös Johann Jakob Meyer
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 21:467 & SibA Mel 27:1162 (lauluääni ja orkesteri); SibA (Lönnerberg 1950); SibA Mel 23:652a (luonnos)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Fiat nox</i> 1912 AA271
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Leo Funtek 18.1.1916 & 20.6.1918)
Lisätietoja	▪ Ajoitus perustuu käsikirjoituksessa SibA Mel 23:652a olevaan päiväykseen 1.11.1911.

Lastuja IV, op. 48

Spånor IV – Späne IV

Tuutulaulu, op. 48, nro 1

Vid vaggan – An der Wiege

Piano

Andantino semplice

Sävelletty Syyskuu 1907

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6

Ensijulkaisu Lindgren *Lastuja IV Op. 48* 1907 AEL372

Lisäjulkaisu Westerlund *Lastuja IV Op. 48* 1913 AEL786

Lisätietoja ▪ Melartinin taskukalenterissa on 26.9.1907 merkintä ”Nya spånor (nästan) färdiga.”
▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Pieniä variationeja, op. 48, nro 2

Miniatyr variationer – Miniaturvariationen – Små variationer – Kleine Variationen

Piano

Andantino

Sävelletty Syyskuu 1907

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6

Ensijulkaisu Lindgren *Lastuja IV Op. 48* 1907 AEL372

Lisäjulkaisu Westerlund *Lastuja IV Op. 48* 1913 AEL786

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.

Aaltoja, op. 48, nro 3

Böljor – Wellen

Piano

Allegro

Sävelletty Syyskuu 1907

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6

Ensijulkaisu Lindgren *Lastuja IV Op. 48* 1907 AEL372

Lisäjulkaisu Westerlund *Lastuja IV Op. 48* 1913 AEL786

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.

Tapisserie, op. 48, nro 4

Piano

Allegretto un poco rubato e mobile

Sävelletty Syyskuu 1907

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6

Ensijulkaisu Lindgren *Lastuja IV Op. 48* 1907 AEL372

Lisäjulkaisu Westerlund *Lastuja IV Op. 48* 1913 AEL786

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.

Jäähyväiset, op. 48, nro 5

Avsked – Abschied

Piano

Larghetto recitativo

Sävelletty 1898 – syyskuu 1907

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6; KK Ms Mus 168:6

Ensijulkaisu Lindgren *Lastuja IV Op. 48* 1907 AEL372

Lisäjulkaisu Westerlund *Lastuja IV Op. 48* 1913 AEL786

Lisätietoja

- Osan nro 5 *Jäähyväiset* käsikirjoituksessa on alkuperäisenä, mutta ylivuivattuna otsikkona *Hyvästi*. Toisessa, hylätyssä käsikirjoituksessa (KK Ms Mus 168:6) on otsikkona “Afsked” ja oikeassa ylänurkassa päiväys “april 98”.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.

Walzer-Miniatyren, op. 49

Anette-Sofie, op. 49, nro 1

Piano

Introduzione, Ländertempo, "Biedermeierisch"

Sävelletty	Lokakuu 1907
Käsikirjoitus	SibA Mel 17:257; SibA Mel 12:76 (orkesterisovitus, Melartin); SibA Mel 20:446 (orkesterisovitus, Funtek)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Walzer-Miniatyren Op. 49</i> 1911 Nro 84a
Sovitukset	Orkesteri (Erkki Melartin); orkesteri (Leo Funtek 20.8.1914)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa on opusnumerossa a-kirjain, mutta sitä ei tässä luettelossa ole käytetty. ▪ Taskukalenterimerkinnän mukaan osan <i>Anette-Sofie</i> käsikirjoitus lähti Apostolille 16.10.1907. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri. ▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on merkintä ”Walzer Miniature”, joka viittaa Funtekin sovitukseen (Catalogue 1961, s. 70).

Thérèse, op. 49, nro 2

Piano

Agitato

Sävelletty	Lokakuu 1907
Käsikirjoitus	Ei tunneta; Yle YN8125 (sovitus sekstetille, äänilehdet)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Walzer-Miniatyren Op. 49</i> 1911 Nro 84b
Sovitukset	Sekstetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty f-molli.

Adèle, op. 49, nro 3

Piano

Moderato

Sävelletty	Lokakuu 1907
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Apostol <i>Walzer-Miniatyren Op. 49</i> 1911 Nro 84a-d
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty As-duuri.

Violet, op. 49, nro 4

Piano

Wiegend

Sävelletty	Lokakuu 1907
Ensijulkaisu	Apostol <i>Walzer-Miniatyren Op. 49</i> 1911 Nro 84d
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty A-duuri.

Lastenlauluja I, op. 49b

Barnvisor I – Kinderlieder I

Ratsulaulu, op. 49b, nro 1

Hopoti, hopoti, hopotihoi! Varsa hypäten hirnuu – Till mormor vi rida (Hoppsan, min Pälle, hej)

Lauluääni ja piano
Nopeasti – Allegro

- Sävelletty** 5.10.1906
Teksti Suonio, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Omistus ”Pikku ystäväni äideille omistettu – Mina små vännerens mammor tillegnade – An die Mütter meiner kleinen Freunde”
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu *Joulukontti* 1906 1906
Lisäjulkaisu Apostol *Lastenlauluja – Barnvisor I – Kinderlieder I op. 49b* 1907, Nro 91; Westerlund *Lastenlauluja – Barnvisor I – Kinderlieder I op. 49b* REW2091; *Suomen nuorison laulukirja* 1911; *Valkovuokko* 1922; *Laulukirja* 1938; *Suuri toivelaulukirja 4* 1984; *Kultaiset koululaulut vanhoilta ajoilta* 2008
Lauluääni: *Kisakenttä 6/1911* 1911
Lisätietoja
 - Laulun synnystä on Helmi Krohn kertonut seuraavasti: ”Syksyllä 1906 kävin Melartinin luona ja pyysin häntä säveltämään isäni lastenrunon ’Hopotin’ ’Joulukonttia’ varten. Kello oli vähän yli I kun läksin hänen luotaan ja tuskin olin ennättänyt kotiin, niin kaupunginlähetti toi valmiin sävellyksen minulle. Melartin kertoikin myöhemmin, että sävellys oli syntynyt ja kirjoitettu paperille 20 minuutissa. – Sävellyksen mukana seurasi kirje: ’Tässä lähetän nyt ’Hopoti’-laulun. Se on nyt semmoinen, kun se on. Koittakaa sitä nyt lastenäänelle; jos se on liian korkea, niin voi antaa transposeerata sen E tai Ess duuriin, jotka tosin ovat pikkuisen vaikeammat soittaa. Laitoin tämän näin yksinkertaisella tavalla, (säestys soittaa melodian ja on ihan lapsellista laatua, eri lauluääntä ei siis ollut tarpeen kirjoittaa, panin vaan sanat säestyksen yli) senvuoksi, ettei se tekisi minkäänlaisia esittämisvaikeuksia ja myös silmille olisi selvänäköistä. Sanokaa mitä meinaatte, ja jos tämä on liian korkea! Pelkään vaan, ettei ’hei’ vaikuta, jos se tulee matalammalle.” (Krohn 1945, s. 92) Taskukalenteriin tuli 5.10.1906 merkintä ”Jag komponerade åt henne en barnvisa på 10 minuter.”
 - Melartin ei muistanut tai viitsinyt puhua rahasta, sillä Helmi Krohn joutui kirjeessään 28.11.1906 Otavan toimeksiannosta kysymään, ”mitä he ovat Teille Ratsulaulusta velkaa” (KK Coll. 530).
 - Ensipainoksessa on Melartinin nimen alla päiväs ”5.10.06”. Tempomerkintänä on tässä *Nopeasti*.
 - Omistus kattaa koko opuksen 49b, jonka pieni b-kirjain lienee lisätty kustantamossa, kun neljälle valssiminiatyrylle oli jo annettu numero 49 ilman a-kirjainta, jonka Melartin oli siihen tarkoittanut.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.
 - Tutkija, lehtimies ja runoilija JULIUS LEOPOLD FREDRIK KROHN (19.4.1835–28.8.1888) käytti runoilijana nimeä SUONIO.

Das Maienglöckchen, op. 49b, nro 2

Maienglilie, kannst du sagen – Kielon kellot (Kielo, voitko ilmi antaa) – Konvaljen (Säg, konvalje, varför, kära)

Lauluääni ja piano
Andante

- Sävelletty** Elokuu 1900
Teksti Adolf Schults, suomennos Jussi Snellman, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Omistus ”An die Mütter meiner kleinen Freunde”
Käsikirjoitus SibA Mel 20:390; SibM SmP6423 (kopio, alkuperäinen on yksityisomistuksessa)
Ensijulkaisu Apostol *Lastenlauluja – Barnvisor I – Kinderlieder I op. 49b* 1907, Nro 91
Lisäjulkaisu Westerlund *Lastenlauluja – Barnvisor I – Kinderlieder I op. 49b* REW2091
Lisätietoja
 - Lastenlaulukokoelma op. 49b koostuu kahdesta aivan eriaikaisesta elementistä. Ytimenä ovat viisi saksankielistä laulua, jotka ovat ilmeisesti olleet valmiina jo syksyllä 1900, sillä Melartin kirjoitti äidilleen 17.11.1900: ”Eivät edes Lastenlaulut menneet. Sanottiin, että niiden saksalainen teksti esti sen. Paitsi ’huonoja aikoja’ tietysti.” Kun Melartin sitten lopultakin sai Apostolin suostumaan laulujen julkaisemiseen – taskukalenterimerkinnän perusteella 1.11.1907 ”Förde barnvisorna till Apostol, som tog

dem gärna.” –, ehtona on ilmeisesti ollut, että mukaan otetaan myös suosituksi osoittautunut *Ratsulaulu*. Saksankielisten laulujen käsikirjoituksessa on otsikko ”5 Kinderlieder, opus 11”. Melartinin omien muistiinpanojen mukaan laulut valmistuivat 10.8.1900. Tämä päivämäärä on myös kaikki saksankieliset laulut sisältävässä osittain luonnosmaisessa käsikirjoituksessa SibA Mel 20:390.

• Viiden laulun kokonaisuus on ollut otsikolla ”Kinderlieder” mukana Melartinin ja Elli Forssellin konsertissa, jonka päiväämätön ohjelma on säilynyt. Se on todennäköisesti vuoden 1900 lopulta tai vuodelta 1901, mutta ohjelman sisältäneistä konserteista ei ole löytynyt varmaa tietoa. Björneborgs Tidning kertoi kuitenkin 16.10.1900 Forssellin ja Melartinin tulevasta konsertista, jossa oli luvassa pelkästään jälkimmäisen lauluja. Mitä suurimmalla todennäköisyydellä käsiohjelma liittyykin juuri tähän konserttiin, jonka pitämisestä ei tosin ole löytynyt mainintoja esimerkiksi samaisesta lehdestä.

- Käsikirjoituksessa laulun tempomerkintänä on ”Langsam”.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Des-duuri.
- ADOLF SCHULTS (5.6.1820–2.4.1858) oli saksalainen runoilija.

Der kleine Gernegroß, op. 49b, nro 3

War einst ein kleiner Gernegroß – Aimo aikamies (Ol’ kerran aimo aikamies) – Store lillepytt (Det var engång en pys)

Lauluääni ja piano

Allegro moderato

Sävelletty	Elokuu 1900
Teksti	Perinteinen saksalainen lastenlaulu, suomennos Jussi Snellman, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Omistus	”An die Mütter meiner kleinen Freunde”
Käsikirjoitus	SibA Mel 20:390; SibM SmP6423 (kopio, alkuperäinen on yksityisomistuksessa)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Lastenlauluja – Barnvisor I – Kinderlieder I op. 49b</i> 1907, Nro 91
Lisäjulkaisu	Westerlund <i>Lastenlauluja – Barnvisor I – Kinderlieder I op. 49b</i> REW2091
Lisätietoja	• Tempomerkintä on käsikirjoituksessa ”Moderato – Allegro”. • Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri. • Melartinin käsikirjoituksessa ja painetussa nuotissa tekstin tekijänä on mainittu ”Keil”, mutta kyseessä on monien lähteiden mukaan vanha saksalainen lastenlaulu. JOHANN GEORG KEIL (1781–1857) oli saksalainen runoilija, joka on saattanut sisällyttää perinnetekstin johonkin julkaisuunsa ja näin näyttäytyä tämän tekstin tekijänä.

Der Winter, op. 49b, nro 4

Der Winter ist ein rechter Mann – Talvi (On talvi herra ankara) – Vintern (En riktig bjäse vintern är)

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty	Elokuu 1900
Teksti	Matthias Claudius, suomennos Jussi Snellman, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Omistus	”An die Mütter meiner kleinen Freunde”
Käsikirjoitus	SibA Mel 20:390; SibM SmP6423 (kopio, alkuperäinen on yksityisomistuksessa); MF17510 (sopraano ja orkesteri)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Lastenlauluja – Barnvisor I – Kinderlieder I op. 49b</i> 1907, Nro 91
Lisäjulkaisu	Westerlund <i>Lastenlauluja – Barnvisor I – Kinderlieder I op. 49b</i> REW2091
Sovitukset	Sopraano ja orkesteri (Helge Dahl 2002) (1121 2100 11 0, str, sopr)
Lisätietoja	• Käsikirjoituksessa laulun tempomerkintänä on ”Frisch und kräftig”. • Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty e-molli. • MATTHIAS CLAUDIUS (15.8.1740–21.1.1815) oli saksalainen runoilija ja lehtimies, joka käytti myös pseudonyymiä Asmus.

Frühlings Ankunft, op. 49b, nro 5

Der Lenz ist angekommen – Kevätlaulu (Jo toukokuu on tullut) – Våren kommit (Nu vårens tid är inne)

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sävelletty	Elokuu 1900
Teksti	Kokoelmasta <i>Des Knaben Wunderhorn</i> , suomennos Jussi Snellman, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Omistus	”An die Mütter meiner kleinen Freunde”
Käsikirjoitus	SibA Mel 20:390; SibM SmP6423 (kopio, alkuperäinen on yksityisomistuksessa)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Lastenlauluja – Barnvisor I – Kinderlieder I op. 49b</i> 1907, Nro 91
Lisäjulkaisu	Westerlund <i>Lastenlauluja – Barnvisor I – Kinderlieder I op. 49b</i> REW2091
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa laulun tempomerkintänä on ”Heiter, doch nicht zu schnell”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty G-duuri.

Linnunpesä, op. 49b, nro 6

Kehtosessa, lehtosessa – Fågelboet (I sin vagga, där i lunden) – Das Vogelnest (In den Wiegen seh’ ich)

Lauluääni ja piano

Andantino

Sävelletty	Elokuu 1900
Teksti	G. Ch. Dieffenbach, suomeksi mukaillut Jussi Snellman, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Omistus	”An die Mütter meiner kleinen Freunde”
Käsikirjoitus	SibA Mel 20:390; SibM SmP6423 (kopio, alkuperäinen on yksityisomistuksessa); SibA Mel 23:686 (luonnos)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Lastenlauluja – Barnvisor I – Kinderlieder I op. 49b</i> 1907, Nro 91
Lisäjulkaisu	Westerlund <i>Lastenlauluja – Barnvisor I – Kinderlieder I op. 49b</i> REW2091
Lisätietoja	▪ Toisin kuin muut laulut alkuperäisessä viiden saksankielisen laulun kokonaisuudessa, tämä julkaistiin vain suomen- ja ruotsinkielisin tekstein. Käsikirjoituksessa laulu <i>Das Vogelnest</i> on numerolla I ja tempomerkintänä on ”Weigend”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty C-duuri. ▪ GEORG CHRISTIAN DIEFFENBACH (4.12.1822–10.5.1901) oli saksalainen runoilija.

Aino, op. 50

Kalevala-mysterio kahdessa näytöksessä epilogineen

Solistit, orkesteri ja kantele (2222 4231 11 1, kantele, str, chx, 6voc solo)

Sävelletty 1907-1909

Libretto Jalmari Finne

Käsikirjoitus Kansallisooppera (partituuri ja 2 eri pianopartituuria, ainakin toinen on Melartinin tekemä); SibA Mel 5:31-34 (yksittäisiä osia pianopartituurina, ei kaikilta osin Melartinin käsialaa); KK Ms Mus 168:1 (sovitus lauluäänelle ja pianolle kohdasta *Miksi ottaisın väkisin*); KK Ms Mus 168:5 (alkusoitto pianosovituksena kopistin käsialalla); SibA Mel 20:408 & SibA Mel 23:623b & SibA Mel 25:1039 & SibA Mel 25:1049 & SibA Mel 25:1073 (luonnoksia)

Ensiesitys 5.12.1909 – Ainon roolissa Aino Ackté, johtajana Erkki Melartin – Suomen kansallisteatteri

Ensijulkaisu Warner *Aino, Op. 50* 2000 M-042-09039-8 (pianopartituuri, sovitus Ulf Söderblom)

Sovitukset Lauluäänät ja piano (Ulf Söderblom)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa teos on määritelty yksiselitteisesti oopperaksi: “Aino, opera i två akter och en epilog”, vaikka alanimeke ”Kalevala-mysterio” esiintyy alkuperäisaineistossa. Oletukset teoksen teosofisista taustoista tai yhteyksistä on Tuire Ranta-Meyer osoittanut loogisesti epäuskottaviksi ja anakronistisiksi. Jalmari Finnen ei tiedetä olleen kiinnostunut teosofisista aatteista ja vaikka Melartin myöhemmin oli aktiivinen ruusu-ristiläinen, hän oli oopperan sävellysvaiheessa vasta tutustumassa teosofiseen ajatteluun. (Ranta-Meyer 2003, s. 141) Erkki Melartin liittyi Teosofisen Seuran Suomalaiseen Osastoon tammikuussa 1910. Seuran puheenjohtajan Pekka Ervastian kirje 4.1.1910, jossa hän toivottaa Melartin tervetulleeksi jäseneksi, on säilynyt. (KK Coll. 530) Melartin kuului Ruusu-Ristin ensimmäiseen hallitukseen ja toimi vuosia aktiivisesti järjestön musiikkivastaavana, mutta jättyä toiminnasta ilmeisesti 1920-luvun lopulla. Melartinin kuolemasta oli järjestön lehdessä vain pieni uutinen.

- Sibelius-Akatemian käsikirjoitukset koostuvat seuraavista osista: (Mel 5:31) Tainan osuudet (Alexandra Ahngerille) kopistin tekemänä, mutta Melartinin ex libriksellä varustettuna, (Mel 5:32) ensimmäisen näytöksen kilpalaulantakohtauksesta pianopartituuri (osin luonnosteltu) kohdasta 63 kohtaan 69, myös ex libriksellä varustettu, (Mel 5:33) oopperan Epilogista pianopartituurin katkelma kohta 95-97, myös ex libriksellä varustettu sekä (Mel 5:34) irrallinen painopartituuri ilman ex libristä ensimmäisen näytöksen kohdasta 64 kohtaan 68.

- Ilmeisesti ensimmäisen kerran oopperan musiikkia kuultiin Eteläsuomalaisen osakunnan arpajaisjuhlassa 29.2.1908 Seurahuoneella, missä Melartin johti ”kolme kohtausta ensi näytöksestä”. Solisteina olivat Ester Niska ja Eino Rautavaara.

- Aikakauden lehdistö seurasi oopperan valmistumista ja ensiesitystä aktiivisesti. Jo lokakuussa tiedettiin kertoa tulevasta ensi-illasta ja oopperasta sekä sen säveltäjästä tehtiin useita esitteleviä juttuja. Otto Kotilainen oli ensi-illan jälkeen innoissaan ja kuvaili tunnelmia värikkäästi: ”Juhlatunnelma kohosi kohoamistaan, kunnes se lopulla oli aivan valtava kaikkine seppeleineen, kukkalaitteineen ja sydämistä ja rinnoista raikuvine hyvähuutoineen, joista ei tahtonut loppua tulla. Juhla olikin taidehistoriallinen juhla, sillä toinen suomenkielinen ooppera vietti luojaansa johtamana ja ohjaamana synnyinjuhlaansa kansan kaiken katsellessa, kuunnelllessa. Koska on aikomukseni ’Ainon’ musiikista toisen kuulemien nojalla laajemmin kirjoittaa, mainitsen tässä yhteydessä vain, että Erkki Melartin on tällä teoksellaan ottanut oikean harppauksen eteenpäin taiteensa pyhällä polulla. Se on arvokas ja hyvin painava lisä meidän luovaan musiikkitaiteeseemme. Samalla onnellalla ja tarmolla vaan edelleenkin jatkamaan!” (Suomalainen Kansa 6.12.1909)

- Kalevi Aho on analysoinut teosta kalevalaisen mytologian näkökulmasta, ja esittää omana yleisarviona seuraavaa: “Kalevala-aiheen ensimmäinen merkittävä oopperatoteutus ja samalla ylipäänsä ensimmäinen taiteelliset mitat täyttävä suomalainen ooppera on Erkki Melartinin vuonna 1907 valmistunut *Aino*.” (Aho 1985, s. 18)

- Taneli Kuusisto arvioi teosta vuonna 1965 seuraavasti: “Aino-ooppera on historiallisesti merkittävä, aikansa dokumenttina vaikuttava ja – kuten on saatu kokea – suuressa määrin elinvoimainen teos. (...) Säveltäjän suoni on Ainossa vuolaimmillaan, teoksen sävelasu on hersyvä ja värihohteinen.” (Kuusisto 1965, s. 185)

- Suomalainen oopperahistorioitsija Hannu-Ilari Lampila puolestaan esittää seuraavan yleisarvion: “Ainon musiikki on kuin pastellivärein maalattua. Siinä on haikeaa ja harrasta lyyristä kauneutta, joskin monotonisuuden vaara väijyy kaiken aikaa. Vuosisadan alun suomalaisiin kalevalaisen Ainon haaveelliset ja luonnonläheiset sävelet tekivät ilmeisen vaikutuksen.” (Lampila 1997, s. 108)

- Tuire Ranta-Meyer on analysoinut *Ainoa* sekä lisensiaatintutkimuksessaan (Ranta-Meyer 2003, ss. 137-144) että erillistutkimuksessaan *Melartinin Aino-oopperan reseptiohistoria* (Ranta-Meyer 2008).
- Suomen Kansallisoopperassa *Aino* on ollut kahtena produktiona vuosina 1923 ja 1935. Ensimmäisen ohjasi Väinö Sola, lavastuksesta vastasi Ilmari Matsson. Ensi-ilta oli 28.2.1923 ja esityksiä kertyi kaikkiaan seitsemän, viimeinen 18.7.1923. Toisen produktion ensi-ilta oli 23.2.1935, ohjaajana edelleen Väinö Sola, lavastajana nyt Martti Tuukka. Esityksiä oli taas seitsemän, joista viisi vuonna 1935 ja kaksi viimeistä marraskuussa 1941.
- Melartin palasi oopperan pariin vuonna 1929 luonnostellen sovitusta lauluäänelle ja pianolle kolmannen kohtauksen alusta kohdasta *Miksi ottaisin väkisin*. Käsikirjoituksessa (KK Ms Mus 168:1) on vain sanojen alkua, mutta selkeä päiväys ”19.X.29”. Kyseessä saattaa olla Turen Aran ohjelmistotarpeisiin syntynyt yritys, joka ei kuitenkaan toteutunut.
- Melartinin oikeuksien haltijat ja Warner/Chappell Music tekivät Ulf Söderblomin tekemän pianopartituurin kustantamisesta sopimuksen 27.10.2000.
- Oopperan libretto on julkaistu ainakin kahdesti: 1909 (Lilius & Hertzberg) ja 1985 (Savonlinnan oopperajuhlien koulutussäätiö).
- VÄINÖ SOLA (Jalo Väinö Sola, alun perin Sundberg, 8.1.1883–12.10.1961) oli suomalainen oopperalaulaja.

Alkusoitto

Andante poco rubato

Orkesteri (2222 4231 11 1, str [pic, ehn, bcl, cbsn])

Lisätietoja

- ”Erityisen maininnan ansaitsee teoksen taitavasti rakennettu alkusoitto. Siinä esittäytyvät peräkkäin useimmat oopperan lukuisista johtoihteista sävellyksen silti muodostaessa ehyen ja kauniisti huipentuvan kokonaisuuden.” (Kuusisto 1965, s. 186)
- Melartin harjoitteli alkusoittoa säveltäessään maaliskuussa 1906 orkesteriteosta *Väinämöinen luo kanteleen*, EM256.

Ainon aaria koivulle

Aa! Tuli kevät, tuli toivo – Ainos aria till björken (Vären kom och hoppen tändes) – Ainos Arie an die Birke (Mit dem Frühling kam die Hoffnung)

Lauluääni ja orkesteri

Andantino moderato ma poco rubato

Teksti

Ruotsinkielinen käännös Joel Rundt, saksankielinen käännös Friedrich Ege

Käsikirjoitus

SibA Mel 25:995

Ensiesitys

24.9.1908 – Aino Ackté ja Oskar Merikanto

Ensijulkaisu

Fazer *Ainon aaria koivulle* 1951 FM3000 (Fazerin oopperasarja 10)

Sovitukset

Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)

Lisätietoja

- Aaria on oopperan toisen näytöksen alussa. Partituurissa sillä ei ole erisnimeä, ilmaisu ”Ainon aaria koivulle” on jälkikäteen muotoiltu.
- Livi Melartin myi kustannusoikeudet Fazerille 26.9.1963 allekirjoitetulla sopimuksella, vaikka laulu oli julkaistu Fazerin oopperasarjassa jo vuonna 1951.
- ESTER MARIA OLIVIA (LIVI) MELARTIN (20.7.1877 Käkisalmi – 6.9.1969) oli Erkki Melartinin sisar isän toisesta avioliitosta.

Väinön soitto

Miks’ on soitto synkän viono? – Väinämöisen soitto

Lauluääni ja kantele

Ensijulkaisu

Kanteleohjelmistoa I 1963

Lisätietoja

- Pelkällä kanteleella myös partituurin mukaan säestetty laulu on oopperan toisen näytöksen kuudennen kohtauksen loppupuolella.
- Livi Melartin myi sävelmän kustannusoikeudet Fazerille 26.9.1963 allekirjoitetulla sopimuksella.

Vårdträdet, op. 51, nro 1

Ask vet jag stånda, nämnd Ugdrasil

Mieskuoro ja orkesteri

Molto moderato / Moderato / Moderato energico

Sävelletty 27.11.1903 / 10.10.1920

Teksti Viktor Rydberg (*Vårdträdet* 1888)

Käsikirjoitus KK Coll. 609:8 (partituuri, pianopartituuri ja kopistin tekemät orkesterin äänilehdet)

Ensiesitys 27.4.1904 – Muntra Musikanter johtajana Axel Stenius

Ensijulkaisu Muntra Musikanter *M.M. VI* 1904 (sovitus mieskuorolle)

Lisätietoja

- Tällä sävellyksellä Melartinin osallistui Muntra Musikanter -kuoron sävellyskilpailuun. Käsikirjoituksen lopussa on päiväys ”27.11.03”. On mahdollista, että Melartin hyödynsi vanhoja ideoita, koska kilpailuun osallistumiseen ei ollut käytettävissä liikaa aikaa. Lyhyessä luonnoksessa SibA Mel 25:1019 on yliviivattuna otsikkona ”Vårdträdet” ja päiväyksenä 21.11.1899.
- Melartinin kirje isälleen 29.11.1903 (KK Coll. 530.23) kertoo teoksen valmistumisesta näin: ”I förgår natt slutade jag ’Vårdträdet’, det blef 110 sidor, täta partitursidor skrifna på omkring 3 veckor och par dagar. I går gick jag noga igenom hela värdet och i dag lämnade jag in det. Hoppas det skall draga med sig första priset 400 mark om ej mera.” (Siteerattu Ranta-Meyer 2003, s. 90) Pianopartituurin lopussa on päiväys ”Klaverutdraget färdigt 4.4.04” eli se on tehty vasta ensiesitykseen.
- Sävellys voitti 500 markan (2290 €) palkinnon Muntra Musikanter -kuoron sävellyskilpailussa 1904. Melartin kirjoitti taas isälleen 26.3.1904: ”M.M. gaf mig 500 som jag väntade, egendomligt nog just det jag antog. De ha nu beställt af mig ett pianoarrangement af orkesterpartituret hvilket de betala 100 mark för.” Ensiesityksen jälkeen 28.4.1904 Melartin raportoi: ”I går gick MMs konsert af stapeln, och det med en stor framgång också för mig som blef inskrifven och nästan inburen.”
- Melartin osallistui kilpailuun nimimerkillä ”November”. Kuoron nopeasti omaan käyttöönsä julkaisemassa nuotissa esiintyykin vain tämä nimimerkki, ei Melartinin nimeä. Lehdistökin noteerasi nimimerkkien paljastumisen: ”Kun nimiliput avattiin, huomattiin, että merkki ’November’ oli säveltäjä Erkki Melartin ja merkki ’Pystypää’ lehtori P. J. Hannikainen.” (Turun lehti 22.3.1904)
- Teoksen esitys kuoron konsertissa 27.4.1904 oli suuri menestys Melartinille, joka valittiin saman tien kuoron kunniajäseneksi hopeisen kunniamerkin kera. Kirjeessään kotiin 28.4.1904 Melartin haukkuu orkesterin soittoa, mutta toteaa kuoron laulaneen erinomaisesti. (Ranta-Meyer 2003, s. 90) Myös musiikkikriitikot ottivat sävellyksen myönteisesti vastaan.
- Melartin muokkasi teosta vuonna 1920 ja nämä muutokset hän teki partituuriin vihreällä musteella. Viimeisellä sivulla on merkintä ”Ändringarna gjorda 1-10. oktober 1920 E. Melartin”. Tässä yhteydessä Melartin lyhensi tempomerkinnäksi ”Moderato”. Jostain syystä myös pianopartituurissa on eri tempomerkintä, nyt ”Moderato energico”. Syitä teoksen muokkaamiseen vuonna 1920 ei tiedetä.
- Ilmeisesti Melartin oli jo ennen vuotta 1920 palannut tähän sävellykseensä, sillä 29.12.1913 on taskukalenterissa merkintä ”Arbetade med att revidera Vårdträdet”.
- Melartinin teosluettelossa on merkintä ”klaverutdrag av komponisten (tillhör sällskapet M. M.)”.
- Melartin ei käyttänyt pitkää alkuperäistekstiä kokonaisuudessaan, vaan sävellys alkaa runoelman 14:sta säkeestä. Rydbergin alkutekstin nimi *Yggdrasil* on kuoron julkaisussa muuttunut muotoon *Ugdrasil*.

Ilmarisen nuoruus, op. 51, nro 2

Ilmarinen – Yöllä syntyi Ilmarinen

Baritoni, mieskuoro ja orkesteri

Allegro moderato

Sävelletty	Tammikuu 1908
Teksti	Eino Leino (<i>Yökehrääjä</i> 1897)
Omistus	Sällskapet M.M.
Käsikirjoitus	KK Coll 609:8 (partituuri, pianopartituuri ja orkesterin äänilehdet); SibA Mel 24:807 (luonnos)
Ensiesitys	28.3.1908 – Muntra Musikanter kevätkonsertissa
Ensijulkaisu	Muntra Musikanter <i>Ilmarisen nuoruus</i> 1908? (erillispainate mieskuorolle)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:807 on otsikkona <i>Ilmarisen nuoruus</i>, päiväyksenä ”8.1.08” ja maininta ”M.Mlle kaikki nuotit”. Taskukalenterissa on 5.1.1908 merkintä ”Satte i gång ’Ilmarisen nuoruus’ för mm” ja kolme päivää myöhemmin ”Fått skizzerna färdiga till hela ’Ilmarinen’!”. Teos valmistui käytännössä 30.1.1908. Partituurin kannessa on opusnumero 51, samoin sisäsivuilla ja pianopartituurissa. ▪ Melartinin teosluetteloissa nimi on muodossa ”Ilmarinen”, mutta tähän luetteloon on otettu partituurissa ja erillispainatteessa oleva muoto. Eino Leinolla tekstillä ei ole varsinaista otsikkoa, se on ensimmäisenä tekstinä kolmiosaisesta ”Proloogista”, joka aloittaa runokokoelman <i>Yökehrääjä</i>. ▪ Melartin kertoi tästä sävellystyöstä tarkemmin kirjeessään Helmi Krohnille 15.1.1908: ”Työni sujuu ihan mainiosti. Olen taukoamatta työtuulella. Tässä välillä laitoin lauluseura MM. varten suurenlaisen kantaatin Eino Leinon sanoihin ’Ilmarin nuoruus’. Tekstin olen ottanut alkurunosta kokoelmasta ’Yökehrääjä’ hyvin paljon lyhentämällä. Tämä oli hauska ja mieluisa työ ja minä luulen, että se onnistui jotensakin hyvin. Olen jo lähettänyt kööriosat ja soolot ja pianosovituksen koko hokätykseen, puuttuu vaan orkesterille sovittaminen, jonka toimitan sitte, kun tämä ’Ainon’ alkuosa ensin on ihan valmis.” (Siteerattu Krohn 1945, s. 99) ▪ Melartinin teosluettelossa on merkintä ”klaverutdrag av komponisten (tillhör sällskapet M. M.)”. ▪ Sävellyksen ainoa tunnettu painate lienee Muntra Musikanter -kuoron tekemä, vaikka mitään julkaisutietoja ei olekaan merkitty. Nuotin oikeassa yläkulmassa on merkintä ”M. M. seuralle säveltänyt Erkki Melartin”. ▪ Sävellys ei sijoittunut vuoden 1908 kilpailussa, mutta kuoro lunasti sen silti 500 markalla. ▪ Sävellyksen ensiesitys ei sujunut kummalluksitta. Eino Rautavaaran piti laulaa sooloa, mutta hän joutui sähköttämään sairastuneensa. Tilanteen paikkasi kuoroa vuosina 1903-1910 johtanut Axel Steinius. Lehtikirjoittelussa teos esiintyi nimellä ”Ilmarinen”.

Der traurige Garten, op. 52

Suruinen puutarha – Surullinen puutarha – Den sårgsna trädgården – Fem symfoniska stämningar –
Viisi sinfonista tunnelmaa – 5 Symphonische Stimmungen

Wir zwei, op 52, nro 1

Me kaksi

Piano

Andantino, ma poco agitato

Sävelletty	1908
Omistus	“An Jean Sibelius”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:2; SibA Mel 27:1135 (Funtekin orkesterisovitus 1911); SibAO 56.905 (Funtekin orkesterisovitus); HKA (orkesteripartituuri, Funtek); Yle YN5440 (orkesteripartituuri, Lehtelä); KK Ms Mus 168:1 (luonnoksia); SibA Mel 25:1095 (luonnos)
Ensiesitys	18.1.1909 – Sigrid Schnéevoigt – Viipurin raatihuone
Ensijulkaisu	HNM <i>Der traurige Garten, Op. 52</i> 1909 HNM688-692
Lisäjulkaisut	Fazer <i>Der traurige Garten</i> F00688-2, F 00691-6; ZEN-ON Music <i>Der traurige Garten, Op. 52</i> 1981 ISBN 4-11-161500-7
Sovitukset	Orkesteri (Leo Funtek 1911-1917); orkesteri (Toivo Lehtelä 1.9.1949)
Lisätietoja	▪ Partituurikäsikirjoituksen kansilehdellä on teksti “Der traurige Garten / (5 Symphonische Stimmungen) / Erkki Melartin / Op: 52 / Klavierbearbeitung vom Komponisten”. Myös Melartinin teosluettelossa on merkintä “Klavierbearbetning vom Komponisten”. Mitään pianoteosta alkuperäisempää orkesteri- tai muuta versiota ei kuitenkaan tunneta. On ilmeistä, että Melartin on suunnitellut kokonaisuuden alun alkaen orkesterille, vaikka orkestroinnin sitten suorittikin Leo Funtek vuonna 1911. ▪ Ajoitusarvio perustuu säilyneisiin käsikirjoitusluonnoksiin (SibA Mel 20:388, 23:607 ja 23:608), joissa on päiväyksiä ”23.5.08 Käkisalmi”, 2.6.1908 ja 7.7.1908. Taskukalenterissa on 3.6.1908 merkintä ”Skref färdig Wir zwei”. Vasta 29.9.1908 on merkintä ”Lagade Trauriges Garten färdig”. Luonnoksessa SibA Mel 25:1095 on päiväys 3.6.1908 Käkisalmessa. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty As-duuri. ▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 10.11.1908. Siinä on myönnetty kustantajalle oikeudet myös orkesteripartituurin ja sovitusten julkaisemiseen. Lehtimainosten perusteella nuotti julkaistiin kuitenkin vasta aivan vuoden 1909 lopulla. Melartinin palkkio oli 1000 markkaa (4097 €). ▪ Melartin lähetti sävellyksen vasta valmistuneena painettuna nuottina Jean Sibeliukselle. Hammaslahdessa 30.12.1909 päivätyssä kirjeessä Melartin kirjoittaa: “Kära stora bror! / Tack för sist! Samtidigt med detta afgår min ’Traurige Garten’ till dig. (...) Redan flere år har jag gått och kurit på tanken att få tillegna dig något hyggligt arbete af mig. Detta är visserligen på intet sätt representativt, men jag hade som sagt känslan af att jag måste tillegna dig det.” Sibelius vastasi heti 3.1.1910: “Kära mäs-ter Erik! Af hjärtat tack för sviten, brevet och alla vänliga ord. – Sviten är ett utomordentligt poetiskt verk. Du har där funnit träffande uttryck för ’allein Gefühl’. Jag förstår dig mycket väl. (...)”. ▪ JEAN SIBELIUS (8.12.1865–20.9.1957) oli Melartinia vanhempi ja kaikin tavoin erilainen persoona, mutta säilyneiden kirjeiden ja päiväkirjamerkintöjen perusteella miesten suhdetta voi kuvailla ilmailulla keskinäinen arvostus. Sibelius haukkui yksityisissä päiväkirjamerkinnöissään melkein kaikki kollegat, mutta Melartiniin hän suhtautui jopa ihaillen ja tämän työtarmoa ja -moraalia kadehtien. Melartin arvosti Sibeliuksen musiikkia suuresti, mutta ei käytännössä jäänyt sen varjoon tai vangiksi. ▪ SIGRID INGEBORG SCHNÉEVOIGT (os. Sundgren, 17.6.1878–14.9.1953) valikoitui sarjan ensimmäiseksi esittäjäksi tuskin sattumalta, sillä Melartin oli ihaillut tämän lahjakkuutta jo opiskeluvuosi-na. Päiväkirjamerkinnässään 17.3.1893 Melartin – itsekin vasta 18-vuotias nuorukainen – oli jo näin varma arvioissaan: ”Sigrid Sundgren var solist. På 14 år är hon den bästa i institutet. Och en sådan teknik och mogenhet. Hela publiken var alldeles hänryckt.” Vielä seuraavana päivänä hän palasi asiaan: ”Sökte naturligtvis upp alla stadens tidningar för att läsa hvad de sade om Sissi. – Naturligtvis ingenting annat än godt.”

▪ Leo Funtekin orkesterisovituksesta tunnetaan kaksi versiota. Helsingin kaupunginorkesterin nuotiston siististi sidotussa versiossa on 58 sivua ja lopussa kaksi päiväystä, huhtikuu 1911 ja kesäkuu 1917. Etukannessa on merkintä sovituksen esityksestä Tukholmassa Armas Järnefeltin johdolla 29.1.1918 ja Helsingissä 25. ja 28.3.1920 Leo Funtekin johdolla. Näiden Helsingin esitysten konserttiohjelmissa sarja esiintyi nimellä ”Suruinen puutarha – Viisi sinfonista tunnelmaa” ja ”Den sårgsna trädgården – Fem symfoniska stämningar”. Käsikirjoituspartituurissa SibA Mel 27:1135 on lopussa päiväys 8.-11.4.1911. Syyksi siihen, että Melartin jätti orkestroinnin Funtekille, on Tuire Ranta-Meyer arvellut kiireistä kapellimestarin työtä Viipurissa. (Ranta-Meyer 2003, s. 127)

Liebesallee, op 52, nro 2

Lemmentie – Rakastavien tie

Piano

Moderato quasi allegretto

Sävelletty	1908
Omistus	”An Jean Sibelius”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:2; SibA Mel 27:1135 (Funtekin orkesterisovitus 1911); SibAO 56.905 (Funtekin orkesterisovitus); HKA (Funtekin orkesterisovituksen partituuri); Yle YN5440 (Lehtelän orkesterisovitus); SibA Mel 20:388 (luonnos)
Ensiesitys	18.1.1909 – Sigrid Schnéevoigt – Viipurin raatihuone
Ensijulkaisu	HNH <i>Der traurige Garten, Op. 52</i> 1909 HNM688-692
Lisäjulkaisut	Fazer <i>Der traurige Garten</i> F00688-2, F 00691-6; ZEN-ON Music <i>Der traurige Garten, Op. 52</i> 1981 ISBN 4-11-161500-7
Sovitukset	Orkesteri (Leo Funtek 1911-1917); orkesteri (Toivo Lehtelä 1.9.1949)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty As-duuri.

Wiegenlied eines Bettlerkindes, op 52, nro 3

Kerjäläislapsen kehtolaulu – Kehtolaulu kerjäläiselle – Wiegenlied für ein Bettlerkind

Piano

Andante

Sävelletty	1908
Omistus	”An Jean Sibelius”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:2; SibA Mel 27:1135 (Funtekin orkesterisovitus 1911); SibAO 56.905 (Funtekin orkesterisovitus); HKA (Funtekin sovituksen partituuri); Yle YN5440 (Lehtelän orkesterisovitus)
Ensiesitys	18.1.1909 – Sigrid Schnéevoigt – Viipurin raatihuone
Ensijulkaisu	HNH <i>Der traurige Garten, Op. 52</i> 1909 HNM688-692
Lisäjulkaisut	Fazer <i>Der traurige Garten</i> F00688-2, F 00691-6; ZEN-ON Music <i>Der traurige Garten, Op. 52</i> 1981 ISBN 4-11-161500-7
Sovitukset	Orkesteri (Leo Funtek 1911-1917); orkesteri (Toivo Lehtelä 1.9.1949)
Lisätietoja	▪ Melartinin taskukalenterin mukaan laulu valmistui 7.7.1908 (”tiggerbarnen”). ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty g-molli.

Regen, op 52, nro 4

Sade

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1908
Omistus	“An Jean Sibelius”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:2; SibA Mel 27:1135 (Funtekin orkesterisovitus 1911); SibAO 56.905 (Funtekin orkesterisovitus); HKA (Funtekin orkesterisovituksen partituuri); Yle YN5440 (Lehtelän orkesterisovitus); SibA Mel 25:1090 (luonnos); SibA Mel 27:1134 (sovitus viululle ja viululle ja pianolle, Funtek)
Ensiesitys	18.1.1909 – Sigrid Schnéevoigt – Viipurin raatihuone
Ensijulkaisu	HNM <i>Der traurige Garten, Op. 52</i> 1909 HNM688-692
Lisäjulkaisut	Fazer <i>Der traurige Garten</i> F00688-2, F 00691-6; ZEN-ON Music <i>Der traurige Garten, Op. 52</i> 1981 ISBN 4-11-161500-7
Sovitukset	Orkesteri (Leo Funtek 1911-1917); orkesteri (Toivo Lehtelä 1.9.1949) Viulu (Leo Funtek 27.1.1915) Viulu ja piano (Leo Funtek 20.2.1916)
Lisätietoja	▪ Melartinin taskukalenterissa on 1.6.1908 merkintä ”Lagade ’Regen’ färdig”. Osan säveltäminen oli kuitenkin alkanut jo aikaisemmin, sillä luonnoksessa SibA Mel 25:1090 on päiväys 23.5.1907. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty es-molli.

Solitude, op 52, nro 5

Yksinäisyys

Piano

Lento rubato

Sävelletty	1908
Omistus	“An Jean Sibelius”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:2; SibA Mel 27:1135 (Funtekin orkesterisovitus 1911); SibAO 56.905 (Funtekin orkesterisovitus); HKA (Funtekin orkesterisovituksen partituuri); Yle YN5440 (Lehtelän orkesterisovitus)
Ensiesitys	18.1.1909 – Sigrid Schnéevoigt – Viipurin raatihuone
Ensijulkaisu	HNM <i>Der traurige Garten, Op. 52</i> 1909 HNM688-692
Lisäjulkaisut	Fazer <i>Der traurige Garten</i> F00688-2, F 00691-6; ZEN-ON Music <i>Der traurige Garten, Op. 52</i> 1981 ISBN 4-11-161500-7
Sovitukset	Orkesteri (Leo Funtek 1911-1917); orkesteri (Toivo Lehtelä 1.9.1949)
Lisätietoja	▪ Melartinin taskukalenterissa on 25.5.1908 merkintä ”Renskref färdigt ’Solitude’”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty a-molli.

Pienoiskuvia III, op. 53

Miniatyrer III

Suomalainen laulu, op. 53, nro 1

Finsk visa – Finnisches Lied

Piano

Andante doloroso

Sävelletty Kesä 1908

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6

Ensijulkaisu Lindgren *Pienoiskuvia III, Op. 53* 1908 AEL380

Lisäjulkaisut Lindgren *Pienoiskuvia III, Op. 53* 1913 AEL787

Lisätietoja

- Kustantaja Lindgrenin edustaja L. Blomstedt kirjoitti Melartinille 4.7.1908: ”Miniatyrer som du håller på med, skola vi med största nöje taga. De äro väl lika tacksamma och trefliga som de tvänne tidigare samlingarna. Någon brådska är det ej med dem. Om vi få dem till början af Augusti så är det bra.” (KK Coll. 530) Melartin teki kuten kustantaja toivoi ja 8.8.1908 hän saattoi merkitä taskukalenteriinsa ”Skref rent samlingen Miniatyrer Op. 53”.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.
- Nimimerkki ”H. K.” eli todennäköisesti Heikki Klemetti arvioi opusta Sävelettären toimitukseen saapuneen nuotin perusteella: ”Erittäin sieviä, helpotajuisia ja verrattain helposti soitettavia pikkusävellyksiä enimmäkseen. Vähäpätöisempiä ovat Suomalainen laulu N:o 1 ja tanssi N:o 5. Viimemainittu on renkutus, soitti ja soinnutti sen miten tahansa.” (Säveletär 1909, nro 4, s. 46)
- Opusten 53 ja 54 pedagogista taustaa valottaa Melartin itse Torsten Kiljanderin haastattelussa syksyllä 1908: ”Edelleen ilmestyy painosta piakkoin ’Lastujen’ jatkona ’Tunnelmia n:o 1’ sisältäen 6 kappaletta ja ’Pienoiskuvia n:o 1’ pianolle. Viimeksimainitut ovat kirjoitetut pianonsoiton opetusta varten ja ovatkin syntyneet säveltäjän antaessa opetusta veljelleen.” (Karjala 1.10.1908, s. 5)

Muisto, op. 53, nro 2

Minne – Erinnerung

Piano

Andantino tranquillo

Sävelletty Kesä 1908

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6

Ensijulkaisu Lindgren *Pienoiskuvia III, Op. 53* 1908 AEL380

Lisäjulkaisut Lindgren *Pienoiskuvia III, Op. 53* 1913 AEL787

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty B-duuri.

Valse lente, op. 53, nro 3

Piano

Tempo rubato

Sävelletty	Kesä 1908
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; SibM Smp6467 (sovitus huilulle ja pianolle); Yle YN2281 (sovitus huilulle, harpulle ja jousiorkesterille); SibA Mel 20:445 (sovitus orkesterille)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Pienoiskuvia III, Op. 53</i> 1908 AEL380
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Pienoiskuvia III, Op. 53</i> 1913 AEL787
Sovitukset	Huilu, harppu ja jousiorkesteri (Leo Funtek) Huilu ja piano (Leo Funtek 15.7.1914) Orkesteri (Leo Funtek)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty g-molli. ▪ Leo Funtekin sovitus huilulle ja pianolle on käsikirjoituksen päiväyksen mukaan valmistunut 15.7.1914. Sen sijaan huilulle, harpulle ja jousille tehdyn sovituksen syntyäikää ei tiedetä, mutta sovituksen kansilehdellä olevan toteamuksen (”Tämä on ehkä mukavampi sovitus kuin edellinen!”) perusteella se lienee suhteellisen myöhäinen, ehkä 1920-luvun lopulta tai 1930-luvulta, jolloin Melartin teki paljon musiikkia Yleisradiolle.

Menuette al’ antico, op. 53, nro 4

Piano

Moderato allegro

Sävelletty	Kesä 1908
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Pienoiskuvia III, Op. 53</i> 1908 AEL380
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Pienoiskuvia III, Op. 53</i> 1913 AEL787 Puhallinkvartetti tai -kvintetti: FG <i>Ars antica</i> 2003
Sovitukset	Puhallinkvartetti tai -kvintetti (Kari Karjalainen) sovituskokonaisuuden <i>Ars antica</i> osana nro 1
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri.

Suomalainen tanssi, op. 53, nro 5

Finsk dans – Finnischer Tanz

Piano

Allegro moderato

Sävelletty	Kesä 1908
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Pienoiskuvia III, Op. 53</i> 1908 AEL380
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Pienoiskuvia III, Op. 53</i> 1913 AEL787
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty A-duuri.

Preludio, op. 53, nro 6

Piano
Andante

Sävelletty	Kesä 1908
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Pienoiskuvia III, Op. 53</i> 1908 AEL380
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Pienoiskuvia III, Op. 53</i> 1913 AEL787 Puhallinkvartetti tai -kvintetti: FG <i>Ars antica</i> 2003
Sovitukset	Puhallinkvartetti tai -kvintetti (Kari Karjalainen) sovituskokonaisuuden <i>Ars antica</i> osana nro 2
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty a-molli.

Fughetta, op. 53, nro 7

Piano
Andantino quasi moderato

Sävelletty	Kesä 1908
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:6; KK Ms Mus 168:1 (luonnos)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Pienoiskuvia III, Op. 53</i> 1908 AEL380
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Pienoiskuvia III, Op. 53</i> 1913 AEL787
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty a-molli.

Tunnelmia, op. 54

Stämningar – Stimmungen

Omistus, op. 54, nro 1

Tillegnan – Zueignung

Piano

Tranquillo

- Sävelletty** 1908 tai aikaisemmin
Omistus "An Frau B. Feodosieff"
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6; Yle YN5862 (orkesterisovitus)
Ensijulkaisu Lindgren *Tunnelmia Op. 54* 1908 AEL383
Lisäjulkaisu Lindgren *Tunnelmia Op. 54* 1918 AEL788
Sovitukset Orkesteri (Sven Sandberg 13.12.1953 ja 15.3.1970)
Lisätietoja
- Melartinin taskukalenterissa on elokuulla 1908 merkintöjä työskentelystä uusien "lastujen" (spånor) parissa. Merkinnät saattavat viitata opuksen 54 osiin, sillä vuoden 1907 jälkeen Melartin ei julkaissut enää kokoelmia tällä nimellä. Oletusta vahvistaa taskukalenterissa 21.9.1908 oleva merkintä "Spånor V till Lindgren", jossa kokoelman nimi on viivattu yli ja korvattu sanalla "Stämningar".
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
 - Omistusteksti on vain painetussa nuotissa. Pietarilainen laulupedagogi WARVARA FEODOSIEFF (Varvara Feodosijev, kuollut 15.9.1928) edisti aktiivisesti Melartinin musiikin levittämistä Venäjällä ja kävi säveltäjän kanssa vilkasta kirjeenvaihtoa vuosina 1904-1927.
 - Nimimerkki "H. K." eli todennäköisesti Heikki Klemetti arvioi opusta Sävelettären toimitukseen saapuneen nuotin perusteella: "Nämä ovat mielestämme pakotetummasti syntyneitä, hieman haetusti soinnutettuja, useat sitä paitsi hyvin raskasmielisiä. Poikkeuksia ovat n:o 1 ja varsinki n:o 6, jotka ovat raikkaampia ja terveempiä, edellinen moderni, jälkimmäinen yksinkertainen ja jyrkää." (Sävelettär 1909, nro 4, s. 46)

Raskaalla hetkellä, op. 54, nro 2

Under en tung stund – Während einer schweren Stunde

Piano

Andantino doloroso

- Sävelletty** 1908 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6
Ensijulkaisu Lindgren *Tunnelmia Op. 54* 1908 AEL383
Lisäjulkaisu Lindgren *Tunnelmia Op. 54* 1918 AEL788
Lisätietoja
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty as-molli.

Capriccio, op. 54, nro 3

Piano

Allegro

- Sävelletty** Elokuu 1908
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 23:623a
Ensijulkaisu Lindgren *Tunnelmia Op. 54* 1908 AEL383
Lisäjulkaisu Lindgren *Tunnelmia Op. 54* 1918 AEL788
Lisätietoja
- Luonnoksessa SibA Mel 23:623a on päiväys 21.8.1908.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.

Kysymys, op. 54, nro 4

En fråga – Eine Frage

Piano

Andante

Sävelletty 1900?

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6; KK Ms Mus 168:9 (luonnos)

Ensijulkaisu Lindgren *Tunnelmia Op. 54* 1908 AEL383

Lisäjulkaisu Lindgren *Tunnelmia Op. 54* 1918 AEL788

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa KK Ms Mus 168:9 ("En fråga") on päiväyksenä 20.11.1900 eli huomattavasti varhaisempi aika kuin mitä julkaisuajasta voisi olettaa.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty b-molli.

Kansanlaulu, op. 54, nro 5

Folkvisa – Volkslied

Piano

Andante

Sävelletty 1908 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 27:1136 (orkesterisovitus)

Ensijulkaisu Lindgren *Tunnelmia Op. 54* 1908 AEL383

Lisäjulkaisu Lindgren *Tunnelmia Op. 54* 1918 AEL788

Sovitukset Orkesteri (Leo Funtek 10.7.1914)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli (doorinen).

Energico, op. 54, nro 6

Piano

Poco marziale

Sävelletty 1908 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6

Ensijulkaisu Lindgren *Tunnelmia Op. 54* 1908 AEL383

Lisäjulkaisu Lindgren *Tunnelmia Op. 54* 1918 AEL788

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty E-duuri.

Kansanlauluja Käkisalmelta, op. 55a

Volkslieder aus Kexholm

Sovitettu Kesällä 1908

Ensijulkaisu Lindgren *Kansanlauluja Käkisalmelta* = *Volkslieder aus Kexholm I Op. 55a* 1908

Lisäjulkaisut Lindgren *Kansanlauluja Käkisalmelta* AEL789; Westerlund *112 kansanlaulua Käkisalmelta Op. 55 Vihko I* 1946, REW789; Fazer *112 kansanlaulua Käkisalmelta Op. 55 Vihko I* 1967 W10789-6

Lisätietoja

▪ Melartin keräsi opuksen 55 kolmeen kokoelmaan kaikkiaan 112 perinnesävelmää Käkisalmen alueelta. Kaikki eivät ole paikallisia sävelmiä, vaan joukossa on myös muualta Suomesta peräisin olevia melodioita. Ensipainos julkaistiin kolmena vihkona, joilla on toisistaan poikkeavat otsikot. Myöhemmissä painoksissa vihkoilla on yhteinen kansilehti, jossa otsikkona on "112 kansanlaulua Käkisalmelta, Op. 55". Ensipainoksessa on laulujen nimet lueteltu myös saksaksi.

▪ Helmi Krohn kuvaa Melartinin suorittamaa keräystyötä näin: "Kesän alussa hän läksi sitten kansanlaulukeräysmatkalle Karjalaan. Matkan tuloksena oli suuri kokoelma kansanlauluja, joista hän julkaisi osan seuraavana syksynä. Palattuaan kotiin hän kertoo matkastaan (17.6.08): »Nyt olen vihdoinkin kotona. Tulin vasta tiistai-iltana. Viivyin kauemmin kansanlaululukeräysteni tähden. Niitä olisin saanut melkein vaikka kuin paljon. Panin ylös 130 melodiaa ja suuren joukon sanoja. Joukossa on paljon hyvää ja uuttakin, mutta myös paljon, jolla on ainoastaan tieteellinen arvo, sen vuoksi, että ne ovat muunnoksia jo ennen tunnetuista lauluista. Mutta mikä minulle oli tärkeää, oli seurustelu kansan kanssa ja tottuminen sen ajatustapaan ja elämänkatsomukseen. Se oli suuri ilon aika minulle ja suuri oppimisen aika.»" (Krohn 1945, s. 100-101)

▪ Sovitustyöstä Melartin kertoo kirjeessään Helmi Krohnille 5.7.1908: "En minäkään ole antanut miekkani ruostua. Olen noin 10 päivässä pianolle sovitannut ja puhtaaksikirjoittanut kokonaista 78 kansanlaulua ja tanssia (sen ohella pikkuisen muutakin). Luulen, että näistä valitsen noin 40 kappaletta kokoelmaksi." (Siteerattu Krohn 1945, s. 102)

▪ Jokaisessa opuksen kolmesta vihkosta on sama "esilause" (ensipainoksessa myös saksaksi), jonka Melartin on päivännyt "Käkisalmella, syyskuussa 1908". Koska teksti valaissee parhaiten sovituskokoelman taustaa, se kannattaa toistaa tässä kokonaisuudessaan: "Käkisalmen lähellä on pieni järvi, Ostamo nimeltään. Tämän yhdistää Vuokseen pikkunen luikertava joki, jonka yli kaunis silta vie komeaan taloon. – Siinä talossa olen monet hauskat ajat elänyt ja sillä sillalla monet iloiset illat viettänyt. Kesällä kun päivän työ oli lopussa ja iltaruoka hähtätää pistetty poskeen, kokoonnuimme talon joukko sillalle. Olimme siinä tavallisesti nuorimmasta vanhimpaan: muonamiesten kävelemistä harjoittelevista pikkulapsista kojon ukkoon saakka. Istuttiin ja juteltiin välillä aina laulettiin. Enimmät laulut kuitenkin, yksin surullisetkin ja hitaasti kulkevat, laulettiin piirilauluina. — Huomasimme kohta kuinka tavattoman hauskoja nämä laulumme, leikkimme ja vanhat tanssimme olivat. Ei hauskuutemme enää tarvittu mitään ulkomailta lainattuja kaupunkilaistansseja. Kuta enemmän laulettiin sitä enemmän johtui uusia mieleen, mitä ei yksi muistanut, muisti toinen. Siten tuli melkein kunnianasiaksi, ettei samana iltana samaa laulua kahteen kertaan laulettu; heti yhden lopetettua iski toinen uudelleen kiinni. — Tällainen neljänkymmenen laulun vihko on siis suunnilleen yhden illan » ohjelma« sillallamme. – Opin näitä lauluja rakastamaan ja kirjoitin kaikki muistiin, yli kaksi sataa, jotka minä parin kuukauden ajalla keräsin saman oman joukon keskuudesta. – Julkaisen tässä osan niistä pianolle sovitettuna. Ehkä saan vastaisuudessa tilaisuuteen julkaista muutkin. Ei nämä laulut kaikki ole uusia, monetkin ovat hyviä vanhoja tuttuja kaikille. Pidän kumminkin tärkeänä, että kootessa yhden paikkakunnan lauluja merkitään muistiin kaikki. Se vasta antaa täydellisen kuvan siitä mitä ja miten siellä lauletaan. Aina muuten niissä tutuissakin lauluissa on sanojen ja nuottien suhteen hauskoja muunnoksia. – Soinnutuksessa olen koettanut välttää sitä hirvittävää kaavamaisuutta, joka on tehnyt suuren osan kansanlaulusovituksista niin tympäisevän yksitoikkoisiksi. Samalla olen kumminkin tahtonut nämä niin yksinkertaisiksi ja helposti soitettaviksi, että hyvinkin vähän harjaantunut soittaja voi saada niistä jotain esille. – Hauskempi onkin, jos niitä samalla lauletaan. Ja suuremmalle osalle on eduksi, jos niitä oikein käytetään piirilauluina. Tärkeätä on vaan, ettei niitä hoiloteta aina yhtä nopeasti ja yhtä kovasti, kuten useimmin paikoin on piireissä tapana, vaan laulujen ja sanojen luonteen mukaisesti, useat sitäpaitsi sanojen vaatimia vuoroja (»tuureja«) noudattaen. – Toivon hartaasti, että tämä kokoelma pienestä osastaan voisi houkutella yhä useampia harrastamaan kansamme lauluja ja leikkejä, ja huomaamaan, mikä rikas aarre leikillisyyttä, tunnetta, elämänviisautta j.n.e. meillä niissä on, ja kuinka niiden viljeleminen — oikein käytännössä eikä vaan pianon ääressä — on hyvä keino levittämään sitä mitä aikamme niin kipeästi kaipaa: yksinkertaista elämäniloa."

- Viipurilainen osakunta hyödynsi näitä Melartinin keräystöitä vuonna 1934 julkaistussa laulukokoelmassa *Viipurilaisen osakunnan laulukirja*. Kyse ei kuitenkaan ollut Melartinin yksinlaulusovitus-ten kopioimisesta, vaan pelkästään laulujen valinnasta, laulukirjassa on vain melodianuotinnokset. Näin asia ilmaistaan esipuheessa: ”Viipurilainen Osakunta lausuu vilpittömän kiitoksensa prof. Erkki Melartinille, joka ystävällisesti on sallinut kansanlaulukokoelmiensa käyttämisen lauluja valittaessa.”
- Tuire Ranta-Meyer on arvioinut sovitusten yleistä merkitystä: ”On selvää, etteivät uudempaan kerrostumaan kuuluneiden kansanlaulujen sovitukset ole olleet enää vuosikymmeniin ajankohtaisia suomalaisessa musiikkikulttuurissa, eikä Melartinin niille povaama kulttuurihistoriallinen merkitys ole siten realisoitunut. Silti sovitukset edustavat raikkaudessaan ja yllätyksellisyydessään kiinnostavaa, itäeurooppalaisesta kansanmusiikista vaikutteita imenyttä näkemystä rytmin ja harmonian suhteen, eivätkä ne pianistisuudessa juuri häviä esimerkiksi Ilmari Hannikaisen tunnetuille kansanlaulusovituksille.” (Ranta-Meyer 2003, s. 126) Melartin oli kirjeessään isälleen 9.6.1908 todennut ”... ettei niiden puhtaasti taiteellinen arvo ole vähäinen ja että niillä tulee olemaan suuri kulttuurihistoriallinen ja etnografinen arvo.” (Siteerattu Ranta-Meyer 2003, s. 126)
- Suomen armeijan nuotistossa (KK Ms Mus 175) on säilynyt ilmeisesti Erkki Karvosen kokoama 28-osainen sikermä opuksen 55 sovituksista soittovihkossa II. Sikermän sisältö on ilmaistu eri soittimien vihkoissa hiukan poikkeavasti, mutta 12 osaa on nimetty niin, että ne voidaan suoraan liittää opuksen 55 sovituksiin: *Köyhistä vanhemmista*, op. 55c, nro 27, *Vanha tanssi*, op. 55a, nro 23 (kahteen kertaan), *Koivumetsässä*, op. 55a, nro 7, *Jaakkarikello*, op. 55c, nro 7, *Sempä tähden*, op. 55b, nro 6, *Il-lalla*, op. 55a, nro 15, *Merellä*, op. 55a, nro 17, *Älä unhoita minua*, op. 55b, nro 39, *Surressa*, op. 55a, nro 27, *Kaurapellon pientareella*, op. 55a, nro 25 ja *Onneni*, op. 55b, nro 11.

Tule, tule!, op. 55a, nro 1

Tule, tule kultani, joudu jo

Piano ja sanat

Nopeanlaisesti / Hyvin reippaasti (Allegro)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7

Lisäjulkaisu *Sekäänisiä lauluja 39-40* 1918 (sekakuorolle)

Pappani pellolla, op. 55a, nro 2

Pappani pellolla valkoinen kivi se loistaa kuin lampun valo

Piano ja sanat

Jotenkin nopeasti (Allegro moderato)

Yöllä, op. 55a, nro 3

Mikä tuolla merellä pilkottaa?

Piano ja sanat

Jotenkin hitaasti (Andante)

Tytöt yksin, op. 55a, nro 4

Ja nyt on tytöt yksin, sun rallalalei

Piano ja sanat

Iloisesti (Allegretto)

Iso ilo, op. 55a, nro 5

Iso ilo alkaa nuorukaisten kanssa keskellä hääsalin lattiaa!

Piano ja sanat

Hyvin reippaasti (Moderato energico)

Tallaralla, op. 55a, nro 6

Pari ringissä pyörien, talla ralla

Piano ja sanat

Nopeasti (Allegro moderato ed energico)

Koivumetsässä, op. 55a, nro 7

Koivumetsän siimeksessä on lintu lauleskellut

Piano ja sanat

Kohtuullisesti (Moderato)

Erotessa, op. 55a, nro 8

Kataja on matala ja suvella se tuoksuu

Piano ja sanat

Tasaisesti (Molto moderato)

Kodista vieroitettu, op. 55a, nro 9

Koivu on metsässä yksinänsä

Piano ja sanat

Hiljaisesti (Andantino)

Lisäjulkaisu Harmoni: *Urkuharmoniaalbumi 2* 1924

Sovitukset Harmoni (Oskar Merikanto)

Lisätietoja ▪ Harmonisovituksessa ei ole sanoja ja otsikkona on ”2. Kansanlaulu”.

Voi, voi, voi, op. 55a, nro 10

Pikkunen lintu se etelästä lensi

Piano ja sanat

Hitaanlaisesti (Andantino)

Harmiaveden ranta, op. 55a, nro 11

Muistatko tyttö, kun käveltiin sitä Harmiaveden rantaa

Piano ja sanat

Surullisesti (Andante dolorosa)

Voi niitä aikoja, op. 55a, nro 12

Voi niitä aikoja entisiä

Piano ja sanat

Levollisesti (Andantino)

Mene pois!, op. 55a, nro 13

Mene pois sie ylpiä likka

Piano ja sanat

Kohtuullisen nopeasti (Moderato)

Tytöt, op. 55a, nro 14

Tämän kylän tytöt ovat tilulilulei

Piano ja sanat

Hitaasti (Andante)

Illalla, op. 55a, nro 15

Tula tullalla, posket pullalla

Piano ja sanat

Reippaasti ja leikillisesti (Allegro moderato)

Käsikirjoitus Yle YN11146 (lauluääni ja orkesteri)

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Nils-Eric Fougstedt) nimellä *Tulatulla* (Kuusi suomalaista kansanlaulua).

Soutelin, soutelin, op. 55a, nro 16

Soutelin, soutelin kultani kanssa Laatokan lahden suussa

Piano ja sanat

Keveästi (Allegretto grazioso)

Käsikirjoitus Yle YN11147 (lauluääni ja orkesteri)

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Heikki Aaltoila)

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa olevien merkintöjen perusteella sovitus on tehty laulajatar AINO ANNIKKI ARNIN (23.9.1898–10.12.1981) käyttöön.

Merellä, op. 55a, nro 17

Kun minä merellä seilasin

Piano ja sanat

Raskaasti (Poco pesante)

Ähä, ähä!, op. 55a, nro 18

Ähä, ähä, ämmäparat harmittaa

Piano ja sanat

Nopeasti (Vivace)

Kun etelästä tuulee, op. 55a, nro 19

Silloin se ilma lämmin on kun etelästä tuulee

Piano ja sanat

Vähän veitikkamaisesti, mutta lämpöisesti (Moderato)

Lisäjulkaisu Harmoni: *Urkuharmoniaalbumi 1* 1920

Sovitukset Harmoni (Oskar Merikanto)

Lisätietoja ▪ Harmonisovituksessa ei ole sanoja ja otsikkona on ”3. Kansanlaulu”.

Tän kylän ämmät, op. 55a, nro 20

Tän kylän ämmille pittää panna tervaksia suuhun

Piano ja sanat

Äkäisesti (Allegro moderato, poco arrabiato)

Käsikirjoitus SibA Mel 19:297

Vienonlainen veto, op. 55a, nro 21

Taaskin on satehesta kastununna se viheriäinen keto

Piano ja sanat

Rauhallisesti (Moderato)

Hulivilipoika, op. 55a, nro 22

Hurjalla, hurjalla hulivililuonnolla ei salli olla hiljaa

Piano ja sanat

Jotenkin nopeasti (Allegretto moderato)

Vanha tanssi, op. 55a, nro 23

Piano

Kohtalaisen nopeasti (Moderato Allegretto)

Lisätietoja ▪ Tässä sovituksessa ei ole lainkaan sanoja.

Lammin rannalla, op. 55a, nro 24

Pienen lammin rannalla se harmajalintu seilaa

Piano ja sanat

Keveästi, ei liian nopeasti (Allegretto tranquillo)

Käsikirjoitus SibA Mel 19:298

Kaurapellon pientarella, op. 55a, nro 25

Kaurapellon, kaurapellon pellon

Piano ja sanat

Hyvin reippaasti (Allegro energico)

Kuinka se joki, op. 55a, nro 26

Joki – Kuinka se joki taisi suora olla – Älven (Skulle väl älven kunna snörrät vara) – Flußwindung (Wie könnt' der Strom noch grade Wege fließen)

Piano ja sanat

Keveästi (Allegretto)

Teksti Saksankielinen käännös Elisabeth Kurkiala

Lisäjulkaisu 54 suomalaista kansanlaulua 1940

Lisätietoja ▪ Ruotsin- ja saksankieliset nimet ja tekstit ovat vain kokoelmassa 54 suomalaista kansanlaulua.

Surressa, op. 55a, nro 27

Jos minä taitaisin linnun kielen

Piano ja sanat

Jotenkin hitaasti, raskaasti (Andantino)

Käsikirjoitus SibA Mel 24:846 (luonnos)

Hoilotus, op. 55a, nro 28

Näinpä ne ennen mejjän tytöt huuteli

Piano ja sanat

Hitaasti (Andante)

Joki, op. 55a, nro 29

Viherjäisen niityn poikki juoksee kirkas joki

Piano ja sanat

Tasaisesti (Moderato)

Käsikirjoitus Yle YN11147 (lauluääni ja orkesteri)

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Heikki Aaltoila)

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksen merkintöjen perusteella sovitus on tehty laulajatar Annikki Arnin käyttöön.

Älä, tyttö, katsele, op. 55a, nro 30

Älä, tyttö, katsele kulkurin silmiin

Piano ja sanat

Hitaasti (Andante)

Köyhä tyttö, op. 55a, nro 31

Mammani maja on matala

Piano ja sanat

Hitaasti ja hyvin tunteellisesti (Andante molto espressivo)

Niin kuin ne pienet lintuset, op. 55a, nro 32

Niinkuin ne pienet lintusetkin lentelevät ja laulelevat

Piano ja sanat

Keveästi, hiukan surumielisesti (Moderato amabile)

Keskeltä Ostamo lainehtii, op. 55a, nro 33

Keskeltä Ostamo lainehtii ja rannaton kuin peili

Piano ja sanat

Hyvin reippaasti (Moderato energico)

Rimputa, ramputa, op. 55a, nro 34

Rimputa, ramputa rihmasii

Piano ja sanat

Keveästi (Allegretto)

Meinasin, meinasin, op. 55a, nro 35

Meinasin, meinasin, meinasin ottaa

Piano ja sanat

Reippaasti / (Quaso allegro)

Kaakkuri, op. 55a, nro 36

Kaakuri, kaakuri kirjava lintu

Piano ja sanat

Kohtuullisen nopeasti (Allegro moderato)

Turun linnan vanha kirkko, op. 55a, nro 37

Turun linnan vanha kirkko kalliolle kaatuu

Piano ja sanat

Jotensakin hitaasti (Andante)

Heilani, op. 55a, nro 38

Joen takana on punanen talo – Vännen min (Bortom älven står en stuga) – Mein Liebchen (Rotes Haus mit weisser Fensterbank)

Piano ja sanat

Kohtuullisesti (Moderato)

Teksti Saksankielinen käännös Elisabeth Kurkiala

Käsikirjoitus SibA Mel 19:294

Lisäjulkaisu 54 suomalaista kansanlaulua 1940

Lisätietoja ▪ Ruotsin- ja saksankieliset nimet ovat vain Maasalon toimittamassa kokoelmassa.

Mansikka, op. 55a, nro 39

Mansikka on punanen marja

Piano ja sanat

Keveästi (Allegretto)

Vuorolaulu, op. 55a, nro 40

Ja tytöt meni niitylle sun saalialla niitylle

Piano ja sanat

Reippaasti (Moderato allegretto)

Piirilauluja Käkisalmelta, op. 55b

Volkslieder aus Kexholm II

Sovitettu	1908
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Piirilauluja Käkisalmelta II Op. 55b</i> 1909, AEL377
Lisäjulkaisu	Westerlund <i>112 kansanlaulua Käkisalmelta Op. 55 Vihko II</i> 1946, REW790; Fazer <i>112 kansanlaulua Käkisalmelta Op. 55 Vihko II</i> 1967 W10790-4
Lisätiedot	▪ Katso tarkemmin opuksen 55a kohdalta. Painetussa julkaisussa on sama esilause saksaksi ja suomeksi kuin opuksessa 55a. Ensipainoksessa on saksankielisin otsikoin varustettu sisällysluettelo, mutta itse nuotissa tekstit ovat vain suomeksi.

Se kunnia, op. 55b, nro 1

Jos minä saan sen kunnian

Piano ja sanat

Tasaisesti, hiukan juhlallisesti (Moderato pomposo, con umore)

Lintu se lauloi, op. 55b, nro 2

Lintu se lauloi lirahutti

Piano ja sanat

Jotenkin nopeasti (Allegro moderato)

Raita, op. 55b, nro 3

Raita se kasvoi rannalla ja yli muiden puiden

Piano ja sanat

Kohtuullisesti (Molto moderato)

Sano, sano, op. 55b, nro 4

Sano, sano todella, rakastatko minua?

Piano ja sanat

Hitaasti (Andantino moderato)

Kulta, op. 55b, nro 5

Kukkaisista ma kultani kuvan laitan lasikaappiin

Piano ja sanat

Keveästi (Allegretto)

Sempä tähden, op. 55b, nro 6

Sempä tähden en mä kelvannut

Piano ja sanat

Kohtalaisen hitaasti (Andante con moto)

Pappa se sanoi, op. 55b, nro 7

Pappa se sanoit, että ostetaanko talo

Piano ja sanat

Jotenkin nopeasti (Allegro)

Tilu-lilu-lei, op. 55b, nro 8

Tämän kylän tytöt ovat tilu-lilu-lei

Piano ja sanat

Ei liian hitaasti (Andante ma non troppo)

Köyhä poika, op. 55b, nro 9

Ei pie moittia köyhää poikaa

Piano ja sanat

Tasaisesti (Andante moderato)

Yhdessä, op. 55b, nro 10

Eikä ne huolet huomisesta tämän pojan mieltä paina

Piano ja sanat

Hitaasti (Andante)

Onneni, op. 55b, nro 11

Mitä minä teen tuolle onnellein kun onneni on niin kova

Piano ja sanat

Hitaanlaisesti (Andante ma non troppo)

Vanha tanssi, op. 55b, nro 12

Mistäs piisaa, mistäs piisaa pitkii piikoi aina

Piano ja sanat

Nopeasti (Allegretto)

Lisäjulkaisu

Harmoni: *Urkuharmoniaalbumi 1* 1920

Sovitukset

Harmoni (Oskar Merikanto)

Lisätietoja

▪ Harmonisovituksessa ei ole sanoja ja otsikkona on ”11. Kansantanssi”.

Heila Hampurissa, op. 55b, nro 13

Mull’ on heila Hampurissa

Piano ja sanat

Kohtuullisesti (Moderato)

Tule, tule, op. 55b, nro 14

Pojat laulaa piirin keskellä

Piano ja sanat

Jotenkin hitaasti (Moderato tranquillo)

Metsässä, op. 55b, nro 15

Näin minä metsässä jäniksen

Piano ja sanat

Keveästi (Allegretto)

Nytpä nähdään, op. 55b, nro 16

Nytpä nähdään, nytpä nähdään kestä pojat tykkää

Piano ja sanat

Kohtuullisesti (Poco andante)

Tään kylän tytöt, op. 55b, nro 17

Suo ei kasva kiviä eikä kangaskukkasia

Piano ja sanat

Hitaanlaisesti (Andantino)

Kylä, op. 55b, nro 18

Tämä kylä hyvä kylä

Piano ja sanat

Leikillisesti (Allegretto)

Piirissä, op. 55b, nro 19

Poikia tässä on parhaita

Piano ja sanat

Hyvin repäisevästi (Allegro)

Lemmenkukkia, op. 55b, nro 20

Ostamon järven rannalla niitä lemmenkukkia kasvaa

Piano ja sanat

Tasaisesti (Moderato tranquillo)

Juu jaa ja rallallei, op. 55b, nro 21

Olisin ollut iloinen, mut suru sai vallan

Piano ja sanat

Nopeasti (Allegro)

Naapurin likka, op. 55b, nro 22

Ja olen minä kulkenut maata ja merta

Piano ja sanat

Kohtuullisesti (Moderato)

Juomaripoika, op. 55b, nro 23

Opi sinä, tyttö, hoitamaan sitä juomaripojan hattuu

Piano ja sanat

Pirteästi (Allegretto)

Minä sinua, sinä minua, op. 55b, nro 24

Niin kauan kun me elämme maailmassa täällä

Piano ja sanat

Reippaasti (Allegro)

Rekilaulu, op. 55b, nro 25

Musta lintu merikotka ylhäällä lentää

Piano ja sanat

Kohtuullisesti (Moderato)

Kahvia, op. 55b, nro 26

Kullallein minä kahvia keitän

Piano ja sanat

Hitaanlaisesti (Moderato – Andante)

Mamman sinisilmä, op. 55b, nro 27

Miss' on mamman sinisilmä, kun ei tule rinkiin?

Piano ja sanat

Vilkkaasti (Allegro moderato)

Voi teitä, op. 55b, nro 28

Voi teitä pappa ja voi teitä mamma

Piano ja sanat

Hitaasti ja surumielisesti (Lento doloroso)

Vankilaan mennessä, op. 55b, nro 29

Ja ajetaanpa pojat kyydillä, kyllä valtio kyydin maksaa

Piano ja sanat

Raskaalla leikillisyydellä, ei liian nopeasti (Allegro tranquillo)

Varis, op. 55b, nro 30

Talonpoika meni honkametsään

Piano ja sanat

Leikillisesti (Allegretto)

Ostamon järven rannalla, op. 55b, nro 31

Piano ja sanat

Leikillisesti (Allegro leggiero)

Kesällä ei passaa, op. 55b, nro 32

Kesällä ei passaa luistella

Piano ja sanat

Keveästi (Allegretto)

Isäntä, emäntä, renki, op. 55b, nro 33

Silloin kun Halikoss' markkinat oli

Piano ja sanat

Nopeasti, veitikkamaisesti (Allegro vivace)

Tallella, op. 55b, nro 34

Tallella, tallella, sydämeini on tallella

Piano ja sanat

Kohtuullisesti (Andantino)

Kotimatkalla, op. 55b, nro 35

Kuu, kuu, kuu, kuu, kuu ei anna valoa

Piano ja sanat

Ei liian nopeasti (Andantino)

Tämä piiri, op. 55b, nro 36

Tämä piiri on valmistettu nuorisolle huviksi

Piano ja sanat

Hitaanlaisesti (Andante)

Kesäillalla, op. 55b, nro 37

Kävelin kesäillalla, kävelin laaksossa

Piano ja sanat

Hiljaisesti (Andante semplice)

Laulu kullalle, op. 55b, nro 38

Pappa lupas talon laittaa Saarijärven rantaan

Piano ja sanat

Kohtalaisesti (Andantino)

Älä unhoita minua, op. 55b, nro 39

Voi ystäväin, voi armahain, älä unhoita minua

Piano ja sanat

Ei liian nopeasti (Andantino)

Lisäjulkaisu

Harmoni: *Urkuharmoonialbumi 2* 1924

Sovitukset

Harmoni (Oskar Merikanto)

Lisätietoja

▪ Harmonisovituksessa ei ole sanoja ja otsikkona on ”2. Kansanlaulu”.

Hohhoh-hohhoh, op. 55b, nro 40

Harmittaakos tän kylän ämmät teitä

Piano ja sanat

Hitaammin alottaen, loppuun saakka kiihtyvällä nopeudella (Allegro molto moderato, sempre stringendo)

Kansanlauluja Käkisalmelta, op. 55c

Volkslieder aus Kexholm III

Sovitettu 1908

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin; Yle YN4949 (lauluääni ja orkesteri osasta nro 3); Yle YN5672 (lauluääni ja jousiorkesteri osasta nro 12)

Ensijulkaisu Lindgren *Kansanlauluja Käkisalmelta III Op. 55c* 1912 AEL468

Lisäjulkaisu Westerlund *112 kansanlaulua Käkisalmelta Op. 55 Vihko III* 1946, REW791; Fazer *112 kansanlaulua Käkisalmelta Op. 55 Vihko II* 1967 W10791-2

Lisätiedot ▪ Ensipainoksessa on saksankielisin otsikoin varustettu sisällysluettelo, mutta itse nuotissa tekstit ovat vain suomeksi. Tässä kolmannessa osassa on kuitenkin myös laulujen nimet merkitty nuotin ylle saksaksi, mistä syystä ne ovat myös tässä luettelossa mukana.

Hieno ja hoikka, op. 55c, nro 1

Vaikka minä oon näin hieno ja hoikka – Fein und schmal

Piano ja sanat

Allegro moderato

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7

Sillä lailla, tällä lailla, op. 55c, nro 2

Hevonen se heiniä rouskuttaa – So uns so – Hevonen rouskuttaa

Piano ja sanat

Con moto, martellato

Heilani kotiin, op. 55c, nro 3

Heilani kotiin kulki kaksi tietä – Das Heimat meines Schatzes

Piano ja sanat

Allegretto

Käsikirjoitus YN4949 (lauluääni ja orkesteri)

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Sven Sandberg)

Hyvä on laulella, op. 55c, nro 4

Hyvä on likan laulella, kun riijuja on yksi – Das Singen ist gut

Piano ja sanat

Andantino

Varasleikki, op. 55c, nro 5

Varasleikki kaikkein paras leikki on – Dieb spielen

Piano ja sanat

Allegro

Hoilotus, op. 55c, nro 6

Ein Ruf im Walde

Piano

Hitaasti (Andante)

Lisätietoja ▪ Kyseessä on pianokappale ilman sanoja.

Jaakkarikello, op. 55c, nro 7

Kaikilla pojilla jaakkarikello – Die Ankeruhr

Piano ja sanat

Allegretto

Ystäväni rakas, op. 55c, nro 8

Ystäväni rakas, katso ken on paras – Mein lieber Freund

Piano ja sanat

Moderato energico

Vierivän virran reunalla, op. 55c, nro 9

Am brausenden Strome

Piano ja sanat

Moderato

Salainen rakkaus, op. 55c, nro 10

Ei mikään lintu niin korkialle lennä kuin kotka poikinensa – Die heimliche Liebe

Piano ja sanat

Lento espressivo

Ei saa moittia, op. 55c, nro 11

Ei saa moittia köyhää poikaa – Rüget nicht

Piano ja sanat

Moderato rubato

Hyvää iltaa, op. 55c, nro 12

Hyvää hyvää iltaa sanon sulle kulta – Guten Abend – Bonan bon’ vesperon

Piano ja sanat
Andantino

- Teksti** Kansanlaulu, esperantonkielinen käännös Gustaf John Ramstedt
Sovitukset Lauluääni ja jousiorkesteri (Eero Koskimies)
Lisätietoja ▪ Vuonna 1969 julkaistiin äänilevy *Ĉi tie sola kantas mi* (laulaja Sirkka Lehtivaara ja pianisti Marja Oja, Scandia ESP1), joka sisältää esperantonkielisiä käännöksiä pääosin tutuista kansanlauluista. Mukana on myös Ramstedtin käännös tästä laulusta *Hyvää iltaa*. Esityksessä on käytetty musiikkina tätä Melartinin sovitusta.
▪ GUSTAF JOHN RAMSTEDT (1873–1950) oli suomenruotsalainen tutkimusmatkailija, tiedemies ja diplomaatti, joka opiskeli esperantoa jo vuonna 1891 toimien myös Suomen Esperantoliiton puheenjohtajana.

Ilta laulu, op. 55c, nro 13

Voi kuin kauniin ruusun kukan eilen illalla löysin – Abendlied

Piano ja sanat
Andantino

- Lisäjulkaisu** Harmoni: *Urkuharmoniaalbumi 2* 1924
Sovitukset Harmoni (Oskar Merikanto)
Lisätietoja ▪ Harmonisovituksessa ei ole sanoja ja otsikkona on ”6. Kansanlaulu”.

Kettu, op. 55c, nro 14

Kettu se on niin kavala ja viekas – Der Fuchs

Piano ja sanat
Allegro moderato

Sureva, op. 55c, nro 15

Ei taida kukaan arvata kuinka ero on vaikiaa – Der Trauernde

Piano ja sanat
Andante

- Lisäjulkaisu** Harmoni: *Urkuharmoniaalbumi 1* 1920
Sovitukset Harmoni (Oskar Merikanto)
Lisätietoja ▪ Harmonisovituksessa ei ole sanoja ja otsikkona on ”5. Kansanlaulu”.

Pojat ne loikki, op. 55c, nro 16

Pojat ne loikki maantien poikki – Die Buben sprangen

Piano ja sanat
Keveästi (Leggiero)

Juomari, op. 55c, nro 17

Ensin se poika kärryt joi ja sitten hevosenkin – Der Säufer

Piano ja sanat
Moderato espressivo

Tanssi nyt!, op. 55c, nro 18

Tanssi, tanssi nyt, minun lintusein – Tanze jetzt!

Piano ja sanat
Allegretto

Väki tuli saaresta, op. 55c, nro 19

Ja väki tuli saaresta – Die Menschen kamen

Piano ja sanat
Allegretto

Viheriäisen niityn poikki, op. 55c, nro 20

Viheriäisen niityn poikki juoksee kirkas joki – Die grüne Wiese

Piano ja sanat
Allegretto

Sävellysaika 28.8.1917
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1099e

Amalian aitta, op. 55c, nro 21

Aurinko paistoi Amalian aitta – Die Stube Amaliens

Piano ja sanat
Moderato

Sinun silmäs ja minun silmät, op. 55c, nro 22

Sinun silmäs ja minun silmät ne aina yhteen palaa – Deine Augen und meine Augen

Piano ja sanat
Allegro

Kanon, op. 55c, nro 23

Lemmen lämmöstä syttynyt on tuo mustikkainen suru – Canon

Piano ja sanat
Andante

Kananmuna, op. 55c, nro 24

Aurinko painui vuoren taakse kuin kananmuna veteen – Das Hühnerei

Piano ja sanat
Allegro

Heilistä jäänyt, op. 55c, nro 25

Mie oon jäänyt heilistäin kun kataja muista puista – Verlassen

Piano ja sanat
Moderato

Jos mie saisin, op. 55c, nro 26

Jos mie saisin jouten olla – Ach, finge ich

Piano ja sanat

Allegretto tranquillo

Köyhistä vanhemmista, op. 55c, nro 27

Vaikk’ mie oon köyhistä vanhemmista – Arme Eltern

Piano ja sanat

Moderato

Oman kylän poikien laulu, op. 55c, nro 28

Ai kuinka kauniilta kuuluupi sen oman kylän poikien laulu jo – Das Lied der eigenen Dorfbuben

Piano ja sanat

Espressivo, poco rubato

Lisäjulkaisu Harmoni: *Urkuharmoonialbumi 1* 1920

Sovitukset Harmoni (Oskar Merikanto)

Lisätietoja ▪ Harmonisovituksessa ei ole sanoja ja otsikkona on ”13. Kansanlaulu”.

Viheriäinen maa, op. 55c, nro 29

Tämä maa on viheriäinen, tuo tyttö on niin kaunis – Die grüne Erde

Piano ja sanat

Allegretto

Rallati koputin, op. 55c, nro 30

Niin kauvan minä raitilla rallailen kun anturat allani kestää – Trällerud, polterud

Piano ja sanat

Reilusti (Risoluto)

Kulta, op. 55c, nro 31

Kulta on kaunis kuin kesällä ruoho – Der Schatz

Piano ja sanat

Tasaisesti (Moderato)

Piiritanssi, op. 55c, nro 32

Sulle annan kukkaset ja itse pidän ranssin – Ringelreigen

Piano ja sanat

Allegro moderato

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7

Lyyrillinen sarja II, op. 56

Lyrisk svit II – Lyrische Suite II – Lyyrinen sarja II

Iltapäivä, op. 56, nro 1

Eftermiddag – Nachmittag

Orkesteri

Poco allegretto (quasi Moderato)

Sävelletty 1908

Käsikirjoitus SibA Mel 4:25 (partituuri); SibAO 56.860 (äänilehdet)

Ensijulkaisu Apostol *Lyrische Suite II Op. 56 Clavierarbeitung von Componisten* 1909 Nro 143 (sovitus pianolle)

Lisäjulkaisu Westerlund *Lyrische Suite II Op. 56* REW2143 (sovitus pianolle)

Sovitukset Piano (Erkki Melartin)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty h-molli.
- Partituurissa on seikkaperäisiä esitysohjeita, mahdollisesti Porissa järjestettyä esitystä varten, sillä partituurin lopussa on merkintä ”Björneborg 19 25/10 12 Emil Hällsträng”.
- Sävellettären toimitus tiesi alkusyksystä 1908 kertoa sarjan valmistumisesta: ”Orkesterille on hra Melartin säveltänyt 5-osaisen lyyrillisen sarjan n:o 2, josta syksyn kuluessa ilmestyy Apostolin kustannuksella säveltäjän itsensä tekemä pianosovitus.” (Säveletär 1908, nro 18, s. 197)
- Westerlundin arkiston tietojen mukaan pianosovitus on julkaistu jo 14.12.1909, ei vasta 1911, kuten yleensä on arveltu. Myös Apostolin kirjeessä Melartinille 24.9.1909 (KK Coll. 530.3) todetaan, että ”Lyrisk Svit op 56 har redan utkommit från trycket.”
- Melartinin pianosovitus oli jo ennen julkaisemistaan mukana erikoisessa näytöksessä, joka järjestettiin hotelli Kämpissä asiantuntijoille, tässä tapauksessa lääkäreille ja muusikoille, joista paikalla olivat mm. Christian Sibelius, Robert Kajanus ja Alexander Apostol. Tilaisuudessa hypnotisoitu ja siteet silmillä pianoa soittanut ”Miss Nydia” hämmästytti paikallaolijat pystymällä soittamaan mitä tahansa eteensä laitettua. Niiden teosten joukossa, joita Miss Nyden ei ollut mitenkään voinut etukäteen harjoitella, oli Melartinin pianosarja: ”Slutligen lades framför den spelande Erkki Melartins Lyrische Suite II, som ännu icke utkommit i musikhandel. Också denna svåra uppgift löste miss Nydia på ett tillfredställande sätt.” (Nya Pressen 21.10.1909) Kolme päivää myöhemmin nuotin mainos ilmestyi Uuden Suomettaren palstoille.

Raskas uni, op. 56, nro 2

Tung dröm – Schwerer Traum

Orkesteri

Lento misterioso

Sävelletty 1908

Käsikirjoitus SibA Mel 4:25; SibAO 56.860; SibA Mel 20:368 (luonnos)

Ensijulkaisu Apostol *Lyrische Suite II Op. 56 Clavierarbeitung von Componisten* 1909 Nro 143 (sovitus pianolle)

Lisäjulkaisu Westerlund *Lyrische Suite II Op. 56* REW2143 (sovitus pianolle)

Sovitukset Piano (Erkki Melartin)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.

Tuutulaulu, op. 56, nro 3

Vaggvisa – Wiegenlied

Orkesteri

Andante

Sävelletty 31.5.1899

Käsikirjoitus SibA Mel 4:25; SibAO 56.860; SibA Mel 25:1046 (luonnos)

Ensijulkaisu Apostol *Lyrische Suite II Op. 56 Clavierarbeitung von Componisten* 1909 Nro 143 (sovitus pianolle)

Lisäjulkaisu Westerlund *Lyrische Suite II Op. 56* REW2143 (sovitus pianolle)

Sovitukset Piano (Erkki Melartin)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.
- Käsikirjoitus SibA Mel 25:1046 on päivätty 31.5.1899, joten ilmeisesti Melartin hyödynsi sarjaa kootessaan myös vanhempia sävellyksiään.

Menuetto, op. 56, nro 4

Orkesteri

Moderato

Sävelletty 1908

Käsikirjoitus SibA Mel 4:25; SibAO 56.860

Ensijulkaisu Apostol *Lyrische Suite II Op. 56 Clavierarbeitung von Componisten* 1909 Nro 143 (sovitus pianolle)

Lisäjulkaisu Westerlund *Lyrische Suite II Op. 56* REW2143 (sovitus pianolle)

Sovitukset Piano (Erkki Melartin)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty D-duuri.

Noitatanssi, op. 56, nro 5

Trolldans – Phantastischer Tanz – Fantastischer Tanz

Orkesteri

Allegro moderato

Sävelletty 1908

Käsikirjoitus YN1919 (partituuri); SibAO 56.895 (äänilehdet)

Ensijulkaisu Apostol *Lyrische Suite II Op. 56 Clavierarbeitung von Componisten* 1909 Nro 143 (sovitus pianolle)

Lisäjulkaisu Westerlund *Lyrische Suite II Op. 56* REW2143 (sovitus pianolle)

Sovitukset Piano (Erkki Melartin)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.
- *Noitatanssi* lienee liitetty opukseen myöhemmin ja sen käsikirjoitusaineisto on säilynyt erillisenä.
- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on jostain syystä erillisenä merkintä ”Noitatanssi (Sorce-re’s Dance) (Catalogue 1961, s. 70). Osaa lienee esitetty erillisnumerona.

Ikävä, op. 57, nro 1

Mikä on outoa, etäistä

Mieskuoro

Hitaasti ja synkästi

Sävelletty 1908?

Teksti J. H. Erkkö (*Pohjolan häät* 1902)

Käsikirjoitus SibA Mel 23:611 (vain alun luonnos)

Ensiesitys 6.4.1908 – Ylioppilaskunnan Laulajat 25-vuotisjuhlassa Kansallisteatterissa

Ensijulkaisu *Lauluja mieskuorolle Op. 57. Vihko I* 1909

Lisäjulkaisu *Suomalaisia ylioppilaslauluja. Kolmas vihko* 1909

Lisätietoja

- Opus 57:n laulut julkaistiin kahdessa vihkossa (suomenkieliset ja ruotsinkieliset erikseen), mutta ne on tässä luettelossa käsitelty itsenäisinä sävellyksinä syntyäikojensa erilaisuuden ja numeroinnin loogiikan takia. Melartinin teosluettelossa suomenkielisen ryhmän otsikkona on ”Mieskuoroja”, ruotsinkielisten ”Manskörer”. Suomenkielisen vihkon ilmestymisestä mainittiin 9.12.1909 mm. Helsingin Sanomissa. Otto Kotilainen esitteli laulut muutamaa päivää myöhemmin: ”Empimättä nämä ansiokkaat laulut saavat mieskuorojen yksimielisen kannatuksen.” (Suomalainen Kansa 11.12.1909)
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty fis-molli.
- Kustantajan kirjeessä Melartinille (KK Coll. 530.3) 24.9.1909 on kiitos opuksen 57 laulujen saamisesta. Kustantaja vihjaisee edelleen, että myös sekakuorokokoelmalla voisi olla käyttöä: ”Du är kanske snäll och sänder den snarast! (...) Har du något nytt, vackert, lätt och väklingande á 2 ms, så tages detta gärna. Till nästa sång & musikfest behöfver jag nödvändigt en unisono sång med piano accompaniment något á la ’Har du mod’, fosterländskt, lättsjunget, tändande, pompöst – ja! Du förstår väl hvad jag menar? Pianoaccompanimentet skall jag själf arrangera för horninstrument. Har du något dyligt ’på lager’ eller kan Du snarast komponera något in den vägen? (...) Kanske har Du lust att framföra Din nya svite med min orkester?” Kustantajan Melartinille lähettämä kortti 4.1.1910: ”I går afsände vi till Eder önskade op. 57 H I...”
- Laulu *Ikävä* on peräisin musiikista näytelmään *Pohjolan häät*, op. 179, missä se on osana nro 15 (Vanhojen parvi). Melartin on kuitenkin muokannut mieskuoroversiota niin paljon, että sitä on syytä tarkastella itsenäisenä sävellyksenä, jossa vain tekstipohja on sama.

Jungfru Maria i rosengård, op. 57, nro 2

Maria drömmar i rosengård

Mieskuoro

Stilla, legendartadt

Sävelletty 1900

Teksti Viktor Rydberg (*Dikter. Andra samlingen* 1891)

Käsikirjoitus KK Coll. 609:8; SibA Mel 18:272; SibA Mel 23:644 (luonnos)

Ensijulkaisu Muntra Musikanter *M.M. VI* 1900

Lisäjulkaisu *Sånger för manskör. Op. 57. Häfte 2* 1909

Sovitukset Sekakuoro (Alfred Lybäck) *Sånger för blandad kör : trettonde häftet* 1911; *Sångbok för blandad kör* 1926

Lisätietoja

- Kansalliskirjaston käsikirjoitus on Muntra Musikanter -kuoron kilpailuun toimitettu versio, jossa ei alkujaan ole ollut muuta kuin kilpailunimimerkki. Missään tunnetussa käsikirjoituksessa ei ole päivitystä, mutta sävellyksen on täytynyt olla valmiina alkuvuodesta 1900.
- Sekä ensijulkaisussa että kuoron kilpailuun osallistuneessa käsikirjoituksessa on säveltäjän nimen kohdalla nimimerkki ”Franciscus”. Myöhemmissä julkaisuissa Melartinin nimi on lisätty sulkeisiin, käsikirjoituksessa nimi on lisätty lyijykynällä ja lisätty vuosiluku 1900. Laulu sijoittui vuoden 1900 kilpailussa toiselle sijalle (ensimmäistä palkintoa ei jaettu lainkaan) ja Melartinin palkkio oli 400 markkaa (1800 €). Kuoron varhaisessa painatteessa on nuotin alareunassa merkintä ”Belönad af sällskapet ’M. M’ med andra pris den 19 mars 1900.”
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.

- Sekakuorosovituksen tekijä on JOHAN ALFRED LYBÄCK (10.10.1872–2.10.1945), suomenruotsalainen säveltäjä ja kirkkomuusikko, joka toimi vuodesta 1901 lähtien Kokkolan kanttori-urkurina ja tuotti runsaasti myös sovituksia kuoroille.

Nu är det helg öfver havet, op. 57, nro 3

Nu är det helg över hafvet

Mieskuoro

Andante adagio: con semplice misticita / Andante tranquillo (semplice e misterioso)

- Sävelletty** Syyskuu 1898–1900
- Teksti** Vilhelm Krag (*Nye Digte* 1897), ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
- Käsikirjoitus** KK Coll. 609:8; SibA Mel 19:314 & SibA Mel 23:572 (luonnos)
- Ensijulkaisu** Muntra Musikanter *M.M.* VI 1903
- Lisäjulkaisu** *Sånger för manskör. Op. 57. Häfte 2* 1909
- Lisätietoja**
- Melartin osallistui Muntra Musikanter -kuoron sävellyskilpailuun vuonna 1900 kahdella teoksella, joista *Jungfru Maria i rosengård*, op. 57, nro 2 sai toisen palkinnon ja tämä Vilhelm Kragin runosta tehtyyn ruotsinnokseen arvioitiin kolmanneksi parhaaksi ja 200 markan (904 €) arvoiseksi. Kuoron omaan käyttöön tekemässä ensijulkaisussa on nimen alla merkintä ”Prisbelönad af M.M.”. Kilpailuun osallistuneessa käsikirjoituksessa KK Coll. 609:8 on nimimerkki ”Thalatta” ja sen päälle lyijykynällä merkitty ”E. Melartin / 1900”.
 - Melartin näyttää hyödyntäneen kilpailutyössä vanhempia ideoitaan, sillä käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:572, jonka otsikkona on ”Hafvet” ja tempomerkintä ”Largo”, on päiväys 6.9.1898. Luonnos on vain 17 tahdin pituinen, eikä se ole vielä mieskuorolle tehty. Melodialinja poikkeaa myöhemmistä versioista jonkin verran. Yliviivatussa, valmiiksi mieskuorolle tehdyssä luonnoksessa SibA Mel 19:314 on eri kynällä tehty tempomerkintänä ”Långsamt”, mutta ei päiväystä.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty A-duuri, kuten myös vuoden 1909 julkaisussa. Ensijulkaisussa sävellajina on As-duuri.
 - Sävelletty teksti on peräisin Kragin runosta *Hav*, mutta Melartin on käyttänyt vain runon loppupuo- len, joka alkaa sanoilla ”Men nu er der helg over havet!”.

Olla mullai, op. 57, nro 4

Olla mullai oma pirtti, oma liesi – omat orret

Mieskuoro

Yksinkertaisesti, ei hitaasti

- Sävelletty** 1899?
- Teksti** Ilmari Calamnius (*Hiljaisina hetkinä* 1898)
- Käsikirjoitus** SibA Mel 20:362b (luonnoksia); KK Ms Mus 168:9 (luonnos)
- Ensiesitys** 5.12.1902 – Ylioppilaskunnan Laulajat, johtajana Selim Palmgren
- Ensijulkaisu** *Lauluja mieskuorolle Op. 57. Vihko I* 1909
- Lisäjulkaisut** *Suomalaisia ylioppilaslauluja. Kolmas vihko* 1909; Muntra Musikanter *M.M.* IX 1913; *Laulu-Miesten lauluja II* 1935
- Lisätietoja**
- Luonnoksessa SibA Mel 20:362b on lopussa päiväys 9.1.1899. Kansalliskirjaston luonnoksen sisältävän sivun yläreunassa on päiväys 5.12.1899, joka ei kuitenkaan välttämättä liity juuri tähän luonnokseen.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty A-duuri.
 - Muntra Musikanterin julkaisussa runoilijan sukunimi on muodossa ”Kalamnius”.

Häälaulu, op. 57, nro 5

Suurvaltaa susi ylisti, ahma peurojen tuhoa

Mieskuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Huhtikuu 1907

Teksti J. H. Erkko (*Pohjolan häät* 1902)

Käsikirjoitus SibA Mel 23:548b

Ensiesitys 23.11.1907 – Ylioppilaskunnan Laulajat

Ensijulkaisu *Lauluja mieskuorolle Op. 57. Vihko I* 1909

Lisäjulkaisu *Suomalaisia ylioppilaslauluja. Kolmas vihko* 1909

Lisätietoja

- Melartinin taskukalenterissa on 18.4.1907 merkintä ”Sände ’Häälaulu’ till YL”.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty B-duuri.
- Laulu on peräisin näytelmästä *Pohjolan häät*, op. 179, jossa se on numerona 13. Melartin on nimenyt laulun uudelleen muokatessaan sen mieskuorolle, näytelmässä se on Pellervon laulu Väinämöisen kanteleen säestyksellä. Myös musiikki on muuttunut niin paljon, että tätä mieskuoroversiota on syytä pitää itsenäisenä sävellyksenä.

Savolle, op. 57, nro 6

Nää Savon rannat rakkahat

Mies- tai sekakuoro

Reippaasti

Sävelletty 1907

Teksti August Snellman

Omistus ”Savonlinnan lyseon toverikunnalle omistettu”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6

Ensijulkaisu *Lauluja mieskuorolle Op. 57. Vihko I* 1909

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on otsikkona ”Savonlinnan lyseon / Toverikunnan marssi”. Lyijykynällä on lisätty otsikoksi ”Savolle”, alareunassa on päiväys ”Liperi / 18.1.07”. Tämän laulun esimuotona on ollut kyseinen *Savonlinnan lyseon toverikunnan marssi* vuodelta 1895 (ks. EM209), jonka Melartin muokkasi mieskuoroversioksi.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.
- KARL AUGUST SNELLMAN (? – 6.4.1896) toimi Savonlinnan reaalilyseossa matematiikan, fysiikan ja kemian lehtorina.

För si, sådan är kärlekens begäran, op. 57, nro 7

Han var ingen lysande konungason

Mieskuoro (baritonisoolo)

Frisk tempo, balladstil, ej utan humor

Sävelletty	1903-1904
Teksti	Mikael Lybeck (<i>Dikter III</i> , 1903)
Käsikirjoitus	SibA Mel 18:269; SibA Mel 19:308 (luonnos)
Ensijulkaisu	<i>Sånger för manskör. Op. 57. Häfte 2</i> 1909
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys ”1904”, mutta luonnoksessa SibA Mel 19:308 tarkemmin 20.12.1903. Kirjeessään kotiin 12.2.1904 Melartin toteaa: ”Akademiska Sångföreningenille olen tehnyt laulun (Mikael Lybeck) ’För si, sådan är kärlekens begäran’, jonka aloitin jouluna.” ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty c-molli. ▪ Luonnoksessa SibA Mel 19:308 tempomerkintänä on ”Med humor”, valmiissa käsikirjoituksessa ”I fritt tempo, med humor (något påminnande om gammaldags gråtmild balladstil)”. ▪ Laulu on voinut syntyä kuoron pyynnöstä, mutta dokumentteja siitä, että kuoro olisi maksanut Melartinille palkkion, ei ole löytynyt. Vaikuttaa myös siltä, että kuoro esitti laulun ensimmäisen kerran vasta kevätkonsertissaan 16.4.1910 eli sen jälkeen, kun laulu oli julkaistu. Nimimerkki ”A. S.” oli laulusta tavattoman vaikuttanut: ”Melartins öfverdådigt väl skrifna ’För si sådan är kärlekens begäran’, hvilka utan gensägelse skapade Akademiska sångföreningens vackraste seger.” (Nya Pressen 18.4.1910) Turussa lokakuussa pidetyn konsertin jälkeen nimimerkki ”-f” kehui myös sävellystä: ”Denna komposition visade en ny sida hos Melartin, en humoristisk. Kvartetten är ypperligt skriven och den utfördes också ypperligt såväl av kör som solist.” (Åbo Underrättelser 17.10.1910) ▪ KARL MIKAEL LYBECK (18.3.1864–11.10.1925) oli suomenruotsalainen runoilija ja kirjailija.

Selvä mies, op. 57, nro 8

Jopa tunsin tullessani, tiesin tiepotellessani

Mieskuoro

Tarkotuksella

Sävelletty	9.9.1909
Teksti	Kanteletar (1840)
Omistettu	”V.S.B:lle omistettu”
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Lauluja mieskuorolle Op. 57. Vihko I</i> 1909
Lisäjulkaisu	<i>Uusia kotimaisia mieskuorosävellyksiä</i> , Viipurin Laulu-Veikot 1922
Lisätietoja	▪ Taskukalenterimerkinnän mukaan laulu valmistui 9.9.1909: ”Tein valmiiksi mieskuoron ’Selvä mies’. Lystiä työtä.” ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty D-duuri. ▪ Omistuksen kohteena oli mieskuoro Viipurin Laulu-Veikot, jonka nimi on vuosikymmenten mittaan esiintynyt monessa kirjoitus- ja kieliasussa. Kuoron 12.1.1910 päivätty kiitoskirje Melartinille, allekirjoittajana Hjalmar Hellström, on säilynyt (KK Coll 530). Kirjeen mukaan ”apteekkari K. Th. Hällström” luovutti laulun kuorolle 25.10.1909. ▪ Jostain syystä Melartin tai kustantaja on muuttanut alkuperäisen tekstin otsikkoa. Kantelettaressa nimi on ”Selväksi tekeytyminen”.

Uusia lauluja vanhoihin sanoihin, op. 58

Onnettomasti syntynyt, op. 58, nro 1

Liekö minua Luoja luonut – Olycksbarn (Kan väl Skaparen ha mig skapat) – Das Unglückskind (Hat ein Schöpfer mich je geschaffen)

Lauluääni ja piano

Andante tranquillo

Sävelletty 1909

Teksti Kanteletar (1840), saksankielinen käännös Woldemar Kolpytschew, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; HKA/HKO 1859 (lauluääni ja kamariorkesteri)

Ensijulkaisu HNM *Onnettomasti syntynyt, Op. 58 Nr. 1* 1910 HNM694

Lisäjulkaisu *Yksinlauluja 1* 1999

Sovitukset Lauluääni ja kamariorkesteri (Jussi Jalas) (2fl, 2cl, timp, str, voc solo)

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on opusnumero lisätty eri musteella jälkikäteen.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty c-molli.
- Jussi Jalaksen orkesterisovituksen tekoaikaa ei tiedetä, mutta koska käsikirjoituksessa sukunimi on muodossa ”Blomstedt”, sovitukset on tehty ennen vuotta 1944.
- Melartinin teosluettelossa opuksen otsikkona on ”Uusia lauluja vanhoihin sanoihin – Nya visor till gamla ord”, ja myös laulun *Onnettomasti syntynyt* käsikirjoituksen yhteydessä esiintyy sama yhteinen nimitys. Myös kustannussopimus 25.11.1909 on tehty tällä otsikolla. Laulut julkaistiin kuitenkin eri aikoina ja ilman yhteistä otsikkoa, mistä syystä ne on käsitelty tässä luettelossa itsenäisinä teoksina.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 25.11.1909. Melartinin palkkio oli 500 markkaa (2069 €).
- Melartinin kalenterissa on 10.9.1909 merkintä opusten 57, 58 ja 59 lähettämisestä kustantajalle.
- Kustantaja mainosti opuksen 58 lauluja nro 1 ja 2 helmikuun lopulla 1910 (ks. esimerkiksi Suomalainen Kansa 26.2.1910).

An der Himmelstür, op. 58, nro 2

Dort oben – Taivaan portilla (Tuoll’ ylhäällä luona portin) – Vid himlaporten (Där uppe)

Lauluääni ja piano

Tranquillo

Sävelletty 31.8.1909

Teksti 1650-luvulta peräisin oleva kansanlaulu, suomentajaa ja ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu HNM *An der Himmelstür Op. 58 N:o 2* 1910 HMN693

Lisätietoja

- Melartinin taskukalenterissa on 31.8.1909 merkintä ”Kirjoitin kaksi uutta laulua, ’An der Himmelstür’ ja ’Povertade’.” Kustannussopimus allekirjoitettiin 25.11.1909.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajana g-molli/G-duuri.

+

An Hesperos, op. 58, nro 3

Hesperos, goldene Leuchte der schaumgeborenen Göttin

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty	30.8.1909
Teksti	Bion, saksankielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:3; SibAO 56.866 (partituuri ja orkesterin äänilehdet)
Ensijulkaisu	HNM <i>An Hesperos, Op. 58 Nr. 3</i> 1911 HNM747
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Sulho Ranta, Sysmä 8.7.1940)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys ”30.8.1909” ja taskukalenterissa merkintä ”Kirjoitin laulun vanh. kreikk. Bionin tekstiin.” ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty fis-duuri. ▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 25.11.1909. ▪ BION (Βίων ο Βορυσθενίτης, 334–245 eaa.) oli antiikin kreikkalainen filosofi.

Povertade, op. 58, nro 4

Dolce amor di povertade

Lauluääni ja piano (tai urut)

Moderato

Sävelletty	31.8.1909
Teksti	Jacopone da Todi
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:3; SibA Mel 16:195 (lauluääni ja jousikvartetti/jousiorkesteri)
Ensiesitys	6.11.1916 – Erna Gräsbeck ja Erkki Melartin
Ensijulkaisu	HNM <i>Povertade, Op. 58 Nr. 4</i> 1911 HNM748
Sovitukset	Lauluääni ja jousikvartetti/jousiorkesteri (Erkki Melartin)
Lisätietoja	▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 25.11.1909. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty G-duuri (miksolyydinen). ▪ JACOPONE DA TODI (1236–1306) oli italialainen munkki ja kirjailija.

Hvem är du, o Tärna!, op. 58, nro 5

Vem är du, o Tärna!

Lauluääni ja piano

Con moto

Sävelletty	1909
Teksti	J. O. Wallin
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:3
Ensijulkaisu	HNM <i>Hvem är du, o Tärna! Op. 58 Nr. 5</i> 1911 HNM749
Lisätietoja	▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 25.11.1909. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty G-duuri. ▪ Tekstin tekijä lieenee ruotsalainen runoilija JOHAN OLOF WALLIN (15.10.1779–30.6.1839).

L'automne, op. 58, nro 6

Salut, salut bois couronnés d'un reste de verdure!

Lauluääni ja piano

Andante agitato

Sävelletty	29.8.1909
Teksti	Alphonse de Lamartine
Omistus	“A Madame Mally Borge”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:3; SibA Mel 20:389
Ensiesitys	6.11.1916 – Erna Gräsbeck ja Erkki Melartin
Ensijulkaisu	HNM <i>L'automne Op. 58 Nr. 6</i> 1911 HNM750
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksen SibA Mel 20:389 lopussa on päiväys ”29.8.1909”. Samana päivänä Melartin kirjasi taskukalenteriinsa ”Kirjoitin laulun Lamartinin L'automne.” ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty g-molli. ▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 25.11.1909. ▪ ALPHONSE DE LAMARTINE (21.10.1790–28.2.1869) oli ranskalainen runoilija ja poliitikko. ▪ AMALIA ”MALLY” HENRIETTA BURJAM-BORGA (17.5.1874–16.5.1919) oli suomalainen oopperalaulajatar (mezzosopraano), joka tuli Suomessa tunnetuksi Oskar Merikannon oopperan <i>Pohjan neiti</i> pääroolissa. Monissa lähteissä sukunimi on virheellisesti muodossa ”Burjam-Berga”. Nimen jälkiosa ”Borge” on laulajattaren maailmalla omaksuma taiteilijanimi, ei puolisolta peräisin.

Lyrik I, op. 59

Lyyrillisiä pianokappaleita – Lyrisches Klavierstücke

Barcarole, op. 59, nro 1

Piano
Andante

- Sävelletty** 1909
Omistus "Frau Charlotte Hauch zugeeignet"
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; SibA Mel 23:651; KK Coll. 790:86 (aiemmin Yle YN2285) (orkesterisovitus)
Ensijulkaisu HNM *Lyrik I, Op. 59* 1910 HNM721
Lisäjulkaisu Fazer *Lyrik I, Op. 59* F06745-4; osa nro 1 *Finlandia VII; Finlandia* 1989
Salonkiorkesteri: Fazer *Barcarole* Salonkiorkesterikirjasto nro 32, 1936 FM2497
Sovitukset Orkesteri (Erkki Melartin 2.3.1930)
Salonkiorkesteri (Tapio Ilomäki, 1935)
Lisätietoja
- Opuksen kappaleet valmistuivat todennäköisesti kaikki loppukesästä 1909, jolloin Melartinilla oli oopperan *Aino* valmistumisen jälkeen kiihkeä pienempien teosten säveltämisen kausi. Taskukalenterimerkinnän mukaan 10.9.1909 lähtivät kustantajalle opukset 57, 58 ja 59.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty cis-molli.
 - Ensipainoksessa on ruotsinkielinen nimi ensimmäisenä, myöhemmässä suomenkielinen.
 - Kappaleiden sisäinen numerointi on muuttunut kustantajalle lähettämisen yhteydessä. *Barcarole* on ollut nro 2 (nyt 1), *Romance* on ollut nro 1 (nyt 2), *Berceuse* on ollut nro 4 (nyt 3) ja *Intermezzo* on ollut nro 3 (nyt nro 4).
 - Sopimus koko opuksesta allekirjoitettiin 25.11.1909. Melartinin palkkio oli 500 markkaa (2070 €).
 - Kai Maasalon mukaan Melartinin osasta *Barcarole* tekemän orkesterisovituksen ensiesitys on ollut 4.4.1930 ja Radio-orkesteri on esittänyt teoksen vuoteen 1977 mennessä kuusi kertaa (Maasalo 1980, s. 258). Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on merkintä "Barcarole – 5 min – Fazer" (Catalogue 1961, s. 68). Tapio Ilomäki teki hieman myöhemmin sovituksen salonkiorkesterille ja tämä sovitus on myös julkaistu vuonna 1936. Sovitus lienee kuitenkin valmistunut jo vuonna 1935, koska H.M.V:n salonkiorkesteri levytti tämän sovituksen Kööpenhaminassa 30.10.1935 (HMV X4543) ja kustannussopimus on allekirjoitettu 10.9.1935.
 - CHARLOTTE HAUCH oli suomalaissyntyinen tanskalainen kirjailija ja kääntäjä.

Romance, op. 59, nro 2

Piano
Andantino

- Sävelletty** 1909
Omistus "Frau Laelia Breitenstein zugeeignet"
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3
Ensijulkaisu HNM *Lyrik I, Op. 59* 1910 HNM722
Lisäjulkaisu Fazer *Lyrik I, Op. 59* F06745-4
Lisätietoja
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
 - Omistuksen kohteena oleva henkilö on todennäköisesti Wreden kartanon omistajan Rabbe Fabian Wreden puoliso LAELIA BUTTENHOFF (1887–1959), joka ehti olla ennen Wredeä naimisissa BRUNO BREITENSTEININ (1880–1958) kanssa. Sibelius-Akatemian kirjaston kokoelmassa on painetun nuotin kappale, jonka kannessa on Melartinin omistuskirjoitus: "Till Laelia med hjärtlig julhälsning från Erkki Melartin 1910".

Berceuse, op. 59, nro 3

Piano

Andante semplice

Sävelletty	1909
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:3
Ensijulkaisu	HNH <i>Lyrik I, Op. 59</i> 1910 HNM723
Lisäjulkaisu	Fazer <i>Lyrik I, Op. 59</i> F06745-4
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty a-molli

Intermezzo, op. 59, nro 4

Piano

Allegro moderato grazioso

Sävelletty	1909
Omistus	“Frau Ester Hällström zugeeignet”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:3
Ensijulkaisu	HNH <i>Lyrik I, Op. 59</i> 1910 HNM724
Lisäjulkaisu	Fazer <i>Lyrik I, Op. 59</i> F06745-4
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty E-duuri. ▪ ESTER HÄLLSTRÖM (os. Elfving, myöhemmin Ståhlberg, 17.2.1870–21.7.1950), Melartinin pitkäaikainen ystävä, meni vuonna 1920 naimisiin tasavallan presidentin Juho Kusti Ståhlbergin kanssa, mutta oli omistuksen aikaan vielä KARL THEOFROM HÄLLSTRÖMIN (13.5.1860 – 7.9.1917) puoliso. Karl Hällström oli viipurilainen apteekkari, kuoronjohtaja ja säveltäjä, joka tuki monin tavoin Melartinia ja toimi myös Helsingin musiikkiopiston johtokunnan jäsenenä vuosina 1913–1918.

Impromptu, op. 59, nro 5

Piano

Allegro

Sävelletty	1909
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:3
Ensijulkaisu	HNH <i>Lyrik I, Op. 59</i> 1910 HNM725
Lisäjulkaisu	Fazer <i>Lyrik I, Op. 59</i> F06745-4; Chester <i>Impromptu for pianoforte</i> 1921
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty e-molli.

Konsertto viululle ja orkesterille, op. 60, d-molli

Konsertto viululle ja orkesterille, op. 60, d-molli

Viulu ja orkesteri (2222 4330 11 1, str, vln solo [pic])

1. Allegro moderato 2. Andante assai tranquillo 3. Allegro molto vivace

Sävelletty	1909-1913 / 1930
Käsikirjoitus	SibAMel 6:40-43 (partituuri, pianopartituuri, pianopartituurin kopio ja viuluääni); SibA Mel 7:44 (sooloviulu ja orkesterin äänilehdet); SibA Mel 24:902 (viisi sivua luonnoksia viululle ja pianolle); SibA Mel 24:956, SibA Mel 25:1041, SibA Mel 25:1058 & SibA Mel 25:1096 (luonnoksia); MF2858 (Osmo Tapio Räihälä 1998)
Ensiesitys	24.11.1913 – Gunna Breuning ja Helsingin Sinfoniaorkesteri, johtajana Georg Schnéevoigt, uudistettu versio 6.11.1930 – Arvo Hannikainen ja Helsingin kaupunginorkesteri, johtajana Erkki Melartin
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu, on levytetty
Sovitukset	Viulu ja piano (Erkki Melartin kesällä 1913)
Lisätietoja	▪ Viulukonserton säveltäminen oli Melartinilla mielessä jo vuoden 1908 puolella, mutta <i>Ainon</i> sävellystyö lykkäsi käytännön aloittamista. Taskukalenterimerkintöjen mukaan Melartin tarttui viulukonserton säveltämiseen syyskuussa 1909 hyvin innostuneena. 29.9.1909 hän riemuitsee: ”Hurraa, skitsit koko viulukonserttoon valmiit. Toisen osan luonnoksissa SibA Mel 25:1058 on lopussa päiväys 24.9.1909. Luonnoksissa SibA Mel 25:1096 on toisen osan loppua ja kolmannen osan alkua (luonnoksen sivunumeroinnissa 15-22) ja osien välissä päiväys 27.9.1909. ▪ Jatko ei kuitenkaan ollut yhtä helppoa. Työn vaikeudesta Melartin kirjoitti kirjeessään Helmi Krohnille 22.6.1911: ”... yhä enemmän kehittyä sellainen vaikea itsekritiikki, että mielummin pyyhkii kuin kirjoittaa. Luulin esimerkiksi, että viulukonserttini adagio oli valmis ja hyväkin. Ja nyt laitan ihan uutta. Luulin, että suunnitelmani neljänteen symfoniaan olivat hyvinkin arvokkaat. Nyt olen pannut ne hyllylle hautoutumaan ja aloitan uutta.” (Siteerattu Krohn 1945, s. 103) ▪ Melartin sävelsi konserttoa testaten valmistuneita osia Leo Funtekin kanssa. Ammattiviulisti antoi arvokasta palautetta, mutta ilmeisesti vasta vuonna 1913 Melartin tuntuu saaneen konserttoonsa taas kunnan otteen. 18.6.1913 on taskukalenterissa merkintä ”Arbetat ytterst intensivt på violinkonsertens klaverutdrag, som är nästan färdig.” ▪ Ensiesityksen arvioi perusteellisesti Hufvudstadsbladetin Bis: ”.. violinkonserten framstod intressant, i en nyt, - frändsedt understrykningen med den sänkta inledningstonen i första temat – s.a.s. finsk riktning. Man fick ånyo tillfälle att i utatbetning och orkestreringen tillika beundra den fina fakturen, den allt bättre vordna instrumentaltönen. Violinpartiet var i första satsen rikt behandlad, men soloviolin uppträdde dock ej som den ledande, utan mera som ett obligat instrument i satsen, där den med rika broderier och utsmyckningar dekorerade det orkestrala innehållet. I andra stasen tog soloviolin upp stämningen och gaf den i förtjusande detaljer och afskuggningar. (--) Sista satsen var skrifven något i riktning med finalen i Wieniawskys d-moll konsert, Temat här hade i längden nog blifvit litet torrt, men genom att återhämta temata från första och andra satsen förlänades slutallegrot en vacker stegring och konserten ett godt helhetsintryck.” Myös solisti sai kiitosta: ”Den vackra, finska violinkonserten föredrogs alldeles utmärkt af fröken Gunna Breuning, som visade sig vara en eminent violinist.” (Hufvudstadsbladet 25.11.1913) ▪ Konserton valmisteluissa tiiviisti mukana ollut Leo Funtek kritisoi esitystä, vaikka piti itse musiikkia Melartinin säveltäjäuran siihenastisena huippuna: ”<i>Gunna Breuning</i> spelade den med energi och virtuositet, men tyvärr med rätt svag tog; orkestern däremot ackompanjerade delvis rätt starkt, så att den oförberedda åhöraren icke kunde få en fullgiltig föreställning av verket. Jag för min del räknar det till det bästa Melartin har skrivit i stor form.” (Tidning för musik 1913:15, s. 162) Helsingin Kaiun nimetön kriitikko oli tyytyväinen: ”Siinä ilmenee runsaasti hienoja, syvätunteisia runollisia näkemyksiä, vauhdikasta reippautta ja tarmoa sekä sytyttävää poljennollisuutta. Orkesterin avulla luodaan kiinteä, värikäs tausta sooloviulun tulkitsemille aiheille, joiden esittäminen vaatii korkealle kehittyneitä tekniikkaa. Solisti, tanskalainen <i>Gunna Breuning</i>, suoriutui tehtävästään hyvin --”. (Helsingin Kaiku 29.11.1913) ▪ Vuonna 1930 konsertto tuli uudelleen esille säveltäjän uudistamana versiona. ▪ Uudistettua versiota ja sen esitystä arvioitiin yleisesti varsin suopeasti. ”Melartinin viulukonsertti op. 60 on harvinaisen terve ja raikas teos. Siinä on virvoittavaa aamuviriä ulapalta suvilämpöisellä kalliolla. Ja rytmiä, virkeää vauhtia. Larghetton melodia on erittäin notkea, enemmän kuin viehkeä, kaikessa tapauksessa varsin miellyttävä. Tekijän itsensä ei vain olisi saanut siihen niin ihastua. Hän venyttää sitä hieman liikaa.” (Nimimerkki H.K. eli ilmeisesti Heikki Klemetti, Uusi Suomi

7.11.1930) ”Säveltäjän reippaasti ja huolekkaasti johtamien orkesterinumeroiden välillä soitti konserttimestari Arvo Hannikainen nyttemmin varsinkin soolo-tehtävään nähden melkoisessa määrin uusitun viulukonsertin, saaden vaikean sävelteoksen varmasta ja sirosta esittämisestä vilkkaita suosion-osoituksia.” (Nimimerkki E.K. Helsingin Sanomat 7.11.1930) ”Sinfonian ja balettisarjan lomassa soitti konserttimestari Arvo Hannikainen lyhyesi sanoen oivallisesti Melartinin kauniin ja vaativan d-molliviulukonsertin.” (Nimimerkki ”E. L-la”, Ajan Sana 7.11.1930)

- Vuoden 1930 esityksen käsiohjelmassa olivat kahden viimeisen osan tempo-merkinnät erilaiset kuin käsikirjoituksessa: Larghetto (po. Andante assai tranquillo) ja Rondo (po. Allegro molto vivace).
- Osmo Tapio Räihälä kirjoitti konserton puhtaaksi vuonna 1998 Suomalaisen musiikin tiedotuskeskuksen toimeksiannosta ja John Storgårdsin toimittaman vuoden 1930 version pohjalta.
- GUNNA BREUNING-STORM (25.1.1891–24.4.1966) oli tanskalainen viulisti.

Sekakuoroja pianon tai orkesterin kanssa, op. 61

Till fosterlandet, op. 61, nro 1

Ljud högt, vår sång – Isänmaalle (Oi kaisu, laulu raikkahasti)

Sekakuoro

Moderato energico

Sävelletty 1909 tai aikaisemmin.

Teksti Rafael Lindqvist, suomennos Jalmari Finne

Käsikirjoitus Ei tunnetta; SibA Mel 25:1006 (käyrätorven äänilehti)

Ensijulkaisu Apostol *Till fosterlandet – Isänmaalle, op. 61 N:o 1 för piano* 1909 Nro 208 (pianosovitus)

Lisäjulkaisut Apostol *Till fosterlandet, op. 61 N:o 1* 1910 Nro 206 (A. Apostols körbibliotek N:o 26); Apostol *Isänmaalle Op. 61 N:o 1* (A. Apostolin kuorokirjasto N:o 27) 1910

Kuoro ja piano: Svenska Folkskolans Vänner *Sånger för blandad kör. Tolfte häftet* 1911

Sovitukset Piano (Erkki Melartin)

Yksiaäninen kuoro ja piano (Erkki Melartin?)

Lisätietoja

▪ Kustantajan kirjeessä Melartinille 25.10.1909 (KK Coll. 530.3) on maininta laulun käsikirjoituksen palauttamisesta Melartinille. Sitä ei kuitenkaan ole löydetty.

▪ Apostolin ensipainoksessa on pianonuotinnoksen päällä ruotsin- ja suomenkieliset tekstit. Kannessa on teksti ”för piano / pianolle”, eikä itsenäistä kuoroääntä ole lainkaan. Sekakuoroversio lienee ilmestynyt pian pianosovituksen jälkeen. Ainakin Apostolin mainoksessa helmikuussa 1910 molemmat versiot ovat jo tarjolla. Jossain vaiheessa laulua on ilmeisesti myös esitetty orkesterin tai puhallinorkesterin säestyksellä, sillä käsikirjoitus SibA Mel 25:1006 on kopistin tekemä äänilehti käyrätorvelle.

▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.

▪ Laulun syntyvaiheita valottaa poliittisessa pilalehdessä Fyrenissä 11.11.1911 julkaistu lukijakirje (”En Mogenpörtare”) ja lehden toimituksen siihen kirjoittama kommentti. Molemmat liittyivät siihen, että Lindqvistin tekstiä muutettiin julkaisua varten muutamien sanojen osalta niin, että ne eivät ärsyttäisi suomalaismielisiä juhlatilaisuudessa, jossa laulu oli tarkoitus esittää. Näyttää siltä, että Lindqvist kirjoitti runonsa *Till hembygden* valmiiseen Melartinin sävelmään ja aloitteentekijänä oli toiminut kustantaja Apostol (tätä käsitystä vahvistaa Apostolin 25.10.1909 päivätty kirje). Melartin oli ilmeisesti aktiivisesti mukana sanojen muuttamisessa. Hän merkitsi taskukalenteriinsa 28.10.1909: ”Lindqvistin sanat minun isänmaalliseen lauluuni, kovin ylpeät ja yksipuolisesti ruotsalaiset.” ja seuraavana päivänä vielä ”Lähetin Apostolille nuotit ja pitkän kirjeen – tahdon laulun muuttamista.” Kielipoliittinen punakynä osui seuraaviin tekstin kohtiin (alkuperäisen runon muotoilu kaarisulkeissa kursiivilla: ”som äro barn af Finlands fria jord (*svenska strand*)”, ”som ljusets väringar i höga nord (*Österland*)” ja ”till graf för friheten (*Sveas namn*) på Finlands jord!” Lindqvistin reaktiota muutoksiin ei tiedetä.

Var redo!, op. 61, nro 2

Var redo! Bröder, ut till striden går en riddarsläkt ur Ljusets gamla adel – Ollos valmis (Ollos valmis! Veljet, eespäin taisteluun, kun valon aateluus nyt mielet täyttää!) – Marsch för boyscouts – Partiopoikain Marssi

Lauluääni tai unisonokuro ja piano

Alla marcia

Sävelletty 19.9.1911

Teksti Nino Runeberg, suomennos Jalmari Finne

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:8, SibA Mel 18:286

Ensijulkaisu Apostol *Var redo! – Ollos valmis! För piano med underlagt text – Pianolle tekstillä* 1911 247

Lisäjulkaisut Sekakuoro *Var redo! – Ollos valmis! Op. 61 N:o 2* 1911 Apostol (A. Apostols körbibliotek N:o 32 – A. Apostolin kuorokirjasto N:o 32)

Sovitukset Sekakuoro (Melartin?)

Lisätietoja

▪ Sibelius-Akatemiassa olevassa käsikirjoituksessa on päiväys 19.9.1911.

▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty E-duuri.

▪ Apostolin ensipainoksessa on pianonuotinnoksen yläpuolella sanat ruotsiksi ja suomeksi.

▪ Todennäköisesti juuri tähän lauluun liittyviä Nino Runebergin kirjeitä Melartinille on säilynyt, samoin laulutekstin erillinen käsikirjoitus, jossa on Melartinin nuottimuistiinpanoja. (KK Coll. 530)

Kansan valta, op. 61, nro 3

Kansanvalta – Kansan valta kaikkivalta

Yksiaääninen kuoro [ja piano tai puhallinorkesteri]

Pontevasti

Sävelletty	1910
Teksti	Eino Leino (1906)
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:127 (keskeneneräinen luonnos)
Ensijulkaisu	<i>Kansanopiston laulukirja</i> 1911
Lisäjulkaisu	<i>Sekäänisiä lauluja</i> 30 1911; <i>Sekäänisiä lauluja</i> 39-40 1918; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1928; <i>Kansakoulun laulukirja ja musiikkioppi</i> 1933; <i>Työväenopiston laulukirja</i> 1928; <i>Laulukirja</i> 1936; <i>Työväen laulukirja</i> 1939
Sovitukset	Yksiaääninen kuoro, torvisepetti (-seitsikko) ja rummut (Johan Willgrén): <i>Kansanvalistusseuran torvisävelmien partituureja</i> II sarja, 9 vihko, 1911
Lisätietoja	▪ Lehdet tiesivät joulukuussa 1910 kertoa laulun säveltämisestä: ”Säveltäjä Erkki Melartin on tehnyt sävellyksen Eino Leinon runoon ’Kansan valta’.” (Wiipuri 10.12.1910) ▪ Melartin luovutti tämän ja 9 muuta sävellystä (Niityllä, <i>Rantakoivulleni</i>, <i>Maamieskoululaisten laulu</i>, <i>Toukolaulu</i>, <i>Äitini</i>, <i>Pyhä kevät</i>, <i>Maamiehen toukolaulu</i>, <i>Sydänmaan lammella</i> ja <i>Pälve</i>) Kansanvalistusseuralle 25.2.1911 allekirjoitetulla sopimuksella yhteishintaan 400 markkaa (1588 €). ▪ Melartin luovutti tämän ja 7 muuta sävellystä (<i>Päivän laulu</i>, <i>Mirjamin laulut I ja II</i>, <i>Rantakoivulleni</i>, <i>Sydänmaan lammella</i>, <i>Pälve</i>, <i>Hyvästijättö</i> ja <i>Kun minä kotoani läksin</i>) Otavalle käytettäväksi <i>Työväenopiston laulukirjassa</i> 30.4.1928. Melartinin palkkio oli nyt yhteensä 800 markkaa (253 €). ▪ Leinon erillisoruno on vuodelta 1906, sitä ei ole julkaistu missään kokoelmassa. ▪ JOHAN OTTO WILLGRÉN (30.7.1859–3.1.1931) oli suomalainen kapellimestari ja sovittaja.

Päivän laulu, op. 61, nro 4

Oi, kuulkatte, kuinka se sykkäilee

Unisonokuoro ja piano tai puhallinorkesteri

Tempo di marcia

Sävelletty	22.9.1903
Teksti	Eino Leino (<i>Ajan aalloilla</i> 1899)
Käsikirjoitus	SibA Mel 19:333 (melodianuotinnos laulun osasta); SibM SmP20549 (soitinjohdanto); Yle YN3955 (jousiorkesteripartituuri ja orkesterin äänilehdet); SibA Mel 5:38 (puhallinorkesteripartituuri)
Ensijulkaisu	<i>Päivän laulu : Ehdotus Koiton marssiksi</i> 1903
Lisäjulkaisut	<i>Koitto : juhla-julkaisu Raittiusyhdistys Koiton kaksikymmentä vuotisen toiminnan muistoksi</i> (Yrjö Weilin, 1903, Helsinki, s. 241-247); <i>Nuori Suomi</i> 1903; Kansanvalistusseuran Torvisävelmien Partituuri-kokoelma 10, 1905 (unisonokuoro ja torvisettsikko) Sekakuoro: <i>Isänmaallisia lauluja</i> 1923 Yksiaääninen: <i>Kansan laulukirja</i> 1908; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1909; <i>Suomen nuorison laulukirja</i> 1911; <i>Koululauluja</i> 1924; <i>Koulujen laulukirja</i> 1927; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1928; <i>Työväenopiston laulukirja</i> (1928); <i>Koulun laulukirja</i> 1934; <i>Laulukirja</i> 1938; <i>Laulava toivonliitto</i> , Suomen Opettajain Raittiusliitto 1939; <i>Sävelmistö koulun laulukirjaan</i> , WSOY 1936; <i>Satakunnan laulujuhlien yksiaäniset laulut</i> 1945; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1947; <i>Karjaväen laulukirja</i> 1958
Sovitukset	Jousiorkesteri (Nils-Eric Fougstedt) Naiskuoro (Erkki Melartin?) <i>Naisäänisiä lauluja. Yhdeksäs vihko</i> (1905) Puhallinorkesteri (sovituksen tekijää ei tiedetä, 1904) Sekakuoro (P. J. Hannikainen 1923)
Lisätietoja	▪ Sävellys oli ehdotus raittiusyhdistys Koiton marssiksi ja se myös esitettiin yhdistyksen 20-vuotisjuhlassa palokunnantalolla 14.10.1903. ▪ Laulun käsikirjoitusaineistoa on säilynyt erittäin vähän. SibM SmP20549 sisältää vain laulua edeltävän soitinjohtannon nuotinnoksen, jossa ei ole nimeä, vaan pelkästään ilmaisu ”(Eino Leinon sanat)” ja päiväys 22.9.1903. Nuotinnoksen alussa on säestys ilmaistu muodossa ”Säestys (torvet)”. ▪ Yrjö Veilinin kustantamassa pienikokoisessa jugendtyylisessä nuotissa on päiväys ”22.9.03”, jonka olen tulkinut sävellyksen valmistumisajaksi. ▪ Esityskokoonpanoksi on merkitty ”Unisoono laulu / Säestys Torvet eli piano”. Puhallinorkesteri-sovitus on lähetetty Melartinille Liperiin ja postimerkki leimoineen on jäänyt käsikirjoitukseen. Leiman päiväys näyttäisi olevan 28.6.1904.

- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on mainittu jousiorkesterisovitus nimellä ”Päivän laulu (Song of the Sun)” (Catalogue 1961, s. 69).
- Pellervo-Seura lähestyi 8.8.1939 päivätyllä kirjeellä Livi Melartinia pyytäen oikeutta julkaista kolme laulua (tämä sekä *Maamiehen toukolaulu*, EM147 ja *Maamieskoululaisten laulu*, EM159) ”laulukirjaansa” (KK Coll. 530). Pian syntyneen sodan takia hanke ilmeisesti lykkääntyi, sillä tämä *Karjävään laulukirja* julkaistiin lopulta vasta vuonna 1958.
- Leinolla runon otsikkona on ”Päivän poika”. Melartin on käyttänyt pitkistä runosta vain säkeet 1, 2, 14 ja 15. Säkeen 15 viimeinen rivi on myös korvattu säkeen 23 viimeisellä rivillä. Ei tiedetä, ovatko tekstin muokkaukset Melartinin tekemiä.

Laulu Karjalalle, op. 61, nro 5

Karjalalle – Jo valkeni Karjalan vaikea yö

Sekakuoro ja piano tai orkesteri
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	22.11.1908
Teksti	Anto Söderman
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:6; SibA Mel 18:274 (kopistin tekemä); SibA Mel 20:367 (lauluääni ja piano)
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Sovitukset	Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on nimenä ”Laulu Karjalalle” ja päiväyksenä 22.11.1908, mihin perustuu myös ajoitusarvio. Esityskokoonpanoksi on merkitty ”Naiset / Miehet / Piano (sovitus)”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> teos on sijoitettu opukseen 61 ja se on listattu nimellä ”Karjalalle”. Tekstin tekijän nimi osoittaa, että kyse on samasta teoksesta. ▪ Sävellys on tehty Viipurin Nuorsuomalaisten arpajaisjuhlille 5.-6.12.1908. Melartinin musiikki oli osa Södermanin tilaisuuteen kokoamaa kuvaelmaa ”Karjala herää”, mainoksen mukaan sen ”loppuhymni kuorolle ja orkesterille” (Wiipurin Sanomat 3.12.1908). ▪ Tekstin tekijä ”A. Söderman” on todennäköisesti toimittaja ANTO FRANS ALARIK SÖDERMAN (1880–1918), joka toimi Karjala-lehden päätoimittajana vuosina 1907-1913.

Aattehet, op. 61b, nro 1

Oi, jalot aattehet! Tähtyet taivahan!

Sekakuoro
Juhlallisesti

- Sävelletty** 1909 tai aikaisemmin
Teksti J. H. Erkko (*Valikoima runoelmia* 1881)
Käsikirjoitus SibA Mel 18:267
Ensijulkaisu *Kansanopiston laulukirja* 1911 (yksiääninen versio)
Lisäjulkaisut *Sekäänisiä lauluja 43-44 vihko* 1913; *Valikoima Sekäänisiä Lauluja koulu- y.m. kuoroja varten I*, Kansanvalistusseura 1914
Lisätietoja
 - Eräässä käsikirjoitusluonnoksessa (SibA Mel 23:546) oleva päiväys 22.7.1911 liittyy teoksen sekakuoroversioon.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty E-duuri.
 - Melartin lähestyi kirjeessään 23.10.1912 Kansanvalistusseuraa pyytäen rahaa tähän opukseen päätyneistä sekakuorolauluista. Pyyntöön reagoitiin nopeasti, sillä 24.10.1912 Melartin kuittasi 400 markkaa (1556 €).
 - Kaikki opukseen 61b päätyneet laulut julkaistiin KVS:n kokoelmassa *Sekäänisiä lauluja 34-44 vihko*, mutta niiden tyystin erilaisen syntyhistorian takia ne on käsitelty tässä luettelossa itsenäisinä sävellyksinä. Melartinin teosluettelossa niillä on otsikkona ”Sekäänisiä lauluja (K.V. S:n nuottivasto 92-93)”.

Vappulaulu, op. 61b, nro 2

Nyt iloitkaa nyt laulakaa, niin kaunis taas on maa

Unisonokuoro
Reippaasti

- Sävelletty** 1911
Teksti Larin-Kyösti (*Lauluja vanhasta kaupungista* 1912)
Käsikirjoitus SibA Mel 24:751 (luonnos 1911); SibA Mel 20:382 (luonnos 1914)
Ensijulkaisu *Kansanopiston laulukirja* 1911
Lisäjulkaisut *Koululauluja* 1924; *Koulujen laulukirja* 1927; *Kansanopiston laulukirja* 1928; *Koulun laulukirja* 1934; *Sävelmistö koulun laulukirjaan* 1936; *Laulukirja* 1938; *Kansanopiston laulukirja* 1947
Sekakuorolle: *Sekäänisiä lauluja 43-44 vihko* 1913; *Uusia kotimaisia lauluja ja sovituksia* 1915
Sovitukset Sekakuoro (Erkki Melartin)
Lisätietoja
 - Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:751 on päiväys ”Valmis 25.7.1911” ja kyseessä lienee laulun sekakuorolle tehty versio (käsikirjoituksessa ääniä ei ole yksilöity). Larin-Kyöstin 3.4.1912 postissa leimattu kortti viittaa vielä myöhemmään versioon: ”Laita nyt pian Vappulaulu valmiiksi ja toimita että Ylioppilaslaulajat sen jo tänä vappuna laulavat ja toivotaan, että siitä tulisi pysyvä vappulaulu.” (KK Coll. 530) Kun runo julkaistiin virallisesti vasta vuonna 1912, Melartin lienee saanut sen käyttöönsä suoraan runoilijalta jo ennen julkaisemista.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.
 - A. E. Taipaleen 21.11.1914 päivätty kirje, jolla hän pyytää Melartinilta tätä laulua kokoelmaansa *Uusia kotimaisia lauluja ja sovituksia*, on säilynyt. Melartin on merkinnyt kirjeeseen ”vastattu ja laulu lähetetty 24.12.1914”. (KK Coll. 530) Tähän tarpeeseen lienee valmistunut käsikirjoitus SibA Mel 20:382, jossa on päiväys 22.12.1914. Nuotinnos on tehty E-duuriin, mutta marginaalissa on Melartinin merkintä ”F duuriin”.
 - ADOLF EMIL TAIPALE (4.10.1869–27.9.1945) oli kajaanilainen lehtori, joka toimitti muutamia laulukokoelmia.

Aamulla, op. 61b, nro 3

Tututuu, tututuu, jo päivä koittaa!

Sekakuoro
Moderato

Sävelletty	7.3.1905	
Teksti	J. H. Erkkö (<i>Paimenet</i> 1878)	
Käsikirjoitus	SibA Mel 18:266; KK Ms Mus 163:9 (sovitus naiskuorolle)	
Ensijulkaisu	<i>Sekäänisiä lauluja</i> 43-44 vihko 1913	
Lisäjulkaisu	<i>Naisäänisiä lauluja</i> 22. vihko 1924 (sovitus naiskuorolle)	
Sovitukset	Naiskuoro (P. J. Hannikainen)	
Lisätietoja	▪ Ajoitusarvio perustuu luonnoksessa (SibA Mel 24:743) olevaan päiväykseen ”Hfors 7.3.05”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri. ▪ Erkon runotekstiä on muokattu laulun tarpeisiin, kuten oheisesta vertailusta voi havaita.	
	J. H. Erkkö 1878	Erkki Melartin 1905
	<i>Tutu, tuu, jo päivä koittaa</i>	<i>Tututuu, tutuu, jo päivä koittaa!</i>
	<i>Tutu, tuu, jo paimen soittaa.</i>	<i>Tututuu, tutuu, jo paimen soittaa</i>
	<i>Laitumelle laumojaan:</i>	<i>Laitumelle laumojaan</i>
	<i>Laajan laakson, ruohomaan,</i>	<i>Virran vieremille</i>
	<i>Virran vieremille</i>	<i>Viidakkohon vilpoisaan</i>

Aittalaulu, op. 61b, nro 4

Tule tule naapurin laulajapoika

Sekakuoro
Allegretto moderato

Sävelletty	19.1.1907	
Teksti	Larin-Kyösti (<i>Tän pojan kevätrallatuksia</i> 1897)	
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:6; KK Coll. 609:8; SibA Mel 18:269	
Ensijulkaisu	<i>Sekäänisiä lauluja</i> 43-44 vihko 1913	
Lisäjulkaisu	<i>M.M. IX</i> 1913?	
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys ”Liperi 19.1.07”. Myös taskukalenteriin tuli laulun valmistumisesta merkintä samana päivänä. Muntra Musikanter -kuorolle käsikirjoitus lähti 8.3.1907. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Es-duuri. ▪ Syytä laulun myöhäiseen julkaisemiseen ei tiedetä. Myöskään laulun esittämisestä ennen julkaisuun ei ole löytynyt tietoa.	

Darthulan hautalaulu, op. 61b, nro 5

Neitonen Koolan, sa uinut! – Darthulas gravsång (Flicka från Kola du sofver!)

Sekakuoro

Hitaasti – Långsamt

Sävelletty	Tammikuu 1897
Teksti	James Macpherson (<i>Ossian</i> 1760), ruotsinkielinen käännös Johan Ludvig Runeberg, suomennos Yrjö Veijola
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:6; SibA Mel 18:268; SibA Mel 20:418
Ensijulkaisu	<i>Sekäänisiä lauluja</i> 43-44 vihko 1913
Lisätietoja	▪ Kansalliskirjaston käsikirjoituksessa on päiväys "januari 97". Molemmissa käsikirjoituksissa pääkielenä on ruotsi, mutta käsikirjoitukseen SibA Mel 18:268 on jälkikäteen lisätty suomenkielinen käännösteksti. Koska suomenkielinen versio julkaistiin vasta 1913, on mahdollista, että suomennos on suhteellisen myöhäinen. Luonnoksessa SibA Mel 20:418 on vain ruotsinkielinen teksti ja päiväys 6.1.1897. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty b-molli. ▪ Melartin osallistui tällä ja laululla <i>Kullan luo</i> Mikkelin Lauluseuran sävellyskilpailuun vuonna 1897. Melartin palkittiin lauluista 100 markalla. ▪ <i>Ossian</i> on skotlantilaisen runoilijan JAMES MACPHERSONIN (27.10.1736–17.2.1796) kokoama, toimittama ja todennäköisesti myös osittain kirjoittama eepisten runojen kokoelma vuodelta 1760. ▪ GEORG (YRJÖ) HUGO KARL WEILIN (12.8.1875 – 5.12.1930) oli suomalainen liikemies, kirjailija, kustantaja ja suomentaja, joka käytti kirjailijanimiä Yrjö Veijola (tai Weijola) ja Juho Aura.

Kukat Pinciolla, op. 61b, nro 6

Ah, te kukat helmikuun

Lauluääni

Andantino

Sävelletty	Käkisalmi toukokuu 1911
Teksti	J. H. Erkko (<i>Uusia runoelmia</i> 1885)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:6 (luonnoksia)
Ensijulkaisu	<i>Kansanopiston laulukirja</i> 1911
Lisäjulkaisut	<i>Kansanopiston laulukirja</i> 1928; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1947 Sekakuoro: <i>Sekäänisiä lauluja</i> 43-44 vihko 1913; <i>Sekäänisiä lauluja</i> 108. vihko 1930
Sovitukset	Sekakuoro (Erkki Melartin?)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys "Käkisalmi 23.5.1911". ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Des-duuri.

Piirilaulu, op. 61b, nro 7

Rallatiralla, rallatiralla

Sekakuoro

Nopeanlaisesti

Sovitettu	1913 tai aikaisemmin
Teksti	Kansanlaulu
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Sekäänisiä lauluja</i> 43-44 vihko 1913
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty d-molli. ▪ Ei tiedetä, miksi Melartin päätyi liittämään tähän Erkon ja Larin-Kyöstin teksteihin muuten perustuvan kokonaisuuteen yhden kansanlaulusovituksen. Mahdollisesti Kansanvalistusseura pyysi seitsemää laulua, eikä Melartinilla ollut riittävästi omia sävellyksiä valmiina.

Jousikvartetto nro 4, op. 62, F-duuri

Jousikvartetto nro 4, op. 62, F-duuri

Kaksi viulua, alttoviulu ja sello

1. Moderato–2. Scherzo – Allegro vivace–3. Andante – 4. Andante – Allegro

Sävelletty	1908-1910
Omistus	”Nicolai N. Lasarenko zugeeignet”
Käsikirjoitus	KB MA ms 4928 (partituuri); SibA Mel 13:81 (äänilehdet); Lahden konservatorion kirjasto (äänilehdet Melartinin jousiorkesterisovitukseen osasta <i>Andante</i>); KK Coll. 530.57 (varhaisia luonnoksia)
Ensiesitys	Kööpenhaminassa 11.7.1910 (mm. Gunna Breuning, Mary Lincke ja G. Seligmann); Suomessa 5.3.1912 Helsingin musiikkiopisto, Leo Funtek, Artur Weisman, G. Dahlström ja Bror Persfelt
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu, mutta teos on levytetty
Sovitukset	Jousiorkesteri (Erkki Melartin 1911 osasta <i>Andante</i>)
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa KK Coll. 530.57 on päiväys ”natten mot 31/3 08”, mutta ilmeisesti vasta talvella 1909-1910 varsinainen sävellystyö pääsi käyntiin. Melartin suunnitteli kvartetollaan jatkavansa menestyksellistä kamarimusiikin säveltäjän uraansa Pietarin musiikkielämässä. Teos saikin hyvän vastaanoton, muttei tuottanut säveltäjän toivomaa läpimurtoa. Ennen Pietarin esityksiä kvartetto soitettiin yksityistilaisuudessa Tanskassa, kuten Melartin kirjeessään äidilleen 14.7.1910 kertoi: ”I Köpenhamn spelades i ett stort sällskap för första gången (ur bladet) min sista stråkquartett, som jag skref i vintras för Petersburg. Den spelades bra. Stor förtjusning.” (Siteerattu Ranta-Meyer 2003, s. 145) ▪ Käsikirjoituksissa oleva opusnumero ”op. 62 Nr 1” viittaa mahdollisesti Melartinin toiveisiin säveltää lisääkin kvartettoja samaan kokonaisuuteen opuksen 36 tavoin. Tällaisia dokumentteja ei kuitenkaan ole löytynyt. ▪ Melartin sovitti osan <i>Andante</i> jousiorkesterille voidakseen esittää sitä Viipurissa johtamissaan konserteissa. Ensiesitys oli Runebergin päivän konsertissa 5.2.1911, jonka käsiohjelmassa sovitus on muodossa ”Andante jousiorkesterille (uusi)”. Uusi se olikin viipurilaisille, koska kvartetto esitettiin Suomessa vasta vuotta myöhemmin. ▪ Tuire Ranta-Meyer on tehnyt kvartetosta musiikillisen analyysin. (Ranta-Meyer 2003, s. 146) ▪ Omistuksen kohteesta, joka oli soittamassa teosta Pietarissa 12.12.1990, ei ole löytynyt tarkempia henkilötietoja. Melartinin omistustekstissä sukunimi on muodossa ”Lasarenko”, mutta todennäköisesti nimi on kuitenkin ”Lazarenko”.

Ikuinen taistelu, op. 63

Näytelmämusiikkia (mysterio) solisteille, lausujalle, kuorolle ja orkesterille

I näytös [Linnankoskella Proloogi: Ehtoorukouksen edellä]

1. Alkusoitto *Lento*, 2. Aabelin kertomus (Läksin laumaani kokoamaan) *Andantino*, 3. Sillan uni (Kun voisin, kun osaisin) *Lento*, 4. Välimusiikki *Andante – Moderato – Allegro moderato*

II näytös

5. Henget *Andantino*, 6. Veden henget (Vesiputous) *Andante allegretto*, 7. [Nimetön] *Andante*, 8. Apilankukan tanssi (Olen vain hento tyttönen) *Moderato*, 9. [Nimetön] *Andantino*, 10. [Nimetön] *Allegro*, 11. Tanssi *Allegro molto*

III näytös (Punainen lintu)

12. Tuli *Vivace*, 13. [Nimetön] *Andante*, 14. Vuorelaisten laulu (Syvällä, syvällä kaikki kallis on) *Allegro*, 15. Malminhenkien laulu (Uunissa kuumassa malmin mahla soi) *Assai moderato*, 16. Takojain laulu (Nostakaa, laskekaa väki vasa-raa) *Allegretto*, 17. Laiva *Andantino*, 18. Juna *Allegro moderato*, 19. Ilmalaiva *Allegretto*, 20. Tähdet *Andante*, 21. Tuliaurinko *Andantino*, 22. Marssi *Marziale*, 23. Maljatanssi (Soittopa soimaan! Nyt karkeloimaan) *Allegro*

IV näytös (Elouhri)

24. Mikael *Moderato*, 25. Valitus *Lamentoso*, 26. Lehtien valitus (Linnut pesän laitoivat pieneen pihlajaan) *Andante tranquillo*, 27. Päivänkorentojen valitus (Tuonen lehdot leppoisat) *Andante*, 28. Omatunto (Kain! Kain!) *Moderato*, 29. Maaemon valitus (Oi voi, voi, voi maata ja merta!) *Moderato*, 30. Laineet ja myrskytuuli (Aabel lepää leppoisasti – Verivelka vaaditahan) *Moderato andante*

V näytös (Korpeen)

31. Erämaan ääniä *Andantino*, 32. Mikael ilmestyy *Moderato*, 33. Leijonan ääni *Moderato allegretto*, 34. Mikael *Moderato*, 35. Ikuinen taistelu *Allegro moderato*

Sävelletty 1905-1910

Teksti Johannes Linnankoski

Käsikirjoitus SibA Mel 9:59 (partituuri); KK Coll. 630:26-27 (kuoropartituurin osia, orkesterin äänilehdet ja kuorostemmavihko); SibA Mel 23:657, SibA Mel 23:661, Mel 24:948 ja Mel 25:1029 (luonnoksia); KK 530:57 (luonnos osasta nro 30 nimellä ”Laineiden loiske”)

Ensiesitys 9.3.1910 Kansallisteatterissa, ohjaus Ida Aalberg, Apostolin konsertti-orkesteri

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Melartin aloitti musiikin luonnostelun jo vuonna 1905 Kaarlo Bergbomin tilauksesta. Näin hän kuvaili työtään kirjeessä isälle 24.2.1905: ”Men i alla fall mår jag nu bra och har småningom hunnit få skitserna till ’Ikuinen taistelu’ – musiken snart i ordning.” Pari viikkoa myöhemmin 10.3.1905 hän jatkaa: ”Ikuinen taistelu går antagligen i putten. I går fick jag bud från Bergboms att jag skulle afbryta mitt arbete och lära det som det går och står, förklaring skulle komma senare. Det lär ha så att styck-et ej kan sättas upp på scenen... Och nu sitter jag där med min 17 färdiga skisser!” Tarkempia syitä Bergbomin haluamaan lykkäykseen ei tiedetä.
- Partituuri on 168-sivuinen kansiin sidottu laitos, jonka kannessa on maininta ”Täydellinen orkesteripartituuri”. Partituurin lopussa on päiväys ”Loppu 15.1.1910”. Sivujen 164-165 väliin Melartin on tehnyt lisäyksen, jonka lopussa on merkintä ”Fine 22.2.1910”. Kirjeessään Hällströmeille 24.12.1909 Hammaslahdesta Melartin kertoo ensimmäisen näytöksen valmistumisesta: ”Olen hiukan väsynyt, mutta sain kumminkin ensimmäisen (helpon) näytöksen ’Ikuisesta taistelusta’ valmiiksi.” (Kansallisarkisto, Ester Ståhlberg 30)
- Melartin antoi Helsingin Sanomien haastattelussa (haastattelijana nimimerkki ”Lento”) marraskuun lopulla 1909 ymmärtää, että hän vasta oopperansa *Ainon* esitysten loputtua ja viulukonserton orkestrorin valmistuttua ryhtyy säveltämään musiikkia *Ikuiseen taisteluun* (Helsingin Sanomat 29.11.1909). Taskukalenteriinsa Melartin kirjasi 1.11.1909, että ”Ida Aalberg kirjoittaa ja tahtoo Ikuiseen taisteluun musiikkia.” Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:948 on päiväys 24.12.1909. Luonnoksessa SibA Mel 24:948 on selvästi jälkikäteen tehty merkintä ”skitsit helmik. 1905”, vaikka käsikirjoitus näyttää vuonna 1909 tehdyltä, kuten muutkin tunnetut luonnokset. Ilmeisesti vuoden 1905 luonnoksia ei ole säilynyt, joten ei tiedetä, missä määrin niitä siirtyi lopulliseen sävellykseen.
- Kansallisteatterin tuotanto maaliskuussa 1910 oli Ida Aalbergin ohjaama ja hän näytteli myös Lusi-ferin (ei siis ”Luciferin”), kuten monet aikalaisetkin olettivat) keskeisessä roolissa, Aabelin roolissa oli

Jussi Snellman. Näyttelijöitä avustivat Maggie Gripenbergin tanssikoulu, johtajatar itse tanssi pääroolin. Lehdistössä ei Melartinin musiikkiin kiinnitetty suurempaa huomiota, eikä näytelmä ilmeisesti myöskään ollut mikään suuri menestys, vaikka tietysti Ida Aalbergia tultiin joukolla katsomaan. Linnankosken tekstiä on jonkin verran lyhennetty, sillä alkutekstin neljästätoista laulusta on jätetty pois neljä (Kultaseppään laulu, Kukkien kujerrus, Nurmen nyhkytys, Urpujen kuiske). Linnankosken tekstissä on prologi ja neljä näytöstä, Aalbergin versiossa on viisi näytöstä.

▪ Melartinin teosluettelossa on merkintä ”orkestermusik, sånger och körer till dramat. – Svit därut för orkester”. Tällaisesta sarjasta tiedetään vain orkesteripartituurin takakannen kääntöpuolelle lyijykynällä tehty merkintä: ”Sarja (6 osaa) Nr 1, 2, 3, 4 / 6, 7, 8 / 12, 14, 15, 16 / 23 / 25, 26, 27 / 28, 31, 35”. Melartin suunnitteli siis sarjaa näytelmämusiikin pienemmistä osista. Myös opusnumeron antaminen näyttämömusiikkiteokselle viittaa siihen, että Melartin suhtautui vakavasti sarjan kokoamiseen. Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa musiikki on ilmaistu muodossa ”Incidental music to the Play ’Ikuinen Taistelu’ (The Eternal Strife)” (Catalogue 1961, s. 72). Varsinaisia aineellisia dokumentteja tällaisesta sarjasta ei kuitenkaan tunneta. Viipurissa 27.4.1911 esitetty sarja ”Katkelmia musiikista Linnankosken näytelmään Ikuinen taistelu (uusi)” ei rakenteellisesti vastaa partituurin takakanteen tehtyä suunnitelmaa. Konserttiohjelmassa mainitaan osina seuraavat: ”I Alkusoitto – Abelin kertomus – Sillan uni – Välisoitto – Lucifer ja henget – Tanssi – II Kain keksii tulen – Vuorelaiset – Malmihenget – Takojat – Maljatanssi – III Sillan valitus Abelin kuoltua – Omatunto – Erämaa – Ikuinen taistelu”.

▪ Keväällä 1911 esitettiin Helsingissä Melartinin orkesteriteosta, joka esiintyy käsiohjelmissa nimellä *Uhritanssi* tai *Offerdans*. Teos oli mukana ainakin konserteissa 19.3.1911 ja 28.3.1911, mahdollisesti jo 28.2.1911 alkaen. Nuottidokumentteja ei ole löytynyt tai teoksen mahdollista muuta nimeä ei ole pystytty selvittämään. Jälkimmäisessä konserttiohjelmassa on teksti ”Offerdans ur op. 71”, mikä ainakin on virhe, sillä kyseisessä opuksessa on kolme laulua. Valitettavasti myöskään ajankohtaiset uutiset eivät tarkenna, mistä teoksesta on ollut kyse, eikä arvostelija Bisin lyhyt toteamus sisällä lisäinformaatiota: ”Melartins Trolldans och Offerdans voro effektstycken af populärare slag.” (Hufvudstadsbladet 30.3.1911) Orkesteriteoksen nimi viittaa kuitenkin vahvasti tähän näytelmämusiikkiin, joka valmistui vuotta ennen ”Uhritanssin” esityksiä. Melartin on saattanut sarjan kokoamisen sijasta irrottaa näytelmämusiikista yksittäisiä otteita. Todennäköisin ehdokas ”Uhritanssiksi” on näytelmämusiikin osa nro 11, *Tanssi*. Se on ainakin ollut mukana Viipurissa 27.4.1911 esitetyssä sarjassa. Ilman uusia dokumenttilöytöjä ”Uhritanssin” alkuperää on vaikea vahvistaa.

▪ JOHANNES LINNANKOSKI (Vihtori Johan Peltonen, 18.10.1869–10.8.1913) oli suomalainen kirjailija. Näytelmä *Ikuinen taistelu* on vuodelta 1903.

▪ IDA EMILIA AALBERG (4.12.1857–17.1.1915) oli suomalainen näyttelijä. Vuonna 1894 hän avioitui paroni ALEXANDER UEXKÜLL-GYLLENBANDIN kanssa ja usein hänen sukunimensä esiintyykin muodossa ”Aalberg-Uexküll”.

Nocturne, op. 64, F-duuri

Nocturne, op. 64, F-duuri

Viulu ja piano
Andantino

Sävelletty	Hammaslahti maaliskuu 1910
Omistus	"To Leo Funtek sincerely dedicated"
Käsikirjoitus	SibA Mel 15:98; SibA Mel 23:658; SibA Mel 19:293 (viuluääni)
Ensijulkaisu	Weekes <i>Nocturne für Violine und Klavier Op. 64 No. 1</i> 1910 W4942
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa SibA Mel 23:658 on päiväykset 17.3.1910 sekä "Palmusunnuntaina Hammaslahti 20.3.1910". Kirjeessään Ester Hällströmille 20.3.1910 Hammaslahdessa Melartin kertoo sävellyksen valmistumisesta: "Minulla on nyt myös tämän päivän tuloksena viulu-nocturne, jonka meinaan lähettää Weekes & Co lle Lontoossa. Tänään tuli jo heiltä <u>neljäs</u> kehoitus. Kyllä ei ole ennen tapahtunut minulle, että kustantaja niin ajamalla ajaa takaa." (Kansallisarkisto, Ester Ståhlberg 30) ▪ Painetun nuotin oikovedos on säilytteillä Kansalliskirjaston kokoelmissa (KK Ms Mus 168:1). ▪ Lontoolainen kustantamo Weekes & Co julkaisi vuonna 1910 kolme Melartinin sävellystä. Tämän lyhyeksi jääneen yhteistyön vaiheet ovat säilyneet kustantamon Melartinille lähettämässä kirjeissä (yhteenä 11 kpl) ja myös kotimainen lehdistö sai suunnitelmista tietää: "Lontoolaisen kustantajan, Weekes & C:n kustannuksella ilmestyy kohdakkoin Melartinin kaksi soolo-laulua (ensikerta säveltäjältä englanninkieliseen tekstiin) pianosäestyksellä, yksi kappale viululle ja pianolle sekä neljä piano-sooloa." (Suomalainen Kansa 16.9.1910) Weekes onkin numeroinut kaikki julkaisemansa kolme teosta järjestysnumerolla 1, mikä viittaa siihen, että kustantaja varautui julkaisemaan myös opukset 64, nro 2, op. 65 nro 2 ja op. 66 nro 2. Asiat eivät kuitenkaan sujuneet toivotulla tavalla. Melartin kyllä tarjosi lokakuussa 1910 Weekesille teoksia <i>Intermezzo</i>, EM082, <i>Piccolo Minuetto</i>, EM188 (opuksen 66 osina 2 ja 3) ja <i>Gieb mir dein Herze</i>, op. 73, nro 1 (opuksen 65 osana 2), mutta 10.4.1911 päivätyn kirjeen perusteella Weekes torjui nämä vedoten jo kustannettujen teosten odotuksia vähäisempään menekkiin: "We have not, as yet, met with the success with your other Works which we anticipated." (KK Coll. 530) Yhteistyö päättyi käytännössä tähän. Weekes maksoi Melartinille tinkimisen jälkeen korvauksena kolmen sävellyksen yksinoikeuksista koko maailmassa yhteensä 24 puntaa (noin 600 markkaa eli 2380 €). Tässä luettelossa Weekesin alanimeroita ei ole käytetty.

Cradle song, op. 65

Cradle song, op. 65

Sleep, sleep beauty bright – Wiegenlied

Lauluääni ja jousikvartetti (tai jousiorkesteri)

Moderato

Sävelletty	1910
Teksti	William Blake
Omistus	“För Fru Signe Liljequist”
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:193; KK Ms Mus 168:10 (luonnos); SibAO 56.830 (partituuri ja orkesterin äänilehdet)
Ensijulkaisu	Weekes <i>Cradle Song – Wiegenlied Op. 65 No 1</i> 1910
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa ei ole opusnumeroa merkittynä. Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 14.3.1910. ▪ Laulu oli käsiohjelman perusteella Melartin Viipurissa 3.11.1910 järjestämän konsertin ohjelmassa Erna Gräsbeckin laulamana ja orkesterisäestyksisenä versiona. ▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa (Catalogue 1961, s. 71) teos on mainittuna, koska sen säestyskokoonpano on joko jousikvartetti tai -orkesteri. Toisessa tunnetussa käsikirjoituspartituurissa tempomerkintä on <i>Allegretto</i>. ▪ WILLIAM BLAKE (28.11.1757–12.8.1827) oli englantilainen runoilija. ▪ SIGNE MARIA LILJEQUIST (23.6.1876–19.3.1958) oli suomalainen laulaja, jonka kanssa Melartin teki paljon yhteistyötä. Melartin omisti Liljequistille <i>Cradle songin</i> lisäksi laulut <i>Sinä päivänä</i>, op. 105, nro 4, <i>Al denne sorte himmel</i>, op. 107, nro 1, <i>Pääskyselle</i>, op. 107, nro 3, <i>En blomma</i>, EM027 ja <i>Linden har blomst, og solsorten synger</i>, EM135. Monet Liljequistille päätyneistä käsikirjoituksista ostettiin vuonna 1960 Sibelius-museon arkistoon Tanskasta.

Mazurka, op. 66, c-molli

Mazurka, op. 66, c-molli

Piano

Moderato, molto rubato

Sävelletty	Maaliskuu 1910
Omistus	“An Fürstin A. E. Wolkonsky”
Käsikirjoitus	SibA Mel 25:1091; Yle YN7977 (orkesteripartituuri)
Ensijulkaisu	Weekes <i>Mazurka für Klavier, Op. 66 No 1</i> 1910 W4941
Sovitukset	Orkesteri (Urho Hallaste)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on tempomerkintänä ”Lento” ja päiväyksenä 30.3.1910. ▪ Painetussa nuotissa opusnumerona on ”Op. 66 No. 1”. Samanlainen merkintä on myös Melartinin teosluettelossa. Alanumerointi johtuu siitä, että Melartin ja Weekes varautuivat jatko-osiin, joita ei <i>Mazurkan</i> vähäisen myynnin takia kuitenkaan kustannettu. Tässä luettelossa alanumeroita ei käytetä. ▪ Omistuksen kohteen henkilöllisyyttä ei ole pystytty selvittämään, mutta mahdollisesti ruhtinattaren puoliso on ollut ruhtinas VLADIMIR VOLKONSKI (Владимир Михайлович Волконский, 17.9.1868–24.3.1953), Venäjän duuman puhemiehenä 1910-luvulla toiminut poliitikko, jolla oli Suomeen runsaasti yhteyksiä. Volkonskien aatelissuku on toisaalta laaja, joten muitakin mahdollisuuksia voi olla. Melartin omisti samalle henkilölle myös pianosävellyksensä <i>Abendklang</i>, op. 67, nro 1.

Vier Klavierstücke, op. 67

Abendklang, op. 67, nro 1

Iltasointi – Iltasointu

Piano

Andante tranquillo

- Sävelletty** 1910 tai aikaisemmin
Omistus “An Fürstin A. E. Wolkonsky”
Käsikirjoitus Ei tunneta; SibA Mel 27:1137 (orkesterisovitus, Funtek 1911); YN3958A (orkesterisovitus, Funtek); YN3958B (orkesterisovitus, Toivo Lehtelä)
Ensijulkaisu Skandinavisk Musikforlag *Vier Klavierstücke Op. 67* 1910 CR147
Sovitukset Orkesteri (Leo Funtek 25.3.1911); orkesteri (Toivo Lehtelä 20.4.1947)
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
 - Opus oli mukana Melartinin ”ylimääräisessä symfoniakonsertissa” Viipurissa 6.4.1911. Käsiohjelman mukaan ”Lyyrillinen sarja III, op. 67”, jonka osat 1, 3 ja 4 olivat Leo Funtekin sovittamia. Myöhemmin ”Lyyrillinen sarja III” tuli tarkoittamaan ns. belgialaista sarjaa (EM144).
 - Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on mainittu orkesteriteos ”Abendklang” (Catalogue 1961, s. 68). Tämä viitanee Funtekin sovitukseen.

Scherzo, op. 67, nro 2

Piano

Vivace

- Sävelletty** 1910 tai aikaisemmin
Omistus “Carl Nielsen zugeeignet”
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6; YN3958A (orkesterisovitus, Funtek); YN3958B (orkesterisovitus, Lehtelä)
Ensijulkaisu Skandinavisk Musikforlag *Vier Klavierstücke Op. 67* 1910 CR148
Sovitukset Orkesteri (Erkki Melartin); orkesteri (Leo Funtek); orkesteri (Toivo Lehtelä 20.4.1947)
Lisätietoja
 - Käsikirjoituksen tempomerkintä on ”Prestissimo”, painetussa nuotissa ”Vivace”.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty fis-molli.
 - Melartin orkestroi sävellyksen kolmanneksi osaksi sarjaa *Lyyrillinen sarja III*, EM144.
 - CARL AUGUST NIELSEN (9.6.1865–3.10.1931) oli tanskalainen säveltäjä, johon Melartin tutustui pohjoismaisten kokousten yhteydessä.

Elegie, op. 67, nro 3

Piano

Andante tranquillo

- Sävelletty** Hammaslahti heinäkuu 1910
Omistus “Stiftfräulein Hilda Sehested zugeeignet”
Käsikirjoitus SibA Mel 20:363; SibA Mel 27:1132 & SibA Mel 27:1138 (orkesterisovitus, Funtek); YN3958A (orkesterisovitus, Funtek); YN3958B (orkesterisovitus, Lehtelä)
Ensijulkaisu Skandinavisk Musikforlag *Vier Klavierstücke Op. 67* 1910 CR149
Sovitukset Orkesteri (Leo Funtek 27.3.1911); orkesteri (Toivo Lehtelä)
Lisätietoja
 - Huonokuntoisessa käsikirjoituksessa on opusnumero, mutta ei signeerausta. Päiväyksenä on ”26.7.1910 Hammaslahti”.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty h-molli.
 - HILDA SEHESTED (27.4.1858–15.4.1936) oli tanskalainen säveltäjä.

Brauttanz, op. 67, nro 4

Morsiustanssi

Piano

Allegro moderato

Sävelletty	Hammaslahti heinäkuu 1910
Omistus	”Frau Rosa Miculičić in Agram zugeeignet“
Käsikirjoitus	SibA Mel 20:363; SibA Mel 27:1139 (orkesterisovitus, Funtek 1911); YN3958A (orkesterisovitus, Funtek); YN3958B (orkesterisovitus, Lehtelä); SibAO 56.829 (Funtekin orkesterisovituksen äänilehdet); HKA/HKO 1174 (orkesterisovitus, Sandberg, partituuri ja äänilehdet)
Ensijulkaisu	Skandinavisk Musikforlag <i>Vier Klavierstücke Op. 67</i> 1910 CR150
Sovitukset	Orkesteri (Leo Funtek 19.3.1911); orkesteri (Sven Sandberg kesäkuu 1941); orkesteri (Toivo Lehtelä)
Lisätietoja	▪ Huonokuntoisessa käsikirjoituksessa on päiväys ”26.7.1910 Hammaslahti”. Opusnumero on merkitty, mutta signeeraus puuttuu. Funtekin partituurissa SibA Mel 27:1139 on päiväys 17.-19.3.1911. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty B-duuri. ▪ Omistuksen kohteen henkilöllisyys on selvittämättä.

Berceuse, op. 68, F-duuri

Berceuse, op. 68, F-duuri

Piano

Andante semplice

Sävelletty 1910 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Skandinavisk Musikforlag *Berceuse für Klavier Op. 68 Nr. 1* 1910 CR182

Lisätietoja

- Sävellyksen taustoista ei tiedetä mitään, mutta se lienee ainoaksi jäänyt aloitus toiseen piano-opukseen kustantaja Skandinavisk Musikforlagin kanssa. Yhteistyön päättymisen syistä ei ole löytynyt dokumentteja, mutta koska ruotsalainen kustantamo julkaisi vielä seuraavana vuonna opuksen 69 neljä laulua, syy ei ehkä ollut huonossa myynnissä, kuten Weekesin kustantamon kohdalla.
- Nuotin sisäsivuilla on virheellinen opusnumero ”86”, kannessa se on ”Op. 68 Nr. 1”. Sama muoto on Melartinin teosluettelossa, jossa on lisäksi varauduttu myös alanumeroihin 2 ja 3. Mitään muita osia tähän opukseen ei tunneta, joten alanumerointi on tässä luettelossa jätetty pois.

Fem Sange, op. 69

Fünf Lieder

Kys mig på Øjnene Sol!, op. 69, nro 1

Küss mir die Augen Sonne!

Lauluääni ja piano
Stille

Sävelletty	1910
Teksti	Ludvig Holstein, ruotsin- ja saksankielisten käännösten tekijöitä ei tiedetä
Omistus	Charlotte Hauch
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:565 (luonnos)
Ensijulkaisu	Skandinavisk Musikforlag <i>Fem Sange – Fünf Lieder Op. 69 N:o 1</i> 1911 CR175
Lisäjulkaisut	<i>Yksinlauluja 2</i> 2000
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:565 on päiväys 28.7.1910. ▪ LUDVIG DETLEF GREV VON HOLSTEIN (3.12.1864–11.7.1943) oli tanskalainen kirjailija, runoilija ja filosofi.

Kys mig, op. 69, nro 2

Spring, spring ud, min Brombærranke – Küß mich! (Spring, spring aus mein Brombeerranke)

Lauluääni ja piano
Allegro moderato

Sävelletty	Elokuu 1910
Teksti	Thor Lange, saksankielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:565
Ensijulkaisu	Skandinavisk Musikforlag <i>Fem Sange – Fünf Lieder Op. 69 N:o 2</i> 1911 CR176
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys 30.8.1910. Tempomerkintä on ”Allegro”. ▪ THOR NÆVE LANGE (9.4.1851–22.2.1915) oli tanskalainen runoilija, kääntäjä ja professori.

Hvorfor?, op. 69, nro 3

Vorfor? – Når solen dog skal slukkes – Miksi? (Kun päivän täytyy mailleen) – Warum? (Wenn doch die Sonn' soll sinken)

Lauluääni ja piano
Andantino

Sävelletty	Elokuu 1910
Teksti	Thor Lange, saksan- ja suomenkielisten käännösten tekijöitä ei tiedetä
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:565; KK Ms Mus 168:1 (lauluääni ja orkesteri)
Ensijulkaisu	Skandinavisk Musikforlag <i>Fem Sange – Fünf Lieder Op. 69 N:o 3</i> 1911 CR177
Lisäjulkaisut	<i>Yksinlauluja 2</i> 2000
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin) (2222 4222 10 1, str, voc solo)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys 30.8.1910. ▪ Suomennos on vain vuoden 2000 julkaisussa.

Arkturus, op. 69, nro 4

Det blinker en enlig stjerne – Es blinket ein Sternlein einsam

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty Syyskuu 1910

Teksti Johannes Jørgensen, saksankielisen käännöksen tekijää ei tiedetä

Omistus ”Til Fru Eva Moltesen”

Käsikirjoitus SibA Mel 23:678

Ensijulkaisu Skandinavisk Musikforlag *Fem Sange – Fünf Lieder Op. 69 N:o 4* 1911 CR178

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 7.9.1910.
- EVA ELISABETH MOLTESEN (17.12.1871–10.11.1934, os. Hällström) oli suomalaissyntyinen kirjailija, joka oli naimisissa tanskalaisen LAUST JEVSEN MOLTESENIN (18.11.1865–25.10.1950) kanssa. Moltesenit olivat Melartinin läheisiä ystäviä ja tukijoita.

Tungsind, op. 69, nro 5

Det børes mig for – Schwermut (Es ahnt mir)

Lauluääni ja piano

Andante

Sävelletty Elokuu 1910

Teksti O. Elholm, saksankielisen käännöksen tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus SibA Mel 23:565 (luonnos)

Ensiesitys 4.10.1917 – Erna Gräsbeck ja Erkki Melartin

Ensijulkaisu Skandinavisk Musikforlag *Fem Sange – Fünf Lieder Op. 69 N:o 5* 1911 CR179

Lisäjulkaisut Hansen *Tungsind Op. 69 Nr. 5* SK00179

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on päiväys 30.8.1910.
- Tekstin tekijän tarkempaa henkilöllisyyttä ei ole pystytty selvittämään, eikä se liene ollut aikalaistenkaan tiedossa, sillä esimerkiksi konsertin 4.10.1917 käsiohjelmassa nimi on muodossa ”O. Elholm”, vaikka muitten runoilijoiden nimet on avattu. Myöskään Tanskan kansalliskirjaston tietokannassa nimeä ei ole osattu avata.

Traumgesicht, op. 70

Drömsyn – Sinfonista musiikkia – Symphonische Musik – Unikuva

Sinfoninen runo orkesterille (3333 4331 13 2, str [pic, ehn, bcl, cbsn])

Andante molto tranquillo

Sävelletty 1910

Käsikirjoitus SibA Mel 12:75 (partituuri); SibAO (orkesterin äänilehdet); SibA Mel 23:537 (luonnoksia); SibA Mel 23:577 (partituurin katkelma); SibA Mel 24:955 (luonnos); SibA Mel 19:303 (pasuunan äänilehti)

Ensiesitys 24.12.1910 – Erkki Melartin – Pietarin aatelisklubin sali

Ensijulkaisu Erkki Melartin -seura *Traumgesicht, op. 70* 2013 (ISMN 979-0-55011-150-9, PDF)

Lisätietoja

- Partituurikäsikirjoitus on kopistin tekemä, mutta siinä on Melartinin merkintöjä ja korjauksia. Kannessa ja nuotin alussa on käytetty myöhäistä nimeä ”Symphonische Musik”. Alkuperäinen nimi on viivattu nuottisivulta yli. Orkesterin äänilehdissä on ex libris ja signeeraus sekä opusnumero valmiina.
- Nimenä on käsikirjoituksissa *Traumgesicht*, ilmaisu ”Symphonisches Musik” tuli käyttöön vasta vuoden 1932 esityksissä ja sitä myöten myös partituurin kansilehdelle. Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa nimi on tässä jälkimmäisessä muodossa ”Symphonische Musik”. (Catalogue 1961, s. 67)
- Lehdet tiesivät kertoa uudesta sävellyksestä jo syyskuussa: ”Erkki Melartin har i dessa dagar fullbordat sin sinfoniska dikt ’Drömsyn’, skrifven för stor orkester, hvilken komposition Siloti kommer att uppföra i Peterburg i november.” (Nya Pressen 7.9.1910) Teoksen nimestäkin esiintyi erilaisia näkemyksiä: ”Hän on viimeistelly suurelle orkesterille sinfonisen runonsa ’Öinen näky’, opus 70 (...) Muuten on tämä sävelteos maamme lehdistössä kierrellyt väärällä suomalaisella nimellä ’työuni’ tai ’öinen uni’, joka on nähtävästi johtunut saksalaisen nimen ’Traumgesicht’ väärinymmärryksestä.” (Suomalainen Kansa 16.9.1910)
- Melartin arvioi sävellyksen luonnetta kirjeessään Helmi Krohnille 22.6.1911: ”Muutenkin kehittyä minun ’uusi tyylini’ – vielä uudemmaksiksi. Ja se tie, jota jo paikatellen ’Ainossa’ ja vielä enemmän ’Traumgesichtissä’ kävin, vie minut hyvin etäälle tavallisilta poluilta. Tuntuu, että kuulijakuntani supistuu yhä pienemmäksi. Ainakin alussa...” (Siteerattu Krohn 1945, s. 103-104)
- Georg Schnéevoigtin yliopiston juhlasalissa 7.4.1932 johtamassa konsertissa ollutta teosta arvosteltiin seuraavana päivänä Nya Pressenissä näin (nimimerkki B. B-t): ”Ny var för oss bekantskapen med Melartins ’Symphonische Musik’, en verkligt fängslande tondikt, vars klara form, varma melodiska skönhet och skimrande färger utan prut lägga beslag på intresset. Man låter sig gärna föras med av denna ström av välljud och glädes över klangernas skönhet.”
- Tuire Ranta-Meyer on teoksen ensipainoksen esipuheessaan kertonut tarkemmin sekä esityksistä että sävellyksen yhteyksistä muihin Melartinin sävellyksiin: ”Joulukuun 24. päivänä 1910 Melartin johdatti teoksensa Zilotin konserttisarjassa Pietarin aatelisklubin salissa. *Traumgesicht* sai hyvä vastaanoton ja sitä pidettiin sekä tunnelmallisena että kauniina. Helsingissä se esitettiin maaliskuussa 1911 ja Viipurissa siitä kuukauden päästä nimellä *Öinen näky*, sinfoninen runoelma ja Riissa maaliskuussa 1912 nimellä *Traumgesicht*, eine symphonische Dichtung. Säveltäjä johti kaikki esitykset itse. Näiden esitysten jälkeen oli pitkä tauko, kunnes Georg Schnéevoigt otti teoksen Helsingin kaupunginorkesterin ohjelmistoon kevätseisongilla 1932. Melartin oli tällöin antanut sille uuden otsikon: *Symphonische Musik*. Koska nuottimateriaalissa ei ole viitteitä siitä, että teosta olisi tätä esitystä varten uusittu, otsikon muuttamiseen on täytynyt olla muita syitä. *Traumgesichtissa* on sinfonisia piirteitä, ja tämän sinfonisuuden perusteella Melartin on esimerkiksi saattanut haluta nimetä teoksen enemmän ajankohtaisen neoklassismin henkiseksi.
- ”*Traumgesichtin* puhtaaksikirjoitustyö on tuonut kiinnostavaa, aiemmin kokonaan tuntematonta lisävalaistusta teoksen syntyhistoriaan. Säilyneiden käsikirjoitusluonnosten perusteella voi päätellä, että tämän sinfonisen runon taustalla on Melartinin vuonna 1905 säveltämä musiikki Gabriele d’Annunzion näytelmään *Kevätaamun unelma*, *EMIII*. Kirjeessään isälleen elokuussa 1905 Melartin kertoo, että Suomalainen teatteri oli tilannut häneltä näytelmään alkusoiton ja intermezzon. ”Kevätaamun unelma oli ihmeellinen ja arvoituksen tapainen. [...] Erkki oli säveltänyt ihmeen ihanan musiikin tähän – lintujen laulu, kukkien hyminä, kevätluonnon suloisuus ja mielipuolen suuri fantasia oli mainiosti kuvattu”, kirjoitti Toivo Kuulan kanssa myöhemmin naimisiin mennyt laulunopiskelija Alma Silventoinen näytelmän ensi-illasta marraskuun puolella välissä 1905. On nähtävissä, että Melartin muokkasi *Traumgesichtin* aiemman, *Kevätaamun unelmaan* säveltämänsä musiikin pohjalta. Tämä käy ilmi laajahkosta, *Traumgesichtin* käsikirjoitusmateriaalin yhteyteen arkistoidusta partituurikatkelmasta [SibA Mel 23:577], josta puuttuu kansilehti, mutta jonka sivun 21 yläreunaan säveltäjä on omakätisesti kirjoittanut merkinnän Melartin: ”Un sogno d’una mattina di primavera (2)”. Sivulla

47 samassa materiaalissa lukee Fine 27.10.05 Hfors. Tähän partituuriin Melartin tehnyt lyijykynällä nuottimerkintöjä ja lisäyksiä, jotka näyttäisivät liittyvän Traumgesichtin luonnosteluun. Aiemman materiaalin hyödyntämiseen ja käytännössä melko pitkälle näytelmämusiikin uudelleenorganisointiin viittaisi myös se, että teos syntyi nopeasti, käytännössä noin kuukaudessa.” Tuire Ranta-Meyer ja Jani Kyllönen ovat analysoineet teoksen vaiheita ja vastaanottoa perusteellisesti vuonna 2015 julkaistussa artikkelissa (Ranta-Meyer & Kyllönen 2015).

Trois chansons avec piano, op. 71

Chansons – Sångar

Et s'il revenait un jour, op. 71, nro 1

Om han återvände hem

Lauluääni ja piano

Andantino, poco rubato

Sävelletty	Lokakuu 1913
Teksti	Maurice Maeterlinck, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Omistus	”à m:me Ilona K. Durigo”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:7 (kaksi eri käsikirjoitusta, joista toinen ei liene Melartinin tekemä)
Ensiesitys	5.10.1915 – Aino Ackté ja Oskar Merikanto
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Chansons – Sångar Op. 71 No. 1</i> 1918, REW197
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 16:146 on päiväys 20.7.1912. Taskukalenterissa olevan merkinnän mukaan Melartin kirjoitti sävellyksen puhtaaksi 18.10.1913. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty a-molli. ▪ Melartinin teosluettelossa opuksella on otsikko ”Trois chansons avec piano”. ▪ Käsikirjoitusten yhteydessä on säilynyt kansilehden hahmotelma ja painettu oikolukuvedos. ▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 24.11.1915. Melartinin palkkio oli 400 markkaa (1422 €). ▪ Ensiesityksen konserttiohjelman mukaan laulu on omistettu Aino Acktéille. Painetussa nuotissa oleva omistuksen kohde ILONA DURIGO (1881–1943) oli unkarilainen laulajatar.

Angoisse, op. 71, nro 2

Les feuilles ont peur, et le vent pleure – Ångest (Bland löven hör, huru vinden dör!) – Tuska (Vain tuuli soi, oksat vaikeoi)

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty	Kesäkuu 1915
Teksti	Olly Donner, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg, suomennos Meri Louhos
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:7; SibM SmP6426
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Chansons – Sångar Op. 71 No. 2</i> 1918 REW198
Lisäjulkaisu	<i>Yksinlauluja 2</i> 2000
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa SibM SmP6426 on päiväys ”Beateberg 15.6.15” ja kiitosteksti ”Till fru Olly Donner av den tacksamma E.M.” Kyseessä on tekstin tekijälle annettu lahja, joka on saatu museolle vuonna 1958 Donnerien kokoelmasta. Toinen tunnettu käsikirjoitus on tehty kustantajalle. Melartinin taskukalenterissa on 16.6.1915 merkintä: ”Skrev färdig min sång Angoissa till Ollys vackra – och missförstådda – ord. De voro tacksamma, omfamnade och klappade mig.” ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty d-molli. ▪ OLLY DONNER (os. Sinebrychoff 28.9.1881–22.9.1956) oli kirjailija ja Suomen antroposofisen seuran perustaneen teollisuusjohtaja UNO DONNERIN (1872–1958) puoliso. Melartinin taskukalenterissa on 14.6.1915 vahvasta mieltymyksestä kertova, poikkeuksellisen avomielinen merkintä: ”Olly är förtjusande och jag älskar henne. Dock så att Uno aldrig skulle hava skäl att vara svartsjuk.” Melartin myös omisti Olly Donnerille pianoteokset <i>Sonatiini</i>, op. 84 ja <i>Morgonvisa</i>, op. 91, nro 1. ▪ MERI ANNIKKI LOUHOS (17.5.1927 –) on suomalainen pianotaiteilija ja -pedagogi. Suomennos on tehty vasta vuoden 2000 julkaisuun.

Chi sa..., op. 71, nro 3

La lunga notte mi negò ristoro – Hvem vet? (Den långa natten nekat mig sin vila)

Lauluääni ja piano

Lento

Sävelletty 1903–18.10.1913

Teksti Annie Vivanti, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7; SibA Mel 23:660 (luonnos)

Ensiesitys 4.11.1904 – Ettore Galdolfi ja Oskar Merikanto – Helsingin yliopiston juhlasali

Ensijulkaisu Westerlund *Chansons – Sångar Op. 71 No. 3* 1918, REW199

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:660 on päiväys ”Hfors 4.12.03”, mutta taskukalenterin merkinnän mukaan Melartin kirjoitti laulun puhtaaksi vasta 18.10.1913. Ettore Gandolfi esitti laulun konsertissa 4.11.1904 (Uusi Suometar 3.11.1904) ja levytti sen Helsingissä syyskuussa 1905 (Gramophone GC82995) nimeämättömän pianistin kanssa.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty c-molli.
- Käsikirjoituksista toisessa on nuottisivulla yliviiivattu omistus ”Al mio amico Ettore Gandolfi”. Syytä omistuksen poistamiseen ei tiedetä.

Patria, op. 72

Sinfonien tutkielma orkesterille – Symphonische Studie für grosses Orchester – Symphonische Skizze – Symphonische Dichtung

Orkesteri

Andante assai tranquillo

Sävelletty 1911

Käsikirjoitus SibA Mel 12:70 (partituuri), SibAO 56.898 (orkesterin äänilehdet); SibA Mel 19:359 (pianoluonnoksia); SibA Mel 25:1040 (luonnoksia)

Ensiesitys 9.2.1914 – Georg Schnéevoigt – Helsingin Sinfoniaorkesteri

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Partituurissa on ensin 57-sivuinen kokonaisuus, jonka lopussa on todennäköisesti Melartinin oma arvio teoksen kestosta ”circa 16 minuter”. Sen jälkeen on neljä ylimääräistä sivua, joissa on tem-pomerkinnällä Poco piu mosso sivunumerot 3-4 ja 9-10. Nämä ovat Melartinin hylkäämiä ideoita. Pianolle tehdyssä luonnoksessa SibA Mel 19:359 on 10 numeroitua sivua. Melartin on myös pitkään miettinyt teoksen sopivinta alaotsikkoa. Nuottilehdellä on ensin ”Symphonische Dichtung”, josta jäl-kiosa on vaihdettu muotoon ”Skizze”. Partituurin kansilehdellä alanimi on muodossa ”Symphonische Studie für grosses Orchester” ja sama suomeksi ja ruotsiksi lyijykynällä lisätynä. Päätös syntyi ilmei-sesti viime hetkellä, ensiesityksen mainoksissa ja ennakkojutuissa teosta kuvattiin ”sinfoniseksi ru-noksi”.
- Teoksen säveltämisen motiivina oli tilaus kapellimestari Zilotilta Pietariin talveksi 1911-1912. Te-oksen esitykset Pietarissa eivät kuitenkaan toteutuneet, koska Ziloti säikähti teoksen isänmaallista henkeä (Melartin mm. siteeraa Paciuksen *Maamme*-laulua sekä alussa että lopussa). Helsingissä teos esitettiin 9.2.1914 Helsingin Sinfoniaorkesterin konsertissa, jonka johti Georg Schnéevoigt. Lehti-mainoksissa lisämääränä oli ”Alkuperäisesitys / Uruppförande”.
- Melartin kuvailee sävellystyötä kirjeessään Helmi Krohnille kesällä 1911: ”Nyt olen niin pitkällä, että minulla on kaikki skitsit valmiina suurenlaiseen symfoniseen runoelmaan, jonka nimeksi kai tu-lee ’Patria’. Ja nyt olen jo muutamia päiviä sitä tehnyt orkesterille. Toivon että tästä tulee kelvollista, vaikka kyllä tiedän, ettei se ole ollenkaan sellaista, joka käy suuren yleisön maun mukaan ja kaikkein vähiten helsinkiläisten. Eikä se myöskään ole minkäänlaista hurra-patriotismia, jota nimestä voisi luulla, vaan se tahtoo tulla lähelle suomalaisen luonnon ja luonteen *sydäntä*. Minä tiedän vallan hy-vin, että jokainen uusi teokseni vie minut yhä etemmäksi yleisön suosiosta, mutta minä tiedän myös-kin, että tämä on se tie, jota täytyy kulkea. Kai se kohta vie minut etemmäksi myöskin ’ymmärtäjien’ ymmärtämisestä. Mutta sekin on kestettävä. Sillä minä en enää voi ’kompromissata’, kun kerta minul-le oma tieni alkaa häämöittää yhä selvempänä.” (Siteerattu Krohn 1945, s. 104-105) Kirjeessään Karl Hällströmille 11.8.1911 Melartin kertoi sävellyksen valmistumisesta leikillisin sanavalinnoin: ”Saan täten ilmoittaa, että tänään vihdoinkin monien tuskien perästä olen synnyttänyt tyttölapsen, jonka ni-meksi heti hätäkasteessa pantiin ’Patria’. Ja nyt se jo meni heti maailmalle, ’till påseende” Silotin luo. Sellaisia sydämettömiä vanhempia! – Minä pikkuisen toivon, että lapsi hätäkasteesta ja muusta huo-limatta kuitenkin on elinvoimainen. Saammepa nähdä.” (Kansallisarkisto, Ester Ståhlberg 30)
- Teoksen vastaanotto oli pääosin kiittävä, mutta Uuden Suomettaren nimimerkki ”E. K.” eli Evert Katila haukkui teoksen kuulematta siinä oikeastaan mitään hyvää: ”Sävellyksellä ei ole ansioita ai-heissaan eikä tekotavassaan ja sen tyhjä paatos on väkinäistä ponnistamista.” (Uusi Suometar 10.2.1914) Katilan kritiikin taustalla on voinut ollut kielipoliittisia jännitteitä, sillä ruotsinkieliset krii-tikot (Leo Funtek, yleensä hyvin kriittinen Wilhelm Peterson-Berger ja nimimerkki Bis eli Karl Fred-rik Wasenius) olivat varsin myönteisiä. Bis jopa tarjosi teoksen perusteellisen musiikillisen analyysin (käsikirjoituksen perusteella) etukäteen Hufvudstadsbladetin lukijoille sillä ajatuksella, ettei teos vält-tämättä ensikuulemalla avaudu (Hufvudstadsbladet 8.2.1914).
- EVERT KATILA (16.11.1872–23.3.1945) oli suomalainen musiikkikriitikko, säveltäjä ja musiikkialan monipuolinen toimija.
- ALEKSANDR ILJITŠ ZILOTI (Александр Ильич Зилоти, myös muoto ”Siloti” on ollut laajassa käy-tössä Venäjän ulkopuolella, 9.10.1863 – 8.12.1945) oli venäläinen kapellimestari, säveltäjä ja pianisti. Zilotin, tämän perheen ja Melartinin välille syntyi vahva ystävyys-suhde. Zilotin poika Levko jäi Suomeen ja Melartinin ystäväpiiriin, vaikka isä emigroitui Yhdysvaltoihin.

Gieb mir dein Herze, op. 73, nro 1

Suo mulle syömmes, silloin syömmen sun ois (Korpilahti) – Anna syömmes mulle (Sola) – Giv mig ditt hjärta

Lauluääni ja piano

Andante

Sävelletty 1910-1912

Teksti Anonyymi teksti 1650-luvulta, suomennos Martti Korpilahti (toinen versio Väinö Sola), ruotsinkielinen käännös Joel Rundt

Omistus “An Stefan Jaric Edler von Broodberg”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; SibM Smp6438; HKA/HKO 1886 (sovitus lauluäänellemme ja orkesterille, Mielenz, partituuri ja äänilehdet); KK Ms Mus 168:1 (orkesterisovituksen äänilehtiä), KK Coll. 790:86 (lauluääni ja jousiorkesteri); SibA Mel 23:672 (varhainen luonnos)

Ensijulkaisu Fazer *Gieb mir dein Herze Op. 73 N:o 1* 1912 HNM802

Lisäjulkaisut *Kotimaisia yksinlauluja I* 1912; *Yksinlauluja 2* 2000

Sovitukset Lauluääni ja jousiorkesteri (Erkki Melartin 16.10.1912)

Lauluääni ja orkesteri (Hans Mielenz 29.4.1942) (1111 2000 00 0, str, voc solo)

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:672 on varhaisin tunnettu päiväys 3.8.1910 ja tässä on muun muassa omistusteksti. Kustantajalle annetun käsikirjoituksen KK Ms Mus 163:3 mukana on kahdet suomennokset, joista Väinö Solan “Anna syömmes mulle” on joutunut väistymään Korpilahden version tieltä. Melartin perustelee ratkaisun näin: “Minusta tämä Korpilahden suomennos (hiukan muunneltuna) on luontevampi ja runollisempi.” Käsikirjoituksessa on omistusteksti ja tempomerkintä on ollut alun perin “Andante tranquillo”. Opusnumerolle on varattu paikka, joka on täytetty lyijykynällä.
- Kustantajan käsikirjoituksessa on kustannusnumeroksi merkitty ”776”, julkaisussa ja sopimuksessa se on ”802”.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty d-molli.
- Sibelius-museon käsikirjoitus Smp6438 on siisti lahjakappale, joka on saatu vuonna 1949 E. Wallinilta. Melartinin orkesteriversion käsikirjoituksessa on päiväys ”Boxbacka 16/10 1912”.
- Laitoksen HNM802 kannessa ja nuottisivuilla on vain saksankielinen teksti. Fazer on tarjonnut nuottiin erillisen suomennoksen, joka on Väinö Solan *Anna syömmes mulle*. Tästä laitoksesta on julkaistu versio korkealle ja matalalle äänelle. Koko opusta koskeva kustannussopimus allekirjoitettiin 13.8.1912. Melartinin palkkio oli 400 markkaa (1556 €).
- Laulun mahdollisesti ensimmäinen esitys oli Erna Gräsbeckin konsertissa Hangossa 25.1.1912. Lehdistöissä käytettiin ilmaisua ”en ny komposition av Erkki Melartin” (Hangö-Bladet 23.1.1912).
- Ilmaisua ”Gieb mir dein Herze” on vanhaa saksaa, nykykielellä kirjoitettaisiin ”Gib mir dein Herz”.
- Omistuksen kohteena oleva henkilö saattaa olla STEPHAN JARICH, EDLER VON BROODBERG. Täsmällisiä henkilötietoja ei ole toistaiseksi löytynyt. MARTTI ILMARI JOHANNES KORPILAHTI (vuoteen 1906 Forsgren, 25.4.1886–25.9.1938) oli suomalainen runoilija ja säveltäjä. HANS MIELENZ (16.12.1909–23.7.1996) oli hollantilainen säveltäjä, sovittaja ja kapellimestari.

Hyvää yötä, op. 73, nro 2

Saapuu hetki toivottuni – Gute Nacht (Sacht naht die erhoffte Stunde)

Lauluääni ja piano
Tranquillo

Sävelletty 1912

Teksti L. Onerva, saksankielinen käännös Johannes Öhquist

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3

Ensijulkaisu HNM *Hyvää yötä – Gute Nacht* 1912 HNM804

Lisätietoja

- Käsikirjoituksen lopussa on päiväys 17.7.1912. Otsikon yläpuolella on musteella tehty Daavidin tähteä muistuttava merkki (keskellä valkoinen reikä), johon viittaa marginaalissa oleva huomautus: “Muss auch gestochen werden”. Kuvio on myös painetussa nuotissa.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 13.8.1912.
- L. ONERVA (Hilja Onerva Lehtinen, 28.4.1882–1.3.1972) oli suomalainen runoilija.

Mot alla stjärnor, op. 73, nro 3

Mot alla stjärnor spanar min blick i denna natt – Sternennacht (Mit stillem Blikke spähe ich in dier Sternennacht)

Lauluääni ja piano
Andante

Sävelletty 8.3.1912

Teksti Vilhelm Ekelund (*Melodier i skymning* 1902), saksankielinen käännös Johannes Öhquist

Omistus “Fru Adée Leander-Flodin tillegnad”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163.3; SibA Mel 16:144

Ensijulkaisu HNM *Mot alla stjärnor – Sternennacht* 1912 HNM805

Lisätietoja

- Sibelius-Akatemian käsikirjoituksessa on päiväys 8.3.1912.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty E-duuri.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 13.8.1912.
- OTTO VILHELM EKElund (14.10.1880–3.9.1949) oli ruotsalainen runoilija, kirjailija ja aforistikko.

Kristallikukkia, op. 73, nro 4

Kuurassa seisoo rautainen tammi – Kristallblumen (Reif bedeckt steht die eiserne Eiche)

Lauluääni ja piano
Moderato tranquillo

Sävelletty 1912

Teksti Larin-Kyösti (*Lauluja vanhasta kaupungista* 1912), saksankielinen käännös Johannes Öhquist

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163.3; SibA Mel 16:145 (luonnoksia)

Ensijulkaisu HNM Fazer *Kristallikukkia – Kristallblumen* 1912 HNM806

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksissa SibA Mel 16:145 on päiväys 8.4.1912.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty E-duuri.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 13.8.1912.

Viulusonaatti nro 2, op. 74, cis-molli

Viulu ja piano
Allegro energico

Sävelletty	1893–1933?
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:6; SibA Mel 24:803
Ensiesitys	25.10.1897 – Carl Kihlman ja Walter Petzet – Helsingin konservatorion musiikki-ilta
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ Melartinin päiväkirjassa on jo 10.5.1893 todennäköisesti tähän teokseen viittaava merkintä: ”Jag skref början till en ny violinsonat (ciss moll).” ja 13.5.1893 ”Arbetade litet på violinsonaten ciss moll.” Syyskuun alussa Melartin mainitsee säveltäneensä sonaattia kesän aikana, mutta että hänellä ei ole ollut voimia saada sitä valmiiksi (myös päiväkirjassa on pitkiä taukoja). Ilmeisesti sonaatti joutui-kin vuosiksi unohduksiin. ▪ Melartin tarttui sonaattiin uudelleen ja sävelsi sitä tosissaan viimeistään keväällä 1897 (Ranta-Meyer 1992, s. 54), ja 26.10.1897 siitä esitettiin ensimmäinen (ja lopulta ainoaksi valmistuneeksi jäänyt) osa musiikki-illassa. Keskenäisyyttä kuvaa Ranta-Meyer seuraavasti: ”Musiikki-illan jälkeen Melartin halusi vielä muokata sonaatin ensimmäistä osaa, ja kun jälkimmäistenkin osien säveltäminen sujui poikkeuksellisen kitkaisesti puhtaasti teknisten vaikeuksien aiheuttaessa päänvaivaa – esimerkiksi toisen osan loppujakso oli tehtävä neljään kertaan – nuori säveltäjä menetti ilmeisesti siihen mielenkiintonsa. Sonaatti ei koskaan valmistunut; jossain vaiheessa käsikirjoitukseen oli vain lisätty ’Weg! veraltet!’” (Ranta-Meyer 1992, s. 56-57) ▪ Ensiesityksestä kirjoitettiin myös muutamia aikalaiskritiikkejä. Uuden Suomettaren kriitikko (todennäköisesti Karl Flodin) oli vakuuttunut: ”Tämä kokonaan uuden aikaiseen tapaan ja vapaasti kirjoitettu sävellys teki sangen hyvän vaikutuksen. Se sisältää hyvin paljon kaunista, joka ei ole lainatua, ja koko sävellys tuntuu aivan omintakeiselta ja todistaa, että hra Melartinilla on suuret säveltäjän lahjat. Siitä kuin ensi kerran kuulin hra M:n sävellyksiä, on hän tuntunut yhä edistymistensä edistyneen ei ainoastaan muodollisessa suhteessa vaan etupäässä aineensa kehittyneemmässä käsittämisessä. Tämä viittaa kauniiseen tulevaisuuteen.” ▪ Taskukalenterissa olevan merkinnän mukaan Melartin palasi työstämään sonaattiaan 29.1.1913: ”arbetat på min ciss-moll violinsonat”. Käsikirjoitusluonnoksen SibA Mel 24:803 mukaan Melartin tarttui tähän varhaiseen sonaattiin vielä kerran muutama vuosi ennen kuolemaansa. Luonnoksessa on sonaatille kehiteltyä loppua vuosina 1931-1933, ja vuonna 1933 Melartin lienee ollut ainakin väliaikaisesti tyytyväinen, koska on kirjoittanut nuottipaperiin ”Selvä on! 14.III.1933!” Taskukalenterissa on 11.2.1933 merkintä ”Arbetat dock på min gamla violinsonat II, som väl snart blir färdig” ja kuukautta myöhemmin ”Arbetade rätt flitigt på Violinsonaten II som nu fattas endast några sidor, vilka redan äro klara i konsept.” 15.3.1933 Melartin kirjoitti yksiselitteisesti ”Fick färdig min violinsonat II ciss moll.” Tällaista valmista käsikirjoitusta ei ole löytynyt.

Quatre morceaux, op. 75

Humoresque, op. 75, nro 1

Humoreske

Piano

Robustamente allegro

Sävelletty 1913 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KB MA ms 4919

Ensijulkaisu Hansen *Quatre Morceaux pour piano Op. 75* 1913, Nro 1477, 15348

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Es-duuri.
- Painetun julkaisun oikovedokset Melartinin korjausten kera ovat Kansalliskirjaston kokoelmassa (KK Ms Mus 168:1).

Chant du Juillet, op. 75, nro 2

Juli-Lied

Piano

Allegretto

Sävelletty 1913 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KB MA ms 4919

Ensijulkaisu Hansen *Quatre Morceaux pour piano Op. 75* 1913, Nro 1477, 15348

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.

Berceuse, op. 75, nro 3

Piano

Andantino

Sävelletty 1913 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KB MA ms 4919

Ensijulkaisu Hansen *Quatre Morceaux pour piano Op. 75* 1913, Nro 1477, 15348

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty cis-molli.

Aubade, op. 75, nro 4

Piano

Allegro moderato

Sävelletty Toukokuu 1908?

Käsikirjoitus KB MA ms 4919; SibA Mel 23:638

Ensijulkaisu Hansen *Quatre Morceaux pour piano Op. 75* 1913, Nro 1477, 15348

Lisätietoja

- Melartinin taskukalenterissa on 29.5.1908 merkinä ”Skref par pianostycken (Aubade, Rekilaulu, Miniature).” Muita teoksia nimellä *Aubade* ei tunneta, joten ilmeisesti opus 75 on koottu eri aikoina syntyneistä teoksista. Luonnoksessa SibA Mel 23:638 ei ole päiväystä, mutta kääntöpuolella on luonnoksia päiväyksellä 11.9.1908.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.

9 pientä kappaletta pianolle, op. 76

9 Små stycken för piano – 9 Kleine Stücke für Klavier – 9 Little Pieces

Metsäruusu, op. 76, nro 1

Waldrose – Vildros – A hedge rose

Piano

Andante espressivo

- Sävelletty** 1913 tai aikaisemmin
Omistus “An Frau Generalin Elin Golovin”
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6; SibA Mel 24:818 (luonnos); SibA Mel 25:1020 (luonnos); Yle YN9180 (orkesterisarjan partituuri Sandberg)
Ensijulkaisu Lindgren *9 Pientä Kappaleita Pianolle Op. 76* 1913 AEL491
Lisäjulkaisut Westerlund *9 Pientä Kappaletta Pianolle Op. 76* AEL792; Augener *9 Little Pieces for Pianoforte Op. 76* [1937?] (Album Series 57, 15127 R)
Sovitukset Orkesteri (Sven Sandberg)
Lisätietoja
 - Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:818 on päiväys 7.11.1911. Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6 on viivattu kevyesti yli, eikä siihen ole merkitty opusnumeroa tai edes signeerausta. Nimi on vain ruotsiksi ”Vildros”. Tempomerkintä on tässä ”Lento, semplice”. Luonnos SibA Mel 25:1020 on voimakkaasti ja ristiin viivattu yli.
 - Suomenkielinen nimi on ensipainoksessa virheellisessä muodossa ”9 pientä kappaleita”.
 - Melartinin teosluettelossa opuksen nimi on saksankielisessä muodossa ”9 kleine Stücke für Klavier”.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.
 - Turun Soitannollisen Seuran orkesterin konsertissa 28.12.1913 oli ohjelmassa myös kolme osaa tästä pianosarjasta orkesterisovituksena. Käsiohjelman mukaan soitetut osat olivat ”a) Metsäruusu (oboesoolo Hra Liesler) b) Kansanlaulu c) Tanssi” eli osat nro 1, 7 ja 9. Sovitukset on saattanut tehdä konsertin johtanut Ewald Niegisch, mutta asiasta ei ole löytynyt dokumentteja.
 - ELIN GOLOVIN (os. Weckström 30.10.1862 – 5.7.1918) ja hänen puolisonsa, vuonna 1911 eläkkeelle jäänyt kenraalimajuri ALEKSANDR MIHAILOVITŠ GOLOVIN (5.8.1856–1920) olivat Pukinmäessä Melartinin naapureita.

Piiritanssi, op. 76, nro 2

Ringelreigen – Ringdans – Roundelay

Piano

Allegro

- Sävelletty** 1913 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7; SibAO 411 (Funtekin sovituksen partituuri ja orkesterin äänilehdet); Yle YN9180 (orkesterisarjan partituuri Sandberg)
Ensijulkaisu Lindgren *9 Pientä Kappaleita Pianolle Op. 76* 1913 AEL491
Lisäjulkaisut Ks. op. 76, nro 1
Sovitukset Orkesteri (Sven Sandberg)
Piano ja jousiorkesteri (Leo Funtek, 16.11.1913)
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty d-molli.
 - Melartinin teosluettelossa on maininta Leo Funtekin tekemästä sarjasta kamariorkesterille (pianolle ja jousiorkesterille) sekä Aleksandr Golovinin tekemästä toisesta kamariorkesterisovituksesta (osat nro 1, 3, 4, 6 ja 8), josta ei ole löytynyt dokumentteja. Funtekin sovituksella on nimi ”Kleine Suite aus op. 76”. Se rakentuu seuraavista osista: I. Melodie (nro 4), II. Ringelreigen (nro 2), III. Abendruhe (nro 8), IV. Ländler (nro 3), V. Es ist eine alte Geschichte (nro 5) ja VI. Tänzchen (nro 9).
 - Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa viitataan Funtekin kokoamaan sarjaan ilmaisulla ”Kleine Suite aus Op. 76” (Catalogue 1961, s. 68). Luettelossa on myös erikseen kirjaus ”Metsäruusu (Wild Flower) Folk Song and Dance”.

Ländler, op. 76, nro 3

Country dance

Piano

Allegretto moderato

Sävelletty	1913 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:7; SibA Mel 20:383; SibAO 411 (Funtekin sovituksen partituuri ja orkesterin äänilehdet); Yle YN9180 (orkesterisarjan partituuri Sandberg)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>9 Pientä Kappaleita Pianolle Op. 76</i> 1913 AEL491
Lisäjulkaisut	Ks. op. 76, nro 1
Sovitukset	Orkesteri (Sven Sandberg) Piano ja jousiorkesteri (Leo Funtek, 16.11.1913)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty A-duuri.

Melodie, op. 76, nro 4

Melodie – Melodi – Melody

Piano

Andante

Sävelletty	1913 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:7; SibAO 411 (Funtekin sovituksen partituuri ja orkesterin äänilehdet); Yle YN9180 (orkesterisarjan partituuri Sandberg)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>9 Pientä Kappaleita Pianolle Op. 76</i> 1913 AEL491
Lisäjulkaisut	Ks. op. 76, nro 1
Sovitukset	Orkesteri (Sven Sandberg) Piano ja jousiorkesteri (Leo Funtek, 16.11.1913)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty C-duuri.

Vanha taru, op. 76, nro 5

Es ist eine alte Geschichte – En gammal sägen – An old story

Piano

Andantino

Sävelletty	1913 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:7
Ensijulkaisu	Lindgren <i>9 Pientä Kappaleita Pianolle Op. 76</i> 1913 AEL491
Lisäjulkaisut	Ks. op. 76, nro 1
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty g-molli.

Muistikirjan lehti, op. 76, nro 6

Albumblatt – Albumblad – Album leaf

Piano

Lento

Sävelletty	1913 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:7; Yle YN9180 (orkesterisarjan partituuri Sandberg)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>9 Pientä Kappaleita Pianolle Op. 76</i> 1913 AEL491
Lisäjulkaisut	Ks. op. 76, nro 1
Sovitukset	Orkesteri (Sven Sandberg)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty E-duuri.

Kansanlaulu, op. 76, nro 7

Volkslied – Folkvisa – Folksong

Piano

Andante espressivo

- Sävelletty** 1913 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7
Ensijulkaisu Lindgren *9 Pientä Kappaleita Pianolle Op. 76* 1913 AEL491
Lisäjulkaisut Ks. op. 76, nro 1
Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty e-molli.

Ilta rauha, op. 76, nro 8

Abendruhe – Aftonlugn – Evening rest

Piano

Quasi adagio

- Sävelletty** 1913 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7; SibAO 411 (Funtekin sovituksen partituuri ja orkesterin äänilehdet); Yle YN9180 (orkesterisarjan partituuri Sandberg)
Ensijulkaisu Lindgren *9 Pientä Kappaleita Pianolle Op. 76* 1913 AEL491
Lisäjulkaisut Ks. op. 76, nro 1
Sovitukset Orkesteri (Sven Sandberg)
Piano ja jousiorkesteri (Leo Funtek, 16.11.1913)
Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Des-duuri.

Tanssi, op. 76, nro 9

Tänzchen – Dans – Dance

Piano

Moderato

- Sävelletty** 1913 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7; SibAO 411 (Funtekin sovituksen partituuri ja orkesterin äänilehdet); Yle YN9180 (orkesterisarjan partituuri Sandberg)
Ensijulkaisu Lindgren *9 Pientä Kappaleita Pianolle Op. 76* 1913 AEL491
Lisäjulkaisut Ks. op. 76, nro 1
Sovitukset Orkesteri (Sven Sandberg)
Piano ja jousiorkesteri (Leo Funtek, 16.11.1913)
Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty b-molli.

Traum, op. 77, nro 1

Meine Augen waren nächten aufgethan

Lauluääni ja piano

Moderato

- Sävelletty** 20.1.1908
Teksti Otto Julius Bierbaum
Käsikirjoitus KB MA ms 4920
Ensijulkaisu Hansen *Lieder Op. 77* 1913, Nro 1478, 15400
Lisätietoja
 - Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:669 on päiväys 20.1.1908. Samana päivänä Melartin merkitsi taskukalenteriinsa ”Skref en sång ’Traum’ (Bierbaum)”.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty fis-molli.

Det är juni, op. 77, nro 2

Es ist juni

Lauluääni ja piano

Andantino

- Sävelletty** 11.6.1911
Teksti Vilhelm Ekelund (*Melodier i skymning* 1902), saksankielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus KB MA ms 4920; SibA Mel 23:668 (luonnos)
Ensijulkaisu Hansen *Lieder Op. 77* 1913, Nro 1478, 15400
Lisätietoja
 - Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:668 on päiväys 11.6.1911.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
 - Ekelundin teksti on kaksiosaisen runon *Döden* jälkimmäinen osa.

Son gelosa di te, op. 77, nro 3

Ti vidi un giorno e di sospetto – Eifersucht (Ich sah dich einmal)

Lauluääni ja piano

Agitato rubato

- Sävelletty** 7.10.1904
Teksti Ada Negri, saksankielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Omistus ”Herr Ettore Gandolfi tillegnad”
Käsikirjoitus SibA Mel 16:169; SibA Mel 19:324 (luonnos)
Ensiesitys 4.11.1904 – Ettore Galdolfi ja Oskar Merikanto – Helsingin yliopiston juhlasali
Ensijulkaisu Hansen *Lieder Op. 77* 1913, Nro 1478, 15400
Lisätietoja
 - Käsikirjoituksessa on päiväys ”7.10.1904” ja omistus. Vaikka laulu julkaistiin vasta vuonna 1913, omistuksen kohde Ettore Gandolfi esitti laulun konsertissa 4.11.1904, mainoksen mukaan käsikirjoituksesta (Uusi Suometar 3.11.1904). Luonnoksessa SibA Mel 19:324 on päiväys ”Liperi 10.9.1904”.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.
 - ADA NEGRI (3.2.1870–11.1.1945) oli italialainen runoilija.

Lieder mit Klavier, op. 78

Från lägerbålet i öknen, op. 78, nro 1

Från lägerbålet i natten står röken i vindlös natt – Erämaan leiriltä (Yön leirivalkean sauhu ylös suorana suitsuaa) –
From desert camp fires – Lien fragile

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty	Kevät 1911
Teksti	Verner von Heidenstam, suomennos Jussi Snellman, englanninkielinen käännös Angela Campbell McInnes, ranskankielinen käännös Gérard Jean-Aubry
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:7; SibA Mel 16:116; SibA Mel 24:835; SibA Mel 16:189 (lauluääni, piano ja viulu)
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Från lägerbålet i öknen, Op. 78 No. 1</i> 1912 REW26
Lisäjulkaisu	Chester <i>From desert Camp-fires – Lien fragile</i> 1917
Sovitukset	Lauluääni, piano ja obligatoviulu (Erkki Melartin 1917?)
Lisätietoja	▪ Kahdessa käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:835 on päiväykset ”mars 1911” ja ”2.4.1911”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri. ▪ Melartinin teosluettelossa opuksella on otsikko ”Lieder mit Klavier”. ▪ Opuksen laulut ilmestyivät joko aivan vuoden 1912 lopulla tai vuoden 1913 alussa. Esimerkiksi Helsingin Sanomat julkaisi mainoksen vasta 4.2.1913 otsikolla ”Uusia lauluja”. ▪ Sovitus viulun kera oli mukana Erna Gräsbeckin ja Melartinin konsertissa 4.10.1917. Käsiohjelmassa asia ilmaistaan näin: ”Uusinto viulun kanssa, käsikirjoitus”. ▪ ANGELA MARGARET THIRKELL (os. Mackail, aiempi puoliso Campbell McInnes, 30.1.1890–29.1.1961) oli englantilais-australialainen kirjailija ja kääntäjä. ▪ GÉRARD JEAN-AUBRY (Jean Frédéric Emile Aubry, 13.8.1882–1.4.1950) oli ranskalainen kriitikko ja kääntäjä.

Ro, op. 78, nro 2

Den svåra dagen redan nu lutar mot sitt fall – Rauha (Jo raskas päivä raukee nyt kohti loppuaan) – Peace – Apaisement

Lauluääni ja piano

Semplice

Sävelletty	1912 tai aikaisemmin
Teksti	Vilhelm Ekelund (<i>Melodier i skymning</i> 1902), suomennos Jussi Snellman, englanninkielinen käännös Angela Campbell McInnes, ranskankielinen käännös Gérard Jean-Aubry
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:7
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Ro, Op. 78 No. 2</i> 1912 REW27
Lisäjulkaisu	Chester <i>Peace – Apaisement</i> 1917; <i>Yksinlauluja 2</i> 2000
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty g-molli.

Från andra sidan Styx, op. 78, nro 3

Jag är en ensling, främmande för alla – Styx virralta (Mä olen outo, vieras yksinäinen)

Lauluääni ja piano

Poco moderato e poi agitando

Sävelletty	1901
Teksti	Karl August Tavaststjerna (<i>Laureatus</i> 1897), suomennos Jussi Snellman
Omistus	Maikki Järnefelt
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:7 SibA Mel 16:114 (kaksi erilaista); SibA Mel 26:1122 (lauluääni ja orkesteri, partituuri, Sandberg)
Ensiesitys	9.9.1904 – Maikki Järnefelt ja Armas Järnefelt – Turun palokunnansali (käsikirjoituksesta)
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Från andra sidan Styx Op. 78 No. 3</i> 1912 REW28
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin); lauluääni ja orkesteri (Sven Sandberg 7.5.1944)
Lisätietoja	▪ Laulu valmistui jo keväällä 1901 Wienissä, kuten myös opuksen 14 kolme laulua. Melartin kirjoitti asiasta kotiin 2.3.1901. ▪ Melartinin teosluettelossa on merkintä ”orkesterakomp. av komponisten (hos Aino Ackté)”. Tämän sovituksen käsikirjoitusta ei ole löytynyt. Toinen sovitus on Sven Sandbergin käsialaa ja tehty todennäköisesti Ture Aran aloitteesta. Partituurissa on päiväys 7.5.1944.

Marjatta, op. 79

Marjatta korea kuopus, tuo on piika pikkarainen

Legenda Kalevalasta sopraanolle ja orkesterille (3333 4331 11 1, cel, str, voc solo [pic, ehn, bcl, cbsn])

Moderato

- Sävelletty** 1914
Teksti Kalevala (50. runo)
Omistus Aino Ackté
Käsikirjoitus HKA/HKO 1780 (partituuri ja äänilehdet); KK Ms. Mus. Kalevalaseura (kaksi eri pianopartituuria); SibA Mel 19:323 & SibA Mel 19:325b & SibA Mel 19:326b (sovitus lauluäänelle ja pianolle, luonnos)
Ensiesitys Syksyllä 1914 – Aino Ackté – Viipuri; 7.1.1915 – Aino Ackté ja Georg Schnéevoigt – Helsinki
Ensijulkaisu Erkki Melartin -seura *Marjatta, op. 79* 2014 ISMN 979-0-5501-224-7
Muut julkaisut Erkki Melartin -seura *Marjatta, op. 79* 2014 ISMN 979-0-5501-225-4 (lauluääni ja piano)
Sovitukset Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)
Lisätietoja
- Melartinin omakätisen partituurin alussa säveltäjä on lyhentänyt tempomerkintää, joka on alun perin ollut ”Moderato quasi allegretto”.
 - Melartin kuvaili Helmi Krohnille teoksen valmistumista kahdessa kirjeessään (Boxbacka 8.7.1914 ja 13.7.1914, KK Coll. 530.24): ”Laitan nyt pääasiassa suurta kohtausta Kalevalasta laululle orkesterin kanssa. (...) Laitoin tekstin kokoon Kalevalan lopusta Marjatta episodista viimeiseen lähtöön. Niin pitkä kuin symfoniasatsi. Ja siitä on nyt yli puolet valmiiksi skitseerattuna jo kuumuudesta huolimatta.” Melartinin pianosovituksen luonnoksessa SibA Mel 19:323 on päiväys 7.7.1914. Myös taskukalenterissa on heinä-elokuulta 1914 useita mainintoja sävellystyöstä: ”... fann jag (åter) Marjatta och är nu i arbete med den. (...) Arbetat flitigt med Marjatta. (...) Jag fick Marjattas skizzer färdiga!” Heinäkuun lopulla Melartin pääsi jo käymään valmista musiikkia läpi Aino Ackté’n kanssa. 14.8.1914 Melartin toteaa lakonisesti ”Skrev färdig Marjattas partiturer.”
 - Lehdet tiesivät kertoa sävellyksen valmistumisesta jo heinäkuussa, vaikka todellisuudessa Melartin hioi teostaan tuonkin jälkeen: ”Erkki Melartin har fullbordat ett större musikverk för sopran och orkester, till hvilket texten är hämtad från Kalevala och behandlar Marjatta-legenden. Kompositionen motsvarar till sitt omfång en symfonisats. Sångpartiet, som är ytterst fordrande, är komponerat för Aino Ackté.” (Dagens Press 26.7.1914)
 - *Marjatta* ei ole Kalevalan 50. runo läpi sävellettyä vaan Melartin käytti vain pienen osan tekstistä ja yhdisteli eri säkeistä otettuja kohtia. ”Se, että hän on koostanut itse kyseisen näkymän aiheeseen ja valinnut juuri kyseiset rivit yhteensä neljä kertaa laajemmasta runosta, on teoksen symboliikan kannalta olennaista. Runosta on esimerkiksi jätetty kokonaan pois jaksot, joissa kuvataan päähenkilön osakseen saama häpeä ja hylkääminen. Lyhennysten jälkeen Väinömoisen painoarvo kokonaisuudessa on noussut merkittävästi ja häntä koskeva osuus muodostaa Marjatta-jaksolle hyvin voimakkaan vastinparin.” (Ranta-Meyer 2015, s. 81)
 - Erkki Salmenhaara on kuvannut ensiesitystä näin: ”... Aino Ackté vieraili Viipurissa lokamarraskuun vaihteessa [1914] ja esitti siellä ensi kertaa Melartinin hänelle omistaman Marjatta-legendan. Ackté sai tietysti loistavat arvostelut, mutta Melartinin teosta pidettiin outona ja sen maalaillevaa luonnetta paremmin orkesterille kuin pianolle soveltuvana. Myös sävellyksen ’ultramodernisen’ tyylin katsottiin olevan ristiriidassa Kantelettaren kanssa. Melartin laatikin orkesteriversion sävellyksestään, joka oli tyylillisesti rohkeinta 1910-luvun Suomessa.” (Salmenhaara 1987, s. 130) Todellisuudessa pianoversio oli sovitus, ei orkesteriversio.
 - Kalevi Ahon mielestä ”Melartinin persoonallisimpana Kalevala-tulkintana voi perustellusti pitää vuonna 1914 valmistunutta legendaa *Marjatta* sopraanolle ja orkesterille. Melartinin *Marjatta* on puhtaimmin impressionistisia teoksia koko suomalaisessa orkesterikirjallisuudessa. Samalla se on toonaalisesti varsin epäsovinnainen ja rohkea.” (Aho 1985, s. 23)
 - Sävellyksen syntyä, vastaanottoa ja merkitystä Melartinin säveltäjänuralla on analysoinut perusteellisesti Tuire Ranta-Meyer (Ranta-Meyer 2015).
 - Omistuksen kohde on käsikirjoituksissa muodossa ”Mme Aino Acktee tillegnad”.

Sinfonia nro 4, op. 80, E-duuri

Sinfonia nro 4, op. 80, E-duuri

Kesäsinfonia – Sommarsymfoni – Summer Symphony

Orkesteri ja sanaton naistertsetti (vain osassa *Andante*) (3323 4331 11 2, cel, str [pic, ehn, cbsn], 3voc solo)

1. Allegro moderato–2. Scherzo (Vivace)–3. Andante – 4. Rondo-Finale

Sävelletty 1912-1913 / 1916

Käsikirjoitus SibA Mel 3:10 (ei välttämättä kokonaan omakätinen); SibA Mel 20:375 & 23:624b (luonnoksia); SibA Mel 24:802 (luonnoksia osaan nro 3); SibA Mel 25:1045 (osan nro 4 lopun partituuri); SibA Mel 25:1059 (osan nro 4 luonnoksia ja hiukan osaan nro 2)

Ensiesitys 31.1.1913 – Helsingin Sinfoniaorkesteri, johtajana Erkki Melartin (alkuperäinen versio); 19.10.1916 (uusi versio)

Ensijulkaisu Erkki Melartin -seura *Sinfonia nro 4, op. 80, E-duuri* 2012 ISMN 979-0-5501-135-6

Lisätietoja

- Sinfonian valmistumisesta antavat eloisan kuvan Melartinin kirjeet (KK Coll.530.22) Maria Melartinille (äitipuolelle): ”Jag mår bra och är förfärligt flitigt med min symfoni, nästan från morgon till kväll till morgon.” (Boxbacka 16.11.1912). ”Nu har jag räknat ut, att jag är riktigt flitig varje dag, så kan jag får min nya symfoni färdig till den 12te januari!” (Hfors 16.12.12) ”Jag hoppas att denna symfoni blir bra. Jag har varit i en sådan inspiration som sällan. Hela symfonin slutar med att hela orkestern spelar den gamla härliga sommarsalmen ’Den blomstertid (Jo joutuu armas aika ja suvi suloi-nen)’, som jag alltid tyckt så mycket om. Det känns så egendomligt att nu midt i vinterns mörkaste tid skriva musik om sommaren och glädjen. Men så är det ju i livet också: just när man har det som allra mörkast skall man hava sommarglädjen i sitt hjärta.” (Boxbacka 21.12.1912) ”Jag fick min urakka färdig först klockan 11 på kvällen och så tände jag alla ljusen, tog fram thé och smak och öppnade alla mina brev och pakett.” (Hfors hos Hiitu 26.12.1912) Taskukalenterin merkinnän mukaan Melartin oli 3.1.1913 sitä mieltä, että sinfonia oli valmis: ”fick symfonin färdig”.
- Sinfonian alkuperäisen version partituuri katosi maailmansodan aikana ulkomailla ja Melartin joutui kirjoittamaan sinfonian uudestaan kesällä 1916. Kahden version välisiä mahdollisia eroja ei ole kirjallisuudessa arvioitu. Täysin mahdotonta se ei olisi, sillä aivan kokonaan tuo alkuperäinen versio ei partituurinsa mukana kuitenkaan kadonnut, sillä joitakin luonnoksia ja osia on säilynyt. Käsikirjoituksessa SibA Mel 23:624b on muutaman rivin luonnoksia, joiden yhteydessä on päiväys 12.-13.6.1911 ja ilmaisu ”Symf. IV”. SibA Mel 24:802a-c sisältää *Andanten* luonnoksia, joissa on päiväys 16.8.1911. Käsikirjoitus SibA Mel 25:1045 on osan nro 4 lopun musteella kirjoitettu partituuri, jossa on päiväys ”Boxbacka 30.12.1912”. SibA Mel 25:1059 sisältää osaan 4 liittyviä luonnoksia loppuvuodelta 1911, joita Melartin on käynyt läpi loppuvuodesta 1912.
- Melartin viittaa sinfonian sävellystyöhön kirjeessään Helmi Krohnille jouluna 1912 : ”Olen jäänyt tänne Boxbackaan aivan inkognito saadakseni symfoniani valmiiksi, ja sitä nyt teen aamusta iltaan. (...) Olin niin iloinnut kotiamenosta ja toivonut, että saan muutaman päivän levätä rauhassa, mutta nyt se ei ole mahdollista, sillä symfonia täytyy olla jo noin 12 p. tammikuuta valmis, muuten eivät ennätkään kirjoittaa puhtaaksi stämöjä. Olen laskenut, että jos saan olla terve ja olla joka päivä ahkerassa työssä, niin saan sen valmiiksi täsmälleen silloin.” (Siteerattu Krohn 1945, s. 106)
- Tuire Ranta-Meyer ja Jani Kyllönen ovat ensijulkaisun esipuheessa (Ranta-Meyer & Kyllönen 2012) eritelleet perusteellisesti sinfonian vaiheita ja vastaanottoa sekä itse teosta.

Kuvakirja I, op. 81

Bilderbok – Bilderbuch – Helppoja pikkukappaleita pianolle – Lätta småstycken för piano – Leichte Klavierstücke

Illan tullen, op. 81, nro 1

När kvällen kommer – Der Abend kommt

Piano

Andantino

Sävelletty 1915?

Omistus ”Helmi Krohnille”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7; KK Ms Mus 163:3 (kopistin kustantamolle tekemiä)

Ensijulkaisu Apostol *Kuvakirja I – Bilderbok I – Bilderbuch I Op. 81* 1919 AA313

Lisätietoja

- Opuksen 81 syntyvaiheista ei tiedetä juuri mitään. Opus lienee kuitenkin ollut valmis jo kesällä 1915, sillä Melartin mainitsee taskukalenterimerkinnässään 8.7.1915 Wilhelm Hansenin ottavan kustantaakseen opukset 81, 82 ja 83 sekä joitakin lauluja. Todenäköisesti maailmansodan takia kaikki nämä opukset julkaistiin myöhemmin Suomessa, ei Tanskassa.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.
- Melartin lienee suunnitellut myös kokoelmaa ”Kuvakirja II”. Erään 5. sinfonian luonnoksen kääntöpuolella on säilynyt kansilehti, jossa on seuraava teksti: ”E. Melartin / ’Wie in einem Spiegel – / Klavierstücke / (Heft II)’” (KK Ms Mus 168:2). Toisella käsialalla on lisätty opusnumero 81b. Mitään muuta aineistoa tästä vihkosta ei ole löytynyt.

Saksalainen kansanlaulu, op. 81, nro 2

Tysk folkvisa – Gut’n morgen

Piano

Allegretto

Sovitettu 1915?

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7; KK Ms Mus 163:3 (kopistin kustantamolle tekemiä); SibA Mel 20:421b (varhainen luonnos osasta nro 2)

Ensijulkaisu Apostol *Kuvakirja I – Bilderbok I – Bilderbuch I Op. 81* 1919 AA313

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.
- *Saksalainen kansanlaulu* on todennäköisesti paljon vanhempi kuin opuksen muut osat, sillä käsikirjoitus SibA Mel 20:421b lienee 1890-luvulta. Melartin lienee alun perin suunnitellut sovituksen jonkin lastenlaulukokonaisuuteen, mutta on sitten hyödyntänyt työnsä viisitoista vuotta myöhemmin.

Kyyneleittä, op. 81, nro 3

Utan tårar – Ohne Tränen

Piano

Andante

Sävelletty 1915?

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7; KK Ms Mus 163:3 (kopistin kustantamolle tekemiä)

Ensijulkaisu Apostol *Kuvakirja I – Bilderbok I – Bilderbuch I Op. 81* 1919 AA313

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty c-molli.

Pieni valkoinen perhonen, op. 81, nro 4

Den lilla vita fjäriln – Der kleine weisse Schmetterling

Piano

Allegretto

Sävelletty 1915?

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7; KK Ms Mus 163:3 (kopistin kustantamolle tekemiä)

Ensijulkaisu Apostol *Kuvakirja I – Bilderbok I – Bilderbuch I Op. 81* 1919 AA313

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.

Viimeinen kerta, op. 81, nro 5

Sista gången – Zum letzten Mal

Piano

Andante

Sävelletty 1915?

Omistus “(Edward Grieg in memoriam)”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7; KK Ms Mus 163:3 (kopistin kustantamolle tekemiä)

Ensijulkaisu Apostol *Kuvakirja I – Bilderbok I – Bilderbuch I Op. 81* 1919 AA313

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.

Pikku tanssi, op. 81, nro 6

Liten dans – Tänzchen

Piano

Allegro

Sävelletty 1915?

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7; KK Ms Mus 163:3 (kopistin kustantamolle tekemiä)

Ensijulkaisu Apostol *Kuvakirja I – Bilderbok I – Bilderbuch I Op. 81* 1919 AA313

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.

7 pientä kappaletta, op. 82

7 små stycken – 7 pièces pour violon et piano

Aamurukous, op. 82, nro 1

Morgonbön – Prière de matin – Morgen

Viulu ja piano
Andantino

- Sävelletty** 1914-1915?
Sovittaja Leo Funtek
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:9 (partituuri ja viuluäänet)
Ensijulkaisu Lindgren *7 Pieniä Kappaletta Viululle ja Pianolle Op. 82* 1918 AEL526-527
Lisäjulkaisut Lindgren *7 Pieniä Kappaletta Viululle ja Pianolle Op. 82* 1920 AEL1139; *Suomalainen viuluniekka* 1993
Lisätietoja
 - Kustannussopimus allekirjoitettiin 26.8.1915. Melartinin palkkio oli 700 markkaa (2489 €).
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.
 - Käsikirjoituksissa ja nuotin kannessa on maininta “Revision Leo Funtek”, mikä tarkoittanee sitä, että Funtek on tehnyt ainakin lopullisen version viululle ja pianolle. Sitä ei ole tutkittu, voisiko kyse olla joidenkin vanhempien sävellysten uudistetuista versioista.
 - Ensipainoksen kannen otsikko on virheellisesti muodossa “7 pieniä kappaletta viululle ja pianolle”.
 - Opus julkaistiin kahtena vihkona (kummassakin sama kansilehti), ensimmäisessä osat 1-4, toisessa osat 5-7.

Yksin, op. 82, nro 2

Ensam – Solitude – Einsam

Viulu ja piano
Andante

- Sävelletty** 1914-1915?
Sovittaja Leo Funtek
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:9 (partituuri ja viuluäänet)
Ensijulkaisu Lindgren *7 Pieniä Kappaletta Viululle ja Pianolle Op. 82* 1918 AEL526-527
Lisäjulkaisut Lindgren *7 Pieniä Kappaletta Viululle ja Pianolle Op. 82* 1920 AEL1139
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty f-molli.

Leikinlasku, op. 82, nro 3

Humoresk – Humoresque – Humoreske

Viulu ja piano
Allegro

- Sävelletty** 1914-1915?
Sovittaja Leo Funtek
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:9 (partituuri ja viuluäänet)
Ensijulkaisu Lindgren *7 Pieniä Kappaletta Viululle ja Pianolle Op. 82* 1918 AEL526-527
Lisäjulkaisut Lindgren *7 Pieniä Kappaletta Viululle ja Pianolle Op. 82* 1920 AEL1139
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.

Kehtolaulu, op. 82, nro 4

Vaggvisa – Berceuse – Wiegenlied

Viulu ja piano

Moderato

Sävelletty	1914-1915?
Sovittaja	Leo Funtek
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:9 (partituuri ja viuluäänet)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>7 Pieniä Kappaletta Viululle ja Pianolle Op. 82</i> 1918 AEL526-527
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>7 Pieniä Kappaletta Viululle ja Pianolle Op. 82</i> 1920 AEL1139
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty a-molli.

Ländler, op. 82, nro 5

Viulu ja piano

Allegro moderato assai

Sävelletty	1914-1915?
Sovittaja	Leo Funtek
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:9 (partituuri ja viuluäänet); SibA Mel 20:380b (luonnos osaan nro 6)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>7 Pieniä Kappaletta Viululle ja Pianolle Op. 82</i> 1918 AEL526-527
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>7 Pieniä Kappaletta Viululle ja Pianolle Op. 82</i> 1920 AEL1139
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty A-duuri.

Tervehdys, op. 82, nro 6

Hälsning – Dédicace – Gruss

Viulu ja piano

Andante

Sävelletty	1914-1915?
Sovittaja	Leo Funtek
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:9 (partituuri ja viuluäänet); SibA Mel 20:380b (luonnos)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>7 Pieniä Kappaletta Viululle ja Pianolle Op. 82</i> 1918 AEL526-527
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>7 Pieniä Kappaletta Viululle ja Pianolle Op. 82</i> 1920 AEL1139
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty C-duuri.

Menuetto, op. 82, nro 7

Viulu ja piano

Allegro

Sävelletty	1914-1915?
Sovittaja	Leo Funtek
Omistus	P. J. Hannikainen
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:9 (partituuri ja viuluäänet); SibA Mel 20:380b (luonnos)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>7 Pieniä Kappaletta Viululle ja Pianolle Op. 82</i> 1918 AEL526-527
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>7 Pieniä Kappaletta Viululle ja Pianolle Op. 82</i> 1920 AEL1139
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty G-duuri. ▪ Käsikirjoituksen lopussa on teksti ”(Lehtori P. J. Hannikaiselle omistettu)”. Taskukalenteriinsa Melartin merkitsi 9.12.1914 näin: ”Pekka H. fyllde 60. Jag lagade ett litet stycke för violin som jag sände till honom.” Luonnoksessa SibA Mel 20:380b onkin sama päiväys 9.12.1914. ▪ PEKKA JUHANI HANNIKAINEN (9.12.1854–13.9.1924) oli suomalainen säveltäjä, sovittaja, sanoittaja, pedagogi ja kuoromies.

Feuillets d'Album, op. 83

Små stycken för piano

Chanson matinale, op. 83, nro 1

Piano

Allegretto

- Sävelletty** 1915 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:9
Ensijulkaisu Westerlund *Feuillets d'Album, Op. 83* 1915 REW43
Lisäjulkaisut Chester *Album Leaves for the pianoforte Op. 83* 1921
Lisätietoja
 - Painetun nuotin kannessa (joka on yhteinen kaikille erikseen julkaistuille osille) on otsikon alla numero "I", joten Melartin on ehkä suunnitellut toistakin samannimistä kokoelmaa.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.
 - Melartinin teosluettelossa on tämän opuksen kohdalla maininta Aleksandr Golovinin sovituksista kamariorkesterille. Dokumentteja tällaisesta sovituksista ei tunneta.

Intermezzo, op. 83, nro 2

Piano

Allegretto

- Sävelletty** 1915 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:9
Ensijulkaisu Westerlund *Feuillets d'Album, Op. 83* 1915 REW44
Lisäjulkaisut Chester *Album Leaves for the pianoforte Op. 83* 1921
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty e-molli.

Bagatelle, op. 83, nro 3

Piano

Allegretto

- Sävelletty** 1915 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:9
Ensijulkaisu Westerlund *Feuillets d'Album, Op. 83* 1915 REW45
Lisäjulkaisut Chester *Album Leaves for the pianoforte Op. 83* 1921
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.

Esquisse, op. 83, nro 4

Piano

Moderato

- Sävelletty** 1915 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:9; Yle YN5865 (sovitus sekstetille); SibM SmP6469 (sovitus klarinetille, jousikvartetille ja kontrabassolle)
Ensijulkaisu Westerlund *Feuillets d'Album, Op. 83* 1915 REW46
Lisäjulkaisut Chester *Album Leaves for the pianoforte Op. 83* 1921
Sovitukset Klarinetti, jousikvartetti ja kontrabasso (Jukka Bergman 24.9.1931)
Sekstetti (Urho Hallaste)
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Menuet, op. 83, nro 5

Piano

Molto moderato

Sävelletty	1915 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:9
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Feuillets d'Album, Op. 83</i> 1915 REW47
Lisäjulkaisut	Chester <i>Album Leaves for the pianoforte Op. 83</i> 1921
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty A-duuri.

Elegie, op. 83, nro 6

Piano

Andantino, poco agitato

Sävelletty	1915 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:9
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Feuillets d'Album, Op. 83</i> 1915 REW48
Lisäjulkaisut	Chester <i>Album Leaves for the pianoforte Op. 83</i> 1921
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty e-molli.

Berceuse pour un coeur triste, op. 83, nro 7

Kehtolaulu väsyneelle sydämelle

Piano

Semplice

Sävelletty	1914
Omistus	”à M:me E. G.”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:9 (myös sovitus viululle ja pianolle); Yle YN5869 (sovitus sekstetille)
Ensijulkaisu	<i>Otavan joulu 1914</i> 1914
Lisäjulkaisut	Westerlund <i>Feuillets d'Album, Op. 83</i> 1915 REW49; <i>Finlandia I</i> 1916; Chester <i>Album Leaves for the pianoforte Op. 83</i> 1921 Viulu ja piano (ja sellolle ad lib.): Westerlund <i>Berceuse pour un coeur triste</i> 1928 REW49b (sovitus viululle, pianolle ja sellolle ad. lib.)
Sovitukset	Sekstetti (Eero Koskimies) Viulu ja piano, sello ad. lib. (Erkki Melartin)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty E-duuri. ▪ Säilyneessä korrehtuurissa on suomenkielinen otsikko ”Kehtolaulu väsyneelle sydämelle” (KK, Coll. 530.61). Lyijykynällä on lisätty omistus sekä otsikko ”Berceuse pour un coeur triste”. ▪ Omistuksen kohteena lieene ollut Elin Golovin. ▪ Kustannussopimus osan nro 7 sovituksesta viululle, pianolle ja sellolle allekirjoitettiin 22.4.1917. Melartinille maksettiin palkkiota 150 markkaa (186 €).

Sonatiini pianolle, op. 84

Sonatiini pianolle, op. 84

Quatre Sonatines

Piano

1. Allegro grazioso–2. Tempo di minuetto–3. Andante – Allegro

Sävelletty	Kesä 1915
Omistus	“Fru Olly Donner tillegnad”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:6 (osa 1); SibM SmP5472 (sovitus viululle ja pianolle osasta nro 2); KK Coll. 790:22 (orkesterisovituksen partituuri ja orkesterin äänilehdet osasta nro 2, Yle YN3232); SibAO 227 (Funtekin jousiorkesterisovituksen partituuri ja orkesterin äänilehdet); SibA Mel 24:927 & SibA Mel 27:1141 (Funtekin orkesterisovitus osasta nro 2); SibA Mel 27:1140 (Funtekin jousiorkesterisovitus, partituuri)
Ensijulkaisu	Hansen <i>Quatre Sonatines pour piano Op. 84</i> 1919 Nro 1884, 16634
Lisäjulkaisu	Hansen <i>Tempo di minuetto</i> 1919–1920 Nro 2017, 17360
Sovitukset	Jousiorkesteri (Leo Funtek 15.8.1915) Orkesteri (Leo Funtek, 4.8.1915) (hp, 2perc, str) Viulu ja piano (Leo Funtek) osasta 2
Lisätietoja	▪ Melartinin taskukalenterissa on 11.6.1913 merkintä ”början till en sonatin”, mutta on epävarmaa, oliko tekeillä jo tämä opus 84. Kalenteriin tuli joka tapauksessa 17.7.1915 merkintä ”Jag komponerade ett andante till sonatinen.” Teos lienee valmistunut heinäkuun aikana, sillä 30.7. Melartin kirjoittaa soittaneensa sonatiinia: ”Spelade för Funteks min nya sonatin, som de äro ytterst förtjusta i.” ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty G-duuri. ▪ Painetussa nuotissa on kannessa ja nimiösivulla virheellinen otsikko ”Quatre Sonatines”. Kustantajan erehdys johtunee siitä, että sonatiini on neliosainen ja jokaisella osalla on järjestysnumero. Melartin on teosluettelossaan halunnut korjata virheen: ”titelbladet upptar falskt ”Quatre Sonatines”. ▪ Painetun julkaisun oikovedokset ovat säilyneet Kansalliskirjaston kokoelmissa (Ms Mus 168:2). Vedoksissa on Melartinin korjauksia. ▪ Korhosen teosluettelossa (Korhonen 1995, s. 75) on mainittu Funtekin jousiorkesterisovitus nimellä <i>Sarja jousiorkesterille op. 84</i> ja varustettuna vuosiluvulla 1915. Käsikirjoituksessa SibA Mel 27:1140 onkin päiväys 15.8.1915. Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa sarja on muodossa ”Suite for String Orchestra Op. 84”. (Catalogue 1961, s. 67) ▪ Näin kuvaa teosta Kai Maasalo: ”Raikkaan harmiton <i>Sonatiini G-duuri</i> op. 84 näyttää Melartinin klassillisimmillaan. Sen äärimmäiset suppeat osat ovat enimmäkseen kaksiaänisenä vilkkaasti etenevä Allegro grazioso, kansanomainen, surumielinen Tempo di minuetto, 5/4-tahtilajilla oleva legatolinjainen Andante ja humoristinen Allegro, joka palaa lopputahdeissa ensi osan aiheeseen.” (Maasalo 1969, s. 28)

24 preludier, op. 85

24 Präludien–24 Preludes

Grekisk offerhandling, op. 85, nro 1

Griechische Opferhandlung – Kreikkalainen uhritoimitus – Old Grecian Ceremony

Piano

Andante

Sävelletty 1915 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KB MA ms 4921

Ensijulkaisu Hansen *Preludier Op. 85* 1916, Nro 1770, 16185 (Vihko I)

Lisätietoja

- Kokonaisuus julkaistiin kolmena vihkona (nro 1-8, 9-16 ja 17-24). Ensimmäisen vihkon ensipainoksessa otsikkona on "Preludier", myöhemmissä "24 preludier". Melartinille ja kustantajalle ei vielä vuonna 1915 liene ollut selvää, että kokonaisuudessa tulee olemaan 24 preludia. Näyttää siltä, että preludit valmistuivat loppujen lopuksi vuosien 1913-1920 välisenä aikana.
- Melartinin taskukalenterissa on 31.7.1913 opukseen 85 viittaava merkintä "Ett nytt preludium".
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.
- Kai Maasalo on eritellyt preludija seuraavasti: "Hieman epätasainen mutta silti voittopuolisesti positiivinen sarja on 24 preludia op. 85 – samaten kuin Palmgrenin hieman vanhempi, vastaavasti kaikissa sävellajeissa kulkeva preludikokoelma. 'Kreikkalainen uhritoimitus' (Grekisk Offerhandling) on raskain arpeggioidin jyhkeästi etenevä C-duuri-avaus. Sitä seuraavat pianistisesti tehokas 'Capriccio' (n:o 2 c-molli), kontrapunktinen 'Harjoitelma' (Studie) (n:o 3 Es-duuri), jossa kummallakin kädellä olevat melodisesti ja metrillisesti itsenäiset sävelmät vaihtavat sävellyksen puolivälissä paikkaa, sekä imitointiin perustuva, välillä oudon kiehtoviin modulointeihin ajautuva 'Meditaatio' (n:o 4 Fis-duuri). Kuten Palmgrenin preludisarja sisältää tämäkin vakavan, jopa synkän Venetsian kuvauksen: 'Ilta Venetsiassa' (n:o 6 fis-molli). Sen varsinaisena teemana on kvartti tai kvintti fis-cis, jolla on Melartinille ominainen kaksoispisteellinen rytm. Ahdistuneesti liikkuva kromaattinen tranquillomelodia täyttää preludin 'Raskas ilta' (n:o 8 a-molli). Seuraavana on kromaattinen, laulava 'Tyyni ilta' (n:o 9 F-duuri). Sitten seuraa joukko heikompia preludija, poikkeuksena näppärä, leikkisä 'Scherzino' (n:o 13 H-duuri). Sarjan loppu on taas mielenkiintoisempi. 'Tempo di Mazurka' (n:o 20 b-molli) on melodialtaan surumielinen ja ilmeikäs. Hieno, kromaattisesti poimuileva sävelmä luo tunnelman preludille 'Aavistus' (n:o 21); melodia löytää vasta viimeisessä tahdissa osan sävellajin Des-duurin. 'Päätös' (Beslutet) (n:o 22 cis-molli) on erikoislaatuinen, voimallisesti moduloiva con fuoco -preludi." (Maasalo 1969, s. 28-29)

Capriccio, op. 85, nro 2

Piano

Allegro capriccioso

Sävelletty Kexholm 31.7.1913

Käsikirjoitus KB MA ms 4921; SibA Mel 24:965

Ensijulkaisu Hansen *Preludier Op. 85* 1916, Nro 1770, 16185 (Vihko I)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty c-molli.
- Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:965 on nimi "Capriccioso" ja päiväys "Kexholm 31.7.1913".

Studie, op. 85, nro 3

Study

Piano

Allegretto moderato

Sävelletty 1915 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KB MA ms 4921

Ensijulkaisu Hansen *Preludier Op. 85* 1916, Nro 1770, 16185 (Vihko I)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Es-duuri.

Méditation, op. 85, nro 4

Meditation

Piano

Quasi largo

Sävelletty 1915 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KB MA ms 4921

Ensijulkaisu Hansen *Preludier Op. 85* 1916, Nro 1770, 16185 (Vihko I)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty es-molli.

Körsbärsblom i Japan, op. 85, nro 5

Kirchenblüte in Japan – Cherry Blossoms in Japan – Japanilaisia kirsikankukkia – Japansk vårsång

Piano

Allegretto leggiero

Sävelletty Joulukuu 1913

Käsikirjoitus KB MA ms 4921; KK Ms Mus 168:9

Ensiesitys 7.2.1916 – Ilmari Hannikainen (käsikirjoituksesta)

Ensijulkaisu Hansen *Preludier Op. 85* 1916, Nro 1770, 16185 (Vihko I)

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa KK Ms Mus 168:9 on päiväys ”Moskau 4.12.1913”.

▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Fis-duuri.

Afton i Venedig, op. 85, nro 6

Abend in Venedig – Evening in Venice

Piano

Moderato Andantino quasi senza tempo

Sävelletty 1915 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KB MA ms 4921

Ensijulkaisu Hansen *Preludier Op. 85* 1916, Nro 1770, 16185 (Vihko I)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty fis-molli.

Speldosa, op. 85, nro 7

Pelikello – Spieluhr – Musical Box

Piano

Allegretto grazioso

Sävelletty	1913
Käsikirjoitus	KB MA ms 4921
Ensijulkaisu	<i>Otavan joululehti 1913</i> 1913 (nimellä <i>Pelikello</i>)
Lisäjulkaisut	Hansen <i>Preludier Op. 85</i> 1916, Nro 1770, 16185 (Vihko I)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty A-duuri. ▪ Osan <i>Speldosa</i> itsenäistä varhaishistoriaa valottaa taskukalenterin merkintä 11.10.1913: ”Förde Spieluhr till Helmi (Otavan joululehti) och fick 100 mk [389 €].”

Tung afton, op. 85, nro 8

Schwerer Abend – Evening before the Storm

Piano

Allegretto tranquillo

Sävelletty	1915 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	KB MA ms 4921
Ensijulkaisu	Hansen <i>Preludier Op. 85</i> 1916, Nro 1770, 16185 (Vihko I)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty a-molli.

Lugn afton, op. 85, nro 9

Stiller Abend – Quiet Evening

Piano

Lento dolce

Sävelletty	1920 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Hansen <i>24 Preludier, Op. 85</i> 1920, Nro 2008, 16978 (vihko II)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri.

Vinterväg, op. 85, nro 10

Winterweg – Winter-Road

Piano

Moderato

Sävelletty	27.1.1918
Käsikirjoitus	SibA Mel 20:407
Ensijulkaisu	Hansen <i>24 Preludier, Op. 85</i> 1920, Nro 2008, 16978 (vihko II)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty f-molli. ▪ Luonnoksessa SibA Mel 20:407 on päiväys ”slutad 27.1.1918”.

Canon, op. 85, nro 11

Piano
Adagio

Sävelletty 1920 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu Hansen 24 *Preludier, Op. 85* 1920, Nro 2008, 16978 (vihko II)
Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty b-molli.

Folkvisa, op. 85, nro 12

Volkslied

Piano
Quasi Allegro agitato

Sävelletty 1920 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu Hansen 24 *Preludier, Op. 85* 1920, Nro 2008, 16978 (vihko II)
Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty gis-molli.

Scherzino, op. 85, nro 13

Piano
Vivo

Sävelletty 1920 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6
Ensijulkaisu Hansen 24 *Preludier, Op. 85* 1920, Nro 2008, 16978 (vihko II)
Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty H-duuri.

Höbstnatt, op. 85, nro 14

Herbstnacht – Autumn-night

Piano
Allegro pesante

Sävelletty 28.1.1918
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9
Ensijulkaisu Hansen 24 *Preludier, Op. 85* 1920, Nro 2008, 16978 (vihko II)
Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty h-molli.
▪ Käsikirjoitusluonnoksessa KK Ms Mus 168:9 on päiväykset 3.8.1916 ja ”färdig 28/I 1918”.

Romans, op. 85, nro 15

Romanze – Romance

Piano
Andante

Sävelletty 21.1.1918
Käsikirjoitus SibM SmP20548
Ensijulkaisu Hansen 24 *Preludier, Op. 85* 1920, Nro 2008, 16978 (vihko II)
Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty D-duuri.
▪ Käsikirjoituksessa SibM SmP20548 on päiväys ”färdig 28.1.1918”.

Ballatella, op. 85, nro 16

Piano

Allegro moderato

Sävelletty 1920 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:2

Ensijulkaisu Hansen 24 *Preludier, Op. 85* 1920, Nro 2008, 16978 (vihko II)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty d-molli.

Värmorgon, op. 85, nro 17

Frühlingsmorgen – Spring morning

Piano

Allegro

Sävelletty 25.10.1916

Käsikirjoitus SibA Mel 19:349

Ensijulkaisu Hansen 24 *Preludier, Op. 85* 1920, Nro 2009, 16979 (vihko III)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.
▪ Luonnoksessa SibA Mel 19:349 on päivämäärä 25.10.1916.

Robustamente, op. 85, nro 18

Piano

Allegro molto moderato

Sävelletty Boxbacka 22.4.1917

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:2 (luonnos)

Ensijulkaisu Hansen 24 *Preludier, Op. 85* 1920, Nro 2009, 16979 (vihko III)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.
▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys ”Bxb 22.4.17”.

Intermezzo, op. 85, nro 19

Piano

Vivace

Sävelletty 1920 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Hansen 24 *Preludier, Op. 85* 1920, Nro 2009, 16979 (vihko III)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty B-duuri.

Tempo di mazurka, op. 85, nro 20

Piano

Rubato assai

Sävelletty 1920 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Hansen 24 *Preludier, Op. 85* 1920, Nro 2009, 16979 (vihko III)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty b-molli.

Aning, op. 85, nro 21

Ahnung – Presentiment

Piano

Espressivo e rubato

Sävelletty 1920 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Hansen 24 *Preludier, Op. 85* 1920, Nro 2009, 16979 (vihko III)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Des-duuri.

Beslutet, op. 85, nro 22

Beschluss – Decision

Piano

Con fuoco

Sävelletty 1920 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Hansen 24 *Preludier, Op. 85* 1920, Nro 2009, 16979 (vihko III)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty cis-molli.

Löftet, op. 85, nro 23

Versprechen – Promise

Piano

Andantino poco rubato

Sävelletty 1920 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Hansen 24 *Preludier, Op. 85* 1920, Nro 2009, 16979 (vihko III)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty E-duuri.

Energico, op. 85, nro 24

Piano

Allegro marziale

Sävelletty 1920 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Hansen 24 *Preludier, Op. 85* 1920, Nro 2009, 16979 (vihko III)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty e-molli.

Tre Sange, op. 86

Aftensang, op. 86, nro 1

Stille, sagte suser Vinde

Lauluääni ja piano

Andante tranquillo

Sävelletty 19.2.1914

Teksti Erik Moltesen

Käsikirjoitus KB MA ms 4930; SibM Smp6425; SibA Mel 23:586 (luonnos); KK Ms Mus 163:10 (kopistin MS)

Ensijulkaisu Hansen *Tre Sange, Op. 86* 1916, Nro 1771, 16187

Lisätietoja

- Melartin merkitsi taskukalenteriinsa 19.2.1914 ”Fick färdig Eriks sång Aftensang. Tänker sända den till honom på hans 15de födelsesdag.” Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys ”18/2 14”. Käsikirjoitus SibM Smp6425 on tehty laulaja Signe Liljequistin käyttöön ja saatu Sibelius-museoon vuonna 1960. Fennica Gehrmanin arkistossa ollut käsikirjoitus on kopistin tekemä, mutta kannessa on Melartinin omakätinen omistusteksti ”Med tack för allt vackert du skänkt”.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
- ERIK MOLTESEN (1899–19.8.1926) oli nuorena kuollut kulttuurihistorioitsija, joka isä oli tanskalainen poliitikko Laust Jevsen Moltesen, äiti suomalainen kirjailija Eva Hällström.

Den forladte, op. 86, nro 2

Jeg er som et ensomt Lys i en Lygte – Den ensamma flickans sång

Lauluääni ja piano

Andante

Sävelletty Elokuu 1914

Teksti Erik Moltesen

Käsikirjoitus KB MA ms 4930; SibA Mel 24:795; SibM Smp9341

Ensijulkaisu Hansen *Tre Sange, Op. 86* 1916, Nro 1771, 16187

Lisätietoja

- Taskukalenterissa on 12.8.1914 merkintä ”Komponerade Eriks ’Jeg er som et ensomt Lys’.” Erik Moltesen asui kesällä 1914 pitkään Melartinin luona.
- Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:795 on laulun nimenä ruotsiksi ”Den ensamma flickans sång” ja signeeraus on tehty muodossa ”E.M. & E.M.” Päiväyksenä on ”Ampiala 9.-12.8.14”. Sibelius-museon käsikirjoitus on kopistin tekemä, mutta sen kannessa on Melartinin omakätinen tervehdys ”Med hjärtlig hälsning till Signe Liljequist”. Käsikirjoitus on saatu museon kokoelmiin Dan Fogilta vuonna 1960, kuten muutkin Signe Liljequistille lähetetyt käsikirjoitukset.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.

Under häggarna, op. 86, nro 3

Grenarna luta nära

Lauluääni ja piano

Andantino quasi allegretto

Sävelletty Joulukuu 1914

Teksti Jarl Hemmer (*Rösterna* 1914)

Käsikirjoitus KB MA ms 4930; KK Ms Mus 168:2; SibM Smp6465; SibA Mel 20:381

Ensijulkaisu Hansen *Tre Sange, Op. 86* 1916, Nro 1771, 16187

Lisätietoja

- Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:2 on todennäköisesti kopistin tekemä. Käsikirjoituksessa SibM Smp6465 on opusnumero lisätty jälkikäteen lyijykynällä. Museo on saanut sen lahjana E. Wallinilta vuonna 1949. KB MA ms 4930 on kustantajalle tarkoitettu käsikirjoitus.
- Luonnoksessa SibA Mel 20:381 on päiväys 21.12.1914.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
- JARL HEMMER (18.9.1893 – 6.12.1944) oli suomenruotsalainen kirjailija ja runoilija.

Noli me tangere, op. 87

Stimmungsbilder – Stimmungsbilder – Impressions

Snöstämning i skymningen, op. 87, nro 1

Dämmerung in Schnee – Twilight in the snow

Piano
Andante

Sävelletty 1914 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KB MA ms 4922

Ensijulkaisu Hansen *Noli me tangere – Stimmungsbilder Op. 87* 1915 Nro 1772, 16186

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty as-molli.
- Kustannussopimus Lindgrenin kanssa allekirjoitettiin 21.12.1914. Melartinin palkkio oli 500 markkaa (1945 €). Sopimuksessa ei poikkeuksellisesti ole sävellyksen nimeä, vain opusnumero, jonka perässä on vielä kysymysmerkki. Palkkion suuruus viittaa kuitenkin siihen, että kohteena on ollut moniosainen teos. Ei tiedetä, miten tai miksi kustannusoikeus siirtyi käytännössä saman tien Hansenille, joka julkaisi teoksen vuonna 1915. Opuksen osista ole säilynyt lainkaan luonnosmateriaalia.
- Kai Maasalo on kuvannut teosta näin: “Melartinin pianotuotannon ehkä keskeisin teos on *Noli me tangere* op. 87. Tämä sisäänpäin kääntynyt, vakava, tunteeltaan harvinaisen tiivis sävellys sisältää viisi ’tunnelmakuvaa’. Ensimmäisessä osassa, ’Lumitunnelma hämärässä’, on vasemmalla kädellä jatkuva terssiliike, oikealla kädellä aineeton 5/4-melodia. ’Pyhäaamun rauhan’ yksinkertainen, valoisa diatoninen sävelmä joutuu kromaattisiin kulkuihin ja yllättäviin sävellajinvaihdoksiin. Tässä fantastisessa osassa tulee kaksoispisterytmi terävöittäväksi tekijäksi. Mutta vielä tärkeämpi on kaksoispisterytmi seuraavassa osassa ’Aavistus’. Tässä sävellajittomassa, vapaasti hengittävässä largo-improvisaatiossa on selvä Wagner-muistuma (Kundry-aihe). Synkkyys tihenee largossa ’Kuolinhetki’. Alkua lukuun ottamatta toistuu sen bassossa uhkaavana ostinaatona fis. (...) Sarjan finaalin muodostaa hie-man Chopinin b-molli -sonaatin tapaisesti oktaaviunisonojen huimana ryöppynä ohi kiitävä ’Syystuu-li’.” (Maasalo 1969, s. 29).

Heldagsmorgon, op. 87, nro 2

Feiertagsmorgen – Pyhäpäivän aamu – A festive morning

Piano
Moderato

Sävelletty 1914 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KB MA ms 4922

Ensijulkaisu Hansen *Noli me tangere – Stimmungsbilder Op. 87* 1915 Nro 1772, 16186

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Es-duuri.

Aning, op. 87, nro 3

Ahnung – Presentiment – Aavistus

Piano
Largo (rubato assai)

Sävelletty 1914 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KB MA ms 4922

Ensijulkaisu Hansen *Noli me tangere – Stimmungsbilder Op. 87* 1915 Nro 1772, 16186

Sovitukset

Urut (Elis Mårtenson)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty b-molli.
- Elis Mårtenson soitti sovittamansa osat 3 ja 4 Melartinin hautajaisissa Vanhassa kirkossa 20.2.1937.

Dödsstund, op. 87, nro 4

Todesstunde – The hour of Death

Piano

Largo

Sävelletty 1914 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KB MA ms 4922

Ensijulkaisu Hansen *Noli me tangere – Stämningsbilder Op. 87* 1915 Nro 1772, 16186

Sovitukset Urut (Elis Mårtenson)

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Fis-duuri.

Höstvind, op. 87, nro 5

Herbstwind – Autumnal wind

Piano

Presto

Sävelletty 1914 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KB MA ms 4922

Ensijulkaisu Hansen *Noli me tangere – Stämningsbilder Op. 87* 1915 Nro 1772, 16186

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty e-molli.

Totuuden helmi, op. 88

Sanningens pärla – Satunäytelmämusiikkia

Ensiesitys

27.12.1915 – Kansan Näyttämö, Helsinki

Lisätietoja

- Sävellystyön takana on ollut Melartinin antama lupaus säveltää ilmaiseksi näytelmämusiikkia. Näin hän kirjasi asian taskukalenteriinsa 12.8.1915: ”Rådgivade med Mia B[ackman] om stycket på Kansannäyttämö, till vilket jag lovat gratis skriva musik.” Runsas viikko myöhemmin Melartin merkitsi: ”Komponerade största delen (7 st) av musiken till Sanningens pärla, som jag ger gratis till Kansan näyttämö.” 15.9. Melartin saattoi merkitä: ”Dock fick jag ’Pärlan’ färdigt renskriven och småsaker komponerade. Det är sammanlagt 15 nummer nu. Jag tänker giva den till Lindgren.” Käsikirjoitusluonnoksissa KK Ms Mus 168:7 on alussa päiväys 20.8.1915. On mielenkiintoista, että vaikka Melartinin muistiinpanot viittaavat asiaan vasta elokuulla, sanomalehdet tiesivät jo kesäkuussa kertoa tulevasta näin: ”Till julen förbereder teatern någon sagopjes för barn, till hvilket kompositören Erkki Melartin lofvat komponera musiken som gäfvä åt Kansan näyttämö.” (Dagens Press 13.6.1915) Lupaus on siis vanhempi ja elokuun merkinnät vain sen toteuttamiseen liittyviä.
- Säilyneen mainoksen mukaan ensi-ilta oli 27.12.1915 Kansan näyttämöllä. Kyseessä oli ”Satu 3:ssa seikkailussa proloogineen”. Suomentajaa ei ole mainittu, mutta muut vastuulliset tekijät on kirjattu: ”Proloogin kirj. Ester Hällström. Musiikin säveltänyt Erkki Melartin. Tanssin järjestänyt Hilma Liiman.” Mainoksessa on myös poikkeuksellisesti lueteltu säestävät muusikot: ”Viulu: hra Arvo Hannikainen, Sello: hra Tauno Hannikainen, Piano: hra Jalo Mannerheim”. Toisen mainoksen mukaan näytäntöjä oli myös 1. ja 2.1.1916. Näytelmää esitettiin Kansan Näyttämöllä myöhemminkin: ”Uusi vuosi [1923] alkoi Topeliuksen ’Totuuden helmellä’, joka tuli ohjelmistoon uusintana, uusituin puvin ja lavastein. Versio sisälsi Ester Hällströmin laatiman prologin ja Erkki Melartinin musiikin. (Koski 1986, s. 175) Ei tiedetä, onko prologin tilaus näytämön vai Melartinin tekemä, sillä Ester Hällström oli Melartinin läheinen ystävä.
- Näytelmän ja sen musiikin vastaanotto oli myötäsukainen, jopa satiirilehti Velikullan toimittaja oli leppoisana: ”Kansan Näyttämö on jouluksi löytänyt *Totuuden helmen*. Huonompiakin joululahjoja voi saada. Etenkin kun helmi on saanut oikein kauniit – Ester Hällströmin ja Erkki Melartinin kultaamat – kehykset.” (Velikulta 1/1916)
- Näytelmän ruotsinkielinen versio *Sanningens pärla* Melartinin musiikin kera esitettiin Svenska Teaternissa vuonna 1945 kaikkiaan 15 kertaa (ensimmäisen kerran 5.1.1945) (Lüchou 1977, s. 188). Ilman Melartinin musiikkia näytelmä oli teatterissa jo joulukuussa 1911 ja myöhemmin 1922 ja 1952. Vuonna 1948 oli Suomen kansallisteatterissa produktio, jossa Melartinin musiikista otettuja osia oli yhdistelty muitten musiikkiin (mm. Ponchielli, Bayer, Verdi, Kreisler). Vaikka esitys kulki nimellä ”Totuuden helmi”, se muistutti vain etäisesti alkuperäistä näytelmämusiikkiteosta.
- Vertailu Topeliuksen näytelmän tekstiin (*Sanningens pärla* julkaistiin ensimmäisen kerran kokoelmassa *Läsning för barn. Andra boken* vuonna 1891) osoittaa, että lauluteksteistä vain osa on peräisin Topeliuksen näytelmästä, eivätkä nekaan noudata täysin näytelmän järjestystä. Vain *Kehtolaulun* käsikirjoituksessa on maininta, että suomentaja on ”T. Hagman”. Teksti ei kuitenkaan poikkea käännöksestä, jonka tekijä on joko Valter Juva tai Viljo Tarkiainen (suomennoksessa ei kääntäjien osuuksia ole täsmennetty), joten Hagman on joko hyödyntänyt olemassaollutta käännöstä tai päätenyt sattumalta samaan lopputulokseen. Näytelmästä ovat peräisin laulut nro 8 (*Piti, piti*), nro 9 (*Myllylaulu*) ensimmäisestä seikkailusta, nro 10 (*Kehtolaulu*) toisesta seikkailusta ja nro 12 (*Markkinalaulu*), nro 5 (*Laulu totuuden helmestä*) ja nro 15 (*Loppulaulu*) kolmannesta seikkailusta. Muiden laulutekstien lähde on toistaiseksi selvittämättä, samoin se, ovatko nekin silti Topeliuksen tekstejä ja kenen käännöksistä on kyse. TYKO CRISPINUS HAGMAN (25.10.1849–27.5.1914) oli suomalainen toimittaja, kirjailija ja kääntäjä. Arvelu siitä, että Melartinin käyttämä käännös on hänen tekemänsä, perustuu vain yhdessä käsikirjoituksessa olevaan mainintaan (”T. Hagman”). Yleensä kokoelman kääntäjiksi mainitaan VALTER JUVA (3.9.1865–25.12.1922) ja VILJO TARKIAINEN (18.4.1879–20.5.1951).
- Vaikka Topeliuksen näytelmä on alkujaan ruotsinkielinen ja vaikka myös julkaisuissa on nimet ensin ruotsiksi, olen päätenyt nimeämään opuksen 88 suomenkielisen muodon mukaan, koska Melartinin sävellystyö on liittynyt Kansan Näytämön suomenkieliseen esitykseen, ei Topeliuksen näytelmätekstiin sinänsä.
- Kustannussopimus näytelmämusiikin yksittäisistä osista sekä orkesterisarjasta (op. 88a) allekirjoitettiin jo 26.9.1915, mutta julkaiseminen lykkääntyi sodan takia viidellä vuodella. Melartinille maksettiin yhteensä 1250 markan (4444 €) palkkio.

Proloogi, op. 88, nro 1

Sadunkertojan luona – Prolog: Hos sagoberätterskan

Viulu, sello ja piano

Moderato quasi andantino

Sävelletty 1915

Teksti Ester Ståhlberg

Käsikirjoitus Ei tunneta; KK Ms Mus 163:9 (piano); KK Ms Mus 168:7 (luonnoksia)

Ensijulkaisu Lindgren *Ur musiken till "Sanningens pärla" – Musiikista näytelmään "Totuuden helmi" Op. 88* 1922 AEL889 (pianosovitus)

Sovitukset Piano: Erkki Melartin

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa KK Ms Mus 168:7 on luonnoksia näytelmämusiikin eri osiin.
- Ester Ståhlbergin johdantoteksti ei sisälly julkaisuun ja se on todennäköisesti luettu itse esityksessä.
- Käsikirjoituksessa on kustantajan koodiksi merkitty AEL574, kun se julkaistussa nuotissa on AEL889.

Karhutanssi, op. 88, nro 2

Hyppää sievä Otso sie – Björndansen (Hopp, du lilla Nalle du)

Lauluääni, viulu, sello ja piano

Allegro

Sävelletty 1915

Teksti Zacharias Topelius, suomenkielinen teksti Tyko Hagman, Valter Juva ja Viljo Tarkiainen

Käsikirjoitus Ei tunneta; KK Ms Mus 163:9 (lauluääni ja piano)

Ensijulkaisu Lindgren *Musiikista näytelmään "Totuuden helmi" – Ur musiken till "Sanningens pärla" Op. 88* 1922 AEL1193 (sovitus lauluäänelle ja pianolle)

Sovitukset Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)

Torimuija, op. 88, nro 3

Pojat ja tyttökullat – Torgmadammen (Kom mina gossar och pullor)

Lauluääni, viulu, sello ja piano

Allegretto

Sävelletty 1915

Teksti Zacharias Topelius, suomenkielinen teksti Tyko Hagman, Valter Juva ja Viljo Tarkiainen

Käsikirjoitus Ei tunneta; KK Ms Mus 163:9 (lauluääni ja piano)

Ensijulkaisu Lindgren *Musiikista näytelmään "Totuuden helmi" – Ur musiken till "Sanningens pärla" Op. 88* 1922 AEL1194 (sovitus lauluäänelle ja pianolle)

Sovitukset Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)

Suojelusenkelin ääni, op. 88, nro 4

Sun enkelisi – Skyddsängeln's röst (Minns du den ängel)

Lauluääni, viulu, sello ja piano

Andante

Sävelletty 1915

Teksti Zacharias Topelius, suomenkielinen teksti Tyko Hagman, Valter Juva ja Viljo Tarkiainen

Käsikirjoitus Ei tunneta; KK Ms Mus 163:9 (lauluääni ja piano)

Ensijulkaisu Lindgren *Musiikista näytelmään "Totuuden helmi" – Ur musiken till "Sanningens pärla" Op. 88* 1922 AEL1195 (sovitus lauluäänelle ja pianolle)

Sovitukset Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)

Laulu totuuden helmestä, op. 88, nro 5

Vait katsoi enkeli taivaastaan – Sången om sanningens pärla (Det satt en ängel på molnens rand)

Lauluääni, viulu, sello ja piano

Andantino moderato

Sävelletty 1915

Teksti Zacharias Topelius, suomenkielinen teksti Tyko Hagman, Valter Juva ja Viljo Tarkiainen

Käsikirjoitus Ei tunnetta; KK Ms Mus 163:9 (lauluääni ja piano)

Ensijulkaisu Lindgren *Musiikista näytelmään "Totuuden helmi" – Ur musiken till "Sanningens pärla" Op. 88*
1922 AEL1196 (sovitus lauluäänelle ja pianolle)

Sovitukset Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)

Entr'act, op. 88, nro 6

Leikkiviä lapsia – Lekande barn

Viulu, sello ja piano

Vivace

Sävelletty 1915

Käsikirjoitus Ei tunnetta; KK Ms Mus 163:9 (piano)

Ensijulkaisu Lindgren *Ur musiken till "Sanningens pärla" – Musiikista näytelmään "Totuuden helmi" Op. 88*
1922 AEL890 (pianosovitus)

Sovitukset Piano (Erkki Melartin)

Leikkilaulu, op. 88, nro 7

Peuhoten, teuhoten – Lekvisa (Bullra vi, kullra vi)

Lauluääni, viulu, sello ja piano

Allegro

Sävelletty 1915

Teksti Zacharias Topelius, suomenkielinen teksti Tyko Hagman, Valter Juva ja Viljo Tarkiainen

Käsikirjoitus Ei tunnetta; KK Ms Mus 163:9 (lauluääni ja piano)

Ensijulkaisu Lindgren *Musiikista näytelmään "Totuuden helmi" – Ur musiken till "Sanningens pärla" Op. 88*
1922 AEL1197 (sovitus lauluäänelle ja pianolle)

Sovitukset Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)

Piti piti, op. 88, nro 8

Libi libi

Lauluääni, viulu, sello ja piano

Allegro

Sävelletty 1915

Teksti Zacharias Topelius, suomenkielinen teksti Tyko Hagman, Valter Juva ja Viljo Tarkiainen

Käsikirjoitus Ei tunnetta; KK Ms Mus 163:9 (lauluääni ja piano)

Ensijulkaisu Lindgren *Musiikista näytelmään "Totuuden helmi" – Ur musiken till "Sanningens pärla" Op. 88*
1922 AEL1198 (sovitus lauluäänelle ja pianolle)

Sovitukset Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)

Myllylaulu, op. 88, nro 9

Punttus, Punttus – Kvarnvisan (Funtus, Funtus)

Lauluääni, viulu, sello ja piano
Allegretto

Sävelletty	1915
Teksti	Zacharias Topelius, suomenkielinen teksti Tyko Hagman, Valter Juva ja Viljo Tarkiainen
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Musiikista näytelmään "Totuuden helmi"</i> – <i>Ur musiken till "Sanningens pärla"</i> Op. 88 1922 AEL1199 (sovitus lauluäänelle ja pianolle)
Sovitukset	Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)

Kehtolaulu, op. 88, nro 10

Nuku, nuku villahapsi – Vaggvisa (Sof mitt lilla yllegarn)

Lauluääni, viulu, sello ja piano
Andantino

Sävelletty	1915
Teksti	Zacharias Topelius, suomenkielinen käännös Tyko Hagman, Valter Juva ja Viljo Tarkiainen
Käsikirjoitus	Ei tunneta; KK Ms Mus 163:9 (lauluääni ja piano sekä lauluääni, viulu ja piano); KK Coll. 630:27 (jousiorkesterille nimellä <i>Kehtolaulu</i> , äänilehdet)
Ensijulkaisu	<i>Otavan jouluku 1915</i> 1915 (lauluääni ja piano)
Lisäjulkaisut	Lindgren <i>Musiikista näytelmään "Totuuden helmi"</i> – <i>Ur musiken till "Sanningens pärla"</i> Op. 88 1922 AEL1200 (lauluääni ja piano) Piano: Lindgren <i>Ur musiken till "Sanningens pärla"</i> – <i>Musiikista näytelmään "Totuuden helmi"</i> Op. 88 1922 AEL891
Sovitukset	Jousiorkesteri (Heikki Aaltoila ja Joseph Bayer) Lauluääni ja piano (Erkki Melartin) Lauluääni, viulu ja piano (Erkki Melartin 1917) Piano (Erkki Melartin)
Lisätietoja	▪ Näytelmän musiikki julkaistiin pääosin vasta vuonna 1922, mutta <i>Kehtolaulu</i> julkaistiin jo joulukuksi 1915 julkaisussa <i>Otavan Jouluku 1915</i> käsikirjoituksen näköispainoksena. Tässä versiossa tempomerkintänä on "Ei liian hitaasti". Samasta osasta tunnetaan myös 31.10.1917 päivätty sopimus Lindgrenin kanssa sovitukseksi lauluäänelle, viululle ja pianolle. Melartinin sovituspalkkio oli 100 markkaa (124 €).

Vuorolaulu, op. 88, nro 11

Ma tuskin tohdin, parka – Vexelsång (Mån tro jag stackars lilla)

Lauluääni, viulu, sello ja piano
Moderato

Sävelletty	1915
Teksti	Zacharias Topelius, suomenkielinen teksti Tyko Hagman, Valter Juva ja Viljo Tarkiainen
Käsikirjoitus	Ei tunneta; KK Ms Mus 163:9 (lauluääni ja piano)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Musiikista näytelmään "Totuuden helmi"</i> – <i>Ur musiken till "Sanningens pärla"</i> Op. 88 1922 AEL1201 (sovitus lauluäänelle ja pianolle)
Sovitukset	Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)

Markkinalaulu, op. 88, nro 12

Nyt omenat puistossa välkkyilee – Marknadsvisa (Nu står hela skogen af äpplen full)

Lauluääni, viulu, sello ja piano
Allegretto

Sävelletty	1915
Teksti	Zacharias Topelius, suomenkielinen teksti Tyko Hagman, Valter Juva ja Viljo Tarkiainen
Käsikirjoitus	Ei tunneta; KK Ms Mus 163:9 (lauluääni ja piano)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Musiikista näytelmään "Totuuden helmi" – Ur musiken till "Sanningens pärla" Op. 88</i> 1922 AEL1202 (sovitus lauluäänelle ja pianolle)
Sovitukset	Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)

Marche miniature, op. 88, nro 13

Viulu, sello ja piano
Allegretto grazioso

Sävelletty	1915
Käsikirjoitus	Ei tunneta; KK Ms Mus 163:9 (piano)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Ur musiken till "Sanningens pärla" – Musiikista näytelmään "Totuuden helmi" Op. 88</i> 1922 AEL891 (pianosovitus)
Sovitukset	Piano (Erkki Melartin)

Polska, op. 88, nro 14

Viulu, sello ja piano
Allegro moderato

Sävelletty	1915
Käsikirjoitus	Ei tunneta; KK Ms Mus 163:9 (piano)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Ur musiken till "Sanningens pärla" – Musiikista näytelmään "Totuuden helmi" Op. 88</i> 1922 AEL892 (pianosovitus)
Sovitukset	Piano (Erkki Melartin)

Loppulaulu, op. 88, nro 15

Laps kerran suuteli pienoinen – Slutsång (En dag så rodde ett litet barn)

Lauluääni, viulu, sello ja piano
Andantino moderato

Sävelletty	1915
Teksti	Zacharias Topelius, suomenkielinen teksti Tyko Hagman, Valter Juva ja Viljo Tarkiainen
Käsikirjoitus	Ei tunneta; KK Ms Mus 163:9 (lauluääni ja piano)
Ensijulkaisu	Lindgren <i>Musiikista näytelmään "Totuuden helmi" – Ur musiken till "Sanningens pärla" Op. 88</i> 1922 AEL1203 (sovitus lauluäänelle ja pianolle)
Sovitukset	Lauluääni ja piano (Erkki Melartin)

Miniatyrsvit ur musiken till sagospelet Sanningens pärla, op. 88a

Pienois-sarja musiikista näytelmään Totuuden helmi

Piano

1. Prolog (Hos sagoberätterskan – Sadunkertojan luona) *Moderato quasi andantino*–2. Entr’acte (Lekande barn – Leikkiviä lapsia) *Vivace*–3. Berceuse (Vaggvisa – Kehtolaulu) *Andante* – 4. Marche miniature *Allegretto grazioso* – 5. Polska *Allegro moderato*

Sovitettu 1915-1920?

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:9

Ensijulkaisu Lindgren *Miniatyrsvit ur musiken till sagospelet Sanningens pärla – Pienois-sarja musiikista näytelmään Totuuden helmi, op. 88a* 1920 AEL889-893

Lisätietoja

- Sarja sisältää soitinmusiikkiosien lisäksi pianosovituksen osasta nro 10, Kehtolaulu, sarjassa nimellä *Berceuse*.
- Kustannussopimus orkesterisarjasta (op. 88a) allekirjoitettiin jo 26.9.1915, mutta julkaiseminen lykkääntyi sodan takia viidellä vuodella.

Hjärtstilla, op. 89a

Hjärtstilla, op. 89a

Stilla och skumt är på heden – Yönkukka (Äänetön aavikko illoin helmahan yön avartuu)

Lauluääni ja piano

Allegro (poco tranquillo)

Sävelletty	Hammaslahti 10.6.1911
Teksti	Erik Axel Karlfeldt, suomennos Jussi Snellman
Omistus	”Aino Ackté tillegnad”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:8; SibA Mel 24:783 (luonnos)
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Hjärtstilla – Yönkukka, Op. 89a</i> 1919 REW235
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Georg Schnéevoigt 1915)
Lisätietoja	▪ Ajoitus perustuu luonnoksessa SibA Mel 24:783 olevaan päiväykseen. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty f-molli. ▪ Schnéevoigtin orkesterisovituksen dokumentteja ei ole löydetty, mutta ilmeisesti sovitusta on esitetty Acktén konsertissa 5.10.1915. Sen sijaan tiedetään, että Schnéevoigt teki sovituksen Melartinin pyynnöstä (Ranta-Meyer 2015, s. 70 alaviite). Melartinin taskukalenterissa on 16.8.1915 merkintä: ”Har skrivit rent ’Hjärtstilla’, som blev hela 8 sidor.” Kyseessä lienee ollut Schnéevoigtille tarkoitettu versio tämän sovitustyötä varten, sillä Melartin ainakin aloitti sävellyksen jo vuonna 1911. ▪ Kustannussopimus on allekirjoitettu 4.4.1917. Melartinin palkkio oli 200 markkaa (248 €). ▪ Sibelius-Akatemian kirjaston kokoelmissa on painetun nuotin kappale, jossa on Melartin omistus-kirjoitus ”Till min gamla kära vän Aino / Erkki 6.6.1919”. ▪ Jenni Lätilä on tehnyt runosta julkaisemattoman käännöksen nimellä <i>Nukula</i> (Nummella on hiljais-ta ja hämärää). ▪ ERIK AXEL KARLFELDT (20.6.1864 – 8.4.1931) oli ruotsalainen runoilija ja kirjailija.

Solsang, op. 89b

Solsang, op. 89b

Abels sång – Eja for solen – Solsång (Eja för solen) – Auringon laulu – Aurinkolaulu

Lauluääni ja piano

Maestoso

Sävelletty 1904 – Boxbacka 3.11.1918

Teksti Helge Rode (näytelmästä *Kain ja Abel*), suomennos Johannes Linnankoski

Omistus ”Till Ingeborg Liljeblad”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:8; SibA Mel 22:478 (lauluääni ja orkesteri); SibA Mel 16:167 (pianopartituuri); SibM SmP19671; HKO 1644 (lauluääni ja orkesteri, äänilehdet); SibA Mel 23:609 (*Abels sång*)

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin 1918)

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa SibA Mel 16:167 on päiväys ”Boxbacka 3.11.1918” ja kannessa ilmaisu ”klaverutdrag” muistuttamassa siitä, että laulu on alkujaan tehty näytelmämusiikin osaksi. Omistuskirjoitus on lisätty eri musteella, samoin opusnumero. Teksti on tanskaksi ja ruotsiksi, pääotsikko ruotsiksi. Sibelius-museon käsikirjoituksessa, joka on kopistin tekemä, on opusnumero 86b ja omistus merkittynä. Orkesteriversion partituuri on 18-sivuinen käsikirjoitus, joka on sijoitettu Sibelius-Akatemian kokoelmiin. Kansilehdellä on mustalla musteella teksti ”Solsang / (Helge Rode) / ur Kain og Abel’ / Erkki Melartin / op 89b / (Partitur) / 6.XI.1918 Bxb.” Nuottisivun alussa on teksti ”Solsang / (Helge Rode) / ur ’Kain och Abel’ / Erkki Melartin / op 89b”. Viimeisellä nuottisivulla on päiväys ”Boxbacka 6.XI.1918”.
- Laulu on ilmeisesti ollut olemassa jo vuonna 1904, jolloin se on esitetty nimellä *Abels sång* Helsingin musiikkiopistossa helmikuun 22. päivänä, tulkitsijoina Abraham Ojanperä ja Karl Ekman. Tähän versioon liittyy myös käsikirjoitus SibA Mel 23:609, jossa otsikkona on *Abels sång* ja tempomerkintänä *Andante*.
- Orkesterisäestyksinen versio oli ohjelmassa 21.10.1928 Arvo Hannikaisen johtamassa kansankonsertissa, jossa solistina lauloi Ursula Thesleff ja uudelleen 18.1.1931 järjestetyssä kansankonsertissa, jonka johti Ossian Fohström. Laulusolistina oli Anna-Liisa Luukkonen. Käsiohjelmassa laulun nimi on muodossa ”Auringon laulu”.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 15.11.1918. Melartinin palkkio oli 500 markkaa (184 €). Painettua nuottia ei ole löytynyt. Todennäköisesti se jäikin painamatta, vaikka kustannussopimukseen on eri käsialalla lisätty kustannusnumero ”314”. Westerlund käytti tämän numeron julkaistessaan Selim Palmgrenin pianomarssin *Valkoinen kaarti*, SP324.
- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on orkesteriversio kirjattuna muodossa ”Song to the Sun from ’Cain and Abel’” (Catalogue 1961, s. 72).
- HELGE RODE (16.10.1870–23.3.1937) oli tanskalainen kirjailija.
- INGEBORG LILJEBLAD (17.10.1887–28.2.1948) oli suomalainen sopraano, joka avioitui vuonna 1928 kapellimestari Leo Funtekin kanssa.

Sinfonia nro 5, op. 90, a-molli

Sinfonia nro 5, op. 90, a-molli

Sinfonia brevis

Orkesteri (3223 4331 11 1, cel, str [pic, ehn, cbsn])

1. Moderato – Allegro–2. Andante–3. *Intermezzo* (Allegro moderato) – 4. Finale

Sävelletty 1908/1914-1915

Käsikirjoitus HKA (partituuri); HKO 517 (äänilehdet); KK Ms Mus 168:2 (osan nro 1 luonnos)

Ensiesitys 13.1.1916 – Erkki Melartin – Helsingin kaupunginorkesteri; puhtaaksikirjoitettu versio 23.10.2008 – Atso Almila – Turun kaupunginorkesteri

Ensijulkaisu Erkki Melartin -seura *Sinfonia nro 5, op. 90, a-molli* 2008 ISMN 979-0-55011-136-3 (PDF)

Lisätietoja

- Partituuri on 162 sivun pituinen käsikirjoitus, jossa on runsaasti Melartinin tekemiä merkintöjä. Toisin kuin muista sinfonioista, tästä ei ole säilynyt luonnosaineistoa kuin ensimmäisestä osasta.
- Sinfonian alanimeke on säveltäjän itsensä antama.
- Kimmo Korhonen kuvaa teosta näin: ”Melartinin 5. sinfoniaa a-molli op. 90 (*Sinfonia Brevis*) (1916) on pidetty hänen parhaanaan. Teos huipentuu finaaliin, joka on suuruusuntainen, paikoin ylenpalttisesti kontrapunktissaan hieman täyteenahdetulta vaikuttava neloisfuuga. Fuugan teemoina on aiheita aiemmista osista. Osan loppupuolella lavea koraali nousee esiin monisäikeisestä kudoksesta.” (Korhonen 1995, s. 32) Tätä finaalia Melartin työsti jo joulukuussa 1914. Taskukalenterissa on 13.12.1914 merkintä ”Skrev färdig skizzer till symfoniets fuga-final.”
- Tuire Ranta-Meyer ja Jani Kyllönen kirjoittavat sinfoniasta ensijulkaisun esipuheessa näin: ”Sinfonia brevistä, joka kantaesitettiin 13. päivänä tammikuuta 1916 voidaan pitää Melartinin sinfonioista ehyimpänä ja muodoltaan arkkitehtonisimpana. Sen ”brevis”-lisänimelle on vaikea löytää laajuuteen tai sisältöön liittyviä perusteita, sillä se on ilman muuta täysimittainen sinfonia. Pikemminkin ”brevis-tä” teoksessa voisi olla tietynlainen orkesterisarjamainen piirre: kaikki sinfonian osat ovat ikään kuin samassa sävellajissa (A-duuri, a-molli), mikä on tavanomaisuudesta poikkeava persoonallinen ratkaisu sinfoniassa. Melartinille tyypillisesti teos sisältää osia toisiinsa sitovaa temaattista työskentelyä niin, että teemat saavat lopulta vaikuttavan huipennuksensa viimeisessä osassa. Tämä finaali on suuri neliteemainen fuuga, Melartinille niin ikään tyypillisen runsaan kontrapunktisen sävellystekniikan käytön varsinainen taidonnäyte. Tuire Ranta-Meyerin tutkimusten mukaan Melartin alkoi säveltää jo kesällä 1908 a-mollisinfoniaa, jonka finaalin neloisfuugasta hän mainitsee muutamia kertoja päiväkirjamerkinnissään. Alun perin Melartinilla lienee ollut mielessä suppeampi kokonaisuus, sillä hän puhuu sinfoniastaan vielä pitkään nimellä ’sinfonietta’.” (Ranta-Meyer & Kyllönen 2008)
- Vuoden 1916 *Tidning för Musik* -lehden ensimmäisessä numerossa on anonyymi, kuvaileva analyysi sinfoniasta ja sen erilaisista teemaesiintymistä. Sanavalinnoista ja nuottiesimerkeistä voi päätellä, että artikkeli on säveltäjän itsensä kirjoittama. (Melartin 1916)

Ljus och skugga, op. 91

Licht und Schatten – Valoa ja varjoa – 7 småstycken för piano –
7 pikkukappaletta pianolle – 7 kleine Stücke für Klavier

Morgonvisa, op. 91, nro 1

Aamulaulu – Morgenlied

Piano

Andante semplice

Sävelletty 8.7.1915

Omistus "A Madame Olly Donner"

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:8; SibA Mel 23:643a

Ensijulkaisu Lindgren *Ljus och skugga, Op. 91* 1920 AEL897

Lisätietoja

- Opus koostuu hyvin eri aikoina syntyneistä sävellyksistä, mutta kaikkia koskenut kustannussopimus allekirjoitettiin 28.11.1915, vaikka ensijulkaisu tapahtui vasta 1920. Melartinin palkkio oli huomattavan suuri 700 markkaa (2489 €).
- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:643a on päiväys 8.7.1915. Tempomerkintä on tässä versiossa "Andantino semplice".
- Kaikissa käsikirjoituskokonaisuuden KK Ms Mus 163:8 osissa opusnumero on lisätty jälkikäteen lyijykynällä, ehkä vasta kustantamossa, jonka kappaleista on kysymys.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.
- Melartinin teosluettelossa opuksen nimenä on "Licht und Schatten".

Skuggan, op. 91, nro 2

Varjo – Der Schatten

Piano

Lento

Sävelletty 1898?

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:8; SibA Mel 24:878

Ensijulkaisu Lindgren *Ljus och skugga, Op. 91* 1920 AEL897

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:878 on versio, joka on sisältynyt kymmenen pianokappaleen kokonaisuuteen (sen puitteissa numerona 4). Tätä kokonaisuutta ei ole pystytty ajoittamaan, mutta se saat-
taa olla vuodelta 1898. Tempomerkintä on tässä versiossa "Adagio" ja sävellaji F-duuri, kun se paine-
tussa nuotissa on B-duuri.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.

I solskenet, op. 91, nro 3

Päivänpaisteessa – Im Sonnenschein

Piano

Allegro grazioso

Sävelletty 1898?

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:8; SibA Mel 24:878

Ensijulkaisu Lindgren *Ljus och skugga, Op. 91* 1920 AEL897

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:878 on versio, joka on sisältynyt kymmenen pianokappaleen kokonaisuuteen (sen puitteissa numerona 5). Tätä kokonaisuutta ei ole pystytty ajoittamaan, mutta se saat-
taa olla vuodelta 1898. Melartin on merkinnyt tähän käsikirjoitukseen ilmauksen "till 2/4", kuten pai-
netussa nuotissa onkin. Lyijykynällä on käsikirjoitukseen myös tehty merkinnät "Törnrosa" ja
"Dans".
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.

Valse lente, op. 91, nro 4

Piano

Allegretto semplice

- Sävelletty** Beateberg 6.7.1915
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:8; SibM Smp20547; Joel Valkila (sovitus pianolle, viululle ja sellolle)
Ensijulkaisu Lindgren *Ljus och skugga, Op. 91* 1920 AEL897
Sovitukset Piano, viulu ja sello (Erkki Melartin?)
Lisätietoja
 - Käsikirjoituksessa SibM Smp20547 on päiväys ”Beateberg 6/7 1915” eli tämä osa on sävelletty samaan aikaan kuin *Morgonvisa*, op. 91, nro 1.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Preludio, op. 91, nro 5

Piano

Moderato religioso

- Sävelletty** 1915 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:8
Ensijulkaisu Lindgren *Ljus och skugga, Op. 91* 1920 AEL897
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Afton på berget, op. 91, nro 6

Ilta vuorella – Abend auf dem Berge

Piano

Andantino quietoso

- Sävelletty** 1915 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:8
Ensijulkaisu Lindgren *Ljus och skugga, Op. 91* 1920 AEL897
Lisätietoja
 - Käsikirjoituksessa on otsikkona ”Julsång – Joululaulu”. Melartin lienee suunnitellut sävellystä ensin johonkin muuhun yhteyteen. Tempomerkintä on ollut ensin ”Moderato quietoso”.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Sjömansdans, op. 91, nro 7

Merimiestanssi – Matrosentanz

Piano

Allegro moderato

- Sävelletty** 1915 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:8
Ensijulkaisu Lindgren *Ljus och skugga, Op. 91* 1920 AEL897
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.

Pennteckningar, op. 92

Kynäpiirroksia

Hälsning, op. 92, nro 1

Tervehdys

Piano

Andante

Sävelletty 1915-1916

Omistus ”à m:me I. E”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; KK Ms Mus 163:8 (nrot 1-6 kopistin tekeminä)

Ensijulkaisu Westerlund *Pennteckningar, Op. 92* 1916 REW76

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
- Saksassa painettujen kansilehtien otsikossa on virheellisesti ”Kynäpiirroksia”. Melartinin teosluettelossa opuksen otsikko on suomenkielinen ”Kynäpiirroksia”.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 3.11.1915, paitsi osan *Humoresk* osalta vasta 5.5.1916. Syytä tähän ei tiedetä. Melartinin palkkio on tässä sopimuksessa sulautettu yhteen opuksen 33 osan nro 2 *Etude* kanssa niin, että kokonaissumma oli 500 markka (1778 €).
- Osan *Hälsning* käsikirjoituksen vasemmassa ylänurkassa on omistus ”à m:me I. E”. Kyseessä saattaa olla Ilta Ekroos.
- Sarjan osat eivät välttämättä ole syntyneet samaan aikaan, sillä varsin erinäköisiin käsikirjoituksiin on lisätty osa- ja opusnumeroinnit vasta jälkikäteen lyijykynällä.
- ILTA EKROOS (Anna Matilda Lagus, 7.11.1847–23.4.1928) oli suomalainen laulaja ja helsinkiläisen kulttuurisalongin emäntä. Melartin omisti hänelle useita teoksiaan, joista yhdestä (*Improvisazione* 17.11.1920) tunnetaan vain koristeellinen kansilehti ”Min kära väninna Ilta Ekroos tillegnad” (KK Coll. 530). Ilta Ekroosin puoliso KARL VIKTOR EKROOS (9.3.1844–12.12.1914) oli hänkin Melartinin ystäviä. Taskukalenterimerkintöjen mukaan Melartin sävelsi Ekroosin kuoleman johdosta 13.12.1914 surumusiikkia (”sorgmusik”), jonka Apostol sovitti puhallinorkesterille (ks. EM657).

Scherzino, op. 92, nro 2

Piano

Vivace

Sävelletty Lokakuu 1915

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; KK Ms Mus 163:8 (nrot 1-6 kopistin tekeminä)

Ensijulkaisu Westerlund *Pennteckningar, Op. 92* 1916 REW77

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty E-duuri.
- Kalenterissa on 21.10.1915 tieto ”Hemma skrev jag rent Humoresken och Scherzinot för piano.”

Vemod, op. 92, nro 3

Surumieli – Traurigkeit – Sadness

Piano

Andantino

Sävelletty 1915-1916

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; KK Ms Mus 163:8 (nrot 1-6 kopistin tekeminä)

Ensijulkaisu Westerlund *Pennteckningar, Op. 92* 1916 REW78

Lisäjulkaisu *Finlandia III* [julkaisuvuotta ei tiedetä]

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Vaggvisa för ett sjukt barn, op. 92, nro 4

Kehtolaulu sairaalle lapselle

Piano

Andantino semplice

Sävelletty 1915-1916

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; KK Ms Mus 163:8 (nrot 1-6 kopistin tekeminä)

Ensijulkaisu Westerlund *Pennteckningar, Op. 92* 1916 REW79

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.

Chanson triste, op. 92, nro 5

Piano

Moderato semplice, come un canto popolare

Sävelletty 1915-1916

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; KK Ms Mus 163:8 (nrot 1-6 kopistin tekeminä)

Ensijulkaisu Westerlund *Pennteckningar, Op. 92* 1916 REW80

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.

Canzoncina, op. 92, nro 6

Piano

Moderato

Sävelletty 1915-1916

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; KK Ms Mus 163:8 (nrot 1-6 kopistin tekeminä)

Ensijulkaisu Westerlund *Pennteckningar, Op. 92* 1916 REW81

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty B-duuri.

Humoresk, op. 92, nro 7

Piano

Allegro vivace

Sävelletty Lokakuu 1915

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3

Ensijulkaisu Westerlund *Pennteckningar, Op. 92* 1916 REW81

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty E-duuri.
▪ Melartinin taskukalenterissa on 21.10.1915 merkintä ”Hemma skrev jag rent Humoresken och Scherzinet för piano, 6 sidor.” Osasta *Humoresk* maksettiin Melartinille 75 markkaa (186 €).

Per speculum in enigmatae, op. 93

Wie in einem Spiegel

- Sävelletty** 1912-1914?
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:9 (osat 1-4 ja 6) (ks. tarkemmin kunkin osan kohdalta)
Ensiesitys 4.8.2017 Niklas Pokki Mäntän musiikkijuhlilla luentokonserttina
Ensijulkaisu Fennica Gehrman *Per speculum in enigmatae, op. 93* 2020, ISBN 979-0-55011-630-6
Lisätietoja
- Melartinin teosluettelossa on opuksen 93 kohdalla seuraava teksti: ”Per speculum in enigmatē (6 Klavierstücke = Lyrische Suite III / Impressions de Belgique) für grosses Orchester”. Kustantajaksi on mainittu Lindgren. Sen jälkeen on lueteltu Lyyrisen sarjan III osien nimet. Käsikirjoitusten kansilehdellä on teksti: ”Erkki Melartin / op 78 87. / 6 Klavierstücke / (Wie in einem Spiegel) / ’Per speculum in enigmatae –’ / 6 pianostycken”. Yksittäisillä sivuilla esiintyvät samat opusnumerot korjattuina sekä otsikot (osajärjestyksessä) ”Katedralen”, ”Die andere Seite”, ”Dunkle Träume”, ”Schwester Namenlos” ja ”Weihnachtsglocken”. Lyijykynällä Melartin on lisännyt opuksen alapuolelle tiedon sovituksista orkesterille nimellä *Lyrisk svit III*.
 - Teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on otsikkona „Per speculum in enigmatē“ 6 pianostycken“, kustantajana Lindgren ja kuusi numeroitua, mutta ilman osan nimeä jätettyä alakohdtaa. Ilmeisesti tässä vaiheessa Melartinille ei ollut selvää, mistä osista sarja tulee koostumaan. Kirjausten väliin on tosin lisätty hyvin pienellä lyijykynäkäsialalla maininta siitä, että sarjasta on säveltäjän orkesterisovitus. Laajemmassa luettelossa Melartin on selvästi jo hylännyt alkuperäisen piano-sarjan ja haluaa viitata vain tähän orkesterisarjaan. Viittaukset ovat kiintoisia, koska orkesterisarja sisältää vain kaksi osaa pianosarjasta.
 - Teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on vain otsikko ja kustantaja Lindgren, mutta numeroitujen osien kohdalla ei ole mitään nimiä.

Katedralen, op. 93, nro 1

Cathedrale

Piano
Andante

- Sävelletty** 1912-1914?
Käsikirjoitus SibA Mel 23:606; SibA Mel 23:606b
Sovitukset Orkesteri (Erkki Melartin)
Lisätietoja
- Käsikirjoituksessa SibA Mel 23:606b on otsikko ”Katedralen”.
 - Melartin sovitti pianosarjan kaksi osaa (osat 1 ja 6) orkesterille uudella nimellä *Lyyrillinen sarja III* ja ilman opusnumeroa. Se on tässä luettelossa numerolla EM144. Orkesterisarjan ensiesitys oli tammiukuussa 1916. Myös Leo Funtek on sovittanut osan nro 1 orkesterille, mutta tästä on säilynyt vain kansilehti (SibA Mel 20:424).
 - Osan nimi on nuottidokumenteissa ruotsinkielinen, mutta Melartinin teosluettelossa ranskankielinen *Cathedrale*. Orkesterisarjassa se liittyy temaatteisesti ”belgialaisuuteen”, mutta osan sävellysajasta ei ole löytynyt täsmällisiä todisteita. Melartin vieraili Belgiassa (Brysselissä ja Brüggessä) maaliskuussa 1914 ja orkesteriversion käsikirjoituksessa onkin vuosiluku 1915. Jää kuitenkin avoimeksi, aloittiko Melartin osan säveltämisen jo ennen matkaansa.

Die andere Seite, op. 93, nro 2

Piano
Andantino rubato

- Sävelletty** 1912?
Käsikirjoitus SibA Mel 24:987
Lisätietoja
- Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:987 on otsikkona sana ”Andeutungen”. Nuottikuvan perusteella kyseessä on kuitenkin tämä osa, mihin viittaa myös ensimmäisen nuottirivin yläpuolelle tehty merkintä ”– wie in einem Spiegel –”. Käsikirjoituksessa on päiväys ”23.10.1912 Boxbacka”.

Dunkle Träume, op. 93, nro 3

Piano
Andantino

Schwester Namenlos, op. 93, nro 4

Piano
Andantino moderato

Lisätietoja ▪ Nimi saattaa olla viittaus kadulla nähtyyn nunnaan, mutta sävellysajankohtaa ei tiedetä, kuten ei myöskään sitä, voisiko otsikko viitata näkymään Brüggessä.

Erinnerung, op. 93, nro 5

Souvenir

Piano
Andantino semplice

Sävelletty 1912-1913?
Käsikirjoitus SibA Mel 19:328 & SibA Mel 24:859; Yle YN5856 (sovitus sekstetille)
Ensijulkaisu *Finlandia V* 1945 (nimellä *Souvenir*)
Sovitukset Sekstetti (Sven Sandberg, 1955)
Lisätietoja ▪ Osan kuuluminen tähän opuskokonaisuuteen voidaan päätellä siitä, että ainoassa tunnetussa julkaisussa opusnumeroksi on merkitty op. 87a, nro 5, aivan kuten osan 6 käsikirjoituksessa on opusnumeron ”op. 87a, no 6”. Käsikirjoituksissa SibA Mel 19:328 ja 24:859 osan nimenä on *Erinnerung*, ja myös tempomerkinnät poikkeavat julkaistusta (*Assai semplice* ja *Semplice*). Musteella tehdyssä käsikirjoituksessa SibA Mel 19:328 ei ole päiväystä, mutta nuotinnokseen on lisätty lyijykynällä jälkikäteen nimi ”Erinnerung” ja opusnumero ”op. 78, nro 5”. Lyijykynällä tehdyssä käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:859 on tempomerkintänä pelkkä *Semplice*. Käsikirjoitus on viivattu yli ja ympyröity päiväys 31.12.1917 saattaa liittyä tähän hylkäämiseen pikemminkin kuin sävellysaikaan. Päiväyksen viimeinen numero on vaikeasti tulkittavissa, se voisi olla myös 3.
▪ Syytä siihen, miksi osan saksankielinen nimi on vuoden 1945 julkaisussa muutettu, ei tiedetä. Todennäköisesti kustantajan edustaja (ehkä Einari Marvia) on poiminut Melartinin toimittamasta kuuden käsikirjoituksen kokonaisuudesta tämän yhden osan, jonka käsikirjoitus (todennäköisesti SibA Mel 19:328) ei muiden osien tavoin ole jäänyt Fazerin arkistoon.

Weihnachtsglocken, op. 93, nro 6

Piano
Moderato

Sävelletty Marras-joulukuu 1913
Käsikirjoitus SibA Mel 23:603
Sovitukset Orkesteri (Erkki Melartin)
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 23:603 on kaksi päiväystä, 29.11. ja 3.12.1913.
▪ Melartin sovitti pianosarjan kaksi osaa (osat 1 ja 6) orkesterille uudella nimellä *Lyyrillinen sarja III* ja ilman opusnumeroa. Se on tässä luettelossa numerossa EM144.

5 pièces faciles, op. 94

5 Stücke für Violine und Klavier

Intrada, op. 94, nro 1

Viulu ja piano

Moderato ed energico

Sävelletty Boxbacka 5.9.1915

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; KK Ms Mus 163:8 (myös erillinen selloääni); SibA Mel 24:970 (viulun äänilehti)

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Opus 94 ei koskaan toteutunut. Vain osa nro 3 (*Piccola gavotta*) julkaistiin, minkä lisäksi tunnetaan vain osan 1 (*Intrada*) käsikirjoitus. Muut osat eivät joko koskaan valmistuneet tai ovat kadonneet, vaikka Melartinin teosluettelossa kaikki on mainittu otsikon ”5 Stücke für Violine und Klavier” alla.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajina G-duuri.
- Käsikirjoituksessa on päiväys ”Boxbacka 5.9.1919”. Kustannussopimus tästä osasta on allekirjoitettu 10.9.1919. Melartinille maksettiin 650 markkaa (273 €), mutta julkaisua ei koskaan syntynyt.

Arioso, op. 94, nro 2

Lisätietoja ▪ Tämä osa ei todennäköisesti ole koskaan valmistunut.

Piccola Gavotta, op. 94, nro 3

Viulu ja piano

Allegretto grazioso

Sävelletty 1916?

Käsikirjoitus KB MA ms 4923; KK Ms Mus 163:3; Yle YN9614 (seksetin äänilehdet)

Ensijulkaisu Westerlund *5 pièces faciles pour le violon, Op. 94 No. 3 Piccola gavotta* 1919 REW483

Sovitukset Sekstetti (Eero Koskimies)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajina G-duuri.
- Käsikirjoituksen KK Ms Mus 163:3 yhteydessä on myös koko opuksen kansilehden luonnostelma, jossa sana ”faciles” on lisätty jälkikäteen.
- Kustannussopimuksen päivämäärän (5. toukokuuta) vuosiluku näyttää nopeasti katsottuna olevan 1911, mutta todennäköisesti se on 5.5.1916. Melartinin palkkio oli 300 markkaa (741 €).

Canzona, op. 94, nro 4

Lisätietoja ▪ Tämä osa ei todennäköisesti ole koskaan valmistunut.

Rondino, op. 94, nro 5

Lisätietoja ▪ Tämä osa ei todennäköisesti ole koskaan valmistunut.

Fire Sange, op. 95

Vier Lieder – Fyra sånger

En melodi, op. 95, nro 1

Jeg er en fremmed

Lauluääni ja piano
Moderato, poco rubato

Sävelletty	Huhtikuu 1904
Teksti	Valdemar Rørdam
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:141; SibA Mel 20:403a
Ensiesitys	26.9.1916 – Erna Gräsbeck ja Erkki Melartin
Ensijulkaisu	Hansen <i>Fire Sange Op. 95</i> 1917 Nro 1882, 16633
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys 9.4.1904, samoin luonnoksessa SibA Mel 20:403a. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Des-duuri. ▪ Opuksen painettujen nuottien oikovedokset ovat Kansalliskirjaston kokoelmassa (Ms Mus 168:2). Niissä on runsaasti Melartinin korjauksia. ▪ VALDEMAR RØRDAM (23.9.1872–13.6.1946) oli tanskalainen runoilija ja kirjailija.

Der König im Kerker, op. 95, nro 2

Die Nacht steigt über die Berge

Lauluääni (basso) ja piano
Lento, con maestà

Sävelletty	1914
Teksti	Richard Schaukal (<i>Die Insel: Drei Gedichte</i> 1902)
Omistus	”Tilegnet Helge Nissen”
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.56; KK Ms Mus 168:2
Ensijulkaisu	Hansen <i>Fire Sange Op. 95</i> 1917 Nro 1882, 16633
Lisätietoja	▪ Kustantajalle tarkoitettussa puhtaaksikirjoituksessa on päiväyksenä ”18.9.14 Bxb”, minkä lisäksi lauluääni on nuottisivulla täsmennetty bassoksi. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty d-molli. ▪ RICHARD VON SCHAUKAL (27.5.1874–10.10.1942) oli itävaltalainen runoilija. ▪ HELGE NISSEN (5.9.1871 – 5.10.1926) oli tanskalainen oopperalaulaja (baritoni).

Sister, awake!, op. 95, nro 3

Sister, awake! Close not your eyes! – Vakna min syster! (Syster, min syster)

Lauluääni ja piano
Allegretto animato

Sävelletty	Elokuu 1912
Teksti	Anonyymi teksti englantilaisesta madrigaalista (Thomas Batesonin kokoelmasta <i>First Set of English Madrigals 1604</i>), ruotsinkielinen käännös Anna Krook
Omistus	”To Erna Gräsbeck”
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:164
Ensiesitys	26.9.1916 – Erna Gräsbeck ja Erkki Melartin
Ensijulkaisu	Hansen <i>Fire Sange Op. 95</i> 1917 Nro 1882, 16633
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:659 on päiväys 8.8.1912. Tempomerkintänä on ”Moderato”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Es-duuri. ▪ Tekstistä on säilynyt Melartinin tekemä kopio, jonka reunaan on myöhemmin merkitty lyijykynällä ”komp” (KK Coll. 530).

Som på blånande fjärdar, op. 95, nro 4

Som på blånande fjärdar vågorna gå i glittrande, lekfull dans

Lauluääni ja piano

Scherzando

Sävelletty	1914-1916?
Teksti	Jarl Hemmer (<i>Rösterna</i> 1914)
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:168
Ensiesitys	26.9.1916 – Erna Gräsbeck ja Erkki Melartin
Ensijulkaisu	Hansen <i>Fire Sange Op. 95</i> 1917 Nro 1882, 16633
Lisätietoja	▪ Laulun syntyäikää ei tiedetä, arvio perustuu runokokoelman ilmestymiseen ja ensimmäisen julkiseen esityksen väliseen ajanjaksoon. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty G-duuri.

Sånger till ord af Jarl Hemmer, Op. 96

Elegie, op. 96, nro 1

Kommer en enda lysande ljusglimt ur skyn

Lauluääni ja piano

Andante rubato

Sävelletty	Helmikuu 1916
Teksti	Jarl Hemmer (<i>Rösterna</i> 1914)
Omistus	”Ingeborg Liljeblad tillegnad”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:3 (ei todennäköisesti Melartinin tekemä); SibA Mel 24:800 (luonnos); KK Ms Mus 168:2 (lauluääni ja orkesteri); SibAO 438 (partituuri ja orkesterin äänilehdet, Sulho Ranta)
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Sånger till ord af Jarl Hemmer af Erkki Melartin, Op. 96 No 1</i> 1916 REW107
Sovitukset	Lauluääni ja kamariorkesteri (Erkki Melartin) (str, 2hp lib, timp lib, voc solo); lauluääni ja orkesteri (Sulho Ranta, Sysmä 6.7.1940)
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa SibA Mel 24:800 on päiväykset ”9.2.1916” ja ”färdig 13.2.16” ja nimenä ”Elegi”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty g-molli. ▪ Kustantajan käsikirjoituksissa, jotka näyttävät kopistin tekemiltä, on osissa 1 ja 3 lyijykynällä tehty päiväys 26.7.1916. Se ei välttämättä ole Melartinin merkintä, vaan ehkä kustantajan muistiinpano. ▪ Hemmerin runo on julkaistu osana nro 4 kokonaisuudessa <i>Sjuka sånger</i>.

Akvarell, op. 96, nro 2

Slätterna slumra i majkvällsdrömmen

Lauluääni ja piano

Moderato tranquillo

Sävelletty	1915-1916
Teksti	Jarl Hemmer (<i>Rösterna</i> 1914)
Omistus	”Ina von Pfaler tillegnad”
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:108; KK Ms Mus 163:3 (ei todennäköisesti Melartinin käsialaa); SibA Mel 24:799
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Sånger till ord af Jarl Hemmer af Erkki Melartin, Op. 96 No 2</i> 1916 REW108
Lisätiedot	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys 28.2.1915, joka on viivattu yli ja lisätty opusnumero. Luonnoksessa SibA Mel 24:799 on päiväys 9.2.1916. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri. ▪ INA VON PFALER (17.5.1882–3.8.1943) oli suomalainen laulaja, kääntäjä ja pedagogi.

Vårmorgon, op. 96, nro 3

Du okända kära, som jag fann då de blev vår – Kevätaamu (Sä rakkaani tuntematon)

Lauluääni ja piano

Allegro leggiero

Sävelletty	1916?
Teksti	Jarl Hemmer (<i>Rösterna</i> 1914), suomennos Pekka Sipilä
Omistus	”Erna Gräsbeck tillegnad”
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:184; KK Ms Mus 163:3 (ei todennäköisesti Melartinin tekemä); SibA Mel 24:801
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Sånger till ord af Jarl Hemmer af Erkki Melartin, Op. 96 No 3</i> 1916 REW109
Lisäjulkaisu	<i>Yksinlauluja</i> 2 2000
Lisätiedot	▪ Käsikirjoituksessa on lyijykynällä tehtyjä muutoksia. Opusnumero on lisätty jälkikäteen. Luonnoksessa SibA Mel 24:801 on päiväys ”29/2”. Vuosiluku lienee 1916, mutta sitä ei ole merkitty ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Es-duuri. ▪ Laulun varhainen esitys oli Erna Gräsbeckin ja Melartinin konsertissa 4.10.1917. ▪ Suomennos on mukana vain vuoden 2000 julkaisussa.

Fem nya sånger, op. 97

Viisi uutta laulua

Den långa dagen, op. 97, nro 1

Förr när min vän var här – Pitkä päivä (Rinnalla ystävän)

Lauluääni ja piano
Moderato

- Sävelletty** 1916-1917?
Teksti Johan Ludvig Runeberg (*Dikter II – Idyll och epigram* 1833), suomennos Jussi Snellman
Omistus G. M.
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; KK Ms Mus 163:8 (kopistin tekemä)
Ensijulkaisu Westerlund *Den långa dagen Op. 97 N:o 1* 1917 REW186
Ensiesitys Viimeistään 4.10.1917 Erna Gräsbeck
Lisätietoja
- Omistus on käsikirjoituksessa alun perin ollut "Till G. Mellin", mutta jostain syystä Melartin on hämärtänyt omistusta pyyhkimällä sukunimen loppuosan pois.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty fis-molli.
 - Kustannussopimus opuksen kolmesta ensimmäisestä laulusta allekirjoitettiin 23.1.1917. Melartinille maksettiin palkkiota 600 markkaa (744 €).
 - Opuksen 97 lauluilla on yhteinen kansilehti, mutta ne julkaistiin erikseen. Myöskään kustannusnumerot eivät ole peräkkäisiä. Kannesta tunnetaan kaksi eri versiota.
 - Kustannussopimus allekirjoitettiin kolmen ensimmäisen laulun osalta 23.1.1917, kahden viimeisen osalta 4.4.1917.
 - Painetun nuotin kansiluonnoksia on säilynyt kolme erilaista (KK Ms Mus 163:6). Varhaisimmassa on otsikkona vielä "Fyra nya sånger – Neljä uusia lauluja", joka on korjattu ja lisätty viidenneksi *Hvem styrde hit din väg?* Melartinin teosluettelossa otsikkona on "Viisi uutta laulua (pianon kanssa)".
 - GEORG MELLIN (30.1.1870–27.2.1927) oli lääkäri ja tietokirjailija, joka hoiti myös Melartinia.

Till Helmi, op. 97, nro 2

Toner djupa, underbara – Helmille (Säveleitä syvyydestä)

Lauluääni ja piano
Moderato

- Sävelletty** 1916-1917?
Teksti Josef Julius Wecksell, suomennos Jussi Snellman
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; KK Ms Mus 163:8 (kopistin tekemä)
Ensijulkaisu Westerlund *Till Helmi, Op. 97 N:o 2* 1917 REW187
Lisätietoja
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty A-duuri.
 - JOSEF JULIUS WECKSELL (19.3.1838 – 9.8.1907) oli suomalainen runoilija ja näytelmäkirjailija.
 - Reino Hirvisen on tehnyt runosta suomennoksen *Helmille!* Se on julkaistu vuonna 1941 kokoelmassa *Sydänyön lapsen lauluja*.

Mademoiselle Rococo, op. 97, nro 3

Du svärfvar emot mig – Mademoiselle Rokoko (Sä liehut ja liidät)

Lauluääni ja piano

Tempo di Gavotta

Sävelletty	1916-1917?
Teksti	Mikael Lybeck, suomennos Jussi Snellman, englanninkielinen käännös M. Boileau
Omistus	”Till Erna Gräsbeck”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:3; KK Ms Mus 163:8 (kopistin tekemä); KK Ms Mus 168:2 (Melartinin sovitus lauluäänelle ja orkesterille); SibAO 56.863 (Rannan sovituksen partituuri ja orkesterin äänilehdet); Yle YN5542 (Fougstedtin orkesterisovituksen partituuri ja orkesterin äänilehdet); Yle YN5542 (Hal-lasteen orkesterisovituksen partituuri ja orkesterin äänilehdet)
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Mademoiselle Rococo, Op. 97 N:o 3</i> 1917 REW188
Lisäjulkaisut	Augener <i>Mademoiselle Rococo Op. 97 No 3</i> 1929; Nordiska musikförlaget <i>Mademoiselle Rococo Op. 97 No 3</i> Edition musicalia 121, NMS 262; <i>Yksinlauluja 2</i> 2000
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin); lauluääni ja orkesteri (Sulho Ranta, Sysmä 10.7.1940); laulu-ääni ja orkesteri (Nils-Eric Fougstedt); lauluääni ja orkesteri (Urho Hallaste)
Lisätietoja	▪ Mahdollisesti ensimmäisen kerran laulu esitettiin julkisesti Tampereella Erna Gräsbeckin ja Melar-tinin konsertissa 22.1.1917. Konsertin koko ohjelman painattanut Aamulehti mainitsee tämän laulun lisämääreellä ”(käsikirj.)” ja ilman opusnumeroa, joka on lisätty kaikkien julkaistujen laulujen nimien perään. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty G-duuri. ▪ Tästä laulusta tuli kaupallisesti poikkeuksellisen suosittu. Vuoteen 1959 mennessä siitä oli otettu jo 3400 kappaleen painos, kun opuksen muiden laulujen kohdalla painosmäärä oli vain 200 kpl.

November, op. 97, nro 4

Drøm om lyse, lette sommerdage – Marraskuu (Kesää muistan, aikaa aurinkoista)

Lauluääni ja piano

Andantino tranquillo

Sävelletty	marraskuussa 1916
Teksti	Poul Andersen, suomennos Jussi Snellman
Omistus	Ilta Ekroos
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:3; KK Ms Mus 163:8 (kopistin tekemä); KK Ms Mus 163:10; yksityisomistuksessa (ollut Ulf Söderblomin kokoelmassa)
Ensijulkaisu	Westerlund <i>November Op. 97 N:o 4</i> 1917 REW234
Lisäjulkaisu	<i>Yksinlauluja 2</i> 2000
Lisätietoja	▪ Ulf Söderblomin kokoelmaan kuulunut käsikirjoitus on hienoihin kansiin sidottu lahja, jossa on omistus ”Til Ilta Ekroos 17.11.1916”. Nuotin lopussa on päiväys ”Boxbacka november 1916”. Söder-blomin kokoelman nykyinen sijaintipaikka ei ole tiedossa. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty E-duuri tai Des-duuri. ▪ Mahdollisesti ensimmäisen kerran laulu esitettiin julkisesti Tampereella Erna Gräsbeckin ja Melar-tinin konsertissa 22.1.1917. Konsertin koko ohjelman painattanut Aamulehti mainitsee tämän laulun lisämääreellä ”(käsikirj.)” ja ilman opusnumeroa, joka on lisätty julkaistujen laulujen nimien perään. ▪ Kustannussopimus on allekirjoitettu 4.4.1917. Melartinin palkkio oli 400 markkaa (496 €). ▪ Tekstin tekijän henkilöllisyys ei ole toistaiseksi selvinnyt. Kyseessä on kuitenkin ollut Melartinille tuttu ihminen, sillä taskukalenterista löytyy merkintä Andersenin tapaamisesta 11.-12.8.1926.

Hvem styrde hit din väg?, op. 97, nro 5

Längt bortom fjärdens våg – Vem styrde hit din väg? – Ken tiesi tänne toi? (Tuol’ yli vuonon veen)

Lauluääni ja piano

Moderato quasi allegretto

Sävelletty Huhtikuu 1913?

Teksti Johan Ludvig Runeberg (*Dikter II* 1833), suomennos Jussi Snellman

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; SibA Mel 16:119; KK Ms Mus 163:8 (kopistin tekemä); SibA Mel 24:727 (luonnos)

Ensijulkaisu Westerlund *Hvem styrde hit din väg Op. 97 N:o 5* 1917 REW241

Lisäjulkaisu *Yksinlauluja I* 1999

Lisätietoja ▪ Molemmissa käsikirjoituksissa esiintyy alanumerona 6 (toisessa korjattu viitoseksi), mikä viittaa toteutunutta laajemman kokoelman suunnitelmaan. Luonnoksessa SibA Mel 24:727 on päiväys 3.4.1913.

▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty D-duuri.

▪ Kustannussopimus on allekirjoitettu 4.4.1917. Melartinin palkkio oli 250 markkaa (310 €).

7 pianostycken, op. 98

7 pianokappaletta – 7 Klavierstücke

Den tysta skogen, op. 98, nro 1

Hiljainen metsä – La Forêt silencieuse – Der schweigende Wald – Metsätunnelma – Skogsstämning

Piano

Poco lento

Sävelletty

1917 tai aikaisemmin

Omistus

“Helene Schjerfbeck tillegnad”

Käsikirjoitus

KK Ms Mus 163:3; SibA Mel 17:235

Ensijulkaisu

Westerlund *Den tysta skogen, Op. 98 Nro 1* 1922 REW543

Lisätietoja

- Käsikirjoitusten mukaan osan nimi on alun perin ollut “Metsätunnelma / Skogsstämning”.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty E-duuri.
- Opuksen sävellykset julkaistiin yhtenäisellä kannella ”7 pianostycken / pianokappaletta, Op. 98”, mutta erillisnuotteina.
- Helene Schjerfbeckille omistettujen sävellysten ajoitusarvio perustuu kahteen kirjeeseen, joissa taiteilija kiittää Melartinia saamastaan omistuksesta ja itse musiikista. Ensimmäisessä on vain ”julafton”, mutta vuoden täytynee olla 1918, sillä toinen kirje on päivätty 29.12.1918. Ensimmäisessä Schjerfbeck kirjoittaa: ”Så kom Ert musikhäfte, man jo vill ej tala om äran – jo blir så glad över att någon tänkt på mig så vänligt.” Kummassakaan kirjeessä ei viitata nimellä mihinkään sävellykseen, mutta voidaan olettaa Melartinin lähettäneen kaikkien kolmen sävellyksen käsikirjoitukset – ehkä vihkoksi sidottuna. Tätä käsikirjoitusta ei ole löydetty.
- Kai Maasalo on arvioinut opusta näin: “Op. 98:ssä on kaksi huomattavaa impressionistista teosta. Merkittävää on, että kumpikin sävellys on omistettu Helene Schjerfbeckille. Edellinen on *Hiljainen metsä* (Den tysta skogen) (98:I). Sen keskellä soi oktaaviunisono korkealla basson syvän ostinato-murmurandon yläpuolella. Jälkimmäinen, *Korkeudessa* (I höjden) eli ’Legenda III’ (98:3) on erittäin vaikuttava, vakava, hienosti soiva sävellys. Se on ehkä Melartinin pianistisin teos ja Suomen piano-kirjallisuuden merkkiteoksia. Ilman tahtilajia etenevä musiikki pysähtyy kahdesti unisono-oktaavien rauhalliseen recitandoon ja nousee keskivälissä järkyttävään dramaattiseen purkaukseen.” (Maasalo 1969, s. 29)
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 8.10.1917. Melartinin palkkio oli 300 markkaa (372 €).
- HELENA (HELENE) SOFIA SCHJERFBECK (10.7.1862–23.1.1946) oli suomalainen taidemaalari. Melartin oli kiinnittänyt häneen huomiota viimeistään marraskuussa 1914, jolloin taskukalenteriin ilmestyi mainintoja Schjerfbeckistä ja tälle lähetetystä kirjeestä. 22.11.1914 Melartin saattoi merkitä ”Fick vackert brev av Helene Schjerfbäck”.

Skymning vid ån, op. 98, nro 2

Dämmerung am Bachesufer – Joen rannalla hämärtää

Piano

Moderato

Sävelletty

Heinäkuu 1919

Omistus

“Helene Schjerfbeck tillegnad”

Käsikirjoitus

KK Ms Mus 163:3; SibA Mel 19:319

Ensijulkaisu

Westerlund *Skymning vid ån Op. 98 Nro 2* 1921 REW450

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa SibA Mel 19:319 on päiväys 5.7.1919. Alkuperäinen otsikko ”Dans om kvällen” on viivattu yli ja korvattu nimellä ”Skymning vid ån”.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 2.12.1919, mutta painatus tapahtui vasta 19.12.1921. Melartinin palkkio oli 500 markkaa (210 €).
- Ensipainoksessa REW450 on vain ruotsinkielinen nimi.

I höjden, op. 98, nro 3

In der Höhe – Korkeudessa – Korkeuksissa – On high – Legenda III – Legend III – Legende III

Piano

Largo, sempre rubato

Sävelletty	1919 tai aikaisemmin
Omistus	”Helene Schjerfbeck tillegnad”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:3
Ensijulkaisu	Westerlund <i>I höjden Op. 98 Nro 3</i> 1922 REW544
Lisäjulkaisu	<i>Finlandia II; Finlandia</i> 1989
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksesta näkyy, että osalla on alun perin ollut nimi ”Tuoksuja / Dofter”. ▪ Kustannussopimus tästä ja osasta nro 6, <i>Scherzo</i> allekirjoitettiin 1.4.1919. Melartin palkkio oli molemmista yhteensä 800 markkaa (336 €).

Gavotte, op. 98, nro 4, A-duuri

Piano

Poco rubato

Sävelletty	1917
Omistus	”Fröken Nanny Westerlund tillegnad”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:3; SibA Mel 17:205 (luonnos); Yle YN5975 (sektettiversion äänilehdet)
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Gavotte Op. 98 Nro 4</i> 1922 REW451
Sovitukset	Sektetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on merkintä ”Samma opus som ~~Skogs~~ Den tysta skogen”. Omistus on muodossa ”Fru Nanny Vesterlund tillegnad” ja päiväys 7.5.1917. ▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 8.10.1917, painatus käynnistyi 19.12.1921. Melartinin palkkio oli 250 markkaa (310 €). ▪ NANNY ROSALIE WESTERLUND-SERLACHIUS (28.4.1895–10.2.1989) oli suomalainen näyttelijä.

Romans, op. 98, nro 5

Liten romans – En liten romansunge – Romance – Romans över namnet S-a-s-c-h-a G

Piano

Moderato

Sävelletty	Boxbacka 18.8.1917
Omistus	”General A Golovin tillegnad”
Käsikirjoitus	SibM Smp6448; SibA Mel 23:613 (luonnoksia); KK Ms Mus 163:3
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Romans Op. 98 Nro 5</i> 1922 REW452
Lisätietoja	▪ Melartin sävelsi tämän pianokappaleen lahjana ystävälleen ja naapurilleen, kenraali Aleksandr Golovinille tämän 60-vuotisjuhlille, mutta päätti myös julkaista sen niin, että yhteys lahjan saajaan säilyi, mutta ilmaista vähemmän intiimisti. ▪ Lahjakäsikirjoitus on tehty vaakanuottina hienolle ja koristeelliselle paperille. Kansilehdellä on omistus ”Tillegnad Sascha Golovin på hans 60 årsdag 18.8.1917 i Boxbacka”. Käsikirjoituksen on lahjoittanut Sibelius-museolle 1973 Maggie Golovin. Käsikirjoituksessa SibA Mel 23:613 on päiväys ”Bxb 17.8.17” eli se on valmistunut päivää ennen juhlapäivää. Nimi ”Sascha G.” on ilmaistu painetussa nuotissa myös notein. Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3 on kustantajalle tarkoitettu puhtaaksikirjoitus. ▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 30.10.1917, painatus käynnistyi kuitenkin vasta 19.12.1921. Melartinin palkkio oli 250 markkaa (310 €). ▪ Teoksen nimi on käsikirjoituksen kansilehdessä muodossa ”En liten romansunge”, varsinaisella nuottisivulla ”Liten romans”. Myös luonnoksessa on tämä lyhyempi muoto. Julkaistussa nuotissa nimi on lyhentynyt edelleen.

Scherzo, op. 98, nro 6

Piano
Vivace

Sävelletty 1919 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3

Ensijulkaisu Westerlund *Scherzo Op. 98 Nro 6* 1922 REW453

Lisätietoja

- Kustannussopimus tästä ja osasta nro 3, *I höjden* allekirjoitettiin 1.4.1919. Melartin palkkio oli molemmista yhteensä 800 markkaa (336 €). Painatus käynnistyi 19.12.1921.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty H-duuri.

Exeunt omnes, op. 98, nro 7

Piano
Moderato

Sävelletty 1919?

Käsikirjoitus SibA Mel 19:354 (luonnos)

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Käsikirjoitus on puolen sivun pituinen lyijykynäluonnos, jossa on päiväys ”1.1.1919 klo 3 yöllä”. Vaikka Melartin on merkinnyt tämän osan myös teosluettelonsa *Kompositioner ordnade efter opustal* – tosin sulkeisiin ja kysymysmerkillä varustettuna –, se ei ilmeisesti koskaan valmistunut. Opuksen yhteisellä kansilehdellä teos on mainittu, mutta sillä ei ole hintaa.

Kuutamo, op. 99, nro 1

Salainen helke hiipi – I månestrålars sken (Hemliga toner smyga)

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty	Elokuu 1915
Teksti	Otto Manninen (<i>Säkeitä I</i> 1905), ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Omistus	”Aino Acktéille omistettu”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:3; KK Ms Mus 163:8 (vain ruotsinkielinen teksti, ei Melartinin käsialaa)
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Kuutamo Op. 99 N:o 1</i> 1923 REW524
Ensiesitys	5.10.1915, Aino Ackté ja Oskar Merikanto
Lisätietoja	▪ Melartinin taskukalenterissa on 16.8.1915 merkintä: ”Har skrivit rent (...) en del av ’Kuutamo’ (Manninen), som blev 7 sidor.” ▪ Laulu julkaistiin kolmen muun Melartinin sävellyksen kanssa yhteisellä kannella. Muut ovat op. 99, nro 4 (Oravan jäljillä), op. 99, nro 6 (Satakielelle) ja op. 106, nro 4 (Hymn). ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> opuksen otsikkona on ”Sex sånger”, mutta niitä ei julkaistu koskaan kokonaisuutena tai yhteisellä otsikolla, eikä laulua nro 5 ilmeisesti lainkaan. Melartin laajimmassa teosluettelossa otsikko on muodossa ”Kuusi laulua pianon kanssa”. ▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 23.1.1917, painatus käynnistyi vasta 5.3.1923. Melartinille maksettiin 200 markan (248 €) palkkio.

Kuu kalpea, op. 99, nro 2

Kuu kalpea kulkevi kulkuaan – Den bleka månen (På himlen går månen)

Lauluääni ja piano

Andante

Sävelletty	1913-1916
Teksti	Eino Leino, ruotsinkielinen käännös Rafael Lindqvist
Omistus	”Rouva Maiju Ullbergille”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:8; SibA Mel 23:583 (luonnos)
Ensijulkaisu	Hansen <i>Den bleka månen – (Kun kolpea) Op. 99 No. 2</i> 1923 Nro 2278, 17949
Lisätietoja	▪ Ajoitusarvio perustuu käsikirjoitusluonnoksessa (SibA Mel 23:583) olevaan päiväykseen 11.11.1916 sekä eräissä Melartinin tekemässä Leinon tekstin kopiossa olevaan lyijykynällä tehtyyn merkintään ”Sävelletty 1913-6” (KK Coll. 530). ▪ Korrehtuurissa (KK Coll. 530.61) on otsikkona ”Den bleka månen”, runsaasti Melartinin korjauksia sekä päiväyksinä 30.10.1922 ja 9.11.1922. ▪ Laulua ei ole julkaistu suomenkielisenä alkuperäisversiona, sillä Hansenin julkaisussa on väärin kirjoitettu suomenkielinen nimi ”Kun kolpea” vain otsikossa ja nimiösivulla, ei itse nuotissa. ▪ Kustannussopimus Westerlundin kanssa allekirjoitettiin 23.1.1917. Melartinille maksettiin 200 markan palkkio (248 €). Westerlund on myös suunnitellut julkaisemista, sillä käsikirjoituksessa on lyijykynällä tehtynä merkintä ”R. E. W. 539” ja alustava hintamerkintä ”Fmk 2.50”. Numero REW539 annettiin lopulta Armas Maasalon pianokappaleelle <i>Tunnelmia</i>, op. 37 nro 2 (1926). ▪ Mahdollisesti ensimmäisen kerran laulu esitettiin julkisesti Tampereella Erna Gräsbeckin ja Melartinin konsertissa 22.1.1917. Konsertin koko ohjelman painattanut Aamulehti mainitsee tämän ja laulun <i>Oi suljehan silmäsi</i> lisämäärällä ”(käsikirj.)” ja ilman opusnumeroa, joka on lisätty kaikkien julkaistujen laulujen nimien perään. ▪ Kustantajalle tarkoitettussa käsikirjoituksessa oleva omistus on viivattu yli, mahdollisesti sen takia, että omistuksen kohde ehti kuolla ennen laulun julkaisemista. MAIJU ULLBERG (os. Ranta, 5.3.1882–18.11.1917) oli viipurilaissyntyisen arkkitehdin UNO ULLBERGIN (15.2.1879–12.1.1944) puoliso.

Oi suljehan silmäsi, op. 99, nro 3

Oi suljehan silmäsi sirkkusein ja luos kiinni luomet – O slut dina ögon (O slut dina ögon du fågel i bo)

Lauluääni ja piano
Allegretto

Sävelletty	1898-1899/1916/1922
Teksti	Eino Leino, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Käsikirjoitus	KB MA ms 4924 (vain ruotsinkielinen teksti); KK Ms Mus 163:8; KK Ms Mus 168:9
Ensijulkaisu	Hansen <i>O slut dina ögon, Op. 99 No. 3</i> 1923 Nro2279
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on lyijykynällä tehty merkintä "(komp 1899)". Opusnumero on lisätty jälkikäteen lyijykynällä ja kerran sitä muuttaen (hylätty op. 97 nro 6). Käännös on selvästikin tehty julkaisua varten jälkikäteen. ▪ Hylätyssä käsikirjoitusluonnoksessa KK Ms Mus 168:9 on kaksoispäiväys "9.1.1898 / 2.1.1916". Vaikuttaa siltä, että Melartin aloitti laulun säveltämisen jo vuonna 1898 ja palasi siihen vuonna 1916 ja sitten vielä kolmannen kerran julkaisua varten 1922. ▪ Korrehtuurissa (KK Coll. 530.61) on otsikkona "O slut dina ögon", runsaasti Melartinin korjauksia ja päiväyksenä 30.10.1922. ▪ Kustannussopimus Westerlundin kanssa on allekirjoitettu 4.4.1917. Melartinin palkkio oli 250 markkaa (310 €). Westerlund myös suunnitteli laulun julkaisemista, vaikka oikeudet sittemmin siirtyivätkin Hansenille, sillä käsikirjoituksessa on lyijykynällä tehtynä merkintä "R. E. W. 540" ja alustava hintamerkintä "Fmk 2". Kustannussopimuksen mukaan laulu myös merkittiin "förlagsbokeniin" numerolla 254. Numeron REW540 sai lopulta Armas Maasaloon pianokappale <i>Tunnelmia</i>, op. 37 nro 3 (1926).

Oravan jäljillä, op. 99, nro 4

Ja orava se hyppeli varvullaan – I ekornns spår (Och ekorren han hoppa på grönan gren)

Lauluääni ja piano
Leggiero

Sävelletty	1911 tai aikaisemmin
Teksti	Larin-Kyösti (<i>Kulkurin lauluja</i> 1899), ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:3; SibA Mel 20:439; KK Ms Mus 163:8 (vain ruotsinkielinen teksti, ei Melartinin käsialaa); HKA/HKO 2313 (Fougstedtin orkesterisovituksen partituuri ja äänilehdet)
Ensijulkaisu	<i>Pääskysen joulukontti</i> 1911 1911
Lisäjulkaisut	Westerlund <i>Oravan jäljillä</i> 1923 REW541; <i>Kokoelma yksinlauluja nuorisolle II</i> 1927; <i>Yksinlauluja I</i> 1999 Lauluääni: <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1928; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1947; <i>Kultaiset koululaulut vanhoilta ajoilta</i> 2008
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Nils-Eric Fougstedt)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus SibA Mel 20:439 on varustettu kustantajan merkinnöillä ja Westerlundin leimalla ▪ Fougstedtin lauluäänelle ja orkesterille tekemän sovituksen käsikirjoituksessa ei ole sanoja. ▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 22.4.1917, mutta painatus käynnistyi vasta 7.3.1923. Melartin kuittasi palkkiona 250 markkaa (310 €).

Poluilla harmajilla, op. 99, nro 5

Sonetti

Lauluääni ja piano

Sävelletty Huhtikuu 1900 – huhtikuu 1917?

Teksti Pontus Artti

Käsikirjoitus SibA Mel 23:582 (luonnos)

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa on lyijykynällä teksti ”Sonetti 22.4.1900” ja opusnumero ”op. 99 N:o 5”. Melartinin teosluettelossa tämä laulu on merkitty opuksen 99 viidenneksi lauluksi ilman mitään varauksia. Muita dokumentteja laulusta ei tunneta, mutta laulu oli Erna Gräsbeckin ja Melartinin konsertin 4.10.1917 käsiohjelmassa maininnalla ”käsikirjoitus”.
- Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on maininta, että säveltäminen olisi aloitettu 22.9.1900, mutta teos olisi lopulta valmistunut vasta 21.4.1917.
- Kustannussopimus Westerlundin kanssa on allekirjoitettu 10.10.1917 ja Melartinille maksettiin laulusta 250 markan (310 €) palkkio. Julkaisua ei kuitenkaan tunneta, vaikka kustannussopimukseen on tehty merkintä ”Införd i förlagsboken N:o 256 och N:o 214”.
- PONTUS KAARLO ARTTI (sukunimi vuoteen 1896 Tengström, 1.1.1878–30.7.1936) oli suomalainen diplomaatti, toimittaja ja kirjailija.

Satakielelle, op. 99, nro 6

Oi, kesän yhden – Till en näktergal (Ack du har sjungit)

Lauluääni ja piano

Moderato, poco rubato

Sävelletty Lokakuu 1918?

Teksti V. A. Koskenniemi (*Elegioja* 1917), vapaa ruotsinkielinen käännös Rafael Lindqvist

Omistus ”Väinö Solalle omistettu / Tillegnad Väinö Sola”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; KK Ms Mus 163:8 (vain ruotsinkielinen teksti); SibA Mel 23:638 (luonnos)

Ensijulkaisu Westerlund *Satakielelle, Op. 99 N:o 6* 1923 REW525

Lisäjulkaisu *Yksinlauluja I* 1999

Lisätietoja

- Ajoitusarvio perustuu luonnoksessa SibA Mel 23:648 olevaan päiväykseen 12.10.1918.
- Kustannussopimusta ei tunneta, vain lauluun viittaava Melartinin kuitti 300 markan (125 €) palkkiosta. Lapun yläreunassa on vuosiluku 1918. Westerlund julkaisi laulun viisi vuotta myöhemmin.

Sinfonia nro 6, op. 100

Elementtisinfonia – Elementtien sinfonia – Elementernas symfoni

Orkesteri (3233 4331 12 1, cel, str [pic, ehn, bcl, cbsn])

1. Andante – Allegro moderato–2. Andante–3. Allegro – 4. Finale. Allegro con fuoco – Allegro moderato

Sävelletty	1918-1924
Omistus	“Nanni och Frits Jarl”
Käsikirjoitus	SibA Mel 3:11 (partituuri); SibAO 56.902 (äänilehdet); SibM Smp7690 (sovitus pianolle 8-kätisesti osasta nro 2); SibA Mel 20:404b (luonnoksia); SibA Mel 23:628 (luonnoksia)
Ensijulkaisu	Hansen <i>Symfoni VI Op. 100</i> 1935 (partituuri ja äänilehdet)
Ensiesitys	7.2.1925 – Helsingin kaupunginorkesteri, johtajana Erkki Melartin – Helsingin yliopiston juhlasali (Melartinin 50-vuotisjuhlakonsertti)
Sovitukset	Piano 8-kätisesti (Andrei Rudnev 1941) osasta nro 2
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksissa KK Ms Mus 168:2 esiintyy nimityksiä “Element” ja “Elementtien sinfonia”. Luonnos SibA Mel 20:404b on päivätty 31.12.1918, joten sinfonian kypsyttely kesti monta vuotta. Toisaalta tunnetaan käsikirjoitusluonnos SibA Mel 23:628, jossa on otsikkona ”Finale” ja nuottien keskellä ilmaisu ”VI sinf.”. Päiväyksenä on 4.9.1926. Kun sinfoniaa ei tuossa vaiheessa vielä ollut painettu, Melartin on saattanut työstää ideoita vielä vuoden 1924 jälkeenkin. Taskukalenteriinsa Melartin joka tapauksessa merkitsi 19.12.1924 ”Fick <u>symfonin färdig</u>”. ▪ Andrei Rudnevin sovituksessa osasta <i>Andante</i> pianolle 8-kätisesti on päiväys ”Helsingfors 24.11.1941”. Sovituksen mahdollisesta käytöstä keskellä sota-aikaa ei ole löytynyt tietoja. ▪ Kansalliskirjaston kokoelmissa (Coll. 530.61) on Ture Aralle omistettu painetun nuotin kappale. Kannessa on teksti ”Turelle / Tanto belle cose / Erkki / 6/5 1935”. Nide on jossain vaiheessa ollut myös Yleisradion nuotistossa. ▪ Helsingin kaupunginorkesterin nuotistossa on säilynyt painetun partituurin kappale, jonka kannessa on teksti ”Till Leo Funtek / i gammal vänskap / Erkki Melartin / 1935”. ▪ Kuudes on ainoa Melartinin sinfonioista, joka painettiin säveltäjän eläessä. Kyseessä oli ”tanskalais-ten ystävien kaunis kunnianosoitus säveltäjälle hänen 60-vuotispäivänään.” (Marvia 1945, s. 392) Käytännössä Frits Jarl hoiti asiaa kustantajan suuntaan ja valmistelut aloitettiin taskukalenterin merkintöjen mukaan jo marraskuussa 1934, jolloin Melartin lähetytti sinfonian käsikirjoituksen Tanskaan Nanni Jarlille. Melartin sai omat kappaleensa toukokuussa 1935 todeten taskukalenterissaan 4.5.1935 näin: ”Nu kom äntligen 10 ex. av min Symf. VI. Ser snyggt ut.” ▪ Painetun nuotin nimiösivun kääntöpuolella on kuudella kielellä (suomi, ruotsi, saksa, englantia, ranska ja italia) seuraava viesti: ”Symfonia VI kutsutaan usein ’elementtisympfoniaksi’ (maa, vesi, ilma ja tuli). Säveltäjä ei kuitenkaan omasta puolestaan halua symfonialle mitään nimeä erityisesti, koska hän ei itse pidä sitä minään ’ohjelmamusiikkina’.” ▪ Kimmo Korhonen on eritellyt teosta näin: ”Siinä missä viides on Melartinin sinfonioista ehein, siinä 6. sinfonia op. 100 (ilman sävellajimerkintää) (1924) on ehdottomasti mielenkiintoisin. 1920-luvulla suomalaista musiikkia hämmäntäneet uudistusvirtaukset ovat kuuluvilla sen ensiosan musiikissa, joka häilyy modernismin ja romantiikan välimailla. Jo teoksen sameanraskas, sävellajittomasta syvyydestä kumpuava avaus ilmentää laajentunutta tyyliasteikkoa: kuusisävelinen kokosävelsointu säestää sinfonian johtoiheeksi vakiintuvaa käyrätorvien ylöspäin kiipeävää fanfaaria. Melartinin hienoimpiin melodisiin keksintöihin kuuluu ensiosan allegron avaava viuluaihe. Myöhemmissä osissa sinfonia tulee kuitenkin valitettavasti sovinnaisemmaksi.” (Korhonen 1995, s. 33). ▪ Pekka Ervast kuvasi Ruusu-Risti -lehdessä 1925 kuulemaansa kuudennen sinfonian esitystä näin: ”Koska edellisenä päivänä olin kuullut Melartinin kuudennen sinfonian, en voinut olla kertomatta vaikutelmiani siitä. En aio tässä niitä toistaa, se vain olkoon mainittu, että sävellys oli mielestäni todistus Melartinin korkeasta inspiraatiosta, joka ei ollut lähtöisin kolminaismaailmasta, vaan hengen puhtailta ylängöiltä. Se oli niin sanoakseni kosmista inspiraatiota, ja sen tähden sitä saattoi tulkita eri muodoissa, eri avaimilla – kosmogoneettisesti, psykologisesti, musikaalis-esteettisesti jne. kaikupohjan ja äänten langan jäädessä samaksi kaikissa eri tulkinnoissa. Semmoinen inspiraatio on mahdollista vain säveltäjälle, joka samalla on mystikko, ja säveltäjä itse painostikin puheessaan omaa ruusuristiläisyyttään.” PEKKA ELIAS ERVAST (26.12.1875–22.5.1934) oli suomalaisen teosofisen liikkeen keskeisiä toimijoita, joka oli perustamassa Suomen Teosofista Seuraa, Ruusu-Ristiä sekä Yleistä Yhteis-Vapaamuurarijärjestöä Le Droit Humain. Melartin sävelsi hänen 50-vuotispäivänsä kunniaksi kantaa-tin <i>Etsijä</i>, EM042 vuonna 1925. Ervastista elämäkerran kirjoittanut Aimo Mela on esittänyt, että Me-

lartin peri suomalaisten teosofien ”hovisäveltäjän” roolin Oskar Merikannon kuoltua vuonna 1924: ”Merikannon kuoltua professori Erkki Melartin otti tämän tehtävän ja häneltäkin on jäänyt joukko sävellyksiä, jotka ovat laaditut nimenomaan Ervastin innoittamina ja hänen työnsä tarkoituksiin. Samoin Melartinin lukemattomat improvisatiot ovat olleet hetken tunnelmien ja juhlavuuden kohottajina.” (Mela 1956 s. 295)

- Oliko sinfonia nro 6 Melartinin ”ruusuristiläinen” julistus? Tätä mieltä näyttävät ainakin ruusuristiläiset itse tuoreeltaan olleen. Järjestön lehdessä nro 3/1925 oli Pekka Ervastin vaikutelmien lisäksi kaksi erillistä sinfoniaan liittyvää kirjoitusta. Ensimmäisessä Leo Krohn kuvailee runollisesti sinfonian herättämiä vaikutelmia, mutta toisessa Ture Ara (”T. Å”) toteaa suoraan, että ”Melartinin kuudes sinfonia on tietääkseni ensimmäinen Ruusuristiläisestä maailmankatsomuksesta puhkeava sinfooni-nen teos, joten meille voi olla hyödyllistä koettaa lähestyä ja ymmärtää sitä eri näkökulmilta. (...) Melartin on suuri mystikko ja sanoo tässä teoksessaan paljon.” (Ruusu-Risti 3/1925, s. 111-114)
- Melartinia haastateltiin, kun hän oli käymässä Viipurissa johtamassa sävellyksiään marraskuussa 1932: ”Koska kuudes sinfonia on valmistunut? – Seitsemän vuotta sitten. Se on minulle itsellenikin tavallaan jo kuin uusi sävellys. – Onko se atonaalinen, koska sävellajia ei ole erikseen mainittu? – Ei atonaalisuus ole siinä mitenkään määräävänä aineksena. Päinvastoin voi joka osassa havaita jonkin sävellajin, johon se keskittyy. Ensimmäinen osa pyörii C-sävelen ympärillä, toinen on ehkä ciss-molli, kolmas D-duurivoittoinen ja sinfonia päättyy kirkkaaseen Ess-duuriin. – Pohjautuuko sinfonia mitenkään ohjelmalliseen ajatukseen? – Mitään konkreettista en ole kuvitellut sitä säveltäessäni. Mitä siinä tapahtuu, niin se tapahtuu puhtaasti musiikillisesti, jos jotain kiinteitä käsitteitä tahtoisi käyttää sinfoniasta puhuessaan, niin voisi sanoa, että siinä ovat musikaalisina elementteinä maa, vesi, ilma ja tuli, jotka ehkä joskus väikkyivät mielikuvituksessanikin teoksen syntyessä, mutta kuitenkin en sanan varsinaisessa merkityksessä ulkonaisesti näitä kuvaa. Sinfonia rakentuu kahdelle teemalle, jotka kulkevat läpi koko teoksen, kirkastuen viimeisessä osan tulella.” (Karjala 11.11.1932)
- CARL FREDERIK (FRITS) JARL (1.8.1872–25.1.1951) oli tanskalainen teollisuusjohtaja ja Melartinin läheinen luotettu ja ystävä. SOPHIE (NANNI) JARL (8.3.1895–31.10.1970) oli Frits Jarlin puoliso.
- ANDREI DMITRIJEVIČ RUDNEV (1.3.1878–31.7.1958) oli venäläissyntyinen suomalainen kielitieteilijä, pianisti ja musiikkipedagogi, joka oli erikoistunut tekemään pianosovituksia orkesteriteoksista.
- CARL HENRIK LORENZ TURE ARA (vuoteen 1928 Åberg, 29.1.1903–29.7.1979) oli suomalainen laulaja, näyttelijä ja laulupedagogi, jonka Melartin otti jo nuorena asumaan taloonsa Pukinmäkeen. Melartin toimi Aran tukijana ja teosofisena mentorina kuolemaansa asti.

Partita in modo antico, op. 101

Svit i gammal stil

Piano

1. Preludio *Vivace* 2. Aria *Andante* 3. Courante *Allegro* 4. Menuetto *Moderato grazioso* 5. Giga *Allegro vivace*

Sävelletty 1917 tai aikaisemmin

Omistus "Till Fröken Ingeborg Hymander", "Till K. Th. Hällström", "Till Fröken Toni Leontjeff", "Till Fru Anna Snellman-Kaila", "Till Fröken Olga Tawaststjerna"

Käsikirjoitus SibA Mel 17:229; SibA Mel 24:880 (luonnos osaan nro 2)

Ensiesitys 11.3.1929 – Ernst Linko

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Jokainen osista on alun perin omistettu eri henkilölle, mutta omistukset on viivattu yli. Syytä omistusten perumiseen ei tiedetä. Kaikki muut paitsi Anna Snellman-Kaila liittyvät jollain lailla Helsingin musiikkiopistoon.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* sarjan sävellajiksi on merkitty e-molli.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 11.10.1917 ja Melartin kuittasi sarjasta 1500 markan (1860 €) palkkion, mutta tietoja painattamisesta ei ole löytynyt. Kustannussopimukseen on lisätty kustantaja Lindgrenin numero "46", mutta sellaista ei ole käytetty julkaisuissa, minkä lisäksi se olisi ajankoh-taan nähden aivan liian pieni numero. Todennäköisesti Lindgren on lykännyt julkaisua sota-ajan takia ja kun yhtiö sulautui Westerlundin 1919, julkaisemista ei enää pidetty mielekkäänä.
- Teoksen ensimmäisestä julkisesta esityksestä 11.3.1929 kertoneissa arvioissa esiintyy virheellinen opusnumero 121.
- Todennäköisesti tämän sarjan alkumuotona on ollut *Suite I*, EM221, jota Melartin sävelsi vuosina 1892-1893. Osan *Preludio* käsikirjoituksessa on otsikko "Svit i gammal stil" viivattu yli ja korvattu myöhemmin tehdyllä lyijykynämerkinnällä "Partita in modo antico". Opusnumero on merkitty jokai-sen osan käsikirjoitukseen. Sarjoja ei ole toistaiseksi vertaillen tutkittu. Osa 2, Aria, on pianosovitus Melartinin urkusävellyksestä *Kalle Hällströmin haudalla*, EM618B.
- ERNST FREDRIK LINKO (vuoteen 1906 Lindroth, 14.7.1889–28.1.1960) oli suomalainen pianisti ja säveltäjä, joka toimi Melartinin jälkeen Helsingin musiikkiopiston ja Sibelius-Akatemian rehtorina 1936-1959.
- OLGA SELMA MARIA TAVASTSTJERNA (25.5.1858 – 4.3.1939) oli Helsingin musiikkiopiston talou-denhoitaja vuosina 1890-1933. ANNA LOVISA SNELLMAN-KAILA (18.5.1884 – 5.4.1962) oli suoma-lainen taidemaalari.

Lyydinen sarja, op. 102

Lyydinen sarja, op. 102

Lydische Suite

Kamariorkesteri (2122 2200 13 1, pno, str)

1. Andantino 2. Allegretto grazioso 3. Marcia (Allegro) 4. Andantino 5. Moderato ed espresso 6. Andante

Sävelletty 1935?

Käsikirjoitus KK Coll. 790:86 (aiemmin Yle YN2982)

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Sarjan pohjana on musiikki, jonka Melartin sävelsi Jalmari Hahlin vuonna 1915 ilmestyneeseen näytelmään *Kandaules*, EM404.
- Melartin kokosi orkesterisarjan ilmeisesti maaliskuussa 1935, sillä taskukalenterissa on 16.3.1935 merkintä ”Blev nästan färdigt med ’Lyydinen sarja’, 6 delar.” Tempomerkintöjen perusteella sarja koostuu kahdeksanosaisen näyttämömusiikin osista 4, 6, 3, 5, 7 ja 1, joita Melartin on jonkin verran lyhentänyt ja järjestänyt uudella tavalla.
- Partituuri on Melartinin ex libriksellä varustettu ja puhtaaksikirjoitettu versio, jossa ei ole korjauksia. Kuudennen osan yläreunassa on viittaus vuonna 1925 nimellä *Preludi* julkaistuun pianosovitukseen: ”B. Prelude N:o 5871 / Suomen Musiikkilehti”. Tämän sovituksen osalta katso tarkemmin näytelmämusiikin kohdalta (EM404).
- Radio-orkesteri esitti sarjaa vuoteen 1977 mennessä 31 kertaa. (Maasalo 1980, s. 258)
- JALMARI HAHN (aiemmin Filip Hjalmar, 13.6.1869–17.8.1929) oli suomalainen kirjailija, opettaja ja suomentaja.

Sju små julsånger, op. 103

7 små julsånger – 7 pientä joululaulua – Sju små julsånger – Seitsemän pientä joululaulua

Till Betlehem, op. 103, nro 1

Till Betlehem mitt hjärta i stilla pilgrimsfärd – Betlehemiin (Nään Betlehemin tähden, yö hiljaa hämärtää)

Unisonokuoro ja piano tai harmoni

Enkelt, likt en andlig folkvisa – Yksinkertaisesti, hengellisen kansanlaulun tapaan

Sävelletty	1918 tai aikaisemmin
Teksti	Hans Adolph Brorson, ruotsinkielinen käännös Johan Michael Lindblad, suomennos Jussi Snellman
Omistus	“Fröken Anna Forstén tillegnade”
Käsikirjoitus	SibA Mel 18:287b
Ensijulkaisu	Westerlund <i>7 små julsånger – 7 pientä Joululaulua Op. 103</i> 1919 REW385
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Des-duuri. ▪ Opuksen kolme ensimmäistä laulua kattava kustannussopimus Lindgrenin kanssa on allekirjoitettu 5.6.1918 ja tässä yhteydessä Melartin kuittasi 900 markan palkkion (374 €). Vajaa puoli vuotta myöhemmin 5.11.1918 Melartin teki koko opuksesta uuden sopimuksen kustantaja Westerlundin kanssa. Melartinin palkkio oli nyt 1000 markkaa (415 €). ▪ ANNA MATILDA BERNHARDINA FORSTÉN (19.10.1846–3.11.1926) oli suomalainen laulunopettaja, joka toimi aktiivisesti Viipurissa 1880-luvun lopulla. ▪ Tekstin tekijästä on painetussa nuotissa vain nimikirjaimet ”J. M. L.” HANS ADOLPH BRORSON (20.6.1694–3.6.1764) oli tanskalainen virsirunoilija, joka kirjoitti tekstin <i>Mit Hjerte altid vanker</i> vuonna 1732. Johan Michaël Lindblad (15.5.1817–14.12.1893) oli ruotsalainen pappi, joka käänsi Brorsonin tekstin vuonna 1848.

Ende Sonen stiger neder, op. 103, nro 2

Poika Isän ainokainen

Unisonokuoro ja piano tai harmoni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1918 tai aikaisemmin
Teksti	P. W.-I., suomennos Jussi Snellman
Käsikirjoitus	SibA Mel 18:287b
Ensijulkaisu	Westerlund <i>7 små julsånger – 7 pientä Joululaulua Op. 103</i> 1919 REW385
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Es-duuri. ▪ Teksti on peräisin ruotsalaisesta hengellisten laulujen kokoelmasta <i>Hemlandssånger</i> (1892), mutta sen kirjoittajaa ”P. W.-I.” ei ole pystytty tunnistamaan. Monissa lähteissä se on myös anonyymi raamatullinen teksti.

Du strålande Betlehemsstjärna, op. 103, nro 3

Yön keskellä tähtönen loisti

Unisonokuoro ja piano tai harmoni

Rörligt – Liikkuvasti

Sävelletty	1918 tai aikaisemmin
Teksti	Alkuperäisen tekstin tekijää ei tiedetä, suomennos Jussi Snellman
Käsikirjoitus	SibA Mel 18:287b
Ensijulkaisu	Westerlund <i>7 små julsånger – 7 pientä Joululaulua Op. 103</i> 1919 REW385
Lisäjulkaisu	<i>Nuottivirsikirja</i> (1926); <i>In dulci jubilo</i> 1967; <i>Suomalainen joulu</i> 2006 Lapsikuoro: <i>Lapsikuorojen sävelhartaust</i> 1 1957 Lauluääni: <i>Koulujen laulukirja</i> 1927 Lauluääni ja jousiorkesteri: <i>24 suomalaista joululaulua</i> 1998; orkesterin äänilehdet M-042-08212-6
Sovitukset	Lapsikuoro (L. J. G. Strähle) Lauluääni (Erkki Melartin?) Lauluääni ja jousiorkesteri (Ilkka Kuusisto)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri.

I Betlehem lyste en stjärna, op. 103, nro 4

Jo paistavi tähtönen Betlehemin

Unisonokuoro ja piano tai harmoni

Moderato

Sävelletty	1918 tai aikaisemmin
Teksti	M. N., suomennos Jussi Snellman
Käsikirjoitus	SibA Mel 18:287b
Ensijulkaisu	Westerlund <i>7 små julsånger – 7 pientä Joululaulua Op. 103</i> 1919 REW385
Lisäjulkaisu	<i>Nuottivirsikirja</i> 1926; <i>Koulujen laulukirja</i> 1927 (yksiääninen); <i>Suuri joululaulukirja</i> (1982)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty C-duuri. ▪ Tekstin tekijää ei ole kyetty varmuudella selvittämään. ”M. N.” saattaisi kuitenkin olla MIKAEL NYBERG (7.2.1871–11.1.1940), joka oli suomalainen säveltäjä ja runoilija.

Se natten flyr, op. 103, nro 5

Se natten flyr för dagens fröjd – Kas yössä kirkkaus leimuaa

Sekakuoro

Friskt – Raikkaasti

Sävelletty	1918 tai aikaisemmin
Teksti	Johan Olof Wallin, suomennos Jussi Snellman
Käsikirjoitus	SibA Mel 18:287b
Ensijulkaisu	Westerlund <i>7 små julsånger – 7 pientä Joululaulua Op. 103</i> 1919 REW385
Lisäjulkaisu	<i>Nuottivirsikirja</i> (1926)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty As-duuri. ▪ JOHAN OLOF WALLIN (15.10.1779–30.6.1830) oli ruotsalainen arkkipiispa ja runoilija.

Himmelens Herre har kommit till jorden, op. 103, nro 6

Taivasten Herran nyt maan syli sulkee

Sekakuoro

Kraftigt – Voimakkaasti

Sävelletty 1918 tai aikaisemmin

Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä, suomennos Jussi Snellman

Käsikirjoitus SibA Mel 18:287b

Ensijulkaisu Westerlund *7 små julsånger – 7 pientä Joululaulua Op. 103* 1919 REW385

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty A-duuri.
- Painetussa nuotissa on merkintä, jonka mukaan teksti on julkaisusta ”*Dillness sangbok*”. Tämän nimistä julkaisua ei ole löytynyt.

Jag vet ett namn, op. 103, nro 7

Jag vet ett namn så dyrt och kärt – Mä tunnen nimen rakkahan niin täynnä elämää

Sekakuoro

Moderato

Sävelletty 1918 tai aikaisemmin

Teksti Frederick Whitfield, ruotsinkielinen käännös Lina Sandell-Berg, suomennos Jussi Snellman

Käsikirjoitus SibA Mel 18:287b

Ensijulkaisu Westerlund *7 små julsånger – 7 pientä Joululaulua Op. 103* 1919 REW385

Lisäjulkaisu *Nuottivirsikirja* (1926)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty E-duuri.
- Tekstin tekijästä on painetussa nuotissa vain nimikirjaimet ”J. M. L.” eli Johan Michaël Lindblad kuten laulussa nro 1. Ilmeisesti alkutekstin tekijä on kuitenkin FREDERICK WHITFIELD (1829–1904), irlantilainen pappi, kirjailija ja runoilija, jonka tekstin ruotsalainen virsirunoilija LINA SANDELL-BERG (3.10.1832–27.7.1903) käänsi vuonna 1862.

Skuggspel, op. 104

Lantlig dans, op. 104, nro 1

Piano
Allegretto pastorale

Sävelletty	1919 tai aikaisemmin
Omistus	“Till Fru Nanni Jarl” (koko opus)
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Hansen <i>Skuggspel – 7 stycken för piano Op. 104</i> 1920 No1998, 17240
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty a-molli. ▪ Melartinin teosluettelossa on sarjalla ollut alun perin opusnumero 114. Myöhemmin opukset 104 ja 114 vaihtoivat paikkaa. ▪ Opuksen käsikirjoitus on säilyneen kortin (6.9.1919) mukaan ollut kustantaja Wilhelm Hansenilla jo syksyllä 1919, vaikka nuottiin on merkitty c-vuodeksi 1920. Tähän perustuu myös ajoitusarvio.

Ballatella, op. 104, nro 2

Piano
Andantino quasi moderato

Sävelletty	1919 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Hansen <i>Skuggspel – 7 stycken för piano Op. 104</i> 1920 No1998, 17240
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty g-molli.

En hemlighet, op. 104, nro 3

Piano
Andante rubato

Sävelletty	1919 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Hansen <i>Skuggspel – 7 stycken för piano Op. 104</i> 1920 No1998, 17240
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Es-duuri.

Piccola Sarabanda, op. 104, nro 4

Piano
Quasi Andantino

Sävelletty	27.3.1918 – 7.7.1919
Käsikirjoitus	SibA Mel 19:340
Ensijulkaisu	Hansen <i>Skuggspel – 7 stycken för piano Op. 104</i> 1920 No1998, 17240
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty f-molli. ▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 19:340 on päiväys 27.3.1918 – 7.7.1919.

Tempeldans, op. 104, nro 5

Piano

Maestoso ed Andante

Sävelletty 1919 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Hansen *Skuggspel – 7 stycken för piano Op. 104* 1920 No1998, 17240

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty A-duuri.

Irrbloss, op. 104, nro 6

Piano

Vivace

Sävelletty 1919 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 26:1105

Ensijulkaisu Hansen *Skuggspel – 7 stycken för piano Op. 104* 1920 No1998, 17240

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Farväl, op. 104, nro 7

Piano

Andantino semplice

Sävelletty 1919 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KK Coll. 530.56

Ensijulkaisu Hansen *Skuggspel – 7 stycken för piano Op. 104* 1920 No1998, 17240

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty A-duuri.

Fyra Tagore-sånger, op. 105

Fyra sånger till text av Tagore – Vier Tagore-Lieder

Skyar, op. 105, nro 1

Skyar hopas på skyar, och det mörknar – Wolken (Wolken haufen auf Wolken sich)

Lauluääni, piano ja viulu ad. lib.
Tempo rubato

- Sävelletty** Kesäkuu 1914
- Teksti** Rabindranath Tagore, saksankielinen käännös Marie-Luise Gothein (*Hohe Lieder – Gitanjali* 1914), ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
- Käsikirjoitus** KK Ms Mus 163:7; KK Ms Mus 168; KB MA ms 4925 (lauluääni ja piano); SibA Mel 16:194 (lauluääni ja viulu); SibA Mel 23:526
- Ensijulkaisu** Hansen *Skyar – Wolken Op. 105 Nr 1* 1925 Nro 2428, 18531
- Lisätietoja**
- Käsikirjoituksessa KK Ms Mus 163:7 on oikea opusnumero lyijykynällä merkittynä. Saksankielinen teksti on tässä vaiheessa ensisijainen.
 - Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:526 on päiväys 7.6.1914. Taskukalenteriinsa Melartin kirjasi asian samana päivänä näin: ”Komp. en av Tagores dikter ’Wolken’” ja 13.6.1914 vielä ”Lagat färdig Tagores ’Wolken’”.
 - Ensipainoksen kansilehdellä ei ole mainittu opuksen otsikkoa, ainoastaan nimiösivulla.
 - Vahvistamattoman tiedon mukaan ARMI KLEMETTI (os. Hämäläinen, 12.4.1885–11.11.1979) olisi tehnyt kolmesta ensimmäisestä Tagore-laulusta suomenkieliset käännökset (Pilvet – Sydäntemme satu – Tuska).
 - Kansalliskirjaston kokoelmissa (Ms Mus 168:2) säilytettävissä painetun julkaisun oikolukuvedoksissa on teoksen opusnumerona 104a (copyright-vuosi 1924, osat 3 ja 4).
 - Opuksen laulujen syntyvaiheet ovat pääosin selvittämättä, samoin syyt siihen, että yksi lauluista julkaistiin kaksi vuotta muita ennen. Kustannussopimus Westerlundin kanssa kaikista neljästä laulusta (ja kahdesta opuksen 106 ensimmäisestä laulusta) allekirjoitettiin joka tapauksessa jo 10.6.1918 eli kaikkien laulujen julkaiseminen lykkääntyi vuosilla samalla kun kustantajaksi vaihtui Hansen. Melartinille maksettiin neljästä laulusta 1200 markkaa (498 €).
 - Melartinin teosluettelossa opuksen otsikko on saksankielisenä ”Vier Tagore-Lieder”.
 - Melartin kirjoitti Helmi Krohnille 8.7.1914 (KK Coll. 530.24) seuraavasti: ”Tuhannet kiitokset Tagore-käännöksestäsi, jonka nyt samalla lähetän takaisin. Se on kaikin puolin kaunis ja hyvä, ja hauskaa olisi jos saisist kustantajan ja kääntäisit kaikki. Sellaisia kirjoja tarvitaan nykyään.”
 - RABINDRANATH TAGORE (7.5.1861 – 7.8.1941) oli intialainen kirjailija, filosofi ja muusikko. Melartinin sävelittämät tekstit perustuvat kaikki Tagoren omiin englanninkielisiin proosakäännöksiin alkuaan bengalinkielisistä runoista. Laulun *Skyar* alkuperäinen teksti ”Clouds heap upon clouds and it darkens” on kokoelmasta *Gitanjali: Song offerings* (1912).
 - MARIE-LUISE GOTHEIN (12.9.1863–24.12.1931) oli saksalainen tutkija ja kirjailija.

Sagan om vårt hjärta, op. 105, nro 2

Hand slutes i hand – Das Märchen uns’rer Liebe (Hand ruhet in Hand)

Lauluääni, piano ja viulu ad. lib.
Andante

- Sävelletty** Helmikuu 1918
- Teksti** Rabindranath Tagore, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä, saksankielinen käännös Maria Beaurain
- Käsikirjoitus** KK Ms Mus 163:7; KB MA ms 4925; SibA Mel 16:194 (lauluääni ja viulu); SibA Mel 20:406
- Ensijulkaisu** Hansen *Sagan om vårt hjärta Op. 105 No. 2* 1923 Nro2280, 17951
- Lisätietoja**
- Käsikirjoituksessa on päiväys ”6.2.1918” ja oikea opusnumero lyijykynällä lisättynä. Myös Maria Beurainin saksankielisen käännöksen käsikirjoitus on säilynyt. Käsikirjoituksessa SibA Mel 20:406 on päiväys ”3.2.18 Bxb” ja tempomerkintänä ”Andantino”.
 - Erna Gräsbeck lauloi laulun saksankielisenä versiona (*Die Geschichte unserer Herzen*) Berliinissä 9.11.1923, säestäjänä Melartin ja viulisti M. Van den Bergh.

- Opusta tutkinut Ilmo Ranta on esittänyt 10.2.2015 arvion, että ruotsinkielinen käännös on tehty KRISTIAN IMMANUEL ANDERBERGIN (21.6.1881–16.11.1955) käännöksen (*Örtagårdsmästaren*, Nordstedts 1914) pohjalta, mutta ei sanasta sanaan sitä noudattaen. Ranta arvelee, että Melartin itse on voinut tehdä käännösversion, mutta dokumentteja tästä ei ole löytynyt. Laulun *Smärtan* käännös on samanlainen tapaus. Tagoren alkuperäinen teksti ”Hands cling to hands and eyes linger on eyes” on runo nro 16 kokoelmassa *The Gardener* (1913).
- MARIA BEURAIN (os. Collan, 2.3.1869–18.9.1937) oli suomalainen pianisti.

Smärtan, op. 105, nro 3

O värld, jag har plockat – Der Schmerz (O Welt, geplückt hab’ ich)

Lauluääni, piano ja viulu ad. lib.
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	20.5.1918
Teksti	Rabindranath Tagore, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä, saksankielinen käännös Maria Beurain
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:7, KK Ms Mus 168; KB MA ms 4925
Ensijulkaisu	Hansen <i>Smärtan (Der Schmerz) Op. 105 No. 3</i> 1925, Nro 2429, 18532
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on opusnumeroksi lisätty lyijykynällä ”op 104a No 3”, kun se sittemmin on ollut opus 105. Nuotinnoksen lopussa on päiväys ”Boxbacka 20.5.18”. Myös Maria Beurainin saksankielisen käännöksen käsikirjoitus on säilynyt. ▪ Tagoren teksti ”I plucked your flower, O world!” on runo nro 57 kokoelmassa <i>The Gardener</i> (1913).

Sinä päivänä, op. 105, nro 4

Sinä päivänä, jolloin kuolemma – Allvarsdagen (På den allvarsdagen) – Der ernste Tag (An dem ernsten Tag)

Lauluääni, piano ja viulu ad. lib.
Andantino

Sävelletty	Syyskuu 1914
Teksti	Rabindranath Tagore, suomennos Helmi Krohn, saksankielinen käännös Maria Beurain, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Omistus	”Signe Liljequistille omistettu”
Ensiesitys	4.10.1917 – Erna Gräsbeck ja Erkki Melartin sekä Arvo Hannikainen (viulu)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:7; SibM Smp6458; KB MA ms 4925; SibA Mel 25:1088 (luonnos)
Ensijulkaisu	Hansen <i>Sinä Päivänä Op. 105 No 4</i> 1925, Nro 2430, 18533
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa SibA Mel 25:1088 on päiväys 6.9.1914. Samana päivä Melartin merkitsi taskukalenteriinsa ”Komponerade en sång av Tagore (Helmis övers.) på kvällen.” ▪ Kustantajalle tarkoitettussa käsikirjoituksessa KK Ms Mus 163:7 on opusnumeromerkintä ”op. 104a No 4”, joka on tehty jälkikäteen kuten myös ruotsinkielinen käännösteksti. Maria Beurainin saksankielisen käännöksen käsikirjoitus on säilynyt nuottikäsikirjoituksen yhteydessä, itse nuottikäsikirjoituksessa sitä ei ole. Käsikirjoitus Smp6458 on omistuksen kohteelle lähetetty lahjakappale, joka on saatu museon kokoelmiin vuonna 1960. ▪ Melartin kuvaa laulun syntyä kirjeessään Helmi Krohnille 25.8.1914: ”Jo minä olen tehnyt skitsin lauluun ’Sinä päivänä, jolloin kuolema’ – sinun Tagore-käännökseesi. Pelkään vaan, että siitä ehkä tulee hieman liian vaikea. Ylipäänsä on Tagore sellainen, että ne tekstit pakosta vievät vaikeisiin lauluuotoihin, sillä niiden vapaa rytmi ja tavallisuudesta poikkeava sisällös vaativat vastaavaa myöskin musikaalisesti. Mutta ehkä ei haittaa, jos joku on hiukan kovempi pähkinä purtavana. Vai kuinka? Jos tahdot kernaammin helpompaa, niin voin ehkä antaa pari pientä virttä (psalmia). Olen niitä näinä päivinä tehnyt muutamia. Tosin vaan yhden suomalaiseseen tekstiin, mutta pianhan sen saisi käännetyksi.” (Siteerattu Krohn 1945, s. 108) ▪ Laulun alkuperäinen teksti ”On the day when death will knock at thy door” on runo nro 90 kokoelmassa <i>Gitanjali: Song offerings</i> (1912).

Sånghälsning, op. 106, nro 1

Toner, trängen ljust och stilla – Soios soitto (Soios soitto, vieri virsi)

Lauluääni, piano ja viulu (ad lib.)
[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** Marraskuu 1917
Teksti Georg Mellin, suomennos Jussi Snellman
Omistus ”Till Ilta Ekroos”
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; SibA Mel 20:420
Ensijulkaisu Westerlund *Sånghälsning* 1919 REW342
Lisätietoja
- Käsikirjoituksessa KK Ms Mus 163:3 on otsikkona ”Den 17. november 1917 / Till Ilta Ekroos / (Georg Mellin) / Soios soitto”. Varsinainen nimi ja runoilija on viivattu yli lyijykynällä ja korvattu otsikolla ”Sånghälsning / (G. Mellin)”. Painetussa nuotissa omistusta ei ole. Luonnoksessa SibA Mel 20:420 on otsikkona ”Till Ilta Ekroos på hennes 70 årsdag 7.11.1917”.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Es-duuri.
 - Opuksen 106 lauluja ei ole koskaan julkaistu yhdessä tai yhteisellä kannella. Opuksen viides laulu on lisätty myöhemmin, alkujaan kyseessä on ollut neljän laulun opus (”Fyra sånger”).
 - Kustannussopimus allekirjoitettiin 10.10.1918. Melartin palkkio oli 300 markkaa (125 €).

Wiegenlied bei Mondschein zu singen, op. 106, nro 2

So schlafe nun, du kleine – Vaggvisa i månskenet (Så slumra då, du lilla)

Lauluääni, piano ja viulu (ad lib.)
Quasi allegretto

- Sävelletty** Huhtikuu 1918
Teksti Matthias Claudius, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; SibA Mel 16:134b (luonnos)
Ensijulkaisu Westerlund *Wiegenlied bei Mondschein zu singen* 1919 REW343
Lisätietoja
- Luonnoksessa SibA Mel 16:134b on päiväys 2.4.1918.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty A-duuri.
 - Kustannussopimus allekirjoitettiin 10.10.1918. Melartin palkkio oli 300 markkaa (125 €).
 - MATTHIAS CLAUDIUS (15.8.1740–21.1.1815) oli saksalainen runoilija ja lehtimies, joka käytti toisinaan myös pseudonyymiä Asmus.

Liedchen, op. 106, nro 3

Es muss ein wunderbares sein – En visa (Hur ljust och underbart det band) ur ”Amaranth” – Laulelma ”Amaranthista”
(Kun sielu sielun rakkain on)

Lauluääni ja piano
Andante semplice e poco rubato

- Sävelletty** Kesäkuu 1920
Teksti Oskar von Redwitz, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg, suomennos Jussi Snellman
Omistus ”An Ester Ståhlberg”
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3 (kaksi erilaista); SibA Mel 20:396 (luonnos)
Ensijulkaisu Westerlund *Liedchen aus ”Amaranth”* 1923 REW478
Lisätietoja
- Luonnoksessa SibA Mel 20:396 on päiväys 1.6.1920.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
 - Kustannussopimus on allekirjoitettu 2.7.1920. Melartinin palkkio oli 400 markkaa (136 €).
 - Ester Hällström avioitui presidentti Ståhlbergin kanssa kesällä 1920 ja tämä laulu omistuksineen lienee osa hääonnitteluja.
 - OSKAR FREIHERR VON REDWITZ (28.6.1823 – 6.7.1891) oli saksalainen runoilija.

Hymn, op. 106, nro 4

Helig är vänskapen – Hymn till vänskapen – Ystävyiden ylistys (Ystävä, liittomme ylhäisen tähden)

Lauluääni ja piano tai harppu
Andantino nobile

Sävelletty	1920
Teksti	Selma Kajanus, vapaa suomennos Jussi Snellman
Omistus	”Till fröken Selma Kajanus”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:3 (kaksi erilaista, toinen ei Melartinin käsialaa); SibM SmP6441; SibA Mel 24:750 (luonnos)
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Hymn</i> 1923 REW479
Lisätietoja	▪ Melartin näyttää säveltäneen Selma Kajanuksen runon ”Hymn till vänskapen”, joka kuitenkin julkaisua varten on otsikoitu lyhyesti ”Hymn”. Sekä käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:750, jossa on päiväys 27.1.1920, että Sibeliuksen käsikirjoituksessa laululla on pidempi nimi, vasta kustantajalle menneessä versiossa (KK Ms Mus 163:3) se on muuttunut. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Es-duuri. ▪ Kustannussopimus on päivätty 2.7.1920. Melartinin palkkio oli 400 markkaa (136 €). ▪ Laulu julkaistiin poikkeuksellisesti yhteisellä kannella opuksen 99 numeroiden 1, 4 ja 6 kanssa. ▪ SELMA KAJANUS (8.2.1860–19.7.1935) oli suomalainen pianisti ja soitonopettaja, säveltäjä ja kapellimestari Robert Kajanuksen sisar.

Schlummerliedchen, op. 106, nro 5

Entchen so sach über's Bächlein schwimmen – Slummervisa (Änder så lätt över bäcken simma) – Sorsat ne rantojen kaisloissa uivat

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1920
Teksti	Emanuel von Bodman, vapaa ruotsinkielinen käännös Rafael Linqvist
Käsikirjoitus	KB MA ms 4926; KK Ms Mus 163:7; SibA Mel 24:706 (luonnos)
Ensijulkaisu	Hansen <i>Slummervisa Op. 106 No. 5</i> 1923, Nro 2281, 17952
Lisätietoja	▪ Ajoitusarvio perustuu käsikirjoitusluonnoksessa olevaan päiväykseen 18.9.1920. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty E-duuri. ▪ Painetun nuotin oikolukuvedoksessa (KK Ms Mus 168:2) on päiväys 15.9.1922, ja copyright-vuosi on 1922 (painetussa nuotissa 1923). ▪ JOHANN FRANZ IMMANUEL AUGUST HEINRICH FREIHERR VON UND ZU BODMAN (käytti lyhyttä muotoa Emanuel von Bodman, 23.1.1874–21.5.1946) oli saksalainen kirjailija ja runoilija.

6 Sange, op. 107

Sex sänger – Seks sange

Al denne sorte himmel, op. 107, nro 1

Fred (All denna mörka himmel)

Mezzosopraano ja piano

Allegro, poco rubato

Sävelletty	Maaliskuu 1897/1918
Teksti	Vilhelm Krag (<i>Nye Digte</i> 1897), ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Omistus	Signe Liljequist
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.56, KK Ms Mus 168:5
Ensiesitys	26.4.1897 – Abraham Ojanperä ja Ingeborg Hymander – Helsingin musiikkiopiston oppilasnäytteissä
Ensijulkaisu	Hansen <i>6 Sange Op. 107 No. 1</i> 1920 Nro 2006a, 17230a
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksen lopussa on päiväys ”Helsingfors, mars 1897. / Strødam, juni 1918”. Melartin näyttää säveltäneen ruotsinkielisen version todellakin jo vuonna 1897, sillä myös toisessa käsikirjoituksessa on päiväys ”mars 97”. ▪ Käsikirjoituksen mukaan Melartin on tarkoittanut laulun mezzosopraanolle, ja ainakin harkinnut myös orkesterisäestyksistä versiota. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty e-molli. ▪ Säilyneen kortin mukaan kustantaja Wilhelm Hansen varmisteli 6.9.1919, että Melartinin tarkoitus on ollut antaa opusnumero 107 näille lauluille, joista oletettavasti aikaisemmin on ollut puhetta ilman opusnumeroa. ▪ Nimetön kriitikko, todennäköisesti Karl Flodin, arvioi laulun tuoreeltaan: ”Toinen laulu, niinkään hra Melartinin tekemä, on sävelletty Wilhelm Kragin sanoihin All denna mörka himmel. Nämä sanat ovat edellisiä vielä synkemmät, epätoivon ja mielisairauden rajalla. Tässä sävellyksessä oli herra M. ottanut suorittaakseen vielä vaikeampaa tehtävää kuin edellisessä laulussa. Sanottakoon heti, että tämä sävellys monessa suhteessa on intressantti ja arvokas. Pääpaino mielestämme ei ole pantava lauluääneen, vaan pikemmin sävellykseen, joka oli värikäs ja kuvaava. Mutta nuori säveltäjä ei ole kyetty läpeensä yhtä onnistuneesti työtään tekemään. Erittäin vaikuttavien osien välillä löytyy mitättömiä, mielestämme hiukan naiivin triviaalisia kohtia. (...) Mutta joskin laulussa on vähäpätöisempiä kohtia, sisälsi se niin paljon hyvää, niin oivallista tunnelmakuvausta, että sitä mielihyvällä kuunteli. (...) Yleisö osoitti vilkkainta suosiota nuorelle säveltäjälle.” (Uusi Suometar 27.4.1897) ▪ Laulun teksti julkaistiin vuonna 1897 kokoelmassa <i>Nye Digte II</i> osassa kokonaisuudessa <i>Sange om natten</i>.

Den lyse Nat, op. 107, nro 2

Det er igen den fine, lyse nat

Lauluääni ja piano

Andantino rubato

Sävelletty	Charlottenlund kesä-heinäkuu 1919
Teksti	Hans Hartvig Seedorff
Omistus	”Karin Branzell tillegnad”
Käsikirjoitus	SibM Smp6430; SibA Mel 24:826b
Ensijulkaisu	Hansen <i>6 Sange Op. 107 No. 2</i> 1920 Nro 2006b, 17230b
Lisätietoja	▪ Sibelius-museon käsikirjoitus on kustantajalle toimitettu kappale, jonka museolle on lahjoittanut vuonna 1949 E. Wallin. Opusnumero on lisätty vasta kustantamossa, joten Melartin näyttää sen osalta jättäneen päätöksen Hansenin harkintaan. Luonnoksessa SibA Mel 24:826b on päiväys ”30/6 - 1/7 19 / Charlottenlund”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty g-molli. ▪ HANS HARTVIG SEEDORFF PEDERSEN (12.8.1892–19.1.1986) oli tanskalainen runoilija. ▪ KARIN BRANZELL (21.9.1891–15.12.1974) oli ruotsalainen oopperalaulaja.

Pääskyselle, op. 107, nro 3

Et silloin, pieni pääsky, sä laula riemuiten – Til Svalen (Du synger ej, o svale)

Lauluääni ja piano

Andante semplice / Hitaasti ja yksinkertaisesti

Sävelletty	Ragusa kesäkuu 1910
Teksti	Jooseppi Mustakallio, tanskankielinen käännös Hans Hartvig Seedorff
Omistus	“Signe Liljequist tillegnad”
Käsikirjoitus	SibA Mel 26:1104b; SibA Mel 23:671
Ensijulkaisu	<i>Pääskysen joulukontti 1910</i> 1910
Lisäjulkaisu	Hansen 6 <i>Sange Op. 107 No. 3</i> 1920 Nro 2006c, 17230c
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus SibA Mel 26:1104b on kustantaja Hansenille tarkoitettu siisti versio, joka on löytynyt laulaja Aune Antin jäämistöstä. Käsikirjoituksessa on kustantajan lyijykynällä tekemiä merkintöjä. Luonnoksessa SibA Mel 23:671 on päiväys ”Ragusa (Dalmatia) 2.6.1910”. Tämä oli toinen kerta, kun Melartin tarttui Mustakallion tekstiin. Ensimmäisen kerran hän sävelitti runon jo vuonna 1892. Tämä versio on luettelossa numerolla EM512. ▪ Ragusa on historiallinen nimi Dubrovnikin kaupungille Dalmatian rannikolla Kroatiaassa. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty h-molli. ▪ JOOSEPPI MUSTAKALLIO (alun perin Schwartzberg, 18.7.1857–20.4.1923) oli suomalainen runoilija, sanoittaja ja pappi.

Vinternat, op. 107, nro 4

Af vinternatten favnet

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty	1919
Teksti	P. A. Rosenberg
Omistus	“Til Vilh[elm] Felsen”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Ensijulkaisu	Hansen 6 <i>Sange Op. 107 No. 4</i> 1920 Nro 2006d, 17230d
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys 7.8.1919, mutta ei signeerausta. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty f-molli. ▪ PETER ANDREAS PLUM ROSENBERG (28.7.1858–17.5.1935) oli tanskalainen kirjailija. ▪ Omistuksen kohteesta henkilöllisyyttä ei ole kyetty selvittämään.

Ak, du birketræ, op. 107, nro 5

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty	1920 tai aikaisemmin
Teksti	Thor Lange
Omistus	Erna Gräsbeck
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Hansen 6 <i>Sange Op. 107 No. 5</i> 1920 Nro 2006e, 17230e
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty h-molli.

Intet kan dø, op. 107, nro 6

Intet kan dø, som engang er født!

Lauluääni ja piano

Poco maestoso

Sävelletty Elokuu 1919

Teksti Thorkil Barfod

Omistus Mathilda Jungstedt-Reutersvärd

Käsikirjoitus SibA Mel 19:318; SibA Mel 24:826a

Ensijulkaisu Hansen *6 Sange Op. 107 No. 6* 1920 Nro 2006f, 17230f

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:826 on päiväys 3.8.1919. Kansalliskirjastossa on säilynyt neljäsosa kustantajan 21.8.1919 päiväämästä kirjeestä Melartinille (KK Ms Mus 168:10). Katkelmasa kustantaja kertoo vastaanottaneensa tämän laulun käsikirjoituksen.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.
- THORKIL BARFOD (24.7.1889–28.11.1947) oli tanskalainen kirjailija ja filosofi.
- MATILDA EMILIA CHARLOTTA JUNGSTEDT-REUTERSWÄRD (13.10.1864–21.11.1923) oli ruotsalainen laulaja.

Maria, op. 108

Yli Libanon-vuorten nousee kuu – Nu stiger månen bak Libanons fjäll – Neitsyt Maarian rukous

Lausuja harpun tai pianon säestyksellä

Andante tranquillo

Sävelletty 1.5.1915

Teksti V. A. Koskenniemi (*Hiilivalkea* 1913), ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; SibA Mel 17:252; SibA Mel 19:327 (luonnoksia) HKO 1446 (partituuri ja äänilehdet)

Ensijulkaisu Fazer *Maria Op. 108a* 1920 FM1167

Sovitukset Lausuja ja orkesteri (Matti Similä 1946?)

Lisätietoja

- Sibelius-Akatemian käsikirjoituksen lopussa on päiväys 1.5.1915, luonnoksessa SibA Mel 19:327 on hiukan varhaisempi 28.4.1915.
- Sekä käsikirjoituksessa että painetussa nuotissa on opusnumeron perässä a-kirjain merkinä siitä, että Melartin on ainakin suunnitellut opukseen muita osia. Teosluettelossaan säveltäjä on käyttänyt ilmaisua ”op. 108 Nr 1”. Mitään toista tähän opukseen liittyvää teosta ei kuitenkaan tunneta, mistä syystä tässä luettelossa on kirjain jätetty merkitsemättä.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 3.1.1919. Melartinille maksettiin 1500 markan (622 €) suuruinen palkkio.
- Painetussa kansallisbibliografiassa on teoksen otsikkona virheellisesti ”Maan”.
- Pekka Ervast kuvaili vuonna 1925 Ruusu-Ristin lehdessä Melartinin viisikymmenvuotisjuhlia. Kuvauksessa mainittu ”Neitsyt Maarian rukous” lienee sama teos kuin tämä opus 108: ”Helsingin Ruusu-Ristissä vietimme helmikuun 16. päivän looshikokouksessa suuren säveltäjämme Erkki Melartinin viisikymmenvuotisjuhlaa. Ilta kului huomaamatta puoliyöhön elämäniloisen tunnelman yhä vain kohohtuessa. Ohjelma oli rikas: soittoa, laulua, melodraama, puheita, kahvia ja keskustelua. Annikki Uimonen lauloi Melartinin sävellyksiä ja Thure Åberg Melartinin sovittamia karjalaisia kansanlauluja, ja laulujen taikavoima vapautti sielut lentoon. Hilda Pihlajamäki esitti Melartinin säveltämän melodraaman »Neitsyt Maarian rukous» Piippa Heliön säestämänä.” Koskenniemen alkuperäinen teksti ei liene syntynyt teosofisten näkemysten innoittamana.
- Teos oli mahdollisesti ohjelmassa Kansallisen Kokoomuksen Naisten Helsingin järjestön juhlassa 28.11.1919: ”Erkki Melartinin säveltämä melodraama, jonka tohtorinna Fanny Lindström vaikuttavasti esitti neiti Hilja Wickströmin säestäessä oli harvinaisen kaunis sävelluoma, joka sai sydämen siimmät kielet värähtelemään.” (Suomen Nainen 39/1919, 6.12.1919) Varmuudella sävellys oli mukana Topelius-juhlassa 14.1.1924 Mikkelissä, missä sen esittivät Aura Kaukoranta ja arkkitehti Armas Rankka.
- Matti Similän orkesterisäestyksinen sovitus lienee syntynyt 22.12.1946 pidetyn konsertin tarpeisiin. Sovitus esitettiin toisen kerran 19.12.1948.
- Musiikkiopiston laulunopettaja ja lausuntataiteilija PIIPPA HELIÖ (myöhemmin Heliö-Angervo, 27.8.1902–1.5.1984) toimi monien Melartinin melodraamojen esittäjänä, myös radiossa.
- MARTTI IISAKKI SIMILÄ (9.4.1898 – 9.1.1958) oli suomalainen pianisti, kapellimestari, sovittaja, näyttelijä ja laulaja.

Sechs Lieder mit Klavier, op. 109

Det första regnet, op. 109, nro 1

Smekande ljum går sunnan i skogen – Keväinen sade (Leuto on tuulen lempeä henkäys)

Lauluääni ja piano

Poco Allegro

Sävelletty 1919 tai aikaisemmin

Teksti Svea Hellström, suomennos Jussi Snellman

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin

Ensijulkaisu Westerlund *Det första regnet Op. 109 No. 1* 1920 REW278

Lisäjulkaisu *Yksinlauluja 2* 2000

Lisätietoja

- Säilyneisiin käsikirjoituksiin liittyy kustantamon paperi, joka on päivätty 26.2.1920: ”Diese Werke sind auf den Kollektivtitel noch nicht verzeichnet und bitten wir daher mit aufnehmen zu wollen.” Melartinin epävarmuutta kuvaa myös teosluettelon merkintä, jossa otsikko on ollut ensin ”Sex”, sitten ”Fyra” ja lopuksi ”Fem sånger”. Tekstin tekijästä ei ole löytynyt lisätietoja.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
- Opuksen hyvin eri aikoina syntyneitä lauluja ei ole kaikkia julkaistu, eikä mitään yhteisen otsikon alla. Melartinin teosluettelossa niillä on kuitenkin otsikkona ”Sechs Lieder mit Klavier”.
- Koko opusta koskeva kustannussopimus allekirjoitettiin 10.4.1919, painatus käynnistyi 12.7.1920. Melartinin palkkio oli 1600 markkaa (672 €).

Solen sjunkit, op. 109, nro 2

Solen sjunkit. Allt blir grått och armt – Päivä sammui (Päivä sammui. Kaikk’ on harmajaa)

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty 1916

Teksti Jacob Tegengren (*Lyrik* 1914), suomennos Jussi Snellman

Omistus ”Jacob Tegengren tillegnad”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin

Ensijulkaisu Westerlund *Solen sjunkit Op. 109 No. 2* 1920 REW279

Lisätietoja

- Ajoitusarvio perustuu luonnoksessa SibA Mel 24:769 olevaan päiväykseen 17.12.1916.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty d-molli.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 10.4.1919, painatus käynnistyi 12.7.1920.
- JACOB AUGUST TEGENGREN (28.8.1875–25.11.1956) oli suomenruotsalainen runoilija, pankkimies, ornitologi ja arkeologi. Melartin sävelsi useampia Tegengrenin tekstejä. Arvostus oli molemminpuolisti, sillä Tegengren omisti Melartinille runonsa *Dödens fjärlar (Dikter. Sjunde samlingen* 1916).

Falder dig Vandringen tung, op. 109, nro 3

Työlästä kulkus jos tuo

Lauluääni ja piano

Andantino

Sävelletty	Elokuu 1918
Teksti	Gunnar Gunnarsson, suomennos Jussi Snellman
Omistus	”Herr Vilh. Michelsen tillegnad”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163 Melartin; SibA Mel 20:374 (luonnos)
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Falder dig Vandringen tung Op. 109 No. 4</i> 1920 REW280
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa SibA Mel 20:374 on päiväys ”Bxb 29.8.18”. ▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 10.4.1919, painatus käynnistyi 12.7.1920. ▪ GUNNAR GUNNARSSON (18.5.1889–21.11.1975) oli islantilainen kirjailija, joka eli Tanskassa vuosina 1910–1939. Omistus on vain käsikirjoituksessa, omistuksen kohteen henkilöllisyyttä ei tiedetä.

Det er i Dag et Vejr, op. 109, nro 4

Det er i dag et vejr et solskinsvejr! – On päivä kirkas (On päivä kirkas, päivän lämpöinen!)

Lauluääni ja piano

Con moto

Sävelletty	1919 tai aikaisemmin
Teksti	Ludvig Holstein, suomennos Jussi Snellman
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163 Melartin
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Det er i Dag et Vejr Op. 109 No. 4</i> 1920 REW281
Lisätietoja	▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 10.4.1919, painatus käynnistyi 12.7.1920. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Es-duuri.

Stimme im Dunkeln, op. 109, nro 5

Es klagt im Dunkeln irgendwo – Röster i dunklet (I dunklet jag en klagan hör)

Lauluääni ja piano

Rubato

Sävelletty	13.7.1906
Teksti	Richard Dehmel, ruotsinkielinen käännös Rafael Lindqvist.
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:7; SibA Mel 16:171
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ Taskukalenterimerkinnän mukaan laulu valmistui 13.7.1906 ja käsikirjoitus lähetettiin 19.7.1906 ”Harderille” Kööpenhaminaan. Teosluettelossa <i>År 1906</i> laulu on vielä ilman opusnumeroa, joka on annettu hyvin paljon jälkikäteen. ▪ Käännös on käsikirjoituksen mukaan ”fri försvenskning”. ▪ Westerlund on suunnitellut laulun julkaisemista, sillä käsikirjoituksessa on lyijykynällä tehtynä merkintä ”R. E. W. 536” ja alustava hintamerkintä ”Fmk 2.50”. Numero annettiin myöhemmin Armas Maasalon pianokappaleelle <i>Tunnelmia</i>, op. 37 nro 1 (1926). ▪ RICHARD DEHMEL (18.11.1863 – 8.2.1920) oli saksalainen runoilija ja kirjailija.

Die heiligen drei Könige der Elenos, op. 109, nro 6

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1899?
Teksti	Otto Julius Bierbaum
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:520 (luonnos)
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ Laulusta tunnetaan vain tämä yksi käsikirjoitusluonnos, jossa on päiväys ”5.12.99”.

Röster ur skymningen, op. 110

Ääniä hämäryydestä – 5 pianostycken – Viisi pianokappaletta

Barnporträtt, op. 110, nro 1

Lapsikuva – Lapsen muotokuva

Piano

Allegretto tranquillo

- Sävelletty** 15.11.1917
Omistus "Fru konferensrådinnan Anna Plenge-Jørgensen tillegnade" (koko opus)
Käsikirjoitus SibA Mel 23:610
Ensijulkaisu Skandinavisk Musikforlag *Röster ur skymningen – 5 pianostycken Op. 110* 1919 CR587
Lisätietoja
- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:610 on päiväys 15.11.1917.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.
 - "Ääniä hämäryydestä (Röster ur Skymningen) op. 110 on kauniin lyyrillinen sarja. Sen kahdessa ensimmäisessä osassa, 'Lapsikuva' ja 'Menuetto languido', pääsävyltään vaalean diatoninen sävelkuva tummenee välillä voimakkaan kromaattiseksi. Seuraava osa on kansanomaisen 'Hämärän tanssi'. Sarjan sisällöllinen ydin on Hämärän kuva, impressionistinen runoelma, jossa on yllättävän voimakkaita dramaattisia varjostuksia. Sarjan päättää griegmäisen raikas mutta voimakkaita käänteitä sisältävä 'Kulkusten kilinä'. (Maasalo 1969, s. 29-30)

Menuetto languido, op. 110, nro 2

Piano

Quasi Andantino

- Sävelletty** Boxbacka 18.11.1917
Käsikirjoitus SibA Mel 23:622a
Ensijulkaisu Skandinavisk Musikforlag *Röster ur skymningen – 5 pianostycken Op. 110* 1919 CR587
Lisätietoja
- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:622a on päiväyksenä "Bxb 18.11.1917". Käsikirjoituksen mukaan teoksen nimenä on ensin ollut "Sarabande".
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.

Skymningsdans, op. 110, nro 3

Hämärän tanssi

Piano

Allegretto moderato

- Sävelletty** 1917
Käsikirjoitus Ei tunneta; Yle YN5861 (orkesteripartituuri ja orkesterin äänilehdet)
Ensijulkaisu Skandinavisk Musikforlag *Röster ur skymningen – 5 pianostycken Op. 110* 1919 CR587
Sovitukset Orkesteri (Sven Sandberg 31.10.1953)
Lisätietoja
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty d-molli.

Skymningsbild, op. 110, nro 4

Hämärän kuva – Utukuva

Piano

Largo, rubato assai

Sävelletty 22.8.1917

Käsikirjoitus SibA Mel 24:872

Ensijulkaisu Skandinavisk Musikforlag *Röster ur skymningen – 5 pianostycken Op. 110* 1919 CR587

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:872 on päiväykset 6.5.1917 ja 22.8.1917 (“färdig”)
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Bjällerklang, op. 110, nro 5

Kulkusten kilinä – Kulkunen

Piano

Allegretto

Sävelletty Boxbacka 12.12.1916

Käsikirjoitus SibA Mel 17:236

Ensijulkaisu Skandinavisk Musikforlag *Röster ur skymningen – 5 pianostycken Op. 110* 1919 CR587

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 17:236 on päiväys ”Bxbn 12.12.16”.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty D-duuri.

Fantasia apocaliptica, op. 111

Sonata I per il pianoforte – Sonaatit, piano, nro 1, op111 – Sonata apocaliptica – Ilmestyskirja

Piano

Largo

Sävelletty 1918-1920?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:239; Yle YNP9/1 (Kalle Katrama); SibA Mel 19:338 ja 19:342 (luonnoksia)

Ensijulkaisu Zen-on Music *Sonata No. 1 Op. 111 Fantasia apocaliptica* 1993. – ISBN 9784111615018 (Izumi Tateno ja Haruyo Kubo)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa teoksen nimenä on “Sonat I för piano (‘Fantasia apocaliptica’)”.
- Käsikirjoitus on 19-sivuinen ja sisältää muutaman poiston, vaikka Melartin on varustanut sen kansilla. Kannessa nimi on muodossa ”Sonata I / Fantasia apocaliptica / per il pianoforte”, ensimmäisen nuottisivun alussa ”Sonata I / (Fantasia apocaliptica)”, nuottisivuilla 9 ja 17 ”Sonata apocaliptica”.
- Melartin kirjoitti kortissa 10.4.1920 Livi Melartinille Mikkeliin: ”Under ferien gjorde jag också min pianosonat färdig.” (KK Coll. 530.21) Todennäköisesti tässä on kyse opuksesta 111. Luonnosten päiväysten perusteella Melartin sai sonaatin alustavasti valmiiksi jo 1918 (”Fine 20.5.18”).
- Käsikirjoitus oli pitkään kateissa, kunnes se löytyi 1970-luvulla Lahja Lingon jäämistöstä. Mahdollisesti Melartin oli sen antanut Ernst Lingolle tutustumista tai peräti esittämistä varten. Vielä 1960-luvun lopulla Kai Maasalo oli joutunut kirjoittamaan sonaatin esittelyn yhteydessä näin: “Modernistisuudestaan suorastaan tarunomaisessa maineessa olevan painamattoman ‘Apokalyptisen sonaatin’ op. 111 käsikirjoitus on toistaiseksi kadoksissa.” (Maasalo 1969, s. 30)
- Yleisradio teetti sonaatista vuonna 1981 puhtaaksikirjoitetun version, jonka teki KALLE KATRAMA (15.3.1915–10.7.2008). Tutkija SAKARI YLIVUORI (1980 –) on vuonna 2015 analysoinut teoksen syntyprosessia ja eritellyt eräitä julkaistun edition ongelmia (Ylivuori 2015).

Festpreludium, op. 112

Festligt preludium – Guldbröllopspel – Goldhochzeitsmusik

Piano

Lento / Andante, quasi Lento

Sävelletty

Maaliskuu 1920

Omistus

”Till konferensrådet Vilh. Jörgensen och fru Anna Plenge-Jørgensen på deras guldbröllop”

Käsikirjoitus

SibA Mel 17:203 (kaksi eri käsikirjoitusta); SibA Mel 25:1000 (sovitus uruille)

Ensijulkaisu

Ei ole julkaistu

Sovitukset

Urut (Erkki Melartin 1936?)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa on opuksen 112 kohdalla merkintä ”Tre festliga preludier och två intermezzi”, maininta siitä, että kyseessä on pianoteos ja että siitä on olemassa säveltäjän oma orkesterisovitus. Ainoat tunnetut opukseen liittyvät dokumentit ovat kuitenkin osan 5 kaksi käsikirjoitusta pianolle (toinen ei ole Melartinin käsialaa vaan tanskalaisen kopistin), joissa otsikkona on ”Festligt preludium” ja ”Festpreludium” sekä kaksi hylättyä käsikirjoitusluonnosta *Guldbröllopsmenuett*, EM355 (KK Ms Mus 168:10) ja *Guldbröllopsdans*, EM354 (SibA Mel 24:910a), jotka liittynevät tähän juhlamusiikkiin, sillä molemmissa on sama päiväys 15.3.1920.
- Teosluettelossa muiksi opuksen 122 osiksi mainitaan ”1. Bröllopspel (Hochzeitsmusik), E-duuri–2. Intermezzo scherzando, C-duuri–3. Silverbröllopspel (Silberhochzeitsmusik), E-duuri – 4. Intermezzo serioso“, F-duuri ja 5. Guldbröllopspel. Teoksen ja sen osien nimet ovat teosluettelossa ruotsinkielisiä, vaikka joissakin muissa luetteloissa teos on saksankielisessä muodossa. Osan *Guldbröllopspel* kohdalla on merkintä ”(koralfuga J. B.)”.
- Melartinin omakätisessä käsikirjoituksessa on kansilehdellä nimi ”Festligt preludium” ja opusnumero ”op. 122 Nr”. Joku on lyijykynällä kirjoittanut sen viereen ”122?”. Tempomerkintä on *Lento*. Viimeinen sivu nro 5 on tehty erivärisellä musteella ja se on lopusta hiukan keskeneräinen. Tanskalaisen kopistin tekemässä käsikirjoituksessa tempomerkintänä on *Andante, quasi lento*. Tässä versiossa on tarkka kultahääpäivä merkittynä. Nuotinnoksen loppuun on lisätty sanoittamaton versio CHRISTOPHER ERNST FRIEDRICH WEYSEN (5.3.1774 – 8.10.1842) sävellyksestä *Den signede Dag* vuodelta 1826. Tässä osiossa on paljon lyijykynällä tehtyjä korjauksia (todennäköisesti Melartinin tekemiä) ja merkkejä, joiden avulla osoitetaan, että osio pitäisi soittaa Melartinin musiikin keskellä.
- Omistuksen kohteena olivat tanskalainen teollisuusmies VILHELM CARL JØRGENSEN (2.5.1844–13.9.1925) ja hänen puolisonsa ANNA PLENGE JØRGENSEN (18.3.1848–27.9.1936), joiden kultahäitä vietettiin 12.4.1920. Melartin vieraili usein Jørgensenien linnassa Løvdalissa. Melartinin ystäväpiiriin myös kuulunut teollisuusjohtaja Frits Jarl oli Jørgensenien poika.
- Melartin tarttui sävellykseen vielä kerran vähän ennen kuolemaansa, todennäköisesti vuonna 1936. Ehkä uruille tehty sovitus (*Andante quasi lento*) SibA Mel 25:1000 on löytynyt kansioista, jossa on ollut Melartinin viimeisten vuosien sinfoniatöiden luonnoksia. Huonolla käsialalla tehdyssä käsikirjoituksessa ei ole päiväystä, mutta opusnumero 191 on merkitty vahvistettuna. Tällaista numerointia ei ole löytynyt luetteloista ja Melartin näyttääkin unohtaneen musiikin alkuperän tai ottaneensa tietoisesti vanhan sävellyksen uusiokäyttöön ja opusluetteloa täydentämään. Nuotinnos on tehty kolmelle viivastolle, joskin sen jalkio-osuutta on hankala soittaa normaaliuruilla. Käsikirjoituksen vasemmassa ylänurkassa on heikosti luettavissa teksti ”Für das Konservatorium und der dir alma mater”. Tällaisesta musiikkiopiston kunniaksi tehdystä tai tilatusta teoksesta ei ole säilynyt muita dokumentteja.

7 psalmer, op. 113

7 virttä

Bön om frid, op. 113, nro 1

Frid är fröjd, der frid ej råder – Rauha (Rauha riemu on)

Sekakuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1914

Teksti Johan Ludvig Runeberg, suomennos Alpo Noponen

Ensijulkaisu Apostol 7 psalmer 1914 (ilman kustannusnumeroa)

Lisäjulkaisu Westerlund 7 psalmer REW2092

Lisätietoja

- Ensipainoksessa ei ole opusnumeroa, jonka Melartin antoi kokonaisuudelle myöhemmin (teosluettelossa on maininta "förut utan opustal").
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.
- Melartin sävelsi virret elo-syyskuussa 1914: "Jos tahdot kernaammin helpompaa, niin voin ehkä antaa pari pientä virttä (psalmia). Olen niitä näinä päivinä tehnyt muutamia. Tosin vaan yhden suomalaiseen tekstiin, mutta pianhan sen saisi käännettyksi." (Siteerattu Krohn 1945, s. 108) Luonnoksessa SibA Mel 25:1087 onkin päiväys 30.8.1914. Taskukalenterissa on 1.9.1914 yleisluontoinen merkintä "Skrev rent psalmerna" ja 3.7. "Sände de 7 psalmer på försök till Fazers förlag."
- Westerlundin arkiston merkintöjen mukaan ensipainos on tehty 20.11.1914. Dagens Press julkaisi silti jo 18.10.1914 Apostolin oman mainoksen, jossa julkaisemista perusteltiin syttyneellä maailmansodalla: "med hänsyn till dessa allvarstunga tider".
- Runebergin virsitekstit julkaistiin ainakin kokonaisuudessa *Samlade skrifter. Andra bandet. Psalmer samt öfversättningar och bearbetningar* (Stockholm 1870). *Bön om fri* on numerolla 311 ryhmässä *Böner i landsplågor*.
- ALPO NOPONEN (10.12.1862–21.2.1927) oli suomalainen kirjailija ja runoilija.

En psalm, op. 113, nro 2

Jag ber till dig i mitt betryck – Virsi (Sua, Herra huudan tuskassain)

Sekakuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Elokuu 1914

Teksti Oscar Levertin (*Nya dikter* 1894), suomennos Ilta Koskimies

Käsikirjoitus SibA Mel 23:507

Ensijulkaisu Apostol 7 psalmer 1914

Lisäjulkaisu Westerlund 7 psalmer REW2092

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa (SibA Mel 23:507) on päiväys "24.8.14" ja samana päivänä on myös taskukalenterissa merkintä laulun säveltämisestä.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty d-molli.

Aftonpsalm, op. 113, nro 3

I Herrens hand – Iltavirsi (Ma Herran huomaaan)

Sekakuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1914
Teksti	Johan Ludvig Runeberg, suomennos Alpo Noponen
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Apostol 7 psalmer 1914
Lisäjulkaisu	Westerlund 7 psalmer REW2092; <i>Hengellisiä lauluja ja virsiä</i> 195
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty f-molli. ▪ Runebergin virsitekstit julkaistiin ainakin kokonaisuudessa <i>Samlade skrifter. Andra bandet. Psalmer samt öfversättningar och bearbetningar</i> (Stockholm 1870). <i>Aftonpsalm</i> on numerolla 348 ryhmässä <i>Morgon- och aftonpsalmer</i>.

Morgonpsalm, op. 113, nro 4

I mörker höljs ej jorden mer – Aamuvirsi (Yö hälveni, ja päivä luo nyt kirkkaiks' ilman rannat)

Sekakuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1914
Teksti	Johan Ludvig Runeberg, suomennos Alpo Noponen
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Apostol 7 psalmer 1914
Lisäjulkaisu	Westerlund 7 psalmer REW2092; <i>Nuorisosekakuorolauluja I Vihko</i> 1921 (suomenkielinen versio)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty D-duuri. ▪ Runebergin virsitekstit julkaistiin ainakin kokonaisuudessa <i>Samlade skrifter. Andra bandet. Psalmer samt öfversättningar och bearbetningar</i> (Stockholm 1870). <i>Morgonpsalm</i> on numerolla 352 ryhmässä <i>Morgon- och aftonpsalmer</i>.

Förbliv hos mig, op. 113, nro 5

Förbliv hos mig, när långa kvällen skymmer – Jää luokseni – Luoksen jää! (Mun luoksein jää, kun illan varjot lankee)

Sekakuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1914
Teksti	Alkuperäisen tekstin tekijää ei tiedetä, suomennos Ilta Koskimies
Käsikirjoitus	SibA Mel 25:1087
Ensijulkaisu	Apostol 7 psalmer 1914
Lisäjulkaisu	Westerlund 7 psalmer REW2092; Koiton kuoro <i>Luoksen jää!</i> 1926
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty G-duuri. ▪ Teksti on ehkä käännös virsirunoilija HENRY FRANCIS LYTEN (1.6.1793–20.11.1847) tekstistä <i>Abide with me</i>. Siitä tunnetaan lukuisia käännöksiä, joista lähimmäksi tätä Melartinin säveltämää tulee OTTO WITTIN (1848–1923) käännös <i>Förbliv hos mig, ty natten faller på</i>. Suomessa tunnetaan parhaiten MARTTI RUUTHIN (30.10.1870 – 8.5.1962) käännös <i>Oi Herra, luoksein jää, jo ilta on</i> vuodelta 1903 (nykyisessä virsikirjassa nro 555), joka on epäilemättä ollut myös Ilta Koskimiehelle tuttu.

Bön i landsplåga, op. 113, nro 6

Stäck din vrede, Herre – Rukous maanvaivassa (Auta, auta, Herra)

Sekakuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1914

Teksti Johan Ludvig Runeberg, suomennos Ilta Koskimies

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Apostol 7 psalmer 1914

Lisäjulkaisu Westerlund 7 psalmer REW2092

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.
- Runebergin virsitekstit julkaistiin ainakin kokonaisuudessa *Samlade skrifter. Andra bandet. Psalmer samt öfversättningar och bearbetningar* (Stockholm 1870). *Bön i landsplåga* on numerolla 308 ryhmässä *Böner i landsplågor*.

Psalme, op. 113, nro 7

Tag mod Vorherres sendebud – Virsi (Nyt saapuu Herran sanoma)

Sekakuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1914

Teksti Erik Moltesen, suomennos Jussi Snellman

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Apostol 7 psalmer 1914

Lisäjulkaisu Westerlund 7 psalmer REW2092

Lisätietoja

- Teksti on ilmeisesti valmistunut vasta lokakuussa, sillä Melartinin taskukalenterissa on 1.10.1914 merkintä ”Brev från Erik med nya förslag till psalmen. Kanske nog så goda.”
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty E-duuri.

En morgondröm och andra stycken för piano, op. 114

En morgondröm och andra stycken för piano, op. 114

Piano

[1. En morgondröm–2. Kyllig vårkväll–3. Dansvisa (Karelskt motiv) – 5. Strofer till en vaggvisa – 5. Folkvisa – 6. Grotesk]

Sävelletty	1910-luku?
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ Teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> opus on normaalisti merkittynä ja sisältö eriteltynä, mutta opuksen 104 kohdalle (ja vastaavasti opus 104 on sen kohdalla). Luettelossa on mainittu kustantajaksi tukholmalainen ”O. Hirsch” (Otto Hirsch, kustantaja Abraham Hirschin poika), mitä Melartin ei ehkä olisi tehnyt pelkän toiveajattelun perusteella. Jokaisen laulun kohdalle on myös merkitty sävellaji, mikä viittaa vahvasti siihen, että pianokappaleet ovat olleet olemassa eikä kyseessä ole suunnitelman asteelle jäänyt opus. Melartinin laajimmassa teosluettelossa on sama listaus ja kustantajamerkintä, mutta myös selvästi jälkikäteen tehty merkintä ”nuotit poissa / (rouva Schnéevoigtin luona)”. Nähtävästi Melartin on antanut käsikirjoituksen Sigrid Schnéevoigtille jotain esiintymistä varten, mutta ei saanut niitä koskaan takaisin. Siten on ainakin periaatteessa mahdollista, että käsikirjoitus vielä joskus löytyy.

Keinutan kaikua, op. 115, nro 1

Varligt jag vaggar dig

Lauluääni ja piano

Andante

- Sävelletty** Liperi elokuu 1904
Teksti L. Onerva (*Sekasointuja* 1904), ruotsinkielisen käännöksen tekijä Joel Rundt
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensiesitys 1.2.1905 – Erna Gräsbeck ja Erkki Melartin
Ensijulkaisu *Det sjungande Finland IV* 1907
Lisäjulkaisut *Kotimaisia yksinlauluja II* 1948
Lisätietoja
 - Ajoitusarvio perustuu luonnoksessa SibA Mel 24:753 olevaan päiväykseen ”Liperi 8.8.04”.
 - Painetussa nuotissa tekstin tekijäksi on merkitty virheellisesti Rafael Engelberg.
 - Opus 115 on varsin epämääräinen kokonaisuus. Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* se on otsikolla ”Sångar med piano” ja maininnalla ”föret utan opustal”. Luettelossa on mainittu nimeltä laulut 1-3 ja 5 (*Bergerette*), mutta ei lainkaan laulua nro 4 (*Du blüht wie die Julirosen*). Melartinin laajimmassa teosluettelossa on otsikkona ”Lieder mit Klavier”, kuten myös opusten 116 ja 117 kohdalla. Listattuna on viisi laulua, mutta numerolla 4 on ”Lilla herdinnan”, joka on sama laulu kuin numeron 5 *Bergerette*. Melartinille on tullut joko sekaannus, tai hän ei ole ollut varma, mikä laulu siihen tulee.
 - Opuksen kootuista lauluista kolme ensimmäistä julkaistiin jo vuonna 1907 kokoelmassa *Det sjungande Finland IV* ilman opusnumeroa, joten todennäköisesti ne on vasta teosluetteloa varten niputettu yhteen kahden muun laulun kanssa ja numeroitu.

Toivoni, op. 115, nro 2

Oi, jos oisi mull’ linnun siivet

Lauluääni ja piano

Lennokkaasti

- Sävelletty** Liperi 16.7.1904
Teksti Paavo Cajander
Omistus ”Rouva Ida Ekmannille omistettu”
Käsikirjoitus SibA Mel 16:176; SibM Smp6463 (kopio); SibA Mel 23:642a (luonnos)
Ensiesitys 14.10.1904 – Ida Ekman ja Oskar Merikanto
Ensijulkaisu *Det sjungande Finland IV* 1907
Lisätietoja
 - Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:642a on päiväys ”Liperi 16.7.04”. Käsikirjoitus Smp6463 (valokopio, alkuperäinen on yksityisomistuksessa) on värilliselle koristenuottipaperille kirjoitettu versio, jossa on omistusteksti ”Rouva Ida Ekmannille omistettu”.
 - Teosluettelossa *År 1906* laulu on vielä ilman opusnumeroa, joka lienee annettu vasta 1910- tai 1920-luvulla opuksen kokoamisen yhteydessä.
 - PAAVO EMIL CAJANDER (24.12.1846–14.6.1913) oli suomalainen runoilija ja suomentaja.

Sie singt, op. 115, nro 3

Wenn ich in meinem Bette lieg'

Lauluääni ja piano
Sehr einfach zu singen

Sävelletty	Elokuu 1900?
Teksti	Emanuel von Bodman
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:633a (luonnos)
Ensijulkaisu	<i>Det sjungande Finland IV</i> 1907
Lisätietoja	▪ Ajoitusarvio perustuu käsikirjoitusluonnoksessa olevaan päiväykseen 14.8.1900. ▪ Erna Gräsbeckin ja Melartinin konsertissa 4.10.1917 laulu oli ohjelmassa Nino Runebergin käännöksenä nimellä <i>Hon sjunger</i>. Käsiohjelmassa on viitattu ensijulkaisuun ja sen jälkeen on maininta ”ensi kerran”.

Du blüht wie die Julirosen, op. 115, nro 4

Du blommar som julirosen

Lauluääni ja piano
Moderato, rubato

Sävelletty	Liperi 16.1.1907
Teksti	Maximilian Dauthendey (<i>Die ewige Hochzeit: Liebeslieder</i> 1895), vapaa ruotsinkielinen käännös Rafael Lindqvist
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:7; SibA Mel 20:419
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 20:419 on päiväys ”slutad 16.1.07 Liperi”, mutta opusnumeroa ei ole. Käsikirjoitukseen KK Ms Mus 163:7 on opusnumero lisätty jälkikäteen lyijykynällä, samoin käännösteksti. Kustantaja Westerlund lieene suunnitellut laulun julkaisemista, mihin viittaa käsikirjoituksen alareunassa oleva koodi ”R E W 532” ja hintamerkintä ”Fmk 3”. Kustantaja antoi numeron myöhemmin Leevi Madetojan laululle <i>Heijaa, heijaa</i>, op. 60, nro 1 ja Melartinin laulu jäi julkaisematta. ▪ MAX DAUTHENDEY (25.7.1867–29.8.1918) oli saksalainen runoilija ja taidemaalari.

Bergerette, op. 115, nro 5

C'est vous, Monsieur l'Adorateur de la petite Hirondelle! – Á mon aiglon! – Till min örnunge – Den lilla härdinnan / Den lilla herdinnan (Sägs, räds Ni ej)

Lauluääni ja piano
Allegretto grazioso

Sävelletty	1917?
Teksti	Elin Golovin, ruotsinkielinen käännös Rafael Lindqvist
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163 Melartin; SibA Mel 16:110; Pentti Kotiranta; SibA Mel 24:984
Ensijulkaisu	Hansen <i>Den lilla herdinnan Op. 115 Nro 5</i> 1923, Nro 2282, 17953
Lisätietoja	▪ Laulu on syntynyt paljon myöhemmin kuin opuksen muut laulut. Pentti Kotirannan hallussa olevassa käsikirjoituksessa on otsikkona <i>A mon Aiglon</i>, lyijykynällä omistus ”Tillegnad Elin Golovin” ja päiväys 18.10.1917 (Golovin kuoli vuonna 1918). Sama päiväys on luonnoksessa SibA Mel 24:984. Hansen joka tapauksessa julkaisi laulun paljon myöhemmin eli 1923. Painetun nuotin oikolukuvedoksessa (KK Ms Mus 168:2) on tosin copyright-vuotena 1922, kun se painetussa nuotissa on 1923. ▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 16:110 on Melartinin ex libris, mutta käsikirjoitus on todennäköisesti kopistin tekemä. Siinä on varhainen opusnumero 105 nro 3 ja otsikkona <i>Bergerette – A mon Aiglon</i>. ▪ Painetun nuotin kannessa ja nimiösivulla nimi on muodossa ”Den lilla herdinnan (Bergerette)”, mutta nuottisivulla ranskankielinen nimi on ensimmäisenä, kuten myös tekstiriveillä.

Sånger med piano, op. 116

Vandringar, op. 116, nro 1

Jeg har vandret ad vide

Lauluääni ja piano

Moderato poco pesante

Sävelletty Syyskuu 1918

Teksti Laurits Christian Nielsen

Omistus "Jörgen Bendix tillegnad"

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4; KK Ms Mus 168:6 (luonnos); KK Ms Mus 168:2 (lauluääni ja orkesteri); SibA Mel 22:491; SibA Mel 25:997

Ensijulkaisu Fazer *Vandringar Op. 116 No. 1* 1919 FM1113

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin 26.12.1928) (1121 2000 10 0, str, voc solo)

Lisätietoja

- Opuksen käsikirjoituksissa on numerona alun perin "106", joka on muutettu muotoon "116". Opuksen otsikkona on Melartinin teosluettelossa "Sånger med piano", mutta siellä opusnumero on tämä 116. Käsikirjoituksessa SibA Mel 22:491 on tempomerkintänä "Tempo giusto", kuten myös käsikirjoituksessa SibA Mel 25:997, joka on Ture Aran itselleen tekemä. Alareunassa on teksti "Thure Åberg 19 27/? 27". Käsikirjoitusluonnoksessa KK Ms Mus 168:6 on päiväyksenä "tåget 3-4/9 18".
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty cis-molli.
- Opuksen kolmen ensimmäisen laulun kustannussopimus allekirjoitettiin 30.5.1919. Melartinin palkkio oli 1500 markkaa (622 €).
- Orkesterisovituksen lopussa on päiväys "Intr Bxb / 26.XII.28". Käsikirjoitus on tehty esityskäyttöön, ja siihen liittyvät ainakin osittain muiden käsialaa olevat äänilehdet (kopisti on kirjoittanut nimen jatkuvasti muodossa "Vandringen" ja yhtä usein se on korjattu lyijykynällä oikeaan muotoon).
- LAURITS CHRISTIAN NIELSEN (27.10.1871–11.3.1930) oli tanskalainen kirjailija.
- JØRGEN BENDIX (9.8.1892 – kuollut vuoden 1962 jälkeen) oli tanskalainen laulaja.

Sommersang, op. 116, nro 2

Gøken kukker så langt af led

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty 1919 tai aikaisemmin

Teksti Erik Moltesen (näytelmästä *Ett Sommerfestspiel*)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4

Ensijulkaisu Fazer *Sommersang ur "Et Sommerfestspiel" Op. 116 No. 2* 1919 FM1114

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty D-duuri.

Liebeslied, op. 116, nro 3

Wie kann ich wohl ertragen das Leben ohne dich? – Persische Lieder

Lauluääni ja piano

Agitato

Sävelletty 1895? / 1918?

Teksti Ewhadeddin Enweri, saksankielinen käännös Wollheim

Omistus "Jörgen Bendix tillegnad"

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4; SibA Mel 16:134; SibA Mel 26:1123 (lauluääni ja orkesteri)

Ensijulkaisu Fazer *Liebeslied Op. 116 No. 3* 1919, FM1115

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Sven Sandberg 19.4.1944)

Lisätietoja

- Ajoitusarviot perustuvat Sibelius-Akatemiassa oleviin käsikirjoitukseen ja luonnokseen (SibA Mel 23:575 ja), joissa on päiväykset 2.4.1918 ja 24.10.1895. Kyseessä lienee siis vanhan, luonnoksen as- teelle jääneen idean lämmitys opuksen täydennykseksi. Jopa Melartinin mittapuun mukaan tällainen 23 vuoden jänneväli on pitkä. Orkesterisovitus on Sven Sandbergin käsialaa ja tehty todennäköisesti Ture Aran aloitteesta. Se on omistettu Aralle 19.4.1944.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty b-molli.
- Käsikirjoituksessa on lyijykynällä tehty merkintä "Persische Lieder Nr 3".
- EWHADEDIN ENWERI (mahdollisesti sama henkilö kuin Anwarī Awhad-Al-Dīn Mohammad) oli 1100-luvulla elänyt persialainen runoilija. Käännös on ensimmäisen kerran vuonna 1887 julkaistusta (Julius Hart) kokoelmasta "Divan der persischen Poesie". Kääntäjä on todennäköisesti ANTON EDU- ARD WOLLHEIM DA FONSECA (12.12.1810–24.10.1884), saksalainen kirjailija, dramaturgi, tutkija ja diplomaatti.

Spielmannslied, op. 116, nro 4

Guten Morgen, Spielmann – Spelmansvisa (Se god morgon, spelman)

Lauluääni ja piano

Quasi Presto (Scherzo)

Sävelletty Boxbacka 31.5.1919

Teksti *Des Knaben Wunderhorn*, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg

Omistus "An Jörgen Bendix"

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4; SibA Mel 23:640a (luonnos); KK Coll. 530.60; SibA Mel 26:1120 (lauluääni ja orkesteri)

Ensijulkaisu Fazer *Spielmannslied Op. 116 No. 4* 1919 FM1116

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Sven Sandberg 20.7.1943)

Lisätietoja

- Ajoitus perustuu käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:640a olevaan päiväykseen. Käsikirjoituk- sessa KK Coll. 530.60 on Bendixin leima oikeassa yläkulmassa eli kyseessä on omistuksen kohteelle annettu kopio.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.
- Erna Gräsbeck lauloi laulun Berliinissä 9.11.1923 ja Ture Ara Gallspachissa 2.7.1930, molemmissa tilaisuuksissa säestäjänä Melartin itse.
- Sandbergin orkesteriversio esitettiin konsertissa 23.1.1944 klo 14.30 Helsingin konservatoriossa, orkesteria johti Martti Similä, laulusolistina oli Ture Ara. Ohjelmassa olivat Melartinilta myös laulut *Dagar komma, Paimenelta* ja *Den sista stjärnan*.

Stum kärlek, op. 116, nro 5

Flacka fält hur djupt du mig nedröfvar! – Stumme Liebe (Flasches feld, wie tief du mich betrübest!)

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty Kesäkuu 1919

Teksti Johan Ludvig Runeberg (*Serviska folksånger* 1830), saksankielinen käännös Friedrich Hermann Schneider

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4; SibA Mel 19:336

Ensijulkaisu Fazer *Stum kärlek Op. 116 No. 5* 1919 FM1117

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa SibA Mel 19:336 on päiväys ”1.6.19 Bxb”.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.
- FRIEDRICH HERMANN SCHNEIDER (16.10.1860–1930) oli saksalainen kääntäjä.

Mitt hjärta behöver, op. 116, nro 6

Mitt hjärta behöver ett litet barn ösa sin ömhet över – Mein Herze ersehnt sich (Mein Herze ersehnt sich ein liebes Kind)

Lauluääni ja piano

Allegretto moderato – Enkelt ”gammaldags” – Schlicht altväterisch

Sävelletty Boxbacka 2.6.1919

Teksti Jarl Hemmer (*Pelaren* 1916), saksankielinen käännös Friedrich Hermann Schneider

Omistus ”Jörgen Bendix tillegnad”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4; KK Coll 530.57 (melodianuotinnos); SibA Mel 23:639a (luonnos)

Ensijulkaisu Fazer *Mitt hjärta behöver Op. 116 No. 6* 1919 FM1118

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:639a on päiväys ”Bxb 2.6.19”.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Es-duuri.
- Hemmerin runon otsikko on painetussa nuotissa olevaa pidempi ”Mitt hjärta behöver ett barn...”. Sama pitkä muoto esiintyy myös teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal*.
- Sekä painetussa nuotissa että kustantajalle mennessä käsikirjoituksessa KK Ms Mus 163:4 on tem-pomerkintä poikkeuksellisesti kolmella kielellä.

Sångers vid piano, op. 117

I natt skall jag dö, op. 117, nro 1

Tag mig, håll mig – Viimeinen yö (Nosta hiljaa)

Lauluääni ja piano

Andante, rubato assai

Sävelletty	Heinäkuu 1921
Teksti	Harriet Löwenhjelm, suomennos Jussi Snellman
Omistus	“Hanna Granfelt tillegnade – Hanna Granfelt’lle omistettu”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:2; KK Ms Mus 163:4; KB MA ms 4927
Ensiesitys	9.12.1923 – Marianne Mörner ja Erkki Melartin – Privat Musikselskabin konsertti
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Sångers vid piano – Lauluja pianon säestyksellä Op. 117 N:o 1</i> 1921 REW528
Lisäjulkaisu	Hansen <i>Sångers vid piano Op. 117 N:o 1</i> 1922, Nro 2174, 17819
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:710 on päiväys 13.7.1921. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty c-molli. ▪ Kustannussopimus koko opuksen osalta allekirjoitettiin 12.10.1921. Melartinin palkkio oli 4000 markkaa (1328 €). ▪ HARRIET LÖWENHJELM (18.2.1887–24.5.1918) oli ruotsalainen kuvataiteilija ja runoilija. Hän oli myös Melartinin läheisen ystävän ja yhteistyökumppanin Marianne Mörnerin serkku.

Skåda, skåda hur det våras, op. 117, nro 2

Katso, kuinka kevään saamme

Lauluääni ja piano

Allegretto moderato

Sävelletty	17.7.1921
Teksti	Harriet Löwenhjelm, suomennos Jussi Snellman
Omistus	“Hanna Granfelt tillegnade – Hanna Granfelt’lle omistettu”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:4; KB MA ms 4927; SibA Mel 24:972 (luonnos)
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Sångers vid piano – Lauluja pianon säestyksellä Op. 117 N:o 2</i> 1921 REW529
Lisäjulkaisu	Hansen <i>Sångers vid piano Op. 117 N:o 2</i> 1922, Nro 2175, 17820
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:972 on päiväys 17.7.1921. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri.

Til et Barn, op. 117, nro 3

Sov nu sødt du lille – Lapselle (Uinu, piltti pieno)

Lauluääni ja piano

Moderato semplice

Sävelletty	1921
Teksti	Herman Wildenwey, suomennos Jussi Snellman
Omistus	“Hanna Granfelt tillegnade – Hanna Granfelt’lle omistettu”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:4; KB MA ms 4927
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Sångers vid piano – Lauluja pianon säestyksellä Op. 117 N:o 3</i> 1921 REW530
Lisäjulkaisu	Hansen <i>Sångers vid piano Op. 117 N:o 3</i> 1922, Nro 2176, 17821
Lisätietoja	▪ Laulutekstistä on säilynyt Melartinin tekemä kopio, jonka reunaan on myöhemmin lisätty lyijykännällä teksti ”komp 1921” (KK Coll. 530). ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty a-molli. ▪ HERMAN WILDENWEY (Herman Theodor Portaas, 20.7.1885–27.9.1959) oli norjalainen runoilija.

Fågeln i päronträd, op. 117, nro 4

Fågeln sitter i päronträd och sjunger så vackra visor – Istut, lintunen oksallas

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sävelletty	1921
Teksti	Ruotsalainen lastenruno, suomennos Jussi Snellman
Omistus	“Hanna Granfelt tillegnade – Hanna Granfelt’lle omistettu”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:4; KB MA ms 4927; SibA Mel 26:1110
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Sånger vid piano – Lauluja pianon säestyksellä Op. 117 N:o 4</i> 1921 REW531
Lisäjulkaisu	Hansen <i>Sånger vid piano Op. 117 N:o 4</i> 1922, Nro 2177, 17822; <i>Kokoelma yksinlauluja nuorisolle III</i> 1931; <i>Yksinlauluja 2</i> 2000
Lisätietoja	▪ Ture Aran hallussa olleessa käsikirjoituksessa SibA Mel 26:1110 on lopussa päiväys 10.8.1921. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty E-duuri. ▪ Teksti on vanha ruotsalainen lastenloru, joka julkaistiin ainakin vuonna 1923 – siis Melartinin laulun syntyaikaa myöhemmin – kokoelmassa <i>Visbok</i> (Aftonbladets Aktiebolags Tryckeri, Stockholm).

Salaperäinen metsä, op. 118

Den hemlighetsfulla skogen – Miniatursvit för piano – 6 pianostycken

Syyskuva, op. 118, nro 1

Herbstbild – Höstbild

Piano

Quasi Lento

- Sävelletty** 1923 tai aikaisemmin
Omistus "Hr C. F. Jarl tillegnad"
Käsikirjoitus Ei tunneta; HKA 590 (orkesteripartituuri ja äänilehdet)
Ensijulkaisu Hansen *6 pianostycken av Erkki Melartin Op. 118* 1923 Nro2349, 18224
Sovitukset Orkesteri (Sven Sandberg)
Lisätietoja
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty h-molli.
 - Melartinin korjaama osan nro 1 toinen ("ny korr") oikolukuvedos on säilynyt (KK Ms Mus 168:2). Siinä on päivämäärä 19.5.1923.
 - Päätös osan nro 1 omistamisesta Frits Jarlille on syntynyt käsikirjoitusten jo mentyä kustantajalle. Kirjeessä 19.9.1922 Wilhelm Hansen kirjoittaa: "Vi skal gerne efter Deres Ønske paatrykke Tilegnelsen paa Op. 118." (KK Coll 530)
 - Opuksen nimi ja kieliasu ei ole yksiselitteinen. Painetussa nuotissa on otsikkona ruotsinkielinen "6 pianostycken", mutta nuottisivuilla on suomenkielinen nimi aina ensimmäisenä. Myös Melartinin laajimmassa teosluettelossa opus on suomenkielisellä nimellä "Salaperäinen metsä", mutta luettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* nimi on ruotsiksi. Kustantajalle menneissä käsikirjoituksissa on suomenkielinen otsikko ensisijainen.
 - "Hieno impressionistinen sarja on *Kuusi pianokappaletta* op. 118. Tritonus-intervalli värittää sen suurelta osalta. Sarjan alussa on kaksi herkkää luonnontunnelmaa, paikallaan leijuva (toistuva fissa) 'Syyskuva' sekä metrisesti, agogisesti ja dynaamisesti vapaana väikkyvä 'Salaperäinen metsä'. (...) 'Noita' -niminen osa rakentuu tritonukselle, puoliaskel-kululle ja kokosävelasteikolle (mm. kokosävelsointu g-a-h-cis-dis-eis). 'Loitsu' alkaa hitaassa kalevalaisessa runopoljennossa (misterioso) mutta muuttuu oikulliseksi improvisoinniksi. 'Virvatulet' on nimensä veroinen presto-fantasia. 'Peikotanssin' lopussa Melartin käyttää flageolettiefektiä, samaa mikä esiintyy Bartókin 'Mikrokosmos' -sarjassa. Mutta on huomattava, että Bartókin sarja on vuodelta 1939, Melartinin 1920-luvun alusta." (Maasalo 1969, s. 30)
 - Martti Parkkari on kuvaillut opuksen kaikkia osia artikkelissaan *Bartók, Prokofjev vai ... Melartin?* korostaen sarjan impressionistisia piirteitä, mutta mainiten myös 1920-luvun "motorisen futurismin". (Parkkari 1968, s. 9)

Salaperäinen metsä, op. 118, nro 2

Der geheimnisvolle Wald – Den hemlighetsfulla skogen

Piano

Largo

- Sävelletty** 1923 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Coll. 530.56; HKA 590 (orkesteripartituuri ja äänilehdet)
Ensijulkaisu Hansen *6 pianostycken av Erkki Melartin Op. 118* 1923 Nro2349, 18224
Sovitukset Orkesteri (Sven Sandberg)
Lisätietoja
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty h-molli.

Noita, op. 118, nro 3

Die Hexe – Häxan

Piano
Allegro

Sävelletty	1923 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.56; HKA 590 (orkesteripartituuri ja äänilehdet)
Ensijulkaisu	Hansen <i>6 pianostycken av Erkki Melartin Op. 118</i> 1923 Nro2349, 18224
Sovitukset	Orkesteri (Sven Sandberg)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty C-duuri.

Loitsu, op. 118, nro 4

Beschwörung – Trollruna

Piano
Lento

Sävelletty	1923 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.56; HKA 590 (orkesteripartituuri ja äänilehdet)
Ensijulkaisu	Hansen <i>6 pianostycken av Erkki Melartin Op. 118</i> 1923 Nro2349, 18224
Sovitukset	Orkesteri (Sven Sandberg)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty d-molli.

Virvatulet, op. 118, nro 5

Irrblossen – Irrlichten

Piano
Presto

Sävelletty	1923 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.56; HKA 590 (orkesteripartituuri ja äänilehdet)
Ensijulkaisu	Hansen <i>6 pianostycken av Erkki Melartin Op. 118</i> 1923 Nro2349, 18224
Sovitukset	Orkesteri (Sven Sandberg)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty e-molli.

Peikkotanssi, op. 118, nro 6

Noitatanssi – Trolldans – Trolltanz

Piano
Vivace

Sävelletty	1923 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.56; HKA 590 (orkesteripartituuri ja äänilehdet)
Ensijulkaisu	Hansen <i>6 pianostycken av Erkki Melartin Op. 118</i> 1923 Nro2349, 18224
Sovitukset	Orkesteri (Sven Sandberg)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty Fis-duuri.

Nuorta elämää I, op. 119a

Ungt liv – Junges Leben – Kappaleita lapsille – Stycken för barn – Kinderstücke

Kävely, op. 119a, nro 1

Promenad – Spaziergang

Piano

Allegretto

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Omistus "Ingeborg Hylander och Helsingfors Musikinstituts förskola tillagnade"

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:2

Ensijulkaisu Fazer *Nuorta elämää Vihko I Op. 119 N:o 1* 1922 FM1758 (koko opus)

Lisätietoja

- Tämän laajan kokoelman (op. 119 a-d) taustoista ei ole löytynyt tietoja, mutta se lienee kustantajan tilausteos. Opuksen jakautuminen neljään vihkoon vastaa ajan julkaisukäytäntöjä, samoin opuksen tarkempi jaottelu pienin kirjaimin a-d. Melartinille kyseessä lienee ollut toisaalta rahatilaus, toisaalta tilaisuus säveltää musiikkia opetustarkoituksiin, mihin viittaa myös ensimmäisen osan omistus.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.
- Vihkojen I-III sopimus allekirjoitettiin 22.4.1922. Melartinin palkkio oli 3600 markkaa (1231 €).
- Melartinin taskukalenterissa on 30.6.1914 merkintä, joka voisi viitata opuksen 119 säveltämiseen, vaikka onkin ajallisesti paljon ennen kustannussopimuksen tekemistä: "Arbetat mycket, komponerat barnstycken för piano, flera." 19.7.1914 Melartin merkitsi "Skrivit rent 10 barnstycken".

Hyräily, op. 119a, nro 2

Gnolad visa – Stilles Lied

Piano

Andantino

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.

Valitus, op. 119a, nro 3

Klagan – Klage

Piano

Quasi Andante, rubato

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 23:530

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Leikki, op. 119a, nro 4

Lek – Spiel

Piano

Allegro leggiero

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:2

Lisäjulkaisu *Koskettimet kertovat I* 1957

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.

Kaksi totista setää, op. 119a, nro 5

Två allvarliga farbföder – Die zwei ernsten Onkel

Piano

Lento tranquillo

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:2

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty e-molli.

Nurmella, op. 119a, nro 6

På ängen – Auf der Wiese – Kedolla

Piano

Allegro scherzando

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Lisäjulkaisu *Koskettimet kertovat I* 1957

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.

▪ Kokoelmassa *Koskettimet kertovat I* nimenä on ”Kedolla”.

Nuorta elämää II, op. 119b

Ungt liv – Junges Leben – Kappaleita lapsille – Stycken för barn – Kinderstücke

Minuettino, op. 119b, nro 1

Piano

Allegretto grazioso

Sävelletty	1922 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Fazer <i>Nuorta elämää Vihko II Op. 119 N:o 1</i> 1922 FM1764 (koko opus)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty A-duuri.

Skotlantilainen kansanlaulu, op. 119b, nro 2

Skottsk folkvisa – Schottisches Volkslied

Piano

Moderato

Sävelletty	1922 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Lisätietoja	▪ Nimi on painetussa nuotissa virheellisessä muodossa ”Skotlantilainen kansanlaulu”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty fis-molli.

Tuutulaulu, op. 119b, nro 3

Vaggvisa – Schlummerliedchen

Piano

Andantino

Sävelletty	1922 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty G-duuri.

Pilvinen ilta, op. 119b, nro 4

Mulen kväll – Wolkiger Abend

Piano

Andante

Sävelletty	1922 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty e-molli.

Nuoren tytön laulu, op. 119b, nro 5

Den unga flilckans visa – Lied des jungen Mädchens

Piano

Andante

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Es-duuri.

Polska, op. 119b, nro 6

Bauerntanz – Danse rustique

Piano

Allegro con brio

Sävelletty Huhtikuu 1920

Käsikirjoitus KK Ms Mus168:2; KK Ms Mus168:10 (luonnos)

Lisäjulkaisu FG *Suite for brass* 2003 (sovitus vaskikvintetille)

Sovitukset Vaskikvintetti (Kari Karjalainen) sovituskokonaisuuden *Suite for Brass* kolmantena osana

Lisätietoja ▪ Luonnoksessa KK Ms Mus168:10 on osan nimenä ”Bauerntanz” ja päiväyksenä 20.4.1920.

▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.

Nuorta elämää III, op. 119c

Ungt liv – Junges Leben – Kappaleita lapsille – Stycken för barn – Kinderstücke

Hyväily, op. 119c, nro 1

Une caresse – Smekning – Liebkosung

Piano

Andante, poco rubato

- Sävelletty** 1922 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:2; SibA Mel 20:429; KK Ms Mus 163:4 (sovitus viululle ja pianolle); Yle YN5857 (sektettisovituksen äänilehdet); SibM Smp20546 (sovitus viululle ja pianolle, myös viulun äänilehti);
Ensijulkaisu Fazer *Nuorta elämää Vihko III Op. 119 N:o 1* 1922, FM1770
Lisäjulkaisu Fazer *Une caresse pour violon et piano op. 119 No. 1* 1923 FM1808 (sovitus viululle ja pianolle)
Sovitukset Sekstetti (Eero Koskimies)
Viulu ja piano (Erkki Melartin)
Lisätietoja
 - KK Ms Mus 168:2 on kustantajalle toimitettu käsikirjoitus, jossa ollut ranskankielinen nimivariantti on viivattu yli ja opusnumero on lisätty jälkikäteen lyijykynällä. Myös SibA Mel 20:429 on varustettu kustantajan merkinnöin, mutta lieenee jäänyt Melartinille. Ranskankielinen nimi on viivattu yli.
 - Käsikirjoituksessa SibM Smp6466, joka on hylätty luonnos viulusovitukseen, on nimenä "Une caresse / Kaertegn". Tempomerkintänä on "Andantino semplice", kun se sovituksen painetussa nuotissa on "Andantino semplice, poco rubato". Kustantajalle mennessä versiossa KK Ms Mus 163:4 on sama tempomerkintä kuin painetussa nuotissa.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.
 - Sovituksessa viululle ja pianolle on painetun nuotin yläreunassa omistus "Tillegnad ***". Mahdollisesti kyseessä on viulisti LEONID "LEO" GOLOVIN (1903–1969), jonka puoliso TORA MARGARETHA "MAGGIE" GOLOVIN (os. Furuholm, 1907 – ?) lahjoitti sovituksen toisen käsikirjoituksen Sibelius-museolle vuonna 1973.

Karjalaiset paimenet, op. 119c, nro 2

Karelska herdar – Zwei Hirten aus Karelien

Piano

Moderato

- Sävelletty** 1922 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu Fazer *Nuorta elämää Vihko III Op. 119 N:o 2* 1922, FM1771
Lisäjulkaisut *Koskettimet kertovat II* 1964
Harmoni: *Urkuharmoonialbumi Vihko 2*
Kantele: *Kanteleohjelmistoa II* 1964
Sovitukset Harmoni (Armas Maasalo)
Kantele (Ulla Katajavuori?)
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty d-molli.

Maantielaulu, op. 119c, nro 3

Landsvägsvisa

Piano

Allegro brioso ma pesante

Sävelletty	1922 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:2 (katkelma)
Ensijulkaisu	Fazer <i>Nuorta elämää Vihko III Op. 119 N:o 3</i> 1922, FM1772
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri.

Valsette, op. 119c, nro 4

Piano

Allegro moderato

Sävelletty	1922 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:2
Ensijulkaisu	Fazer <i>Nuorta elämää Vihko III Op. 119 N:o 4</i> 1922, FM1773
Lisäjulkaisut	<i>Koskettimet kertovat I</i> 1957
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty a-molli.

Polkette, op. 119c, nro 5

Piano

Allegretto umoristicamente

Sävelletty	1922 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Fazer <i>Nuorta elämää Vihko III Op. 119 N:o 5</i> 1922, FM1774
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty G-duuri.

Onnittelumenuetto, op. 119c, nro 6

Gratulaticusmenuett – Gratulationsmenuett

Piano

Andantino moderato

Sävelletty	23.3.1922
Omistus	Axel von Bonsdorff
Käsikirjoitus	SibM SmP6439 (kopio)
Ensijulkaisu	Fazer <i>Nuorta elämää Vihko III Op. 119 N:o 6</i> 1922, FM1775
Lisätietoja	▪ Ainoassa tunnetussa käsikirjoituksessa tempomerkintä on ”Moderato grazioso”, kun se painetussa nuotissa on ”Andantino moderato”. Omistus on painetussa nuotissa vain lyhenteenä ”A. v. B.”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri. ▪ Melartin on tehnyt sävellyksensä lahjaksi häntä hoitaneelle lääkärille, vaikka hyödynsi sen myös kokoelmassaan op. 119. AXEL ROBERT VON BONSDORFF (17.9.1869–1945) toimi Nummelan parantolan ylilääkärinä perustamisesta vuodesta 1903 lähtien. Bonsdorffille jäänyt käsikirjoitus tuhoutui tulipalossa, mutta potilaana myöhemmin ollut Karin Saxénin (os. Sundsten) ehti tehdä käsikirjoituksesta kopion, jonka lahjoitti vuonna 1958 Sibelius-museolle.

Nuorta elämää IV, op. 119d

Ungt liv – Junges Leben – Kappaleita lapsille – Stycken för barn – Kinderstücke

Jouluvirsi, op. 119d, nro 1

Julpsalm – Weihnachtslied

Piano

Andantino

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Omistus ”Fröken Ingeborg Hylander tillegnad”

Käsikirjoitus SibA Mel 17:227

Ensijulkaisu Fazer *Nuorta elämää Vihko IV N:o 1* 1923 FM1780

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa ei ole päiväystä eikä signeerausta ja se on viivattu voimakkaasti yli.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.
- Vihkon IV kustannussopimus allekirjoitettiin 17.5.1922, painatus alkoi 8.2.1923. Melartinin palkkio oli 2000 markkaa (684 €).

Surumielinen laulelma, op. 119d, nro 2

Sorgsen visa – Trauriges Lied

Piano

Andante doloroso

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Fazer *Nuorta elämää Vihko IV N:o 2* 1923 FM1781

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty f-molli.

Ländler, op. 119d, nro 3

Piano

Moderato, rubato

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Omistus ”Till C. F. J.”

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Fazer *Nuorta elämää Vihko IV N:o 3* 1923 FM1782

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.
- Omistuksen kohde ”C.F.J.” on mitä todennäköisimmin Carl Frederik (Frits) Jarl.

Pieni marssi, op. 119d, nro 4

Liten marsch – Kleiner Marsch

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 17:213

Ensijulkaisu Fazer *Nuorta elämää Vihko IV N:o 4* 1923 FM1783

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.

Barcarola, op. 119d, nro 5

Barcarole

Piano

Allegretto poco agitato

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6

Ensijulkaisu Fazer *Nuorta elämää Vihko IV N:o 5* 1923 FM1784

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty g-molli.

Ilta kellot, op. 119d, nro 6

Aftonklockorna – Abendglocken

Piano

Andante

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Fazer *Nuorta elämää Vihko IV N:o 6* 1923 FM1785

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.

Varjokuvia, op. 120

Silhouetter – Schattenrisse

Sisarukset, op. 120, nro 1

Syskonen – Die Geschwister

Piano

Allegro moderato

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 17:248

Ensijulkaisu Westerlund *Varjokuvia – Silhouetter I-II Op. 120* 1923 REW642 (vihko I)

Lisäjulkaisu Hansen *Silhouetter Op. 120* 1923 Nro 2336, 18230 (koko opus)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.
- Ensipainos julkaistiin kahtena vihkona (I, nro 1-6 ja II, nro 7-12), joissa kummassakin on alanimkeenä ”6 pientä pianokappaletta”. Vihkot on myös numeroitu ”Varjokuvia I” ja ”Varjokuvia II”.
- Melartinin teosluetteloissa kokoelman nimenä on ”Varjokuvia” ja ”Silhouetter, 6 stycken för piano”.
- Kustannussopimus koko opuksen osalta allekirjoitettiin 20.11.1922. Melartinin palkkio oli 5000 markkaa (1710 €), mutta summaan sisältyi myös osan nro 7 sovitus viululle ja pianolle, minkä lisäksi puolet palkkiosta oli luvassa vasta 1000 myyden kappaleen jälkeen. Opuksen painos- ja myyntimääristä kertovia kustannuskortteja ei ole löytynyt.

Sureva tyttö, op. 120, nro 2

Den sörjande flickan – Das traurige Mädchen

Piano

Andantino – Allegretto

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 17:248

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Menuetto hämärässä, op. 120, nro 3

Menuett i skymningen – Menuett in der Dämmerung

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 17:248

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Partiomarssi, op. 120, nro 4

Scoutmarsch – Pfadfindermarsch

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 17:248

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.

Aamuvirsi, op. 120, nro 5

Morgonpsalm – Morgenpsalm

Piano

[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** 1922 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus SibA Mel 17:248; SibA Mel 19:322a; SibA Mel 19:322b (puhallinseptetti)
Sovitukset Puhallinseptetti (Aarne Mäkinen 24.10.1926)
Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty E-duuri.

Iltavirsi, op. 120, nro 6

Aftonpsalm – Abendpsalm

Piano

Andante

- Sävelletty** 1922 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus SibA Mel 17:248
Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty e-molli.

Valse lente, op. 120, nro 7

Piano

Poco rubato

- Sävelletty** 1922 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus SibA Mel 17:248; SibA Mel 26:1106; SibM SmP6466 (viulu ja piano); Yle YN457 (salonkiorkesteri)
Ensijulkaisu Westerlund *Varjokuvia – Silhouetter I-II Op. 120* 1923 REW643 (vihko II)
Lisäjulkaisu Salonkiorkesteri: Hansen *Valse lente Op. 120 Nro 7* 1924, Nro 2385, 18338
Viulu ja piano: Hansen *Valse lente Op. 120 Nro 7* 1924 Nro 2350, 18225
Sovitukset Salonkiorkesteri (Nicolaj Hansen)
Viulu ja piano (Erkki Melartin)
Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty fis-molli.
▪ Kansalliskirjaston kokoelmassa säilytettävässä Hansenin viuluversion oikolukuvedoksessa (päiväys 18.3.1923) on osassa *Valse lente* virheellinen opusnumero 119, nro 1. Sama toistuu painetussa nuotissa (KK Ms Mus 168:2). Syynä lienee käsikirjoituksessa SmP6466 oleva virheellinen merkintä, sillä kyseessä on kustantajan käytössä ollut lähde. Opusnumero on lisätty lyijykynällä, joten virhe on voitu tehdä myös kustantamossa. Käsikirjoituksessa on tempomerkintä ”Poco rubato”, jota ei painetussa nuotissa enää ole.
▪ Ture Aran jäämistöstä löytynyt osan *Valse lente* käsikirjoitus SibA Mel 26:1106 poikkeaa jonkin verran julkaistusta versiosta.
▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on osasta nro 7 tehty salonkiorkesterisovitus mainittuna nimellä ”Valse lente” (Catalogue 1961, s. 70).

Kansanlaulu, op. 120, nro 8

Folksvisa – Volkslied

Piano

Allegretto andantino

- Sävelletty** 1922 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus SibA Mel 17:248
Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Iltakuva Karjalasta, op. 120, nro 9

Aftonstämning från Karelen – Abendbild aus Karelien

Piano
Andante

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 17:248

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Des-duuri.

Maalaistanssi, op. 120, nro 10

Lantlig dans – Ländlicher Tanz

Piano
Con umore

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 17:248

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty e-molli.

Retkeilylaulu, op. 120, nro 11

Vandringssång – Wanderlied

Piano
Con moto, a la marcia

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 17:248

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty H-duuri.

Humoreski, op. 120, nro 12

Humoresk – Humoreske

Piano
Vivace

Sävelletty 1922 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 17:248; SibA Mel 26:1107

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty D-duuri.

Sex lätta stycken, op. 121

6 helppoa kappaletta – 6 enkla stycken – Sechs einfache Stücke

Canto religioso, op. 121, nro 1

Sello ja piano / Viulu ja piano / Pianotrio

Andante

- Sävelletty** 1924
Omistus "Bodil Moltesen & Tauno Relander 31.III.1924"
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4 (kaikki kolme versiota); KK Ms Mus 168:3 (viulun äänilehti)
Ensijulkaisu Fazer *Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121* 1924 FM1896
Lisäjulkaisut Fazer *Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121* 1926 FM1902; Fazer *Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121* 1927 FM1908; Fazer *Kuusi helppoa kappaletta / Six Easy Pieces* 1997 F08824 (koko opus)
Piano: Fazer *Canto religioso Op. 121 N:o 1 sov. pianolle* 1927 FM2180
Sovitukset Piano (Erkki Melartin, 1924)
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.
 - Selloversioista tunnetaan yksi päiväämätön käsikirjoitusluonnos (SibA Mel 24:739).
 - Selloversion kustannusopimus tehtiin 7.7.1924, viuluversion 29.10.1926 ja trioversion 19.12.1927.
 - Kustannussopimus on päivätty 26.4.1924. Melartinin palkkio oli 1000 markkaa (333 €). Taskukalenterissa onkin 2.5.1924 merkintä, joka viitanee juuri opukseen 121: "Fick 3000 för de återstående cellostyckene. Klart!".
 - Teos on sävelletty BODIL ELISABETH MOLTESENIN (14.12.1901 – ?) ja lääkäri TAUNO RELANDERIN (16.4.1892 – 7.10.1977) häätjuhliille.

Menuetto, op. 121, nro 2

Sello ja piano / Viulu ja piano / Pianotrio

Allegretto

- Sävelletty** 1924
Omistus "Herr Ossian Fohström tillegnad"
Käsikirjoitus SibA Mel 24:876 (luonnos); KK Ms Mus 168:3 (viulun äänilehti); KK Ms Mus 163:4 (vain sellover-sio); Yle YN5866 (sekstettisovituksen äänilehdet)
Ensijulkaisu Fazer *Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121* 1924 FM1897
Lisäjulkaisut Fazer *Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121* 1926 FM1903; Fazer *Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121* 1927 FM1909
Sovitukset Sekstetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja
 - Käsikirjoituksen yhteydessä on oikolukuvedoksia, joissa olevaa virheellistä omistusta ("Fokström") kukaan ei ole huomannut korjata, joten se on siirtynyt myös painettuun nuottiin.
 - Mahdollisesti tähän osaan liittyvät luonnokset SibA Mel 23:612, joissa on päiväys "26/27 IV 1924 Bxb".
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.
 - Kustannussopimus on päivätty 26.4.1924. Melartinin palkkio oli 1000 markkaa (333 €).

Berceuse, op. 121, nro 3

Sello ja piano / Viulu ja piano / Pianotrio
Moderato

Sävelletty	Maalis-huhtikuu 1924
Omistus	“Rouva Anna Suolahdelle omistettu”
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:875 (luonnos); KK Ms Mus 168:3 (viulun äänilehti); KK Ms Mus 163:4 (vain sellover- sio); Yle YN5859 (Koskimiehen orkesterisovituksen äänilehdet); Yle YN5436 (Lehtelän orkesteri- sovituksen äänilehdet); MF5843 (sovitus viululle ja jousiorkesterille, valokopio)
Ensijulkaisu	Fazer <i>Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121</i> 1924 FM1898
Lisäjulkaisut	Fazer <i>Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121</i> 1926 FM1904; Fazer <i>Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121</i> 1927 FM1910
Sovitukset	Orkesteri (Eero Koskimies); orkesteri (Toivo Lehtelä 12.4.1950) Viulu ja jousiorkesteri (Jorma Panula)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:875 on päiväykset 16.3.1924 ja 16.4.1924. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty a-molli. ▪ Kustannussopimus on päivätty 26.4.1924. Melartinin palkkio oli 1000 markkaa (333 €). ▪ ANNA SUOLAHTI (os. Forssell-Koskenalho 20.11.1882–10.6.1970) oli nuoruudessaan viulisti.

Nocturne, op. 121, nro 4

Sello ja piano / Viulu ja piano / Pianotrio
Andantino

Sävelletty	Huhtikuu 1924
Omistus	“Trio: Anna, Liisi & Pauli”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:4 (sello- ja viuluversiot); KK Ms Mus 168:3 (viulun äänilehti); Yle YN5867 (seks- tettisovituksen äänilehdet)
Ensijulkaisu	Fazer <i>Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121</i> 1924 FM1899
Lisäjulkaisut	Fazer <i>Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121</i> 1926 FM1905; Fazer <i>Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121</i> 1927 FM1911
Sovitukset	Sekstetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty F-duuri. ▪ Kustannussopimus on päivätty 26.4.1924. Melartinin palkkio oli 1000 markkaa (333 €). ▪ Omistuksen kohteista ”Pauli” on everstiluutnantti PAULI HENRIK ELMERS (vuodesta 1935 Ervi) (25.1.1909 – 4.12.1989). Omistuksen aikoihin hän oli 15-vuotias amatööri- solisti. ”Anna” lienee An- na Suolahti (ks. op. 121, nro 3), ”Liisin” henkilöllisyys on selvittämättä.

Serenata, op. 121, nro 5

Sello ja piano / Viulu ja piano / Pianotrio
Allegretto quasi Andante

Sävelletty	Huhtikuu 1924
Omistus	“Herr Albin Öfverlund”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:4 (sello- ja viuluversiot); KK Ms Mus 168:3 (viulun äänilehti); Yle YN5864 (seks-tettisovituksen äänilehdet)
Ensijulkaisu	Fazer <i>Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121</i> 1924 FM1900
Lisäjulkaisut	Fazer <i>Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121</i> 1926 FM1906; Fazer <i>Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121</i> 1927 FM1912
Sovitukset	Sekstetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja	▪ Melartinin taskukalenterissa on 28.4.1924 merkintä ”På morgonen komponerade jag <u>Notturmo</u> och på kvällen <u>Serenata</u>.” ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty a-molli. ▪ Kustannussopimus on päivätty 26.4.1924. Melartinin palkkio oli 1000 markkaa (333 €). ▪ ALBIN ÖFVERLUND (17.11.1883–22.7.1971) oli suomalainen sellisti, pedagogi ja säveltäjä.

Mattinata, op. 121, nro 6

Sello ja piano / Viulu ja piano / Pianotrio
Allegretto

Sävelletty	1924
Omistus	“E. P. T.”
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:877 (luonnos); KK Ms Mus 163:4 (sello- ja viuluversiot); KK Ms Mus 168:3 (viulun äänilehti); Yle YN5975 (seks-tettisovituksen äänilehdet)
Ensijulkaisu	Fazer <i>Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121</i> 1924 FM1901
Lisäjulkaisut	Fazer <i>Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121</i> 1926 FM1907; Fazer <i>Sex lätta stycken – 6 helppoa kappaletta Op. 121</i> 1927 FM1913
Sovitukset	Sekstetti (Eero Koskimies)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:877 on päiväys 8.9.1924 ja otsikkona ”Aamuherätys”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty G-duuri. ▪ Kustannussopimus on päivätty 26.4.1924. Melartinin palkkio oli 1000 markkaa (333 €). ▪ Omistuksen kohteen henkilöllisyys on toistaiseksi selvittämättä.

Höstackord, op. 122, nro 1

Säg ej att våres gröna knoppningstid

Lauluääni ja piano

Ej långsamt

Sävelletty Tammikuu 1924

Teksti Prins Wilhelm

Käsikirjoitus MMA; KK Ms Mus 168:3 (luonnoksia); KK Ms Mus 168:10 (luonnos)

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Opus 122 sisältää Melartinin teosluettelon *Kompositioner ordnade efter opustal* numeroinnin mukaan kahdeksan laulua, vaikka otsikkona onkin ”Sex sånger med piano” (laajemmassa teosluettelossa *Sechs Lieder*). Laulujen nro 2-5 kohdalla luetteloissa ei kuitenkaan ole mitään tietoja. Kustantajaksi on merkitty Elkan & Schildknecht, joka onkin kustantanut laulut nro 6-8. Lauluista nro 2 ja 5 ei ole löydetty mitään dokumentteja.
- Marianne Mörnerin arkistossa olevassa käsikirjoituksessa on otsikko ”Höst-akord” ja lyijykynällä lisätty ”op 122 Nro 1”. Kansalliskirjastossa on Marianne Mörnerin Melartinille lähettämä prinssi Wilhelm in runo ”Höst-akord / Höst-ackord”. Koneella kirjoitetun paperin reunassa on teksti ”Fick denna av Prins Wilhelm [om i smurar]. Komponera!” Opus 122, nro 1. Alkusanat ”Säg ej att vårens gröna knoppningstid / den enda är av årets skift som duger”. (Coll 530.31) Käsikirjoitusluonnoksessa KK Ms Mus 168:10 on päiväys 15.1.1924 ja taskukalenteriinsa Melartin merkitsi 16.1.1924 ”Skrev rent Höstaccord”.
- Laulu jäi julkaisematta, joten viisi vuotta säveltämisen jälkeen Marianne Mörnerin ”Romanssi-illan” konserttiohjelmassa 2.11.1929 yliopiston juhlasalissa on edelleen merkintä ”käsikirj. – manuskript”.
- Kansalliskirjastossa on joukko luonnoksia, joiden yhteisen kansilehden päälle on kirjoitettu Melartinin käsialalla ”E. Melartin / Op 122”. Lyijykynäluonnoksissa ei ole otsikoita, mutta niissä on lukuisia päiväyksiä vuodelle 1924. On mahdollista, ettei kansilehdellä ja luonnoksilla ole mitään yhteyttä.
- PRINSSI WILHELM (Carl Wilhelm Ludvig 17.6.1884 – 5.6.1965) oli ruotsalainen kuninkaallisen suvun jäsen (kuningas Gustav V:n poika). Teksti on ollut Marianne Mörnerin valitsema.

[Opusnumeroa 122, nro 2 ei ole käytetty]

Luonnon yö, op. 122, nro 3

On luonnon yö kuin pääskynen – Naturens nat (En svale lir, en venlig Fugl du er)

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1923?

Teksti J. H. Erkko (*Ilmojen lauluja* 1904), tanskankielisen käännöksen tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus SibA Mel 16:137

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Opusnumero on lisätty käsikirjoitukseen lyijykynällä. Tanskankielinen teksti on lisätty hieman eri musteella, minkä lisäksi lyijykynällä on hahmoteltu myös ruotsinkielistä tekstiä. Käsikirjoitus on musteella valmiiksi tehty nuotinnos, jonka jatkona on laulun *Bön om ro* luonnos. Käsikirjoituksen ajoitusarvio perustuu tämän luonnoksen päiväkseen 14.2.1923.

So bin ich nur als Kind erwacht, op. 122, nro 4

Lauluääni ja piano
From und still

Sävelletty	Olstorp 1.1.1924
Teksti	Rainer Maria Rilke
Omistus	“An Marianne Möerner”
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:165
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ Omistuksen lisäksi käsikirjoituksessa on päiväys “Olstorp 1/I 1924.” Varhaisemmassa käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:733 on päiväys 12.6.1923. ▪ Melartinin teosluettelossa laulua ei ole lainkaan mainittu. ▪ RAINER MARIA RILKE (René Karl Wilhelm Johann Josef Maria, 4.12.1875–29.12.1926) oli itävaltalainen runoilija.

[Opusnumeroa 122, nro 5 ei ole käytetty]

Bön om ro, op. 122, nro 6

Herre, det är ju så ringa – Rauhan rukous (Herra, se mitä ma pyydän)

Lauluääni ja piano
Andante poco rubato

Sävelletty	Boxbacka 14.2.1924
Teksti	Jarl Hemmer (<i>Skärseld</i> 1914) , suomennos Ilta Koskimies
Omistus	“Fru Saga Hemmer tillegnad”
Käsikirjoitus	SibM Smp6429 (kaksi eri käsikirjoitusta); SibA Mel 9:53 (lauluääni ja orkesteri); KK Ms Mus 168:3 (lauluääni ja orkesteri); MMA (lauluääni ja jousiorkesteri); SibA Mel 24:798 (luonnos johdannoksi)
Ensijulkaisu	Elkan <i>Bön om ro – Rauhan rukous</i> 1925 EC521
Lisäjulkaisu	<i>Kotimaisia yksinlauluja I</i> , Fazer FM2561; <i>Yksinlauluja 2</i> 2000; <i>Hartaisiin hetkiin</i> 2007
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin 1930); lauluääni ja jousiorkesteri (Erkki Melartin?)
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa SibA Mel 6:138 on päivämäärä 14.2.1923 ja Sibelius-museon käsikirjoituksessa valmistumisesta kertova ”Boxbacka 14.2.1924 kl 9 e.m.”, joten Melartin työsti laulua melkein vuoden tai jälkimmäisessä käsikirjoituksessa on vuosiluvussa virhe. Ilmeisesti teoksen kokonaishahmo on jäänyt vaivaamaan säveltäjää, sillä käsikirjoituksessa SibA Mel 24:798 hän on luonnostellut toteutunutta pidempää johdantoa pianolle. Tempomerkintä on ”Andante” ja päiväys todennäköisesti 15.5.1929. Vuosiluvun viimeisen numeron voi ehkä tulkita myös neloseksi, mutta molemmissa tapauksissa päiväykset ovat myöhempiä kuin teoksen valmistumismerkintä. Kaikissa käsikirjoituksissa tempomerkintä on muodossa ”Andante, rubato”. ▪ Orkesterisäestyksisen version käsikirjoituksista toiset ovat olleet Ture Aran omistuksessa ja ohjelmistossa. Yhdellä sivulla on päiväys 15.12.1930. ▪ Sibelius-museo on saanut toisen käsikirjoituksen Saga Hemmeriltä vuonna 1984. Kyseessä lienee ollut Melartinin lahja omistuksen kohteelle. ▪ Hemmerin runo on kokoelmassa <i>Skärseld</i> osa X kokonaisuudesta <i>Dokument</i>. ▪ SAGA HEMMER (os. Söderman 1897–1987) oli runoilija Jarl Hemmerin puoliso.

En liten minnesvisa, op. 122, nro 7

En liten visa – Hur skön du var, o tid

Lauluääni ja piano

Enkelt

Sävelletty 1928 tai aikaisemmin

Teksti Jussi Snellman

Omistus "Fru Gerda Klemming tillägnad"

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:3

Ensijulkaisu Elkan *En liten visa* 1928 Nr228, EC667

Lisätietoja

- Painetun nuotin kannessa nimi on lyhyessä muodossa "En liten visa", nuottisivulla "En liten minnesvisa" ja käsikirjoituksessa "Liten minnesvisa".
- Melartinin laajimmassa teosluettelossa laulu esiintyy opuksena 140, nro 3. Luettelossa *Kompositi-oner ordnade efter opustal* laulu on vain tässä opuksessa 122.
- Laulun omistuksen kohteen henkilöllisyyttä ei tiedetä.

Jul, op. 122, nro 8

En ros mer skön än jordens blomster alla – Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan

Lauluääni ja piano

Enkelt

Sävelletty 19.3.1927

Teksti Jacob Tegengren, suomenkielinen versio Anna-Maija Raittila (alkuteksti Dietrich Bonhoeffer)

Omistus "Till Ilta Ekroos på 80 årsdagen" (vain kuoroversio)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:3; KK Coll. 530.56; SibA Mel 24:974c (luonnos); KK Ms Mus 168:5; SibA Mel 16:160; SibM Smp6445; SibA Mel 18:284b

Ensijulkaisu Elkan *Jul* 1928 Nr 227, EC666

Lisäjulkaisut Naiskuoro: *Hartaita lauluja naiskuorolle* 2004 (suomenkielinen)
Neljä lauluääntä: *Koralbok* 1929; *Svensk psalmbok* 1945; *Koralbok till Svensk psalmbok* 1950; *Hengellisiä lauluja ja virsiä* 1957; *Koraalikirja II* 1987 (suomenkielinen virsiversio); *Svensk psalmbok* 1996

Sovitukset Naiskuoro (Ilmo Riihimäki)

Neljä lauluääntä (Erkki Melartin 7.11.1927)

Lisätietoja

- Pelkästään pianolle tehdyn luonnoksen SibA Mel 24:974c perusteella sävellys on syntynyt 19.3.1927 ja nimi on jo tuolloin ollut *Jul*. Melartin sovitti laulun neliääniseksi lahjana Ilta Ekroosille tämän 80-vuotispäiväksi 7.11.1927. Vuonna 1928 laulusta julkaistiin yksinlauluversio.
- Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:3 ei välttämättä ole Melartinin itsensä tekemä, eikä siinä ole erillistä laulumelodiaa merkittynä, ei myöskään tempomerkintää. Opusnumero on sen sijaan selkeästi merkittynä ja nuottikuva vastaa pianon osalta painettua nuottia. Lyijykynällä ja aivan eri käsialalla on tehty merkintä "Psalmboken No 511 / 125", joka viittaa melodian käyttöön ruotsinkielisessä virsikirjassa. Käsikirjoituksen KK Coll. 530.56 tempomerkintä on sama kuin painetussa nuotissa, mutta lopullista opusnumeroa ei ole, vain lyijykynällä ja aivan eri käsialalla tehty merkintä "Op. 140 No. 4". Tässä on myös omistus "Till Ilta Ekroos", jota ei painetussa nuotissa enää ole. Nuotinnos on tehty sekakuoroversioiden tavoin puoli- ja kokonuotein, jotka lopullisessa versiossa ovat neljäsosa- ja puolinuoteiksi.
- Käsikirjoitukset KK Ms Mus 168:5 ja SibA Mel 16:160 ovat muuten samansisältöisiä, mutta ensimmäisen sävellaji on E-duuri, toisen Fis-duuri. Kummassakin on sama omistus ja nimenä selkeästi alleviituna *En ros mer skön*. Esityskokoonpanoa ei ole täsmennetty, nuotinnokset ovat kauttaaltaan neliäänisiä. Sibelius-museon käsikirjoituksessa SibM Smp6445 laulun nimenä on *Jul* ja vain ensimmäisen säikeistön teksti on tässä mukana. Sävellaji on E-duuri. Tämä käsikirjoitus on saatu John Sundbergiltä 12.12.1940, ja se kuuluu myös käsialansa puolesta niihin lauluihin, joita Melartin mitä ilmeisimmin oli tarjonnut virsikirjauudistusta valmistelleelle Sundbergille. Melartinin tekemä yksinlauluversio oli tässä vaiheessa jo ilmestynyt nimellä *Jul* opuksena 122 nro 8. Käsikirjoitus SibA Mel 18:284b on tekstitön, neliääninen versio, jossa sävellaji on D-duuri ja nimenä on *Jul*. Myös Tegengrenin nimi on mukana. Nuottikuva on kaikissa käsikirjoituksissa toteutettu puoli- ja kokonuotein.
- Melartinin laajimmassa teosluettelossa laulu esiintyy opuksena 140, nro 4. Luettelossa *Kompositi-oner ordnade efter opustal* laulu on vain tässä opuksessa 122.

- Laulun melodia on otettu laajaan käyttöön sekä suomen- että ruotsinkielisessä virsikirjassa. Virettä 600 suomenkielisessä virsikirjassa se on melko pitkälle yksinlauluversion melodiaa noudatteleva *Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan*, jonka tekstin virsirunoilija ANNA-MAIJA RAITTILA (vuodesta 1961 Nieminen, 23.7.1928–25.8.2012) käänsi vuonna 1980 DIETRICH BONHOEFFERIN (4.2.1906 – 9.4.1945) tekstistä *Vom guten Mächten* vuodelta 1944. Wilhelm Andreas Wexelsin tekstin pohjalta tehty suomennos *Ah aikaa, jolloin synnin sumu haihtuu* on julkaistu kokoelmassa *Hengellisiä lauluja ja virsiä* numerolla 517.
- Ruotsinkielisessä virsikirjassa melodiaa on hyödynnetty viidessä eri virressä. Tekstin *Att bedja är ej endast att begära* (virsi nro 328) on kirjoittanut KRISTINA ”STINA” ANDERSON (10.12.1876–31.8.1940) vuonna 1922. Tekstin *Frälsare du som äger läkedom* (virsi nro 355a) on alkujaan tehnyt KIRSTEN DOROTHEA AAGAARD HANSEN (18.1.1850–20.12.1902) vuonna 1877, mutta nykyisen version on tehnyt vuonna 1968 BRITT GERDA HALLQVIST (os. Nyman, 14.2.1914–20.3.1997). Tekstin *När du är trött* (virsi nro 501) on tehnyt BERTEL SÖDERHOLM (1914–1994) vuonna 1980 ja tekstin *Se, kärlet brast, och oljan är utgjuten* (virsi nro 82) NATHAN SÖDERBLOM (15.1.1866–12.7.1931) vuonna 1928. Teksti *Tänk när en gång det töcken har försvunnit* (virsi nro 572, vuoden 1950 laitoksessa nro 623) on alkujaan WILHELM ANDREAS WEXELSEN (29.3.1797–14.5.1866) vuonna 1845 tekemä, mutta nykyisen version muotoili ELIN SILÉN (4.3.1875–16.5.1954) vuonna 1920.
- Sekä ruotsin- että suomenkielisessä virsikirjassa sävellysvuodeksi on annettu virheellisesti 1923.
- Sävelmä otettiin jo vuonna 1929 ruotsinkielisen virsikirjan käyttöön tekstittömänä, neliäänisenä koraaliversiona (*Koralbok* 1929). Sovituksen tekijää ei julkaisussa ole merkitty, mutta se lienee Melartinin itsensä tai John Sundbergin tekemä.

Sex pianostycken, op. 123

Sechs Klavierstücke

Iltarauha, op. 123, nro 1

Aftonro

Piano

Andantino

- Sävelletty** Maaliskuu 1924
Omistus "Ilta Ekroos tillegnad"
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4; Yle YN3993 (orkesteripartituuri ja orkesterin äänilehdet)
Ensijulkaisu Fazer *Iltarauha – Aftonro Op. 123 No. 1* 1925 FM1953
Sovitukset Orkesteri (Sven Sandberg 1946?)
Lisätietoja
- Melartinin taskukalenterissa on 11.3.1924 merkintä "Skrev färdig 'Aftonro' till Ilta."
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty As-duuri.
 - Kustannussopimus allekirjoitettiin jo 22.12.1924, paljon aikaisemmin kuin muiden opukseen lopulta päätyneiden kappaleiden kohdalla. Melartin merkitsi samana päivänä taskukalenteriinsa "Fazer tog Iltarauha och Bach-arr. (2000)." Melartinin palkkio oli 1500 markkaa (500 €).
 - Melartinin teosluetteloissa opuksella on otsikkona "Sex pianostycken" ja "Sechs Klavierstücke", mutta kappaleet julkaistiin erikseen ilman yhteistä kantta.
 - Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on merkintä "Iltarauha (Tranquil Evening) (Catalogue 1961, s. 69). Merkintä viitanee Sven Sandbergin sovitukseen, joka on todenäköisesti vuodelta 1946, koska käsikirjoituksessa on lyijykynämerkintä "Ostettu Radiolle 5.2.46".

Marcia funèbre, op.123, nro 2

Piano

[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** Kesä 1925
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4
Ensijulkaisu Fazer *Marcia funebre Op. 123 No 2* 1925 FM1979
Lisätietoja
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 10.7.1925. Melartinin palkkio oli 1000 markkaa (321 €).
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty e-molli.

Idyll, op. 123, nro 3

Idylle

Piano

Moderato ma poco agitato

- Sävelletty** Heinäkuu 1925
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4
Ensijulkaisu Fazer *Idyll Op. 123 No. 3* 1925 FM1985
Sovitukset Sekstetti (Eero Koskimies), käsikirjoitus Yle YN5859
Lisätietoja
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 20.7.1925. Melartinin palkkio oli 1000 markkaa (321 €).
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty e-molli.

Procession, op. 123, nro 4

Piano
Moderato

- Sävelletty** 1925 tai aikaisemmin
Omistus "Långsrevinnan Ellen Bille Brahe Selby tillegnad."
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4; SibA Mel 23:552 (luonnos)
Ensijulkaisu Fazer *Procession Op. 123 No. 4* 1925 FM1980
Lisätietoja
- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:552 on päiväys 10.10.1926 ja omistus "till E. B.-B.S". Koska nuotti julkaistiin ilmeisesti jo edellisenä vuonna, Melartin on jostain syystä palannut teokseen.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Es-duuri.
 - Kustannussopimus allekirjoitettiin 10.7.1925. Melartinin palkkio oli 1000 markkaa (321 €).
 - Kreivitär ELLEN BILLE-BRAHE-SELBY (os. Basse Fønss, 27.6.1876–29.11.1949) oli tanskalainen yhteis-vapaamuurariliikkeen aktivisti, joka 1920-luvulla oli organisoimassa liikkeen perustamista myös Suomeen. Melartin oli ainakin jossain määrin mukana Suomen Yhteis-Vapaamuurari Järjestön toiminnassa mm. esitelmäitsijänä. Järjestön kokouksessa 19.3.1923 Melartin piti esitelmän "Musiikin sisäisestä olemuksesta", jonka käsikirjoituksen mukaan hän kohdisti puheensa "rakkaille veljille". (KK Coll. 530.26)
 - Sävellystä on käytetty Ruusu-Ristin rituaalimusiikissa aloitus- ja lopetusnumerona.

Pastorale, op. 123, nro 5

Piano
[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** Heinäkuu 1925
Omistus "Á Mme Raissa Soudarskaya
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4
Ensijulkaisu Fazer *Pastorale Op. 123 No. 5* 1925 FM1986
Lisätietoja
- Melartin kirjoitti taskukalenteriinsa 15.7.1925: "Fick färdig Pastoralen, 8 sidor."
 - Kustannussopimus allekirjoitettiin 20.7.1925. Melartinin palkkio oli 1000 markkaa (321 €)
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty F-duuri.
 - RAISA SUDARSKAJA (Raisa Markovna Meerson, 20.12.1869–31.12.1941) oli venäläinen pianisti, joka toimi elämänsä jälkipuoliskolla Yhdysvalloissa nimellä "Raissa Soudarskaya".

Piccola marcia, op. 123, nro 6

Piano
Allegretto

- Sävelletty** 1926 tai aikaisemmin
Omistus "Till G. M-n" [Georg Mellin]
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4
Ensijulkaisu Fazer *Piccola marcia Op. 123 No. 6* 1926 FM2007
Lisätietoja
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty E-duuri.
 - Kustannussopimus allekirjoitettiin 20.10.1925 ja palkkio oli 1000 markkaa (321 €). On silti mahdollista, että sävellys on syntynyt jo paljon aikaisemmin. Melartinin taskukalenterissa on nimittäin 29.1.1914 merkintä "Skrev rent ett stycke åt Mellin till hans födelsedag i morgon." Ainoa tunnettu käsikirjoitus on kustantajalle tehty versio, jossa ei ole ajoitukseen liittyviä merkintöjä. Melartin on voinut tehdä lääkäriilleen onnittelukappaleita useampinakin vuosina, mutta vain muutamasta on säilynyt selkeä tieto. Taskukalenterin merkinnässä ei voi olla kyse laulusta *Den långa dagen*, op. 97, nro 1, jonka Melartin myös omisti Mellinille, eikä 50-vuotispäiville tehdystä kappaleesta *Födelsedagsmarsch*, EM054.

Tähtisilmä, op. 124

Stjärnöga

Musiikkia kolmenäytöksiseen satunäytelmään solisteille, kuorolle ja orkesterille

I Seikkailu

1. Alkusoitto *Andante*–2. Tonttuvaari (Tulkaa kaikki tonttulaiset) *Allegretto*–3. Tontut (Sipsutellen sip-sip-sip) – 4. Tontut (sama musiikki kuin osassa 3) – 5. Marssi – 6. Kuninkaan laulu (Tontut, pienet ystävämme) *Moderato* – 7. Prinssin laulu (Pikkuista prinsessaa linnassaan) *Andantino* – 8. Illan kentillä tähdet kulkee *Andante* – 9. Mestarikokki (Mi-mi-minä olen kokki) *Moderato*–10. Hiljaisuus (Hiljaa nyt uinuu talvinen maa) *Andante*–11. [musiikki sama kuin osassa 7]–12. [musiikki sama kuin osassa 3]

II Seikkailu

13. Alkusoitto *Moderato*–14. Kuutamokuningas (Kuun valtakunnan valtias) *Andante*–15. [musiikki sama kuin osassa 9]–16. Kuunsäteitten karkelo ja laulu (Kuunsäteet loistaa ja valkea manner) *Allegro moderato*–17. [musiikki sama kuin osassa 16]–18. Jos olet prinssi satujen – Hän oli prinssi kuutamon–19. [musiikki sama kuin osassa 7]–20. Tonttulaulu [musiikki sama kuin osassa 3]

III Seikkailu

21. [musiikki sama kuin osassa 17]–22. Melodraama–23. Kauaksi täältä *Andante*–24. Keinuen liidämme onnemme tarhaan–25. Laulan laulun linnullein (Laulan laulun linnullein ja solmin säveleitä) *Allegro moderato*

Sävelletty marraskuu 1924

Teksti Arvid Lydecken

Käsikirjoitus KK Coll. 530.69 (pianopartituuri ja äänilehtiä, P. Karpo 21.11.1950); KK Coll. 530.75 (kopistin tekemiä äänilehtiä); SibM SmP6461 (osa nro 25)

Ensiesitys 28.12.1924 Kansan Näyttämöllä

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu, paitsi Tilgmann *Laulan laulun linnullein* 1925?

Sovitukset Lauluääni ja piano (Erkki Melartin?) (osa nro 25)

Lisätietoja

- Melartinin taskukalenterissa on 17.12.1924 merkintä ”Repetition på Kans. Näyttämö.” Kyseessä lienee ollut Kansan näyttämön tilaus, mutta tilausdokumentteja ei ole löytynyt.
- ”’Tähtisilmän’ esitys näyttää joka tapauksessa olleen korea ja lempeä huomion kiinnittyessä pääasiassa ulkoisiin seikkoihin. (...) Esitykseen lisäsi viehätystä runollisuuden ohessa Erkki Melartinin säveltämä kaunis musiikki.” (Koski 1986, s. 186) Musiikkia arvioitiin myös monissa lehdissä (mm. HS 28.12.1924 ja US 30.12.1924 ja HBL 3.1.1925).
- Ruotsinkielistä versiota *Stjärnöga* esitettiin Svenska Teaternissa vuonna 1941 (ensimmäinen esitys oli 11.1.1941, kaikkiaan oli 11 esitystä) ja uudestaan Porvoon lastenteatterin matineassa 25.11.1944 (Lüchou 1977, s. 182, 188).
- Näytelmät.fi -tietokannassa näytelmän julkaisuvuodeksi on merkitty jostain syystä 1930.
- Kirjana julkaistusta näytelmätekstistä (*Tähtisilmä : Satunäytelmä kolmessa seikkailussa*, Otava 1918) on säilynyt Lydeckenin Melartinille omistama kappale, johon säveltäjä on tehnyt musiikkiinsa liittyviä esityseräilyjä (KK Coll. 530.45).
- Osan nro 25 erilliskäsikirjoituksen otsikkona on ”Ur Stjärnöga / Tähtisilmästä”. Signeeraus on, mutta ei päiväystä. Teksti on alun perin vain suomeksi, mutta ruotsinkielinen käännös on lisätty lyijykynällä. Käsikirjoituksen on vuonna 1968 lahjoittanut Sibelius-museolle Kurt Vasström, joten todennäköisesti kyseessä on Melartinin Vasströmin vanhemmille (Eric ja Lolan Vasström) annettu nuotti, samoin kuin laulun *På vägen*, EM198 kohdalla.
- Laulu *Laulan laulun linnullein* on julkaistu eripainoksena, jonka toisella puolella on Pianotehdas Hellaksen mainos sekä ”San Pablo” -nimisen henkilön allekirjoittama Hellaksen myynninedistämis-kirjoitus ”Musiikin harrastus kodeissa jaloa ajanviettoa”.
- OTTO ARVID LYDECKEN (31.5.1884 – 9.5.1960) oli suomalainen kirjailija, joka kirjoitti paljon myös nimimerkillä Arvily.

Sursum corda, op. 125

Ylentäkää sydämenne – Ein festliches Präludium

Orkesteri

Andante

Sävelletty Tammikuu 1925?

Käsikirjoitus Lahden konservatorion kirjasto (partituuri, kopistin tekemä); SibAO 56.868 (pianosovitus ja kopistin tekemät äänilehdet); SibA Mel 20:440 (luonnos, pianosovitus); SibA Mel 17:258 (sovitus uruille); Tuija Hakkila (pianosovitus kopistin tekemänä)

Ensiesitys 7.2.1925 – Helsingin kaupunginorkesteri, johtajana Erkki Melartin – Helsingin yliopiston juhlasali (Melartinin 50-vuotisjuhlakonsertti)

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Sovitukset Piano (Erkki Melartin)

Urut (Elis Mårtenson)

Lisätietoja

- Melartin kirjoitti taskukalenteriinsa 15.1.1925: ”Har arbetat hela aftonen till ½ 2 på Sursum corda, som måste bli färdig i morgon.” ja 16.1. ”Skrev färdig Sursum corda 10.30”. Vaikka Melartin sijoitti teoksen itselleenkin tärkeään konserttiin sen ainoana uutena sävellyksenä, sävellyksen taustoista ei ole löytynyt lisätietoja.
- Melartinin omakätinen partituuri on kadoksissa, joten vuonna 1938 tehty kopio (tekijänä P. Karhunen Viipurissa) on ainoa tunnettu orkesteriversio käsikirjoitus. Kahdeksansivuinen urkunuotinnos (SibA Mel 17:258) on merkinnöistä päätellen myös toiminut esitysnuottina. Ehkä tästä ja Melartinin teosluettelon alaotsikosta johtuu väärinkäsitys, jonka mukaan urkusävellys *Festliches Präludium* on sovitus *Sursum corda* -sävellyksestä. Tunnettuja käsikirjoituksia vertaamalla voi kuitenkin todeta, että kysymys on aivan eri sävellyksistä, joiden kummankaan syntyvaiheista ei tiedetä juuri mitään. Tuija Hakkilan hallussa oleva käsikirjoitus on ilmeisesti Ture Aran tekemä kopio, jonka kannen yläreunassa on ehkä Melartinin käsialalla merkintä ”Ture Ara 7.3.29”.
- Melartinin teosluettelossa on maininta Mårtensonin urkusovituksesta.
- ”Leevi [Madetoja] kävi myös senaattori Wegeliuksen kanssa ojentamassa konservatorion seppelleen Melartinin 50-vuotisjuhlakonsertissa helmikuun 7. päivänä, jossa kuultiin kantaesityksinä kuudes sinfonia ja jouluvirteen päättyvä fantasia *Sursum corda*.” (Salmenhaara 1987, s. 223) Salmenhaaran mainitsema ”jouluvirsi” on PHILIPP NICOLAIN sävelmä *Wie schön leuchtet der Morgenstern* vuodelta 1597. Sen melodia on vuoden 1888 virsikirjassa numerolla 457 oleva *Mun sielun’, herää, nouse jo!* Tähän viittaa Leo Härkönen melko tuoreeltaan: ”Samassa tilaisuudessa esitetty orkesteripreludi ’*Sursum corda*’, jonka aihekehitys johtuu virteen ’*Mun sielun herää, nouse jo*’, on paitsi harrasta tunnelmaansa kiintoisa paikoin arkaistisessa soinnutuksessaan.” (Härkönen 1926)

3 finska melodier för piano, op. 126

Drei finnische Melodien für Klavier

Hemlängtan, op. 126, nro 1

Koti-ikävä

Piano

Moderato quasi Andante molto rubato

- Sävelletty** 1924-1925?
Omistus "Fru Irma Benedikt tillegnad"
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu Elkan *Hemlängtan, Op. 126 N:o 1* 1927 EC560
Lisätietoja
- Opuksen laulujen järjestys on Melartinin teosluettelon mukaan ollut alun perin toinen.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty e-molli.
 - Opuksen taustoista ei tiedetä käytännössä mitään, mutta todennäköisesti juuri näistä lauluista on puhe, kun Melartin kirjoitti taskukalenteriinsa 12.1.1925 "Carelius lovade (i telefon) taga de 3 stycken, men priset blev ej klart."
 - IRMA CHRISTINE BENEDIKT (os. von Rosen 15.11.1879–1969) oli itävaltalaisen kirjailijan ERNST MARTIN BENEDIKTIN (1882–1973) puoliso, jonka kanssa Melartin oli vilkkaassa kirjeenvaihdossa.
 - Einari Marvian arkistossa (KK Coll. 779:68) on painetun nuotin kappale, jossa on omistuskirjoitus "Kurrelle syntymäpäiväksi 1931 E. Melartin".

Månskensfart, op. 126, nro 2

Kuutamoyö

Piano

Andante

- Sävelletty** 1924-1925?
Omistus "Direktör A. Löffler tillegnad"
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu Elkan *Månskensfart Op. 126 N:o 2* 1927 EC561
Lisätietoja
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty Es-duuri.
 - Omistuksen lienee sellisti Albrecht Löffler.

Dans, op. 126, nro 3

Tanssi

Piano

Allegro moderato

- Sävelletty** 1924-1925?
Omistus "Kaimalleni"
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu Elkan *Dans, Op. 126, N:o 3* 1927 EC562
Lisätietoja
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.
 - Einari Marvian arkistossa (KK Coll. 779:68) on painetun nuotin kappale, jossa on omistuskirjoitus "Kurrelle 21.XI-1931 E. M.".
 - Omistuksen kohdetta ei tiedetä. Melartinilla oli elinaikanaan täyskaima, mutta viittaus saattaa liittyä myös etunimikaimaan.

Lyrik II, op. 127

Skymningsvisa, op. 127, nro 1

Hämärän laulu – Im Zwielicht

Piano

Andantino

Sävelletty 1924-1925

Omistus "Til Fru Kaja Kløcker"

Käsikirjoitus KB MA ms 4918; Yle YN5861 (orkesteripartituuri ja orkesterin äänilehdet)

Ensijulkaisu Hansen *Lyrik II, Op. 127 Heft 1* 1925 Nro 2446, 18700

Sovitukset Orkesteri (Sven Sandberg 31.10.1953) nimellä *Iltahämärän laulu*.

Lisätietoja ▪ Opus julkaistiin kahtena vihkona (nro 1-3 ja nro 4-6). Melartin merkitsi taskukalenteriinsa opuksen lähettämisen kustantajalle 5.1.1925: "Sände 6 pianostycken op. 127 till Wilhelm Hansen." Kaksi päivää myöhemmin Melartin saattoi todeta "Vilh. Hansen ringde att de taga mina 6 pianostycken op. 127, men betala endast 400 DKr".

▪ Omistuksen kohdetta ei ole pystytty toistaiseksi tunnistamaan

Morgonandakt, op. 127, nro 2

Aamuhartaus – Morgenandacht

Piano

Andantino

Sävelletty 1924-1925

Omistus "Til Grevinde Fanny von Wilamowitz Moellendorff"

Käsikirjoitus KB MA ms 4918

Ensijulkaisu Hansen *Lyrik II, Op. 127 Heft 1* 1925 Nro 2446, 18700

Lisätietoja ▪ Kreivitär FANNY MALIN HULDINE FREIIN VON WILAMOWITZ-MOELLENDORFF (os. von Fock, 3.5.1882 – 5.6.1956) oli ruotsalainen kirjailija.

Menuett i väntan, op. 127, nro 3

Menuetto odottaessa – Menuett in Erwartung

Piano

Grazioso, poco languido

Sävelletty 1924-1925

Omistus "Til Komtesse Marianne Mörner"

Käsikirjoitus KB MA ms 4918

Ensijulkaisu Hansen *Lyrik II, Op. 127 Heft 1* 1925 Nro 2446, 18700

Valse sentimentale, op. 127, nro 4

Piano

Poco andantino, rubato

Sävelletty	1924-1925
Omistus	“Til Fru Nanni Jarl”
Käsikirjoitus	KB MA ms 4918; SibA Mel 25:994
Ensijulkaisu	Hansen <i>Lyrik II, Op. 127 Heft 2</i> 1925 Nro 2447, 18701
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 25:994 on tempomerkintänä <i>Quasi Andantino, rubato</i>. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty h-molli.

Österländsk natt, op. 127, nro 5

Itämainen yö – Morgenländische Nacht

Piano

Moderato

Sävelletty	1924-1925
Omistus	“Til Fru Ebeth Stiernsvärd”
Käsikirjoitus	KB MA ms 4918; SibA Mel 20:427
Ensijulkaisu	Hansen <i>Lyrik II, Op. 127 Heft 2</i> 1925 Nro 2447, 18701
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty f-molli. ▪ Ebeth Stiernsvärd on mitä ilmeisimmin sama Ebeth Brink, joka avioitui 1900-luvun alkupuolella kreivi Mörnerin kanssa. Pariskunta oli eronnut 1908 ja Ebeth Mörner avioitunut uudelleen, nyt CARL GEORG STIERNSWÄRDIN (1880-1960) kanssa.

Couplet, op. 127, nro 6

Piano

Allegretto

Sävelletty	1924-1925
Omistus	“Til Fru Eva Moltesen”
Käsikirjoitus	KB MA ms 4918
Ensijulkaisu	Hansen <i>Lyrik II, Op. 127 Heft 2</i> 1925 Nro 2447, 18701
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty D-duuri.

Kolme laulua, op. 128

Tili tili tengan löysin, op. 128, nro 1

Tili, tili, tili, tili tengan löysin, tili, tili, tili, tili tengan löysin, tengalla orihin ostin

Lauluääni ja piano

Allegro (alla breve)

Sävelletty	Helmikuu 1924
Teksti	Virolainen runo, "muistiinpannut ja suomentanut" A. O. Väisänen
Omistus	"Väinö Solalle omistettu"
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:4; SibA Mel 22:490; KK Ms Mus 168:3 (lauluääni ja orkesteri)
Ensiesitys	28.2.1925 Väinö Sola
Ensijulkaisu	Fazer <i>Lauluja pianon säestyksellä Op. 128 N:o 1</i> 1926 FM1981
Lisäjulkaisu	<i>Yksinlauluja 2</i> 2000
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin) (2021 3200 02 0, str, voc solo)
Lisätietoja	▪ Melartinin taskukalenterissa on 18.2.1924 merkintä "På morgonen skrev jag skizzer till en ny lustig sång" ja 21.2. "Skrev färdigt 'Til, til' tengan". ▪ Käsikirjoitukset KK Ms Mus 163:4 ja SibA Mel 22:490 ovat molemmat kopistin käsialaa. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty H-duuri. ▪ Opuksen kustannussopimus allekirjoitettiin 10.7.1925. Melartinin palkkio oli 3000 markkaa (963 €). ▪ Melartinin teosluettelossa opuksen otsikkona on "Kolme laulua pianon säestyksellä". ▪ Laulu esitettiin ilmeisesti ensimmäisen kerran julkisesti Kalevala-juhlassa 28.2.1925, joka sisälsi vain Melartinin sävellyksiä. Käsiohjelmassa ei ole mainittu säestäjää, mutta Melartin lieenee itse ollut pianon äärellä. Laulun kohdalla on merkintä "ensi esitys". ▪ ARMAS OTTO AAPO VÄISÄNEN (9.9.1890 – 8.7.1969) oli suomalainen musiikkitieteilijä.

Sykön virsi, op. 128, nro 2

Miksi vierin, vieno peura, Repolasta rikkahasta?

Lauluääni ja piano

Andantino semplice

Sävelletty	1925 tai aikaisemmin
Teksti	Eino Leino (näytelmästä <i>Simo Hurta</i>)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:4; SibA Mel 24:870
Ensijulkaisu	Fazer <i>Lauluja pianon säestyksellä Op. 128 N:o 2</i> 1926 FM1982
Lisätietoja	▪ Melartin sävelsi mahdollisesti jo vuonna 1908 kolme laulua Leinon näytelmästä (katso EM213), mutta teki laulusta <i>Sykön virsi</i> myös kokonaan uuden version lauluäänelle ja pianolle. Teksti on sama, mutta musiikki on uusi. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty c-molli.

Merimiehen iltalaulu, op. 128, nro 3

Olen seurannut tähteä monta

Lauluääni ja piano

Andantino

Sävelletty	1920?
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Kulkuset</i> 1920)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:4; SibA Mel 24:705 (luonnos)
Ensijulkaisu	Fazer <i>Lauluja pianon säestyksellä Op. 128 N:o 3</i> 1926 FM1983
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 26.9.1920 eli Melartin on ainakin aloittanut sävellystyön samana vuonna kuin Koskenniemen runo julkaistiin. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty f-molli.

Sex pianostycken, op. 129

Albumblad – Finsk musik – Sechs Klavierstücke

Valse miniature, op. 129, nro 1

Piano

Allegretto, poco rubato

- Sävelletty** 1926 tai aikaisemmin
Omistus "Til Fru Majse de Neergaard"
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu Skandinavisk Musikforlag *Valse miniature Op. 129 N:o 1* 1926 R1175
Lisätietoja
 - Painetuissa nuoteissa ei ole kokoavaa opusnimeä ja sävellykset julkaistiin erikseen. Käsikirjoitus SibA Mel 26:1115 on kansilehti, johon opuksen nimeksi on kaavailtu "Albumblad" ja "Finsk musik".
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.
 - Painetut nuotit julkaistiin sarjassa *Finske kompositioner*. Kansalliskirjastossa on Melartinin oppilaalleen Kurt Möllerille eli Einari Marvialle marraskuussa 1931 omistamia tämän opuksen painettujen nuottien kappaleita (KK Coll. 779:68).
 - MARIE (MAJSE) DE NEERGAARD (21.5.1899–13.8.1976) oli norjalaissyntyinen kamariherratar.

Dans, op. 129, nro 2

Piano

Con umore

- Sävelletty** 1926 tai aikaisemmin
Omistus "Til Fröken Laura Snellman"
Käsikirjoitus SibA Mel 25:996
Ensijulkaisu Skandinavisk Musikforlag *Dans Op. 129 N:o 2* 1926 R1176
Lisätietoja
 - Käsikirjoitus on kustantajalle tarkoitettu versio, jossa sekä omistus että opusnumero ovat jälkikäteen lyijykynällä merkittyinä.
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty C-duuri.
 - LAURA ELEANORA SNELLMAN (myöhemmin Virkkunen ja naimisiin menon jälkeen Enckell, 1919–2014) oli Melartinin läheisen työtoverin Jussi Snellmanin tytär.

Intermezzo, op. 129, nro 3

Piano

Agitato

- Sävelletty** 1926 tai aikaisemmin
Omistus "Til Fru Saima Neovi"
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu Skandinavisk Musikforlag *Intermezzo Op. 129 N:o 3* 1926 R1177
Lisätietoja
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty f-molli.
 - SAIMA NEOVI (os. Neovius, myöhemmin Elmgren, 5.4.1882 – 4.11.1962) oli suomalais-tanskalainen laulajatar, joka oli ilmeisesti aktiivinen myös yhteis-vapaamuurariliikkeessä.

Preludio, op. 129, nro 4

Piano
Allegretto

Sävelletty	1926 tai aikaisemmin
Omistus	”Til Fröken Lilly von Haartman”
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Skandinavisk Musikforlag <i>preludio Op. 129 N:o 4</i> 1926 R1178
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty B-duuri. ▪ MARIA AUGUSTA (LILLY) VON HAARTMAN (7.9.1872–17.11.1948) oli suomalainen pianisti.

Folkvisa, op. 129, nro 5

Piano
Andantino

Sävelletty	1926 tai aikaisemmin
Omistus	”Til Fru Gudrun Hermansen”
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Skandinavisk Musikforlag <i>Folkvisa Op. 129 N:o 5</i> 1926 R1179
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty g-molli. ▪ Omistuksen kohteena olevaa henkilöä ei ole pystytty tunnistamaan.

Jongleur, op. 129, nro 6

Piano
Allegro

Sävelletty	Boxbacka kesäkuu 1925
Omistus	”Til Fröken Livi Melartin”
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:745; Yle YN3951 (orkesteripartituuri ja orkesterin äänilehdet)
Ensijulkaisu	Skandinavisk Musikforlag <i>Jongleur Op. 129 N:o 6</i> 1926 R1180
Sovitukset	Orkesteri (Sven Sandberg)
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa SibA Mel 24:745 on päiväys ”Bxb 29.6.25”. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty G-duuri. ▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on mainittu Sven Sandbergin sovitus nimellä ”Le Jongleur” (Catalogue 1961, s. 69). Vuonna 1970 tästä sovituksesta on tehty Yleisradion kantanauha (George de Godzinsky ja Radion viihdeorkesteri).

Uusia kansanlauluja, op. 130

Nya folkvisor – 7 uutta kansanlaulua

Kaipaava, op. 130, nro 1

Ja ilman kuuta ja aurinkoa tämä maailma pimiä on – Den längtande (Ack, utan måne och utan sol)

Lauluääni ja piano
Andantino

- Sovitettu** Marraskuu 1925
Teksti Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Joel Rundt
Käsikirjoitus SibA Mel 24:873 & SibA Mel 25:1075 (luonnoksia); KK Ms Mus 168:5 (ei Melartinin käsialaa); Yle YN5604 (partituuri ja äänilehdet, Koskimies); Yle YN11146 (partituuri ja äänilehdet, Fougstedt)
Ensijulkaisu Westerlund *Uusia kansanlauluja – Nya Folkvisor, op. 130* 1926 REW1482
Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Eero Koskimies); lauluääni ja orkesteri (Nils-Eric Fougstedt) nimellä *Ilman kuuta* sikermässä ”Kuusi suomalaista kansanlaulua”.
Lisätietoja
- Kokoelmassa on Käkisalmen seudulta kerättyjen kansanlaulujen sovituksia.
 - Ilmaisuihin ”Uusia” tarkoittaa kokoelman nimessä lähinnä samaa kuin ”lisää”, ei laulujen ikää.
 - Laulujen nro 1-5 ja 7 kustannussopimus allekirjoitettiin 27.12.1925. Melartin sai 500 markan (164 €) palkkion laululta. Samana päivänä Melartin vahvisti allekirjoituksellaan Westerlundin kustantamolle siirtyneiksi aiemmin Apostolin ja Lindgrenin kanssa tehdyt kustannussopimukset (opukset 1, 2, 4, 5, 7, 9-11, 13, 15-17, 20-24, 33-35, 37-38, 39, 41, 42-49b, 53-57, 61 nro 1, 71, 76, 78, 81-83, 88, 89a, 91, 94, 96-99, 101, 103, 105, 106, 109, 113, 115, 117 ja 120 sekä muutamia opusnumerottomia).
 - Melartin kirjasi sovitusten valmistumisen taskukalenteriinsa 16.11.1925: ”Skrev färdiga folkevisearrangementer op. 130.”
 - Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty h-molli. Samassa luettelossa on opuksen alkuperäisenä otsikkona ”Kuusi uutta kansanlaulua”, mutta ensimmäinen sana on viivattu yli ja korvattu numerolla 7.

Heilini soitteli, op. 130, nro 2

Talvella Talikkalan markkinoilla – Minns du på marknadsdansen i staden

Lauluääni ja piano
Allegretto

- Sovitettu** Marraskuu 1925
Teksti Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Joel Rundt
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5 (ei Melartinin käsialaa)
Ensijulkaisu Westerlund *Uusia kansanlauluja – Nya Folkvisor, op. 130* 1926 REW1483
Lisätietoja
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty a-molli.

Sinun silmäs ja minun silmät, op. 130, nro 3

Dina ögon och mina ögon

Lauluääni ja piano
Allegretto, quasi Allegro

- Sovitettu** Marraskuu 1925
Teksti Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Joel Rundt
Käsikirjoitus Ei tunnettu
Ensijulkaisu Westerlund *Uusia kansanlauluja – Nya Folkvisor, op. 130* 1926 REW1484
Lisätietoja
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on sävellajiksi merkitty G-duuri.

Aikoja entisiä, op. 130, nro 4

Voi niitä aikoja entisiä – Gångna tider (Ack till de flyktade tider)

Lauluääni ja piano

Moderato

Sovitettu	Marraskuu 1925
Teksti	Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Joel Rundt
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5; HKA/HKO 1454 (sovitus lauluäänelle ja kamariorkesterille)
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Uusia kansanlauluja – Nya Folkvisor, op. 130</i> 1926 REW1485
Sovitukset	Lauluääni ja kamariorkesteri (Matti Rautio)
Lisätietoja	▪ Tämä laulu esiintyy sovituksena myös opuksissa 55a:12, 156:4 ja 159II:9. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty f-molli. ▪ MATTI OLAVI RAUTIO (25.2.1922–22.6.1986) oli suomalainen säveltäjä.

Vierivän virran reunalla, op. 130, nro 5

Vid den glidande flodens strand

Lauluääni ja piano

Moderato

Sovitettu	Marraskuu 1925
Teksti	Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Joel Rundt
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Uusia kansanlauluja – Nya Folkvisor, op. 130</i> 1926 REW1486
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty e-molli.

Linnassa, op. 130, nro 6

Mammani tuuitti pikkuista poikaa – I fästningen (Vaggade ömt mig min moder)

Lauluääni ja piano

Katkeralla huumorilla – Med bitter humör

Sovitettu	Marraskuu 1925 – tammikuu 1926
Teksti	Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Joel Rundt
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Uusia kansanlauluja – Nya Folkvisor, op. 130</i> 1926 REW1487
Lisätietoja	▪ Melartin merkitsi taskukalenteriinsa 17.-18.1.1926: ”Skrev rent den nya ’Linnassa’” ja ”Förde ’Linnassa’ till Westerlund.” ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty g-molli. ▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 20.1.1926 eli kuukautta myöhemmin kuin opuksen muiden laulujen osalta. Myös tästä laulusta Melartin sai 500 markan (164 €) palkkion.

Hyvästijättö, op. 130, nro 7

Niin kauvan kun me elämme maailmassa täällä – Farväl (Så länge som vi ännu här i denna världens vandra)

Lauluääni ja piano

Sirosti – Graciöst

Sovitettu	Marraskuu 1925
Teksti	Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Joel Rundt
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Uusia kansanlauluja – Nya Folkvisor, op. 130</i> 1926 REW1488
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on sävellajiksi merkitty G-duuri – C-duuri.

Nuorten laulukirja I, op. 131

Sävelletty	1925
Käsikirjoitus	Ei tunneta (ks. myös kunkin osan kohdalta)
Ensijulkaisu	Valistus <i>Nuorten laulukirja I, Op. 131</i> 1926
Lisäjulkaisu	Valistus <i>Nuorten laulukirja I, Op. 131</i> 1929 (yksiääninen versio)
Lisätietoja	▪ Melartin merkitsi taskukalenteriinsa 17.12.1925: ”Valistus tog de 24 småvisorna och betalade genast 6000 mk. Bra i dessa bittra tider.” Todennäköisesti kyseessä on ollut kustantajan tilaus, sillä näin laajaa pikkulaulujen valikoimaa Melartin olisi tuskin muuten kiireisenä syksynä ryhtynyt kasaamaan. Tätä oletusta tukevat myös kalenterissa 30.11.1925 oleva merkintä: ”Skrev också litet musik för Valistus. Inte illa.” sekä 3.12.1925: ”Arbetade hela aftonen klo ½ 5 – ½ 11 på Valistusvisorna och fått 9 nya fullständigt färdiga.” ▪ Samalla otsikolla julkaistiin loppujen lopuksi neljä laulukirjakokoelmaa (muut ovat 134A, 134B, 134C ja 146). Opus 131 sisältää 24 laulua, jotka on ryhmitelty otsikoiden ”I. Koulu ja koti, II. Kevätlauluja, III. Joululauluja, IV. Hengellisiä lauluja” alle. Kustakin laulusta on melodia ja säestys, joissakin tapauksissa kaksi- tai kolmiäänisen laulun äänet on kaikki merkitty. Julkaisun nimiösivulla on opusnumero merkitty muodossa ”op. 131 a, b, c, d”. ▪ Säestyksellisen laitoksen alkusanoissa Melartin toteaa seuraavaa: ”Nämä laulut voidaan kaikki laulaa yksiäänisenä; ne ovat sitä silmälläpitäen sävelletyt. Koska kumminkin useasti on soitin (piano tai harmonio y.m.) käytettävissä, olen laatinut muutamiin lauluihin yksinkertaisen säestyksen, joka saa kaiun täyteläisemmäksi ja tukee laulua. (Säestystä soittaessa voi jättää lauluäänen pois). Muut laulut olen sovittanut kaksi-, kolme- tai neliäänisiksi, koska sattuu tilaisuuksia, jolloin tällaisetkin esittäjävoimat ovat saatavissa. Säestävien äänien asemesta voi hyvin myös käyttää soitimia (viuluja y.m.), joiden käyttö koululaulun yhteydessä maassamme toivottavasti yhä kasvaa. / Kaikissa lauluissa on pyrkinyt yksinkertaiseen luonnollisuuteen. Melodian luonteva kaareutuminen on minusta tärkeämpi kuin orjallisesti oikea lausutus, jota onkin miltei mahdoton järjestelmällisesti noudattaa lauluissa, joissa samalla melodialla lauletaan useampia säkeistöjä, ja joissa runoilijat eivät ole suuria välittäneet yhdenmukaisuudesta tavujen laajuuteen ja korostukseen nähden. Tämä seikka onkin muutamissa paikoissa pakoittanut minut tekemään pieniä muutoksia sanoihin, etteivät eri säkeistöt tulisi kovin erilaisiksi. - En ole tahtonut rasittaa nuoria ääniä käyttämällä korkeita säveliä. Rajana ylöspäin on ollut e², joka sekin harvoin esiintyy. Samoin ei liian matalallakaan laulaminen ole hyödyksi äänelle. Melodiat harvoin ovat laajuudeltaan oktaavia suuremmat. Kromatiikkaa olen miltei tyystin välttänyt. – Tulee aina muistaa: laulu on lahja taivaasta. Laulu pitääköön sielun nuorena ja eloisana. Olkoon se ainaisen voiman ja virkistuksen lähteenä. Lauluilon herättäminen ja vireillä pysyttäminen tulee olla harjoitessa ja esittäessä lähtökohta ja päämaali. Ihmisten tulee oppia sävelien kautta tulkitsemaan omaa itseään yksilönä, joukkona, kansana. – E. M.” ▪ Yksiäänisen laitoksen esipuheessa Melartin kirjoittaa seuraavasti: ”Kun tämän laulu-kokoelman etupäässä opettajille ja laulukuoille tarkoitettu säestyksillä varustettu painos on liian kalliishintainen hankittavaksi koulujen jokaiselle oppilaalle – niinkuin menestyksellinen laulunopetus kuitenkin välttämättömästi edellyttää – julkaistaan se myöskin tällaisena huokeahintaisena yksinäisenä (osittain kaksiäänisenä) painoksena.”

Taas koulun ukset aukeaa, op. 131, nro 1

Kaksi lauluääntä ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Teksti	I. H. [Immi Hellén?]
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:616 (luonnos)
Lisätietoja	▪ Opuksen kaikille lauluille yhteiset tiedot on merkitty vain kerran koko opuksen tietojen kohdalle. ▪ Lauluilla nro 1-6 on ryhmäotsikko ”Koulu ja koti”.

Lumisilla, op. 131, nro 2

Pimeyttä syksyistä kovin kauvan kesti

Kaksi lauluääntä ja piano
Vilkaasti ja nopeasti

Teksti Teksti tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus SibA Mel 23:616 (luonnos)

Meidän mummo, op. 131, nro 3

Maailmass' on meidän mummo parhain ihmisistä

Lauluääni ja piano
Hiljaisella lämmöllä

Sävelletty 1925
Teksti Alli Nissinen
Lisäjulkaisu *Koulujen laulukirja* 1927 (yksiääninen)
Lisätietoja ▪ ALLI (ALINA AUGUSTA) NISSINEN (26.12.1866–11.4.1926) oli suomalainen kirjailija.

Lintujen syyslaulu, op. 131, nro 4

Me oksalla hennolla huojumme

Lauluääni ja piano
Ei hitaasti

Teksti I. H. [Immi Hellén?]
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5; SibA Mel 23:616 (luonnos)

Lauvantai-ilta, op. 131, nro 5

Lauantai-ilta – Päättyy jo viikon työ, saa lepopäivä

Lauluääni ja piano
Hitaanlaisesti

Käsikirjoitus SibA Mel 23:616 (luonnos)
Teksti Perinteinen?
Lisäjulkaisu *30 ketjulaulua (kanonia) koulukäyttöön* 1929
Lisätietoja ▪ Kansalliskirjastossa on kokoelmasta *30 ketjulaulua* kappale, jossa on toimittajan omistusteksti: ”Prof. Erkki Melartinille suurimmalla kiitollisuudella / L. J. G. Strählelta” (KK Coll. 530).
▪ Kokoelmassa *30 ketjulaulua* nimi on oikeakielisessä muodossa ”Lauantai-ilta”.

Isä pellollaan, op. 131, nro 6

Nää korpeen on raivattu vainiot

Lauluääni ja piano

Ponnekkaasti

Teksti I. H. [Immi Hellén?]

Käsikirjoitus SibA Mel 23:616 (luonnos)

Lisätietoja ▪ Melartin lahjoitti veljentyttärelleen Ester Melartinille syntymäpäivänä 1927 muistokirjan, jonka alkuun kirjoitti tämän laulun melodianuotin ja sanat (ilman otsikkoa) sekä toivotuksen “Ester! Pää pystyyn – sekä ulkonaisesti että sisäisesti!” Muistokirja on ollut Irma Melartinin hallussa.

Kevät kutoo, op. 131, nro 7

Nyt kevät suviverhoja jo kutoo kentillemme

Lauluääni ja piano

Reippaasti

Sävelletty Joulukuu 1925

Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:3; SibA Mel 23:616 (luonnos)

Lisätietoja ▪ Ajoitusarvio perustuu luonnoksessa SibA Mel 23:616d olevaan päiväykseen 3.12.1925.
▪ Lauluilla nro 7-12 on ryhmäotsikko ”Kevätlauluja”.

Keväällä, op. 131, nro 8

Ei lintust’ yhtään oksalla

Lauluääni ja piano

Yksinkertaisesti ja hartaasti

Teksti T.S.

Lisäjulkaisu WSOY 30 ketjulaulua (kanonia) koulukäyttöön 1929

Lisätietoja ▪ Tekstin tekijän henkilöllisyys ei ole selvinnyt.

Nukkien karkelot, op. 131, nro 9

Karkeloiden lapsiparvi iloisena leiskaa – Nukkien tanssit (Tanssiellen lapsiparvi iloisena leiskaa)

Lauluääni ja piano

Keveästi

Teksti Alli Nissinen

Käsikirjoitus SibA Mel 16:150 (otsikkona “Nukkien tanssit”)

Mirrit koulussa, op. 131, nro 10

Tässä on taulut ja tässä on sienet

Lauluääni ja piano

Hyvin nopeasti ja hauskaasti

Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus SibA Mel 16:130b (säestys)

Lisäjulkaisu *Koulujen laulukirja* 1927 (yksiääninen)

Lisätietoja

- Nuotin alareunassa on Melartinin esitysohje: "Huom! Laulun saa laulaa niin nopeasti kuin mahdollista, kunhan sanat lausutaan ehdottoman selvästi. Myöskin on terveellinen harjoitus laulaa kukin säkeistö yhdellä hengityksellä ja lopuksi kaikki kolme säkeistöä tuimaa vauhtia samalla hengityksellä."
- Käsikirjoituksessa on vain pianosäestys nuotinnettuna.

Kesän tullessa, op. 131, nro 11

Lehdossa lintujen laulut nyt soi

Kolme lauluääntä

Iloisesti

Teksti Yrjö Veijola

Leivo, op. 131, nro 12

Miks', leivo, lennät Suomehen niin varhain kevähällä

Kaksi lauluääntä ja piano

Kasvavalla lämmöllä

Teksti Aleksanteri Rahkonen

Lisätietoja

- Laulu esiintyy myös opuksessa 138 ja on käsitelty sen yhteydessä perusteellisemmin.

Seimen lapsi, op. 131, nro 13

Käy seimelle, lapsonen siellä on pahnnoilla pienoinen

Lauluääni ja piano

Hartaasti, ei hitaasti

Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä

Lisäjulkaisu *Ruusu-Ristin laulukirja* 1927 (lauluääni)

Lisätietoja

- Lauluilla nro 13-18 on ryhmäotsikko "Joululauluja".

Jouluaamu, op. 131, nro 14

Kultaa päivä armas metsän latvoja

Kaksi lauluääntä ja piano

Lämmöllä

Sävelletty 1925

Teksti I.H. [Immi Hellén?]

Käsikirjoitus Yle YNC19/14 (kopio)

Jouluilta salomailla, op. 131, nro 15

Pärskyy pirtin päreen palo

Kolme lauluääntä
Hartaasti

Sävelletty 1925
Teksti Arvily

Lapin tunturilla, op. 131, nro 16

Tunturin lakea vihuri pyyhkii

Lauluääni ja piano
Ei hitaasti

Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus SibA Mel 26:1102; SibA Mel 23:616 (luonnos)

Purolaulu, op. 131, nro 17

Sanohan, sanohan, minkä puuron valmistan?

Kaksi lauluääntä
Vilkaasti

Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä

Joulu armas muistuu mieleen, op. 131, nro 18

Valkoisena hohtaa lumi, kylmähkö on tuulen tuntu

Lauluääni ja piano
Vanhanaikaisen hartaasti

Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus SibA Mel 23:616 (luonnos)

Kiitos, op. 131, nro 19

Kiitos, kiitos, kiitos, Kaikkivaltiaalle

Lauluääni ja piano
Lennokkaasti

Teksti Simo Korpela
Käsikirjoitus KK Coll. 530.56
Lisäjulkaisut *Ruusu-Ristin laulukirja* 1927; *Nuori Siion* 1929
Lisätietoja

- Lauluilla nro 19-24 on ryhmäotsikko ”Hengellisiä lauluja”.
- Käsikirjoituksen kansilehdellä on teksti ”Thurelle jouluna 1925”. Kyseessä ei ole varsinainen omistus, vaan teksti on tulkittava lahjan saatteeksi. Melartin lahjoitti Ture Aralle useita käsikirjoituksiaan.
- Melartin antoi maaliskuussa 1929 luvan neljän laulunsa käyttämiseen kokoelmassa *Nuori Siion*. Säilyneen luvanpyyntökirjeen mukaan näistä maksettiin 300 markan (95 €) palkkio. (KK Coll. 530)
- SIMO OSKARI KORPELA (12.4.1863–14.6.1936) oli suomalainen rovasti ja virsirunoilija.

Työtä aljettaessa, op. 131, nro 20

Herra, Luoja taivasten, Isä armas ihmisten – Työtä aljettaissa

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Teksti A. Oksanen (*Säkeniä I* 1860)

Käsikirjoitus KK Coll. 530.56

Lisäjulkaisu *Ruusu-Ristin laulukirja* 1927 (lauluääni); *Nuori Siion* 1929 (sekakuoro)

Lisätietoja ▪ *Ruusu-Ristin laulukirjassa* laulu on ilman otsikkoa. Runon alkuperäinen nimi on *Huokaus työtä aljettaessa*. Melartin on muuttanut monikkomuotoon Oksasen tekstikohdan ”Isä armas ihmisen”.

Kiitosvirsi, op. 131, nro 21

Kuolen maissa tietömissä

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1925

Teksti Simo Korpela

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Hiljaisuutta anna, op. 131, nro 22

Hiljaisuutta anna, Herra, henkes kautta

Lauluääni ja piano

Herkästi

Teksti L.S.

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Helluntaivirsi, op. 131, nro 23

Käy taivaan puhdas Henki

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Teksti Johan Ludvig Runeberg, suomennos Alpo Noponen

Lisäjulkaisu *Ruusu-Ristin laulukirja* 1927 (lauluääni)

Lisätietoja ▪ Alkuperäinen teksti lienee peräisin kokonaisuudesta *Pingstpsalmer*, mutta asia on tarkemmin tutkimatta.

Totuuden henki, op. 131, nro 24

Totuuden henki, majahamme tullos / Totuuden henki, haasta korkealta

Lauluääni ja piano

Ylevällä nousulla

Teksti Zacharias Topelius, suomennos V. Vesala, jälkimmäinen versio Alpo Noponen

Lisäjulkaisu *Ruusu-Ristin laulukirja* 1927 (lauluääni)

Lisätietoja ▪ Kokoelmassa *Ruusu-Ristin laulukirja* laulu on ilman otsikkoa ja tekstinä on ”Totuuden henki, haasta korkealta”. Topeliuksen alkuperäinen runo *Sanningens Ande* on vuodelta 1868.

Paddan, op. 132

Att till Corinthus hinna gör ej begäret nog – Sammakko (Sä kademieles suista, se tuottaa turmion) – Fabler – Fobliaux

Lauluääni ja piano

Commodo

Sävelletty Maaliskuu 1926

Teksti J. H. Kellgren, suomennos Kyllikki Solanterä

Omistus ”Helge Malmberg tillegnad”

Käsikirjoitus KK Coll. 530.56; KK Ms Mus 163:4; MMA

Ensijulkaisu Westerlund *Paddan* 1926 REW2564

Lisäjulkaisu *Kokoelma yksinlauluja nuorisolle IV* 193-?: *Yksinlauluja* 2 2000

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelon ja käsikirjoitusten mukaan laulu on ensimmäinen osa sarjaa nimeltä *Fabler / Fobliaux*. Muita osia ei kuitenkaan tunneta. Kaikissa kolmessa tunnetussa käsikirjoituksessa on mainittu opusnumero, mutta ei ajoitustietoa. Sävellysaika-arvio perustuu Melartinin taskukalenterissa 18.3.1926 olevaan merkintään siitä, että kustantaja Lundquist olisi suhtautunut lauluun suopeasti (26 maaliskuuta Melartin tosin joutuu pettyneenä kirjoittamaan: ”Lundqvist som ej tar Paddan”). Kustantajan kirjeessä 1.6.1926 puhutaan laulun julkaisuoikeuden hinnasta, joten käsikirjoitus lienee tuolloin ollut jo Westerlundin hallussa. Kustannussopimus allekirjoitettiin 22.9.1926. Melartinille maksettiin laulusta 500 markan (165 €) palkkio ja lisää luvattiin 500:n myydyin nuotin jälkeen.
- Marianne Mörners arkivin käsikirjoitukseen liittyy Mörnerin käsialaa oleva erillinen lauluääni.
- JOHAN HENRIC KELLGREN (1.12.1751–20.4.1795) oli ruotsalainen runoilija, kriitikko ja lehtimies.

Jousitrio, op. 133

Viulu, alttoviulu ja sello

1. Andante – Allegro–2. Andante funebre–3. Tempo di minuetto – 4. Finale (Vivace)

Sävelletty 1926

Käsikirjoitus SibA Mel 14:83 (partituuri ja äänilehdet); SibA Mel 24:756 & SibA Mel 24:858 (luonnoksia)

Ensiesitys 26.4.1927 – Leo Funtek, C. Lindelöf ja Ossian Fohström – Helsingin konservatorio

Ensijulkaisu Edition Pine *String Trio* 1990 PINE13

Lisätietoja

- Varhainen käsikirjoitusluonnos SibA Mel 24:756 ei vielä nimeä soittimia tai viittaa trioon nimellä. Se on päivätty 26.8.1926, jolloin myös Melartinin taskukalenterissa on sävellystyön alkuhetken harvinaisen selkeästi dokumentoitu merkintä: ”Helt plötsligt fick jag idén till en stråktrio. Arbetade ytterst intensivt på den hela dagen.” Seuraavana päivänä oli ensimmäinen osa jo valmiina.
- Melartin tarjosi trioan Wilhelm Hansenin kustannettavaksi, mutta 30.7.1927 päivätyllä kohteliaalla kirjeellä Hansen kieltäytyi ja teos jäi säveltäjän elinaikana kustantamatta. (KK Coll 530)
- ”Ihmeellisen oikukas ja kirjava on tämä viululle, alttoviululle ja sellolle kirjoitetun trion musiikki. Sävellyksen ainekset ovat niin erilaiset, että arvailtavaksi vain jää, mikä tarkoitus säveltäjällä on ollut hypähdellessään yllättävästi sanonnasta toiseen. Sävellaji on a-molli, vaikka sitä ei ole merkitty näkyviin. Päämateriaalina on täysin sovinnainen melodia ja soinnutus, mutta siihen sekoittuu yllättävästi vapaan kromaattisia taitteita ja täysin ennakkoluulottomia sointuyhdistelmiä, jotka katkaisevat jyrkästi musiikin traditionaalisen kulun. Suorastaan naiivin sovinnaiset melodiat vaihtelevat tuntehikkaiden, leikillisten ja spirituellien aiheiden kanssa. Huumori pilkistää usein esiin. Rakentelu on joustavan väljä ja epäortodoksinen.” (Maasalo 1969, s. 26)

Nuorten laulukirja II, op. 134a

Sävelletty	Kesä 1926
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Valistus <i>Nuorten laulukirja II</i> 1927
Lisäjulkaisu	Valistus <i>Nuorten laulukirja II</i> 1929 (yksiääninen painos)
Lisätietoja	▪ Kokoelmassa on 24 laulua yksinkertaisin pianosäestyksin ja sama esipuhe kuin opuksen 131 alussa. Laulut on ryhmitelty neljään osastoon seuraavin otsikoin: "I. Eri aloilta, II. Arvilyn lauluja, III. Ketju-lauluja, IV. Joululauluja". Opusnumero on merkitty "op. 134 a b c d". ▪ Melartin sävelsi kokoelman lauluja ilmeisesti koko kesän 1926 ajan, sillä 23.7. hän merkitsi tasku-kalenteriinsa "Skrivit rent massor av sånger till 'Nuorten laulukirja II'. Nu äro 30 st rena." Kun koko-elmaan tuli vain 24 laulua, mukana laskelmassa on todennäköisesti myös kolmanteen kokoelmaan päätyneitä lauluja. ▪ Opuksen kaikille lauluille yhteisiä tietoja ei ole toistettu. Lauluilla 1-6 on yhteinen alaotsikko "Eri aloilta".

Hyvä paimen, op. 134a, nro 1

Oi Herra hyvä paimenen

Sekakuoro

Hartaasti, ei hidastaen

Teksti I. H. [Immi Hellén?]

Lisäjulkaisu *Nuori Siion*, Suomen Lutherilainen evankeliumiyhdistys 1929

Linnun hautaus, op. 134a, nro 2

Lintunen pieni on kuollut

Lauluääni ja piano

Surumielisesti, ei venyttäen

Teksti Alpo Noponen

Käsikirjoitus SibA Mel 23:560

Lisätietoja ▪ Teksti ja pianosäestys, ei erillistä lauluääntä.

Rattoisa retki, op. 134a, nro 3

On kirkas järven jää

Lauluääni ja piano

Nopeasti

Teksti I. H. [Immi Hellén?]

Suvinen sade, op. 134a, nro 4

Lapsikulta jo pirttiin käy

Lauluääni ja piano

Herkästi ja sirosti

Teksti A. N. [Alpo Noponen?]

Tuuti, op. 134a, nro 5

Tussalullaa pikkuvauvaa

Lauluääni ja piano

Hiljaisesti

Teksti

Alli Nissinen

Virsi kotimaan puolesta, op. 134a, nro 6

Oi kuningasten kuningas

Sekakuoro

[Ilman tempomerkintää]

Teksti

Suonio

Lisäjulkaisu

Nuori Siion 1929

Kodin kynnys, op. 134a, nro 7

Ei ole missään niin mieluista

Lauluääni ja piano

Ripeästi

Teksti

Arvily

Käsikirjoitus

SibM SmP11265 (sovitus neljälle viululle)

Sovitukset

Neljä viulua (Ilmari Krohn)

Lisätietoja

▪ Lauluilla 7-12 on yhteinen alaotsikko ”Arvilyn lauluja”

Kyläkoulu, op. 134a, nro 8

Hulivili Heikit ja Junttilan Jussit

Lauluääni ja piano

Leikkisästi

Teksti

Arvily

Käsikirjoitus

SibA Mel 16:130 (luonnoksia pianolle)

Autan ensin, op. 134a, nro 9

Heikki, tule uimaan

Lauluääni ja piano

Ei liian hitaasti

Teksti

Arvily

Heikin ystävät, op. 134a, nro 10

Päivä koittaa ja kukko kiekuu

Lauluääni ja piano
Reippaasti

Teksti Arvily

Iltalaulut, op. 134a, nro 11

Sinä suvinen pilvi taivaan

Lauluääni ja piano
Rauhallisesti

Teksti Arvily
Käsikirjoitus SibA Mel 16:121

Ratsu reipas odottaa, op. 134a, nro 12

Pian saapuu linnan herra

Lauluääni ja piano
Reilusti

Sävelletty Elokuu 1926
Teksti Arvily
Lisätietoja ▪ Melartin viitanee tähän lauluun kirjeessään Helmi Krohnille 18.8.1926: ”Muussa tapauksessa luulin Arvilyn ratsulaulun menevän väkeen sekä uusiin että vanhempiin.” (KK Coll. 530.21)

Suvella, op. 134a, nro 13

Suvi taas Suomehen koittaa – Maa auringon armosta uudeksi sai

Kaksiääninen ketjulaulu
Lämmöllä

Teksti Jussi Snellman
Käsikirjoitus SibA Mel 23:557a
Lisäjulkaisu WSOY 30 ketjulaulua (*kanonia*) koulukäyttöön 1929; *Koulun laulukirja* 1934; *Sävelmistö koulun laulukirjaan* 1936; *Laulava toivonliitto* 1939
Lisätietoja Lauluilla 13-18 on yhteinen alaotsikko ”Ketjulauluja”.

Pikku Maija nurmikolla, op. 134a, nro 14

Pajupensas vihannoi kukkamaassa hohtaa

Kolmiääninen ketjulaulu
Hyväntuulisesti

Teksti Immi Hellén

Unten siipisisko, op. 134a, nro 15

Unten siipisiskon tie iltaruskon maille vie

Kaksiääninen ketjulaulu
Rauhallisesti

Teksti Arvily

Mirriäidin lapset, op. 134a, nro 16

On mirriäidillä kolme lasta

Kaksiääninen ketjulaulu
[Ilman tempomerkintää]

Teksti I. H. [Immi Hellén?]
Käsikirjoitus SibA Mel 26:1104

Karhujen tanssi, op. 134a, nro 17

Joudu tanssiin, muorini!

Kaksiääninen ketjulaulu
Ei liian nopeasti, hiukan raskaasti

Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus SibA Mel 16:152 (keskeneräinen)

Niityllä, op. 134a, nro 18

Lähtään nuoret niitylle jo päivä kulta paistaa

Kaksiääninen ketjulaulu
Reippaasti

Sävelletty 1911 tai aikaisemmin
Teksti Ilmari Calamnius (*Lauluja ja runoelmia* 1900)
Käsikirjoitus SibA Mel 24:698 (luonnos)
Ensijulkaisu *Kansanopiston laulukirja* 1911
Lisäjulkaisu *Kansanopiston laulukirja* 1947
Lisätietoja ▪ Melartinin säveltämä teksti on moniosaisen runon *Tuohitorvi* osa nro 16. Calamniuksen runossa ei ole otsikkoa, *Niityllä* on Melartinin tai kustantajan sepite.

Lasten joululaulu, op. 134a, nro 19

Ja nyt on taasen joulu, on pikkulasten juhla tää

Lauluääni ja piano
Iloisesti

Teksti Larin-Kyösti (*Tarutarha* 1918)
Lisätietoja ▪ Lauluilla 19-24 on yhteinen alaotsikko ”Joululauluja”.

Lumisateella, op. 134a, nro 20

Lumia lentää ristiin ja rastiin

Sekakuoro

Rauhallisesti ja hiljaa

Teksti

Suonio

Rukous, op. 134a, nro 21

Puhdista mun sydämeni, Jeesus armas ystävän – Lapsen rukous

Sekakuoro

Hitaasti

Sävelletty

Lokakuu 1926

Teksti

Alli Nissinen

Käsikirjoitus

SibA Mel 24:764

Lisätietoja

▪ Tekstittömän neliäänisen käsikirjoituksen otsikkona on ”Lapsen rukous”, mutta kyse on samasta laulusta. Päiväys on 9.10.1926.

Talvi-iltahämärässä, op. 134a, nro 22

Päivä mailleen hiljaa vaipuu

Lauluääni ja piano

Hiljaisesti

Sävelletty

Syyskuu 1926

Teksti

Larin-Kyösti (*Unta ja totta* 1901)

Käsikirjoitus

SibA Mel 24:755 (luonnos)

Lisätietoja

▪ Käsikirjoituksessa on päiväys 1.9.1926.

Oi kuin selvään soipi meille, op. 134a, nro 23

Oi kuin selvään kuuluu meille enkeläätet taivahasta

Sekakuoro

Sisäisellä nousulla

Teksti

Immi Hellén

Käsikirjoitus

KK Ms Mus 168:3

Te soikaa joulun kellot taas, op. 134a, nro 24

Kaksi lauluääntä ja piano

Hartaasti

Käsikirjoitus

KK Coll. 530.58 (valokopio)

Teksti

Aukusti Simelius

Lisätietoja

▪ Sävellyksen yksinlauluversio on opuksena 169 nro 1.
▪ AUKUSTI SIMELIUS (vuodesta 1936 lähtien Simojoki, 17.8.1882 – 8.6.1959) oli suomalainen professori, kirjailija ja kääntäjä.

Nuorten laulukirja III, op. 134b

Sävelletty	1926-1928?
Ensijulkaisu	Valistus <i>Nuorten laulukirja III</i> Helsinki 1928
Lisäjulkaisut	Valistus <i>Nuorten laulukirja III</i> Helsinki 1928 (yksiääninen painos, ilman opusnumeroa)
Lisätietoja	▪ 24 laulua yksinkertaisin säestyksin. Sama esipuhe on opuksen 131 alussa. Lauluja ei ole tässä kokonaisuudessa ryhmitelty, vain lisätty opusnumero "OP. 134 B." ▪ Opuksen kaikille lauluille yhteisiä tietoja ei ole toistettu.

Luistimilla, op. 134b, nro 1

Sulat all' oli synkät sydänveet

Kaksi lauluääntä ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	Helmikuu 1927
Teksti	Otto Manninen (<i>Säkeitä I</i> 1905)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:3; KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 3.2.1927.

Kultasauva, op. 134b, nro 2

Päivä kullat kukkuroittaa

Kolme lauluääntä ja piano
Kohtuullisesti

Sävelletty	Maaliskuu 1927
Teksti	Otto Manninen (<i>Säkeitä II</i> 1910)
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:131; SibA Mel 24:974g
Lisätietoja	▪ Pianoluonnoksessa SibA Mel 24:974g on päiväys 10.3.1927.

Toivoni, op. 134b, nro 3

Oi jos oisi mull' linnun siivet

Kaksi lauluääntä ja piano
Lennokkaasti

Sävelletty	11.3.1927
Teksti	Paavo Cajander
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:974j
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys 11.3.1927. ▪ Melartin sävelitti Cajanderin tekstin ensimmäisen kerran jo vuonna 1906. Tämä sävellys julkaistiin opuksena 115, nro 2.

Mökkiläinen ja hänen poikansa, op. 134b, nro 4

Noh, pojat, päivä valkeaa

Kaksi lauluääntä ja piano
Reippaasti

Sävelletty 10.3.1927
Teksti Eino Leino
Käsikirjoitus SibA Mel 16:149 & SibA Mel 24:974e (piano)
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 24974e on päiväys 10.3.1927

Suvisia suruja, op. 134b, nro 5

Maantien vartta ma vaeltelen

Kaksi lauluääntä ja piano
Kansanlaulun tapaan

Sävelletty Helmikuu 1927?
Teksti Larin-Kyösti (*Kulkurin lauluja* 1899)
Käsikirjoitus SibA Mel 16:172; KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa ei ole päiväystä, mutta sen vieressä on luonnoksia, joissa on päiväys 3.2.1927.

Enkelten joululaulu paimenille, op. 134b, nro 6

Kunniaa, kunniaa, taivahat soittakaa

Kolme lauluääntä ja piano
Andantino

Sävelletty Tammikuu 1927
Teksti Ilmari Pimiä
Käsikirjoitus SibA Mel 26:1108; KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 29.1.1927.
▪ ILMARI PIMIÄ (19.6.1897–22.11.1989) oli suomalainen kirjailija ja runoilija.

Joulun kellot, op. 134b, nro 7

Kuulkaa kuinka kellot soivat

Kaksi lauluääntä ja piano
Rauhallisesti

Sävelletty Tammikuu 1927
Teksti Ilmari Pimiä
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:3; KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 29.1.1927.

Lapin joulu, op. 134b, nro 8

Lauloi Lappi lapsellensa

Kaksi lauluääntä ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 11.3.1927
Teksti Larin-Kyösti (*Sydänpäivän lauluja* 1916)
Käsikirjoitus SibA Mel 4:17; SibA Mel 24:974d
Lisäjulkaisut Lauluääni: *Kultaiset koululaulut vanhoilta ajoilta* 2008
Naiskuoro: *Naiskuorolauluja* 1927?
Sovitukset Naiskuoro (Erkki Melartin?)
Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:974d on päiväys 11.3.1927.
- Laulusta tunnetaan saamenkielinen käännös (P. Lukkari) nimellä *Samijuovllat*, joka on taltioitu vuonna 1987 julkaistulle kasetille *Juovllaide* (Angel-Nuorat, Idut IMC871).

Orpo, op. 134b, nro 9

Täällä mä astun tyttönen

Kaksi lauluääntä ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Teksti Hilja Haahti
Käsikirjoitus SibA Mel 4:16
Lisätietoja

- HILJA HAAHTI (aik. Krohn, os. Hahnsson, 11.9.1874 – 6.1.1966) oli suomalainen kirjailija.

Kotia kohti, op. 134b, nro 10

Vain kaukaa, kaukaa viittoen kotimme harja hohtaa

Sekakuoro
Hitaanlaisesti

Teksti Hilja Haahti
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:3

Muista kotiasi, op. 134b, nro 11

Oi lapsi, muista kotias

Kaksi lauluääntä ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Teksti Tyyne R.
Käsikirjoitus SibA Mel 4:18
Lisätietoja

- Nimimerkin ”Tyyne R.” käyttäjää ei ole toistaiseksi tunnistettu.

Ensi lumi, op. 134b, nro 12

Yö on vaiti, eikä tuule

Kolme lauluääntä ja piano

Ei hitaasti

Sävelletty	Tammikuu 1927
Teksti	Einari Vuorela
Käsikirjoitus	SibA Mel 4:19; KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 30.1.1927. ▪ EINARI VUORELA (17.8.1889–10.7.1972) oli suomalainen kirjailija ja runoilija.

Uudelle vuodelle, op. 134b, nro 13

Kas, kaikki tähdet

Kaksi lauluääntä ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	10.3.1927
Teksti	Arvily
Käsikirjoitus	SibA Mel 4:20; SibA Mel 24:974h
Lisäjulkaisu	<i>Lasten laulu- ja leikkikirja alakouluille</i> 1942
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:974h on päiväys 10.3.1927.

Kaksoset, op. 134b, nro 14

Timo on pieni ja pyöreä mies

Kaksi lauluääntä ja piano

Leikillisesti

Sävelletty	Helmikuu 1926
Teksti	Arvily
Käsikirjoitus	SibA Mel 4:21; KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 1.2.1926.

Köyhän antimet, op. 134b, nro 15

Voi kun oli päivä pitkä

Kaksi lauluääntä ja piano

Hiukan surumielisesti

Sävelletty	Tammikuu 1927
Teksti	Arvily
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:3; KK Ms Mus 168:10 (luonnos, kaksi erilaista)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksissa on päiväykset 29.1. ja 31.1.1927.

Kehtolaulu, op. 134b, nro 16

Nyt on aika pienen miehen unten maille kiiruhtaa

Kaksi lauluääntä ja piano
Hiljaa keinuttaen

Sävelletty 9.10.1926
Teksti Arvily
Käsikirjoitus SibA Mel 24:765 (tekstitön luonnos)

Koulumatkalla, op. 134b, nro 17

Nyt kiiruhda! Nyt kiiruhda!

Lauluääni ja piano
Reippaasti

Teksti Alli Nissinen

Tunnetko meidän pullean pojan, op. 134b, nro 18

Tunnetko meidän pullean pojan, kiharapään ja nauravasun?

Kaksi lauluääntä
Hauskasti

Sävelletty Helmikuu 1927
Teksti Annikki Setälä
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:3 (kaksi erilaista)
Lisätietoja

- Ruutupaperille tehdyssä käsikirjoituksessa on päiväys "2.II.27 kl. 6.37-39". Melartin sävelsi laulun siis kahdessa minuutissa.
- ANNIKKI SETÄLÄ (29.7.1900–10.2.1970) oli suomalainen lasten- ja nuortenkirjailija.

Äiti ja Nanu, op. 134b, nro 19

Äiti, Nanu tahtois, ulos kurkistaa

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Helmikuu 1927
Teksti Annikki Setälä
Käsikirjoitus SibA Mel 4:15; KK Ms Mus 168:10 (luonnos); SibA Mel 24:778
Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 1.2.1927. SibA Mel 24:778 on tekstitön aloitus siististä musiikilla kirjoitettuna.

Äidin apulainen, op. 134b, nro 20

Kuka se kerkiää jokaiseen paikkaan?

Kaksi lauluääntä ja piano

Lystikkäästi

Sävelletty	Helmikuu 1926
Teksti	Annikki Setälä
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:3; KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 1.2.1926.

Kahvikemut, op. 134b, nro 21

Maijalla on hienot kemut, ilman täyttää kahvin lemut

Kaksi lauluääntä ja piano

Vikkelään

Sävelletty	10.3.1927
Teksti	Salme Setälä
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:3; SibA Mel 24:974i (piano)
Lisäjulkaisu	<i>Lasten laulu- ja leikkikirja alakouluille</i> 1942
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:974i on päiväys 10.3.1927. ▪ SALME SETÄLÄ (18.1.1894 – 6.10.1980) oli suomalainen arkkitehti, suomentaja ja kirjailija, joka käytti myös salanimeä ”Priska”.

Tuhma Jukka, op. 134b, nro 22

Ei aamulla namuja syödä saa!

Kaksi lauluääntä ja piano

Hyvin vikkellään

Sävelletty	Tammikuu 1927
Teksti	Salme Setälä
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5; KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 29.1.1927.

Yölaulu, op. 134b, nro 23

Auringon kirkkaus lymyy helmahan laskevan yön

Kaksi lauluääntä ja piano

Hitaasti, ei venyttäen

Sävelletty	Helmikuu 1926
Teksti	Cartouche
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:3; KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 1.2.1926. ▪ Tekstin tekijä on HANNU MÄKINEN, Virroilla asunut runoilija. Hän käytti myös salanimeä ”Hannu Häme”.

Unten mailla, op. 134b, nro 24

Unten mailla, unten mailla, mit' ois pienokainen vailla?

Kaksi lauluääntä ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 10.3.1927

Teksti "Pojukissa"

Käsikirjoitus SibA Mel 4:14 (luonnos); SibA Mel 24:974f

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:974f on päiväys 10.3.1927.
- Tekstin tekijää nimimerkin takana ei ole saatu selville.

Nuorten laulukirja IV, op. 134c

Sävelletty	1929 tai aikaisemmin
Ensijulkaisu	Valistus <i>Nuorten laulukirja IV</i> 1929
Lisäjulkaisu	Valistus <i>Nuorten laulukirja IV</i> 1929 (yksiaäninen painos)
Lisätietoja	▪ Kokoelmassa on samat alkusanat kuin opuksessa 131a. ▪ Taskukalenterissa on 25.2.1929 merkintä ”Mycket arbete, Valistus (Nuorten laulu IV) korrektur.” ▪ Painetussa nuotissa on opusnumero 140, mutta tämä sama numero esiintyy myös kahdella laululla ja <i>Nuorten laulukirjalla V</i>. Melartin on antanut omassa teosluettelossaan opusnumeron 140 näille kahdelle laululle, eikä tätä neljättä laulukirjaa ole edes mainittu. Missään näiden laulujen tunnetuissa käsikirjoituksissa ei ole mainittu opusnumeroa. Voitaneen olettaa, että kysymyksessä on joko kustantajan erehdys, jota Melartin ei ole korjannut, tai sitten Melartin on unohtanut varanneensa tämän numeron jo aikaisemmin. Opuksen 140 laulut ovat syntyneet ilmeisesti ennen neljännen laulukirjan julkaisemista (1894 ja 1927), joten Melartinin epähuomio tuntuu todennäköisimmältä selitykseltä. ▪ Tässä luettelossa käyttöön otettu opusnumero ”134c” ei siis ole alkuperäinen, mutta sitä voitaneen pitää tarkoituksenmukaisena ratkaisuna. Toinen vaihtoehto olisi ollut jättää kokoelma ilman opusnumeroa. Koska se kuitenkin on selvästi koottu kolmen edellisen kokoelman jatkoksi, opus ”134c” vastannee kohtuullisesti sekä Melartinin että kustantajan tarkoituksia. ▪ Opuksen kaikille lauluille yhteisiä tietoja ei ole toistettu.

Suomen nimi, op. 134c, nro 1

Ja päiväyt sammuva kullassaan

Kaksi lauluääntä ja piano
Hartaasti

Teksti	Zacharias Topelius
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:549

Korven kansan toivo, op. 134c, nro 2

Kohti tietoa, valoa kohti

Kaksi lauluääntä ja piano
Ryhdykkäästi

Sävelletty	6.11.1927
Teksti	Alli Nissinen
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:129; SibA Mel 24:772
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa SibA Mel 24:772 on päiväys 6.11.1927.

Pyyntö, op. 134c, nro 3

Älä anna mun tyytyä tähän!

Kolme lauluääntä
Kohtuullisesti

Teksti

Yrjö Teppo (*Multa laulaa* 1934)

Lisätietoja

- Melartin teki tekstiin myös uuden sävellyksen kahdelle lauluäänelle ja pianolle opukseen 155.
- YRJÖ VILHELM KAIJÄRVI (vuoteen 1936 Törnqvist, 19.4.1896 – 6.2.1971) oli suomalainen runoilija, kirjailija ja suomentaja, joka käytti julkaisussa *Multa laulaa* salanimeä YRJÖ TEPPÖ. Koska tämä laulu julkaistiin jo vuonna 1929, on salanimi mitä ilmeisimmin ollut käytössä jo ennen runokokoelman julkaisemista ja Melartin on saanut tekstin oletettavasti suoraan runoilijalta. Kokoelmassa *Multa laulaa* runon otsikkona ei ole *Pyyntö* vaan *Yöhön ja myrskyyn* osiossa *Tulen lävitse*. Myös runotekstien säkeissä 2 ja 3 on eroavaisuuksia

Melartinin käyttämä teksti
*Pois kiskaise päältäni katto,
jos taivaasi tähdet se peittää!
Lyö hajalle majani liesi,
jos liikaa se lämpöä heittää!
Pane käteeni kulkijan sauva,
jos vie se mun lähemmä Sua!
Jos saavutan kukkulan yhden,
suo toisen jo kangastua!*

Kokoelman *Multa laulaa* teksti
*Lyö hajalle majani liesi,
jos liikaa se lämpöä valaa.
Vie päältäni suojaava katto,
jos taivaasi tähdet se salaa.
Pane käteeni kulkijan sauva,
Sua lähemmä jos se mun johtaa.
Suo noustulta kukkulalta
lumivuorten ja huippujen hohtaa.*

Valkeille kirsikan kukille, op. 134c, nro 4

Vielä linnut laulaa voi, vielä metsän laulu soi

Kaksi lauluääntä ja piano
Kohtuullisesti

Teksti

Zacharias Topelius

Käsikirjoitus

SibA Mel 16:182

Sinivuokko, op. 134c, nro 5

Hangen haihtuessa alta kylmän jään

Kaksi lauluääntä ja piano
Vaatimattomasti

Teksti

Lempi Vihervaara

Lisätietoja

- LEMPI VIHervaara (1895-1955) oli suomalainen kirjailija.

Kissankellolle, op. 134c, nro 6

Kilikali, kilikali kissankello

Lauluääni ja piano
Keveästi

Teksti

”Sirja-sisko”

Lisätietoja

- Tekstin tekijää nimimerkin takana ei ole saatu selville.

Orava, op. 134c, nro 7

Orava pienoinen pilkistää pesänsä ikkunasta

Kaksi lauluääntä ja piano
Leikillisesti

Sävelletty 3.10.1927
Teksti ”Pikku prinsessa”
Käsikirjoitus SibA Mel 24:990c; Yle YNC19/14 (kopio)
Lisätietoja

- Tekstittömässä luonnoksessa SibA Mel 24:990c on päiväys 3.10.1927.
- Tekstin tekijää nimimerkin takana ei ole saatu selville.

Narri-kissa, op. 134c, nro 8

On mulla pikkuinen kissa tässä

Lauluääni ja piano (ketjulaulu)
Nopeasti kertoen

Teksti Immi [Hellén?]
Käsikirjoitus SibA Mel 18:276

Vappuratsastus, op. 134c, nro 9

Kas silloin hausk’ oli vappuna, kun poikaset ratsasti!

Lauluääni ja piano
Vilkkaasti

Teksti Zacharias Topelius

Iltahetki, op. 134c, nro 10

Iltahetki vilpoinen, hiipii hiljaa maillehen

Lauluääni ja piano
Rauhallisesti

Sävelletty 1-3.10.1927
Teksti ”Saarentyttö”
Käsikirjoitus SibA Mel 16:120; SibA Mel 24:990e
Lisätietoja

- Painetussa nuotissa on Melartinin huomautus: ”Itä-Aasiasta kotoisin oleva pentatooninen (viisisävelinen) asteikko, – samat sävelet kuin pianolla ja uruilla mustat koskettimet – ovat terveellinen ja hauska harjoitus, senkin vuoksi että nykyaikainen säveltaide sitä usein käyttää lähtökohtana. Jos on helpompi voi etumerkinnän muuttaa yhden b ja laulaa siis F-duurissa [nuotissa H-duuri].”
- Tekstin tekijää nimimerkin takana ei ole saatu selville.

Lapsikullat nukkukaa, op. 134c, nro 11

Lapsikullat nukkukaa, niin rauhainen on ilta

Lauluääni ja piano
Ei hitaasti, pehmeästi hyräillen

Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus SibA Mel 16:133

Tuutulaulu, op. 134c, nro 12

Tuutu mun lastani tupukkaa

Kaksi lauluääntä ja piano
Hitaasti keinuttaen

Teksti Annikki Setälä

Afrikassa, keidasmaassa, op. 134c, nro 13

Elsa-Liisa syntynyt niin kaukana on siellä

Lauluääni ja piano
Nopeanlaisesti

Teksti Arvily

Syyskuu, op. 134c, nro 14

Tuulee, tuulee pitkin tietä

Lauluääni ja piano
Kohtuullisesti

Teksti L. Hellemaa
Käsikirjoitus SibA Mel 23:534
Lisätietoja ▪ Tekstin tekijä saattaa olla LEMPI PAALA (os. Hellman/Hellemaa, 1894-1971).

Onnellinen, op. 134c, nro 15

Niin armaasti aurinko lämmittää

Lauluääni ja piano
Andantino, hyvin rauhallisesti

Sävelletty 6.11.1927
Teksti "Liekki"
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:3 (alku); KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Lisätietoja ▪ Tekstin tekijää nimimerkin takana ei ole saatu selville.

Mummon haudalla, op. 134c, nro 16

Nuku, nuku, mummikulta

Kaksi lauluääntä ja piano
Hitaanlaisesti

Sävelletty 3.10.1927
Teksti "Inkeri"
Käsikirjoitus SibA Mel 16:148; SibA Mel 24:990d
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:990d on päiväys 3.10.1927.
▪ Tekstin tekijää nimimerkin takana ei ole saatu selville.

Maailma on suur', op. 134c, nro 17

Maailma on suur', metsä vilpoinen

Kaksi lauluääntä ja piano
Iloisesti

Sävelletty 1.10.1927
Teksti Zacharias Topelius
Käsikirjoitus SibA Mel 24:990g
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:990g on päiväys 1.10.1927.

Helvinpäivät, op. 134c, nro 18

Aurinko paistaa ikkunasta

Kaksi lauluääntä ja piano
Kohtuullisesti

Teksti Salme Setälä salanimellä ”Priska”
Käsikirjoitus SibA Mel 16:118

Kevään henki, op. 134c, nro 19

Mä olen kevään henki, heräjän lumesta

Kaksi lauluääntä ja piano
Luontevasti

Sävelletty 1.10.1927
Teksti Zacharias Topelius
Käsikirjoitus SibA Mel 23:533; SibA Mel 24:990f
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:990f on päiväys 1.10.1927.
▪ Melartinin huomautus: ”Sanakorko on miltei kauttaaltaan ristiriidassa melodian korostuksen kanssa, kuten vanhanaikaisissa lauluissa on yleistä. Tällainen laulelma on tahalla otettu mukaan, että totuttaisi liukumaan liikojen tahtikorostuksien yli, kuten tämäntapaisissa lauluissa on välttämätöntä.”

Kevätleikki, op. 134c, nro 20

Kevät jo tullut on Pohjolaan

Kaksiääninen ketjulaulu
Iloisesti

Teksti Tekijää ei tiedetä, teksti voi olla perinteinen
Käsikirjoitus SibA Mel 17:273

Tule, joului, op. 134c, nro 21

Tule, tule kiireihin kaunis, rakas joulukulta!

Kaksi lauluääntä ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1.10.1927
Teksti ”Lempi Vihervaaran mukaan”
Käsikirjoitus SibA Mel 23:531; SibA Mel 24:990h
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:990h on päiväys 1.10.1927.

Joulupäivä, op. 134c, nro 22

Lumihitaleet leijuvat hiljalleen

Kaksi lauluääntä ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Teksti Tyyne R.
Käsikirjoitus SibA Mel 23:550a

Jeesus siunaa lapsia, op. 134c, nro 23

Sallikaatte lasten tulla

Kaksi lauluääntä ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Teksti Immi Hellén
Käsikirjoitus SibA Mel 23:555a

Siunaus, op. 134c, nro 24

Sä siunaa, Herra, ahkerat ja rukoilevat lapset

Kaksi lauluääntä ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Teksti Zacharias Topelius
Käsikirjoitus SibA Mel 23:556

Sonatiini pianolle, nro 2, op. 135a

Sonatiini pianolle, nro 2, op. 135a

Seconda sonatina per il pianoforte – Sonatina II al antica – Sonatina II al’ antico

Piano

1. Allegro vivace–2. Menuetto Andantino–3. Rondo (Allegretto)

Sävelletty 1927?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:237a; SibA Mel 17:237b (osa nro 1); SibA Mel 25:1010 (osa nro 1); KK 530.57 (osa nro 3)

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Teos puuttuu Melartinin teosluettelosta *Kompositioner ordnade efter opustal*, jossa opusnumero 135 on annettu nyt opuksena 136 oleville lauluille, mutta laajemmassa luettelossa se on paikallaan italian-kielisessä muodossa. Opusnumeron perässä oleva a-kirjain ei esiinny missään alkuperäislähteissä, vaan on keinotekoinen tarkenne, joka erottaa sävellyksen selkeästi versiosta huilulle ja harpulle. Myös jälkimmäisen numerointi on tältä osin keinotekoinen.
- Teoksen säveltämisajasta on vähän tietoja, mutta käsikirjoituksessa SibA Mel 25:1010 on päiväys 3.8.1927 ja otsikko ”Sonatine”. Borups Musikforlag -kustantamon kirjeessä 11.5.1928 viitataan todennäköisesti juuri tähän teokseen ilmaisulla ”Deres Sonatine” ja pahoitellaan, ettei käsikirjoitusta ole saatu palautetuksi, vaikka kustantamo oli torjunut julkaisemistoiveen. (KK Coll. 530) Puheena oleva käsikirjoitus lienee SibA Mel 17:237a, joka on graafisesti näyttävä versio.

Sonata per flauto ed arpa, op. 135b

Sonata per flauto ed arpa, op. 135b

Huilu ja harppu

1. Allegro molto–2. Andante (Romanza)–3. Menuetto (Molto moderato) – 4. Rondo (Allegro)

Sovitettu	Boxbacka maaliskuu 1931
Omistus	“Till Lilly Blenner”
Käsikirjoitus	SibA Mel 14:82a (partituuri); SibA Mel 14:82b (kopistin tekemä partituuri); KK Ms Mus 168:3 (osa nro 2 pianosovitukseksi)
Ensiesitys	13.4.1931 – Michele Orlando ja Lilly Kajanus-Blenner – Helsingin konservatorio
Ensijulkaisu	Fazer <i>Sonata per flauto ed arpa, Op. 135</i> 1981 FM06515-1
Lisäjulkaisu	Fennica Gehrman <i>Sonata per flauto ed arpa, Op. 135</i> 2006 M-55009-450-5 Huilu ja kitara: Edition Pine <i>Sonata op. 135</i> 1990 PINE 12 (sovitus huilulle ja kitaralle)
Sovitukset	Huilu ja kitara (Timo Hongisto) Piano (Erkki Melartin) (osa nro 2)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 14:82a on viimeisellä sivulla päiväys 5.3.1931. Toinen käsikirjoitus SibA Mel 14:82b on kopistin tekemä, mutta siinä on Melartinin lyijykynällä tekemiä merkintöjä. Kummassakaan partituurissa ei ole opusnumeroa merkittynä. ▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:729 (<i>Dagar komma</i>) on myös kansilehden luonnos, jossa on teksti “op 137 / Erkki Melartin / Sonatina / per flauto ed arpa”. Melartinin laajimmassa teosluettelossa tämä harppuversio on lisätty lyijykynällä ”sama harppu ja huilu”, samoin uusi osa <i>Andante</i>. ▪ Teoksen taustaa ei varmuudella tunneta, mutta oletettavasti se on ollut Lilly Kajanus-Blennerin tilaus, sillä on vaikea uskoa, että Melartin olisi tällaiseen itselleen outoon soitinyhdistelmään ihan satumalta päätenyt. Melartin on rakentanut sonaatin toisen pianosonatiinin pohjalta lisäämällä ensimmäisen osan perään <i>Andante</i>-osan, jota sonatiinissa ei ole sekä muokkaamalla säestystä muutenkin paremmin harpulle sopivaksi. Sonaattia tutkinut MIKAEL HELASVUO (23.7.1948 –) on esittänyt teosluettelon tekijälle joulukuussa 2016 arvion, että alkuperäisen sonaatin musiikista kymmenisen prosenttia on muutettu ja se on pääosin harpun osuudessa. ▪ Uuden osan Melartin hyödynsi myös yksityisesti sovittamalla sen jouluksi 1932 lahjaksi Ture Aralle pianolle antaen sille samalla nimen <i>Romanza</i>. Osan erilliskäsikirjoituksessa on nuottisivun alussa teksti ”Sovitettu Ture Aralle jouluksi 1932 / Romanza / Erkki Melartin / op 135 nr 2”. Tämä on huilu-sonaatin aineiston ainoa alkuperäislähde, jossa esiintyy opusnumero 135. ▪ Viisikymmentä vuotta säveltämisen jälkeen allekirjoitettiin kustannussopimus 1.7.1981, joka myös johti teoksen julkaisemiseen. ▪ LILLY KAJANUS-BLENNER (1885–1963) oli suomalainen harpisti ja pedagogi.

Den sista stjärnan, op. 136, nro 1

Skyarna sakta skjuta porten för himlens hus

Lauluääni ja piano
Tranquillo e semplice

- Sävelletty** Helmikuussa 1930
Teksti Bo Bergman
Käsikirjoitus SibA Mel 16:163 (kolme eri käsikirjoitusta); KK Ms Mus 163:10; SibA Mel 22:486; SibA Mel 24:828 (luonnos) KK Coll. 530.56; Yle YN3370 (lauluääni ja orkesteri, partituuri ja äänilehdet); SibA Mel 26:1121b (lauluääni ja orkesteri, partituuri ja äänilehdet)
Ensijulkaisu Ei ole julkaistu
Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Sven Sandberg 1944?)
Lisätietoja
 - Yhdessä kolmesta käsikirjoituksesta (SibA Mel 16:163) on päiväyksenä 9.2.1930. Luonnoksessa SibA Mel 24:828 on sama päiväys. SibA Mel 22:486 on kopistin tekemä siisti versio.
 - Melartin on suunnitellut toteutunutta laajempaa lauluopusta, sillä hänen molemmissa teosluettelossaan on mainittu ensimmäisenä *Visa* Jarl Hemmerin tekstiin. Tällaisesta laulusta ei ole löytynyt mitään tarkempia tietoja ja todennäköisesti se onkin jäänyt säveltämättä. Luettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on opuksen 135 kohdalla otsikko “Lieder mit Klavier” ja luettelo nyt opuksessa 136 olevista lauluista. Alun perin otsikkona on ollut “Fem Sange”. Laajemmassa teosluettelossa lauluille on varattu kuusi numeroitua riviä, joista viimeinen on jäänyt tyhjäksi ja nro 1 eli *Visa* on viivattu yli. Laulu *Den sista stjärnan* on tässä luettelossa laulu nro 5.
 - Melartin tarjosi opuksen 136 lauluja tukholmalaiselle kustantamolle Svala och Söderlund, joka kuitenkin torjui tarjouksen 23.9.1930 päivätyllä kirjeellä. Kustantajan edustaja ilmaisee samalla kiinnostuksensa helpoihin pianokappaleisiin, mistä taas Melartin ei näytä innostuneen. (KK Coll. 530)
 - Sandbergin orkeserisovituksessa SibA Mel 26:1121 ei ole päiväystä, mutta se lienee 1940-luvulta, sillä Ture Ara esitti sen konsertissa 23.1.1944, jolloin johtajana oli Martti Similä.
 - BO BERGMAN (6.10.1869–17.11.1968) oli ruotsalainen kirjailija ja kriitikko.

Jorden är blott du och jag och mull, op. 136, nro 2

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** Heinäkuu 1927
Teksti Pär Lagerkvist
Käsikirjoitus SibA Mel 16:125; SibA Mel 24:829; SibA Mel 22:487; KK Coll. 530.56; Yle YN3364 (lauluääni ja orkesteri, partituuri ja äänilehdet); SibA Mel 26:1121 (lauluääni ja orkesteri, partituuri ja äänilehdet)
Ensijulkaisu Ei ole julkaistu
Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Sven Sandberg, 9.2.1958)
Lisätietoja
 - Ajoitusarvio perustuu käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:829 olevaan päiväkseen 13.7.1927. Kansalliskirjaston käsikirjoituksessa on lyijykynällä lisätynä opusnumero “op 136 Nr 3”, kun se Siibelius-Akatemian kirjaston kappaleessa on 136, nro 2. Käsikirjoitus SibA Mel 22:487 on kopistin tekemä, mutta Melartinin ex libriksellä varustama.
 - Sandbergin orkeserisovituksessa SibA Mel 26:1121 ei ole päiväystä, mutta se lienee 1940-luvulta.
 - PÄR LAGERKVIST (23.5.1891–11.7.1974) oli ruotsalainen kirjailija ja runoilija.

Springvandet, op. 136, nro 3

Jag har siddet ved et rislende Springvand i kvæld

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sävelletty Heinäkuu 1927

Teksti Helge Rode

Käsikirjoitus SibA Mel 16:170; SibA Mel 24:831b; SibA Mel 22:488; KK Ms Mus 163:10

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja ▪ Luonnoksessa SibA Mel 24:831b on päiväys 19.7.1927. SibA Mel 22:488 on kopistin tekemä.

Den døde tid, op. 136, nro 4

Den døde tid er ej forbi

Lauluääni ja piano

Enkelt og stille

Sävelletty Heinäkuu 1927

Teksti Johannes Jørgensen

Omistus “Adelaide Andrejeva de Skilondz tilegnet”

Käsikirjoitus SibA Mel 16:113; SibA Mel 24:831a

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja ▪ Luonnoksessa SibA Mel 24:831a on päiväys 16.7.1927.

▪ ADELAIDE (ANDREJEVA) DE SKILONDZ (27.1.1876 – 5.4.1969) oli venäläissyntyinen ruotsalainen laulaja ja laulupedagogi.

Kuvia, op. 137

Bilder–12 Pientä pianokappaletta nuorisolle–12 små pianostycken för ungdom

Rattoisa retki, op. 137, nro 1

Den trevliga utfärden

Piano

Allegro moderato

Sävelletty 1927

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4

Ensijulkaisu Westerlund *Kuvia – Bilder Op. 137a* 1928 REW1506 (koko opus)

Lisäjulkaisut Fazer *Kuvia – Bilder Op. 137a* 1967, FM06861-9; Fazer *Kuvia – Bilder Op. 137a* 1997, F0681, ISMN M-042-06861-8 (koko opus)

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on otsikkona ”op. 137 Kuvia – Bilder. 15 pianostycken”. Lopulta osia syntyi kuitenkin vain 12.
- Kokonaisuus julkaistiin kahtena vihkona (Vihko I, nro 1-6 ja vihko II, nro 7-12). Kustannussopimus allekirjoitettiin 20.10.1927, mutta nuotit ilmestyivät ilmeisesti vasta joulun alla 1928. Melartinin palkkio oli 3000 markkaa (960 €).
- Nimimerkki B. kommentoi tuoretta nuottia näin: ”—kaksi vihkoa ’Kuvia’, jotka ovat meloodisesti niin kuin rytmillisestikin paljon antavia ja sen vuoksi pienelle pianoväelle yhtä huvittavia kuin opetaviakin.” (Karjala 19.12.1928)
- Kaikille yhteisiä tietoja ei ole toistettu.

Linnun hautaus, op. 137, nro 2

Fågeln begraving

Piano

Andantino

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4

Kodin kynnyksellä, op. 137, nro 3

På hemmets tröskel

Piano

Allegro

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4

Kevätsade, op. 137, nro 4

Vårregn

Piano

Grazioso (quasi Allegretto)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4

Tuutulaulu, op. 137, nro 5

Vaggvisa

Piano

Moderato

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4

Ylpeä ratsu, op. 137, nro 6

Den stälte gångaren

Piano

Allegretto energico

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4

Yksinäinen paimen, op. 137, nro 7

Den ensamman herden

Piano

Moderato

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4

Kevätiloa, op. 137, nro 8

Vårfröjd – Canon

Piano

Moderato

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4

Lumisilla, op. 137, nro 9

Leka snöboll

Piano

Allegro

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4

Pilalaulu, op. 137, nro 10

Skämtvisa

Piano

Allegro giocoso

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4; KK Ms Mus 168:9 (luonnos)

Lisätietoja ▪ Luonnoksessa KK Ms Mus 168:9 on päiväys 16.10.1927.

Tumma ilta, op. 137, nro 11

Mörk afton

Piano

Andantino

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4

Leikki, op. 137, nro 12

Lek – Intermezzo

Piano

Allegro

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4

Kahdeksan pikkulaulua pianon kanssa, op. 138

Lintunen, op. 138, nro 1

Tuoll' istuvi lintu pieni

Lauluääni ja piano

Andantino

Sävelletty 1928 tai aikaisemmin

Teksti Alkuteksti J. J. Wecksell, suomennos Otto Manninen

Käsikirjoitus KK Coll. 530.56

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja ▪ Melartin mainitsee teosluettelossaan opuksen 138 (*Kahdeksan pikkulaulua pianon kanssa*), listaa kahdeksan numeroitua laulua ja ilmoittaa kustantajaksi Musiikkikeskuksen. Teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on opuksen kohdalla vain maininta ”op. 138 Pikkulauluja pianon kanssa” ja kustantajaksi on merkitty ”Piano Oy”. Koko opuksen käsittävää julkaisua ei ole löytynyt, ei myöskään yksittäisjulkaisuja lukuun ottamatta laulua *Leivo*.

Leivo, op. 138, nro 2

Miks', leivo, lennät Suomehen niin varhain kevähällä – Lärkan (Säg, lärka) – Skylark (Why haste you here)

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sävelletty 1925-1926?

Teksti Aleksanteri Rahkonen, ruotsinkielinen käännös Joel Rundt, englanninkielinen käännös Alex Bryan

Omistus ”E. V. Sellgrenille omistettu”

Käsikirjoitus SibA Mel 20:435; KK Ms Mus 168:3 (lauluääni ja orkesteri); Yle YN4075 (sektetti, äänilehdet); KK Ms Mus 163:10 (sovitus jousikvintetolle)

Ensijulkaisu Suomen Musiikkikeskus *Leivo, op. 138 N:o 2* 1928

Lisäjulkaisu *Koulun laulukirja* 1934; *Sävelmistö koulun laulukirjaan* 1936; *Laulukirja* 1938; *Laulava toivonliitto* 1939; *Fazer Leivo, Op. 138 N:o 2* 1946, FM2463; *Finland sings* 1952 (suomeksi ja englanniksi); *Suuri toivelaulukirja* 2 1977; *Yksinlauluja* 1 1999; *Laulutunti* 2008

Kantele: *Kanteleohjelmistoa II* 1964

Lauluääni: *Kansanopiston laulukirja* 1947; *Laulutunti* 2004; *Kultaiset koululaulut vanhoilta ajoilta* 2008

Kitara: *Suomalainen kitarakirja* 1974

Naiskuoro: *75 naiskuorolaulua* 1954 REW2823

Sello: *Sellokoulu* 1958

Soitinyhtye: *Evali trio-kvintetto nro 2* 1940

Sovitukset Jousikvintetto (Lauri Sarlin)

Kantele (Eero Koskimies)

Kitara (Viljo Immonen)

Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin)

Naiskuoro (Eino Linnala)

Sektetti (Eero Koskimies)

Sello (Vili Pullinen)

Lisätietoja ▪ Laulun sävellysaikaa ei varmuudella tiedetä, mutta laulukirjaversio (ks. opus 131) se lienee syntynyt vuoden 1925 aikana. Yksinlauluversioon viitaten on taskukalenterissa 6.1.1926 merkintä ”Skrevet sångerna till Sellgrens.” Muita Sellgrenille omistettuja lauluja ei tunneta.

▪ Melartin lahjoitti veljentyttärelleen Irma Melartinille syntymäpäivänä 1927 muistokirjan, jonka alkuun kirjoitti tämän laulun melodianuotin ja sanat (ilman otsikkoa).

▪ Ensipainoksessa teksti on vain suomeksi, ruotsinkielinen käännösteksti ilmestyi vasta Fazerin uusintapainokseen.

▪ *Leivon* ensiesitystä yksinlauluversio on vaikea täsmentää, mutta todennäköisesti Ture Aran konsertti Tampereella 5.10.1928 on ollut varhaisimpien joukossa, koska esitys tapahtui lehtitietojen mukaan käsikirjoituksesta.

- Melartin allekirjoitti kustannussopimuksen Fazerin kanssa 1.2.1935 tästä ja muista Suomen Musiikkikeskuksen julkaisemista teoksista 1 markan muodollisesta summasta. Toisin kuin muitten sopimukseen sisältyneiden sävellysten kohdalla, kustantaja hyödynsi oikeuttaan vuonna 1946. *Leivo* kuuluu-kin Melartinin tunnetuimpien sävellysten joukkoon.
- Melartinin orkesterisovituksen käsikirjoituksessa tekstin tekijänä on virheellisesti ”Rytönen”.
- ALEKSANTERI RAHKONEN (26.6.1841–1.5.1877) oli suomalainen runoilija ja kääntäjä.
- EVERT VIKTOR SELLGREN (26.12.1864–30.12.1936) oli viipurilainen kauppaneuvos. Taskukalenterissa oleva monikkomuoto ”Sellgrens” johtuu siitä, että myös Evert Sellgrenin puoliso ELIN IRENE SELLGREN (os. Wiklund, 8.11.1875–1.11.1935) kuului Melartinin tuttavapiiriin.

Vappuratsastus, op. 138, nro 3

Kas silloin hauska’ oli vappuna, kun poikaset ratsasti!

Lauluääni ja piano
Vilkaasti

Sävelletty	1927?
Teksti	Zacharias Topelius
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ Laulu julkaistiin kokoelmassa <i>Nuorten laulukirja IV</i> , op. 134c numerolla 9, mutta opuksena 138 nro 3 siitä ei ole löytynyt mitään dokumentteja.

Pustan poika, op. 138, nro 4

Oon pustan poika, pustall’ asun, hei!

Lauluääni ja piano
Reippaasti

Sävelletty	1928 tai aikaisemmin
Teksti	Sándor Petőfi, suomennos Otto Manninen
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ SÁNDOR PETŐFI (1.1.1823–31.7.1849) oli unkarilainen runoilija.

Koti kultaisin, op. 138, nro 5

Lauluääni ja piano

Sävelletty	Helmikuu 1927
Teksti	Tekstin tekijää ei tiedetä, suomennos Otto Manninen
Käsikirjoitus	SibA Mel 22:492; KK Ms Mus 168:10
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 3.2.1927.

Kehtolaulu joka vuodenajalle, op. 138, nro 6

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	Tammikuu 1927
Teksti	Lempi Vihervaara (mukaillut)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:10
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 29.1.1927.

Talven tulo, op. 138, nro 7

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1925
Teksti	A. Kumpuniemi
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:10
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ Tekstin tekijästä ei ole löytynyt tarkempia tietoja. Laulu ei liene koskaan valmistunut, siitä tunnetaan vain tämä tekstityön luonnos, jossa on päiväys 22.10.1925 (päiväys on vaikealukuinen).

Kevätlaulu, op. 138, nro 8

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	Tammikuu 1927
Teksti	T. S.
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ Tekstittömässä käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 29.1.1927 ja maininta siitä, että laulussa on kolme säkeistöä. Tekstin tekijän nimikirjaimet on mainittu Melartinin teosluettelossa, tekijää ei ole tunnistettu.

Kolme syyslaulua, op. 139

Tre höstsånger

Sa lohdun annat, op. 139, nro 1

Sa lohdun, Herra, hyljätyille annat! – Du skänker tröst (Du, Herre, tröst åt den förskjutna)

Lauluääni ja piano
Andante rubato

Sävelletty	1927?
Teksti	Eemil Hiille, ruotsinkielinen käännös Joel Rundt
Omistus	”Ture Aralle omistettu – Tillägnad Ture Ara”
Käsikirjoitus	SibA Mel 20:437a; SibA Mel 20:438; MMA; KK Ms Mus 168:3 (lauluääni ja orkesteri)
Ensiesitys	12.9.1928 – Ture Ara ja Konstantin Komaroff (koko opus)
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Kolme syyslaulua – Tre höstsånger, Op. 139 N:o 1</i> 1928 REW1538
Lisäjulkaisu	<i>Excelsior! I</i> 1941
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin) (1121 2000 00 1, str, voc solo)
Lisätietoja	▪ MMA:n käsikirjoituksessa on otsikkona ”Du skänker tröst / op 139 Nr 1”. Myös Melartinin orkesterisovituksessa on vain ruotsinkielinen teksti. Käsikirjoituksessa SibA Mel 20:437a on otsikkona ”Sa lohdun, Herra” ja ruotsiksi ”Du ger mig tröst”. Käsikirjoituksessa SibA Mel 20:438 on vain suomenkielinen teksti musteella, ruotsinkielinen on lisätty lyijykynällä. ▪ Melartin on tehnyt orkesterisovituksen päiväyksen mukaan Gallspachissa 25.6.1929. ▪ Koko opuksen kustannussopimus allekirjoitettiin 1.9.1927. Melartin sai 2000 markan (640 €) palkkion, josta puolet maksettiin kuitenkin vasta 9.1.1928. ▪ Nimimerkki B. kommentoi opuksen 1939 nuottia näin: ”Uusista lauluista pitää miellyttävänä, herkästi vaistottuina silmään Melartinin ”3 syyslaulua”, joissa yksinkertaisin keinoin on sanottu paljon.” (Karjala 19.12.1928) ▪ Tekstin tekijän henkilöllisyydestä ei ole löytynyt lisätietoja.

Punakylkiset omenat, op. 139, nro 2

Ja tuulet oksilta puistaa – De röda äpplena falla (När vindarna träden skaka)

Lauluääni ja piano
Moderato agitato

Sävelletty	1928?
Omistus	”Ture Aralle omistettu – Tillägnad Ture Ara”
Teksti	Eva Satakunta, ruotsinkielinen käännös Joel Rundt
Käsikirjoitus	SibA Mel 20:437b; SibA Mel 26:1109
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Kolme syyslaulua – Tre höstsånger, Op. 139 N:o 2</i> 1928 REW1539
Lisäjulkaisu	<i>Yksinlauluja I</i> 1999
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin?)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 20:437b on tekstin tekijän etunimi väärin muodossa ”Eeva”. Lyijykynällä on lisätty opusnumero ja ”Ture Aralle omistettu”. Omistusta ei ole enää painetussa nuotissa. ▪ LILLI PELTOMAA (1903–1983) oli suomalainen amatöörirunoilija Kankaanpäästä. Hän käytti runoilijana nimeä Eva Satakunta (kaikissa Melartiniin liittyvissä lähteissä väärin kirjoitettuna ”Eeva”). Kansalliskirjaston käsikirjoitusarkistossa on valokopio säveltäjän kirjeestä ”neiti Satakunnalle” päivättynä 21.9.1929. Tekstistä voi päätellä, että runoilija on lähettänyt sanat suoraan säveltäjälle tai ainakin vihjannut sen olemassaolosta: ”Kiitos ystävällisistä riveistänne. Runonne miellytti minua heti ja minä sävelsin sen heti saatuaani sen käsiini. Se on nyt ilmestynyt painosta myös (...) Samalla tahdon kertoa että sitä on laulettu paljon sekä konsertissa että radiossa ja kohta se ilmestyy gramofoonissakin Ture Aran laulamana ja minun säestämänäni.” (KK Coll. 530) Alkuperäinen kirje ja siihen liittyvä painetun nuotin kappale (kannessa teksti ”Näiden sanojen sepittäjä istuu nyt täällä ja toivoisi taiteilija-oopperalaulaja Ture Aran tämän esittävän” ja ”Sydämelliset terveiset Ture Ara”) ovat Lilli Peltomaan perikunnan hallussa. Ture Ara levytti laulun orkesterin säestyksellä Helsingissä 15.5.1929 (HMV X3157). Sovituksesta ei tunneta muita dokumentteja, mutta se lienee ollut Melartinin itsensä tekemä ja kirjeen sanamuodosta päätellen hän on ollut myös orkesteria johtamassa.

Syystuuli soittaa, op. 139, nro 3

Syystuuli tuimana soittaa – Höstvinden spelar (Höstvinden gnisslande spelar)

Lauluääni ja piano

Quasi Allegro

Sävelletty 1927?

Omistus “Ture Aralle omistettu – Tillägnad Ture Ara”

Teksti J. K. Kulomaa, ruotsinkielinen käännös Joel Rundt

Käsikirjoitus SibA Mel 20:437c; KK Coll. 530.57 (luonnos)

Ensijulkaisu Westerlund *Kolme syyslaulua – Tre höstsånger, Op. 139 N:o 3* 1928 REW1540

Lisäjulkaisu *Yksinlauluja I* 1999

Lisätietoja

- Luonnoksessa SibA Mel 20:437c on lyijykynällä omistusteksti, jota ei ole enää painetussa nuotissa.
- JOHANNES (JUSSI) KUKKONEN (26.3.1892–24.8.1955) oli suomalainen toimittaja ja kirjailija, joka käytti lukuisia salanimiä, kuten J. K. Kulomaa, Joel Linnala ja Jouni Linnasaari.

Paimenelta, op. 140, nro 1

Jos ma sirkkana sirisen – Pastorale

Lauluääni ja piano

Quasi Allegro

Sävelletty 1923 tai aikaisemmin

Teksti J. H. Erkko (*Runoelmia – Paimenelta nro 21* 1870)

Käsikirjoitus KK Coll 530.56; KK Ms Mus 168:7 (partituuri ja orkesterin äänilehdet); Yle YN11561 (partituuri)

Ensijulkaisu Suomen Musiikkilehti *Paimenelta* 1923

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Sven Sandberg 26.5.1943) (2322 4200 12 1, str)

Lisätietoja

- Melartin sävelsi Erkon laajasta runoelmasta myös osan nro 3, joka on numerolla EM481. Suomen Musiikkilehdessä julkaistiin vanhoja sävellyksiä myös muilta nimekkäiltä säveltäjiltä (mm. Oskar Merikanto ja Jean Sibelius), joten on mahdollista, että myös tämä osa on syntynyt jo vuonna 1894.
- Painetussa nuotissa ei ole opusnumeroa, mutta Melartinin teosluettelossa tämä on otsikolla “Lieder” yhdessä laulun *Schliesse mir die Augen beide* ja numerolla 140 varustettuna. Opusnumero 140 esiintyy myös *Nuorten laulukirjojen* IV ja V painetuissa julkaisuissa sekä Melartinin teosluettelossa opukseen 128 päätyneiden laulujen *En liten visa* ja *Jul* yhteydessä.

Schliesse mir die Augen beide, op. 140, nro 2

Lad mit trøtte øje lukkes

Lauluääni ja piano

Tranquillo

Sävelletty Heinäkuu 1927

Teksti Theodor Storm, tanskankielisen käännöksen tekijää ei tiedetä

Omistus “Til Adelaide von Skilondz”

Käsikirjoitus SibA Mel 24:718

Ensijulkaisu Kaabers Musikforlag *Schliesse mir die Augen beide* 1928, Nro 15

Lisätietoja

- Ajoitusarvio perustuu käsikirjoitusluonnoksessa olevaan päiväykseen ”16.7.27”.
- HANS THEODOR WOLDSSEN STORM (14.9.1817 – 4.7.1888) oli saksalainen kirjailija ja runoilija.

Lasten maailmasta, op. 141

10 pientä laulelmaa

Alkaessa, op. 141, nro 1

Ulkona on tuiskusää, kukat hangen alla

Lauluääni ja piano / Piano
Kohtuullisesti

Sävelletty Marraskuu 1927

Teksti Immi Hellén

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Otava *Lasten maailmasta* 1928 (koko opus)

Lisätietoja

- Nuotinnos on kaikissa lauluissa vain pianolle, laulujen sanat ovat nuottien välissä. Ensimmäisen nuottisivun alareunassa on teksti: "Huom! Nämä pikkupalat voidaan myös soittaa pianokappaleina. Laulettaissa voi jättää ylä-äänen pois säestyksestä."
- Nimiösivulla on otsikon alla järjestysnumero "I". Muita osia ei kuitenkaan koskaan julkaistu. Melartinin teosluettelossa opuksen alaotsikkona on "Pikkulauluja pianon kanssa" ja sen alla vain seitsemän numeroitua osaa ilman nimiä.
- Kustannussopimus Otavan kanssa allekirjoitettiin 11.11.1927, joten sävellystyökin lienee ollut tuolloin valmiina. Palkkio oli 4000 markkaa (1292 €). Sopimuksessa on Otavan julkaisuoikeus rajattu 4000 kappaleen painokseen. Nuotin painaneen Keskisuomalaisen Kirjapainon kirje kustantajalle 3.1.1928 on säilynyt Fennica Gehrmanin arkistossa. Kirjapaino pyytää sekä paperia että vahvistusta painosmäärän vahvistamista. Merkintöjen mukaan Otava tilasi kokoelmasta 4000 kappaletta.

Metsäpirtin lasten laulu, op. 141, nro 2

Metsäpirtti, punanen pirtti

Lauluääni ja piano / Piano
Keveästi

Sävelletty Syyskuu 1927

Teksti Aini Setälä

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 5.9.1927.
- AINI SIGRID SETÄLÄ (3.7.1899–21.1.1991) oli suomalainen lastenkirjailija ja suomentaja.

Mikin kengät, op. 141, nro 3

Yksi ja kaksi, on kengät rikki

Lauluääni ja piano / Piano
Nopeasti

Sävelletty Marraskuu 1927

Teksti Salme Setälä

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 5.11.1927.

Hiekassa, op. 141, nro 4

Äiti, mä puuroa täällä vain keitän

Lauluääni ja piano / Piano

Hauskasti

Sävelletty Marraskuu 1927

Teksti Annikki Setälä

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 6.11.1927.

Nöpön tiput, op. 141, nro 5

Tarhassa Nöpö tipuja vaalii

Lauluääni ja piano / Piano

Jotenkin nopeasti

Sävelletty Syyskuu 1927

Teksti Annikki Setälä

Käsikirjoitus SibA Mel 24:990b

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on päiväys 24.9.1927.

Takkavalkean ääressä, op. 141, nro 6

Pimeys ulkoa katselee

Lauluääni ja piano / Piano

Hitaanlaisesti

Sävelletty Marraskuu 1927

Teksti Annikki Setälä

Käsikirjoitus Ei tunneta

Säteet, op. 141, nro 7

Äiti, Pepe näki kummat

Lauluääni ja piano / Piano

Iloisesti

Sävelletty Marraskuu 1927

Teksti Annikki Setälä

Käsikirjoitus Ei tunneta

Porolla ajo, op. 141, nro 8

Ensi kertaa Pepe-poika porolla saa ajaa

Lauluääni ja piano / Piano

Hauskasti

Sävelletty Marraskuu 1927

Teksti Annikki Setälä

Käsikirjoitus Ei tunneta

Poroparvi, op. 141, nro 9

Pepe katsoo ikkunasta

Lauluääni ja piano / Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	Marraskuu 1927
Teksti	Annikki Setälä
Käsikirjoitus	Ei tunneta

Päivää, pukki, op. 141, nro 10

Päivää, pukki partaniekka

Lauluääni ja piano / Piano
Hauskasti

Sävelletty	Marraskuu 1927
Teksti	Immi Hellén
Käsikirjoitus	Ei tunneta

Minä seison, op. 142, nro 1

Minä seison korkealla vuorella

Sekakuoro

Reippaasti

Sävelletty Marraskuu 1927

Teksti Aini Setälä

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10 (luonnos)

Ensijulkaisu *Sekäänisiä lauluja. 101 vihko* 1928

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnos on ilman tekstiä ja signeerausta, mutta siinä on päiväys 6.11.1927. Melartin on viivannut luonnoksen yli. Julkaistu versio poikkeaaakin tästä käsikirjoituksesta melko paljon.
- Melartin kuittasi 14.11.1927 Otavalta 2500 markkaa (808 €) laulujen *Minä seison*, *Takamailla*, *Ja nythän on taasen helluntai*, *Helluntain hymni* ja *Eespäin* kustannusoikeuksista. Opus 142 lieene ollut tilausteos, johon Melartin kokosi eri aikoina syntyneitä kuorosävellyksiään.
- Teosluettelossa numerona 8 oleva *Kevätlaulu* ei virallisesti sisälly opukseen 142. Olen sen tähän yhteyteen kuitenkin liittänyt syistä, jotka löytyvät kyseisen laulun lisätiedoista.

Takamailla, op. 142, nro 2

Illat istun ikävissä, kankaita aurinko punertaa

Sekakuoro

Hiljaa, surumielisesti

Sävelletty 1928 tai aikaisemmin

Teksti Larin-Kyösti (*Kylän lauluja* 1898)

Käsikirjoitus SibA Mel 18:283

Ensijulkaisu *Sekäänisiä lauluja. 101 vihko* 1928

Lisätietoja

- Melartin sävelsi Larin-Kyöstin runon ensimmäisen kerran jo vuonna 1898, mutta palasi tekstiin kootessaan sekakuoro-opusta 142. Versioissa on samoja piirteitä, mutta kyse on silti eri sävellyksistä, ei sovituksesta.

Ja nythän on taasen helluntai, op. 142, nro 3

Nyt on helluntai

Sekakuoro

Reippaasti

Sävelletty Helmikuu 1927

Teksti Larin-Kyösti (*Kylän lauluja* 1898)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10 (luonnos)

Ensijulkaisu *Sekäänisiä lauluja. 101 vihko* 1928

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa ei ole tekstiä, mutta sävellys on päivätty 3.2.1927. Tämä saattoi olla jo toinen kerta, kun Melartin sävelsi Larin-Kyöstin tekstin. Einari Marvian muistiinpanoissa on nimittäin merkintä melodianuotinnoksesta, jossa olisi ollut päiväys 18.2.1898. Tämä ei ole mahdotonta, jos Melartin on saanut tekstiä runoilijalta heti kokoelman ilmestyttyä tai jo sitä ennen.
- Melartin on käyttänyt laulun nimenä alkusanoja, ei runon varsinaista nimeä *Nyt on helluntai*. Kuusisäkeistöisestä runosta Melartin on käyttänyt säkeistöt 1, 2 ja 6.

Helluntain hymni, op. 142, nro 4

Maille autuaille taivaan – Helluntaihymni

Sekakuoro
Hartaudella

Sävelletty	1927 tai aikaisemmin
Teksti	Väinö Kolkkala
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Sekäänisiä lauluja. 101 vihko</i> 1928
Lisätietoja	▪ VÄINÖ KOLKKALA (29.6.1883–28.5.1952) oli suomalainen toimittaja ja kirjailija, jolla lienee ollut yhteyksiä Ruusu-Ristiin. Runo <i>Helluntain hymni</i> ainakin julkaistiin Ruusu-Ristin lehdessä elokuussa 1927.

Eespäin!, op. 142, nro 5

Käy eespäin vaan, älä tiellesi raukee

Sekakuoro
Pontevasti

Sävelletty	1927 tai aikaisemmin
Teksti	J. J. Wecksell, suomennos Topi Kallio
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Sekäänisiä lauluja. 101 vihko</i> 1928
Lisäjulkaisut	Naiskuoro: <i>Naisäänisiä lauluja II vihko</i> 1932
Sovitukset	Naiskuoro (Erkki Melartin, huhtikuu 1932)
Lisätietoja	▪ Naiskuoroversion julkaisussa on nuotin alkuun merkitty teksti ”Naiskuorosovitus Lotta-Svärd yhdistykselle”. Sovituksen tekijää ei ole ilmoitettu, mutta säilyneen pyyntökirjeen perusteella se on Melartinin itsensä käsialaa. A. E. Taipaleen 14.4.1932 päivättyyn kirjeeseen on Melartiin merkinnyt vastauspäiväksi 1.5.1932. (KK Coll. 530) ▪ Suomentajan henkilöllisyys on toistaiseksi vahvistamatta. Mahdollisesti kyseessä on 20.11.1884 syntynyt TOPI KALLIO, joka toimi mm. Turun yliopiston kansantalouden professorina ja jolta tunnetaan julkaisuja vuosilta 1913-1938.

Hanget soi, op. 142, nro 6

Hanget soi, hanget soi, jo kevät yli kenttien tuulee

Sekakuoro
Salaperäisesti alkaen, voimakkaalla nousulla

Sävelletty	Helmikuu 1927
Teksti	Eino Leino (<i>Yökehräjä</i> 1897)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Ensijulkaisu	<i>Sekäänisiä lauluja. 101 vihko</i> 1928
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa itsessään ei ole päiväystä, mutta sen vieressä on luonnoksia, joissa on päiväys 3.2.1927. ▪ Melartin myi laulun kustannusoikeuden Otavalle 31.3.1927 yhdessä laulun <i>Kevätlaulu</i> kanssa 1200 markalla (388 €).

Syyskuun kesä, op. 142, nro 7

Viivy viimeinen iloni, kestäös, kesäni kaunis

Mieskuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1899

Teksti Juhani Aho (*Lastuja : Kolmas kokoelma* 1896)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:8; SibA Mel 23:598

Ensijulkaisu *Sekäänisiä lauluja. 101 vihko* 1928

Sovitukset Sekakuoro (Erkki Melartin)

Lisätietoja

- Laulu on sävelletty ilmeisesti lokakuussa 1899, jolloin Melartin osallistui sillä Ylioppilaskunnan Laulajien sävellyskilpailuun. Kummassakaan käsikirjoituksessa ei ole päiväystä, eikä luonnoksessa SibA Mel 23:598 ole edes lauluääniä ilmaistu. Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on merkintä, että Melartin olisi palannut sävellyksen pariin ensimmäiseen versioon tyytymättömänä 1900. Sekakuoroversio lienee valmistunut paljon myöhemmin, Melartin al-lekirjoitti sopimuksen sekakuoroversion julkaisemisesta 4.1.1928. Palkkio oli 500 markkaa (158 €).
- Laulu ei sisälly kokoelman *Sekäänisiä lauluja. 101 vihko* kaikkiin painoksiin (osassa on kuusi laulua, osassa seitsemän).
- Melartin on säveltänyt Ahon laajasta runosta vain sen viimeisen säkeen.
- JUHANI AHO (Johannes Brofeld, 11.9.1861 – 8.7.1921) oli suomalainen kirjailija.

Kevätlaulu, op. 142, nro 8

Kuink’ armaan loiston jo luonto saa

Sekakuoro

Lämmöllä

Sävelletty 1927 tai aikaisemmin

Teksti Johann Wolfgang von Goethe (*Mailed*), suomennos Otto Manninen

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:8

Ensijulkaisu *Sekäänisiä lauluja 100* 1927

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on otsikon eteen kirjoitettu numero 8. Melartin lieneekin suunnitellut laulua opuksen 142 seitsemän sekakuorolaulun jatkoksi, mutta jostain syystä se julkaistiin toisessa kokoelmassa. Tässä teosluettelossa laulu on liitetty opukseen 142 omalla numerolla loogisin perustein.
- Melartin myi laulun kustannusoikeuden Otavalle 31.3.1927 yhdessä laulun *Hanget soi* kanssa.
- JOHANN WOLFGANG VON GOETHE (28.8.1749–22.3.1832) oli saksalainen runoilija. Runo *Mailed* on kirjoitettu toukokuussa 1771 ja julkaistu ensimmäisen kerran Iris-lehdessä tammikuussa 1775.
- Teivas Oksala on suomentanut Goethen runon nimellä *Toukolaulu* (Niin hohtavaksi jo luonto saa). Käännös on julkaistu kokoelmassa *Der Musensohn – Runotarten lemmikki* (Artipictura 2004).

Kaksi viikkoa, op. 143

Viikonpäivät – Pianokappaleita nuorisolle

Viisi sormea, op. 143, nro 1

Piano

Moderato

Sävelletty 1928?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:249

Ensijulkaisu Musiikkikeskus *Kaksi viikkoa I* 1928 Nro 10 (koko opus)

Lisätietoja

▪ Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on opuksen 143 kohdalla nimitys ”Viikonpäivät” ilman tarkempaa osajakoa. Laajimmassa luettelossa nimenä on sen sijaan ”Kaksi viikkoa : pikkukappaleita” ja kustantajaksi on merkitty Musiikkikeskus. Kokonaisuus on jaettu kahden ryhmään ”Ensi viikko” ja ”Toinen viikko”, kuten asia on ilmaistu myös painetun nuotin takakannessa olevassa Musiikkikeskuksen kustannusluettelossa. Teosluettelossa on kuitenkin listattuna sisältö, joka ei lainkaan vastaa toteutunutta julkaisua: Ensi viikko 1. Sunnuntai – Sunnuntaikävely, 2. Maanantai – Lapset juoksevat kouluun, 3. Tiistai – Duetto, 4. Keskiviikko – Influenza!, 5. Torstai – Hälinää, 6. Perjantai – Köyhän pojan laulu, 7. Lauantai – Iltarauha. Toinen viikko 1. Sunnuntai – Aamuvirsi, 2. Maanantai – Työ alkaa, 3. Tiistai – Laulu Lapista, 4. Keskiviikko – Äidittömän tytön laulu, 5. Torstai – Moottori, 6. Perjantai – Surumieli, 7. Lauantai – Työ on tehty. Julkaistulla sarjalla ei siis näytä olevan sisällöllisesti mitään tekemistä teosluettelon 14-osaisen suunnitelman kanssa. Jälkimmäinen liittyykin enemmän kokonaisuuteen *To uger*, EM559 sekä opukseen 163 ja opuksena 143 julkaistiin loppujen lopuksi aivan muita sävellyksiä. Ei tiedetä, miksi Melartin antoi Musiikkikeskuksen julkaistavaksi aivan muita pikkukappaleita kuin mitä hän kirjasi teosluetteloon.

▪ Kustannussopimus Musiikkikeskuksen ostaneen Fazerin kanssa allekirjoitettiin 1.2.1935, mutta Fazerin arkistossa ei ole merkintää painosmäärästä (kustannusnumerot 2464-2470, ensimmäinen vihko). Tästä päätellen Fazer ei käyttänyt kustannusoikeuttaan, jonka se oli saanut muodollista 1 markan suuruisia korvausta vastaan.

Vastakkain, op. 143, nro 2

Piano

Allegro

Sävelletty 1928?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:249

Leikki, op. 143, nro 3

Piano

Allegro

Sävelletty 1928?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:249

Tanssi hämärissä, op. 143, nro 4

Piano
Allegretto

Sävelletty 1928?
Käsikirjoitus SibA Mel 17:249

Torvet, op. 143, nro 5

Piano
Allegro moderato

Sävelletty 1928?
Käsikirjoitus SibA Mel 17:249
Lisäjulkaisut *Koskettimet kertovat I* 1957

Kyläsoittaja, op. 143, nro 6

Humoreski

Piano
Allegro moderato

Sävelletty 1928?
Käsikirjoitus SibA Mel 17:249

Sunnuntairauha, op. 143, nro 7

Piano
Andante tranquillo

Sävelletty 1928?
Käsikirjoitus SibA Mel 17:249

Pyhä ja arki, op. 144

Helg och söcken – Feier- und Werktage – 7 pientä pianokappaletta nuorisolle –
7 småstycken för piano för ungdom – 7 kleine Stücke für die Jugend

Enkelten laulu jouluyössä, op. 144, nro 1

Änglarnas sång julnatten – Der Gesang der Engel in der Christnacht

Piano

Andantino semplice

Sävelletty 1924-1925

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5

Ensijulkaisu Fazer *Pyhä ja arki – Helg och söcken – Feier- und Werktage, op. 144* 1928 FM2183

Lisätietoja

- Kokoelman tarkkaa syntyäikää ei tiedetä, mutta 23.12.19124 Melartin kirjoitti taskukalenteriinsa ”Får snart färdigt de 7 pianostyckena”. Todennäköisesti Melartin viittaa juuri tähän opukseen 144, joka julkaistiin kahtena vihkona (nrot 1-3 ja nrot 4-7).
- Jokaisesta osasta on erillinen käsikirjoitus, jotka näyttävät käsialojen perusteella syntyneen eri aikoina. Kaikkiin käsikirjoituksiin on lisätty opusnumero jälkikäteen lyijykynällä, samoin kustantajan merkinnät. Melartin on myös muuttanut neljän kappaleen tempomerkintää, mikä saattaa viitata eri aikoina syntyneiden kappaleiden yhdistämiseen ja samanaikaiseen pieneen editointiin.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 24.11.1927. Melartinille maksettiin 2500 markkaa (805 €).

Lasten joululaulu, op. 144, nro 2

Barnens julvisa – Der Kinder Weihnachtslied

Piano

Con devozione

Sävelletty 1924-1925

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5

Ensijulkaisu Fazer *Pyhä ja arki – Helg och söcken – Feier- und Werktage, op. 144* 1928 FM2184

Työtä aljettaissa, op. 144, nro 3

Vid arbetets begynnelse – Beim Beginn der Arbeit

Piano

Energico

Sävelletty 1924-1925

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5

Ensijulkaisu Fazer *Pyhä ja arki – Helg och söcken – Feier- und Werktage, op. 144* 1928 FM2185

Korvessa, op. 144, nro 4

I storskogen – Im Walde

Piano

Andante

Sävelletty 1924-1925

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5

Ensijulkaisu Fazer *Pyhä ja arki – Helg och söcken – Feier- und Werktage, op. 144* 1928 FM2186

Rantakuva, op. 144, nro 5

Strandbild

Piano

Allegretto poco rubato

Sävelletty 1924-1925

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5

Ensijulkaisu Fazer *Pyhä ja arki – Helg och söcken – Feier- und Werktage*, op. 144 1928 FM2187

Japanilainen kuva, op. 144, nro 6

Japansk bild – Japanisches Bild

Piano

Quasi Allegro

Sävelletty 1924-1925

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5

Ensijulkaisu Fazer *Pyhä ja arki – Helg och söcken – Feier- und Werktage*, op. 144 1928 FM2188

Loppumarssi, op. 144, nro 7

Pieni marssi – Slutmarsch – Schlussmarsch

Piano

Con moto

Sävelletty 1924-1925

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5

Ensijulkaisu Fazer *Pyhä ja arki – Helg och söcken – Feier- und Werktage*, op. 144 1928 FM2189

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on alun perin ollut otsikkona ”Pieni marssi”, mutta se on korvattu (eri musteella) nimellä ”Loppumarssi”.

Marjatan laulu, op. 145, nro 1

Keinutan kehtoa, laulatan lasta – Marjattas sång (Barnet jag vyssar)

Lausuja ja piano

Keinuen – Vaggande

Sävelletty Helmikuu 1928

Teksti Eino Leino (*Yökehrääjä* 1897), ruotsinkielinen käännös Rafael Lindqvist

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:10 (partituuri ja tekstiliuskoja); SibA Mel 24:978 (luonnoksia)

Ensijulkaisu Fazer *Marjatan laulu, Op. 145 N:o 1* 1928 FM2212

Lisätietoja

- Luonnosten otsikkona on ”Keinutan kehtoa” ja päiväyksenä 25.2.1928.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 4.5.1928. Melartinille maksettiin 700 markan (221 €) suuruinen palkkio, minkä lisäksi luvattiin 1,50 markan korvaus jokaisesta yli 500 kappaleen myynnistä. Kun kyseessä oli melodraama, ehdosta tuskin seurasi koskaan mitään.
- Todennäköisesti varhaisin teoksen esitys (suoraan käsikirjoituksesta) oli yliopiston juhlasalissa 30.10.1928, lausujana EBBA JACOBSON-LILIUS (7.3.1888–22.3.1970), säestäjänä Ernst Linko. Syyskuussa 1929 teosta esitti radiossa ANJA SIMILÄ (os. Suonio, 18.6.1898 – 4.2.1938).

Stridsmännen i berget, op. 145, nro 2

Där står ett berg i världens mitt – Vuoren sotijat (Maailman keskessä vuori on)

Lausuja ja piano

Largo, rubato

Sävelletty 1928

Teksti Jarl Hemmer (*Helg* 1929), suomennos L. Onerva

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:10 (omakätinen ja kopistin tekemä partituuri, tekstiliuskoja ja L. Onervan käännöksen käsikirjoitus); SibA Mel 21:477 (lausuja ja orkesteri)

Ensijulkaisu Fazer *Stridsmännen i berget, Op. 145 N:o 2* 1929 FM2213

Sovitukset Lausuja ja orkesteri (Erkki Melartin, marraskuussa 1933)

Lisätietoja

- Kustannussopimus allekirjoitettiin 4.5.1928. Melartinille maksettiin 700 markan (221 €) suuruinen palkkio, minkä lisäksi luvattiin 1,50 markan korvaus jokaisesta yli 500 kappaleen myynnistä.
- Melartinin omakätisen partituurin yhteydessä on säilynyt myös L. Onervan käännöksen käsikirjoitus. Orkesterisäestyksisen version Melartin teki Kööpenhaminassa Ruotsin radion pyynnöstä (esitys oli 11.12.1933). Käsikirjoituksen lopussa onkin päiväys ”Köpenhamn 22.11.33”. Taskukalenterissa on samana päivänä merkintä ”Efter 5 timmars intensivt och skönt arbete fick jag partituret färdigt, 24 sidor.” Melartin sai vaivan palkaksi 100 kruunua.
- Kansalliskirjaston käsikirjoituskokoelmissa (Coll 530.31) on violettikantinen vihko, johon on sidottu koneella kirjoitettuja runoja, joukossa myös tämä Hemmerin teksti. ”Erkki Melartin / ett vinga tack för härliga / tonsättningar an tillgivne Jarl” Diktaren – Trohetsförklaring – Höst på berget – Mån|jus på blåis – Vaggsång till döds – Tag mina händer! – Den främmande fågeln – [seuraavat musteella] Vision – På protestantiska kyrkogården i Rom [lyijykynällä loppuun EM:n käsialalla ”Jarl Hemmer / jul 1929 / sänd till Olstorp”] – Morgonbad – Stridsmännen i berget [lopussa päiväys lyijykynällä EM:n käsialalla ”20.3.28 / Brändö”].
- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa teos on mainittu orkesterisäestyksisenä versiona nimellä ”Stridsmännen i berget (The Warriors in the Mountain)” (Catalogue 1961, s. 72).

Jumalan kartano, op. 146, nro 1

Kartanossa Jumalan juhlistaanko salaa?

Lauluääni ja piano

Rauhallisesti, vaan ei hitaasti

Sävelletty 1927

Teksti Elina Vaara

Käsikirjoitus SibA 16:185

Ensijulkaisu Valistus *Nuorten laulukirja Vihko V Op. 140* 1930 (koko opus)

Lisätietoja ▪ Painetussa nuotissa on sama opusnumero 140 kuin laulukirjan osassa IV ja kahdessa laulussa. Melartinin teosluetteloissa tätä viidettä laulukirjaa ei ole jostain syystä lainkaan mainittu. Opusnumero 146 esiintyy kuitenkin käsikirjoitusten yhteisellä kansilehdellä, mistä syystä se on valittu numeroksi tässä teosluettelossa.
▪ ELINA VAARA (Kerttu Elin Wehmas, os. Sirén, 29.5.1903–26.12.1980) on suomalainen runoilija, satukirjailija ja suomentaja.

Purjehdusretki, op. 146, nro 2

Meren saarelle purjehtikaamme

Lauluääni ja piano

Raikkaasti

Sävelletty 1927

Teksti Elina Vaara

Käsikirjoitus SibA 16:185

Uudelle vuodelle, op. 146, nro 3

Kas kaikki tähdet taivaan

Lauluääni ja piano

Hartaasti

Sävelletty 1927

Teksti Arvily

Käsikirjoitus SibA 16:185

Hiihtolaulu, op. 146, nro 4

Hei, lapset, hanki kantaa

Lauluääni ja piano

Reippaasti

Sävelletty 1927

Teksti Arvily

Käsikirjoitus SibA 16:185

Kalle ja Ville, op. 146, nro 5

Kalle sekä Ville ovat samaa veljessarjaa

Lauluääni ja piano

Reippaasti

Sävelletty 1927

Teksti Arvily

Käsikirjoitus SibA 16:185

Kinosten suojassa, op. 146, nro 6

Kun hanget ulkona kasvavat

Kaksi lauluääntä ja piano

Rauhallisesti

Sävelletty 1927

Teksti Arvily

Käsikirjoitus SibA 16:185; KK Ms Mus 168:10

Kai ja varjo, op. 146, nro 7

Kai nyt lähtee nukkumaan

Lauluääni ja piano

Kertoen

Sävelletty 1927

Teksti Arvily

Käsikirjoitus SibA 16:185

Unikeko, op. 146, nro 8

Jouduhan, Heikkini, vuoteesta nouse

Lauluääni ja piano

Leikillisesti

Sävelletty 1927

Teksti Arvily

Käsikirjoitus SibA 16:185

Lisäjulkaisu *Lasten laulu- ja leikkikirja alakouluille* 1942

Ilmapallot, op. 146, nro 9

Hiiri-Hilkka, Hiiri-Heikki ilmapallot sai

Lauluääni ja piano

Lystikkäästi

Sävelletty 1927

Teksti Salme Setälä salanimellä ”Priska”

Käsikirjoitus SibA 16:185

Keinuhevonen, op. 146, nro 10

Selkään mä hypähdän Pollen armaan

Lauluääni ja piano

Vikkelään

Sävelletty 1927

Teksti Salme Setälä salanimellä ”Priska”

Käsikirjoitus SibA 16:185

Joulupukki, op. 146, nro 11

Missä viipyy Joulupukki

Lauluääni ja piano

Virkeästi

Sävelletty 1927

Teksti Salme Setälä salanimellä ”Priska”

Käsikirjoitus SibA 16:185

Kahvikemut, op. 146, nro 12

Maijalla on hienot kemut

Lauluääni ja piano

Leikillisesti

Sävelletty 1927

Teksti Salme Setälä salanimellä ”Priska”

Käsikirjoitus SibA 16:185

Pesen poikaa palleroista, op. 146, nro 13

Pesen poikaa palleroista, lapsen silmä hymyy

Lauluääni ja piano

Ei liian nopeasti

Sävelletty 1927

Teksti Annikki Setälä

Käsikirjoitus SibA 16:185

Kissanpojat, op. 146, nro 14

Korissa kolme on poikasta

Lauluääni ja piano

Hyvin vikkelään

Sävelletty 1927

Teksti Annikki Setälä

Käsikirjoitus SibA 16:185

Lisätietoja ▪ Ladontavirheen takia laulun numero on painetussa nuotissa virheellisesti 16.

Muuttolinnut, op. 146, nro 15

Ne kevään kutsua kuullen saapuu

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1927
Teksti ”Pohjatuuli”
Käsikirjoitus SibA 16:185

Kultakalat, op. 146, nro 16

Miten vihreä vesi kimmeltää

Lauluääni ja piano
Tasaisesti

Sävelletty 1927
Teksti Anna Kaari
Käsikirjoitus SibA 16:185
Lisätietoja ▪ ANNA KAARINA TUULIKKI ANDERSON (ent. Westling, os. Höglund, 4.4.1903–21.12.1987) oli suomalainen runoilija, joka käytti kirjailijanimeä ”Anna Kaari” sekä nimimerkkiä ”Ilona”.

Rannalla, op. 146, nro 17

Vesi ulapan leikkii ja ilakoi

Lauluääni ja piano
Pirteästi

Sävelletty 1927
Teksti Anna Kaari
Käsikirjoitus SibA 16:185

Lumisade, op. 146, nro 18

Lumen pehmyt perhoshuntu

Lauluääni ja piano
Hiljaisesti

Sävelletty 1927
Teksti ”Märchen Elisabeth”
Käsikirjoitus SibA 16:185
Lisätietoja ▪ Nimimerkin käyttäjää ei ole tunnistettu.

Taikalähde, op. 146, nro 19

Kauas, kauaksi vuorien taa

Lauluääni ja piano
Kohtuullisesti

Sävelletty 1927
Teksti ”Leporello”
Käsikirjoitus SibA 16:185
Lisätietoja ▪ Nimimerkin käyttäjää ei ole tunnistettu.

Kissankellolle, op. 146, nro 20

Kili kali kili kali kissankello

Lauluääni ja piano
Hennosti

Sävelletty 1927
Teksti ”Sirpa-sisko”
Käsikirjoitus SibA 16:185
Lisätietoja ▪ Nimimerkin käyttäjää ei ole tunnistettu.

Unten mailla, op. 146, nro 21

Lauluääni ja piano
Kohtalaisesti

Sävelletty 1927
Teksti ”Pojukissa”
Käsikirjoitus SibA 16:185
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on tempomerkintä ollut ensin ”Hitaanlaisesti”.
▪ Nimimerkin käyttäjää ei ole tunnistettu, kuten ei myöskään lauluissa nro 22-24.

Linnunpojat, op. 146, nro 22

Kaksi pientä linnunpoikaa

Lauluääni ja piano
Herkästi, ei liian hitaasti

Sävelletty 6.11.1927
Teksti ”Liekki”
Käsikirjoitus SibA 16:185; KK Ms Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitusluonnoksessa ei ole tekstiä, vain päiväys 6.11.1927. Luonnos on viivattu yli.

Jouluna, op. 146, nro 23

Kuule kuinka urut soi

Kaksi lauluääntä ja piano

Hitaanlaisesti

Sävelletty 1927

Teksti ”Ruskolilja”

Käsikirjoitus SibA 16:185

Joulukellot, op. 146, nro 24

Kuule, kumma soitto yli avaruuden

Lauluääni ja piano

Hartaasti, ei hitaasti

Sävelletty 1927

Teksti ”Punapeippo”

Käsikirjoitus SibA 16:185

Laatokan lauluja, op. 146a

Ladogasånger – Karjalaisia lauluja – Käkisalmen lauluja

Salonkiorkesteri (2020 2110 11 1, pno, str)

1. Allegro–2. Andante Tranquillo–3. Allegretto – 4. Allegro moderato e grazioso – 5. Reippaasti

Sovitettu Tammikuu 1929

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5 (partituuri, pianopartituuri ja kopistin tekemät äänilehdet); SibA Mel 12:71 (partituuri); SibAO 56.858 (äänilehdet otsikolla “Karjalaisia lauluja”); SibA Mel 26:1104c (puhallinyhtye) Westerlund *Laatokan lauluja Op. 146* 1929 REW1596 (27918, Salonkiorkesterikirjasto)

Ensijulkaisu

Lisäjulkaisu Fazer *Songs from Ladoga / Laatokan lauluja (Käkisalmen lauluja) - Suite op. 153*

Sovitukset

Lisätietoja

Puhallinyhtye (9 soittajaa) (Johan Willgrén)

▪ Sarja pienelle orkesterille koostuu kansansävelmistä, jotka Melartin on sovittanut, mahdollisesti radio-orkesterin pyynnöstä ja ilmeisesti myös melko pian sarjan *Karjalaisia kuvia*, op. 146b säveltämisen jälkeen.

▪ Sibelius-Akatemian käsikirjoituksessa on otsikkona ”Karjalaisia lauluja”. Sovituksessa on viisi osaa: Allegro moderato – Andante molto – Moderato – Allegro molto moderato grazioso – Reippaasti. Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on tämä sarja muodossa ”Karelian Songs I – V”. (Catalogue 1961, s. 68) Johan Willgrénin sovituksessa on osat 1-4 tempomerkinnöin ”Allegro moderato – Andante – Moderato – Allegro”.

▪ Kansalliskirjaston käsikirjoituksessa on otsikkona ollut alun perin ”Käkisalmen lauluja”, mutta se on korvattu ilmaisulla ”Laatokan lauluja – Ladogasånger”. Partituurin lopussa on päiväys ”Käkisalmi, Ampiala 8.1.29 klo 12.35”. Kansalliskirjaston käsikirjoituksen yhteydessä on säilynyt myös Herman Sjöblomin lyijykynällä kirjoittama saatelappu: ”Olkaa ystäv. soittakaa tätä, merkitkää, jos sattuu sel-laista, virheet! / Herman Sjöblom” sekä Melartinin kortti kustantaja Westerlundille päivätyinä ”Ka-jana 1/8 29”: ”Just nu fick jag korrektur till Laatokan lauluja, som jag kan på landet utan piano ge-nomläsa. Säkrast vare det låta radioorkestern en gång spela igenom den från beskrivna (eller delvis korr).”

▪ Kustannussopimus ”Ladogasånger, op. 146 för salonorkester” allekirjoitettiin 18.2.1929, ja nuotti painettiin 11.9.1929. Elokuun alussa Melartin merkitsi taskukalenteriinsa saaneensa vedokset korja-tuksi ja lähetetyksi takaisin kustantajalle. Melartinin sopimuksen mukaan palkkio oli 10% brutto-myyntistä, mutta hän kuittasi saman tien enakkona 500 markkaa (158 €).

▪ Sarjaa on esitetty ainakin radion ohjelmatietojen perusteella myös nimellä ”Käkisalmen lauluja”, esimerkiksi Erkki Melartin -illassa 31.1.1929, joka on todennäköisesti ollut myös ensimmäinen julki-nen esitys. Myös Melartinin taskukalenterimerkinnästä 5.1.1929 voi päätellä, mikä nimi säveltäjällä oli alun perin mielessä: ”Arbetat på en helt ny upplaga av Karjalaisia = Käkisalmen lauluja för liten orkester.” Kun Melartin sitten lähetti partituurin kustantajalle 13.2.1929, nimeksi oli tullut ”Laatokan lauluja”.

▪ Korhosen teosluettelossa (Korhonen 1995, s. 76) sarjan nimi on muodossa ”*Lauluja Laatokalta*, sar-ja op. 146a” ilman vuosilukua. Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa nimi on muodossa ”Songs from the Laatokka”. (Catalogue 1961, s. 67)

▪ Sarjaa soitettiin myös Karjalassa. Sortavalan Soittajien ensikonsertissa 23.10.1934 se oli ohjelmassa Kasken, Sibeliuksen, Kuulan ja Palmgrenin musiikin lisäksi. (Pajamo 1985, s. 117)

▪ Melartin oli ehkä jo paljon aikaisemmin sovittanut kotiseutunsa perinnesävelmiä orkesterille, sillä Viipurin Musiikin Ystävien Orkesterikoulun konsertissa 14.12.1910 oli mukana myös osio ”Karjalai-sia lauluja V”. Dokumentteja siitä, mitä merkinnän taustalla on ollut, ei ole kuitenkaan löytynyt.

Karjalaisia kuvia, op. 146b

Karjalaisia kuvia, op. 146b

Karelische Rhapsodie für kleines Orchester – Karjalan kuvia

Kamariorkesteri (2220 2110 10 0, pno, str)

1. Andante tranquillo–2. Allegro–3. Andante espressivo – 4. Allegretto grazioso – 5. Allegro – 6. Andante – 7. Allegro moderato – 8. Moderato andantino – 9. Vivace–10. Molto moderato pomposo

Sävelletty 1928

Käsikirjoitus KK Coll. 790:86 (partituuri); Yle YN3526 (orkesterin äänilehdet)

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Melartin sävelsi sarjan lokakuussa 1928 järjestettyyn Karjalan Kannaksen päivän juhlaan: ”Ylioppilaskunnan Soittajat esittivät sitten varajohtajansa, ylioppilas Lauri Hämäläisen johdolla prof. Erkki Melartinin tilaisuutta varten säveltämän orkesterikappaleen ’Karjalaisia kuvia’.” (Aitosuomalainen 23.10.1928)
- Sarjan musiikissa ei ole *Laatokan laulujen*, op. 146a tavoin kyse suorista kansansävelmien sovituksista, mutta Melartin on hyödyntänyt sarjan osissa perinnemelodioita.
- Käsikirjoituksessa on merkintä ”Radion oma 6/11 33”. Partituuri on 44 sivun pituinen. Sarjaa ei ole julkaistu, mutta siitä on olemassa kantanauha vuodelta 1972 (George de Godzinsky ja Radion sinfoniaorkesteri).
- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa nimi on muodossa ”Karelian Scenes”. (Catalogue 1961, s. 67)

Intermezzo, op. 147

Radio-orkesteri (1111 2110 01 0, pno, str)

Allegro moderato

- Sävelletty** Boxbacka 16.9.1929
- Omistus** Radio-orkesterille
- Käsikirjoitus** KK Coll. 790:86 (partituuri); Yle YN1801 (kopistin tekemät orkesterin äänilehdet); SibM Smp7690 (sovitus pianolle 8-kätisesti); SibA Mel 14:90 (sovitus jousikvartetille)
- Ensiesitys** 29.10.1929 – Toivo Haapanen ja Radio-orkesteri
- Ensijulkaisu** Ei ole julkaistu
- Sovitukset** Jousikvartetti (Erkki Melartin)
Piano 8-kätisesti (Andrei Rudnev 1942)
- Lisätietoja**
- Käsikirjoituksen alussa on merkintä ”Helsingin Radioorkesterille” ja lopussa ”Boxbacka 16.9.1929”. Opusnumeroa ei ole missään, se on selvästikin annettu teokselle myöhemmin luetteloiden laatimisen yhteydessä. Melartinin teosluetteloissa numerona on 147a, koska säveltäjä suunnitteli numeron 147b:n antamista pianosarjalle *To uger*. Loppujen lopuksi opus jäi vain tällä orkesteriteokselle.
 - Melartinin versio jousikvartetille SibA Mel 14:90 poikkeaa monin tavoin Radio-orkesterille tehdystä. Tempomerkintänä on ”Allegretto”, opusnumeroa tai päiväystä ei ole ja signeeraus ja otsikko on liittänyt lyijykynällä aivan eri käsialalla. Teoksen alussa olevaa huilun ja klarinetin kromaattista nousua ei tässä versiossa ole ollenkaan ja muitakin eroja on runsaasti. Versiota ei kuitenkaan ole kyetty ajoittamaan, eikä sen mahdollisista esityksistä ole löytynyt tietoa. On mahdollista, että Melartin käytti hyväksi vanhempaa teosta, jonka sitten sovitti radio-orkesterille ”varta vasten sävellettynä” uutuutena.
 - ”Varsinaisen maineensa suuren yleisön keskuudessa Melartin saavutti pienimuotoisilla, kevyemmän tyylin kappaleilla, joista ehkä tunnetuin on pienelle kokoonpanolle kirjoitettu *Intermezzo* (1929). Se on lyhyehkö, kansanomaisesta materiaalista tehty tanssikohtaus. Teos kannattaa huomata myös siksi, että se on sävelletty varta vasten vain pari vuotta aiemmin perustetulle Radio-orkesterille, johon kuului 1920-luvun lopulla ainoastaan 20 soittajaa.” (Korhonen 1995, s. 34)
 - ”Intermezzossa Leevii [Madetoja] häiritsi ’helistinsoittimien liiallinen runsaus’, mutta hän uskoi, että vika saattaisi korjautua radiolähetyksessä. Aikakauden radiotekniikka ei suinkaan kyennyt vielä toistamaan orkesterin sointia autenttisesti, ja säveltäjät ottivat sen huomioon kirjoittamalla pienelle kokoonpanolle tekstuuriltaan suhteellisen yksinkertaisia sävellyksiä. Varsinkin Klami ja Melartin sävelsivät 1930-luvulla runsaasti tällaisia ’radiokappaleita’ – radio tarjosi säveltäjille uuden tulolähteen ostamalla heiltä partituureja.” (Salmenhaara 1987, s. 259)
 - ”Radio-orkesterin ensimmäinen oma julkinen konsertti pidettiin 29. lokakuuta [1929] yliopiston juhlasalissa. Toivo Haapanen johti ja solisteina olivat Erik Cronvall ja Hugo Huttunen. Ohjelma oli seuraava: (...) Erkki Melartin: *Intermezzo* (Ensiesitys, omistettu Radio-orkesterille)” (Maasalo 1980, s. 47)
 - Radio-orkesteri esitti teoksen vuoteen 1977 mennessä 97 kertaa (Maasalo 1980, s. 258). 27.10.1956 sävellyksestä tehtiin kantanauha, jolla Nils-Eric Fougstedt johtaa Radion sinfoniaorkesteria. Toinen kantanauhoitus tehtiin 22.3.1969, jolloin orkesteria johti George de Godzinsky.
 - Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on kaksi täsmentämätöntä *Intermezzoa*, joista pidemmällä (4 minuuttia) viitattaneen tähän teokseen (Catalogue 1961, s. 69).
 - Rudnevin sovitus pianolle 8-kätisesti seuraa osittain varsin väljästi alkuperäistä partituuria. Omistuksena on ”Helsingin Orkesterille omistettu” ja päiväys ”Helsingfors 3.8.1942”. Rudnev on kirjoittanut loppuun vielä muistutuksen siitä, milloin Melartin sai teoksen valmiiksi ”Boxback 16.9.1929”.

Suomalaisia kansanlauluja, op. 148

Finska Folkvisor – Finnische Volkslieder – 7 uutta kansanlaulua

Tule surma, op. 148, nro 1

Tule surma, suota myöten – Kom nu, död (Kom nu, död längs bruna kärret)

Lauluääni ja piano
Andantino

- Sovitettu** 1928 tai aikaisemmin
Teksti Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5; SibA Mel 25:996
Ensijulkaisu Fazer *Suomalaisia kansanlauluja – Finska Folkvisor, Op. 148* 1929 FM2254
Lisätietoja
- Käsikirjoituksessa on opusnumero korjattu lyijykynällä, se on ollut alun perin “op. 138 N”. Käsikirjoituksessa SibA Mel 25:996 tempomerkintä on ”Andante”.
 - Opuksen sovitukset julkaistiin erillisnuotteina, mutta yhteisellä kannella.
 - Melartinin teosluetteloista toisessa otsikkona on “7 uutta kansanlaulua”, mutta tätä ei ole käytetty julkaisuissa ja myös laajimmassa luettelossa nimi on pelkistynyt muotoon ”Suomalaisia kansanlauluja pianon kanssa”.
 - Käsikirjoituksissa on ollut opusnumerona 138, joka on korjattu 148:ksi.
 - Kustannussopimus allekirjoitettiin 24.9.1928. Melartinille maksettiin seitsemästä sovituksesta 3500 markan (1106 €) palkkio. Lisäksi sopimuksella luvataan säveltäjälle 1,50 markkaa (47 c) jokaisesta myydystä nuotista.

Ieva, op. 148, nro 2

Jos mie saisin jouten olla – Ieva (Om jag finge ledig vandra)

Lauluääni ja piano
Allegro tranquillo

- Sovitettu** 1928 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5; KK Coll. 530.56
Teksti Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Ensijulkaisu Fazer *Suomalaisia kansanlauluja – Finska Folkvisor, Op. 148* 1929 FM2255
Lisätietoja
- Ture Ara on levyttänyt laulun vuonna 1958 nimellä *Laiska Jaakko* (säestäjänä Irma Ruuskanen).

Silloin minä itkin, op. 148, nro 3

Silloin minä itkin ensi kerran – Bittra tårar (Bittra tårar göt jag första gången)

Lauluääni ja piano
Andante

- Sovitettu** 1928 tai aikaisemmin
Teksti Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5; KK Coll. 530.56; SibA Mel 26:1117 (lauluääni ja orkesteri); Yle YN5761 (lauluääni ja orkesteri, partituuri ja orkesterin äänilehdet, Godzinsky)
Ensijulkaisu Fazer *Suomalaisia kansanlauluja – Finska Folkvisor, Op. 148* 1929 FM2256
Lisäjulkaisut Fazer *Evali trio-kvintetto nro 9* 1942
Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin); lauluääni ja orkesteri (George de Godzinsky)
Viulut (2), sello ja kontrabasso (Lauri Sarlin)
Lisätietoja
- Konserttiohjelman mukaan Ture Ara lauloi laulun 12.9.1928 Konstantin Komaroffin säestyksellä käsikirjoituksesta.
 - LAURI SARLININ tarkempia henkilötietoja ei ole löytynyt, mutta hän on toiminut sellistinä, sanoittajana ja sovittajana.

Odottava, op. 148, nro 4

Päivä koittaa, linnut laulaa – Den väntande (Dagen ljusnar, fågeln sjungar)

Lauluääni ja piano
Andante

Sovitettu	1928 tai aikaisemmin
Teksti	Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:5; KK Coll. 530.56
Ensijulkaisu	Fazer <i>Suomalaisia kansanlauluja – Finska Folkvisor, Op. 148</i> 1929 FM2257
Lisätietoja	▪ Konserttiohjelman mukaan Ture Ara lauloi laulun 12.9.1928 Konstantin Komaroffin säestyksellä.

Heilani kotiin, op. 148, nro 5

Heilani kotiin kulki kaksi tietä – Till karestans stuga (Till karestans stuga gå vägar två) – Piiritanssi (Ringdans)

Lauluääni ja piano
Andantino

Sovitettu	1927
Teksti	Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:5; KK Ms Mus 168:4 (lauluääni ja piano sekä viulu ja piano); SibA Mel 16:152 (vain melodia)
Ensijulkaisu	Fazer <i>Suomalaisia kansanlauluja – Finska Folkvisor, Op. 148</i> 1929 FM2258
Sovitukset	Viulu ja piano (Erkki Melartin?)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa KK Ms Mus 168:4 on otsikkona <i>Piiritanssi</i> . ▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 16:152 on otsikko ”Heilani koti” ja päiväys 22.10.1927 klo 6.

Salainen suru, op. 148, nro 6

Ei taida kukaan arvata, kuinka ero on vaikeaa – Hemlig sorg (Ack ingen vet, ack ingen vet)

Lauluääni ja piano
Andante

Sovitettu	1928 tai aikaisemmin
Teksti	Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:5; SibA Mel 16:162 (luonnos)
Ensijulkaisu	Fazer <i>Suomalaisia kansanlauluja – Finska Folkvisor, Op. 148</i> 1929 FM2259

Tanssilaulu, op. 148, nro 7

Ähä, ähä, ämmäparat / Hahahaha harmittaakos / Hoh-hohhoh, harmittaakos – Dansvisa (Oh-oh, oh-oh, stackars gummor)

Lauluääni ja piano

Presto – Vivace

Sovitettu 1928 tai aikaisemmin

Teksti Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5; Yle YN11503 (orkesterin äänilehdet); SibA Mel 24:754; SibA Mel 18:285 (sovitus naiskuorolle)

Ensijulkaisu Koiton kuoro? *Tanssilaulu* 1926

Lisäjulkaisut Fazer *Suomalaisia kansanlauluja – Finska Folkvisor, Op. 148* 1929 FM2260

Naiskuoro: *Tanssilaulu* 1928

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (George de Godzinsky)

Naiskuoro (Erkki Melartin)

Lisätietoja ▪ Ture Ara lauloi laulun 2.7.1930 Gallspachissa järjestetyssä hyväntekeväisyyskonsertissa ("Wohltätigkeits-Konzert") Melartinin säestämänä ja ilmeisesti saksankielisenä versiona ("Tanzlied").

Sinfonia nro 7, op. 149

Sinfonia gaia

Orkesteri

Allegro

Sävelletty

1928-1936?

Käsikirjoitus

SibA Mel 4:12; SibA Mel 4:13 (luonnoksia)

Lisätietoja

- Kuuden valmistuneen sinfonian lisäksi Melartin työskenteli uransa ja elämänsä loppupuolella myös kolmen uuden sinfonian kimpussa. Melartinin taskukalenterissa on 9.10.1932 merkintä ”Arbetat på min VII symfoni, som vilat länge.” 4.2.1933 Melartin kirjoittaa: ”Jag knäpade med min VII symfoni och pianokonserten flere timmar.” ja elokuun 21. päivänä merkinnät jatkuvat: ”Dock fick jag VII symp. 20 första takter i partituren.” Seuraava merkintä on elokuulta 1934, jolloin Melartin vielä toipui alkuvuodesta kärsimästään aivoinfarktista: ”Sävelsin VII:n loppua! Vihdoinkin elää jotain, aivan täynnä, mutta vaikea saada esille.” (18.8.1934)
- Myös sinfonian julkinen käsittely osoittaa, että Melartin itse piti sinfonian tekemistä lämpimänä pitkin 1930-lukua. 28.7.1932 julkaistiin tunnistamattomassa sanomalehdessä uutinen Melartinin matkasta kansainväliseen säveltäjäkokoukseen 6-11.6.1932. Uutisessa on loppukaneetti: ”Prof. Melartin valmistelee nykyisin VII sinfoniaansa”. Kolme vuotta myöhemmin Evert Katila ei ollut paljon tietävämpi: ”Huhu tietää 7:n sinfonian olevan valmistumaisillaan, ehkäpä jo valmiinakin.” (Helsingin Sanomat 7.2.1935) Melartin lienee itsekin aktiivisesti pitänyt yllä ajatusta seitsemännen sinfonian valmistumisesta: ”Professori Melartin on äskettäin palannut kotiin ulkomaanmatkaltaan. (...) Professori Melartin lepää nyt ja samalla valmistelee 7. sinfoniaansa.” (Länsi-Savo 28.7.1936)
- Myös Einari Marvia on yrittänyt tehdä sinfonian nro 7 vaiheista yhtyeenvetoa, mutta se perustuu selvästikin enemmän oletuksiin kuin faktoihin. ”V. 1928 oli Suomen Musiikkilehdessä uutinen, jonka mukaan Melartin parhaillaan viimeisteli seitsemättä sinfoniaansa; säveltäjä oli antanut sille nimen Sinfonia gaia. (...) Sinfonia gaia valmistui kuitenkin tuona vuonna luultavasti vain luonnoksina eikä lopullisessa asussa. Tämän jälkeen teoksesta ei kuulu pitkään aikaan mitään, eikä sitä myöskään esitetä. Vasta kahdeksan vuoden kuluttua, elämänsä lopulla (1936), Melartin otti sinfonian uudelleen esille. (...) Tarkistettuaan ja ehkä täydennettyään seitsemännen sinfonian luonnokset hän ryhtyi – ennättämättä edes soitintaa tätä teosta – aloittamaan kahdeksatta sinfoniaa.” (Marvia 1945, s. 393)
- Käsikirjoituksessa on ensimmäinen osa (*Allegro*), yhteensä 58 sivua, Artturi Ropen puhtaaksikirjoittamana sekä ensimmäinen sivu toisesta osasta (ilman tempomerkintää). Ropen osuuden jälkeen kokonaisuudessa on vielä kaksi sivua Melartinin omaa aloitusta. Vaikka jotain käsikirjoitusaineistoa voi olla kateissa, voitaneen olla melko varmoja siitä, ettei sinfonia koskaan valmistunut esitettävään kuntoon. Teosluettelonsa Melartin sen kuitenkin sijoitti (”Symfonia VII”), joten hän lienee uskonut teoksen valmistuvan. Laajimmassa luettelossa on myös sulkeisiin merkittynä lisänimi ”Sinfonia gaia”, jota voi täten pitää Melartinin omana valintana.

Credo, op. 150

Aforismer – Minä uskon – Mietelmiä

- Ensijulkaisu** Schildts *Credo : Aforismer Op. 150* 1928 / Otava *Minä uskon, op. 150* 1928
- Lisäjulkaisut** Otava *Minä uskon* 1929; Schildts *Credo : Aforismer Op. 150* 1934; Schildts & Wahlström & Widstrand *Credo : Aforismer Op. 150* 1947; Piccolo *Minä uskon* 1966; Suomen musiikkikirjastoyhdistys *Minä uskon, Op. 150* 2000
- Lisätietoja**
- Kyseessä on Melartinin mietelmäkokoelma, ei musiikkijulkaisu. Syytä opusnumeron antamiseen kirjoituskokoelmalle ei varmuudella tiedetä. Melartin-tutkija Tuire Ranta-Meyer on kuitenkin kiinnittänyt huomiota siihen, että Melartin opusnumeroi tällaisilla pyöreillä luvuilla itselleen tärkeitä suuri-muotoisia teoksia. Voidaankin olettaa, että Melartinille itselleen kokoelma oli sävellyksiin verrattavissa oleva hengentuote, mistä syystä se käsitellään suppeasti myös tässä luettelossa.
 - Ei tiedetä, miksi Melartin aloitti aforismiensa julkaisemisen juuri vuonna 1928. On mahdollista, että ainakin yhtenä innoittajana on toiminut vuonna 1925 julkaistu V. A. Koskenniemen kokoelma *Matkasauva*, joka sai niin hyvän vastaanoton, että siitä otettiin toinen painos vuonna 1926. Melartin julkaisi ensimmäiset mietelmänsä jo vuonna 1917 julkaisussa *Otavan joulussa* otsikolla ”Jokapäiväisiä totuuksia” ja niiden tekemistä taskukalenterimerkintöjen perusteella myös kokoelman valmistumisen jälkeen. Suomen musiikkilehti julkaisi niitä vuoden 1929 numeroissaan.
 - Kokoelman käsikirjoitusaineistoa on säilynyt suhteellisen paljon (KK Coll. 530.27). Aineiston perusteella ei voi yksiselitteisesti päätellä, tarkoittiko Melartin kokoelmansa ensisijaisesti ruotsin- vai suomenkieliseksi, sillä molemmat versiot ilmestyivät samaan aikaan ja luonnosmateriaaleja on molemmilla kielillä. Vaikka Melartin oli käytännössä kaksikielinen, oli ruotsi hänelle selkeästi ykköskieli, jota hän käytti esimerkiksi useimmissa taskukalenterimerkinnöissään. Tämän takia on tässä luettelossa lähdetty siitä, että Melartinin aforismit olivat ainakin pääosin alkujaan ruotsinkielisiä ja suomenkieliset ovat Melartinin omia käännöksiä tai suoraan suomeksi kirjoitettuja. Suomenkielinen laitos on kyllä hieman laajempi eli joitakin sen tekstejä ei ole ruotsinkielisessä. Melartinin kahdessa laajimmassa teosluettelossa toisessa on suomenkielinen ensimmäinen, toisessa ruotsinkielinen.
 - Kokoelman tekstejä käännettiin myös tanskaksi (kääntäjänä ehkä Eva Moltesen tai Melartin itse) ja kööpenhaminalainen kulttuurilehti Tilskueren julkaisi niitä valikoiman vuonna 1929 nimellä *Credo : Aformismer af Erkki Melartin*. Melartinin ystävä Hans Schmeer käänsi tekstit saksaksi (KK Coll. 530:27), mutta julkaisua ei ole löytynyt. Taskukalenterissa on 13.11.1933 merkintä ”Brev från Amerika med engelsk översättning av ’Credo’.” Myöskään tällaisesta englanninkielisestä julkaisusta ei ole löytynyt tietoa.

Neljä laulua, op. 151

Kotihinsa muut menevät, op. 151, nro 1

Mikä lie minunki luonut – Till ett hem får andra styra (Vem har givit mig livet)

Lauluääni ja piano

Andante poco rubato

- Sävelletty** 1928
Teksti Kalevala (34. runo), ruotsinkielinen käännös Joel Rundt
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5; KK Ms. Mus. Kalevalaseura (orkesteriversion partituuri ja kopistin tekemät ääni-lehdet); SibA Mel 25:1084 (luonnos)
Ensijulkaisu Westerlund *Neljä laulua – Fyra sånger Op. 151 N:o 1* 1928 REW1570
Lisäjulkaisu *Yksinlauluja 1* 1999
Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin 12.2.1932)
Lisätietoja
- Luonnoksessa SibA Mel 25:1084 on päiväys 19.9.1928.
 - Orkesteriversion kansilehdellä on teksti ”Orkesterisovitus Akseli Gallen-Kallelan muistolle omistettu”. Partituurin lopussa on päiväys ”Pukinmäellä 12.2.1932”.
 - Opuksen 151 laulut julkaistiin erillisnuotteina, mutta yhteisellä kannella (eri värein).
 - Nimimerkki B. kommentoi opuksen 151 lauluja näin: ”Lisäksi on Melartinin op. 151, ’Neljä laulua’ arvokas lisä yksinlaulukirjallisuudessamme. Näistä tahtoisimme asettaa hartaasti sanellun ’Isä meidän’ ja kuulakkaan vienon ’Tähdet’ vaikuttavina luomina etusijalle. ’Kotihinsa muut menevät’, Kullervon tuskantäyteiset sanat on innoittanut säveltäjän tekstinmukaiseen syvälliseen sävelrunoiluun. Neljäs lauluista ’Sä Maaria neitsyt’ on herkän tuntemuksen pakotuksesta syntynyt.” (Karjala 19.12.1928)
 - Melartinin teosluetteloista laajimmassa lauluilla on yhteinen otsikko ”Neljä laulua pianon kanssa”, mutta luettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* otsikkoa ei ole.
 - Kustannussopimus kolmesta ensimmäisestä laulusta on allekirjoitettu 11.10.1928. Melartinin palkkio oli 1500 markkaa (474 €), minkä lisäksi sopimuksessa luvataan ylimääräinen 500 markan palkkio, jos nuotteja myydään 500 kappaletta.

Maria, Guds moder, op. 151, nro 2

Maria, Guds moder, i drömmar du går – Sa Maaria, Neitsyt (Sa Maaria, Neitsyt, sa armoitetuin)

Lauluääni ja piano

Andante

- Sävelletty** 1928
Teksti Ragnar Ekelund (*Strofer i grått* 1926), suomennos Ilta Koskimies
Omistus ”Marianne Mörner tillegnad”
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5; MMA
Ensijulkaisu Westerlund *Neljä laulua – Fyra sånger Op. 151 N:o 2* 1928 REW1571
Lisätietoja
- KARL SELIM RAGNAR EKELUND (18.12.1892 – 8.6.1960) oli suomalainen kirjailija ja taidemaalari.

Stjärnor, op. 151, nro 3

Du går icke ensam (Om bland tusen stjärnor) – Tähdet (Keskellä tähtitarhan jos mua tähtönen katselee)

Lauluääni ja piano
Allegretto moderato

Sävelletty	1928
Teksti	Almquist, suomennos Jussi Snellman
Omistus	”Tillegnad Vega”
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:5; MMA
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Neljä laulua – Fyra sånger Op. 151 N:o 3</i> 1928 REW1572
Lisätietoja	▪ Tekstin tekijä on todennäköisesti CARL JONAS LOVE ALMQVIST (28.11.1793–26.9.1866), ruotsalainen kirjailija, jolla on <i>12 songes</i> -niminen runokokoelma. Melartinin teosluettelossa tekstilähde on ilmaistu ”ur Almqvists Songes”. ▪ Omistuksen ”Vega” viitanee erään Ruusu-Ristin loosin nimeen, ei Vega-nimiseen henkilöön.

Isä meidän, op. 151, nro 4

Oi isä meidän, isä taivahissa – Fader vår (O Fader vår, uti Din himmel höga)

Lauluääni ja piano
Moderato

Sävelletty	1928
Teksti	Jussi Snellman (<i>Ristimiekka</i> 1929), ruotsinkielinen käännös Joel Rundt
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:5; KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Ensijulkaisu	Westerlund <i>Neljä laulua – Fyra sånger Op. 151 N:o 4</i> 1928 REW1573
Lisäjulkaisut	<i>Hartaisiin hetkiin</i> 2007
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 27.8.1928. ▪ Laulu näyttää syntyneen Ruusu-Risti -järjestön tarpeisiin. Syyskuussa 1928 järjestön lehti tiesi kertoa näin: ”Kulmakoulun avajaiset olivat maanantaina syyskuun 3 p:nä k:lo 2 i.p. (...) Saatiin myös kuulla koulun kaunis aamulaulu, jonka professori Erkki Melartin on säveltänyt näyttelijä Jussi Snellmanin ’Isä meidän’ tulkintaan (...) Laulun esitti prof. Melartinin säestämänä koulun laulunopettaja Piippa Heliö” (Ruusu-Risti 7/1928, s. 251-252) ▪ Kustannussopimus on allekirjoitettu 15.10.1928. Melartinin palkkio oli 500 markkaa (158 €).

Divertimento, op. 152

Divertimento, op. 152

Divertimento I per piccolo orchestra di radio

Radio-orkesteri (fl, cl, trp, trb, timp, perc, pno, harm, str)

1. Preludio *Andante tranquillo*–2. Menuetto (Pastorale) *Allegretto grazioso*–3. Giocosio (Humoreski) *Allegro* – 4. Berceuse *Allegretto* – 5. Intermezzo – Kevätiloa *Allegretto mobile* – 6. Elegia *Andante* – 7. Danza *Allegro moderato robustamente*

Sävelletty Boxbacka 16.9.1928

Käsikirjoitus KK Coll. 790:86 (partituuri, aiemmin Yle YN902); Tanskan radion arkisto; SibA 24:796 (luonnoksia); SibA Mel 23:687 (luonnos pianolle osaan nro 2); KK Coll. 790:86 (partituuri osasta 5 nimellä *Kevätiloa*); Yle YN2847 (kopistin tekemät orkesterin äänilehdet osaan 5 nimellä *Kevätiloa*)

Ensiesitys 17.10.1928 – Erkki Melartin ja Radio-orkesteri

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Partituurikäsikirjoituksen sisällysluettelossa on ohje, jonka mukaan sarjasta voidaan esittää lyhyempi versio, jossa ovat vain osat 1, 2, 6 ja 3. Lopussa on päiväys ”Fine Bx 16.9.1928”.
- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA 24:796 on päiväys 10.9.1928, Tanskan radion arkistossa olevassa käsikirjoituksessa ”14.8.1929 København”, joten se lienee laadittu sikäläistä esitystä varten. Osan ”Menuetto” luonnoksessa pianolle (SibA Mel 23:687) on päiväys ”Førslev 29.7.28” ja otsikossa teksti ”Till Divertimento I / instr. 11.IX.1928 Bxb”.
- ”Historiaa tehtiin myös Melartin-illoissa. Niissä kuultiin ensimmäiset varta vasten Yleisradiolle sävelletyt teokset. Edellisessä illassa 17. lokakuuta 1928 orkesteri soitti kantaesityksenä säveltäjän johdolla ’nimenomaan radiotarkoituksiin’ sävelletyn miniatyyrin nimeltä Divertimento. Tämä puolen tunnin mittainen, kaikkea muuta kuin miniatyyrimäinen sarja oli Radio-orkesterin historian ensimmäinen ensiesitys.” (Maasalo 1980, s. 27-28) Maasalon mukaan Radio-orkesteri esitti teoksen vuoteen 1977 mennessä 15 kertaa. (Maasalo 1980, s. 258)
- Tunteimattomista syistä Melartin teki radiolle osasta *Intermezzo* myös erillisen partituurin, jolle antoi nimen *Kevätiloa*. Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa se on nimellä ”Kevätiloa (Joy of the Springtide)” (Catalogue 1961, s. 69).

Puhallinkvartetto, op. 153

Puhallinkvartetto, op. 153

Kaksi trumpettia, käyrätorvi ja pasuuna

1. Moderato–2. Andante–3. Menuetto (*Moderato assai e grazioso*) – 4. Rondo (*Allegro, quasi tempo di tarantella ma no troppo*)

Sävelletty Pukinmäki 15.4.1929

Käsikirjoitus SibA Mel 14:87 (partituuri); Yleisradio YN151K (partituuri ja äänilehdet); Suomen käyrätorviklubi (Holger Fransmanin kirjoittamat äänilehdet); SibA Mel 23:532 (luonnoksia)

Ensiesitys 28.4.1929 radiokonsertissa (Aleksanteri Wilkko, Jouko Paavola, Pekka Sergin ja V. Sjöblom)

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:532 on päiväys 9.4.1929 ja seuraavana päivänä Melartin kirjoitti taskukalenteriinsa: ”Har nu börjat med kvartett för 2 trp, corno och basun!”. Partituurissa on osien 2 ja 4 lopussa päiväys 14.4.1929, osan 3 lopussa 15.4.1929. Yleisradiossa on partituurikäsikirjoitus (ei välttämättä Melartinin käsialaa) ja äänilehdet (kopistina on ollut ”A. W.” ja kopiointipäivä on ollut 18.4.1929). Teos on toisin sanoen otettu Yleisradiossa käyttöön melkein saman tien.

Puhallintrio, op. 154

Huilu, klarinetti ja fagotti

1. *Allegro*–2. *Andante* (Canone in settimo e sesto)–3. Menuetto *Tranquillo* – 4. Fuga rondino *Allegro*

Sävelletty Ampiala 10.1.1929

Käsikirjoitus SibA Mel 14:85 (partituuri, ei Melartinin käsialaa) ja SibA Mel 14:86 (äänilehdet); KB MA ms4929 (partituuri ja äänet); Yle YN161K (äänilehdet); HKO3923 (partituuri ja äänilehdet, moderni kopio) 31.1.1929 – Väinö Littonen (huilu), Harald Mannerström (klarinetti) ja Tauno Korhonen (sello)

Ensiesitys Jaakko Tuomikoski *Trio for Flute, Clarinet in B flat and Bassoon Op. 154* 2014 (omakustanne)

Ensijulkaisu

Lisätietoja

- Kaikissa käsikirjoituksissa on mainittu sävellysaika ja paikka (Käkisalmi, Ampiala, 10.1.1929).
- “Jälkimmäisessä Melartin illassa 31. tammikuuta 1929 sai kantaesityksen toinen Melartinin radiolle säveltämä teos [ensimmäinen oli *Divertimento*, op. 152 – HP], tällä kertaa kamarimusiikkia: trio huilulle, klarinetille ja fagotille (fagotin osa tosin soitettiin sellolla). Esittäjinä olivat orkesterin jäsenet Väinö Littonen, Harald Mannerström ja Tauno Korhonen.” (Maasalo 1980, s. 28)
- Lehtiarvostelut viittasivat teoksen esitykseen konsertissa 11.3.1929 ensiesityksenä todennäköisesti siksi, että varhaisin esitys oli välitetty radion kautta. Lehtiarvosteluissa käytettiin myös virheellistä opusnumeroa 133 oletettavasti kaikille kulkeutuneen taustatiedon mukana. Esityksestä vastasivat tällä kerralla Michele Orlando, Kusti Aerila ja Aarne Viljava, joista viimeksi mainittu oli kokoonpanossa kaikissa teoksen myöhemmissä esityksissä 1940- ja 1950-luvulla.
- Teos esitettiin Itävallan säveltäjäyhdistyksen konsertissa “Finnische Musik” 18.4.1933 Wienissä, esittäjinä Kamillo Wanausek (huilu), Friedrich Wildgans (klarinetti) ja Hans Mayer (fagotti).
- Yleisradion kantanauha triosta on tehty 29.9.1983, esittäjinä Mikael Helasvuo (huilu), Reino Simola (klarinetti) ja Juhani Tapaninen (fagotti).

Kolme duettoja, op. 155

Tre duetter

Pyyntö, op. 155, nro 1

Älä anna mun tyytyä tähän! – Åkallan (Låt mig icke förtrösta på världen!)

Kaksi lauluääntä ja piano
Innoittuneesti (Con anima)

- Sävelletty** 1929 tai aikaisemmin
Teksti Yrjö Teppo, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5; SibA Mel 18:279
Ensijulkaisu Westerlund *Kolme duettoja – Tre duetter, Op. 155 N:o 1* 1929 REW1597
Lisätietoja
- Melartin teki samasta tekstistä myös kolmiäänisen laulun kokoelmaan *Nuorten laulukirja IV*, op. 134c numerolla 3. Musiikki ei ole sama kuin tässä opuksessa 155.
 - Sibelius-Akatemian kirjastossa on painetun nuotin kappale, jossa on Melartinin omistuskirjoitus ”Ture Aralle 6.11.1929 kunnioittaen säveltäjä” (SibA Mel 26:1125).
 - Koko opuksen kustannussopimus on allekirjoitettu 13.5.1929, nuotti painettiin 6.11.1929. Melartinin palkkio kolmesta duetosta oli 1500 markkaa (476 €).
 - Käsikirjoituksiin liittyy painetun nuotin lyijykynällä siististi tehty kansiluonnostelma, johon on tehty oikolukukorjauksia.

Tähtien laulu, op. 155, nro 2

Kuuletko tähtien kaukaisen laulun – Stjärnornas sång (Syster lill, hör du i vaggan)

Kaksi lauluääntä ja piano
Moderato

- Sävelletty** Huhtikuu 1929
Teksti Arvid Lydecken, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5; SibA Mel 20:428; KK Ms Mus 168:4 (luonnos)
Ensijulkaisu Westerlund *Kolme duettoja – Tre duetter, Op. 155 N:o 2* 1929 REW1598
Lisätietoja
- Melartinin taskukalenterissa on 27.4.1929 merkintä: ”Skrev en ny duett Tähtien laulu.”
 - Käsikirjoituksessa SibA Mel 20:428 on tempomerkintä ollut aluksi ”Andantino”. Marginaalissa on merkintä ”Ture Ara”.

Onnelliset, op. 155, nro 3

Niin armaasti aurinko lämmittää – Sällhet (Hur ljuvlig ler sol över fält och lund)

Kaksi lauluääntä ja piano
Andantino

- Sävelletty** Maaliskuu 1929
Teksti Igotus, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5; SibA Mel 19:347b
Ensijulkaisu Westerlund *Kolme duettoja – Tre duetter, Op. 155 N:o 3* 1929 REW1599
Lisätietoja
- Tekstittömässä luonnoksessa SibA Mel 19:347b on päiväys 26.3.1929. Seuraavana päivänä Melartin merkitsi taskukalenteriinsa ”Ha skrivit rent den nya duetten ’Onnelliset’.”

Kahdeksantoista karjalaista kansanlaulua, op. 156

18 kansanlaulua Käkisalmelta – Kahdeksantoista Karjalaista kansanlaulua–18 Karjalaista Kansanlaulua

Sovitettu	1921?
Teksti	Perinteisiä lauluja, ruotsinkieliset käännökset Nino Runeberg, saksankielisten käännösten tekijää ei tiedetä
Omistus	“Juho Ampialan muistolle omistettu”
Käsikirjoitus	Ei tunneta; HKA/HKO 1454 (sovitus lauluäänelle ja kamariorkesterille laulusta nro 14)
Ensijulkaisu	Fazer <i>Kahdeksantoista Karjalaista kansanlaulua</i> 1922 FM1458 & FM1470
Lisätietoja	▪ Painetun nuotin kannessa on teksti “Käkisalmesta kerännyt ja yksinlaululle pianon kanssa sovittanut Erkki Melartin”. Kokoelma julkaistiin kahtena vihkona (nrot 1-9 ja nrot 10-18). Painetussa nuotissa ei ole opusnumeroa. Painetusta nuotista tunnetaan kaksi erilaista kantta (tummanvihreä ja ruskea painatus keltaisella pohjalla). ▪ Ajoitusarvio perustuu kustannussopimuksen allekirjoituspäivään. Opusnumero 156 kuuluisi paljon myöhemmälle teokselle, joten todennäköisesti Melartin on numeroinut nämä sovitukset vasta teosluettelotaan kootessaan. ▪ Melartinin teosluettelossa <i>Kompositioner ordnade efter opustal</i> on opuksen otsikkona ollut alun perin “Vanhoja ja uusia kansanlauluja”. ▪ Kustannussopimus allekirjoitettiin 20.4.1921. Melartinin palkkio oli 1500 markkaa (498 €). ▪ Melartinin oikeuksien haltijat ja Warner/Chappell Music tekivät opuksesta uuden sopimuksen 23.10.2001. Uutta julkaisua ei ole sen pohjalta kuitenkaan tehty ja Melartinin tekijänoikeus on sittemmin rauennut. ▪ JUHO AMPIALA (? – ?) oli Käkisalmessa sijainneen Ampialan kartanon isäntä ja Melartinin läheinen ystävä. Monet sävellykset syntyivät Ampialassa Melartinin lomaillessa siellä.

Pilvet ne varjosti, op. 156, nro 1

Aikoja entisiä – Kun minä kotoani läksin – Sky vid sky (Sist när jag lämnade hemmet)

Lauluääni ja piano
Quasi Andante

Sovitettu	1921?
Teksti	Kansanlauluja Karjalasta, ruotsinnokset Nino Runeberg
Omistus	“Juho Ampialan muistolle omistettu”
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Fazer <i>Kahdeksantoista Karjalaista kansanlaulua</i> 1922 FM1458 & FM1470
Lisätietoja	▪ Kaikille sovituksille yhteisiä tietoja ei ole toistettu.

Pellolla, op. 156, nro 2

Pappani pellolla valkoinen kivi – Mitt på min pappas fält...

Lauluääni ja piano
Allegro moderato

Köyhän poika, op. 156, nro 3

Ei saa moittia köyhää poikaa – Klandra inte en fattig gosse

Lauluääni ja piano
Moderato

Etelästä tuulee, op. 156, nro 4

Silloin se ilma lämmin on – När det blåser sunnanvind

Lauluääni ja piano

Vähän veitikkamaisesti, mutta lämpöisesti (Scherzando, ma amabile)

Joki, op. 156, nro 5

Kuinka se joki taisi suora olla – Älvens böljor – Skulle väl älven kunna snörrät vara – Älven – Skulle väl älven kunna snörret vara – Flusswindung – Wie könnt’ der Strom noch grade Wege fließen

Lauluääni ja piano

Andantino

Lisätietoja ▪ *Joki* esiintyy myös opuksen 55a numerona 26.

Hyvästijättö, op. 156, nro 6

Äitini maja on matala ja pieni – Avskedssång – Moder min är så fattig och så ringa

Lauluääni ja piano

Andante espressivo

Meinasin, op. 156, nro 7

Meinasin, meinasin, meinasin ottaa – Tänkte och tänkte att söka mig brud

Lauluääni ja piano

Hyvin reilusti – Mycket morskt

Pilalaulu, op. 156, nro 8

Mansikka on punainen marja – Smultronbäret – Smultronbäret rodnar och glöder

Lauluääni ja piano

Allegretto

Lisätietoja ▪ Pilalaulu esiintyy myös opuksen 55a numerona 39 ja nimellä *Mansikka*.

Mun heilani, op. 156, nro 9

Joen takana on punanen talo – Vänner min – Bortom älven står en stuga så röd

Lauluääni ja piano

Con moto

Koivumetsä, op. 156, nro 10

Koivumetsän siimeksess’ on lintu lauleskellut – I björkskogen – Högt i björkens gröna topp

Lauluääni ja piano

Moderato

Vankilaulu, op. 156, nro 11

Hurjan pojan koti se on rakennettu paikalle ihanalle – En fånges visa – Vilda gossens hemvist är en ståtlig byggnad

Lauluääni ja piano

Andante

Lisätietoja ▪ Ture Ara lauloi laulun 2.7.1930 Gallspachissa järjestetyssä hyväntekeväisyyskonsertissa Melartinin säestämänä ja ilmeisesti saksankielisenä versiona ("Lied des Gefangenen").

Vankilaan mennessä, op. 156, nro 12

Ajetaanpa pojat kyydillä, kyllä valtio kyydin maksaa – På väg till fängelset – Pojkar, låt oss fara med statens skjuts

Lauluääni ja piano

Andantino pesante

Yhdessä, op. 156, nro 13

Eikä ne huolet huomisesta – Tillsammans – Inte skall sorg för morgondagen

Lauluääni ja piano

Andante

Tulatulla, op. 156, nro 14

Tulatullalla, posket pullalla – Om kvällen – Fallerallala rund om kinderna

Lauluääni ja piano

Allegretto

Käsikirjoitus HKA/HKO 1454 (sovitus lauluäänelle ja kamariorkesterille)

Sovitukset Lauluääni, huilu ja jousiorkesteri (Matti Rautio)

Muistatko, op. 156, nro 15

Muistatkos kun käveltiin sitä viherjäistä rantaa – Lammen rannalla – Minns du? – Minns du hur vi vandrade på den vackra gröna stranden

Lauluääni ja piano

Allegretto

Rallati koputin, op. 156, nro 16

Niin kauvan minä raitilla rallailen – Hei tralla och dalla-la! – Så länge mina skosulor hålla tätt

Lauluääni ja piano

Risoluto

Naapurin likka, op. 156, nro 17

Olen minä kulkenut maata ja merta – Grannens flicka – Vida har jag färdats kring länder och hav

Lauluääni ja piano

Con umore

Hulivilipoika, op. 156, nro 18

Hurjalla, hurjalla hulivililuonnolla ei salli olla hiljaa – En slarvens visa – Slarver och slarver och obeständig är jag

Lauluääni ja piano

Allegro

Ich halte treulich still, op. 157, nro 1

Ich halte treulich still und liebe meinen Gott

Piano

Andante con moto

Säveltäjä JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)

Sovitettu 1924?

Omistus “An Frau Ilta Ekroos”

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Fazer *Ich halte treulich still* 1924 FM1891

Lisätietoja

- Kyseessä on sovitus Bachin hengellisestä laulusta BWV 466 kokoelmasta *Die geistlichen Lieder und Arien* (BWV 439-507). Melodia lienee vanha koraalisävelmä, johon Bach on tehnyt continuo-säestyksen. Nuottien lopussa on laulun teksti. Sovitusta on käytetty Ruusu-Ristin rituaalimusiikissa.
- Kustannussopimus on allekirjoitettu 7.3.1924. Melartinin sovituspalkkio oli 500 markkaa (166 €). Nuotti painettiin 21.5.1924.

- Tämän ja kolme muuta Bach-sovitusta Melartin on kuitannut teosluetteloissaan otsikolla “Bearbeitungen”. Ei tiedetä, miksi Melartin katsoi tarpeelliseksi varustaa tällaiset sovitukset tunnetun säveltäjän teoksista omilla opusnumeroillaan. Sekä opus 157 että 158 ovat selkeästi jälkikäteen annettuja numeroita paljon varhaisemmille sovituksille.

Am Abend, op. 157, nro 2

Piano

Moderato (ritmo di tre battute)

Säveltäjä Johann Sebastian Bach

Sovitettu 1924?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:868

Ensijulkaisu Fazer *Am Abend* 1925, FM1952

Lisätietoja

- Melartinin sovitukselle antama nimi ei ole peräisin Bachilta, mutta sen alkuperää ei tiedetä. Sovituksen kohteena on ollut laulu *Der Tag mit seinem Licht*, BWV 448 kokoelmasta *Die geistlichen Lieder und Arien*, BWV439-507.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 22.12.1924 ja nuotti painettiin 30.3.1925. Melartinin sovituspalkkio oli 500 markkaa (166 €).

Freuet euch, ihr Christen alle, op. 157, nro 3

Jesu, nimm dich deiner Glieder ferner in Genaden an

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Säveltäjä Johann Sebastian Bach

Sovitettu 1924?

Omistus “An Ilta Ekroos”

Käsikirjoitus SibA Mel 17:259

Ensijulkaisu Fazer *Freuet euch, ihr Christen alle* 1924, FM1892

Lisätietoja

- Kyseessä on pianosovitus kantaatin BWV 40 (Darzu ist erschienen der Sohn Gottes) loppukuorosta, jonka sanat alkavat todellisuudessa *Jesu, nimm dich deiner Glieder*. Sanat on painettu pianosovituksen yläpuolelle ja varustettu CHRISTIAN KEYMANNIN (27.2.1607–13.1.1662) vuonna 1645 kirjoittaman koraalitekstin ”Freuet euch, ihr Christen alle” alusta muodostetulla otsikolla.
- Kustannussopimus on allekirjoitettu 7.3.1924. Melartinin sovituspalkkio oli 500 markkaa (166 €).

Präludium, op. 157, nro 4

Piano

Allegro briosso

Säveltäjä Johann Sebastian Bach

Sovitettu Boxbacka 12.2.1918

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3; SibA Mel 24:839

Ensijulkaisu Westerlund *Präludium* 1919 REW344

Lisätietoja

- Pianosoitus Bachin sooloviulusonaatin E-duuri (BWV 1006) preludista. Painetun nuotin alussa on maininta "Für Klavier zum Konzertvortrag bearbeitet".
- Seitsensivuisen nuotinnoksen lopussa on päiväys "Boxbacka 12.2.1918". Käsikirjoitukseen on kiinnitetty erillinen lappu, jossa on teksti "Afskrift sänt till Br & H d. 28.7.19".
- Sovituksen lähettäminen painatettavaksi Saksaan saattoi viivästyä maailmansodan loppumelskeiden ja kotimaisen sisällissodan takia. Myös varsinainen kustantajalle tarkoitettu puhtaaksikirjoitus on säilynyt originaalikäsikirjoituksen yhteydessä.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 6.5.1919, nuotti painettiin 21.11.1919. Melartinin sovituspalkkio oli 600 markkaa (252 €).

Pièces classiques, op. 158

Passacaille, op. 158, nro 1

Viulu ja piano
Adagio

- Säveltäjä** CHARLES-HUBERT GERVAIS (1671–1744) (*Hypermnestre* 1716)
Sovitettu 1919 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4
Ensijulkaisu Lindgren *Pièces classiques* 1920 AEL1147
Lisäjulkaisu Fazer *Pièces classiques* 1986 FM07709-9
Lisätietoja
- Opukseen on koottu Melartinin sovituksia 1600-1700 -lukujen ranskalaisista oopperasävelmistä. Tämä erikoinen kokonaisuus lienee kustantajan toivomuksesta laadittu. Opusnumero on annettu jälkikäteen ja myöhemmin, painetussa nuotissa tai käsikirjoituksissa sitä ei ole. Syytä toisten säveltäjien teosten sovitusten opusnumerointiin ei tiedetä.
 - Kustannussopimus koko opuksesta tehtiin 26.8.1919. Ensimmäinen painos 500 kpl tehtiin 23.1.1920 ja toinen 200 kappaleen painos 1.7.1920. Melartinin palkkio oli 500 markkaa (205 €) kultakin sovitukselta eli yhteensä 5000 markkaa (2050 €).
 - Kaikille sovituksille yhteisiä tietoja ei ole toistettu.

Gavotte en Rondeau, op. 158, nro 2

Viulu ja piano
Moderato

- Säveltäjä** JEAN-BAPTISTE LULLY (1632–1687) (*Ballet de la Raillerie*, LWV 11, 1659)
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4; SibM SmP6328
Lisätietoja
- Sibelius-museon käsikirjoituksen vasemmassa ylänurkassa on omistus ”Leo tillegnad!”. Kyseessä on viulisti Leonid ”Leo” Golovin, jonka perhe asui Melartinin naapurina Pukinmäessä.

Tricotets, op. 158, nro 3

Viulu ja piano
Allegro

- Säveltäjä** LOUIS JOSEPH SAINT-AMANS (1749–1820) (*Ninette à la Cour* 1791)

Menuet, op. 158, nro 4

Viulu ja piano
Andantino

- Säveltäjä** JEAN-JACQUES ROUSSEAU (1712–1778) (*Le Devin du Village* 1748)

Tamburin, op. 158, nro 5

Viulu ja piano
Allegro

- Säveltäjä** ANDRÉ GRÉTRY (1741–1813) (*Aspasie* 1789)

Sarabande et Passepied, op. 158, nro 6

Viulu ja piano
Andante

Säveltäjä ANDRÉ CARDINAL DESTOUCHES (1672–1749) (*Issé*, 1693)

Bourrée, op. 158, nro 7

Viulu ja piano
Allegro

Säveltäjä JEAN-JOSEPH MOURET (1682–1738) (*Les Amours de Ragonde* 1742)

Pavane et Gavotte, op. 158, nro 8

Viulu ja piano
Largo

Säveltäjä Jean-Baptiste Lully (*La Noce de Village*, LWV 19, 1680 & *Ballet de l'amour malade*, LWV 8, 1657)

Rigaudons, op. 158, nro 9

Viulu ja piano
Allegro molto

Säveltäjä HENRY DESMARETS (1661–1741) (*Circé* 1694)

Gigue, op. 158, nro 10

Viulu ja piano
Allegro

Säveltäjä André Grétry (*Denys le tyran* 1794)

Helmivyö I, op. 159a

Pärlbandet I – Suomen kauneimmat kansanlaulut Suomen nuorisolle –
Finlands vackraste folkvisor för Finlands ungdom

Maamme, op. 159a, nro 1

Vårt land

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Säveltäjä FREDRIK PACIUS (1809–1891)

Sovitettu Helmikuu 1929

Käsikirjoitus SibA Mel 17:244

Ensijulkaisu Westerlund *Helmivyö I – Pärlbandet I* 1929 REW1600

Lisätietoja

- Melartinin esipuhe (suomeksi ja ruotsiksi) on päivätty 7.2.1929. Seuraavana päivänä ilmestyi taskukalenteriin merkintä ”Arbetade flitigt hemma på ’Helmivyö’, som snart är färdig.” Molemmat *Helmivyö*-kokoelmat lienevät kustantajan tilauksia.
- Kustannussopimus allekirjoitettiin 18.2.1929 ja nuotti painettiin 13.11.1929. Melartinille maksettiin 500 markkaa (158 €) ja lisäksi luvattiin 10% rojaltiosuus myynnistä. Se ei ollut välttämättä vähämerkityksinen lisäys, sillä kokoelmasta oli vuoteen 1955 mennessä otettu 4000 kappaleen painos. Melartin itse ehti 15.4.1932 kuitata 1800 markan (684 €) ja Livi Melartin 1400 markan (266 €) rojaltit 4.5.1943.
- Kokoelman esipuheessa Melartin kirjoittaa seuraavasti: ”Kansamme kallisarvoisimpia henkisiä aarteita ovat kansanlaulumme. Sen vuoksi nimitän tätä kokoelmaa *Helmivyöksi*. / Maassamme on vihdoin huomattavissa nousukausi kansan musiikin harrastukseen nähden. Mutta paljon on vielä tehtävä ennenkuin kansanlaulu saa sen kunniasijan, joka sille kuuluu. / Esillä oleva vihkonen on kaikessa vaatimattomuudessaan ensimmäinen aloite alallaan. Tämän kokoelman tarkoitus on seuraava: Musiikkia opiskelevan nuorison on heti aakkosista alkaen muun arvokkaan musiikin ohella saatava kansanlauluja jokapäiväiseksi leiväkseen. Näiden tulee sitten aste asteelta seura häntä niin pitkälle kuin mahdollista (niin pitkälle kuin kirjallisuus sallii). Oppilaan tulee niiden kautta alusta pitäen tuntea seisovansa omalla maakamarallaan. / Tarkoitus ei ole syrjäyttää mitä erisuuntaisinta taidemusiikkia, vaan täydentää sitä. / Tärkeätä on koettaa korvata ulkomailta – etupäässä Saksasta – nykyisin vuolaasti virtaavat enemmän tai vähemmän ’pedagogiset’ musiikkijulkaisut, jotka näennäisellä halpahintaisuudellaan pyrkivät opettajain ja oppilaiden suosioon, mutta jotka ovat meille henkisesti vieraita ja suurelta osaltaan vaikuttavat terveen musiikkimaun huonontumiseen ja pintapuolistumiseen. (...) Toivon että tämä kokoelma ja sen kantava aate itse puhuvat puolestaan ja siten pieneltä osaltaan vaikuttavat maamme musiikkikulttuurin henkivöittämiseen lähetän sen maamme nuorisolle ja sen opettajille.”
- Kaikille sovituksille yhteisiä tietoja ei ole toistettu.

Matkamies, op. 159a, nro 2

Vandraren

Piano

Moderato

Käsikirjoitus SibA Mel 24:905 (luonnos)

Aamulaulu, op. 159a, nro 3

Kun aamun aurinko – Morgonvisa

Piano

Allegretto

Vanha kehtolaulu, op. 159a, nro 4

Gammal vaggvisa

Piano
Andante

Käsikirjoitus SibA Mel 24:905 (luonnos)

Kukkuu, kukkuu, op. 159a, nro 5

Piano
Andante

Käsikirjoitus SibA Mel 24:905 (luonnos)

Tyttö on kaunis kuin keväällä ruoho, op. 159a, nro 6

Flickan är vacker som gräset om våren

Piano
Allegretto

Järven rannall', op. 159a, nro 7

På sjöstranden

Piano
Allegro

Sydämein on tallella, op. 159a, nro 8

Mitt hjärta är mitt

Piano
Moderato

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Kuu ei anna valoa, op. 159a, nro 9

Månen lyser ej mer

Piano
Moderato

Och jungfrun hon går i dansen, op. 159a, nro 10

On neidolla punapaula

Piano
Allegro

Sureva nuorukainen, op. 159a, nro 11

Den sörjande ynglingen

Piano

Andante

Du är så vacker för mina ögon, op. 159a, nro 12

Sa oot niin kaunis mun silmissäni

Piano

Andantino

Iltalaulu, op. 159a, nro 13

Aftonsång

Piano

Andantino

Köyhä poika, op. 159a, nro 14

Den fattige gossen

Piano

Andante

Sydäimestäni rakastan, op. 159a, nro 15

Av hela hjärtat älskar jag

Piano

Moderato

Nytpä nähdään, op. 159a, nro 16

Nu få vi se

Piano

Moderato grazioso, rubato

Voi minua poika raukkaa, op. 159a, nro 17

O, ve mig arma gosse

Piano

Andantino

Voi äiti parka ja raukka, op. 159a, nro 18

O moder, arma moder

Piano

Andante

Där gingo två flickor i rosendelund, op. 159a, nro 19

Kaks' neitosta käveli puistossa

Piano

Andantino

En voi sua unhoittaa, op. 159a, nro 20

Jag kan dig aldrig glömma

Piano

Andante tranquillo

Käsikirjoitus SibA Mel 24:781b

Helmivyö II, op. 159b

Pärlbandet II – Suomen kauneimmat kansanlaulut Suomen nuorisolle –
Finlands vackraste folkvisor för Finlands ungdom

Suomen laulu, op. 159b, nro 1

Suomis sång

Piano

Con moto ed espressivo

Säveltäjä Fredrik Pacius

Sovitettu 1932

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Westerlund *Helmivyö II – Pärlbandet II* 1932 REW1686

Lisätietoja

- Kustantajan tietojen mukaan tämä toinen osa painettiin vasta 15.8.1932 – siitä huolimatta, että ensimmäinen vihko myi hyvin. Melartinin taskukalenterissa on 15.4.1932 merkintä ”Hos Westerlund för Pärlbandet II” ja päivää myöhemmin ”Arbetat på Pärlbandet II”. Sovitustyö valmistui kalenterimerkinnän mukaan 8.5.1932. Tässä toisessa osassa ei ole enää Melartinin pitkää esipuhetta.
- Myös *Helmivyö II* myi hyvin, sillä vuoteen 1946 mennessä sitä oli painettu 2500 kappaletta.
- Kaikille sovituksille yhteisiä tietoja ei ole toistettu.

Vanha kehtolaulu, op. 159b, nro 2

Gammal vaggvisa

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Aamulla, op. 159b, nro 3

Om morgonen

Piano

Allegretto

Rannalla itkijä, op. 159b, nro 4

Den gråtande på stranden

Piano

Andante

Häälaulu, op. 159b, nro 5

Bröllopssång

Piano

Con moto

Älä mene heikolle jälle, op. 159b, nro 6

Gå ej på svag is

Piano

Andantino moderato

Viheriäinen maa, op. 159b, nro 7

Den gröna jorden

Piano

Allegretto

Kananmuna, op. 159b, nro 8

Hönsägget

Piano

Allegro

Aikoja entisiä, op. 159b, nro 9

Svunna tider

Piano

Andantino

Voi jos ilta joutuisi, op. 159b, nro 10

Ack, om Kväll ren vore

Piano

Andantino (non legato)

Korkealla vuorella, op. 159b, nro 11

På det höga berget

Piano

Allegretto

Käsikirjoitus SibA Mel 24:748 (luonnos)

Kaunis ruusunnuppu, op. 159b, nro 12

En vacker rosenknopp

Piano

Moderato

Tytön posket punottaa, op. 159b, nro 13

Flickans kinder rodna

Piano

Moderato, poco pesante

Pappa se sanoi, op. 159b, nro 14

Pappa han sade

Piano
Allegro

Hengellinen kansanlaulu, op. 159b, nro 15

Andlig folkvisa

Piano
Moderato

Minun kultani kaunis on, op. 159b, nro 16

Skön är min älskade

Piano
Andante

Kaiho, op. 159b, nro 17

Vemod

Piano
Andante

Hyvää iltaa, lintusein, op. 159b, nro 18

God afton, fågeln min

Piano
Moderato

Sinulle, ystäväiseni, op. 159b, nro 19

Till dig, min lilla vän

Piano
Andante

Viherjäisen niityn poikki, op. 159b, nro 20

Över den gröna ängen

Piano
Quasi Allegro

Sininen helmi, op. 160

Den blå pärlan – Sininen jalokivi – Tulikukka

Kolminäytöksinen baletti lauluäänille ja orkesterille (2122 4310 12 1, pno, str)

I näytös: Alkusoitto (Prélude – Ensimmäisen näytöksen alkusoitto) *Allegro moderato* 1. Barcarola (Barcarole – Duetto – Venelaulu) *Moderato*, 2. Entrée avec pantomime *Andantino*, 3. Gaillarde *Tempo di Gaillarde*, 4. Gavotte *Grazioso*, 5. Scène mimique *Andantino grazioso*, 6. Menuette pastorale *Molto moderato*, 7. Danse grotesque *Molto moderato*, 8. Scène – Tempête *Quasi Allegro, rubato*, 9. Entrée de la princesse (Prinsessan kuutamotanssi) *Moderato*, 10. Finale *Allegro moderato, rubato*

II näytös: 11. Danse des Nénufares (Lumpeenkukkien tanssi) *Andante*, 12. Les chevaux de mer (Merihevoset – Danse des corallies – Meritähdet), 13. Danse des poissons d'or (Kultakalat – Poisson d'or) *Allegro moderato*, 14. Variation (Pas de deux – Perle et genie de l'eau) *Andante*, 15. Variation (Genie de l'eau) *Energico*, 16. Pas de deux (Variation II) *Adagio poco rubato*, 17. Coda *Allegretto mobile*, 18a. Entrée (Entrée de la prince et princesse – Prinsessa ja prinssi tulevat) *Andantino armonioso*, 18b. Scène mimique *Listesso tempo andante*, [18c.] Hämähäkki (Vesihämähäkki) *Poco più mosso – Lento*, 19. Festivale (Entrée de Mgo – Vesihirviö saapuu seurueineen) *Pomposo grotesco*, 20. Poissons a voile (Harsokalat) *Andante grazioso* 21. Danse des Crabes *Andante*, 22. Danse des Corallies (Les corallies – Pizzicato) *Allegretto*, 23a. Les oceans (Les meres – Meret) *Moderato energico*, 23b. Le Nord (Blanc – La mer glaciale – Pohjoinen Valkea), 23c. Le Sud (Noir – La mer noir – Etelä – Musta) *Allegro*, 23d. Le Est (Jaune – Itäinen – Keltainen) *Moderato allegro*, 23e. Le Ouest (Verte + Rouge – La Mediteranée – Vihreä ja punainen) *Allegretto languido*, 23f. Sortie (Kaikki) *Moderato energico*, 24. Variation de Princesse *Adagio*, 25a. Danse grotesque de Mgo (Scène – Vesihirviö) *Allegro non troppo, ma poco a poco più*, 25b. Valse brillante (Le prince – Variation) *Vivace*, 26. Finale *Mazurka*.

III näytös: 27. Scène (Prélude) *Allegro*, 28. Cortège *Alla marcia grazioso*, 29. Danse hollandaise (Divertimento – Hollantilaiset puukengät) *Allegro moderato*, 30. Tarantella napolitana *Allegro molto*, 31. España (Al pasar por la calle de la esperanza) *Maestoso*, 32. Krakowiak *Allegro vivace*, 33. Gigue *Allegro non troppo*, 34. Danse finnoise *Moderato grazioso*, 35. Danse des Corsaires (Danse des pirates – Merirosvotanssi – Miekkatanssi) *Allegro moderato*, 36. Pas de deux (Prinsessa ja prinssi) *Andante maestoso*, 37. Variation I *Tempo di Mazurka*, 38. Variation II *Tempo di Polka*, 39 Coda – Ecossaise *Molto allegro*, 40. Finale *Allegro*

Sävelletty 1928-1930

Teksti Kaarlo Eronen ja Erkki Melartin

Käsikirjoitus Kansallisooppera (partituuri); SibA Mel 11:63 (pianopartituuri); SibA Mel 11:64 (pianopartituurin kopio); SibA Mel 11:65 (osa *Gigue* pianosovituksena); SibA Mel 11:66 (osa *España* pianosovituksena); SibA Mel 11:67 (osa *Tarantella napolitana* pianosovituksena); SibA Mel 11:68 (äänilehtiä); SibA Mel 17:254a-r (pianosovituksia yksittäisistä osista); SibA Mel 19:347a (luonnos osaan nro 9); SibA Mel 20:391 (luonnos osaan nro 13); SibA Mel 20:392 (luonnos osaan nro 4); SibA Mel 23:513 (osan nro 26 luonnos); SibA Mel 23:617 (luonnoksia ainakin osaan nro 26); SibA Mel 24:827 (osa nro 39); SibA Mel 23:540b & SibA Mel 23:541b & SibA Mel 23:542b & SibA Mel 23:555b & SibA Mel 23:556b & SibA Mel 23:557b & SibA Mel 24:983 & SibA Mel 25:1052 & SibA Mel 25:1062 & SibA Mel 25:1064 & SibA Mel 25:1070 & SibA Mel 25:1093 (luonnoksia); SibA Mel 25:1060 (luonnos osaan nro 29); SibA Mel 23:602 (osa nro 33); HKO (orkesterin äänilehdet); MMA (osa *España* pianosovituksena); KK Ms Mus 168:4 (osan *España* äänilehtiä)

Ensiesitys 7.2.1931 – Kansallisooppera

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja Kaksi lauluääntä ja piano: Fazer *Venelaulu = Barcarole* 1952 FM3084
Orkesteri: Erkki Melartin –seura *Sarja baletista Sininen helmi* (osat 2, 11, 16, 17, 26, 30, 34, 35) 2016
▪ Pianopartituurissa esiintyy toisessa näytöksessä päiväys ”18.4.1929” ja kolmannen näytöksen lopussa ”15.12.29 Bxb”. Melartinin sävellystyöstä on säilynyt varsin suuri joukko luonnoksia, joita ei ole tarkemmin tutkittu. Osan nro 33 *Gigue* käsikirjoituksessa SibA Mel 23:602 on päivämäärä 27.11.1930 eli tätä osaa Melartin sävelsi vielä varsin lähellä ensiesitystä. Vuodelta 1930 tunnetaan käsikirjoitus *Mazurka* (KK Coll. 530.57) Se on valkoiselle paperinpalalle tehty melodialuonnos. Otsikon yläpuolella on lyijykynällä merkintä ”Gallspach 25/6 30” ja ”(Balett)”. Melartin on piirtänyt sanaa Gallspach paperille 22 kertaa hieman eri musteilla. Myös Sibelius-Akatemian kirjastossa on käsikirjoitus samalla otsikolla (SibA Mel 23:517). Siinä on vajaa sivu lyijykynäluonnoksia pianolle viivattuna yli. Päiväys on ”19/5 29”. Kääntöpuolella on nimettömiä luonnoksia, joissa on päiväykset

”Kbh 31.7.28” ja ”Roma 26.6.28”. Keskellä sivua on merkintä ”Balettiin”. On mahdollista, että katkelmat ja luonnokset liittyvät juuri *Sinisen helmen* säveltämiseen.

- Baletin suunnitteluun liittyy myös nimellä *Tulikukka* olevia katkelmia ja suunnitelmia (KK Coll 530.31). Niihin sisältyy Kaarlo Erosen ”Käsikirjoitus ja tanssikohtaukset balettiin Sininen helmi”, joka on tapahtumien ja osien käsikirjoitus (otsikko ”Tulikukka” on korvattu nimellä ”Sininen helmi”). Erilliseen osajakosuunnitelmaan sisältyy Melartinin lyijykynällä tekemiä luonnoksia, joiden otsikkona on ”Tulikukka” ja päiväyksinä 24.2.1929 ja 28.3.1929. Melartinin taskukalenterissa on 18.2.1929 merkintä ”Eronen ringde om ny baletttext.”

- Kolmas samaan käsikirjoituskokonaisuuteen liittyvä dokumentti on synopsis. Sen perusteella Melartin on aloittanut työt Kaarlo Erosen käsikirjoituksen pohjalta, mutta jossain vaiheessa hylännyt sen ja suunnitellut sisällön itse. ”Tulikukka” / 3-näytöksinen baletti / Kirj. Kaarlo Eronen / Der blaue Stein”.

- Teoksen nimi lieene vakiintunut suhteellisen myöhään, sillä käsikirjoitusaineistossa esiintyvät pitkään myös muodot ”Tulikukka” ja ”Sininen jalokivi”.

- ”Helmikuussa [1931] sai ensiesityksensä hieman menestyksellisempi baletti, Melartinin Sininen helmi, joka oli ensimmäinen suomalainen kokoillan baletti. Leevi [Madetoja] kiitti sen musiikkia: ’tunnelmallisia pienoiskuvauksia, tietysti etupäässä tansseja, tulee kuin siimaa, ehtymättä ja yhtä tuoreesti sommiteltuja.” (Salmenhaara 1987, s. 267) Kansallisoopperan ensimmäisen tuotannon koreografiasta vastasi George Gé, lavastuksesta Martti Tuukka ja puvustuksesta Arno Hjorth. Esityksiä oli kaikkiaan 29, viimeisen kerran 7.2.1935.

- Baletin osan nro 31 *España* kuultiin radiossa jo 18.9.1929 osana Ture Aran espanjalaisten laulujen kokonaisuutta. Radion ohjelmatiedoissa osattiin jo mainita, että laulu on baletista *Sininen helmi*.

- ”Melartinin viimeisiin suurimuotoisiin teoksiin kuuluu *Sininen helmi* op. 160 (1930), ensimmäinen suomalainen kokoillan baletti. Melartin laati tästä värikkästä, usein Tšaikovskin balettien perinteeseen liittyvästä teoksesta myös orkesterisarjan (1930).” (Korhonen 1995, s. 34) Musiikista laadittua orkesterisarjaa esitti Radio-orkesteri vuoteen 1977 mennessä 40 kertaa. (Maasalo 1980, s. 258)

- Teos otettiin Kansallisoopperan ohjelmaan taas vuonna 1947. Koreografiasta vastasi nyt Alexander Saxelin ja lavastuksesta Kaarle Haapanen. Ensi-ilta oli 25.9.1947 ja näytöksiä oli 9, viimeisen kerran 7.1.1948.

- KAARLO ERONEN (1894–1952) oli tanssija, ohjaaja ja kirjailija, jonka käsikirjoitusehdotus Melartille (tässä vaiheessa nimellä ”Tulikukka”) on säilynyt (KK Coll. 530.31).

- Ture Aran yksinlaulukonsertissa 17.9.1929 oli käsiohjelman mukaan mukana myös laulu *España*. Melartin lieene antanut laulun Aralle esitettäväksi, mutta ilman viittausta balettiin, jonka osana se kuultiin vasta paljon myöhemmin.

- Balettimusiikista on koottu useampiakin sarjoja, joiden taustoista ei ole löytynyt tarkempaa tietoa. Ensimmäinen versio oli Melartinin itsensä johtamassa konsertissa 6.11.1930 ”ensi kerran” – siis jo ennen baletin ensiesitystä – soitettu viisiosainen ”Sarja I baletista ’Sininen helmi’”. Sen osina olivat 1. Entrée avec Pantomime, 2. Gaillarde, 3. Gavotte, 4. Nenufars ja 5. Finale eli balettimusiikin osat nro 2, 3, 4, 11 ja 40. Vuonna 1932 oli Arvo Hannikaisen johtamassa kansankonsertissa (30.4.1932) ohjelmassa myös viisiosainen sarja, jonka osat olivat käsiohjelman perusteella 1. Alkusoitto, 2. Ha[r]sokalat, 3. Krapujen tanssi, 4. Suomalainen tanssi ja 5. Musta meri. Valinta lieene ollut Melartinin itsensä tekemä, vaikka asiasta ei ole tarkempaa tietoa. Osa ”Krapujen-tanssi” oli valittu jo 22.4.1931 järjestettyyn konserttiin ”Huumoria musiikissa”, jonka johti Georg Schneevoigt. Yleisradiossa on esitetty myös seitsenosaista sarjaa, josta tehtiin vuonna 1968 kantanauha (George de Godzinsky ja Radion sinfoniaorkesteri). Tässä luultavasti Godzinskyn kokoamassa sarjassa on seuraavat osat: 1. Hollantilainen puukenkätanssi, 2. Napolilainen tarantella, 3. Krakowiak, 4. Suomalainen tanssi, 5. Merirosvojen tanssi, 6. Pas de deux (Adagio – Muunnelma I – Mazurka – Muunnelma II – Polketta – Coda Presto) ja 7. Finaali. Vuonna 2016 levytettiin Jani Kyllösen ja Hannu Linnun kokoama kahdeksanosainen sarja, joka koostuu balettimusiikin osista nro 2, 11, 16, 17, 26, 30, 34 ja 35. Varmuudella vain vuoden 1930 sarjaa voidaan pitää Melartinin ratkaisuna.

- Melartinin käsikirjoitusaineiston perusteella ainakin neljä osaa jo sävelletystä musiikista jäi pois lopullisesta versiosta: *Prinssin tanssi*, EM508 I näytöksestä (*Allegro moderato ma energico*, SibA Mel 17:254a), *Pienen merihevoiset*, EM495 II näytöksen alkukuvaelmasta (*Allegro con vivo* – SibA Mel 17:254d), *Intiaanitanssi*, EM392 III näytöksestä (*Allegro moderato* – SibA Mel 17:254j) ja *Orientale*, EM531 (Marokkolainen tanssi – Itämainen tanssi *Moderato indolente* SibA Mel 17:254n ja 17:254o). Nämä on käsitelty tässä luettelossa itsenäisinä kirjauksina.

Venelaulu, op. 160, nro 1

Purtemme pieni keino nyt sinilainehilla – Barcarole (Vaggande glider sakta vår båt på blåa vatten)

Kaksi lauluääntä ja orkesteri (piano)
[Ilman tempomerkintää]

Teksti	Erkki Melartin, ruotsinkielinen käännös Joel Rundt
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163:5; SibA Mel 25:1061 & 25:1063 (luonnos); SibA Mel 14:84a (sovitus viululle, sellolle ja pianolle nimellä <i>Barcarola</i>)
Ensijulkaisu	Fazer <i>Venelaulu</i> = <i>Barcarole</i> 1952 FM3084 (sovitus pianolle)
Sovitukset	Piano (Erkki Melartin) Viulu, sello ja piano (Erkki Melartin)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksen kansilehdellä on teksti “Barcarola / Duetto baletista ’Sininen jalokivi’ / E. Melartin”. Eri käsialalla, mutta musteella, on lisätty ilmiäsu “painos I” ja Ture Aran signeeraus. Käsiala ei ole Melartinin, kyseessä saattaaakin olla Turen Aran itselleen tekemä kopio. ▪ Luonnoksessa SibA Mel 25:1061 on päiväys 2.3.1929, luonnoksessa SibA Mel 25:1063 24.3.1929. Taskukalenterimerkinnän perusteella Melartin kuitenkin aloitti säveltämisen jo 22.2.1929. ▪ Baletin nimi vakiintui suhteellisen myöhään, sillä eräässä tekstiluonnoksessa (KK Coll. 530.57) on teksti “Venelaulu / Baletista Sininen jalokivi” / 25.2.1929 kl 7 aamulla”. ▪ Livi Melartin myi <i>Venelaulun</i> kustannusoikeudet Fazerille 26.9.1963 allekirjoitetulla sopimuksella.

Pan, op. 161

Kokko

Elokuvamusiikkia lauluäänelle ja orkesterille (pianolle)

Sävelletty	1929-1930
Teksti	Knut Hamsun
Käsikirjoitus	SibA Mel 4:26a (pianopartituuri); SibA Mel 4:26b (yksittäisiä osia) ; KK Ms Mus 168:7 (luonnoksia); SibA Mel 24:845 ja 24:848 (luonnoksia)
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ Melartinista tuli melkein elokuvasäveltäjä, kun hänet onnistuttiin houkuttelemaan suomalais-saksalaisen äänielokuvan <i>Pan</i> säveltäjäksi. Elokuva olisi perustunut kirjailija KNUT HAMSUNIN (4.8.1859–19.2.1952) tekstiin, joskin Melartinin käsikirjoitusaineistossa esiintyy myös rinnakkaisnimeke ”Kokko”. Hankkeen ympärillä hääri kuitenkin paroni, elokuvaohjaaja FRIEDRICH VON MAYDELLIN (Frederich Karl Viktor von Maydell-Felks, 10.10.1899 – ?) kaltaisia kansainvälisiä pelureita ja hanke kuivui lopulta kokoon. Siihen liittyvää aineistoa on säilynyt runsaasti Melartinin omassa arkistossa (KK Coll. 530.16). ▪ Keskenä, mutta valmistuneilta osiltaan hyvin pitkälle toteutettu partituuri sisältää seuraavat osiot: Vorspiel und Anfang <i>Andante</i> (14 sivua) – Kokko <i>Allegro moderato</i> (4 s.) – Trio zu Tanz <i>Pas-sionato</i> (2 s.) – Oi armas, armas <i>Andante moderato e rubato</i> (7 s.) – Panmelodram <i>Andante</i> (7 s.) – Grosse Gesellschaft <i>Allegro moderato robustamente</i> (12 s. täytenä orkesteripartituurina) – Evas traugerzug <i>Andante</i> (6 s. täytenä orkesteripartituurina) – [nimettömiä lyijykynäluonnoksia]. Lisäksi aineistoon sisältyy 41 sivua pianosäestyksisiä osia, joista osa hyvin luonnosmaisia. Säilyneen aineiston perusteella on vaikea tietää, millä nimillä osat olisivat loppujen lopuksi esiintyneet ja kuinka suuren osan Melartin ehti säveltää. ▪ Eräällä otsikottomalla käsikirjoitusliuskalla on päiväys ”15.6.1930 klo 23.10”. Osan <i>Im Schlafzimmer des Hannes</i> käsikirjoituksessa on päiväys 24.5.1930. Osan <i>Scène et Finale</i> partituurikäsikirjoituksessa on päiväys ”Bxb 20/11 29”, mikä viittaa siihen, että Melartinia olisi lähestytty jo vuoden 1929 puolella. Melartinin teosluettelossa tämä opusnumero on jätetty tyhjäksi. Kirjeessään Ester Ståhlbergille 13.6.1930 Gallspachista Melartin kertoo saaneensa sävellystehtävän ”juuri ennen” lähtöään parantolaan ja että työ pitäisi saada valmiiksi vielä kesäkuun aikana. (Kansallisarkisto, Ester Ståhlberg 30) ▪ Ei ole täysin selvää, missä vaiheessa Melartinille selvisi, ettei elokuvahankkeesta tule mitään. Vielä 16.6.1930 Ivar Melartinille Gallspachista lähetetyssä kortissa Melartinin odotukset olivat suuret: ”(...) on minun saatava vähän äkkiä valmiiksi musiikki kokonaiseen äänielokuvaan, joka on sellainen tahti että harvoin on ollut mokomaa. Täytyy olla valmis 1/7 ja pituus melkein yhtä paljon kuin kaksi symfoniaa, nimittäin 110 minuuttia. Mutta kaikki näyttää menevän hyvin ja toivotaan parasta.” (KK Coll. 530.21) Viimeistään heinäkuun alkupuolella Melartinille on ilmeisesti kuitenkin käynyt selväksi, että hän oli joutunut kansainvälisen huijauksen (”ett internationalt skojeri”) kohteeksi, sillä kirjeessään Frits Jarlille 5.7.1930 Melartin on jo huolissaan siitä, ettei pelkästään jää vaille luvattuja palkkoja, vaan on myös vaarassa joutua vahingonkorvausten maksajaksi. Pelkoon oli syytä, sillä asianajotoimisto Serlachius & Rytin 1.6.1931 päiväämän laskelman perusteella Melartin joutui maksamaan Finoton Oy:n neuvotteluista 3.5. – 5.8.1931 syntyneitä kuluja yhteensä 2500 markkaa (925 €). (KK Coll. 530:16) Kun elokuvan noin 300.000 Saksan markan suuruudessa talousarviossa oli varauduttu maksamaan musiikista vaatimaton 3000 markan (1110 €) palkkio, kävi hanke Melartinille kalliiksi. ▪ Melartin halusi joka tapauksessa hyödyntää valmistuneen materiaalin. Ture Ara lauloi laulun (”Lied aus dem Tonfilm ‘Pan’, Uraufführung”) 2.7.1930 Gallspachissa järjestetyssä hyväntekeväisyyskonsertissa (”Wohltätigkeits-Konzert”) Melartinin säestämänä ja ilmeisesti seuraavan kerran Berliinin Singakademien konsertissa 30.9.1930 (”Lied aus ‘Pan’”). Esityskielestä ei ole tietoa, laulun alkusanat ovat suomeksi <i>Oi armain, armain, kuinka kaukaa suruäänes lempeä helinä mulle</i> ja ruotsiksi <i>Du kära älskling, aldrig mera din ämmas ljuvliga toner till mig</i>. Suomessa laulu esitettiin ensimmäisen kerran Ture Aran konsertissa 17.10.1930 otsikolla ”Laulu ‘Pan’ista’ (käsikirj.)”, todennäköisesti suomeksi.

Fem sånger till ord av Jarl Hemmer, op. 162

Vi som ännu leva, op. 162, nro 1

Vänner, vi som ännu leva i vår gravbeströdda värld

Lauluääni ja piano

Enkelt, ej släpande, och utan att understryka taktaccenten

Sävelletty Boxbacka 3.3.1930

Teksti Jarl Hemmer (*Helg* 1929)

Käsikirjoitus SibA Mel 26:1111; KK Coll. 530.57 (luonnos)

Ensiesitys 17.10.1930 – Ture Ara ja Leo Funtek ("käsikirjoituksesta")

Ensijulkaisu Körlings förlag *Fem sånger till ord av Jarl Hemmer, Op. 162* 1931 SN133

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on päiväys "3.3.30 / Bxb".

- Ture Ara lauloi koko opuksen tuoreeltaan konsertissa 17.10.1930 Helsingin yliopiston juhlasalissa. Ohjelmalehtisessä on opusnumerona virheellisesti 136 ja otsikkona "Fem dikter av Jarl Hemmer".

- Opuksen lauluihin liittyy runsaasti ruotsalaisia kommentteja (KK Coll 530.41). Augustin Kock kertoi Örebro Dagbladissa 9.1.1932 näin: "... Melartins fem nyutkomna sånger till text av Jarl Hemmer jämte i manuskript hans tonsättning till Runebergs 'Törnet', som utgör första sången i en nykomponerad svit på nio sånger, vilka i sin helhet framföras f f g i Stockholm vid min konsert i Musik. Akad. Den 16. febr." (KK Coll 530.41)

- Einar Körlingin kustantamo sai Melartinin opukset 162 ja 163 kontolleen ostettuaan Svenska Noter-nimisen yrityksen kesäkuussa 1931. Opuksen 162 laulut olivat jo valmiita painettaviksi ja Körling lupasi 16.6.1931 laittaa myös opuksen 163 painokuntoon. (KK Coll. 530) Ei tiedetä, missä vaiheessa Melartin oli sopinut opusten kustantamisesta Svenska Noter -kustantamon kanssa.

- AUGUSTIN KOCK (2.4.1886–2.9.1956) oli ruotsalainen laulaja, joka teki kotimaassaan tunnetuksi suomalaista musiikkia.

Jag vill allting glömma, op. 162, nro 2

Jag borde vara sorgsen, jag borde vara trött

Lauluääni ja piano

Moderato semplice

Sävelletty 30.3.1930

Teksti Jarl Hemmer (*Helg* 1929)

Käsikirjoitus SibA Mel 16:123; KK Ms Mus 168:4; SibA Mel 24:830

Ensiesitys 17.10.1930 – Ture Ara ja Leo Funtek ("käsikirjoituksesta")

Ensijulkaisu Körlings förlag *Fem sånger till ord av Jarl Hemmer, Op. 162* 1931 SN134

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa SibA Mel 16:123 on virheellinen opusnumero 136 nro 4. Pelkän tekstin sisältävässä käsikirjoituksessa (KK Coll 530.31) on laulun nimenä "Visa" ja lyijykynällä tehty merkintä "Komp 14.7.27 Kbh". Sama päiväys on luonnoksessa SibA Mel 24:830. Merkinnät lieenee tulkittava siten, että Melartin teki laulusta ensimmäisen version jo heinäkuussa 1927, mutta lopullinen versio syntyi vasta myöhemmin.

Bön om ett nytt hjärta, op. 162, nro 3

I mina händer bär jag ett härjat fågelbo

Lauluääni ja piano

Allegro agitato

Sävelletty	Maaliskuu 1930
Teksti	Jarl Hemmer (<i>Helg</i> 1929)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:4 (kaksi erilaista); KK Coll. 530.57 (luonnos)
Ensiesitys	17.10.1930 – Ture Ara ja Leo Funtek ("käsikirjoituksesta")
Ensijulkaisu	Körlings förlag <i>Fem sånger till ord av Jarl Hemmer, Op. 162</i> 1931 SN135

Sälg i sol, op. 162, nro 4

Pollengula, silkeslena, solomspunna sälg – Paju auringossa (Pajukukka silkinhieno)

Lauluääni ja piano

Allegro

Sävelletty	Maaliskuu 1930
Teksti	Jarl Hemmer (<i>Helg</i> 1929), suomennos Erkki Ainamo (ei mainittu painetussa nuotissa)
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.56; KK Coll. 530.57 (luonnos); SibA Mel 22:489
Ensiesitys	17.10.1930 – Ture Ara ja Leo Funtek ("käsikirjoituksesta")
Ensijulkaisu	Körlings förlag <i>Fem sånger till ord av Jarl Hemmer, Op. 162</i> 1931 SN136
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys "3.3.30 Bxb". SibA Mel 22:489 on kopistin tekemä. ▪ Ture Ara lauloi laulun Berliinissä 30.9.1930 järjestetyssä konsertissa Erkki Melartinin säestyksellä. ▪ KAARLO ERKKI AINAMO (vuoteen 1925 Mannelin, vuosina 1925-1929 Pohjanheimo, 9.1.1908–16.9.1974) oli suomalainen sanoittaja.

Tjugo år, op. 162, nro 5

Lustigt, lustigt är att gunga friskast ibland friska kvistar – Kaksikymmenvuotias (Hauska ompi keinahdella)

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sävelletty	1930
Teksti	Jarl Hemmer (<i>Skärseld</i> 1925), suomennos Erkki Ainamo
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.56; SibA Mel 20:434 (melodianuotinnos); Yle YN4542 (orkesteripartituuri ja orkesterin äänilehdet); SibA Mel 24:780 (luonnos)
Ensiesitys	17.10.1930 – Ture Ara ja Leo Funtek ("käsikirjoituksesta")
Ensijulkaisu	Körlings förlag <i>Fem sånger till ord av Jarl Hemmer, Op. 162</i> 1931 SN137
Lisäjulkaisut	<i>Yksinlauluja</i> 2 2000
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Nils-Eric Fougstedt)
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa SibA Mel 24:780 on päiväys 13.4.1930. Käsikirjoituksessa SibA Mel 20:434 on vain melodia. ▪ Ture Ara lauloi laulun Berliinissä 30.9.1930 järjestetyssä konsertissa Erkki Melartinin säestyksellä. ▪ Myös säveltäjä, kääntäjä ja sanoittaja V. ARTI (Kaarlo Väinö Valve, vuoteen 1888 Tiitinen ja vuoteen 1919 Vesala, 4.9.1885–10.12.1963) on suomentanut runon nimellä <i>Kaksikymmenvuotias</i> (Ihanaa on keinuella, kera koivunoksan armaan), mutta tätä käännöstä ei ole julkaistu. Tekstin käsikirjoitusta säilytetään Sibelius-Akatemian kirjaston arkistossa.

Barnens vecka, op. 163

Sju lätta stycken för piano – 7 småstycker för piano

Barnen leka, op. 163, nro 1

Söndag

Piano
Allegro

Sävelletty	1931?
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Körlings Förlag <i>Barnens vecka – Sju lätta stycken för piano Opus 163</i> 1932 EKF18
Lisätietoja	▪ Sarja liittyy suunnitelmaan 14-osaisesta sarjasta (<i>To uger–14 smaa klaverstykker for Børn</i>). Alkuperäinen suunnitelma ja sen toteutumattomat osat ovat tässä luettelossa numerolla EM559. ▪ Kaikille osille yhteisiä tietoja ei ole toistettu.

Arbetet börjar, op. 163, nro 2

Måndag

Piano
Allegro moderato

Duett, op. 163, nro 3

Tisdag

Piano
Allegretto

Den fattige gossens visa, op. 163, nro 4

Onsdag

Piano
Andantino

Motorn, op. 163, nro 5

Torsdag

Piano
Allegro molto

Vemod, op. 163, nro 6

Fredag

Piano
Andantino molto tranquillo

Arbetet är gjort, op. 163, nro 7

Lördag

Piano

Energico

Maailmalle matkani, op. 164, nro 1

Mitä minä taidan minun onnellein

Lauluääni ja piano

Moderato

Sovitettu Viimeistään 1936

Teksti Kansanlaulu

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:4; KK Ms Mus 163:9; SibA Mel 16:139; SibA Mel 26:1126t

Ensijulkaisu Fazer *Viisi kansanlaulua* 1958 FM2501

Lisätietoja

- Opusnumeroiden 164 ja 165 alle Melartin suunnitteli kansanlaulumukaelmien kokonaisuutta, jonka laajuus näyttää eri vaiheissa vaihdelleen. Melartinin teosluettelossa on opuksen 164 otsikkona ”Seitsemän kansanlaulumukaelmaa” ja ja numeroituina osina ovat a) Jos minä tietäisin kultani mielen, b) Kodista vieroitettu, c) Passaahan sitä!, d) Hyvää iltaa!, e) Sempä tähden, f) Mamman sinisilmä ja g) Se kunnia! Opuksen 165 kohdalla on otsikko ”Suomalaisia kansanlaulumukaelmia”, mutta kolmesta kohdasta vain ensimmäiseen on merkitty nimi ”Iltalaulu (Täällä yksinäni laulelen). Myös opus 176 näyttää kuuluneen samaan suunnitelmaan. Teosluettelon otsikkona on ollut ”Kahdeksan laulua (Käkisalmelta”, jonka ensimmäisen sanan Melartin on viivannut yli ja korvannut salla ”Kymmenen”. Korjauksesta huolimatta otsikon alle on kirjattu vain kahdeksan laulua: 1. Lahden laineilla, 2. Älä mene heilani, 3. Raitilla, 4. Vaikein hetki, 5. Sempä tähden, 6. Passaahan sitä. 7. Kodista vieroitettu. 8. Mitäs minä teen. Sovituksesta *Mitäs minä teen* ei ole löytynyt mitään dokumentteja.
- Sovitusten tekoaikaa ei tiedetä, mutta Melartin pyrki niiden julkaisemiseen vuonna 1936. Kustannussopimus viidestä laulusta (op. 164, nro 1-5) on päivätty 7.4.1936. Nämä laulut julkaistiin vasta vuonna 1958 nimellä ”Viisi kansanlaulua”. Melartinin kuoleman jälkeen perikunta teki 26.9.1944 sopimuksen vielä kahden muun laulun julkaisemisesta. Sopimuksessa laulut *Hyvää iltaa* ja *Vaikein hetki* on merkitty opuksen 164 numeroiksi 1 ja 2, vaikka ne numerot oli jo käytetty. Nämä julkaistiin 1944 nimellä *Kaksi karjalaista kansanlaulua*.
- Käsikirjoituksessa KK Ms Mus 163:9 ovat ne viisi sovitusta, jotka julkaistiin vuonna 1958. Laajempiin aikomuksiin viittaa otsikossa oleva teksti ”Kansanlauluja / op. 164 No 1-10”. Kyse on kustantajalle tarkoitetuista käsikirjoituksista, joissa on eräitä järjestysnumeroiden korjauksia (nro 3 on ollut 6, nro 4 on ollut 9 ja nro 5 on ollut 10).

Lahden laineilla, op. 164, nro 2

Ai kuinka kuuluu kauniilta ne meidän poikien laulut jo

Lauluääni ja piano

Poco rubato, dolce

Sovitettu Viimeistään 1936

Teksti Kansanlaulu

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:4; SibA Mel 16:132; KK Ms Mus 163:9; SibA Mel 26:1126u (kopistin tekemä)

Ensijulkaisu Fazer *Viisi kansanlaulua* 1958 FM2502

Lisätietoja

- Kustannussopimus on päivätty 7.4.1936 ja sen mukaan Melartinin palkkio oli 200 markkaa (78 €).

Älä mene heilani, op. 164, nro 3

Älä mene heilani heikolle jälle

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sovitettu Maaliskuu 1932

Teksti Kansanlaulu

Käsikirjoitus SibA Mel 16:181; SibA Mel 23:579; KK Ms Mus 163:9

Ensijulkaisu Fazer *Viisi kansanlaulua* 1958 FM2503

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:579 on päiväys 30.3.1932.
- Kustannussopimus on päivätty 7.4.1936 ja sen mukaan Melartinin palkkio oli 200 markkaa (78 €).

Passaahan sitä, op. 164, nro 4

Kesällä ei passaa luistella eikä talvella kalastella

Lauluääni ja piano

Allegro

Sovitettu Viimeistään 1936

Teksti Kansanlaulu

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:4; KK Ms Mus 163:9; SibA Mel 26:1104e

Ensijulkaisu Fazer *Viisi kansanlaulua* 1958 FM2504

Lisätietoja

- Kustannussopimus on päivätty 7.4.1936 ja sen mukaan Melartinin palkkio oli 200 markkaa (78 €).

Se kunnia!, op. 164, nro 5

Jos minä saan sen kunnian

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sovitettu Viimeistään 1936

Teksti Kansanlaulu

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:9

Ensijulkaisu Fazer *Viisi kansanlaulua* 1958 FM2505

Lisätietoja

- Kustannussopimus on päivätty 7.4.1936 ja sen mukaan Melartinin palkkio oli 200 markkaa (78 €).

Hyvää iltaa, op. 164, nro 6

Hyvää iltaa nyt, miu lintusein – Goder afton (Goder, goder afton säger jag dig)

Lauluääni ja piano

Andantino grazioso

Sovitettu Viimeistään 1930

Teksti Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Ture Ara

Käsikirjoitus KK Coll. 530.57; SibA Mel 26:1126v (kopistin tekemä)

Ensijulkaisu Westerlund *Kaksi karjalaista kansanlaulua* 1944 REW2363

Lisätietoja

- Käsikirjoituksissa on vain suomenkielinen teksti.
- Laulun ruotsinkielinen versio *Goder afton* oli mukana Ture Aran konsertissa 15.4.1930.
- Kustannussopimus tästä ja laulusta *Vaikein hetki*, op. 165, nro 2 tehtiin Melartinin kuoleman jälkeen 24.8.1944, allekirjoittajana Livi Melartin.

Vielä uusia kansanlauluja, op. 165

Mamman sinisilmä, op. 165, nro 1

Miss' on mamman sinisilmä – Var är mammas lilla flicka

Lauluääni ja piano

Allegro

Sovitettu 1930-luku

Käsikirjoitus KK Coll. 530.56; SibA Mel 26:1112; KK Ms Mus 168:1 (kopistin tekemä)

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksissa on opusnumerona ”Op. 165 Nro 1” ja ”Op. 165 N:o 6”. Melartin julkaisi sovituksen ensimmäisen kerran jo opuksessa 55b (numerolla 27).
▪ Melartinin teosluetteloissa on opuksen 165 sisällöstä ristiriitaisia merkintöjä. Laajimmassa luettelossa on mainittu vain tämä *Italaulu*, mutta sitä vanhemman luettelon *Kompositioner ordnade efter opustal* pohjalta tehdyssä koneella kirjoitetussa luettelossa opukseen on listattu kuusi laulua, ei kuitenkaan *Italaulua*, joka on tässä sijoitettu numeroksi 7 loogisin perustein.

Vaikein hetki, op. 165, nro 2

Tuli vaikein hetki, ilta lohduton – Den ensamme stunden (I kvällens skymning längtar jag till dig) – Vesper' premanta (Vesper' premanta, senkonsola hor')

Lauluääni ja piano

Andante

Sovitettu 1930-luku

Teksti Kansanlaulu, ruotsinkielinen käännös Ture Ara, esperantonkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus KK Coll. 530.56; SibA Mel 16:180; Yle YN3837 (orkesteriversion partituuri ja orkesterin äänilehdet); MF3523 (sovitus kitaralle)

Ensijulkaisu Westerlund *Kaksi karjalaista kansanlaulua* 1944 REW2364

Lisäjulkaisu *Norda Prismo* 1958:3, s. 165 (esperantonkielinen käännös)

Kitara: *Suomalainen kitarakirja* 1974

Sovitukset Kitara (Viljo Immonen)

Lauluääni ja jousiorkesteri (Eero Koskimies)

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa KK Coll. 530.56 on lyijykynällä lisätty otsikko ”Vielä uusia kansanlauluja”, jota ei löydy Melartinin teosluetteloista. Opusnumeroksi on merkitty ensin op. 164 nro 2, sitten op. 165 nro 2.

▪ Vuoden 1958 julkaisu oli pohjoismaisten esperantistien lehden Suomi-numero. Melartinin tiedetään harrastaneen myös esperanton kieltä, mutta käännöksen vaiheet ovat selvittämättä. On todennäköistä, että käännös on syntynyt vasta lähempänä julkaisuaikaansa ja asialla on voinut olla numeron suomalainen toimittaja, tutkija VILHO SETÄLÄ (4.4.1892–11.4.1985).

Raitilla, op. 165, nro 3

Pojat kun raitilla laulelee – Raittilla

Lauluääni ja piano

Andante

Sovitettu 1930-luku

Käsikirjoitus KK Coll. 530.56; SibA Mel 16:158

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksissa nimi on muodossa ”Raittilla” ja yleisotsikkona on ”Vielä uusia kansanlauluja”. Kansalliskirjaston käsikirjoituksessa on opusnumero ”Op. 165 Nro 3”.

Jos minä tietäisin kultani mielen, op. 165, nro 4

Lauluääni ja piano
Pesante

Sovitettu 1930-luku
Käsikirjoitus KK Coll. 530.56; SibA Mel 26:1126s (kopistin tekemä)
Ensijulkaisu Ei ole julkaistu
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on opusnumerona ”Op. 165 N:o 4”.

Kodista vieroitettu, op. 165, nro 5

Koivu on metsässä yksinänsä, niin kuin unhoitettu

Lauluääni ja piano
Yksinkertaisesti, ei venyttäen / Semplice quasi Allegretto

Sovitettu 1930-luku
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:4; KK Coll. 530.46; SibA Mel 20:425
Ensijulkaisu Ei ole julkaistu
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa KK Ms Mus 168:4 on lyijykynällä merkintä ”op. 165 nro 5” ja vasemmassa ylänurkassa ”oikea painos”. Käsikirjoituksessa SibA Mel 20:425 on opusnumerona jälkikäteen merkittynä op. 164 nro 6. Omistus ”Ture Aralle” on viivattu yli, mutta käsikirjoitus on silti saatu Aran jäämistöstä.

Senpä tähden, op. 165, nro 6

Senpä tähden en ma kelvannut – Sempä tähden

Lauluääni ja piano
Moderato

Sovitettu 1930-luku
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:4
Ensijulkaisu Ei ole julkaistu
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on opusnumerona ”Op. 165 Nro 6”.

Ilta laulu, op. 165, nro 7

Täällä’ yksinäni laulelen kun ilta tullut on

Lauluääni ja piano
Andantino

Sovitettu 1930 tai aikaisemmin
Teksti Kansanlaulu
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:4 (lauluääni ja piano sekä lauluääni ja kamariorkesteri, partituuri ja äänilehdet); SibA Mel 17:207a (luonnos)
Ensijulkaisu Ei ole julkaistu
Sovitukset Lauluääni ja kamariorkesteri (Erkki Melartin)
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on otsikko ”Ilta laulu / Abendlied / suomalainen kansanlaulu / sov. Erkki Melartin”. Lyijykynällä on lisätty opusnumero ”165a”. Tässä luettelossa a-kirjainta ei ole käytetty, koska julkaisujakaan ei ole. Tämä laulu on mainittu vain laajimmassa Melartinin teosluettelossa. Järjestysnumero 7 ei esiinny missään alkuperäislähteissä, se on tämän luettelon tekijän ratkaisu.
▪ Ture Ara viittaa todennäköisesti tähän sovitukseen kortissaan Melartinille 19.5.1930: ”Juttelin meidän ’Abendliedistä’ ja S[chmalstieg] sanoi etteivät he saa ’minulta ottaa muuta kuin sen mikä tulee Lontoon kautta.” (KK Coll. 530) Ture Ara lauloi laulun 2.7.1930 Gallspachissa järjestetyssä hyväntekeväisyyskonsertissa Melartinin säestämänä ja saksankielisenä versiona (”Abendlied”).

Bröllopssång, op. 166

Hur ljuvt det är att vandra på livets blomsterstråt – Häälaulu (Oi onni suuri kun käydä yhdessä aina saa)

Lauluääni ja piano

Andantino

Sävelletty Joulukuu 1930?

Teksti Erkki Melartin, suomennos Ilta Koskimies

Omistus ”Till Karen-Margret och Harald Moltesen”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:9; SibM Smp6427, Smp6428 (kopio); SibA Mel 23:581 (melodialuonnos)

Ensijulkaisu A. Hildebrand *Bröllopssång* 1945

Lisätietoja

- Laulusta tunnetaan kolme käsikirjoitusta, joista ensimmäinen on kustantaja Fazerille tarkoitettu kappale, johon on liitetty jälkikäteen Ilta Koskimiehen suomennos. Opusnumero op. 166a on lisätty lyijykynällä samaan aikaan kuin suomennosteksti. Käsikirjoituksessa ei ole viitettä siitä, että kyseessä olisi sävellys johonkin tiettyyn häätilaisuuteen, ei myöskään päiväystä. Sibelius-museon käsikirjoitus on muuten samanlainen, mutta siinä on tempomerkintänä ”Moderato”, eikä opusnumeroa ole merkitty. Nuotinnoksen lopussa on oletettavasti Ture Aran kirjoittama teksti ”Till Maggie + man 19 20/12 30 Ture”. Tätä merkintää taustoittaa käsikirjoitukseen liitetty lappunen, jonka mukaan Ara on lahjoittanut nuotin – oletettavasti Melartin tietien ja luvalla, vaikka käsikirjoituksessa ei mitään omistusta ole merkittynä – laivanvarustaja CURT MATTSOIN (1900–1965) ja MAGGIE KRONSTRÖMIN häihin (Ara oli naimisissa Maggie Kronströmin sisaren, näyttelijä Birgit Kronströmin kanssa vuosina 1944–1953). Maggie Mattson on lahjoittanut käsikirjoituksen museolle vuonna 1980. Sibelius-Akatemian kirjastossa oleva käsikirjoitus on pelkästään lauluäänen ja tekstin sisältävä siisti versio, johon kuitenkin liittyy lyijykynäluonnoksia. Käsikirjoituksessa ei ole otsikkoa, signeerausta tai päiväystä.
- Kustannussopimus Fazerin kanssa tehtiin 24.12.1930 eli hyvin pian sen jälkeen, kun laulu oli toimitettu Mattsonien häihin, mutta Fazerin arkistokortissa ei ole merkintää nuotin painamisesta (ei painos- tai päivämäärää). Todennäköisesti nuotille varattiin kustannusnumero (FM2401), mutta sitä ei koskaan painettu, vaikka Melartinille maksettiin 500 markkaa (172 €).
- Kustannusoikeus on Melartinin kuoleman jälkeen myyty ruotsalaiselle Hildebrandin kustantamolle, joka julkaisi laulun vuonna 1945. Hildebrandin julkaisussa ei ole opusnumeroa, mutta omistusoikeus on ilmaistu selkeästi ”Förläggarens egendom för alla länder”. Nuotissa on vain ruotsinkielinen teksti, jonka kirjoittajaksi Melartin on kannessa merkitty. Omistus ”Till Karen-Margret och Harald Moltesen” esiintyy vain tässä vuoden 1945 julkaisussa, eikä sen taustoista tiedetä mitään. HARALD MOLTESSEN (1902–1990) oli Melartinin hyvien ystävien Laust Jevsenin ja Eva Moltesenin poika. Hän avioitui 1.8.1931 KAREN MARGRETHE SCHRØDERIN (s. 25.8.1906) kanssa. Mahdollisesti Melartin käytti siis samaa sävellystä kahden eri hääparin onnittelemiseksi. Tästä myöhemmästä omistuksesta ei ole säilynyt tarkempia tietoja.
- Opusnumerossa oleva pieni a-kirjain esiintyy myös Melartinin teosluettelossa ja se viittaa suunniteltuihin liittämään tähän opukseen myös jokin toinen laulu. Opusnumeroa 166b ei kuitenkaan ole löytynyt käsikirjoitusaineistoista. Vastaavanlainen a-kirjain on teosluettelossa myös opusten 167 ja 168 kohdalla, kaikissa ilman tunnettua syytä.

Gondoolilaulu, op. 167

Gondoolilaulu, op. 167

Kuu kaita lailla gondoolin ui illan tummaan sinehen

Lauluääni ja piano

Andante

Sävelletty Marraskuu 1930

Teksti Elina Vaara

Käsikirjoitus SibA Mel 16:187; SibA Mel 23:601; SibA Mel 23:626

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on musteella alaotsikko ”Duetto”, jonka viereen on lisätty lyijykynällä ”tai yksinlaulu!”. Nuotissa on vain yksi lauluääni, mutta nuotin alussa on merkintä ”II ääntä ensi kerralla, I ääni toisella”. Ilmeisesti Melartin on ajatellut, että laulua esitetään unisonoduettona, ehkä romanttisen tekstin takia. Opusnumeroa 167a on lisätty samalla lyijykynällä.
- Ajoitusarvio perustuu käsikirjoitusluonnoksiin, joissa on päiväys 29.11.1930.
- Melartin ex libriksellä varustetun käsikirjoituksen ensimmäisellä sivulla on eri musteella tehty merkintä ”F 5358”. Se näyttää Fazerin kustantamon tunnukselta, mutta on Sibelius-Akatemian kirjastossa aikoinaan lisätty koodi.

Lohdutus, op. 168

Lohdutus, op. 168

Tröst – Consolation

Kamariorkesteri (1111 1110 01 0, cel, str)

Andante

Sävelletty	1930-1931?
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.86 (partituuri); Yle YN2280 (orkesterin äänilehdet); Kk Coll. 530.56 (sovitus pianolle)
Ensiesitys	16.1.1931 – Radio-orkesteri
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Sovitukset	Piano (Erkki Melartin)
Lisätietoja	▪ Pianoversion käsikirjoituksessa on lyijykynällä lisätty opusnumero 168a, orkesteriversion aineistoissa ei opusnumeroa ole. Dokumentoitua tietoa siitä, kumpi versio on alkuperäinen, ei ole löytynyt. Tässä on lähdetty siitä, että orkesteriversio on todennäköisin syin alkuperäinen. Melartinin teosluettelossa on tähän viittaava merkintä ”radio”. Opusta 168b ei tunneta, joten ei a-kirjainta ole käytetty. ▪ “Erkki Melartin, orkesterin alkuvuosina sen ohjelmistoa rikastuttanut säveltäjä, ei sittemmin enää kirjoittanut Radio-orkesterille muuta kuin pienet sävellykset Barcarole ja Lohdutus.” (Maasalo 1980, s. 62) “Radio-orkesteri esitti sen vuoteen 1977 mennessä kuusi kertaa (Maasalo 1980, s. 258). ▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa teos on nimellä Consolation (Catalogue 1961, s. 69). ▪ Sävellystä ei ole julkaistu, mutta siitä on tehty Yleisradion kantanauha 21.2.1959 (George de Godzinsky ja Radion viihdeorkesteri).

Te soikaa joulun kellot taas, op. 169, nro 1

Lauluääni ja piano (tai harmoni)
Andantino

Sävelletty	Kesä 1926
Teksti	Aukusti Simelius
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:174
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ Melartin julkaisi tämän sävellyksensä myös yksiaänisenä versiona opuksessa 134a numerolla 24. Laulun yhdistäminen yksinlauluversiona kahden joululehdissä julkaistun laulun kanssa opukseksi 169 on tapahtunut todennäköisesti vasta myöhemmin, sillä Melartinin teosluettelossa opuksen otsikkona on ”Kolme joululaulua”. ▪ Käsikirjoituksessa on opusnumero 169a merkittynä samalla musteella kuin muukin nuotinnos.

Sa juhla talven keskellä, op. 169, nro 2

Kolme joululaulua

Lauluääni ja piano
Hartaasti

Sävelletty	1926
Teksti	Irene Mendelin
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:161 (kaksi erilaista); KK Ms Mus 168:5
Ensijulkaisu	<i>Pääskysen joulukontti</i> 1926 1926
Lisätietoja	▪ Julkaisussa ei ole viitettä opusnumeroon 169, mutta laulu on Melartinin teosluettelossa paikallaan. Myös käsikirjoituksissa SibA Mel 16:161 on opus 169b lisättynä signeerauksen alle toisessa musteella, toisessa lyijykynällä. Ensinmainituksessa on myös tempomerkintä ”Hartaasti, ei hitaasti”. ▪ Kortissa 17.8.1926 Helmi Krohn patisteli Melartinia toimittamaan lupaamansa sävellyksen: ”Erkki hyvä! Voisitko toimittaa lupaamasi sävellyksen Joulukonttiin pikapuolin. Kyllä saat siitä 1000 mk [329 €]”. (KK Coll. 530) Kahden päivän kuluttua Melartin pääsikin jo allekirjoittamaan kustannusso- pimuksen, joten kortti tuotti toivotun tuloksen. ▪ AINA IRENE MENDELIN (27.12.1864–14.9.1944) oli suomalainen runoilija ja kääntäjä.

Joulupäivä, op. 169, nro 3

Lumihiutaleet leijuvat hiljalleen – Jouluna

Lauluääni ja piano
Hartaasti

Sävelletty	1926
Teksti	Tyyne P.
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:126
Ensijulkaisu	<i>Joulupukki</i> 1926
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on lyijykynällä lisättynä opusnumero 169c sekä kirjaston koodi ”F 5368”. ▪ On mielenkiintoista, että samanavuonna, jolloin Melartin sävelsi jouluisen laulun hyvän ystävänsä Helmi Krohnin joululehteen, hän antoi sellaisen myös Valistuksen julkaisemaan julkaisuun. Joululehdillä oli kustantajilleen taloudellista merkitystä, joten Melartin päätyi avustamaan kilpailevia lehtiä. Todennäköisesti hän sai maksun myös Valitukselta. ▪ Tekstin tekijän henkilöllisyyttä ei ole saatu varmistettua, mutta todennäköisesti kyseessä on kansanopiston opettajana toiminut TYYNE MARIA PUHAKKA (os. Hakulinen, 4.8.1878–28.11.1942), jonka puoliso, opettaja JUHO PEKKA PUHAKKA (21.2.1874–29.8.1949) oli toimittamassa laulukokoelmaa <i>Suomen nuorison laulukirja</i>.

3 Runeberg-sånger, op. 170

Tröst, op. 170, nro 1

Där förgäten jag satt – Lohdutus (Yli alhoni yön syvän) – Consolation (As forgotten I stood)

Lauluääni ja piano

Armonioso e maestoso

Sävelletty Boxbacka 7.11.1931

Teksti Johan Ludvig Runeberg (*Dikter* 1830), suomentaja ehkä Erkki Melartin, englanninkielinen käännös Edward Adams-Ray

Käsikirjoitus KK Coll. 530.56; SibA Mel 23:588 (luonnos)

Ensiesitys 5.2.1932 – Ture Ara radiossa; 10.4.1932 – Marianne Mörner ja Enock Nilsonin orkesteri – Jönköping

Ensijulkaisu Körlings förlag *Tröst, Opus 170:1* 1933 EKF34

Lisäjulkaisu Oxford University Press *Three Runeberg Songs – No 1 Consolation* 1933

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin, 1932)

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on päiväys ”Bxb 7.XI.1931”.
- Melartinin taskukalenterissa on 3.2.1932 merkintä ”Instrumenterat hela ’Tröst’ (Runeberg)” eli vain kaksi päivää ennen kuin Ture Ara esitti laulun radiossa.
- Opuksen 170 laulujen alkuperäisten suomennosten tekijöitä ei tiedetä, mutta taskukalenterissa 20.2.1932 olevan merkinnän perusteella vaikuttaa siltä, että Melartin joutui tekemään käännökset itse ja vielä ilman eri korvausta. Painetuissa nuoteissa ei kääntäjiä ole mainittu, mutta kannessa on erikseen maininta ”Svensk, finsk och engelsk text”.
- Melartinin teosluettelossa opuksen 170 laulut on mainittu otsikolla ”3 Runeberg-sånger” järjestyksessä *Tröst, Törnet* ja *Höstkvällen*, mutta tässä on noudatettu käsikirjoituksissa olevia merkintöjä. Ilmaisuja ”Runeberg-laulut” tai ”Runeberg-sarja” ei esiinny käsikirjoitusaineistossa eikä painetuissa nuoteissa. Jälkimmäistä ilmaisua on kuitenkin käytetty esimerkiksi Ture Aran yksinlaulukonsertin 27.11.1934 käsiohjelmassa muodossa ”Runeberg-sarja: (käsikirj.)”. Otsikon alla ovat tässä järjestyksessä laulut *Höstkvällen* (op. 170, nro 2), *Fågeln* (op. 172, nro 3), *Så jag färdas sjelf mot fjärran* (op. 171, nro 1), *Mellan friska blomster* (op. 172, nro 2), *Dagar komma* (op. 172, nro 1), *Hvarje årstid* (op. 171, nro 2) ja *Den förrådade kärleken* (EM155).
- Melartinin kustantajaksi yrityskaupan myötä tullut Körlings förlag oli kiinnostunut Melartinin Runeberg-laulujen kustantamisesta. Kustantamon Melartinille lähettämässä kirjeissä (KK Coll. 530.9) on paljon tekstiä opuksen 170 laulujen tiimoilta. Joulukuun 4. päivänä 1931 Körling ilmoittaa saaneensa laulut *Törnet* ja *Höstkvällen* ja odottavansa kolmatta. Tammikuun 27. päivänä 1932 Körling puhuu opuksen 171 julkaisemisesta (Melartin on korjannut lyijykynällä opusnumeron 170:ksi). Helmikuun 9 päivänä 1932 Körling on saanut kaikki käsikirjoitukset (ilmeisesti myös orkesteriversiot) ja kyselee, laitetaanko nimeksi vain ”Tre sånger” – jota kustantaja pitää vähän kuivana – vai ”Idyll och epigram”. Körlingin kirjeissään mainitsevat opusten 171 ja 172 Runeberg-laulut jäivät kustantamatta, eikä myöskään Körlingin ajatuksesta julkaista opukset 170-172 juhlapainoksena (”lyxupplaga”) tullut mitään. Opuksen 170 kolme laulua julkaistiin kuitenkin myös Isossa-Britanniassa vielä samana vuonna, mahdollisesti Körlingin kustantamon kansainvälisten sopimusten perusteella. Tässä versiossa opuksella on kokoava nimeke *Three Runeberg Songs*.
- Marianne Mörnerin esityksissä 10.4.1932 lienee ollut kyse orkesterisäestyksistä versioista. Konserttiohjelman mukaan kyse on ollut ensiesityksistä ja laulut on omistettu Mörnerille. Tätä omistusta ei ole mainittu muissa lähteissä.
- Painetun nuotin kannessa luvataan ”Orkestermaterial utlånas”, mutta äänilehtien olinpaikkaa ei tiedetä. Ne ovat orkesteriversion partituurin tavoin todennäköisesti jääneet Ruotsiin.
- EDWARD ADAMS-RAY (7.6.1861–28.8.1946) oli englantilais-ruotsalainen kirjailija ja kääntäjä.

Höstkvällen, op. 170, nro 2

Hur blekt är allt – Höstkvällen – Autumn eve (How pallid all!) – Syysilta (Mi kuolon valta, valju kuihtumus!) – Syysilta (Kuin kalpeaa on kaikki, kuollut pois)

Lauluääni ja piano
Andantino

Sävelletty	Marraskuu 1931
Teksti	Johan Ludvig Runeberg (<i>Dikter III</i> 1843), suomentaja ehkä Erkki Melartin, englanninkielinen käännös Edward Adams-Ray, vuoden 1999 julkaisun suomennos Pekka Sipilä
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.56; KK Ms Mus 168:4; KK Ms Mus 168:4 (orkesteriversion äänilehdet); MMA; SibA Mel 23:587 (luonnos)
Ensiesitys	5.2.1932 – Ture Ara radiossa; 10.4.1932 – Marianne Mörner ja Enock Nilsonin orkesteri – Jönköping
Ensijulkaisu	Körlings förlag <i>Höstkvällen Opus 170:2</i> 1933 EKF35
Lisäjulkaisu	Oxford University Press <i>Three Runeberg Songs – No 2 Autumns Eve</i> 1933; <i>Yksinlauluja 1</i> 1999
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa KK Ms Musc 168:4 on lahjoitusteksti ”Till Ture på födelsedagen 29.I.1932” ja päiväys ”8.XI.1931”, joka viitanee valmistumisaikaan (sama päiväys on Sibelius-Akatemian kirjastossa olevassa käsikirjoitusluonnoksessa). Opusnumero ”Op. 170 No 2” on lisätty lyijykynällä. Toisessa käsikirjoituksessa on opusnumero 170, mutta alanumero on jätetty merkitsemättä. Mörnerin koelman käsikirjoituksessa on virheellinen opusnumero 171 Nro 2. ▪ Marianne Mörnerin esityksessä vuonna 1932 on ollut kyse orkesterisäestyksistä versioista. Konserttiohjelman mukaan kyse on ollut ensiesityksistä ja laulut on omistettu Mörnerille. Tätä omistusta ei ole mainittu muissa lähteissä. ▪ Painetun nuotin kannessa luvataan ”Orkestermaterial utlånas”, mutta äänilehtien olinpaikkaa ei tiedetä. Ne ovat orkesteriversion partituurin tavoin todennäköisesti jääneet Ruotsiin. ▪ Uusi suomennos on tehty vuoden 1999 julkaisua varten. PEKKA SIPILÄ on suomalainen musiikin-kustantaja ja kääntäjä. ▪ Tarmo Manelius on suomentanut tämän Runebergin runon osana laajempaa runosuomennosta nimellä <i>Syysilta</i> (Nyt kaikki turtuu, kuihtuu, kuolee pois!).

Törnet, op. 170, nro 3

Törne, du min syskonplanta – Orjantappura (Oi sa raukka siskonkukka / Villiruusu veljeskukka) – The briar – Villiruusu

Lauluääni ja piano
Andantino semplice

Sävelletty	6.11.1931
Teksti	Johan Ludvig Runeberg (<i>Dikter II – Idyll och epigram</i> , 1833), suomennos ehkä Erkki Melartin, englanninkielinen käännös Edward Adams-Ray
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:4; SibA Mel 20:441
Ensiesitys	5.2.1932 – Ture Ara radiossa; 10.4.1932 – Marianne Mörner ja Enock Nilsonin orkesteri – Jönköping
Ensijulkaisu	Körlings förlag <i>Törnet Opus 170:3</i> 1933 EKF36
Lisäjulkaisu	Oxford University Press <i>Three Runeberg Songs – No 3 The Briar</i> 1933
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksissa on päiväys ”6.XI.1931”. Opusnumero on lisätty lyijykynällä, samoin suomenkielinen teksti. ▪ Painetun nuotin kannessa luvataan ”Orkestermaterial utlånas”, mutta äänilehtien olinpaikkaa ei tiedetä. Ne ovat orkesteriversion partituurin tavoin todennäköisesti jääneet Ruotsiin. ▪ Ruotsalainen laulaja Augustin Kock lähetti Melartinille 25.12.1932 kirjeen, jossa hän valittaa, kuinka kustantaja Körling on jättänyt painetusta nuotista pois omistuksen, jonka Melartin oli aikoinaan Kockille antanut. Kirjeen mukaan laulun käsikirjoitus ja omistus olivat Kockilla edelleen tallella. (KK Coll. 530) Tunnetussa laulun käsikirjoitusaineistossa Kockin nimeä ei esiinny. ▪ Runebergin runosta on tehty ainakin neljä muuta suomennosta: Juhani Koivisto, Tarmo Manelius (nimellä <i>Orjanruusu</i>), Teivas Oksala ja Erkki Pullinen. Maneliuksen ja Oksalan suomennokset on myös julkaistu.

Så jag färdas sjelf mot fjärran, op. 171, nro 1

Hvarför suckar bäckens bölja – Varför suckar bäckens bölja – Miksi puron laine huokaa

Lauluääni ja piano

Andantino semplice

Sävelletty 29.11.1931

Teksti Johan Ludvig Runeberg (*Dikter III – Ett litet öde* 1843), suomentajaa ei tiedetä

Käsikirjoitus KK Coll. 779.19; KK Ms Mus 168:5 (kaksi käsikirjoitusta, toinen ei Melartinin käsialaa); SibA Mel 25:999b

Ensiesitys 5.2.1932 Ture Ara radiossa

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa ja luonnoksessa SibA Mel 25:999b on päiväys 29.11.1931.
- Tempomerkintä on eri laulun jokaisessa tunnetussa käsikirjoituksessa (*Tranquillo semplice*, *Andante semplice* ja *Semplice*).
- Laulun nimeksi käsikirjoituksessa nostettu lause on runon toisen säkeistön alusta.
- Opuksen 171 laulujen synnystä tiedetään vain sen verran, kun Runeberg-opusten 170-172 julkaisuhankkeista ruotsalaisen Körlingin kustantamon kanssa tiedetään. Tunnetut käsikirjoitukset ovat hyvin epäinformatiivisia. Molemmat laulut kuuluivat Ture Aran ohjelmistoon vuoden 1934 konsertissa.
- Melartinin teosluettelo on optimistinen kirjaus ”4 Runeberg-sånger”, mutta vain kaksi laulua on pystytty tähän opukseen kirjaamaan.
- Runoteksti kuuluu kokonaisuuteen *Ett litet öde*, joka on mahdollisesti julkaistu Runebergin kolmannessa runokokoelmassa 1843.

Hvarje årstid, op. 171, nro 2

Varje årstid – Dottren sade till sin gamla moder – Varje årstid, goda moder, passer ju för den, som, varje årstid, älskar

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Joulukuu 1931

Teksti Johan Ludvig Runeberg (*Dikter – Idyll och epigram* 1830), suomentajaa ei tiedetä

Käsikirjoitus SibA Mel 20:433; SibA Mel 25:1048; KK Coll. 530.60

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Käsikirjoituksen SibA Mel 25:1048 on päiväys 5.12.1931. Tässä laulu on nimetty alkusanojen mukaan. Käsikirjoituksen Coll 530.60 kansilehdellä on otsikkona ”Hvarje årstid / (ur Idyll och Epigram)” ja opusnumerona on 171. Tämä käsikirjoitus ei ole Melartinin käsialaa, vaan todennäköisesti Ture Aran tekemä kopio. Myöskään melodianuottinnos SibA Mel 20:433 ei ole Melartinin käsialaa.
- Laulun nimeksi käsikirjoituksessa nostettu sanapari on runon loppupuolelta.

3 Runeberg-sånger, op. 172

Dagar komma, op. 172, nro 1

Dagar komma, dagar ser jag lykta – Päivä koittaa, päivä länteen vaipuu–3 Runebergsångar

Lauluääni ja piano

Patetico et agitato

- Sävelletty** Marraskuu 1931
Teksti Johan Ludvig Runeberg, suomennos Ture Ara
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5 (yksi Melartinin, toinen Turen Aran käsialaa); KK Ms Mus 168:5 (partituuri ja orkesterin äänilehdet); SibA Mel 22:484; SibA Mel 24:729; SibA Mel 20:431 (melodianuotinnos); SibA Mel 26:1124 (lauluääni ja orkesteri)
Ensiesitys 5.2.1932 – Ture Ara radiossa
Ensijulkaisu Ei ole julkaistu
Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Sven Sandberg 15.8.1943) (2332 4230 11 1, str, voc solo)
Lisätietoja
 - Laulun ajoitusarvio perustuu käsikirjoitusluonnokseen SibA Mel 24:729, jossa on päiväys 29.11.1931. Todennäköisesti Ture Aran käsialaa oleva suomennos esiintyy vain yhdessä käsikirjoituksessa. Orkesterisovitus on tehty todennäköisesti Ture Aran aloitteesta. Käsikirjoitus SibA Mel 22:484 on kopistin tekemä, samoin melodianuotinnos SibA Mel 20:431.
 - Opuksen 172 suunnitellusta sisällöstä ei ole dokumentoitua tietoa, vain teosluettelossa oleva otsikko ”3 Runeberg-sånger”. Kustantaja Körling kyllä suunnitteli opuksiin 170-172 sisältyvien Runeberg-laulujen kustantamista, mutta loppujen lopuksi vain opus 170 toteutui. Muutama muukin käsikirjoitus näyttäisi kuuluvan tähän yhteyteen ja ne on opukseen 172 liitetty, mutta laulujen sisäinen numerointi ei ole autenttinen, vaan teosluettelon kokoajan ratkaisu.
 - Laulun tekstinä on ensimmäinen osa Runebergin käännöksestä SÁNDOR KISFALUDYN (27.9.1772–28.10.1844) runoon *Himfy szerelmei*. Käännöksen ensimmäistä julkaisua ei ole löytynyt.

Mellan friska blomster, op. 172, nro 2

Mellan friska blomster genom lunden – Loisteessa kukkain (Kukkain loisteessa poikki kesäniityn)

Lauluääni ja piano

Allegretto

- Sävelletty** 1931?
Teksti Johan Ludvig Runeberg (*Dikter – Idyll och epigram* 1830), suomenkielinen teksti Pekka Sipilä
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5; SibA Mel 20:430 (melodianuotinnos)
Ensiesitys 5.2.1932 Ture Ara radiossa
Ensijulkaisu *Yksinlauluja* 1 1999
Lisätietoja
 - Käsikirjoituksissa ei ole päiväystä tai opusnumeromerkintää, mutta laulu on liitetty muiden Runeberg-laulujen yhteyteen loogisin perustein. Melodianuotinnos SibA Mel 20:430 ei ole todennäköisesti Melartinin tekemä. Suomenos on tehty vuoden 1999 julkaisua varten.

Fågeln, op. 172, nro 3

Öppet är min flickas fönster – Lintu (Auki ompi kullan akkuna)

Lauluääni ja piano

Allegretto

- Sävelletty** 1931
Teksti Johan Ludvig Runeberg (*Dikter II* 1833), suomenkielinen teksti mahdollisesti Ture Ara.
Käsikirjoitus KK Coll. 530.56; SibA Mel 23:588 (luonnos)
Ensiesitys 5.2.1932 – Ture Ara radiossa
Ensijulkaisu *Yksinlauluja* 1 1999
Lisätietoja
 - Käsikirjoituksessa on päiväys ”7.XI.1931”, samoin luonnoksessa SibA Mel 23:588.

Lapsille, op. 173

10 pientä laulua

Lauluääni ja piano

[1. Peilin ääressä–2. Kevätlaulu–3. Tuutulaulu nukelle – 4. Hankilaulu – 5. Lumilinna – 6. Kun perhe lähti kesäasunnolle – 7. Pekka hiihtäjä – 8. Satu – 9. Ilkeä ruusu–10. Ratsastamassa]

Sävelletty 1930-luku?

Tekstit Annikki Setälä (1, 10), "Intiaanipoika" (2), J. Raitio (3), "Janne-setä" (4, 5), Mirri Aalto (6), Huugo Vasara (7), Arvo Rajamäki (8), Lempi Vihervaara (9)

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa on opus merkittynä otsikolla "Lapsille / 10 pientä laulua" ilman tarkempaa sisällön erittelyä. Sama otsikko on ollut myös opuksen 170 kohdalla, mutta siellä Melartin on viivannut sen yli. Tiedot sisällöstä on saatu Irma Melartinin laatimasta listasta "Irma Melartinin hallussa olevat Erkki Melartinin nuottikäsikirjoitukset". Laulujen käsikirjoituksia ei kuitenkaan ole löydetty aineistosta, jonka Irma Melartin lahjoitti Kansalliskirjastoon.
- Kokoelmalla saattaa olla yhteys samoihin aikoihin syntyneeseen kokonaisuuteen *10 pikkulaulua*, EM269, jonka käsikirjoitus on myös kadoksissa.

Legend IV, op. 174

Piano

Moderato, un poco rubato

Sävelletty 1896?/1930-luku?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:218; Tuija Hakkila

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa on opuksen 174 kohdalla teksti ”Legenda IV”. Marginaaliin on kirjoitettu lyijykynällä ”(Ture Aralla / missä nuotit)”.
- Käsikirjoituksen SibA Mel 17:218 otsikkorivillä on teksti ”Legend Op No 0 / (ennen Legendia I) / 1896 / E. Melartin”. Vuosiluku, opusmerkintä ja maininta syntyajasta on viivattu lyijykynällä yli ja nimen Legend perään on merkitty ”IV”. Käsikirjoituksen merkinnöistä päätellen Melartin on halunnut häivyttää viitteet sävellyksen todellisesta iästä, ehkä voidakseen paremmin käyttää sitä hyväksi. Toisessa käsikirjoituksessa on korkea opusnumero merkitty suoraan, joten kyseessä lienee varsin myöhään – todennäköisesti 1930-luvulla – puhtaaksi kirjoitettu versio. Tämä käsikirjoitus ei käsialan perusteella ole Melartinin itsensä tekemä, mutta Melartin on kirjoittanut isolla sinisellä värikynällä nimensä käsikirjoituksen vasempaan ylänurkkaan. Otsikkoriviltä on raaputettu pois tekstiä, mahdollisesti sävellyksen alkuperään viitannut merkintä. Tätä oletusta tukee myös signeerauksen alapuolella oleva raaputettu kohta, jossa näyttää olleen neljä merkkiä eli todennäköisesti vuosiluku.
- Pianotaiteilija TUIJA KAARINA HAKKILA-HELASVUON (16.1.1959 –) omistuksessa on muutamia Melartinin uran loppupuolella syntyneiden ja opusnumeroitujen sävellysten käsikirjoituksia ja käsikirjoituskopioita. Ne ovat peräisin SAKARI HEIKINHEIMON (15.6.1907–27.9.1985) jäämistöstä. Heikinheimo oli pianisti ja arkistonhoitaja, mutta sitä ei tiedetä, onko hän saanut käsikirjoitukset suoraan Melartinilta vai jotain muuta reittiä.

Columbus, op. 175, nro 1

Vill du hinna fjärran Östern, må du segla ut åt väster!

Lausuja ja piano
Andantino

- Sävelletty** Huhtikuu 1935
Teksti Nino Runeberg (*För bröder* 1931, *Efterlämnade dikter* 1935)
Käsikirjoitus SibA Mel 23:592 (luonnos)
Ensijulkaisu Ei ole julkaistu
Lisätietoja
- Käsikirjoituksessa ei ole viitettä tekstin tekijään eikä nimeen ”Columbus”, joka mainitaan Melartin teosluettelossa. Päiväyksiä on kaksi, 2. ja 3.4.1935. Nuotinnos on tehty pianolle, sanat on kirjoitettu nuottien väliin. Tämä viittaa siihen, että kyseessä on melodraama, jollainen on myös opuksen toinen teos. Rivit on numeroitu alhaalta ylöspäin 1-6 ja 7-11. Viimeisen nuottirivin lopussa on merkintä ”Slut!”. Signeerausta ei ole, mutta aloittamista ja lopettamista ilmaisevat päiväykset on merkitty ensimmäiselle nuottisivulle.
 - Melartinin taskukalenterissa on 2.4.1935 merkintä ”Skrev på Columbus”.
 - Nino Runebergin runo *Christophoros Columbus* on kirjoitettu 1931 ja julkaistu samana vuonna vain yksityisessä piirissä jaetussa kokoelmassa *För bröder*. Melartin on voinut tuohon piiriin kuulua, mutta sekin on mahdollista, että hän on saanut runotekstin käsiinsä vasta Runebergin kuoleman jälkeen, sillä runo on mukana myös vuonna 1935 julkaistussa kokoelmassa *Efterlämnade dikter*. Sävellysajankohta – yli vuosi Runebergin kuoleman jälkeen – viittaa jälkimmäiseen vaihtoehtoon. Runo on suhteellisen pitkä, ja käsikirjoitusluonnoksen perusteella on vaikea arvioida, olisiko lopullinen teos kattanut koko tekstin. Ainakin alku ja loppu ovat Melartinilla mukana.

Nordens sommar, op. 175, nro 2

Då jag är död – Pohjolan suvi

Lausuja ja piano
Andante

- Sävelletty** Boxbacka toukokuu 1935
Teksti Jarl Hemmer (*Helg* 1929), suomennos Jussi Snellman
Käsikirjoitus Tuija Hakkila; SibA Mel 17:253
Ensijulkaisu Ei ole julkaistu
Lisätietoja
- Melartinin taskukalenterissa on 3.5.1935 merkintä ”Skrev en ny sak ur Hemmers ’Helg’ för att Piipa får tala [?] med radion.” Myös 8.5. ja 11.5.1935 on tätä melodraamaa koskevia merkintöjä.
 - Melartinin omakätisessä käsikirjoituksessa on sinisellä värikynällä tehty kansilehti ”Nordens sommar / (Jarl Hemmer) / Erkki Melartin / (melodram)”. Viisisivuisen nuotinnoksen alussa on vasemmalla ylänurkassa teksti ”Melodram” ja oikeassa ylänurkassa signeerauksen yläpuolella päiväys ”Bxb 3.5.1935”. Nuotinnos on valmis ja siisti versio, joka todennäköisesti on toiminut pohjana kopistille, joka on tehnyt käsikirjoituksen SibA Mel 17:253. Ainoa ero on etukannessa, johon on jälkimmäisessä kirjoitettu teoksen nimi myös suomeksi, vaikka itse teksti on vain ruotsiksi. Tämä kopio on varustettu Melartinin ex libriksin, joten se on ollut säveltäjän tilaus.

Kahdeksan laulua Käkisalmelta, op. 176

[1. Lahden laineilla–2. Älä mene heilani–3. Raitilla – 4. Vaikein hetki – 5. Senpä tähden – 6. Passaahan sitä – 7. Kodista vieroitettu – 8. Mitäs minä teen]

Sovitettu	1930-luku?
Tekstit	Kansanlauluja
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa on opuksen 176 kohdalla merkintä ”Kahdeksan laulua (Käkisalmelta)”. Ensimmäinen sana on viivattu yli ja korvattu sanalla ”Kymmenen”. Sen jälkeen on lueteltu kuitenkin vain kahdeksan laulua. ▪ Teosluettelomerkinnän lisäksi opuksen 176 itsenäisestä olemassaolosta tai julkaisemisesta ei ole löytynyt mitään tietoa, mistä syystä näihin sovituksiin liittyvät taustatiedot ovat opuksien 164 ja 165 kohdalla. Erillinen kirjaus opukseksi 176 saattaa viitata myös Melartinin epävarmuuteen siitä, missä opuksissa nämä sovitukset oli tarkoitus julkaista.

Variationeja, op. 177

Variationeja, op. 177

Tema con variazinoni

Piano

Tema *Andantino*–1. *Allegro*–2. *Andantino*–3. Gavotte – *Allegro moderato* – 4. Trio – 5. *Allegretto tranquillo* – 6. *Energio* – 7. Nocturne – *Lento* – 8. Romance – *Andante molto cantabile* – 9. *Molto Allegro*–10. *Allegro*–11. *Allegro moderato*–12. *Andante*

Sovitettu 1930-luku?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:243a-b; SibA Mel 20:373; SibA Mel 23:558

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Kyseessä on opuksen 2 teemasta tehty uusi muunnelmasarja. Muunnelmia on 11, teema toistuu viimeisessä osassa nro 12. Sävellysajankohdasta ei ole varmaa tietoa, arvio 1930-luvusta perustuu lähinnä opusnumeroon, vaikka niiden kronologinen johdonmukaisuus on erittäin kyseenalainen juuri 1930-luvun aikana. Jostain syystä Melartin on kuitenkin halunnut palata nuoruudenteoksensa teemaan ja luonnostella siitä uusia muunnelmia.
- Käsikirjoituskokonaisuuteen SibA Mel 17:243a-b kuuluu erillinen nuottilehti ”Tema” ilman muita tunnisteita. Käsikirjoitus on todennäköisesti kopistin tekemä.
- Käsikirjoitus SibA Mel 20:373 (*Tema con variazioni*) on nelisivuinen, musteella (ensimmäinen sivu) ja lyijykynällä tehty luonnos, jossa on signeeraus ”E. M.”. SibA Mel 23:558 on lyijykynällä tehty luonnos, joka kattaa kaksi ensimmäistä muunnelmaa, kuten myös toisen käsikirjoituksen valmis ensimmäinen sivu. Kummassakaan käsikirjoituksessa ei ole päiväystä ja mitään ajoitusta helpottavaa piirrettä. Pidemmän käsikirjoituksen loppuun Melartin on vielä sijoittanut Fugato-nimisen osuuden, jota ei valmiissa käsikirjoituksessa enää ole.
- Melartinin teosluettelossa on teksti ”Variationeja II (pianolle) (teemasta op. 2).

Kantat vid Finska Läkarsällskapets hundraårsjubileum, op. 178

Kantaatti Suomen Lääkärisseuran 100-vuotisjuhlaan – Örtagårdsmannen

Solistit, kuoro ja orkesteri

1. Alkusoitto *Largo*–2. Människan talar (Människa föddes jag till) *Andantino Moderato*–3. Kroppen *Andantino* – 4. Läkaren svarar *Allegro* – 5. Ja, hur ditt vapen skarpt *Moderato* – 6. Själens *Allegretto* – 7. Psalm *Moderato*

Sävelletty Heinäkuu 1935

Teksti Jarl Hemmer

Käsikirjoitus SibA Mel 21:472, SibAO 56.855 (kuoropartituuri, orkesterin ja lauluäänten erillisiä äänilehtiä); KK Ms Mus 168:6 ja 168:10 (luonnoksia); SibA Mel 25:1054 (luonnos osaan nro 7)

Ensiesitys 11.10.1935 (Maasalo 1980, 258)

Ensijulkaisu ▪ Ei ole julkaistu

Lisätietoja ▪ Melartin lienee aloittanut sävellystyön huhtikuussa 1935, jolloin taskukalenteriin ilmestyy vaikealukuisia mainintoja Hemmerin tekstistä ja kantaatista. 20.7.1935 Melartin merkitsi taskukalenteriinsa: ”I går förde jag Kantatens partitur färdig. Jag måste nu vila djupt.” Jostain syystä partituurin lopussa on tätä varhaisempi päiväys ”Lovisa 17/7 1935 klo 21 E.M.”. Partituuriin lisätyt tekstit eivät ole Melartinin käsialaa.

▪ Melartin sai sävellystyöstään 7000 markan (2730 €) suuruisen palkkion. Taskukalenterissa on 21.10.1935 merkintä ”Från kantaten fick jag 7000 och tog ut det.”

▪ Kirjoituskoneella kirjoitetussa Jarl Hemmerin tekstin käsikirjoituksessa (KK Coll 530.31) on päiväys ”Kolttaköngäs 7.4.1935”. Kolttaköngäs eli Boris Glebin pieni alue kuului 1930-luvulla muun Petsamon myötä Suomelle, nykyään se on osa Venäjää.

▪ Kuoropartituurissa on kopistin merkintä ”Helsingfors 23. Aug. 1935 / G. Svensson” eli sen on tehnyt Gustaf Svensson. Taskukalenterin mukaan Svensson toimitti muita nuotteja jo aikaisemmin: ”Svensson toi suurimman osan Kantaatin nuottia. Hyvä työtä.” (3.8.1935)

▪ Kantaatin libretto on julkaistu erillispainatteena: ”Finska läkaresällskapetets jubileums-kantat 19 11/X 35 / Örtagårdsmannen : Kantat vid Finska läkaresällskapetets etthundraårs-jubileum den 11 oktober 1935 / Jarl Hemmer.–1935”. Hemmer sisällytti tekstin myös runokokoelmaansa *Nordan* (1936).

Pohjolan häät, op. 179

Musiikkia runonäytelmään – Kolmenäytöksinen runo

Solistit, kuoro, jousikvartetti, harppu, kantele ja puhallinsoittimia (2222 4331 21 1, str, kantele, chx)

Alkusoitto *Allegro molto moderato*

Ensimmäinen näytös

1. Kevät on tulossa, tyttö (melodraama) *Moderato*–2. Sampo *Andante moderato*–3. Ihminen, oman povesi Hallatar hävitä ensin (Hallattaret – melodraama) – 4. Pellervon laulu (Maa uneksi talven alla – Kevätlaulu) *Lento moderato* – 5. Näettekö päivän pilkotusta? (melodraama) *Moderato* – 6. Tuolla Pohjolan perillä (”suurempi Sampo-melodraama”) *Allegro molto moderato* – 7. Tanssisävel *Allegretto grazioso* – 8. Suuret on keväimen ihmetyöt *Andantino energico* – 9. Tanssisävel *Allegro moderato*–10. Suur’ on Kauko ja ylevä (loppumelodraama)

Toinen näytös

11. Tanssisävel *Andantino grazioso*–12. Pellervon laulu (Neito nousi Pohjolasta)–13. Pellervo parvineen laulaa (Suurvaltaa susi ylisti)–14. Impien parvi (Morsian, suruja soita) *Allegretto*–15. Vanhojen parvi (Mikä on outoa, etäistä) *Adagio*–16. Poikien parvi (Sinäkin silkkiperho hyörit) *Allegretto*–17. Louhen manaus (Tule Sampo, kun sun kutsun) (melodraama) *Allegro*

Kolmas näytös

18. Väinön tervehdys (Terve suur Kalevalamme) (melodraama) *Andante molto*–19. Kalevalan lauluparvi (Morsian keväisen aamun koitto – Morsiuslaulu) *Allegretto moderato*–20. Valon tarina (Louhi, Pohjolan emäntä, valon kansalta varasti) *Andante*–21. Anja, annahan kätesi! (loppumelodraama).

Sävelletty Maalis-huhtikuu 1902

Teksti J. H. Erkko (*Pohjolan häät* 1902)

Käsikirjoitus KK Coll. 630:28 (partituuri); KK Coll. 530.74 (erillisiä osia, joista 9.4.1902 päivätyt äänilehdet eivät ole Melartinin tekemiä); KK Coll. 530.74 (äänilehtiä viululle sekä viululle ja pianolle Melartinin käsialalla); HKA/HKO 325 (*Alkusoiton* partituuri ja äänilehdet); SibA Mel 20:443 (osan *Valon* tarina partituuri); SibAO 56.908 (osan *Valon tarina* äänilehtiä); SibA Mel 23:499 (otteita lauluäänelle ja pianolle); SibA Mel 23:548a-b (luonnoksia osiin nro 4 ja 13)

Ensiesitys 9.4.1902 – Suomen kansallisteatterin uudisrakennuksen vihkiäiset – kapellimestarina Erkki Melartin

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- “Melartin sai helmikuussa tilauksen säveltää musiikkia kansallisteatterin vihkiäisiin huhtikuussa näytelmään *Pohjolan häät*. “... musiikilla oli näytelmän suhteen vain palveleva funktio: itsenäiset alku- ja välisoitot oli karsittu.” (Ranta-Meyer 2003, s. 72) Melartin käytti esityskokoonpanoa kuitenkin monipuolisesti. Osassa 12 on vain laulaja kanteleen säestyksellä, osassa 14 vain naiskuoro, minkä lisäksi mukana on useita melodraamaosia. Muut soitinosat ovat alkusoittoa lukuun ottamatta lyhyitä tanssisävelmiä.
- Melartin raportoi sävellystyön etenemisestä sisarelleen kirjeessä 23.3.1902 näin: ”Nyt on kaikki laulut valmiit Pohj. häihin, ja niitä parhaallaan harjoitetaan. Ovat kovasti tyytyväisiä.” (KK Coll. 530:21)
- Alkusoitto valmistui vasta vuorokautta ennen ensi-iltaa. Alkusoittoa ei kyetty harjoittelemaan ensimmäisiin näytöksiin, vaan se kuultiin ilmeisesti vasta kolmannessa esityksessä 13.4.1902. Tämä alkusoitto tuli melkein kolme vuosikymmentä myöhemmin uusiokäyttöön. 1.12.1929 pidetyn kansankonsertin käsiohjelmassa on alkusoiton kohdalla merkintä ”(ensi kerran)”. Näissä Ossian Fohströmin johtamissa konserteissa oli muitakin vanhoja Melartinin sävellyksiä ”uutuuksina”. Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa alkusoitto on itsenäisenä teoksena nimellä ”Overture to the play ’Pohjolan häät’”. (Catalogue 1961, s. 67)
- Osan *Valon tarina* partituuri SibA Mel 20:443 ei sisällä mitään viitettä alkuperäiseen yhteyteensä ja se lieneekin tehty sävellyskonserttiin 7.3.1903. Ensimmäiselle nuottilehdelle on lisätty lyijykynällä vuosiluku 1903. Esityskokoonpano on muodossa ”miesäänille orkesterin kanssa”.
- Osa *Valon tarina* esitettiin Melartinin sävellyskonsertissa 7.3.1903 itsenäisenä teoksena mieskuorolle ja orkesterille ja ilman viittausta alkuperäiseen yhteyteensä. Konsertista kirjoittaneet kriitikot eivät näytä myöskään olleen tietoisia teoksen alkuperästä, vaan kirjoittivat siitä ”kööri-teoksena”, vaikka konsertissa ollut alkusoitto samaisesta näytelmämusiikista kyllä tunnistettiin. Näin innostunut oli nimimerkki O (Oskar Merikanto?): ”’Valon tarinassa’ (J. H. Erkon sanat) on orkesterin alkusoitto hyvin

kuvaava ja originelli. Köörin tehtävä, joka suureksi osaksi käy unisono, on yksinkertainen, loppusäkeessä erittäin kauniin käänteen tekevä sävel. Sävellyksellä on vaan yksi vika: se on liian lyhyt!” (Päivälehti 8.3.1903). Samassa konsertissa oli myös osittain uusittu alkusoitto: ”Näytelmän alkusoiton Melartin päätti muokata osittain uudelleen ja aloittaa sillä sävellyskonserttinsa, joten sinfonian valmistelun keskeyttänyt välityö ei siinä suhteessa ollut turha. Näytelmään sisältynyt runo *Valon tarina* mieskuorolle ja orkesterille esitettiin samoin sävellyskonsertissa; sen sijaan suunnitelmasta koota erillisistä numeroista konserttisarja ilmeisesti Sibeliuksen Karelian ja Historiallisten kuvien tapaan ei liene tullut mitään. Laulunumeron Pohjanneidon ylistys säveltäjä liitti kuitenkin mukaan yksinlauluopukseen 21.” (Ranta-Meyer 2003, s. 73) Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa osa on merkitty itsenäisenä teoksena nimellä ”Valon Tarina (The Legend of Light)” (Catalogue 1961, s. 73).

▪ Melartin merkitsi tämän varhaisen teoksen teosluettelonsa numerolla 179, kronologisesti myöhemmäksi kuin vuonna 1935 valmistuneen kantaatin opus 178. Partituurissa tätä numerointia ei ole edes jälkikäteen tehtynä merkintänä. Numero on silti hyväksytty tähän luetteloon, koska se ei ole esiintynyt minkään muunkaan teoksen yhteydessä. Tuire Ranta-Meyer on suullisesti esittänyt arvion, että opusnumero jäi Melartinilta aikanaan antamatta, koska näytelmämusiikista ei poikkeuksellisesti koottu erillistä orkesterisarjaa. Melartinin teosluettelossa on viite opuksessa 21 julkaistuun yhteen lauluun. Vaikuttaa siltä, että Melartin on halunnut saada merkityksellisen teoksen opusluetteloon vaikka sitten anakronistisella numerolla. Viitteitä siitä, että Melartin olisi opusnumeroinnin yhteydessä muokannut musiikkia jollain lailla, ei ole löytynyt.

▪ Erkon näytelmä julkaistiin painettuna vuonna 1902 ilman viittausta Melartinin musiikkiin. Myöskään tekstin yhteydessä ei lauluja ole erityisemmin korostettu. Otavan julkaisun nimiösivulla on teksti ”POHJOLAN HÄÄT / KOLMINÄYTÖKSINEN RUNO / SUOMALAISEN TEAATTERIN VIHKI-JUHLAAN 9 P. HUHTIK. 1902 / KIRJOITTI / J. H. ERKKO”. Kansalliskirjastossa säilytetään kirjan kappaletta, jossa on nimiösivulla teksti ”Erkki Melartinille kiitollisna yhteistyöstä / tekijä”. Laulettu ja lausuttu teksti Melartinin teoksessa noudattelee melko tarkasti Erkon tekstiä, vaikka pieniä erojakin voi löytää. Esimerkiksi osan *Valon tarina* alussa on Erkolla ”Louhi, orjien emäntä”, mutta Melartinilla ”Louhi, Pohjolan emäntä”.

Suomalainen fantasia, op. 180

Sävelletty	1930-luku?
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa on merkintä ”Suomalainen (fantasia)”, mutta tällaisesta teoksesta ei ole löytynyt aineellisia dokumentteja. Kyseessä saattaa olla yksi Melartinin viimeisten elinvuosien toivorikkaista, mutta toteutumatta jääneistä sävellyssuunnitelmista.

Sonatina III, op. 181, A-duuri

Sonatina III, op. 181, A-duuri

Sonaatti vanhaan tyyliin

Piano

1. Allegretto–2. Andante–3. Allegro

Sävelletty 1896–1935?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:238; Yle YN9/4; KK Ms Mus 168:6 (osa nro 3); Tuija Hakkila (kopio osasta nro 3 nimellä *Scherzo*)

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Melartinin teosluettelossa on opuksen 181 kohdalla ilmaisu ”Sonaatti III (vanhaan tyyliin) (A duuri)”. Marvian teoslistauksessa teos on tätä mukaillen nimellä *Sonaatti vanhaan tyyliin* (Marvia 1978, s. 215). Vanhemmassa käsikirjoituksessa nimenä on ”Sonat”, myöhemmissä selkeästi ”Sonatina”.
- Kyseessä on kesällä 1896 aloitettu sonaatti, jota Melartin on elämänsä loppupuolella, opusnumeroiden oletetun kronologian perusteella vuoden 1935 tienoilla, ryhtynyt täydentämään. Käsikirjoituksen eri osat ovat eri ajoilta, mutta niihin on kaikkiin lisätty opusnumero 181. Vuodelta 1896 peräisin olevan osan Melartin sijoitti lopulta osaksi nro 3.
- Käsikirjoituksessa KK Ms Mus 168:6 ei ole signeerausta eikä opusnumeroa, mutta siinä on kaksi päiväystä: etusivulla ”Pojo 6/8 96” ja lopussa ”17 12/8 96”. Lyijykynällä lisättyä otsikkona on ”Sonat för piano”, tempomerkintä on ”Allegro con amore”. Sama tempo on alun perin ollut myös käsikirjoituksessa SibA Mel 17:238c. Yleisradion nuotistossa oleva käsikirjoitus on kopistin tekemä, mutta tietoa esimerkiksi kantanauhoitusäänityksestä ei ole löytynyt.
- Kyseessä on sonatiini nro 3, kun ensimmäinen on opus 84 ja toinen opus 135a.
- Tuija Hakkilan hallussa oleva käsikirjoitus osasta nro 3 ei ole Melartinin tekemä. Se on jonkinlainen tiivistelmä, joka sisältää 35 ensimmäistä ja 15 viimeistä tahtia. On mahdollista, että kokonaisuudesta on fyysisesti kadonnut yksi lehti, joka on sisältänyt puuttuvat tahtit. Syytä siihen, että otsikoksi on merkitty ”Scherzo”, jota ei esiinny muussa käsikirjoitusaineistossa, ei tiedetä.

Modestia, op. 182, nro 1

Yvs ej över jordisk makt och ära

Sekakuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1910 / 1934
Tekstit	Nino Runeberg (<i>Dikter af Nino Runeberg : Tredje samlingen</i> 1908)
Omistus	“Till minne av Nino Runeberg”
Käsikirjoitus	SibA Mel 18:275; SibA Mel 23:561
Ensijulkaisu	Ei ole julkaistu
Lisätietoja	▪ Ajoitusarvio perustuu käsikirjoitusluonnoksissa oleviin päiväyksiin 27.2.1910 ja 3.4.1910. Nino Runeberg kuoli vuonna 1934, Melartin on ottanut muistoteoksen musiikin vanhoista käsikirjoituksistaan ja kirjoittanut kokonaisuuden puhtaaksi. Opusnumero on lisätty jälkikäteen samalla musteella kuin omistustekstikin. Ele näyttää kuitenkin jääneen yksityiseksi, eikä mitään dokumentteja sarjan julkaisemisesta ole löytynyt. ▪ Kaikille osille yhteisiä tietoja ei ole toistettu.

Silentium, op. 182, nro 2

Du som, flyktande för världens villa

Käsikirjoitus SibA Mel 18:275; SibA Mel 23:561

Castitas, op. 182, nro 3

Du som söker, – tveka ej i valet mellan verklighet och återsken!

Käsikirjoitus SibA Mel 18:275; SibA Mel 23:561

Fortitudo, op. 182, nro 4

Vill du stå i livets strid allena

Käsikirjoitus SibA Mel 18:275; SibA Mel 23:561

Munificentia, op. 182, nro 5

Klaga icke, då din själ förblöder

Käsikirjoitus SibA Mel 18:275; KK Ms Mus 168:10

Amor mortis, op. 182, nro 6

Dröm ej mer om sällhet här på jord

Käsikirjoitus SibA Mel 18:275; KK Ms Mus 168:10

Amor proximi, op. 182, nro 7

Himlen ljusnar – dagen står i öster vid den klara horisontens rand

Käsikirjoitus SibA Mel 18:275; KK Ms Mus 168:10

Seppä ja liekki, op. 183

Seppä ja liekki, op. 183

The smith and the flame

Piano

Moderato

Sävelletty

Boxbacka 1935

Käsikirjoitus

Tuija Hakkila; KK Coll. 530.56

Ensiesitys

22.4.1998 – Tiina Karakorpi – Sibelius-Akatemian kamarimusiikkisali

Ensijulkaisu

Erkki Melartin -seura *Seppä ja liekki, op. 183* 2016

Lisätietoja

▪ Teos on ainakin sävelletty Kalevalan 100-vuotisjuhlille 5.3.1935. Käsikirjoitus KK Coll. 530.56 on saatu 10.3.1997 professori Timo Mikkilältä, jolle Melartin on Mikkilän kertoman mukaan sen antanut kyseisen juhlan yhteydessä. Mikkilän mukaan teosta ei kuitenkaan esitetty juhlissa. Tältä vaikuttaa myös säilyneiden ohjelmalehtisten perusteella. Käsikirjoituksen Melartinin tekemällä kansilehdellä on teksti ”Seppä ja liekki / (1935) / (~~4-5.3.1935~~) ’Kalevalapäivinä’”. Melartinin muistoalbumissa ”Muistoja elämäni taipaleelta” (KK Coll. 530) on kuitti teoksen puhtaaksikirjoituksesta. Hinta oli ollut 38 markkaa (15 €) (6 sivua á 6 markkaa, nuottipaperi 2 markkaa). Kuitti on päivätty vuorokausi juhlien jälkeen 6.3.1935.

▪ Tuija Hakkilan hallussa olevassa, runsaasti korjauksia sisältävässä käsikirjoituksessa on päiväys 15.6.1935 ”kl. 23.50”. Opusnumero on lisätty jälkikäteen lyijykynällä.

Individen och massan, op. 184

Yksilö ja massa

Balettimusiikkia orkesterille

Allegro moderato

Sävelletty 1936

Käsikirjoitus SibA Mel 15:95 (pianopartituuri, kopistin tekemä); KK Ms Mus 168:5 (luonnoksia)

Koreografia Edith von Bonsdorff

Ensiesitys 3.3.1936 – Jussi Blomstedt – Suomalainen ooppera

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Teos esitettiin Edith von Bonsdorffin tanssinäytännössä, jonka ohjelman päättivät Melartinin *Intermezzo*, EM389 sekä tanssiteos *Individen och massan*. Soolotanssija Edith von Bonsdorffia avustivat Kaarlo Hiltunen sekä Helvi Salmisen liikuntakoulun oppilasryhmä.
- Pianopartituurin käsikirjoitus on kopistin tekemä, mutta Melartin on varustanut sen ex libriksellään. Käsikirjoituksessa teoksen nimi on ruotsinkielisenä. Orkesteripartituuria tai äänilehtiä ei ole löydetty.
- Melartinin teosluettelossa on opuksen 184:n kohdalla otsikko "Bonsdorffin tanssit (ork)".
- Ainoan tunnetun esityksen ruotsinkielisessä käsiohjelmassa on maininta "Kompositionen är tillägnad Edith von Bonsdorff". Käsikirjoituspartituurissa asia on ilmaistu lievemmin "Komponerad för Edith von Bonsdorff".
- Tapahtuma, jossa oli myös seitsemän muun säveltäjän (Atterberg, Wilckens, Rahmaninov, Dvořák, Richard Strauss, Saint-Saëns ja Sibelius) musiikkia, oli suuri yleisömenestys, joten tilaisuus uusittiin 13.3., tosin jo alennetuin hinnoin. Nimetön kriitikko oli Melartinin musiikista hyvinkin vaikuttunut: "Ohjelman suurimpana numerona oli tavattoman loisteliaasti lavastettu 'Yksilö ja massa', joka esittää kahta ihmistä koneen suggeroivan voiman edessä. Tähän tanssiin oli Erkki Melartin säveltänyt vaikuttavan ja suuripiirteisen musiikin." (leikkeen alkuperä ei ole selvinnyt) Nimimerkki "K.-M. R" ei sanonut Melartinin musiikista mitään, mutta piti koreografiaa huonona: "... loppuvaikutelma sama kuin jostakin 20-luvun tulenkantajien naivista konekulttuuria ihannoivasta 'modernista' runosta." (Suomen Sosialidemokraatti 4.3.1936) Myös Olavi Paavolainen arvioi tätä esitystä Eeva-lehdessä varsin kriittisesti, joskin hänkin musiikista vaieten: "Ja suurella jännityksellä odotettu, ennennäkemättömän loisteliaasti lavastettu, Erkki Melartinin varta vasten säveltämä 'Yksilö ja massa'-sommitelma hajosi iskuksi ilmaan." (Eeva nro 4/1936, s. 36) Nimimerkki "O. F-II" sen sijaan kiinnitti enemmän huomiota itse musiikkiin: "Kvällens mest imponerande nummer blev Individen och massan. (...) Erkki Melartins konstnärligt behärskade moderna orkesteruvertyrt var ägnad att göra sinnena mottagliga för vad som skulle framföras på danstiljan." (Fama 20.5.1936)
- EDITH HELENA VON BONSDORFF (os. Andersen. 24.4.1890–19.4.1968) oli tanskalaissyntyinen suomalainen tanssitaiteilija ja koreografi.

Pieni kvartetti neljälle cornille, op. 185

Neljä käyrätorvea

1. Allegretto–2. Andante–3. Allegro

Sävelletty	Pukinmäki 22.3.1936
Käsikirjoitus	Suomen käyrätorviklubi; KK Ms Mus 168:4; SibA Mel 25:999d (osa nro 1)
Ensiesitys	27.5.1936 – Niilo Mäkinen, Kalle Katrama, Ville Liljander, Jooseppi Hallikainen, Pentti Lamminpää, Tauno Tuohus, Aaro Salminen ja Väinö Kylätasku (kaksi kvartetia) – Helsingin konservatorion kevätnäyte ja radiossa 7.2.1937 – Hjalmar Malin, Holger Fransman, M. Paarre, Kalle Katrama, Niilo Mäkinen, Ville Liljander, Jooseppi Hallikainen ja Tauno Tuohus.
Ensijulkaisu	Fennica Gehrman <i>Pieni kvartetti neljälle cornille</i> , op. 185 2019, ISBN 979-0-55011-475-3
Sovitukset	Neljä saksofonia (Jari Eskola) <i>Pieni kvartetti neljälle fonille</i> Fennica Gehrman 2019, ISBN 979-0-55011-533-0
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on lopussa päiväys “22.3.1936 Pukinmäki”. Luonnoksissa on päiväys 21.3.1936. Melartinin taskukalenterissa on samana päivänä merkintä ”<i>Färdig</i>. Kvartetten för 4 hornen.” ▪ Suomen käyrätorviklubin nuotistossa on alkuperäisen käsikirjoituksen lisäksi Holger Fransmanin siitä tekemä puhtaaksikirjoitus sekä kolme vuosina 1936 (Fransman), 1960-luvulla ja 1990 tehtyä sovitusta soivassa C-duurissa (alkuperäinen on soivassa B-duurissa, nuotissa F-duurissa). Kahdessa jälkimmäisessä on matalinta ääntä muokattu, koska Melartin sävelsi sen epäkäytännöllisen matalaksi (Miska Mieltusen antama tieto joulukuussa 2015). Luonnoksessa SibA Mel 25:999d (osa <i>Allegretto</i>) on päiväys 20.3.1936. ▪ Teoksen levytyksen (<i>Maestro del corno</i>, JASE0024, p1995) liiteaineistossa on tuntemattoman kirjoittajan seuraava todennäköisesti Holger Fransmanilta peräisin oleva kertomus sävellykset synnystä: “Syksyllä 1936 Melartin tavatessaan Fransmanin valitti, että käyrätorvia saa kuulla radiossa aikaisempaa harvemmin. Fransman syytti materiaalin puutetta ja arveli Melartinin voivan auttaa asiassa. Yllättäen tämä ryhtyikin toimeen ja tuloksena oli ’Pieni kvartetto 4 käyrätorvelle’, jonka Fransmanin kokoama kaksinkertainen kvartetti esitti radiossa säveltäjän syntymäpäivänä 7.2.1937. Melartin kuunteli esityksen sairastuoteellaan ja kuoli viikkoa myöhemmin 14.2.1937. Säveltäjän sisar toi professori Fransmanille vainajan kuolinvuoteeltaan lähettämät kiitokset esityksestä.” Tämä viehättävä kertomus ei kaikilta osiltaan sovi yhteen tunnettujen tosiasioiden kanssa. Kuten käsikirjoitusaineiston päiväyksistä ja ensiesityksen ajankohdasta voidaan todeta, Melartin sävelsi kvartetin jo keväällä 1936, ei vasta syksyllä. Mitään dokumentteja siitä, että kyseessä olisi ollut Fransmanin tilaus, ei ole löytynyt. Tämä ei tarkoita, etteikö Fransman olisi voinut jollain tavalla innostaa Melartinia säveltämään näinkin erikoiselle kokoonpanolle. Radion esitys ei myöskään ollut ensimmäinen julkinen esitys, joskaan konservatorion kevätnäyte ei tietenkään tavoittanut kovin suuria ihmisjoukkoja. Fransmanin on kuitenkin täytynyt tietää keväisestä esityksestä, koska soittajat olivat hänen omia oppilaitaan. Todennäköisesti myös Melartin on tästä ensiesityksestä kuullut, vaikka ei enää ollutkaan oppilaitoksen rehtori.

Sinfonia nro 8, op. 186, As-duuri

Sinfonia nro 8, op. 186, As-duuri

Orkesteri

Allegretto – Andante – Allegretto – Intermezzo (Allegretto) – Allegretto – Andante

Sävelletty Aloitettu 1933?

Käsikirjoitus SibA Mel 4:23; SibA Mel 25:999

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Käsikirjoitusaineistossa ei ole selkeitä päivämääriä, joiden perusteella sinfonian nro 8 sävellystyön aloittamisen voisi ajoittaa. Melartinin taskukalenterissa on 1.1.1937 merkintä: ”Jag arbetade på symfonien VIII”, mutta jo helmikuussa 1933 hän mainitsee sinfonian yhtenä työn alla olevista suuremista teoksistaan sinfonian nro 7 ja messun ohella. Taskukalenterissa on 29.2.1936 merkintä nuottien järjestämisestä ja kysymys ”Var är min symfoni VIII?”.
- Kirjeessään Sulo Forsbergille Pukinmäessä 6.1.1936 Melartin kirjoittaa sinfoniasta hyvin optimistisesti: ”Minä [en ole] voinut kirjoittaa, sillä koko aikaa olen kiinni työssä. Ja nyt on tulos: minun VIII symfonia opus 190. Sinä ymmärrät, että kun koko ajan sitä ajattelee, niin ei edes pientä korttia silloin ennätä. Mutta nyt se on valmis.” (KK Coll. 530)
- Partituuri käsittää 77 lyijykynällä tehtyä sivua, jotka muuttuvat loppua kohden luonnosmaisiksi. Melartin on säveltänyt kuusiosaista teosta, joista varsinkin viimeinen on selvästi keskeneräinen. Opusnumerona on kauttaaltaan 190, kun se Helvi Leiviskän laatimassa teosluettelossa on 186. Tässä luettelossa on valittu käyttöön tämä pienempi numero, koska siitä ei kilpaile mikään muu teos. Melartinilla itsellään on todennäköisesti ollut mielessä opusnumeroiden tasalukuihin liittynyt perinne.
- Käsikirjoituksessa SibA Mel 25:999 oleva sekalainen luonnosaineisto viittaa siihen, että tässä vaiheessa Melartinilla itselläänkin menivät työn alla olleiden sinfonioiden numeroinnit sekaisin ja että hän turvautui myös hyvin vanhoihin käsikirjoituksiin. Luonnoksissa Melartin kuitenkin moneen otteeseen painottaa, että tekeillä on sinfonia ”Ass-duurissa”.
- Insinööri SULO FORSBERG (4.2.1901 – ?) oli Melartinin läheinen ystävä vuosikymmenten ajan.

Kappale harpulle ja huilulle, op. 187

Kappale harpulle ja huilulle, op. 187

Sävelletty	1930-luku?
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa on mainittu tällainen teos, josta ei ole löytynyt mitään dokumentteja.

Sinfonia nro 9, op. 188

Sinfonia nro 9, op. 188

Sävelletty 1930-luku?

Käsikirjoitus Ei tunneta

Lisätietoja ▪ Melartinin teosluettelossa on opusnumeron 188 kohdalla merkintä ”Sinfonia IX”. Varsinaisia dokumentteja siitä, että Melartin olisi säveltänyt tästä sinfoniasta nuottipaperille jotain, ei ole löytynyt. Mielessään Melartin on silti voinut sinfoniaa luonnostella. Sibelius-Akatemian kirjaston arkistossa sinfonian nro 8 luonnosmateriaalin joukossa on säilynyt pieni muistilappu (SibA Mel 25:1005), johon Melartin on hahmottanut sinfonian nro 9 rakennetta, osien nimiä ja sävellajeja. Alareunassa on selkeästi merkitty ”IX symf E. M.”. Melartin ehkä tavoitteli Beethovenin tyylistä yhdeksän sinfonian sykliä, mutta se jäi toteutumatta. ”9. sinfonia on teosluettelossa pelkkänä opusnumerona 188, haaveena jonka toteutumisen heikko terveys ja lopulta kuolema estivät.” (Korhonen 1995, s. 31)

Neljä fuugaa, op. 189

I. Andantino, quasi allegretto – II. Allegro quasi – III. Andante – IV. Quasi allegro

Sävelletty 1936

Käsikirjoitus KK Coll. 790:86 (partituuri); Yle YN399K (kopistin tekemät äänilehdet osista 1-3); SibA Mel 14:89 (osa nro 4); KK Ms Mus 168:6 (osa nro 4); SibA Mel 19:304

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu

Lisätietoja

- Tämän Melartinin teosluettelossa viimeisenä olevan kokonaisuuden syntyhistoria ja rakenne ovat edelleen osittain selvittämättä. Ilmeisesti Toivo Haapanen on lähestynyt Melartinia joskus vuodenvaihteessa 1935-1936 tai sitten Melartin on kysellyt, olisiko radiolla sävellysten tarvetta. Joka tapauksessa Melartin ryhtyi kasaamaan neljän fuugan kokonaisuutta radiolle tammikuussa 1936. Kirjeessään Sulo Forsbergille 6.1.1936 Melartin kirjoittaa: "Ja sen [8. sinfonian] jälkeen pienempiä asioita: 4 fuuga (Radio[ta] varten kun sen aika silloin sopii Haapaselle)." (KK Coll. 530)
- Yleisradion nuotistossa onkin säilynyt käsikirjoitus, joka sittemmin on siirretty Kansalliskirjastoon. Sen alussa on teksti "Toivo Haapasta varten / Neljä fuugaa Opus 189". Vain ensimmäinen fuuga on kirjoitettu musteella, muut lyijykynällä. Loppua kohden jälki muuttuu epäselvemmäksi. Neliäänisen teoksen esityskokoonpanoksi on nuotinnoksen alussa merkitty "Sopr / Alt / Ten / Bass", mutta mitään tekstiä ei ole. Koska teos on sävelletty Toivo Haapasen käyttöön, on yleensä ajateltu, että fuugat on sävelletty soitettavaksi lähinnä jousiorkesterilla. Yleisradion nuotistossa onkin kopistin tekemänä äänilehdet kolmesta ensimmäisestä osasta otsikolla "Kolme fuugaa jousiorkesterille".
- Neljännen fuugan siististi puhtaaksikirjoitettu käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6 on 7 sivun pituinen, ja siinä on Melartinin signeeraus. Otsikkona on vain "Fuga" ilman mitään viitettä neljän fuugan kokonaisuuteen. Äänet on myös täsmennetty jousikvartetin soittimiksi. Melartin ei tässä vaiheessa todennäköisesti pystynyt enää tuottamaan siistiä kopiojälkeä, joten käsikirjoitus lienee varhaisempi ja Melartin vain hyödynsi sitä radiolle lupaamassaan työssä.
- Toinen viimeisen osan tunnettu erilliskäsikirjoitus SibA Mel 14:89 antaa tukea oletukselle, että sen historia on jollain lailla kolmesta ensimmäisestä osasta poikkeava. Kansilehdellä on teksti "Fuga (i g-moll) för stråqkvartett" ja nuottisivulla otsikkona on "Finale". Tässä käsikirjoituksessa sävellajina on g-molli, kun se molemmissa muissa tunnetuissa on fis-molli. Tempomerkintänä on *Allegro*. Kun Yleisradion kopisti on tehnyt äänilehdet vain fuugista 1-3 ja vielä otsikoinut ne "Kolme fuugaa jousiorkesterille", vaikuttaa ilmeiseltä, että radiossa neljännen osan käsikirjoituksia ei liene tunnettu ja Melartinin toimittama käsikirjoitus on ollut liian vaikeaselkoinen.
- Opuksen syntyhistoriaa valottaa ajoittamaton käsikirjoituskokonaisuus SibA Mel 19:304, joka on 40-sivuinen kansiin sidottu fuugien ja kaanonien kokoelma *Kontrapunkt*, EM415A. Valitettavasti siinä ei missään kohdassa ole ajoitusta helpottavaa informaatiota. Kansien väliin on sijoitettu selvästi eri ajalta peräisin oleva ruutupaperi, jossa on seuraavat tekstit: "2 4-stämmiga fugor färdiga / 2 skitserad 4 cl fugor / 14 Canons utan accomp / 14 Canons med accomp 1 4 stämmig fuga nästan färdig 4 fuugaa Haapaselle! (radioon!) / Opus 189 ? / 190". Tämä selityspaperi yhdistää todennäköisesti paljon vanhemman kokonaisuuden opukseen 189 ja Melartin onkin poiminut opuksen 189 musiikin kokonaan täältä, joskin ilman viitettä opukseen 189. *Kontrapunkt* sisältää sekä lauluäänille että jousisoitimille ja pianolle kirjoitettuja harjoituksia tai sävellyksiä. Opuksen 189 ensimmäisen fuugan nuotinos on tehty latinankieliseen Magnificat-tekstiin "Sicut locutus est", kun taas käsikirjoituksessa paljon myöhemmin oleva fuuga nro 4 nuotinnos on tehty kahdelle viululle, alttoviululle ja sellolle.

Teokset ilman opusnumeroa

Erkki Melartin jätti huomattavan osan laajasta sävellystuotannostaan ilman opusnumeroa. Numeron puuttuminen ei kuitenkaan ole ollut erityisen johdonmukaista, sillä julkaistujen teosten joukossa on opusnumerottomia teoksia ja toisaalta jotkin opusnumeroidut teokset ovat jääneet julkaisematta. Yleisesti ottaen vaille opusnumeroa jääneet teokset ovat säveltäjän näkökulmasta vähemmän tärkeitä, sekalaisia tilaustöitä ja muita sattumalta syntyneitä suppeampia sävellyksiä. Pääosa kuorosävellyksistä näyttää myös jääneen vaille opusnumeroa. Opusnumerottomien joukossa on kuitenkin myös laajempia teoksia, joiden puuttumista opusluettelosta voi vain ihmetellä. Tällaisia ovat esimerkiksi orkesterisarja *Lyyrillinen sarja III* ja näytelmämusiikit *Hannele* ja *Kandaules*.

Opusnumeroita on perinteisesti käytetty sävellysten yksilöllisenä tunnisteena, kun hyvinkin samannimiset teokset voidaan erottaa toisistaan eri numeroilla. Perinteinen keino opusnumerottomien teosten yksilöimiseen on antaa teoksille keinotekoinen luettelonumero. Tässä luettelossa on kaikki itsenäisiksi sävellyksiksi arvioidut teokset varustettu numerokoodilla, joka muodostuu säveltäjän nimen alkukirjaimista, **EM** ja siihen suoraan liittyvällä kolminumeroisella järjestysluvulla, **EM001**). Numerointi perustuu pääosin teosten nimien mukaiseen aakkosjärjestykseen, mutta joidenkin teosten nimi on muuttunut numeroinnin jälkeen ja numeroinnin loppupäässä on runsaasti myöhemmin löytyneitä ja tunnistettuja teoksia, jotka on otettu mukaan luetteloon alkuperäisen numeroinnin jälkeen. Teosluettelokoodin numero ei siis absoluuttisesti ilmaise täsmällistä aakkosjärjestystä. Melartinin tekemät opusnumerottomat sovitukset tunnistettujen säveltäjien sävellyksistä on jätetty ilman EM-koodia. Koska useimmat EM-numeroidut teokset ovat julkaisemattomia, vain tieto julkaisusta on merkitty näkyviin.

EM001-100

A rivederla!, EM001

Au revoir!

Piano (tai jousiorkesteri)

Andantino semplice

Sävelletty 8.9.1904

Omistus ”Tillegnad för Heléne Westerlund 8.9.1904. Kl 2. efter hemkomsten från Hvitträsk”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:6; SibA Mel 17:198

Lisätietoja

- Sävellyksen nuotinnos on tehty pianolle, mutta Kansalliskirjaston käsikirjoituksessa on Melartinin merkintä vaihtoehtoisesta esityskokoonpanosta ”(eller stråkorkester)”. Sibelius-Akatemian käsikirjoitus on viivattu yli, samoin alkuperäinen otsikko ”Au revoir!”.
- Omistustekstissä Melartin on muistanut väärin paikannimen. Kyseessä lienee kustantaja R. E. Westerlundin vuonna 1902 rakennuttama Villa Hvittorp, ei myös Kirkkonummella sijaitseva arkkitehtien Saarinen, Gesellius ja Lindgren vuonna 1903 rakennuttama Hvitträsk.

Aamuvirsi, EM002

Uusi aamu – Ny morgon

Urut tai piano
Andantino

Sävelletty 6.8.1916

Omistus ”Eerolle 6.8.16”

Käsikirjoitus Kansallisarkisto (Ester Ståhlberg 97, uruille); KK Ms Mus 168:6; SibA Mel 23:656

Lisätietoja

- Omistuksen kohteena on EERO HÄLLSTRÖM (24.3.1898 – 6.6.1916), nuorena kuollut Melartinin ystäväperheen Karl ja Ester Hällströmin lapsi. Uruille tehdyssä ja Hällströmeille jääneessä käsikirjoituksessa on omistus vasemmassa yläreunassa ja musteella kirjoitettu otsikko ”Aamuvirsi”. Se on viivattu yli ja kirjoitettu lyijykynällä ”Ny morgon / Uusi aamu”.
- Tunnetaan myös melodialuonnos nimellä ”Aamuhymni” (SibA Mel 24:976), jossa on alareunassa teksti ”Eero Hällströmin haudalla”. Melodia ei kuitenkaan ole sama kuin tässä *Aamuvirressä*. Käsikirjoituksessa SibA Mel 23:656 on kaksi päiväystä, ”Hammaslahti 2-4/8 16” sekä ”Aikaisempi melodia (kirjoitettu sodan julistuspäivänä 1/8 14)”.
- Eero Hällströmin äiti kertoi Einari Marvian haastattelussa 14.11.1944 sävellyksestä näin: ”Erkki sävelsi hänen muistolleen ’Uusi aamu’ nimisen pianosävellyksen.” (KK Coll. 779 Marvia)

Aate pyhä ja kallis, EM003

On aate pyhä ja kallis

Lauluääni
Innolla

Sävelletty 1928?

Teksti Irene Mendelin

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja

- Mendelinin runo on lausuttu ensimmäisen kerran julkisesti Jyväskylässä juomalakkolaisten kokouksessa 11.9.1898. Teksti sovitettiin viimeistään vuonna 1900 sävelmään, jota pidetään tanskalaisena kansanlauluna (”Kas, Suomen lahdella hyrskyt”). Tämä versio on julkaistu monissa raittiusaatetta edistämään tarkoitetuissa kokoelmissa, kun taas Melartinin sävelitystä ei ole julkaistu.
- Käsikirjoituksessa on vasemmassa ylänurkassa merkintä ”siv. 78 / transp. B-duuriin!”. Sivunumero viittaa *Työväen laulukirjan* viidennen painoksen (1913) sivuun, josta Melartin on tekstin saanut.
- Irma Melartinin laatimassa listauksessa ”Irma Melartinin hallussa olevat Erkki Melartinin nuottikäsikirjoitukset” on mainittu kokonaisuus ”6 laulua ilman säestystä”, johon tämäkin laulu sisältyy (tosin listalla kirjoitettuna virheellisesti muodossa ”Aatos pyhä ja kallis”). Muissa lähteissä asiaa ei ole mainittu, joten ei ole varmaa, onko kyseessä Melartinin itsensä nimeämä kokonaisuus vai jälkipolvien antama kuvaileva nimitys. Muut tähän kokonaisuuteen kaavaillut laulut ovat *Joskus virren vierettää*, EM090 (”s. 55”), *Kallis asia*, EM101 (”s. 77”), *Korven koski*, EM115 (”s. 56”), *Nuorukaiselle*, EM173 (”s. 71”) sekä *Terve, terve Väinämöinen*, EM233, jonka käsikirjoitus poikkeaa muista ja jossa ei ole lähdeteksen sivunumeroa merkittynä. Se on myös ainoa, joka on muilla perusteilla ajoitettavissa 1920-luvulle. Lauluteksteistä kolme (EM090, EM114 ja EM173) on otettu *Työväen laulukirjan* neljännessä, uudistetusta painoksesta 1912. Onkin todennäköistä, että laulut ovat syntyneet vuonna 1928 samalla kuin kokoelmaan *Työväenopiston laulukirja* päättyneet sävellykset saman laulukirjan teksteihin. Käsikirjoitukset on myös tehty niin samalla tyylillä, että vaikka sävellykset olisivat eri vuosilta, puhtaaksikirjoitus on tapahtunut lyhyen ajan sisällä. Sellaista kokoelmaa, jossa nämä laulut olisi julkaistu, ei ole löytynyt. Todennäköisesti ne jäivät syystä tai toisesta käyttämättä.

Aavistelija, EM004

Sävelletty 1931

Käsikirjoitus Ei tunneta

Lisätietoja ▪ Yleisradio järjesti vuoden 1931 alussa kilpailun löytääkseen ”taukomerkin” eli sävelmän, jota soite-
taan lähetyssignaalin ylläpitämiseksi aikoina, jolloin varsinaisia lähetyksiä ei ollut tai niihin tuli pi-
dempi tauko. Kilpailun voitti A. O. Väisänen ”Vanhalla kantelesävelmällään”, joka sittemmin tuli tu-
tuksi kaikille radion kuuntelijoille. Myös Melartin osallistui tähän kilpailuun radiotoiminnan innok-
kaana kannattajana ja tuli kilpailussa toiseksi ehdotuksellaan ”Aavistelija” (ruotsinkielisessä lehdessä
nimi oli muodossa ”Arvelija”). (Yleisradio 9/1931, s. 150) Nuottidokumentteja tästä ehdotuksesta ei
ole löytynyt, mutta oletettavasti se on ollut lyhyt melodia.

Abendsegen, EM005

Der Tag hat seinen Schmuck auf heute weggetan

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty 1912

Teksti Tuntematon runoilija 1680-luvulta

Omistus ”An Alexis af Enehjelm”

Käsikirjoitus SibM Smp6424; SibA Mel 16:106; SibA Mel 24:721 (luonnos)

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksen on Sibelius-museolle lahjoittanut Göran Wallin vuonna 1949. Sibelius-Akatemian
käsikirjoituksessa ei ole omistusta. Luonnoksessa SibA Mel 24:721 on päiväys 17.7.1912.
▪ ALEXIS GUSTAF MAXIMILIAN AF ENEHJELM (2.10.1886–19.7.1939) oli suomalainen laulaja ja toi-
mittaja. Ajoitusarvio perustuu osittain siihen, että af Enehjelmin laulajanura alkoi 1910-luvulla, mutta
laulu saattaa olla myöhäisempikin.

Ahdistuksessa, EM006

En enää nyt välkettä tähtien

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Tammikuu 1932

Teksti Vilho Rantanen

Käsikirjoitus SibA Mel 16:107; KK Ms Mus 168:10 (luonnos)

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa KK Ms Mus 168:10 on päiväykset 5.1. ja 25.1.1932.
▪ VILHO EINARI RANTANEN (16.2.1899 – 7.7.1978) oli suomalainen kirjailija, runoilija ja saarnaaja.

Aino neiti, EM007

Joukolan joen suulla sinisorsa sousi

Lauluääni

Kertoen

Sävelletty 1911 tai aikaisemmin

Teksti Eino Leino (*Sata ja yksi laulua* 1898)

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Suomen nuorison laulukirja* 1911

Lisätietoja ▪ Melartin lähestyi vuoden 1908 viimeisenä päivä Ilmari Krohnia kirjeellä, jossa toivoi saavansa sä-
veltää lauluja valmisteilla olevaan kuorolaulukirjaan. Kaikki Melartinin ehdottamat tekstit sisältyivät
A. V. Koskimiehen (tuolloin vielä Forsman) toimittamaan kokoelmaan *Kokoelma Suomalaista Ru-
noutta koulua ja kotia varten* (Yrjö Weilin 1905). Krohn ei kokoelmaa lopulta toimittanut, mutta
useimmat Melartinin ehdotuksista toteutettiin, kuten tämä *Aino neiti*.

Alalá, EM008

Ai la le lo ai la le lo

Lauluääni ja jousiorkesteri (mukana tamburiini)

Lento

Sovitettu 1924?

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:7 (partituuri ja kopistin tekemät äänilehdet)

Lisätietoja

- Kyseessä on Melartinin tekemä sovitus (orkestrointi) espanjalaisesta kansanlaulusta. Alkuperäisen sovituksen tekijä on FELIPE PEDRELLI (1841–1922).
- Ajoitusarvio perustuu oletukseen, että tämä sovitus on seurausta Melartinin oleskelusta kesällä 1924 Espanjassa. Postikortissaan Livi Melartinille 21.7.1924 Melartin kirjoittaa mm.: ”Folkmusiken är underbar.”
- Kaikissa käsikirjoituksissa sekä kansilehdellä on Ture Aran leima, joten Melartin lienee tarkoittanut sovituksen Aran esitettäväksi. Ara esittikin sovituksen ainakin radiossa 18.9.1929 kokonaisuudessa ”Espanjalaisia lauluja”.
- Ture Ara oli Melartinin suojatti ja luotettu, jolle säveltäjä ilmeisesti teki käsikirjoituksia ja niiden kopioita. Kesäkuussa 1926 Porvoossa sattui tulipalo talossa, jossa ”taiteilija Thure Åberg” oli vieraina. Uutisen mukaan ”- Åberg menetti erinäistä omaisuuttaan, mm. erään huomattavan säveltäjän käsikirjoituksia, jotka hän jätti huoneustoon lähtiessään maalle.” (Uusimaa 14.6.1926) Mitään tietoa tuhoutuneista käsikirjoituksista ei ole, mutta oletettavasti kyse oli Aran ohjelmistossa olleista Melartinin yksinlauluista ja kansanlaulusovituksista.

Albumblad, EM009

Piano

Andante

Sävelletty 1900?

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu G. Brückner *Julhäsning i toner* 1900

Lisätietoja ▪ Kappaleen sävellaji on e-molli. Nimen ”E. Melartin” alla on teksti ”Kaukola, Finland”.

Alla taivahan tähtikorkean, EM010

Sekakuoro

Ei hitaasti

Sävelletty 1927 tai aikaisemmin

Teksti Jussi Snellman

Käsikirjoitus SibA Mel 20:436a; SibA Mel 25:1077; Ruusu-Ristin arkisto (kopio)

Ensijulkaisu *Ruusu-Ristin laulukirja* 1927 (lauluääni)

Sovitukset Lauluääni (Erkki Melartin)

Lisätietoja

- Melartin sävelsi uusia lauluja ja antoi käytettäväksi joitakin vanhoja sävellyksiään teosofisen Ruusu-Risti -järjestön laulukirjaan, jonka toimittajana ja muiden laulujen säveltäjänä toimi Juhani Pohjanmies (julkaisussa systemaattisesti ”J. Pohjanmies”).
- Pohjanmiehen Melartinille omistuskirjoituksin varustetun kappaleen yhteydessä on säilynyt kirje, joka valottaa hieman kokoelman syntyä: ”R.V. Oli vähän uskallettua ottaa Valistuksen laulut ilman lupaa. Luotan kuitenkin siihen että lupa jälkeenkinpäin sentään saadaan. Voisitko Sinä asian puhelimessa sopia, vai kirjoitanko minä? Täällä oli painossa niin tulinen kiire painamisessa, etten saanut yhtään korrehtuuria sinne H:kiin. Mahdolliset puutteet täytyy seuraavassa, lisätyssä painoksessa korjata. Jyväskylässä 22.p:nä maalisk. --27. Veljellisin terveisin: Jussi P.s.” Viittaus Valistuksen lauluihin tarkoittaa lauluja 8, 11, 16 ja 17, jotka julkaistiin alun perin kokoelmassa *Nuorten laulukirja I*, op. 131a.
- Laulua on käytetty Ruusu-Ristin ensimmäisen asteen rituaalimusiikin *Alkulauluna*.
- JALMARI JUHANI ALEKSANTERI POHJANMIES (vuoteen 1905 Lindfors, 19.8.1893–22.11.1959) oli suomalainen säveltäjä ja urkujenrakentaja.

Allegretto, EM011

Orkesteri
Allegretto

Sävelletty 1930-luvulla?
Käsikirjoitus SibA Mel 9:50

Lisätietoja

- Kyseessä on mahdollisesti radio-orkesterille 1930-luvun alussa tehty sävellys. Käsikirjoitus on hauraalla lyijykynällä tehty (16 sivua), samantyyppisiä ovat viimeisten sinfonioiden luonnosten käsiala.
- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa viitattaneen tähän teokseen ilmaisulla ”Allergretto” (Catalogue 1961, s. 68).

Allegro energico, EM012

Piano
Allegro energico

Sävelletty ?
Käsikirjoitus SibA Mel 17:196a

Lisätietoja

- Käsikirjoitus on musteella kirjoitettu valmis puolitoista sivua pitkä nuotinnos. Siinä ei ole varsinaista otsikkoa, vain tempomerkintä ja ex libris. Sävellaji on Es-duuri/c-molli. Melartinin signeeraus on eri musteella kuin itse nuottikirjoitus.

An der Pforte, EM013

Orkesteri
Andante

Sävelletty ?
Käsikirjoitus SibA Mel 9:52

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on 9 numeroitua sivua siististi ja hyvin valmiiksi musteella tehtynä. Sivulla 9 on vain muutama lyijykynällä tehty nuotti. Sivujen 8 ja 9 väliin on sijoitettu lyijykynäluonnoksia pianolle sekä kahdelle äänelle ja pianolle. Luonnosten lopussa on ilmaus ”Fine”, mutta kokonaisuus on selkeästi keskeneräinen. Partituuri on kirjoitettu A. Apostolin nuottipaperille ja käsiala viittaa muutenkin 1900-luvun alkuun.

Andante, EM014

Orkesteri
Andante

Sävelletty 31.7.1897
Käsikirjoitus SibA Mel 9:51

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on 19 musteella kirjoitettua sivua, mutta teos on jäänyt kesken. Mahdollisesti kyseessä on varhainen sinfonian osan luonnos.
- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on ”Andante” jousiorkesterille (Catalogue 1961, s. 68). Käsikirjoitus on kuitenkin täydelle orkesterille, joten luettelossa on todennäköisesti virhe, jos merkin-tä ylipäättään viittaa tähän vain käsikirjoituksena tunnettuun sävellykseen.

Andante, EM015

Melodia

Viulu ja piano

Andante

Sävelletty 5.4.1933 Pukinmäki

Käsikirjoitus SibA Mel 11:69

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on kaksi musteella kirjoitettua sivua ja lopussa aivan eri musteella päiväys "5.4.33 Bxb".
- Melartin viitanee tähän sävellykseen taskukalenterimerkinnöillään 5.-6.4.1933 "Komponerade på trots en god liten melodi f. violin och piano. / Skrev på morgonen rent 'Melodie', den i går komponerade." Käsikirjoituksessa on musteella siististi kirjoitetun otsikon "Andante" yläpuolella sinisellä kynällä merkintä "Melodia".

Andante espresso, EM016

Piano

Andante espresso

Sävelletty Kexholm 31.7.1897

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Lisätietoja

- Pienikokoinen käsikirjoitus on tehty musteella vesileimapaperille (ei siis nuottipaperille). Käsikirjoituksessa ei ole otsikkoa, vain tempomerkintä, oikeassa yläreunassa päiväys "18 31/7 97" ja alhaalla signeeraus "Erkki Melartin / Kexholm". Sävellaji on D-duuri.

Andantino, EM017

Piano

Andantino

Sävelletty 1906

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Pianonsoiton alkeiskurssi I* 1906

Lisätietoja

- Sävellys sisältynee varhaisessa teoslistauksessa *År 1906* mainittuun kokonaisuuteen "10 stycken till Pianoskolan".
- Melartinin taskukalenterissa on 5.7.1906 merkintä "Komponerat några småstycker till pianoskolan."

Andantino, EM018

Piano

Andantino

Sävelletty ?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:197

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on kolme ja puoli sivua musteella. Otsikko "Andantino (studia) (i sonatform)" on lisätty eri musteella ja käsialalla, samoin nimikirjaimet E.M. Sävellaji on a-molli.

Arosävelmä, EM019

Piano
Allegro

Sävelletty	1906 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Pianonsoiton alkeiskurssi I</i> 1906
Lisätietoja	▪ Sävellys sisältynee varhaisessa teoslistauksessa <i>År 1906</i> mainittuun kokonaisuuteen ”10 stycken till Pianoskolan”. ▪ Oppilaan osuuden lisäksi nuottikuvassa on toinen bassoklaavi opettajan soittamille soinnuille.

Aubade, EM020

Piano
Allegretto

Sävelletty	Maaliskuu 1901
Käsikirjoitus	SibA Mel 20:361d
Lisätietoja	▪ Kyseessä on neljän tahdin pituinen luonnostelma, jossa ei ole signeerausta, mutta päiväys ”März 01”. Päiväyksen kielivalinnasta päätellen luonnos on syntynyt Wienissä.

Balkanin kuningatar, EM021

Näyttämömusiikkia pianolle ja orkesterille

Sävelletty	Tammi- helmikuu 1904
Teksti	”Kung Nikola av Montenegro”
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:806; SibA Mel 20:413 (luonnoksia)
Lisätietoja	▪ Laajemmassa luonnoksessa SibA Mel 24:806 on neljä numeroitua osaa, mutta ei päiväystä. Lyhyemmässä luonnoksessa on mainittu osien nimet ”Förspel” ja ”Mieskööri”. Kääntöpuolella on päiväys 27.1.1903, joka ei kuitenkaan välttämättä liity juuri näihin luonnoksiin. ▪ Melartinin teosluettelossa on näyttämöteosten joukossa mainittu tämä musiikki, joka oli Kasimir Leinon Suomalaisen maaseututeatterin tilaus. Kirjeessä kotiin 12.2.1904 Melartin viitanee tähän tilaukseen: ”Olen kirjoittanut musiikkia Kasimir Leinon teatteriin 4 laulua erääseen serbialaiseen näytelmään; luulen, että pari näistä on aika hyviä.” Ilmeisesti Leino luopui hankkeesta, sillä näytelmän esityksistä ei ole löytynyt mainintoja aikakauden lehdistä. ▪ On epäselvää, oliko Melartinilla käytössään jotain käännöksiä vuosia aikaisemmin valmistuneesta libretosta. Vuonna 1896 Uusi Suometar tiesi ainakin kertoa suomalaisille, että ”Montenegron ruhtinas, joka ennen on ollut tunnettu runoilija, on saanut valmiiksi historiallisen oopperan ’Balkanin kuningatar’, jonka eräs dalmatialainen Dionizi San Giorgio on säveltänyt.” ▪ NIKOLA I, PETROVIČ NJEKOŠ (1841–1921) toimi Montenegron hallitsijana vuodesta 1860 vuoteen 1918. Hänen draamarunoelmansa <i>Balkanska tsaritsa</i> (tai ”Balkanska carica”, Балканска царица) julkaistiin vuonna 1886. Uutisessa mainittu ooppera valmistui 1891. Sen musiikista vastasi italialainen DIONISIE DE SARNO SAN GIORGIO (1856–1937).

Ballaadi, EM022

Laps' linnan korkean kuninkainen, läks' maailman taivalta kulkemaan

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Syys-joulukuu 1902

Teksti Santeri Ingman (*Kustaa Eerikinpoika* 1903)

Käsikirjoitus SibA Mel 16:109; KK Coll. 630:27

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on päiväys ”10.XII.1902” ja merkintä ”Santeri Ingmannin kappaleesta Juhana Eerikinpoika?”. Kansallisteatterin arkistossa säilyneessä hiukan varhaisemmassa käsikirjoituksessa KK Coll. 630:27 on päivämääränä 10.9.1902. Vaikuttaa siltä, että Melartinilla on ollut näytelmäteksti hallussaan jo ennen sen julkaisemista, vaikka hän muistaakin nimen väärin. *Kustaa Eerikinpoika*, nelinäytöksinen historiallinen näytelmä julkaistiin nimittäin vasta vuonna 1903. Melartinin sävellyksen kohteeksi valikoitunut teksti on mieroilaistytö Anitan jäähyväislaulu näytelmän toisen näytelmän lopussa.
- Tietoa siitä, että näytelmää olisi esitetty Melartinin musiikin kera tai ilman sitä, ei ole löytynyt. Sitäkään ei tiedetä, onko sävellysidea ollut Melartinin oma, vai onko häneltä pyydetty musiikkia vielä julkaisemattomaan näytelmään. Toisen käsikirjoituksen sijainti viittaa sävellyspyyntöön.
- SANTERI IVALO (vuoteen 1907 Herman Alexander Ingman, 9.6.1866–25.1.1937) oli suomalainen kirjailija ja lehtimies.

Ballade, EM023

Piano

Lento

Sävelletty Tapiola kesäkuu 1896

Käsikirjoitus SibA Mel 17:199

Lisätietoja

- Käsikirjoitus on tehty musteella. Päiväyksenä on ”Tapiola juni 96”. Melartin on kiinnittänyt käsikirjoitukseen ex libriksensä, mitä voidaan pitää merkinä tyytyväisyydestä lopputulokseen.
- Melartin lähetti sävellyksensä opiskelijatoverilleen Selim Palmgrenille, joka kirjeessään 24.7.1896 kiittää lähetyksestä ja arvioi teosta sitten perusteellisesti sekä kollegana että pianistina. Palmgren myös lupaa opetella sävellyksen ja liittää sen tulevaan konserttiohjelmistonsa. (KK Coll. 530)

Barcarolle, EM024

Gute Morgen

Piano

[*Ej för långsamt*]

Sävelletty Helsingfors 27.3.1895

Käsikirjoitus SibA Mel 17:200

Lisätietoja

- Tempomerkintä on yliviivattuna ”Ej för långsamt”. Nimenä on ”Gute Morgen [jatko epäselvä]. VI” ja sen alapuolella ”(Barcarolle)”. Päiväyksenä on ”Hfors 18 27/III 95”. Melartinin nimeä ei ole missään muodossa, joten aitous on epävarma.

Berceuse, EM025

Piano
Andante

Sävelletty Helsingfors 3.4.1897
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6; SibA Mel 19:334
Lisätietoja ▪ Kansalliskirjaston käsikirjoituksessa on päiväys ”H:fors 3.4.97”, päiväämättömässä käsikirjoituksessa on tempomerkintä valmiina. Molemmat on tehty musteella ja käsikirjoitukset ovat suhteellisen valmiita.

Berceuse, EM026

Viulu ja piano
Allegretto semplice

Sävelletty 30.12.1895
Käsikirjoitus SibA Mel 15:93
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on valmis, vaikka siinä on pieniä korjauksia. Signeeraus on tehty samalla musteella kuin itse nuotti, mutta päiväys ”18 30/12 95” on lisätty lyijykynällä.

En blomma, EM027

Hon spirade upp

Lauluääni ja piano
Andante, mycket fritt

Sävelletty 1902 tai 1935
Teksti Viktor Rydberg
Omistus Signe Liljequist
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5; KK Coll. 779.19
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksen otsikkona on ”En blomma (Rydberg)”. Säveltäjän signeerausta ei ole, ja tämän takia marginaalissa on lyijykynällä teksti: ”Ur Alexandra Ahngers noter. Vem har komponerat dessa? (Stilen är Melartins, men icke annat).” Vasempaan ylänurkkaan on joku kirjoittanut sinivihreällä kynällä ”Melartin”. Kakkosivun lopussa oleva lyijykynäpäiväys ”30.X.1902” näyttää Melartinin käsialalta, mutta lauluteksti on oudon vaikealukuista Melartiniksi.
▪ Einari Marvian hallussa on ollut käsikirjoitus (Coll. 779.19), jonka perusteella laulu on valmistunut 1935 tai vasta myöhemmin, sillä käsikirjoituksen lopussa on päiväys ”Tåget Bxb-Hfors 22.10.1935”. Käsikirjoituksessa on myös omistus Signe Liljequistille, jolle Melartin omisti muitakin lauluja, tosin paljon aikaisemmin kuin 1935.

Blomster i snee, EM028

Lauluääni ja piano

Sävelletty 1895
Teksti Thor Lange
Käsikirjoitus Ei tunnettu
Lisätietoja ▪ Teos tunnetaan vain välillisesti Melartinin muistiinpanoista ja Elli Forssellin konserttiohjelmasta vuodelta 1895. Langen tämännimistä runoa ei ole myöskään löytynyt.

Bourré, EM029

Piano
Allegro

- Sävelletty** 1906 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu *Pianonsoiton alkeiskurssi III* 1906
Lisätietoja ▪ Sävellys sisältynee varhaisessa teoslistauksessa *År 1906* mainittuun kokonaisuuteen ”10 stycken till Pianoskolan”.

Capriccio, EM030

Orkesteri
Allegro molto

- Sävelletty** Helmikuussa 1901
Käsikirjoitus SibA Mel 9:55; KK Ms Mus 168:7 (luonnos)
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on 24-sivuinen musteella tehty partituuri, jonka ensimmäisen sivun marginaaliin on kirjoitettu lyijykynällä ”Ensimmäinen orkesterikappale!”. Käsikirjoituksessa on jonkin verran korjauksia. Luonnoksessa on päiväys ”1901 II”.
▪ ”Melartin oli tosin lähettänyt Wegeliukselle Capriccion, käsikirjoituksen merkinnän mukaan ensimmäisen orkesteriteoksensa sekä Legendan partituurit, mutta tämä oli ollut hyvin epäilevä sen suhteen, kannattiko niitä soitattaa Suomessa säveltäjän poissa ollessa. Ehkä Wegelius halusi myös odottaa, että esitettävänä olisi taiteellisilta ansioiltaan painavampia teoksia.” (Ranta-Meyer 2003, s. 65)
▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa teos on muodossa ”Capriccio” (Catalogue 1961, s. 68).

Chanson, EM031

Viulu ja piano
Allegretto grazioso

- Sävelletty** 19.12.1895
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa ei ole signeerausta, pelkästään päiväys ”18 19/12 95”. Tempomerkintä Allegretto grazioso on lisätty lyijykynällä.

Concertino, EM032

Viulu ja piano
Allegro

- Sävelletty** Kesäkuu 1923
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:2 (luonnos)
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kaksi päiväystä, 6.6.1923 ja 9.6.[1923].

Crescendo, EM033

Sinut tahtoisin kietoa säveliin

Lauluääni ja piano

Con moto

Sävelletty	Elokuu 1932
Teksti	Uuno Kailas
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:112; SibA Mel 23:570
Ensiesitys	5.10.1932 – Tuomi Elmgren ja Leo Funtek
Lisätietoja	▪ Melartinin taskukalenterissa on 12.8.1932 merkintä ”Komponerade Kailas ’Crescendo’”. ▪ UUNO KAILAS (Frans Uuno Salonen, 29.3.1901–22.3.1933) oli suomalainen kirjailija. ▪ TUOMI ELMGREN-HEINONEN (5.2.1903–17.6.2000) oli suomalainen laulaja, kirjailija ja antroposofi.

Det är en ros utsprungen, EM034

Gammal julsalm

Lauluääni ja urut tai piano

Andantino

Sovitettu	Olstorp 24-29.12.1923
Teksti	Vanha saksalainen laulu (<i>Es ist ein Ros entsprungen</i>), mahdollisesti 1300- tai 1400-luvulta
Omistus	”För Marianne Mörner”
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:117; SibA Mel 20:426; MMA
Ensijulkaisu	Abr. Lundqvist <i>Det är en ros utsprungen</i> 1925 AbrL5186
Lisätietoja	▪ Kortissa 5.9.1925 (KK Coll. 530.3) kustantaja ilmoittaa Melartinille lähettäneensä korrehtuurin lauluun ”Gammal julsalm”. Päiväys on painettu nuotin loppuun. Painetun nuotin kannessa on teksti ”Gammal julsalm / från 15de århundradet”. ▪ Statens musikbibliotekin käsikirjoituksessa on teksti ”Gammal julsalm från 15 århundradet / bearbetad för Marianne Mörner av Erkki Melartin” ja päiväys ”Olstorp 24.12.23”. Käsikirjoituksessa SibA Mel 20:426 on teksti ”Gammal julsalm från 15de århundradet / harm. E. M. / Olstorp 24.XII.1923 till Marianne”.

Din boning, Herre, EM035

Din boning, Herre, är ett ljuvligt hem

Sekakuoro?

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	Maaliskuu 1927
Teksti	Jacob Tegengren
Käsikirjoitus	SibM SmP6431; SibA Mel 24:974b
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksen on lahjoittanut Sibelius-museolle John Sundberg vuonna 1940. Monet Melartinin hengelliset laulut ja virret päätyivät Sundbergin haltuun ja sitä kautta museolle todennäköisesti siksi, että Sundberg toimi ruotsinkielisen virsikirjan uudistustyön keskeisenä toteuttajana. Muutamia sävelmiä Sundberg hyödynsikin, mutta useimmat Melartinin tarjoamat sävellykset jäivät nykytiedon valossa käyttämättä. Luonnoksessa SibA Mel 24:974b on päiväys 19.3.1927. ▪ JOHN SUNDBERG (1891–1963) oli suomenruotsalainen säveltäjä ja urkuri

Djäknevisa, EM036

När den stigande dagen strålar över lunder och blommande fält – Teinilaulu (Kun nouseva päivä saartaa kedot kukkivat ruskollaan)

Sekakuoro
Marschtempo

- Sävelletty** Syyskuu 1924
Teksti Ernst V. Knape, suomennos L. Onerva
Käsikirjoitus KK Coll. 530.57; SibA Mel 24:774 (luonnos)
Ensijulkaisu WSOY *Djäknevisa* 1925
Lisäjulkaisut WSOY *Teinilaulu* 1925
Sovitukset Puhallinyhtye (Veikko Rissanen) Suomen kuoroliiton torvipartituureja, 6, 1934
Lisätietoja
 - Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväyksenä ”Färdig 27.9.1924 klo 7.25”, mutta taskukalenterin merkinnön mukaan Melartin aloitti säveltämisen jo 25.9.1924: ”Skrev min Djäknevisa”. Pyynnön ja tekstin Melartin oli saanut 10.9.1924, joten tästä tehtävästä hän selvisi kahdessa viikossa.
 - Melartin sävelsi laulun opetusministeriön Kouluretkelytoimikunnan pyynnöstä ja kyseinen organisaatio julisti sen ”viralliseksi retkeilylauluksi”, jota mainostettiin lukuisissa ajan aikakauslehdissä. WSOY julkaisi laulun molemmankieliset versiot yhtä aikaa.
 - ERNST VIKTOR KNAPE (8.7.1873–23.2.1929) oli suomenruotsalainen kirjailija ja lääkäri. Knape lähestyi Melartinia runollaan *En visa* (Jag vet att mig väntas den svartaste sorg) jo kirjeessä 7.4.1924: ”Måhända har Ni lust att sätta musik till ovanstående lilla dikt. Om ej är ju papperskorgen nära.” (KK Coll. 530:31) Dokumentteja Melartinin kiinnostuksesta ei ole löytynyt.

Duetto, EM037

Piano
[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** 1890-luku?
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6
Lisätietoja
 - Käsikirjoituksessa ei ole signeerausta, vain otsikko ”Duetto”. Teos on nimestä huolimatta sävelletty yhdelle pianolle. Kolmannen sivun lopussa olevat lyijykynämerkinnät viittaavat siihen, että teosta olisi esitetty, koska 12 minuutin teos mainitaan lyhennetyksi 9 ½ minuuttiin.

D'une prison, EM038

Le ciel est par-dessus le toit

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** ?
Teksti Paul Verlaine
Käsikirjoitus KK Coll. 530.58
Lisätietoja
 - Luonnoksessa on runotekstin päälle merkitty nuotteja ilman viivastoa. Signeerausta tai päiväystä ei ole. Laulusta ei tunneta tämän valmiimpaa aineistoa.

Elannon laulu II, EM039

Käy tiemme mustan pilven alta – Elantos sång (Vår väg ur mörka molnets gömma)

Sekakuoro
Innokkaasti

Sävelletty	Elo-syyskuussa 1930
Teksti	Yrjö Jylhä, ruotsinkielinen käännös Elmer Diktonius
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:688 & SibA Mel 24:834 & SibA Mel 25:1079 (luonnoksia)
Ensiesitys	Elannon kuoro Elannon 25-vuotisjuhlassa 15.10.1930
Ensijulkaisu	Osuusliike Elanto <i>Elannon laulut</i> 1933
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:834 on päiväys ”21/8 30 Bxb”, luonnoksessa SibA Mel 25:1079 23.8.1930 ja 5.9.1930. ▪ Käsikirjoitusluonnoksissa SibA Mel 23:688 on kaksi sivua orkesteripartituuria. On mahdollista, että Melartin suunnitteli aluksi orkesterisäestyksistä laulua. ▪ Osuusliike Elanto järjesti vuonna 1930 kaksiosaisen kilpailun ”Elannon laulun” kirjoittamiseksi. Ensin kilpailutettiin runoilijoita, joista Otto Mannisen johtama raati antoi ensimmäisen palkinnon Lauri Pohjanpäälle, toisen P. Mustapäälle ja kolmannen Pietari Salmenojoille. Yrjö Jylhän runoa ei palkittu, mutta se lunastettiin. Tekstikilpailun jälkeen järjestettiin kilpailu säveltäjille, joita ohjeistettiin käyttämään joko Pohjanpään tai Jylhän kilpailun jälkeen ”paranneltua” tekstiä. Robert Kajanuksen johtama lautakunta antoi ensimmäisen palkinnon Yrjö Kilpiselle, toisen Erkki Melartinille ja kolmannen Eino Linnalalle. Elanto painatti Kilpisen Pohjanpään ja Melartinin Jylhän tekstiin tekemän laulun. ”Elannon laulut” -nimisessä julkaisussa on molemmista lauluista melodianuotinnos, sanat ja lyhyt taustahistoriikki. Sen lisäksi painettiin molemmat laulut esittäjien käyttöön. Tässä painatteen on molemmista lauluista alkutekstien lisäksi Elmer Diktoniuksen käännökset ruotsin kielelle sekä yksiaäninen ja sekakuoroversio kummastakin laulusta. Näissä julkaisuissa Kilpisen laulun otsikkona on ”Elannon laulu I”, Melartinin ”Elannon laulu II”. ▪ Melartinin sävelitys esitettiin myös 25-vuotisjuhlassa Kaartin maneesissa. Radio-ohjelmatietojen perusteella Elannon kuoro lauloi juhlassa kaikkien kolmen säveltäjän kilpailulaulut. Nuottijulkaisussa on maininta, että juhlayleisön annettiin myös äänestää kahden parhaan välillä, jonka tuloksena Kilpisen laulu sai 13429 ääntä, Melartinin laulu 11438 ääntä. ▪ YRJÖ OLAVI JYLHÄ (vuoteen 1906 Lindeman, 21.7.1903–30.12.1956) oli suomalainen runoilija.

Es war zu unser Lenzeszeit, EM040

Piano ja lauluteksti
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1896
Teksti	Tekstin tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus	Yksityisomistuksessa (ollut Ulf Söderblomin kokoelmassa)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa ei ole signeerausta, mutta omistus ja päiväys ”Gösta ystävälle Erkiltä 1896”. Sävellys on musteella kirjoitettu ja valmis, vaikka otsikkona on ”Katkelmä”. Käsikirjoituksen nykyistä olinpaikkaa ei tiedetä.

Espanjalainen laulu, EM041

Spanska visa

Piano
Allegretto

Sovitettu	1906 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	SibA Mel 17:202
Ensijulkaisu	<i>Pianonsoiton alkeiskurssi I</i> 1906
Lisätietoja	▪ Sävellys sisältynee varhaisessa teoslistauksessa <i>År 1906</i> mainittuun kokonaisuuteen ”10 stycken till Pianoskolan”. Sovitus on tehty espanjalaisesta perinnesävelmästä.

Etsijä, EM042

Elon korpeen etsijä matkallaan – Ole siunattu, siunattu etsijä!

Kantaatti solisteille, kuorolle ja pianolle
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1925
Teksti	Jussi Snellman (<i>Ristimiekka</i> 1929)
Omistus	Pekka Ervast
Käsikirjoitus	Ei tunnetta; Ruusu-Ristin arkisto (katkelma); SibA Mel 16:186e (osa); SibA Mel 23:691 (luonnos)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys ”24.12.25”. Ruusu-Ristin arkistossa on monistettu, ei-aito käsikirjoitus melodianuotinnoksena. Nuotinnos on vain 10 tahdin pituinen katkelma runon loppupuo- lelta kohdasta ” Ole siunattu, siunattu etsijä”. Myös käsikirjoitus SibA Mel 16:186e kattaa vain tämän loppulaulun samalla tekstillä. Kantaattia kokonaisuudessaan ei ole löytynyt. ▪ Melartin sävelsi kantaatin Ruusu-Ristin johtajan Pekka Ervastin 50-vuotisjuhlille 26.12.1925 Jussi Snellmanin tekstiin. Näin raportoi ensiesityksestä Ruusu-Ristin oma lehti: ”Johtajamme kunniaksi oli prof. Erkki Melartin Jussi Snellmanin sanoihin säveltänyt kantaatin: Etsijä, jonka esittivät Erkki Me- lartin, Hilda Pihlajamäki, Thure Åberg ja R.R.-kuoro.” (Ruusu-Risti, 1/1926, s. 16) Samassa lehden numerossa julkaistiin myös Snellmanin teksti. Tekstin käsikirjoitus on säilynyt (KK Coll. 530:31). Melartin merkitsi taskukalenteriinsa 26.12.1925: ”Min kantat hade framgång.”

Fantasia, EM043

Ballade – Fantasia – Sonat för piano och violin

Viulu ja piano
Allegro energico

Sävelletty	1897?
Omistus	”An Fräulein Gunna Breuning”
Käsikirjoitus	SibA Mel 15:94 (kaksi partituuria ja kolme viulun äänilehteä)
Lisätietoja	▪ Melartin näyttää aloittaneen teoksen säveltämisen vuonna 1897. Tämä vuosiluku löytyy viuluäänes- tä (Mel 15:94e), jossa alkuperäinen nimi ”Sonat för piano och violin” on viivattu yli ja korvattu ni- mellä ”Ballade”. Viulun melodialinja poikkeaa myöhemmistä versioista. Toisessa viuluäänessä (Mel 15:94d) on puolestaan alkuperäinen otsikko ”Ballade” viivattu yli ja tilalle kirjoitettu ”Fantasie”. Kolmannessa viuluäänen versiossa (Mel 15:94c) on otsikkona suoraan ”Fantasie”. Tätä versiota vas- taava partituuri (Mel 15:94a) on täynnä merkintöjä esitystä varten, mutta vasemmassa ylänurkassa on teksti ”Weg! veraltet”. Toisessa partituurissa (Mel 15:94b) ei ole lainkaan otsikkoa, vain omistusteks- ti. Tässä versiossa viulun melodia poikkeaa kaikkien kolmen äänilehden versioista. Ilman otsikkoakin tämä versio vaikuttaa viimeistellyimmältä. ▪ Melartin on omistanut teoksen vuonna 1891 syntyneelle tanskalaiselle viulistille myöhemmin kuin 1897, mutta sitä ei tiedetä, milloin säveltäjä viulukonserttonsa tulevan ensiesittäjään tutustui.

Fantasie, EM044

Fantasie für 2 Clavire

2 pianoa

Sävelletty	10.3.1901
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:689 (luonnos)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on otsikko ”Fantasie für 2 Clavire” ja päiväys 10.3.1901.

Ferne!, EM045

Piano

Andante pesante

Sävelletty 12.10.1905

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6 (luonnos)

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitusluonnos on tehty lyijykynällä. Otsikko ja päiväys on merkitty ”Ferne! / 12.10.1905”.

Festliches Präludium, EM046

Juhlapreludi

Urut

Moderato, pomposo

Sävelletty 1931?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:265; SibA Mel 24:784 (luonnoksia)

Ensijulkaisu *Suomalaisia urkusävellyksiä* 1955

Lisäjulkaisu *Organum fennicum* 3 1984

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitusta on merkintöjen perusteella käytetty myös esityksessä. Ajoitusarvio perustuu käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:784 olevaan päiväykseen 14.2.1931.
▪ *Festliches Präludium* on usein yhdistetty orkesteriteokseen *Sursum corda*, op. 125, jonka sovitukse-
na sitä on pidetty. Tunnettuja käsikirjoituksia vertailemalla voi kuitenkin todeta, että kysymys on eri
musiikista. Sävellyksen julkaisemisesta tehtiin 19.7.1984 uusi kustannussopimus, vaikka teoksen
1955 julkaisseen Westerlundin oikeudet olivat 1967 siirtyneet Fazerille.

Festmarsch, EM047

Piano nelikätisesti

Pomposo

Sävelletty Arokallio 25.12.1898

Omistus ”Till Herrskapet Direktor M. Wegelius Silfverbröllopp”

Käsikirjoitus SibA Mel 17:260; KK Ms Mus 168:6; SibA Mel 17:217 (luonnos pianolle kaksikäteisesti)

Lisätietoja ▪ Wegeliusten hopeahääpäivä oli 29.12.1898. Käsikirjoituksessa on kaksi päivämäärä, ”21.12.1898
Arokallio” nuotin lopussa, etusivun yläreunassa ”Arokallio 25 dec 1898”. Luonnoksessa pianolle
kaksikäteisesti on päiväys 19.12.1898.
▪ Käsikirjoitus SibA Mel 17:260 on Melartinin Wegeliuksille antama, visuaalisesti huolella tehty
lahja. Tempomerkintä esiintyy vain tässä versiossa.
▪ Tämä *Festmarsch* ei ole sama kuin *Prinsessa Ruususen* juhlararssina myöhemmin tunnettu *Fest-
marsch åt far och mor*, EM048, jonka Melartin sävelsi vanhempiensa hopeahääpäivän kunniaksi.
▪ MARTIN WEGELIUS (10.11.1846–22.3.1906) oli suomalainen säveltäjä ja musiikkipedagogi, Melar-
tinin opettaja ja edeltäjä musiikkiopiston johtajana.

Festmarsch åt far och mor, EM048

Piano
Pomposo

Sävelletty 1901

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6; KK Ms Mus 168:9; KK Coll 530.58

Lisätietoja

- Sävellys on tehty juhlistamaan Melartinin isän OSKAR MAURITZ MELARTININ (3.12.1839 – 7.2.1910) ja äitipuolen, MARIA CHARLOTTA VIKTORINA MELARTININ (os. Wallenius 19.11.1848–28.7.1918) 25-vuotishääpäivää 3.8.1901. Säveltäjä käytti sävellystä myöhemmin lähes sellaisenaan *Prinsessa Ruususen* Juhlamarssina (op. 22, nro 30).
- Kansalliskirjaston käsikirjoituksessa KK Ms Mus 168:9 on päiväys ”Wien Juli 1901” ja tempomerkintänä on ”Marcia”.

For alle gode tanker, EM049

For alle gode tanker de kan slet ikke dø

Piano ja lauluteksti
Långsamt och innerligt

Sävelletty 7.9.1915 Pukinmäki

Teksti I. P. Jacobsen

Omistus ”Åt Matilda och Elin [Golovin] med många goda tankar”

Käsikirjoitus SibM Smp6165a, Smp6166f (ilman tekstiä)

Lisätietoja

- Teos on säilynyt pienessä vihkosessa ”Skämt och allvart 4 – Små kompositioner av Erkki Melartin”, johon Elin Golovin on kopioinut Melartinin sävellyksiä. Tekstitön version on vihkosessa ”Små kompositioner av Erkki Melartin 3”.
- Tekstillisessä käsikirjoitusversiossa on päiväys ”Boxbacka 7/9 1915” ja omistusteksti ”Åt Matilda och Elin med många goda tankar – Som tack för många goda tankar”. Alareunassa on teksti ”Ändringar och tillägg äro gjorda av Erkki själv”. Toisessa, tekstittömässä käsikirjoituksessa on omistusteksti ”Åt Matilda med med många goda tankar som tack för – många goda tankar!”.
- JENS PETER JACOBSEN (7.4.1847–30.4.1885) oli tanskalainen kirjailija.

Fragment af en kärleksdröm, EM050

Vi möttes, vi stannade, bytte en blick, EM050, nro 1

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 27.5.1895?

Teksti Karl August Tavaststjerna (*För morgonbris* 1883) (sama kaikissa osissa)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja

- Käsikirjoituskokonaisuuteen kuuluu 25 sivua pääosin musteella kirjoitettuja, eri aikoina syntyneitä käsikirjoituksia, joita yhdistää valkea kansipaperi. Kannessa on teksti ”6 Sångar ur / K. A. Tavaststjernas / ’Fragment af en kärleksdröm / E. Melartin”. Päiväys on ”1896 marrask.”
- Runoelman toisesta tekstistä tunnetaan vain lyijykynällä tehty tekstitön luonnos, joka voidaan kuitenkin identifioida otsikkotekstissä olevan järjestysnumeron 2 avulla. Käsikirjoituksessa on päiväys, jonka numerot ovat monitulkintaisia, erityisesti vuosiluvun viimeinen numero, se saattaa olla myös 3.

Vid min bok jag satt och drömde, EM050, nro 2

Lauluääni ja piano
Snabbt

- Sävelletty** 1896?
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5
Lisätietoja
- Laulun käsikirjoituksessa ei ole päiväystä, ajoitusarvio perustuu kokonaisuuden kannessa olevaan päiväykseen.
 - Tavaststjernan runoelmassa tämä on numero 3.

Jag söker att binda tillsamman, EM050, nro 3

Jag söker att binda tillsamman frisk barrdoft och fjärdens blå

Lauluääni ja piano
Allegretto

- Sävelletty** 1895?
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5
Lisätietoja
- Laulusta on kaksi versiota, jotka poikkeavat toisistaan sekä sävellajiltaan että joiltakin yksityiskohdiltaan. Ensimmäinen on F-duuri/d-molli, toinen A-duuri/fis-molli.
 - Melartinin päiväkirjassa on 9.2.1895 merkintä: ”Vad friskar mig är att direktorn var så nöjd med mina kompositioner. Speciellt tyckte han om sångerna ’Kjære lille Moder’, ’Höst’ och ’Jag söker att binda tillsammans’”. Han sade att jag skulle blifva ’något’ med tiden.” Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on maininta laulun omistuksesta ”Ellille Erkiltä” eli oletettavasti Elli Forssellille.
 - Tavaststjernan runoelmassa tämä on numero 4.

Nu vill jag glömma att du bröt, EM050, nro 4

Lauluääni ja piano
Långsamt

- Sävelletty** 1896?
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5
Lisätietoja
- Laulusta on säilynyt kaksi varsin samansisältöistä käsikirjoitusta.
 - Tavaststjernan runoelmassa tämä on numero 31.

Och när du vaggat mitt hjärta, EM050, nro 5

Lauluääni ja piano
Simplice / L'istesso tempo

- Sävelletty** 1896?
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5
Lisätietoja
- Laulusta tunnetaan kolme käsikirjoitusta, joissa on eroja sekä sävellajissa, tempomerkinnässä että varsinkin säestyksen yksityiskohdissa. Ehkä vanhimmassa, jossa myös otsikko on kirjoitettuna, on sävellajina h-molli, mutta se on korjattu lyijykynällä ”till g moll!”. Tempomerkintänä on tässä ”Simplice”. Kahdessa muussa käsikirjoituksessa on otsikon tilalla vain järjestysnumero 32 ja tempomerkintänä toisessa ”Simplice”, toisessa ”Listesso tempo”. Sävellaji on näissä molemmissa b-molli. Versioiden eroja ei tarkemmin tutkittu.
 - Tavaststjernan runoelmassa tämä teksti on numero 32. Otsikon viimeinen sana on Tavaststjernalla muodossa ”hjerta”.

Du var mig mera nära, EM050, nro 6

Du var mig mera nära än lyckan till sin graf

Lauluääni ja piano

Con fuoco

Sävelletty 1893-1896

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa ei ole otsikkoa, päiväystä tai signeerausta, vain järjestysnumero.
- Tavaststjernan runoelmassa tämä on numero 44.

Frühlingsliedchen, EM051

Es war zur goldnen Frühlingszeit

Piano

Andante moderato

Sävelletty 1895?

Käsikirjoitus SibA Mel 19:311

Lisätietoja

- Ajoitusarvio perustuu oletukseen, että tämä pianokappale olisi syntynyt suunnilleen samoihin aikoihin, kun Melartin luonnosteli yksinlaulua mottona olevaan Aleksei Tolstoin tekstiin *To bylo ranneju vesnoi* (saksankielinen käännös "Es war zur goldnen Frühlingszeit" Friedrich Fiedler (ks. EM339).
- Käsikirjoitus on musteella tehty, valmis kokonaisuus, jonka Melartin on kuitenkin viivannut yli. Otsikko on lisätty lyijykynällä. Tolstoin runon käännös on nuottisivun oikeassa ylänurkassa.

Fuga – Benedictus – Canon, EM052

Sekakuoro tai lauluyhtye ja jousikvartetti

Tranquillo – Andante dolce – Allegretto quasi allegro

Sävelletty 1896?

Teksti Perinteinen liturginen

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6; SibA Mel 25:1022 (osa *Benedictus*)

Lisätietoja

- Käsikirjoitus on kymmensivuinen kokonaisuus, jossa ei ole signeerausta tai päiväystä. Keskimmäinen osa on sekakuorolle, muut mahdollisesti jousikvartetille (fuugan etumerkeissä ei ole alttoviulun klaavia vaan kaksi bassoklaavia, eikä soittimiakaan ole erikseen merkitty). Osa *Fuga* on 5 sivun pituinen, tempomerkintä on "Tranquillo". Osa *Benedictus* on kolmisivuinen, ja tempomerkintä "Andante dolce". Osa *Canon à 2 parti* sisältää kokonaisuuden kaksi viimeistä sivua. Tempomerkintä on "Allegretto quasi allegro". Esityskokoonpanoksi on tässä yksiselitteisesti merkitty jousikvartetti, myös alttoviulun klaavi on normaali. Käsikirjoitus SibA Mel 25:1022 osasta *Benedictus* on siisti musteella tehty versio sopraanolle, altolle ja tenorille ilman säestystä. Tässä versiossa tempomerkintä on "Dolce". Nuottipaperi vaikuttaa uudemmalta kuin KK Ms Mus 168:6.
- Melartinin kirjeessä 24.9.1896 on maininta sekakuorolle sävelletystä *Benedictus*-nimisestä teoksesta, joka saattaa olla juuri tästä kokonaisuudesta.

Förbi, EM053

Så solblankt stilla ligger ån

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 7.10.1911

Teksti Vilhelm Ekelund (*Melodier i skymning* 1902)

Käsikirjoitus SibA Mel 23:652b

Lisätietoja ▪ Lyijykynällä tehdyssä käsikirjoituksessa on päiväys, mutta ei signeerausta. Luonnoksessa on kymmenen tahtia, josta varsinkin lauluäänen osuutta on luonnosteltu vain muutaman tahdin verran.

Födelsedagsmarsch, EM054

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1920

Omistus ”Till Georg Mellin”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:2

Lisätietoja ▪ Marssi on sävelletty Melartinin ystäväpiiriin kuuluneelle Mellinille tämän 50-vuotispäiväksi 30.1.1920. Käsikirjoituksessa on kahdessa eri paikassa opusnumero 98, nro 7, joka on Melartinin teosluettelossa varattu pianokappaleella *Exeunt omnes*. Tämän ainakin painamatta jääneen kappaleen ainoassa tunnetussa luonnoksessa on päiväys 1.2.1919, joten se sopisi ajallisesti yhteen tämän marssin kanssa. Tyyllillisesti yhteys tuntuu kuitenkin oudolta. Todennäköisempi yhteys on pianosävellykseen *Piccola marcia* (opus 123, nro 6), joka sekin on omistettu Georg Mellinille.
▪ Melartin on viivannut omistuksen yli siten, että jäljelle ovat jääneet vain nimen etukirjaimet. Sama ilmiö on nähtävissä muissakin Mellinille omistetuissa käsikirjoituksissa. Suuria osia on viivattu kevyesti yli lyijykynällä ja lopussa on toteamus ”106 förkortade till 50 takter!”. Melartinin käsiala on suurta ja selkeää. Kyseessä lieneekin lahjaksi tarkoitettu tuote, jota Melartin sitten myöhemmin harkitsi opuksen 98 osaksi.

Den förrådade kärleken, EM055

Hur om natten vi kysste

Lauluääni ja piano

Allegretto grazioso

Sävelletty 28.11.1931

Teksti Johan Ludvig Runeberg

Käsikirjoitus KK Coll. 530.60 (ehkä Ture Aran käsialaa); Yle YNC19/10 (ei autenttinen); SibA Mel 20:433; SibA Mel 24:789

Lisätietoja ▪ Laulu kuuluu ehkä 1930-luvun muiden Runeberg-laulujen joukkoon (opukset 170-172). Melartinin taskukalenterin merkintöjen mukaan Ture Ara lauloi teoksen käsikirjoituksesta 27.11.1934 konsertissa konservatoriossa. Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:789 on päiväys ”28/11 31”.
▪ Laulu teksti on käännös kreikkalaisesta kansanlaulusta, jonka alkuperää ja ensimmäistä julkaisua ei ole löytynyt.

Een gammal Boord-Wijsa, EM056

Ungersven snacka till kiärestan sin – Wanha kestilaulu (Poika näin haasteli neitoselleen)

Lauluääni ja piano tai luuttu

Con umore

- Sävelletty** 1898 – joulukuu 1914
- Teksti** Tekstin alkuperää ei tiedetä, suomennos Jussi Snellman
- Omistus** ”Till Elin Golovin och hennes luta”
- Käsikirjoitus** KK Ms Mus 163:3; SmP6432, SmP6165b, SmP6166b ja SmP6166c; KK Ms Mus 168:9 (luonnos); SibA Mel 20:372 (luonnos)
- Ensijulkaisu** Westerlund *Een gammal Boord-Wijsa* 1918 REW200
- Lisäjulkaisut** *Suuri toivelaulukirja 1* 1976; *Yksinlauluja 2* 2000
- Lisätietoja**
- Laulun vanhin tunnettu käsikirjoitus SibA Mel 20:372 on luonnos, jossa nimenä on ”Bords-wijsa” ja päiväyksenä 31.12.1898. Sävellys ei ole aivan identtinen myöhempien versioiden kanssa, mutta silti selvästi sama melodia on kyseessä.
 - Melartin hyödynsi vuonna 1914 vanhan sävelmänsä, kun tarvitsi jouluista lahjaa ystävälleen ja naapurilleen Elin Golovinille. Sibelius-museon käsikirjoituksissa on teksti ”Till Elin Golovin och hennes luta / Een gammal Boords-Wijsa / ’Med skämtsamt allvar’” ja päiväys ”Julkvällen 1914 Boxbacka”. Käsikirjoitus SibM SmP6432 on siisti, musteella kirjoitettu lahjaversio, jonka museo on saanut vuonna 1949 E. Wallinilta. Muut museon versiot ovat Elin Golovinin kopioita pienistä nuottivihkoista.
 - Muutamaa vuotta myöhemmin Melartin päätti myös julkistaa laulunsa, josta tehtiin kustannussopimus 10.10.1917. Laulusta maksettiin 150 markkaa (186 €). Kustantajalle menneessä käsikirjoituksessa KK Ms Mus 163:3 on myös suomenkielinen teksti ja sen yhteydessä on säilynyt myös erillisiä tekstikäsikirjoituksia.
 - Melartinin kopioima teksti irrallisella paperilla on säilynyt. Tässä tekstissä otsikko on muodossa ”Een gammal Bord=Wijsa” (KK Coll. 530). Varsinaisen sävellyksen käsikirjoituksissa sana ”Boord” on kirjoitettu kahdella o-kirjaimella.
 - Laulun ruotsinkieliset sanat ovat vanhanaikaista kieltä:
*”Ungersven snacka till Kieärestan sin / Poika näin haasteli neitoselleen
Skål och Smutt! Skål och Smutt! / Maljas juon, maljas juon
Hvad viljen i putta i Munden in? / Mit toivoisit suuhusi suloiseen
Ros och Lilia och gröhn Persilia / Ruusuni, liljani, pieni persiljani
Krusade Myntha och Hiertans Frögd / Tuoksuva minttuni mieluinen”*
 - Kustantamossa on Melartinin tempomerkintä ”Con umore” luettu väärin, minkä seurauksena painetussa nuotissa on virheellinen merkintä ”Con amore”.
 - Kansallisbibliografian mukaan laulu olisi julkaistu jo 1916. Tässä lienee virhe, sillä kustannussopimus allekirjoitettiin vasta 10.10.1917 ja nuotti ilmestyi vasta vuoden 1918 puolella.

Goternas sång, EM057

Lauluääni ja piano

Energico

- Sävelletty** 19.11.1894
- Teksti** Viktor Rydberg (*Dexippos* 1876)
- Käsikirjoitus** SibA Mel 24:792 (luonnos)
- Lisätietoja**
- Käsikirjoitus on luonnosmainen, mutta siinä on tarkka päiväys.

Gud välsigne, EM058

Gud välsigne er, i kära

Sekakuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Maaliskuu 1927

Teksti Anders Gustaf Lindqvist?

Käsikirjoitus SibM Smp6440; SibA Mel 24:974a

Lisätietoja

- Käsikirjoituksen on lahjoittanut Sibelius-museolle John Sundberg vuonna 1940. Kyseessä lienee Melartinin ruotsinkielistä virsikirjaa varten tekemä sävellys, jota ei kuitenkaan otettu käyttöön. Luonnoksessa SibA Mel 24:974a on päiväys 27.3.1927.
- ANDERS GUSTAF LINDQVIST (1834–1897) oli ruotsalainen opettaja ja pappi, joka ainakin on tehnyt tällaisen hengellisen tekstin, joka julkaistiin vuonna 1920 kokoelmassa *Svenska Missionsförbundets sångbok*. Lindqvistin tekijyys on toistaiseksi vain arvelua.

Halleluja, EM059

Sekakuoro ja urut

Ei hitaasti, nousevalla voimalla

Sävelletty Liperin Lamminniemi joulukuu 1901

Teksti [Bjørnstjerne Bjørnson]

Käsikirjoitus SibA Mel 18:271; KK Ms Mus 168:2 (luonnos); KK Ms Mus 168:6 (luonnoksia); SibA Mel 24:886 & SibA Mel 24:915

Ensiesitys Suomalainen teatteri 29.1.1902

Sovitukset Baritoni ja urut (Erkki Melartin)

Lisätietoja

- Kyseessä on Jalmari Finnen ohjaamaan Bjørnstjerne Bjørnsonin näytelmän *Over ævne* suomenkieliseen esitykseen *Yli voimain* pyydetty sävellys: ”Melartin sävelsi toiseen näytökseen vaikuttavan ’Hallelujan’. Esitys oli hyvä ja yleisö järkyttynyt, mutta sain tyytyä kolmeen esitykseen.” (Finne 1939, s. 107). Varsinaisesta Bjørnsonin tekstistä ei tämän laulun kohdalla voi puhua, sillä tekstissä toistetaan vain sanaa ”Halleluja” koko sävellyksen ajan.
- Käsikirjoituksessa SibA Mel 18:271 on päiväys ”Liperi 29.12.1901”. Luonnoksessa SibA Mel 24:915 on päiväys 28.12.1901. Käsikirjoituksen alkua on säilynyt kuudennen sinfonian erään luonnoksen kääntöpuolella (KK Ms Mus 168:2). Tässä käsikirjoituksessa on päiväys ”Lamminniemi 29.12.1901”. Luonnoksessa KK Ms Mus 168:6 on otsikko ”Halleluja til Over Evne / E. M.”, ja vasemmassa yläkulmassa päiväys 29.12.1901. Sovitus baritonille ja uruille SibA Mel 24:886 on päivämätön ja todennäköisesti laadittu muita käsikirjoituksia myöhemmin.
- Marvian teosluettelossa on mainittu musiikki näytelmään ”Oser Eone”. Tämä lienee väärin luettu tai kirjoitettu *Over evne*.
- BJØRNSTJERNE BJØRNSON (8.12.1832–26.4.1910) oli norjalainen kirjailija.

Hannele, EM060

Legende

Näytelmämusiikkia sekakuorolle, orkesterille, pianolle, harmonille ja uruille

Sävelletty	1897/1901/1906
Teksti	Gerhart Hauptmann, suomennos Jalmari Finne
Käsikirjoitus	SibA Mel 12:73 (partituuri); KK Coll. 630:26 (partituuri ja orkesterin äänilehdet); KK Coll. 530.73 (erillisiä osia, mm. Melartinin pianoteoksen <i>Legend II</i> , op. 12 painettuun nuottiin tekemät lisäykset ja korjaukset);
Ensiesitys	21.1.1898 – Suomalainen teatteri; uudistettu versio 16.10.1901 – Suomalainen teatteri
Lisätietoja	▪ Melartinin <i>Hannele</i>-musiikin historia on monivaiheinen. Melartin sävelsi alkuperäisen näytelmämusiikin pienelle orkesterille Jalmari Finnen pyynnöstä joulukuussa 1897. (Ranta-Meyer 2003, s. 45) Näytelmää esitettiin 21.1.1898 alkaen Suomalaisessa teatterissa. Melartinin nimeä ei mainittu esityksen yhteydessä, kuten ei myöskään Finnen, eikä aikalaisarvioissa sanottu musiikista mitään. Jalmari Finne on muistellut tätä ensimmäistä vaihetta näin: ”Melartinin mieleen oli juolahtanut, että näytelmään voitaisiin säveltää yhtenäinen musiikki. Mikäpä luonnollisempaa, kuin että pyysin sitä häneltä. Hän läksi joulukuun alussa maalle kotiaan ja sieltä sitten lähetti pienelle orkesterille sävelletyn näytelmämusiikin. Partituuri ei ole tavallinen partituuri, sillä se on samalla kirje, jossa hän selittelee musiikillisia tarkoituksiaan. Tämä sävellys, jonka tekijää ei Melartinin tahdosta mainittu edes ohjelmistossa, ei täyttänyt koko näytelmää, vaan minun täytyi siihen haalia osia muualta. (...) Niinä kahdeksana vuotena, jotka Suomalaisessa teatterissa palvelin, oli ’Hannele’ ainoa todellinen voitonni.” (Finne 1939, ss. 60-61) Tästä varhaisversiosta ei ole säilynyt sävellyskäsikirjoituksia tai luonnoksia, jotka olisi voitu näytelmämusiikkiin yhdistää. Varmuutta siitä, mitä osia säilytti seuraavassa versiossa, ei sen takia ole. ▪ Kun näytelmä tuli uudelleen ohjelmistoon 1901, Melartin sävelsi musiikin uudelleen, nyt isommalle orkesterille. ”Erkki Melartin oli nyt kypsytynyt säveltäjänä ja minä kehoitin häntä uusimaan ’Hannelen’ musiikin. Hän sävelsi nyt täydelle orkesterille, joka esityksen aikana asetettiin näyttämön taakse. (...) Olin uskonut täyden musiikin vaikutukseen ja siinä erehdyin. Vaikka Melartinin musiikki säestikin oivallisesti näytelmän lyyrillistä puolta, niin se valtasi nyt liian suuren alan.” (Finne 1939, s. 106) Jo Karl Flodin kiinnitti muutenkin kielteisen kritiikkinsä (Euterpe 1902:2) yhteydessä huomiota siihen, ettei musiikki ollut kokonaisuudessaan ennenkuulumatonta, vaan että pääosa siitä oli peräisin pianolegendasta op. 12. Melartinin teosluettelon mukaan opus 12:ssa on käytetty vuoden 1897 <i>Hannelen</i> musiikkia, mitä Flodin ei ilmeisesti voinut tietää. Tuire Ranta-Meyerin mukaan näyttää ilmeiseltä, että vuoden 1901 versio on yhdistelmä vuoden 1897 versiosta ja Wienissä maaliskuussa 1901 syntyneestä laajasta alkusoitosta. (Ranta-Meyer 2003, s. 70) Vuoden 1901 versiosta tunnetaan kaksi partituuria. SibA Mel 12:73 on 143-sivuinen partituuri, jonka lopussa on päiväys ”Helsinki 6.10.1901”. KK Coll. 630:26 on samoin 143-sivuinen partituuri, jonka sisäsivulta 64 eli alkusoiton lopusta löytyy päiväys ”Wien März 1901” ja kannesta punaisella kynällä ilmaisu ”sävelletty keväällä 1901”. Alkuperäisen partituurin otsikkona on kuitenkin ollut ”Legende”, joten mahdollisesti vuoden 1901 version musiikki on Melartinilla liikkunut pitkään tuolla nimellä. ▪ Melartin palasi Hannelen musiikkiin vielä kolmannenkin kerran. Muistikirjassa on loppukesältä 1906 seuraava merkintä: ”17.8.06 genomsett hela Hannele, ändrat mycket, 6 sidor alldeles nya” ja ”11.9.06 Hannele förspelets stämmor färdiga.” Käsikirjoitusaineistoa tai esityksiä tämän muokatun aineiston pohjalta ei tunneta, ellei versio ollut käytössä, kun näytelmä oli tammikuussa 1915 Kansallisteatterissa, pääroolissa Olga Leino. ▪ Vuonna 1943 ohjasi Jouko Paavola näytelmämusiikista version nimellä ”Hannelen taivaanmatka” solisteille ja pianolle Oulun paikallisradion tarpeisiin. Uuden suomennoksen teki Eino Kalima. Esitys oli 25.12.1943, säestäjänä pianisti Helge Lück. Musiikin sovittajaa ei tiedetä. ▪ GERHART HAUPTMANN (15.11.1862 – 6.6.1946) oli saksalainen kirjailija.

Harlekiini, EM061

Orkesteri

Allegro moderato, energico

Sävelletty 1929

Käsikirjoitus KK Coll. 790:86 (partituuri); Yle YN2868 (kopistin tekemät orkesterin äänilehdet)

Lisätietoja

- Kyseessä on orkesteriversio balettiin *Sininen helmi*, op. 160 sävelletystä, mutta siitä pois jätetystä *Prinssin tanssista*, EM508. Orkesteriversio on tässä käsitelty itsenäisenä teoksena, koska Melartin on nimennyt sen uudelleen ja koska versio musiikillisesti jonkin verran poikkeaa pianoversiosta.
- Partituuri on kymmenen sivun laajuinen. Teoksen aiempi nimi on huolellisesti raaputettu pois. Partituuriin on tehty lyijykynällä merkintä ”Radion oma”. Ei tiedetä, onko Melartin tarjonnut sävellystä radiolle vai onko hän vastannut radion tilaukseen tällaisella vanhemmalla sävellyksellä.
- George de Godzinskyn johtama Radion viihdeorkesteri teki sävellyksestä kantaneuhan vuonna 1970.

Helmikuun ilta, EM062

Ja niin on lauha ja lämpöinen tämä Suomi talvinen ilta

Lauluääni

Tasaisesti

Sävelletty 1911 tai aikaisemmin

Teksti Ilmari Calamnius (*Hiljaisina hetkinä* 1898)

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Suomen nuorison laulukirja* 1911

Henki, EM063

Peittyy jos kirkkaus taivahan

Lauluääni

Kiinteästi, hitaanlaisesti

Sävelletty 1911 tai aikaisemmin

Teksti J. H. Erkko (*Uusia runoelmia* 1885)

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Kansanopiston laulukirja* 1911

Henrik IV, EM064

Konung Henrik den fjärde

Musiikkia William Shakespearen näytelmään lauluäänille ja orkesterille

1. Kenpä saava on Thelman neidon–2. Kuolinkohtaus *Andante dolcissimo*–3. Marssi *A la marcia*

Sävelletty Tammikuu 1906 – huhtikuu 1907

Teksti William Shakespeare, suomennokset ovat todennäköisesti Paavo Cajanderin tekemiä

Käsikirjoitus KK Coll. 530.75 (partituuri, joukko erillisiä ääniä sekä osan *Kuolinkohtaus* partituuri ja kopistin tekemät äänilehdet jousikvartetille); KK Ms Mus 168:6 (*Kuolinkohtaus*)

Lisätietoja

- Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6 on kahden ja puolen sivun lyijykynällä siististi tehty partituuri. ”Kuolinkohtaus / ’Henrik IV’ / E. Melartin”. Oikeassa marginaalissa on Melartinin selitys: ”Anteeksi että tämä on lyijykynällä kirjoitettu, mutta ne panivat minut täällä taas sänkyyn niin etten voi sille muuta, etenkin kun tällä kappaleella on kiire. Kai kirjoitus kumminkin on riittävän selvä. Nummela 12.3.07 E. M.”
- Suomen kansallisteatterissa aiemmin säilytetty käsikirjoitusaineisto sisältää muutamia irrallisia liuskoja, joiden yhteys tähän näytelmämusiikkiin on tarkemmin selvittämätön. Mukana on toisaalta-kin tunnetun *Kuolinkohtauksen* jousikvartetti/-orkesterin partituuri ja stemmat, *Marssi* puhaltimille, *A la Marcia* huilulle ja pikkurummulle sekä harppusäestyksinen laulu *Kempä saava on Thelman neidon / Lehdon ruusun ken poimii sen?*. Viimeksi mainitussa on päiväys ”Nummela 22.1.06”. Lisäksi mukana on otsikolla ”Ester Niskan laulu” oleva englanninkielinen laulu lauluäänelle ja jousikvartetille/-orkesterille stemmoineen. Laulun teksti alkaa sanoilla ”Lord, what is this world”. Mukana on selite ”Vanha englantilainen teksti 1400-luvulta”. Ester Niska oli tuohon aikaan tunnettu solisti. Ilmeisesti tätä laulua ei näytelmän esityksissä kuitenkaan käytetty.
- Melartinin taskukalenterissa on 10.4.1907 merkintä ”Fick nästan allt färdigt till Henrik IV”.
- Suomen kansallisooppera esitti 17.4.1907 *Henrik IV:n* ”yhden illan näytelmäksi supistettuna”, mutta historiikissa (Koskimies 1953, 147) ei ole viitettä musiikkiin. Hufvudstadsbladetin toimittaja kuitenkin kertoi Melartinin osuudesta näin: ”Erkki Melartin hade dessutom enkom för premiären i går komponerat trenne musiknummer, hvilka förträffligt anslöto sig till de situationer, som skulle genom dem illustreras – en vemodig liten visa, musiken till konungens döds scen och kröningsmarschen.” (Hufvudstadsbladet 18.4.1907)
- WILLIAM SHAKESPEARE (23.4.1564–23.4.1616) oli englantilainen kirjailija.

Couplet, EM065

Smaa-bitte Ting

Piano

Grazioso

Sävelletty 4.8.1923

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:2

Lisätietoja

- Käsikirjoitus on 14 tahdin pituinen luonnos, jossa on signeeraus ”E. M.” Päiväys on merkitty nimi-kirjainten viereen.

Herra Petteri, EM066

[Laulu]ääni ja piano
[Iman tempomerkintää]

Sovitettu	1921?
Teksti	Kansanballaadi
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:7; SibA Mel 16:121b; KK Coll. 530:X
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa ei ole sanoja. Tässä on oletettu, että kyseessä on kansanballadin ”Herra Petteri kamarissa peilaili ja hiuksiansa kampaili” (<i>Herr Peders sjöresa – Härr Peder, han gångar sig på kammaregolf</i>) sovitus. ▪ Toisessa käsikirjoituksessa on laulun sanat ja 25.6.1921 päivätty yhdeksän tahdin pituinen melodi-anuotinnos, joka ei ole identtinen ensimmäisen käsikirjoituksen melodian kanssa. Sanojen alla on ilmaisu ”Matilta”.

Ett hjärtas vaggsång, EM067

Piano
Andante semplice

Sävelletty	1.9.1914
Omistus	”Till Elin Golovin”
Käsikirjoitus	SibM Smp6165c, Smp6166d ja Smp6166e
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksissa on teksti ”Till Elin Golovin Ett tack! / Ett hjärtats vaggsång / Komponerad natten mellan den sista aug och första Sept 1914”. Käsikirjoitukset ovat Elin Golovinin tekemiä kopioita. ▪ Melartinin taskukalenterissa on 1.9.1914 merkintä ”Skrev rent psalmerna och ett litet tack till Elin”.

Hosiannah, EM068

Gören portarna höga

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1893
Teksti	Gustaf Fröding (<i>Frihetens konung</i> 1892)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväyksenä ”1893”. ▪ Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on maininta tästä laulusta, mutta ajoitettuna elokuulle 1897 ja varustettuna ilmaisulla ”utkast” eli luonnos. ▪ Frödingin runo julkaistiin ensimmäisen kerran nimellä <i>Frihetens konung</i> vuonna 1892 Karstads Tidningen -lehdessä. Jos käsikirjoituksen päiväykseen luotetaan, Melartinin on täytynyt saada runo käsiinsä ennen sen ensimmäistä kirjamuotoista julkaisua (<i>Nya dikter</i> 1894). Frödingillä runon nimi on ”Hosianna” ilman Melartinin perään lisäämää h-kirjainta.

Hur jag älskar dig, EM069

Sen igår afton vi skildes

Lauluääni ja piano
Con moto

Sävelletty	14.2.1894
Teksti	Tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:777
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa ei ole signeerausta, mutta päiväys ”H:fors / 18 14/2 94” on merkitty.

Hur ljuvliga äro icke dina boningar, Herre Sebaoth, EM070

Liturgi ja sekakuoro
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	Elokuu 1926
Teksti	Raamattu (Daavidin psalmi)
Käsikirjoitus	SibM Smp6468b; SibM Smp6468c; SibA Mel 24:989b
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus SibM Smp6468c sisältää viiden tahdin pituisen Halleluja-osion liitettäväksi tähän virteeseen, kuten Melartin on kirjoittanut. Molemmat käsikirjoitukset on museolle lahjoittanut John Sundberg. ▪ Luonnoksessa SibA Mel 24:989b on päiväys 26.8.1926.

Hymnus, EM071

Hymni – Hymni Helsingin konservatoriotalon vihkiäistilaisuuteen – Korkea kauneus, tullos taivahainen! – Taivainen kauneus virtaa sydämiimme

Unisonokuoro ja orkesteri (2222 4231 10 1, str, chx, 12-16vln solo)
Andante

Sävelletty	14.3.1911 / 1932
Teksti	Erkki Melartin ja Jussi Snellman
Käsikirjoitus	SibA Mel 9:57; SibAO 223 (partituuri ja äänilehdet); SibA Mel 9:58 (varhaisversion partituuri); SibA Mel 23:624a (varhaisversion luonnos); SibA Mel 22:485 (luonnos)
Ensiesitys	15.12.1911 – Helsingin musiikkiopisto, alkeiskoulun viululuokan oppilaita ja opiston jousiorkesteri; uudistettuna ja sanoitettuna 22.5.1932 Helsingin konservatorion uuden rakennuksen vihkiäistilaisuudessa (samalla musiikkiopiston 50-vuotisjuhla), esittäjinä konservatorion nykyiset ja entiset oppilaat
Lisätietoja	▪ Teoksella on pitkä historia, jonka ensimmäinen vaihe on vuodelta 1911. Tuolloin maaliskuun 14. päivänä valmistui teoksen varhaisversio <i>Hymni</i>, jossa ei tiedetä olleen tekstiä, vaikka lauluäänille on kirjoitettu oma unisonona etenevä melodia (laulajat ovat mahdollisesti laulaneet sanattomasti). Varhaisversion käsikirjoitus on 8-sivuinen partituuri, jonka viimeisellä sivulla on päiväys 14.3.1911. Luonnoksessa SibA Mel 23:624a on päiväys 6.3.1911. Teos esitettiin saman vuoden joulukuussa oppilaitoksen oppilaiden voimin. Helsingin Musiikkiopiston Ylimääräisestä Konsertista Palokunnantalolla 15.4.1912 säilyneen konserttiohjelman perusteella teosta esitettiin nimellä <i>Hymni</i> ja esityskoonpano oli ilmaistu ”unisonoviuluille jousiorkesterin säestyksellä”. ▪ Melartin tarttui vanhaan sävellykseensä viimeistään syksyllä 1931, jolloin siitä esitettiin esityskoonpanon perusteella (mukana myös oppilaskuoro) ilmeisesti tekstillinen versio oppilaskonsertissa 18.10.1931. Melartin päätti käyttää teosta myös konservatorion uuden rakennuksen virallisissa vihkiäisissä 22.5.1932. Tätä tarkoitusta varten Melartin kirjoitti 12-sivuisen partituurin, jossa on teksti ”Taivainen kauneus virtaa sydämiimme, täytä sä sielumme tulellasi”. Tekstin tekijää ei tiedetä, mutta todennäköisesti kyseessä on Melartinin oma teksti, koska hän muussa tapauksessa olisi tekijän nimen ilmaissut. Ilmeisesti alkuperäinen teksti ei kuitenkaan ole kaikkia tyydyttänyt, koska partituuriin on lisätty lyijykynällä vaihtoehtoinen teksti ”Korkea kauneus, tullos taivahainen!”, jonka kohdalla on merkintä ”sov. J. Sn” eli Jussi Snellman. Eräässä Snellmanin Pukinmäessä 19.11.1936 kirjoittamassa tekstin kopiesa (KK Coll. 530:50) on ilmaisu ”E. M:n mukaan”, millä todennäköisesti viitataan tähän alkuperäiseen tekstiin ”Taivainen kauneus”. Sävellystä on käytetty myös Ruusu-Ristin toiminnassa tällä Snellmanin tekstillä. ▪ Taskukalenterin merkintöjen mukaan Melartin muokkasi teosta vielä lokakuussa 1933: ”Arbetade mycket på kons. och började sedan hemma att omarbete och renskriva min Hymnus” (20.10.1933) – ”Har nu Hymnus renskrivet, 12 sidor till partituren.” (21.10.1933). Oletettavasti tiedossa oli teoksen jokin esitys, todennäköisesti musiikkiopiston puitteissa. ▪ Orkesterin kokoonpanossa on viisi harppua. Partituuri ja äänilehdet ovat ainakin osittain kopisti Gustaf Svenssonin tekemiä, vaikka kaikissa on Melartinin ex libris. Äänilehtien otsikointi muistuttaa sävellyksen historiasta, sillä osassa on otsikkona varhaisversion mukaisesti <i>Hymni</i>, toisissa <i>Hymnus</i>. ▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa sävellys on nimellä ”Hymn at the Inauguration of the Conservatory in Helsinki” (Catalogue 1961, s. 72).

I båten hade vi sabbat ock, EM072

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	9.6.1895
Teksti	Karl August Tavaststjerna (<i>För morgonbris</i> 1883)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5 (luonnos)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua lyijykynäluonnoksia ja otsikkona ”No 6” sekä päiväys. Numero viittaa runon järjestysnumeroon kokonaisuudessa <i>Fragment af en kärleksdröm</i> . Melartin on ryhtynyt säveltämään otsikottoman runon kolmatta säkeistöä.

I kvällens stund, EM073

I kvällens stund ur furuskogens gömma – Melodram före tablån

Lausuja ja piano
Tranquillo

Sävelletty	1902?
Teksti	Sven Falck?
Käsikirjoitus	SibA Mel 17:251
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on viisi ja puoli sivua. Teos on pääosin valmis nuotinnos, jossa on korjauksia. Lopussa on osio kolmelle naisäänelle ja pianolle (”Vi nalkas, vi nalkas”). Käsikirjoituksessa ei ole Melartinin signeerausta. Otsikkona on ”Melodram före tablån / (ord af Sven [?] Falck)”. Nimitys on tässä tulkittu kuvailevaksi ja otsikoksi on otettu tekstin alku. Esityskokoonpanon perusteella olisi mahdollisuuksien rajoissa, että kyseessä on osa Melartinin naisasiajärjestö Unionille vuonna säveltämää musiikkia (ks. EM170). Ilman lisätietoja tätä on kuitenkin mahdoton todentaa. ▪ Tekstin tekijän etunimi on vaikeasti luettavissa, eikä tekstintekijästä ole löytynyt lisätietoja.

Illan tullen, EM074

Illan tullen, pimeän tullen, tytöt ovat vahdin alla

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sovitettu	1913?
Teksti	Kansanlaulu
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.57
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on melodian lisäksi luonnosteltu sanoja. Yläreunassa on vuosiluku 1913.

Ilta hautausmaalla, EM075

Lauluääni ja piano

Sävelletty	1897?
Teksti	Tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Lisätietoja	▪ Helmi Krohn mainitsee muisteluissaan tällaisen varhaisen sävellyksen: ”ei kuitenkaan hyväksynyt hänen ensimmäisiä sävellyksiään, ’Mirjamin laulua’ tai ’Iltaa hautausmaalla’, jotka Melartin sävelsi jo aivan ensi opistoaikoinaan, joskohta Wegelius, kun nuori säveltäjä paria vuotta myöhemmin näytti hänelle samat sävellykset aivan muuttamatta, kehuikin niitä suuresti.” (Krohn 1949, s. 265-266) ▪ Säilyneen käsiohjelman mukaan laulu oli ohjelmassa kansankonsertissa Viipurissa 19.2.1911 ja todennäköisesti orkesterin säestämänä versiona. Solistina toimi HELENA LÖFFLER-HINTZE (1875 – ?), sellisti Albrecht Löfflerin puoliso. Mitään dokumentteja laulusta ei ole löytynyt.

Ilta Italiassa, EM076

Piano
Commodo

Sävelletty	1906 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Pianonsoiton alkeiskurssi III</i> 1906
Lisätietoja	▪ Sävellys sisältynee varhaisessa teoslistauksessa <i>År 1906</i> mainittuun kokonaisuuteen ”10 stycken till Pianoskolan”.

Iltarukous, EM077

Taivahalla, kas! Kuu jo kulkee

Lauluääni ja piano tai harmoni
Hiljaisesti

Sävelletty	1907
Teksti	Suonio
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5
Ensijulkaisu	<i>Pääskynen</i> nro 11 1907
Lisäjulkaisu	<i>Pääskynen joulukontti</i> 1907 1907
Lisätietoja	▪ Nuotinnos on julkaistu lehden <i>Pääskynen</i> numerossa 11, joka on päivätty 15.11.1907 s. 214-215 ja vielä uudelleen lehden joulunumerossa s. 38-39.

Im grünenden Wiesengrunde, EM078

Lauluääni ja piano
Heiter

Sävelletty	19.2.1894
Teksti	Tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5; KK Ms Mus 168:6
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksissa ei ole signeerausta, mutta ensimmäisessä on otsikko ja jälkimmäisessä päiväys 19.2.1894. ▪ Teksti saattaa olla perinteinen saksalainen runo, sillä se on julkaistu ainakin vuonna 1890 müncheniläisessä <i>Fliegende Blätter</i> -nimisessä lehdessä ilman mainintaa tekijästä.

Im Walde, EM079

Lauluääni ja piano

Sävelletty	1911?
Teksti	Tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensiesitys	Mahdollisesti 8.2.1911 – Maikki Järnefelt Pietarissa
Lisätietoja	▪ Teos tunnetaan vain St. Peterburgische Zeitungissa 28.1.1911 olleesta ennakkomaininnasta, mitään dokumentteja ei ole löytynyt. Kyseessä saattaa olla myös väärinkäsitys tai lehden toimittajan virhe.

Immelle, EM080

Taivahan impynen kuule, mistä sä tielleni lennit?

Lauluääni ja piano

Agitato

Sävelletty Helsinki 15.3.1893

Teksti Rietrikki Polén

Omistus ”Neiti Naëma Friberg’ille omistettu”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa ei ole signeerausta, vain omistus ja päiväys ”Helsinki 18 15/III 93”.
- Tekstin tekijää ei ole käsikirjoituksessa mainittu, mutta Suometar julkaisi 13.4.1849 salanimellä ”O. P.” suomalaisen toimittajan, opettajan ja kielenkääntäjän, RIETRIKKI POLÉNIN (23.4.1823–24.12.1884) samannimisen ja -sisältöisen runon. Melartinin päiväkirjassa on 16.3.1893 tässä suhteessa mielenkiintoinen merkintä ”Skref musik till Erkkis ’Immelle’. Jag tror att den lyckades ganska bra.” Polén oli kuollut kahdeksan vuotta aikaisemmin, joten tuttavallinen viittaaminen tekstin tekijään pelkällä etunimellä – ja vielä muulla kuin tekijän itsensä käyttämällä – vaikuttaa erikoiselta. On kuitenkin mahdollista, että Polén on eteläisen Savon alueella toimineena ollut tuttu henkilö myös karjalaisille.
- NAEMI FRIBERG (Naëma, Naéma, Naema, 1869–1958) oli suomalainen laulaja ja laulunopettaja. Melartin lienee tutustunut Fribergiin Helsingin musiikkiopistossa, jossa kuusi vuotta vanhempi laulajatar oli Abraham Ojanperän oppilaana vuosina 1892–1895. Suhde on joka tapauksessa ollut tavanomaista kiinteämpi, sillä kahden omistuksen (toinen on *Paimenelle*, RM481 vuonna 1895) lisäksi Melartin laulun *Serenad*, EM212 käsikirjoituksessa 20.11.1895 on merkintä ”på Naemi Fribergs beställning”. Tällaisista laulajien tekemistä sävellystilauksista on hyvin vähän dokumentoitua tietoa, mutta vuonna 1958 juuri ennen kuolemaansa Naemi Friberg lahjoitti Sibelius-museolle kolmen Melartinin laulun käsikirjoitukset (*Marias vaggsång*, op. 3, nro 1, *Pellavan kitkijä*, op. 15, nro 3 ja *En visa till Karin när hon dansat*, op. 29, nro 1). Nämä kaikki Friberg lienee saanut suoraan Melartinilta, vaikka dokumentteja Fribergin konserteista ja mahdollisista Melartin-numeroista ei ole löytynyt. Käsikirjoitusten perusteella Melartin on tuntenut Fribergin alkuvuodesta 1893 ollessaan ensimmäisen vuoden opiskelija.

Intermezzo, EM081

Jousiorkesteri (viulusoolo)

Andante

Sävelletty Ennen vuotta 1910

Käsikirjoitus Yle YN1898; SibA Mel 27:1164 (sovitus viululle ja pianolle)

Ensijulkaisu Edition Pine *Intermezzo for String Orchestra* 1993 PINE20

Sovitukset Viulu ja piano (Leo Funtek 28.2.1910)

Lisätietoja

- Säilyneiden dokumenttien perusteella on vaikea arvoida sävellyksen alkuperäistä esityskokoonpanoa, sillä Melartinin omakätistä käsikirjoitusta ei tunneta. Funtek on päivännyt sovituksensa (viulua ei käsikirjoituksessa ole yksilöity, mutta se on todennäköinen, sillä myös orkesteriversiossa on sooloviululla osuus) jo 28.2.1910. Orkesteriversion käsikirjoituksessa, joka ei liene Melartinin tekemä, on lopussa päiväys ”Okt 1912” ja sen yhteydessä nimikirjaimet, jotka saattaisivat olla ”J. W.” eli Johan Willgrén. Sävellys esitettiin Ewald Niegischin johtamassa konsertissa Porissa 16.10.1913. Käsiohjelmassa nimi on muodossa ”Intermezzo (7/8 tahdissa)”. On mahdollista, että Yleisradion nuotistossa säilynyt käsikirjoitus on ollut käytössä myös Porissa.
- Timo Hongiston 1993 toimittamassa julkaisussa on tempomerkintänä ”Andante tranquillo”, käsikirjoituksissa se on ”Andante”. Hongisto lienee käyttänyt Yleisradion käsikirjoitusta toimitustyön pohjana.
- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on merkintä ”Intermezzo–2 min – str.”, joka saattaa viitata tähän teokseen (Catalogue 1961, s. 69)

Intermezzo, EM082

Piano

Allegro molto moderato

Sävelletty 1911/1915

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:1

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on numerointi ”op. 66 No 2”, mutta se on viivattu lyijykynällä yli. Päiväys on ”[i natt] 5.11.15”. Toisaalla käsikirjoituksessa on päivämääriä 6.11.1915 ja 7.11.1915.
- Kyseessä lieenee teos, jota Melartin tarjosi brittiläiselle Weekes-kustantamolle alkuvuodesta 1911 ja jonka kustantamo torjui jo painettujen huonoon menekkiin vedoten. Näyttää siltä, että Melartin palasi sävellykseensä muutamaa vuotta myöhemmin, mutta ei saanut teosta mieleisekseen ja luopui siitä.

Intermezzo II, EM083A

Piano

Allegro cantanto – Scherzo Presto – Andante prestissimo – Capriccio Moderato

Sävelletty 7.2.1895

Käsikirjoitus SibA Mel 20:385

Lisätietoja

- Käsikirjoitus SibA Mel 20:385 on tehty musteella, otsikko ja päiväys on lisätty lyijykynällä, samoin eri käsialalla tehty signeeraus ”Melartin”. Jos kaikki käsikirjoituksessa olevat osiot kuuluvat tähän samaan teokseen, kyseessä on moniosainen kokonaisuus.

Intermezzo, EM083B

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 22.4.1895

Käsikirjoitus SibA Mel 23:584

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on kolme riviä lyijykynällä tehtyjä luonnoksia ilman signeerausta. Vasemmassa marginaalissa on säveltäjän skeptinen toteamus ”mycket förändrad kanske!” Läheisestä sävellysajasta huolimatta intermezzoilla EM083A ja EM083B ei ole mitään yhteistä.

Intermezzo, EM084

Piano

Moderato con moto

Sävelletty ?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:209

Lisätietoja

- Käsikirjoitus on tehty musteella ja siinä on signeeraus ”E. M.”.

Intermezzo, EM085

Piano nelikäisesti
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Syksyllä 1894
Omistus ”Till fröken Toni Leontjeff”
Käsikirjoitus SibA Mel 17:261 (neljä eri käsikirjoitusta)
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on päiväys ”Hösten 1894”.

Intrata, EM086

Piano
Maestoso

Sävelletty 1904?
Käsikirjoitus SibA Mel 17:210
Lisätietoja ▪ Tämä häämarssimainen, siististi musteella kirjoitettu teos loppuu selvästi kesken. Yläreunassa on lyijykynällä yliviihattu merkintä ”~~Tänne~~rosa”. Kyseessä saattaa olla Melartinin harkitsema osa näytelmämusiikkiin *Prinsessa Ruusunen*, op. 22.

Ja! Kunde jeg se dig smile, EM087

Ja! Kunde jeg se dig smile, som altid du gjorde

Lauluääni ja piano
Andante

Sävelletty Lokakuussa 1934
Teksti Viggo Christiansen
Käsikirjoitus SibA Mel 16:124; KK Coll. 530.57; SibA Mel 23:655
Lisätietoja ▪ Sibelius-Akatemian käsikirjoituksessa on päiväys ”Boxbacka oktober 1934”. Luonnoksessa päiväys on vielä tarkemmin 17.10.1934. Melartin viitanee tähän lauluun taskukalenterissa saman päivänä olevalla merkinnällä ”Skrev äntligen ett nytt stycke för sång (sang). Håller det ihop?”
▪ Tekstin tekijän henkilöllisyys on vahvistamatta. Ajallisesti mahdollinen olisi tanskalainen psykiatri ja neurologi VIGGO CHRISTIANSEN (9.12.1867–3.11.1939).

Jesus Kristus kommen är, EM088

Neljä lauluääntä
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 5.12.1895
Teksti Aurelius Ambrosius, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus SibA Mel 17:250; SibA Mel 24:924a (luonnos); KK Ms Mus 168:9 (luonnos)
Lisätietoja ▪ Valmistuneessa käsikirjoituksessa SibA Mel 17:250 on lopussa päiväys, mutta ei signeerausta. Tekstin alku on kirjoitettu nuotinnoksen väliin, Melartin on selvästikin olettanut sen yleisesti tunnetuksi. Sävellyksen luonnokset on tehty lyijykynällä.
▪ AURELIUS AMBROSIUS (Ambrose, n. 340 – 4.4.397) oli milanolainen piispa. Alkuperäisen tekstin nimeä ei ole löytynyt. Melartinin käyttämä käännös oli käytössä vielä 1943, mutta nykyinen käännös ”Världens Frälsare är här” on ruotsinkielisessä virsikirjassa numerolla 15. Suomenkielisessä virsikirjassa teksti tunnetaan Julius Krohnin suomennoksena ”Jeesus Kristus meille nyt” (nro 16).

Jos olet mun!, EM089

Jos olet mun, tuo syyskin kevähäksi käy

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sävelletty 1894?

Teksti J. H. Erkko (*Runoelmia III* 1876)

Käsikirjoitus SibA Mel 24:776; KK Ms Mus 168:5 (luonnos)

Lisätietoja

- Sibelius-Akatemian käsikirjoituksessa ei ole signeerausta eikä päiväystä, mutta nuottipaperin kääntöpuolella olevassa nuotissa *Sen igår afton*, EM069 on päiväys ”H:fors / 18 14/2 94”. Käsikirjoituksen KK Ms Mus 168:5 lopussa on päiväys ”Tapiola januari 1894”.
- Erkon teksti on ensimmäinen osa runosta *Syksyn tullen*.

Joskus virren vierettää, EM090

Koneet kopsaa, remmit rapsaa, rattaat kilvan rämäjää

Lauluääni

Ei hitaasti

Sävelletty 1928?

Teksti Rafael Engelberg (*Työpajan töminästä* 1905)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja

- Laulu kuuluu kokonaisuuteen ”6 laulua ilman säestystä”. Engelbergin teksti julkaistiin *Työväen laulukirjan* vuonna 1912 julkaistussa neljännessä uudistetussa painoksessa ja sitä seuranneissa laitoksissa, mistä Melartin on tekstin saanutkin. Sävellystyö lienee tapahtunut 1928, jolloin Melartin sävelsi parisenkymmentä kokoelmasta otettua tekstiä. Niistä kuitenkin vain 13 julkaistiin vuonna 1939.
- RAFAEL ENGELBERG (31.1.1882–19.10.1962) oli suomalainen kirjailija ja työväenopistomies.

Joululaulu, EM091

Taas kutsuvat kynttilät kirkkahat

Lauluääni ja piano

Andantino

Sävelletty 2.10.1912

Teksti Heikki Rytönen

Käsikirjoitus SibA Mel 16:115

Ensijulkaisu *Otavan joulu* 1912

Lisäjulkaisu *Joululauluja VIII* 1915? AEL505; *Suomalainen joulu* 2006

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on päiväys 2.10.1912.
- Melartin myi laulun kustannusoikeuden Otavalle ”Siukosen laulukirjaa varten” 17.9.1929 hintaan 100 markkaa (32 €).

Jouluna, EM092

Suuri ja korkea Haltija taivaan ja maan

Sekakuoro

Ylevästi

Sävelletty 1926

Teksti Aukusti Simelius

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:4

Ensijulkaisu Westerlund *Jouluna* 1926 REW1242

Lisätietoja

- Kustannussopimus allekirjoitettiin 27.9.1926. Melartin sai laulusta 100 markkaa (32 €).

Joulutunnelma, EM093

Piano
Andante

Sävelletty ?
Käsikirjoitus SibA Mel 17:212
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on signeeraus ”E. M.” Sävellaji on Des-duuri.

Jouluyö, EM094

Nukkuu maa kuin kuolon unta

Sekakuoro
Hiljaisella hartaudella

Sävelletty 15.9.1924
Teksti Jussi Snellman
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5; KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Ensijulkaisu *Ruusu-Risti : Joulualbumi 1925* 1925
Lisäjulkaisu *Ruusu-Ristin laulukirja* 1927 (lauluääni)
Sovitukset Lauluääni (Erkki Melartin)
Lisätietoja ▪ Laulu on käsikirjoituksessa ja ensipainoksessa neliääninen, mutta todennäköisesti Melartin itse teki siitä yksiaänisen sovituksen Ruusu-Ristin laulukirjaan.
▪ Käsikirjoitusluonnoksessa sekakuorolle on päiväys 15.9.1924.

Joutsenet, EM095

Yli soiluvan veen ne sousti

Kaksi lauluääntä
Hitaasti

Sävelletty 1909
Teksti Otto Manninen (*Säkeitä I* 1905)
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu *Suomen nuorisoin laulukirja* 1911
Lisätietoja ▪ Laulu syntyi Etelä-Karjalan Nuorisoseuran kursseilla Uudenkirkon kansanopistolla lokakuussa 1909, kun Melartin oli läsnä luennoitsijana ja innostui säveltämään kurssilaisten tarpeisiin uusia lauluja. Aikalaiset mainitsivat uusia lauluja syntyneen neljä, joista nimeltä tunnetaan *Joutsenien* lisäksi *Nuorisoseurakurssilaisten laulu*, EM171 ja *Oma maa*, EM176.

Juhlakulkue, EM096

Piano
Andantino

Sävelletty 1906 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu *Pianonsoiton alkeiskurssi I* 1906
Lisätietoja ▪ Sävellys sisältynee varhaisessa teoslistauksessa *År 1906* mainittuun kokonaisuuteen ”10 stycken till Pianoskolan”. Oppilaan osuus on jaettu kahdelle nuottirivistölle.

Juldagen, EM097

Jag bårdar eder en stor glädje

Liturgi ja kuoro (ja urut)

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 22.8.1926

Teksti Raamattu

Käsikirjoitus SibM Smp6446; SibM Smp6443; SibA Mel 24:989e

Lisätietoja ▪ Kahdesta käsikirjoituksesta SibM Smp6446 sisältää liturgin ja kuoron osuudet, SibM Smp6443:ssa on liturgin osuuden kohdalle merkitty myös urkusäestys. Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:989e on päiväys 22.8.1926. Käsikirjoitukset on lahjoittanut Sibelius-museolle John Sundberg vuonna 1940. Ne kuuluvat Melartinin ruotsinkielisen virsikirjan tarpeisiin tekemiin sävellyksiin.

Jänis, EM098

Leikkilaulu

Piano

Moderato

Sovitettu 1906 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 24:805 (luonnos)

Ensijulkaisu *Pianonsoiton alkeiskurssi II* 1906

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitusluonnoksessa tempomerkintänä on *Allegro*. Kyseessä lienee perinnesävelmän sovitus.
▪ Sävellys sisältynee listauksessa *År 1906* mainittuun kokonaisuuteen ”10 stycken till Pianoskolan”.

Kaarlo ja Emelie Bergbomin hautapatsaan paljastaisissa, EM099

Kaarlo ja Emilie Bergbomin patsasta paljastaisissa 19 2/X 07 – Oi tästä läksitte – Vid aftäckningen af Kaarlo och Emelie bergboms grafmonument 19 2/X 07 – Här slocknat har

Sekakuoro

Andante

Sävelletty 1907

Teksti A. V. Koskimies, ruotsinkielinen käännös Bertel Gripenberg

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Sävelistö 8* 1907

Lisätietoja ▪ ”Kaarlo Bergbomin päivästä, lokakuun 2:sta, tuli tänä syksynä tavallista suurempi juhlan aihe. Silloin näet paljastettiin Bergbomin sisarusten hautapatsas Helsingin vanhalla hautausmaalla. (...) Bergbomien vanhan ystävän, rouva Therese Hahlin, johtamana lauloi sekakuoro Erkki Melartinin A. V. Koskimiehen sanoihin säveltämän hymnin.” (Koskimies 1953, s. 159)
▪ Ruotsinkielisen käännöksen tekijästä tiedetään vain nimikirjaimet ”B. G.”, mutta suurella todennäköisyydellä kyseessä on Bertel Gripenberg.
▪ Melartinin teosluettelossa on maininta teoksesta opusnumerottomien sävellysten ryhmässä.
▪ Teoksesta tunnetaan vuoden 1907 ensimpainoksen lisäksi monistettu nuotti, joka ei ole Melartinin käsialaa, vaan tehty selvästikin laulajille, ehkä juuri esitystä varten.
▪ Melartin sai sävellystyöstä 150 markan (640 €) palkkion, jonka hän merkitsi taskukalenteriinsa 17.11.1907 ”miellyttävänä yllätyksenä”.
▪ KAARLO BERGBOM (2.10.1843–17.1.1906) oli suomalainen teatterinjohtaja ja näytelmäkirjailija. EMILIE SOFIA BERGBOM (7.2.1834–28.9.1905) on veljensä Kaarlo Bergbomin tavoin teatterinjohtaja. Jostain syystä etunimi on painetussa nuotissa muodossa ”Emelie”, mutta muoto on historiallisista syistä hyväksytty sävellyksen nimen osaksi.
▪ AUGUST VALDEMAR KOSKIMIES (vuoteen 1906 Forsman, 7.1.1856–5.6.1929) oli suomalainen tutkija ja runoilija. Hän käytti kirjoittajana nimenmuotoja ”A. V. Forsman” ja ”A. V. Koskimies”.

Kadonnut unelma, EM100

Ma kerran unelmoin, sa olit omanani

Lauluääni ja piano

Tempo di valse lente

Säveltäjä Erkki Melartin salanimellä Eero Mela

Sävelletty 1930 tai aikaisemmin

Teksti Ture Ara salanimellä Topi Aaltonen

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5; SibA Mel 17:256 (pianokadenssi); SibA Mel 23:600 (luonnoksia)

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu, mutta laulu on levytetty

Lisätietoja

- Luonnoksessa SibA Mel 23:600 on päiväys 15.11.1930, joka on yllättävän myöhäinen siihen nähden, että laulu levytettiin jo toukokuussa Berliinissä ("Topi Aaltonen ja orkesteri, 21.5.1930 Berliini, HMV X 3654, BLR 6361-2, 30-5539").
- Valssin levytykseen ja jatkokäytön suunnitelmiin liittyvä Ture Aran kortti Melartinille 19.5.1930 on säilynyt: "Jerje jerje. Tulin gramolaulamisesta, joka oli erinomaisen jännää. Schmalstieg hyvin tyytyväinen. Luulen Sinun valssistasi tulevan oikein hyvän! Älä myö sitä kellekkään vielä, ehkä voit ansaita paremmin, jos tälläät sen johonkin äänifilmiin." (KK Coll. 530)
- Melartinin motiiveista tehdä iskelmiä salanimellä ei ole säilynyt mitään dokumentteja, mutta arvaustenkin kysymys oli ainaisen rahapulan torjunnasta. Vaikka pseudonyymit olivat populaarimusiikissa muutenkin yleisiä, taidemusiikin puolella normaalisti toimineiden henkilöiden piiloutuminen salanimen taakse johtui todennäköisesti sosiaalisista paineista eli kyse ei ollut taiteilijanimistä. "Salanimet olivat tyypillisiä 30-luvun iskelmämarkkinoille ja näyttävätpä olevan nykyäänkin, joskin osittain eri muodossa. 30-luvun salanimet olivat yleensä enemmän todellisia salanimiä tai ainakin sellaisiksi tarkoitettuja, eivät niinkään ns. taiteilijanimiä. (...) Eräät sävelsivät (iskelmiä) pelkästään salanimillä, esim. Ernest Pingoud (J. Loke ja Lauri Ilari), Martti Parantainen (Para), Edvin Heimovalta (Into Arpa) ja Erkki Melartin (Eero Mela)." (Kukkonen 1980, s. 247)

Kallis asia, EM101

Asiastamme kalliista kertoellen soi

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1928?

Teksti Alkuteksti on ilmeisesti norjalainen, suomennos on nimimerkin ”Hilja” tekemä

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja ▪ Laulu kuuluu kokonaisuuteen ”6 laulua ilman säestystä”. Sävellystyö on voinut tapahtua vuonna 1928, jolloin Melartin sävelsi *Työväen laulukirjasta* otettuja tekstejä, joista kolme kolme julkaisemattomana sisältyy tähän kokonaisuuteen ”6 laulua ilman säestystä”.

Festkantat, EM102

Marthakantaten – Kantaten vid Martha-föreningens 25-årsjubileum

Sekakuoro, lausuja ja soitinyhtye

1. Det tysta hjältemodet (Med härskarlater och segrarhållning) – Hiljainen sankaruus (Sankari ylväs on voitonvarma kuin kuningas)–2. Hemmet (Som stjärnor ur dunklet) – Koti (Kuin tähdet korkeat nousevat iltaan talvisen sään) *Enkelt*–
3. Fosterlandet (Modigt mannen värnar mot ovän landet) – Isänmaa (Urheasti maataan puoltaa mies) *Allegretto*

Sävelletty 1924

Teksti Jacob Tegengren, suomennos Jussi Snellman

Käsikirjoitus Ei tunneta; SibA Mel 24:738 (osa nro 1 pianolle); SibA Mel 24:732 (luonnoksia osiin 2 ja 3); SibA Mel 25:1035 (luonnoksia osaan nro 2)

Ensiesitys 27.5.1924 – Arbetets Vänner, johtajana Valter Nyström – Svenska Teatern

Ensijulkaisu Martha-föreningen *Ur Kantaten vid Marthaföreningens 25 årsjubileum* 1939

Lisätietoja ▪ Melartin sävelsi juhlakantaattia keväällä 1924. Melodraaman *Det tysta hjältemodet* käsikirjoituksessa SibA Mel 24:738 on päiväys 19.3.1924. Taskukalenterissa on 21.4.1924 merkintä ”Gjorde skizzer-na till Martha-Kantaten färdiga!”.

▪ Martta-yhdistys vietti 25-vuotisjuhliansa toukokuussa 1924 suuren yleisömäärän takia sekä Kansallisteatterissa että Svenska Teaternissa samalla kaksikielisellä ohjelmalla. Uutisessa kuukautta myöhemmin kerrottiin ohjelmasta näin: ”Tilaisuutta varten oli hankittu L. Onervan juhlaruno ’Kylväjät’ ja Jacob Tegengrenin juhlakantaatti, johon musiikin oli säveltänyt Erkki Melartin.” (Naisten ääni 11-12/1924).

▪ Kantaatissa on kaksi sekakuorolla esitettävää osaa (*Hemmet* ja *Fosterlandet*) sekä melodraama *Det tysta hjältemodet*. Ensiesityksen melodraamaosion lausujaa ei ole lehtiutisissa mainittu. Kantaatti esitettiin myös vuoden 1925 juhlilla yhdessä uuden kantaatin *Kylväjät*, EM125 kanssa. Tässä esityksessä lausujana toimi Märta Hallström, kuorona oli Kansallis-Kuoro Erkki Melartinin johdolla. Säestävän pienen yhtyeen tarkkaa kokoonpanoa ei tiedetä. Vuoden 1925 esityksessä lehtiutuinen ilmaisi esityskokoonpanon näin ”kuoro, solisti, lausuja, piano, harmonio ja viulu”. Ainoassa tunnetussa käsikirjoituksessa on pianosäestys.

▪ Kantaatti esitettiin seuraavan kerran 15 vuotta myöhemmin suomen- ja ruotsinkielisten Marttaliiton 40-vuotisjuhlallisuuksien yhteydessä: ”Marthakantaten, som utfördes av Oratoriökören med fru Margit Nordlund och frk Sylvelin Långholm som solister, blev också den ett stämningsmoment av högt värde.” (Husmodern 6/1939)

▪ Melartinin säveltämän musiikin partituurikäsikirjoitusta ei tunneta, vain luonnoksia, mutta kantaatin teksti julkaisiin Husmodern-lehdessä (Husmodern 6/1924) ja tässä yhteydessä otsikkona oli selkeästi ”Festkantat”. Vuoden 1939 nuottijulkaisun muotoilu ”Ur Kantaten...” johtuu siitä, että melodraama *Det tysta hjältemod* on jätetty pois.

▪ Kantaatin teksti julkaistiin Jussi Snellmanin suomennoksena ja nimellä *Juhlakantaatti* jo Emäntä-lehden numerossa 7/1924. Juhlilla se esitettiin kuitenkin vain ruotsinkielisenä versiona.

Karjalainen kansanlaulusarja I, EM103

Lauluääni ja jousiorkesteri (tai jousikvartetti)

1. Pilvet ne varjosti (Kun minä kotoani lähdin) *Andante*–2. Rallati koputin (Niin kauvan minä raitilla) *Allegro*–3. Papani pellolla *Allegro moderato* – 4. Hyvästijättö (Äitini maja oli matala) *Andante* – 5. Kun etelästä tuulee (Silloin se ilma lämmin on) *Allegretto amabile* – 6. Sureva (Ei taida kukaan arvata) *Andantino* – 7. Heilani (Joen takana on punanen talo) *Con moto* – 8. Naapurin likka (Olen minä kulkenut maata ja merta) *Allegretto moderato* – 9. Jos minä saan sen kunnian *Pomposo*

Sovitettu 17.12.1930

Teksti Kansanlauluja

Käsikirjoitus SibA Mel 26:1118 (partituuri, melodianuotinnokset ja äänilehdet)

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on lopussa päiväys ”Bxb 17.12.1930”. Kansilehdellä on teksti ”Karjalainen kansanlaulusarja I lauluäänelle ja jousiorkesterille (jousiorkesterin asemasta voi käyttää yksinkertaista jousikvartettoa) (lauluäänen asemasta voi käyttää jotain puhallinsoitinta) (lauluista voi jättää pois muutamia tai esittää niitä tarpeen vaatiessa yksitellen)”. Sovitukset on tehty ehkä Ture Aran käyttöön, mutta niiden esittämisestä ei ole dokumentoitua tietoa.
- Useimmat näistä kansanlauluista Melartin julkaisi yksinlaulusovituksina jo opuksessa 55 ja 156. On tutkimatta, onko sovituksissa merkittäviä eroja.

Karjalan vahti, EM104

Käkisalmen läänin rykmentin kunniamarssi – Kexholms läns regementes honörmarsch – Kussa Laatokan kalliot kohoaa ja Vuoksi valtava vaeltaa – Karelens vakt (Där Ladogas klippor mot stormarna stå) – Rannikkotykistörykm. 3:n kunniamarssi

Lauluääni ja piano (laulu ad. libitum)

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1920

Teksti A. R. G. Stenius, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:7; KK Ms Mus 168:5; KK Coll. 790:86 (aiemmin Yle YN3758) (orkesterisovitus)

Ensijulkaisu *Käkisalmen läänin rykmentin upseerikunnan muistojulkaisu* 1921 (lauluääni)

Sovitukset Orkesteri (Eero Koskimies, nimellä *Rannikkotykistörykm. 3:n kunniamarssi*)

Lisätietoja

- Marssin nimi vaihtelee käsikirjoitusaineistossa siten, että joissakin se on ”Karjalan läänin...”, toisissa ”Käkisalmen läänin...”. Nimi ”Karjalan vahti” löytyy vain kustantaja Fazerille jääneestä käsikirjoituksesta.
- Kansalliskirjaston arkistossa olevassa painetun julkaisun kappaleessa (Coll. 530.42) on omistuskirjoitus: ”Kunniamarssinsa säveltäjälle Professori Erkki Melartinille 10. I.-22 Kiitollisuudella ja kunnioittavimmin: Käkisalmen Rykmentin upseerikunta”. Sävellystilauksen yksityiskohtia ei tunneta. Melartin ei koskaan innostunut kiihkomielisestä isänmaallisuudesta tai militarismista, mutta tässä tapauksessa lieenee karjalaisuus painanut eniten.
- Käkisalmen läänin rykmentti perustettiin 21.1.1920 rajavartiotehtäviä varten, mutta se hajotettiin jo runsaan vuoden kuluttua 15.3.1921, mahdollisesti 31.12.1920 voimaan tulleen Tarton rauhansopimuksen takia.
- Kustannussopimus on allekirjoitettu 2.7.1920 ja Melartin on saanut palkkioksi 500 markkaa (210 €), mutta jostain syystä teosta ei muistojulkaisun ulkopuolella julkaistu. Melartinin käsikirjoitusmerkintöjen perusteella hänen sävellyksensä oli tarkoitettu esitettäväksi joko pianosäestyksisenä lauluna (yksiaänenä kuorolauluna) tai pelkästään pianolla.
- Orkesterisovituksessa on merkintä ”Radion 19/2 40”, joten sävellystä otettiin ehkä uuteen käyttöön talvisodan aikana ja mahdollisesti myös sovitus on helmikuulta 1940. Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa sovitus on nimellä ”Honorary March of the Coast Artillery” (Catalogue 1961, s. 70).
- AXEL RUDOLF GABRIEL STENIUS (29.6.1857 – 8.9.1928) oli suomalainen upseeri, opettaja ja kuoromies.

Katajaisten marssi, EM105

Vanhan koulun reippaat veikot

Unisonokuoro ja piano

Ryhdyttävästi

Sävelletty 1927

Teksti Arvid Lydecken

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10 (luonnos)

Ensijulkaisu *Katajaisten marssi* (Erillispainate ilman aikaa ja paikkaa)

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnos on hylätty viivaamalla, mutta siinä on päiväys 11.11.1927 ja signeeraus. Samassa yhteydessä on säilynyt laulun teksti koneella kirjoitettuna liuskalla, jossa myös myös nuottimuistiinpanoja.
- Nimi ”Katajaiset” esiintyy Suomessa monen yhteisön nimessä, joten tämän laulun kohdetta on vaikea varmuudella tunnistaa. Esimerkiksi 1890-luvulla perustetun urheiluseura Karhulan Katajaisten perinteisiin kuuluu ”Katajaisten marssin” kuunteleminen. Onko kyseessä ollut juuri tämä Melartinin sävellys, on selvittämättä.

Katseet kiehtovat, EM106

Meidät kohtalo yhteen lie vienyt

Lauluääni

Valse

Säveltäjä Erkki Melartin salanimellä Eero Mela

Sävelletty 1930-luku?

Teksti N. Subow, suomentajaa ei tiedetä (mahdollisesti Melartin itse tai Ture Ara, Viola-tietokannassa on päädytty pitämään Melartinia itseään sanoittajana)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Ensijulkaisu Ei ole julkaistu, mutta laulu on levytetty

Lisätietoja

- Laulu on viihteellinen valssi, joka julkaistiin äänitteenä vasta Melartinin kuoleman jälkeen 26.2.1939 (Sointu 217, 4740-S-F, Ture Ara & Sointu-orkesteri).
- Alkutekstin tekijästä ei ole löytynyt tarkempia tietoja.

Katson virran kalvohon, EM107

Katson virran kalvohon, kaikki katoo sieltä

Lauluääni

Hiljaa hyräillen

Sävelletty 1928 tai aikaisemmin

Teksti V. A. Koskeniemi (*Runoja* 1906)

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Kansanopiston laulukirja* 1928

Kehtolaulu, EM108

Nyt on aika pienen miehen unten maille kiiruhtaa

Lauluääni ja piano
Keinuttaen, hiljalleen

Sävelletty	Lokakuu 1926
Teksti	Arvily
Omistus	”Rva Maj-Lis Lydeckenille omistettu”
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:765
Ensijulkaisu	<i>Aamu</i> nro 5/1926
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 9.10.1926. Luonnoksissa on vain pianon osuus ja sanat, painetussa nuotissa on itsenäinen lauluääni. ▪ <i>Aamu</i> oli vuosina 1926-1940 julkaistu ”perheaikakauskirja”, jonka päätoimittajana toimi Melartinin läheinen ystävä Ester Ståhlberg ja jonka toimituskuntaan myös tekstin tekijä Arvid Lydecken kuului. MAJ-LIS LYDECKEN oli hänen tanskalaissyntyinen puolisonsa. ▪ Melartin julkaisi laulusta myös version kahdelle lauluäänelle ja pianolle opuksen 134b numerona 16. Tempomerkintä on tässä versiossa <i>Hiljaa keinuttaen</i>.

Keijujen karkelo, EM109

Älfvornas dans – Älvornas dans

Kuvaelmamusiikkia orkesterille

Sävelletty	1905
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Lisätietoja	▪ Turun teatterissa järjestettiin 18.11.1905 lausuja Onni Savolan ”Musikalisk-Dramatisk Soiré”, jonka ohjelmassa oli myös Melartinin orkesteriteos <i>Keijujen karkelo</i> (ruotsinkielisissä lehdissä <i>Älfvornas dans</i>). Mainoksen perusteella tässä osassa ei ollut Savolan lausuntaa, vaan kyseessä oli käsikirjoituksesta soitettu orkesterisävellys, ”tablå” (Åbo Underrättelser 17.11.1905). Sävellykseen liittyviä nuottidokumentteja ei ole löytynyt, joten ei ole varmuutta siitä, sävelsikö Melartin suomen- vain ruotsinkielisellä otsikolla varustetun teoksen. Savolan ohjelmassa oli esityksiä molemmilla kielillä. ▪ Samoihin aikoihin eli 15.11.1905 sai ensi-iltansa kaksi muutakin Melartinin näyttämömusiikkiteosta eli <i>Salome</i>, op. 41 ja <i>Kevätaamun unelma</i>, EM111. Melartin oli säveltäjänä elämänsä kunnossa, mutta silti on perusteltua esittää kysymys siitä, olisiko hän mahdollisesti käyttänyt tähän Turun teatterin selvästikin vähemmän tärkeään esitykseen uudelleen nimeämäänsä osaa jommastakummasta tunnetusta näytelmämusiikistaan. Lisävalaistusta kysymykseen voi tuoda vain <i>Keijujen karkelon</i> nuottikäsikirjoitusaineiston löytyminen. Vuorokautta ennen Onni Savolan lausuntailtaa Melartin päiväsi Nummelan parantolassa luonnoksia Scherzo-osaan (EM526), mutta lienee käytännössä mahdotonta, että luonnokset olisivat muuntuneet näin lyhyessä ajassa esitykseksi.

Keväinen kotiintuminen, EM110

Suli hei, hepo, astele arvelematta

Lauluääni
Reippaasti

Sävelletty	1911 tai aikaisemmin
Teksti	Lauri Soini
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Suomen nuorison laulukirja</i> 1911
Lisätietoja	▪ LAURI SOINI (= Lauri Soininen, 1.4.1875–2.9.1919) oli suomalainen kirjailija ja toimittaja, joka käytti myös monia nimimerkkejä (mm. Juho Ahava ja Lauri Sauramo).

Kevätaamun unelma, EM111

Un sogno d'una mattina primavera

Näyttämömusiikkia orkesterille

Sävelletty	Helsinki 29.10.1905
Teksti	Gabriele d'Annunzio, suomennos Jalmari Hahl
Käsikirjoitus	SibA Mel 21:470; KK Ms Mus 168:7 (partituurin sivut 33-44); KK Coll. 630:28 (orkesterin äänilehtiä); SibA Mel 23:577 (partituurin osia); SibA Mel 25:1074 (luonnoksia)
Ensiesitys	15.11.1905 – Suomen kansallisteatteri
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on 39-sivuinen, kahdella eri ex libriksellä varustettu sidottu laitos. Lopussa on teksti ”Fine / 29.10.05 / Helsinki”. ▪ Näytelmää esitettiin kaikkiaan 9 kertaa (Koskimies 1953, s. 446). Tuire Ranta-Meyer on osoittanut, että Melartin hyödynsi tätä näyttämusiikkia säveltäessään orkesteriteostaan <i>Traumgesicht</i>, op. 70. ▪ Ensiesityksessä oli paikalla myös Alma Silventoinen (myöhemmin Kuula), joka kirjoitti päiväkirjaansa näin: ”Olin teatterissa katsomassa d'Annunzion 'Kevätaamun unelmaa' ja Oscar Wilden 'Salomea'. Näihin kumpaiseenkin oli Erkki Melartin säveltänyt musiikin. Kevätaamun unelma oli ihmeellinen ja arvoituksen tapainen. (...) Erkki oli säveltänyt ihmeen ihanan musiikin tähän – lintujen laulua, kukkien hyminä, kevätluonnon suloisuus ja mielipuolen suuri fantasia oli mainiosti kuvattu.” (Kuula 1968, s. 112) ▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa musiikki on nimellä ”Incidental Music to the Play 'Kevätaamun unelma' (Dream on a Morning in Spring)” (Catalogue 1961, s. 73). ▪ GABRIELE D'ANNUNZIO (12.3.1863–1.3.1938) oli italialainen kirjailija ja runoilija.

Kihlaus, EM112

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1898
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:9 (luonnos); SibA Mel 25:1051 (luonnoksia alkusoittoon)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa KK Ms Mus 168:9 on luonnosteltu muutamia tahteja pianolla. Signeerausta ei ole, mutta otsikkona on ”Kihlaus (Kivi) / Komisk opera” ja mukana on päiväys 16.2.1898. Luonnoksessa SibA Mel 25:1051 (Allegro) on teksti ”Alkusoitto (Kiven Kihlaukseen)” ja ”till overturen”. ▪ Melartin suunnitteli kokonaista oopperaa Aleksis Kiven vuonna 1866 kirjoitetun näytelmän pohjalta, mutta jos tunnetut luonnokset ovat kaikki, mitä hän sai aikaan, työ ei päässyt kunnolla edes käyntiin.

Kiinalainen surumarssi, EM113

Piano

Lento

Sävelletty	1906?
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:6
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa ei ole signeerausta eikä päiväystä. Nimi on muodossa ”Kiinal. surumarssi”. Kyseessä olla kokonaisuuteen ”10 stycken till Pianoskolan” tarkoitettu, mutta pois jätetty pikkukappale.

Komeroista, EM114

Niin monta aatosta ankeaa on aateltu salaa siellä

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1928?

Teksti Heikki Välisalmi

Käsikirjoitus SibA Mel 18:284a

Ensijulkaisu *Työväenopiston laulukirja* 1928

Lisäjulkaisu *Laulukirja* 1936; *Työväen laulukirja* 1939

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on päiväys 28.4.1928.
- Melartin sävelsi keväällä 1928 ilmeisesti tilauksesta parisenkymmentä laulua, joiden tekstit olivat peräisin *Työväen laulukirjan* 10. painoksesta (1920). Asiaa koskevaa kirjeenvaihtoa ja sopimuksia Otavan johtaja Vihtori Suomalaisen kanssa on säilynyt Fennica Gehrmanin arkistossa. Kirjeessä 30.4.1928 olivat mukana ”pääsiäisaikana tekemäni laulut, joiden tekstit kauttaaltaan ovat otetut Työväen laulukirjasta...”.
- 21.5.1928 päivätyllä luovutuskirjalla Melartin luovutti laulujen oikeudet Otavalle 200 mk kappalehintaan ja kuittasi näin hankkimansa 4000 markkaa (1264 €) 12.9.1928.
- Vaikka kyse oli selkeästä tilaustyöstä, eivätkä Melartinin säveltämät tekstit ole erityisen poliittisia, osallistuminen edes sosialidemokraattisen puolueen julkaisuun ei ollut 1920-luvulla yksinkertainen asia. Melartinin puoluepoliittisista sympatioista ei ole tarkempia tietoja, mutta tämän tilaustyön perusteella hän ei arkaillut esiintyä julkisesti ainoan sallitun vasemmistopuolueen yhteydessä 1920-luvun lopulla. Tuire Ranta-Meyer on esittänyt Melartin ”heränneen” yhteiskunnallisesti kerätessään opuksessa 55 julkaistuja kansanlaulusovituksia: ”Samalla hän kiinnostui tavallisen kansan asioista ja sosiaalisista kysymyksistä niin, että saattoi selvittää oman tiensä suhteessa puoluepolitiikkaan ja työväenkysymykseen. Melartin katsoi olevansa niin ulkopuolisena elämässä, että pystyi näkemään hyvät puolet toistensa kanssa vastakkaisissakin puolueissa ja suuntauksissa.” (Ranta-Meyer 2003, s. 126) Karjala-lehden toimittaja Torsten Kiljander tulkitsi Melartinin asennoitumista haastattelussa syksyllä 1908 näin: ”Hänellä on vain yksi tarkoitus, nimittäin voimiensa mukaan tehdä hyvää yhteiskunnassa, kohoittaa sivistystä kansassa sillä alalla, millä hän itse niin paljon omaa.” (Karjala 1.10.1908, s. 5)
- Asiaan palattiin 1930-luvulla, kun TUL:n sihteeri Onni Haini lähestyi päiväämättömällä kirjeellä (KK Coll. 530) Melartinia ja pyysi lupaa ottaa suunniteltuun ”uuteen Työväen laulukirjaan” 13 sävellystä. Laulukirja julkaistiin vasta Melartinin kuoleman jälkeen vuonna 1939. Kokoelmaan tulivat kaikki pyydetty, jo 1928 *Työväenopiston laulukirjassa* julkaistut laulut lukuun ottamatta *Elannon laulua II*, EM039, joka syystä tai toisesta jätettiin pois.
- JUHO HEIKKI VÄLISALMI (vuoteen 1906 Johan Henrik Karttunen, 11.4.1886–28.3.1947) oli suomalainen kirjailija, toimittaja ja sosialidemokraattinen kansanedustaja.

Korven koski, EM115

Laulaa jylhää lauluansa korven koski vaahtovuo

Lauluääni

Hitaanlaisesti

Sävelletty 1920-luku?

Teksti Rafael Engelberg (*Työpajan töminästä* 1905)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja

- Laulu kuuluu kokonaisuuteen ”6 laulua ilman säestystä”. Engelbergin teksti julkaistiin *Työväen laulukirjan* vuonna 1912 julkaistussa neljännessä uudistetussa painoksessa ja sitä seuranneissa laitoksissa, mistä Melartin on tekstin todennäköisesti löytänytkin. Sävellystyö lienee tapahtunut vuonna 1928, jolloin Melartin sävelsi parisenkymmentä kokoelmasta otettua tekstiä. Niistä kuitenkin vain 13 julkaistiin vuonna 1939.

Kotipihlajan laulu, EM116

Piano
Andante

Sävelletty 1906?
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on signeeraus, mutta ei päiväystä. Kyseessä saattaa olla kokonaisuuteen ”10 stycken till Pianoskolan” tarkoitettu, mutta itse julkaisusta pois jätetty pikkukappale.

Koulutiellä, EM117

Porin tyttölyseon 50-vuotisjuhlakantaatti – Syksy kultaviitta saapuu orhillansa

Solistit, kuoro ja orkesteri

1. Syksy (melodraama)–2. Koulun pihassa–3. Pihlajan laulu – 4. Synnyinmaa – 5. Satusaareen – 6. Elämän kangas – 7. Kevät – 8. Epiloogi

Sävelletty 17.3.-20.4.1930
Teksti Anna Puranen
Käsikirjoitus SibA Mel 18:289 (partituuri ja kuoron äänilehdet); KK Ms Mus 168:9 (naiskuoronuotinnos osasta 4, *Synnyinmaa*); SibA Mel 24:779 & 24:812 & 25:1047 (luonnoksia)
Ensiesitys 3.6.1930
Ensijulkaisu *Koulutiellä* 1948 (Porin tyttölyseon entiset oppilaat, omakustanne, vain lauluosuudet)
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on lopussa päiväys ”Pukinmäellä pääsiäispäivänä 1930. Säv (17.III - 20.IV.1930) E. Melartin”. Käsikirjoituksessa on kaikkiaan 78 sivua.
▪ Kantaatti on julkaistu äänitteenä Porin Tipulan seniorien julkaisemalla LP-levyllä (PTSLP 1) vuonna 1980.
▪ Anna Purasen libretto nimellä ”Syksy” tunnetaan (KK Coll. 530.31). Siinä on Melartinin ehdotuksia eri osien esityskokoonpanoiksi. Puranen lähetti vielä 15.3.1930 täydennystä osan 3 *Pihlajan laulu* tekstiin pahoitellen ja vedoten työkiireisiinsä. (KK Coll. 530)
▪ Ensiesitystä kuvasi nimimerkki ”Mukana ollut” ytimekkäästi: ”Lehtori Anna Purasen kirjoittama ja taiteilija Erkki Melartinin säveltämä kantaatti oli ohjelman loistokohta. Se esitettiin ihastuttavan hyvin ja sai osakseen valtavat kättentaputukset.” (Suomen Nainen 17/1930, s. 131)
▪ ANNA ELINA PURANEN (28.8.1885–13.4.1964) oli suomalainen opettaja ja runoilija.

Kristallen den fina, EM118

Kristallen den fina som solen må skina

Lauluääni ja piano

Sovitettu 1920-luvulla?
Teksti Ruotsalainen kansanlaulu (Skattungby, Dalarna)
Käsikirjoitus MMA
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on maininta ”bearbetning för Marianne Mörner av Erkki Melartin”. Melartin ja Mörner olivat 1920-luvulla läheisiä yhteistyökumppaneita tehden myös yhteisiä esiintymiskiartueita. Sovitus on ehkä tehty tällaisiin tarpeisiin.

Kulkurin virsi, EM119

Oi, Herra, olen sun palvelias

Mieskuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1914

Teksti Larin-Kyösti (*Kulkurin lauluja* 1899)

Käsikirjoitus SibA Mel 23:506; SibA Mel 23:649 (luonnos); KK Coll. 122:18

Ensijulkaisu *Kulkuset : Joululukemista maalaisille* 1917 (sivulla 31 alkuperäisversio ja sovitus sekakuorolle)

Sovitukset Sekakuoro (Melartin?)

Lisätietoja

- Käsikirjoitus on 10 tahdin mittainen laulu, jossa on päiväys 24.8.1914. Toinen, päiväämätön luonnos on viivattu yli. Larin-Kyöstin arkistosta löytynyt käsikirjoitus lieenee varhaisin, mutta siinä ei ole päiväystä.
- Laulun vaiheista tiedetään hyvin vähän, mutta Larin-Kyöstin Melartinille tammikuussa 1918 lähettämän kortin perusteella sävelmä on jossain vaiheessa valmistunut: ”Muista nyt lähettää ’Kulkurin virren’ sävellyksen käsikirjoitus omistuksineen, kuten lupasit.” Melartin on merkinnyt korttiin ”Vastattu 20.1.18”. (KK Coll. 530) Mahdollisesti tämä vastaus on käsikirjoitus, joka on löytynyt Larin-Kyöstin arkistosta (KK Coll. 122:18). Se on ilmeisesti varhainen versio, sillä Melartin on kirjoittanut tällaisen omistuksen: ”Larin Kyöstillä / ystävyydellä / Erkki Melartin / (tämä on ensimmäinen luonnos, lopullinen muoto on ’Kulkusissa’, kuten tiedät)”.
- Laulun teksti on peräisin neliosaisen runon *Kulkurin lankeemus* viimeisestä osasta, jonka Larin-Kyösti on myös otsikoinut.

Kullan luo, EM120

Miksi, miksi viheltääpi Vilho?

Sekakuoro

Hilpeästi

Sävelletty Tapiola 27.12.1896

Teksti J. H. Erkko (*Runoelmia* 1870)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6

Ensijulkaisu *Sävelistö 4* 1898

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on päiväys 27.12.1896 ”Tapiola”.
- Melartin osallistui tällä ja laululla *Darthulas grafsång* Mikkelin Lauluseuran sävellyskilpailuun vuonna 1897. Melartin palkittiin lauluista 100 markalla (499 €).
- Muistikirjassa on 8.7.1898 merkintä: ”I dag fick jag Iv'r häftet af ’Sävelistö’, där min ’Kullan luo’ för blandad kör ingår.” Laulun julkaiseminen liittyi varmaankin menestymiseen sävellyskilpailussa.
- Laulun teksti on runon *Marjatyttö* viimeisestä säkeestä (nro 28), laulun otsikko on myöhemmin keksitty.

Kummanko sävel somempi?, EM121

Laula, laula, laululintu, hoilaa hopeanokka!

Mieskuoro

Moderato poco rubato

Sävelletty Boxbacka 24.1.1925

Teksti A. O. Väisänen (*Heimokannel I* 1924)

Käsikirjoitus SibA Mel 16:166 (luonnoksia)

Ensiesitys 28.2.1925 – Ylioppilaskunnan Laulajat, johtajana Heikki Klemetti

Ensijulkaisu Koiton kuoro *Kummanko sävel somempi* 1925

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on päiväys ”Bxb 24.1.1925”.
- Melartinin teosluettelossa on maininta tästä teoksesta opusnumerottomien sävellysten ryhmässä.

Kuoleman kautta, EM122

Niin kuin autio maa, lakastunut ja musta – Rakkaani, rakkaani, ainoani! – Yhdessä, ystävät, kuljemme vuorelle elämän valon

Naisääni, baritoni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	22.3.1927
Teksti	Jussi Snellman (<i>Ristimiekka</i> 1929)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5; SibA Mel 16:188
Lisätietoja	▪ Laulussa on kummallakin laulajalla soolo, minkä jälkeen he laulavat varsinaisena duettona. Koko sävellyksen kautta kulkee säestävä basso, joka lienee pianon vasemmalle kädelle tarkoitettu. Sibelius-Akatemian kirjaston käsikirjoituksessa on päiväys 22.3.1927. ▪ Jussi Snellmanin 10.3.1927 päiväämä tekstikäsikirjoitus on säilynyt (KK Coll. 530:31). Teksti on kirjoitettu Suomen Yhteis-Vapaamuurari Järjestön kirjepaperille. Kyseessä voikin olla Ruusu-Ristin käyttöön tarkoitettu sävellys.

Kuutamossa, EM123

Månsken – Mondschein

Piano
Andante

Sävelletty	?
Käsikirjoitus	KK Coll. 790:86; Yle YN3953 (partituuri orkesterisovituksesta)
Sovitus	Orkesteri (Sven Sandberg 2.8.1943)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on otsikko musteella, mutta sen yläpuolella juuri ja juuri luettavissa lyijykynällä kirjoitettu ja yliviivattu ”Venematka – Båtfart”. Käsikirjoituksessa on jonkin verran korjauksia, mutta ei päivystä. Ei tiedetä, miten ja milloin käsikirjoitus on joutunut Yleisradion nuotistoon. ▪ Sven Sandbergin sovituksen käsikirjoituksessa on sovituspäiväyksen lisäksi merkintä ”Radion oma 8.II.1945”. Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa tämä sovitus on mainittu nimellä ”Kuutamossa (In the Moonlight)” (Catalogue 1961, s. 69).

Kvällsvind spelade, EM124

Ranunkel och bläcklocka stodo på äng – Soittaa tuulonen – On kielon ja keltanon kartano tää!

Sekakuoro
Allegretto, leggiero

Sävelletty	Joulu 1903
Teksti	Mikael Lybeck, suomennos Jussi Snellman
Käsikirjoitus	SibA Mel 20:405 (luonnos) ; KK Ms Mus 168:6 (moniste)
Ensiesitys	26.4.1904 – Studenternas blandade kör, johtajana Hannes Axelsson – Helsingin yliopiston juhlasali
Ensijulkaisu	<i>Sångbok för blandad kör. Tionde</i> 1906
Lisäjulkaisu	<i>Sävelistö</i> 8 1907
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa SibA Mel 20:405 on vasemmassa ylänurkassa päiväys ”Liperi 20.XII.03”. ▪ Melartin kirjoitti kotiväelle ensiesityksen jälkeen 28.4.1904: ”I förgår sjöng studenternas blandad kör min nya sång ”Kvällsvind spelade” som jag komponerade i julas.” (KK Coll. 530.23) Melartin myös kertoi samassa kirjeessä Wegeliuksen pitäneen teosta Melartinin parhaana kuorolauluna, olihan yleisökin vaatinut sitä uusittavaksi ja Oskar Merikannon arvio huipentui lauseeseen ”Todella pieni mestariteos.” (Ranta-Meyer 2003, s. 90) ▪ Melartinin teosluettelossa on teos opusnumerottomien sävellysten ryhmässä. Syytä opusnumeron puuttumiseen ei tiedetä, todennäköisesti se vain unohtui antaa, kun laulu julkaistiin muutama vuosi ensiesityksensä jälkeen.

Kylväjät, EM125

Kantaatti solistille, sekakuorolle ja viululle
Moderato

I. Kylvämme maita, kylvämme soita *Moderato*–2. Nouse aina päivän pyörä, kaarru korkealle *Andante semplice*–3.
Kylvämme, kylvämme... Sadon kuka saakaan? *Moderato*

Sävelletty	Toukokuu 1924
Teksti	L. Onerva
Käsikirjoitus	Ei tunneta; KK Ms Mus Coll. 824.1 (Helvi Leiviskän kirjoittama partituuri ja kopistin tekemät ääni-lehdet); SibA Mel 24:814 & SibA Mel 25:1042 (luonnos)
Ensiesitys	30.3.1925 – Kansallis-Kuoro, solistina Ingeborg Liljeblad, kuoron johtajana Erkki Melartin – Marttaliiton vuosijuhla; 15.5.1939 – Kansallis-Kuoro, solistina Irja Aholainen, orkesterin johtajana Armas Maasalo – Marttaliiton 40-vuotisjuhla
Ensijulkaisu	Marttaliitto <i>Kylväjät</i> 1939 (Wikstedt)
Lisäjulkaisu	Marttaliitto <i>Kylväjät</i> 1948 (Duplicato)
Sovitukset	Sekakuoro, lauluääni ja orkesteri (Helvi Leiviskä 1939)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:814 on päiväys 11.5.1924 eli Melartin ainakin yritti tekstin säveltämistä vielä ennen 25-vuotisjuhlaa. Toisessa, nimettömässä luonnoksessa SibA Mel 25:1042 on päivämäärä 10.5.1924. Samana päivänä Melartin kirjasi taskukalenteriinsa ”Började genast arbetet på <u>den nya</u> kantaten” ja 14.5. oli työ valmis ”Sedan ½ 11 tiden på kvällen fick jag <u>hela Kantaten färdig!</u>”. Onervan juhlaruno esitettiin 27.5.1924 kuitenkin ilman Melartinin musiikkia. Mahdollisesti aika ei riittänyt teoksen harjoittelemiseen. Runon lausui suomeksi Lilli Tulenheimo, ruotsiksi Ruth Snellman. Kantaatti kuultiin kokonaisuudessaan musiikin kera vasta vuosijuhlissa 30.3.1925. ▪ Kolmiosaisen kantaatin ensimmäisen ja kolmannen osan esittää sekakuoro, toisen naiskuoro ja alussa on sooloviululla lyhyt johdanto-osuus. Osaan ilmeisesti sisältyvää soolo-osuutta ei painetuissa nuotteissa ole erikseen merkittynä. ▪ Vuonna 1939 kantaatti esitettiin uudelleen Helvi Leiviskän laatiman orkesterisäestyksen kera. ”Kansalliskuoro esitti A. Maasalon johdolla ja Helsingin Naisorkesterin myötäilemänä Melartinin L. Onervan marttojen 25-vuotisjuhlarunon sanoihin säveltämän juhlakantaatin, jossa soolo-osan esitti oopperalaulajatar Irja Aholainen.” (Haltia 1949, s. 237) ▪ Sibelius-Akatemian kirjaston arkistossa on säilynyt ilmeisesti vuoden 1939 painatteesta kappale, jossa on lyijykynällä tehty merkintöjä: ”ork. sov. Helvi Leiviskä” ja ”Orkesteripartituuri & äänet, samoin kuoronuotit ovat Suomalaisen Marttaliiton hallussa.” ▪ Onervan juhlarunon teksti julkaistiin ensimmäisen kerran Emäntälehdessä 7-8/1924 (s. 155) ja uudelleen Emäntälehdessä 5/1939, jolloin tekstin yhteydessä oli myös maininta ”Marttojen juhlakantaatiksi säveltänyt E. Melartin” (s. 135). ▪ Martta-Kuoro on levyttänyt kantaatin vuonna 1961 (His Masters Voice YBLP 1002). ▪ HELVI LEMMIKKI LEIVISKÄ (25.5.1902–12.8.1982) oli suomalainen säveltäjä, joka toimiessaan Sibelius-Akatemian kirjastonhoitajana laati myös luetteloita Erkki Melartinin sävellyksistä ilmeisesti hyvin kiinteässä yhteistyössä säveltäjän kanssa. Monista Melartinin sävellyksistä tiedetään vain Leiviskän muistiinpanojen perusteella.

Kylän lahdella, EM126

Ja lahdelta kuuluvi tyttöjen laulu

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	Tammikuussa 1899
Teksti	Larin-Kyösti (<i>Kylän lauluja</i> 1898)
Käsikirjoitus	SibA 23:508
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys ”21.1.99”. Nuottikirjoitus on musteella, otsikko lyijykynällä.

Kyntömiehen laulu, EM127

En uinunut untuvakehdossa

Lauluääni
Ryhdykkäästi

Sävelletty	1911 tai aikaisemmin
Teksti	Vihtori Auer (<i>Matkailijan lauluja</i> 1903)
Käsikirjoitus	Ei tunneta; Coll. 530.24 (sekakuorolle ja pianolle ilman sanoja)
Ensijulkaisu	<i>Suomen nuorison laulukirja</i> 1911
Lisäjulkaisu	<i>Vakka-Suomen X:n Laulujuhlan ohjelma</i> 1921
Lisätietoja	▪ Laulun ainoa tunnettu käsikirjoitus on kapellimestari August Widgrenille 30.6.1921 lähetetetyssä kortissa. Se on pianosäestyksinen kuoronuotti laulusta ilman sanoja: ”Tässä se nyt on! Olen sovittanut sen melkein kokonaan diatonisesti, ettei se kadottaisi raikasta luonnettaan.” Sovitus oli tarkoitettu Vakka-Suomen kymmenensille laulujuhlille Uudenkaupungin Kainpirtissä heinäkuussa 1921. Kortti on palautunut Melartinille, koska osoitteena on ollut vain ”Turku (tai Kokkola)”. Koska laulu kuitenkin painettiin laulujuhlien ohjelmaan, sovitus on jollain lailla ehtinyt perille ajoissa. ▪ VIHTORI AUER (Vihtori Simonen, 3.11.1882–18.5.1951) oli suomalainen toimittaja ja kirjailija. ▪ AUGUST ABRAHAM WIDGREN (1871–1941) oli muusikko, joka toimi mm. Uudenkaupungin amatööriorkesterin kapellimestarina 1900–1922 ja paikallisen VPK:n soittokunnan johtajana 1899–1941. Melartin ehti toimia jonkin aikaa Widgrenin opettajana Helsingissä.

Kyrie, EM128

Kyrie eleison

Neliääninen yhtye tai kuoro (SATB) ja piano/urut?
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	Kajaani 24.7.1932
Teksti	Perinteinen liturginen teksti
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:683; KK Ms Mus 168:10
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa KK Ms Mus 168:10 on valkoiselle paperille aamulla klo 6:45 tehty muistiinpano, jossa on tarkka päiväys ”24/7 32 Kajana”, mutta ei signeerausta. Käsikirjoituksessa SibA Mel 23:683 on neljä alhaalta ylös numeroitua riviä neljälle lauluäänelle (SATB) ja säestävälle äänelle. Bassoklaaviin kirjoitettua säestystä on vain kahdella ensimmäisellä rivillä ja sävellys näyttää muutenkin päättyvän hiukan kesken. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on yhtä tarkka kuin muistiinpanossakin eli ”Kyrie / 24/7 32 / Kajana / 6.45 aamulla”. Lauluäänet on merkitty ensimmäisen nuottirivin alkuun. ▪ Melartinin taskukalenterissa on 30.7.1932 todennäköisesti tähän luonnokseen liittyvä merkintä: ”Arbetat litet på messen, men det går skralt. Borde jag börja med något lättare först? En symfoni? Ha!”. Käsikirjoitusaineistosta ei ole kokonaista messun luonnosta löytynyt, joten tämä Kyrie saattaa olla ainoa suunnitelmasta valmistunut osa. Taskukalenterissa on 6.8.1932 seuraava optimistinen merkintä: ”Arbetat på Kyrie, som allt mer tar gestalt.”

Käy työhön!, EM129

Käy työhön työmies, uuteraan

Lauluääni
Ripeästi

Sävelletty	1928?
Teksti	Severi Nuormaa
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Työväenopiston laulukirja</i> 1928
Lisäjulkaisu	<i>Laulukirja</i> 1936
Lisätietoja	▪ SEVERI NUORMAA (vuoteen 1906 Nyman, 15.10.1865–11.6.1924) oli suomalainen runoilija, toimittaja ja kansansivistäjä.

Köyhän lapsen joulukuusi, EM130

Köyhän lapsen joulukuusi hohtaa kankahalla

Lauluääni
Surumielisesti

Sävelletty	1928
Teksti	Aapo Pärnänen
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Työväenopiston laulukirja</i> 1928
Lisäjulkaisu	<i>Laulukirja</i> 1936; <i>Työväen laulukirja</i> 1939
Lisätietoja	▪ APO (ABEL) PÄRNÄNEN (2.1.1872 – ?) oli suomalainen kansakoulunopettaja ja kirjailija.

Laulu hämärässä, EM131

Piano

Sävelletty	?
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Lisätietoja	▪ Teos on mainittu Melartinin omassa teosluettelossa merkinnällä ”Sib. Akat. Oppikaskunnan arkistossa / Laulu hämärässä pianolle (käsikirjoitus)”. Kirjaus lienee Helvi Leiviskän tekemä (oppilaitoksen nimi muutettiin Sibelius-Akatemiaksi vuonna 1939 eli kaksi vuotta Melartinin kuoleman jälkeen), mutta teoksen käsikirjoitusta ei ole ainakaan vielä löytynyt.

Nachtwache der Liebe, EM132

Nachtwache der Liebe, du Sabbat im Herzen – Legend

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	11.4.1898
Teksti	Alfred Meissner
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys 11.4.1898 (yliviivattuna 10.4.1898). Laulun musiikillinen aihe oli kuitenkin riittävän hyvä kelvataksaan piano-opuksen 6, <i>Legend</i> pääteemaksi. Tähän viittaa käsikirjoituksessa laulun nimen yläpuolelle isolla kirjoitettu nimitys ” <u>Legend</u> ”. Yhteys on mainittu myös Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779). ▪ ALFRED MEISSNER (15.10.1822–29.5.1885) oli itävaltalainen runoilija.

Lempeä laupeus taivainen, EM133

Lauluääni
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1927 tai aikaisemmin
Teksti	Jussi Snellman
Käsikirjoitus	Ruusu-Ristin arkisto
Ensijulkaisu	<i>Ruusu-Ristin laulukirja</i> 1927
Lisätietoja	▪ Laulu sisältyy myös Ruusu-Ristin rituaalimusiikkiin nimellä <i>Almulaulu</i> tai <i>Laupeuslaulu</i> . Laulun melodia on käytössä myös samaisen rituaalimusiikin <i>Loppulaulussa</i> (Yö jo hallitsee, rauha vallitsee). Ruusu-Ristin arkistosta on löytynyt myös otsikolla <i>Laupaudelle</i> tehty pianonuotinnoksen käsikirjoitus, joka saattaa olla Melartinin tekemä.

Lied, EM134

Piano

Andante espressivo

Sävelletty 6.3.1892

Käsikirjoitus SibA Mel 17:230b

Lisätietoja ▪ Runsaan sivun pituinen valmis käsikirjoitus, jossa on päiväys ”Tapiola 6.III. 1892”. Tämän teoksen on käsikirjoituksesta havainnut ja määrittänyt Joel Valkila.

Linden har blomst, og solsorten synger, EM135

Linden har blomst som en honningfyldt kube

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sävelletty Tammikuu 1924

Teksti Aage Lind

Omistus ”Signe Liljequist tillegnad”

Käsikirjoitus SibM Smp6447

Lisätietoja ▪ Melartinin taskukalenterissa on 3.1.1924 merkintä ”Komponerade ’Solsorten synger’”.
▪ Käsikirjoituksen Melartin on lähettänyt omistuksen kohteelle. Sibelius-museo on saanut sen kokoelmiinsa vuonna 1960.
▪ AAGE LIND (8.12.1883–15.11.1963) oli tanskalainen kirjailija.

Lintuseni, EM136

Laula, laula lintuseni, pienoiseni, pääskyseni

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sävelletty 30.1.1932

Teksti Antti Rätty

Käsikirjoitus SibA Mel 16:135; SibA Mel 24:785 (luonnos); KK Ms Mus 168:5 (ei Melartinin käsialaa)

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:785 on päiväys 30.1.1932. Samana päivänä Melartin teki taskukalenteriinsa merkinnän ”... på kvällen komponerade en ny sång (Laula, sirkkuseni).”
▪ ANTTI (ANDERS) RÄTY (22.8.1825–15.11.1852) oli suomalainen runoilija ja suomentaja.

Lisbeths sang, EM137

Gøgen kukker saa langt af Led

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty 12.7.1918

Teksti Erik Moltesen

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on signeeraus ja päiväys ”Löndal 12/7 1918”.

En liten morgonvisa, EM138

Piano

Andantino semplice

Sävelletty Syyskuu 1915

Omistus ”Olly och Uno Donner tillegnad”

Käsikirjoitus SibM SmP6434

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on omistuksen lisäksi päiväys ”28. sept. 1915”. Käsikirjoitus on saatu Sibelius-museoon Donnereitten kokoelmasta vuonna 1958.

Lob des Weines, EM139

Gieß Schenke, mir von jenem Wein, der also feurig glüht

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty ?

Teksti Asraki, saksankielisen version tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus SibA Mel 23:576

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on suhteellisen pitkälle lyijykynälle kehitelty luonnos, jossa ei ole päiväystä eikä signeerausta.

▪ ASRAKI oli todennäköisesti 1100-luvulla toiminut persialainen runoilija ja filosofi.

Valkoinen lootus, EM140

Lootuskukka – Kolminäytöksinen (neljä kuvaelmaa) intialainen tarina

Näyttämömusiikkia lauluäänille, huilulle, viululle, sellolle, pianolle ja lyömäsoittimille

1. Alkusoitto (Pantomiimi) [Ilman tempomerkintää]–2. Intermezzo *Moderato*–3. II näytöksen alku *Andante* – Tanssi I *Andantino* – Tanssi II *Allegretto moderato* – Tanssi III *Quasi Allegro* – Tanssi IV *Allegro molto* – 4. Bimalan kertomus *Andantino* – 5. III näytöksen alkusoitto *Allegretto moderato* – 6. Hymni (Sabba pāpassa akaram) *Andantino moderato* sekä Uhritantsi *Moderato con gravita*

Sävelletty Joulukuu 1926

Teksti Laura Soinne

Käsikirjoitus SibA Mel 20:444; SibA Mel 11:68 (osia) ja SibA Mel 15:103 (viulun äänilehti tansseista I-IV); KK Ms Mus 168:10 (luonnos); KK Coll. 530 (partituurin valokopio)

Ensiesitys 927 – Tampereen teatteri, johtajana Emil Kauppi

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus SibA Mel 20:444 sisältää kuusisivuisen partituurin alkusoitosta, pianon osuuden toisen näytöksen tansseista sekä irrallisia äänilehtiä. Käsikirjoituksessa SibA Mel 11:68 on äänilehtiä (sello, lyömäsoittimet), osa *Bimalan kertomus* partituurina, III näytöksen *Uhritantsi* (piano, viulu, lyömäsoittimet), III näytöksen alkusoitto partituurina sekä osa *Hymni* partituurina kuorolle ja yhtyeelle sekä osan *Intermezzo* ja II näytöksen alku partituurina. Käsikirjoitus SibA Mel 5:103 sisältää neljän tanssin viuluäänet. Käsikirjoitusluonnoksissa esiintyy päiväys 9.12.1926.

▪ Suomen näytelmäkirjailijaliiton toimiston hallussa olleesta osittain Melartinin käsialaa olevasta partituurista on säilynyt valokopio (KK Coll. 530), johon oletus musiikin rakenteesta perustuu.

▪ Koneella kirjoitettu näytelmäteksti ilman viittausta Melartiniin tai mihinkään muuhun musiikkiin on säilynyt (KK Coll. 530.31). Päiväämättömässä melodialuonnoksessa (KK Ms Mus 168:10) on otsikko ”Lotuskukanäytelmään”.

▪ Laura Sointeen kirje 3.11.1926 Melartinille on säilynyt (KK Coll. 530). Sen perusteella Soinne oli jo aiemmin kääntynyt Melartinin puoleen, mutta tämä oli suositellut kysymään Sulho Rannalta. Tämä oli kuitenkin vedonnut kiireisiinsä, joten Soinne palasi vetoamaan Melartiniin, koska ”Herra Professori on jo näytelmään perehtynyt ja sävellyksen siihen ajatellut – ja varmaan voisi suorittaa tehtävän verrattain lyhyessä ajassa.” Soinne kertoo myös suoraan, ettei Kansan Näyttämöltä ole luvassa palkkiota, mutta tarjoutuu hoitamaan asian itse: ”Mutta tämän asian ei tarvitsisi olla esteenä säveltämiselle, sillä allekirjoittanut on valmis itse suorittamaan palkkion, ja tekee sen mielellään, tietäen että Herra Professorin säveltämänä tulisi näytelmä menemään ainakin huomattavimmilla näyttämöillämme.” Melartin palkitsi näin vetoavan kirjeen suoriutumalla sävellystehtävästä runsaassa kuukaudessa. Soinne kirjoitti Melartinille vielä ensi-illan jälkeen kiitoskirjeen 27.1.1927. Siinä hän totesi arvostelut huonoiksi, mutta yleisömenestyksen hyväksi.

▪ Näyttämö-lehti kuittasi Melartinin musiikin näin: ”Tampereen teatteri antoi vuoden ensimmäisenä ensi-iltana kotimaisen Laura Sointeen itämaisaiheisen tarunomaisen näytelmän ’Valkoinen Lootus’, johon Erkki Melartin oli säveltänyt alku- ja välisoitot.” (Näyttämö 2/1927) Esityksiä kertyi ilmeisesti vain viisi.

▪ LAURA SOINNE (Laura Vuorela, 6.2.1897–17.3.1992) oli suomalainen kirjailija.

Lovsång, EM141

Högt i oändlighetens famns – Kiitoslaulu (Kauaksi tähtitarhoihin jos nousta aamun siivin saisin)

Lauluääni ja piano (tai urut)

Maestoso (ma lon lento)

Sävelletty	Boxbacka helmikuu 1933
Teksti	Bengt Lidner, suomennos Kyllikki Solanterä
Omistus	Ture Ara
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:136; SibA Mel 22:483; KK Coll. 779.19; SibA Mel 4:22 (luonnos)
Ensijulkaisu	<i>Kirkkolauluja</i> 1954 (vain suomenkielinen versio)
Lisäjulkaisu	<i>Yksinlauluja 2</i> 2000 (vain suomenkielinen versio)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 16:136 on vain ruotsinkielinen teksti ja sen tempomerkintänä on ”Maestoso, ma non troppo lento”. Selvästi myöhemmässä käsikirjoituksessa KK Coll. 779.19 on lopussa päiväys ”Bxb 3.2.1933”, ensijulkaisussa oleva tempomerkintä sekä Solanterän suomennosteksti eri musteella rivien väliin kirjoitettuna. Käsikirjoitus SibA Mel 22:483 on kopistin tekemä. Luonnoksessa SibA Mel 4:22 on päiväys 3.2.1933. Taskukalenterissa on 4.3.1933 merkintä ”Skrivit en Lovsång (text av Lidner) åt Ture.” ▪ Livi Melartin myi laulun kustannusoikeudet Fazerille 26.9.1963 allekirjoitetulla sopimuksella. ▪ BENGT LIDNER (16.3.1757 – 4.1.1793) oli ruotsalainen kirjailija.

Luojan päivä, EM142

On kuin kuuluis’ virsi vieno

Naistertsetti tai naiskuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	22.4.1933
Teksti	Jussi Snellman
Käsikirjoitus	SibA 24:788
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys 22.4.1933 ja tekstiä on vain muutama rivi. Jussi Snellmanin koko tekstin käsikirjoitus on säilynyt, siinä on päiväyksenä 6.4.1933 (KK Coll. 530:31). ▪ Taskukalenterissa on 22.4.1933 merkintä: ”Skrev in liten damterzett till text av Jussi.” Käsikirjoituksessa esityskokoonpanoksi on määritelty naiskuoro.

Lyyrillinen sarja I, EM143

Lyrisk svit I – Lyrische Suite I

Orkesteri

1. Preludium *Andante mobile*–2. Certosa *Andantino*–3. Intermezzo *Andantino poco rubato* – 4. Virran reunall’ *Andante* – 5. Idyll *Allegro* – 6. Ballade *Allegro molto moderato*

Sovitettu 1906

Käsikirjoitus SibA Mel 4:24 (partituuri); SibAO 56.861 (äänilehdet); SibA Mel 24:731 (osa nro 3 pianoversiona)

Ensiesitys 5.4.1907 – Helsingin Filharmoninen orkesteri ja Erkki Melartin – Helsingin yliopiston juhlasali

Lisätietoja

▪ Partituuri on 102-sivuinen koviin kansiin sidottu kokonaisuus, jonka kannessa on teksti ”Erkki Melartin / (1906) / Lyrische Suite I / Partitur”. Sisäkannessa nimi on kolmella kielellä järjestyksessä suomi, ruotsi ja saksa. Myös osien nimet on kirjoitettu näkyviin. Vain ensimmäisen osan alussa on varsinaisilla nuottisivuilla merkitty myös kokonaisuuden nimi. Näyttääkin ilmeiseltä, että osien järjestys ei ole ollut alusta alkaen selvä. Sarja koostuu Melartinin sovituksista pianoteoksistaan ja yhdestä originaalisävellyksestä (*Intermezzo*). Muitten alkuperäiset teokset ovat op. 25, nro 1, op. 27, nro 2, op. 25, nro 2, op. 27, nro 1 ja op. 27, nro 4.

▪ Melartinin teosluettelossa on sovituksista seuraava selvitys: ”orkesteribearbetning av komponisten i Lyrisk svit Nr I i fem satser: op. 27 Nr 2, Intermezzo (manuscript), op. 25 Nr 2, op. 27 Nr 1, op. 27 Nr 4”. Tämän mukaan ensimmäinen osa ilmestyi sarjaan joskus myöhemmin tai sitten Melartin yksinkertaisesti unohti merkitä sen teosluettelonsa. Täsmällinen ilmaus ”i fem satser” tietenkin viittaisi selvästi pienempään kokonaisuuteen, mutta toisaalta Melartin mainitsee tämän sarjan jo varhaisessa teoslistauksessaan *År 1906* otsikolla ”Lyrisk svit (6 satser)” eli huomattavasti aikaisemmin kuin milloin myöhempi teosluettelo mitä todennäköisimmin on syntynyt.

▪ Osan *Certosa* orkestrointi valmistui taskukalenterin mukaan 29.7.1906, mutta osa *Virran reunall’* valmistui vasta 19.9.1906. Sarjan ainoan varta vasten sävelletyn osan *Intermezzo* kimpussa Melartin ahersi taskukalenterin merkintöjen mukaan pitkin syyskuuta. Käsikirjoituksessa on osan lopussa päiväys ”Lamminniemi 12.9.06.” Pianoluonnoksessa SibA Mel 24:731 on päiväys ”Liperi 9.9.06”. Taskukalenterissa on 10.9.1906 merkintä ”Arbetat flitigt på Intermezzot”.

▪ Kun sarja oli mukana Melartinin konserteissa Viipurissa tammikuussa 1929, käsiohjelmissa oli toisen osan nimenä *Luostarissa* ja osaa nro 6 ei ollut mukana lainkaan.

Lyyrillinen sarja III, EM144

Lyrische Suite III – Lyrisk svit III – Suite lyrique 3 – Liritšeskaja sjuita – Belgialainen sarja – Vaikutelmia Belgiasta – Impressions de Belgique – Impressions lyriques

Orkesteri (3333 4331 12 1, pno, cel, harm, str)

1. La Cathédrale (Katedralen – Tuomiokirkko) *Andante*–2. Nocturne (Bruges) *Andante*–3. Scherzo *Vivace* – 4. Pastorale (Adoration des bergers en musée de Bruxelles) *Andante* – 5. Les Cloches (Kellot) *Moderato tranquillo* – 6. Hymne (Matin sur la côte) *Lento rubato*

Sävelletty 1915-1916

Käsikirjoitus HKO 400 (partituuri ja äänilehdet); SibA 21:471 & 21:449 (osat 1 ja 5); SibAO 56.862 (orkesterin äänilehdet kahdessa kansiossa)

Ensiesitys 10.2.1916 – Helsingin kaupunginorkesteri ja Erkki Melartin

Ensijulkaisu FIMIC *Lyyrillinen sarja III* 1999 MF14535

Lisätietoja

▪ Partituurikäsikirjoituksen kannessa nimi on muodossa ”Impressions de Belgique”, sisäsivulla on muoto ”Lyrisk svit III” ja ensimmäisen nuottisivun alussa ”Impressions lyriques”. Viimeisen sivun lopussa on päiväys ”3.1.1917”, joka on kovin myöhäinen siihen nähden, että ensiesitys oli helmikuussa 1916. Jos kyseessä ei ole Melartinin kirjoitusvirhe, hän on ehkä tehnyt tämän partituurin Pietarin esityksiä varten. Osan *La Cathédrale* alussa on säveltäjän signeerauksen alapuolella merkintä ”c 1911” (viimeinen numero on epäselvä, voi olla myös 3 tai 5). Tämä viitanee osan alkuperään pianosarjassa op. 93.

- Melartin on vielä partituurin kirjoittamisen jälkeenkin muuttanut mieltään osien järjestyksestä. Partituurissa on selkeä ohje soittaa osa *Pastorale* ennen osaa *Les Cloches*: ”Först Pastoralen sedan denna!”. Osa *Pastorale* on todennäköisesti kopistin tekemä, se poikkeaa selvästi Melartinin normaalista partituurikäsiälästä.
- Orkesterisarjan osat 1 ja 5 ovat pianosarjasta *Per speculum in enigmatae*, op. 93, jota Melartin ei ilmeisesti koskaan saanut mieleiseensä kuntoon. Ensimmäisen osan käsikirjoituksessa on päiväys ”19/20 VII 1915”, mutta myös lyijykynämerkintä ”äldre upplagan!!!” Osa nro 3, *Scherzo*, on orkesterisovitus pianokappaleesta op. 67, nro 2. Partituurin sivuilla 9, 13 ja 17 onkin tähän viittaava ilmaisu ”Melartin. Scherzo op. 67 No 2”, tosin kahdessa jälkimmäisessä virheellisesti muodossa ”op. 65”. Ilmeisesti muut osat ovat originaalisävellyksiä, joskaan asiaa ei ole tarkemmin tutkittu.
- Teoksen taustalla olevista kokemuksistaan Belgiassa Bruggen vanhassa kaupungissa Melartin kertoo kirjeessä Helmi Krohnille kevättalvella 1914: ”Tämä on kerrassaan ihmeellistä. Käyn kuin unisani, ja se uni on samalla jotain ikiajoista saakka tuttua ja rakasta. (...) Ja kun sitten Beffroin merkillinen kellopeli alkoi soida utuisen, kuunharmaan yön läpi, niin sulsi sydämeni ja minulle tuli niin hyvä olla. (...) Koko päivän olen vaeltanut paikasta toiseen ja kaikki on niin kaunista, niin uutta ja niin tuttua samalla.” (Siteerattu Krohn 1945, s. 107)
- Melartin johti itse sarjan myös Pietarissa 4.2.1917 Zilotin konserttisarjassa. Teos esittäytyi tuolloin nimellä ”Liritšeskaja sjuita (Impressions belgique)”. Sarja oli ohjelmassa myös 9.11.1923 Berliinin Beethoven-salissa Melartinin johtaessa filharmonikkoja. Ulkomaalaisten muusikoiden tervehdyksiä ja päiväyksiä löytyy äänilehdistä runsaasti.
- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa sarjan nimi on muodossa ”Lyrical Suite III (Impression de Belgique)” (Catalogue 1961, s. 67). Luettelossa on myös erillinen merkintä ”The Cathedral”, joka ei voine viitataan mihinkään muuhun kuin sarjan osaan nro 1 ja ”Klockorna (The Bells)”, joka viittaa osaan nro 5. (Catalogue 1961, s. 69) Myös Korhosen teosluettelossa (Korhonen 1995, s. 75) on mainittu itsenäisenä sävellyksenä sarjan osa ”Kellot op. 93 (1915)”.

Långt från land, EM145

Vida, dimblå, underbara spegelsal av sol och dis – En julibarkaroll

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty	1931 tai aikaisemmin
Teksti	Jarl Hemmer (<i>Nordan</i> 1936)
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.57; SibA Mel 24:791; SibA Mel 25:993 (kopistin tekemä)
Ensiesitys	6.10.1931 – Ture Ara ja Leo Funtek
Lisätietoja	▪ Konserttiohjelmassa 6.10.1931 on laulun kohdalla maininta ”käsikirj. – manuskri.”. ▪ Jos laulu on syntynyt jo vuonna 1931, on Melartinin täytynyt saada runo suoraan Hemmeriltä paljon ennen sen julkaisemista kokoelmassa <i>Nordan</i> vuonna 1936. Kokoelmassa ei ole tietoja yksittäisten runojen syntyajoista.

Maailma suuri, EM146

Jorden så stor – Världen den stora

Piano

Pesante ed andante

Sovitettu	1929?
Käsikirjoitus	SibA Mel 17:246; SibA Mel 26:998
Lisätietoja	▪ Kansanlaulusovitus, joka lienee tarkoitettu kokoelmaan <i>Helmivyö</i>, mutta jäi siitä lopulta pois.

Maamiehen toukolaulu, EM147

Penkoilin peltoa aamusta asti

Lauluääni

Sävelletty	1911 tai aikaisemmin
Teksti	Larin-Kyösti (<i>Ajan käänteessä</i> 1899)
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Kansanopiston laulukirja</i> 1911
Lisäjulkaisu	<i>Maamiehen laulukirja</i> 1923; <i>Koululauluja</i> 1924; <i>Koulujen laulukirja</i> 1927; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1928; <i>Kansakoulun laulukirja ja musiikkioppi</i> 1933; <i>Koulun laulukirja</i> 1934; <i>Sävelmistö koulun laulukirjaan</i> 1936; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1947; <i>Karjaväen laulukirja</i> 1958
Lisätietoja	▪ Melartin on ottanut alkuperäisen kuusisäkeistöisen runon kokonaisuudessaan laulunsa tekstiksi, mutta laulun nimen alkuperäinen muoto ”Maamiehen toukolaulu” on muutettu oikeakielisemmäksi.

Maamieslaulu, EM148

Me tahdomme luoda Suomen tään

Lauluääni

Iloisella hartaudella

Sävelletty	1928
Teksti	Eero Eerola
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Työväenopiston laulukirja</i> 1928
Lisäjulkaisu	<i>Laulukirja</i> 1936
Lisätietoja	▪ EERO JALMARI EEROLA (10.5.1884–20.1.1939) oli suomalainen kirjailija ja lehtimies.

Maamieskoululaisten laulu, EM149

Nuorten maamiesten laulu – Maamiehiä meistäpä tulkoon vaan

Lauluääni

Sävelletty	1911 tai aikaisemmin
Teksti	Eero Eerola
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Kansanopiston laulukirja</i> 1911
Lisäjulkaisu	<i>Maamiehen laulukirja</i> 1923; <i>Koululauluja</i> 1924; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1928; <i>Kansakoulun laulukirja ja musiikkioppi</i> 1933; <i>Karjaväen laulukirja</i> 1958

Manaus, EM150

Shamaani – Shamaanimanaus – Beschwörung

Orkesteri

Largo

Sävelletty Suursaari elokuu 1933

Käsikirjoitus KK Coll. 790:86 (partituuri); Yle YN2965 (kopistin tekemät orkesterin äänilehdet)

Lisätietoja

- Melartin aloitti teoksen säveltämisen jo heinäkuussa oleskellessaan Gallspachin hoitolassa. Taskukalenterissa on 2.7.1933 merkintä ”Arbetat på en schamanistisk scén (åt Sahib).” ja 5.7. ”Skrev färdig ’Beschwörung’.” Merkinnässä mainittu Sahib oli Melartinin henkinen opettaja, jota hän tapasi Gallspachissa. Tämän heinäkuussa valmistuneen version Melartin lahjoitti mitä ilmeisimmin omistuksen kohteelle, sillä 7.7.1933 hän kirjoitti taskukalenteriinsa: ”Sahib var mycket glad över min lilla gåva.”
- Käsikirjoituspartituurin ruskeassa suojakannessa otsikkona on *Shamaanimanaus*, nuottisivulla *Shamaani / Beschwörung*, joka on viivattu yli ja korvattu nimellä *Manaus*. Partituurin lopussa on päiväys ”12.8.1933 Suursaari” ja taskukalenterissa on samana päivänä merkintä orkesterisävellyksen valmistumisesta. Melartin vietti kokonaisen viikon Suursaaren luonto ja Melartinin omat okkultiset tuntemukset inspiroivat teosta: ”Veckan har varit ovanligt rik. Denna stora enkla natur och dessa fina människor på ön ha betagit mig. Dessutom alla de okkulta krafterna ur gamla tider.” (12.8.1933)
- Teos lienee tarkoitettu Radio-orkesterin ohjelmistoon, mutta esityksistä ei ole löytynyt tietoa. Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa teos on nimellä ”Manaus (Exorcism)” (Catalogue 1961, s. 69).

Manta, EM151

No nostappas jalkojas’, tömistä tahtiasi poika – Merimiesvalssi

Piano / Lauluääni ja viihdeyhtye

Hieman raskaan leikkillisesti ja ylpeästi

Säveltäjä Erkki Melartin salanimellä Eero Mela

Sävelletty 17.2.1931

Teksti Usko Kemppi?

Käsikirjoitus SibA Mel 23:563 (luonnos)

Ensijulkaisu Sointu *Sointu* 8 1939

Lisätietoja

- Pianolle tehdyssä käsikirjoituksessa ei ole sanoja ja sen otsikkona on vain ”Merimiesvalssi”. Päiväys 17.2.1931 on merkittynä, signeerausta ei ole.
- ”Paljon, aikanaan edellistä [Mustalaisviulun sävel] enemmänkin soitettu kappale oli kuitenkin Eero Mela – Erkki Melartinin merimiesvalssi Manta, jonka muistat varmasti, kun pannaan levy pyörimään, vaikkei sitä olekaan verestelty uudelleenlevytyksin. Manta oli kaiken kaikkiaan vain puolenkymmentä levyiskelmää säveltäneen Erkki Melartinin ainoa yleisemmin tunnettu iskelmä, vaikka kyllä jo sellaisenakin kovasti harvinainen, sillä yleensähan nuo ns. paremman musiikin säveltäjämme eivät ole onnistuneet iskelmänikkareina, jos menestystä mitataan kappaleiden omanaikaisella kansansuosiollla. Nämä Sointu-iskelmät, kaksi, toinen oli valssi Katseet kiehtovat, jäivät ilmeisesti Erkki Melartinin viimeisiksi levyiskelmiksi. Edelliset olivatkin jo 20/30-lukujen vaihteesta. Ture Ara lauloi Manta omalla nimellään. Sanat lienevät Usko Hurmerinnan”. (Kukkonen 1980, s. 262)
- USKO URHO ULJAS KEMPPI (vuoteen 1943 Hurmerinta, 12.2.1907–13.5.1994) oli suomalainen säveltäjä, sanoittaja ja kirjailija. Kun Ture Ara levytti kappaleen vasta 26.2.1939 (Sointu 250, 4743-S-F), on sanoituskin todennäköisesti samoilta ajoilta eli Melartinin kuoleman jälkeen. Säveltäjällä ei siis välttämättä ollut mitään tekemistä laulun sanoituksen kanssa, eikä hän välttämättä sitä lauluksi säveltäneenkään.

Me kasvamme, EM152

Me kasvamme Kalevan juuresta – Vi växa (Vi växa på Kalevas fria strand)

Mieskuoro
Reippaasti

Sävelletty	1901
Teksti	Eino Leino (<i>Ajan aalloilla</i> 1899), ruotsinkielinen käännös K. V. Forsman tai Thekla Roschier
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:9 (luonnoksia)
Ensiesitys	26.4.1906 YL
Ensijulkaisu	<i>Suomalaisia ylioppilaslauluja. Ensimmäinen vihko</i> 1901
Lisäjulkaisu	<i>Miesäänisiä lauluja</i> 26 <i>Sotavalan laulujuhlille</i> 1926
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksissa on päivämäärä ”Wien 17.1.1901”. ▪ Melartin on ottanut lauluun runon säkeistöt 2, 5 ja 1 tässä järjestyksessä.

Me seisomme yhtenä, EM153

Jos lienemme heikot ja hajallaan

Lauluääni
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1928
Teksti	Alfred Saukkonen
Ensijulkaisu	<i>Työväenopiston laulukirja</i> 1928
Lisäjulkaisu	<i>Laulukirja</i> 1936; <i>Työväen laulukirja</i> 1939
Lisätietoja	▪ ALFRED SAUKKONEN (11.9.1887–3.9.1946) oli suomalainen opettaja ja kirjailija.

Meditatio, EM154

Viulu ja piano, sello ad. lib.
Andante tranquillo

Sävelletty	Huhtikuu 1929
Käsikirjoitus	KK Coll. 790:86 (partituuri ja äänilehdet, aiemmin Yle YN442K); SibA Mel 25:1071
Lisätietoja	▪ Sävellyksen musiikki on peräisin baletin <i>Sininen helmi</i>, op. 160 osasta 14 (<i>Pas des deux</i>). Käsikirjoituksen merkintöjen ja esitysohjeiden perusteella kyseessä voi olla johonkin laajempaan näyttämöteoskokonaisuuteen ajateltu sovit. Otsikon alle on kirjoitettu lyijykynällä ”Äiti: Oi Jumala! (Musiikki alkaa)”. Ensimmäisen sivun alareunassa on teksti: ”A-B kerrataan tarpeen tullen kunnes Äidin repliikki alkaa: Oi ensi kerran rakas – (musiikki ei saa katketa, jos ei sattuisi tahdilleen on Äidin odotettava kunnes suunnilleen ollaan merkissä B)”. Käsikirjoituksessa SibA Mel 25:1071 on aloituspäiväys 23.3.1929, lopetuspäiväyksenä 7.4.1929. ▪ Nuotinnos on tehty viululle ja pianolle, mutta viuluäänen lisäksi on myös sellon äänilehti. ▪ Maaliskuussa 1929 Ruusu-Ristin kokouksessa esitettiin Melartinin ”uudet sävellykset Barcarole ja Meditation” trion voimin (Ruusu-Risti 4/1929). Tuo ”Barcarole” on mitä ilmeisimmin <i>Sinisen helmen</i>, op. 160 Venelaulu. Ei tiedetä, tekikö Melartin nämä sovitukset järjestön tarpeisiin vai toiko hän vain sopivaa musiikkia kokoukseen.

Meill' on niin kiire, EM155

Meill' on niin kiire, niin kiire, emme ehdi uottamaan – Kesä

Lauluääni

Sävelletty	1928
Teksti	Eino Leino (<i>Sata ja yksi laulua</i> 1898)
Ensijulkaisu	<i>Työväenopiston laulukirja</i> 1928
Lisäjulkaisu	<i>Laulukirja</i> 1936
Lisätietoja	▪ Teksti on runosta <i>Kesä</i> . Lauluun on käytetty runon kaksi viimeistä säettä hiukan muutettuina ja toinen säkeistö on jostain muusta lähteestä. Ei tiedetä, kuka tekstin sovituksen on tehnyt.

Meiram, EM156

Näytelmämusiikkia lauluäänelle, kuorolle ja orkesterille (osat V, VI, X ja alkusoitto vain orkesterille) (2222 2100 11 0, str, voc solo)

Alkusoitto – Idylli *Allegro grazioso* 1902

I kuvaelma

- I. Mirjamin laulu I (Kukka liittyvi kukkahan) *Andantino semplice* 1899
II. Irma impi (Ja kansa kaikki rauhassa makas majoissaan) *Moderato* 1899

II kuvaelma

- III. Templin pappien laulu (Vuorten kun leijona laaksohon astuu) *Surumarssin tapaan, ei liian verkalleen* 1899
IV. Papitarten laulu (Levoton on virta ja vierivä laine) *Allegretto moderato* 1899 (Eino Leinolla *Hautalaulu*)
V. Pyhä tanssi [ilman tempomerkintää] 1901
VI. Meiramin tanssi *Allegro* 1901
VII. Hääsaatto/Kansan laulu hääsaaton poistuessa (Soikohon riemu kansan ja maan!) *Allegro marziale* 1899 (Eino Leinolla *Kansan kuoro*)

III kuvaelma

- VIII. Mirjamin laulu II (En itke huomenen huoliain) *Andante* 1899
IX. Mirjamin laulu III/Mirjamin laulu onnesta (Kell' onni on se onnen kätkeköön) *Andante* 1899
X. Pyhä tanssi (sama kuin IV)

Sävelletty	Tammikuu 1899 ja maaliskuun 1902 välisenä aikana
Teksti	Eino Leino
Käsikirjoitus	TeaMA1344 (partituuri, pianopartituuri, orkesterin äänilehdet, Alkusoiton erillinen partituuri); Yle YN1917 (partituuri ja orkesterin äänilehdet vuoden 1907 esitystä varten); KK Ms Mus 168:10 (yksinlauluversio <i>Mirjamin laulusta III</i>); SibA Mel 24:903 (luonnoksia alkusoittoon); SibA Mel 24:758, 24:848, 24:896 ja 24:968 (luonnoksia)
Ensiesitys	Viipuri 8.1.1902 (Suomalainen maaseututeatteri)
Lisätietoja	▪ Wiipurin Näyttämön arkistossa (Teatterimuseo) on säilynyt alkusoitto erillisenä partituurina, kymmenosaiseksi numeroitu partituuri, hieman suppeampi pianopartituuri sekä orkesterin äänilehtiä. Partituurit on kirjoitettu vuoden 1901 lopulla, alkusoitto keväällä 1902, vaikka osa musiikista on sävelletty jo paljon aikaisemmin. Melartin kirjoitti vanhemmilleen 3.2.1899: ”Minulta tilattiin 4 laulua, 3 kuorolaulua ja 2 tanssia erästä näytelmää varten, jonka pohjalaiset esittävät. Kaikki ovat valmiita (pari päivää sitten). Luulen, että muutamista paloista tuli oikein hyviä.” Viikkoa myöhemmin 10.2.1899 Melartin jatkoi samasta asiasta: ”Laulut joista kirjoitin, ovat arpajaisia varten, jotka pohjalaiset ylioppilaat järjestävät kansankorkeakouluun varten tk. 18 p:nä. Siellä esitetään Eino Leinon näytelmä, johon tarvitaan 4 soololaulua, 3 kuorolaulua ja 2 tanssia. Nyt jätetäänkin näytelmä pois ohjelmasta (liian iloinen esitettäväksi tällaisina aikoina. Olen vienyt 2 lauluista plus Minä metsän polkuja kuljen sekä Indiaanin, jonka jouluna kirjoitin, Waseniukselle. Luulen saavani 150-200 mk niistä. W:lle tulee niistä varmaan hyvä afääri, sillä laulut ovat helppoja ja kiitollisia ja säästys on <u>hyvin</u> yksinkertainen kaikissa muissa paitsi Metsän polkuja, joka on hieman vaikeampi. Varsinkin 2 viimeistä: Mirjamin laulu I ja II ovat erityisen helppoja ja ’populäärejä’. Jos nämä ’menevät’ hyvin, aion jatkaa kokoelmää; tämä vihko sisältää vain Eino Leinon tekstejä; sitten seuraisivat Calamnius, Larson, Manninen

ja muut nuoret. Vihon nimeksi tulee Nuorten lauluja I. Waseniuskin arvelee, että nimi on hyvin valittu. Johtajakin ennustaa hyvää.”

▪ Lehdistö tiesi jo marraskuussa 1900 Melartinin säveltäneen näytelmään musiikkia, mutta hanke realisoitui vasta, kun Kasimir Leino pyysi 1901 Melartinia säveltämään lisää musiikkia kyseiseen näytelmään, koska suunnitteli uusia esityksiä (: ”Joululomalla [1901] tuli Kasimir Leinon maaseutu-teatterilta pyyntö säveltää lisää musiikkia Eino Leinon näytelmään Meiram, ja Melartin sai muutamassa päivässä aikaan lähes 100 partituurisivua. Meiramin esityksiin liittyi kuitenkin epäselvyyksiä. (...) Melartin oli säveltänyt myöhemmin maaliskuussa näytelmän Porin ja Tampereen esityksiä varten vielä 30-sivuisen alkusoiton.” (Ranta-Meyer 2003, s. 71) Melartinin kirjeessä kotiin 10.3.1902 on maininta alkusoiton säveltämisestä ja lähettämisestä Poriin. Todennäköisesti nämä 100 partituurinsivua sisältävät kaksi orkesteritanssia, joista Leinon näytelmätekstissä ei ole mainintaa ja jotka eivät sisällyneet vuoden 1899 aikana sävellettyihin osiin. Viipurissa oli Melartinin musiikilla varustetulla näytelmällä ensiesitys 8.1.1902. Wiipuri-lehdessä olleessa ilmoituksessa ilmoitetaan, että ”Laulut säveltänyt Erkki Melartin”, mikä viittaisi siihen, että Viipurissa ei kuultu orkesteriosia (alkusoitto valmistuikin myöhemmin). Saman lehden anonyymi kriitikko oli tyytyväinen: ”Runoilijan kaunis aate, sujuva kieli ja säveltäjä Melartinin ihana musiikki yhdessä ovat luoneet kappaleen, joka niin hyvin esitettyinä kuin eilen tapahtui, ansaitsee huomiota.” (Wiipuri 9.1.1902). Porissa oli esitys 12.3.1902 ja tuolloin siis kuultiin alkusoitto ensimmäisen kerran. Vuoden 1907 esityksiin Porissa valmistettu viisi-osainen partituuri ei ole Melartinin tekemä, viimeisellä sivulla on merkintä ”Björneborg den 30 September 1907 G. M. F”.

▪ Melartin oli Berliinissä, kun Kasimir Leino kaipailli pyytämiään aineistoja. Melartin antoi kirjeessään 27.11.1900 isälleen tarkat ohjeet siitä, mitä Leinolle piti antaa: ”Kappale, jota Kasimir Leino kysyy, on todella valmiina. Kirjoitin sen pohjalaiseen ylioppilasjuhlaan, joka jäi pitämättä helmikuun manifestin vuoksi. Niin että etsikää kirjoitettujen nuottieni joukosta. Siellä on nuottipinkka ’Lauluja Meiram-näytelmään’. Luulen, että siitä on 2 eri laitosta. Koettakaa löytää se oikea, johon kuuluvat seuraavat kaikki kappaleet: (...) Irman impi voi ehkä puuttua, ja siinä tapauksessa lähetän sen Leinolle Wienistä, jossa sävellän sen uudelleen. Jos III Templin pappien laulu puuttuu, etsikää sitä Miesäänisten Laulujen joukosta, kokoelma luonnoksia tummanvihrein kansin. Lähettäkää tämä kaikki tri Kasimir Leinolle Viipuriin kirjattuna ristisiteenä.”

▪ *Meiram*-näytelmän tarkkaa syntyvuotta ei ole löytynyt (luultavimmin 1898 tai 1899), mutta teksti muuttui vuoteen 1905 mennessä, jolloin uusi versio ilmestyi kokoelmassa *Naamioita I*. Näytelmän ensimmäisessä versiossa (teksti julkaistu kirjassa *Suomen maaseututeatterit 1887-1900*, jota mainostettiin keväällä 1901) on mukana ”Laulu onnesta” eli teksti *Kell’ onni on, se onnen kätkeköön!* Uudistetussa laitoksessa sitä ei enää ole, mutta teksti löytyykin nyt Leinon vuonna 1898 kirjoittamasta näytelmästä *Lydian kuningas*, jossa laulun nimenä on *Ilialin laulu* (Iliali on kuningas Kandaulesin puoliso). Näytelmän vuoden 1905 versiossa on silti kolme Mirjamin laulua, kun *Irma-impi* on merkitty lauluksi numero 2 ja meidän tuntemamme *Mirjamin laulu II* on numerona 3.

▪ Ilta Koskimiehen kirjeessä 31.10.1907 Melartinille on viittaus *Lauluun onnesta*: ”Muistattehan, että siihen samaan näytelmään [Meiram], johon kerran sävelsitte nuo ihanat, yleisesti tunnetut ’Mirjamin laulut’, vielä kuului – paitsi balladia [*Irma impi*] – pieni ’Laulu onnesta’. Sanat ja sävel on mulla kyllä tallella muistissa, mutta tahtoisin omistaa myöskin siihen liittyvän säestyksen, enkä ole sitä missään tavannut painettuna. (...) voisinkohan saada jäljentää sen itselleni Teidän käsikirjoituksestanne?”

▪ Einari Marvian kirjoittamassa Melartin-luettelossa teoksessa *Suomen säveltäjiä I* (sekä 1945 että 1965) on mainittu musiikki *Neirom* -nimiseen näytelmään. Tässä lienee kyseessä kirjoitusvirhe ja sillä tarkoitettaneen tätä *Meiram*-näytelmää, jota Marvian luettelossa ei ole.

▪ *Mirjamin laulu I:n* ja *Mirjamin laulu II:n* yksinlauluversiot on käsitelty opuksen 4 yhteydessä.

▪ Kapellimestari Ewald Niegisch esitti osia näytelmämusiikista konsertissaan 16.11.1913 Porissa. Käsi ohjelman mukaan sarjassa olivat ”Pyhä tanssi – Mirjamin laulua I, II, II – Mirjamin tanssi”.

Meit' runteli routa, EM157

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Huhtikuu 1928

Teksti Sulo Suortti

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5; SibA Mel 25:1076

Lisätietoja

- Luonnoksessa SibA Mel 25:1076 on päiväys 28.4.1928. Laulu lienee tarkoitettu kokoelmaan *Työvä-enopiston laulukirja*, mutta ei ole kelvannut Melartinille tai toimitukselle.
- Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5 on viivattu lyijykynällä yli ja vasemmassa ylänurkassa on merkintä ”Symfonian VII finaaliin / Allegro / 2 Corni + 3 Fag”.
- SULO SUORTTI (30.9.1899–1.1.1970) oli suomalainen toimittaja ja toimihenkilö (mm. Kulutus-osuuskuntien Keskusliiton johtaja).

Melodi, EM158

Viulu ja piano

Sostenuto (moderato)

Sävelletty Kesäkuussa 1896?

Käsikirjoitus SibA Mel 15:96; KK Ms Mus 168:6 (viulun osuus)

Lisätietoja

- Kolmisivuisessa käsikirjoituksessa (SibA Mel 15:96a) ei ole mitään selittäviä merkintöjä, vain signeeraus eri musteella. Toinen (SibA Mel 15:96b) on hiukan laajempi versio (neljä sivua), mutta siinä ei ole signeerausta.
- Kansalliskirjaston käsikirjoituksessa on samalla sivulla lyijykynäluonnos, jonka yhteydessä on päiväys ”Tapiola 17.6.96”. Toisen sivun kääntöpuolella on myös päiväys ”1.6.1896 Tapiola”. Ei ole kuitenkaan varmuutta siitä, liittyvätkö nämä merkinnät tämän teoksen säveltämiseen.

Menuetto, EM159

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1906 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Pianonsoiton alkeiskurssi I* 1906

Lisätietoja

- Sävellys sisältynee varhaisessa teoslistauksessa *År 1906* mainittuun kokonaisuuteen ”10 stycken till Pianoskolan”.
- Oppilaan osuus on jaettu kahdelle nuottirivistölle.

Metsämajani, EM160

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1903?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:892

Lisätietoja

- Kyseessä on mahdollisesti kansanlaulun sovitus, sillä käsikirjoituksen vasemmassa ylänurkassa on merkintä ”Kansanlaulu”. Oikeassa yläkulmassa on päiväys 24.4.1903. Vuosiluku on epäselvä, se on saattanut olla alun perin 1904.

Mieron nuotiolla, EM161

Yksi tuli sieltä ja toinen tuli täältä

Lauluääni

Hitaanlaisesti

Sävelletty Heinäkuu 1898?

Teksti Eino Leino (*Yökehräjä* 1897)

Käsikirjoitus KK Coll. 790:86; Yle YN7242 (lauluääni ja orkesteri)

Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Sven Sandberg 8.5.1944)

Lisätietoja

- Käsikirjoitus näyttää iäkkäältä, todennäköisesti se on 1900-luvun alusta tai 1890-luvulta. Melartinin päiväkirjassa on 7.7.1898 merkintä ”På morgonen skref jag färdig en ny sång från Leinos Yökehräjä”. Merkintä saattaa viitata juuri tähän lauluun, vaikka se ei ainoa vaihtoehto olekaan.
- Sandbergin sovituksessa on merkintä ”Till Ture! Arbetstid 5 min = gratis!”, mistä päätellen sovituksen tilaajana on toiminut Ture Ara. Koska Melartinin käsikirjoituksessa on vain lauluääni, Sandberg on myös soinnuttanut teoksen. Kyseessä saattaa olla Melartinin 1890-luvulla tuoreeltaan runon ilmentyttyä aloittama ja kesken jättämä sävellys, jonka Ara ja Sandberg ovat 1940-luvulla hyödyntäneet.

Mikä olenki utala, EM162

Mikä olenki utala? Olen höyhen tuulosessa, rae rajuilmasessa

Lauluääni ja piano

Lento pesante, tempo rubato

Sävelletty 24.12.1895

Teksti J. H. Erkko (*Runoelmia – Paimenelta* 1870)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5; SibA Mel 23:568

Lisätietoja

- Käsikirjoituksen lopussa on päiväys ”Tapiola 18 12/24 95”. Erkon teksti on vuosilta 1868-1870 ja julkaistu kokonaisuudessa *Paimenelta* numerona 6.

Mount Lavinia, EM163

Orändligt i ditt majestät

Lauluääni ja piano

Moderato

Sävelletty Helmikuu 1934

Teksti C. R. Lamm

Käsikirjoitus SibA Mel 16:147; KK Ms Mus169:10 (melodialuonnos)

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on päiväys ”Gripsholm 25.2.1934”. Sävellystyö käynnistyi kolme päivää aikaisemmin, jolloin Melartin kirjoitti taskukalenteriinsa: ”Arbeta på mina resebrev och på musik till ingen. Lamms dikt.” 24.2.1934 Melartin kirjoitti: ”Arbetat färdigt med musiken till ’Mount Lavinia’, men är ej nöjd.”
- Käsikirjoitus on erittäin siististi tehty ja saattaa olla myöhemmin puhtaaksi kirjoitettu versio. Toi-nen, päiväämätön käsikirjoitus on tehty Ceylon-aiheisen postikortin kääntöpuolelle. Kortin alareunas-sa on ehkä tekstin tekijän hyttinumeroon viittaava merkintä ”C 265 Dr. Lamm”.
- Otsikossa on nimen perässä suluissa sana ”Ceylon”. Laulu on syntynyt laivalla Melartinin matkalla, joka suuntautui Intiaan ja Egyptiin. ”Gripsholm” oli korkeatasoinen risteilylaiva, jolla matkaa taitet-tiin. Mount Lavinia on kaupunki Sri Lankassa, jonka nimi Melartinin aikoina oli vielä Ceylon.
- CARL ROBER LAMM (4.8.1856–12.8.1938) oli ruotsalainen insinööri, keksijä ja taiteen keräilijä, joka oli mukana samalla matkalla kuin Melartin.

Muistathan, EM164

Sinun luonasi aatoksein viipyy, minun takkahan katsellessain

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Säveltäjä Erkki Melartin salanimellä Eero Mela

Sävelletty 14.2.1931

Teksti Erkki Melartin salanimellä Eero Mela

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on päiväys ”14/2 1931”.
- Tämä iskelmä jäi mitä ilmeisimmin hyödyntämättä, sillä levytystä ei tunneta.

Musta kaarti, EM165

Me olemme miehiä vapauden työn

Lauluääni

Pontevasti

Sävelletty 1928

Teksti Zacharias Topelius, suomennos Aarni Kouta

Omistus Kirjaltajayhdistys

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Työväenopiston laulukirja* 1928

Lisäjulkaisu *Laulukirja* 1936

Lisätietoja

- ”Musta kaarti” viittaa tässä omistuksen kohteeseen eli kirjapainotyöntekijöihin, joiden työtehtävissä oli vaikea välttyä painomusteelta. Alkuperäinen teksti *Svarta gardet* (*Typografernes sång*) julkaistiin jo 1870 ja ainakin Karl Flodin ehti sen myös säveltää alkukielisenä 1890-luvun alussa.
- AARNI KOUTA (Arnold Elias Candolin, 24.9.1884–24.2.1924) oli suomalainen kirjailija, suomentaja ja sanoittaja.

Muunnelmia Kajanuksen Hautalaulusta, EM166

In memoriam Robert Kajanus

Orkesteri

Andante moderato e nobile

Sävelletty Boxbacka syyskuu 1933

Käsikirjoitus KK Coll. 790.49 Robert Kajanus (aiemmin Yle YN2851); SibA Mel 23:523 (luonnos pianolle)

Ensiesitys 10.11.1933 Robert Kajanuksen muistoksi järjestetyssä konsertissa Helsingin yliopiston juhlasalissa

Lisätietoja

- Kyseessä on Melartinin osuus usean säveltäjän yhteisestä muunnelmateoksesta, jonka teemana oli Robert Kajanuksen *Hautalaulu* vuodelta 1898. Muut säveltäjät olivat Eino Linnala, Selim Palmgren, Väinö Raitio, Armas Maasalo, Sulho Ranta, Ilmari Hannikainen, Aarre Merikanto ja Leevi Madetoja.
- Kuusisivuisen käsikirjoituksen lopussa on merkintä ”Bxb 17.9.33”. Mahdollisesti tätä sävellystä varten lyijykynällä tehty Kajanuksen mieskuorolaulun kopio on säilynyt Melartinin käsikirjoitusten joukossa (KK Ms Mus 163:7). Luonnos SibA Mel 23:523 on tehty pianolle, mutta siinä on orkesteriteokseen viittaavia merkintöjä. Käsikirjoitus on päivätty 15.-16.9.1933.
- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa teokseen viitataan merkinnällä ”Variations on a Funeral Psalm” (Catalogue 1961, s. 69).

Mä nurmella uinun, EM167

Mä uinun nuorella nurmella

Lauluääni
Pehmeästi

Sävelletty	1911 tai aikaisemmin
Teksti	Niilo Mantere
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Suomen nuorison laulukirja</i> 1911
Lisätietoja	▪ NIILO MANTERE (Juhani Nikolai Merenheimo, vuoteen 1906 Mecklin, 13.6.1870–20.2.1954) oli suomalainen rovasti ja runoilija.

Mädchenlied, EM168

Auf einem jungen Rosenblatt

[Lauluääni ja] piano
Allegro

Sävelletty	Elokuu 1898?
Teksti	Otto Julius Bierbaum
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:692
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on muutamia tahteja luonnoksia pianolle (teksti välissä), otsikkona “Lied / von O. J. Bierbaum”. Runotekstin tarkkaa valmistumisvuotta ei tiedetä, mutta todennäköisesti se ja myös Melartinin luonnos ovat 1890-luvun lopulta. Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) tämän tekstin sävelitys on ajoitettu elokuulle 1898.

Nouskaa maani nuoret voimat, EM169

Nouskaa maani nuoret voimat, joill’ on terve tahto, kunto

Lauluääni
Innokkaasti

Sävelletty	1928
Teksti	Heikki Kahila
Ensijulkaisu	<i>Työväenopiston laulukirja</i> 1928
Lisäjulkaisu	<i>Laulukirja</i> 1936
Lisätietoja	▪ Tekstin tekijän henkilöllisyys ei ole toistaiseksi selvinnyt. Kyseessä ei kuitenkaan ole vuonna 1936 syntynyt samanniminen televisiotoimittaja.

Nu börja himmelens stjärnor blekna, EM170

1. Nu börja himmelens stjärnor blekna–2. Krist är uppstånden

Lausuja, naiskuoro, kaksi viulua, alttoviulu ja piano
Andante – Långsmat (liksom en andlig folkvisa)

Sävelletty	1902?
Teksti	Tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus	SibA Mel 21:473 (partituuri ja naiskuoron äänilehtiä toiseen osaan)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa ei ole varsinaista otsikkoa, mutta joku on kirjoittanut ensimmäisen nuottisivun yläreunaan lyijykynällä kaksiosaisen musiikin tekstinalut ”Nu börja himmelens stjärnor blekna” ja ”Krist är uppstånden”. ▪ Esityskokoonpanon perusteella kyseessä täytyy olla Naisasialiitto Unionin (tuohon aikaan Kvinnosaksförbundet Unionen) tilaama kuvaelmamusiikki, jonka Melartin oli Hanna Wegeliuksen suosittelemana lupautunut säveltämään naisasiayhdistys Unionin 10-vuotisjuhliin (Ranta-Meyer 2003, s. 74). Kuvaelma esitettiin Unionin vuosikokouksessa 10.2.1903. Järjestö oli perustettu vuonna 1892, mutta 10-vuotisjuhlaa vietettiin vasta 1903. Näin kuvasi esitystä liiton lehti Nutid: ”Den sam-kväm, som därefter vidtog, inleddes med en af en föreningsmedlem skrifven prolog, hvarefter en an-slående tablå efter en tafla av Axel Ender (1887) förevisades. Härunder utförde musikinstitutets violin- och sångklasser ett af hr E. Melartin komponerad musiknummer.” ▪ Melartin kuvaili musiikin valmistumista kirjeissään kotiväelle 26.1. ja 11.2.1903. Jälkimmäisessä kirjeessä Melartin oli sitä mieltä, että teos on syytä esittää myös musiikkiopistossa, olivathan ensiesityksen laulajat ja muusikot musiikkioppilaitoksen oppilaita. ▪ Missään lähteissä ei tähän musiikkiin viitata erisnimellä, eikä myöskään tekstin tekijän nimeä ole pystytty selvittämään. Ensimmäinen osa alkaa melodraamana ja päättyy naiskuorona. Toinen osa on kokonaan naiskuoron laulama. ▪ AXEL HJALMAR ENDER (14.9.1853–1920) oli norjalainen kuvataiteilija.

Nuorisoseurakurssilaisten laulu, EM171

Nuorisoseuralaisten laulu – Ja vieriltä Vuoksen ja Saimaan veen

Lauluääni
Ryhdykkäästi

Sävelletty	Räisälän kansanopisto lokakuu 1909
Teksti	Eero Eerola
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Terijoki-lehti <i>Nuorisoseurakurssilaisten laulu</i> 16.10.1909
Lisäjulkaisu	<i>Kansanopiston laulukirja</i> 1911; <i>Suomen nuorison laulukirja</i> , WSOY 1911; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1928; <i>Kansakoulun laulukirja ja musiikkioppi</i> 1933
Lisätietoja	▪ Laulu syntyi vierailulla, jonka aikana Melartin luennoi kurssilaisille ”hyvästä ja huonosta taiteesta”. Eikä vain tämä, vaan ilmeisesti myös kolme muutakin laulua: ”(...) tekipä vielä meille kurssilaisille sen hauskuuden, että sävelsi opistolla olo-ajallaan neljä uutta laulua, joihin yhteen sanat sovitti agroomi Eero Eerola. Yksi lauluista sovitettiin Nuorisoseurakurssilaisten omaksi marssiksi. Rouva Hurmalainen opetti meille nämä laulut ja herra Melartinin pianon säestyksellä ne sitte esitettiin siellä toimeen pannuissa iltamissa.” (Käkisalmen Sanomat 18.10.1909) Kaksi muuta tunnistettua laulua ovat <i>Joutsenet</i>, EM095 ja <i>Oma maa</i>, EM176. ▪ Melartin merkitsi laulun synnyn taskukalenteriinsa 4.10.1909 näin: ”Eerola ja minä laitoimme meille marssin, ihan uuden ja oman.” ▪ Terijoki-lehti julkaisi laulun nuotinnoksen tuoreeltaan. Tällainen ei aikakauden sanomalehdissä ollut tavallista.

Nuorten laulu, EM172

Suomen Koulunuorisoliiton marssi – Pois alta nyt heikot ja horjuvat, hei

Sekakuoro
Reippaasti

Sävelletty	Huhtikuu 1909
Teksti	Eino Leino (<i>Ajan aallot</i> 1899)
Omistus	Suomen Koulunuorisoliitolle omistettu
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	Suomen Koulunuorisoliitto <i>Nuorten laulu</i> 1909 (erillispainate)
Lisäjulkaisu	Nuori Voima <i>Nuorten laulu</i> 1916; WSOY <i>Nuorten laulu</i> 1916
Lisätietoja	▪ Suomen koulunuorisoliiton puolesta rehtori APE RANTANIEMI (1873–1952) lähestyi 10.10.1907 Melartinia pyynnöllä säveltää Eino Leinon runo <i>Nuorten laulu</i> liiton käyttöön. Samalla hän pyysi, että laulu voitaisiin esittää jo Oulun Suomalaisen Yhteiskoulun arpajaisjuhlassa Oulun Seurahuoneella 1.2.1908. (KK Coll. 530) Melartin otti sävellystyön tehdäkseen, mutta se ei ehtinyt valmistua ajoissa oululaisten juhlaan ja arpajaisten valmistelijat joutuivat tammikuun puolivälissä uutisoimaan näin: ”Tunnettu säveltäjä Erkki Melartin on myöskin säveltänyt erityisesti tätä tilaisuutta varten musiikin Eino Leinon kauniiseen ’Nuorten Lauluun’, mutta säveltäjän sairauden takia on se valmistunut niin myöhään, että sen harjoitteluun ei ole enään aikaa – joten oululaiset saavat kuulla sen joskus myöhemmin.” (Kaleva 16.1.1908) Todellisuudessa sävellys ei ollut vielä valmis, mihin viittaa myös myöhempi uutinen keväältä 1908, kun Nuoren Voiman toimittaja Aino Ståhlberg kertoi tulevasta sävellyksestä: ”Säveltäjä Erkki Melartin on luvannut säveltää Liitolle oman laulun, ’Nuorten laulun’ Eino Leinon kirjoittamana. Toivomme sen ensikerran saavamme esittää jo kesäkokouksessa.” (Nuori Voima, 4-5/1908, s. 67) ▪ Kun Melartin oli Rantaniemen kanssa käymässä kirjeenvaihdossa kritisoinut Leinon tekstiä, lie-nee hänen motivaationsa ollut normaalien kiireitten lisäksi huono ja poikkeuksellisesti kävi niin, ettei Melartin kyennyt pitämään lupaustaan. Taskukalenterissa on merkintä laulun valmistumisesta vasta 16.4.1909: ”Sain kumminkin valmiiksi ’Nuorten laulun’ ja lähetin sen Rantaniemelle.” Arpajaislaulu oli muuttunut Suomen koulunuorisoliitolle omistetuksi lauluksi, jota päästiin julkisesti laulamaan liiton kesäpäivillä Turussa 26.-28.6.1909: ”Laulajat kokoontuivat yhteen ja täällä ensi kerran kaikui S. K. N. L:lle omistettu, mahtava ’Nuorten laulu’. Se oli esitettävä moneen kertaan, niin se tenhosi, ja laulun säveltäjälle, Erkki Melartinille lähetettiin kiitossähkösanoma ihanasta sävellyksestä” (Nuori Voima 7/1909, s. 87). ▪ Laulun teksti ja sekakuoronuotti julkaistiin virallisesti vasta Nuoren Voiman toukokuun numerossa 1916, mutta kuten lehden toimitus tiesi kertoa toukokuussa 1909, laulusta tehtiin erillispainos ja nuotit jaettiin kesäkokouksen osanottajille etukäteen, jotta eri puolilta Suomea tulevat laulajat saattoivat harjoitella sitä etukäteen. Juhlaselostuksen sisältäneessä numerossa vielä erikseen mainostettiin, että <i>Nuorten laulun</i> nuotit voi tilata 10 pennillä Yrjö Wuorentaukselta Helsingistä.

Nuorukaiselle, EM173

Nuorukainen, aamun lapsi, kevättoive karun maan

Lauluääni
Innolla

Sävelletty	1928?
Teksti	Mikko Uotinen (<i>Nuorelle</i> 1907)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5
Lisätietoja	▪ Laulu kuuluu kokonaisuuteen ”6 laulua ilman säestystä”. Uotisen teksti julkaistiin <i>Työväen laulukirjan</i> vuonna 1912 julkaistussa neljännessä uudistetussa painoksessa ja sitä seuranneissa laitoksissa, mistä Melartin on tekstin todennäköisesti löytänytkin. Sävellystyö lieene tapahtunut vuonna 1928, jolloin Melartin sävelsi parisenkymmentä kokoelmasta otettua tekstiä. ▪ MIKKO UOTINEN (27.3.1885–11.4.1931) oli suomalainen poliitikko, toimittaja ja runoilija. Runo <i>Nuorelle</i> julkaistiin Hämeen Voimassa 3.1.1907 muutaman muun lehdelle kirjoitetun runon lisäksi. Runon <i>Nuorukaiselle</i> on säveltänyt myös P. J. Hannikainen ja tämä versio on julkaistu Työväenopiston laulukirjan nuottipainoksessa vuonna 1928.

Nyt on mun mielestäni, EM174

Piano

Andante con moto

Sovitettu 1901 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin

Ensijulkaisu *Suomen Laulu* 1901

Lisätietoja

- Sävelmä on suomalainen kansanlaulu.
- Melartin teki kokoelman *Suomen Laulu* pianosovitukset puhtaasti taloudellisista syistä: “Syyskauden toisena työnä, joka Melartinille oli puhdas ‘penningsarbete’, oli Westerlundin tilaus Suomen Laulun Saksan-kiertueen ohjelmiston sovittamisesta pianolle. Kuoroteoksia oli yhteensä 14, ja sovitustyö tuntui melkoiselta puurtamiselta.” (Ranta-Meyer 2003, s. 71) Melartin kirjoitti asiasta marraskuussa ja valitteli työn vievän kaiken vapaan ajan, vaikka olisi pitänyt olla sinfonian kimpussa. Tämä tilanne toistui Melartinin elämässä monta kertaa.
- Lehtimainosten perusteella kokoelma ilmestyi kauppoihin joulun alla 1901. Esimerkiksi Hufvudstadsbladetissa oli julkaisun mainos 19.12.1901.

När julen ringer, EM175

Nu är det kallt / Nu är det så kallt

Sopraano, 2 viulua, sello ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Helsinki 3.12.1896

Teksti Holger Drachmann, ruotsinkielisen käännöksen tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5; SibA Mel 16:192; SibA Mel 19:346

Lisätietoja

- Käsikirjoituksen etusivulla on päiväys ”december 96” ja lopussa ”H:fors 3.12.96”. Luonnoksessa SibA Mel 19:346 on vielä varhaisempi päiväys 30.11.1896.
- Melartin kuvailee sävellystyötä kirjeessä isälleen 1.12.1896. Sävellys oli tehty musiikkiopiston joulukuvaelmaa varten, mutta se jäi loppujen lopuksi esittämättä harjoitusvaikeuksien takia, kuten Melartin kertoo kirjeessään Maria Renforsille 29.12.1896.
- HOLGER HENRIK HERNHOLDT DRACHMANN (9.10.1846–14.1.1908) oli tanskalainen runoilija ja näytelmäkirjailija.

Oma maa, EM176

Vallan autuas se, jok’ ei nuorena sortunut maaltaan

Lauluääni

Astuen

Sävelletty 1909

Teksti Kallio (*Oma maa* 1834)

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Suomen nuorison laulukirja* 1911

Lisäjulkaisu *Kansanopiston laulukirja* 1928

Lisätietoja

- Laulu syntyi Etelä-Karjalan Nuorisoseuran kursseilla Uudenkirkon kansanopistolla lokakuussa 1909, kun Melartin oli läsnä luennoitsijana ja innostui säveltämään kurssilaisten tarpeisiin uusia lauluja. Aikalaiset mainitsivat uusia lauluja syntyneen neljä, joista nimeltä tunnetaan tämän lisäksi *Joutsenet*, EM095 sekä *Nuorisoseurakurssilaisten laulu*, EM171.
- KALLIO (Samuel Gustaf (Samuli Kustaa) Bergh, 2.12.1803 – 5.7.1852) oli suomalainen runoilija. Runo *Oma maa* julkaistiin ensimmäisen kerran Oulun Wiikko-Sanomissa jo 19.4.1834.

Orlanda kuningatar, EM177

Kuningatar Orlanda – Reine Fiammette

Musiikkia kuusinäytöksiseen näytelmään pienelle orkesterille ja naiskuorolle

Sävelletty	1906
Teksti	Catulle Mendès, ranskan kielestä mukaellut Jalmari Hahl
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.74 (partituuri); KK Coll. 530.27 (orkesterin äänilehtiä, kuoron osuuksia); SibA Mel 20:371b & 23:597b (luonnoksia); SibA Mel 24:810 (osa <i>Gavotte</i>); SibA Mel 24:890 (luonnoksia)
Ensiesitys	19.9.1906 – Suomen kansallisteatteri
Lisätietoja	▪ Jalmari Hahlin kirjeessä 20.8.1906 Melartinille on pyyntö musiikin säveltämisestä puheena olevaan näytelmään. Jos Melartin sai näin myöhään sävellystilauksen, hän teki työn kahdessa viikossa. Melartinin taskukalenterista löytyvät seuraavat merkinnät: ”29.8.06 Komponerat till den en Gavott / 3.9.06 Orlanda färdig! / 4.9.06 sände Orlanda till Hahl.” Käsikirjoitusaineistossa Coll. 530.27 on merkintä ”Liperi 3.9.1906”. ▪ Partituurissa KK Coll. 530.74 on alareunassa poikkeuksellisesti pianosovitus valmiiksi merkittynä. 73-sivuinen partituuri on sidottu koviin kansiin ja siinä on maininta täydellisestä partituurista. Kuitenkin siitä puuttuu kokonaan toinen näytös tai merkinnöissä on virhe. ▪ ”Alkusyksyn [1906] suureksi ohjelmaksi Jalmari Hahl oli valinnut Catulle Mendès’in, tunnetun parnassolaisen runoilijan ja monipuolisen kirjantekijän, renessanssiaiheisen draaman <i>Orlanda kuningatar</i> (La Reine Fiammetta). (...) Tekijä ei ole suuri näytelmärunoilija, mutta kuitenkin taitava kirjoittaja, ja ilmeisesti Hahl, jolle tämäntapainen runous hänen omista teoksistaan päättäen oli läheistä, las-ki siihen, että värikäs kuvakudos viehättäisi meikäläisiä katsojia. Menestys olikin huomattava, monis- ta esityksistä päättäen. Lilli Högdahl, teatterin itseoikeutettu ruhtinatar, oli omiaan kuningatteren ko-risteelliseen osaan, ja nuori Jussi Snellman saavutti yhden varmimpia voittojaan romanttisena rakasta-jana, Danielona. (...) Erkki Melartin oli säveltänyt näytelmään tehokkaan musiikin ja neiti Hilma Lii-man oli sommitellut ja ohjannut komeaan menoon kuuluvat tanssit.” (Koskimies 1953, s. 130-131) ▪ Nuoren Suomen toimitus mainosti ensi-iltaa ja Melartinia jo etukäteen: ”Entä Erkki Melartinin mu-siikki sitten? Se on tietysti, yhdellä sanalla sanottuna, ihana. Toivomme, että lukijamme käyttävät hy-väksensä tätä ylevää taidenautintoa.” (Nuori Suomi 14.9.1906, s. 10) Yleisö piti näkemästään ja kuu-lemastaan, sillä vuoteen 1917 mennessä näytelmää esitettiin 15 kertaa. ▪ Näytelmä oli vuonna 1910 Tampereen työväen teatterin ohjelmistossa Melartinin musiikin kera. ▪ Melartin mainitsee tämän näyttämömusiikin varhaisessa teoslistauksessa (1906) muodossa ”10 stycken till ’Orlanda’”. Musiikki on pääosin tarkemmin nimeämätöntä, mutta yksi osa on nimeltä <i>Gavotti</i>. ▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa musiikki on nimellä ”Incidental Music to the Play ’The Queen Orlanda’ (Catalogue 1961, s. 72). ▪ CATULLE MENDÈS (22.5.1841 – 8.2.1909) oli ranskalainen runoilija.

Orvon laulu, EM178

En apua saanut, en apua saanut

Lauluääni

Sävelletty	1928
Teksti	Eino Leino (<i>Hiihtäjän virsiä</i> 1900)
Ensijulkaisu	<i>Työväenopiston laulukirja</i> 1928
Lisäjulkaisu	<i>Laulukirja</i> 1936
Lisätietoja	▪ Lauluun on otettu alkuperäisestä runosta säkeet 1, 5, 6 ja 7.

Orvon valitus, EM179

Sammunut jo hellivä silmäys on

Lauluääni
Hiljaisesti

Sävelletty	1928
Teksti	J. Pärnäsén mukaan
Ensijulkaisu	<i>Työväenopiston laulukirja</i> 1928
Lisäjulkaisu	<i>Laulukirja</i> 1936
Lisätietoja	▪ Maininta tekstin tekijästä saattaa viitata JOHAN AUGUST PÄRNÄSEEN (19.10.1880–15.4.1946), joka oli suomalainen työväenopiston johtaja ja historiantutkija.

Osuustoimintamarssi, EM180

Yks' yhteinen meillä on matka ja tie

Sekakuoro
Reippaasti

Sävelletty	Helmikuu 1932?
Teksti	Uuno Kailas
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:6; SibA Mel 24:786a (luonnos)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa ei ole signeerausta ja käsiala on epätyypillinen. Sanat on merkitty hyvin heikosti näkyvällä lyijykynällä. Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys 14.2.1932 ja kuukautta myöhemmin on taskukalenterissa merkintä laulun puhtaaksikirjoituksesta. ▪ Myös Sulho Ranta sävelsi tämän tekstin ja hänen versionsa julkaistiin <i>Työväen laulukirjassa</i> vuonna 1939. Melartinin laulu jäi julkaisematta.

Ota se kaunis kannel taas, EM181

Mieskuoro (tenorisoolo)

Sävelletty	Wien 12.1.1901
Teksti	Larin-Kyösti (<i>Kulkurin lauluja</i> 1899)
Omistus	”Y.Llle”
Käsikirjoitus	SibA Mel 17:277; KK Coll. 122 (Larin-Kyösti)
Ensiesitys	30.4.1901 – Ylioppilaskunnan Laulajat ja Heikki Klemetti – Helsingin yliopiston juhlasali
Ensijulkaisu	<i>Laulu-Miesten lauluja II</i> 1935
Lisäjulkaisu	YL <i>YL:n ohjelmisto 117</i> 1946
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys ”Wien 12.1.1901” ja omistus ”Y.Llle”. Larin-Kyöstin arkistosta löytyneessä käsikirjoituksessa on vain tenorisoolon osuus melodianuottina. ▪ On mahdollista, että laulu on julkaistu jossain muodossa jo ennen vuotta 1935.

Pastorale, EM182

Erakko – Eremiten – Der Einsiedler

Orkesteri (2121 2000 00 1, str, vln solo)

Andante

Sävelletty Helmikuu 1909

Käsikirjoitus SibAO 57 (orkesteripartituuri ja orkesterin äänet); SibA Mel 14:92 (luonnos)

Ensiesitys 1.3.1909 – Filharmonisen Seuran orkesteri, johtajana Erkki Melartin

Lisätietoja

- Melartinin omakätisen partituurin lopussa on päiväys 15.2.1909. Sävellaji on As-duuri / f-molli. Teoksessa on osuuksia sooloviululle. Sibelius-Akatemian kirjaston luonnoksessa on viulusoolon osuus. Lyijykynäluonnosten yhteydessä on päivämäärät 22.1.1909 ja 25.1.1909. Taskukalenteriinsa Melartin kirjasi 6.2.1909: ”Tein kovasti töitä: puolet erakkomusiikista on jo valmiina.” ja 15.2.1909 ”Raskas matka. Pastorali valmiiksi kuitenkin.”
- Jalmari Hahl lähestyi Melartinia kirjeellä 18.1.1909 pyytäen tätä säveltämään suunniteltuun tuberkuloosipäivän juhlan kuvaelmaan kaksi osaa, keskiaikaa edustavan ”Böcklinin ’Erakon’” ja renessanssia edustavan ”Hääkulkueen”. Hahl houkutteli Melartinia kertomalla, että kaksi muuta säveltäjä eli Sibelius ja Järnefelt olivat jo suostuneet ilman korvausta osuutensa tekemään.
- Tällainen ”Soitannollis-draamallinen ilta” järjestettiin 1.3.1909 Suomen kansallisteatterissa ja ohjelmassa oli Hahlin viisiosainen kokonaisuus ”Kuvia ja Säveliä”, jossa Melartinia edustivat ”Erakko” osana nro 3 ja ”Renessanssi hääkulkue”. (Uusi Suometar 25.2.1909) Melartin merkitsi taskukalenteriinsa 1.3.1909 näin: ”Johdin Pastoralini tuberkuloosikonsertissa.” Konserttiutisissa mainitaan vain Robert Kajanus orkesterin johtajana, mutta ilmeisesti siis Melartin johti omat osuutensa.
- Viipurissa Tuberkuloosipäivän konsertti 1.3.1909 järjestettiin suppeammalla ohjelmalla, jossa oli kuitenkin mukana Melartinin *Pastoraali*. Utisissa ja lehti-ilmoituksissa korostettiin, että sävellys on tehty tilaisuutta varten: ”Kuvaelma Arnold Böcklinin ’Eremitin’ mukaan. Musiikin tilaisuutta varten on säveltänyt säveltäjä Erkki Melartin.” (Wiipuri 25.2.1909)
- Vaikka tunnetussa käsikirjoitusaineistossa ei ole sanallisia viitteitä tähän kuvaelmamusiikkiin, orkesterin äänilehtiin on jäänyt muutama päivätty soittajamerkintä, jotka osoittavat, että tämä *Pastorale* on esitetty maaliskuun ensimmäisenä päivänä. Myös luonnosten päiväykset sopivat ajallisesti Hahlin kirjeen jälkeiseen aikaan.
- ARNOLD BÖCKLIN (16.10.1827–16.1.1901) oli sveitsiläinen taidemaalari, jonka symbolistiset teokset innoittivat useita säveltäjiä. Kuvaelmamusiikin innoittajana olleessa tunnetussa taulussa *Der Einsiedler* (1884) munkki soittaa viulua pyhimyskuvan edessä alastomien pikkuenkeleiden seurassa uteliaana esitystä.

Per Spelman, EM183

Per Spelman han hade en endaste ko

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sovitettu Boxbacka 27.8.1925

Teksti Ruotsalainen kansanlaulu

Käsikirjoitus KK Coll. 530.57; KK Ms Mus 168:7

Lisätietoja

- Käsikirjoituksen KK Coll. 530.57 kannessa on piirros, jossa pelimannin toisella puolella ”Pojkarna dansa” ja toisella puolella ”och flickorna grät” sekä teksti ”Per spelman / svensk folkvisa / arr av / Erkki Melartin / Professor och Direktor / för / Helsingfors Konservatorium”. Käsikirjoituksessa KK Ms Mus 168:7 on päiväys ”Bxb 27.8.1925”.
- Ture Ara lauloi sovituksen konsertissaan 25.3.1926. Käsiohjelmassa laulun nimi on muodossa ”Pehr spelman”.

Perún, EM184

Kievs klippiga, kala stränder, höga, sandiga, nakna kullar

Mieskuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 10.4.1898

Teksti Mikael Lybeck (*Dikter. Första samlingen* 1890)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6; KK Coll. 609:19; SibA Mel 25:1011

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on päiväys ”Arokallio 10.4.98”. Melartin osallistui tällä laululla Muntra Musikanter -kuoron sävellyskilpailuun huhtikuussa 1898, mutta ilman menestystä. (Ranta-Meyer 2003, s. 45). Melartinin päiväkirjassa on 11.4.1898 merkintä: ”Skrifvit en manskvartett ’Perún’ (M. Lybeck) som jag kan ändo sända MM...”. Melartin käytti kilpailussa nimimerkkiä ”RRR” (KK Coll 609:19).

Der Phönix, EM185

Es kommt ein Vogel geflogen aus Westen

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 18.2.1895

Teksti Heinrich Heine

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa ei ole signeerausta, mutta päiväys on oikeassa ylänurkassa ”18 18/2 95”.
▪ Melartinin päiväkirjassa on 17.2.1895 merkintä: ”Började med en sång ’Der Phönix’ af Heine” ja 23.2.1895 ”Fick min färdiga ’Der Phönix’ till Toni [Leontjeff?]. Hon var förtjust.” Sen sijaan Martin Wegelius suhtautui lauluun ilmeisesti varsin tyyliä näkemystään perustelematta ja Melartin vuodattaa päiväkirjamerkinnässään 2.3.1895 epätoivoaan odottamattomasta takaiskusta.

Pianokvintetto, EM186

Viulut (2), alttoviulu, sello ja piano

Allegro molto moderato

Sävelletty 1897-1899

Käsikirjoitus SibA Mel 14:88 & SibA Mel 19:313 (luonnos); KK Ms Mus 168:6 (luonnoksia)

Lisätietoja ▪ Taskukalenterin merkintöjen perusteella Melartin on säveltänyt teosta jo keväällä 1897. Kansalliskirjastossa olevissa luonnoksissa on päiväys 27.3.1897. Laajimman käsikirjoitusluonnoksen (Mel 14:88) etusivun yläreunassa on lyijykynällä merkintä, josta voi erottaa päiväyksen ”Nummela sanatorium 9.3.1906”. Melartin lieenee tuolloin pohdiskellut teoksen tulevaisuutta.
▪ Kirjeessään isälleen Melartin kertoi 9.3.1899 näin: ”Teen kauhealla vauhdilla kvintettiä pianolle ja 4 jouselle. Siihen on vallan kauhea määrä luonnoksia, ettei tiedä mihin panna, kokonaista 58 sivua! Ei mitään valmista toistaiseksi.” Kirjeessä 18.3.1899 Melartin kertoo hylänneensä kvinteton: ”Olen huomannut, että kvintettini paisuisi niin valtavaksi, että olisi mahdotonta saada sitä valmiiksi keväällä, vielä vähemmän esitetyksi. Siksi olen ryhtynyt tekemään aivan uutta viulusonaattia.”

Pianotrio, EM187

Piano, viulu ja sello

1. Preludio *Lento*–2. Scherzo *Vivace quasi Presto*–3. Finale *Allegro ma non troppo*

Sävelletty 1895-1896

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6 (partituuri); KK Ms Mus 168:10 (katkelma)

Lisätietoja

- 40-sivuisen partituurin otsakkeena on ”Trio” ja päiväyksenä ”1895-6 Ha!”. Ensimmäisestä osasta on säilynyt myös luonnos, jossa on otsikkona ”Trio för piano, violin & cello (i e moll) / E. Melartin / Sats I. Preludio” ja päiväys ”1896 VIII”.
- Yksittäisen osan käsikirjoituskatkelmassa on alkuperäinen nuotinnos tehty musteella, samoin päiväys Tapiola 28.12.1895. Lyijykynällä on myöhemmin tehty korjauksia ja otsikko ”Trion ur Scherzot (ifrån Emoll trion)”.

Piccolo minuetto, EM188

Jousiorkesteri

Allegretto

Sävelletty 1.5.1912

Käsikirjoitus SibA Mel 5:37; SibAO 226 (orkesterin äänilehdet); KK Ms Mus 168:6 (pianoversio)

Ensiesitys 29.5.1912 – Helsingin musiikkiopiston oppilaat

Lisätietoja

- Käsikirjoituksen viimeisellä sivulla on päiväys ”1.5.1912”.
- Kyseessä lienee sovitus pianokappaleesta, jota Melartin tarjosi brittiläiselle Weekes-kustantamolle alkuvuodesta 1911 ja jonka kustantamo torjui jo painettujen huonoon menekkiin vedoten. Vaikuttaa siltä, että Melartin halusi hyödyntää sävellyksensä torjunnasta huolimatta ja päätyi tekemään siitä jousiorkesteriversion. Musiikkiopiston konsertin ohjelmassa esittäjistä on ilmaistu ”unisoonoviuluille jouhiorkesterin säestyksellä”.
- Pianoversion käsikirjoituksen alusta on viivattu yli neljä ensimmäistä tahtia, jotka ovat jousiorkesteriversiossa tallella. Signeerauksen alapuolella on pois raaputettu opusnumero, joka voisi olla ”op. 66 Nro 3”.

Pieniä kappaleita kanteleella, EM189

Kalevalainen laulu, EM189, nro 1

Kantele

Hitaasti

Sävelletty Pukinmäki maaliskuuhuhtikuu 1935

Käsikirjoitus KK Ms. Mus. Kalevalaseura

Lisätietoja

- Käsikirjoituksen kansilehdellä on teksti ”Pieniä kappaleita kanteella [sic!] / (Salmisen kanteleella) / esim. Väisäsen kantelesävelmät / Suomal. kirj. seuran kustannuksella”. Viimeisen osan lopussa on päiväys ”Pukinmäki 1.4.1935”. Taskukalenterissa on 31.3.1935 merkintä ”Skrev 6 stycken för Kalevala-Salminen”, joka – kuten käsikirjoituksessa oleva ilmaisu – saattaa viitata siihen, että tilaaja tai ainakin vastaanottaja on ollut tunnettu kantelemestari PAUL SALMINEN (11.10.1887–22.12.1949), mahdollisesti Kalevalaseuran puolesta. Kalevalan 100-vuotisjuhlat olivat tuossa vaiheessa jo takana, mutta tilaus saattoi liittyä vuoden myöhempiin tapahtumiin. Sekin on mahdollista, että viittaukset Salmisen nimeen ovat olleet pelkästään Melartinin myyntipuhetta, jolla hän on halunnut edistää Kalevalaseuran myötämielisyyttä. Mitään tietoa sarjan esittämisestä tai julkaisemisesta ei ole löytynyt.

Häälaulu, EM189, nro 2

Kantele
Iloisesti

Sävelletty Pukinmäki maalis-huhtikuu 1935
Käsikirjoitus KK Ms. Mus. Kalevalaseura; SibA Mel 25:1053

Tyttö rannalla, EM189, nro 3

Kantele
Hitaasti

Sävelletty Pukinmäki maalis-huhtikuu 1935
Käsikirjoitus KK Ms. Mus. Kalevalaseura

Yksin, EM189, nro 4

Kantele
Moderato

Sävelletty Pukinmäki maalis-huhtikuu 1935
Käsikirjoitus KK Ms. Mus. Kalevalaseura

Rannalla itkijä, EM189, nro 5

Kantele
Hitaasti

Sovitettu Pukinmäki maalis-huhtikuu 1935
Käsikirjoitus KK Ms. Mus. Kalevalaseura; SibA Mel 25:1053
Lisätietoja ▪ *Rannalla itkijä* on kansanlaulun sovitus.

Lyydinen tanssi, EM189, nro 6

Kantele
Allegro molto

Sävelletty Pukinmäki maalis-huhtikuu 1935
Käsikirjoitus KK Ms. Mus. Kalevalaseura; SibA Mel 25:1053
Lisätietoja ▪ Luonnoksessa SibA Mel 25:1053 on joitakin esitysohjeita. Kääntöpuolella on luonnos osaan nro 2 ja 5 sekä sävelmään ”En voi sitä unhoittaa”, joka ei kuitenkaan ole päätynyt lopulliseen kokonaisuuteen.

La Polusstelo, EM190

Fidela brilas la Polusstelo tranoktaj nubok en la ĉielo – Himno de Finnlandaj Esperantistoj – Suomen esperantistien hymni

Mieskuoro
Marciale

- Sävelletty** 1913
Teksti Nino Runeberg
Käsikirjoitus SibA Mel 17:278; SibA Mel 19:332
Ensijulkaisu *Finna Esperantisto* 1913:5-7, ss. 42-43 (yksiaänisenä jo numerossa 3-4/1913)
Lisätietoja
- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 19:332 on päiväys 23.2.1913, valmistuneesta se puuttuu. Laulu on sävelletty Suomen Esperantoliiton toisen vuosikokouksen juhlailtamia varten: ”Juhlaa varten on tohtori Hj. Runeberg, joka on innokkaimpia esperantisteja meidän maassamme, kirjoittanut kauniin hymnin ’Himno de l’Polusstelo’, johon kuulu säveltäjämme Erkki Melartin on lupautunut laatimaan sävelmän mieskuorolle.” (Aamulehti 7.3.1913) Laulun esitti juhlassa Väinö Pesolan johtama mieskvartetti.
 - Laulun julkaistiin Suomen esperantistien lehdessä numero 3-4/1913, mieskuoronuotti numerossa 5-7/1913. Kansalliskirjastossa on lehden painettu vuosikerta, jonka kannessa on omistus Melartinille: ”Al sia honora ano Sinjoro Erkki Melartin dedicias La Polusstelo” (KK Coll. 530.42).

Prélude, EM191, Des-duuri

Piano
Andantino

- Sävelletty** ?
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6
Lisätietoja
- Käsikirjoitukseen on joku lisännyt ilmaisun ”rätta upplagan” ja oikeaan alamarginaalin seuraavan listan: ”1 Capriccio h-moll / 6 Kinderstück G / 4 Wiegenlied F (Gess?) / 2 Au revoir G / 5 Prelude b / 3 Idylle F / 7 Klostret fiss”. Tällaista sarjaa ei löydy Melartinin tunnetuista sävellyksistä. Kyseessä ei myöskään ole mikään opuksen 85 preludeista.

Preludium, EM192

Piano
Lento maestoso

- Sävelletty** Tapiola 1.1.1896
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6
Lisätietoja
- Käsikirjoituksessa on puolitoista musteella kirjoitettua sivua. Ei signeerausta, mutta päiväys ”Tapiola 18 1/1 96”.

Prélude, EM193

Piano
Andantino

- Sävelletty** 19.10.1912
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6
Lisätietoja
- Käsikirjoituksessa on kaksi sivua musteella, molemmat viivattu yli lyijykynällä. Päiväyksenä on 19.10.1912 ja tempomerkintänä Andantino.

Prélude no 4, EM194

Piano
Moderato

Sävelletty 6.8.1892

Käsikirjoitus SibA Mel 17:230a

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on 2 ½ musteella kirjoitettua sivua, ex libris ensimmäisellä ja viimeisellä sivulla. Preludin numerointi on korjattu alla olevan väärän numeron päälle (alkuperäistä ei voi enää lukea). Päiväyksenä on ”Tapiola 18 6/VIII 92 / E. Melartin”. Sävellaji on e-molli.

Präludium & Fuga, EM195, d-molli

Piano
Andante cantabile – Allegro

Sävelletty Helsinki 5.12.1896

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kahdeksan musteella kirjoitettua sivua kahtena arkkina. Otsikkona ja päiväyksenä on ”Präludium & Fuga (d-moll) / för piano / E. M. / H:fors 18 5/12 96”.

Pyhä kevät, EM196

Herran henki mailla kulkee

Lauluääni
Koraalin tapaan, ei hitaasti

Sävelletty 1911 tai aikaisemmin

Teksti Eino Leino (*Pyhä kevät* 1911)

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Kansanopiston laulukirja* 1911

Lisätietoja ▪ Eino Leinon runon otsikkona on *Keväthymni*. *Pyhä kevät* on sekä koko julkaisun että sen neljännen osan nimi. Melartinin säveltämä runo on tässä osassa ensimmäisenä.

På floden, EM197

Din frid, var den en drömgestalt

Lauluääni ja piano
Långsamt

Sävelletty Tapiola 15.6.1896

Teksti Nikolaus Lenau, ruotsinkielinen käännös Viktor Rydberg

Käsikirjoitus SibA Mel 16:157

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on päiväys ”Tapiola 15/6 96 E. M.”.
▪ NIKOLAUS LENAУ (Nikolaus Franz Niernbsch Edler von Strehlenau, 25.8.1802–22.8.1850) oli itävaltalainen runoilija.

På vägen, EM198

Målet är fjärran men målet är vårt – Scoutmarsch

Lauluääni ja piano

Hurtigt

Sävelletty Marraskuu 1929

Teksti Arvid Lydecken

Omistus ”Till Lolan och Eric Wasström”

Käsikirjoitus SibM Smp6455; KK Coll. 530.76

Lisätietoja

- Sibelius-museon käsikirjoituksessa on päiväys 3.11.1929. Kannessa on omistusteksti sekä merkintä siitä, että käsikirjoituksen on museolle lahjoittanut vuonna 1968 Kurt Vasström. Laulusta on myös merkintä Melartinin taskukalenterissa 3.11.1929: ”Skrev likväl en ny Scoutmarsch till Arvilys (nya) text och sände den till [Mailis?] Wasström.” Sävellystyö ja omistus liittynevät Eric Wasström nimitykseen 1929 Suomen ruotsinkielisen partiojärjestön (Finlands Svenska Scoutförbund) johtajaksi.
- Kansalliskirjaston käsikirjoituksen yhteydessä on säilynyt myös painolaatta, jonka avulla nuotti on ollut tarkoitus painaa *Scoutposten*-lehden numeroon. Myös lehden kannesta on säilynyt painolaatta. *Scoutposten* on Finlands Svenska Scouter r.f:n vuonna 1918 perustettu jäsenlehti.
- Omistuksen kohteena oleva ERIC WILHELM WASSTRÖM (27.11.1887–14.11.1958) oli suomalainen taidemaalari ja pilapiirtäjä, näyttelijä CAROLA (LOLAN) WASSTRÖM (14.9.1888–1964, os. Landgren) hänen ruotsalaissyntyinen puolisonsa. KURT WASSTRÖM (Curt Eric Wasström, 10.6.1915–1995) oli heidän poikansa.

Pälve, EM199

On viidakon varrella vuokko kevätpäivyn loihtima

Lauluääni

Sävelletty 1911 tai aikaisemmin

Teksti Irene Mendelin

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6 (luonnos)

Ensijulkaisu *Kansanopiston laulukirja* 1911

Lisäjulkaisut *Työväenopiston laulukirja* 1928; *Laulukirja* 1936

Pääskysen hyvästijättö, EM200

Piano

Andantino

Sovitettu 1906 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 17:231

Ensijulkaisu *Pianonsoiton alkeiskurssi II* 1906

Lisätietoja ▪ Melartin sisällytti todennäköisesti tämän perinnesävelmän sovituksen varhaisessa teoslistauksessa (1906) yhteisotsikolla ”10 stycken till Pianoskolan”.

Rannalla, EM201

On suuri sun rantaits autius

Lauluääni ja piano
Hiljaisesti, surumielisesti

Sävelletty	1908 tai myöhemmin
Teksti	V. A. Koskenniemi (<i>Valkeat kaupungit</i> 1908)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5
Lisätietoja	▪ Melartin sävelsi laulun mahdollisesti johonkin kolmesta Koskenniemi-opuksestaan (45-47), mutta ei kuitenkaan käyttänyt sitä. Koskenniemen runon nimi on <i>Rannalta</i> .

Rantakoivulleni, EM202

Rantakoivu, ritvakoivu, tuuletarten tuutima

Lauluääni
Yksinkertaisesti

Sävelletty	1911 tai aikaisemmin
Teksti	Ilmari Calamnius (<i>Hiljaisina hetkinä</i> 1899)
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:697 (luonnos)
Ensijulkaisu	<i>Kansanopiston laulukirja</i> 1911
Lisäjulkaisut	<i>Kodin ja Nuorison Laulukirja I : Säestyksetön painos</i> 1914; <i>Valkovuokko</i> 1922; <i>Koululauluja</i> 1924; <i>Kansanopiston laulukirja</i> 1928; <i>Työväenopiston laulukirja</i> 1928; <i>Kansakoulun laulukirja ja musiikkioppi</i> 1933; <i>Laulukirja</i> 1936; <i>Laulukirja</i> 1938; <i>Kultaiset koululaulut vanhoilta ajoilta</i> 2008; <i>Suuri toivelaulukirja</i> 19 2008
Sovitukset	Lauluääni ja piano (Jarkko Kiiskin) Naiskuoro (Dagmar von Nandelstadh) <i>Lauluiloa nuorisolle VI : Naiskuorolauluja</i> 1955
Lisätietoja	▪ Melartin myi laulun Otavalle Siukosen laulukirjaan 17.9.1929 päivätyllä sopimuksella.

Le reveil du bois, EM203

Sopraano, kuoro ja orkesteri

Sävelletty	Toukokuu 1917
Teksti	Victor Kinon
Käsikirjoitus	SibA Mel 22:482; SibA Mel 24:879 (luonnoksia); HKO 2131 (äänilehdet)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksen viimeisellä sivulla on päiväys ”Boxbacka 1.5.1917 / Klo 11.30”. Konsertti järjestettiin belgialaisten sodasta kärsimään joutuneiden lasten hyväksi Helsingissä 15.5.1917. Luonnoksissa SibA Mel 24:879 on päivämäärä 7.5.1917. ▪ Signeeraamaton libretto, jossa on Melartinin merkintöjä, on säilynyt (KK Coll. 530.31). ▪ Teoksessa on 11 numeroitua ja pääosin nimetöntä osaa (1. Prélude <i>Andantino</i>, 5. Le voix de rossignol (Hélas! Hélas!), 7. La fauvette, 7a. Menuetto <i>Moderato</i>, quasi <i>Andantino</i>, 7b. Gavotte), joista 7a ja 7b Melartin on selvästikin säveltänyt muita myöhemmin ja lisännyt osan 7 perään. ▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa musiikki on nimellä ”Incidental Music to the Play ’Le Reveil du Bois’” ja tekstin tekijänä on mainittu virheellisesti Zacharias Topelius (Catalogue 1961, s. 73). ▪ VICTOR KINON (1873–1953) oli belgialainen oikeustieteilijä ja runoilija.

Ristin vierelle, EM204

Ristin vierelle taimen ken pisti – Ruusuristi – Ruusu-Risti laulu

Lausuja ja sekakuoro
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1926
Teksti	”H. P.”
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.60 (monistettu, ei-aito käsikirjoitus)
Ensijulkaisu	<i>Ruusu-Ristin laulukirja</i> 1927 (lauluääni)
Lisätietoja	▪ Sekakuorolle tehty käsikirjoitusmoniste otsikolla <i>Ruusuristi</i> ei ole Melartinin käsialaa, mutta tämä versio on ollut järjestön sisäisessä käytössä ja perustunee Melartinin käsikirjoitukseen. ▪ Melartin on säveltänyt tämän laulun Ruusu-Ristin vuosikokoukseen 1926. Näin kuvailee ensiesitystä nimimerkki E. K.: ”Ennenkaikkea on kuitenkin mainittava Erkki Melartinin erikoisesti tilaisuutta varten säveltämä ’Ruusu-Risti laulu’ nimimerkki H. P:n kirjoittaman runon sanoihin (julaistu Ruusu-Ristissä v. 1921). (...) Itse sävellys on suoritettu kaukana Afrikassa, Saharan erämaan keitaassa Sen tunnelmassa olikin etelämaalaista hehkua ja intensiivistä voimaa, ja samoin oli tahdissakin jotain itämaalaista. (Ruusu-Risti 6/1926) ▪ Laulun ensimmäinen säe on hiukan muuttunut alkuperäisestä runosta, jossa teksti on ”Ristin juurelle taimen ken pisti / Versovi ruusu ja peittyvi risti”. Melartinin versiossa sama on muodossa ”Ristin vierelle taimen ken pisti / Versovi taimi ja peittyvi risti”.

Rosa, EM205

Oh venite lea vedere – La mamma di Rosa – Canto popolare di Napoli

Lauluääni ja piano
Moderato grazioso

Sovitettu	1928?
Teksti	Italialainen kansanlaulu
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.57; KK Ms Mus 168:10; SibM Smp6470 (sovitus lauluäänelle ja huilulle)
Sovitukset	Lauluääni ja huilu (Erkki Melartin)
Lisätietoja	▪ Kansalliskirjaston käsikirjoituksessa on teksti ”~~La mamma di~~ Rosa / canto popolare di Napoli / av. E. Melartin e Vincenzo Meglio”. Nimestä on lyijykynällä viivattu yli sanat ”La mamma di”. Luonnoksessa KK Ms Mus 168:10 on vain melodianuotinnos ilman sanoja. Tässäkin nimi on muodossa ”~~La mamma di~~ Rosa”, mutta sovitajien nimiä ei ole merkitty. ▪ Sibelius-museon käsikirjoitus on sovitus huilulle ja lauluäänelle ja tässä otsikkona on suoraan ”Rosa”. Tekijämerkintää ei ole, mutta käsiala on Melartinin. ▪ Sovitus saattaa liittyä vuonna 1929 julkaistuun valikoimaan <i>7 Canti Popolari Italiani</i> (EM268). ▪ VINCENZO DE MEGLIO (9.4.1825–12.4.1883) oli italialainen säveltäjä, joka julkaisi vuonna 1877 kolmiosaiseksi kasvaneen kokoelman <i>Eco di Napoli : 100 celebri canzoni popolari Napolitane</i> (Ricordi). Tässä kokoelmassa on numerolla 101 laulu <i>La mamma de Rosa</i> (Neh venite a vedere), joka on selvästikin ollut Melartinin sovituksen lähtökohtana.

Salakari, EM206

En huomannut ma silloin – Karjalainen valssi

Lauluääni ja piano
Hitaasti ja tunteellisesti

Säveltäjä	Erkki Melartin salanimellä Eero Mela
Sävelletty	Toukokuu 1929
Teksti	Erkki Melartin?
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 163 Mela; SibA Mel 20:442 (lauluääni ja orkesteri)
Ensijulkaisu	Fazer <i>Salakari</i> 1929 FM2341
Sovitukset	Lauluääni ja orkesteri (Erkki Melartin)
Lisätietoja	▪ Kustantajalle tarkoitettu käsikirjoitus ei mainitse mitään tekstin tekijästä, joten on perusteltua olettaa, että myös teksti on Melartinin käsialaa. Yleisradion Fono-tietokannassa on Ture Aran levytyksen yhteydessä maininta siitä, että teksti olisi Aran käsialaa. Alkuperäisissä dokumenteissa tietoa ei ole. ▪ Orkesteriversion käsikirjoituksessa SibA Mel 20:442 on huolellisesti tehty kansilehti. Myös nuottisivulla on säveltäjän nimen kohdalla ”Eero Mela”, mutta sisäkanteen on liimattu Melartinin ex libris. ▪ Kustannussopimus on päivätty 31.5.1929 ja sen mukaan Melartinin palkkio (etukäteen maksettuna) oli 1000 markkaa (318 €). Mielenkiintoinen yksityiskohta on, että sävellys on sopimukseen merkitty pianokappaleena, ei lauluna. Ture Ara levytti sen kuitenkin jo samana päivänä Helsingissä (HMV X 3128) salanimellä ”Topi Aaltonen”. Taskukalenterissa on 31.5.1929 merkintä levytyksestä. Melartin käyttää sävellyksestä ilmaisua ”min karelska vals”. ▪ Laulu on mainittu myös Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa nimellä ”Salakari (The Reef) A Karelian Waltz” (Catalogue 1961, s. 72).

Saligt är det folk, EM207

Liturgi ja sekakuoro
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	22.8.1926
Teksti	Ruotsalainen hengellinen teksti
Käsikirjoitus	SibM SmP6457; SibA Mel 24:989c
Lisätietoja	▪ Sibelius-museon käsikirjoituksessa on Melartin lisäämä transponoimisohe. Museo on saanut käsikirjoituksen John Sundbergiltä vuonna 1940. ▪ Luonnoksessa SibA Mel 24:989c on päiväys 22.8.1926.

Samarialainen vaimo, EM208

Oi armahin, ma etsin sua

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	Boxbacka 2.4.1927
Teksti	Edmond Rostand, suomennos Jalmari Finne
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5
Lisätietoja	▪ Laulu on näytelmästä <i>Samarialainen vaimo</i>. Käsikirjoituksen lopussa on päiväys ”Boxb 2.4.27”. ▪ EDMOND EUGÈNE ALEXIS ROSTAND (1.4.1868–2.12.1918) oli ranskalainen runoilija ja näytelmäkirjailija, joka tunnetaan parhaiten näytelmästä <i>Cyrano de Bergerac</i>. Näytelmä <i>La Samaritaine</i> on vuodelta 1897.

Savonlinnan toverikunnan marssi, EM209

Nää Savon rannat rakkahat – Toverikunnan marssi

Sekakuoro

Reippaasti

Sävelletty 27.12.1895

Teksti August Snellman

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6; KK Coll. 530.57 (luonnos mieskuorolle)

Lisätietoja

- Käsikirjoituksen lopussa on päiväys 27.12.1895. Lyijykynällä on lisätty vasempaan ylänurkkaan teksti ”Vanha painos!” Huomautus viittaa siihen, että Melartin laati laulusta täysin uudistetun version vuonna 1907 (*Savolle*, op. 57, nro 6).
- ”Notbok”-nimisessä vihkossa (KK Coll. 530.57) on laulusta luonnos, joka on tehty miesäänille. Luonnoksessa ei ole päiväystä, mutta se lienee vuoden 1895 lopulta, kuten muukin tunnettu alkuperäisaineisto.
- Toverikunnan tilauksesta on säilynyt puheenjohtaja Otto Lindroosin kirje (KK Coll. 779:10), joka on päivätty 3.11.1895. Melartin on vastannut pyyntöön ripeästi, sillä sävellys oli valmis 27.12.1895.
- Melartininkin kouluvuolia muistellut Väinö Juvonen muistaa asiat hiukan toisin: ”Musiikkiopistos-
sa ollessaan Melartin sävelsi lehtori K. A. Snellmanin sanoihin Savonlinnan lyseon toverikunnan marssin, joka lienee hänen ensimmäisiä sävellystöitään. Tämä kaunis ja varsin onnistunut, innoittava kuorosävellys esitettiin ensimmäisen kerran toverikunnan vuosijuhlissa v. 1894 ja Melartinista tehtiin toverikuntamme kunniajäsen.” (Juvonen 1934, s. 152)

Scène dansante, EM210

Sello ja kamariorkesteri

Andante recitando

Sävelletty 1930-luvulla?

Käsikirjoitus KK Coll. 790:86 (aiemmin Yle YN2873) (partituuri ja orkesterin äänilehdet)

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on maininta ”Sinisen helmen aiheista”, mihin myös ajoitusarvio perustuu.
- Teos on sävelletty solistiselle sellolle ja pienelle orkesterille, jossa on mm. neljä käyrätorvea, piano ja harppu.
- Yleisradio äänitti teoksesta kantanauhan 21.4.1976. Radion sinfoniaorkesteria johti George de Godzinsky, sellolistina oli Karoly Garam.
- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on merkintä ”Scene Dansante for Cello” (Catalogue 1961, s. 70).

Seppä, EM211

Seppä seisoo takomassa alasimen ääressä

Lauluääni

Nopeasti

Sävelletty 1928

Teksti G. A. L.

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Työväenopiston laulukirja* 1928

Lisäjulkaisu *Laulukirja* 1936; *Työväen laulukirja* 1939

Lisätietoja

- Tekstin tekijän henkilöllisyys ei ole toistaiseksi selvinnyt.

Serenad, EM212

Sömna, o sömna

Mieskuoro tai -yhtye

Sävelletty	20.11.1895
Teksti	Tekstin tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus	SibA Mel 18:280
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on päiväys 20.11.1895 ja merkintä ”på Naemi Fribergs beställning”.

Simo Hurtta, EM213

Näytelmämusiikkia lauluäänelle ja kanteleelle

Sävelletty	1908
Teksti	Eino Leino (<i>Naamioita III</i> 1908)
Ensiesitys	11.11.1908 Viipurissa (Suomalainen Maaseututeatteri)
Lisätietoja	▪ Melartin sävelsi näytelmään kolme laulua (kaikki Leinon lauluiksi nimeämät tekstit), alku- ja väli-soitoina kuultiin ainakin ensi-illassa Sibeliuksen musiikkia (<i>Finlandia</i> , op. 26, <i>Karelia-sarja</i> , op. 11 ja osia näytelmämusiikista <i>Kung Kristian II</i> , op. 27). ▪ ”Sykkö” on kuoleva karjalainen ensimmäisen näytöksen toisessa kuvaelmassa. Muut laulut ovat kolmannelta näytöksestä. ”Mantsi” on Leinon määritelmän mukaan ”vanha mieronkierto”. Käsikirjoituksessa on esitysohje ”Mantsi lausuu vapaasti välittämättä säästyksen rytmistä”.

Ballaadi, EM213, nro 1

Simo Affleck, ankara mies, hän hevosensa tallista nousi – Irjan ballaadi

Laulu ja kantele

Ei hitaasti

Sävelletty	1908?
Teksti	Eino Leino (<i>Naamioita III</i> 1908)
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.77; SibA Mel 23:495 (luonnoksia)
Lisätietoja	▪ Melartinin omakätisen käsikirjoituksen lisäksi on säilynyt kopistin tekemä versio.

Mantsin laulu, EM213, nro 2

Urhon urhoja sanovi, naiset naisten naurolaita

Laulu ja kantele

Ei hitaasti

Sävelletty	1908?
Teksti	Eino Leino (<i>Naamioita III</i> 1908)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5; SibA Mel 16:140; SibA Mel 24:844; KK Coll. 530.77 (kopistin tekemä)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitukset poikkeavat toisistaan siten, että Sibeliuksen Akatemian versiossa on lausujalle kirjoitettu melodia, muissa ohjeena on lausua vapaasti.

Sykön virsi, EM213, nro 3

Miksi vierin, vieno peura, Repolasta rikkahasta?

Laulu ja kantele

Kalevalaiseen tapaan, hitaasti ja hiljaa

Sävelletty 1908?

Teksti Eino Leino (*Naamioita III* 1908)

Käsikirjoitus KK Coll. 630:28; KK Coll. 530.77

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksia on kaksi, ”alkuperäinen painos”, jossa tahtilajina on 4/4 ja ”uusi painos”, jossa tahtilajina on 5/4.
▪ Melartin teki tästä laulusta myös toisen version, joka on opuksena 128 nro 2. Teksti on sama, mutta musiikki on eri.

Sisar Beatrice, EM214

Soeur Beatrice

Näytelmämusiikkia orkesterille

1. Alkusoitto–2. Bellidorin ratsastus–3. I näytöksen loppu – 4. II näytöksen alkusoitto – Madonnan laulu – 5. Almujen jako – 6. Ihme – 7. Beatricen palaaminen – 8. Beatricen kuolema

Sävelletty 11.12.1903

Teksti Maurice Maeterlinck, suomennos Jalmari Finne

Käsikirjoitus KK Coll. 530.74 (partituuri); KK Coll. 530.72 (kopistin tekemät äänilehdet); SibA Mel 19:357 & 23:610b (luonnoksia)

Ensiesitys 15.1.1904 – Suomen kansallisteatteri

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksen lopussa on päiväys ”11.XII.03”. Partituurissa on 50 numeroitua sivua. Käsikirjoituskokonaisuudessa SibA Mel 19:357 on kuusi sivua pianolle tehtyjä luonnoksia ilman päiväyksiä, mutta osien nimiä mainiten.
▪ ”Niin tuli tammikuussa [1904] esille Maurice Maeterlinckin *Sisar Beatrice*, todellinen soolonäytelmä, jossa Lilli Högdahl oltuaan sairauden takia pitemmän aikaa poissa sai tulkita nuorta nunnaa.” (Koskimies 1953, s. 88). Aikakauden lehdissä olleiden tietojen mukaan teos olisi kuitenkin tullut ohjelmistoon jo joulukuussa 1903. Uusimaa-lehdessä oli 14.12.1903 ilmoitus, jossa mainittiin Kansallisteatterissa tarjottavan 18. ja 20.12.1903 ”Sisar Beatrice ja Hannele orkesterin avustamana”. Melartin partituurin päiväyksen perusteella tämä on ollut periaatteessa mahdollista. Näin varhaisten esitysten arvioita ei kuitenkaan ole löytynyt ja 15.1.1904 näytös on ensimmäinen, jota mainostettiin Melartinin nimi mainiten. Sitä myös arvioitiin mm. Päivälehdessä 16.1.1904, mutta musiikin osuus kuitattiin maininnalla ”Näytelmän musiikin on sepittänyt Erkki Melartin”. Muissakaan lehdissä ei Melartinin musiikkia laajemmin analysoitu. Helmikuun jälkeen näytelmä poistui ohjelmistosta.
▪ Suomen maaseututeatteri yritti vielä vuoden 1906 puolella saada näytelmälle yleisöä palkkaamalla pääosaan Ida Aalbergin: ”I Maeterlincks ’Syster Beatrice’, som äfven ingår i gästspelsprogrammet, utför fru Ida Aalberg Beatrices och jungfru Marias roller. Pjesen, som översatts af hr Jalmari Finne, får en ytterligare dragningskraft genom den värkningsfulla musik Erkki Melartin komponerat till densamma.” (Östra Finland 7.2.1906) Toteutuneista esityksistä ei ole löytynyt tietoa.
▪ Maeterlinckin näytelmä edusti oman aikansa modernismia. Näin tekstin valintaa kuvaa Jalmari Finne: ”Maeterlinck oli siihen aikaan alkanut nostattaa huomiota. Hänen herkkä ja runollinen näytelmänsä ’Sisar Beatrice’ ihastutti minua, tilasin siihen Melartinilta musiikin ja täsmällisenä työssään kuten aina hän hyvissä ajoin toi musiikin minulle. Mikään teatteri ei koko Euroopassa ollut sitä vielä esittänyt, sen alku-ensi-ilta oli siis täällä. Siitä eivät nuo arvostelijat tietysti tienneet mitään. Näytelmällä oli runoudestaan huolimatta heikko menestys.” (Finne 1939, s. 131) Säveltäjä itse oli näytelmän vastaanotosta toista mieltä. Kirjeissään kotiin tammikuussa 1904 Melartin toteaa, että näytelmä oli mennyt lähes täydelle katsomolle ja olisi mennyt useamminkin, ellei orkesteria olisi ollut niin vaikea saada. (Ranta-Meyer 2003, s. 92)
▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa musiikki on nimellä ”Incidental Music to the Play ’Sister Beatrice’” (Catalogue 1961, s. 73).

Sjung!, EM215

Sjung, du lilla fågel

Lauluääni ja piano

Sävelletty	Huhti-toukokuu 1913
Teksti	”Sylvia”
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:728 (luonnoksia)
Ensijulkaisu	Apostol <i>Sjung!</i> 1913
Lisätietoja	▪ Julkaisun kannessa on teksti ”Till ’Barnens Dag’ den 19 maj 1913”. Käsikirjoitusluonnoksissa on päiväys 6.4.1913. Samana päivänä Melartin kirjasi taskukalenteriinsa ”Hemkommen skrev jag sången till barnens dag.” ▪ Tekstin tekijän henkilöllisyyttä ei tiedetä.

En sjöman älskar havets våg, EM216

Merimies kanssa aaltojen

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sovitettu	1929?
Käsikirjoitus	SibA Mel 17:247
Lisätietoja	▪ Kansanlaulusovitus, joka on ehkä tarkoitettu kokoelmaan <i>Helmivyö</i>. ▪ Käsikirjoituksessa ei ole tekstiä, vain otsikko ”En sjöman älskar havets våg / Merimies kanssa aaltojen”. ▪ GUSTAF ARTHUR OSSIAN LIMBORG (1848–1908) oli ruotsalainen lehtimies, kirjailija, runoilija ja merikapteeni, joka käytti myös salanimeä G.A.O.L. Hänen tekstinsä <i>En sjöman älskar havets våg</i> on tunnettu myös nimellä <i>Ålandsvisan</i> ja se julkaistiin todennäköisesti ensimmäisen kerran vuonna 1875 Svenska Familj-Journalen -nimisessä lehdessä. Tekstiin perinteisesti yhdistetyn sävelmän alkuperä on tuntematon, joissain lähteissä sitä on pidetty ”amerikkalaisena”.

Skämt, EM217

Piano

Allegro molto

Sävelletty	?
Käsikirjoitus	SibA Mel 17:206
Lisätietoja	▪ Kyseessä saattaa olla jonkin kansanlaulusävelmän sovitus.

Slädfärd, EM218

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	?
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:6
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on viivattu yli alkuperäinen nimi ”På skidor”.

Snöfallet, EM219

Stilla som en drömmens susning

Mieskvartetti

Andantino, dolce

Sävelletty 1917

Teksti Osvald Sirén

Omistus M. A. [Musices Amantes]

Käsikirjoitus SibM Smp6460; SibA Mel 18:282a; SibA Mel 18:282b; SibA Mel 23:622b

Ensijulkaisu Musices Amantes *Snöfallet* [1918?] (erillispainate)

Lisätietoja

- Turkulainen mieskuoroyhdistys Musices Amantes lähestyi Melartinia sävellyspyynnöllä 1.12.1917. Melartin vastasi myönteisesti 10.12.1917 ja *Snöfallet* otettiin vastaan kiitoksin. (KK Coll. 530) Erillispainatteen julkaisuvuotta ei tiedetä, mutta todennäköisesti se valmistui pian tilauksen toteuttamisen jälkeen. Päiväämättömässä kiitoskirjeessä ilmoitettiin 400 markan (496 €) palkkion maksamisesta.
- Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:622b on päiväys 3.12.1917, joten Melartin tarttui sävellyspyyntöön saman tien. Käsikirjoitus SibA Mel 18:282a on puhtaaksikirjoitettu versio, jonka Melartin on varustanut ex librisin. SibA Mel 18:282b on kopistin tekemä siisti versio. SibM Smp6460 lie-
nee kuorolle itselleen toimitettu kappale, joka on päätynyt museon kokoelmaan.
- OSVALD SIRÉN (6.4.1879–12.6.1966) oli suomalaissyntyinen, Ruotsissa elämäntyönsä tehnyt taidehistorioitsija ja laulutekstien tekijä.

Den stulna kyssen, EM220

Över kungens slott och park den runda månen skiner

Lauluääni ja piano

Allegretto moderato

Sävelletty 1925?

Teksti Arvid Lydecken

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Den stulna kyssen* (Tilgmann, erillispainate ilman julkaisijaa ja julkaisuvuotta)

Lisätietoja

- Ajoitusarvio perustuu erillispainatteen kuvassa olevaan signeeraukseen, jossa on vuosiluku ”-25”. Painatteessa on säveltäjän ja sanoittajan signeeraukset painettuna, kääntöpuolella on Fazerin musiikkikaupan levysoitinmainos: ”Köp en GRAMMOPHON och sprid JULGLÄDJE i hemmet”.

Suite I, EM221

Piano

1. Prélude–2. Courante–3. Sarabande – 4. Gavotte – 5. Musette – 6. Menuet – [7. Fuga]

Sävelletty 1892-1893

Käsikirjoitus SibA Mel 17:240; KK Ms Mus 168:9 (osa nro 2); SibA Mel 23:504 (osa nro 7)

Lisätietoja

- Tunnettu 19-sivuinen käsikirjoitus ei ole valmis, mutta sisältää luonnoksia kaikkiin osiin. Ensimmäisellä nuottisivulla on teksti ”Suite I / 18 23/12 92 / 1. Prélude”. Signeeraus ”Erkki Melartin” on li-
sätty myöhemmin lyijykynällä. Osan *Sarabande* aineistossa on päiväys ”18 2/VI 93”, osan *Menuet* kohdalla ”17/IV 92”. Käsikirjoituksessa on myös Melartinin ex libris.
- Todennäköisesti Melartin käytti tämän sarjan osia *Prélude*, *Courante* ja *Menuet* opuksessa 101. Osasta *Courante* on myös erillinen kaksisivuinen nuotti, joka viivattu yli ja varustettu merkinnällä ”till sviten op. 101”. Kansalliskirjaston käsikirjoituksessa on päiväys ”Tapiola 6.VI.93”.
- Melartinin päiväkirjassa on useita sarjaa koskevia merkintöjä: ”På Gavotten ur min f moll Suite ar-
betade jag en stund, men blev störd.” (10.3.1893) ”Jag skref en Courante till f moll suiten.”
(6.6.1893) ja ”Jag försöker nu få min Suite färdig. Jag har redan färdiga Prélude, Courante, Sara-
bande, Gavotte och Menuet. Intermezzo och Fuga äro ganska långt kommen, ej alldeles liten längre
äro Musetten.” (13.7.1893). Tällä perusteella on erillisenä säilynyt *Fuga* (SibA Mel 23:504) liitetty
tähän yhteyteen, koska sen päiväys 30.6.1893 viittaa vahvasti taskukalenterissa mainittuun osaan.

Suomalainen tanssi, EM222

Piano

Moderato e grazioso

Sävelletty 19.2.1894

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa ei ole signeerausta, vain päiväys ”18 19/2 94”. Nuottikuvan perusteella kyseessä ei ole sen paremmin opuksen 34 nro 4 kuin opuksen 53 nro 5 samannimisen osan käsikirjoitus.

Sureva, EM223

Pois meni merehen päivä

Lauluääni ja piano

Andante

Sävelletty 1895-1897

Teksti Kallio

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5; SibA Mel 22:493

Ensijulkaisu Musiikkikeskus *Pois meni merehen päivä* 1928 Nro 1

Lisäjulkaisu *Yksinlauluja 1* 1999

Lisätietoja

- Molemmissa käsikirjoituksissa on laulun nimenä *Sureva*. Jostain syystä kustantaja on kuitenkin nimennyt laulun alkusanojen mukaan, eikä nimeä *Sureva* ole lainkaan.
- Sävellysaikatiedot vaihtelevat: painetussa nuotissa on maininta ”Sävelletty v. 1897”, Kansalliskirjaston käsikirjoituksessa on päiväys ”12/III95” ja Sibelius-Akatemian kirjaston käsikirjoituksessa ”(säv. 1896)”. Viimeksi mainittu on mitä ilmeisimmin Musiikkikeskus Oy:lle tarkoitettu käsikirjoitus, jonka sävellysvuosimerkintä on painetussa nuotissa korjattu vuodeksi 1897.
- Laulu esitettiin ensimmäisen kerran todennäköisesti vasta Ture Aran yksinlaulukonsertissa 18.9.1928, sillä käsiohjelmassa on merkintä ”(käsikirj., säv. 1895)”.
- Kansalliskirjaston kokoelmissa (Coll. 530.61) on painettu nuotti, jonka kanteen Melartin on kirjoittanut: ”Ture Aralle, joka löysi tämän laulun vanhoista hyljätyistä konsepteistani pääsiäiseksi 1929 / Erkki Melartin”. Tähän Aran hallussa olevaan nuottiin Melartin on tehnyt lyijykynällä merkintöjä ja ruotsinkieliset sanat. Kun Musiikkikeskus julkaisi laulun jo 1928, on ilmaisu ”pääsiäiseksi 1929” tulkittava lahjoitusajankohdaksi.
- Melartin allekirjoitti kustannussopimuksen Fazerin kanssa 1.2.1935 (kustannusnumero 2471), mutta uutta painosta ei tehty ja laulu julkaistiin uudelleen vasta 1999 yksinlaulukokoelmassa.
- Finsk Tidskriftissä julkaistiin lokakuussa 1934 Artur Siebergin kolme ruotsiksi kääntämää Kallion (Samuel Gustaf Bergh) runoa (*Mitt eget land* = *Oma maa*, *Diktarens sorg* = *Pois meni merehen päivä* ja *När minns du mig* = *Milloin muistelet minua*). Esipuheessa Sieberg toteaa: ”Kallios lyriska poem äro ej talrika, men verkliga pärlor, och ha i våra dagar givit upphov åt vackra tonskapelser. Sålunda är ’Mitt eget land’ tonsatt för blandad kör av Sibelius, Madetoja och Törnudd, ’Diktarens sorg’ för manskör av Armas Järnefelt och för solosång av Erkki Melartin, samt ’När minns du mig’ för solosång bl. a. av Armas Järnefelt.” Siebergin nimellä *Diktarens sorg* julkaisema käännös on tehty tästä runosta *Pois meni merehen päivä* (Ned sjönk solen hän i havet) eli Sieberg ei viittaa omien käännöstensä vaan suomenkielisen alkuperäistekstin sävelityksiin.

Suru, EM224

Tämän pojan päivät

Lauluääni ja piano

Pesante

Sovitettu Syyskuu 1929

Teksti Kansanlaulu

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:4

Lisätietoja

- Melartinin taskukalenterissa on 13.9.1929 merkintä: ”Skrev åt Ture en sång ’Suru’.” Käsikirjoituksessa on maininta ”kansanlaulumukaelma”, ja joku on lisännyt lyijykynällä kysymyksen ”op 164 No 1?”. Muuta tietoa yhteydestä tämän opuksen vastaaviin kansanlaulusovitukseen ei ole.
- Lähinnä ajoituksellisista syistä on mahdollista, että tämä *Suru* on sama laulu, jonka EINAR COLLIANDER (18.10.1895–?) esitti radiossa 5.5.1929 nimellä *Salamäen suru*. Radion ohjelmätiedoissa mainitaan, että kyseessä on sovitus. Muuta tietoa tästä sovituksesta ei ole löytynyt.

Suvilaulu, EM225

Vårvisa – Frühlingsweise

Piano

Moderato allegretto

Sävelletty 1927?

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Suomalaisia pianosävellyksiä nuorisolle* 1928

Lisätietoja

- Kustannussopimus on tehty 20.10.1927, mutta se on yhdistettävissä tähän sävellykseen vain sopimukseen kirjatun kustannusnumeron (1734, *Suomalaisia pianosävellyksiä nuorisolle*) perusteella. Sopimuksen kohteena on ollut ”Op. 137b–2 lätta pianokompositioner”, joista Melartin kuittasi palkkioksi 1000 markkaa (320 €). Tuleva julkaisukuvio ei ollut selvästikään vielä varmistunut, eikä opusnumeroa 137b ole koskaan käytetty julkaisuissa.

Syystervehdys opistolle, EM226

Ken ois luullut, että syys antaa mulle uuden kevään

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1928

Teksti Oili Ora

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Työväenopiston laulukirja* 1928

Lisäjulkaisu *Laulukirja* 1936

Lisätietoja

- Tekstin tekijän henkilöllisyys ei ole selvinnyt.

Syöjättären satu, EM227

Näytelmämusiikkia lauluäänille, viululle, sellolle ja pianolle

I näytös

1. Alkusoitto (Allegretto), 2. Marketan alkulaulu (Päivä laskee, ilta ehtii – Andante), 3. Keinulaulu (Näin keinumme kahden ja kirkas on ilta – Andantino mobile), 4. Tonttutanssi (Allegretto moderato), 5. Puurolaulu (Sanohan, sanohan, minkä puuron valmistan – Allegro moderato), 6. Sammakkokeitto (Keitä, pata, sammakoita – Allegretto – Allegro).

II näytös

7. Valpuri noituu (Allegro), 8. Muorin laulu (Pahan valta – Andantino), 9. Valpurin noitatanssi (Allegro molto).

III näytös

10. Peikkojen laulu (Kerimme kelmoutta – Vivace), 11. Pääpeikko tulee (Andante – Allegro), 12. Peikkojen katrilli (Allegro ma non troppo), 13. Hyvä haltia, 14. Peikot lähtevät (Allegro), 15. Laulu kahden (Taas keinumme kahden), 16. Tontut palaavat (Allegro moderato), 17. Tanssi (Allegro moderato),

Sävelletty Marraskuu 1925

Teksti Aura Jurva

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:10 (partituuri); KK Ms Mus 168:7 (luonnoksia); KK Ms Mus 168:10 (osan luonnos); SibA Mel 24:975 (luonnoksia)

Lisätietoja

- *Syöjättären satu* on 1925 valmistunut kolminäytöksinen lastennäytelmä, jonka alanimeke on *Pelto-
maan taru*. Näytelmän ja siihen tehdyn musiikin mahdollisista esityksistä ei ole löytynyt tietoja, ei
myöskään varsinaisia dokumentteja. Melartin sävelsi kalenterimerkintöjensä perusteella loppusyksys-
tä 1925 jotain näyttämömusiikkia Kansan Näyttämölle: ”20.11. Började med musik till Kans.
Näyttämö -- 22.11. Jag får snart färdigt scenmusiken till Kansan näyttämö--24.11. Fick musik färdig
och sände till Mia B. [Backman].” Kyseessä lienee ollut juuri *Syöjättären satu*.
- Partituurissa on 36 sivua ilman päiväystä. Muissa käsikirjoituksissa on yhdeksän sivua luonnoksia.
Eri osissa näkyy päiväyksiä väliltä 20.11.-23.11.1925. Lopussa on päiväysmerkintä ”23/XI 25 klo 9
1/4”. Erillisen luonnoksen otsikkona on ”Pääpeikko tule” ja päiväyksenä 23.11.1925.
- AURA ELISABETH JURVA (7.9.1882–15.1.1954) oli suomalainen kirjailija.

Taivahan ääriin lauluni soikoon, EM228

Klinge min sång till himlarnas höjd

Piano

Andante

Sovitettu Huhtikuu 1932

Käsikirjoitus SibA Mel 17:245; SibA Mel 24:836

Lisätietoja

- Kansanlaulusovitus, joka on ehkä tarkoitettu kokoelmaan *Helmivyö*.
- Luonnoksessa SibA Mel 24:836 on päiväys 16.4.1932.

Talvi-ilta, EM229

Vinterafton – Winterabend

Piano

Tranquillo

Sävelletty 1927?

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin

Ensijulkaisu *Suomalaisia pianosävellyksiä nuorisolle* 1928

Lisätietoja

- Kustannussopimus on tehty 20.10.1927, mutta se on yhdistettävissä tähän sävellykseen vain sopi-
mukseen kirjatun kustannusnumeron (1734, *Suomalaisia pianosävellyksiä nuorisolle*) perusteella.
Sopimuksen kohteena on ollut ”Op. 137b–2 lätta pianokompositioner”, joista Melartin kuittasi palk-
kioksi 1000 markkaa (320 €). Tuleva julkaisu ei ollut selvästikään vielä varmistunut, eikä opusnume-
roa 137b ole koskaan käytetty julkaisuissa.
- Hannu Syrjälahti on äänittänyt sävellyksen kanteleversiona 14.3.1983 (Ylen kantanauha V-11212).

Tehtaantytön laulu, EM230

Sinä nouset mun henkeni koitto

Lauluääni
Tasaisesti

Sävelletty 1928
Teksti Hilja Liinamaa
Ensijulkaisu *Työväenopiston laulukirja* 1928
Lisäjulkaisu *Laulukirja* 1936; *Työväen laulukirja* 1939
Lisätietoja ▪ ”Hilja Liinamaa” oli suomalaisen kirjailijan ja kansanedustajan HILJA PÄRSSISEN (13.7.1876–23.9.1935, os. Lindgren) käyttämä kirjailijanimi.

Tempo di valse, EM231

Valssi

Orkesteri
Tempo di valse

Sävelletty Joulukuu 1929
Käsikirjoitus SibA Mel 22:476 (partituuri)
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on ex libris sekä Konservatorion tarra ja Sibelius-Akatemian leima. Päiväyksinä on alussa 7.12.1929 ja lopussa 8.12.1929.
▪ Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa tämä teos on mainittuna nimellä ”Tempo di Valse” (Catalogue 1961, s. 70).

Terve, terve Väinämöinen, EM232

Terve! Terve, Väinämöinen, Pohjan Tietäjä pontevin!

Lauluääni
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1920-luku
Teksti Jussi Snellman
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5
Lisätietoja ▪ Laulu sisältyy kokonaisuuteen ”6 laulua ilman säestystä”, mutta sen käsikirjoitus poikkeaa muista tämän ryhmän laulujen käsikirjoituksista.
▪ Laulu on ollut myös Ruusu-Ristin käytössä nimellä *Tervehdyslaulu suurmestarille*.

Toivojen tammi, veljespuu, EM233

Kuin syksyllä sortunut kukkanen kohos’

Lauluääni
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1928
Teksti Osmo Orjanheimo
Ensijulkaisu *Työväenopiston laulukirja* 1928
Lisäjulkaisu *Laulukirja* 1936; *Työväen laulukirja* 1939
Lisätietoja ▪ OSMO ORJANHEIMO (Jaakko Kemilä, 11.7.1879–13.8.1951) oli opettaja ja runoilija.

Toukolaulu, EM234

Kyntelen keväistä toukojen sarkaa

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1911 tai aikaisemmin

Teksti Eero Eerola

Ensijulkaisu *Kansanopiston laulukirja* 1911

Lisäjulkaisu *Kansanopiston laulukirja* 1928; *Maamiehen laulukirja* (2. painos) 1928; *Kansanopiston laulukirja* 1947

Tranquillo, EM235

Piano nelikätisesti

Tranquillo

Sävelletty Helsinki 8.11.1898

Käsikirjoitus SibA Mel 17:264

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa ei ole otsikkoa, vain signeeraus ”E. Melartin” ja tempomerkintä. Viimeisellä nuottisivulla on päiväys ”8.11.98 H:fors / Färdig” sekä joitakin lyijykynäluonnoksia.

Tuli tuttu, vanha tuttu!, EM236

Tuli tuttu kevät kulta

Lauluääni

Jotenkin vilkkaasti

Sävelletty 1911 tai aikaisemmin

Teksti Larin-Kyösti (*Tän pojan kevätrallatuksia* 1897)

Ensijulkaisu *Suomen nuorison laulukirja* 1911

Lisäjulkaisu *Koululauluja* 1924

Lisätietoja ▪ Laulu on julkaistu yhdessä Litheniuksen *Kas, lintu se lentää kanssa* -laulun kanssa. Nuotissa on lyijykynämerkintä ”Nystad kör 2/4-1914 250 st”.

Tulitanssi, EM237

Piano

Allegro moderato

Sävelletty 1920-luku?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:241

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on signeeraus, mutta ei päiväystä. Nimi *Tulitanssi* ei ole alkuperäinen, sillä sen alta on raaputettu pois aikaisempi nimitys.
▪ Joel Valkila on arvioinut teoksen olevan tyylillisesti 1920- tai 1930-luvulta.

Tuoll' on mun kultani, EM238

Lauluääni ja piano
Andantino

Sovitettu	1920-luku?
Teksti	Kansanlaulu
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.57 (kaksi eri käsikirjoitusta)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitukset ovat molemmat valmiita, musteella tehtyjä nuotinnoksia, joissa on signeeraus, mutta ei päiväystä. Sovitukset eivät ole säestyksen osalta identtisiä. Pidempi ja monimutkaisempi sovitus on 20 tahdin pituinen, lyhyempi vain 16 tahtia. Ero johtuu siitä, että toiseen, jossa on myös Ture Aran leima, Melartin on lisännyt kahden tahdin alku- ja loppusoiton. Lyhyempään versioon Melartin on tyytynyt lähinnä sijoittamaan pianon säestyssoinnut jokaisen tahdin alkuun. Pidempi on selvästi tehty Aran esityksiä varten, lyhyempi saattaa olla pedagogisiin alkeisopintoihin tarkoitettu.

Tuoll' on mun kultani, EM239

Lauluääni ja orkesteri (1010 0000 00 1, str, voc solo)
Andantino

Sovitettu	1920-luku?
Teksti	Kansanlaulu
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:7 (partituuri ja äänilehdet)
Lisätietoja	▪ Partituuri on Melartinin käsialaa, äänilehdet ovat kopistin tekemiä. Sovitus on tehty Ture Aran käyttöön (partituurin yläreunassa on Aran leimattu nimi), mutta tarkempaa sovitusaikaa ei tiedetä.

Tuomenkukka, EM240

Valkea, tuoksuva tuomenkukka

Lauluääni ja piano
Herkästi

Sävelletty	1920-luku?
Teksti	”Astrid”
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:178
Lisätietoja	▪ Tekstin tekijän henkilöllisyyttä ei ole kyetty selvittämään.

Tuutulaulu, EM241

Tuutuu tuutuu, tuutuu, tuutu mun vauvani nukkumaan

Lauluääni ja piano
Keinuellen, ei hitaasti

Sävelletty	Viipuri marraskuu 1908
Teksti	Suonio
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:5; SibA Mel 19:326a; SibA Mel 23:535
Ensijulkaisu	<i>Pääskysen joulukontti</i> 1908 1908
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksen lopussa on päiväys ”2.11.1908”. Samana päivänä Melartin merkitsi taskukalenteriinsa ”Ny sång till Pääskynen”. Luonnoksessa SibA Mel 19:326a on tästä riippumatta päiväys ”Viipuri 3.11.1908” eli ilmeisesti Melartin vielä palasi tekemään jotain muutoksia.

Työ ja vapaus, EM242

Työn kautta varttuu vapaus ja kasvaa onni

Lauluääni
Rivakkaasti

Sävelletty	1928
Teksti	Yrjö Veijola
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Työväenopiston laulukirja</i> 1928
Lisäjulkaisu	<i>Laulukirja</i> 1936; <i>Työväen laulukirja</i> 1939
Sovitus	Sekakuoro (Kaarle Lehtinen) 1956: Suomen työväen musiikkiliitto <i>Työ ja vapaus</i> 1956

Työnraatajan laulu, EM243

Ken on ollut raataja raskaan työn

Lauluääni
Nousulla

Sävelletty	Huhtikuu 1928
Teksti	Heikki Välisalmi
Ensijulkaisu	<i>Työväenopiston laulukirja</i> 1928
Lisäjulkaisu	<i>Laulukirja</i> 1936; <i>Työväen laulukirja</i> 1939
Lisätietoja	▪ Melodialuonnoksessa SibA Mel 25:1076 on päiväys 28.4.1928. ▪ Työväen sivistysliiton äänenkannattajassa kuvailtiin aikakauden toiveita uusista työväenlauluklassikoista näin: ”Sävellykset on hankittu myös moneen kauniiseen työväenrunoon. Näin on luotu lauluja, joista useat voivat todella tulla uusiksi työväenlauluiksi. Tällaisista lauluista mainittakoon Heikki Välisalmen laulut Työn raatajan laulu, säveltänyt Erkki Melartin (...) Pietari Salmenoja: Ylösousemus, säveltänyt Erkki Melartin” (Työläisopiskelija 3/1928, s. 17).

Tänk på din Skapare, EM244

Så tänk på din Skapare i din ungdomstid – Tänk på Herren i din ungdomstid

Liturgi ja sekakuoro
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	27.8.1926
Teksti	Raamattu
Käsikirjoitus	SibM Smp6464; SibA Mel 24:989d
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa ei ole varsinaista otsikkoa, kuten ei monissa muissakaan Melartinin ruotsinkielistä virsikirjaa varten tekemissä sävellyksissä. Myös tämän on John Sundberg lahjoittanut museolle vuonna 1940. ▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:989d on päiväys 27.8.1926. Teksti on tässä versiossa hiukan poikkeava ”Tänk på Herren i din ungdomstid”.

Ukko-Pekan laulu, EM245

On Ukko Pekka paikallaan kuin Suomen vuori vankka – Pekan laulu – Suomen lippulaulu

Lauluääni ja piano

Tarmolla

Sävelletty 1936

Teksti Jussi Snellman

Omistus P. E. Svinhufvud

Käsikirjoitus SibA Mel 16:179

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on päiväys ”Pukinmäki, yöllä 13.4.1936”. Laulun tekemisen syistä valottaa nuottisivun alalaidassa oleva seuraava Melartinin kirjoittama saateteksti: ”Sen voi ensin laulaa sitte ehkä yhä enemmän. Tai myös heti alusta. Radiosta saa varmasti joku herra (tai rouva) jotka voisivat ottaa sen asiaksi. Mutta heti! Niin että laulu on ’menossa’ kun ’Pekka’ on siellä. Tarkoitus tulisi ’Pekan laulu’ myöskin sitten myöhemmin niin kun Hänelle antaa hyvin monet vuodet (ja vielä sen jälkeen!)”. Vasemmassa ylänurkassa on lyijykynällä kysymys ”Sanat kuka tekee äkkiä”. Jussi Snellmanin sanointus on erillisellä paperilla.
- Ei tiedetä, esitettiinkö laulua Svinhufvudin kuullen tai mihin tilaisuuteen se oli tarkoitettu. Kokoanaan uudesta sävellyksestä ei kuitenkaan ole ollut kysymys. Melartin on käyttänyt kiireen tai terveydentilansa takia vanhempaa sävelmää eli Larin-Kyöstin sanoihin tekemäänsä *Suomen lippulaulua*, johon Jussi Snellman on sovittanut sanat.
- PEHR EVIND SVINHUFVUD (15.12.1861–29.2.1944) toimi valtionhoitajana 1918 ja tasavallan presidenttinä vuosina 1931–1937. Svinhufvud puhui Yleisradion 10-vuotisjuhlien kunniaksi, mutta juhlat pidettiin oletettavasti vasta 9.9.1936, joten Melartinin viittaus radion väkeen tuskin liittyy tähän juhlaan.

Unga tankar, EM246

Lauluääni ja piano

Lento

Sävelletty 29.4.1893

Teksti Nisse Holmberg

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja

- Luonnoksessa on otsikon ja runoilijatiedon lisäksi päiväys ”H:fors 29/IV 93”, mutta ei signeerausta. Sanat ovat pienen koon vuoksi tuskin luettavissa.
- Tekstin tekijän henkilöllisyys ei ole selvinnyt.

Uus’ ajanjakso alkaa, EM247

Uus ajanjakso alkaa jo korpein helmassa

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1911 tai aikaisemmin

Teksti Niilo Mantere

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Suomen nuorison laulukirja* 1911

Lisätietoja

- Niilo Mantereen runossa on kaikkiaan 14 säkeistöä. Melartin sävelsi myös toisen Mantereen tekstin, *Mä nurmella uinun*, EM167, joka julkaistiin samassa laulukirjassa. Senkin käsikirjoitus on kateissa.

Vaggvisa, EM248

Piano
Moderato

Sävelletty ?
Käsikirjoitus SibA Mel 17:196b; SibA Mel 17:196c
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on musteella tehty siisti nuotinnos, jota on lyijykynällä korjailtu. Signeeraus on, päiväys puuttuu. Toinen käsikirjoitus on kopistin tekemä siisti kappale.

Variatsiooneja, EM249

Piano
Allegretto

Sävelletty 1906 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu *Pianonsoiton alkeiskurssi III* 1906
Lisätietoja ▪ Sävellys sisältynee varhaisessa teoslistauksessa *År 1906* mainittuun kokonaisuuteen ”10 stycken till Pianoskolan”. Muunnelmia on neljä.

Venelaulu, EM250

Piano
Allegretto

Sävelletty Arokallio 12.8.1898
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:1
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on musteella tehty, valmis nuotinnos pienin lyijykynäkorjauksin. Alkuperäinen tempomerkintä on ollut ”Allegro moderato”.

Veni Sancte Spiritus, EM251

Lauluääni ja piano
Lento misterioso

Sävelletty 9.4.1900
Käsikirjoitus SibA Mel 24:809
Teksti Perinteinen liturginen teksti
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa ei ole varsinaista otsikkoa eikä signeerausta, vain päiväys ”9.IV.1900”. Luonnos on suhteellisen valmis, mutta Melartin on viivannut sen yli. Kyseessä lienee Melartin Rooman vierailun aikana syntynyt sävellys.

Vindens visa, EM252

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Løvdal 22.7.1918
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on signeeraus ja päiväys ”Lövdal 22/7 1918”.

En visa i gammal stil, EM253

Se alla mina tankar

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 22.8.1926

Teksti Märta Skarp

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6; SibA Mel 24:833

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on seitsemän tahtia lyijykynällä tehtyjä luonnoksia. Päiväys on merkitty ja runoilijan nimi, mutta ei signeerausta.
- MÄRTA SKARP oli ilmeisesti ruotsalainen runoilija, jonka tarkempia henkilötietoja ei ole löytynyt.

Voi, jos ilta joutuisi, EM254

Piano

Moderato

Sovitettu 1901 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin

Ensijulkaisu *Suomen Laulu* 1901

Lisätietoja

- Kyseessä on kansanlaulun sovitus.

Vuoren uumeniin, EM255

Ei huipulle siintäville, vaan vuoren uumeniin

Lauluääni

Kohtuullisen nopeasti ja herkästi

Sävelletty Huhtikuu 1928

Teksti Lauri Viljanen

Käsikirjoitus SibA Mel 25:1076

Ensijulkaisu *Työväenopiston laulukirja* 1928

Lisäjulkaisu *Laulukirja* 1936

Lisätietoja

- Luonnoksessa SibA Mel 25:1076 on päiväys 28.4.1928.
- LAURI VILJANEN (6.9.1900–29.9.1984) oli Tulenkantajiin kuulunut runoilija, kirjallisuudentutkija, kriitikko ja kääntäjä.

Väinämöinen luo kanteleen, EM256

Väinämöinen muovailee kantelettaan – Väinämöinen danar sin Kantele – Tablåmusik

Orkesteri (2222 4230 10 1, str)

Andante

Sävelletty

Nummela maaliskuu 1906

Käsikirjoitus

SibA Mel 5:35 (partituuri); SibAO (äänilehdet)

Ensiesitys

24.3.1906 – Helsingin filharmoninen orkesteri, johtajana Robert Kajanus

Ensijulkaisu

Erkki Melartin -seura *Väinämöinen luo kanteleen* 2016

Lisätietoja

- Melartin aloitti sävellystyön maaliskuun 10. päivänä ja merkitsi taskukalenteriinsa: ”Arbetade på tablåmusik (= Aino!)”. Työ valmistui viikossa ja 16.3.1906 Melartin merkitsi ”Arbetat flitigt, fick tablåmusik färdig och afsände den.” Vaikka Melartinilla siis jo oli Aino-ooppera mielessä, hän tyytyi nimeämään teoksen Väinämöiselle. Päiväämättömässä kortissa Jalmari Finnelle Melartin toteaa: ”Kirjoitin alkusoiton ja kuvaelmamusiikin Gallénin arrangeeraamaan kuvaelmaan (sitä taidepalatsia varten). Se on juuri Väinämöisen kanteleenteentä ja sain tilaisuuden siis diskreetillä tavalla käyttää nykyaikaista orkesteria kontrafagotteineen jne. sekä kaikenmoisia Aino-aiheita. Hauska ’förstudie’ ja hyvin opettavainen.” (Siteerattu Ranta-Meyer 2003, s. 103) Ensiesitys kirjautui taskukalenteriin 25-3-1906 hyvin arkisesti: ”Hade varit på lotteriet till kl 5, intet märkligare.”
- Käsikirjoituksen otsikkona on alkujaan ollut ”Tablåmusik (Väinämöinen danar sin Kantele)”, mutta sen yläpuolelle sekä kanteen on kirjoitettu ”Väinämöinen luo kanteleen”. Päiväykset löytyvät sekä etusivulta että lopusta, niiden mukaan sävellys valmistui vajaassa viikossa. Viimeiselle nuottisivulle on lisätty aivan eri kynällä ja käsialalla jälkiviisas maininta ”Studie till Aino-förspelen / Harjoitelma Aino-alkusoittoon”. Tämä merkintä liittyy vuoden 1930 uusintaesitykseen. Kaikissa äänilehdissä on Melartinin ex libris, mutta ne ovat kopistin tekemiä.
- Jani Kyllösen analyysin mukaan yli puolet tästä musiikista siirtyi lähes sellaisenaan oopperan *Aino*, op. 50 alkusoittoon (tahdit 2-30 vastaavat alkusoiton tahteja 31-59, tahdit 31-46 alkusoiton tahteja 63-78). Oopperan 22:stä johtoiheesta tässä varhaisversiossa esiintyvät Aino, Väinö, Kevätilo, Nuoruus ja Koivu. Koivu-johtoihe esiintyy *Väinämöisen* loppupuolella jaksossa, jota ei ole alkusoitossa. Tässä mielessä vuoden 1930 merkintä vastaa myös todellisuutta.
- Teos oli Melartinin vastaus Kajanuksen pyyntöön säveltää musiikkia Helsingin konserttitalohankkeen hyväksi järjestettäviin arpajaisiin. Koska Melartin makasi Nummelan parantolassa, Kajanus tilasi varmuuden vuoksi musiikin samaan kuvaelmaan myös Selim Palmgrenilta. Kun molemmat saivat sävellystehtävän ajoissa valmiiksi, Kajanus joutui hankalaan tilanteeseen. Hän itse päätyi valitsemaan Palmgrenin musiikin, mutta orkesterin johtokunta tuki Melartinin valintaa. Kompromissina *Väinämöinen luo kanteleen* soitettiin koko kuvaelman alussa. Melartin valitteli kohteluaan isälleen kirjoittamassaan kirjeessä 27.3.1906: ”Jag känner mina Pappenheimare, så jag blef ej als förvånad öfver detta intrisgel. Jag har ju så ofta förut fått känna af det.” (Siteerattu Ranta-Meyer 2003, s. 104)
- Nya Pressenin toimittaja kuvasi ensiesitystä sekä Melartinin ja Palmgrenin yhteensovittamista näin: ”(...) trenne verkningsfulla tablåer, arrangerade enligt artisten Axel Galléns anvisningar. Den första, ’Väinämöinen danar sin kantele’, inleddes med ett förspel af Erkki Melartin, hvarefter skådespelarskan fru Katri Rautio på svenska och finska språket uppläste ett stycke ur Kalevala, som hänförde sig till det framställda ämnet. Tablå, som anordnats af artisten Gabriel Engberg, beledsagades af enkom för detta tillfälle komponerad musik [Väinämöinen, SP346] af Selim Palmgren.” (Nya Pressen 25.3.1906) Historian ironiaa on, että Kajanuksen suosiman Palmgrenin teoksen käsikirjoitus on kadonnut, mutta Melartinin sävellyksestä kehittyi oopperan *Aino* alkusoitto.
- Kun tämä sävellys oli kansankonsertin ohjelmassa 9.3.1930, käsiohjelmaan se oli kirjattu muodossa ”Harjoitelma Ainon alkusoittoon (ensi kerran)”. Ei tiedetä, miksi tähän Ossian Fohströmin johtamaan konserttiin piti ottaa uudeksi naamioitu vanha teos. Ehkä Fohström oli lähestynyt Melartinia sävellystoiveella ja tämä vanhan teoksen kierrätys uudella nimellä oli hätäratkaisu.

Väsyneen lapsen kehtolaulu, EM257

Vaggsång för ett trött barn – Wiegenlied für ein müdes Kind

Piano

Andantino

Sävelletty 1927?

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin

Ensijulkaisu *Suomalaisia pianosävellyksiä nuorisolle* 1928

Lisätietoja ▪ Kustannussopimus on tehty 20.10.1927, mutta se on yhdistettävissä tähän sävellykseen vain sopimukseen kirjatun kustannusnumeron (1734, *Suomalaisia pianosävellyksiä nuorisolle*) perusteella. Sopimuksen kohteena on ollut ”Op. 137b–2 lätta pianokompositioner”, joista Melartin kuittasi palkkioksi 1000 markkaa (320 €). Tuleva julkaisukuvio ei ollut selvästikään vielä varmistunut, eikä opusnumeroa 137b ole koskaan käytetty julkaisuissa.

Wie schön leuchtet der Morgenstern, EM258

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sovitettu ?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:208

Lisätietoja ▪ Pianosoitus perinteisestä keskieurooppalaisesta joulunajan virrestä, jonka teksti on PHILIPP NICOLAIN (10.8.1556–26.10.1608) käsialaa ja vuodelta 1597. Musiikin alkuperä on epäselvä, vaikka monet säveltäjät ovat sitä käyttäneet ja sävelmä usein liikkuu mm. MICHAEL PRAETORIUKSEN (15.2.1571–15.2.1621) nimissä. Sävelmä on todennäköisesti peräisin ainakin 1500-luvun alusta.

Yhteistyöhön yhteisvoimin, EM259

Kuulkaa, kun kaikuu kalliorinta

Lauluääni

Raikkaasti

Sävelletty 1928?

Teksti ”Rautakoura”

Ensijulkaisu *Työväenopiston laulukirja* 1928

Lisäjulkaisu *Laulukirja* 1936; *Työväen laulukirja* 1939

Lisätietoja ▪ Nimimerkin takana saattaa olla Joensuussa toiminut päätoimittaja ja kirjailija ANTTI LEOPOLD HINTIKKA (15.11.1891–15.4.1968), joka käytti kirjailijanimeä Johannes Rautakoura. Hän ei tiettävästi kuitenkaan ollut aktiivisesti mukana sosialidemokraattisessa liikkeessä, kuten useimmat muut *Työväenopiston laulukirjaan* tekstejä tehneet.

Ylösousemus, EM260

On ylösousemuksen suuri hetki

Lauluääni

[Ilman tempomerkinä]

Sävelletty	Huhtikuu 1928
Teksti	Pietari Salmenoja
Käsikirjoitus	SibA Mel 25:1076 (luonnos)
Ensijulkaisu	<i>Työväenopiston laulukirja</i> 1928
Lisäjulkaisu	<i>Työläisnuorison laulukirja</i> 1935 & 1939; <i>Laulukirja</i> 1936; <i>Työväen laulukirja</i> 1939
Lisätietoja	▪ Luonnoksessa SibA Mel 25:1076 on päiväys 28.4.1928. ▪ PIETARI SALMENOJA (7.6.1893–31.5.1962) oli sosialidemokraattinen kansanedustaja.

Yön tullessa, EM261

Jo joutuvi yö, jo päivä on laskussa

Sekakuoro

Andantino

Sävelletty	Boxbacka 4.10.1918
Teksti	Simo Korpela
Käsikirjoitus	SibA Mel 18:287; SibA Mel 23:647 (luonnos)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:647 on otsikko ”Yön tullessa / Bxb / 4.10.1918”.

Å rusorna visna, EM262

Och rosorna vissna – Å ruusorna viisna

Piano ja lauluteksti

Långsamt och känslofullt

Sävelletty	17.2.1912
Teksti	Elin Golovin?
Omistus	”Till minne åt Elin [Golovin]”
Käsikirjoitus	SibM SmP6165d; SmP6166a; SmP20552
Lisätietoja	▪ Kaikki tunnetut käsikirjoitukset ovat todennäköisesti Elin Golovinin itse kopioimissa pienissä nuot-tivihkoissa, mutta lieene tehty Melartinin alkuperäisen käsikirjoituksen pohjalta. Käsikirjoituksissa on sama päiväys 17.2.1914. ▪ Tekstin kirjoitusasu vaihtelee ja se on alkujaankin murteellista ruotsia. Normaalikielellä tekstin alku olisi ” Och rosorna vissna”, mutta vihkoissa se on joko ”Å rusorna visna” tai ”Å ruusorna viisna”.

Äiti armas, EM263

Äiti armas, kaikkies annoit mulle

Sekakuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Helmikuu 1929

Teksti Martti Malmgren

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10 (luonnos)

Ensijulkaisu *Nuori Siion* 1929

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa ei ole tekstiä, vain otsikko ”Äiti armas” ja päiväys 20.2.1929.
- Laulun säveltämisen taustaa selittävä pastori TUURE VALDEMAR TOIVION (28.4.1888–20.5.1946) 11.2.1929 päivätty kirje on säilynyt. Siinä Suomen Lutherilainen Evankeliumiyhdistys pyytää Melartinia säveltämään nimeltä mainitsemattoman, kirjeen mukaan liitetyn runon. Samalla varoitetaan, ettei palkkiota voida maksaa ”kovin paljon”. Melartin on tehnyt kirjeeseen merkinnän ”Vast (lauluineen) 20.2.29”. (KK Coll. 530)
- Tekstin tekijän henkilöllisyyttä ei ole kyetty selvittämään. Se tiedetään, että kaksi hänen tekstiään otettiin virsikirjaan 1910-luvulla.

Äitien internationale, EM264

Uusin soinnuin laulut raikuu – Äitien internationaali – Äitien laulu sotaa vastaan

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Huhtikuu 1928

Teksti Aluperäisen tekstin tekijää tai suomentajaa ei tiedetä

Käsikirjoitus SibA Mel 25:1076 (luonnos)

Ensijulkaisu *Työväenopiston laulukirja* 1928

Lisäjulkaisu *Laulukirja* 1936; *Kansan laulukirja* 1975

Lisätietoja

- Luonnoksessa SibA Mel 25:1076 on otsikkona ”Äitien laulu sotaa vastaan”. Sanoja ei ole. Päiväys 28.4.1928.
- Tero Tuomisto on kertonut laulun taustasta näin: ”Suomessa tätä laulua onkin itse asiassa laulettu myös Erkki Melartinin sävelin ja hieman alkuperäisestä muutetuin sanoin. Melartin sävelsi ’Äitien internationalen’ varta vasten em. ’Työväenopiston laulukirjaa’ varten. On ilmeistä, että alkuperäisen laulun teksti innosti Melartinin säveltämään sen uudelleen.” (MaTaPuPu-lehti 5.5.1982)
- Osuuskaupat teettivät aikoinaan mainospostikortin, jonka etupuolella oli Työväenopiston laulukirjasta otettu laulun nuotinos ja sanat. Kortin julkaisuaikaa ei tiedetä, mutta useampien eri osuuskauppojen versioita kortista on säilynyt (mm. Kyrön Osuuskauppa ja Osuuskauppa Mäki-Matti).

Äitini, EM265

Mi lempi kaikissa vaiheissamme

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1911 tai aikaisemmin

Teksti Zacharias Topelius, suomennos Alpo Noponen

Käsikirjoitus Ei tunneta

Ensijulkaisu *Kansanopiston laulukirja* 1911

Lisäjulkaisu *Kansanopiston laulukirja* 1928

Älfvan till flickan, EM266

Älfvan till flickan

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 30.10.1902

Teksti Viktor Rydberg

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa ei ole tekstiä tai signeerausta, vain päiväys ”30.X.1902”. Melartin on vetänyt luonnoksen yli viivat.
- Rydbergin runo, jonka säveltämistä Melartin on harkinnut, on vuodelta 1881 ja alkuperäiseltä nimeältään *Bäckens älva till den badande flickan*.

Öisiä ääniä kuunneltiin, EM267

Humalamäen sillalla nätin tytön rinnalla

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sovitettu 14.4.1935

Teksti Kansanlaulu

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:4

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on merkintä ”Kansanlaulusta mukailtu / Erkki Melartin 14.4.1935”. Lyijykynällä on joku lisännyt opusnumeron 164 nro 1 ja otsikon yläpuolelle sanat ”Vielä uusia” niin että yläotsikko voidaan lukea muodossa ”Vielä uusia kansanlauluja”.

7 canti popolari italiani, EM268

7 italialaista kansanlaulua – 7 italienska folkvisor – Sette canti popolari italiani

Sovitettu 1928

Tekstit Italialaisia kansanlauluja, suomennos Jussi Snellman, ruotsinkielinen käännös Nino Runeberg

Lisätietoja

- Kustannussopimus on päivätty 11.10.1928. Melartinille maksettiin sovituksista 3500 markkaa (1106 €), minkä lisäksi sopimuksessa luvataan 500 euroa lisää, jos myynti ylittää 500 kappaletta. Kokoelmaa mainostettiin joulukuussa 1928.
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* nämä sovitukset sekä kaksi Merikannon ja kaksi Kuulan laulun sovitusta on sijoitettu opusten 151 ja 152 väliin ilman numeroa.

Senti a me!, EM268, nro 1

Cannotella – Non mi far la sempicetta – Kuule mua! (Luokses, armas, aina palaan) – Hör på mig! (Låtsa ej så häpen blicka)

Lauluääni ja piano

Moderato – Andante

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5

Ensijulkaisu Westerlund *7 Canti Popolari Italiani N:o 1 Senti a me!* 1929 REW1575

Quello che tu me dici, EM268, nro 2

Muut' älä vaadi multa – Nej, nej! – Kärlek som du bekänner

Lauluääni ja piano
Moderato

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5; KK Coll. 530.57 (lauluääni, huilu ja piano)
Ensijulkaisu Westerlund 7 *Canti Popolari Italiani N:o 2 Quello che tu me dici* 1929 REW1576
Sovitukset Lauluääni, huilu ja piano (Erkki Melartin)

La vera Sorrentina, EM268, nro 3

Io la vidia – Armaani (Ma tiedän sen) – Den sköna från Sorrento (Det var festdag då vi mötes)

Lauluääni ja piano
Allegretto

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5
Ensijulkaisu Westerlund 7 *Canti Popolari Italiani N:o 3 La vera Sorrentina* 1929 REW1577

Il cavadenti, EM268, nro 4

Sono un celebre dottore – Hammastohtori (Tohtor oon ma mainehikas miesi) – Tanddoktorn (Jag är doktorn, jag, den lärde)

Lauluääni ja piano
Moderato e con brio

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5
Ensijulkaisu Westerlund 7 *Canti Popolari Italiani N:o 4 Il cavadenti* 1929 REW1578

Padrona crudele, EM268, nro 5

Finestra bassa, e padrona crudele – Julma nainen (Tuo tuttu ikkuna, tuo julma nainen) – Den grymma flickan (Hur långt är fönstret och hur grym min tärna!)

Lauluääni ja piano
Allegretto moderato

Sovitettu 1928
Ensijulkaisu Westerlund 7 *Canti Popolari Italiani N:o 5 Padrona crudele* 1929 REW1579

Lisa mia!, EM268, nro 6

V'è què una giardiniera – Liisa kulta! (Tuo kukkaistytö tumma) – Sköna Lisa! (Där bor en trädgårdsflicka)

Lauluääni ja piano
Allegretto

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5; Yle YN 4539 (lauluääni ja orkesteri)
Ensijulkaisu Westerlund 7 *Canti Popolari Italiani N:o 6 Lisa mia!* 1929 REW1580
Sovitukset Lauluääni ja orkesteri (Eero Koskimies)

Mariannina, EM268, nro 7

Te l'ho detto tante volte non far baje col pompiere – Taas mun täytyy sulle muistuttaa muita mielessäs ei olla saa – Jag har sagt det tusen gånger: skämta ej med brandkåristen!

Lauluääni ja piano
Allegretto

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:5; SibA Mel 23:585
Ensijulkaisu Westerlund 7 *Canti Popolari Italiani N:o 7 Mariannina* 1929 REW1581

10 pikkulaulua, EM269

Mansikkalaulu, EM269, nro 1

Mansikoita poimimme vakat täyteen

Lauluääni ja piano
Veikeästi

Sävelletty 1927?
Teksti Arvily
Käsikirjoitus Yle YNC19/14 (valokopio lauluista 1-2, 4-10)
Lisätietoja

- Käsikirjoitus on ollut Irma Melartinin hallussa, mutta nykyinen olinpaikka on tuntematon. Samantyyppinen *Lapsille, op. 173*, on ehkä syntynyt samaan aikaan. Senkin olinpaikka on tuntematon.
- Kaikille osille yhteisiä tietoja ei ole toistettu.

Lapselle, EM269, nro 2

Kun sa naurat aurinkoinen

Lauluääni ja piano
Tuutien

Teksti Annikki Setälä
Käsikirjoitus Yle YNC19/14 (valokopio); SibA Mel 23:559; SibA Mel 24:990a (ilman tekstiä)
Lisätietoja

- Säilyneissä luonnoksissa on päiväys 24.9.1927 ja 3.10.1927.

Kauranteko, EM269, nro 3

Hiiri perheelleen teki

Lauluääni ja piano

Teksti Einari Vuorela
Käsikirjoitus Ei tunneta

Kevät, EM269, nro 4

Suvi armas, joudu jo

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Teksti ”Inkeri”
Lisätietoja

- Nimimerkin käyttäjää ei tiedetä, kuten ei myöskään osissa 5 ja 10.

Jouluaamuna, EM269, nro 5

Taas kutsuin kumahtelee joulukellot

Lauluääni ja piano
Hartaasti

Teksti Cartouche

Kotitonttu, EM269, nro 6

Kotitonttu, kotitonttu silmiänsä hieroo

Lauluääni ja piano
Vilkaasti

Teksti Annikki Setälä

Satu, EM269, nro 7

Eli kerran prinsessa nuori

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Teksti Elina Vaara

Laulu pikku veikolle, EM269, nro 8

Voikukkien keskellä juoksit

Lauluääni ja piano
Hellästi

Teksti Elina Vaara

Isän silmät, EM269, nro 9

Äiti pannessansa mua maata

Lauluääni ja piano
Hellästi

Teksti Lempi Vihervaara

Orava, EM269, nro 10

Orava pienoinen pilkistää pesänsä ikkunasta

Lauluääni ja piano
Leikillisesti

Teksti ”Pikku prinssi”

Koodinumerot EM270:stä eteenpäin ovat alkuperäisen numeroinnin jälkeen löytyneitä uusia teoksia. Nämä lisäykset ovat teoksen nimen mukaan aakkosjärjestyksessä kuten teokset EM001-269. Uudet lisäykset ovat lähes kaikki julkaisemattomia teoksia, joten julkaisemattomuutta ei ole toistettu.

Aamuhymni, EM270

Orkesteri
Andantino

Sävelletty 1908?
Käsikirjoitus SibAO 56.895 (orkesterin äänilehdet)
Lisätietoja

- Äänilehtien käsikirjoitukset on tehty teoksen *Noitatanssi*, op. 56, nro 5 äänilehtien kääntöpuolelle. Muutamassa äänilehdessä on järjestysnumero "I", mikä viittaisi siihen, että kyseessä on jonkin sarjan osa. Lyyrisessä sarjassa nro 2 ei tällaista osaa kuitenkaan ole, mutta kyseessä saattaa olla jokin samoihin aikoihin ajoittuva, mutta toteutumatta jäänyt hanke.
- Äänilehdistä osa näyttää Melartinin itsensä tekemiltä, mutta eivät kaikki. Yhdessä äänilehdessä nimi on muodossa "Aamulaulu".

Aamulla, EM271

Piano
Allegro

Sävelletty 17.4.1932
Käsikirjoitus SibA Mel 24:838
Lisätietoja

- Käsikirjoitus on lyijykynällä tehty lyhyt luonnos, jossa ei ole signeerausta. Päiväys on muodossa "17/4", mutta senkin vuosiluku lienee 1932, kuten muissa samalla paperilla olevissa luonnoksissa.

Abend, EM272

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Hammaslahti 3.4.1910
Käsikirjoitus SibA Mel 23:497
Lisätietoja

- Käsikirjoitus on suhteellisen pitkälle kehitelty luonnos. Otsikon sanaa on vaikea varmuudella lukea, mutta mahdollisesti se on "Abend". Päiväys on hyvin täsmällinen ja se on sama kuin opuksen 182 (Sju mystiska botpsalmer) eräässä käsikirjoituksessa. Nuottikuvien perusteella kyseessä ei kuitenkaan ole näiden laulujen luonnostelu.

Afsked, EM273

Avsked

Piano

Lento pesante

Sävelletty Helsingfors 6.5.1893

Käsikirjoitus SibA Mel 23:505

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnos on suhteellisen valmis, mutta Melartin on viivannut sen yli. Päiväys on merkitty, signeerausta ei ole.
- Sävellyksessä on joitakin yhtymäkohtia opuksen 48 osan nro 5 (*Jäähyväiset – Afsked*) varsinkin alussa. Sävellaji ja tahtilaji ovat molemmissa samat (B-duuri/g-molli, 3/2) ja myös aloitustahti on lähes identtinen. Onkin mahdollista, että Melartin käytti hylkäämäänsä luonnosta myöhemmän teoksen lähtökohtana.

Aftonpsalm, EM274

Piano

Andante

Sävelletty 6.5.1917 / 28.4.1922

Käsikirjoitus SibA Mel 23:681a

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia lyijykynällä. Signeerausta ei ole, mutta kaksi päiväystä, joiden perusteella Melartin oli palannut luonnoksen äärelle viitisen vuotta myöhemmin. Nuottikuvan perusteella kyseessä ei ole opuksen 113 tai 120 samannimisen osan versio.

Agitato, EM275

Piano

Agitato

Sävelletty 28.12.1897

Käsikirjoitus SibA Mel 23:517

Lisätietoja

- Puoli sivua lyijykynällä tehtyjä luonnoksia. Varsinaista otsikkoa ei ole, vain tempomerkintä. Signeerausta ei ole.

Agitato, EM276

Piano

Agitato

Sävelletty Boxbacka 24.6.1925

Käsikirjoitus SibA Mel 24:745b

Lisätietoja

- Suhteellisen valmis luonnos, jonka Melartin on viivannut yli. Varsinaista otsikkoa ei ole, vain tempomerkintä. Signeerausta ei ole. Päiväys on ”Bxb 24.6.25”.

Agnus Dei, EM277

Sopraano ja sekakuoro
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	Tapiola 5.6.1895
Teksti	Perinteinen liturginen teksti
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:9; SibA Mel 23:630c (luonnos)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on siististi musteella tehty, mutta signeeraamaton ja keskeneräinen. Päiväys on kuitenkin selkeä ja täsmällinen. Luonnos SibA Mel 23:630c on lyhyt ja viivattu yli.

Aino, EM278

Alkusoitto

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	22.12.1897
Käsikirjoitus	SibA Mel 17:219
Lisätietoja	▪ Lyijykynällä tehty käsikirjoitus, joka jatkuu mahdollisesti kääntöpuolella. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on ”22.12.97” ja otsikkona on alleviivattuna. Tempomerkinnän paikalla on ilmaus ”alkusoitto”. Luonnos on toistaiseksi ainoa aineellinen todiste siitä, että Melartinin ja Jalmari Finnen varhaiset oopperakaavailut etenivät myös keskusteluja pidemmälle. ▪ Tässä varhaisessa käsikirjoituksessa on jo mukana samoja johtoihteita kuin lopullisessa Aino-oopperassa ja sen alkusoitossa. Melartin hyödynsi tätä vuoden 1897 materiaalia myös vuonna 1906 valmistuneessa oopperan alkusoiton varhaisversiossa <i>Väinämöinen luo kanteleen</i> , EM256.

Alkulaulu, EM279

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	6.2.1927
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:771
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on yksi neljästä kokoelmaan <i>Nuorten laulukirja</i> tarkoitettusta, mutta loppujen lopuksi sen ulkopuolelle jääneestä laulusta. Kyseessä on tekstitön luonnos.

Alla italiana, EM280

Piano
Alla italiana

Sävelletty	Beateberg 17.7.1915
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:9 (luonnos)
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on musteella tehty suhteellisen valmis melodia, mutta säestystä on hahmoteltu vain alussa ja lopussa. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on lopussa selkeästi. Käsikirjoitus on kevyesti viivattu yli.

Alla polacca, EM281

Piano
Alla polacca

Sävelletty 17.6.1894
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9
Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on sivun verran lyijykynällä tehtyjä luonnoksia, mutta ei signeerausta eikä otsikkoa. Päiväys on merkittynä.
- Teoksen tempomerkintä on käsikirjoituksessa virheellisessä muodossa ”ala polacca”. Sama virhe on käsikirjoituksessa EM283. Molemmat on merkitty oikeassa italiankielisessä kirjoitusasussaan.

Alla polacca, EM282

Piano
Alla polacca

Sävelletty 22.9.1895
Käsikirjoitus SibA Mel 23:630b
Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on puoli sivua lyijykynällä tehtyjä luonnoksia, ei signeerausta eikä otsikkoa.

Allegretto, EM283

Piano
Allegretto

Sävelletty Boxbacka 21.5.1914
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1038
Lisätietoja

- Lyijykynällä tehty luonnos. Päiväys on täsmällinen, mutta signeerausta tai erillistä otsikkoa ei ole.

Allegretto, EM284

Piano
Allegretto

Sävelletty 29.8.1932
Käsikirjoitus SibA Mel 23:522
Lisätietoja

- Puolen sivun mittainen luonnos pianolle lyijykynällä. Päiväys on täsmällinen, mutta signeerausta tai erillistä otsikkoa ei ole.

Allegretto semplice, EM285

Piano
Allegretto simplico

Sävelletty 8.6.1893
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9
Lisätietoja

- Puolen sivun mittainen luonnos pianolle lyijykynällä. Päiväys on täsmällinen, mutta signeerausta tai erillistä otsikkoa ei ole. Tempomerkinnän jälkiosa on epäselvästi kirjoitettu, mutta todennäköisesti siinä on sana ”simplice”. Selvästi myöhemmin Melartin on varustanut käsikirjoituksen merkinnällä ”Obs!”, joka yleensä on tarkoittanut sitä, että säveltäjä on jälkikäteenkin nähnyt luonnoksessa mahdollisuuksia hyödyntämiseen.

Allegro, EM286

Soitinääni
Allegro

Sävelletty Kajana 20.8.1904
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Lyijykynällä tehty 11 tahdin pituinen melodianuotinnos, jossa ei ole varsinaista otsikkoa eikä signeerausta. Luonnoksen perusteella on mahdoton tietää, onko kyseessä soitin- vai laulusävellyksen aiheisto. Vaikka Melartin on jättänyt tilaa bassoäänelle, kyseessä on selvästi enemmän muistiinpano kuin sävellyksen aihio.

Allegro energico, EM287

Piano
Allegro energico

Sävelletty 29.3.1929
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1091

Lisätietoja ▪ Lyijykynällä tehty puolen sivun laajuinen luonnos, jonka numeroidut rivit alkavat sivun alareunasta, kuten niin usein Melartinin myöhäisissä luonnoksissa. Päiväys ”29.III.29” on merkittynä, signeeraus- ta ei ole, kuten ei myöskään varsinaista otsikkoa. Tempomerkintä on lyhennetyssä muodossa ”Allo energico”.
▪ Luonnoksen päiväyksen perusteella se saattaa liittyä baletin *Sininen helmi*, op. 160 sävellystöihin, vaikkakaan sitä ei ainakaan sellaisenaan toteutuneesta musiikista löydy.
▪ Kyseessä on musiikillisesti eri teos kuin *Allegro energico*, EM012.

Allegro maestoso, EM288

Viulu ja piano
Allegro maestoso

Sävelletty 16.6.1896
Käsikirjoitus SibA Mel 24:863

Lisätietoja ▪ Neljän tahdin pituinen lyijykynällä tehty luonnos, jossa ei ole signeerausta eikä varsinaista otsikkoa.
▪ Käsikirjoituksen perusteella luonnos ei liity samoihin aikoihin sävellettyyn teokseen *Melodi*, EM158 samoin viululle ja pianolle.

Allegro risoluto, EM289

Piano
Allegro risoluto

Sävelletty 1898?
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1023

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on suhteellisen valmiiksi musteella kirjoitettu sivu, joka kuitenkin näyttää katkeavan lopusta, eikä jatkoa ole löytynyt. Sävellysvuosi voisi olla 1898.

An Dionysos, EM290

Herr, dem Eros, das holde Kind

Lauluääni ja piano

Allegro

Sävelletty Helmi-elokuu 1898

Teksti Anakreon, saksankielinen käännös Jacob Achilles Mähly

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9

Lisätietoja

- Käsikirjoitus on sivun mittainen, suhteellisen pitkälle kehitelty luonnos. Yläreunassa on kaksi päivämäärää, ”utkom 18.2.98” ja ”utarb. 27.8.98”. Signeeraus on ”E. M.”. Lauluteksti on kirjoitettu nuottinnoksen väliin.
- ANAKREON (550-495 eea) oli kreikkalainen runoilija.
- JACOB ACHILLES MÄHLY (24.12.1828–18.6.1902) oli sveitsiläinen filologi ja kääntäjä.

Andante, EM291

Piano

Andante

Sävelletty 1896?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:416

Lisätietoja

- Käsikirjoitus on puolen sivun laajuinen, lyijykynällä tehty suhteellisen valmis luonnos. Ajoitusarvio perustuu saman nuottipaperin kääntöpuolella olevaan päiväykseen.

Andante, EM292

Sorgmusiken för Erik Moltesen

Piano

Andante

Sävelletty 27.8.1926

Käsikirjoitus SibA Mel 24:757

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on otsikkona ”Andante” ja sen viereen Melartin on kirjoittanut ”1-4 ur E. M’s sorgmusik.” Päiväys on nuottisivun alareunassa. Vasemmassa ylänurkassa on sivunumero 6, mikä osaltaan vahvistaa oletusta, että käsikirjoitus kattaa vain osan kokonaisuudesta. Melartinin taskukalenterissa on samana päivänä merkintä ”Omarbetade sorgmusiken för Erik Moltesen till II sats och fick även den färdig.” Melartin sai taskukalenterin merkintöjen perusteella sähkeellä tiedon Erik Moltesenin kuolemasta vielä samana päivänä. 23.9.1926 on kalenterissa merkintä surumusiikin säveltämisestä ja lähettämisestä. Tanskaan lähetettyä käsikirjoitusta ei ole löydetty.

Andante, EM293

Piano

Andante

Sävelletty 14.4.1928

Käsikirjoitus SibA Mel 23:533b

Lisätietoja

- Käsikirjoitus on puolen sivun laajuinen, lyijykynällä tehty suhteellisen valmis luonnos.

Andante, EM294

Piano
Andante

Sävelletty Boxbacka 17.2.1931
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1002
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaan sivun verran lyijykynällä tehtyjä luonnoksia, joiden rivit on numeroitu alhaalta numeroin 1-5. Signeerausta ei ole, vain päiväys.

Andante, EM295

Piano
Andante (Langsam)

Sävelletty 8.5.1934
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on seitsemän tahdin pituinen varsin valmis luonnos, jonka tempomerkintä on poikkeuksellisesti myös saksankielisenä. Varsinaista otsikkoa ei ole, ei myöskään signeerausta.

Andante cantabile, EM296

Piano
Andante cantabile

Sävelletty ?
Käsikirjoitus SibA Mel 20:376b
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on musteella tehty siisti nuotinnos, jossa on lyijykynällä tehtyjä merkintöjä. Koko sivu on viivattu kevyesti yli. Signeeraus on ”E. Melartin”, päiväystä ei ole.

Andante pastorale, EM297A

Soitinääni
Andante pastorale

Sävelletty Gallsbach 14.1.1930
Käsikirjoitus SibA Mel 24:737
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on valkoiselle paperinpalaselle tehty 11 tahdin pituinen yksiääninen luonnos. Signeerausta ei ole, kuten ei yleensä tällaisissa Melartinin itselleen tekemissä muistiinpanoissa.

Andantino agitato, EM297B

Piano
Andantino agitato

Sävelletty 23.10.1912
Käsikirjoitus SibA Mel 23:703b
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on sivun verran suhteellisen valmiita luonnoksia, joiden lopussa on päiväys ”slutet 23.10.1912”. Signeerausta ei ole. Tempomerkinnän kohdalla on merkintä ”A in Andantino agitato i ess moll”.

Anekdöt, EM298

Bagateller–10 lätta stycken för piano

Piano
Con brio

Sävelletty 1932 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 23:694f

Ensijulkaisu Elkan *Bagateller–10 lätta stycken för piano, Op. 164* 1932 EC766

Lisätietoja

- Melartin sai joukon teoksiaan julkaistuksi ruotsalaisen EMIL CARELIUKSEN (21.2.1878–27.9.1966) kustantamon Elkan & Schildknecht kautta 1920- ja 1930-luvuilla, mm. kokoelman helppoja pikkukappaleita pianolle. Sen jälkeenkin Melartin ilmeisesti tarjosi joitain sävellyksiään, sillä taskukalenterissa on 15.2.1933 merkintä ”Sände noterna + brev till Carelius.” Tämä lähetys ei enää johtanut julkaisuihin.
- Elkanin julkaisun sisältämät pianokappaleet on tässä luettelossa käsitelty itsenäisinä sävellyksinä, sillä nimitys ”Bagateller–10 lätta stycken för piano” ei esiinny käsikirjoituksissa, vaan on mitä ilmeisimmin kustantamossa annettu nimitys julkaisulle. Painetussa nuotissa olevan opusnumeron 164 taustoja ei tunneta, mutta todennäköisesti Melartin on antanut numeron kustantajalle, mutta unohtanut asian ja käyttänyt sen 12 kansanlaulumukaelman yhteydessä.

Angelika, EM299

Säg mig, du doftande vind

Lausuja ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Marraskuu 1901

Teksti B. E. Malmström

Käsikirjoitus SibA Mel 23:593

Lisätietoja

- Käsikirjoitusaineiston perusteella kyseessä on ollut neliosainen teos, jonka tekstin alkuperää Melartin ei näytä itse tunteneen, sillä vasemmassa ylänurkassa on sana ”anonym”. Todellisuudessa *Angelika* on Malmströmin tunnetuimpia runoja, yhdeksänosainen kokonaisuus vuodelta 1840. Lopussa on päiväys ”slutet 7.I.1901”, mutta etusivulla on päiväys 24.11.1901 ja sisäsivuilla 1.11.1901, 2.11.1901 ja 23.11.1901. Käsikirjoituksessa on runsaasti korjauksia.
- Melartinin kirjeessä kotiin 15.4.1902 on seuraava maininta: ”Aarne Riddelius lausui suuren melodraamani ’Angelikan’ eräässä ’privatsoireessa’ suom. teattarissa. Melodraama valmistui viime jouluna.”
- BERNHARD ELIS MALMSTRÖM (14.3.1816–21.6.1865) oli ruotsalainen kirjailija ja akateemikko.
- AARNE ALARIK ORJATSALO (vuoteen 1906 Riddelin, 13.10.1883–1.1.1941) oli suomalainen näyttelijä, ohjaaja ja kirjailija.

Arietta, EM300

Madrigale

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Kaukola 19.6.1899

Käsikirjoitus SibA Mel 24:730a

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on vaakasivu pääosin lyijykynällä, osittain mustekynällä tehtyjä luonnoksia, joihin tehtyjen merkintöjen perusteella Melartinilla on ollut mielessään orkesteriteos. Otsikko on muodossa ”Arietta (Madrigale)”. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on täsmällinen. Koko sivu on viivattu yli.

Bachanal, EM301A

Piano
Vivacissimo

Sävelletty 15.4.1895
Käsikirjoitus SibA Mel 20:400
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaa sivu lyijykynällä tehtyjä luonnoksia. Päiväys on täsmällinen, mutta signeeraus puuttuu.

Bagatell, EM301B

Piano
Moderato – Allegretto

Sävelletty 13.5.1913
Käsikirjoitus SibA Mel 24:740
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivu lyijykynällä tehtyjä luonnoksia, jotka on viivattu yli.

Balettscenen, EM302

Piano
Marziale

Sävelletty 6.6.1902
Käsikirjoitus SibA Mel 23:631a
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus koostuu muutaman rivin lyijykynäluonnoksista, joiden yhteydessä on päiväys. Signeerausta ei ole. Toisella rivillä on merkintä ”för orkester”.

Ballade, EM303A

Piano

Sävelletty 23.2.1893
Käsikirjoitus Ei tunneta
Lisätietoja ▪ Melartinin päiväkirjassa on 23.2.1893 merkintä: ”Skrifvet färdig – samt en del rent af en Ballade i b moll som jag redan började i sista våras men som sedan dels lagat och som ej igår något vidare.” Kaksi päivää myöhemmin on vielä merkintä: ”I dag skref jag äntligen b moll Balladen färdig.” Sävellyksestä ei tunneta dokumentteja, mutta löytyminen on mahdollista.

Ballade, EM303B

Piano
Allegro

Sävelletty Tapiola 14.6.1894
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10 (luonnos)
Lisätietoja ▪ Vajaan sivun mittaisessa luonnoksessa on melodia toteutettu, säestystä on vain loppusoinnuissa.

Ballade, EM304

Es wohnt eine Maid in Züchten

[Lauluääni ja] piano

Andantino

Sävelletty Talvi 1900

Teksti Ottokar Kernstock

Käsikirjoitus SibA Mel 24:842

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on kaksi sivua lyijykynällä tehtyjä suhteellisen valmiita luonnoksia pianolle. Nuotinnoksen päälle on hahmoteltu tekstiä. Otsikkona ja signeerauksena on “Ballade / (Isôt la blonde) / E. M.” Päiväystä ei ole, mutta Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll 779) on teos ajoitettu talvelle 1900.
- OTTOKAR KERNSTOCK (25.7.1848 – 5.11.1928) oli itävaltalainen runoilija.

Ballade, EM305

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 17.8.1897

Käsikirjoitus SibA Mel 23:636

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on 11 tahtia lyijykynällä tehtyjä luonnoksia. Otsikko on selkeästi ”Ballade”, päiväys on oikeassa ylänurkassa. Signeerausta ei ole.

Ballatella, EM306

Mein Schatz ist

Lauluääni ja piano

Allegro

Sävelletty Wien 11.12.1899

Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus SibA Mel 23:637

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on puoli sivua lyijykynällä tehtyjä luonnoksia lauluäänelle ja pianolle. Tekstiä on vain muutaman sanan verran. Oikeassa ylänurkassa on signeeraus ”E.M.”, jonka yläpuolella on mahdollisesti tekstin tekijän nimi, josta ei saa enää selvää. Luonnos on tehty Wienissä ja teksti voi olla peräisin sikäläisistä lähteistä.

Ballett, EM307A

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 23.12.1897

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on puoli sivua suhteellisen valmista lyijykynällä tehtyä luonnosta. Otsikko on alleviivattu, päiväys on oikeassa ylänurkassa. Signeerausta ei ole.

Ballettscen, EM307B

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 22.6.1895

Käsikirjoitus SibA Mel 23:666

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on sivun verran lyijykynällä tehtyjä luonnoksia. Otsikko ja päiväys on, signeeraus puuttuu.

Barbarentanz, EM308

Soitinääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 16.8.1914

Käsikirjoitus SibA Mel 25:1050

Lisätietoja ▪ Valkoiselle paperinpalalle tehty melodianuotinnos, jossa on otsikko ja päiväys, mutta ei signeerausta. Melartin on lisännyt nuotinnoksen alle merkinnän ”Obs!”.

Barcarole, EM309

Piano

Allegretto

Sävelletty 9.5.1894

Käsikirjoitus SibA Mel 24:793

Lisätietoja ▪ Kahdeksan tahdin pituinen luonnos, jossa on selkeä otsikko, päiväys ja tempomerkintä, mutta ei signeerausta.

Barcarole, EM310

Piano

Allegretto

Sävelletty Liperi 31.2.1902

Käsikirjoitus SibA Mel 23:620a

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaa puoli sivua lyijykynällä tehtyjä luonnoksia. Otsikkona on ”Ur en Barcarole”. Päiväys on tarkka, signeerausta ei ole.

Bathseba, EM311

Piano

Andante

Sävelletty Liperi 16.7.1902

Käsikirjoitus SibA Mel 25:999i

Lisätietoja ▪ Nuottisivun puolikas on täynnä moneen kertaan eri värisillä kynillä korjattua ja muuteltua pianonuotinnosta. Melartin on yrittänyt häivyttää alkuperäisen otsikon, koska on ollut aikeissa hyödyntää musiikkia sinfonian nro 8 sävellystyöissä, joihin uusimmat merkinnät liittyvät. Otsikosta voi kuitenkin lukea sanan ”Bathseba”. Batseba on Raamatun kertomuksissa kuningas Salomonin äiti, mutta saattaa tässä yhteydessä olla yleisemmin vain ”itämainen” nimi jollekin näytelmähenkilölle, jonka laulusta on kyse.

Berceuse, EM312

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 24.3.1897

Käsikirjoitus SibA Mel 20:402

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on luonnosteltuna puoli sivua lyijykynällä. Otsikko on selkeästi merkitty, samoin päiväys, mutta signeerausta ei ole.

Berceuse, EM313

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Arokallio 28.7.1897

Käsikirjoitus KK Coll. 530.57 (Notbok)

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on sivun verran luonnoksia, jotka jatkuvan seuraavan sivun alareunassa. Päiväys on nuotinnoksen lopussa. Käsikirjoitus on vihkossa ”Notbok”.

Berceuse, EM314

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 8.8.1897

Käsikirjoitus SibA Mel 25:1030

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on lyijykynällä tehty 10 tahdin pituinen luonnostelma. Otsikko ja päiväys on merkitty selkeästi, signeerausta ei ole. Sävellaji on G-duuri, mutta Melartin on kirjoittanut marginaaliin ”Transp. till Giss dur”.

Berceuse, EM315

Piano

Andantino

Sävelletty 26.7.1910

Käsikirjoitus SibA Mel 23:538

Lisätietoja ▪ Vajaan sivun verran lyijykynällä tehtyjä luonnoksia. Otsikko ja päiväys on merkitty selkeästi, signeerausta ei ole. Nuotinnoksen lopussa on sana ”Fine”.

Berceuse, EM316

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 10.9.1917

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua yliviivattuja luonnoksia, jotka Melartin on numeroinut (1,3, 6–2, 5 – 4). Signeeraus ”E. M.” ja päiväys on merkitty, samoin otsikko. Nuotinnoksen alussa on merkintä ”förspel” ja neljännen rivin kohdalla on merkintä ”Obs!”.

Berceuse, EM317

Piano
Andante

Sävelletty Boxbacka 16.3.1924
Käsikirjoitus SibA Mel 24:815
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kaksi riviä ja 22 tahtia luonnoksia lyijykynällä. Päiväys ja otsikko on merkitty, signeerausta ei ole.

Canon, EM318

Viulu, sello ja piano
Allegretto

Sävelletty 12.9.1907
Käsikirjoitus SibA Mel 20:393
Lisätietoja ▪ Lyijykynällä tehty luonnos, jossa ei ole signeerausta.

Canto funebre, EM319

Ääni (basso)
Lento assai

Sävelletty ?
Käsikirjoitus SibA Mel 24:866
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kaksi versiota samoista musiikillisista teemoista. Jälkimmäisen, selvästi vähemmän kehitellyn version säveltäjä on viivannut yli. Päiväystä ei ole kummassakaan, ei myöskään signeerausta. Kun käsikirjoituksessa ei ole tekstiä tai muuta viitettä mahdolliseen käyttötarkoitukseen, sävellystä on vaikea edes summittaisesti ajoittaa. Siitäkään ei ole varmuutta, onko sävellys tarkoitettu lauluäänelle vai soittimelle.

Canzonetta, EM320

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 28.12.1897
Käsikirjoitus SibA Mel 23:571
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on sivu lyijykynällä tehtyjä luonnoksia ilman signeerausta tai tempomerkintää. Sivun keskellä on sana "Ballet".

Canzonetta al'antique, EM321

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Arokallio 16.8.1897
Käsikirjoitus SibA Mel 20:417
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua lyijykynällä tehtyjä luonnoksia. Otsikkona on "Canzonetta al'antique". Signeerausta ei ole, mutta päiväys on tarkka.

Capriccio, EM322

Piano

Moderato energico

Sävelletty 27.3.1895

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9

Lisätietoja ▪ Sivun mittainen käsikirjoitusluonnos on tehty lyijykynällä, mutta otsikko on kirjoitettu musteella. Kokonaisuus on suhteellisen valmis, mutta siinä on myös paljon korjauksia. Melartin on varustanut käsikirjoituksen myöhemmin ja eri kynällä merkinnällä ”Obs!”. Signeerausta ei ole.

Chanson, EM323

Piano

Andante dolce

Sävelletty 3.1.1900

Käsikirjoitus SibA Mel 25:1081

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on lyijykynällä tehtyjä luonnoksia ilman signeerausta, vain otsikko ja päiväys merkittyinä.

Chanson Farväl, EM324A

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Kööpenhamina 18.7.1919

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9

Lisätietoja ▪ Puoli sivua lyijykynällä tehtyjä luonnoksia, joissa ei ole signeerausta. Tarkka päiväys ”18.7.19 Marstrandsvej 2 Köbenhavn” on tehty musteella. Otsikko on muodossa ”Chanson Farväl”.

Consolation, EM324B

Piano

Sostenuto

Sävelletty Nyslott 6.12.1891

Omistus Hilda Schéele

Käsikirjoitus SibA Mel 26:1104d

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on siisti, musteella valmiiksi tehty sivu. Omistus on merkitty otsikon alle ”Tillegnad Hilda Schéele”. Signeeraus on merkittynä ”E. M.” ja päiväys tarkasti ”Nyslott 6/XII 91”. *Consolation* on ilmeisesti vanhin käsikirjoituksena säilynyt Melartinin sävellys. Myös Melartin itse piti sitä ”ensimmäisenä” sävellyksenään. Melartinin päiväkirjassa on 11.3.1893 merkintä, josta päätellen omistuspäätös on kuitenkin syntynyt paljon myöhemmin kuin sävellys: ”Har lofvat följande. Tillegnar min första komposition tant Hilda Schéele”. Päiväkirjassa on samalta keväältä viitteitä siitä, että ”tant Hilda” ja Melartin olivat myös kirjeenvaihdossa.
▪ HILDA MALVINA SCHÉELE (11.9.1851–11.12.1896) antoi Savonlinnassa opiskelleelle Melartinille pianotunteja. Sukunimen kirjoitusasu vaihtelee, mm. hautakivessä Sulkavalla heittomerkkiä ei ole, ei myöskään kaikissa aikalaislähteissä. Melartinin käsikirjoituksessa heittomerkki on mukana. Tässä on oletettu, että Melartinia opettanut henkilö oli Hilda Schéele nuorempi, ei samanniminen HILDA SCHÉELE vanhempi (3.12.1821 – 4.12.1896), jonka puolison veljen tytär Hilda Schéele nuorempi oli.

Crescendo, EM325

Piano
Crescendo

Sävelletty 1890-luku?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:243c

Lisätietoja ▪ Puolentoista sivun pituinen, musteella tehty ja suhteellisen valmis sävellys. Varsinaista otsikkoa ei ole, sen paikalla on viisisakarainen tähti. Signeeraus ”E. M.” ja tempomerkintä on tehty samalla musteella kuin muukin käsikirjoitus. Nuotinnoksen alussa on myös erikseen merkintä ”Piano”. Nuotin ulkonäön ja käsialan perusteella kyseessä voisi olla 1890-luvun sävellys.

En dag i Herrens gårdar, EM326

Jag vill hellre vakta dörren i min Guds hus

Liturgi ja sekakuoro
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 26.8.1926

Teksti Raamattu

Käsikirjoitus SibM Smp6468; SibA Mel 24:989a

Lisätietoja ▪ Sibelius-museon käsikirjoitus sisältää kaksi otsikotonta osaa, joille on annettu yhteinen kuvaileva nimi ”Vid gudstjänst i allmänhet”. Molemmat osat on tässä luettelossa käsitelty itsenäisinä sävellyksinä. Käsikirjoituksen on lahjoittanut museolle John Sundberg vuonna 1940. Hyvin luonnosmaisessa käsikirjoituksessa SibA Mel 24:989a on päiväys 26.8.1926.

Det bodde en furste i Urvädersgränd, EM327A

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 17.7.1921

Teksti Harriet Löwenhjelm

Käsikirjoitus SibA Mel 24:973

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on 9 tahdin pituinen luonnos laulun aluksi. Signeerausta ei ole, mutta selkeä päiväys on merkitty marginaaliin. Luonnos on viivattu kevyesti yli, eikä Melartin näytä myöhemminkään palanneen idean pariin.

Dockornas marsch, EM327B

Kinderstück

Piano
Allegro

Sävelletty 1894?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:720a

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kaksi numeroitua riviä lyijykynällä tehtyjä luonnoksia, jotka on viivattu yli. Sivun yläreunassa on teksti ”Kinderstück”, mutta nuotinnoksen alussa on selvästi otsikoksi tarkoitettu ilmaus ”Dockornas marsch”. Ajoitusarvio perustuu saman sivun alareunassa käänteisesti olevaan nimettömään luonnokseen, jonka yhteydessä on päiväys 10.11.1894.

Efteraar, EM328

Efterår

[Lauluääni ja] piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Boxbacka 14-17.10.1916

Teksti ”P. A.”

Käsikirjoitus SibA Mel 23:681b

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaa sivu pelkälle pianolle tehtyjä luonnoksia, jotka Melartin on viivannut yli. Signeeraus ”E. M.” ja päiväys ovat oikeassa ylänurkassa. Otsikon alla olevat nimikirjaimet ”P. A.” saattavat viitata runoilija Poul Andersenin, jonka runon *November* Melartin sävelsi samoihin aikoihin, marraskuussa 1916 opukseen 97. Mahdollisesti Melartinilla on ollut käytettävissään useampia Andersenin tekstejä, joiden säveltämistä hän on harkinnut.

Einige Blätter, EM329A

Piano

Tempo giusto

Sävelletty ?

Käsikirjoitus SibA Mel 23:516

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua suhteellisen valmista luonnosta pianolle. Signeeraus ja päiväys puuttuvat. Melartin lieene suunnitellut tästä moniosaista kokonaisuutta, sillä nimen alla on merkintä ”No 1”. Käsikirjoituksessa ei ole mitään erityistä sävellysajankohtaan viittaavaa piirrettä, eikä nuottikirjoitus ole tyypillisintä Melartinia, jonka säveltäjäyden puolesta puhuu lähinnä käsikirjoituksen löytymisen Melartinin sävellysten joukosta.

Ej för fort, EM329B

Piano

Ej för fort

Sävelletty 31.3.1895

Käsikirjoitus SibA Mel 17:261z

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on vajaan sivuinen, musteella valmiiksi kirjoitettu pianonuotinnos, jonka loppu on kuitenkin keskeneräinen. Varsinaista otsikkoa ei ole, ei myöskään signeerausta. Tempomerkinnän lisäksi päiväys on selkeä ”18 31/III 95”.

Eroico, EM330

Piano

Eroico

Sävelletty 4.1.1901

Käsikirjoitus SibA Mel 25:1086

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on 13 tahdin mittainen luonnos, jossa ei ole signeerausta. Nimi ”Eroico” on tempomerkinnän paikalla. Sen alla on päiväysmerkintä.

Etude, EM331

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 15.11.1898

Käsikirjoitus SibA Mel 23:511

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaa sivu lyijykynällä tehtyjä luonnoksia. Päiväys, otsikko ja signeeraus ”E. M.” on tehty samalla kynällä ja käsialalla.

Etude, EM332

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 29.10.1903

Käsikirjoitus SibA Mel 24:957

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vain pari yliviivattua riviä luonnoksia, otsikko ”Etude” vasemmassa ylänurkassa ja toisessa nurkassa päiväys. Melartin on merkinnyt nuottiin huomautuksen ”Obs!”.

Etude, EM333

Piano

Allegretto

Sävelletty Liperi 3.1.1904

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on vajaan sivun mittainen, suhteellisen valmis luonnos, mutta ilman signeerausta. Päiväys on tarkasti oikeassa ylänurkassa.

Etäällä emostaan, EM334

Etäällä emostaan käy neito niitullaan

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty ?

Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus SibA Mel 23:500

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on puolitoista sivua musteella tehtyä valmista nuottia, jossa ei kuitenkaan ole otsikkoa, signeerausta tai päiväystä. Nuotinnoksen alussa on sulkeissa sana ”Etusoitto”. Teksti vaikuttaa ns. kansanballadilta, mutta sen lähdettä ei ole löytynyt.

Festmarsch, EM335

Piano
Pomposo

Sävelletty 1898?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:723

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua lyijykynällä tehtyjä luonnoksia, joissa ei ole signeerausta eikä päiväystä. Sävellaji ja tempomerkintä ovat samat kuin teoksessa *Festmarsch*, EM047, mutta nuottikuvan perusteella kysymys on kuitenkin eri sävellyksistä tai sitten kyse on luonnoksista, joita Melartin käytti teoksessa EM047.

Festpolonäs, EM336

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1910-luku?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:820

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on muutamia tahteja otsikolla ”Till festpolonäsen”. Signeerausta tai päiväystä ei ole, mutta samalla käsikirjoituslehdellä on kaksi muuta luonnosta, joista toisessa on vuosiluku 1914, toisessa 1917. Tähän perustuu arvio, että kyseessä voisi olla 1910-luvun luonnos. Mitään valmistunutta poloneesia ei tunneta.

Foraar, EM337

Forår – Veninde, luk Verandadøren op! Lad Solen skinne, den varme Sol, Guds Sol, den gode, milde Foraarssol!

Lauluääni
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 15.6.1897

Teksti Ludvig Holstein

Käsikirjoitus SibA Mel 24:981

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vain yhden rivin melodialuonnos, jonka alle Melartin on luonnostellut runon ensimmäistä säettä. Otsikko ja runoilija on merkitty selkeästi, samoin päiväys, mutta signeerausta ei ole. Käsikirjoituksen merkintöjen mukaan Melartin pohti pitkään laulun tahtilajia, joka nuotinnoksen alussa on erikoinen 18/8, sen yläpuolella 6/4.

Fosterländsk melodi, EM338

Piano
Marcia

Sävelletty 2.4.1909?

Käsikirjoitus SibA Mel 25:1097

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua lyijykynällä tehtyjä luonnoksia, tempomerkintä ja päiväys, jonka viimeinen numero on vaikealukuinen. Signeerausta ei ole. Päiväyksen liittyminen juuri näihin luonnoksiin on epävarmaa, koska sivulla on muitakin luonnoksia.

Frühlingszeit, EM339

Es war zur goldnen Frühlingszeit

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 3.7.1895

Teksti Aleksei Tolstoi, saksankielinen käännös Friedrich Fiedler

Käsikirjoitus SibA Mel 23:569

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on yhdeksän tahtia luonnoksia saksankielisine sanoineen. Otsikko, tekstin kirjoittaja ja päiväys on merkitty, signeerausta ei ole.
- ALEKSEI KONSTANTINOVITŠ TOLSTOI (5.9.1817–10.10.1875) oli venäläinen kirjailija ja runoilija. Käännöksen kohteena on ollut runo *To bylo ranneju vesnoi* (То было раннею весной), joka on vuodelta 1871 (*Stihotvorenija 1870-h*).
- FRIEDRICH LUDWIG KONRAD FIEDLER (Fjodor Fidler, 16.11.1859 – 9.3.1917) oli venäjänsaksalainen kääntäjä.

Fuga, EM340

Urut

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 18.3.1920

Käsikirjoitus SibA Mel 23:627

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on sivun verran luonnoksia, jotka näyttävät lähinnä uruille nuotintetuilta. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on merkitty ja sen viereen ympyrään numero 1 siten, että se näyttää sivunumerolta. Melartin sävelsi maaliskuussa 1920 hääpäivämusiikkia, joka päättyi opukseen 112. On mahdollista, että myös tämä fuuga liittyy samaan tapahtumaan, vaikka ajallisen yhteyden lisäksi ei suoranaisia todisteita olekaan.

8 fuugaa, EM341

Fuga à 3 voci – Fuga à 4 voci – In modo mixolidico

Piano

Sävelletty 1890-luku?

Käsikirjoitus 3-ääniset SibA Mel 24:714 (Phrygisch); SibA Mel 24:715 (Dorisch); SibA Mel 24:717 (Mixolyd); SibA Mel 20:397; 4-ääniset SibA Mel 24:716 (Dorisch); SibA Mel 19:296 (In modo mixolidico); SibA Mel 19:309; SibA Mel 19:398

Lisätietoja

- Melartinin käsikirjoitusjäämistöstä on löytynyt useita samaan tyyliin pianolle tehtyjä fuugarhoitelmia, jotka lienevät opiskeluaikojen harjoitustöitä. Käsikirjoituksissa ei ole tempomerkintää, signeerausta eikä päiväystä. Kolmi- ja neliaänisiä fuugia on molempia neljä. Joissakin on täsmennys ”Phrygisch”, ”Dorisch” tai ”Mixolyd”. Otsikko on luettelon tekijän muotoilema, Melartin ei ole käsikirjoituksia mitenkään nimennyt tai ryhmitellyt.

Fuga 3 voix, EM342

Piano

Moderato

Sävelletty Tapiola 4.1.1893

Käsikirjoitus SibA Mel 23:664

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on vajaa sivu luonnoksia pianolle. Otsikko ja päiväys on merkitty, signeerausta ei ole. Heti fuugan alapuolella on eri käsialalla tehtyjä luonnoksia viululle ja pianolle. Näillä ei liene mitään yhteyttä fuugan luonnokseen.

Fugato, EM343A

Urut?

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty ?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:945

Fugato, EM343B

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 20.8.1893

Käsikirjoitus SibA Mel 23:674

Gammal melodi, EM344

Ääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty ?

Käsikirjoitus SibA Mel 25:1094

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua lyijykynällä tehtyjä luonnoksia. Päiväys puuttuu, samoin signeeraus. Otsikkona on teksti ”Gammal melodi upptecknad för B. Lagercrantz silfversbröllopp”. Ilmaisua jättää avoimeksi kysymyksen siitä, onko kyseessä jonkin perinnesävelmän sovitus vai oman vanhan idean testaus. Kohteen henkilöllisyys ei ole selvinnyt.

Gammaldags, EM345

Piano

Mycket enkelt

Sävelletty 1.9.1914

Käsikirjoitus SibA Mel 24:933

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kolme riviä luonnoksia. Varsinaista otsikkoa ei ole, tempomerkintänä on ”Mycket enkelt ’Gammaldags’”. Oikeassa yläkulmassa on vihreällä musteella päiväys ”E. M. / natten mellan 31.8–1.9. 1914”. Nimeksi valittu ilmaisu ei Melartinilla välttämättä ole tarkoittanut muuta kuin tempomerkinnän selitystä, mutta se on valittu nimeksi paremman puutteessa.

Gammalvisan, EM346

Piano

Moderato allegretto

Sävelletty Liperi 6.6.1902

Käsikirjoitus SibA Mel 23:631b

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on muutaman nuottirivin pituinen lyijykynällä tehty luonnos, jonka tempomerkintää Melartin on muuttanut. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on tehty tarkasti. Koko luonnos on kevyesti viivattu yli eli hylätty tai käytetty jossain toisessa yhteydessä.

Gavotte, EM347

Piano
Gavotte

Sävelletty 4.3.1895
Käsikirjoitus SibA Mel 23:630a
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaa sivu lyijykynällä tehtyjä luonnoksia.

Gavotte, EM348

Piano
Moderato

Sävelletty Joensuu 16.6.1898
Käsikirjoitus SibA Mel 23:693
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on muutamia rivejä luonnoksia, jotka Melartin on viivannut yli. Päiväys on vasemmassa marginaalissa, signeerausta ei ole.

Gavotte, EM349

Piano
Gavotte

Sävelletty 25.9.1900
Käsikirjoitus SibA Mel 23:685
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua lyijykynällä tehtyjä luonnoksia. Signeerausta ei ole, mutta otsikko ja päiväys on tarkasti merkittynä "Gavotte / aftenen 25.9.1900". Sävellaji on G-duuri, mutta ajallises-ta yhteydestä huolimatta musiikki ei ole sama kuin *Pienessä gavotissa* op. 25, nro 5.

Gavotte all'antique, EM350

Piano
Gavotte all'antique

Sävelletty 30.5.1896
Käsikirjoitus SibA Mel 24:940
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa puoli sivua luonnoksia. Signeerausta ei ole. Marginaalissa on nimi "Gavotte all'antique" ja päiväys hieman alempana.

Gigue, EM351

Piano
Gigue

Sävelletty 20.1.1908
Käsikirjoitus SibA Mel 23:547
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kokonainen sivu luonnoksia. Nuottisivun ylämarginaalissa on teksti "Till en Gigue" ja päiväys. Seuraavalla rivillä on varsinainen otsikko "Gigue". Säveltämisestä on merkintä myös Melartinin taskukalenterissa 20.1.1908: "Skref en Gigue i e moll".

Greven og Kongedotteren, EM352

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sovitettu 1890-luku?

Käsikirjoitus SibA Mel 20:421c; SibA Mel 24:924b

Lisätietoja ▪ Tästä tanskalaisen kansansävelmän sovituksesta tunnetaan lyijykynällä tehty luonnos (SibA Mel 24:924b) sekä musteella tehty valmis versio (SibA Mel 20:421c). Kummassakaan ei ole signeerausta tai päiväystä. Käsialan ja paperin perusteella kyse voisi olla 1890-luvun työstä, mihin viittaa myös luonnoksen yhteydessä, mutta eri kohdassa oleva päiväys. Valmiin nuotinnoksen marginaaliin on kirjoitettu lyijykynällä ”Kinderstück”.

Guds rena Lamm!, EM353

Guds rena Lamm, oskyldig

Viisi lauluääntä (sopraano I, sopraano II, alto, tenori ja basso)

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Helsingfors 1.12.1895

Teksti Nicolaus Decius, ruotsinkielinen käännös todennäköisesti Olaus Petri

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on tehty musteella ja siinä on tarkka päiväys, mutta ei signeerausta. Vasemmassa ylänurkassa on merkintä ”Koralimitation a 5 v”. Lauluäänet on merkitty nuotinnoksen alkuun. Laulu-tekstiä on vain ensimmäisen lauseen verran. Melartin on selvästikin olettanut tekstin yleisesti tunnetuksi. Se on Suomen ruotsinkielisten luterilaisten nykyisessä virsikirjassa numerolla 61.
▪ NICOLAUS DECIUS (1485–23.1.1541) oli saksalainen munkki, virsirunoilija ja säveltäjä. OLAUS PETRI (6.1.1493–19.4.1552) oli ruotsalainen tutkija ja humanisti. Hänen käännöksensä nimellä ”O re-ne Gudz Lamb oskyldig) on vuodelta 1536. Tekstin alkuperäisenä lähteenä on ollut latinankielinen messuteksti *Agnus Dei*.

Guldbrollpsdans, EM354

Piano?

Ländlertempo

Sävelletty 15.3.1920

Käsikirjoitus SibA Mel 24:910a

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kymmenen tahtia lyijykynällä tehtyä melodialuonnosta. Melodiamuistiinpano on päivätty samalle päivälle kuin *Festpreludium*, op. 112 ja saattaa liittyä neliosaiseksi teosluettelossa määritellyn opuksen kadonneihin osiin.

Guldbrollpsmenuett, EM355

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 15.3.1920

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Valkoiselle paperille tehty luonnos on varsin pitkälle tehty nuotinnos, jonka Melartin kuitenkin on viivannut yli. Päiväys ja aihepiiri liittävät luonnoksen opuksen 112 (*Festpreludium*) suunnitelmiin.

Gunghästen, EM356

Bagateller–10 lätta stycken för piano

Piano

Allegro

Sävelletty 1932 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 23:694j

Ensijulkaisu Elkan *Bagateller–10 lätta stycken för piano, Op. 164* 1932 EC766

Habanera, EM357

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 25.10.1920

Käsikirjoitus SibA Mel 24:759

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on 11 tahtia lyijykynällä tehtyjä luonnoksia, joissa on päiväys, ei signeerausta.

Hans Vili synger, EM358

Lad Verden gaa

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty ?

Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa ei ole signeerausta tai päiväystä ja se on luonnosmainen, mutta käsiala on Melartinin ja se on tullut Melartinin papereiden mukana Kansalliskirjastoon. Tanskankielinen teksti saattaa olla perinteinen. Suomessa tunnetaan vanha leikki ”Hans vili vili”, joka saattaa olla samaa alkuperää.

Hautalaulu, EM359

Ei ilman hautaa, kuolemaa oo ylösousemusta – Siis eessä kuolon korkean – Ken puhdas on kuin lapsonen – Valossa tähtein valkeain

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1920-luku?

Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus Ruusu-Ristin arkisto (ei Melartinin omakätinen)

Lisätietoja ▪ Ruusu-Ristin rituaalimusiikkiin sisältyvä laulu, jonka neljä säkeistöä lauletaan rituaalin eri kohdissa.
▪ Tekstin tekijää ei enää tiedetä, mutta varsinkin ensimmäisen säkeistön teksti muistuttaa Erkki Melartinin aforismien ilmaisua. On myös mahdollista, että teksti on Jussi Snellmanin tekemä, kuten muutamat muutkin rituaaliin sisältyvät pidemmät laulutekstit.

Heilaani menen minä katsomaan, EM360

Piano
Allegro

- Sovitettu** ?
Käsikirjoitus SibA Mel 23:640b
Lisätietoja
 - Todennäköisesti kyseessä on kansanlaulun sovitus, jonka Melartin on kuitenkin viivannut yli. Käsikirjoitus on tehty musteella, mutta päiväystä tai signeerausta ei ole.
 - Pornaisissa on merkitty muistiin perinteinen laulu, joka on saattanut olla myös Melartinin sovituksen kohteena: ”Vaikka olis maata ja vaikka olis merta viistoista peninkulmaa, niin heilaani menen minä katsomaan, vaikka matka se on niin julma.”

Heilani meni, EM361

Piano
[Ilman tempomerkintää]

- Sovitettu** 27.8.1917
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1099d
Lisätietoja
 - Sanaton kansanlaulun sovitus, joka näyttää jääneen Melartinilta käyttämättä ja hän on viivannut luonnoksen yli.

Heilani posket on punaiset, EM362

Piano
[Ilman tempomerkintää]

- Sovitettu** 28.8.1917
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1099a
Lisätietoja
 - Sanaton kansanlaulun sovitus, joka näyttää jääneen Melartinilta käyttämättä ja hän on viivannut luonnoksen yli.

En helsning, EM363

Piano
Lento armonioso

- Sävelletty** Wien toukokuu 1900
Käsikirjoitus SibA Mel 23:590
Lisätietoja
 - Käsikirjoituksessa on muutama rivi yliviivattuja luonnoksia ilman signeerausta. Otsikko ja päiväys on merkitty selkeästi ”En helsning. / Wien II.V.1900”.

Hemlängtan till södern, EM364

Piano
[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** 21.11.1919
Käsikirjoitus SibA Mel 24:910b
Lisätietoja
 - Käsikirjoituksessa on muutama rivi lyijykynällä tehtyjä luonnoksia. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on merkitty. Otsikko on kirjoitettu vasempaan marginaaliin.

Humoresk, EM365

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 27.8.1898

Käsikirjoitus SibA Mel 23:691b

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kaksi riviä luonnoksia. Signeerausta ei ole, otsikko ja päiväys on merkitty.

Humoresk, EM366

Piano

Martellato

Sävelletty 18.7.1912

Käsikirjoitus SibA Mel 24:794

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua yliviivattuja luonnoksia. Otsikko ja päiväys on merkitty.

Humoresk, EM367

Sooloääni ja piano

Allegro

Sävelletty Boxbacka 20.2.1915

Käsikirjoitus SibA Mel 20:376a

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaa sivu luonnosta soitinäänelle – ehkä viululle – ja pianolle. Kyseessä ei ole sama sävellys kuin suunnilleen samaan aikaan viululle ja pianolle sävelletty op. 82, nro 3.

Humoresk, EM368

Bagateller–10 lätta stycken för piano

Piano

Moderato grazioso

Sävelletty 1932 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 23:694c

Ensijulkaisu Elkan *Bagateller–10 lätta stycken för piano, Op. 164* 1932 EC766

Hälsning i toner, EM369

Toner, trängen ljuvt och stilla

Lauluääni, viulu ja piano

Moderato

Sävelletty	Elokuu 1932
Teksti	Georg Mellin
Omistus	”Albrecht Löfflers 65 årsdag”
Käsikirjoitus	SibA Mel 16:191; SibA Mel 23:682 (luonnoksia)
Lisätietoja	▪ Melartin käytti onnittelulaulussa vanhaa tekstiä, jonka oli säveltänyt ensimmäisen kerran jo vuonna 1917. Myös tuossa laulussa <i>Sånghälsning</i> , op. 106, nro 1 on mukana viulu. Päiväyksenä on ”Aug. 1932”. Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 23:682 on päiväys 3.8.1932. Myös taskukalenterissa on säveltämisestä merkintä samana päivänä: ”Komponerade en Hälsning i toner till Löfflers 65 årsdag.” Sävellys valmistui pari päivää myöhemmin, jolloin Melartin saattoi lähettää lahjansa äänilehtineen.

Hääsoitto, EM370

Bröllopsmusik

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	2.–3.6.1920
Käsikirjoitus	SibA Mel 19:300
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on valmis, sivun mittainen nuotinnos. ▪ Käsikirjoituksessa ei ole viitettä siitä, kenen häihin Melartin on sävellystä ollut tekemässä. Toden- näköisesti kyseessä on kuitenkin ollut Melartinin pitkäaikaisen ystävän Ester Hällströmin ja entisen presidentin J. K. Ståhlbergin hääjuhla, jota vietettiin perhepiirissä 7.6.1920. Kesäkuun ensimmäisenä oli jo valmistunut Melartinin morsiamelle omistama laulu <i>Liedchen</i> , op. 106, nro 3. Tämän häämusii- kin käyttämisestä ei ole löytynyt dokumentteja. Jos Melartin on ollut häätilaisuudessa paikalla, hän on voinut esittää teoksen myös suoraan käsikirjoituksesta.

Höstkväll, EM371

Höstqväll – Solen går ned, och molnen vandra med vefullt sinne

[Lauluääni ja] piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	?
Teksti	Viktor Rydberg (<i>Dikterna</i> 1882)
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:932
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on nuottisivun puolikkaan kummallakin puolella luonnosteltu yksinlaulua Ryd- bergin tekstiin. Kummallakaan puolella ei ole päiväystä. Runo on vuodelta 1881. Varsinaista signee- rausta ei ole, mutta Melartin on testannut nimensä etukirjaimista rakennettua leimasinta moneen ker- taan.

I aften hører jeg, EM372

Lauluääni ja piano
Allegro

Sävelletty 12.5.1898

Teksti Valdemar Rørdam

Käsikirjoitus SibA Mel 25:1082

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaa sivu luonnoksia. Laulun nimi ja tekstin tekijä on merkitty, mutta tekstiä ei ole kirjoitettu eikä käsikirjoitusta signeerattu.

I båten, EM373

Bagateller–10 lätta stycken för piano

Piano
Moderato tranquillo

Sävelletty 1932 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 23:694e; KK Ms Mus 168:6

Ensijulkaisu Elkan *Bagateller–10 lätta stycken för piano, Op. 164* 1932 EC766

Lisätietoja ▪ Molemmat käsikirjoitukset on tehty musteella, mutta KK Ms Mus 168:6 sisältää myös lyijykynällä tehdyn keskeräisen osuuden ja lienee varhaisempi.

Idylle, EM374

Piano
Andantino

Sävelletty Boxbacka 11.4.1918

Käsikirjoitus SibA Mel 24:724

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on neljä riviä luonnoksia, jotka Melartin on viivannut yli. Päiväys on kaksiosainen ”Bxb 11.4.1918 / melodin Kajana 10.7.17” eli alustava idea oli syntynyt jo edellisenä kesänä Kaajanissa. Melartin on yliviiivauksesta huolimatta palannut käsikirjoituksen äärelle myöhemmin, sillä oikeassa marginaalissa on merkintä ”(till symf VII!)”.

Idylle i Italien, EM375

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1890-luku?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:894

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kaksi riviä luonnoksia. Otsikkona on “(Idylle) i Italien”. Signeerausta tai päiväystä ei ole, mutta käsialan ja paperin perusteella sävellys lienee peräisin 1890-luvulta.

Ikuinen läheisyys, EM376

Musiikkia triolle radionäytelmään

Sävelletty Kevät 1929?

Käsikirjoitus Ei tunneta

Lisätietoja ▪ Yleisradion ohjelmalehtisessä oli 15.4.1929 seuraava maininta: ”Ikuinen läheisyys” 1-näytöksinen näytelmä, kirj. A. Dumas. Esittävät Suomen Kansallisteatterin näyttelijät Hilda Pihlajamäki ja Jussi Snellman. Musiikin näytelmään säveltäjänyt prof. Erkki Melartin, esittää Radio-orkesterin trio.” (Yleisradio 1929, nro 15) Nuottidokumentteja tällaisesta sävellyksestä ei ole löytynyt tai niitä ei ole kyetty tunnistamaan. Ohjelmatietojen mukaan kyseessä oli 20 minuutin pituinen teos. Ranskalainen kirjailija ALEXANDRE DUMAS (24.7.1804 – 5.12.1870) kirjoitti paljon näytelmiä, mutta tällaista teosta ei ole ainakaan julkaistu suomenoksena.

Im April, EM377

Du feuchter Frühlingsabend

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 24.12.1895

Teksti Emanuel Geibel (*Gedichte* 1848)

Käsikirjoitus SibA Mel 24:977

Lisätietoja ▪ Vain pianon johdanto ja neljä tahtia lauluääntä. Päiväys on merkittynä, signeerausta ei ole.
▪ EMANUEL VON GEIBEL (17.10.1815 – 6.4.1884) oli saksalainen runoilija ja näytelmäkirjailija.

Impressions, EM378

Piano

Andante

Sävelletty 24.11.1914

Käsikirjoitus SibA Mel 24:911

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vaajaa sivu luonnoksia. Signeerausta ei ole. Vasemmassa ylänurkassa on päiväys ”24.11.14” ja merkintä ”ur en Sonatina”. Luonnos ei kuitenkaan liity opukseen 84 eikä opukseen 87, jonka alanimeke on ”Impressions”.

Impromptu, EM379

Piano

Con moto

Sävelletty 16.4.1894

Käsikirjoitus SibA Mel 23:696

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia ilman signeerausta. Päiväys ja otsikko on merkitty.

Impromptu, EM380

Piano
Umoristico

Sävelletty 3.2.1899
Käsikirjoitus SibA Mel 23:510
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia ilman signeerausta. Päiväys ja otsikko on merkitty.

Impromptu, EM381

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 12.3.1902
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on otsikko, mutta ei signeerausta ja päiväys näyttää jälkikäteen eri kynällä tehdyltä. Luonnos on melko pitkälle kehitelty, eikä Melartin ole sitä viivaamalla hylännyt.

In the hour of death, EM382

Piano
Largo

Sävelletty 20.3.1912
Käsikirjoitus SibA Mel 23:632b
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia, jotka on kaikki viivattu yli. Melartinille englanninkielisen otsikon käyttäminen soitinsävellyksen yhteydessä oli hyvin poikkeuksellista.

Intermezzo, EM383

Jousikvartetti
Allegretto

Sävelletty 31.1.1896
Käsikirjoitus SibA Mel 24:947
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on 18 tahtia luonnoksia jousikvartetolle ja tästäkin vain ykkösviulun osuus on paria tahtia pitempi. Signeerausta ei ole, päiväys on merkittynä.

Intermezzo, EM384

Urut?
Vivo

Sävelletty 1890-luku?
Käsikirjoitus SibA Mel 24:954
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on sivun verran luonnoksia kolmirivisenä nuotinnoksena, joka vaikuttaa lähinnä uruille tarkoitettulta (viisi ääntä). Luonnos on viivattu kevyesti yli. Tahtilaji on 5/8.

Intermezzo, EM385

Idyll

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 11.10.1904

Käsikirjoitus SibA Mel 19:352

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on yhden sivun verran luonnoksia, jotka Melartin on viivannut yli. Otsikkona on ensin ”Intermezzo” ja sen yläpuolella pienemmällä ”Idyll”. Signeerausta ei ole, mutta Melartin on kirjoittanut yläreunaan ”Underbart nog är jag so trött att jag knappast orkar skriva!”.

Intermezzo, EM386

Capriccio

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Ampiala 11.9.1908

Käsikirjoitus SibA Mel 19:335

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaan sivun verran luonnoksia, jotka Melartin on viivannut yli. Otsikkona on ensin ollut ”Capriccio”, mutta se on viivattu yli ja tilalle kirjoitettu ”Intermezzo”. Signeerausta ei ole.

Intermezzo, EM387

Piano

Moderato

Sävelletty 17.6.1925

Käsikirjoitus SibA Mel 23:618

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia, jotka Melartin on viivannut yli punaisella ja sinisellä kynällä. Tempomerkintä on ollut ensin ”Andantino”. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on merkitty. Kääntöpuolella on samalle päivällä päivätty ”Allegro”, jonka yhteyttä Intermezzoon ei ole tutkittu.

Intermezzo, EM388

Piano

Allegro

Sävelletty Boxbacka 13.11.1928

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia, jotka Melartin on viivannut yli. Päiväys on tehty musteella ilmeisesti jälkikäteen. Signeerausta ei ole.

Intermezzo, EM389

Orkesteri
Poco allegro

Sävelletty 1936

Käsikirjoitus SibA Mel 25:999e (luonnos pianolle)

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on vajaa sivu lyijykynäluonnoksia pianolle, jotka on viivattu yli. Rivit on numeroitu alhaalta ylös 1-5. Vasemmassa reunassa on merkintä ”Intermezzo orkesterille Bonsdorffia varten”. Kyseessä lieene luonnos musiikkiin, jota esitettiin teoksen *Individen och massan*, op. 184 edellä 3.3.1936 Suomalaisessa oopperassa järjestetyssä tanssinäytöksessä. Orkesterille tehtyä aineistoa ei ole löytynyt. Itse näytäntöä arvioitiin lehdistössä, mutta tämä välisoitto meni ohi huomaamatta. Näytännön ohjelmalehtiseen se on kuitenkin merkitty, joten todennäköisesti se on myös esitetty.
- Käsikirjoituksessa on punaisella kynällä tehtyjä merkintöjä, joiden perusteella Melartin kaavaili tätä musiikkia myös osaksi sinfoniaansa nro 8.

Intermezzo II, EM390

Piano
Andante

Sävelletty Tapiola 26.12.1892

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on vajaa sivu lyijykynäluonnoksia pianolle ilman signeerausta. Otsikon ”Intermezzo” alapuolelle on kirjoitettu ”II”. Se on tässä tulkittu nimekkeen osaksi, mutta kyseessä voi myös olla tunnistamattoman moniosaisen teoksen toisen osan ilmaisu

Intermezzo umoristico, EM391

Piano 4-kätisesti
Allegretto

Sävelletty 1897

Käsikirjoitus SibA Mel 17:263

Lisätietoja

- Käsikirjoitus on siististi musteella tehty nelisivuinen nuotinnos, jossa on signeeraus ”E. M.” ja päiväys (pelkkä vuosiluku). Kyseessä saattaa olla sarjaan *Marionnettes*, op. 1 ajateltu, mutta pois jäänyt osa, sillä alkuperäinen otsikko on ollut ”Marionnettes”, mutta Melartin on korvannut sen eri käsialalla kirjoitetulla tekstillä ”Intermezzo umoristico”.

Intiaanitantsi, EM392

Piano
Allegro moderato

Sävelletty 1929

Käsikirjoitus SibA Mel 17:254j

Lisätietoja

- Baletin *Sininen helmi*, op. 160 kolmanteen näytökseen tarkoitettu osa, jonka Melartin kuitenkin hylkäsi lopullisesta kokonaisuudesta. Osasta tunnetaan vain tämä pianoversio, jonka käsikirjoitus on musteella tehty valmis nuotinnos. Tempomerkinnän yläpuolella on lyijykynällä tehty merkintä ”pois”.

Iwan och Gawian, EM393

De redo genom en pingstgrön skog herr Iwan och herr Gawian

Lauluääni ja piano

Sävelletty	1897
Teksti	Oscar Levertin (<i>Nya Dikter</i> 1884)
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Lisätietoja	▪ Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on maininta tästä laulusta päivättynä 6.9.1897 sekä lainaus säveltäjän kertomasta käsikirjoituksen kohtalosta: ”Lånat manuskriptet åt Axel von Kothén och aldrig fått dett tillbaka.” Käsikirjoitus on edelleen kadoksissa.

Jeesus siunaa, EM394

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	Helmikuu 1927?
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:771
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on pianolle tehty luonnos ilman tekstiä. Kyseessä on kokoelmaan <i>Nuorten laulukirja</i> tarkoitettu sävelmä, joka ei sinne kuitenkaan päätynyt.

Jeg læste i de gamle enfoldige Legende, EM395

Ääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	16.8.1914
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:980
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on ruutupaperille tehty melodiamuistiinpano, jossa on päiväys ”På tåget 16.8.14”.

Jos voisin, EM396

Jos voisin laulaa kuin lintu voi

Naiskuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sovitettu	?
Teksti	Suomalainen kansanlaulu
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.57
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on valmis sovitus naisäänille. Melartinin tekijyys on todennäköinen, mutta ei varma.

Joululaulu, EM397

Julsång

Piano

Andantino moderato

Sävelletty	?
Käsikirjoitus	SibA Mel 19:350
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on musteella valmiiksi tehty nuotinnos, jonka Melartin on kuitenkin viivannut yli. Signeeraus on, mutta ei päiväystä. Kyseessä ei näyttäisi olevan mikään muuten tunnettu joululaulu.

Jousikvartetto, EM398

Stråkkvartett c-moll

Jousikvartetti

Lento ma non troppo

Sävelletty Toukokuu-kesäkuu 1898

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6; SibA Mel 23:578 (luonnoksia)

Lisätietoja

- Melartin sävelsi keväällä 1898 jousikvartettoa, joka ei koskaan valmistunut, mutta jonka osia siirtyi ensimmäiseen sinfoniaan. Oletettavasti varhaisempi käsikirjoitus SibA Mel 23:578 sisältää 13 sivua lyijykynällä tehtyjä luonnoksia. Otsikkona ja päiväyksenä on ”Stråkkvartett / 31.5.98”. Säilyneiden sivujen numerointi ei ole yhtenäinen. Yhdellä erillissivulla on vielä varhaisempi päivämäärä 28.5.1898. Tempomerkintä on ”Lento”. Melartinin päiväkirjassa on 3.6.1898 merkintä ”En hel hop har jag arbetat på en ny stråkkvartett i c moll. I Andantet ingår finska folkvisa ’Kaunis kesäilta’.”
- Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6 on musteella tehty kaikkiaan 62 sivun mittainen suhteellisen pitkälle valmis käsikirjoitus, jonka otsikkona on ”Stråkkvartett N:o 2”. Neliosaisen kvartetton kolme ensimmäistä osaa (18 s., 11 s., 11 s.) Melartin hahmotteli valmiiksi, mutta finaalista hän sai valmiiksi vain kuusi sivua, joista osa on tehty lyijykynällä ennen työn jäämistä kesken. Ensimmäisen nuottisivun alussa on signeeraus ja päiväys ”1898”. Tempomerkintä on tässä ”Lento ma non troppo”. Melartin on vuonna 1902 käynyt läpi kvartetton aineistoa ja tehnyt nuottisivun alkuun merkinnän ”Kasserad!” eli ”hylätty”. Erillisellä kansilehdellä Melartin on ilmaissut asian vielä selkeämmin: ”Kasserad härmed denna komp. / 1902 EM”.
- Tuire Ranta-Meyer on kuvaillut kvartetton vaihteita. (Ranta-Meyer 2003, s. 47-48)

Joutsen, EM399

Au crépuscule

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 25.12.1898

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on puoli sivua suhteellisen pitkälle kehiteltyjä luonnoksia pianolle. Melartin on signeerannut käsikirjoituksen ja päivännyt sen. Otsikkona on ”Joutsen (Leino 101 laulua s. 48)” ja alapuolella ”(Au crépuscule)” eli ”Illan hämärtyessä”. Leinon runokokoelmassa *Sata ja yksi laulua* (1898) ei ole Joutsen-nimistä runoa, mutta numerolla 10 on runo *Kaksi joutsenta*, jota Melartin oli jo käyttänyt mottona keväällä 1898 säveltämässään balladissa op. 5 nro 1.

Julmorgon, EM400

Bagateller–10 lätta stycken för piano

Piano

Andantino

Sävelletty 1932 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 23:694i

Ensijulkaisu

Elkan *Bagateller–10 lätta stycken för piano, Op. 164* 1932 EC766

Järven, järven, järven jäällä, EM401

Piano
Allegro moderato

Sovitettu 27.8.1917
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1099b
Lisätietoja ▪ Käyttämättä jäänyt ja yliviivattu kansanlaulun sovituksen luonnos. Sovituksen kohteena on ollut sävelmä ”Järven, järven, järven jäällä on niin liukas keli...”.

Kaisu Katariina, EM402

Kun keväällä tuntuu se auringon haisu – Merimiesvalssi

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Toukokuu 1931
Säveltäjä Erkki Melartin salanimellä Eero Mela
Teksti Erkki Melartin salanimellä Eero Mela
Käsikirjoitus SibA Mel 23:562; SibA Mel 24:768
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 23:562 on vajaa sivi siististi musteella tehtyä melodianuotinnosta sa-noineen. Tekijäksi on merkitty Eero Mela. Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:768 on lyijykynällä tehtyjä luonnoksi lauluäänelle ja pianolle. Otsikkoa ei ole, mutta sanoista voi päätellä, mistä sävelmästä on kysymys. Tässä luonnoksessa on päiväys ”7/5 31 Bxb”. Tätä iskelmää ei ole levytetty.

Kammarsymfoni, EM403

Piano (Jousikvartetti, huilu, oboe, klarinetti, fagotti ja käyrätorvi)
Moderato

Sävelletty 17.3.1923
Käsikirjoitus SibA Mel 23:512a
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on vain seitsemän tahdin pituinen luonnos ja nuotinnettu pelkälle pianolle, mutta Melartin on kirjoittanut ajatteleman esityskokoonpanon (”nonett”) nimen perään. Signeerausta ei ole.

Kandaules, EM404

Kuningas Kandaules

Näytelmämusiikkia kamariorkesterille (ja kuorolle)

1. Andante–2. Andantino (Kääntäen kasvomme ikuisuuden puoleen) – Höjande blicken mot gudomens boning – Raising our eyes to the Deity's dwelling) –3. Marcia (Allegro) – 4. Andantino (Slutad är striden) – 5. Andantino – 6. Allegretto grazioso (Serenad) – 7. Moderato – 8. Moderato (Fridens hymner sakta tona)

Sävelletty	Boxbacka marraskuu 1916
Teksti	Jalmari Hahl, ruotsinkielinen käännös Bertel Gripenberg
Käsikirjoitus	SibA Mel 12:72 (partituuri); SibA Mel 24:749 (luonnoksia osaan nro 7); SibA Mel 24:825 (luonnos osaan nro 3); SibA Mel 24:985 (luonnoksia osiin nro 4 ja nro 2)
Kantaesitys	15.9.1917 – Svenska Teatern
Ensijulkaisu	Suomen Musiikkilehti <i>Preludi</i> 1925 (osa nro 1 pianolle sovitettuna)
Sovitukset	Orkesteri (Sven Sandberg 27.9.1954) osasta nro 1 Piano (Erkki Melartin 8.1.1925) osasta nro 1
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituspartituurin lopussa on päiväys ”Boxbacka 27.11.1916”. Käsikirjoitusluonnoksessa SibA Mel 24:985 on päiväys ”Bxb 26.7.16” eli sävellystyö on käynnistynyt viimeistään kesällä 1916. ▪ Käsikirjoituksessa on paljon korjauksia ja poistoja, jotka liittyvät 1935 kootun orkesterisarjan, eivät alkuperäisen näyttämömusiikin tarpeisiin. Etusivulla alkuperäinen otsikko ”Kandaules” on viivattu yli ja korvattu lyijykynällä merkityllä tekstillä ”Lydische Suite – Lyydynen Sarja”. Partituurissa olevat laulettu osat Melartin on pääosin viivannut yli. Kuorolle kirjoitetut tekstit ovat osaksi suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi, osin vain ruotsiksi. Ei tiedetä, mitä lauluosuuksia julkisissa esityksissä on ollut. Yllä esitetty rakenne on rekonstruktio partituurin merkintöjen pohjalta. ▪ Luultavasti juuri tähän näytelmämusiikkiin viittaa Jalmari Hahl kirjeessään Melartinille 12.7.1916 kysyessään tämän halukkuutta nimeltä mainitsemattoman tekstin säveltämiseen. Kirjeen päiväykseen nähden on yllättävää, että uutinen tulevasta ruotsinkielisestä näytelmästä Melartinin musiikin kera oli jo tätä ennen lehdissä: ”Jalmari Hahls skådespel Kandaules kommer att under instundande höstsäsong uppföras å Svenska teatern härstedes i svensk översättning af Bertel Gripenberg. Musiken till skådespelet komponeras af Erkki Melartin.” (Dagens Press 4.7.1916) ▪ Kirjana julkaistusta näytelmätekstistä (<i>Kandaules : 3-näytöksinen näytelmä</i>, Karisto 1915) on säilynyt Hahlin Melartinille omistama kappale, johon säveltäjä on tehnyt tarkkoja näytelmän musiikkia koskevia merkintöjä (KK Coll. 530.45). Kyseessä on laajempi suunnitelma, kuin mikä sitten toteutui. ▪ Näytelmän suomenkielinen ensi-ilta Tampereen teatterissa 27.3.1915 ei sisältänyt vielä Melartinin musiikkia, vaan kuorolaulut oli säveltänyt Toivo Kuula (opus 30a). ▪ Svenska Teaternissa oli näytelmä Bertel Gripenbergin käännöksenä ohjelmistossa 15.9.1917 lähtien kuusi kertaa ja nyt Melartinin musiikin kera. Musiikin johti A. Apostol, mutta mahdollisista laulajista ei ole tietoa. (Lüchou 1977, s. 138) Melartinin ilmoitus korvauksen saamisesta ja ruotsinkielisen version oikeuksista on säilynyt: ”Från Svenska Teatern i Helsingfors har undertecknad i dag erhållit Fmk 750 (sjuhundrafemtio) som honorar å musiken till Jalmari Hahls skådespel 'Kandaules'. Härmed förvärvar sig Svenska Teatern i Helsingfors ensamrätten till det sceniska utförandet av nämnda musik i Helsingfors under vårsäsongen 1917 samt rättigheten att under all framtid utan ny honorar i samband med ovannämnda skådespel utföra denna musik. Alla andra rättigheter, såsom till utgivning i tryck, konsertutföranden o.s.v. förbehåller jag mig. Helsingfors den 30 nov 1916.” (KK Coll. 530) ▪ Suomen Musiikkilehti julkaisi vuonna 1925 liitteenään Melartinin <i>Preludin</i>, joka on pianosovitus näyttämömusiikin osasta nro 1. Painetun nuotin takasivun oikeassa alalaidassa on merkintä ”Bxb. 8.1.1925”, mikä viitanee sovituksen ajankohtaan. Sovituksen sävellaji on F-duuri ja tempomerkintänä <i>Quasi adagio</i>. Sven Sandbergin sovitus vuodelta 1954 ei pohjautu Melartinin alkuperäiseen partituuriin vaan tähän pianosovitukseen. Syynä on voinut olla se, ettei pianokappaleen alkuperä ole ollut Sandbergin tiedossa. Painetussa nuotissa ei ole viitettä alkuperäiseen näyttämömusiikkiin, kuten ei myöskään Sandbergin sovituksen partituurissa. ▪ Melartin rakensi 1935 näyttämömusiikkikokonaisuudesta orkesterisarjan, jolle antoi nimen <i>Lyydynen sarja</i>. Tämä kokonaisuus sai opusnumeron 102 ja se on käsitelty erillisenä teoksena.

Kansanlaulu, EM405

Piano
Andantino

Sovitettu	?
Käsikirjoitus	SibA Mel 17:221
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on siisti, musteella tehty valmis nuotinnos. Päiväys ja signeeraus puuttuvat. Nuotinnoksen lopussa on ilmaisu "j:n.e", mikä viittaa siihen, että Melartin on jättänyt toistot pois. Sovituksen kohteena olevaa sävelmää ei ole selvitetty.

Kansansävel, EM406

Piano
Andantino

Sovitettu	?
Käsikirjoitus	SibA Mel 17:214
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on musteella tehty, valmis nuotinnos. Päiväystä ei ole, mutta signeeraus "E. M." on oikeassa ylänurkassa. Sovituksen kohteena olevaa sävelmää ei ole selvitetty.

Karjalainen rapsodia, EM407

Karels rapsodi – Karjalaisia piirilauluja I

Orkesteri
Andante

Sovitettu	Marraskuu 1908
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:494 (luonnos)
Lisätietoja	▪ Melartinin taskukalenterissa on 21.11.1908 merkintä: "Fick färdig en liten svit karelska danser samt en sång med orkester." Mitä todennäköisimmin merkintä viittaa juuri tähän kokonaisuuteen. ▪ Käsikirjoituskokonaisuudessa on sekä 7-sivuinen lyijykynällä tehty luonnos, jonka ensimmäisellä sivulla on ensin ollut otsikko "Karjalaisia piirilauluja I" että kolmisivuinen orkesteripartituuri, jossa on otsikko "Karjalainen rapsodia". Käsikirjoituksissa ei ole signeerauksia tai päiväyksiä. ▪ Nya Pressenin toimitus tiesi lokakuussa 1909 kertoa, että Melartin on parhaillaan orkestroimassa <i>Karjalainen rapsodia</i> -nimistä teosta: "Erkki Melartin är som best sysselsatt med att instrumentera en 'Karelsk rapsodi'." (Nya Pressen 23.10.1909) ▪ Teoksen esittämisestä ei ole löytynyt tietoja. Sovituksen kohteena olleita piirilauluja ei ole myöskään tutkittu ja eritelty.

Kehtolaulu, EM408

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	Käkisalmi 20.11.1908
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:702
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua suhteellisen valmista luonnosta, jonka Melartin on viivannut yli punaisella kynällä. Signeerausta ei ole.

Kinderstück, EM409

Piano
Lento semplice

Sävelletty 1890-luku?
Käsikirjoitus SibA Mel 24:720
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on puolen sivun pituinen, musteella tehtyä melko valmis nuotinnos pianolle. Signeeraus on merkitty, mutta päiväystä ei ole. Käsialan ja paperin perusteella teos voisi olla 1890-luvulta. Lyijykynällä on marginaalin kirjoitettu ”Kinderstück”.

Kinderstücken, EM410

Piano
Con amore

Sävelletty 26.7.1896
Käsikirjoitus SibA Mel 24:942
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia, joista osa on hiukan eri käsialalla ja ne eivät välttämättä kuulu yhteen alun kanssa. Otsikko ja päiväys on merkitty, signeerausta ei ole.

Kiputyön laulu, EM411

[Jyrise Tuonelan tumma paasi]

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1898 jälkeen?
Käsikirjoitus SibA Mel 23:621
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vain muutamia tahteja luonnoksia pianolle. Signeerausta tai päiväystä ei ole, mutta otsikon lisäksi vasemmassa nurkassa on merkintä ”Till a”. Luonnoksen alapuolella on erillinen tahti, jonka päällä on teksti ”Tuonelan [?] häihin”. Käsikirjoituksen oikeassa reunassa on 90 asteen kulmassa kahdeksan nimen listaus, joka vaikuttaa konserttiohjelman suunnitelmalta sävellajimerkitöineen: ”Idyll Meiram / Elegi / Morgon / Eklog / Höstmorgon / Barcarole / Klarhet / Canzonetta”.
▪ ”Kiputyön laulu” on Eino Leinon runo kokoelmasta *Yökehräjä* (1898).

Kleine Etüde, EM412

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1903-1912
Käsikirjoitus SibA Mel 19:307
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kolme riviä suhteellisen valmiita luonnoksia. Signeerausta ei ole, mutta oikeassa ylänurkassa on erikoinen päiväys ”1903-1912”, joista voi päätellä, että kyseessä on Melartinin vanhempi idea, jota hän on vuonna 1912 muokannut, mutta sitten loppujen lopuksi kuitenkin viivannut yli.

Klunkom Welam Welamsson, EM413A

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1898?

Käsikirjoitus SibA Mel 23:605b

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on vain kuusi tahtia luonnoksia pianolle ja vain otsikko viittaa Gunnar Wennerbergin tekstiin ja sen myötä laulusävellykseen. Ajoitusarvio perustuu samalla sivulla oleviin muihin luonnoksiin, jotka ovat todennäköisesti kaikki 1890-luvun lopulta. Melartinin opiskeluaikojen ystävä Selim Palmgren sävelsi tekstin mieskuorolle vuonna 1901.
- GUNNAR WENNERBERG (2.10.1817–24.8.1901) oli ruotsalainen runoilija, säveltäjä ja poliitikko. Runo *En visa om när jag var lustig med Welam Welamsson på Upsalahus och ärkebiskop Lars och doktor Bengt voro utanför och väntade* ilmestyi kokoelmassa *Stänk och flikar* vuonna 1898.

Koivun valitus, EM413B

Veisteli kesäisen päivän

Lausuja ja piano

Sävelletty Lokakuu 1921

Teksti Kalevala (44. runo)

Käsikirjoitus Ei tunneta

Lisätietoja ▪ Ruusu-Ristin matineassa 9.10.1921 oli ohjelmassa myös ”melodraama ’Koivun valitus’ Kalevalasta, johon prof. Melartin on säveltänyt musiikin ja jonka sanat lausui rouva Olga Poppius.” (Ruusu-Risti 8/1921) Poppius levytti tämän runon (”Uuden kanteleen veisto”) vuonna 1933 (Homocord H-023), mutta ilman musiikkia. Melartinin musiikista ei ole löytynyt dokumentteja tai niitä ei ole kyetty yhdistämään tähän melodraamaan.

Koko maailman polska, EM414

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sovitettu 19.12.1901

Teksti Todennäköisesti perinteinen kansanlauluteksti

Käsikirjoitus SibA Mel 24:851

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on sivun verran luonnoksia lauluäänelle ja pianolle. Sanoista on mukana vain muutamia sävelmän lopussa. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on merkitty.
- On selvittämättä, onko kyseessä sovitus samasta sävelmästä, joka on 1865 kerätty Tampereen seudulta. Nuottikuvan perusteella yhdenmukaisuus ei ainakaan ole selvää. Myös käsikirjoituksessa erittäin epäselvästi kirjoitettujen sanojen alkuperä on tuntematon.

Kontrapunkt, EM415A

2-4 ääntä

Sävelletty	?
Käsikirjoitus	SibA Mel 19:304
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on noin 40:n sivun laajuinen kokonaisuus, joka sisältää fuugia ja kaanoneja 2-4 äänelle, jotka on paikoitellen määritelty lauluääniksi, toisissa kohdin taas jousikvartetin soittimiksi tai jousosoittimiksi ja pianoksi. Käsikirjoitus on pääosin siististi musteella tehty, mutta siinä on myös vahvasti luonnosmaisia, lyijykynällä tehtyjä osia. Mitään ajoitusta mahdollistavaa informaatiota ei mukana ole, mutta todennäköisesti kyse ei kuitenkaan ole opiskeluaikojen harjoitusvihkosta. Kannessa oleva nimi ”Kontrapunkt” on sisältöä kuvaileva ilmaisu, mutta se on käytännön syistä valittu tähän luetteloon kokoavaksi nimeksi. Osia ei ole käsitelty itsenäisinä sävellyksinä, vaan ne on eritelty alempana vain kokonaisuuden osina. Niiden mahdollinen suhde Melartinin tunnettuihin teoksiin on kuitenkin tutkimatta, joten näitten fuugien ja kaanonien luonne saattaa vielä muuttua. ▪ Melartin hyödynsi kokonaisuuden musiikkia ainakin kootessaan opukseen 189 päätyneitä fuugia. Tätä yhteyttä valaiseva, selvästi eri aikana kirjoitettu paperilappunen on säilynyt kansien välissä. Siinä on teksti ”2 4-stämmiga fugor färdiga / 2 skitserad 4 cl fugor / 14 Canons utan accomp / 14 Canons med accomp 1 4 stämmig fuga nästan färdig 4 fuugaa Haapaselle! (radioon!) / Opus 189 ? / 190”. ▪ Kokonaisuudesta voidaan erottaa seuraavat itsenäiset osat, joiden järjestys noudattaa numeroiduilla sivuilla esiintyvää järjestystä. Sivut 36-40 ovat irrallisella paperilla, jonka Melartin on käyttänyt niin, että sivunumerot alkavat lopusta ja ovat sivujen alareunoissa. Tarkempi seloste löytyy Sibelius-Akatemian kirjaston käsikirjoitusluettelosta. [1] <i>Fuga</i> (Sicut locutus est – Osanna – Sicut locutus est) neljälle lauluäänelle (SATB). Tästä sävellyksestä on peräisin opuksen 189 fuuga nro 1. – [2] <i>Fuga</i> (Andante). Tästä sävellyksestä on peräisin opuksen 189 fuuga nro 2. – [3] <i>Fuga</i> (Andante) – [4] <i>Kanon</i> 12 kaksiaäänistä kaanonia (SA, AT, TB, SS, TB, SA, ST, ST, SA ja ST). – [5] <i>Fuga</i> (Andante) G-duuri. – [6] <i>Canon</i> – neljä kaksiaäänistä kaanonia, joista viimeisen kohdalla ei ole esityskokoonpanoa eritelty, muuta ovat TB, AT ja SA. Sävellajeina ovat E-duuri, F-duuri ja d-molli. – [7] <i>Fuga</i> (Andante) – [8] <i>Fuga</i> – Tästä sävellyksestä on peräisin opuksen 189 fuuga nro 4. – [9] <i>Canon a 2 parti</i> (~~Moderate~~ Allegretto moderato) – [10] <i>Canon a 2 parti</i> (Allegretto) – [11] <i>Dubbelfuga</i> (Allegro moderato) – [12] <i>Dubbelfuga</i>.

Koraali, EM415B

Neljä ääntä

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1916?
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Koralbok : Tillägg</i> 1929
Lisätietoja	▪ Melartin tarjosi 1920-luvulla useita virsisävellyksiään ruotsinkieliseen virsikirjaan, mutta vain kaksi neliäänistä koraalia otettiin mukaan vuonna 1929 julkaistuun liitteeseen numeroilla 645 ja 659. Julkaisussa vuonna 1916 sävelletyksi merkityn koraalin sävellaji on E-duuri ja sen tahtilajina on 3/4.

Koraali, EM415C

Neljä ääntä

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1923?
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Ensijulkaisu	<i>Koraalikirja virsikirjalisävihkoa varten</i> 1923
Lisätietoja	▪ Vuonna 1923 julkaistut kaksi Melartinin koraalisävellystä ovat taustojensa osalta yhtä huonosti tunnettuja kuin useat 1920-luvulla valmistuneet ja ruotsinkieliseen virsikirjaan tarkoitetut koraalit. Tämän sävellyksen sävellaji on d-molli ja sen numerona julkaisussa on 117 (653).

Koraali, EM415D

Neljä ääntä
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1923?
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu *Koraalikirja virsikirjalisävihkoa varten* 1923
Lisätietoja ▪ Sävellyksen sävellaji on E-duuri ja sen numerona julkaisussa on 202 (738). Kyseessä ei ole sama sävellys kuin samassa sävellajissa oleva EM415A, myös tahtilaji on toinen (2/4).

Koraali, EM416

Neljä ääntä
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1927?
Käsikirjoitus Ei tunneta
Ensijulkaisu *Koralbok : Tillägg* 1929
Lisätietoja ▪ Vuonna 1927 sävelleletyn koraalin nro 659 sävellaji on Es-duuri ja sen tempo on 4/4.

Kun illoin rukoilevat, EM417

Ääni
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 15.12.1927
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kahdeksan tahdin pituinen melodialuonnos, joka on todennäköisesti tarkoitettu opuksen 146 lauluksi, sillä samalla paperilla on laulun op. 146, nro 6 luonnos samalla päiväyksellä. Tekstiä, johon otsikko viittaa, ei ole löytynyt.

Kuusi on metsän kuningas, EM418

Piano
Andante

Sovitettu 27.8.1917
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1099c
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on sanaton perinnesävelmän luonnos, joka näyttää jääneen Melartinilta käyttämättä.

König, EM419

Lauluääni ja piano
Quasi Allegro

Sävelletty Wien 16.4.1900
Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus SibA Mel 24:937
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on sivun pituinen, melko valmis luonnos. Varsinaista otsikkoa ei ole, mutta päiväys ja signeeraus on merkitty selvästi "Wien /16.IV.1900 / E. M.". Sanat on kirjoitettu nuotinnoksen yhteyteen, mutta niin epäselvällä käsialalla, ettei sanoista saa kunnolla selvää. Alkusanat näyttävät kuitenkin olevan "König [?] willst nicht glauben".

König bin ich!, EM420

Lauluääni ja piano
Allegro

Sävelletty	Wien 1900?
Teksti	Otto Gugel?
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:625
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on musteella tehty muutaman tahdin pituinen aloitus, jonka Melartin on viivannut yli. Signeeraus on, päiväystä ei: "König bin ich — ! / E. Melartin". Lauluääni on kirjoitettu bassoklaaviin, mutta sitä ei ole muuten täsmennetty. ▪ Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu laulusarja <i>Wahnsinn</i> Melartinin tekstivihkossa Otto Gugelin teksteihin, todennäköisesti huhtikuussa 1900 Wienissä. Tämä käsikirjoitus saattaa olla tuon sarjan osa nro 5 <i>König bin ich</i>.

Largo, EM421

Piano
Largo

Sävelletty	19.4.1898
Käsikirjoitus	SibA Mel 25:1034
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia, jotka Melartin on viivannut yli. Signeeraus on koko nimellä ja päiväys 19.4.1898 kahteen kertaan.

Largo, EM422

Piano
Largo (rubato e dolce)

Sävelletty	7.2.1913
Käsikirjoitus	SibA Mel 25:1036
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia, jotka Melartin on viivannut yli. Signeerausta ei ole, vain päiväys.

Laulu Kalevalasta, EM423

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1900?
Teksti	Kalevala (50. runo)
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 185:5
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on sivun verran luonnoksia yksinlauluksi Kalevalan 50. runon lopusta poimittuun tekstiin. Päiväystä ei ole, mutta signeeraus "E. M." on oikeassa reunassa. Otsikko on muodossa "Laulu (Kalevalasta R. —)". Melartin on säveltänyt tummenneet sanat runotekstin kohdasta "Mitäs tuosta, jos ma laulan, jos ma paljoki pajahan, jos laulan jokaisen lakson, joka kuusikon kujerran! Ei ole emo elossa, oma vanhin valvehella eikä kulta kuulemassa, oma armas oppimassa: on mua kuuset kuulemassa, hongan oksat oppimassa, koivun lehvät lempimässä, pihlajat pitelemässä." Todennäköisesti tällä luonnoksella ei ole mitään yhteyttä legendaan <i>Marjatta</i>, op. 79, jonka teksti samaisesta runosta on paljon laajempi, mutta päättyy ennen tätä kohtaa. ▪ Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll 779) on tämä teksti mainittu sävelletyksi todennäköisesti vuonna 1900.

Laulu valon sodassa, EM424

Kuule nyt meitä, ilmojen Ukko

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 31.10.1905

Teksti Eino Leino (*Pyhä kevät* 1901)

Käsikirjoitus SibA Mel 24:885a

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on koko sivun mittainen luonnos yksinlauluksi tai melodraamaksi (itsenäistä lauluääntä ei ole, sanat ovat nuotinnoksen välissä) runoon, jonka Leino kirjoitti Mikkeliissä 9.9.1901. Melartin on jättänyt alussa osan sanoista pois, mutta jatkossa teksti on sovitettu tarkemmin musiikin etenemiseen. Melartin on signeerannut käsikirjoituksen ”E. M.”. Käsikirjoitus on poikkeuksellisen isolla ja vahvalla käsialalla tehty.

Die Lehre, EM425

Mutter zum Bienelein: Hüt dich vor Kerzenschein

Lauluääni ja piano

Allegretto

Sävelletty 1890-luku?

Teksti Heinrich Heine (*Nachgelesene Gedichte* 1812-1827)

Käsikirjoitus SibA Mel 20:401

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on vajaan sivun mittainen suhteellisen valmis luonnos, jossa nuotinnos on tehty lyijykynällä, teksti musteella. Signeeraus ja päiväys puuttuvat. Käsialan ja paperin perusteella sävellys voisi olla peräisin 1890-luvulta.

Lento, EM426

Piano

Lento

Sävelletty 1.12.1894

Käsikirjoitus KK Coll. 530.57

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on signeeraamaton, mutta suhteellisen valmis lyijykynäluonnostelma ”Notbok”-nimisessä vihkossa. Melartin viittaa todennäköisesti juuri tähän sävelmään kirjeessään isälleen 7.2.1895: ”Muistaako isä sitä pientä kappaletta, jonka kirjoitin jouluna? Se oli vain parin rivin mittainen, hidas ja yksinkertainen. Sen näytin ensimmäiseksi ja hän [Martin Wegelius] piti siitä.”

Lento, EM427

Piano

Lento

Sävelletty Boxbacka 31.12.1916

Käsikirjoitus SibA Mel 23:643b

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on pari riviä suhteellisen valmiita luonnoksia, jotka Melartin on kuitenkin viivannut yli. Päiväys ”Bxb 31.12.16” on vasemmassa ylänurkassa, signeerausta ei ole. Päiväyksen vieressä on merkintä ”Till F dur”, kun käsikirjoituksessa sävellaji on C-duuri. Yliviivauksesta huolimatta molemmin puolin nuotinnosta on merkintä ”Obs!”, jota Melartin yleensä käytti ilmaisemaan, että sävellyksessä oli huomionarvoista ainesta. Mahdollisesti hän palasikin käsikirjoituksen ääreen hiukan myöhemmin, sillä loppuun on lisätty joitakin teemoja, joiden yhteydessä on päiväys 22.11.1919.

Lento, EM428

Viulu ja piano

Lento

Sävelletty 11.5.1923

Käsikirjoitus SibA Mel 25:1100

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on sivu luonnoksia viululle ja pianolle. Erillistä signeerausta ei ole, mutta tarkan päiväyksen ”11/5 1923 klo 10 em” loppu voidaan tulkita nimikirjaimiksi.

Lento all’ Händel, EM429

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1.1.1896

Käsikirjoitus KK Coll. 530.57

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on suhteellisen valmis luonnos ”Notbok”-nimisessä vihkossa. Erillistä signeerausta ei ole, mutta sävellys lienee Melartinin harjoittelema Händel-pastissi.

Liebesjubil, EM430

Ich habe...

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 16.2.1898

Teksti Ernst von Wolzogen?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:701

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on seitsemän tahtia luonnoksia lauluäänelle ja pianolle. Signeerausta ei ole, vain päiväys. Nuottikuvan perusteella tämä on eri sävellys kuin EM431. Tekstistä ei saa selvää.

Liebesjubil, EM431

Frühling...

Lauluääni ja piano

Allegro molto

Sävelletty Wien 23.12.1899

Teksti Ernst von Wolzogen

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vain muutamia epäselviä sanoja. Puolen sivun mittainen käsikirjoitus on muutenkin varsin luonnosmainen. Kyseessä ei ole sama sävellys kuin EM430. Tekstin tekijän nimi on mainittu Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779).
▪ ERNST FREIHERR VON WOLZOGEN (23.4.1855–30.7.1934) oli saksalainen kirjailija.

Lied, EM432

Aus weissen Wolken

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	1898 tai myöhemmin
Teksti	Arno Holz (<i>Phantasmus</i> 1898)
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:633b
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on vain muutamien tahtien alku yksinlauluun. Ei signeerausta eikä päiväystä, mutta tekstin julkaisuvuoden perusteella luonnos on syntynyt 1898 tai myöhemmin. ▪ ARNO HOLZ (26.4.1863–24.10.1929) oli saksalainen runoilija ja näytelmäkirjailija.

Lied, EM433

Piano
Andante

Sävelletty	9.2.1903
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:645
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia ilman signeerausta. Päiväys on merkitty.

Lied, EM434

Preludium

Piano
Andante

Sävelletty	12.9.1907
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:611b
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on sivun verran katkelmallisia luonnoksia, joita Melartin on erityismerkinnöin yhdistellyt toisiinsa. Yhdessä kohdassa on merkintä ”violin”, joten kyseessä saattaa olla myös luonnos viululle ja pianolle. Otsikko on merkitty ”<u>Lied</u> Preludium”.

Lied, EM435

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	20.3.1912
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:632a
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on kaksi riviä luonnoksia pianolle ilman signeerausta. Päivämäärä on merkittynä.

Lied, EM436

Chanson

Piano
Semplice

Sävelletty	1.1.1915
Käsikirjoitus	SibA Mel 19:353
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua ylivivattuja luonnoksia pianolle ilman signeerausta. Päivämäärä on merkittynä. Otsikossa on ylinä ”Chanson” ja sen alla ”<u>Lied</u>”.

Den lilla sjöjungfrun, EM437

Pantomiimimusiikkia pianolle

Sävelletty 1909?

Käsikirjoitus Ei tunneta

Lisätietoja ▪ Helsingissä vietettiin 25.9.1909 Lasten päivää (Barnens dag). Ohjelmassa oli lehtitietojen mukaan myös pantomiimi *Den lilla sjöjungfrun*, jonka Jalmari Finne oli suunnitellut Andersenin tunnetun sadun pohjalta. Hufvudstadsbladetin toimittaja selostaa esitystä perusteellisesti ja toteaa musiikista lyhyesti: ”Till pantomimen hade herr Erkki Melartin komponerat en melodiös och stämningsfull musik för piano.” (Hufvudstadsbladet 26.9.1909) Nuottidokumentteja tästä musiikista ei ole löytynyt tai niitä ei ole tunnistettu. On myös mahdollista, että Melartin käytti esityksessä aiemmin valmistuneita sävellyksiään.

Litania, EM438

Efter slutad kamp i gruset

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1920-luku?

Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus SibA Mel 26:1103

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on musteella tehty valmis kolmisäkeistöisen laulun melodianuotinnos. Signeeraus ja päiväys puuttuvat, mutta kokonaisuus näyttää samanlaiselta kuin Melartinin 1920-luvulla säveltämät ehdotukset ruotsinkieliseen virsikirjaan. Hengellinen teksti ei vaikuta perinteiseltä liturgiselta aineistolta, mutta sen lähdettä ei ole löydetty.

Loppulaulu, EM439

Yö jo hallitsee, rauha vallitsee

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1920-luku?

Teksti Tekijää ei tiedetä, mahdollisesti Jussi Snellman

Käsikirjoitus Ruusu-Ristin arkisto (ei Melartinin omakätinen)

Lisätietoja ▪ Ruusu-Ristin rituaalimusiikkiin sisältyvä laulu, jonka sävel on sama kuin laulussa *Alla taivahan tähtikorkean*, EM010.

Lucrezia Borgia, EM440A

Lucretia Borgia

[*Avaa Pyhä Pietari, koska saapuu juomari – De profundis – Jesus dulci memoria – Maa (Tanssi) – Pyhimysten täysikuu, juomarille punertuu*]

Näytelmämusiikkia

- Sävelletty** Liperi tammikuu 1907
Teksti Victor Hugo (*Lucrezia Borgia* 1833), suomennos Juhani Aho
Käsikirjoitus Coll. 630:27; Coll. 630:28; SibA Mel 23:524 (luonnoksia osaan *De profundis*)
Ensiesitys 6.2.1907 – Suomen kansallisteatteri
Lisätietoja
 - Melartin sävelsi alkuvuodesta 1907 musiikkia tähän Ida Aalbergin vierailunäytäntönä Kansallisteatterissa olleeseen näytelmään. Säilyneestä käsikirjoitusaineistosta ei voi varmuudella päätellä, mitä musiikkiosia näytelmään on sisällytetty. Käsikirjoitusaineiston mukaan ainakin osat nimeltä *De profundis*, *Maa (Tanssi)* ja *Jesus dulci memoria* Melartin on säveltänyt, samoin kaksi Gubettan laulua (*Avaa Pyhä Pietari, koska saapuu juomari* ja *Pyhimysten täysikuu, juomarille punertuu*).
 - Luonnoksissa SibA Mel 23:524 on päiväys ”20.1.1907 Liperi”. Samana päivänä Melartin kirjasi taskukalenteriinsa ”Skref par sånger till teatern (Lucrezia Borgia)”.
 - Osista *De profundis* sekä *Jesus dulci memoria* tunnetaan kuorolaisille tehty moniste, joista ensimmäisen alareunassa on teksti ”Kansallisteatterin nuottivarasto” ja lyijykynällä lisätty teksti ”Lugrezia Borgia. Helmikuun 6. p. 1907 / Ida Ahlberg”. Tällaisen monisteen olemassaolo viittaa siihen, että teatterissa on ainakin varauduttu Melartinin musiikkiin. Ajankohdan lehdistä ei ole kuitenkaan löytynyt mitään viitettä Melartinin musiikista, joten on mahdollista, että se jätettiin esityksistä pois. Ensi-illan aikaan Melartin oli Käkisalmissa, eikä ainakaan taskukalenterin merkintöjen perusteella ajatellut koko asiaa. 15.2.1907 hän kävi näytelmän katsomassa, mutta ei mainitse mitään musiikistaan.
 - VICTOR MARIE HUGO (26.2.1802–22.5.1885) oli ranskalainen kirjailija.

Lumikorprien yö, EM440B

Soitinääni

[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** ?
Käsikirjoitus SibA Mel 23:671b
Lisätietoja
 - Käsikirjoitus on rivin pituinen melodialuonnos useiden muiden samanlaisten muistiinpanojen joukossa. Sanoja ei ole, mutta opettaja-runoilija VILPPU KAUKOSELLA (oikea nimi Vilppu Koskimies, aikaisemmin Filip Forsman, 9.12.1868–8.1.1923) on tämänniminen teksti, jonka ainakin Otto Kotilainen on säveltänyt.

Luojan lintu, EM441

Miks’ ei rintani anna rauhaa

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** 1904 tai myöhemmin
Teksti J. H. Erkko (*Ilmojen lauluja* 1904)
Käsikirjoitus SibA Mel 23:525
Lisätietoja
 - Käsikirjoitus on lyhyt luonnos yksinlaulun aluksi. Säestystä on vain aivan alussa, laulumelodian alkaessa sitä ei enää ole. Signeerausta ei ole, mutta Erkon nimi on otsikon perässä kaarisulkeissa. Melartilla lienee ollut mielessä Erkon runo *Luojan linnulle*, joka on kirjoitettu 15.11.1903.

Ländler, EM442

Piano
Spieluhrartig

Sävelletty 16.11.1911
Käsikirjoitus SibA Mel 19:356b
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on 14 tahdin pituinen luonnos, jonka Melartin on viivannut yli. Signeerausta ei ole, päiväys on merkitty otsikon ”Ländler” alapuolelle. Otsikon perään Melartin on merkinnyt ”(det hela en oktav högre)”. Tempomerkinnän kohdalla on merkintä ”(Spieluhrartig)”.

Mantra, EM443

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1920-luku?
Käsikirjoitus Ruusu-Ristin arkisto (ei Melartinin omakätinen)
Lisätietoja ▪ Ruusu-Ristin rituaalimusiikkiin sisältyvä soitinsävellys, joka tunnetaan vain anonymienä kopioina. Mahdollisesti tähän musiikkiin liittyy oheinen uutinen Ruusu-Ristin tilaisuudesta: ”Lapset kulkivat taaskin kynttilöineen ympäri huoneen Erkki Melartinin soittaessa säveltämäänsä parafraasia lasten mantralle ’Oi tähtönen pieni mun rinnassain, sa loistaos kirkkahasti’.” (Ruusu-Risti 5/1924)

Marcia funèbre, EM444

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 26.8.1898
Käsikirjoitus SibA Mel 23:635b
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on useita lyhyitä luonnoksia, joista yhden kohdalla on ilmaisu ”Marcia funèbre”. Signeerausta ei ole, mutta sivun yläreunassa on päiväys 26.8.1898 ja alareunassa eri käsialalla tehtyjen luonnosten kohdalla 29.8.1898.

Maria Stuart Skotlannissa, EM445

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1930?
Käsikirjoitus SibA Mel 17:207b
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on 16 tahdin pituinen musteella tehty varsin valmis nuotinnos, joka on kirjoitettu suoraan kansanlaulun *Itälaulu*, op. 165 sovituksen perään. Todennäköisesti myös tässä on kyseessä perinesävelmän sovitus. Ajoitusarvio perustuu siihen oletukseen, että sovitukset olisivat syntyneet samoina aikoina, vaikka nuottikäsialat hiukan poikkeavatkin toisistaan.
▪ Vähemmän todennäköistä on, että sävelmän nimi viittaisi Bjørnstjerne Bjørnson samannimiseen näytelmään, jonka suomennos julkaistiin vuonna 1878.

Marsch, EM446

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Boxbacka 27.8.1929

Käsikirjoitus SibA Mel 25:1092

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on viisi alhaalta ylös numeroitua riviä luonnoksia ilman signeerausta.

Marssi, EM447

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty ?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:220

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on siististi musteella tehty valmis puolen sivun nuotinnos, jossa ei ole päiväystä eikä signeerausta. Yläreunaan on lyijykynällä kirjoitettu ”Herra Hannes Mäkelä”. Nuotinnoksen lopussa on merkintä ”j:n.e”. Marssin yhteyttä mahdollisiin tunnettuihin laajempiin sävellyksiin ei ole tutkittu.

Marssi, EM448

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty ?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:224

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on puolen sivun mittainen luonnos, jossa ei ole päiväystä eikä signeerausta. Lopussa on merkintä ”j:n.e”. Tämä marssi ja sitä edeltävä Menuetto saattavat liittyä yhteen.

Marssi, EM449

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 27.10.1908

Käsikirjoitus SibA Mel 24:959

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kolme riviä luonnoksia pianolle. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on merkitty tarkasti. Nuotinnoksen alussa on merkintä ”Obs!”.

Med en blåklocka, EM450

Bagateller – Blåklocka–10 lätta stycken för piano

Piano

Moderato grazioso

Sävelletty 1932 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 23:694d

Ensijulkaisu Elkan *Bagateller–10 lätta stycken för piano, Op. 164* 1932 EC766

Lisätietoja ▪ Valmiissa musteella tehdyssä käsikirjoituksessa nimenä on yksinkertaisesti ”Blåklocka”.

Melodie, EM451

Piano
Moderato

Sävelletty 1890-luku?
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on siististi musteella kirjoitettu nuotti, jonka käsiala ei ole ainakaan tyypillistä Melartinia. Signeerausta ei ole, mutta ulkonäköön liittyvin perustein käsikirjoitus on 1890-luvulta. Otsikon viereen on lyijykynällä merkitty ”I”.

Melodie, EM452

Grabgesang

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 20.4.1900
Käsikirjoitus SibA Mel 20:409
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on sivun verran luonnoksia, jotka Melartin on viivannut yli. Otsikkona on ilmaisu ”Melodie (Grabgesang)”. Signeerausta ei ole, päiväys on muodossa ”20.IV.1900”.

Menuetto, EM453

Piano
Menuetto

Sävelletty 1.1.1896
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1033
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaa sivu luonnoksia, ilman signeerausta ja varsinaista otsikkoa. Päiväys on merkitty oikeaan ylänurkkaan.

Menuetto, EM454

Piano
Lento

Sävelletty Rooma helmikuu 1900
Käsikirjoitus SibA Mel 23:619
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on sivu luonnoksia, jotka Melartin on viivannut yli. Päiväys on ”Rom 17 [tai 11] II 1900.” Signeerausta ei ole, mutta tässä ”Menuetto” on selkeästi otsikko. Nuottipaperi on italialaista. Merkinnöistä päätellen Melartin on suunnitellut muunnelmatyypistä teosta.

Menuetto, EM455

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Boxbacka 2.4.1929
Käsikirjoitus SibA Mel 24:982
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia ilman signeerausta. Nimi ja päiväys on merkitty vasempaan marginaaliin. Kyse saattaa olla balettiin *Sininen helmi*, op. 160 kaavaillusta osasta, sillä samalla arkilla on luonnoksia balettiin ja ajankohta on myös sopiva.

Menuetto, EM456

Piano
Andantino

Sävelletty ?
Käsikirjoitus SibA Mel 17:222
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on kaksi ja puoli sivua pitkä valmis, musteella kirjoitettu nuotinnos. Signeerausta ei ole, ei myöskään päiväystä. Käsikirjoitus on kuitenkin varustettu Melartinin ex libriksellä eli hän on ottanut sen musiikkiopiston kokoelmaan.

Menuetto, EM457

Piano
Moderato

Sävelletty ?
Käsikirjoitus SibA Mel 17:223
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on vajaan sivun pituinen valmis, musteella tehty nuotinnos. Tässä on signeeraus ”E. M.”, mutta ei päiväystä. Lyijykynällä on marginaaliin tehty huomautus ”Menuettoa ei tarvitse kokonaan soittaa!”

Menuetto all’antico, EM458

Soitinääni
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 25.12.1913
Käsikirjoitus SibA Mel 24:824
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on valkoiselle paperille musteella tehty 10 tahdin pituinen melodianuotinnos. Signeerausta ei ole, mutta alareunassa on päiväys ja omistus ”25.12.13 / An Golovins”. Kyseessä lienee siis ollut lahja naapurissa asuneelle Golovinien perheelle.

Menuetto al antique, EM459A

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 18.7.1896
Käsikirjoitus SibA Mel 20:365a
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on muutaman rivin pituinen luonnos, jossa on päiväys, mutta ei signeerausta.

Menuetto lento, EM459B

Piano
Menuetto lento

Sävelletty Førslev 7.7.1927
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1010b
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia pianolle.

Metsä, EM459C

Skogen

Piano

Lento

Sävelletty 15.12.1910

Käsikirjoitus SibA Mel 24:699

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua vaikeasti hahmottuvia luonnoksia, jotka on viivattu yli. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on merkitty. Otsikko on merkitty kahdella kielellä.

Metsämaja, EM460

Piano

Allegretto

Sävelletty ?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:225

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaa sivu musteella tehtyä valmista nuotinnosta. Teoksen sävellaji on B-duuri. Signeerausta tai päiväystä ei ole. Nuottipaperin kääntöpuolella on saman sävellyksen versio (tempomerkintänä nyt Andante con moto), jonka yli on vedetty lyijykynällä viivat. Tässä versiossa erityisesti säestävän äänen osuus on poikkeava.

Miekkatanssi, EM461

Piano

Allegro moderato

Sävelletty Boxbacka 6.3.1926

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:3

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on sivun pituinen luonnos, josta on maininta myös Melartinin taskukalenterissa 16.3.1926. Oikeassa reunassa on signeeraus ”E. M.”. Melartin käytti tämän luonnoksen ideoita myöhemmin baletin *Sininen helmi*, op. 160 osassa nro 35, *Danse des corsaires*.

Mietiskely, EM462

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1920-luku?

Käsikirjoitus Ruusu-Ristin arkisto (ei Melartinin omakätinen)

Lisätietoja ▪ Ruusu-Ristin rituaalimusiikkiin sisältyvä soitinsävellys.

Mikä lie minunki luonut, EM463

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Berliini 22.9.1900

Teksti Kalevala (34. runo)

Käsikirjoitus SibA Mel 25:1028

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on sanoituksia, joista Melartin on luonnostellut melodian tähän tekstiin. Melodia ei ole sama kuin vuonna 1928 tehdyssä laulussa *Kotihinsa muut menevät*, op. 151, nro 1.

Min moder, EM464

[Lauluääni ja] piano

Sävelletty Boxbacka 11.4.1928

Teksti L. C. Nielsen

Käsikirjoitus SibA Mel 25:1078

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on 15 tahdin pituinen luonnos ilman tekstiä. Signeerausta ei ole, mutta Melartin on ilmaissut selkeästi, mihin tekstiin hän on musiikin kaavaillut. Hän ei myöskään ollut ensimmäistä kertaa Laurits Christian Nielsenin tekstien parissa, sillä jo syksyllä 1918 hän sävelsi Nielsenin tekstin *Vandringar*, op. 116, nro 1.

Miniatures, EM465

Piano

Moderato

Sävelletty 4.9.1897

Käsikirjoitus SibA Mel 24:883; SibA Mel 24:899

Lisätietoja ▪ Mahdollisesti samaan kokonaisuuteen kuuluvia käsikirjoituksia on kaksi. Ensimmäisessä on kaksi noin rivin mittaista luonnosta, joissa on otsikot "Miniatures II" ja "Miniatures I". Jälkimmäisen kohdalla on marginaalissa päiväys "4.9.97". Toisessa käsikirjoituksessa on "Miniatures V", jonka tempomerkintä on "Moderato". Melartin lienee suunnitellut ainakin viisiosaista kokonaisuutta, jonka osia III-IV ei ole löytynyt. Melartin julkaisi kolme opusta nimellä *Pienoiskuvia* (op. 23, 35 ja 53), mutta nuottikuvan perusteella kyse ei ole julkaistujen teosten luonnoksista.

Minuee, EM466

Menuett i finsk folkstil – Menuett im finnischen Volkstyle

Piano

Passionate

Sävelletty ?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:226

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on musteella tehty valmis yhden sivun nuotinnos, jossa on signeeraus koko nimellä ilman päiväystä. Alkuperäinen tempomerkintä "Energico" on lyijykynällä viivattu yli ja korvattu sanalla "Passionate". Lyijykynällä on myös lisätty merkintä "otryckt!" sekä muutamia korjauksia itse nuotinnokseen.

Mjölharens dotter, EM467A

Ack, det är mjölharens dotter

Lauluääni ja piano

Allegro

Sävelletty Helsinki 4.11.1892

Teksti Alfred Tennyson (*The miller's daughter*), ruotsinkielisen käännöksen tekijä "G. v. B."

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9; SibA Mel 25:1080

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on suhteellisen pitkälle kehitelty luonnos, joka on kirjoitettu erittäin heikosti näkyvällä käsialalla. Käsikirjoituksessa SibA Mel 25:1080 on laulun käännösteksti ja kääntäjästä merkintä "G. v. B.".

▪ ALFRED TENNYSON (6.8.1809 – 6.10.1892) oli brittiläinen runoilija.

Moderato affettuoso, EM467B

Piano

Moderato affettuoso

Sävelletty 17.4.1894

Käsikirjoitus SibA Mel 23:673b

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kaksi riviä luonnoksia ilman otsikkoa ja signeerausta.

Modersmaalet, EM468

Modersmålet – Moders Navn er en himmelsk Lyd

[Lauluääni ja] piano

Moderato energico

Sävelletty 16.10.1896

Teksti N.F.S. Grundtvig (*Skolen for Livet og Akademiet i Soer* 1838)

Käsikirjoitus SibA Mel 24:916

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vain pari riviä luonnoksia pianolle, mutta otsikointi “Modersmaalet (Grundtvig)” ja ensimmäisten sanojen merkitseminen nuottirivien väliin ilmaisee selkeästi aikomuksen. Päiväys on merkittynä, signeerausta ei ole.
▪ NIKOLAJ FREDERIK SEVERIN GRUNDTVIG (8.9.1783–2.9.1872) oli tanskalainen kirjailija.

Morgonbön, EM469

Piano

Andante

Sävelletty 13.2.1915

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on 23:n tahdin pituinen luonnos, joka on kevyesti viivattu yli. Signeerausta ei ole, päiväyksen yhteydessä on merkintä ”till sängs”.

Morgonljus vid kusten, EM470

[Lauluääni ja] piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty ?

Käsikirjoitus SibA Mel 25:1068

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on vajaan sivun pituinen luonnos pianolle, mutta ilman tekstiä ja itsenäistä lauluääntä, vaikka Melartin on varannut tarkoitukseen kolme viivastoa. Signeerausta tai päiväystä ei ole. Mitään tietoa tekstistä ei ole löytynyt.

Morgonvinden, EM471

Från havet steg vinden i lekande lopp

[Lauluääni ja] piano

Allegretto

Sävelletty 16.10.1896

Teksti Anders Grafström

Käsikirjoitus SibA Mel 24:917

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on pari tahtia lyijykynäluonnoksia pianolle lauluteksti nuottien väliin merkittynä. Käsiala on hentoa ja vaikealukuista. Signeerausta ei ole, tekstin tekijän nimi on otsikon perässä "Morgonvinden (Grafström)".
- ANDERS ABRAHAM GRAFSTRÖM (10.1.1790–24.7.1870) oli ruotsalainen pappi ja runoilija.

Musik für vier Instrumente, EM472

Huilu, viulu, klarinetti, sello

Allegro quasi

Sävelletty Ampiala 26.3.1932

Käsikirjoitus SibA Mel 25:999c

Lisätietoja

- Melartinin taskukalenterissa on 26.3.1932 merkintä "Helt plötsligt fick jag idén till en kvartett för fl, violin, klarinett o cello, började genast därmed."
- Käsikirjoituksessa on kolme sivua musteella tehtyä suhteellisen valmista nuotinnosta, signeeraus ja päiväys. Tempomerkintä on ollut Allegro, sitten Andantino ja viimeiseksi Allegro (quasi). Punaisella kynällä myöhemmin tehtyjen merkintöjen perusteella Melartin suunnitteli kvartetton ideoitten hyödyntämistä sinfoniansa nro 8 sävellystöissä. Nuottilehden neljännellä sivulla onkin luonnoksia, joiden kohdalla on päiväys 24.6.1936.

Muurahaiset, EM473

Ääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty ?

Käsikirjoitus SibA Mel 23:671b

Lisätietoja

- Käsikirjoitus on rivin pituinen melodialuonnos useiden muiden samanlaisten muistiinpanojen joukossa. Sanoja ei ole, mutta ainakin Heikki Klemetti on säveltänyt tämännimisen tekstin (*Uusi lauluhupi, I vihko* WSOY 1928).

Notturmo, EM474

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 6.2.1901

Käsikirjoitus SibA Mel 24:763

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on puolisen sivua luonnoksia pianolle otsikolla "Notturmo för orkester". Signeerausta ei ole, mutta päiväys on merkittynä.

Notturmo, EM475

Sello ja piano
[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** Boxbacka 28.4.1924
Käsikirjoitus SibA Mel 23:641
Lisätietoja
- Käsikirjoituksessa on kaksi sivua luonnoksia sellolle ja pianolle. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on sekä otsikkorivillä että toisella sivulla.
 - Melartinin taskukalenterissa on 28.4.1924 merkintä ”På morgonen komponerade jag Notturmo och på kvällen Serenata.” Jälkimmäinen lienee op. 121, nro 5.

Nuori Väinämöinen, EM476

Lausuja ja piano
Allegretto

- Sävelletty** 1929
Teksti Eino Leino (*Alla kasvon kaikkivallan – Mystillinen trilogia* 1917)
Käsikirjoitus SibA Mel 24:713
Lisätietoja
- Käsikirjoitus on lyijykynällä tehty neliosainen, melko valmis kokonaisuus. Tekstiin on viitattu vain otsikolla ”Alla kasvon kaikkivallan – melodraama”. Signeerausta tai päiväystä ei ole.
 - Kertomus *Nuori Väinämöinen* on Leinon teoksessa osan ”Neiet niemien nenässä” alussa (alkaen sivulta 107). Miten tekstiä on melodraamassa käytetty, ei käsikirjoituksesta voi päätellä.
 - Melodraama on ilmeisesti tehty Ruusu-Ristin tilaisuutta varten: ”Erkki Melartin oli säveltänyt melodraaman, käyttäen Eino Leinon kertomusta Väinämöisestä kirjassa ’Alla kasvon kaikkivallan’ ja melodraaman esittivät Hilda Pihlajamäki ja säveltäjä.” (Ruusu-Risti 10/1929) Samalla kokoonpanolla teos esitettiin ohjelmätietojen mukaan myös radiossa 10.5.1930.

Det odödliga, EM477

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** Boxbacka 31.8.1927
Teksti Karin Ek
Käsikirjoitus SibA Mel 24:865
Lisätietoja
- Käsikirjoituksessa on vajaa puoli sivua luonnoksia pianolle sanat nuottien väliin kirjoitettuna. Signeerausta ei ole, mutta tarkka päiväys on merkitty.
 - KARIN VALBORG EK (17.6.1885–1.10.1926) oli ruotsalainen kirjailija ja runoilija. Runo on julkaistu ainakin Tidevarvet-lehden numerossa 50/1925.

Olkohon taiteemme niinkuin tammi, EM478

Olkohon taiteemme niinkuin tammi, tuuhealehtinen, lempeä puu

Mieskuoro
[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** 17.1.1901
Teksti Eino Leino
Käsikirjoitus SibA Mel 23:662
Lisätietoja
- Käsikirjoituksessa on muutamia luonnoksia mieskuorolle ilman sanoja. Sävellyksen kohteena olleen tekstin voi päätellä vain otsikosta. Päiväys on merkitty, signeerausta ei ole.
 - Leinon runo ei löydy hänen varsinaisista kokoelmistaan, vaan se julkaistiin vuonna 1898 WSOY:n juhlakirjassa *Kirjailija-albumi 20-vuotisen kustantajatoimen johdosta*.

Organo, EM479

Urut

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Boxbacka 25.3.1933

Käsikirjoitus SibA Mel 24:804

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaa puoli sivua suhteellisen valmiita luonnoksia, jotka on tehty kahdelle viivastolle ilman viitettä soittimesta. Lisämerkinnät kuitenkin osoittavat, että sävellys on tarkoitettu uruilla soitettavaksi, kuten nimestäkin voi päätellä. Rivit on numeroitu alhaalta ylöspäin 1-3. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on täsmällinen.

Outo mies, EM480

Aallot toivat rantaan kylmän ruumiis sun

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1920-luku?

Teksti Unto Koskela (*Purjeet sumussa* 1930)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 530.36

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on musteella tehty selkeä ja valmis melodianuotinnos, jossa ei ole signeerausta tai päiväystä. Otsikon yläpuolella on järjestysnumero ”II” ja nuotinnoksen alun yläpuolella eri kynällä tehty merkintä ”3,15”. Se voi viitata sävellysaikaan, mutta myös johonkin aivan muuhun.
▪ UNTO KOSKELA (3.12.1908–19.10.1934) oli suomalainen runoilija ja kirjailija, jonka tunnetuin teksti on Juhani Pohjanmiehen säveltämänä iskelmänä tunnetuksi tullut *Kuubalainen serenadi*. Runo *Outo mies* on julkaistu 1930, mutta teksti on voinut syntyä jo vuosia aikaisemmin.

Paimenelta, EM481

Lauloipa mullekin laakson lintu

Lauluääni ja piano

Sostenuto e un poco rubato

Sävelletty Tammikuu 1894

Teksti J. H. Erkko (*Runoelmia – Paimenelta* 1870)

Omistus ”Naëma Fribergille”

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5 (kolme erilaista); SibA Mel 23:604

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksista SibA Mel 23:604 ja yksi kolmesta Kansalliskirjastossa olevasta ovat selkeästi varhaisia luonnoksia, joissa tempomerkintänä on ”Sostenuto”. Näissä, kuten myös toisessa valmiissa käsikirjoituksessa on päivämääränä 28.1.1894. Kahdesta valmiista käsikirjoituksesta, jotka eivät nuotikuvaltaan ole identtisiä, on toisessa omistuskirjoitus ”Naëma Fribergille” ja vuosiluku ”1895”. Päiväkirjassa on 10.2.1895 merkintä ”Hos Naëma Friberg för att låna min sång ’Paimenelta’ (94).”
▪ Melartin säveltämä osan numero Erkon 22-osaisessa runoelmassa on 4. Melartin sävelsi myös runon nro 21, joka on opuksena 140, nro 1.

Paimenpoika, EM482

Jäi toiset aamulla nukkumaan, kun otin konttini naulaltaan

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty ?

Teksti Immi Hellén

Käsikirjoitus SibA Mel 20:436e

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on siisti ja valmis, musteella tehty melodianuotinnos, jossa ei ole otsikkoa, signeerausta tai päiväystä. Immi Hellén teki tämän tekstin jo vuonna 1898.

Partasuupukki, EM483

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Helmikuu 1927

Käsikirjoitus SibA Mel 24:771

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on tekstitön melodialuonnos, jonka Melartin on tarkoittanut kokoelmaan *Nuorten laulukirja*. Tekstiä ”Partasuupukki” ei tunneta mistään lähteistä.

Pastorale, EM484

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 19.9.1896

Käsikirjoitus SibA Mel 20:415

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on sivun mittainen suhteellisen valmis lyijykynällä tehty luonnos. Otsikko ”Pastorale” on vasemmassa reunassa, kuten myös päiväys, joka on kirjoitettu sekä musteella että lyijykynällä. Ylä- ja oikean marginaalin Melartin on käyttänyt signeerauksensa harjoittelemiseen mustekynällä.

Pastorale, EM485

Piano

Fein

Sävelletty 19.11.1896

Käsikirjoitus SibA Mel 16:156b

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on pari riviä hyvin keskeneräisiä luonnoksia, joiden tempomerkinnän paikalla on harvinainen ilmaisu ”Fein”. Otsikko on vasemmassa marginaalissa, päiväys sen yläpuolella.

Pastorale, EM486

Piano nelikätisesti

Allegretto

Sävelletty ?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:907

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on musteella kirjoitettu, valmis sivu, jossa esityskokoonpanomerkinnät ovat valmiina.

Pastorale, EM487

Huilu ja piano
[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** 23.9.1902
Käsikirjoitus SibA Mel 23:629
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on muutamia tahteja huilulle ja pianolle tehtyjä luonnoksia. Otsikkona on ilmaisu “Pastorale / ur Höga visan förspelet”. Ainoa tunnettu Melartinin Raamatun Korkeaan veisuun liittyvä sävellys on *Aamulaulu*, op. 3, nro 2, joten käsikirjoituksessa oleva viittaus on toistaiseksi selittämätön. Syyskuussa 1902 Melartin sävelsi kyllä musiikkia Santeri Ingmannin näytelmään *Kustaa Eerikinpoika* (Ballaadi, EM022), mutta mistään *Höga visan* -projektista ei ole löytynyt viitteitä.

Pastorale, EM488

Piano
Andantino – Allegretto

- Sävelletty** Gallspach 13.1.1930
Käsikirjoitus SibA Mel 24:787
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on valkoiselle paperille luonnosteltu kahdeksan tahtia. Signeerausta ei ole.

Petit valse, EM489

Piano
Tempo di valse

- Sävelletty** 12.6.1898
Käsikirjoitus SibA Mel 19:299; SibA Mel 26:1008a
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus SibA Mel 19:299 on musteella puhtaaksi kirjoitettu nuotinnos, jossa on signeerauksen lisäksi otsikko, tempomerkintä ja soitin merkitty. Otsikon perään on lisätty lyijykynällä ”ur Törnrosa”. Melartin käytti sävellyksen pääosin näytelmämusiikin *Prinsessa Ruusunen*, op. 22 osaan 19. Luonnoksessa SibA Mel 26:1008a on päivämäärä 12.6.1898. Tämä *Petit valse* on teosluettelossa itsenäisenä teoksena, koska se ei ole identtinen osan nro 19 kanssa ja Melartin on sen nimennyt.

Petite valse, EM490

Piano
Valse lente

- Sävelletty** 14.7.1921
Käsikirjoitus SibA Mel 24:712
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on 14 tahtia luonnoksia pianolle. Otsikko on alleviivattuna marginaalissa.

Petsamo, EM491

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1920-luku?

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on tavalliselle paperille tehty 11-tahtinen kaksiaäninen luonnos yhdellä nuottiviivastolla. Otsikko ”Petsamo” on nuotinnoksen alussa. Nuotinnoksen alapuolella on merkintä ”Seehen! (alas) / ’Uusi Kuvalehti’ (teksti!)”, jonka yhteyttä luonnokseen ei tiedetä. Petsamo kuului Suomeen vuosina 1921-1944, joten sävellys olisi voinut syntyä 1920-luvulla. Melartinin elinaikana ilmestyi Kuopiossa 1891 perustettu aikakauslehti Uusi Kuvalehti. Sen viimeisimmät numerot ilmestyivät kuitenkin jo vuonna 1903, joten käsikirjoituksen merkintää on vaikea tulkita.

Pianokappale, EM492, G-duuri

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Kaukola 6.6.1899

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on musteella tehty, suhteellisen valmis kokonaisuus, jossa on vähäisiä lyijykynäkorjauksia. Joku on jälkikäteen kirjoittanut nuotinnoksen alkuun lyijykynällä ”viululle?” ja ”1899”.

Pianokonserten, EM493

Piano [ja orkesteri]

Sävelletty 1901-1933

Käsikirjoitus SibA Mel 24:761; SibA Mel 24:762; SibA Mel 24:931; SibA Mel 24:966; SibA Mel 25:1056; SibA Mel 25:1065 (luonnoksia)

Lisätietoja ▪ Melartin aloitti vuoden 1901 tienoilla pianokonserton säveltämisen, mutta säilyneiden luonnosten perusteella ei edennyt hankkeessa kovinkaan pitkälle. Melartinin taskukalenterissa on 14.2.1925 merkintä ”Arbetade dock hela förmiddagen på – pianokonserten!” ja vielä 4.2.1933 hän kirjoittaa soitelleensa sinfoniaansa nro 7 ja pianokonserttoa. Vaikuttaa siltä, että Melartin palasi tähän hankkeeseen uudestaan ja uudestaan, mutta ei päässyt itseään tyydyttäviin tuloksiin.

▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:761 on puoli sivua luonnoksia pianolle, otsikkona ”Ur Pianokonserten”. SibA Mel 24:762 sisältää viisi tahtia luonnoksia otsikolla ”Till Pianokonserten”. Vasemmassa yläkulmassa on hiukan eri käsialalla päiväys 8.2.1901. Myös paperin kääntöpuolella on luonnoksia, joissa on merkintä ”Ur Pianokonserten”. SibA Mel 24:931 sisältää useita käsikirjoitusyksiköitä, joissa on päiväämättömiä luonnoksia tai viitteitä pianokonserttoon. SibA Mel 25:1056 sisältää sivun verran luonnoksia. Vasemmassa marginaalissa on päiväys 31.8.1903 sekä sanat ”Concerto” ja ”Konsert”. SibA Mel 24:966 sisältää kaksi riviä pianoluonnoksia otsikolla *Andantino*. Marginaalissa on merkintä ”till Pianokonsert”. SibA Mel 25:1065 sisältää kaksi sivua luonnoksia, jotka on numeroitu riveittäin 1-5. Keskellä on merkintä ”Till pianokonsert”. Kääntöpuolella on lisää luonnoksia, joiden lopussa on merkintä ”(lopetettu 23.10.1912 Boxbacka”. Nämä eivät välttämättä liity pianokonserton luonnoksiin.

Piccolo minuetto, EM494

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 20.8.1924

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:3

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on ylivuutettu luonnos pianolle. Otsikko ja päiväys on merkitty, signeerausta ei ole. Nuottikuvan perusteella kyseessä ei ole jousiorkesterisävellykseen EM188 liittyvä luonnos.

Pienet merihevoset, EM495

Piano

Allegro con vivo

Sävelletty 1929

Käsikirjoitus SibA Mel 17:254d; SibA Mel 17:254c

Lisätietoja ▪ Balettiin *Sininen helmi*, op. 160 sävelletty osa, jonka Melartin kuitenkin hylkäsi lopullisesta kokonaisuudesta. Osasta tunnetaan vain kaksi pianolle tehtyä käsikirjoitusta, joista toinen on kopistin tekemä. Molemmissa täsmennetään, että osa on tarkoitettu esitettäväksi ”alkukuvaelman aikana”.

Pieni marssi, EM496

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 24.10.1926

Käsikirjoitus SibA Mel 19:321a; SibA Mel 19:321b (Aarne Mäkinen puhallinseptettisovitus)

Sovitukset Puhallinseptetti (Aarne Mäkinen)

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa ei ole päiväystä, mutta kääntöpuolella on muita luonnoksia, joiden yhteydessä on päiväys 26.10.1926. Sama päivämäärä löytyy myös käsikirjoituksena SibA Mel 19:321b olevasta Aarne Mäkinen tekemästä sovituksesta puhallinseptetille. Molemmissa on säveltäjän nimi mainittu. Kyseessä on eri teos kuin opuksessa 119d oleva samanniminen sävellys.
▪ Mäkinen sovitukset on tehty lyijykynällä ja otsikkona on pelkkä ”Marssi”. Sovitus loppuu 14 tahdin jälkeen merkintään ”j.n.e.”. Melartinin käsikirjoituksessa on 21 tahtia musteella siististi tehtynä.

Porraslaulu, EM497

Maailma ympärillä suuri on – Käy taiteen jumalaiseen temppeliin – Terve, terve veli

Sekakuoro

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1920-luku

Teksti Jussi Snellman

Käsikirjoitus SibA Mel 23:501; Ruusu-Ristin arkisto (ei Melartinin omakätinen)

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on selkeä signeeraus, mutta ei päiväystä. Kyseessä on Ruusu-Ristin rituaalimusiikkiin sisältyvä laulu, jonka ensimmäinen ja toinen säkeistö lauletaan rituaalin eri vaiheissa. Käsikirjoituksessa on myös kolmas säkeistö, joka alkaa sanoilla ”Voit ääreen liekehtivän alttarin”. Kaikkien säkeistöjen lopussa lauletaan sama osuus ”Terve, terve veli”.

Prélude, EM498

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Helsingfors 24.11.1892

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kaksi luonnosta, joista ensimmäisessä on nimen perässä merkintä ”arrangeras till Giss-moll”, kun luonnos on a-mollissa. Tämän alapuolella onkin selkeästi musteella tehty versio gis-mollissa. Tässäkään versiossa ei ole signeerausta, mutta tarkka päiväys ”Hfors 18 24/11 92”.

Prelude, EM499A

Piano

Andante

Sävelletty Boxbacka 19.9.1912

Käsikirjoitus SibA Mel 20:377

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia, jotka on viivattu yli. Päiväys on tarkka, mutta signeerausta ei ole. Kääntöpuolella on samalla päivälle päivättyjä luonnoksia.
▪ Melartin sävelsi 1910-luvulla useita pianopreludeja, joita ei ole toistaiseksi tarkemmin vertailtu.

Prelude, EM499B

Piano

Andante

Sävelletty 19.10.1912

Käsikirjoitus SibA Mel 24:711

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua sotkuisia luonnoksia ilman signeerausta. Marginaalissa on kysymys ”Onko käytetty jossain?”

Prélude, EM500

Piano

Molto vivace

Sävelletty 6.11.1912

Käsikirjoitus SibA Mel 19:348

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaa sivu luonnoksia, jotka Melartin on viivannut yli. Signeeraus on ”E. M.” ja päiväys on merkittynä.

Prelude, EM501

Piano
Energico

Sävelletty 29.11.1912
Käsikirjoitus SibA Mel 24:964
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on viisi tahtia luonnoksia. Päiväys on merkittynä, signeerausta ei ole.

Prélude, EM502A

Piano
Allegretto

Sävelletty 20.2.1913
Käsikirjoitus SibA Mel 24:860
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua suhteellisen valmiita luonnoksia, jotka on viivattu kevyesti yli. Nuottikuvan alussa puoliksi marginaalissa on otsikko "Prélude". Päiväys on oikeassa marginaalissa, signeerausta ei ole.

Prélude, EM502B

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 14.5.1913
Käsikirjoitus SibA Mel 24:742
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia, jotka on viivattu yli. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on merkitty vasempaan ylänurkkaan. Alimmalla nuottirivillä on musteella tehty pieni päiväysmerkintä "3.8.13", joten ilmeisesti Melartin työsti sävellystä vielä elokuussa.

Prelude, EM503

Piano
Allegro

Sävelletty 29.11.1919
Käsikirjoitus SibA Mel 23:650
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaa sivu luonnoksia, otsikko ja päiväys. Signeerausta ei ole. Sivulla on myös muita luonnoksia, joista yhden yhteydessä on päiväys "7.7.19 / Kobenh" ja "11.3.1917".

Prélude nocturne, EM504

Piano
Allegro

Sävelletty 20.1.1916
Käsikirjoitus SibA Mel 23:606a
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on sivu luonnoksia pianolle. Päiväys on tarkka "20.1.16 / kl 10en".

Presto, EM505

Piano
Tarantella

Sävelletty 11.3.1897
Käsikirjoitus SibA Mel 24:958
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kahdeksan tahtia luonnoksia ilman signeerausta. Otsikkona on ”Presto / Tarantella”. Vasemmassa marginaalissa on päiväyksen lisäksi myös merkinnät ”Obs!” ja ”orkester”.

Prinsessen, EM506

Piano
Andante

Sävelletty Tapiola 30.5.1896
Käsikirjoitus SibA Mel 24:939
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kahdeksan tahtia luonnoksia ilman signeerausta. Otsikkona on ” (’Prinsessen’) / Motiv”. Vasemmassa ylänurkassa on päiväys ”Tapiola 30/5 96”.

Prinsesspolka, EM507

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1930-luku?
Käsikirjoitus SibA Mel 16:120b
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kolme riviä luonnoksia, jotka on numeroitu alhaalta ylös 1-3. Tämä merkitsemistapa vakiintui Melartinilla vasta 1930-luvulla, mikä antaa karkea perusteen sävellysajankohdan arviointiin. Signeerausta ei ole.

Prinssin tanssi, EM508

Piano
Allegro moderato ma energico

Sävelletty 1929
Käsikirjoitus SibA Mel 17:254a
Lisätietoja ▪ Balettiin *Sininen helmi*, op. 160 tarkoitettu osa, jota Melartin ei kuitenkaan ottanut mukaan lopulliseen kokonaisuuteen. Pianoversio on musteella valmiiksi tehty kolme ja puoli sivua täyttävä käsikirjoitus on ilmeisesti melko varhainen, koska siinä baletin nimi on sivun yläreunassa vielä muodossa ”Sininen jalokivi”. Tämä merkintä, otsikko ja vasemmassa ylänurkassa oleva ”I näytös” on kaikki tehty lyijykynällä. Melartin hyödynsi osan musiikin tekemällä siitä orkesteriversion nimellä *Harlekini*, EM061.

Punapaula, EM509

Jungfrun i dansen

Puhallinkvartetti (kaksi trumpettia, käyrätorvi ja pasuuna)

Allegro

Sovitettu 1920-luku?

Käsikirjoitus SibA Mel 21:469

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on musteella tehty, kansiin sidottu puolitoistasivuinen nuotinnos, jossa on Melartinin ex libris. Nuotinnoksen alussa on nimi molemmissa kielillä sekä merkintä ”sov. E. Melartin”. Käsikirjoituksessa ei ole päiväystä, mutta kokoonpano viittaa 1920-luvun lopulle, jolloin Melartin teki kvartetton samalle kokoonpanolle.

På bryggan, EM510

Ääni

Andante

Sävelletty 27.8.1914

Käsikirjoitus SibA Mel 24:832

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on 16 tahdin pituinen melodialuonnos, jossa on otsikko ja päiväys, mutta ei signeerausta.

På Heden, EM511

Paa Heden – Skal det ske, saa grav min Grav – men helst i en Høj paa Heden

[Lauluääni ja] piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1898?

Teksti Valdemar Rørdam (*Tre strænge* 1897)

Käsikirjoitus SibA Mel 24:936

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kaksi nuottisivun puolikasta luonnoksia pianolle (sanat kirjoitettu nuottivii-vastojen väliin). Signeerausta tai päiväystä ei ole. Ajoitusarvio perustuu runon julkaisuvuoteen ja siihen, että käsikirjoituspaperin toisella puolella on päiväys 10.5.1898 eri teoksen kohdalla. Laulun yritys voi olla myös myöhäisempi, sillä Melartinille tapa käyttää nuottipaperit säästäväästi molemmin puolin oli normaalia.

Pääskyselle, EM512

Et silloin, pieni pääsky

Lauluääni ja piano

Sostenuto

Sävelletty 31.10.1892

Teksti Jooseppi Mustakallio

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5; KK Ms Mus 163:10

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on musteella tehty valmis, vajaan sivun pituinen yksinlaulunuohti, jossa on tarkka päiväys ja signeeraus ”E. M.”. Tekstin tekijän nimi on merkitty poikkeuksellisesti nuotinnoksen loppupuolelle viimeisten sanojen jälkeen.
▪ Melartinin palasi tähän Mustakallion tekstiin vuonna 1910, kun hän teki laulun *Pääskynen*-nimiseen lehteen. Tämä versio on opuksena 107, nro 3.

Rannalla, EM513

Piano
Andante

Sävelletty	?
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:871
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on puolen sivun pituinen musteella tehty valmis nuotinnos, jossa on muutamia lyijykynällä tehtyjä korjauksia. Signeerausta tai päiväystä ei ole. Kyseessä ei ole sama musiikki kuin samannimisissä teoksissa op. 18, nro 3, op. 146, nro 17 tai EM201.

Da Rauber, EM514

Mei' Schatz is a' Räuber

Lauluääni ja piano
Heiter

Sävelletty	1894
Teksti	Perinteinen teksti Tirolin alueelta
Käsikirjoitus	SibA Mel 19:316
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on sivun pituinen valmis, musteella tehty yksinlaulunnuotinnos, jossa ei kuitenkaan ole signeerausta. Myöskään tekstin lähdettä ei ole ilmaistu. Vuosiluku on lisätty lyijykynällä jälkeinpäin. Käsikirjoitus on viivattu yli.

Rauha, EM515

Mitä on nää tuoksut mun ympärillään?

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	Joulukuu 1898
Teksti	Eino Leino (<i>Sata ja yksi laulua</i> 1898)
Käsikirjoitus	SibA Mel 24:884; SibA Mel 24:941
Lisätietoja	▪ Melartin näyttää loppuvuodesta 1898 yrittäneen samana vuonna ilmestyneen Leinon runon säveltämistä huonolla menestyksellä. Molemmat käsikirjoitukset ovat hyvin luonnosmaisia ja molemmissa on merkintä transponoimisesta toiseen sävellajiin (G-duurista F-duuriin ja Fis-duurista Des-duuriin). Luonnoksessa SibA Mel 24:884 on päiväys 19.12.1898, luonnoksessa SibA Mel 24:941 on kääntöpuolen alussa päiväys 8.12.1898. Kummassakaan käsikirjoituksessa ei ole Melartinin signeerausta. Luonnoksia ei ole varsinaisesti vertailtu, mutta samoista musiikillisista ideoista näyttää olevan kysymys.

Reisliv, EM516

Nu tar vi sorgen hjemme

Lauluääni ja piano
Allegretto più moderato

Sävelletty	?
Teksti	Tekstin lähdettä ei tiedetä
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:515
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on lyijykynällä tehty suhteellisen valmis nuotinnos ilman päiväystä tai signeerausta. Kyseessä voi olla norjalaisen kansanlaulun sovitus, mutta tekstilähdettä ei ole löytynyt.

Requiem, EM517

Requiem aeternam – Hämärän lapsia

Sopraano, mezzosopraano, altto ja basso
Andante

Sävelletty	1905
Teksti	Perinteinen liturginen teksti
Käsikirjoitus	KK Coll. 630.27; SibA Mel 24:808
Lisätietoja	▪ KK Coll. 630.27 sisältää kaksi musteella valmiiksi tehtyä käsikirjoitusta, joista toinen saattaa olla kopistin käsialaa. Molemmissa on signeeraus “E. Melartin”, mutta ei päiväystä. SibA Mel 24:808 sisältää kaksi vaakasivua signeerattuja luonnoksia ilman päiväystä. ▪ Teos ei ole täysimittainen sielunmessu, vaan yksiosainen sekakuorosävellys, jonka Melartin teki näytelmään <i>Hämärän lapsia</i>. Uuden Suomettaren toimittaja tiesi jo ennen ensi-iltaa kertoa näin: ”Näytelmää varten on hra Erkki Melartin säveltänyt ihanan requiemin ja sovittanut näytelmään kuuluvan italialaisen laulusävelen duetoksi sopraanolle ja viululle.” (Uusi Suometar 8.9.1905) Jälkimmäinen on Enrico De Levan sävellys <i>Passero sperduto</i>, jonka Jalmari Hahl suomensi nimellä <i>Eksynyt varpunen</i>.

Rituaalimusiikkia Ruusu-Ristille, EM518

Lauluäänet ja piano

Sävelletty	1920-luku
Teksti	Tekstien alkuperä on pääosin tuntematon
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:501 (osat <i>Porraslaulu</i> ja <i>Terve, terve veli, terve!</i>); SibA Mel 20:436c (osat <i>Lupaus</i> ja <i>Olkoon niin</i>); Ruusu-Ristin arkisto (ei Melartinin omakätisiä käsikirjoituksia)
Lisätietoja	▪ Erkki Melartin toimi 1920-luvulla teosofisen Ruusu-Ristin säveltäjänä ja muusikkona. Julkaistujen sävellysten lisäksi hän tuotti järjestön sisäiseen käyttöön juhlatilaisuuksissa esitettyjä melodraamoja ja pianokappaleita. Melartin on ollut myös keskeinen henkilö järjestön kolmiportaisen rituaalimusiikin kokoamisessa ja säveltämisessä. Vaikka mukana on myös muiden säveltäjien (Sibelius, Madetoja, Grieg, Chopin) musiikkia ja muutamia kansansävelmiä, pääosa musiikista on ainakin järjestön sisäisen perimätiedon mukaan Melartinin säveltämää. Rituaalimusiikin rekonstruointi Melartinin osalta perustuu suurelta osin Aija Tuukkalan antamaan informaatioon. ▪ Melartinin säveltämästä rituaalimusiikista on tässä luettelossa käsitelty erikseen muutamat itsenäiset laulut sekä pianokappaleet, jotka on oheisessa sisällysluettelossa merkitty opus- tai teosluettelonumerolla. Saman osan toistumia ei ole mainittu, ei myöskään muiden säveltämää musiikkia. Kokonaisuuden nimi on teosluettelon tekijän muodostama, se ei esiinny missään dokumenteissa. ▪ Ensimmäinen aste: <i>Procession</i>, op. 123, nro 4 – <i>Alkulaulu</i> (<i>Alla taivahan tähtikorkean</i>, EM010) – <i>Mietiskely</i> (piano, EM462) – <i>Olkoon niin</i> – <i>Kunnia olkoon suurelle maailman Arkkitehdille!</i> – <i>Avatkaa rivinne, maan haltijat!</i> – <i>Legend</i>, op. 12 – <i>Avatkaa rivinne, tulen haltijat!</i> – <i>Isä itse mua opasta</i> – <i>Avatkaa rivinne, veden vellamoiset!</i> – <i>Avatkaa rivinne, ilman immet</i> – <i>Lupaus</i> – <i>Ja valkeus tuli</i> – <i>Terve, terve veli, terve!</i> – <i>Almulaulu</i> (<i>Lempeä laupeus taivainen</i>, EM133) – <i>Loppulaulu</i> (Yö jo hallitsee, rauha vallitsee, sävelmä on sama kuin <i>Alkulaulussa</i>). Toinen aste: <i>Porraslaulu</i>, EM497 – <i>Mantra</i>, EM443. Kolmas aste: <i>Kunnia kaikkein korkeimmalle</i> – <i>Hautalaulu</i>, EM360.

Romance, EM519A

Piano
Tranquillo

Sävelletty	10.2.1894
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:673a
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on puolitoista sivua luonnoksia, joista osa on viivattu yli. Päiväys on, mutta signeerausta ei ole.

Romans, EM519B

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 3.6.1909

Käsikirjoitus SibA Mel 23:634

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaan sivun verran luonnoksia, jotka Melartin on viivannut yli. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on merkitty oikeaan ylänurkkaan.

Saksalainen laulu, EM520

Tysk visa

Piano

Andante

Sovitettu ?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:897

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kaksi riviä musteella siististi tehtyä pianonuotinnosta, jotka Melartin on viivannut yli. Signeerausta ei ole. Alapuolella on lyijykynällä tehtyjä yksinlaululuonnoksia, joiden tekstistä ei saa selvää. Nämä luonnokset eivät välttämättä mitenkään liity kansanlaulun sovitukseen.

Salainen saari, EM521

Saari on salainen suuri keskellä elämän merta

Lausuja ja piano

Andantino

Sävelletty Marraskuu 1920

Teksti Jussi Snellman

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitusluonnoksessa on päiväys ”5.-8.11.20” ja merkintä ”Melodraama”. Tekstiä ei ole, eikä signeerausta. Luonnos on keskeneräinen, vaikka lieenee tarkoitettu Melartinin itsensä soitettavaksi.
▪ Melodraaman teksti tunnetaan toista kautta, sillä Snellmanin 24-säkeinen runoelma julkaistiin kokonaisuudessaan Ruusu-Ristin lehdessä nro 1/1921. Tekstin lopussa on päiväys ”14.XI.1920” eli vaikuttaa siltä, että teksti on valmistunut vasta sen jälkeen, kun Melartin oli jo luonnostellut pianon osuuden.
▪ Teos on esitetty ainakin kerran: ”Marraskuun 14 päivä oli sangen merkittävä päivä Suomen teosofisen liikkeen historiassa. (...) ylimmilleen kohosi tunnelma, kun suoritettiin matinean loistonumero: Salainen Saari, tilaisuutta varten seipitetty melodraama. Ihanat runosanat oli kirjoittanut näyttelijä Jussi Snellman ja musiikin säveltänyt professori Erkki Melartin. Sanat lausui vaikuttavalla taidollaan näyttelijätär rouva Hilda Pihlajamäki ja lumoavan kauniin soitto-osan suoritti säveltäjä.” (Tietäjä : Teosofinen aikakauskirja 8-10/1920, s. 382)

Scene Orientale, EM522

Piano

Molto tranquillo

Sävelletty 14.2.1894

Käsikirjoitus SibA Mel 24:695

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaan sivun verran luonnoksia hyvin heiveröisellä käsialalla. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on merkitty oikeaan ylänurkkaan.

Scherzo, EM523

Piano

Presto con brio

Sävelletty Tapiola 26.–27.3.1892

Käsikirjoitus KK Coll. 530.57

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on valmis, musteella kirjoitettu yli kolmisivuinen sävellys, joka loppuu kuitenkin kesken. Päiväys on erittäin koristeellisesti tehty.

Scherzo, EM524

Piano

Prestissimo

Sävelletty 1890-luku?

Käsikirjoitus SibA Mel 17:233; SibA Mel 20:399

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus SibA Mel 17:233 on kuuden sivun pituinen valmis, musteella kirjoitettu nuotinnos, jossa on lyijykynällä tehtyjä korjauksia. Signeeraus "E. Melartin" on tehty hyvin hennolla ja pienellä käsialalla, joka viittaa 1890-luvulle. Sivulla 4 on Fine-merkintä ja sen jälkeen alkaa uudessa sävellä jissa ikään kuin toinen osa, jonka alkuperäinen tempomerkintä "Un poco meno mosso" on viivattu yli, samoin marginaaliin kirjoitettu "Presto" ja kaarisulkeisiin merkitty lopulta "l'istesso tempo" eli että jatketaan edelliseen tapaan. Tahtilaji on $\frac{3}{4}$, sävellaji Fis-duuri/dis-molli. Käsikirjoituksessa SibA Mel 20:399 on puolen sivun pituinen luonnos sävellyksen aloitukseksi.

Scherzo, EM525

Piano

Allegro

Sävelletty 12.9.1903

Käsikirjoitus KK Coll. 530.57

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on koko sivun pituinen, suhteellisen valmis luonnos, jossa ei ole signeerausta. Vuosiluku on epäselvä, se voi myös olla 1909.

Scherzo, EM526

Orkesteri?

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Nummela 17.11.1905

Käsikirjoitus SibA Mel 24:864

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on neljä sivua (neljä kullakin viivastoa sivulla, jotka on leikattu nuottipaperin alareunasta) lyijykynäluonnoksia 4-5 äänelle (kaksi G-avainta, kaksi bassoklaavia). Jani Kyllösen arvion mukaan kyse on orkesterisävellyksen luonnoksesta. Signeerausta ei ole.

Scherzo, EM527

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 30.12.1916
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1067
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on pari riviä luonnoksia. Päiväys on, signeerausta ei.

Scherzo, EM528

Piano
Semplice

Sävelletty Runni 18.6.1917
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1066
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia, jotka on päivätty tarkasti, mutta jätetty ilman signeerausta.
▪ Melartin hoiti terveyttään yleensä ulkomailla, mutta joskus myös suomalaisessa, vuonna 1904 perustetussa Runnin kylpylässä Iisalmella. Kylpylän päätuote oli ja on edelleen poikkeuksellisen rautapitoinen lähdevesi, joka löydettiin jo 1700-luvulla.

Scherzo för sång utan ord, EM529

Lauluääni, piano ja viulu
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 2.7.1917
Käsikirjoitus SibA Mel 19:320
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on 12 tahtia poikkeukselliselle kokoonpanolle eli sanattomalle lauluäänelle, pianolle ja viululle. Signeerausta ei ole, mutta Melartin on päivännyt luonnoksen. Ilmaisus ”Scherzo för sång utan ord + piano och violin” on selkeästi otsikkona. Nuotinnos on kolmiääninen.

Der Seelenkranke, EM530

Ich trag im Herzen eine tiefe Wunde

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 29.9.1896
Teksti Nikolaus Lenau (1836)
Käsikirjoitus SibA Mel 24:919
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kaksi tahtia lauluäänelle ja pianolle, jonka osuutta on luonnosteltu vain muutamien nuotien verran. Signeerausta ei ole, päiväys on oikeassa yläkulmassa. Lenaun runo on vuodelta 1836, mutta se julkaistiin vasta vuonna 1846 kokoelmassa *Gedichte. Zweiter Band* ryhmässä *Sonette*.

Shamaanin kohtaus, EM531

Itämaalainen tanssi – Kultainen meri – Marokkolainen tanssi – Miekkatanssi – Orientale

Orkesteri ja sanaton kuoro

Moderato indolente

Sävelletty 1929

Käsikirjoitus SibA Mel 24:930; SibA Mel 17:254n; SibA Mel 17:254o

Lisätietoja

- Kyseessä on baletin *Sininen helmi*, op. 160 kolmanteen näytökseen tarkoitettu osa, jonka Melartin kuitenkin hylkäsi lopullisesta kokonaisuudesta. Osasta tunnetaan orkesteriversio (SibA Mel 24:930), jonka Melartin on nimennyt kokonaan uudelleen alkuperäisen yhteyden tietoisesti piilottaen (*Shamaanin kohtaus*) sekä kaksi oletettavasti varhaisempaa pianoversiota (SibA Mel 17:254n ja SibA Mel 17:254o), joiden vaihtelevat otsikot kertovat osaltaan epävarmuudesta osan roolista kokonaisuudessa. Alkuperäinen nimi on ollut *Marokkolainen tanssi*, joka on vaihtunut muotoon *Itämaalainen tanssi* ja lopulta *Orientale*. Myös nimitykset *Miekkatanssi* ja *Kultainen meri* löytyvät pianoversioiden käsikirjoituksista, joista toinen on niin vanha, että siinä koko teoksenkin nimi on vielä muodossa ”Sininen jalokivi”.
- Osa lienee orkestroitu samalla kun muutkin balettiin tarkoitettut osat. Alkuperän piilotuksella ja uudella nimellä Melartin mahdollisesti suunnitteli sävellyksen hyödyntämistä jollain muulla tavalla, mutta dokumentteja orkesteriversion esittämisestä ei ole löytynyt. Melartin on kuitenkin sijoittanut sen oppilaitoksensa kirjaston kokoelmaan ja merkinnät käsikirjoituksessa viittaavat siihen, että sen esittämistä on ainakin harkittu, ellei osaa vedetty pois niin viime hetkellä, että merkinnät ovat peräisin baletin valmisteluista.
- Suomalaisen orkesterimusiikin luettelossa on maininta ”Orientale” (Catalogue 1961, s. 69), joka viittanee juuri tähän sävellykseen.

Die Silberprinzessin, EM532

Piano

Ostinato

Sävelletty ?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:874

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia ilman signeerausta ja päiväystä.

Sinfoninen andante, EM533

Orkesteri

Sävelletty 1901

Käsikirjoitus Ei tunneta

Lisätietoja

- Kirjeessä isälleen 23.1.1901 Melartin kirjoittaa: ”Sitten minulla on valmiina ’sinfoninen andante’ orkesterille, ja työn alla on orkesterilegenda, josta Fuchs odottaa paljon.” Teoksen käsikirjoitusta ei ole löytynyt tai sitä ei ole kyetty tunnistamaan. Einari Marvia on muistiinpanoissaan esittänyt oletuksen, että kyseessä voisi olla *Kevätaamun unelma*, EM111. Tämä näytelmämusiikki valmistui nykytiedämyksen mukaan kuitenkin vasta 1905. Orkesterille sävelletty *Andante*, EM014 on käsikirjoituksen perusteella sävelletty jo 31.7.1897, eikä se ole loppuosaltaan aivan valmis.

Sinivuokolle, EM534

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 5.9.1927

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on valmis pianonuotinnos. Sävelmä liittyy opukseen 141 kuten samalla nuottipaperilla oleva laulu *Metsäpirtin lasten laulu* (op. 141, nro 2). Molemmissa on sama päiväys.

Den sista gången, EM535

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 20.4.1898

Käsikirjoitus SibA Mel 24:722

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia, jotka on viivattu yli. Ilmeisesti Melartin tuli toisiin ajatuksiin myöhemmin, sillä marginaalissa on merkintä ”Obs!” ja päiväyksen vieressä ”till dur!”.

Den sista vaggvisan, EM536

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 9.3.1927

Omistus ”För G. M.”

Käsikirjoitus SibA Mel 24:781a

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kolme alhaalta ylös numeroitua riviä suhteellisen valmiita luonnoksia pianolle. Signeeraus ”EM” on päiväyksen vieressä. Omistus on merkitty otsikon alapuolelle. ”G. M.” lienee Melartinin lääkäri Georg Mellin, joka oli kuollut pari viikkoa aikaisemmin 27.2.1927. Kyseessä ei siten olisi perinteinen omistus vaan lähinnä yksityinen huomionosoitus.

Skogsstämming, EM537

Piano

Allegretto

Sävelletty 27.1893

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on keskeneräinen luonnos, jossa vasemman käden osuutta on vain yhdessä tahdissa. Päiväys on merkittynä, signeerausta ei ole. Vasemmassa ylänurkassa on myöhemmin tehty merkintä ”Obs!” ja selvästi kesken jäävän nuotinnoksen lopussa on jonkinlaisia esitysohjeita, jotka eivät välttämättä liity juuri tähän sävellykseen. Otsikko on muodossa ”Skogs-stämming”.

▪ Teos mainitaan Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä.

Slädfärd, EM538

Bagateller–10 lätta stycken för piano

Piano

Con moto

Sävelletty 1932 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 23:694h

Ensijulkaisu Elkan *Bagateller–10 lätta stycken för piano, Op. 164* 1932 EC766

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on muiden tähän kokonaisuuteen kuuluvien pianosävellysten tavoin valmis, musteella tehty nuotinnos, jossa ei ole lisätietoja.

Snöfall, EM539

Bagateller–10 lätta stycken för piano

Piano

Moderato e grazioso

Sävelletty 1932 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 23:694g

Ensijulkaisu Elkan *Bagateller–10 lätta stycken för piano, Op. 164* 1932 EC766

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on muiden tähän kokonaisuuteen kuuluvien pianosävellysten tavoin valmis, musteella tehty nuotinnos, jossa ei ole lisätietoja.

Soluppgång, EM540

Urut?

Maestoso

Sävelletty Rooma 20.2.1900

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on yhdeksän tahdin pituinen keskeneräinen luonnos, jonka Melartin on kuitenkin varustanut merkinnällä ”Obs!”. Päiväys on tarkka, mutta signeerausta ei ole. Luonnoksen kolmen viimeisen tahdin perusteella kyseessä voi olla uruille suunniteltu sävellys, sillä kosketinsoitinnuotinnoksen yläpuolella on kolmas rivi, jolle Melartin on alkanut säveltää kaksiaänistä melodiaa.

Som stjärnan uppå himmelen, EM541

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sovitettu 1930 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on musteella tehty, suhteellisen valmis nuotinnos pianolle. Signeerausta ei ole, ei myöskään päiväystä. Käsikirjoituksessa otsikko on muodossa ”Som stjärnan uppå himmelen den blå”. Melodia on ruotsalainen kansanlaulu, joka alkaa sanoilla ”Som stjärnan uppå himmelen så klar hon längtar till sitt rum”. Kyseessä lieenee Melartinin sovitus, joka oli Ture Aran konserttiohjelmassa 15.4.1930. Käsiohjelmassa se on kolmen muun ruotsinkielisen kansanlaulusovituksen joukossa nimellä ”Som stjärnan”. Tekstin ja erillisen melodiaäänien puuttuminen voi johtua siitä, että ne ovat olleet Aralle tutut ja vain pianosovitus on pitänyt erikseen tehdä. Nuotinnoksen alussa on lyijykynällä tehty merkintä ”förspelet” (10 tahtia), joka jälkeen seuraa 13 tahtia musteella tehdyllä merkinnällä ”akomp.”.

Som våg emot stranden, EM542

Som våg emot stranden sjunger

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Boxbacka 1.6.1919

Teksti Jacob Tegengren

Käsikirjoitus SibA Mel 23:639b

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kaksi riviä luonnoksia lauluäänelle ja pianolle ilman sanoja. Tekstin tekijän nimi on merkitty, samoin päiväys ja signeeraus ”E. M.”. Tekstistä on vain muutama sana ripoteltuna joihinkin tahteihin. Otsikkotekstit ovat nuotinnokseen nähden väärinpäin sivun alareunassa.

Sonat, EM543

Piano

Allegro

Sävelletty Pojo 6.8.1896

Käsikirjoitus SibA Mel 19:325a

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on sivun mittainen luonnos, jonka Melartin on viivannut yli. Osa merkinnöistä on musteella, mutta esimerkiksi otsikko on tehty lyijykynällä. Signeeraus ja päiväys on muodossa ”Pojo 6.8.96 / Erkki Melartin / på Lidsbacka/ “after maten”. Melartin oli elokuussa vieraana Martin Wege-liuksen Vikanissa Pohjan pitäjässä. ”Lidsbacka” tai ”Lidsbacken” on mahdollisesti ollut jonkin sivu-rakennuksen nimi, nykypäivän kartoista ei nimitystä löydy.

Sonat för piano och violoncello, EM544

Sello ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1913?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:857

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on noin kymmenen tahdin pituinen luonnos, jossa ei ole päiväystä eikä signeerausta. Ajoitusarvio perustuu kääntöpuolella olevien luonnosten yhteydessä olevaan päiväykseen, mutta sillä ei välttämättä ole mitään yhteyttä tähän sellosonaatin aloitukseen. Nimeke on ollut aluksi muodossa ”Sonat för violoncello”, mutta Melartin on lisännyt sanoja väliin.

Sonatine, EM545

Piano

Allegretto moderato

Sävelletty 25.3.1892

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on kolmen rivin pituinen, alussa hyvin valmis luonnos, joka jää kesken. Signeerausta ei ole ja päiväys on otsikon ja tempomerkinnän tapaan erittäin heiveröisesti merkitty. Todennäköisesti se on 25.3.1892.

Sonatine, EM546

Piano
Presto

Sävelletty ?
Käsikirjoitus SibA Mel 25:1089
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on sivun pituinen luonnos ilman signeerausta ja päiväystä. Sävellajiksi on merkitty yliviihtävän H-duurin yläpuolelle ”E dur”. Erilaisia merkintöjä on runsaasti ja koko käsikirjoitus on viivattu yli.

Sonatine, EM547

Piano
Allegro moderato

Sävelletty ?
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:6
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on musteella tehty siisti ja valmis nuotinnos, joka on mahdollisesti vajaa nuottipaperin puolittamisen seurauksena. Käsikirjoitus on signeerattu, mutta siinä ei ole päiväystä.

Stilla stund, EM548

Bagateller–10 lätta stycken för piano

Piano
Andante

Sävelletty 1932 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus SibA Mel 23:694a
Ensijulkaisu Elkan *Bagateller–10 lätta stycken för piano, Op. 164* 1932 EC766
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on muiden tähän kokonaisuuteen kuuluvien pianosävellysten tavoin valmis, musteella tehty nuotinnos, jossa ei ole lisätietoja. Otsikko on kirjoitettu sinisellä musteella.

Sua kiitän, EM549

Piano
Allegro

Sävelletty 7.4.1932
Käsikirjoitus SibA Mel 24:837
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on kahden numeroidun rivin pituinen valmis luonnos, jossa on päiväys, mutta ei signeerausta. Mahdolliseen tekstiin ei ole mitään viitettä.

Suite mignon, EM550

Piano nelikätesesti

Prolog *Moderato grazioso* – Cantilene – Marionetter *Menuetto* – [Berceuse – Chanson – Idylle – Air – Marche – Epiloge]

Sävelletty Kevät 1897

Käsikirjoitus SibA Mel 23:514; SibA Mel 23:566; SibA Mel 23:567

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus SibA Mel 23:514 sisältää luonnoksia osaan ”Marionetter”. SibA Mel 23:566 sisältää osan ”Prolog” luonnoksia. Tässä on otsikko ja päiväys ”Suite mignon~~ne~~ / 1/1 97”, mutta ei signeerausta, kuten ei muissakaan tunnetuissa käsikirjoituksissa. Nuottisivun alareunaan on merkitty sarjan osien nimet. Käsikirjoitus SibA Mel 23:567 on osan ”Cantilene” luonnos pianolle. Päiväys 4.3.1897 viittaa siihen, että sarjan säveltäminen edistyi suhteellisen hitaasti. Onkin mahdollista, etteivät muut osat koskaan valmistuneet, ainakaan niistä ei ole löytynyt edes luonnoksia.

Suomen lippulaulu, EM551

Nyt liehu lippu, tangossain, päin päivää risti väiky

Lauluääni ja piano

Tarmolla

Sävelletty 1918?

Teksti Larin-Kyösti

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on alkuperäinen otsikko *Suomen lippulaulu* viivattu yli ja kirjoitettu päälle ”Uudet sanat / Pekan laulu”. Merkintä viittaa siihen, että Melartin hyödynsi sävellystä myös laulussa *Uko-Pekan laulu*, EM245.
▪ Käsikirjoituksessa oleva teksti alkaa samoilla sanoilla kuin runo *Lippulaulu* Larin-Kyöstin kokoelmassa *Taiston tiellä* (1918), mutta teksti ei muilta osin ole sama. Runon ensimmäinen säe on seuraava: ”Nyt liehu, lippu leijonan / maan voiman vapaa vaate / maan huomenessa hulumkoon / kun täyttyi työ ja aate!”. Jos kyseessä on saman runon variantti, sen alkuperää ei tiedetä. On myös mahdollista, että Larin-Kyösti on muuttanut tekstiä johonkin tarkoitukseen, jota ei enää tiedetä. Tässä on oletettu, että sävellys on samoilta ajoilta kuin runokokoelma ja liittyy Suomen sisällissodan jälkitunnelmiin.

Suru ilossa, EM552

Ei niin suurta iloa ettei hieman surua

Sekakuoro?

Vienosti

Sävelletty 1895?

Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä

Käsikirjoitus KK Coll. 790.86

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on siisti, musteella valmiiksi tehty nuotinnos neljälle äänelle. Signeerausta tai päiväystä ei ole. Tekstin alkuperä ei ole selvinnyt, mutta se on kansanlaulun tyyliä yksinkertainen. Kyseessä saattaaakin olla kansanlaulun sovitus.
▪ Käsiala ei ole Melartinille tyypillistä, kuten ei myöskään kääntöpuolella olevan Melartinin laulun *Avsked*, op. 13, nro 3:n nuotinnoksessa. Käsikirjoitus on sisältynyt Yleisradion kokoelmiin. Ajoitus-arvio perustuu oletukseen, että sävellys olisi peräisin samalta ajalta kuin *Avsked*, op. 13, nro 3.

Suvivirsi, EM553

Sommarpsalm

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sovitettu 1930-luku?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:767

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on signeeraus ”arr. E. M.”. Ajoitusarvio perustuu siihen, että nuottipaperin kääntöpuolella on vuonna 1931 tehtyjä luonnoksia. Itse sovitus on valmis, lyijykynällä tehty kokonaisuus, jossa ei ole sanoja. Sovitus on hyvin perinteinen ja melodia täsmälleen sama kuin virsikirjassa. Mitään tietoa siitä, mihin tarkoitukseen sovitus on tehty, ei ole löytynyt.

Takamailla, EM554

Illat istun ikävissä, kankaita aurinko punertaa

Lauluääni

Rauhallisesti ja yksinkertaisesti

Sävelletty 1899?

Teksti Larin-Kyösti (*Kylän lauluja* 1898)

Käsikirjoitus SibA Mel 23:543

Ensijulkaisu *Suomen nuorison laulukirja* 1911

Lisätietoja ▪ Luonnoksessa SibA Mel 23:543 on päiväys ”Pitkänäperjantaina sängyssä sairaana 1899”.
▪ Vaikka sekakuoroversiossa Larin-Kyöstin runosta on samoja piirteitä kuin tässä yksiaänisessä laulussa, kyse on kuitenkin eri sävellyksistä siten, että tämä yksiaäninen sävelitys on ollut varhaisempi ja sekakuorotulkinta on tehty paljon myöhemmin.

Tema semplia, EM555

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 15.12.1900

Käsikirjoitus SibA Mel 25:1085

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua lyijykynällä tehtyjä luonnoksia, joissa on päiväys ”15/XII 1900”.
Signeerausta ei ole, mutta marginaalissa on merkintä ”Obs!”.

Till honom, EM556

Jag drömt, att min brokiga, skimrande väf

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 29.8.1898

Teksti Arvid Mörne (*Rytm och rim* 1899)

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:9

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on yläreunassa vuosiluku 1898 ja alhaalla vielä tarkemmin 29.8.1898. Koska Mörnen runo julkaistiin vasta 1899, lienee Melartin saanut sen käsiinsä käsikirjoituksena, ehkä suoraan runoilijalta.

Till Ida Quarnström på 70 årsdagen, EM557

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** Tammikuu 1918
Käsikirjoitus SibA Mel 24:909
Lisätietoja
- Käsikirjoituksessa puoli sivua luonnoksia lauluäänelle ja pianolle, joskin sanoja on merkitty vain muutamaa tahtiin. Päiväys oikeassa reunassa on "jan 1918".
 - IDA WILHELMINA QVARNSTRÖM (os. Kraft, 15.1.1848 – ?) oli naimisissa tullipäällyismies ERIK LEANDER QVARNSTRÖMIN (18.5.1837–11.4.1891) kanssa, mutta muuten hänen elämästään ei ole löytynyt tarkempia tietoja. Melartin on todennäköisesti tutustunut häneen Viipurissa, missä Ida Qvarnström on elänyt leskenä ja on hyvinkin saattanut osallistua sikäläiseen musiikkielämään, mahdollisesti myös taloudellisesti tukemalla.

Tillegnad, EM558

Piano
[Ilman tempomerkintää]

- Sävelletty** 12.11.1911
Käsikirjoitus SibA Mel 24:817
Lisätietoja
- Käsikirjoitus on 9 tahdin luonnos ilman signeerausta. Luonnoksen lopussa on merkintä "etc".

To Uger, EM559

Kaksi viikkoa–14 smaa Klaverstykker for Børn

1. Søndagstur (Söndagspromenad – Sunnuntaikävely) *Moderato ma non troppo* – [2. Børnene gaar til skole (Lapset juoksevat kouluun)]–3. Duet (Duetto) *Allegretto* – 4. Influenza (Influenssa) *Lento* – 5. Støj (Springlek – Hälinää) *Vivace* – 6. Den fattige Drengs Vise (Den fattige gossens visa – Köyhän pojan laulu) *Andantino* – 7. Aftenro (Aftonro – Iltarauha) *Andante* – 8. Morgensalme (Morgonpsalm – Aamuvirsi) *Andantino* – [9. Arbejdet begynder (Työ alkaa) *Allegro moderato*]–10. Sang om Lapland (Visan om Lappland – Laulu Lapista) *Moderato allegretto*–11. Den moderløse Pige synger (Den moderlösa flickan sjunger – Äidittömän tytön laulu) *Moderato*–12. Motorn (Motoren – Moottori) *Allegro molto*–13. Vemod (Surumieli) *Andantino molto tranquillo*–14. Arbejdet er gjort (Arbetet är gjort – Työ on tehty) *Energico*

- Sävelletty** 1928?
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:4 (kansilehti ja osat nro 1, 4, 5, 7, 8 ja 11); KK Ms Mus 168:6 (osa nro 10)
Ensijulkaisu Osat 3, 6, 9, 12, 13 ja 14 on julkaistu opuksessa 163.
Lisätietoja
- Melartin on 1920-luvun lopulla suunnitellut 14-osaista pianosarjaa lapsille ja kielivalinnasta päätellen tanskalaiselle kustantajalle eli todennäköisesti Wilhelm Hansenille. Suunnitelmasta on säilynyt kansilehti ja kuuden osan käsikirjoitus. Hanke liittyi todennäköisesti ainakin ajatuksen tasolla vuonna 1928 julkaistuun kokoelmaan *Kaksi viikkoa*, op. 143, josta piti tulla kaksiosainen ja 14 pikkukappaletta sisältävä kokonaisuus. Musiikkikeskus ehti julkaista kuitenkin vain "ensimmäisen" viikon, jonka seitsemällä osalla ei näytä olevan suoranaista yhteyttä 14-osaiseen sarjaan. Vuonna 1932 Ruotsissa julkaistu op. 163 *Barnens vecka* sisältää kuitenkin alkuperäisestä suunnitelmasta kuusi osaa sekä yhden osan, joka ei sisälly tähän suunnitelmaan. Sarjan osista 2 ja 9 ei ole löytynyt dokumentteja.
 - Kansilehdellä on opusnumerona ollut ensin 137, joka on viitattu yli ja sen alle on kirjoitettu eri kynällä "op. 143". Opusnumero 143 esiintyy myös muutamissa käsikirjoituksissa (nro 1 ja 8). Kansilehdellä oleva sisältöluettelo on viivattu yli. Melartin aikoi jossain vaiheessa antaa kokonaisuudelle myös opusnumeron 147, kuten voi päätellä kahden laajimman teosluettelon merkinnöistä. Luettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* on numerolla 147a *Intermezzo*, numerolla 147b *To uger (14 klaverstykker)*, jälkimmäinen kuitenkin yliviivattuna. Melartin laajimmassa luettelossa 147b on jätetty tyhjäksi eli ilmeisesti listauksen tekoaikana hanke ei ollut enää elossa.

- Osan nro 1 käsikirjoituksessa on ollut ensin opusnumero 137, joka on korvattu numerolla 143. Vasemmassa ylänurkassa on teksti ”Første Uge / Första veckan”. Osan nro 7 käsikirjoituksen alkuperäinen otsikko on huolellisesti peitetty ja korvattu sanalla ”Aftonro”. Osan 8 käsikirjoituksessa on opusnumero 143 ja vasemmassa ylänurkassa ilmaisu ”Ugens gang / Veckans gång”. Otsikko on ollut ensin jotain muuta, mutta korvattu sanalla ”Morgonpsalm”.

Traum durch die Dämmerung, EM560A

Weite Wiesen im Dämmergrau

Lauluääni ja piano

Sävelletty	1906 tai aikaisemmin
Teksti	Otto Julius Bierbaum (<i>Erlebte Gedichte</i> 1892)
Käsikirjoitus	Ei tunneta
Lisätietoja	▪ Melartinin teosluettelossa <i>År 1906</i> on opusnumerottomien yksinlaulujen joukossa mainittu tällainen laulu, josta ei muuten tiedetä mitään. Kun Melartin on listannut korostuneesti julkaistuja ja sävellettyjä teoksia, lienee se ollut olemassa ja sittemmin kadonnut.

Trio, EM560B

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	12.9.1908
Käsikirjoitus	SibA Mel 20:365b
Lisätietoja	▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia ja päiväys. Signeerausta ei ole.

Tunnelma, EM561

Tunnelma-valssi

Ääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty	4.5.1931
Käsikirjoitus	KK Ms Mus 168:10
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on tavalliselle paperille violetilla kynällä tehty 15-tahtinen luonnos, jonka otsikkona on ”Tunnelma-valssi!” ja päiväyksenä ”Asemalla 4/5 31”. Signeerausta ei ole. ▪ Melartin säveltsi 1920- ja 1930-luvuilla joukon viihdelauluja Ture Aran käyttöön. <i>Tunnelma</i> saattaa olla tällaisen laulun idean muistiinpano.

Työlaulu, EM562

Piano

Energico

Sävelletty	1.9.1916
Käsikirjoitus	SibA Mel 23:680
Lisätietoja	▪ Käsikirjoitus on puolen sivun pituinen luonnos, jossa on otsikko ja päiväys, mutta ei signeerausta. Melartin on merkinnyt nuotinnoksen alkuun ”Obs!”.

Unendlicher Canon, EM563

Es ist die Not der schweren Zeit – Das ist die Not der schweren Zeit!

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 2.5.1913

Teksti Adelbert von Chamisso

Käsikirjoitus SibA Mel 24:741

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on 10 tahtia luonnoksia lauluäänelle ja pianolle. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on merkitty marginaaliin. Chamisson runo on kirjoitettu nuotinnoksen yläpuolelle. Melartinilla teksti alkaa sanoilla ”Es ist die Not”, kun runo muissa lähteissä alkaa sanoilla ”Das ist die Not”.
- Melartin teki Chamisson tekstistä myös yksiaänisen sävellyksen, joka on numerolla EM564.
- ADELBERT VON CHAMISSO (1.1.1781–21.8.1838) oli saksalainen runoilija.

Unendlicher Canon, EM564

Es ist die Not der schweren Zeit – Das ist die Not der schweren Zeit!

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Boxbacka 20.3.1915

Teksti Adelbert von Chamisso

Käsikirjoitus SibA Mel 20:404a; SibA Mel 25:1013

Lisätietoja

- Käsikirjoitus SibA Mel 20:404a on 8 tahdin pituinen musteella valmiiksi tehty yksiaäninen nuotinos, jossa on sekä signeeraus ”E. M.” että päiväys. Melartinilla teksti alkaa sanoilla ”Es ist die Not”, kun runo muissa lähteissä alkaa sanoilla ”Das ist die Not”.

Under mandelträdet på Pincio, EM565A

Piano

Långsamt

Sävelletty Rooma 4.3.1900

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Lisätietoja

- Käsikirjoitus on puolen sivun pituinen luonnos, jonka Melartin on viivannut yli. Päiväyksen mukaan sävellys syntyi Rooman matkan aikana, oletettavasti Melartinin käytyä tällä historiallisella vuorella kaupungin koillispuolella.

Ungersk dans, EM565B

Piano

Sävelletty 26.4.1893

Käsikirjoitus Ei tunneta

Lisätietoja

- Melartinin päiväkirjassa on 26.4.1893 merkintä: ”Från ½ 11 till öfver 3 satt jag hela tiden och arbetade på en ungersk dans i b moll – Des dur. Jag fick den färdig. Den är ganska ’snygg’ om den spelas bra.” Merkintää ei ole pystytty yhdistämään mihinkään tunnettuun käsikirjoitukseen, mutta sen perusteella sävellys on ollut olemassa.

Vaggvisa, EM566

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 2.1.1904

Käsikirjoitus SibA Mel 24:944

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kaksi riviä luonnoksia ilman signeerausta.

Valon poika, EM567

Piano

Andante – Allegretto marziale

Sävelletty ?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:822

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kuusi alhaalta ylös numeroitua riviä luonnoksia. Kokonaisuus on jaettu kahteen osaan, joista jälkimmäisen tempomerkintä on ”Allegro marziale”. Signeerausta tai päiväystä ei ole, eikä teoksen nimi liitä sitä mihinkään tunnettuun Melartinin näyttämöteokseen tai vastaavaan. Kyseessä saattaa olla melodraaman aloitus, sillä viidennen nuottirivin keskelle on kirjoitettu muutamia sanoja (”Valon pojat”).
▪ Helsingissä toimi vuosina 1917-1926 partiopoikalippukunta ”Helsingin Valon Pojat” ja Melartinin tiedetään avustaneen partiolaisjärjestöjä muutenkin. Käsite ”valon pojat” löytyy myös teosofi H. P. Blavatskyn kirjoituksista ja joistakin muista vastaavista yhteyksistä.

Valse, EM568

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Boxbacka 5.7.1925

Käsikirjoitus SibA Mel 24:744

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vajaa sivu suhteellisen valmiita luonnoksia, jotka on viivattu yli. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on merkitty kerran lyijykynällä ja kahdesti musteella.

Vandrare, EM569

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 24.3.1898

Käsikirjoitus SibA Mel 24:921

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on 11 tahtia luonnoksia, jotka on viivattu keveästi yli. Signeerausta ei ole, mutta päiväys on merkitty vasempaan ylänurkkaan.

Vapautettu kuningatar, EM570

On vuoren huipulla linna, se katsovi laaksohon

Lausuja ja piano
Andante

Sävelletty Heinäkuu 1907

Teksti Paavo Cajander (*Väinölä : Helmivyö suomalaista runoutta* 1899)

Käsikirjoitus SibA Mel 23:595 (luonnos)

Lisätietoja

- Käsikirjoitusluonnoksessa on signeerauksen alla päiväys ”Liperi 1903”, joka on varustettu sulkeilla ja kysymysmerkillä. Vieressä on vuosiluku 1904. Nämä merkinnät ovat ulkopuolisten virheellisiä arvailuja, sillä Melartinin taskukalenterissa on 26.7.1907 merkintä ”Komponerat musiken till Vapautettu kuningatar” ja heinäkuun 1907 lehdet kertoivat esityksestä.
- Karjalatar kertoi esityksestä näin: ”Nyt seurasi melodraama, jota kaikki innolla olivat odottaneet. Taiteilijat Erkki Melartin ja Jussi Snellman sen esittivät ja vaikuttavasti lausui hra Snellman runon ’Wapautettu kuningatar’, hra Melartinin säestäessä pianolla. Wilkkaihin suosionosoituksiin puhkesi yleisö, eikä ennen lakannut käsiänsä paukuttamasta, kuin hra E. Melartin oli uudestaan istuutunut pianon ääreen ja antanut vielä vähän nauttia mainiosta musiikistaan.” (Karjalatar 30.7.1907) Kalenteriinsa Melartin merkitsikin 28.7.1907 ”Melodramen gick utmärkt, jag spelade extranummer.”

Vereinsamt, EM571

Die Krähen schrein und ziehen schwirren Flugs zur Stadt

Lauluääni ja piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1890-luku?

Teksti Friedrich Nietzsche (*Der Freigeist* 1884)

Käsikirjoitus SibA Mel 24:816

Lisätietoja

- Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia vähin sanoin, ei signeerausta eikä päiväystä. Käsiala viittaa 1890-luvulle.
- FRIEDRICH WILHELM NIETZSCHE (15.10.1844–25.8.1900) oli saksalainen filosofi, kriitikko ja runoilija.

Vid en källa, EM572

Bagateller–10 lätta stycken för piano

Piano
Allegretto

Sävelletty 1932 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus SibA Mel 23:694b

Ensijulkaisu Elkan *Bagateller–10 lätta stycken för piano, Op. 164* 1932 EC766

Lisätietoja

- Käsikirjoitus on muiden tähän kokonaisuuteen kuuluvien pianosävellysten tavoin valmis, musteella tehty nuotinnos, jossa ei ole lisätietoja.

Violinsonat, EM573

Viulu ja piano

Allegro agitato – Agitato ma non troppo – Allegretto – Vivace – Alla marcia – Energico

Sävelletty 1893

Käsikirjoitus SibA Mel 23:665; SibA Mel 24:882

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa SibA Mel 23:665 on melkein kahdeksan sivua luonnoksia viululle ja pianolle ainakin kolmena kokonaisuutena. Eri sivuilla toistuvat ilmaisut ”Violin sonat”, ”Violinsonat”, ”Ur Violinsonaten” ja ”Alla marcia ur Sonaten”. Päiväyksiä on kolme: 10.5.1893, 28.6.1893 ja 30.8.1893. Niistä päätellen Melartin työskenteli sonaatin parissa koko kesän. Näiden käsikirjoitusten suhdetta vuosia myöhemmin valmistuneeseen sonaattiin opus 10 ei ole tarkemmin tutkittu, mutta kyse saattaa olla varhaisista luonnoksista, sillä myös näissä on vallitsevana sävellajina E-duuri. Käsikirjoituksessa SibA Mel 24:882 on puolitoista sivua luonnoksia, joille Melartin on antanut otsikon ”Violinsonat”. Signeerausta tai päiväystä ei ole, mutta nelisivuisen nuottipaperin kolmannella sivulla on aivan samalla käsialalla ja kynänjäljellä pari luonnosta, joista toisen kohdalla on päiväys 4.9.1897.

Visa, EM574

Piano

Simplex

Sävelletty 22.11.1893

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on kahden rivin pituinen luonnos, jossa on päiväys, mutta ei signeerausta.

En visa om mig och narren Herkules, EM575

Knäpp gitarren, strängen slå, vem är narren, vem är narren av oss två?

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 21.4.1897

Teksti Gustaf Fröding (*Stänkar och flikar* 1896)

Käsikirjoitus SibA Mel 23:605a

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kymmenisen tahtia hyvin keskeneräisiä luonnoksia, erityisesti säestyksen osuus on vähäinen. Päiväys on merkittynä, signeerausta ei ole.

Visan om trösten, EM576

Och sorgens stund

Lauluääni

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty Helsingfors 15.8.1903

Teksti Fanny Norrman

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on ruutupaperille sairaalassa tehty muistiinpano. Laulun teksti on kirjoitettu samalle paperille. Tekstin tekijän nimi on ilmaistu muodossa ”Fanny Norrman (Maja X)”. Signeerausta ei ole, päiväys on muodossa ”Hfors Kirurgiska sjukhuset 15.8.03”.
▪ FANNY MARIA ALVING (23.10.1874–2.6.1955) oli ruotsalainen kirjailija, joka käytti useita salanimiä kuten ”Fanny Norrman”, ”Ulrik Uhland” ja ”Maja X”. Melartinin säveltämä runo lienee vuonna 1901 ilmestyneestä kokoelmasta *Galläpplen och paradisäpplen*, jonka Alving julkaisi nimellä ”Maja X”. Melartin on kopioinut kaksi säkeistöä kokonaisuudessaan.

Die Wallfahrt der Binsgauer, EM577

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Sovitettu 1890-luku?

Käsikirjoitus SibA Mel 20:421a

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on musteella tehty, valmis pianosovitus saksalaisesta kansanlaulusta. Vasemmassa ylänurkassa on merkintä ”Omarbetning” ja vasemmassa marginaalissa on lyijykynällä lisätty merkin-
tä ”Kinderstück”.

Yksin, EM578

Ääni ja piano

Andante

Sävelletty 20.2.1915

Käsikirjoitus SibA Mel 20:380a

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus näyttää yksinlaulun luonnokselta, mutta siinä ei ole sanoja tai mitään tekstilähteeseen viittaavia merkintöjä. Signeeraus puuttuu ja luonnos on viivattu yli.

Young leaves, EM579

Young leaves grow green on the banyan twigs

Lauluääni ja piano

[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 17.1.1935

Teksti Sarojini Naidu

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on musiikin osalta pitkälle valmis luonnos, mutta sanoja on vain siellä täällä. Naidun alkuperäisen runon nimi on *Spring*, mutta Melartin näyttää halunneen käyttää alkusanojen mukaista nimeä.

▪ SAROJINI NAIDU (13.2.1879–2.3.1949) oli intialainen runoilija ja poliitikko.

Der Zufriedene, EM580

Piano

Andante

Sävelletty 31.12.1901

Käsikirjoitus SibA Mel 23:675

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on 11 tahdin pituinen luonnos ilman signeerausta.

Åkallan, EM581

Piano
Maestoso

Sävelletty 5.5.1917
Käsikirjoitus SibA Mel 24:819
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on puolen sivun pituinen luonnos, jossa ei ole signeerausta. Päiväys on tarkka ”färdig 5.5.1917”.

Öppna mitt öga, EM582

O Jesus, öppna du mitt öga

Neljä lauluääntä
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1.4.1918
Teksti Lina Sandell
Käsikirjoitus SibA Mel 24:908
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on puoli sivua luonnoksia neljälle äänelle. Tekstiä on kirjoitettu nuotinnoksen väliin vain alkusanojen verran. Signeerausta ei ole, päiväys on vasemmassa marginaalissa.

Österlandet, EM583

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty 1897?
Käsikirjoitus SibA Mel 20:394
Lisätietoja ▪ Sivun yläosassa on tempomerkinnällä Allegretto ja päivämäärällä 1.1.1897 merkittyjä luonnoksia pianolle nelikäsisesti, mutta ne eivät välttämättä liity sivun puolivälissä olevaan noin kahden rivin pituiseen luonnokseen yhdelle pianolle. Tässä kohdassa on marginaalissa vahvasti kirjoitettu otsikko ”Österlandet”.

Österlandet, EM584

Piano
[Ilman tempomerkintää]

Sävelletty ?
Käsikirjoitus SibA Mel 24:904
Lisätietoja ▪ Puoli sivua luonnoksia pianolle. Pianonuotinnoksen välistä voi erottaa sanat ”hela tiden med” ja lisäksi on muutamia epäselviä sanoja. Luonnoksesta on vaikea päätellä, onko se laulun luonnos. Signeerausta ja päiväystä ei ole.

10 kappaletta pianolle, EM585

Sävelletty 1898?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:878

Lisätietoja

- Käsikirjoituskokonaisuus koostuu viidestä sivusta, jotka on tehty osin musteella, osin lyijykynällä. Monet sivut on viivattu yli, ei kuitenkaan kaikkia (6, 8 ja 9). Kokonaisuudella ei ole kokoavaa yhteistä otsikkoa, mutta jokainen on numeroitu selvästi erottuvalla musteella. Jotkut tempomerkinnät on muutettu lyijykynällä. Osat ja tekstiin tehtyt muutokset on koottu oheiseen taulukkoon. Osan nro 9 kohdalla on merkintä ”sjunges utan ord (med obl. violin)”.
- Kokonaisuuden taustoista ei ole löytynyt tietoa. Kaksi osaa (4 ja 5) Melartin hyödynsi opuksen 91 osina 2 ja 3. Muiden mahdollinen myöhempi käyttö on tarkemmin tutkimatta. Ajoitusarvio perustuu erään käsikirjoituksen kääntöpuolella olevaan päiväykseen ”Arokallio 5.9.98”.

Alkuperäinen, musteella kauttaaltaan

1. Moderato sempre dolce Es/c

2. Andantino G/e

3. Andantino G/e 5/4

4. Adagio F/d 3/2

5. Allegro grazioso G/e

6. Moderato cantabile E/cis

7. Andante

8. Molto energico

9. Allegretto grazioso (Berceuse)

10. Dolcissimo

Lyijykynällä tehdyt muutokset

~~Allegretto~~ / Andante

Skizzen

Skuggan [= op. 91, nro 2]

”Till 2/4” Törnrosa / Dans [= op. 91, nro3]

Andantino ”Törnrosa”

”Aftonlugn” ”Obs! Fiss dur” ”tryckt”. Ei ole sama kuin op. 76:8.

”Alla marcia”

”Sjunges utan ord / (med obl. violin)”

Marginaalissa on listaus ”Alkusoitto / Tanssi / Louhen manaus / Tanssi / Finaali”. ”Louhen manaus” viittaa teokseen Pohjolan häät.

Kansalliskirjaston Melartin-arkistosta löytyneet uudet kirjaukset EM586-668 ovat lähes kaikki luonnoksia. Tarkempia tietoja löytyy arkistoluettelosta 330.

Allegretto, EM586

Piano
Allegretto

Sävelletty 19.7.1930
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Kolme numeroitua riviä (alhaalta ylös) pianoluonnoksia, alussa tempomerkintä ”Allegretto” ja päiväys 19.7.1930. Tämä liittyyneen samaan kokonaisuuteen kuin Andante, EM593.

Allegretto II, EM587

Piano
Allegretto

Sävelletty 3.4.1895
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:5
Lisätietoja ▪ Puoli sivua luonnoksia pianolle.

Allegro con brio, EM588

Sävelletty Gallspach 22.6.1927
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Viisi tahtia melodialuonnosta musteella. Tempomerkintä ”Allo con brio” ja päiväys ”Gallspach 22.6.27” on tehty lyijykynällä.

Allegro moderato, EM589

Sello
Allegro moderato

Sävelletty Gallspach 10.7.1927
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Kirjekuoresta leikatulle palaselle on kirjoitettu 11 tahtia melodialuonnosta sellolle. Tempomerkintä ”Allegro moderato” on nuotinnoksen keskellä. Vasemmassa ylänurkassa on merkintä ”Cello” ja ”10.7.27 Gallspach”.

Allegro pizzicato, EM590

Sävelletty Boxbacka 14.11.1932
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Helsingin musiikkiopiston ruotsinkielisen ilmoittautumislomakkeen kääntöpuolelle tehty 7 tahdin pituinen melodialuonnos.

Allegro, EM591

Sävelletty Wien 21.10.1899
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:6
Lisätietoja ▪ 1899. Kolmen tahdin melodialuonnos, jonka alussa on merkintä ”fagotti + hörner”.

Andante, EM592

Sävelletty 19.7.1930
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Nelisivuinen käsikirjoituskokonaisuus, jossa on sivuilla 1-2 numeroiduin rivein (9) nimetön sävellys. Ensimmäisellä rivillä on ”Andante” ja päiväys 19.7.1930.

Andante, EM593

Piano
Andante

Sävelletty Boxbacka 13.11.1927
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Kolme nuottiriviä ylivuivattuja pianoluonnoksia ilman otsikkoa. Tempomerkintä on todennäköisesti ”Andante”, josta kirjoitettuna on kolme ensimmäistä kirjainta. Myös ”Andantino” on mahdollinen.

Andante, EM594

Sävelletty 24.2.1915
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Ruutupaperille tehty kolmen rivin melodianuotinnos, jonka tempomerkintä on ”And” ja päiväys ”24.2.15 p. morgon i sängen”.

Andantino doloroso, EM595

Piano
Andantino doloroso

Sävelletty ?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Kolme riviä pianoluonnoksia. Sävellyksellä on käsikirjoituksessa myös epäselväksi jäänyt otsikko.

Andantino, EM596

Sävelletty 23.8.1894
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Melodialuonnos harjoitusvihkossa vuosilta 1894-1895.

Aria al’antica, EM597A

Sävelletty ?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Kirjekuoresta leikatulle valkoiselle paperiliuskalle tehty 12 tahdin melodialuonnos.

Assai semplice, poco rubato, EM597B

Piano

Assai semplice, poco rubato

Sävelletty 2.2.1914

Käsikirjoitus Kansallisarkisto (Ester Ståhlberg 97)

Lisätietoja ▪ Valmiissa käsikirjoituksessa ei ole otsikkoa, mutta signeeraus oikeassa ylänurkassa ja päiväys nuottinnoksen lopussa. Sävellys on nipussa, jossa muut käsikirjoitukset ovat Hällströmin perheen isälle (Karl) ja pojalle (Eero) omistettuja.

Barbaaritanssi, EM598

Sävelletty ?

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10

Lisätietoja Viiden tahdin melodialuonnos. Toistaiseksi on vertailematta, onko kyseessä sama sävellys kuin *Barbarentanz*, EM308, joka on Sibelius-Akatemian kirjaston arkistossa.

Berceuse, EM599A

Sävelletty ?

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9

Lisätietoja ▪ Sivu luonnoksia soolosoittimelle (viululle?) ja pianolle. Otsikkona ”Berceuse”, ei signeerausta eikä päiväystä. Koko sivu on viivattu yli ristiin.

Carillon, EM599B

Piano

Allegro non troppo

Sovitettu ?

Käsikirjoitus SibA Mel 20:360c

Lisätietoja ▪ Vajaan sivun pituinen, Melartinin yli viivaama pianosovitus tunnistamattomasta alankomaalaisesta kansansävelmästä (”Nederländsk folkvisa”). Käsikirjoitus on kokonaisuudessa, joka muuten sisältää luonnoksia sinfoniaan nro 3.

Chiaciano, EM600

Sävelletty Kööpenhamina 15.11.1933

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:

Lisätietoja ▪ Neljä tahtia kaksiaänistä luonnosta valkoisella paperinpalalla.

Con moto, EM601

Sävelletty 28.8.1894

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9

Lisätietoja ▪ Melodialuonnos harjoitusvihkossa vuodelta 1894-1895.

Con moto, EM602

Piano
Con moto

Sävelletty Tapiola 6.6.1894
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Luonnos pianolle harjoitusvihkossa vuodelta 1894-1895.

Dans, EM603

Piano

Sävelletty ?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Kaksi ja puoli riviä yliviiivattuna pianoluonnoksia ilman tempomerkintää.

Duo, EM604

Viulu ja sello

Sävelletty ?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa ei ole otsikkoa tai tempomerkintää, mutta signeeraus ”EM.” on merkitty. Nuotinnoksen alussa näyttää lukevan ”Viol.” ja ”Vce”, jotka on päätelty viuluksi ja selloksi. Nuotinnos on valmis ja siihen on lisätty punaisella kynällä esitystä varten kirjaimet A-G.

Durch die Wälder will ich irren, EM605

Lauluääni ja piano
Andantino

Sävelletty ?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Kaksi valmista, musteella tehtyä sivua lauluäänelle ja pianolle. Nuottipaperi on leikattu niin, ettei mahdollista otsikkoa tai signeerausta ja päiväystä enää ole. Teksti on mahdollisesti Jean Jacques Rousseauin tekstin käännös. Käsikirjoituksen käsiala on Melartinin, mutta muuta viitettä hänen säveltämysteensä ei käsikirjoituksen sijainnin lisäksi ole.

Esterin laulu, EM606

Lauluääni ja piano

Sävelletty ?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Kaksi riviä luonnoksia ilman tekstiä. Ei signeerausta, vain otsikko ”Esterin laulu”. Otsikon ympärillä on värikynin tehtyjä paksuja ”alleviivauksia”. ”Ester” voi viitata sekä Melartinin veljentyttäreeseen että Ester Hällströmiin.

La fata dello scodillo, EM607

Lauluääni ja piano
Andante mosso

Sovitettu 1928
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Kyseessä lienee kokonaisuudesta *7 canti popolari Italiani*, EM268 pois jätetty sovitus. Käsikirjoituksessa on signeerauksen kohdalla viittaus alkuperäiseen kansanlaulujen sovittajaan ”tr V de Meglio”.

Finestra che lucive, EM608

Lauluääni ja piano
Andantino

Sovitettu 1928?
Teksti Giulio Genoino
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Tämä perinteisen napolilaisen laulun sovitus saattaa liittyä kokonaisuuden *7 canti popolari Italiani*, EM268 suunnitelmiin. Melartinilla on ensimmäinen sana italian kielen korrektissa muodossa ”Finestra”, kun napolinkielinen muoto on ”Fenesta”.
▪ Laulun melodia lienee perinteinen, mutta sen muokkasivat taidemusiikkikäyttöön GUILLAUME-LOUIS COTTRAU (10.8.1797–31.10.1847) ja VINCENZO BELLINI (3.11.1801–23.9.1835). Tekstin alkuperäinen otsikko on *Fenesta ca lucive*, mutta myös muoto *Fenesta che lucive* on yleinen. GIULIO GENOINO (1771–1856) oli italialainen libretisti. Suomessa laulu tunnetaan parhaiten REINO HELISMAAN (12.7.1913–21.1.1965) suomennoksena *Valaistu ikkuna*.

Foxtrott à radio, EM609

Sävelletty 1930-luku?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Kymmenen tahdon melodialuonnos, jossa on signeerauksen paikalla merkintä ”(ung[e]fär!)”. Kyseessä voi olla luonnos radioiskelmäksi, jollaisia Melartin salanimellä Eero Mela teki 1920-luvun lopulla ja 1930-luvun alussa.

Fuga, EM610

Jousikvartetti

Sävelletty ?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:6
Lisätietoja ▪ Poikkeuksellisen valmis, musteella kirjoitettu seitsensivuinen nuotinnos.

Fuga, EM611

Piano

Sävelletty Pojo 25.7.1894
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Luonnos harjoitusvihkossa vuosilta 1894-1895.

Fuga, EM612

Sävelletty 1933?

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Kahdeksan tahdin pituinen melodianuotinnos, jossa on alussa otsikko ”Fuga”. Myös sävellaji e-molli on merkitty poikkeuksellisesti näkyviin. Samalla sivulla olevan päivätyn toisen luonnoksen perusteella tämäkin voi olla vuodelta 1933.

Gavotte, EM613A

Viulu ja piano

Sävelletty 18.7.1912

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:6

Lisätietoja ▪ Vaikka nuotinnos näyttää pelkästään pianolle tehdyltä, otsikkorivillä on teksti ”Gavotte för violin och piano”. Melartin on viivannut puolen sivun lyijykynäluonnoksen yli.

Graue Engel, EM613B

Lauluääni ja piano

Sävelletty ?

Teksti Max Dauthendey

Käsikirjoitus KK Coll. 530.56

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus ei ole todennäköisesti Melartinin itsensä tekemä. Myös säveltäjäys on epävarma, sillä KURT LANGE (1881–1958) julkaisi tästä MAX DAUTHENDEYN (1867–1918) tekstistä sävellyksensä 1910-luvulla kokonaisuudessa *Drei Lieder* (Callway, München). Vertailua ei ole vielä tehty.

Hamlet, EM614

Sävelletty ?

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu melodiatkkelma ”Ur Hamlet” kesäkuulta 1897. Tässä ainoassa tunnetussa käsikirjoituksessa ei ole päiväystä, vaan Marvia lienee päätellyt sen kääntöpuolen merkintöjen perusteella.

Hur skön, EM615

Sävelletty 25.11.1927

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on valkoiselle paperille tehty 11 tahdin pituinen melodialuonnos, jossa ei ole otsikkoa, vain vaikealukuinen tekstinalku ”Hur skön” ja päiväys ”tåget Hfors Bxb 25/11/1927”. Melartin matkusti päivittäin junalla kotoaan Pukinmäestä keskustaan ja takaisin.

Impromptu, EM616

Piano

Sävelletty 20.11.1895
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on pienikokoinen sivullinen luonnoksia pianolle. Signeerausta ei ole, mutta päiväys ja otsikko on merkitty.

Jousikvartetto, nro 5, EM617

Sävelletty ?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:6
Lisätietoja ▪ Seitsemän sivun pituinen, kauttaaltaan yliviiattu, musteella tehty käsikirjoitus jousikvartetille. Otsikkorivillä on alkuaan ollut vain teksti ”arr. E. M-n”. Lyijykynällä on lisätty tempomerkintä ”Moderato” (alunperin Lento), ”(tema av Weingartner?) / delvis komp. delvis arr.” ja lopulta vielä paksulla sinisellä kynällä ”Str-qv V”. Kun Melartin on käyttänyt otsikossa ilmaisua viides jousikvartetto, täytyy merkinnän olla peräisin vuoden 1910 jälkeen, jolloin kvartetto nro 4 valmistui. On tutkimatta, mihin teemaan tässä viitataan, mutta oletettavasti kyseessä on itävaltalainen kapellimestari, pianisti ja säveltäjä FELIX WEINGARTNER (1863–1942).

Julilied, EM618A

Piano
Allegretto semplice

Sävelletty ?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:6
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on 14 tahtia yliviiattuja luonnoksia pianolle. Otsikko on kirjoitettu sinisellä kynällä.

Kalle Hällströmin haudalla, EM618B

Aria

Urut
Andante

Sävelletty 10.9.1917
Käsikirjoitus Kansallisarkisto (Ester Ståhlberg 97)
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on valmis sivu uruille nuotinnettuna, signeeraus ja päiväys. Nuottisivulla otsikkona on ”Kalle Hällströmin haudalla”, mutta ehkä myöhemmin tehdyllä kansilehdellä on muoto ”Aria / Kalle Hällströmin muistolle omistettu”. Melartin sovitti sävellyksen pianosarjansa *Partita in modo antico*, op. 101 osaksi numero 2.

Kansanlaulun muodostelma, EM619

Sävelletty ?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Muutamia rivejä melodialuonnoksia, joissa esiintyy myös sanat ”Trallallaa, trallallaa”.

Kennst du das Land, EM620

Sävelletty	?
Käsikirjoitus	KK MS Mus 168:6
Lisätietoja	▪ Yksi nuottirivi pianoluonnoksia ilman signeerausta tai päiväystä. Otsikko voi viitata Gothen tunnettuun tekstiin.

Kinderstück, EM621

Piano
Allegretto

Sävelletty	6.12.1913
Käsikirjoitus	KK MS Mus 168:10
Lisätietoja	▪ Kaksi nuottiriviä pianoluonnoksia, jotka Melartin on viivannut yli.

Komm heraus, EM622

Sävelletty	?
Käsikirjoitus	KK MS Mus 168:10
Lisätietoja	Valkoiselle vesileimapaperille (Suomen vaakuna) tehty 9 tahdin melodianuotinnos, jonka alkuun on sijoitettu CLEMENS MARIA WENZELAU VON BRENTANON (1778–1842) runon <i>Komm heraus, komm heraus</i> alkusanat. Luonnoksessa ei ole päiväystä, signeerausta tai tempomerkintää.

Laulu isänmaalle, EM623

Sävelletty	8.7.1908
Käsikirjoitus	KK MS Mus 168:9
Lisätietoja	▪ Vajaa sivu lyijykynällä tehtyjä pianoluonnoksia ilman signeerausta. Luonnosmaisuudesta huolimatta lopussa on merkintä ”valmis 8.7.08”.

Lento, EM624

Piano
Lento

Sävelletty	7.1.1895
Käsikirjoitus	KK MS Mus 168:9
Lisätietoja	▪ Kolme riviä musteella tehtyä nuotinnosta.

Lerchi, EM625

Piano

Sävelletty	6.1.1896
Käsikirjoitus	KK MS Mus 168:8
Lisätietoja	▪ Kahdeksan tahtia pianoluonnoksia ilman signeerausta. ”Lerchi” on pieni paikkakunta Italian Perugian kunnassa Città di Castello. Kun luonnos on vuodelta 1896, kyseessä lienee pelkästään kartan silmäilyn tuottama nimi.

Lied, EM626

Piano

Sävelletty 15.3.1902

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Kymmenen tahdin pianoluonnos, jossa on otsikko ja päiväys.

Intermezzo, EM627

Piano

Allegretto commoto

Sävelletty ?

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:6

Lisätietoja ▪ Kolme sivua musteella tehtyä nuotinnosta pianolle. Myös otsikko ja signeeraus ovat musteella. Melartin on viivannut alun (Allegro) yli ja tehnyt uuden aloituksen tempomerkinnällä ”Allegretto commoto”. Otsikon viereen on säveltäjä myöhemmin kirjoittanut lyijykynällä ”Skräp”.

Maestoso, EM628

Piano

Sävelletty 6.1.1896

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:8

Lisätietoja ▪ Kahdeksan tahtia lyijykynällä pianolle ilman signeerausta.

Maria, EM629

Sävelletty 6.5.1920

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Kahdeksan tahtia melodialuonnosta ilman tekstiä. Vasemmassa ylänurkassa on vaikealukuinen nimi, mutta todennäköisesti ”Maria”.

Marziale energico, EM630

Jousikvartetto

Sävelletty Tapiola 17.5.1896

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:6

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa ei ole otsikkoa eikä signeerausta, vain kaksi rivistöä luonnoksia jousikvartetille ja päiväys.

Melodi, EM631

Viulu

Sävelletty ?

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:6

Lisätietoja ▪ Vajaa sivu musteella viululle, ei signeerausta tai päiväystä, vain otsikko. Nuotinnos on viivattu yli ja punaisella kynällä tehty iso merkintä ”Violin”.

Menuetto, EM632

Sävelletty ?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:7
Lisätietoja ▪ Sivu luonnoksia pianolle lyijykynällä ilman signeerausta. Tempomerkintä näyttäisi olevan ”Lättsinigt”.

Menuetto, EM633

Sävelletty 12.6.1894
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on rivi melodialuonnosta ilman signeerausta.

Menuetto, EM634

Piano

Sävelletty 16.1.1895
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on kaksi riviä lyijykynäluonnoksia pianolle.

Moderato, Allegro & Andante, EM635

Sävelletty Pojo 16.8.1894
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Pianoluonnos harjoitusvihkossa vuosilta 1894-1895.

Moderato, EM636

Sävelletty Marseille 11.4.1926
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Valkoiselle paperille ulkomaanmatkalla tehty melodialuonnos tai -muistiinpano.

Moderato, EM637

Sävelletty Ampiala 5.1.1909
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Neljä tahtia pianoluonnosta valkoisella paperilla.

Molto moderato, EM638

Sävelletty 27.2.1908
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Omistus Al mio amico Ettore Gandolfi
Lisätietoja ▪ Kahdeksan tahdin melodialuonnos johonkin lauluun. Tekstiä tai otsikkoa ei ole, mutta vasemmassa ylänurkassa on omistusteksti. Ajallisesti tämä luonnos ei sovi mihinkään tunnettuun Gandolfille omistettuun lauluun.

Ostinato, EM639

Sävelletty 26.5.1932
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Postikortista repäistylle paperilappuselle musteella tehtyjä melodiamuistiinpanoja, joissa on päiväys ”1932 26/5 kl 0,12”.

Pastorale, EM640

Piano

Sävelletty ?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:2
Lisätietoja ▪ Näitä pianoluonnoksia ja muita Pastorale-nimisiä sävellyksiä ei ole toistaiseksi vertaillen tutkittu.

Piirileikki, EM641

Sävelletty 22.5.1908
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Seitsemän tahdin pituinen melodialuonnos, jossa on päiväys ”illalla 22.5.08”.

Prelude, EM642

Piano
Scherzo

Sävelletty 13.1.1918
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:6
Lisätietoja ▪ Vajaa sivu suhteellisen valmiita pianoluonnoksia, jotka Melartin on kuitenkin viivannut yli.

Prelude, EM643, D-duuri

Piano

Sävelletty 29.8.1898
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Kaksi riviä luonnoksia pianolle ilman signeerausta.

Presto, EM644

Piano
Presto

Sävelletty Tapiola 14.6.1894
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Kolme riviä lyijykynäluonnoksia pianolle ilman signeerausta.

Presto, EM645

Sävelletty Boxbacka 30.8.1912
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Pienelle muistikirjan lehdelle tehty 8 tahdin pituinen luonnos.

Pääsky, EM646

Pääskyläinen pikkarainen

Lauluääni

Sävelletty 15.12.1927
Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Käsikirjoitus on neljän tahdin pituinen melodialuonnos, joka on todennäköisesti tarkoitettu opuksen 146 lauluksi, sillä samalla paperilla on laulun op. 146, nro 6 luonnos samalla päiväyksellä. Tekstin lähdettä ei ole löytynyt.

Rekilaulu, EM647

Sävelletty 1908?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Kahdeksan tahdin melodialuonnos, jossa on otsikko ”Rekilaulu” ja vasemmassa marginaalissa merkintä ”Obs!”. Mahdollisesti tämä on sama sävellys, johon Melartin viittaa taskukalenterissa 29.5.1908 olevalla merkinnällä ”Skref par pianostycken (Aubade, Rekilaulu, Miniature).”

Romanza, EM648

Viulu ja piano
Andante cantabile

Sävelletty ?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Yliviihattu sivu luonnoksia. Mahdollinen päiväyksen sisältänyt nurkka on revennyt pois eikä signeerausta ole.

Scherzo, EM649, D-duuri

Piano
Presto

Sävelletty Huhtikuu 1907?
Käsikirjoitus KK Coll. 530.57
Lisätietoja ▪ Yhden rivin melodialuonnos, jonka päiväyksen ”april 1907” vuosiluvun viimeinen numero on tulkinanvarainen.

Schnee, EM650

Sävelletty Wien 4.5.1900

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Hotellilaskun kääntöpuolelle tehty valmis melodianuotinnos, jossa on alareunassa signeeraus ”E. M.” ja lopussa merkintä ”Fine”. Otsikko ”Schnee” on merkitty ensimmäisen ja toisen nuottirivin väliin. Mitään tekstiä ei käsikirjoituksessa ole.

Seitsemän veljestä, EM651

Sävelletty 1898?

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9

Lisätietoja ▪ Yliviivattuja luonnoksia, joiden yläpuolelle on kirjoitettu ”Seitsemän veljestä”. Kyseessä saattaa olla katkelma, jonka Einari Marvia mainitsee listauksessaan Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) joulukuulta 1898.

Serenad, EM652

Lauluääni [ja mandoliini]

Allegretto burlesco

Sävelletty 27.8.1894

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9

Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vain melodianuotinnos, mutta Melartin lieene suunnitellut mandoliinisäestystä, koska otsikkona on ”Serenad med mandolinaccompanement”. Luonnos on harjoitusvihkossa vuosilta 1894-1895.

Serenatella, EM653

Viulu

Grazioso?

Sävelletty 26.8.1913?

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Valkoiselle paperille tehty 12 tahdin luonnos viululle. Päiväyksen vuosiluku on epäselvä, se voisi olla myös 1893, mutta muun käsialan perusteella kyseessä ei ole niin vanha luonnos.

Soita somer, helkä hiekka, EM654

Sävelletty ?

Teksti Eino Leino (*Yökehräjä* 1897)

Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10

Lisätietoja ▪ Valkoiselle paperille tehty 8 tahdin melodialuonnos, jossa on sekä otsikko, runoilija että tekstin alku selkeästi merkittynä. Signeerausta tai päiväystä ei kuitenkaan ole. Leinon teksti on ollut monen säveltäjän kohteena, mutta Melartin ei näytä kehittäneen ideaansa tätä pidemmälle.

Sonat, EM655

Piano
Presto

Sävelletty 20.8.1893
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Sivun verran luonnoksia pianolle, sävellaji D-duuri tai h-molli. Päiväys on merkitty, signeerausta ei ole.

Sonatine, EM656

Sävelletty 11.6. & 23.12.1913
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Sivun pianoluonnoksia, jotka on viivattu yli. Melartinin taskukalenterissa on 11.6.1913 merkintä ”början till en sonatin”, mutta on epävarmaa, oliko tekeillä jo opus 84 vai viittaako maininta tähän kesken jääneeseen teokseen.

Sorgemusik till Viktor Ekroos, EM657

Sävelletty 13.12.1914?
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:9
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on otsikkona ”Sorgemusik” ja poispöyhittynä todennäköisesti sanat ”till Viktor Ekroos”. Käsikirjoitus on vajaan sivun mittainen ja ilman signeerausta. Oikeassa ylänurkassa on ympäröity numero 1, joten kyseessä lieenee vain osa kokonaisuudesta. Melartinin taskukalenterissa 13.12.1914 olevien merkintöjen mukaan hän sävelsi Viktor Ekroosin kuoleman johdosta surumusiikkia (”sorgemusik”), jonka Apostol sovitti puhallinorkesterille. Tätä musiikkia ei ole aiemmin löydetty tai kyetty tunnistamaan.

Spinnvisa, EM658

Piano
Allegro

Sävelletty 18.6.1914
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:6
Lisätietoja ▪ Käsikirjoituksessa on vain muutama tahti luonnoksia pianolle.

Så, hjärta, du en trist har fått, EM659

Sävelletty 25.11.1927
Teksti Tekstin tekijää ei tiedetä
Käsikirjoitus KK MS Mus 168:10
Lisätietoja ▪ Valkoiselle paperille tehty kahdeksan tahdin pituinen melodialuonnos, jossa ei ole otsikkoa, vain tekstinalku ”Så, hjärta, du en trist har fått” ja päiväys ”tåget Hfors Bxb 25/11/1927”. Tekstin lähdettä ei tunneta.

Tunnelma-valssi, EM660

Sävelletty	11.5.1931
Käsikirjoitus	KK MS Mus 168:10
Lisätietoja	▪ 14 tahdin pituinen, violetilla kynällä tehty melodialuonnos, jossa on otsikko ”’Tunnelma’-valssi!” ja päiväys ”asemalla 11/5 31”. Käsikirjoitus on tehty kutsukortille, jolla oopperalaulaja OIVA SOINI (21.1.1893–20.5.1971) pyytää Melartinia teelle 5.5.1931.

Tuuti lasta Tuonelahan, EM661

Lauluääni ja piano
Andante molto tranquillo

Sovitettu	?
Käsikirjoitus	KK MS Mus 168:10
Teksti	Suomalainen kansanlaulu
Omistus	Al mio amico Ettore Gandolfi
Lisätietoja	▪ Vaaka-asentoinen nuottilehti violetilla musteella, valmis nuotinnos lauluäänelle ja pianolle. Otsikkona ”Tuuti lasta Tuonelahan / Suom. kansanl.”. Lyijykynällä on tehty vasempaan marginaaliin merkintä ”till h moll”, otsikon yläpuolella ”Al mio amico Ettore Gandolfi” ja kansanlaulumerkinnän alle ”sov. E. M.”. Nuotinnoksen lopussa on vielä vahvasti tehty merkintä ”en ters lägre”.

Vaggvisa, EM662

Sävelletty	20.8.1919
Käsikirjoitus	KK MS Mus 168:10
Lisätietoja	▪ Seitsemän tahdin pituinen melodialuonnos ilman signeerausta.

Valse lente, EM663

Sävelletty	?
Käsikirjoitus	KK MS Mus 168:6
Lisätietoja	▪ Yksi rivi lyijykynäluonnoksia ja vasemmassa reunassa merkintä ”Obs!!”,

Valse, EM664

Piano

Sävelletty	Jännes 190?
Käsikirjoitus	KK MS Mus 168:10
Lisätietoja	▪ Kaksi riviä ylivivattuja luonnoksia pianolle, päiväyksenä ”Jännes 190?” (vuosiluvun viimeinen numero on epäselvä).

Valse, EM665

Sävelletty	5.3.1929
Käsikirjoitus	KK Coll. 530.57
Lisätietoja	▪ Yksi rivi kirjeen takapuolelle tehtyä melodialuonnosta. Nuotinnoksen alapuolelle on kirjoitettu 90 asteen kulmassa ”Sahib / Schmeer / B. Westerlund”. Tanskasta Suomeen Melartinille lähetetyn kirje-kuoren etupuolella on lukuisia laskelmia. Kuori on lähtenyt Kööpenhaminasta 26.2.1929 eli pari viikkoa aikaisemmin.

Ved Vuggen, EM666

Jeg nynner og jeg bøder mit søiverhvide Slør

Sävelletty	Basel 21.5.1910
Teksti	Ludvig Holstein (<i>Digte</i> 1895)
Käsikirjoitus	KK MS Mus 168:10
Lisätietoja	▪ Kaksi riviä melodialuonnosta Ludvig Holsteinin runoon <i>Ved Vuggen</i> .

Visa, EM667

Piano
Moderato

Sävelletty	?
Käsikirjoitus	KK MS Mus 168:10
Lisätietoja	▪ Kaksi ja puoli riviä yliviiivattuja pianoluonnoksia.

Ylermi, EM668

Sävelletty	1910?
Käsikirjoitus	KK MS Mus 168:10
Lisätietoja	▪ Kaksi riviä melodialuonnoksia, joiden vasemmassa ylänurkassa on merkintä ”Ylermi”. Kyseessä voi olla luonnos kateissa olevaan sävellykseen orkesterille, josta lehdet kirjoittivat syksyllä 1910.

Mahdollisia Erkki Melartinin sävellyksiä

Eri tiedonlähteissä on mainintoja sävellyksistä, jotka voidaan liittää Erkki Melartiniin, mutta joiden valmistumisesta tai aitoudesta ei ole löytynyt riittävän luotettavia dokumentteja. Teosluetteloon on otettu mukaan myös kadonneita teoksia, mutta vain niissä tapauksissa, joissa sävellyksiä voidaan kohtuudella pitää todellisina, vaikka niistä ei ole löytynyt aineellisia dokumentteja.

Seuraavaan listaukseen on kerätty teosnimiä, joiden kohdalla tietoa on liian vähän, Melartinin säveltäjäys on epäilyttävä tai tapaus on muista syistä niin epämääräinen, ettei teosta ole kannattanut ottaa varsinaiseen luetteloon. Tämän listauksen tarkoituksena on kertoa se vähä, mikä näistä teoksista tiedetään. Uudet arkistolöydöt voivat muuttaa yksittäisten teosten tilannetta.

Ad astra

▪ Vuonna 1912 Melartin kirjoitti Larin-Kyöstille kirjeen, jossa hän muitten asioiden lisäksi pohdiskeli perusteellisesti ja kriittisesti ajatusta säveltää musiikkia runoilijan vuonna 1906 kirjoittamaan näytelmään *Ad astra : Yömaalarin unelma* kuudessa kuvaelmassa: ”*Olen lukenut Ad astran ja tietysti olen ihastunut siihen. Se on suuri – ja todella hyvä runoelma – ja siinä on todella visionäärisesti ihmeellisiä asioita. Mutta luuletko oikeastaan, että se kaipaa musiikkia! Minä olen viime vuosina hyvin monessa suhteessa muuttanut kantaani musiikkinäytelmien ja näytelmämusiikkien suhteen. Useimmiten siitä tulee sekalainen soppa ja jotain melodramaattista ja hajanaista. Luulen että Ad astra on kyllin voimakas pysyäkseen omalla voimallaan pystyssä. Musiikki tulisi olla siinä vaan palvelevaa laatua ja tulla niin vähän esille kuin suinkin mahdollista. Kapakkakuvaan riittää ihan hyvin pari sisialaista kansanlaulua ja sairashuonekuvaukseen jokin keskiaikainen latinalais-italialainen kirkkohymni. Kaikki muu musiikki veisi syrjään toiminnasta ja hajottaisi kokonaisvaikutusta. Niin on mielipiteeni. Mutta jos musiikkia tarvitaan ja kappale tulee esitettäväksi, niin kyllä minä voisin kirjoittaa, sillä kyllä minulla ovat ne tunnelmat niin selviä sielussani että voisin pukea ne musikaaliseen muotoon. Mutta jos se olisi eduksi draamalle, se on toinen asia.*” Mitään dokumentteja siitä, että hanke olisi edennyt tätä pidemmälle, ei ole löytynyt.

Anto Kauko

▪ Melartinin Jalmari Finnelle vuosina 1904-1905 lähettämistä kirjeistä on löytynyt viitteitä oopperahankkeesta *Anto Kauko*. Mitään dokumentteja suunnitelmien etenemisestä ei ole löytynyt.

Balladi ja pastoraali

▪ Yleisradiossa on kantanauhaäänite vuodelta 1949, jolla Helsingin Naisorkesteri soittaa Heidi Sundblad-Halmeen johdolla näin nimetyn kaksiosaisen kokonaisuuden (DAY-000797-05-06 Pikalevy 60). Konservatoriossa tehty äänitys on radioitu 19.6.1949. Todennäköisesti kyse on Melartinin sävelmistä tehty kooste, mutta asiaa ei ole tarkemmin tutkittu.

Ensimmäinen leivo

▪ Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu tällainen laulu noin vuodelta 1900 Kaarlo Kramsun tekstiin.

Fjärilldansen

▪ Wasa-Postenissa oli syyskuussa 1908 uutinen Suomen postiljooniyhdistyksen Vaasan osaston arpajaisjuhlista: ”Programmet blir någonting extra, när balettmästar hr Carlsson med wänligt tillmötesgående ställt fin bepröfvande talang till förfogande och inöfvat en förtjusande wacker barnbalett af 8 små flickor: ’Fjärilldansen’, ur Preciosa med Erkki Melartins wackra musik.” (Wasa-Posten 30.9.1908) Viittaako sana ”Preciosa” mahdollisesti Carl Maria von Weberin samanimiseen näytelmämusiikkiin vuodelta 1821? Nimi voisi viitata Melartinin näytelmämusiikissa *Prinsessa Ruusunen*, op. 22 olevaan *Perhosvalssiin* (nro 17), mutta asiaa ei voi tarkistaa.

Flaamilainen kansanlaulu (Og om han vender tilbage)

▪ Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu tällainen laulu noin vuodelta 1900. Teksti näyttää kuitenkin olevan tanskaa.

Haaveilevalle siskolle

- Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu tällainen laulu Eino Leinon tekstiin todennäköisesti vuodelta 1897.

Hur jag älskar dig

- Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu 17.2.1894 päivätty tämän-niminen katkelma, jota ei kuitenkaan ole sittemmin löytynyt.

Intermezzo H-duuri

- Melartinin päiväkirjassa on 25.4.1893 merkintä: ”Mesta delen af dagen arbetade jag på ett intermezzo i H dur. Där har jag ganska pråkiga motiv. I hufvudsak fick jag det färdigt.” Tätä merkintää ei ole pystytty yhdistämään tunnettuihin Intermezzo-käsikirjoituksiin, mistä syystä sitä ei ole otettu pääluetteloon.

Italialaisia kansanlauluja

- Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu Melartinin tehneen luonnoksia tai muistiinpanoja 9.2.1900 seuraavista kansanlauluista: 1. Dietr’ e mura cesta na picciotas, 2. Dal mio natio villaggio in breve giunta, 3. Che bella cosa [O sole mio], 4. Signori vi presente ja 5. All’ ven’ dalla montagna piri-pi. Melartin mainitsee kirjeessä kotiin, että hän aikoo näitä käyttää jossain sävellyksessään.

Kjære lille moder

- Melartinin päiväkirjassa on 9.2.1895 merkintä: ”Vad friskar mig är att direktorn var så nöjd med mina kompositioner. Speciellt tyckte han om sångerna ’Kjære lille Moder’, ’Höst’ [op. 26, nro 2] och ’Jag söker att binda tillsammans’ [EM50, nro 3].” Laulusta *Kjære lille Moder* ei ole löytynyt dokumentteja, ei myöskään tekstin tekijää.

Kuningas Fjalar

- Kirjeessään kotiin 19.9.1902 Melartin kirjoittaa: ”Suom. Teatteri on kysynyt, ottaisinko tehdäkseni Runebergin päiväksi 5. sinf. runoa ja näyttämömusiikin ’Kuningas Fjalariin’. Luultavasti suostun, sillä asia kiinnostaa minua jo aikaisemmilta ajoilta.” Mitään dokumentteja siitä, että Melartin olisi tällaiseen hankkeeseen tarttunut, ei ole löytynyt. *Kung Fjalar : en dikt i 5 sånger* on eepinen runo vuodelta 1844. Se julkaistiin KARL MÅRTEN KILJANDERIN 22.7.1817 – 6.9.1879) suomenoksena ”Fjalar kuningas” vuonna 1876.

Kuusenjuuret kuivettuvat

- Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu tällainen mieskuorolaulu Kalevalan tekstiin todennäköisesti vuodelta 1897. Marvian mukaan Melartinin tekstivihkossa on ollut maininta ”alotettu”.

Kybalion

- Loppuvuodesta 1935 Melartin puhuu taskukalenterissaan Kybalion-nimisen teoksen kirjoittamisesta. *The Kybalion* on vuonna 1912 anonymisti julkaistu teos, joka sisältää synkretistisen jumalan Hermes Trismegistoksen opetuksen pääkohdat. Melartin on saattanut harkita teoksen suomentamista tai jopa musiikkia sen pohjalta. Mitään dokumentteja ei ole löytynyt.

Largo recitativo

- Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu tällainen luonnos maaliskuulta 1897.

Merenkylpjäneidot

- Syyskuussa 1910 oli Suomalaisessa Kansassa ehkä Otto Kotilaisen kirjoittama uutinen Erkki Melartinin uusista sävellyksistä ja sävellyssuunnitelmista: ”Työnlaisena on hra Melartinilla kolme sinfonista runoelmaa niinikään suurelle orkesterille: ’Tuuri’, ’Merenkylpjä neito’ ja ’Ylermi’, joihin aiheet on otettu Eino Leinon samannimisistä Helgawirsistä.” (Suomalainen Kansa 16.9.1910) Sama tieto toistui Hufvudstadsbladetin uutisessa kuukautta myöhemmin: ”För närvarande har komponisten under arbete en cykel, omfattande tre symfoniska dikter efter en legend af Eino Leino.” (Hufvudstadsbladet 18.10.1910) Tällaisista teoksista ei ole löytynyt mitään aineellisia dokumentteja. Jos kyseessä ei ole ollut toimittajan väärinkäsitys, Melartin on ehkä ollut vain ylioptimistinen.

Metsänneidot

- Teoston sävellysrekisterissä on numerolla 7385835 Melartinin säveltämäksi mainittu teos, jota ei muualta tunneta.

Musik

- Kansalliskirjaston kokoelmassa Coll. 530.57 säilytetään vuodelta 1887 olevaa nuottivihkoa, johon Melartin – tai hänen sisarensa Livi, jonka nimi vihkosta myös löytyy – on kirjoittanut nuottiharjoituksia. Sovituksia ei ole tutkittu, joten ei ole varmaa, onko kyse kopioista vai mahdollisesti itsenäisistä sovituksista. Einari Marvia on julkaisemattomissa muistiinpanoissaan arvioinut soinnutukset kömpelöiksi, mikä viittaisi siihen, että kyse ei ole jonkun osaavamman sovitusten kopioista.
- Vihkossa on seuraavat osat: 1. *Polka* (Du som dansar [rätt?]), 2. *Polka* (sanaton), 3. *Finsk folkvisa* (Minä olen se laulajapoika) Andante, 4. *Finsk folkvisa* (Taidat olla toisen kulta) Comodo, 5. *Finsk folkvisa* (Hynttäntyy ja purjetuuli, merimiehiä ollaan) Allegro moderato (Tällainen ilmaisu löytyy Minna Canthin näytelmästä Roinilan talossa (1885) tukkimies Matin sanomana. Melartinin nuotinnoksessa ensimmäinen sana näyttää olevan ”Prynttäntyy”), 6. *Källan* (Jag sitter källa vid din rand) Tempo moderato (Kyseessä on Runebergin runo *Vid en källa* vuodelta 1830 ja musiikki on Fredrik August Ehrströmin laulusta, joka on sävelletty 1834), 7. *Finsk folkvisa* (Kukkuu, kukkuu, kaukana kukkuu) Andante ja 8. *Finsk folkvisa* (Sydämmestäni rakastan) Långsamt.

Narrens sång

- Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu tällainen laulu Shakespearein tekstiin Hagbergin käännöksenä todennäköisesti vuodelta 1897.

Nu badar dungen

- Einari Marvian muistiinpanoista on löytynyt maininta siitä, että Melartin olisi tammikuussa 1899 säveltänyt tämän Paul Verlaineen runon. Mitään aineellisia dokumentteja ei ole löytynyt.

Onko synkkä sun sydämes?

- Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu tällainen laulu Melartinin tekstivihkossa nimimerkin L. S. tekstiin, todennäköisesti syksyltä 1899.

Pastoraali pienelle orkesterille

- Melartin sävelsi syksyllä 1899 Wienissä *Pastoraalin* pienelle orkesterille, mutta sen kohtalosta ei tiedetä mitään tarkempaa. Melartin on saattanut nimetä teoksensa myöhemmin niin, ettei tietoa ole enää kyetty yhdistämään nykyisin tunnettuihin teoksiin. On myös mahdollista, että käsikirjoitus on kadonnut.

Pianotrio, B-duuri

- Melartin sävelsi vuosina 1895–1896 pianotrion (EM187), jonka sävellaji on e-molli. Ilmeisesti jo pari vuotta aikaisemmin hän oli pianotrion säveltämisen kimpussa. Päiväkirjassa on 18.4.1893 seuraava merkintä: ”I dag började jag finalen till trion (piano, violin & cello) i b dur.” Tästä triosta ei ole löytynyt aineellisia dokumentteja.

Pieni merenneito

- Jalmari Finne organisoி vuoden 1909 Lasten päiväksi Kaivohuoneen juhlasaliin pantomiimin *Pieni merenneito* H. C. Andersenin tunnetun sadun pohjalta. Musiikkina hän käytti ”Melartinin pikkusävellyksiä”, kuten muistelmissa asia on ilmaistu (Finne 1939, s. 247). Pantomiimi esitettiin 25.9.1909, pääosassa HELGA SAURÉN (myöhemmin sukunimi Hols-ti, 28.5.1889–31.12.1971), mutta valitettavasti lehdetkään eivät kertoneet, mitä Melartinin musiikkia Finne oli käyttänyt. Todennäköisesti Melartinilla itsellään ei ollut hankkeen kanssa mitään suoraa tekemistä.

Roomalaisia liedejä

- Melartin mainitsee itse kirjeessään 15.3.1900 tällaisten valmistuneen Roomassa, mutta jos kyse on ollut nykyään tunnetuista teoksista, yhteyttä tähän ilmaisuun ei ole kyetty luomaan. Mahdollisesti Melartin tarkoittaa opuksen 24 italiankielisiä lauluja.

Se on syksyisen päivän paistetta tää

- Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu tällainen lauluhanke Ilmari Calamniuksen tekstiin. Maininta on ollut vain Melartinin tekstivihkossa. Kyseessä on runo *Epätoivoa*, joka on kirjoitettu syksyllä 1896 ja julkaistu kokoelmassa *Soutajan lauluja* vuonna 1897.

Silloin oli mulla

- Ture Ara lauloi tämännimisen kansanlaulusovituksen konsertissaan 12.9.1928, säestäjänä Konstantin Komaroff. Kyseessä saattaa olla jokin nimisotku, mutta on myös mahdollista, että Melartin teki tällaisen sovituksen, jonka käsikirjoitus on sittemmin kadonnut.

Soutajan sanat

- Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu tällainen Kalevalan tekstiin todennäköisesti 1896 tehty laulu ”Melartinin tekstivihkossa”, jota ei ole löytynyt Melartinin tai Marvian jäämistöstä. Marvian mukaan tämän tekstin kohdalla on maininta ”alotettu”.

Suite moderne

- Melartinin kirjeenvaihdosta on löytynyt 24.4.1892 päivätty maininta yöllä tulleesta ideasta, jonka nimeksi säveltäjä esittää sekä ”Suite moderne” että ”Das Meer”. Todennäköisesti nämä ideat eivät kuitenkaan toteutuneet. Ainakaan niistä ei ole löytynyt käsikirjoitusaineistoa, jonka voisi yhdistää kirjeessä oleviin ideoihin. Hänen myöhemmin aloittamansa sarja f-molli on selvästi eri hanke kuin tämä.

Taivahalla kas kun jo kulkee

- Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu tällainen Suonion tekstiin todennäköisesti 1896 tehty laulu ”Melartinin tekstivihkossa.”

Tyttö kaunis ja korea

- Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu tällainen J. H. Erkon (*Paimenelta*) tekstiin todennäköisesti 1896 tehty laulu ”Melartinin tekstivihkossa”.

Tyttö on nuori

- Teoston sävellysrekisterissä (4477228) on Melartinin säveltämäksi mainittu tällainen teos, jota ei muualta tunneta.

Tähti kirkas

- Käsikirjoituksessa KK Coll. 530.57 on tämänniminen kolmiääninen nuotinnos, jossa ei ole mitään tekijä- tai ajoitustietoja ja jonka käsiala ei näytä Melartinin omalta. Tekstinä on vuonna 1864 suomennettu *Klara stjärna du som strålar* (Tähti kirkas! Sä kun koitat taivahalta siintävältä). Melartinin tekijäys on hyvin epävarma.

Tuuri

- Katso taustatietoja kohdasta *Merenkylpijäneidot*.

Tuuti mun vauvani, nukkukaa

- Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu tällainen Suonion tekstiin todennäköisesti 1896 tehty laulu ”Melartinin tekstivihkossa.”

Uralte Märchen

- Syyskuussa 1913 helsinkiläiset lehdet mainostivat etukäteen Helsingin kaupunginorkesterin tulevan kauden ohjelmistoa. Tammikuun 26. 1914 pidettävään konserttiin luvattiin uutuuksena Melartin orkesterisarja *Uralte Märchen*. Jos kyseessä on ollut säveltäjältä saatu informaatio, hanke on mitä ilmeisimmin haihtunut ilmaan, sillä mitään dokumentteja tällaisesta sarjasta ei tunneta. Toimittajien virheestäkään tuskin on ollut kyse, sillä esityspäivän lisäksi osattiin kertoa, että kyseessä on kantaesitys. Tammikuussa 1914 ei ainakaan mitään Melartinia konsertissa kuultu.

Vill du ej gerna sluta ögonen till och luta

- Melartin on mahdollisesti säveltänyt Tavaststjernan runoelmasta *Fragment af en kärleksdröm* myös tekstin numero 15 (Vill du ej gerna sluta ögonen), mutta siitä ei ole löytynyt käsikirjoitusdokumentteja.

Wahsinn

- Einari Marvian listauksessa Melartinin varhaisista sävellyksistä (KK Coll. 779) on mainittu tällainen laulusarja Melartinin tekstivihkossa Otto Gugelin teksteihin, todennäköisesti huhtikuussa 1900 Wienissä. Tämän nimistä runoilijaa ei ole löytynyt, kyseessä saattaa olla joku itävaltalainen tekijä. Melartinin kotiin 17.4.1900 kirjoittamassa kirjeessä Otto Gugel mainitaan oopperalaulajaksi, joka olisi laulanut Melartinin ”offertoriumin” eli laulun *Recordare*, op. 24, nro 2. Runon *Wahsinn* osina mainitaan 1. Ihr Grab, 2. Mein Grab, 3. Morgen, 4. Freiheit ja 5. König bin ich.

Erkki Melartinin sovitukset muiden säveltäjien teoksista

Merkinnöt sovitussajasta ja julkaisuista on merkitty vain silloin kun näistä on tietoa. Melartinin opusnumeroimat sovitukset ovat pääluettelossa, mutta niihin on tässä listauksessa viittaukset.

Bach, Johann Sebastian

Die geistlichen Lieder und Arien, BWV439-507. BWV448, Der Tag mit seinem Licht; sov., piano

Katso *Am Abend*, op. 157, nro 2

Bach, Johann Sebastian

Die geistlichen Lieder und Arien, BWV439-507. BWV466, Ich halte treulich still; sov., piano

Katso *Ich halte treulich still*, op. 157, nro 1

Bach, Johann Sebastian

Kantaatit, BWV40 (Darzu ist erschienen der Sohn Gottes). Jesu, nimm dich deiner Glieder; sov., piano

Katso *Freuet euch, ihr Christen alle*, op. 157, nro 3

Bach, Johann Sebastian

Sonaten und Partiten, BWV1001-1006. BWV1006, Preludi; sov., piano

Katso *Präludium*, op. 157, nro 4

Bach, Leonhard Emil

Kein Hälmlein wächst auf Erden

Piano

Säveltäjä Leonhard Emil Bach

Sovitusaika 17.11.1924

Teksti A. E. Brachvogel

Käsikirjoitus Yksityisomistuksessa (olinpaikka ei tiedossa)

Lisätietoja • Käsikirjoituksessa on teksti "Geistliches Lied von Wilh. Fried. Bach / Klavierbearbeitung von Erkki Melartin / Till min kära Ilta / 17.XI.1924". Nykytutkimuksen mukaan kyse ei kuitenkaan ole W. F. Bachin sävellyksestä, vaan vuosina 1849-1902 eläneen Leonhard Emil Bachin ja kirjailija Albert Emil Brachvogelin (29.4.1824–27.11.1878) laulusta *Kein Hälmlein wächst auf Erden*.

Bellman, Carl Michael

Solen glimmar blank och trind, FE48

Sekakuoro

Allergretto

Säveltäjä Carl Michael Bellman (säveltäjäyys on epävarma)

Käsikirjoitus SibA Mel 17:215

Lisätietoja • Käsikirjoituksessa ei ole signeerausta. Sovitus on neliääninen, mutta tekstiä ei ole. Otsikko "Kevätlaulu" on lisätty lyijykynällä, käsikirjoitus on muuten musteella valmiiksi tehty. Bellmanin laulu tunnetaan Suomessa parhaiten Olli Vuorisen tekstillä "Nyt kevät on" (Tuuli hiljaa henkäilee), mutta siihen on tehty muitakin käännöksiä ("Purjehdusmatka" ja "Päivän kulta heijastuu").

Bull, Ole

Sæterjentens søndag

Paimentytön sunnuntai – Paimenen sunnuntai – Sai aurinko taas jo loistelemaan

Tenori ja orkesteri

Andante sostenuto

Säveltäjä Ole Bull

Teksti Jørgen Engebretsen Moe, suomentaja Erkki Ainamo

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:7

Lisätietoja

- Sovitusaikaa ei tiedetä, mutta Ture Ara äänitti sovituksen Yleisradion kantaneuhalle vuonna 1942 George de Godzinskyn johtaman Kristalli-konserttiorkesterin kanssa.
- JØRGEN ENGBRETSSEN MOE (22.4.1813–27.3.1882) oli norjalainen runoilija ja kirjailija.

De Leva, Enrico

Passero sperduto

Un passero sperduto e abbandonato – Eksynyt varpunen (Varpusen poika eksynyt)

Lauluääni ja viulu

Andantino moderato

Säveltäjä Enrico De Leva

Sovitettu 1905

Teksti Roberto Bracco, suomennos Jalmari Hahl

Käsikirjoitus KK Coll. 530.77; SibA Mel 23:690 (luonnos)

Lisätietoja

- Kyseessä on Melartinin tekemä sovitus ROBERTO BRACCON (10.11.1861–20.4.1943) näytelmän *Sperduti nei buio* kolmannessa näytöksessä olevasta laulusta. Näytelmä on ollut nimellä *Hämärän lapsia* ohjelmistossa Suomen kansallisteatterissa syksyllä 1905 (ensi-ilta 8.9.1905) ja myöhemmin Tampereen teatterissa (1914) ja Koiton Näyttämöllä (1921). Uuden Suomettaren toimittaja tiesi jo ennen ensi-iltaa kertoa näin: ”Näytelmää varten on hra Erkki Melartin säveltänyt ihanan requiemin ja sovittanut näytelmään kuuluvan italialaisen laulusävelen duetoksi sopraanolle ja viululle.” (Uusi Suometar 8.9.1905)
- ENRICO DE LEVA (1867–1955) oli napolilainen säveltäjä.

Desmarests, Henry

Circé. Rigaudons; sov., viulu, piano

Katso *Rigaudons*, op. 158, nro 9

Destouches, André Cardinal

Issé. Sarabande et passepied; sov., viulu, piano

Katso *Sarabande et Passepied*, op. 158, nro 6

Faltin, Richard

I lifvets kamp

Elon taistossa

Piano

[Ilman tempomerkintää]

Säveltäjä Richard Faltin

Sovitettu 1901

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin

Ensijulkaisu *Suomen Laulu* 1901

Lisäjulkaisut *Ur M.M.s konsertprogram* 1902; *HNM I livets kamp* 1905, Nro 51

Gastoldi, Giovanni Giacomo

Il bell' umore

[Viver lieto voglio]

Sovitettu 1908?

Käsikirjoitus SibA Mel 24:885b

Lisätietoja • Helsingin musiikkiopiston konsertissa 13.3.1908 oli ohjelmassa Gastoldin *Madrigal* Melartinin sovituksena (Ettore Gandolfi ja Oskar Merikanto). Sibelius-Akatemian arkistossa olevan käsikirjoituksen SibA Mel 24:885 kääntöpuolella on nuotinnos juuri tällä otsikolla ”Madrigale”, mutta ilman tekstiä. Sovituksen kohteena on ollut Gastoldin viisiääninen madrigaali *Il bell' umore* vuodelta 1591. Pianon osuus pyrkii melko uskollisesti edustamaan neljää muuta ääntä, kun melodia noudattelee ykkössopraanon osuutta kohtalaisen tarkasti.

Genetz, Emil

Ii-ii

Ii, ii, illall', kirkon sillall'

Piano

Andante

Säveltäjä Emil Genetz (kansanlaulumuodostelma)

Sovitettu 1901 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin

Ensijulkaisu *Suomen Laulu* 1901

Genetz, Emil

Karjala

Imatran innot raukes – Se soittaa vieläkin kanneltansa – Kun oikeuttasi, uskoas

Piano

Voimakkaasti, ei liian nopeaan

Säveltäjä Emil Genetz

Sovitettu 1901 tai aikaisemmin

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin

Ensijulkaisu *Suomen Laulu* 1901

Gervais, Charles-Hubert

Hypermnestre. Passacaille; sov., viulu, piano

Katso *Passacaille*, op. 158, nro 1

Grétry, André

Aspasie. Tamburin; sov., viulu, piano

Katso *Tamburin*, op. 158, nro 5

Grétry, André

Denys le tyran. Gigue; sov., viulu, piano

Katso *Gigue*, op. 158, nro 10

Haapasalo, Kreeta

Kanteleeni

Mun kanteleeni kauniimmin taivaassa kerran soi

Lauluääni ja piano

Andante

Säveltäjä Kreeta Haapasalo

Sovitettu 1906?

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163:3

Ensiesitys 11.2.1919 Mikkeli – Maikki Järnefelt ja Selim Palmgren

Ensijulkaisu Lindgren *Kanteleeni* 1906 AEL351; Lindgren AEL929; Westerlund W10929-8

Lisäjulkaisu *Urkuharmoniaalbumi 1* 1920 (sovitus harmonille)

Lisätietoja • On epäselvää, missä määrin Melartinin versio on varsinainen sovitus. Myöskään Merikannon harmoniversion poikkeamia alkuperäisestä ei ole tutkittu.

Halm, August

Jousikvartetto B-duuri. Tempo di minuetto

Viulu, alttoviulu (tai toinen viulu) ja sello

Tempo di minuetto

Säveltäjä August Halm

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:7; KK Coll. 630:27 (äänilehtiä)

Lisätietoja • Kansallisooopperan nuotistossa olleessa käsikirjoituksessa (Coll. 630:27) on lyijykynällä lisätty otsikko ”Ihanteellinen puoliso / Aug. Halm, arr. E. Melartin”. Oscar Wilden tämänniminen näytelmä oli ohjelmistossa syksyllä 1905, mutta aikalaisarvioista ei löydy viitettä musiikkiin. Käsikirjoituksen sijoituspaikka viittaa kuitenkin siihen, että tätä menuettia on ainakin suunniteltu tuohon näytelmään. Melartin oli varsinkin Jalmary Finnen ohjaaja- ja johtajakausina (1896-1904) aktiivisesti käytetty
• AUGUST HALM (26.10.1869–1.2.1929) oli saksalainen säveltäjä ja teologi. Jousikvartetto B-duuri julkaistiin vuonna 1903 (Verlag von Lauterbach & Kuhn, Leipzig). Sovituksen kohteena on kaksiosaisen kvartetton jälkimmäinen osa.

Händel, Georg Friedrich

O theure Gattin

Lauluääni ja jousiorkesteri

Säveltäjä Georg Friedrich Händel

Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:7 (partituuri)

Lisätietoja • Kyseessä on saksankielinen käännös Händelin oopperan *Amadigi di Gaula*, HWV11 kolmannen näytöksen kuudennen kohtauksen aariasta.

Järnefelt, Armas

Laulu Vuokselle

Piano

Allegro

Säveltäjä Armas Järnefelt

Käsikirjoitus SibA Mel 20:362a; SibA Mel 20:412

Järnefelt, Armas

Onnelliset

Jo valkenee kaukainen ranta

Piano

Allegretto

Säveltäjä Armas Järnefelt
Sovitettu 1901 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin
Ensijulkaisu *Suomen Laulu* 1901

Järnefelt, Armas

Sirkka

Sirkka lauloi lystiksensä

Piano

Allegretto

Säveltäjä Armas Järnefelt
Sovitettu 1901 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin
Ensijulkaisu *Suomen Laulu* 1901
Lisäjulkaisu *Ur M.M.s konsertprogram* 1902; HNM *Sirkka* 1903

Järnefelt, Niklas

[Kaksi yksinlaulua]

Lisätietoja • Taskukalenterin merkintöjen perusteella Melartin sovitti keväällä 1933 kahta laulua Erna Gräsbeckille, molemmat tämän vuonna 1932 kuolleen puolison, maanmittausinsinööri **Niklas Järnefeltin** säveltämiä. Tehtävä ei ollut mieleinen Melartinille, eikä laulujen sovitusten käsikirjoituksia ole löytynyt. 14.5.1933 Melartin kirjoittaa taskukalenteriinsa: ”Skrev färdig den andra av Niklas Järnefelts sånger åt Erna. Nu får det vara nog med detta [?] pinsamma arbete.” Merkintä 20.5.1933 ”Förde dit mina bearbetningar av hennes makas sånger – och hon var nöjd. Och jag? Nå ja!”

Kaski, Heino

Lähdettyäs, op. 26, nro 3

Lähdettyäs, armahani

Lauluääni ja kamariorkesteri

Andante

Säveltäjä Heino Kaski
Teksti V. A. Koskenniemi
Käsikirjoitus KK Coll. 530.57
Lisätietoja • Käsikirjoituksessa on erillinen lauluäänen lehti, jossa on sanat ja melodianuotinnos.

Kuula, Toivo

Aamulaulu, op. 2, nro 3

Piano

Moderato

Säveltäjä Toivo Kuula

Sovitettu 1928

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin

Ensijulkaisu *Suomalaisia pianosävellyksiä nuorisolle* 1928

Lisätietoja

- Kustannussopimus sovituksesta allekirjoitettiin 1.11.1928. Melartin palkkio oli 500 markka (158 €).
- Melartinin teosluettelossa *Kompositioner ordnade efter opustal* kaksi sovitusta Toivo Kuulan lauluista ja kaksi sovitusta Oskar Merikannon lauluista (*Kevätlinnuille etelässä* ja *Kottarainen*) on sijoitettu opusten 151 ja 152 väliin, kuitenkin osoittamatta niille omaa numeroa.

Kuula, Toivo

Taikapeili, op. 30c. Nro 4, Metsä-Matti soittaa

Piano

Allegro

Säveltäjä Toivo Kuula

Sovitettu 1928

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin

Ensijulkaisu *Suomalaisia pianosävellyksiä nuorisolle* 1928

Lisätietoja

- Kustannussopimus sovituksesta allekirjoitettiin 1.11.1928. Melartin palkkio oli 500 markka (158 €).

Lully, Jean-Baptiste

Ballet de la Raillerie, LWV11. Gavotte en Rondeau; sov., viulu, piano

Katso *Gavotte en Rondeau*, op. 158, nro 2

Lully, Jean-Baptiste

La noce de village, LWV19. Pavane et Gavotte; sov., viulu, piano

Katso *Pavane et Gavotte*, op. 158, nro 8

Merikanto, Oskar

Kevätlinnuille etelässä, op. 11, nro 1

Piano

Säveltäjä Oskar Merikanto

Sovitettu 1928

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin

Ensijulkaisu *Suomalaisia pianosävellyksiä nuorisolle* 1928

Lisätietoja Kustannussopimus tästä sovituksesta allekirjoitettiin 1.11.1928.

Merikanto, Oskar

Kottarainen, op. 36, nro 2

Piano

Säveltäjä Oskar Merikanto

Sovitettu 1928

Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin

Ensijulkaisu *Suomalaisia pianosävellyksiä nuorisolle* 1928

Lisätietoja

- Kustannussopimus sovituksesta allekirjoitettiin 1.11.1928. Melartin palkkio oli 500 markka (158 €).

Merikanto, Oskar
Lohdutus, op. 42, nro 2

Piano
Moderato

Säveltäjä Oskar Merikanto
Sovitettu 1901 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin
Ensijulkaisu *Suomen Laulu* 1901
Lisätietoja • Kustannussopimus sovituksesta allekirjoitettiin 1.11.1928. Melartin palkkio oli 500 markka (158 €).

Merikanto, Oskar
Reppurin laulu, op. 14, nro 10

Lauluääni ja orkesteri

Säveltäjä Oskar Merikanto
Sovitettu 1930 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus Ei tunneta
Lisätietoja • Sovitus tunnetaan vain levytyksestä, jonka Ture Ara teki nimeämättömän orkesterin säestyksellä Berliinissä 19.5.1930 (HMV X3634).

Merikanto, Oskar
Vallinkorvan laulu, op. 24, nro 2

Lauluääni ja orkesteri

Säveltäjä Oskar Merikanto
Käsikirjoitus Ei tunneta
Lisätietoja • Sovitus tunnetaan vain levytyksestä, jonka Ture Ara teki nimeämättömän orkesterin säestyksellä Berliinissä 19.5.1930 (HMV X3634).

Mouret, Jean-Joseph
Les amours de Ragonde. Bourrée; sov., viulu, piano
Katso *Bourrée*, op. 158, nro 7

Mozart, Wolfgang Amadeus
Ave verum corpus, KV 618

Jousikvartetti

Säveltäjä Wolfgang Amadeus Mozart
Käsikirjoitus SibA Mel 14:91

Mozart, Wolfgang Amadeus
Pianokonsertto nro 15, KV 450, B-duuri

Kadenssi pianolle

Säveltäjä Wolfgang Amadeus Mozart
Sovitettu 1896
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:8
Lisätietoja • Käsikirjoituksessa on signeeraus ja päiväys 6.1.1896.

Nordqvist, Gustaf
Tala, älskade, tala

Lauluääni ja kamariorkesteri
Poco mosso ed espressivo

Säveltäjä Gustaf Nordqvist
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:5

Lisätietoja • GUSTAF NORDQVIST (12.2.1886–28.1.1949) oli ruotsalainen professori, säveltäjä ja kirkkomuusikko.

Pacius, Fredrik
Maamme / Vårt land
katso *Helmivyö I*, op. 159a

Pacius, Fredrik
Suomis sång / Suomen laulu
katso *Helmivyö II*, op. 159b

Pasquini, Bernardo
Giran pure in ciel le sfere

Lauluääni ja orkesteri
Allegretto sostenuto pomposo

Säveltäjä Bernardo Pasquini
Käsikirjoitus KK Ms Mus 168:7 (partituuri ja äänilehdet)

Ranuszewicz, K.
Menuetto all’antico

Viulu ja piano

Säveltäjä K. Ranuszewicz?
Käsikirjoitus SibM SmP7089
Lisätietoja • Käsikirjoituksessa mainitusta säveltäjästä ei ole löytynyt tarkempia tietoja.

Rousseau, Jean-Jacques
Le Devin du village. Menuet; sov., viulu, piano
Katso *Menuet*, op. 158, nro 4

Saint-Amans, Louis Joseph
Ninette à la Cour. Tricotets; sov., viulu, piano
Katso *Tricotets*, op. 158, nro 3

Schubert, Franz
Trois Marches Héroïques, D 602. Nro 1

Orkesteri

Säveltäjä Franz Schubert
Käsikirjoitus SibA Mel 12:77

Sibelius, Jean

Metsämiehen laulu, op. 18, nro 5

Piano

Säveltäjä Jean Sibelius
Sovitettu 1921 tai aikaisemmin
Ensijulkaisu Lindgren *Metsämiehen laulu* [1921] AEL1190
Lisätietoja • Sovituksessa ei ole sanoja, vain pianonuotinnos. Se julkaistiin yhdessä *Sydämeni laulun* ja kolmen Madetojan sovittaman Sibeliuksen laulun kanssa yhteisellä kannella.

Sibelius, Jean

Saarella palaa, op. 18, nro 4

Piano

Allegretto

Säveltäjä Jean Sibelius
Sovitettu 1901 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin
Ensijulkaisu *Suomen Laulu* 1901
Lisäjulkaisu *Köpenhamnskören* 1901 KFW75 (otsikolla “Työnsä Kumpasellaki”)

Sibelius, Jean

Sortunut ääni, op. 18, nro 1

Piano

Säveltäjä Jean Sibelius
Sovitettu 1901 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin
Ensijulkaisu *Suomen Laulu* 1901
Lisäjulkaisu HNM *Sortunut ääni* 1903; Breitkopf & Härtel *Gebrochene Stimme Op. 18 No 1* 1906 B&H25188

Sibelius, Jean

Sydämeni laulu, op. 18, nro 6

Piano

Säveltäjä Jean Sibelius
Sovitettu 1921 tai aikaisemmin
Ensijulkaisu Lindgren *Sydämeni laulu* [1921], AEL1189

Sibelius, Jean

Terve kuu, op. 18, nro 2

Piano

Säveltäjä Jean Sibelius
Sovitettu 1901 tai aikaisemmin
Ensijulkaisu *Suomen Laulu* 1901
Lisäjulkaisu HNM *Terve kuu* 1903
Lisätietoja • Pianosoituksen yläpuolella on laulun teksti.

Sibelius, Jean
Venematka, op. 18, nro 3

Piano
Reippaasti

Säveltäjä Jean Sibelius
Sovitettu 1901 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin
Ensijulkaisu *Suomen Laulu* 1901
Lisäjulkaisu HNM *Venematka* 1903

Vītols, Jāzeps
Ej, saulīte, drīz pie dieva

Lauluääni ja piano
Mesto lugubre

Säveltäjä Jāzeps Vītols
Käsikirjoitus KK Coll. 530.57
Lisätietoja

- Vītolsin alkuperäinen sovitus on kokoelmasta ”200 Latviešu tautas dziesmas” (Melartinilla muodossa ”Piecas latviešu tautas dziesmas”) eli 200 latvialaista kansanlaulua. Millä tavalla Melartin on käsitellyt Vītolsin sovitusta, on tutkimatta.
- Melartin tapasi Vītolsin ainakin marraskuussa 1926 yhteisellä matkalla Varsovaan. Sovitus saattaa olla seurausta tästä tapaamisesta, mutta mitään dokumentteja asiasta ei ole löytynyt.

Wilhelm, Karl
Die Wacht am Rhein

Piano
Allegro marcato

Säveltäjä Karl Wilhelm
Sovitettu 1901 tai aikaisemmin
Käsikirjoitus KK Ms Mus 163 Melartin
Ensijulkaisu *Suomen Laulu* 1901

Wolf, Hugo
[Wiegenlied]

Jousiorkesteri

Säveltäjä Hugo Wolf
Sovitettu Ei tiedetä
Käsikirjoitus Lahden konservatorion kirjasto, museokokoelma
Lisätietoja

- Teoksen identifiointi on tekemättä ja käsikirjoituksen autenttisuus varmistamatta.

Öhberg, Rafael
Kaksoisvirta

Sekakuoro

Säveltäjä Rafael Öhberg
Sovitettu 1932 tai aikaisemmin
Teksti Ensio Lehtonen
Ensijulkaisu Julkaisussa *Ristin sointu 1*, Ristin voitto 1932
Lisätietoja

- Säveltäjä on kirkkomusiikin piirissä ainakin kuoronjohtajana toiminut RAFAEL ÖHBERG (1904-1954).

Erkki Melartinin sävellyksiä ja sovituksia sisältäviä nuottijulkaisuja

Luettelon tarkoituksena on antaa vuoden 2020 lopun mukainen yleiskuva nuottikokoelmista ja muista julkaisuista, joissa on julkaistu yksittäisiä Erkki Melartinin sävellyksiä. Mukana ovat myös pelkästään Melartinin sävellyksiä sisältävät valikoimat. Luettelo ei ole täydellinen, mutta tärkeimmät kokoelmat lienevät mukana. Uusia julkaisuja tulee syntymään joka vuosi, joten ajan tasalla olevan tilanteen saa selville vain uutuuksia seuraamalla.

AAMU : Perhe-aikakauskirja. Joulunumero 5 – Helsinki : Söderström, 1926

- *Kehtolaulu*, EM108

Album kompositioner af finska tonsättare → FINLAND I TONER

ARS ANTICA / arranged by Kari Karjalainen. – Helsinki : Fennica Gehrman, 2003. – ISMN 5509-884-8

- *Menuetto al'antico*, op. 53, nro 4 (sovitettuna puhallinkvartetille tai -kvintetille)
- *Preludio*, op. 53, nro 6 (sovitettuna puhallinkvartetille tai -kvintetille)
- *Arietta*, op. 25, nro 4 (sovitettuna puhallinkvartetille tai -kvintetille)

BAGATELLER–10 LÄTTA STYCKEN FÖR PIANO, OP. 164. – Stockholm : Elkan & Schildknecht, 1932. – EC766

- *Anekdot*, EM298
- *Gunghästen*, EM356
- *Humoresk*, EM368
- *I båten*, EM373
- *Julmorgon*, EM400
- *Med en blålocka*, EM450
- *Slädfärd*, EM538
- *Snöfall*, EM539
- *Stilla stund*, EM548
- *Vid en källa*, EM572

CANTO DIDATTICO. – Helsinki : Fazer, 1987

- *Leivo*, op. 138, nro 2

CANTUS 1. – Oulu : Bells, 2008

- *Mirjamin laulu I*, op. 4, nro 3
- *Mirjamin laulu II*, op. 4, nro 4
- *Leivo*, op. 138, nro 2

ELANNON LAULUT. 1-2. – Helsinki : Osuusliike Elanto, 1933

- *Elannon laulu II*, EM039

EXCELSIOR! : 32 hengellistä yksinlaulua pianon tai urkujen säestyksellä. – Helsinki : Musiikki Fazer, 1941 – W1850, W11850-5

- *Sa lohdun annat*, op. 139, nro 1 (suomeksi ja ruotsiksi)

FINLAND I TONER – SUOMI SÄVELISSÄ : Album Kompositioner af finska tonsättare = Suomalaisten säveltäjien sävellyksiä. – Helsingfors : Helsingfors Nya Musikhandel Fazer & Westerlund, 1898

- *Arietta*, op25, nro 4

Finland in music and pictures → FINLAND SINGS

FINLAND SINGS = Suomi laulaa : Finland in music and pictures = Suomi sävelin ja kuvin. – Helsinki : Edition Fazer, 1952. – FM3125

- *Leivo*, op. 138, nro 2 (myös englanninkielinen käännös *Skylark*)

FINLANDIA : *Pianokappaleita suomalaisilta säveltäjiltä* = *Pianostycken av finska tonsättare. I* – Helsinki : R. E. Westerlund, 1916. – REW571, W10571-8. – Sarjaa julkaistiin myöhemmin nimellä *Finlandia* : *Suomalaisia pianokappaleita* = *Finska pianostycken* = *Finnische Klavierstücke* = *Finnish Piano Pieces*, mutta sisältö pysyi samana. (Finlandia I)

- *Perhosvalssi*, op. 22, nro 17
- *Berceuse*, op. 83, nro 7

FINLANDIA : *Pianokappaleita suomalaisilta säveltäjiltä* = *Pianostycken av finska tonsättare. II* – Helsinki : R. E. Westerlund, 1920-luku?. – REW1474, W11474-4 (Finlandia II)

- *Hovineitien menuetti*, op. 39, nro 18
- *I höjden*, op. 98, nro 3

FINLANDIA : *Pianokappaleita suomalaisilta säveltäjiltä* = *Pianostycken av finska tonsättare. III* – Helsinki : R. E. Westerlund, [julkaisuvuotta ei tiedetä]. – REW1297, W11297-9 (Finlandia III)

- *Ro, ro, fiskarmor*, op. 7, nro 1
- *Vemod*, op. 92, nro 3

FINLANDIA : *Pianokappaleita suomalaisilta säveltäjiltä* = *Pianostycken av finska tonsättare. IV* – Helsinki : R. E. Westerlund, 1952. – REW1561, W11561-8 (Finlandia IV)

- *Två svanor*, op. 5, nro 1
- *Menuett*, op. 16, nro 5

FINLANDIA : *Pianokappaleita suomalaisilta säveltäjiltä* = *Pianostycken av finska tonsättare. V* – Helsinki : R. E. Westerlund, 1945. – REW2000, W12000-6 (Finlandia V)

- *Erinnerung*, op. 93, nro 5 [julkaisussa nimellä *Souvenir*]

FINLANDIA : *Suomalaisia sävelmiä* = *Finska melodier* = *Finnish Melodies* = *Finnische Melodien. VI* / Sovittanut Väinö Hannikainen. – Helsinki : R. E. Westerlund, 1952. – REW12729-0 (Finlandia VI)

- *Juhlamarssi*, op. 22, nro 30

FINLANDIA : *Suomalaisia pianokappaleita* = *Finska pianostycken* = *Finnische Klavierstücke* = *Finnish Piano Pieces. VII* – Helsinki : Edition Fazer, 1982. – FM02562-7 (Finlandia VII)

- *Barcarole*, op. 59, nro 1
- *Pieni gavotte*, op. 25, nro 5

FINLANDIA : *Suomalaisia pianokappaleita* = *Finska pianostycken* = *Finnische Klavierstücke* = *Finnish Piano Pieces* – Helsinki : Edition Fazer, 1989. – FM07876-6 (Finlandia). – Tähän järjestysnumerottomaan kokoelmaan on valittu suosittuja sävellyksiä osista I-VII.

- *Barcarole*, op. 59, nro 1
- *Perhosvalssi*, op. 22, nro 17
- *I höjden*, op. 98, nro 3

Finlandia : *Suomalaisia viulusävellyksiä* → SUOMALAISIA VIULUSÄVELLYKSIÄ

FINNA ESPERANTISTO : oficiala, monata organo de Esperanto-Asocio de Finnlando. N:roj 5-7 : Majo-Julio 1913

- *La Polusstelo*, EM190

Finnische Klavierstücken → FINLAND I-VII

Finnische Pianomusik für die Jugend → SUOMALAISIA PIANOSÄVELLYKSIÄ NUORISOLLE

Finnish Piano Pieces → FINLAND I-VII

Finsk pianomusik för ungdom → SUOMALAISIA PIANOSÄVELLYKSIÄ NUORISOLLE

Finska orgelkompositioner → SUOMALAISIA URKUSÄVELLYKSIÄ

Finska pianokompositioner → KOSKETTIMET KERTOVAT

Finska pianostycken → FINLAND I-VII

Finska studentsånger → SUOMALAISIA YLIOPIILASLAULUJA

Finska tonsättare → SUOMEN SÄVELTÄJÄT

Harmoniumalbum → URKUHARMOONIALBUMI

HARTAIISIIN HETKIIN. – Oulu : Bells, 2007.

- *O Herre*, op. 13, nro 1
- *Recordare*, op. 24, nro 2
- *Bön om ro*, op. 122, nro 6
- *Isä meidän*, op. 151, nro 4

HARTAITA LAULUJA NAISKUOROLLE. – Helsinki : Suomen naiskuoroliitto, 2004. – ISMN M-55005-479-0

- *Jul*, op. 122, nro 8 (sovitus naiskuorolle tekstiin *Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan*)

HARTAITA TOIVELAULUJA. – Helsinki : Fazer, 1988. – ISBN 951-757-133-X

- *Isä meidän*, op. 151, nro 4

HENGELLISIÄ LAULUJA JA VIRSIÄ : NUOTTIPAINOS. – Helsinki : Suomen lähetysseura, 1957

- *Aftonpsalm*, op. 113, nro 3 (suomennos *Iltavirsi* tekstillä Ma Herran huomaa)
- *Jul*, op. 122, nro 8 (suomennos tekstillä *Ah aikaa, jolloin synnin sumu haihtuu*)

HÄÄMARSSSEJA URUILLE. – Helsinki : Warner/Chappell, 1997. – ISBN 951-757-380-4, M-042-08698-8

- *Juhlamarssi*, op. 22, nro 30 (sovitus uruille)

IN DULCI JUBILO. – Helsinki : Fazer, 1967. – W12746-4

- *Du strålande Betlehemsstjärna*, op. 103, nro 3

Inhemska solosånger → KOTIMAISIA YKSINLAULUJA

Inhemska sånger vid pianoforte IV → SJUNGANDE FINLAND, DET

ISÄNMAALLISIA LAULUJA : Sekäänisten laulujen 58-60 vihko / Kokoelman toimittanut P. J. Hannikainen. - 3. lisätty painos. – Helsinki : Tietosanakirja-osakeyhtiö, 1923

- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4 (P. J. Hannikaisen sekakuorosovitus)

JOULUKONTTI 1906. – Helsinki : Otava, 1906

- *Ratsulaulu*, op. 49b, nro 1

Joulukontti 1907-1926 → PÄÄSKYSEN JOULUKONTTI 1907-1926

JOULULAULUJA VIII. VIHKO / koonnut Anna Sarlin. – Helsinki : Axel E. Lindgren, [1915?] AEL505

- *Joululaulu*, EM091

JOULUPUKKI. – Helsinki : Valistus, 1926

- *Joulupäivä*, op. 169, nro 3

JULHÄLSNING I TONER. – Göteborg : G. Brückner, 1900

- *Albumblad*, EM009

Kaikuja laulustamme → SÄVELISTÖ

Kalevala-hymni ja neljä yksiaänistä laulua → SEKÄÄÄNISIA LAULUJA : 30 VIHKO

Kansakoulun laulukirja → KOULUJEN LAULUKIRJA

KANSAKOULUN LAULUKIRJA JA MUSIIKKIOPPI / toimittanut Taavi Valavirta. - 2. kokonaan uusittu painos. - Porvoo : WSOY, 1933

- *Puutarhurin laulu*, op. 22, nro 13 (yksiaäninen)
- *Kansan valta*, op. 61, nro 3
- *Maamiehen toukolaulu*, EM147
- *Maamieskoululaisten laulu*, EM149
- *Nuorisoseurakurssilaisten laulu*, EM171
- *Rantakoivulleni*, EM202

KANSAKOULUN UUSI LAULUKIRJA EN-, TOI-, KO-JÄRJESTELMÄN MUKAAN : Oppilaan kirja / Toimittanut Paula af Heurlin. – Helsinki : Otava, 1917

KANSAN LAULUKIRJA : nuottipainos. – Helsinki : Kansanvalistusseura, 1908

- *Mirjamin laulu I*, op. 4, nro 3 (yksiaäninen)
- *Mirjamin laulu II*, op. 4, nro 4 (yksiaäninen)
- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4 (yksiaäninen)

KANSAN LAULUKIRJA. – Helsinki : Kansankulttuuri, 1974. – ISBN 951-615-058-6

- *Äitien internationale*, EM264

KANSANOPISTON LAULUKIRJA : Nuottipainos. – Helsinki : Otava, 1909

- *Mirjamin laulu I*, op. 4, nro 3
- *Mirjamin laulu II*, op. 4, nro 4
- *O Herre*, op. 13, nro 1
- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4

KANSANOPISTON LAULUKIRJA : Nuottipainos. – Toinen uudistettu ja lisätty painos – Helsinki : Otava, 1911

- *Aattehet*, op. 61b, nro 1
- *Vappulaulu*, op. 61b, nro 2
- *Kukat Pinciolla*, op. 61b, nro 6
- *Niityllä*, op. 134a, nro 18
- *Henki*, EM063
- *Maamiehen toukolaulu*, EM147
- *Maamieskoululaisten laulu*, EM149
- *Nuorisoseurakurssilaisten laulu*, EM171
- *Oma maa*, EM176
- *Pyhä kevät*, EM196
- *Pälve*, EM199
- *Rantakoivulleni*, EM202
- *Toukolaulu*, EM235
- *Äitini*, EM265

KANSANOPISTON LAULUKIRJA : Nuottipainos. – Kuudes uudistettu painos – Helsinki : Otava, 1928

- *Mirjamin laulu I*, op. 4, nro 3
- *Mirjamin laulu II*, op. 4, nro 4
- *Sydänmaan lammella*, op. 20, nro 3
- *Kansan valta*, op. 61, nro 3
- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4
- *Vappulaulu*, op. 61b, nro 2
- *Kukat Pinciolla*, op. 61b, nro 3
- *Oravan jäljillä*, op. 99, nro 4
- *Katson virran kalvohon*, EM107
- *Maamiehen toukolaulu*, EM147
- *Maamieskoululaisten laulu*, EM149
- *Nuorisoseurakurssilaisten laulu*, EM171
- *Oma maa*, EM176
- *Rantakoivulleni*, EM202
- *Toukolaulu*, EM235
- *Äitini*, EM265

KANSANOPISTON LAULUKIRJA : Nuottipainos. – Kahdeksas uudistettu painos – Helsinki : Otava, 1947

- *Mirjamin laulu I*, op. 4, nro 3
- *Mirjamin laulu II*, op. 4, nro 4
- *Sydänmaan lammella*, op. 20, nro 3
- *Vappulaulu*, op. 61b, nro 2
- *Kukat Pinciolla*, op. 61b, nro 3
- *Oravan jäljillä*, op. 99, nro 4
- *Niityllä*, op. 134a, nro 18
- *Leivo*, op. 138, nro 2
- *Katson virran kalvohon*, EM107
- *Maamiehen toukolaulu*, EM147
- *Maamieskoululaisten laulu*, EM149
- *Nuorisoseurakurssilaisten laulu*, EM171
- *Oma maa*, EM176
- *Rantakoivulleni*, EM202

KANTELEOHJELMISTOA I / toimittanut Ulla Katajavuori. – Helsinki : Musiikki Fazer, 1963. – FM04179-8

- *Väinämöisen soitto oopperasta Aino*, op. 50 (lauluääni ja kantele)

KANTELEOHJELMISTOA II / toimittanut Ulla Katajavuori. – Helsinki : Musiikki Fazer, 1964. – FM4243

- *Leivo*, op. 138, nro 2 (kanteleelle, Eero Koskimies)
- *Karjalaiset paimenet*, op. 119c, nro 2 (kanteleelle, Paul Salminen)

KANTELEOHJELMISTOA III / toimittanut Ulla Katajavuori. – Helsinki : Musiikki Fazer, 1986. – FM07743-8

- *Mirjamin laulu II*, op. 4, nro 4 (kanteleelle, Eero Koskimies)

KARJAVÄEN LAULUKIRJA : (Pellervon laulukirja). – Helsinki : Pellervo-Seura, 1958

- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4 (yksiääninen)
- *Maamiehen toukolaulu*, EM147
- *Maamieskoululaisten laulu*, EM159

KEVÄTESIKKO : Lauluja koulunuorisolle I / Kokoelman toimittivat Dagmar von Nandelstadh ja Martta Vehanen. – Helsinki : Yrjö Weilin & Kump, 1910. – Kolmas painos.

- *Merimieslaulu*, op. 22, nro 12 (lauluääni)
- *Puutarhurin laulu*, op. 22, nro 13 (lauluääni)

KIRKKOLAULUJA : Yksinlauluohjelmistoa kirkollisiin tilaisuuksiin, erityisesti hautajais- ja vihkijäistoimituksiin / Toimittanut Taneli Kuusisto. – Helsinki : Fazerin musiikkikauppa, 1954. – FM3393

- *Lovsång*, EM141 (suomennos *Kiitoslaulu*)

KODIN JA NUORISON LAULUKIRJA : Luokanopettajayhdistyksen toimittama valikoima yksiäänisiä lauluja. – Helsinki : Kansanvalistusseura. I.–1914.

- *Rantakoivulleni*, EM202

Koitto : juhlaulkaisu Raittiusyhdistys Koiton kaksikymmentä vuotisen toiminnan muistoksi. – Helsinki : Yrjö Weilin, 1903.–247 s. : kuv. – Ss. 241-247.

- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4 (sovitus sekakuorolle)

Kokoelma pidettyjä koti- ja ulkomaisia pianolla helposti soitettavia kappaleita → SUOMEN NUORISOLLE

Kokoelma suomalaisia pianokappaleita → SUOMI

Kokoelma yksinlauluja I-IV → KOKOELMA YKSINLAULUJA NUORISOLLE I-IV

KOKOELMA YKSINLAULUJA NUORISOLLE = En samling solosånger för ungdom I. – Helsinki : Westerlund, 1925. – W1407, FM11407-4. – Kokoelman nimenä on myöhemmissä Fazerin painoksissa ollut *Kokoelma yksinlauluja* = *En samling solosånger*. Sisältö on eri painoksissa sama.

- *Mirjamin laulu I*, op. 4, nro 3
- *Mirjamin laulu II*, op. 4, nro 4
- *O Herre*, op. 13, nro 1
- *Pellavan kitkijä*, op. 15, nro 3

KOKOELMA YKSINLAULUJA NUORISOLLE = EN SAMLING SOLOSÅNGER FÖR UNGDOM II. – Helsinki : Westerlund, 1927. – W2905, FM12905-6

- *Sirkan häämatka*, op. 15, nro 2
- *Christkindleins Wiegenlied*, op. 42, nro 2
- *Tule armaani ja kätes anna mulle*, op. 47, nro 1
- *Oravan jäljillä*, op. 99, nro 4

KOKOELMA YKSINLAULUJA NUORISOLLE = EN SAMLING SOLOSÅNGER FÖR UNGDOM III. – Helsinki : Westerlund, 1931. – REW1674

- *Recordare*, op. 24, nro 2
- *Fågeln i päronträdet*, op. 117, nro 4

KOKOELMA YKSINLAULUJA NUORISOLLE = EN SAMLING SOLOSÅNGER FÖR UNGDOM IV. – Helsinki : Westerlund, 193? - REW2564, W12564-1

- *Paddan*, op. 132

KIRKOLLISKOKOUKSEN 13. HELMIKUUTA 1986 HYVÄKSYMÄÄN VIRSIKIRJAAN : Osa II: Virret 320-632 – Helsinki : Fazer Musiikki, 1987. – FM07806-3, ISBN 951-757-147-X

- *Jul*, op. 122, nro 8 (suomenkielinen virsiversio nimellä *Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan*)

KORALBOK : FYRSTÄMMIG SÄTTNING JÄMTE FÖRSPEL : TILLÄGG TILL SVENSK PSALMBOK FÖR DE EV.-LUTH. FÖRSAMLINGAR I FINLAND / Utgiven av John Sundberg. – Helsingfors : Förbundet för svenskt församlingsarbete i Finland, 1929.

- *Jul*, op. 122, nro 8 (neliääninen sovitus ilman sanoja, nro 511)
- *Koraali*, EM414 (neliääninen sovitus ilman sanoja, nro 645)
- *Koraali*, EM415 (neliääninen sovitus ilman sanoja, nro 659)

KORALBOK TILL SVENSK PSALMBOK FÖR DEN EVANGELISK-LUTHERSKA KYRKAN I FINLAND / John Sundberg. – Helsingfors : Förbundet för svenskt församlingsarbete i Finland, 1950.

- *Jul*, op. 122, nro 8 (virsiversio tekstillä *Tänk när en gång det töcken har försvunnit*)

KOSKETTIMET KERTOVAT : Suomalaisia pianosävellyksiä = Tangenterna berättar : Finska pianokompositioner. I / Toimittaneet Jaakko Somero, Matti Rautio. – Helsinki : Edition Fazer, 1957. F3695-4, FM03695-4

- *Leikki*, op. 119a, nro 4
- *Nurmella*, op. 119a, nro 6
- *Valsette*, op. 119c, nro 4
- *Torvet*, op. 143, nro 5

KOSKETTIMET KERTOVAT : Suomalaisia pianosävellyksiä = Tangenterna berättar : Finska pianokompositioner. II / Toimittaneet Jaakko Somero, Matti Rautio. – Helsinki : Edition Fazer, 1957. – F4314-1, FM04314-1

- *Arietta*, op. 25, nro 4
- *Karjalaiset paimenet*, op. 119, nro 2

Kotimaisia lauluja pianon säestyksellä IV → SJUNGANDE FINLAND, DET

KOTIMAISIA YKSINLAULUJA = INHEMSKA SOLOSÅNGER I. – Helsinki : Fazer, 1912. – FM802, FM2561, FM02561-9

- *Gieb mir dein Herze*, op. 73, nro 1
- *Bön om ro*, op. 122, nro 6
- *Leivo*, op. 138, nro 2

KOULUJEN LAULUKIRJA / Paavo Halme – Väinö Paavola. – Porvoo : WSOY, 1927. – [Tekijät nimesivät julkaisun uudelleen *Kansakoulun laulukirjaksi* välttääkseen sekaantumisen varhaisemman Törnuddin *Koulun laulukirjan* kanssa.]

- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4 (yksiääninen)
- *Vappulaulu*, op. 61b, nro 2 (yksiääninen)
- *Du strålande Betlehemsstjärna*, op. 103, nro 3 (suomennos *Yön keskellä tähtönen loisti* yksiäänisenä versiona)
- *I Betlehem lyste en stjärna*, op. 103, nro 4 (suomennos *Jo paistavi tähtönen Betlehemin* yksiäänisenä versiona)
- *Meidän mummo*, op. 131, nro 3 (yksiääninen)
- *Mirrit koulussa*, op. 131, nro 10 (yksiääninen)
- *Maamiehen toukolaulu*, EM147 (yksiääninen)

KOULULAULUJA / toimittanut Otto Kotilainen. – Porvoo : WSOY, 1924

- *Mirjamin laulu I*, op. 4, nro 3 (yksiääninen)
- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4 (yksiääninen)
- *Vappulaulu*, op. 61b, nro 2 (yksiääninen)
- *Rantakoivulleni*, EM202 (yksiääninen)
- *Maamiehen toukolaulu*, EM147 (yksiääninen)
- *Maamieskoululaisten laulu*, EM149 (yksiääninen)

KOULUN LAULUKIRJA / toimittanut Lauri Parviainen. – Porvoo : WSOY, 1934

- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4 (yksiääninen)
- *Vappulaulu*, op. 61b, nro 2 (yksiääninen)
- *Suvella*, op. 134a, nro 13 (yksiääninen)
- *Leivo*, op. 138, nro 2 (yksiääninen)
- *Maamiehen toukolaulu*, EM147 (yksiääninen)
- *Maamieskoululaisten laulu*, EM149 (yksiääninen)

Koulunuorison laulukirjasto → VALKOVUOKKO

KULTAISET KOULULAULUT VANHOILTA AJOILTA. – Helsinki : Tammi, 2008. – ISBN 978-951-31-4407-4

- *Mirjamin laulu I*, op. 4, nro 3 (yksiääninen)
- *Ratsulaulu*, op. 49b, nro 1 (yksiääninen)
- *Oravan jäljillä*, op. 99, nro 4 (yksiääninen)
- *Leivo*, op. 138, nro 2 (yksiääninen)
- *Lapin joulukuulu*, op. 134B, nro 8 (yksiääninen)
- *Rantakoivulleni*, EM202 (yksiääninen)

KÄKISALMEN LÄÄNIN RYKMENTIN UPSEERIKUNNAN MUISTOJULKAISU. – Helsinki : Otava, 1921.

- *Karjalan vahti*, EM104

LAPSIKUOROJEN SÄVELHARTAUUS : 2- JA 3-ÄÄNISIÄ LAULUJA 1 / toimittanut L. J. G. Strähle – Helsinki : Westerlund, 1957. REW12984

- *Du strålande Betlehemsstjärna*, op. 103, nro 3 (suomeksi lapsikuorolle sovitettuna)

LASTEN LAULU- JA LEIKKIKIRJA ALAKOULUILLE SÄESTYKSINEEN / toimittanut Olavi Ingman. – Porvoo : WSOY, 1942

- *Puutarhurin laulu*, op. 22, nro 13
- *Uudelle vuodelle*, op. 134b, nro 13
- *Kahvikemut*, op. 134b, nro 21
- *Unikeko*, op. 146, nro 8

LAULAVA TOIVONLIITTO : Lasten ja nuorison laulu- ja laululeikkikirja / toimittanut Jussi Ilvonen. - Helsinki : Suomen Opettajain Raittiusliitto, 1939

- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4 (yksiääninen)
- *Suvella*, op. 134a, nro 13 (yksiääninen)
- *Leivo*, op. 138, nro 2 (yksiääninen)

LAULUAARTEITA = Sångpärlor. II – Helsinki : Fazerin musiikkikauppa, 1925.

- *Marias vaggsång*, op. 3, nro 1 (FM237)
- *Kväll på kyrkogården*, op. 14, nro 4 (FM128)

LAULUILOA NUORISOLLE : VI NAISKUOROLAULUJA / Toimittaneet Maija Hellqvist-Väänänen, Inkeri Keravuori, Aino Nurmio. – Helsinki : Otava, 1955. – Toinen painos.

- *Rantakoivulleni*, EM202 (sovitettu naiskuorolle, Dagmar von Nadelstadh)

LAULUJA MIESKUOROLLE OP. 57 VIHKO 1 / Säveltänyt Erkki Melartin. – Helsinki : A. Apostol, 1909. – A. Apostolin kuorokirjasto N:o 18.

- *Ikävä*, op. 57, nro 1
- *Olla mullai*, op. 57, nro 4
- *Häälaulu*, op. 57, nro 5
- *Savolle*, op. 57, nro 6
- *Selvä mies!*, op. 57, nro 8

LAULUKIRJA. – Helsinki : Kulutusosuuskuntien keskusliitto, 1936

Laulukirja sisältää samat laulut kuin vuonna 1928 julkaistu *Työväenopiston laulukirja* ja lisäksi Melartinin *Elannon laulun II*, EM039. Kaikki laulut ovat yksiäänisiä versioita.

- *Elannon laulu II*, EM039
- *Kansan valta*, op. 61, nro 3
- *Komeroista*, EM114
- *Käy työhön!*, EM129
- *Köyhän lapsen joulukuusi*, EM130
- *Maamieslaulu*, EM148
- *Me seisonne yhtenä*, EM153
- *Meill' on niin kiire*, EM155
- *Mirjamin laulu I*, op. 4, nro 3
- *Mirjamin laulu II*, op. 4, nro 4
- *Musta kaarti*, EM165
- *Nouskaa maani nuoret voimat*, EM169
- *Orvon laulu*, EM178
- *Orvon valitus*, EM179
- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4
- *Pälve*, EM199
- *Rantakoivulleni*, EM202

- *Seppä*, EM211
- *Sydänmaan lammella*, op. 20, nro 3
- *Syystervehdys opistolle*, EM227
- *Tehtaantytön laulu*, EM231
- *Toivojen tammi, veljespuu*, EM234
- *Työ ja vapaus*, EM242
- *Työnraatajan laulu*, EM243
- *Vuoren uumeniin*, EM255
- *Yhteistyöhön yhteisvoimin*, EM259
- *Ylösousemus*, EM260
- *Äitien internationale*, EM264

LAULUKIRJA / toimittanut Olavi Pesonen. – Helsinki : Valistus, 1938.

- *Ratsulaulu*, op. 49b, nro 1 (yksiääninen)
- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4 (yksiääninen)
- *Vappulaulu*, op. 61b, nro 2 (yksiääninen)
- *Leivo*, op. 138, nro 2 (yksiääninen)
- *Rantakoivulleni*, EM202 (yksiääninen)

LAULU-MIESTEN LAULUJA II / Toimittanut Raimo Spolander. – Porvoo, WSOY, –1935.

- *Olla mullai*, op. 57, nro 4
- *Ota se kaunis kannel taas*, EM181

LAULUTUNTI : Suomalaisia yksinlauluja. – Helsinki : Warner/Chappell, 2004

- *Leivo*, op. 138, nro 2 (suomeksi ja ruotsiksi, *Lärkan*)

Lieder → YKSINLAULUJA

MAAMIEHEN LAULUKIRJA / toimittanut Pekka Puhakka. – Helsinki : Valistus, 1923.

- *Maamiehen toukolaulu*, EM147 (yksiääninen)
- *Maamieskoululaisten laulu*, EM143 (yksiääninen)
- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4 (yksiääninen)

MAAMIEHEN LAULUKIRJA : Maatalouskoulujen ja –järjestöjen käytettäväksi / toimittanut Pekka Puhakka. – Toinen painos. – Helsinki : Valistus, 1929.

- *Maamiehen toukolaulu*, EM147 (yksiääninen)
- *Maamieskoululaisten laulu*, EM143 (yksiääninen)
- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4 (yksiääninen)
- *Toukolaulu*, EM235 (yksiääninen)

MIESÄÄNISIÄ LAULUJA 26. vihko Sortavalan laulujuhliin 1926. – Helsinki : Otava, 1926. – Kansanvalistusseuran nuottivarasto 140

- *Me kasvamme*, EM152

MITÄ ME LAULAISIMME : Alakansakoulun laulukirja / Hilja Karttunen. – Porvoo : WSOY, 1927.

- *Puutarhurin laulu*, op. 22, nro 13 (yksiääninen)
- M.M. V – Helsinki : Sällskapet M. M., 1900. – MM6
- *Jungfru Maria i rosengård*, op. 57, nro 2

M.M. VI – Helsinki : Sällskapet M. M., 1903-1904. – MM22

- *Vårdträdet*, op. 51, nro 1 (sovitus mieskuorolle)
- *Nu är det helg över havet*, op. 57, nro 3

M.M. IX – Helsinki : Sällskapet M. M., 1913. – MM53

- *Olla mullai*, op. 57, nro 4
- *Aittalaulu*, op. 61b, nro 4

MORE ROMANTIC PIECES FOR PIANO. BOOK III / Edited by Lionel Salter. – London : ABRSM Publishing, 1990. – AB2079

- *L'heure bleue*, op. 9, nro 5

NAISÄÄNISIÄ LAULUJA VIHKO II / Toimittanut A. E. Taipale. – Helsinki : Lotta-Svärd, 1932. – Lotta-Svärd N:o 19.

- *Eespäin!*, op. 142, nro 5 (sovitus naiskuorolle)

NAISÄÄNISIÄ LAULUJA. 9 VIHKO : Toimitettu Kananvalistusseuran laulu- ja soittojuhlaa varten Turussa 1905. – Helsinki : Kansanvalistusseura, 1905. – Kansanvalistusseuran nuottivarasto 54

- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4 (sovitus naiskuorolle)

NAISÄÄNISIÄ LAULUJA. 22 VIHKO. – Helsinki : Tietosanakirja-osakeyhtiö, 1924. – Kansanvalistusseuran nuottivarasto 131

- *Aamulla*, op. 61, nro 3 (sovitus naiskuorolle)

NEUE STÜCKE FÜR VIOLINO UND KLAVIER / bearbeitet von Willy Burmester. – Helsingfors : Helsingfors Nya Musikhandel K. G. Fazer, 1912. – HNM798

- *Ariette*, op. 25, nro 4 (vapaa sovitus viululle ja pianolle)
- *Pieni gavotti*, op. 25, nro 5 (vapaa sovitus viululle ja pianolle)

NORDA PRISMO : kultura, socia, literatura revuo, dumonata. [Pohjoismaisten esperantistien aikakausjulkaisu] 1958:3, ss. 165.

- *Vaikein hetki*, op. 164, nro 7 (esperantonkielinen versio nimellä *Vesper' premanta*)

NUORET LAULAJAT : Kansanopiston laulukirja. – Helsinki : Fazer, 1972. – FM4861

- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4 (yksiääninen)

NUORI SIION : Laulukirja kotia, pyhäkouluja ja muita kouluja varten. – Helsinki : Suomen Lutherilainen evankeliumiyhdistys, 1929.

- *Kiitos*, op. 131, nro 19
- *Työtä aljettaessa*, op. 131, nro 20
- *Hyvä paimen*, op. 134a, nro 1
- *Virsi kotimaan puolesta*, op. 134a, nro 6
- *Äiti armas*, EM263

NUORISOSEKAKUOROLAULUJA : kaksi, kolmi- ja neliäänisinä. I vihko / toimittanut A. E. Taipale. – Helsinki : Otava, 1921. – Kansanvalistusseuran nuottivarasto

- *Morgonpsalm*, op. 113, nro 4 (suomennos nimellä *Aamuvirsi*)

NUOTTIVIRSIKIRJA KOULUJA VARTEN / toimittanut Toivo Saarenpää. – Helsinki : Otava, 1926

- *Du strålande Betlehemsstjärna*, op. 103, nro 3 (suomennos *Yön keskellä tähtönen loisti* yksiäänisenä versiona)
- *I Betlehem lyste en stjärna*, op. 103, nro 4 (suomennos *Jo paistavi tähtönen Betlehemin* yksiäänisenä versiona)
- *Se natten flyr*, op. 103, nro 5 (suomennos *Kas yössä kirkkaus leimuaa* yksiäänisenä versiona)
- *Jag vet ett namn*, op. 103, nro 7 (suomennos *Mä tunnen nimen rakkahan* yksiäänisenä versiona)
- *En psalm*, op. 113, nro 2 (suomennos *Virsi* yksiäänisenä versiona)
- *Morgonpsalm*, op. 113, nro 4 (suomennos *Aamuvirsi* yksiäänisenä versiona)
- *Psalm*, op. 113, nro 7 (suomennos *Virsi* yksiäänisenä versiona)
- *Joululaulu*, EM091 (yksiäänisenä versiona)

ORGANUM FENNICUM 3. – Helsinki : Fazer, 1984. – F06887-4

- *Festliches Präludium*, EM046

Orgelharmoniumalbum → URKUHARMOONIALBUMI

OTAVAN JOULU 1912 / toimittanut Helmi Setälä. – Helsinki : Otava, 1912.

- *Joululaulu*, EM091

OTAVAN JOULU 1913 / toimittanut Helmi Krohn. – Helsinki : Otava, 1913.

- *Speldosa*, op. 85, nro 7 (nimellä *Pelikello*)

OTAVAN JOULU 1914 / toimittanut Helmi Krohn. – Helsinki : Otava, 1914.

- *Berceuse (pour un coeur triste)*, op. 83, nro 7

OTAVAN JOULU 1915 / toimittanut Helmi Krohn. – Helsinki : Otava, 1915.

- *Kehtolaulu*, op. 88, nro 10 (lauluääni ja piano)

Orgelharmoniumalbum → URKUHARMOONIALBUMI

Pianokappaleita suomalaisilta säveltäjiltä → FINLAND I-VII

PIANONSOITON ALKEISKURSSI I / toimittaneet Ingeborg Hymander ja Aline Ahlfors. – Helsinki : Westerlund, 1906. – REW2027

- *Arosävelmä*, EM019
- *Andantino*, EM017
- *Juhlakulkue*, EM096
- *Menuetto*, EM159
- *Espanjalainen laulu*, EM041

PIANONSOITON ALKEISKURSSI II / Ingeborg Hymander ja Aline Ahlfors. – Helsinki : Westerlund, 1906. – REW2028

- *Jänis*, EM098
- *Pääskysen hyvästijättö*, EM200

PIANONSOITON ALKEISKURSSI III / Ingeborg Hymander ja Aline Ahlfors. – Helsinki : Westerlund, 1906. – REW2035

- *Bourré*, EM029
- *Ilta Italiassa*, EM076
- *Variatsiooneja*, EM249

PIÈCES CLASSIQUES / Transcrites pour Violion et Piano Erkki Melartin. – Helsinki : Axel E. Lindgren, 1920. – AEL1147 & Helsinki : Musiikki Fazer, 1986. – FM07709-9

- *Passacaille*, op. 158, nro 1
- *Gavotte en Rondeau*, op. 158, nro 2
- *Tricotets*, op. 158, nro 3
- *Menuet*, op. 158, nro 4
- *Tamburin*, op. 158, nro 5
- *Sarabande et Passepied*, op. 158, nro 6
- *Bourrée*, op. 158, nro 7
- *Pavane et Gavotte*, op. 158, nro 8
- *Rigaudons*, op. 158, nro 9
- *Gigue*, op. 158, nro 10

Pianostycken av finska tonsättare → FINLAND I-VII

PÄÄSKYSEN JOULUKONTTI 1907 / toimittajat Helmi Setälä, Anni Swan, Arvid Lydecken. – Helsinki : Otava, 1907.

- *Iltarukous*, EM077

PÄÄSKYSEN JOULUKONTTI 1908 / toimittajat Helmi Setälä, Anni Swan, Arvid Lydecken. – Helsinki : Otava, 1908.

- *Tuutulaulu*, EM241

PÄÄSKYSEN JOULUKONTTI 1910 / toimittajat Helmi Setälä, Anni Swan, Arvid Lydecken. – Helsinki : Otava, 1910.

- *Pääskyselle*, op. 107, nro 3

PÄÄSKYSEN JOULUKONTTI 1911 / toimittajat Helmi Setälä, Anni Swan, Arvid Lydecken. – Helsinki : Otava, 1911.

- *Oravan jäljillä*, op. 99, nro 4

PÄÄSKYSEN JOULUKONTTI 1926 / toimittajat Helmi Krohn, Arvid Lydecken ja Salme Setälä. – Helsinki : Otava, 1926.

- *Sa juhla talven keskellä*, op. 169, nro 2

RISTIN SOINTU 1. – Helsinki : Ristin voitto, 1932

- *Kaksoisvirta* (Melartin sekakuorosovitus Rafael Öhbergin sävellyksestä)

RUUSU-RISTI: JOULUALBUMI 1925. – Helsinki : Ruusu-Risti, Suomen Salatieteellinen Tutkimusseura, 1925

- *Jouluyö*, EM094

RUUSU-RISTIN LAULUKIRJA / toimittanut J. Pohjanmies. – Jyväskylä : Mystica, 1927 (Keskisuomalaisen Kirjapaino)

- *Lempeä laupeus taivainen*, EM133 (nro 3)
- *Alla taivahan tähtikorkean*, EM010 (nro 4)
- *Ristin vierelle*, EM204 (nro 5)
- *Kiitos*, op. 131, nro 19 (nro 8)
- *Käy seimelle*, op. 131, nro 13 (nro 11)
- *Jouluyö*, EM094 (nro 13)
- *Työtä aljettaessa*, op. 131, nro 20 (nro 15)
- *Helluntaivirsi*, op. 131, nro 23 (nro 16)
- *Totuuden henki*, op. 131, nro 24 (nro 17)

Samling av omtyckta inhemska och utländska melodier lätt arrangerade för piano → SUOMEN NUORISOLLE
Samling solosånger för ungdom I-IV, En → KOKOELMA YKSINLAULUJA NUORISOLLE I-IV
Samling solosånger I-IV, En → KOKOELMA YKSINLAULUJA NUORISOLLE I-IV
Sammlung finnischer Klavierstücke → SUOMI

Seka-äänisiä laulelmia Suomen nuorisolle → SÄVELISTÖ

SEKÄÄÄNISIÄ LAULUJA : 30 VIHKO : Kalevala-hymni ja neljä yksiäänistä laulua. – Helsinki : Kansanvalistusseura, 1911.
– Kansanvalistusseuran Nuottivarasto 71

- *Kansan valta*, op. 61, nro 3 (yksiääninen)

SEKÄÄÄNISIÄ LAULUJA : 39-40. VIHKO : ynnä neljä yksiäänistä laulua.–2. painos. – Helsinki : Kansanvalistusseura, 1918. – Kansanvalistusseuran Nuottivarasto 88-89

- *Kansan valta*, op. 61, nro 3 (yksiääninen)
- *Tule, tule!*, op.55a, nro 1 (sekakuoro)

SEKÄÄÄNISIÄ LAULUJA : 43-44 VIHKO / Säveltänyt Erkki Melartin. – Helsinki : Kansanvalistusseura, 1913. – Kansanvalistusseuran nuottivarasto 92-93

- *Aattehet*, op. 61b, nro 1 (sekakuoro)
- *Vappulaulu*, op. 61b, nro 2 (sekakuoro)
- *Aamulla*, op. 61b, nro 3 (sekakuoro)
- *Aittalaulu*, op. 61b, nro 4 (sekakuoro)
- *Darthulan hautauslaulu*, op. 61b, nro 5 (sekakuoro)
- *Kukat Pinciolla*, op. 61b, nro 6 (sekakuoro)
- *Piirilaulu*, op. 61b, nro 7 (sekakuoro)

SEKÄÄÄNISIÄ LAULUJA : 100. Vihko. – Helsinki : Otava, 1927 – Kansanvalistusseuran nuottivarasto 155

- *Kevätlaulu*, op. 142, nro 8

SEKÄÄÄNISIÄ LAULUJA : 101. vihko. / Toimittanut Erkki Melartin. – Helsinki : Otava, 1928 – Kansanvalistusseuran nuottivarasto 156

- *Minä seison*, op. 142, nro 1
- *Takamailla*, op. 142, nro 2
- *Ja nythän on taas helluntai*, op. 142, nro 3
- *Helluntain hymni*, op. 142, nro 4
- *Eespäin*, op. 142, nro 5
- *Hanget soit*, op. 142, nro 6
- *Syyskuun kesä*, op. 142, nro 7

SEKÄÄÄNISIÄ LAULUJA : 108. vihko. – Helsinki : Otava, 1930 – Kansanvalistusseuran nuottivarasto 165

- *Kukat Pinciolla*, op. 61b, nro 6

SELLOKOULU / Vili Pullinen. – Helsinki : Fazerin musiikkikauppa, 1958. – FM3854

- *Leivo*, op. 138, nro 2 (sovitus soolosoittajalle)
- *Käki* (toistaiseksi tunnistamaton sävelmä, joka on kokoelmassa Melartinin nimissä)

DET SJUNGANDE FINLAND = SUOMEN SÄVELISTÖ : INHEMSKA SÅNGER VID PIANOFORTE = KOTIMAISSIA LAULUJA PIANON SÄESTYKSELLÄ. IV / Redigerad af K. Flodin. – Helsingfors : K. E. Holm, 1907.

- *Toivoni*, op. 115, nro 2
- *Keinutan kaikua*, op. 115, nro 1
- *Sie singt*, op. 115, nro 3

Solosånger → YKSINLAULUJA

SUITE FOR BRASS / arranged by Kari Karjalainen. – Helsinki : Fennica Gehrman, 2003. – ISMN 5509-886-2

- *Tanssilaulu*, op. 16, nro 3 (sovitettuna vaskikvintetille)
- *Legend I*, op. 6 (sovitettuna vaskikvintetille)
- *Polska*, op. 119b, nro 6 (sovitettuna vaskikvintetille)

SUOMALAINEN JOULU. – Oulu : Bells, 2006

- *Christkindleins Wiegenlied*, op. 42, nro 2 (myös suomeksi nimellä *Kristuslapsen kehtolaulu*)
- *Du strålande Betlehemstjärna*, op. 103, nro 3 (myös suomeksi nimellä *Yön keskellä tähtönen loisti*)
- *Joululaulu*, EM091

SUOMALAINEN KITARAKIRJA : Suomalaisia sävellyksiä ja kansanlauluja / Sovittanut Viljo Immonen. – Helsinki : Fazer, 1974. – FM05659-8

- *Leivo*, op. 138, nro 2 (sovitus kitaralle)
- *Vaikein hetki*, op. 164, nro 7 (sovitus kitaralle)

SUOMALAINEN PIANOKOULU 2 / Ritva Lehtelä. – Helsinki : WSOY, 1989. – 951-0-15257-9.–2007. – 978-951-03907-0

- *Aamu*, op. 35, nro 4

SUOMALAINEN VIULUNIEKKA : Kokoelma suomalaisia viulusävellyksiä / toimittanut Anna-Maija Usma. – Helsinki : Fazer, 1993. – FM06954-2

- *Romance*, op. 44, nro 5
- *Aamurukous*, op. 82, nro 1

Suomalaisia pianokappaleita → FINLAND I-VII

Suomalaisia pianosävellyksiä → KOSKETTIMET KERTOVAT

SUOMALAISIA PIANOSÄVELLYKSIÄ NUORISOLLE = Finsk pianomusik för ungdom = Finnische Pianomusik für die Jugend. – Helsinki : Westerlund, 1928. – REW1734, W11734-1 (Edition Fazer)

- *Suvilaulu*, EM225
- *Talvi-ilta*, EM230
- *Väsyneen lapsen lehtolaulu*, EM257
- *Aamulaulu*, op. 2, nro 3 (Toivo Kuula, pianosovitus)
- *Metsä-Matti soittaa*, op. 30c, nro 4 (Toivo Kuula, pianosovitus)

SUOMALAISIA SELLOSÄVELLYKSIÄ / Toimittanut Vili Pullinen. – Helsinki : Fazer, 1984. – FM06288-5

- *Menuetto*, op. 121, nro 2

SUOMALAISIA URKUSÄVELLYKSIÄ = Finska orgelkompositioner / toimittanut Elis Mårtenson. – Helsinki : Westerlund, 1955. – REW2608

- *Festliches Präludium*, EM046

SUOMALAISIA VIULUSÄVELLYKSIÄ / Toimittanut Seppo Tukiainen. – Helsinki : Edition Fazer, 1983. – FM06777-7, ISBN 951-757-647-1, M-042-06777-2. – Kokoelmasta ilmestynyt uusi laitos: FINLANDIA : SUOMALAISIA VIULUSÄVELLYKSIÄ / Toimittanut Seppo Tukiainen. – Helsinki : Fennica Gehrman, 2006. – M-55009-389-8

- *Berceuse*, op. 44, nro 4
- *Menuetto*, op. 82, nro 7

SUOMALAISIA YLIOPPILASLAULUJA. ENSIMMÄINEN VIHKO = Finska studentsånger. Första häftet / kokoelman toimittanut H. Klemetti. – Helsinki : Ylioppilaskunnan Laulajat, 1901

- *Me kasvamme*, EM152

SUOMALAISIA YLIOPPILASLAULUJA. KOLMAS VIHKO / toimittanut H. Klemetti. – Helsinki : Yrjö Weilin, 1909

- *Ikävä*, op. 57, nro 1
- *Olla mullai*, op. 57, nro 4
- *Häälaulu*, op. 57, nro 5

SUOMALAISTA TOIVEOHJELMISTOA PIANOLLE. – Helsinki : Warner/Chappell & Fennica Gehrman, 1996/2003. – ISMN M-55009-018-7

- *Juhlamarssi*, op. 22, nro 30 (sovitus pianolle)
- *Vemod*, op. 92, nro 3

Suomalaisten säveltäjien sävellyksiä → FINLAND I TONER

SUOMEN LAULU : Lauluja konserttiohjelmasta piaanolle sovittanut Erkki Melartin. – Helsinki : Helsingfors Nya Musikhandel Fazer & Westerlund, 1901

- *Nyt on mun mielestäni*, EM174
- *Voi jos ilta joutuisi*, EM254

SUOMEN NUORISOLLE – Till Finlands ungdom : Kokoelma pidettyjä koti- ja ulkomaisia pianolla helposti soitettavia kappaleita = Samling av omtyckta inhemska och utländska melodier lätt arrangerade för piano / Hans Aufrichtig. – Helsinki : Fazerin musiikkikauppa, 1905. – FM909

- *Pieni gavotti*, op. 25, nro 5

SUOMEN NUORISOLLE – Till Finlands ungdom II : Kokoelma pidettyjä koti- ja ulkomaisia pianolla helposti soitettavia kappaleita = Samling av omtyckta inhemska och utländska melodier lätt arrangerade för piano / Uuno Aarto. – Helsinki : Fazerin musiikkikauppa, 1920. – FM1165

- *Sydänmaan lammella*, op. 20, nro 3 (sovitus pianolle)
- *Kväll på kyrkogården*, op. 14, nro 4 (sovitus pianolle)

SUOMEN NUORISON LAULUKIRJA / toimittaneet P. Puhakka, Johannes Laine ja J. H. Hakulinen. – 5. painos – Porvoo : WSOY, 1911

- *Mirjamin laulu I*, op. 4, nro 3 (yksiääninen)
- *Mirjamin laulu II*, op. 4, nro 4 (yksiääninen)
- *O Herre*, op. 13, nro 1 (yksiääninen)
- *Ratsulaulu*, op. 49n, nro 1 (yksiääninen)
- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4 (yksiääninen)
- *Aino neiti*, EM007 (yksiääninen)
- *Helmikuun ilta*, EM062 (yksiääninen)
- *Joutsenet*, EM095 (kaksiääninen)
- *Keväinen kotiintuminen*, EM109 (yksiääninen)
- *Kyntömiehen laulu*, EM127 (yksiääninen)
- *Mä nurmella uinun*, EM167 (yksiääninen)
- *Nuorisoseurakurssilaisten laulu*, EM171 (yksiääninen)
- *Oma maa*, EM176 (yksiääninen)
- *Takamailla*, EM554 (yksiääninen)
- *Tuli tuttu, vanha tuttu!*, EM237 (yksiääninen)
- *Uus' ajanjakso alkaa*, EM566 (yksiääninen)

SUOMEN PARTIOVÄEN LAULUKIRJA / Toimittanut Armas Launis. – Helsinki : Kustannusosakeyhtiö Kirja, 1917.

- *Merimieslaulu*, op. 22, nro 12 (lauluääni)
- *Puutarhurin laulu*, op. 22, nro 13 (lauluääni)
- *Ratsulaulu*, op. 49b, nro 1 (lauluääni)
- *Vappulaulu*, op. 61b, nro 2 (lauluääni)

Suomen sävelistö → SJUNGANDE FINLAND, DET

SUOMEN SÄVELTÄJÄT I SARJA : Finska tonsättare I Cykeln. – Helsinki : K. F. Wasenius, 1898. – KFW20

- *Sydänmaan lammella*, op. 20, nro 3

SUOMEN SÄVELTÄJÄT II SARJA : Finska tonsättare II Cykeln. – Helsinki : K. F. Wasenius, 1899

- *Menuett*, op. 16, nro 5

SUOMI : Kokoelma suomalaisia pianokappaleita = Samling finska pianostycken = Sammlung finnischer Klavierstücke. I – Helsinki : Fazerin musiikkikauppa, [painovuotta ei tiedetä]

- *Pieni gavotti*, op. 25, nro 5 (FM49)
- *Barcarole*, op. 59, nro 1 (FM721)

Suomi laulaa → FINLAND SINGS

Suomi sävelin ja kuvin → FINLAND SINGS

Suomi sävelissä → FINLAND I TONER

SUURI TOIVELAULUKIRJA 1 / Toimittanut Aapeli Vuoristo. – Helsinki : Musiikki Fazer, 1976. – 951-643-614-5

- *Een gammal Boord-Wijsa*, EM056 (suomen- ja ruotsinkielinen teksti)

SUURI TOIVELAULUKIRJA 2 / Toimittanut Aapeli Vuoristo. – Helsinki : Musiikki Fazer, 1977. – 951-643-6188

- *Leivo*, op. 138, nro 2

SUURI TOIVELAULUKIRJA 3 / Toimittanut Aapeli Vuoristo. – Helsinki : Musiikki Fazer, 1979. – 952-461-106-6

- *Mirjamin laulu I*, op. 4, nro 3

SUURI TOIVELAULUKIRJA 4 / Toimittanut Aapeli Vuoristo. – Helsinki : Musiikki Fazer, 1984. – 951-643-668-4

- *Ratsulaulu*, op. 49b, nro 1

SUURI TOIVELAULUKIRJA 8 / Toimittanut Aapeli Vuoristo. – Helsinki : Musiikki Fazer, 1990. – 951-643-714-1

- *Mirjamin laulu II*, op. 4, nro 4

SUURI TOIVELAULUKIRJA 11 / Toimittanut Heikki Uusitalo. – Helsinki : Musiikki Fazer, 1994. – 951-643-720-6

- *Juhlamarssi*, op. 22, nro 3 (sanoitettu versio nimellä *Ruususen unta*)

SUURI TOIVELAULUKIRJA 19 / Toimitus Virpi Kari ja Ari Leskelä. – Helsinki : F-kustannus, 2008. – 978-952-461-161-9

- *Rantakoivullenä*, EM202

SUURI TOIVELAULUKIRJA 22 / Toimitus Virpi Kari, Ari Leskelä, Harri Laine. – Helsinki : F-kustannus, 2013. – 978-952-461-263-0

- *Sydänmaan lammella*, op. 20, nro 3

SVENSK PSALMBOK FÖR DEN EVANGELISK-LUTHERSKA KYRKAN I FINLAND. – Helsingfors : Församlingsförbundets förlag, 1945.

- *Jul*, op. 122, nro 8 (virsiversio tekstillä *Tänk när en gång det töcken har försvunnit*)

SVENSK PSALMBOK FÖR DEN EVANGELISK-LUTHERSKA KYRKAN I FINLAND. – Helsingfors : Församlingsförbundets förlag, 1996. – ISBN 951-550-419-8

- *Jul*, op. 122, nro 8 (virsiversio viidellä eri ruotsinkielisellä tekstillä)

SÅNGBOK FÖR BLANDAD KÖR / Alfred Andersén. – Helsingfors : Svenska Folkskolans Vänner, 1926. – Svenska Folkskolans Vännerns Musikbibliotek

- *Jungfru Maria i rosengård*, op. 57, nro 2 (sovitus sekakuorolle)

SÅNGBOK FÖR BLANDAD KÖR. TIONDE. – Helsingfors : Svenska folkskolans vänner, 1906

- *Kvällsvind spela*, EM124

SÅNGER FÖR BLANDAD KÖR 12. – Helsingfors : Svenska folkskolans vänner. – Svenska Folkskolans Vännerns Musikbibliotek. Serien A. Tolfte häftet.–1911

- *Till fosterlandet*, op. 61, nro 1

SÅNGER FÖR BLANDAD KÖR 13. – Helsingfors : Svenska folkskolans vänner. – Svenska Folkskolans Vännerns Musikbibliotek. Serien A. Trettonde häftet.–1911

- *Jungfru Maria i rosengård*, op. 57, nro 2 (sovitus sekakuorolle)

SÅNGER FÖR MANSKÖR, OP. 57 HÄFTE II / Af Erkki Melartin. – Helsingfors : A. Apostol, 1909. – A. Apostol's körbibliotek N:o 17

- *Jungfru Maria i Rosengård*, op. 57, nro 2
- *Nu är det helg över havet*, op. 57, nro 3
- *För si sådan är kärlekens begäran*, op. 57, nro 7

Sångpärlor II → LAULUAARTEITA

SÄVELISTÖ : Kaikuja laulustamme : seka-äänisiä laulelmia Suomen nuorisolle. 4. Vihko / Eemil Forsström. – Helsinki : Holm, 1898

SÄVELISTÖ : Kaikuja laulustamme : Sekaäänisiä laulelmia. 8. vihko / Suomen nuorisolle toimittanut Th. Hahl. – Helsinki : K. E. Holm, 1907?

- *Kaarlo ja Emelie Bergbomin hautapatsaan paljastaisissa*, EM099
- *Kvällsvind spelade*, EM124

SÄVELMISTÖ KOULUN LAULUKIRJAAN / toimittanut Lauri Parviainen. – Porvoo : WSOY, 1936

- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4
- *Vappulaulu*, op. 61b, nro 2
- *Suvella*, op. 134a, nro 13
- *Leivo*, op. 138, nro 2
- *Maamiehen toukolaulu*, EM147

Tangenterna berättar → KOSKETTIMET KERTOVAT

Till Finlands ungdom → SUOMEN NUORISOLLE

TYÖLÄISNUORISON LAULUKIRJA. – Helsinki : Sos.Dem. Työläisnuorisoliitto, 1935 ja 1939

Kokoelmassa on myös laulun *Työ ja vapaus*, EM242 teksti, mutta ei nuottia.

- *Ylösousemus*, EM260 (yksiääninen)

TYÖVÄEN LAULUKIRJA : nuottipainos. – Helsinki : Sos.-Dem. Puoluetoimisto, 1939

Kaikki laulut ovat yksinäisiä sovituksia

- *Kansan valta*, op. 61, nro 3
- *Komeroista*, EM114
- *Köyhän lapsen joulukuusi*, EM130
- *Me seisomme yhtenä*, EM153
- *Mirjamin laulu I*, op. 4, nro 3
- *Seppä*, EM211
- *Tehtaantytön laulu*, EM231
- *Toivojen tammi, veljespuu*, EM234
- *Työ ja vapaus*, EM242
- *Työnraatajan laulu*, EM255
- *Yhteistyöhön yhteisvoimin*, EM259
- *Ylösousemus*, EM260

TYÖVÄENOPISTON LAULUKIRJA : nuottipainos. – Helsinki : Otava, 1928

Kaikki laulut ovat yksinäisiä sovituksia.

- *Kansan valta*, op. 61, nro 3
- *Komeroista*, EM114
- *Käy työhön!*, EM129
- *Köyhän lapsen joulukuusi*, EM130
- *Maamieslaulu*, EM148
- *Me seisomme yhtenä*, EM153
- *Meill' on niin kiire*, EM155
- *Mirjamin laulu I*, op. 4, nro 3
- *Mirjamin laulu II*, op. 4, nro 4
- *Musta kaarti*, EM165
- *Nouskaa maani nuoret voimat*, EM169
- *Orvon laulu*, EM178
- *Orvon valitus*, EM179
- *Päivän laulu*, op. 61, nro 4
- *Pälve*, EM199
- *Rantakoivulleni*, EM202
- *Seppä*, EM211
- *Sydänmaan lammella*, op. 20, nro 3
- *Syystervehdys opistolle*, EM227
- *Tehtaantytön laulu*, EM231
- *Toivojen tammi, veljespuu*, EM234
- *Työ ja vapaus*, EM242
- *Työnraatajan laulu*, EM243
- *Vuoren uumeniin*, EM255
- *Yhteistyöhön yhteisvoimin*, EM259
- *Ylösousemus*, EM260
- *Äitien internationale*, EM264

URKUHARMOONIALBUMI = Orgelharmoniumalbum. 1 / toimittanut Oskar Merikanto. – Helsinki : Axel E. Lindgren, 1920. – AEL911

Miten paljon Oskar Merikanto on sävelmiä harmonille sovittanut, ei ole tarkemmin tutkittu, mutta tässä luettelossa on lähdetty siitä, että nuottikuva on viime kädessä kokoelman toimittajan eli Merikannon vastuulla.

- *O Herre*, op. 13, nro 1
- *Pastorale*, op. 23, nro 6
- *Kun etelästä tuulee*, op. 55a, nro 19 ("3. Kansanlaulu")
- *Vanha tanssi*, op. 55b, nro 12 ("11. Kansantanssi")
- *Sureva*, op. 55c, nro 14 ("5. Kansanlaulu")
- *Oman kylän poikien laulu*, op. 55c, nro 28 ("13. Kansanlaulu")
- *Kanteleeni* (Kreeta Haapasalon sävellys Melartinin sovituksena)

URKUHARMOONIALBUMI = Orgelharmoniumalbum. 2 / toimittanut Oskar Merikanto. – Helsinki : Axel E. Lindgren, 1924. – AEL912; Westerlund 1950 REW912

- *Itkisit*, op. 15, nro 1
- *Sydänmaan lammella*, op. 20, nro 3
- *Aamu*, op. 35, nro 4
- *Valitus*, op. 35, nro 3
- *Kodista vieroitettu*, op. 55a, nro 9 ("4. Kansanlaulu")
- *Älä unhoita minua*, op. 55b, nro 39 ("2. Kansanlaulu")
- *Iltalaulu*, op. 55c, nro 13 ("6. Kansanlaulu")

URKUHARMOONIALBUMI = Harmoniumalbum. Vihko II / Armas Maasalo. – Helsinki : Fazerin Musiikkikauppa, [julkaisu vuotta ei tiedetä]

- *Elegie*, op. 8, nro 1
- *Karjalaiset paimenet*, op. 119c, nro 2

UUSIA KOTIMAISIA LAULUJA JA SOVITUKSIA / Kokoelman toimittanut A. E. Taipale. – Helsinki : Kansanvalistusseura, 1915. – Miesäänisten laulukuntien ohjelmistoa II vihko

- *Vappulaulu*, op. 61b, nro 2 (mieskuoro)

VALIKOIMA SEKÄÄNISIÄ LAULUJA KOULU- Y.M. KUOROJA VARTEN. 1. vihko. – Helsinki : Kansanvalistusseura, 1914

- *Aattehet*, op. 61b, nro 1

VALKOVUOKKO : koulunuorison laulukirjasto 1 / toimittanut Anna Sarlin. – Helsinki : Tieto, 1922

- *Puutarhurin laulu*, op. 22, nro 13 (yksiääninen)
- *Ratsulaulu*, op. 49b, nro 1 (yksiääninen)
- *Rantakoivulleni*, EM202 (yksiääninen)

EN VISA VILL JAG SJUNGA : 192 finländska visor och sånger / samlade av Egil Cederlöf. – Helsingfors : Fazer, 1978/1983. – ISBN 951-757-064-3

- *Leivo*, op. 138, nro 2 (suomeksi ja ruotsiksi)

YKSINLAULUJA 1 = Solosånger 1 = Lieder 1 / Erkki Melartin ; toimittanut Matti Tuloisela. – Helsinki : Warner/Chappell Music Finland, 1999. – ISMN M-042-09012-1

- *Minä metsän polkuja kuljen*, op. 4, nro 1
- *Mirjamin laulu I*, op. 4, nro 3
- *Mirjamin laulu II*, op. 4, nro 4
- *Flickans klagan*, op. 14, nro 1
- *Sirkan häämatka*, op. 15, nro 2
- *Pellavan kitkijät*, op. 15, nro 3
- *Omenankukat*, op. 17, nro 1
- *Rannalle nukkunut*, op. 19, nro 3
- *Kevätlaineet*, op. 20, nro 1
- *Päin kaunista kaukorantaa*, op. 20, nro 2
- *Sydänmaan lammella*, op. 20, nro 3
- *Onneni saari*, op. 32, nro 3
- *Lumpeenkukka*, op. 37, nro 1
- *Syyslaulu*, op. 45, nro 1
- *Chrysanthemum*, op. 45, nro 4
- *Kevätvaloa*, op. 45, nro 5
- *Mun sieluni sun ylläs väräjää*, op. 46, nro 1
- *Päivän viime säteet*, op. 46, nro 6
- *Nocturne*, op. 46, nro 7
- *Tule armaani ja kätes anna mulle*, op. 47, nro 1
- *Onnettomasti syntynyt*, op. 58, nro 1
- *Vem styrde hit din väg?*, op. 97, nro 5
- *Oravan jäljillä*, op. 99, nro 4
- *Satakielelle*, op. 99, nro 6
- *Stum kärlek*, op. 116, nro 5
- *Leivo*, op. 138, nro 2
- *Punakylkiset omenat*, op. 139, nro 2
- *Syystuuli soittaa*, op. 139, nro 3
- *Kotihinsa muut menevät*, op. 151, nro 1

- *Höstkvällen*, op. 170, nro 2
- *Mellan friska blomster*, op. 172, nro 2
- *Fågeln*, op. 172, nro 3
- *Sureva*, EM223

YKSINLAULUJA 2 = Solosånger 2 = Lieder 2 / Erkki Melartin ; toimittanut Matti Tuloisela. – Helsinki : Warner/Chappell Music Finland, 2000. – ISMN M-042-09013-8

- *Marias vaggsång*, op. 3, nro 1
- *Morgonsång*, op. 3, nro 2
- *O Herre*, op. 13, nro 1
- *Indisches Lied*, op. 19, nro 1
- *La lune blanche*, op. 19, nro 2
- *Ritorno*, op. 24, nro 1
- *Recordare*, op. 24, nro 2
- *Maggiolata*, op. 24, nro 4
- *Höst*, op. 26, nro 2
- *Rosa rorans bonitatem*, op. 32, nro 1
- *Christkindleins Wiegenlied*, op. 42, nro 2
- *Vom Rosenquell*, op. 42, nro 3
- *Kys mig paa Øjnene, Sol*, op. 69, nro 1
- *Vorfor?*, op. 69, nro 3
- *Angoisse*, op. 71, nro 2
- *Gieb mir dein Herze*, op. 73, nro 1
- *Ro*, op. 78, nro 2
- *Vårmorgon*, op. 96, nro 3
- *Mademoiselle Rococo*, op. 97, nro 3
- *November*, op. 97, nro 4
- *Det första regnet*, op. 109, nro 1
- *Fågeln i päronträd*, op. 117, nro 4
- *Bön om ro*, op. 122, nro 6
- *Tili tili tengan löysin*, op. 128, nro 1
- *Paddan*, op. 132
- *Tjugo år*, op. 162, nro 5
- *Een gammal Boord-Wijsa*, EM056
- *Lovsång*, EM141 (suomennos *Kiitoslaulu*)

24 SUOMALAISTA JOULULAULUA LAULUÄÄNELLE JA PIENELLE ORKESTERILLE / sovittanut Ilkka Kuusisto. - Helsinki : Warner/Chappell Music Finland, c1998. – ISMN M-042-08200-3

- *Du strålande Betlehemstjärna*, op. 103, nro 3 (sovitettuna lauluäänelle ja orkesterille suomen kielellä)

30 KETJULAULUA (KANONIA) KOULUKÄYTTÖÖN / toimittanut L. J. G. Strähle. – Porvoo : WSOY, 1929

- *Lauantai-ilta*, op. 131, nro 5
- *Keväällä*, op. 131, nro 8
- *Suvella*, op. 134a, nro 13

54 Finnisch Volkslieder → 54 SUOMALAISTA KANSANLAULUA

54 SUOMALAISTA KANSANLAULUA = 54 Finnisch Volkslieder / toimittanut Armas Maasalo ; Deutsch von Elisabeth Kurkiala. – Helsinki : Edition Fazer, 1940? (1978) – FM02179-0

- *Joki*, op. 55a, nro 29
- *Heilani*, op. 55a, nro 38

75 NAISKUOROLAULUA / toimittanut Eino Linnala. – Helsinki : Westerlund, 1954. – REW2823

- *Leivo*, op. 138, nro 2

Erkki Melartin -diskografia

Tässä teosluettelossa ei ole erillistä diskografiaa eikä sävellysten yhteydessä ole diskografisia viitteitä kuin niissä tapauksissa, joissa äänite on ainoa tunnettu dokumentti. Ratkaisun syynä ei ole diskografisen tiedon väheksyminen vaan se, että mikä tahansa diskografia vanhenee kovin nopeasti. Tämä koskee vähäisemmässä määrin myös nuottijulkaisuja, jotka kuitenkin on luetteloon pyritty melko kattavasti ottamaan mukaan. Tämä taas johtuu siitä, että kansallisella tasolla äänitteet on avattu tietokantoihin huomattavasti perusteellisemmin kuin nuottijulkaisut. Hyvin ajan tasalla olevan diskografian voi rakentaa kuka tahansa, mutta nuottien osalta se ei yksinkertaisesti ole tois-
taiseksi mahdollista.

Erkki Melartinin musiikkia on levytetty käytännössä koko sen ajan kun se on teknisesti ollut mahdollista. Varhaisin Melartin-levytys on todennäköisesti Pietarissa vuonna 1903 tehty laulun *O Herre* (op. 13, nro 1) levytys suomen kielellä (*Oi Herra, mua uuvuttaa*). Solistina oli bassolaulaja HJALMAR FREY (28.11.1856–11.1.1913), pianosäestäjän nimeä ei tiedetä. Levymerkki oli Zonophone X-62329. Kansalliskirjaston tietokannassa oli lokakuussa 2020 noin 1250 viitettä Melartin-levytyksiin. Tietokannan tiedot perustuvat Suomen täydellisimpään äänitekeräykseen. Suomen ulkopuolella tehdyistä levytyksistä mukana eivät kuitenkaan ole kaikki.

Kansalliskirjaston tietokannassa ei ole tietoja siitä merkittävän laajasta äänitetuotannosta, joka Yleisradiossa on vuosikymmenien aikana luotu. Näihin ns. kantanauhoituksia koskeviin perustietoihin pääsee kuitenkin melko hyvin käsiksi myös Yleisradion ulkopuolella Fono-tietokannan (<http://www.fono.fi>) kautta. Melartin-osumien määrä on samaa luokkaa kuin Violassa, mutta sisältö on osin täysin eri. Fono-tietokannan kautta ei kuitenkaan ole mahdollista lainata tai kuunnella näitä Yleisradion omia äänityksiä. Tutkimustarkoituksessa niiden kuuntelu radion tiloissa on kuitenkin ollut mahdollista sopimuksen perusteella.

Huom! Vanha musiikin Viola-tietokanta on nyttemmin sulautettu muiden kansallisbibliografian osien tavoin Kansalliskirjaston yleiseen hakupalveluun (<https://kansalliskirjasto.finna.fi/>).

Tiedonlähteitä

Lähdeluetteloon on kerätty bibliografiset perustiedot sellaisista tiedonlähteistä, joita on jollain tavalla hyödynnetty teosluettelon aineistoa koottaessa. Osaan lähteistä on luettelossa tarkka viittaus, osa on toiminut muuten hyödyllisenä tausta-aineistona. Arkistolähteitä ei ole käytännön syistä eritelty erityisen tarkkaan muuten kuin varsinaisten sävellyskäsikirjoitusten osalta, mutta luettelosta pystyy päättämään, mitä arkistoja luettelon tietojen keräämisessä on hyödynnetty.

Käytetyt arkistot

Fennica Gehrmanin kustannusarkisto (sisältää useimpien suomalaisten kustantajien taidemusiikkiarkistot)
Helsingin kaupunginarkisto
Helsingin kaupunginorkesterin nuotiston arkisto
Kansalliskirjaston arkistot*
Det Konglige Bibliotek København -arkisto
Marianne Mörners arkiv
Musiikkiarkisto JAPA
Sibelius-Akatemian kirjaston arkisto
Sibelius-Akatemian orkesterikirjasto
Sibelius-museon arkisto (Åbo akademi)

* Kansalliskirjastossa säilytettävää Erkki Melartinin kirjeenvaihtoa olen itse tutkinut vain pieneltä osin. Useimmat havainnot ja lainaukset perustuvat Tuire Ranta-Meyerin keräämiin tietoihin. Melartinin päiväkirjoja ja taskukalentereita olen käynyt myös itse läpi.

Painetut lähteet

Luettelossa on mainittu vain ne teokset, joita on luettelossa siteerattu. Taustatietoja on kerätty paljon suuremmasta lähdemateriaalin joukosta, erityisesti Melartinin elinaikana ilmestyneistä musiikkilehdistä ja yleisistä sanomalehdistä.

Aho, Kalevi

Suomalainen musiikki ja Kalevala. – Helsinki : Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1985.–140 s. : nuott. – Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 426. – ISBN 951-717-414-4 (Aho 1985)

Catalogue

Catalogue of Finnish Orchestral Works and Vocal Works with Orchestra. – Helsinki : Teosto, 1961 (Catalogue 1961)

Dahlström, Fabian

Sibelius-Akatemia 1882-1982 / suomentanut Rauno Ekholm. – Helsinki : Sibelius-Akatemia, 1982. – Sibelius-Akatemian julkaisuja 1. – ISBN 951-859-162-8 (Dahlström 1982)

Finne, Jalmari

Ihmeellinen seikkailu. – Jyväskylä : Gummerus, 1939. (Finne 1939)

Haltia, Manja

Marttatoiminta 1899-1949 / Kirjoittanut Manja Haltia. – Helsinki : Marttaliitto, 1949. (Haltia 1949)

Hirvonen, Maija

Salanimet ja nimimerkit. – Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjasto, 2000. – ISBN 951-692-464-6 (Hirvonen 2000)

Härkönen, Leo

Erkki Melartinin sävellystuotanto. – Julkaisussa: *Säveletär* 1926, nro 1, s. 2-3 (Härkönen 1926)

Juvonen, Väinö

Muistojen sinfonia. – Julkaisussa: Savonlinnan lyseo 1884–1934. – Savonlinna : Etelä-Savon kirjapaino osakeyhtiö, 1934 (Juvonen 1934)

Korhonen, Kimmo

Suomalainen orkesterimusiikki I. – Helsinki : Suomalaisen musiikin tiedotuskeskus, 1995. – 93 s. – ISBN 951-692-345-3 (Korhonen 1995)

Koski, Pirkko

Kansan teatteri. I: Kansan näyttämö, Koiton näyttämö. – Helsinki : Helsingin teatterisäätiö, 1986. – 415 s. : kuv. – ISBN 95199743-9-3 (Koski 1986)

Koskimies, Rafael

Suomen kansallisteatteri 1902 / 1917. – Helsinki : Otava, 1953. – 470 s. : kuv. (Koskimies 1953)

Krohn, Helmi

Kun suuret olivat pieniä : Lapsuudenmuistoja taiteilijoittemme ja kirjailijoittemme elämästä. – Kolmas laajennettu painos. – Helsinki : Otava, 1949.–311 s. : kuv. (Krohn 1949)
Ystäviäni kirjeittensä valossa. – Helsinki : Otava, 1945 (Krohn 1945)

Kukkonen, Einari

Isoisän grammofooni : Suomalaisen levyiskelmän vaiheita 1929-39. – S.l. : Kustannuskolmio, 1980.–287 s. – ISBN 951-99264-1-0 (Kukkonen 1980)

Kuula, Alma

Virta venhettä vie : Päiväkirja vuosilta 1901-1919. – Porvoo : WSOY, 1968 (Kuula 1968)

Kuusisto, Taneli

Musiikkimme eilispäivää. – Porvoo : WSOY, 1965 (Kuusisto 1965)

Lampila, Hannu-Ilari

Suomalainen ooppera. – Porvoo : WSOY, 1997. – ISBN 951-0-21185-0 (Lampila 1997)

Lüchou, Marianne

Svenska Teatern i Helsingfors : 1860–1975 / utarbetad av Marianne Lüchou. – Helsingfors : Stiftelsen för Svenska Teatern, 1977. – ISBN 951-52-0387-2 (Lüchou 1977)

Leino, Eino

Meiram : 3-näytöksinen satunäytelmä. – Julkaisussa: *Suomalaiset maaseututeatterit 1887-1900.* – Viipuri : Suomen Maaseututeatteri-osakeyhtiö, 1900 (Leino 1900)

Maasalo, Kai

Erkki Melartin. – Julkaisussa: *Suomalaisia sävellyksiä II : Melartinista Kilpiseen.* – Porvoo : WSOY, 1969. – Ss. 7-32 (Maasalo 1969)
Radion sinfoniaorkesterin viisi vuosikymmentä 1927-1977. – Helsinki : Yleisradio, 1980.–320 s. – ISBN 951-43-0209-5 (Maasalo 1980)

Marvia, Einari

Erkki Melartin. – Julkaisussa: *Suomen säveltäjiä puolentoista vuosisadan ajalta / toimittanut Sulho Ranta.* – Porvoo : WSOY, 1945 (Marvia 1945)
Erkki Melartin. – Julkaisussa: *Otavan Iso Musiikkitietosanakirja 4.* – Helsinki : Otava, 1978. – ISBN 951-1-04763-9. – Ss. 215-216 (Marvia 1978)

Mela, Aimo

Pekka Ervast : Kirjailija, teosofian tutkija, kristillinen mystikko. – Helsinki : Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura, 1956 (Mela 1956)

Melartin, Erkki

Sinfonia brevis, n. 5 a-moll : Tematisk analys. – Julkaisussa: *Tidning för musik* 1/1916 (Melartin 1916)

Pajamo, Reijo

Sortavala, Laatokan laulava kaupunki. – Joensuu : Karjalaisen kulttuurin edistämisseuraksi, 1985. – ISBN 951-9363-34-3 (Pajamo 1985)

Parkkari, Martti

Bartók, Prokofjev vai ... Melartin? – Julkaisussa *Rondo* 1/1968, s. 9 (Parkkari 1968)

Ranta-Meyer, Tuire

Ei päivää ilman kynäpiirtoa : Erkki Melartinin säveltäjäntyö, teosten tyyli ja vastaanotto vuosina 1896-1911. – Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, Musiikin laitos, 2003. – Lisensiaatintutkimus, musiikkitiede (Ranta-Meyer 2003)

Erkki Melartinin säveltäjäntyö vuosina 1896-1903. – Helsinki : Helsingin yliopisto, 1992. – Pro gradu -tutkimus, musiikkitiede (Ranta-Meyer 1992)

Melartinin Aino-oopperan reseptiohistoria. – Julkaisussa: *Musiikki* 2/2008, ss. 43-86 (Ranta-Meyer 2008)

Vaikutteet, vastaanotto ja tulkintamahdollisuudet : Erkki Melartinin Marjatta, legenda sopraanolle ja orkesterille. – Julkaisussa *Musiikki* 1/2015, ss. 58-86 (Ranta-Meyer 2015)

Ranta-Meyer, Tuire & Kyllönen, Jani

Erkki Melartinin 4. sinfonia, E-duuri (op. 80). – Julkaisussa: *Sinfonia* nro 4, op. 80, E-duuri 2012 ISMN 979-0-55011-135-6 (Ranta-Meyer & Kyllönen 2012)

Erkki Melartinin 5. sinfonia "Sinfonia brevis" (op. 90). – Julkaisussa: *Sinfonia* nro 5, op. 90, a-molli 2008 ISMN 979-0-55011-136-3 (Ranta-Meyer & Kyllönen 2008)

Traumagesicht – Yöllisten näkyjen unohdettu runoelma. – Julkaisussa *Musiikki* 1/2015, ss. 7-35 (Ranta-Meyer & Kyllönen 2015)

Salmenhaara, Erkki

Jean Sibelius. – Helsinki : Tammi, 1984. – ISBN 951-30-5490-X (Salmenhaara 1984)

Leevi Madetoja. – Helsinki : Tammi, 1987. – ISBN 951-30-6725-4 (Salmenhaara 1987)

Ståhlberg, Ester

Hos Erkki Melartin. – Julkaisussa: *Dagens Nyheter*, söndagsbilaga 8.6.1930 (Ståhlberg 1930)

Suomalainen

Suomalainen kirjallisuus. – Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1896-1938.–1905-1940

Suomen

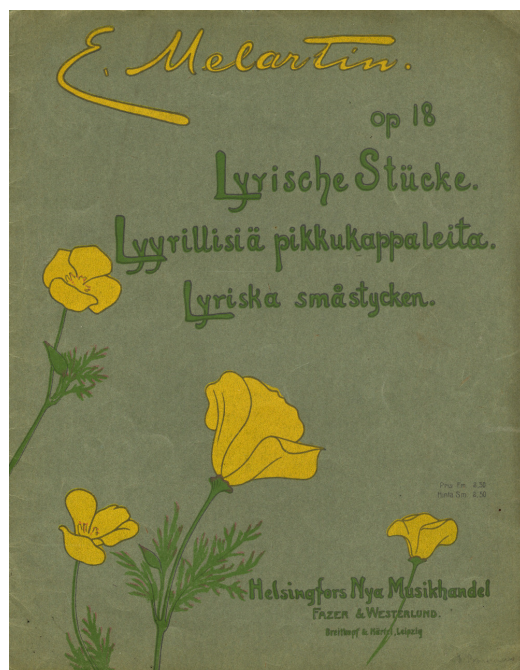
Suomen kirjallisuus. – Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 1939-1971.–1952-1992.

Ylivuori, Sakari

Geneettinen näkökulma Fantasia apocaliptican kokonaismuotoon. – Julkaisussa: *Musiikki* 1/2015, ss. 87-110 (Ylivuori 2015)

Lukuisia sanoma- ja aikakauslehtiä on käytetty tiedonlähteinä, mutta seuraavia on myös lainattu sanataarkasti.

Aamulehti 7.3.1913
Aitosuomalainen 23.10.1928
Dagens Press 26.7.1914, 13.6.1915, 4.7.1916
Dagens Tidning 25.11.1913
Eeva nro 4/1936
Emäntälehti 7-8/1924
Fama 20.5.1936
Hangö-Bladet 23.1.1912
Helsingin Kaiku 29.12.1906
Helsingin Sanomat 28.2.1909, 21.1.1912, 7.2.1935
Hufvudstadsbladet 29.11.1904, 18.4.1907, 3.11.1907, 26.9.1909, 18.10.1910, 30.3.1911
Husmodern 6/1939
Kaleva 16.1.1908
Karjala 24.11.1905, 1.10.1908, 11.11.1932
Karjalatar 30.7.1907
Käkisalmen Sanomat 18.10.1909
Länsi-Savo 28.7.1936
MaTaPuPu-lehti 5.5.1982
Musiikkitieto 4/1937
Naisten ääni 11-12/1924
Nuori Suomi 14.9.1906, s. 10
Nuori Voima 4-5/1908, 7/1909
Nya Pressen 23.5.1896, 8.4.1897, 16.12.1897, 25.3.1906, 26.10.1906, 16.11.1907, 21.10.1909, 23.10.1909, 18.4.1910, 7.9.1910
Näyttämö 2/1927
Päivälehti 12.4.1901, 8.3.1903
Ruusu-Risti 8/1921, 5/1924, 3/1925, 1/1926, 6/1926, 7/1928, 4/1929, 10/1929
Suomalainen Kansa 6.12.1909, 11.12.1909, 16.9.1910
Suomen Nainen 39/1919, 6.12.1919, 17/1930
Suomen Sosialidemokraatti 4.3.1936
Säveletär 1908:6, 7 & 8, 18, 1909, nro 1, nro 4
Tietäjä : Teosofinen aikakauskirja 8-10/1920
Turun lehti 22.3.1904
Työläisopiskelija 3/1928, s. 17
Uusi Suometar 27.4.1897, 16.12.1897, 28.9.1901, 8.9.1905, 16.9.1908, 10.2.1914
Uusimaa 18.11.1903
Wasa-Posten 30.9.1908
Velikulta 1/1916
Wiipuri 9.1.1902, 25.2.1909, 10.12.1910
Wiipurin Sanomat 3.12.1908
Wuoksi 18.8.1898
Yleisradio 1929, nro 15
Åbo Underrättelser 17.11.1905, 17.10.1910
Östra Finland 7.2.1906, 5.12.1909

Erkki Melartinin teosluettelo 2.0

Erkki Melartin Werkverzeichnis 2.0

Erkki Melartin Work Catalog 2.0

”Laajan arkistoaineiston perusteelliseen tutkimukseen pohjautuva luettelo Erkki Melartinin sävellyksistä ja sovituksista. Teosluettelossa on annettu EM-numero sävellyksille, joille kustantaja tai säveltäjä ei antanut opusnumeroa. Luettelossa on myös tarkat tiedot sävellysten tunnetuista käsikirjoituksista ja luettelon valmistumisaikaan tunnetuista julkaisuista.”

Kirjastoluokka 01.4
Honkakirja
ISBN 978-952-68711-3-4 (PDF)